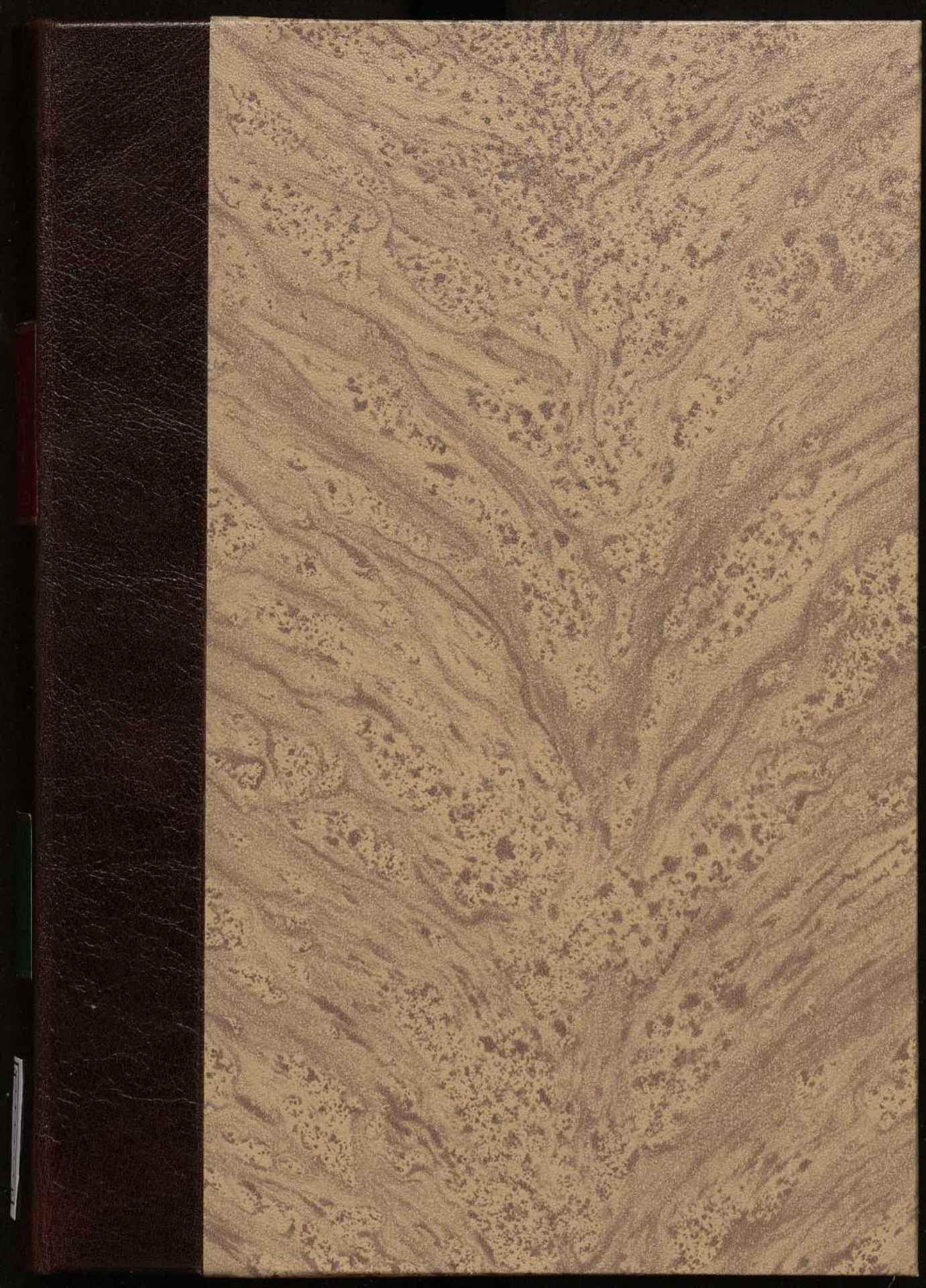
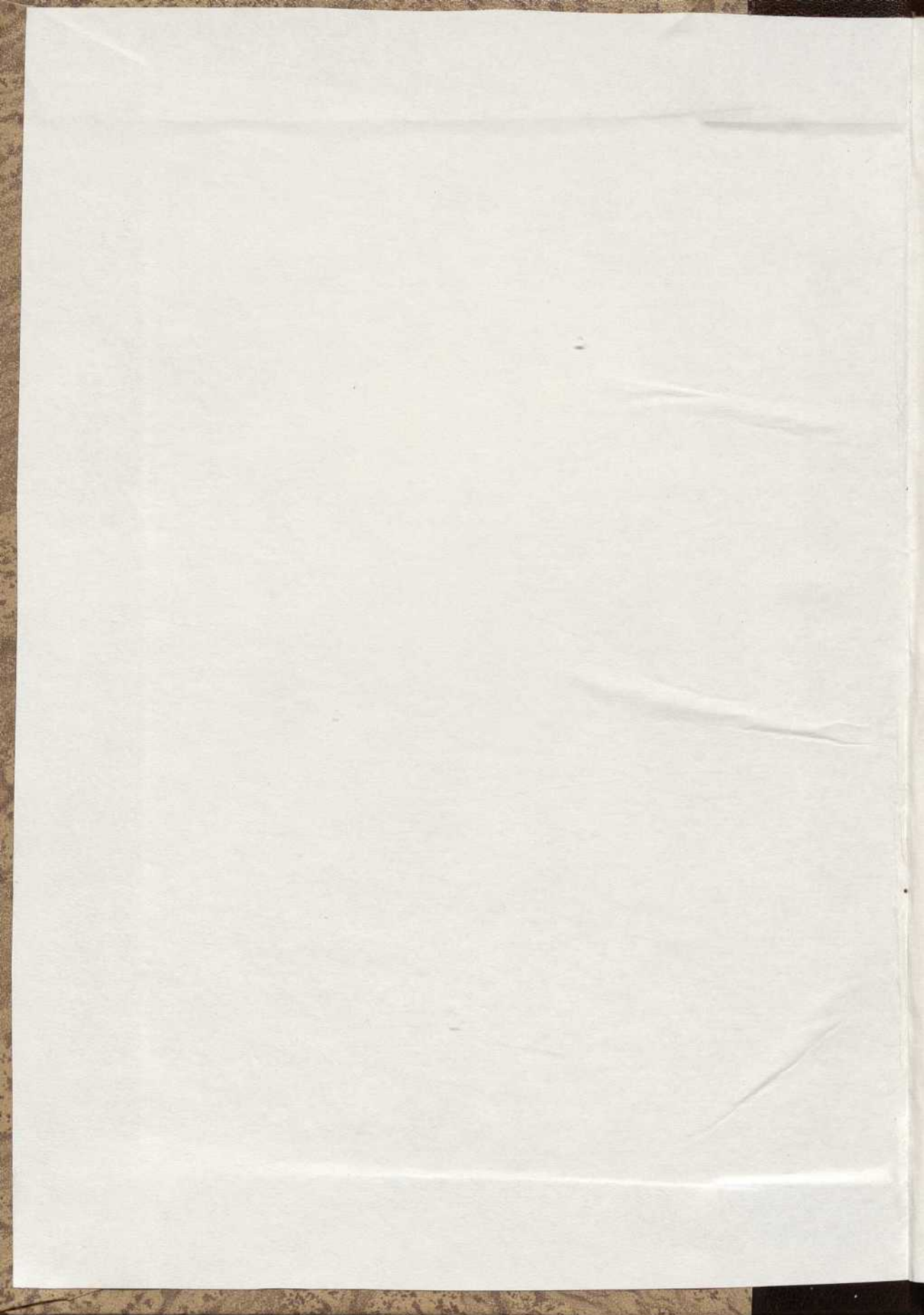

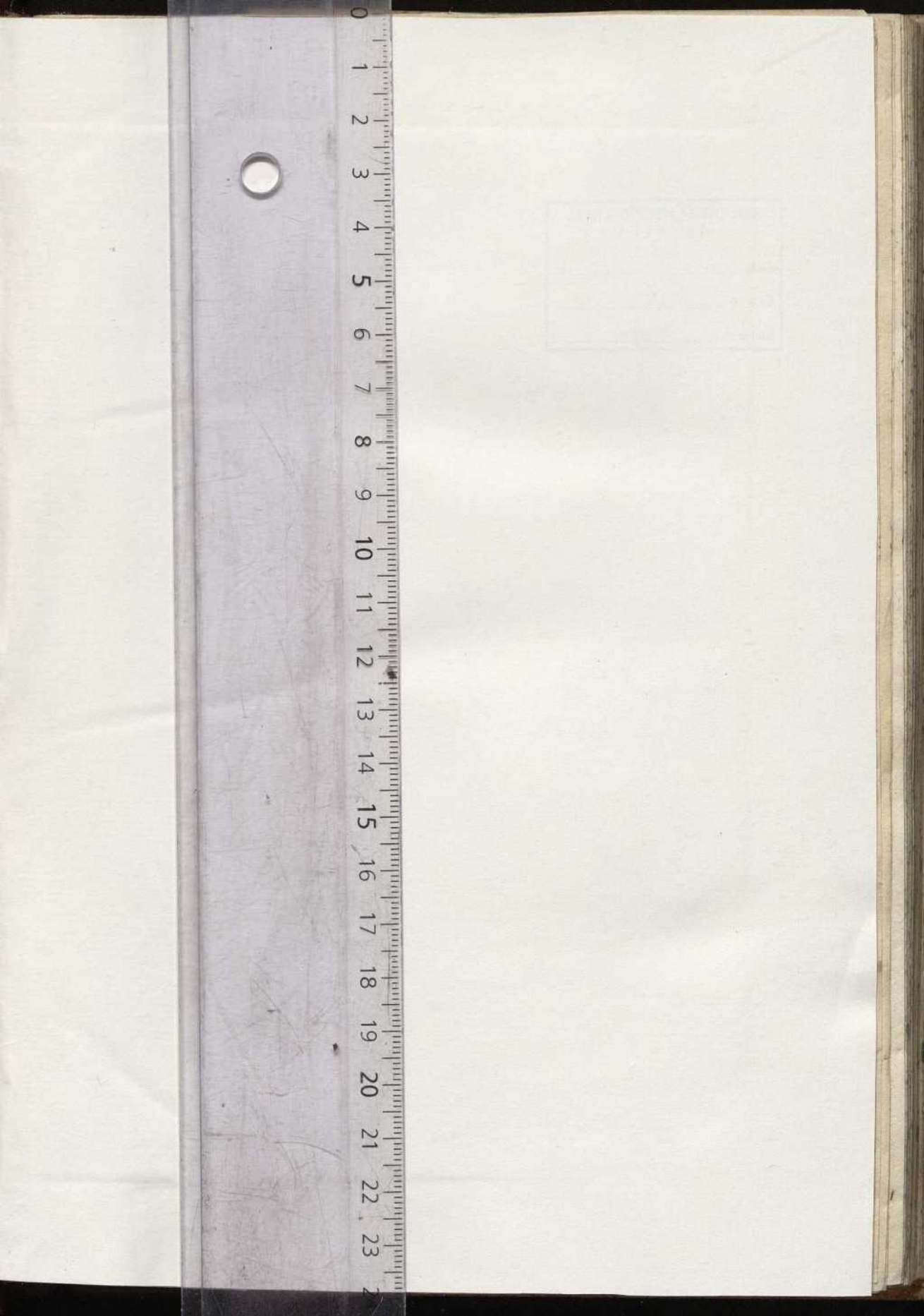
CASTELLI.
LEXICON
MEDICUM

TOMUS
SECUNDUS.

A
47
2

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL
GRANADA

Sala:

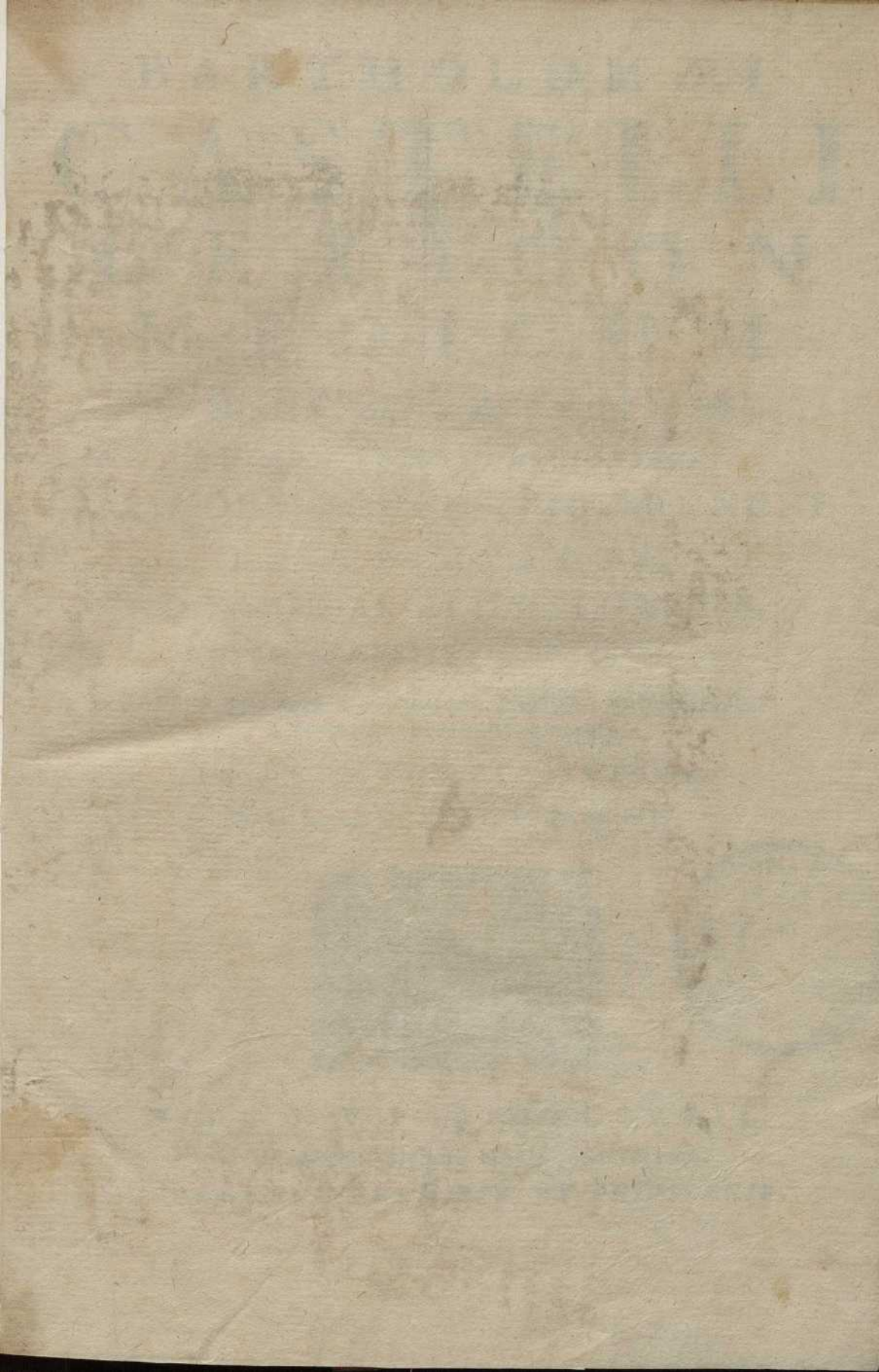
A

Estante:

047

Número:

002

BARTHOLOMÆI
CASTELLI
LEXICON
MEDICUM
GRÆCO-LATINUM,

PRIMUM TRIBUS EDITIONIBUS
A JACOBO PANCRATIO BRUNONE
LOCUPLETATUM.
DEINDE AB ALIIS PLURIMIS
NOVIS ACCESSIONIBUS AUCTUM.

Demum postrema hac editione plurimis recentissimorum
Auctorum vocabulis ornatum.

IN DUOS TOMOS DIVISUM.
TOMUS SECUNDUS.

PATAVII, MDCCLXII.

Ex Typographia Seminarii apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO.

BARTHOLOMÆI
CASTELLI
EX LIBRIS
M. E. D. I. C. U. M.
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.

EX LIBRIS
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.
M. E. D. I. C. U. M.
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.
EX LIBRIS
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.
M. E. D. I. C. U. M.
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.

EX LIBRIS
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.
M. E. D. I. C. U. M.
R. C. O. L. L. A. T. I. O. N. I. U. M.

H.

Abena, τελαμών, ad instrumenta Chirurgica refertur, & significat speciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices futuræ sustinet. Legitur apud Gal. 2. de iis, q. in med. t. 8. fin.

Habeo, ἔχω. Vide *Echo*.
Habilis, ἰ. e. dispositus, commodus. Ita Corpus *habillimum* quadratum vocatur, neque gracile, neque obesum. Celsus l. 2. c. 1. Jung. Pantin. not. ad h. l.
Habitatio, οἰκησις, locum, in quo commorari & vivere solemus, significat, id est, *domicilium*. Pertinet inter τὰ ἔξωθεν, quæ etiam consideranda sunt in Medicina, ex Gal. c. 1. apb. 1.
Habitudo, κατὰστασις, vide *Catastasis*. Constitutionem corporis vel bonam, vel malam significat. Gal. l. de opt. corp. constit. & l. de opt. habitu.

Habitus, ἔξις, variis gaudet significationibus, etiam in foro Medico. In genere notat *constitutionem*, vel *habitudinem* corporis, aut alterius alicujus rei constantem & perennantem sive firmam, cui opponitur διαδρασις, *Dispositio*. Gal. ad *Thrasylul.* c. 12. & l. de opt. habitu in princ. quæ διαδρασις etiam vocatur πρῆξις, de quo suo loco. Deinde significat corporis & partium constitutionem sive *habitudinem*, structuram & compositionem, qua ratione dicitur corpus esse *habitus* densi, rari, solidi, compacti, laxi. Hipp. 2. de R. V. l. A. r. 31. & 40. Gal. in comm. Est vero corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Gr. ἀσθένεια, & *malus*, καχεξία. Vide *Euexia*, *Cachexia*. *Habitus*, ἔξις, etiam sumitur pro membrorum vincitorum *habitu* & figura, sive constitutione post deligatiois tempus, & huic ἔξις, positio, situs opponitur. Hipp. 3. de iis, q. in medic. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Adde *Foes.* *Oecon.* p. 218.

Hades, ᾗδης, infernus. Vide *Orcus*.
Hadid, id est, *ferrum*. *Rul.* & *Johnson.* in *Lex.*

Hadros, ἄδρος, significat *uberem*, *largum*, *abundantem*; & dicitur de homine bene nutrito, crasso, adulto. Hipp. l. de genitur. W. 9. de pulsu largo, Gal. def. med. cui opponitur ἰσχυρός, *gracilis*; de digesta vel victu largiore & pleniori, 1. apb. 5. & 7. de purgatione fortiori, 4. apb. 9. Jung. Dieter. n. 7. & C. Hofm. com. in Gal. de V. P. n. 855. seqq.

Hæccitas, Scoto dicitur *quinta essentia Chymicorum*, sive *essentia specifica*, principium vitale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. tr. de igne nature, c. 25. fin.

* *Helideum Electuarium*, quo *Helideus* hujus auctor sputa sanguinis incantamenti ad instar suppressa vidisse testatus est. Constat vero ex stipticis, puta *bolo armeno*, sanguini draconis, & seminibus *hyosciami*, quibus irritationes & spirituum impetus sedandi facultates inesse creditur. Verum, ut alibi ostendimus, omnes ejus partes sunt homini insensissimæ.

Hæma, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & nature nostre familiarissimus, de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, usu & examine, quoad statum secundum & præter naturam, passim in scriptis veterum et recentiorum Medicorum, quamplurima leguntur. Apud illos imprimis Hipp. Gal. et Avic. nunc *sanguis* sumitur pro omni in venis concluso succo, h. e. massa liquida et quatuor humoribus, pituita, utraque bile, flava & atra, & *sanguine* stricte dicto constante; nunc stricte pro quarta ejus parte reliquis tribus et directo opposita. Enimvero cum illa opinio jam dudum propter varias absurditates, quibus scætet, obsoleverit, præstat, recentiorum scripta consulere, præsertim *Thomas Villis Exerc. de Febribus cap. 1. & 2. seqq.* *Gualt. Charlton. Exerc. Oecon. Anim. IV. V. D. D. Maur. Hoffmanni Synopsis. & Prudent. Medic.* *Notas nostras in Jessenii Judicium de Sang. V. S. misso*, & alios

res, quàmvis nec in his omnibus cuncta applausum mereri, Adraſtea cogat fateri, præfertim quando ſtatuitur, univerſam Medicinam dependere ex *sanguinis* ſec. & p. n. cognitione, qua hypothefi & morborum exteriorum plerorumque cognitio & curatio e foro Medicinæ excludi, & interiorum quoque plurimum a ſucco nervoſo, ſpiritibus, flatibus, quin & excrementis immediate dependentium tractatio magis obſcurari, quam illuſtrari videtur. Nobis hac vice ſufficit, ex veris principiis & neotericorum monumentis hanc annectere deſcriptionem *sanguinis* Physiologicam: *Sanguis* eſt humor vitalis, ſive ſubſtantia in brutis & homine fluida, e particulis diverſis activis & paſſivis conſtans, rubicunda, primum in conceptu ex conliquamento ſeminali producta, & ſucceſſive virtute flammæ, ſive ſpiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidie accedente continuata, et ita cum ad individui conſervationem, tum ad ſpeciei propagationem deſtinata. In reſolutione Chymica *sanguinem* promere Aquam, Spiritum, Sal volatile, Oleum & ſal fixum, præter alios demonſtravit etiam Iunken. *Exp. Cur. P. 1. ſ. 2. c. 1. p. 74. ſeqq.* An vero talia ſint propterea pro principiis conſtitutivis habenda, non eſt hujus loci ventilare. *Sanguinis* Anatomiam Phyſicam exhibit etiam D. Gothofr. Bidloo *Tab. Anat. XXIII. fig. 16.* & globoſas veſiculas, fibrillas, maſſulam ſtriatam ovi albumini ſimilem monſtrans. Porus *sanguinis* calentis contra epileſiam merito ſuſpectus habendus. Tropice & abuſive quoque vocabulum *sanguis* dicitur de vegetabilibus & mineralibus. Dornæus de *transmut. metallor. c. 17.* Ita *Sanguis Draconis* Arabibus Medicis eſt ſucchus Anchufæ. Fallop. de *Metall. S. ſoſſil. c. 35. Tom. I. p. 343.* *Sanguis Satyrii* (vitioſe Satyrionis) eſt liquor ſanguineo colore ex radicibus Satyrii cum pane piſtis, & longa digeſtione quaſi in oleum ſanguineum liqueſcentibus. Johnson. in *Lex. Sanguis Antimonii* legitur apud Libav. *Synt. Chym. l. 8. c. 22.* *Sanguis viri ruſi* eſt Sulphur marcaſitæ. Libav. de *igne natur. c. 20.* & *Apocal. Hermet. part. prior. c. 15.* Iohnſ. *Sanguis duorum fratrum* eſt *sanguis* draconis, vena terræ. In magiſterio lapidis Philoſophici Mercurius quoque *Sanguis* dicitur Philoſophorum, Libav. *Synt. A. Chym. l. 7. c. 8.* Ger. Dornæus *zv. Artific. Supernatur. c. 5.* ubi quidem variis epithetis ænigmaticis inſignitur, v. gr. *Sanguinis Leonis, ruſi, viviſis, Meduſe* &c. Vide Libav. *Tom. II. operum,* & quere in *Indice.*

Hemalops, αιμαλωψ, proprie dicitur cruen-

ta *ſuffuſo in oculis* ex plaga, icſtu, effuſo nimirum ſub locum læſum ſanguine oborta, Galen. *l. 4. de C. M. S. L. c. 8.* & *l. de fac. parabil.* Unde et Archigenes dicebat, *Hemalopa* idem eſſe malum cum *Hypoſphagmate*, atque etiam in omni alia parte contingere poſſe, præterquam in oculo. Dicitur autem *αιμαλωψ αιμα εν ωπι*. In latiori vero ſignificatione ſumit Hippi. pro omni ſanguine concreto, & veluti ſugillato, *l. de natur. puer. W 20. 29. XV. 6. Coſc. t. 553.* Dioſcor. *l. 2. c. 95* ubi *αιμαλωψ* legitur. Jung. *Foef. Oecon. p. 10*
Hemallo, αιματος, ſignificat *sanguinare* cruentare ſanguinem profundere. Legitur de gingivis apud Nonum de *M. P. C. c. 113.* & 114. *αιμαλωψουσα εν*, i. e. *cruore ſuffuſe* gingivæ. Dicitur & *εναιματος*. Linden. *Ex. XIII. §. 463.*

Hemateros, αιματηρος, id eſt, *sanguineus*. Dicitur alias *αιματω*, vel *εναιματος*. Linden. *d. l. §. 449.* Ita *δυτεροβλια αιματηρα* vocatur, quando ſanguis evacuat per inteſtina abſque exulceratione, Galen. *c. 5. aph. 65.* *Sanguineus* Chymicis quoque dicitur *Nitrum*. Rul. Iohnſ.

Hematia, Hemation, αιματια, αιματηρι, eſt epitheton Gari ſive liquaminis cujuſdam ſub-rubicundi, ex inteſtinis piſcium, cæteriſque, quæ abjicienda eſſent, ſale maceratis parati. Lat. dicitur *Sanguiculum*. Lind. *Ex IX. §. 69.*

Hematicos, αιματικος, *sanguineus*, dicitur de partibus, quæ ex ſanguine primum credebantur conſtituta, Linden. *Ex. XIII. §. 446.* Vide *Sanguineus*.

Hematinos, αιματινος, *sanguineus*, dicitur de iis, quæ a ſanguine ſunt colorata, tanquam a cauſſa. Lind. *d. l. §. 447.*

Hematites, αιματιτης, nomen eſt lapidis, vel glebe duriuſcule & medię nature inter terram, lapidem, & metallum, ita dicte, vel quod colore ſanguinem emuletur, vel quod ſanguinem ſiſtendi vim obtineat. De cujuſ ſpeciebus & uſu vid. Gal. *l. 9. de S. Fac.* Schroder. *c. 3. c. 8. n. 9.* Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l. Andr. Chiocius in Muſ. Calceolar. ſeſt. 3. p. 269. ſeqq. 403.* Arab. *Sedeneg.* Rul. & Iohnſ. in *Lex. Parac.* negat quoque eſſe lapidem, ſed potius lutum coagulatum, *l. de morb. Tartareis c. 4.* *Hematites* quoque vocatur Lapis Philoſoph. *Tb. Ch. vol. IV. p. 727.*

Hematitinos, αιματιτινος, Epitheton Collyrii cujuſdam ap. Gal. *d. l.* quod ex lapide *Hematite* paratur. Alias & *Tartarus Hematitinus* legitur apud Parac. *d. l.* qui facilius reſolvitur, quia inſtar lapidis non induruit.

Hematitis, αιματιτις, *sanguinaria*, eſt epitheton venarum ſanguinem vehentium. Hipp. *l. de*

l. de morb. sacr. XVI. 28. qualis si intumuerit, vocatur κοιδυλωδης αιματις, *l. de Hemorrhoid. III. 12.* ubi & simpliciter κοιδυλωδης appellatur.

Hæmatocœle, αιματοκηλη, & in specie, αιματοφυλη, dicitur species *Hernia*, juxta Ingrassiam, quæ a sanguineis portionibus oclusis oritur. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m. 254.*

Hæmatocœsis, αιματόχυσις, effusionem vel profusionem sanguinis præcipue spontaneam, qua criticam qua symptomaticam, significare videtur, & ita idem est quod *Hæmorrhagia*. Legitur vero aliquoties apud Th. Vviliis præsertim in *Pharm. Rat. P. II. Sect. III. c. 1.*

Hæmatodes, αιματώδης, sanguineus, cruentus; idem, quod αιματηρός.

Hæmatophræboestasis αιματοφροιστασις, dicitur sanguinis suo impetu exundantis ac intumescentis suppressio, Gal. in *exeg. dist. Hipp.* quasi dic. αιματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia scriptione vid. *Foef. p. 11.* De affectu vero ipso junge *Bonet. Anat. Pract. l. 1. sect. 1. Obs. 1. Schol. p. 2.*

* *Hæmatopota*, αιματόπις, sanguipotia, ut hirudo: aut quodvis animal sanguinem bibens.

Hæmatosis, αιμάτωσις, sanguificationem significat, cujus rationem pete ex descriptione sanguinis. Vide *Hæma*. Junge Autores *ibid.* citatos.

Hæmocerchnos, αιμόερχνος, exponitur bifariam ab interpretibus. Vel enim dicitur de sanguine excreto per os cum stridore quodam in faucibus, Gal. in *Exeg. voc. Hipp.* vel de excretis cruentis, sive sanguine perfusis, sed sicis; κέρχνος enim & stridorem & Atticis siccum significat: *Erotian. p. 12.* Conf. *Galen. in Lex. Hipp.*

* *Hæmodes*, αιμάδης, sanguinolentus, sanguine permixtus; Gal. item sanguineus, sanguine præditus.

* *Hæmonia sycæ*, αιμόνικ σῦκε, ficuum genus in Faro insula ita dictum ob ruborem. *Athen.*

Hæmodia, αιμάδια, est affectus, qui dentes gingivæque infestare solet, cum quispiam & austeros & acidos cibos ingesserit, adeoque dentium quidam quasi stupor cum dolore conjunctus inde sequitur, qui portulacam manducatam mederi experientia probat, Gal. *l. 2. de L. A. c. 6.* Legitur & apud Hipp. *l. 2. Proverb. XXXV. 11. l. 2. de morb. XVI. 7.* Verbum quoque αιμάδιον ipsi in usu fuit, i. e. dentes obstupescere, *l. de Humor. IV. 6. lib. 2. de morb. LIII. 7. LXXI. 11. l. de int. aff. VII. 14.* Sunt & qui τῆς αιμάδιος nomine omnem simpli-

citer dentium dolorem intelligunt.

* *Hæmodorium*, αιμόδαρον, genus herbæ, quæ cumino, & sæno græco innascitur, *Theophr. Hist. Pl. l. 8. cap. 8.* ubi numerantur morbi, pestesque aliarum herbarum, quas ipsa suo complexu necat; ut aparine, cuminum.

Hæmophobus, αιμοφόβος, i. e. sanguinem mitendi timidus, *Galen. l. 9. de meth. med. cap. 5. circa fin.*

Hæmoptycus, αιμοπτυικός, is est, qui sanguinem sputo per os ejicit, *Galen. l. 7. de C. M. S. L. c. 4.* sive vomendo, sive tussiendo, sive screando, sive simpliciter expuendo, *l. 4. d. L. A. c. 4.*

Hæmoptysis, αιμόπτωσις, dicitur symptoma retinendi excreti, h. e. sanguinis per os ejectio, αιμα, ὡν τὸ αἷματος, Gal. *l. 7. de C. M. S. L. cap. 4.* Aliquando est symptoma pestis aeræ. *Parac. tr. 2. de pestil. c. 1. de curat.* Observationem *Hæmoptysis* sine tussi, vide in *Ephem. N. Cur. Ann. II. Obs. 45.* Quod *Hæmoptysis* non semper periculum Phthiæcos conjunctum habeat, testatur *Observatio D. Joh. Henr. Brechtfeld in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 103. p. 196.* cui plane similem (exceptis periodis, quæ in nostro subjecto non fuerunt statæ, sed incertæ) in quodam Studioso ἐμῶναι & nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam scribitur aut pronunciat *Hæmoptosis* & *Hæmoptoicus*.

Hæmorrhagia, αιμορραγία, generaliter significat sanguinis profusum copiosum, largum, quacunque ex parte effundatur; ἀπό τὸ ραγῆσαι. Vide *Dieter. Iatr. num. 21.* Huc pertinet locus *6. Epid. f. 4. t. 9. & 4. aph. 27.* ubi verbum αιμορραγῆν legitur. Specialiter dicitur de ea, quæ per naves fit, sanguinis perfusione. Ita accipitur passim apud Hippoc. *1. Proverb. com. 3. t. 37. seqq. pluribus*, & passim in *Epidemiis*. Vide *Foef. p. 12.* Est vero αιμορραγία alia critica, & cum sanitatis commoda, alia symptomatica & noxia. Causa omnis consistit in aliqua solutionis continui specie, sive ἀνεσώματος, sive διαπύθησις, sive διάβρωσις fuerit, de quibus singulis in suis locis. Dicitur & αιμορροία, Hippocr. *Coac. t. 632.* Unde & αιμορροϊκός sanguinis eruptionem efficiens, *5. aph. 24.* quamvis & Gal. αιμορραγικός legerit. *Diet. n. 22.*

Hæmorrhœis, αιμορροΐς, strictiori & frequentiori usu Medicis significat profusum sanguinis ex venis, quæ sunt in ano. Hippocr. *l. 3. aph. 30. l. 6. aph. 12. 21. & alibi.* Interdum vero saltem tumorem illarum venarum absque sanguinis eruptione denotat, quem paulo superius αιματόπω κοιδυλωδης, ἢ κοιδύλασις voca-

ri notavimus. Latinis appellantur *Hemorrhoides cœcæ*, ad differentiam fluentium, quæ *aperte* vocantur. Aliquando & ipsæ venæ in ano *Hemorrhoidum* nomine veniunt, quæ alias *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis, & de his vide Barthol. *libell. 1. Anat. c. 4.* Profluvium *Hemorrhoidum* est vel criticum & salutare, quod & hyperbolice Germanis vocatur *aurea vena, die goldne Uder*; vel symptomaticum & periculofum. Plura de hoc argumento lege apud Diet. n. 23. De *Hemorrhoidibus* morbofis integrum libellum scripsit Hippocr. *b. tit.* Plane abusive vocavit *Hemorrhoides* narium excrefcentias carneas p. n. in naribus Valefcus de Taranta, easque duplices vel albas, molles & doloris expertes, vel duras, rubras & fufcas constituens. Philon. *Pharmaceut. l. 2. c. 56. in principio.*

Hæmorrhofcopia, αἱμορροσκοπία, h. e. sanguinis effluxi inspectio & contemplatio; qui terminus inepte fictus legitur ap. Helmont. *tract. Scholar. Humorist. Pass. Decept. c. 1. n. 51.* ubi *deceptoriam* vocat illam artem, nec absque verifimilitudine, siquidem & experientia confirmat, ariolatores & cruoris inspectores sæpe falli & fallere, præsertim qui vulgari, vana, & superstitiosa tabula *Hæmorrhofcopiae* etiam Calendariis quibusdam adjungi solita atuntur.

Hæmorrhobus, αἱμορροβός, contracte pro αἱμορροβός, primo est epitheton vasorum ampliorum & insignium, quæ aperta magnam sanguinis copiam profundunt. Hippoc. 2. *de fractur. t. 24. l. de Venis X. 1. 2. 3. XIII. 5. l. de Hemorrhoid. IV. 8. l. de Affection. XXX. 9. 10. l. 1. de morb. III. 4. VII. 21. Cyc.* Vide Foef. *d. l. Deinde* est nomen serpentis venenosi, qui & Lucano *Hæmorrhobis* in fœmin. dicitur, cujus morfu multus sanguis prorumpit. P. Æginet. *lib. 5. cap. 16.* Forest. *l. 30. Observ. in Schol.* Hujus serpentis descriptionem vero prolixius tradit Aldrovand. *de dracon. & serpent. l. 1. a. 5.*

Hæmostasia, αἱμοστασία, significat sanguinis stagnationem & motum a copia impeditum, & legitur apud Theophil. Bierling. *in Thesaur. Medico Pract. p. 1107.* quamvis in nullo alio autore Græco reperire licuerit.

Hæreditarius, vide *Hæreditarius*.

Hæresis, ἡρέσις, sectam significat, h. e. peculiarem aliquam in arte, vel scientia præceptorum & fundamentorum rationem. Ita in Medicina tres potissimum Sectas occurrere docuit Galen. *lib. de opr. secta c. 7.* & alibi, *Dogmaticam, Empiricam, & Methodicam.* Neque hodie ars Medica destituitur *sectis & secta-*

riis, quamvis facile ad illas tres referri possint, v. gr. *Chymica & Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimvero consultus est, non se addicere uni *sectæ*. Nam ambitio unius *sectæ* indelebile malum est, Galen. *l. 1. de fac. natur. c. 17.* & uni *sectæ* addicere facile mentiri solent, *l. 3. de L. Aff. c. 2.* Circa Anatomiam quoque hodieque sectæ occurrunt, v. gr. de Bilis succi Pancreatici usu singulari, &c.

Hager, Hagiur, Arab. i. e. Armenius lapis, de quo supra suo loco.

Hagioxyylon, ἡγιοξύλον. Vide *Guaiajum*.

Hal, dicitur *Sal.* Rul. & Iohnf.

Halation, ἄλιπτον, dicitur medicamentum ex sale confectum, purgandi vim habens. Constat ut plurimum magna salis portione cum purgantibus, scammonio, lathyridibus, epithymo, ut & aliis tenuium partium simplicibus, cujus formulam tradit Ægineta *lib. 7. c. 5.* Usus est cum cibis, sicut salis, aut mane etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa mensura exhiberi potest. Gorræus.

Halobemia, vocatur Artificium vel ratio sale m fusilem præparandi, ἡλιό τοῦ ἄλιπ χέρον. Libav. *Alchym. Pharmac. c. 6.*

Halcyonion, ἄλκυωνιον, est spuma maris concreta admistis sordibus tenuissimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex spuma inatantes nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixè Aldrov. *lib. 20. Ornithol. c. 60.* Schroder. *lib. 5. cl. 2. n. 44.* Quinque genera *Halcyonii* refert Diosc. *l. 5. c. 136.* & hoc Ruland. & Iohnf. *in Lex.* Theophrastus *Halcyonium* pumicem esse scribit. Hodieque *Halcyonia* minus sunt usitata, unde nolumus esse prolixiores.

Halec, Halex, Alec, μανίς. Vide *Hæmorrhobus*.

Haleleon, ἡλέλεον, dicitur oleum salis mixtum, & sal ex oleo diligenter tritus, quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. *l. de facit. parabil. c. 23.* ceu remedio confirmandis articulis idoneo, annotante Foesio *Oecon. p. 27.* Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius succum sulphureum rubei coloris inflammabilem una cum cubicis salinis crystallis per processum destillatorium aque nivalis, vel pluvialis productum, de quo processu legatur laud. Autor in *Hermetica et Ægyptiorum sapientia vindicata contra Conring. l. 2. c. 7.*

Hales, ἄλις, ἄλις, significat *confertum*, coarctatum, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hippocr. præsertim neutrum ἄλις, v. gr. *l. 1. de Morb. X. 50. XII. 2. XXX. 24. l. 2. II. 10.*

LX. 2. l. 4. XXV. 14. Coac. r. 300. & in plurimis aliis locis, quæ collegit Foes. pag. 28. Hinc descendit verbum ἀλιζομαι, quod colligi, coacervari significat, & non minus Hippoc. usitatum, v. g. Coac. r. 339. & alibi sæpissime, & adverb. ἄλις, satis, cumulate.

Haliæetus, ἀλιαιετός, nomen volucris rapacis. Lat. *Aquila marina*, *Accipiter marinus*, qui circa mare, & in littoribus & oris piscibus & aquatilibus insidiatur, cujus descriptionem, usumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. l. 2. *Ornithol.* c. 3.

Halica, pro *Alica*, χαίρις. Vide *Alica*. Occurrit cum aspiratione apud Scribon. Mercuriale, & alios.

Halices dicuntur Pandiculationes post somnum. Avic. l. 1. *Fen.* 3. doct. 2. c. 13.

Haliuricon, nomen Emplastri, quod duplex habetur apud Aetium l. 15. cap. de Emplast. discussoriis & attractoriis. Gorr.

Halimar, id est, *Cyprium*. Rul. & Iohnf.

Halinitron, ἄλιντρον, i. e. *salnitrum*. Fr. Hofmann. in clav. ad Schr. p. 3. Gorræus descripsit, quod sit succi concreti species, acris, salsi, subamari, rari, tenuis, levis, & aerei, qui facile in pulverem solvi potest, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ex eo pulvis tormentarius paratur, ad excutiendos globos ferreos & plumbeos. Ubique fere *salpetrum* vocatur. Abstergit, & vires non valde a Nitro dissidentes possidet, etiam si ab amaro & vero illo Nitro multum differat. Hæc Gorr. Libavius vero ex Paracelso duplex *Halinitrum* statuit, unum animale ex lotiis hominum & bestiarum in terra natum, inque ea coagulatum in corpus: alterum minerale, quod *Pezæum*, sive *Salem petreæ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum Apocal. Herm. part. pr. c. 17. Modum purificandi tradit Syn. Arc. Ch. l. 7. c. 32. & 4. Vide *Nitrum*.

Haliscome, ἀλισκομαι, *capior*, teneor. Dicitur de iis, qui lentis morbis & chronicis infestantur. Hippoc. 5. aph. 70. Gal. in comm. Dieter. n. 41.

Halitus, ἄτμος. *Halituosus*, ἀτμῶδης. *Halitus* idem est, quod *Vapor*, estque humor attenuatus describente Gal. l. 1. de sympt. caus. cap. 6. *Halituosus spiritus*, ἀτμῶδης πνεύμα, idem, quod *Flatus*, 3. de sympt. caus. c. 3. & l. 14. meth. med. c. 7. Vide *Flatus*. Sumitur & aliquando latius, comprehendens & exhalationem humidam, quæ vapor, & siccam, quæ *Fumus* vocatur, Gal. c. 3. de humor. r. 13. Vide quoque *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituosa* dicuntur, quæcunque per cutem foras exhalare apta sunt. Gal. l. 8. meth. med. c. 2.

Vocantur alias *Diaphoretica*.

Halle, ἄλη, i. e. *saltus*. Dicitur de sanguine a circumferentia & partibus externis ad interiora recurrente in horrore & tremore. Hippoc. l. de flatib. XI. 7. Foes. Oec. p. 30.

Hallereon, *Halereon*, juxta Hermetem vera *Aquila* est. Parac. Scholiis in l. de grad. & compos. l. 4. c. 6. Iohnf. Lex. Chym.

Hallucinatio, παρόρασις. vide *Parorasis*.

Halma, ἄλμα, idem, quod ἄλη, *saltum* significat. Vocatur & Gr. πύθμα. Et Hesy-chius scribit, ἄλμα vocari primam foetus in utero agitationem & commotionem. Foes. pag. 32.

Halme, ἄλμη, significat *Muriam*, quæ est nihil aliud, quam aqua falsa, in qua res condiuntur, ut melius conserventur. Tres ejus summæ differentiæ recententur a Gorræo. Prima est *muria* valde diluta, in qua etiam caseus mollior demergitur, & in qua sal concretus adhuc liquefit. Secunda est *muria* temperata, in qua nec sal amplius liquefit, nec caseus mergitur. Tertia est *nitrium* falsa, ita ut plurimum salis, minimum aquæ insit. Ab ἄλμη, *muria*, vocantur olivæ ἀλμῶδες, i. e. *muria condita*, sicut κολυμβάδες ex dicuntur, quæ suo oleo innatant, quamvis Græci hos terminos haud raro confundant, uti videtur fecisse P. Egin. l. 1. c. 81. Vide *Muria*.

Halmyrax, ἀλμυράξ, est *Nitri species*, quæ sua sponte ex terra efflorescit, & extra terram reperitur, vel in convallibus, & campis, vel in lacu. Et per ætatem canescunt convalles apud Medos, ut Plinius scribit l. 31. N. H. c. 10. Sic autem dicitur partim ex sapore, quem habet subsalsum, partim ex eo, quod e terra erumpit. Gorr.

Halmyris, ἀλμυρίς, in genere notat *salsuginem*, Hippoc. l. de humid. usu VII. 8. In specie nomen *Brassicæ* est, teste Gorræo.

Halmyrades, ἀλμυράδες, *salsuginosus*. Est Epitheton quarundam febrium apud Hippocr. 6. Epid. f. 1. r. 29. quo tangentibus pruritus quendam excitant, perinde atque a sale & aliis corporibus salis. Unde & cutis δέρμα ἀλμυράδες vocatur ibid. f. 6. r. 12. Excretio quoque *salsuginosa* cum alvi perturbatione occurrit. Coac. r. 641. Aliquando legitur ἀλμῶδες, quod idem est, ac ἀλμυράδες, l. de humid. uf. XI. 8. & l. 7. Epid. XIV. 9.

Halo proprie dicitur circulus ille candicans circa solem aere vaporibus nebulosis referto apparens, uti constat ex Meteorologicis. Unde translatum nomen ab Anatomicis, *Area rubra* utrinque papillam mammaram ambiens

Halo quoque vocatur . Apud Bartholinum dicitur *Areola l. 2. Anat. c. 1. p. 326.*

Halofachne, ἀλοφάχνη, pro ἀλός ἄχνη, *salis spuma*, quæ est spumosi maris lanugo, sive ramentum in exilibus petris inventum, ut scribit Dioscorides *l. 5. c. 127.* estque nativi salis species ad mare geniti ex spuma maris exsiccata. Virtus quoque salina, de qua Gal. *lib. 11. de S. Fac. fere in fine.*

Halosanthos, ἁλοσάνθος, pro ἁλός ἄνθος. Galen. *d. l. salis flos*, quid proprie sit, non satis certum esse scribit Gorr. Dioscorid. docet *d. l. c. 129.* ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibusdam innatare; crocei coloris, & odoris ingratoris. Georg. vero Agricola hunc non *florem salis*, sed *florem maris* esse docet, quamvis *florem salis* non describat.

Hals, ἅλς, *Sal*, quamvis, quid vulgo significet, etiam pueris notum esse videatur; in foro tamen Medico valde æquivocum, obscurum, & intricatum est nomen, ita, ut, si omnes de *Salis* significatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus esset & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* est de corpore quodam minerali, in aqua solubili ac denuo in salinam crystallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex est: *naturalis* & *artificialis*. Illius species primariæ sunt, *Sal commune*, *Gemma*, *Nitrum*, (hæc vocat *salia muriatica naturalia* Jac. de Mort *Chym. Med. Phys. c. 13. p. 130.*) *Alumen*, *Ammoniacum*, *Vitriolum*, quorum historiam, usum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder. *l. 3. c. 20.* Frid. Hofmann. *clav. ad h. l. & in hoc Lexico* suis sub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex est, *vegetabilis*, *animalis*, & *mineralis*, quorum salium tantus est numerus, ut non liceat omnes recensere. Videatur Schroder. *l. 2. c. 79.* Hofmann. *in clav.* Rolf. *Chym. lib. 5. sect. 1. per tot.* Libav. & alios Practicos. In specie de *Sale Auri* placet iudicium Blancardi, quod sit potius particulæ *Salis* quam auri. Præparatur videatur in ejus *Chymia vernacula c. 5. §. 16.* *Sal Panis* apud Mesuen *fol. 78.* vocatur *Sal* culinariarius ad cibos, quemadmodum vulgo panes vocant saccharum in formas fufum. Dividuntur *Salia* artificialia in *essentialia* & *cineritia*: item in *volatilia* vel *fixa*. *Sal essentialia* quid sit, vide *Essentiale*. Chymicis vero & recentioribus Philosophis *Sal* accipitur pro simpliciori corpore & principio corporum naturalium universali & *essentiali*, sine cuius præsentia corpus consistere, & perfecte mixtum corpus dici nequit. De qua significatione legatur Vvillis *Ex. de ferment. cap. 2.* & Joh. Joach. Becher, in

Oedip. Chymic. Tit. II. §. 1. 2. seqq. Consistit vero in corpusculis minimis variam figuram angulosam obtinentibus & proinde penetrandi incindendique vi pollentibus. Corpuscula illa esse duplicia, *acida* & *alcalina*, communis fuit hæctenus Chymicorum sententia, quam etiam arripuit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 1. p. 157. seqq.* quamvis alii sint negantes *Alcali* naturaliter inesse corporibus naturalibus actu, sed artis opera saltem produci. Nos litrem hanc non facimus nostram. Missos quoque facimus ingenii lusus, quos Helvviugus de *Sale Naturæ* prodidit in suo Introitu ad *Physicam*. A *salini* illius principii bona constitutione sanitas, corruptiove morbi deduci solent. Medicamentorum quoque vires pleræque *salino* principio acceptæ referuntur. Impugnare tamen universalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hofmann. *in Clav.* negans, ad omnium corporum naturalium constitutionem *salem* tanquam principium concurrere, quia multa dantur *salis* expertia, *l. 1. cap. 11. & l. 2. cap. 79.* Atque hæc pro instituti ratione hoc loco sufficere possunt.

Halsinelle dicuntur in arte vitraria unci in latere fornacis firmati, in quibus utensilia, dum calefunt, vertuntur & quiescunt. C. Meretti in *Nevi præfat. de arte Vitrar. p. 272.*

Halter, ἄλτηρ, massam significat plumbeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut similiter graviore factam, qua utebantur olim palæstræ in exercendis corporibus, teste Gal. *l. 2. de san. tu. c. 11. l. 5. c. 3. l. 6. c. 14.* Hujusmodi jactus *halterum* Gr. dicitur ἄλτηροβολία, apud Oribaf. *Foef. p. 33.* Meminit & hujus exercitii, vel ludi Jul. Alexand. *l. 6. Salubr. cap. 10.* ἄλτηρες quoque alias vocantur *palangæ* vel *peritice* ille, sive hastilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut transilientes fossam ad majorem vim saltus.

Hamalgama, ἀμάλγημα, pro *Amalgama*, i. e. calcinatio per Mercurium. Libav. *tr. de Igne natur. c. 30.*

Hamartema, *Hamartia*, *Hamartolia*, *Hamartas*, ἀμάρτημα, ἀμαρτία, ἀμαρτωλία, ἀμαρτίας, errorem, erratum, delictum in foro Medico significat apud Hippocr. Vide *Erratum*. *Error.* adde *Foef. p. 36.*

* *Hamamelis*, ἀμυγδαλὶς genus quoddam piri, mespili, aut ficus, ex eo quod cum malo floreat. Eust. ex Hipp. & Paus.

Hamia, pro *Amia*, nomen piscis duræ carnis. Gal. *l. 3. de M. fac. c. 31.* Vide *Amia*.

Hamma, ἄμμα, dicitur *Nodus*, vinculum & nexus, qui in fasciarum connexionem & colligationem effici solet. Hippoc. *de iis, quæ in me-*

medicatr. t. 7. 8. 9. seqq. ubi vid. comm. Galeni. Vide Nodus.

Hammonitrum vitiose pro Ammonitrum. Vide Fritta.

Hamulus, ἄμυλον, Hamus, instrumentum Chirurgicum, quo aliquid apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis hamuli meminit Galen. l. 8. admin. Anat. c. 4 Hildan. Hamulum pro mola extrahenda exhibet Cent. 2. obs. 52. Plura vide in Chirurgiæ scriptoribus, in specie apud Scultet. in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig. 9. T. XV. f. 5. T. XXXI. f. 8. T. XXXIV. f. 3. Hamus quoque nomen fasciæ est apud Galen. de fasciis n. 91.

Hapalos, ἄπαλος, mollis, mitis, lenis, significat. Ita ἄπαλον φάρμακον, molle medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo & rosaceo cerato confici potest, & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἄπαλον κολλήριον, leno & mite collyrium. Gorr. Hinc verbum ἄπαλῶσι, emollio, lenio, quod aliquoties occurrit apud Hippocr. l. de Humid. Uf. I. 17. II. 11. Mochlic. XXI. 11. 3. de artic. t. 63. Lingua ἄπαλωρμένη, i. e. mollis reddita per affluxum humidum. Coac. t. 232. Substantivum ἄπαλωρῶσι, emollitio occurrit 3. de artic. t. 64.

Haphe, ἄφη, idem, quod ἄψις. Vide Hapsis.

Haplotomia, ἄπλοτομία, dicitur simplex sectio, pertinetque ad Chirurgiam. Gal. Introduct. c. 18.

Haplus, ἄπλῶν, simplex significat. Usurpatur de linteis Hippocr. d. l. t. 14. Significat & Simulare, Gal. l. 1. de nat. fac. c. 6. Tropice de animi simplicitate, l. de vet. med. XXII. 18.

Hapsicoros, ἄψικωρος, vocatur, qui simulatque dapes vel libavit, veluti satiatus profusus statim abstinet. Latine Tædulus. Linden. Ex. XIV. §. 63.

Hapsis, ἄψις, item, ἄφη, diversa significat, juxta verbi ἄπτω & ἄπτοιμαι variam significationem. I. notat Tactum, qui est sensus externus amplissimus, consistens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum spirituum animalium copia refertarum facta, per nervorum ductus ad commune sensorium propagata. De quo plura apud Villis de Anim. Brutor. Part. I. c. 11. Deinde significat connexionem, & fere idem, quod ἄμυλον. Tertio lesionem significat; Hinc Hipp. de mentis alienatione usurpat, ἄψις ὀρεῖων, 3. de R. V. I. A. t. 41. l. 1. de morb. mul. LXXXIIX. 24. Vide Foef. p. 87.

Hapsus, glomum stuparum, filamentorum, aut lanæ significat, quibus Chirurgi utuntur.

Tom. II,

Hildan. de cista militari.

Hapto, Haptoma, ἄπτο, ἄπτοιμαι, tango; nectō, lædo, significat. Vide Hapsis. significat & accendo. Linden. Ex. XI. §. 171.

Havena, idem, quod Arena, vide Arena.

Harenchus, Harengus, Harenga, ἁρῆς, nomen piscis notissimi in cibo & medicina usitati, cujus descriptionem & usum vid. apud Aldrov. l. 3. de pisc. cap. 10. Schrod. l. 5. cl. 3. n. 80. qui Halecam vocat, quod tamen improbat Aldrov.

Harma, Harmation, ἄρμα, ἄρματιον, nomen collyrii τραχυματιῶν, quod efficax est ad asperitatem palpebrarum, cujus descriptio habetur apud Eginet. l. 7. c. 16. & Scrib. n. 28. Ita vero dicitur, quasi Quadriga, i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex usus esse dicitur.

Harmodia, ἄρμωδία, adverbium pro ἄρμωδίως, significat congrue, apte, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXVII. 11. ubi tamen apud Lind. ἄρμωσι legitur, Foef. p. 94.

Harmonia, ἄρμονία, in genere concordantiam, concentum significat sive concinnitatem. In specie vero ἄρμονία est species συναρμόσιος, qua inter se ossa apte committuntur et concinne junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ superioris ossa, ad hæc narium et quædam capitis ossa ad hunc modum inter se juncta, Gal. l. de ossib. in præm. Differt a futura, quod in hac sint extremitates ossium veluti ferratæ, in Harmonia vero per lineam simplicem combinantur. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. Ita omnes fere epiphyses connectuntur. Harmonia etiam medicamenti nomen est in catapotia coacti, et perutilis ad sistendas fluxiones sive destillationes, apud Galen. lib. 7. de C. M. S. L. c. 2. in fin. Est etiam medicamentum ἀνάδωρον βηχικόν, h. e. ad tussim comparatum, doloris expert, cujus descriptio est apud Aetium l. 8. Est quoque emplastri nomen apud eundem. Ad generalem Harmoniæ significationem pertinet locus elegans apud Langium l. 1. ep. 41. ubi per harmoniam in qualitatibus proportione & membrorum corporis compagine unitate consistentem temperatam fieri voluptatem, per solutam vero dolorem excitari, ex Socrate docuit. De Harmonia Macrocosmi & Microcosmi vid. Paracels. in paragran. & alibi. * Celebris est Harmonia Leibnitii, quam Physicus magnus, & doctus invenit, ut explicaret quomodo res mere spiritualis in corpus agere possit, aut ab ea quodammodo pati. Illi autem est harmonia

B nia

nia, successiva illa motuum series Dei Omnipot. virtute humano corpori communicatorum, ut unus certis temporibus oriatur vicissim ex altero, ejusque animæ inter infinitas, quæ esse poterant eidem corpori, unio, quæ cum præstabilitis motibus conveniret.

Harmos, ἄρμος, dicitur Polluci spatium illud, quod est inter dentes, seu *caro* inter dentes media. Gorræus.

Harmozome, ἀρμώζωμα, significat apte compingor, coaptor, firmor, fuleior, apud Hippoc. 2. de iis, q. in med. t. 6. & c. 3. c. 26. Galen. de fract. t. 36.

Harpa, ἡρπυία, ἀρπυία, nomen monstri & verminosi partus uteri, ex crebro fructuum, olerum, aliorumque ciborum mali succi usu geniti, *Ephem. N. Cur. An. I. obs. 1.* Vocantur *Lombardorum fratres*. Est & nomen monstrosæ volucris apud Aldrov. lib. 10. *Ornithol. c. 2.* quæ tamen pleraque figmenta videntur Poetica.

Harpax, ἄρπαξ, vulgo significat *rapax*, epitheton ferarum quarundam volatilium & terrestrium. A quibusdam vero ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum paleas & res alias leves ad se trahat, & retineat. Gorr. *Harpax*, mistura ex calce, & sulphure vivis, Holler. *instit. Chirurg. l. 3. cap. 5.*

Harundo, ἄλκυονες, pro *Arundo*. Ejus significatio propria pertinet ad Botanicos. Tropice *Harundines* vocavit Helmont. venas, arterias, intestina & canales omnes, *tr. Tumulus Pestsis S. Imaginat. Pestsis requisita* &c.

* *Harveus*, Anglus medicus regius, & in Collegio Medicorum Londinensi Anatomæ, & Chirurgiæ professor, qui peculiarem exercitationem anatomicam de motu Cordis, & Sanguinis in animalibus scripsit. Circuitionis Sanguinis inventor, atque auctor extitisse ereditur. Verum compertum est, cum perpetuam hanc sanguinis in orbem revolutionem non invenisse, sed inventam jam majori in lumine collocasse. Nam & Michael Serveta parvam, ut ajunt, circuitionem sanguinis invenit, teste Lemer. & Carol. Gianella P. P. Parav. in suo tract. de medic. præservat. Et Paulus Sarpus venarum valvulas primus omnium ostendit, sine quarum notitia motus sanguinis in orbem explicari & intelligi nequaquam potest. Consul. Gassend. pag. 137. & M. Antonius Fuscarenus N. V., qui in sua eloquentiâ, & succi plena *Litterarum Venatorum Historia* lib. 3. pag. 308. nodum expedit.

Hafacium, id est, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Ionf. in *Lex.*

Hastelle vocantur *Plagule*, vel *Afferculi*, qui adhiberi solent in deligatione fracturarum ad firmitatem membri, *Avicen. lib. 4. fen. 5. tr. 1. c. 7. 8.* Vide *Ferula*.

Hauftus, Gr. ῥοζήμα dici posset, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno spiritu aliquis ebibere potest. Refertur inter doses medicamentorum liquidorum, purgantium & alterantium. Hinc usus obtrivuit, ut *Hauftus* nominemus, qui uno veluti *haustu* forberi queunt. Lind. *Ex. XIII. §. 356.*

* *Head-mould-febor*, ex Joan. Allen syn. univ. medic. constat, hoc nomine venire affectum quandam infantulis jugiter connatum, in quo ossium crânii margines ad saturas, maxime coronalem, alii super alios obvolvuntur, unde meningium fibræ tenduntur, & distrahuntur, nec non cerebrum ipsum comprimitur, & infantes convulsionibus non raro corripiuntur.

Hebdomada, *Hebdomas*, ἑβδομας, significat tempus septem dierum naturalium. Dicitur & *Septimana*. Quod temporis spatium quomodo in crisibus numerari debeat, docet Gal. *comm. 2. de humor. t. 20.*

Hebe, ἠβή, tria notat hæc vox: 1. *Lanuginem* pudendorum, sive pilos supra pudendorum regionem erumpentes. 2. *locum*, ubi ista lanugo succrescit: & 3. *etatem*, qua incipit crescere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore potest. Dieter. *num. 371.* Jung. Galen. *cap. 3. aphor. 27. 28. & lib. 5. apb. 7.*

Hebes, *Hebetudo*, ἀμβλῦς, ἀμβλυοπία. Vide *Amaurosis*, *Amblyopia*.

Hecatombe, ἑκατόμβη, nomen collyrii vel medicamenti ophthalmici ad cicatrices crassas apud P. Æginet. *l. 7. c. 16.*

Hecatondrachmon, ἑκατόδραχμον, scilicet ἑκατόπλαστος, nomen emplastri vitridis apud Galen. *l. 2. de C. M. P. G. c. 2.*

Hectæus, ἑκτάς, dicitur mensura Attica sex, aut octo chœnices capiens, & *sexta pars medimni*. Meminit Hippocr. *lib. 2. de morb. mul. XXIV. 21.* Adde Foef. *p. 193.*

Hectica febris, ἑκτική πυρετός, sæpe simpliciter *Hectica*, duplicem habet significationem. Primum sic dicitur omnis *febris solutu difficilis*, qualiscunque fuerit; & ita opponitur τῇ σχετικῇ, h. e. *febri solutu facili*. C. Hofmann. *de febr. c. 12. & 29.* Deinde, speciatim magis dicitur *Hectica febris*, quæ diariæ & putridæ opponitur, diciturque juxta nonnullos *Hectica*, quod in habitu corporis, ἔξῃ appellatur, h. e. in partibus solidis, tanquam in subjecto consistat. Est enim *Hectica* febris calor

lor p. n. in solidis partibus ipsius cordis accensus. Castell. & Gorr. Verum Sennert. hanc denominationis rationem improbat, *tr. de febr. lib. 1. c. 1.* & Pienas *tr. de febribus in specie c. 4. p. 45. 46.* Nobis naturam hujus febris optime descripsisse videtur ex recentioribus Thomas Willis, quando inter symptomaticas retulit, & *lentam* vocavit, & causam ejus in mala sanguinis diathesi, videlicet nimis salsa & acri, ideoque circulationi & nutritioni minus apta posuit. Hinc vel obstructions pulmonis & viscerum, vel ulcera sequi docuit, *c. 11. de febribus.* Ex quibus hanc libet subijcere descriptionem: *Febris Hæctica* est intemperies calida & sicca totius corporis cum variis symptomaticis, præsertim vero caloris externi in extremis partibus post passum exacerbatione, corporis macie, sudore nocturno, & aliis conjuncta, proveniens a sanguinis acrioris & salis effervescencia p. n. lente continuata. Apud Paracels. sepe barbare dicitur *Febris Ethica* pro *Hæctica*. *Paramir. & alibi.*

Hæcticus pulsus, *ἐκτικός σφυγμός*, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, sed manet in perpetuum sibi similis, nec solvitur unquam, quod totus corporis habitus morbum induat in ejusmodi hæcticis febribus, *l. de puls. ad Tyron. c. 8.* Estque species inequalis pulsus confinis formicanti, qui Græcis *μυρμηκίων* dicitur, sed eo adhuc minor. Phthisi, Empyemati & Febri Hæctice proprius est. Galen. *lib. 3. de præfug. ex puls. c. 4.* ubi etiam *stabilem* dici posse scribit. Gr. *μόνον ἀσμελίαν σφυγμόν.*

Hæcticus spiritus, *ἐκτικός πνεῦμα*, dicitur tertia species insiti spiritus, Gr. *ἰσότης*, qui lapides continet, contradistinctus a reliquis duobus, *Naturali*, qui animantia & stirpes nutrit, & *Animali*, qui sentiendi, omnisque motus facultatem animantibus exhibet. *Hæcticus* in toto corpore sedem suam habere creditur, Gal. *l. Introduction. c. 13.* Verum tota doctrina de Spiritibus insitis non caret absurditate, teste C. Hofm. *Instit. lib. 2. cap. 150. §. 10. seqq.*

Hecustos, *ἠκυστός*, idem, quod *ἠκυστός*. Vide *Voluntarius*.

* *Hedera*, *ἡδῆρα*, duo diversi generis plantæ hederæ nomine veniunt. Altera muris, arboribusque adhæret omnibus nota, altera vero humi serpit folio rotundo instar violæ, & in Pectoris incommodis mirifice commendatur.

Hederaceus, *ἡδερῆος*, *Hederarius*, epitheton vasorum preparantium arterie & venæ, ad

testes utrinque excurrentium inter se intricato plexu junctarum, unde & *Plexus pampiniformis*, *Capreolaris*, *μικροσπίδος* vocatur, Galen. *l. 1. de sem. c. 12.*

Hedone, *ἡδονή*, *Voluptas*, quid significet, norum est; estque perceptio animæ sensitive extrema, in qua omnes reliqui affectus acquiescunt. Consistit vero in grata & concinna spirituum per objecta sensoria facta alteratione, expansione, agitatione & motu, uti prolixius eam describere ausus est Th. Willis *An. Brut. P. I. cap. 9.* Add. Charlton. *Ex. IX. Patholog. §. 21. & 22.* Vide *Voluptas*.

Hedus, *ἡδῆρα*. Vide *Sedile*.

Hedra, *ἡδῆρα*, equivocum nomen est. Vel enim significat *podicem*, sive anum, *ἡδῆρα*, *δυσπόλον*, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipsam alvi, Lind. *Ex. IV. §. 99.* Hippocr. *l. 5. Epid. XXIV. 12. & l. 7. XIX. 15.* Unde et vernacule *Sedis* nomine venire solet. Vide Lind. *Ex. IV. §. 99.* vel denotat *sedem* et basin, ut in abscessibus et sinibus subjectam abcedenti corpori partem. Hippoc. *2. de iis, q. in medic. t. 27.* Et in *Moeblico XXII. 6.* locum proprium et sedem partis congruam notat. *ἡδῆρα* quoque Hippocr. dicitur ossis fracture species, ita ut teli vestigium maneat osse discisso, & qua insederit, appareat. Dicitur alias *δυσπόλον*, *l. de cap. vulner. XIV. 6. 7. & XVI. 12.* Galen. *c. 2. de artic. t. 9.* Jung. *Foef. pag. 180.*

Hedraeos, *ἡδερῆος*, significat *sedentarius*, sessilis. Epitheton somni sessim facti apud Hippoc. *l. 6. Epid. f. 4. t. 15.*

Hedricos, *ἡδερῆος*, epitheton remediorum ad podicis, vel sedis affectus, ab *Ægia. lib. 3. cap. 59.* ex quo allegavit Forest. *l. 23. obs. 9. in Sebol.*

Hedychroon, *ἡδύχρον*, est Magma per pastillos digestum multis aromatibus constans. Primum ab Andromacho inventum & descriptum proditur. Descriptio habetur apud Gal. *l. 1. de Antidot. c. 10. & de Theriac. ad Pison. c. 17. P. Æginet. l. 7. c. 11.*

Hedymbus, *ἡδυμῆος*, sive odoribus, vel aromatibus suaviter imbutum significat. Legitur apud Hippoc. *l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 7. & l. de Steril. XI. 26.*

Hedys, *ἡδύς*, significat *suavis*, jucundus, gratus. Hippocr. vero sumit strictius de condimento aromatico, *l. 2. de morb. mul. XLVII. 21. & LXXXIV. 3.* ut ita idem sit cum *τῷ ἡδυμῆος*. *Foef. Ora. pag. 261.* Vide *Jucundus*.

Hedysma, *ἡδυσμα*, in genere significat *condimentum* omne, alteri gratiam & suavitatem

concilians. In qua significatione Galen. l. 3. de alim. fac. c. 11. pinguedinem quoque & adipem carniū ἡδύσμεται esse dixit. Cibis enim suavitatem potius conciliant, quam in alimentum convertuntur. Strictiori vero significatione ἡδύσμεται vocantur illa, quibus suavis odor unguentis conciliatur. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXI. 2. Rhod. ad Scribon. n. 122. Erant autem potius liquida, & plerumque, uti patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in fin. fere differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus & consistentiam dabant unguentis; utrisque tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. 13. H. N. cap. 1. Jung. Lind. Ex. X. §. 77.

Hegemonicos, ἡγεμονικός, principalis, primarius: Epitheton facultatum animalium quarundam, quales sunt ratiocinatrix, imaginatrix, & recordatrix. Gal. l. de diff. symp. c. 3. ἡγεμονικῆ sedes est in cerebro. C. Hofm. comm. in Gal. de V. P. n. 550.

Heileos, ἑλεός, idem, quod εἰλεός. Vide Eileos.

Heilestis, ἑλεστis, idem, quod ἦλη vel ἔλη, estque solis ardor, splendor & æstus. Gal. l. quod anim. mor. seq. temp. corp. c. 9.

Heilipus, ἑλίπυς, quasi flexipes. Epitheton bonum apud Hipp. l. de art. t. 28.

Hel, id est, mel. Rul. & Johnf. in Lex. Chim.

Helcoma, ἑλκωμα, exulceratio, idem quod ἑλκωσις, ἑλκῶ. Occurrit apud Hipp. l. 3. Epid. f. 3. t. 47. Vide Helcos.

Helcos, ἑλκῶ, Latine Ulcus vel Hælcus. Accipitur late & stricte. In illa significatione notat omnem solutionem continui in partibus carnosis & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἑλκωσ carnis vitia & calamitates dicuntur l. de Medico LX. 11. & ita sæpe confunditur cum vulnere, 2. Proverb. XIX. 10. XXII. 12. XXIII. 1. l. 5. Epid. XIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 1. Imo generalissime omnes morbos ἑλκωσ vocare non est veritus Hipp. 3. de fract. t. 4. Strictè vero Ulcus, ἑλκῶ, ea dicitur solutionis continui species in partibus mollibus, quæ cum perditione substantiæ ab erosione facta est. Vid. Dogm. nostr. Pars. II. c. 5. dogm. 4. p. 137. seq. & jungantur Chirurgi scriptores.

Helcosis, ἑλκωσις, idem, quod ἑλκῶ, exulceratio.

Helcticos, ἑλκτικός, attrahens, attractivus. Dicitur de facultate ministra & de medicamentis. Vide Attractio. Epispasmus.

Helcydion, ἑλκύδιον, i. e. ulcusculum aut

pustula ulcerosa. Galen. l. 1. de C. M. S. L. c. 9. & P. Ægin. l. 3. c. 3. Foef. p. 200.

Helcysma, ἑλκυσμα, vocatur argenti scoria, quia uncino e catinis eximitur, iisdem fere viribus pollens, quibus μόλιβδαινα. Galen. l. 9. de S. Fac. Dioscor. l. 5. c. 101. Æginet. l. 7. c. 3.

Helcyster, ἑλκυστήρ, dicitur Hippocr. instrumentum ferreum, fœtui extrahendo accommodatum. Tractor, vel attractorius dici posset. Estque uncus quidam ferreus, qui fœtui mortuo infixus ex utero extrahit, ἐμβρυολικός, de quo vocab. supra. Illud occurrit l. 1. de morb. mul. XCVI. 6. Alibi vocavit ἐνύχη, Unguem, l. de Superfæt. V. 1.

Heliacum, ἡλιακόν, est epitheton τῶ κίστεως, quod alias κίστη μέγα vocatur, rebus 36. constans. Ejus compositio habetur apud Ægin. l. 7. c. 22. Vide Cyphi.

Helicia, ἡλικία. Vide Ætas.

Heliocæas, ἡλιονέες, est nomen compositi medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excrescentias usque ad penitiora adurit. Descriptio legitur apud Ægin. l. 7. c. 13.

Helios, ἡλιός. Vide Sol.

Heliosis, ἡλιώσις, Insolatio, h. e. corporis in solo aplicatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropem, Ischiadem, Nephritin, Paralyfin &c. usitatum. Gorr. & Foef. p. 261.

Heliotropium, ἡλιότροπιον, est proprie nomen diversis plantis attributum, v. g. Cichorio, Flori Solis &c. quod pertinet ad Botanicos. Verum hoc nomine quoque appellatur Gemma quædam, quæ nascitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, smaragdo similis, sanguineis tamen distincta est guttis.

Heliotropium vero dicunt, quia dejecta in vas aquæ fulgorem solis accedentem percussa sanguineo mutat, maxime Æthiopica. Eadem juxta aquam speculi modo solem accipit deprehenditque defectus subeuntem lunam ostendens.

Heliostæmenos, ἑλιοστάμενος, est epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut intestinum verti videatur, ut eleganter Celsus l. 4. c. 14. Videtur autem verti, quod torminibus & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. Ex. VII. §. 5.

Helisis, ἑλίσις, dicitur squama aris, sic dicta quasi clavis, quæ principem in deficcando locum obtinet. Gal. ib. 9. de S. Fac. Dioscor. lib. 5. §. 89. Gorr.

Helix, ἑλίξ, vocatur ambitus auris exterior, qui & Capreolus dicitur ob tortuositatem. Barthol. l. 3. Anat. c. 9. Lind. Med.

Physiol. lib. 2. c. 11. §. 4. Alias ἑλιξ etiam idem est, quod ἑλίπας, flexilis pedibus, estque epitheton boum, teste Foef. *Oec. p. 199.* Occurrit apud Hipp. 1. *de art. t. 28.*

Helle, id est, *Viscus.* Rul. & Iohn. in *Lex. Chym.*

Helleboros, ἑλλέβορος, sæpe etiam sine adspiratione ἑλλέβορος, significat *Veratrum*, estque nomen plantæ duplicis, quarum una album Veratrum, altera Nigrum, sive Helleborus albus & Niger vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora & deleteria utrumque. Plura quoque de utroque vide non solum in scriptis Botanicis, verum etiam apud Dieter. *Iatr. n. 274.* Foef. *Oec. p. 201.* Rolfink. *de purgant. sect. 7. art. 1.* Purgatio facta per Helleborum vocatur Hipp. ἑλλεβορομακός, de quo integrum vide ejus tractatum.

Hellepontiæ, ἑλληποντία, nomen Emplastri, cuius duplex legitur descriptio, una quidem Andromacho autore, altera Hera apud Gal. 1. 6. *de C. M. P. G. c. 10. 11.*

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγόν, dicitur medicamentum vermes expellens.

Helminthes, ἑλμινθες, interdum etiam sine aspiratione ἑλμινθες, Lumbrici dicuntur, in genere vermes in corpore humano geniti, quorum tria genera notiora numerantur: 1. Teretes rotundi, ἑλμινθες τροχιλοειδῆ, qui in intestinis tenuibus plerunque consistunt, & aliquando ventriculorum subeunt, ita ut interdum per os rejiciantur, quibusdam e naribus egrediantur. Frequentes sunt pueris & puberibus. 2. Latii, ἑλμινθες πλατιάται, aliquando νεοειδῆ, item τανύια, fasciæ. Vocantur & Cucurbitini ob figuræ cum semine cucurbitæ similitudinem. Longitudine hi adeo interdum excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinque circiter ulnarum Norimbergensium. Plin. 1. 11. *H. N. cap. 33.* tradit, tricenum pedum tæniæ ventris aliquando visas, interdum plurimum. Hi per tota intestina extenduntur, quibus arctissime coherent. De lumbrico lato novissime discursum edidit Eduard. Tyson, Medicus Long. Anglus, uti constat ex *Act. Erud. Angl. 1684. 3. ἀσκαρίδες, Ascarides*, teretes & tenues lumbrici, & vermiculi, qui in extremo intestino plerunque inveniuntur, infantibus & pueris maxime familiares; hinc nomen ascaridum unice tribuit Galenus in *exegef.* Plura circa vermium in homine natorum descriptionem vide apud Ulyss. Aldrov. 1. 6. *de Insect. c. 2.* ut & in Practicis. Pertinent vero Lumbrici, ἑλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio

a succo non plane excrementitio, sed crudo & vitalibus portionibus scatente, dependeat. Passim quoque leguntur Observationes vermium in aliis corporis partibus genitorum, v. g. in Pericardio, Sylv. 1. 1. *Prax. cap. 35. §. 22.* in Renibus, 1. 1. *c. 55. §. 54.* Ita quoque alia adhuc dantur vermium differentia, a forma, figura, magnitudine, de quibus consulantur Observationum & Historiarum Medicarum scriptores. Vide Lumbricus.

Helnesed, id est, Corallus. Rul. & Iohnf.

Helodes, ἑλώδης, quæ & τρωάδης. Epitheton febris humide, cum a prima statim die ægrotautes sudant, sudoreque ipso aut nihil, aut certe parum levantur. E contra sicca ac scabra visitur lingua, duraque tanquam corium cutis, plurimumque adest in corpore squalor, Gal. *advers. Lycum c. 2.* Jung. C. Hofmann. *de febr. c. 54.* Haud dubie est species febris ardentis colliquativæ a sanguinis ichorosi effervescencia & accensione dependentis. An huc pertinet Anglicus sudor, sive febris sudatoria? Vide supra Anglicus sudor.

Helos, ἑλος. Vide Limne.

Helos, ἑλος. Vide Clavus.

Helosis, ἑλωσις, vocatur palpebrarum inversio, & in utroque oculi musculo convulsio, qui affectus & κίμπυλον vocatur. Vide Campylon. Galen. 1. 10. *de V. P. c. 9.* Verum C. Hofmann. in *comm. ad hunc locum n. 747.* vitium subesse, & potius appellandum esse ἑλωσιν, ab ἵκωσιν, ex Foefio docet. Vide Illosis.

Helotis dicitur nonnullis Plica Polonica, sive cirrus capillorum, teste Sennert. *Med. Pract. 1. 6. part. 3. f. 2. c. 9.* vide etiam *Disp. Medic. Basiliens. Decad. IV. disp. 7.* & infra Plica.

Helvus, color dicitur similis coagulo, quo alutarii coria præparant. *Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 765.*

Hemera, ἡμέρα. Vide Dies.

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, opposito τῷ νυκτιλώψ, & haud dubie notat illum morbum, quando aliquis interdum saltem videt, noctu vero, vel vesperi nihil videre potest. Meminit Gal. in *Introduct. c. 15. in princ. sed in seqq. non exposuit.* Substant. ἡμεράλωψια.

Hemereustos, ἡμερήσιος, diurnus, sive unius diei. Vel etiam de eo, quod interdum fit, dicitur, & opponitur τῷ νυκτιγνο, nocturno. Hipp. 1. *de morb. mul. XXII. 4.*

Hemerocætos, Hemerocætis, & ἡμερόκατος, ἡμεροκαίτις, nomen piscis, qui & ἡρανοσκόπος & κελαιότρομος vocatur, de quo supra in *Cal-*
liong-

lyonimus, vide C. Hofmann. in *comm. ad Galen. de V. P. n. 129.*

Hemiandros, ἡμιάνδρος, id est, *Semimas*, vel *femivir*, ita dicitur *Hermaphroditus* apud *Lucianum*.

Hemiantbropos, ἡμιάνθρωπος, q. d. *Semihomo*, idem, quod *Maniacus*, apud *Joh. Stephanum Decad. 1. Consil. 1. in Operib. p. 297.*

Hemiceraunios, ἡμικεραυνίος, fasciæ nomen ad dorsi & pectoris deligationem, refertur a *Galen. de fasciis n. 95.* sub nomine *Apollonii Junioris. Gorræus.*

Hemichoon, ἡμίχοον, id est, *dimidiatus congius*. Est nomen mensuræ, quod legitur apud *Hipp. 1. de int. affect. XLV. 9.*

Hemicongion, ἡμικόνγιον. Vide *Semicongius*.

Hemicoyilion, ἡμικοτύλιον. Vide *Quartus*.

Hemicrania, ἡμικρανία, alias & ἑτερικρανία, est species doloris capitis circa dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando sinistram, modo in latere, modo in sincipite, modo in vertice, modo in occipite, quæ varietas haud dubie dependet a mala quadam prædispositione partis affectæ, de qua legatur *Vivillus P. II. An. Brutor. c. 1.* Ex quo etiam causa illius doloris peti potest. Jungantur huc ea, quæ supra tradidimus ad vocab. *Cephalæa*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicranii* convenientia. *Gorr. & Castell.* Singularem *Hemicranie* curationem vide in *Ephem. Nat. Cur. An. III. Obf. 184.*

Hemidolichos, ἡμιδόλιχος, i. e. *dimidiatus dolichi cursus*, qui juxta *Scaliger.* in *Addendis* est ter repetitus *διῶλος*. De quo vide *C. Hofmann. comm. in Gal. de V. P. n. 481.* Pertinet ad motum corporis. Vide supra *Diaulos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμιδραχμων, pondus *drachmæ dimidiæ*. *Gorræus.*

Hemiecton, *Hemiecteon*, ἡμικτεον, ἡμικτερον, quasi *semisextam* mensuram significat dimidiati sextarii quatuor chœnices capientem, estque pars duodecima *Medimni Attici*. *Galen. de ponder. & mens. c. 5. Ægin. 1. 7. c. 26. fin. conf. Erotianus.* Apud *Hipp. vero 1. de Sterilib. XIX. 14. 15.* videtur potius significare *fellam* pro suffitu immittendo mulieri. Aut etiam *ollam* significare potest, quatuor chœnices capientem, cui veluti *sellæ* insidere debet mulier ad capiendum suffitum diductis cruribus, notante *Foef. Oec. p. 262.*

Hemimoerion, ἡμιομοριον, exponit *Erotian.* in *Onomast. p. m. 51.* E. per dimidium drachmæ & ita idem esset, quod *ἡμιδραχμων*. Alias *ἡμιομοριον* dimidiam partem significat *Pol-*

luci, 1. 6. c. 36. Foef. d. 1.

Hemina, ἡμίνη, ποτύλη, est nomen mensuræ & ponderis, cujus tamen magna est differentia pro locorum & rerum mensurandarum diversitate. Ita alia est *Hemina Attica*, alia *Italica*, alia *Ephesia*, *Alexandrina* alia, & hujusmodi. Porro si *Hemina* oleum accipiat, minus pendet, quam si eadem vino impleatur, ac vino etiam ponderosius mel invenitur, verbis *Jul. Alexandr. comm. in Galen. 1. 4. de tuend. san. & 1. 1. de C. M. P. G. c. 15. Tom. II. oper. p. 409. 410. 747. 748.* Vide *Acetabulum*. Refertur & *Hemina* inter mensuras aridorum, & continet cyathos octo. *Gal. de ponder. & mensur. c. 5. Ægin. 1. 7. in fin.*

Hemiobolion, *Hemiobolon*, ἡμιόβολιον, ἡμιόβλεον, ἡμιόβολον, pondus est dimidii oboli, sive duodecima pars drachmæ. *Drachma* enim sex obolos habet, *Gorr.* Erunt ergo circiter quinque grana. *Gal. 1. de pond. & mens.*

Hemioctium, ἡμιοκτιον, est pondus *drachmarum duodecim*, *Galen. 1. 4. de C. M. S. L. c. 5.* Significat alias *sesquialterum*, sive totum cum dimidio. *Lat. Sesquiuincia, Sescuncia.*

Hemionis, ἡμιωνίς, id est, *multiflorus*. *Hipp. 1. de nat. mul. LXXXV. 4. & 1. 2. de morb. mul. LXXI. 5. Lind. legit ἡμιώνε οὐδὲν.*

Hemioron, ἡμιόρον, exponit *Galen.* per *dimidium*, ἡμισον, in *Exeg. voc. Hipp. Foef. p. 262.*

Hemipeptos, ἡμιπεπτος. Vide *Semicoctus*.

Hemiplegia, *Hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἡ ἡμιπληξία, idem, quod *ἑξαπληγία*, *ἑξαπληξία*, est plerumque in alterutro latere corporis immobilitas, sensusque privato, quam etiam *Apoplexiam* vocat *Hippocrat. c. 2. 1. Prorrhetic. 50.* Differt igitur ab *Apoplexia*, ut a toto pars differt, quamvis differentia hæc potius cum *Paralyssi* locum habeat. In *Apoplexia* enim & mente & corpore resolutos & attonitos esse constat; in *Paralyssi*, quemadmodum & in *Paraplegia*, aut *Hemiplegia*, mente sanos esse notamus ægrotos. *Galen. defin. med. Vide Apoplexia, Paralyssi.*

Hemirhombion, ἡμιρόμβιον. Vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμιρύπος, *semisuccidus*. Dicitur de lana *Hipp. 1. 2. de morb. mul. LXXXIV. 10.*

Hemisy, ἡμισυ, i. e. *Dimidium*. In *Officiis* exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμιτόμον, *dimidiatum* & *semisectum* dicitur. Estque nomen alicujus deligationis, quæ alias *ἡμιρόμβιον*, sive *semirhombus* dicitur, & ad eisdem pene usus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit *Hipp. 2. de iis, q. in med. r. 2. Gal. in com. ad h. l. Foef. d. 1. & conf. Erotianus.*

Hemiptera, *ἡμιπτερὰ*, quasi *Semiteriana*, quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keuchen. *ad Sever.* p. 274. Legitur apud Hipp. *Epid.* f. 1. t. 23. f. 2. t. 16. f. 3. t. 2. & 5. Quemadmodum vero nomen hoc febris quandam gravissimam speciem denotare, unanimis Medicorum est consensus; Ita contrario tantus inter eos est dissensus, qualis sit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieque certo constare possit de hac re. Spiegel. *integrum tractatum de Semiteriana* scripsit. Videatur & Sennert. *de febr.* l. 2. c. 21. Cl. Hofm. *de febr.* c. 51. Ex recentioribus Willis & Sylvius plane omiserunt. Franc. Piens eam dari, aut peculiarem speciem constituere *διὰ τὸν* negavit, *tract. spec. de febr.* c. 13. Ut nostram, salvo aliorum judicio, addamus sententiam, statuimus, non quidem necessarium esse, ut hæc febris species asseratur, cum implicite sub malignis & implicatis comprehendatur. Quod si tamen placuerit peculiariter illam determinare, posset describi, quod sit febris composita, maligna, & putrida, participans in quibusdam de tertiana, proveniens a sanguinis biliosi cum serosis & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali ad dissolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui possunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, *ἡμιτύβιον*, dicitur esse indumentum lineum utrinque simbricatum, & pro sudario, aut peplo sumitur. Legitur apud Hipp. l. 2. *de morb.* LII. 33. & 2. *de artic.* t. 46. Vide Foef. p. 267.

Hemitionon, *ἡμίτιον*. Vide *Semuncia*.

Hemixeston, *ἡμίξεστον*, idem, quod *ἡ κοτύλη*, *Acetabulum*, quia *ξέστις* capit duas *κοτύλας*. Gorr.

Henosis, *ἡνωσις*. Vide *Unio*. *Unitio*.

Henricus rubeus, est Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Iohnf.

Heolos, *ἡεωλος*, *hesterius*, pridianus, item *vetus*. Usurpatur apud Hipp. de panæ biscotto, l. *de int.* off. XXI. 8. & intelligendum de tempore præterito, sive propius illud ab hodierno, sive longius abfit. Linden. *Ex.* XVI. §. 148.

Hepar, *ἡπαρ*, *Jecur*, dicitur viscus illud maximum abdominis, situm in dextro hypochondrio, cujus historiam vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. l. 1. *Anat.* c. 14. accuratius adhuc delineatum apud Gochofr. Bidloo *Tab. Anatom.* XXXIIX. Circa hujus usum maxima inter veteres & recentiores est dissensio, quorum illi principatum tribuerunt, & sanguificationis organum constituerunt, & venarum

omnium principium. Hi vero de principatu illo dejecerunt; exequias illi pararunt, & saltem usum colatorum bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuo veterum opinionem ab orco revocare ausus sit D. D. Joh. Jac. Waldschmid, Prof. P. Marpurgensis, in quadam Disputatione, in qua sanguificationem in *hepate* fieri *διὰ τὸν* defendere ausus est. An vero sat firmis rationibus; alii videant. Mihi sane non videtur. Post illam nuperrime D. D. Georg. Ern. Stahl in *sua accurata & lectu digna Dissertatione de Sanguificatione* c. 4. hepatis significationis prærogativam per venas Mesaraicas chylum recipiendo vindicare non est veritus; verum an hypotesis illa de chyli in venas Mesaraicas ingressu satis sit confirmata, non est nostrarum partium jam ventilare. Ejus substantiam esse glandulosam, Malpighius in *Exerc. de Hepate* demonstrare conatus est. Aliquando *Hepatis* magnitudinem nimium quantum excedere, patet ex Observationibus apud Schenkium, Hemsterhusium, & alios; addi poterit & hæc nostra Observatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperti tantæ magnitudinis, ut discum stanneum vulgarem tegetet, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur in *Abt. Hafn. Vol. I. Obs.* 92. p. 180. seq. In utero quoque massa illa carnosa, quæ alias *Placentæ* nomine venit, *Hepar uterinum* vocari, constat ex Anatomicis scriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia erutorum hand raro reperitur massa quædam friabilis, veluti succus concretus, insigni virtute siccante prædita, quam vulgo *Hepar lapidum* vocant. Vide *Ephem. Nat. Cur. An. II. Observ.* 63. Sæpe etiam legitur vocabulum *Epar* absque aspiratione. *Hepar* quoque est nomen Lapidis Philos. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727. A Chymicis etiam *Hepar* cum additione Antimonii, vocatur ob colorem obscure rubescentem Massa illa Antimonii, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

Hepatarius, idem, quod *Hepaticus*. Linden. *Ex.* IX. §. 60.

Hepateros, *ἡπατερός*, *hepaticus*, sive jecorarius. Est epitheton disentericæ cujusdam, quando aquosus sanguis excernitur, ei aquæ persimilis, in qua caro recens mactata lota sit, Gorr. Vocatur alias *fluxus*, scil. alvi *hepaticus*. Hunc P. Barbette negavit *Prax.* l. 4. c. 6. Sylvius quoque nunquam se observasse scripsit, l. 1. *P. M.* c. 13. §. 24. Vide *Fluor*.

Hepaticus, *ἡπατικός*, generaliter dici potest de omni illo, quod ad *hepar* sive *jecur* pertinet. Ita vena *hepatica*, alias jecoraria, arteria

teria hepatica, ductus biliarii hepatici, Medicamenta hepatica vocantur. In statu quoque praternaturali late vocari possunt hepatici omnes, qui morbo quodam hepatis laborant, Veteres tamen ita appellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt, quemadmodum pleuriticos, phreniticos, a parte affecta inflammata vocare solent. Ita & Hippocr. videtur accepisse *Coac. t. 446. seq.* monente Foef. in *Oecon. p. 263.* Hinc & inflammatio ipsa ἡπατις dicta fuit. Verum recentiores vocabula hepatitis & Hepaticus usurparunt de affectu Hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas Hepatis peccat, ut secretionis officio non rite fungatur, cum vel sine tumore & duritie. Hinc cachexia aut fluxus hepaticus alvi oritur. Gal. *l. de differ. sympt. c. 5. & l. 3. de sympt. caus. c. 2. l. 5. de L. A. c. 7. l. 8. de C. M. S. L. c. 6.* Linden. *Sel. Med. Ex. IX. §. 6. seqq. pluribus.* Hepaticum rubrum vocatur medicamentum e Crystallis Tartari cum Tinctura santali rubri nutritis & imbibitis paratum, uti scribit D. D. Wedel. *Pharm. Acroam. l. 1. sect. 1. c. 5. p. 25. fin.*

Hepatitis, ἡπατις. Vide Hepaticus. Dicitur etiam de vena apud Hipp. *l. de Ven. XIV. 9. XV. 5. alibi.* Lind. *Ex. XIII. §. 419.* Verum vanam non esse hanc appellationem venæ in brachio vel manu, patet ex circulationis invento, & ex anatomica inspectione, qua constat, venam illam nihil de Hepatis substantia participare.

Hepatus, ἡπατος, λεβίς, nomen piscis, cujus descriptionem, usumque in cibo & medicina, vide apud Aldrovand. *l. 1. de pisc. c. 12.* Meminit & Jul. Alex. inter mediæ constitutionis pisces, & Citharis jungit, *l. 14. Salubr. c. 8.*

Hephestias, ἡφαιστίας, nomen emplastri ad inducendam cicatricem optimi. Parabatur ex testa, ea maxime, quæ in fornacibus usta esset, eo, quod desiccandi, abstergendique vim majorem haberet.

Hephestos, ἡφαιστῶς. Vide Vulcanus.

Hephestotes, ἡφαιστῶτης, generaliter coctionem, elixationem significat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, apud Hipp. *2. de R. V. l. A. r. 55.* quod Gal. in comm. per καθάρτην τῆ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἡφαιστῶται dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exsolutum acquirunt, *l. 4. Epid. II. 6. Foef. p. 254. seq.*

Hephana, ἡψανα, dicuntur cocta alimenta, elixa cum jure. Hipp. *l. 2. de morb. mul. X. 9.*

Hepsema, ἡψημα. Vide Desfrutum.

Heptamenos, ἑπτάμηνη. Vide Septimestris.

Heptapharmacum, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, suppurans, carnemque gignens, sic dictum a numero ingredientium septenario, ut sunt cerussa, spuma argenti, cera, pix, colophonia, adeps taurinus, thus, ut habetur apud Aet. *l. 15. c. 22. Gorr.*

Heptasteuros, ἑπτάπλευρος, i. e. septem costas habens. Fuit olim epitheton Ligurum apud Pollucem, teste Vesalio *l. 1. de H. C. F. c. 16.* quamvis ordinarie omnibus hominibus competat, si costas spurias a legitimis separaveris.

Heracleios, ἡρακλῆος, i. e. Hercules. Epitheton Epilepsie, quæ Hercules morbus, ἡρακλῆος νόσος, dicta fuit, Hipp. *l. 1. de morb. mul. XVII. 6.* vel quia solus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. *c. 6. in 6. Epid. r. 7.* cum quo consentit Aristoteles apud Erotianum, qui etiam addit maniam ita nominari, qua solus heros olim correptus fuit. Magnes quoque vocatur lapis Heraclius, Gal. *l. 6. de V. P. c. 15. & l. 6. de L. Aff. c. 5.* Vide Magnes. item Lapis Lydius. Chioc. *Mus. Calc. f. 3. p. 353.*

Herba, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum late pro integra planta; interdum strictè, videl. in Officinis Pharmaceuticis, ubi herbae idem fere sunt quod folia, & distinguuntur a floribus, Schr. *l. 2. c. 11.* De Herba Ossi fraga vide Eph. *N. Cur. An. I. Obs. 38.* Herba quoque dicitur lapis Phil. *Th. Chym. Vol. IV. p. 727.* item Herbalis, quia habet animam vitalem, seu multiplicabilem, p. 721.

Herba inguinalis ad tumores commendata, Aster atticus, Dodon. in *histor. plantarum.*

Herba inguinalis. Ital. al. Bubonium Taber. neon. vulgo aster atticus. Massar. de peste *lib. 2.*

Herba salutaris, id est, spina alba, qua Christus coronatus est. Marcell. Burdigallenf. *c. 23.*

Herba Sancti Fiaci, Verrucaria. Holler. *l. 1. cap. 43.*

Herba S. Innocentii, Polygonum majus. Daret. *Ennarrat. in Holler. l. 1. c. 58.*

Herba Sancti Pauli, alii herba paralytica. Vulgo Primula Veris.

Herba Viperaria, Scorzonera. Bauhin.

Herba vitri, id est parietaria. Matth. de Grad. *c. 36. in 9. Rhafis.*

Herba Ungarica, Aleza, Anonym. Sylv. de med. compositione *l. 2. c. 34.*

Herbarius βοτανικός, dicitur apud Gal. *l. 1. de Antidot. c. 2.* qui herbas & plantas colligit,

ligit, & vendit ad usum Medicum. Hodieque etiam Herbarum Scriptores *Botanici* sive *Herbarii* vocari solent.

Herbeus, ἄχρῆς, nomen coloris, quem vulgo *olivastrum* vocant. Estque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. *Ex. IX. §. 18.*

Herbivorus, πορφήγος, epitheton animalium ad differentiam *σαρποφάγω*, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robustiora & magis ferocia sunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos: Illa vero ungulas solidas, ἐπλάς, aut bifidas, χηλάς, Gal. l. 3. de *V. P. c. 2. princ.*

Hercules, Ἡρακλῆς, nomen proprium Herois fortissimi apud Gentiles, dicitur fuisse Jovis & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus*, h. e. Epilepsia, nomen suum juxta nonnullos accepit, uti p. a. dictum. Cujus ratio gemina dari solet; vel quod *Hercules* hoc morbo laboraverit, & cornucis ope ab hoc liberatus fuerit; vel quod per comparationem, sicut *Hercules* invictus fuit habitus, ita & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope superetur. Vincent. Alfar. a Cruce de *Epileps. l. 1. lect. 1. fol. mihi 3. 6.* De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quod aures non minus, quam quadrupeda, movere potuerit, notante C. Hofm. *comm. in Gal. de V. P. n. 1110.* Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibusdam validioribus medicamentis. Ita *Ἡρακλῆς*, *Hercules*, fuit nomen collyrii fistularis, quod ægilopas radicitus tollere credebatur. ap. *Aet. l. 14. c. 55.* & alius medicamenti siccantis, carnemque, quæ supercrefcit, excedentis, quod recipit squamæ æris, misyos, chalcitidis ustæ, atramenti sulfurii, aluminisusti æquas portiones. Nomen fuit Ἡρακλῆς Ἐπὶρόν, i. e. *Herculis siccum*, sive siccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre est catharticum & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. l. 3. c. 15. & Willis *Pharm. Rat. Part. I. f. 2. c. 2.*

Hereditarius, ὁμοῦτος, ζυγγεῖς, alii cum diphthongo scribunt. *Hereditatis* legitur apud Grems *Arbor. integr. & ruinos. l. 2. c. 4. §. 10.* Latine idem, quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum causa cum parentum semine in liberos aut posteros translata est, quasi transplantatione facta, quales sunt Phthisis, Arthritis, Lithiasis &c. Charlton. *Ex. III. Pathol. §. 7.* Casp. a Rejes *Camp. Elys. q. 54. n. 17.* Parac. *Paramir. l. 2. c. 7.* De *hereditariorum* morborum natura, causis, & differentiis expresso scriptis Dermutius de Meara tractatum *Pathologia Hereditaria* inscriptum, & a

Tom. II.

filio Edmundo de Meara editum & annexum *Examini suo de Febr. Egregiam* quoque industriam impendit in conscribenda disquisitione Inaugurali de *Morbis Hereditariis* D. D. Johannes Zellerus, non ita pridem Professor Publ. in Illustri Tubigeniensi Studiorum Universitate constitutus. Rolsink. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

Hereos, species amoris imaginarii apud Parac. in pollutione nocturna, l. 3. de *orig. morb. invisibil.*

Herma, *Hermasma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem, quod *ἐπύργω*, ab *ἐρμίζω*, item *ἐρματίζω*, *fulcio*. Dicitur & *ἐρματμα*. Vide *Erveisma*. Legitur & apud Hippoc. *ἐρμασμός*, 3. de *fract. t. 22.*

Hermaphroditus, ἑρμαφρόδιτος, dicitur, cui vitiosa est genitalium conformatio, ita, ut utriusque sexus pudenda adsint, vel adesse videantur. Hinc & hujusmodi homines vocantur *ἀνδρόγυνοι*. Plura de *Hermaphroditis* videantur apud Casp. Rejes *Camp. Elys. q. 38.* per totum, ubi simul tractat; An dentur *Hermaphroditis*, qui utriusque sexus perfecta habent genitalia: quod negasse videtur Gal. l. 2. de *sem. c. 3. in fine*. Addantur & Observationes aliæ, v. g. *Ephem. N. Cur. An. II. Obs. 203. 253. & An. III. Obs. 168.* Historia singularissimi *Hermaphroditis* utriusque sexus membra genitalia simul referentis habetur in Oldenburg. *Actis Philosoph. Ann. 1667. M. Febr.* Quid Paracelsus per *Hermaphroditica experimenta* & medicamenta velit, Lector ipse arietetur ex l. 4. *Paramir. de orig. morbor. maric.* De *Hermaphroditico* Spagyrico vide in *Th. Chym. Vol. V. p. 804.*

Hermes, Ἑρμῆς, nomen proprium, & notat 1. *Mercurium*, Ethnicorum Deum, seu Deorum nuncium & interpretem. 2. Philosophum post Mosen in Egypto clarissimum, qui *Trismegistus* appellatus fuit, teste Suida. Huic tribuitur peculiaris Philosophia Spagyrica paucis ænigmaticis disteriis, sub titulo *Tabula Smaragdina Hermetis* comprehensa, de qua videatur *Theatr. Chymic. Vol. I. sub titulo Physica Trismegisti*, cum notis Gerardi Dornei. Hinc & *Pater Alchemistarum* vocatur in *tr. Alchemia* incerti Autoris, c. 30. *Vol. III. Theatri Chym. p. 28. 29.* Ferunt etiam de eo, quod 25000. Volumina conscripserit, *Vol. V. p. 256.* Quam *Hermeticam* doctrinam false perstringit Dieter. n. 829. Jungatur & Conring. *tract. de Hermetica Medicina*. Libavius vero duplices constituit *Hermeticos* Doctores, quorum alii sunt *Dogmatici*, horum antesignanum constituit *Quercetanum*, alii vero sunt *Empirici*, quos

C

vocat

vocat flagitiosos *Paracelsistas*, eosque repudiat in *defens. Syntagm. Chym. contra Scheunem*. Vide *Mercurius*. *Hermētis avis* vocatur in processu Lapidis Philosph. quando vi sublimationis, ceu quarto igne separatur a corpore spiritus, *Tb. Chymic. Vol. II. p. 500. Hermeticum sigillum* quid sit, vide *Sigillum*.

Hermesia quoque vocatur *Chymia Hermetica* apud *Libav. tr. de Igne Natur.*

Hermeticus. Vide *Hermes*.

Hermolaos, ἠρμόλαος, nomen collyrii τῶ πατῆρ, hoc est, reprimētis sistētisque fluxiones. Estque duplex: unus magnus, alter parvus, apud *Aetium* & ex hoc *Gorr.*

Hernia, ἕρνια, *Ramex*, *ruptura*, dicitur item *crepatura*, est in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, scroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, substantiam aliquam corporis, vel omentum, vel intestina, aut aliam materiam carnosam, flatulentam, scirrholam, serosam admittente & continente. Ejus quoad subjectum & causas variae sunt differentie, v. gr. *Enterocoele*, *Omphalocoele*, *Hydrocœle*, *Sarcocœle* &c. de quibus omnibus & singulis propriis in locis & literis initialibus.

Herodius, idem, quod *Chrysaetos*, aut *Hierosolao*, h. e. Aquilæ species maxima, & veluti heros inter aquilas. *Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 2.*

Heroion, *Heroon*, ἠρώιον ἠρώιον, h. e. monumentum, sive fanum heroi extractum. Legitur apud *Hipp. in 6. Epid. t. 35.*

Heros, ἠρως, quid proprie significet, notum est, nec hujus est loci ulterius exponere. Obiter saltem notari potest, *Paracelsam* spiritum falis vocasse *Heroem coagulationis*, *l. de morb. Tartar. c. 9.*

Herpes, ἕρπης, est tumor erysipelaceus, pustulosus, sive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichorosis, & lixiviosis sanguinis, in habitu corporis subsistentibus, corrodentibus, sive exulcerantibus, aut etiam ulterius depascentibus. Ejus duplex habetur species: *Miliaris*, κρυχέρις, & *Esbionnos*, sive exedens. Vide supra *Cenchrinas* & *Esbionnomos*, quorum ille benignioris est indolis, hic malignioris. De utroque vide *Gal. l. 2. de art. cur. ad Glauco. c. 1.* In specie ἐδριουένης meminit & *Hippocr. 5. aph. 22.* Plura ex *Practicis* & *Chirurgiæ* *Scriptoribus* petantur, v. g. *Hier. Fabr. ab Aquapend. l. 1. Pentateuch. Chir. c. 20.* *Hildan. cent. 1. Obs. 99.* *Senn. Med. Pr. l. 5. part. 1. c. 17.* *P. Barbette Chirurg. Part. II. libr. 1. c. 1.* Latine *Serpigo* quibudam dicitur, *Castell.*

Herpeton, ἕρπτιον, ἕρπτικόν, idem, quod *Herpes*, vocatur ulcus serpiginosum, *pustule serpiginose*, apud *Hipp. l. 2. Epid. f. 2. n. 58.* & *Couc. q. 628.* ἐπὶ τῶν quoque *reptilia*, vocari pediculos capitis & reliqui corporis, scribit *Gorr. in defin.* Alias & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit *Gal. l. 6. de Anat. adm. cap. 4.*

Herpsis, ἕρψις, ἕρψυμός. Vide *Repratio*.

Hesmic, i. e. quarta pars libræ. *Ruland. & Johnf. in Lex.*

Hespera, ἑσπέρη, *vespera*, si vocis hujus usum spectemus, tripliciter accipitur. Primum de tempore, quando sol inclinatur ad vesperam. Deinde, quando sol jam occidit. Denique sera *vespera* dicitur sub crepusculo. *Lind. Ex. XVI. §. 219. seqq.*

Hestia, ἑστία, i. e. *Focus*. Vide *Focus*; cui adde, quod cor dicitur ἑστία τῆς οὐσῆς, *focus* naturæ. *C. Hofmann. com. in Gal. de V. P. n. 179. 311.* ἑστία quoque nomen est emplastri apud veteres nobilis, cujus descriptio habetur apud *Aet. l. 15.* ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, constare 516. drachmis. Refertur ad *Nicepsionem Regem*. *Gorgius.*

Hesychia, ἠσυχία, h. e. *Quies*, estque res non naturalis motui opposita, & ita indifferens causa procatartica ad sanitatem & morbum, quatenus vel moderata & opportuna, vel immoderata & importuna fuerit. De noxis *quietis* vitiofas vide *Charlton. Ex. VII. §. 3.* ἠσυχίης, *quietus*, sumitur etiam pro moderato, sive non molesto. Usurpatur de tussi leviori, *Hipp. l. 4. Epid. XIX. 19.* Vide etiam de hoc vocab. *Dieter. num. 381.*

Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem, quod *Hemicrania*. *Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 3.*

Heterogeneus, ἑτερογενής, vel idem est, quod *Dissimilaris*, vide *Anomæomeres*: vel etiam hodieque usurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei nature nostri corporis, humorum & spirituum adversam & repugnantem, v. g. quando sanguis portionibus vitiosis excrementitiis scatet, dicitur sanguis *heterogeneus* apud recentiores. *Helmont. tr. Schol. Humorist. pass. decept. c. 1. n. 15.*

Heterorrhopus, ἑτερορροπία, dicitur de eo, quod in alteram partem vergit, hoc est, *ambiguum*, v. g. de tumoribus, *Hipp. Epid. f. 1. t. 10. 13. l. 2. Epid. f. II. 60. 79.* Et ægri dicuntur ἑτερορροπῆδες, quando in illis insignis mutatio notatur, vel ad salutem, vel ad mortem, *4. de R. V. I. A. t. 56.* Vide *Foef. p. 245.*

Heterorhythmos, ἑτερορρυθμία, est epitheton & species pulsus ἑρρυθμῆς, quando aliquis alte-

alterius ætatis habet pulsum. Galen. *in defn. Medic.*

Hæmocopis, ἡμωκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, *in Præcept. IX. 31.*

Hæuresis, ἡσῆσις. Vide *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγων, ponderis nomen est, quo utitur Actuarius in aurea antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor scrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere scribit drachmam unam cum dimidia, *Annot. in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p. 857.*

Hexapharmacum, ἑξαφάρμακον, nomen emplastri ad perniones exulceratos, cujus descriptio habetur e sex ingredientibus apud Æginet. l. 3. c. 79.

Hexis, ἕξις. Vide *Habitus*.

Hians, vide *Chasco*, *Eplexis*, *Channa*, *Serosos*.

Hianticilla. Vide *Galbulus*.

Hiatula, χιάτη. Vide *Chama*.

Hiatus, χυσιώσις. Vide *Chasme*.

Hicestis, ἡκῆσις, ἡκῆσις, nomen emplastri veterum utilissimi ad strumas, abscessus, lienem & articulos, cujus meminit Galen. l. 4. de C. M. P. G. c. 14. & descripsit Æginet. l. 7. cap. 17. Perperam Latine scribitur *Icstii* emplastrum.

Hicneomenos, *Hicneuomenos*, ἡκνεύμενος, ἡκνεύμενος, *competens*, *conueniens* *opportunos*. Dicitur de tempore apud Hipp. 3. de fract. t. 63. Foel. p. 279.

Hidros, ἰδρῶν, ἰδρῶν, *sudamina*, sunt postularum genus ex biliosis & acris salinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præsertim ætatis tempore ex sudoribus provenientium & vexantium. Unde *papulas sudorales*, aut *sudorosas* non inepte quis diceret cum Dieter. *Iatr. n. 401.* Meminit harum Hippocr. 3. *aph. 21.*

Hidronosus, ἰδρῶνός, significat febrem, in qua plurimus sudor p. n. prodit, quæ alias *Sudor Anglicus* dicitur. Blancard. *in Lex.*

Hidros, ἰδρῶν, Lat. *Sudor*, est excrementum humidum tertiæ concoctionis per cutis poros in aquæ speciem erumpens, cujus materia est humor tenuis de sero & lympha participans, ejusdem cum urina & lachrymis generis, in hoc saltem ab illa differens, quod *sudor* cum violentia quadam naturæ fecernatur & excernatur, quemadmodum & *Lachryme*, *Urina* vero magis spontaneo motu secedat. De *sudoris* causis & differentiis vid. *Baricellum inægr. tract. de Hydronosa Natura*. Dieter. n. 402. In genere sufficit, *Sudorem* aliud esse bonum

& salutarem, aliud noxium & malum. Ad bonum pertinet *spontaneus criticus*, & artificialis; ad malum vero spectant *Sudor nimius*, *deficiens*, *paucus*, *depravatus*, quorum utriusque classis descriptiones egregie tradidit D. Rotenbeccius *in binis Exercitationibus*. De *sudore* profus nigro instar atramenti salutari & excreto legatur singularis observatio D. Olai Borrichij *in Act. Hafn. Vol. I. Observ. 70. p. 155.* *Sudor* *Rulando* dicitur *Aqua permanens*. *Sudor hermaphroditici salis*, i. e. liquor vel spiritus halinitri. *Libav. Apoc. Hermet. Part. pr. c. 11.* Quid sit *Sudor Mercurii Spagyricus*, vide apud eund. *in Præm. Part. post. Apoc. Herm. T. II. Oper. p. 330. 331.*

Hidroticos, ἰδρωτικός, vide *Sudoriferus*.

Hidrotopoeos, ἰδρωτοποιός, significat *Sudorificum*, vel *Sudoriferum*. Ita medicamenta vocantur *ἰδρωτοποιά*, *sudorem moventia*, apud Nonnum l. d. M. P. C. c. 109.

Hidrynomæ, & *Hidryomæ*, ἰδρύνουσα, ἰδρύνουσα, significat proprie *firma sede collocor*, *firmor*. *Frequens* Hipp. v. g. 4. *aph. 11. 1. Prorrh. f. 1. t. 36. Coac. t. 315. l. 6. Epid. f. 5. t. 1. De utero in suam sedem collocato libr. 2. de mor. mulier. XXXVII. 2.* In specie de urina sedimento usurpatur *Coac. t. 575.* & aliquoties *in Epidem.* Vid. *Foel. p. 277.* de venis perpetuo motis l. 6. *Epid. f. 2. t. 16.* de tussi, l. 4. *Epid. XII. 23.* Per translationem etiam de mente tranquilla & firma prædicatur i. *Prorrh. sect. 1. t. 20. l. 3. Epid. agr. 15. p. st. pest.*

Hidus, id est, *flos æris*. *Ruland. & Jahn. in Lex.*

Hieracion, ἱερῶνιον, nomen est plantæ, de qua vide *Botanicos*. Porro ita quoque vocatur *collyrium* ad obscurum visum & scabras affectiones, apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. handdubie ab *Hierace* Autore ita dictum. Gorr.

Hieracites, ἱερῶνιτης, nomen lapidis, vel, ut *Plinius* vult, *Gemmæ*, vernacule *Lapis accipitryum*, ita dictus a colore *Hieracis*, id est, *accipitris* similis, de quo videatur *G. Agric. libr. 5. fossil. p. m. 263.* *Aldrov. lib. 3. Ornithol. §. Denominata.* *Gal. l. 9. de S. Fac. §. Aproselinus*, & *Ægineta l. 7. c. 3. §. Lithi.* Laudant ad sistendas hæmorrhoides.

Hieraticum, ἱερῶνιον, epitheton i. suffitus, sive ἰδρῶν sacrificulorum, quod *Diis gentiliū* adolebant. *Gorr. 2. Malagmatis Asclepiadæ Pontificium* inscripti, *stomachicis*, *hepaticis* & ad viscerum dolores. *Galen. l. 8. de C. M. S. L. c. 5.*

Hierax, ἱεραξ. Vide *Accipiter*.

Hieroglyphica, ἱερογλυφικῆ, vel dicuntur de

Characteribus in Medicina, ab Hermete Trismegisto aliisque excogitatis, quorum adhuc valde ferax est medicina, teste Schenck. *Synt. compon. & præf. med. p. 84. seq.* Vide *Character.* Vel de plicis & rugis in manibus, pedibus, fronte, e quibus vana curiositas Chirromantarum multa prædicere solet.

Hieros, ἱερός, h. e. *sacer*: Primum est epitheton cum *offis*, vide *Os*. Ut & vasorum ad illud os excurrentium, v. gr. *Arteria & Vena Sacra*: Porro Musculi: ita *Sacer Dorsi musculus* vocatur, qui ab *offis sacri* parte posteriori ad ultimam dorsi vertebra[m] definit, & describitur a Bartholin. *Anatom. l. 4. c. 7.* Bidloo *Anat. Tab. XXX.* tum morbi, v. g. *Comitialis*, qui alias *Epilepsia* vocatur ob magnitudinem & vehementiam symptomatum, Hipp. *l. de morbo sacro*, item *Erysipelatis*, quod *Sacer Ignis* dicitur, maligni. Si quidem veteres Græci omnia vocabant *ἱερά*, quæ fuerunt horrenda & magna, Kenchen. *ad Sammonic. p. 246. 285.* Deinde est nomen medicamenti etiam Latinis *Hiera* dicti, cujus varietate profant apud Autores & in Dispensatoriis formulæ. Famosiores sunt *Hiera Picra*, quæ & Galeni, nec non Andromachi, *Hiera diacolocynthidos*, quæ & Antiochi, *Hiera Logadii*, *Hiera Ruffi*, *Hiera Archigenis*, Themisonis, Antipatri, Justii &c. Gorr. Harum descriptiones vide apud Egin. *l. 7. c. 8.*

Hilaris, Hilaritas, ἡλάρος, ἡλάρτης, dicitur de animi lætitia, estque idem, quod *Gaudium*, vide *Gaudium*. Theriacam quoque *ἡλάρη*, *Hilarem*, appellatam fuisse patet, ex Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c. 6.*

Hilum, proprie dicitur macula illa nigricans fabarum propria, de qua egregie differit I. Alexandr. *Annor. ad l. 2. de Al. fac. c. 19.*

Himias, ἡμίας, proprie *corrigiam*, lorum significat. Vide *Lorum*. Per similitudinem vero ita vocatur Gurgulionis vel *laxitas*, sive columellæ *laxitas*, quando longior graciliorque evadit. Differre dicitur a *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus est, sed crassitiem ex fluxione solito majorem adeptus esse videtur. In illo vero affectu & gracilescit & secundum crassitiem imminuitur. Aet. *lib. 8. cap. 43.* Dicitur & *ἡμιάσις*. Gorr. Vocatur & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro similis gurgulio propendet. Nic. Pifo *de M. C. & C. l. 2. cap. 1.*

Himeros, ἡμῆρος, notat cupidinem & desiderium, præsertim *amatorium*, vel *Venerium*, uti demonstrat Foef. ex Homero *Iliad. γ.* & *Oecon. p. 281.* Descendit a verbo *ἡμῆρμαι* &

ἡμῆρμαι, quod frequens apud Hipp. significans appetito, desidero, *virilem amorem concupisco*, *l. de morb. mul. X. 13.* (quamvis apud Linden. *ἀήρμαι* pro *ἡμῆρμαι* scriptum sit, amendose?) *XIV. 7. XXVIX. 32. XXXII. 14. cap. 4.*

Hinnulus, νεβρός, pullum cervinum notat, cujus coagulum ingreditur Antidotum apud Gal. *l. 2. de Antidor. c. 10.* Sumitur vero aliquando latius pro foetu aliorum animalium, præcipue tamen cervi, capræ, damæ.

Hippace, ἵππηκη, dicitur caseus equinus, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIV. 14.* Diosc. *l. 2. c. 50.* quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocasse, quos imitatus Schroder. *l. 5. cl. 1. n. 21.* Plura de *Hippuce* vide apud Mercurial. *l. 2. V. L. cap. 26.* Saracen. *not. ad loc. Dioscor. cit. Foef. Occ. pag. 283.* Lind. triplicem significationem vocabulo huic attribuit, quod not. 1. Caseum, 2. Oxygala, & 3. Equile, sive cubile equorum. Ex. *XVI. §. 121. usque ad 130.*

Hippanthropos, ἵππᾶνθρωπος, idem, quod *Centaurus*, monstrum illud fictitium Poetarum. C. Hofm. *com. in Gal. de V. P. n. 122.* Vocatur & *Hippecentaurus*.

Hippobinos, ἵππιβητος, i. e. instar equorum valde libidinosus, qui inexplabiliter Venereâ sectatur, Lat. *Lastaurus*, validæ & præservidæ libidinis homo. Casp. a Rejes *C. El. Q. 44. n. 24.*

Hippocampus, ἵπποκαμπος, est insectum animal marinum, cujus descriptionem, venenum, & usum in medicina vide apud Aldrov. *l. 7. de Insect. c. 16.* Meminit *Hippocampi* usque contra Alopecias, Gal. *l. 1. de C. M. S. L. c. 1.* Egin. *l. 7. c. 3.* Alias legitur & in feminino *Hippocampe*. *Campe, κίμπη*, significat *Erucam*. Unde Hippocampen demonstravit reperi in locis maritimis, præsertim Venetiis, cujus facies est equi, dorsum vel cauda erucæ, P. Ammann. *Irenic. p. 189.* Per translationem *Hippocampus* vocavit processus ventriculorum cerebri superiorum, sive anteriorum Arantius, notante C. Hofmann. *com. in Gal. de V. P. n. 559. 643.* & Linden. *Medic. Physiol. l. 2. c. 8. §. 134.*

Hippocrates, ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquiorum, præsertim vero illius *Arvis Medicæ principis Coi*, qui & *Magnus* dictus fuit, de quo plura apud Gal. & alios. Hunc fuisse tritavum Aristotelis Philosphi pro indubitato habet Joh. Jac. Bassus *l. 1. de Hippocr. & Gal. decret. cap. 1. p. m. 3.* Hujus præsertim sententiæ & aphorismi

tantam invenerunt fidem, ut canonis instar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica & Rationalis* vocari solet, dicitur quoque *Hippocratica*. Quamvis vero *Hippocrates* merito dux artis & omnis boni autor laudetur, & si quæ sunt alia encomia; laus tamen illa non sine grano salis intelligenda. Hinc recte Galen. *l. 9. m. Med. c. 8.* cum Trajano Imper. comparans scripsit, omnem ad medicationem viam aperuisse, sed ita, ut cura & diligentia opus sit ad absolutionem. Præsertim vero hoc ipsi condonandum, quod in Anatomicis non adeo fuerit exercitatus, & ita in Physiologicis rem non ubique acu, quod dicitur, tetigerit. Vide C. Hofmann. *c. ad Gal. de V. P. n. 35. 36.* & alios. *Hippocratis Manica* quid sit, vide *Manica*.

Hippocraticus, ἰπποκράτειος, non modo dicitur de doctrina Medica; verum etiam in specie de vino, alias *saccato* dicto, ὄνυ στρακισμένον, σακκίον. Quando nimirum saccis indita sunt aromata, & post colaturam saccharum additur. Vide Linden. *Ex. X. §. 222. 223.* ubi & *Lachrymam Sponsæ* appellari scripsit. Vocatur alias *Claretum*, de quo superius suo loco. *Hippocratica facies* quæ dicatur, vide supra in *Facies*. *Hippocraticum scamnum* quid sit, vide supra *Bathron*.

Hippoglossus, ἰππόγλωσσος, est nomen piscis, & quidem *Soleæ majoris*, Aldrov. *l. 2. de pisc. cap. 34.* Vide *Solea*.

Hippolithus, ἰππολίθιος, dicitur lapis, vel calculus in ventriculo, aut intestinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura & laminea structura non absimilis est, ita & viribus eundem æmulari statuitur. Schroder. *l. 5. cl. 1. n. 21.* Jung. Fr. Hofmann. in *Clav. ad b. l. p. 661.* Hujusmodi lapidem magnitudine pomi pendente largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliss. & Spectatiss. Dn. Willh. Grasselii, Civis & Mercatoris primarii Norimbergensis ego quoque possideo, qualem alium & ipse laudatus Vir ejusdem magnitudinis asserat. De tali lapide equino in intestinis genito differuit etiam D. D. Wedelius & ex hoc Bonetus notavit *Med. Sept. l. 3. sect. 26. c. 37. p. 788.* Depictos etiam illos exhibet Philipp. Jacob. Sachs a Levvenstein in *sua Gammarologia c. 14. p. 302.*

Hippomanes, ἰππομανές, ambiguum valde est vocabulum. Vel enim significat fruticem, alias *Cynocrambe* aut *Apocynum* dictam, ideo, quod equos in furore concitet, si eo velectantur. Theocrit. *Idyll. 2.* Vel succum e

Tithylamo expressum. Theophr. *l. 9. H. Pl. c. 15.* quamvis alii *Hippobas* legant; Vel notat succum extillantem ex equarum genitalibus, dum equunt, Aristot. *l. 6. H. A. cap. 18.* Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, *d. l. c. 22.* Quidam pro secundina equarum accipiunt. Meminit *Hippomanis Equarum* D. Ludovic. *Dissert. Pharm. l. p. 516.* Creditur a nonnullis habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi.

Hippone, ἰππώνη, nomen est malagmatis, cujus Philagrius autor perhibetur. Descriptio habetur apud Aet. *l. 12.* notante Gorræo.

Hippopotamus, ἰπποπόταμος, id est, *Equus fluviatilis*, est animal ferum, quadrupes, exoticum, cujus descriptionem & usum varium proluxe exhibet Aldrov. *l. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 12.* In specie corii hujus fera usum monstrat Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c. 9.* Testiculi aridi potu oblatis contra morsus serpentum, Æginet. *l. 7. c. 3.* Quod *Hippopotamus* obelus & plethoricus venam sibi vulneret arundine, & plagam lino obducit, ex Plinio refert Rolsink. *O. ac M. med. Spec. l. 4. f. 1. c. 4.*

Hippos, ἵππος. Vide *Equus*.

Hipposis, ἰππώσις, mendose, pro ἵππος, pressio, de quo suo loco. Mendam hanc inculeavit Foel. *p. 186.* & C. Hofmann. in *ἀνεκδότοις notis ad Gal. com. 3. de artic. t. 49.*

Hipposorbis, ἰπποσόρβις, haud dubie denotat pulverem testiculorum equinorum in descriptione Pulveris ad *Dysstasiam in Dispensator. August. cl. 9.* cum ad normam vocum Græcarum aliarum compositarum melius exprimi potuisset per *hipporbis*, ἰππορβίς.

Hippuris, ἰππυρίς, primum nomen est plantæ, quæ *Equisetum* dicitur. Deinde apud Hippocr. *l. 7. Epid. LVIII. 12.* videtur omnino indicare morbum quendam ex continua equitatione, sive quædam fluxio fuerit ad inguina & partes genitales, sive imbecillitas, sive attritus, sive alius id genus affectus, notante Foel. *Oecon. pag. 286.*

Hippuros, ἰππυρός, nomen piscis, qui & ἀγύρως, item *Urinator* vocatur, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *lib. 3. de pisc. c. 17.*

Hira, circa hujus vocabuli orthographiam & significationem ambigunt & discrepant Auctores. Veteres libri legunt *Cbira*. Alii *Hilla*. Quidam restringunt ad *Intestinum Jejunum* vñs dictum: quidam ad omnia *Intestina*. Linden. vero adhuc latius ad omnia *Intestina* abdominis πᾶσι τῶν ἑντέρων extendit, quæ sententia & nobis placet. Gr. dici potest πᾶσι τῶν ἑντέρων.

κόλιον. Lind. Ex. IX. §. 53. 57. &c. Dieter. Iatr. n. 783.

Hirbellum legitur apud Paracelsum; quod deliros reddat homines, sed quid significet, non constat, *tr. de Surditate*.

Hircus, τράγος, æquivoca sunt vocabula. Proprie notant animal quadrupes notissimum, quod & *Caper* dicitur, de quo supra in *Capra*. Ejus carnem pessimam dixit Galen. l. 3. de *Al. fac. cap. 2.* & l. de *atton. vict. cap. 8.* Paracelsus vero dicit, apud Spagyros *Hircum* quoque dici masculum Caniculum castratum & nutritum herbis diaphoreticis, l. 1. de *prep. tract. 3. tit. de Corallis*. Sanguis *hirci* habetur pro singulari remedio adversus plenritidem & alios morbos malignos, insignique vi pollet sanguinem concretum dissolvendi; de cujus præparatione præter Dispensatoria Norimb. & Augustan. nec non Schroder. l. 5. cl. 1. n. 9. videatur & Helmont. *tr. Pylorus Rector, n. 73. seqq.* Propter fœtorem huic bruto familiarem & salacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diversos quoque affectus hominum translatum observatur. Ita intumescencia testium tempore pubertatis in adolescentibus cum mutatione vocis in graviolem hoc nomine τράγος venit, quod patet ex l. 6. *Epid. f. 4. t. 27.* & Galen. lib. 14. de *V. P. cap. 7.* Unde & verbum τραγῆν & τραγίζειν, *hircire*, in ea significatione accipitur, Hipp. l. 6. *Epid. f. 3. t. 25.* & Gal. l. 2. de *Sem. c. 5.*OLIDUS quoque ille fœtor proprie sub alis incubans, ex quo τραγοῦσχολοι dicuntur, *hircus*, τράγος, appellatur, & illi juvenes ad virilitatem accedentes *hircosi* aut *Hirquitalli* dicuntur. Foef. p. 621. Lang. l. 2. ep. 6. τράγος etiam edulli genus est, quod ex zea parabatur aut ex olyra, Gal. c. 1. de *R. V. I. A. t. 18.* in vite, cum fructu carens frondiam luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compensat, vitium vocatur τράγος, ex Aristot. l. 5. de *Gen. an. cap. 18.* Theophrast. l. 5. de *causs. plant. c. 10. 13.* Tandem Anatomi τράγον, *hircum*, appellant eminentiam illam auribus tempora versus adnatam tegminis instar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili crescunt. Barthol. l. 3. *Anat. c. 9.* Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 11. §. 4.*

Hirquus, vide *Angulus*.

Hirsutus, *hirtus*, *hirtitas*, idem, quod *Pilosus*, & *Pilositas*. Vide *Dassys*.

Hirudo, perperam per y apud P. M. de Calderia & alios βδέλλα, *sanguisuga*, insectum est palustre, instar lumbrici oblongum, sanguinem ex hominibus & equis exugere valens, cujus descriptionem, usum in arte Me-

dica & noxam venenosam cum remediis vide apud Aldrov. l. 7. de *Insectis c. 11. & 12.* Adde Schrod. l. 5. cl. 4. n. 105. Obiter hic notetur, ingeniosissimum alias Lindenum lapsum esse, quod crediderit, *hirudines* elicere non nisi tenuem sanguinem, Ex. XIII. §. 409. Si quidem hoc manifeste repugnat experientiæ, cum & nos observaverimus, quod elicerent etiam crassum, fibrosum & faculentum sanguinem. Jungatur observatio & discursus de *hirudinibus* lectu dignus D. I. Val. Willii Medici quondam Regii Dani Castrensis in *act. Hafn. Vol. III. Obs. 73.* vide *Bdella*.

Hirundo, χελιδόν, æquivocum est, diversa significans, (1) animal volatile, sive avium diversæ speciei, cujus descriptionem usumque in Medicina vide apud Aldrovand. l. 17. *Ornitholog. c. 6. seq.* Schroder. d. l. cl. 2. n. 55. (2) notat piscem marinum volentem, Venetis *Lucerna* dictum, quem etiam descripsit Aldrov. l. 2. de *piscib. cap. 3.* (3) significat etiam speciem serpentis *hirudinis* colorem obtinentis, cujus longitudo circiter cubiti unius, & interficit hominem ante bihorium, Avicenn. l. 4. *fen. 6. tract. 3. c. 21.* (4) χελιδόν, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachii humani & flexura unguis equinæ, Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 73.* & Ex. XIII. *Sch. med. §. 414.* (5) Ex Suida quoque constat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*, & mirum, Rolsinkium: hac in re valde curiosum non adjecisse appellationibus genitalium muliebrum in *O. ac M. de Part. generat.* dicatis. Tandem Aurelianus l. 1. c. 4. testatur, *equorum impetiginem*, h. e. squamulas anteriorum crurum sub armorum partibus in ipsi animalibus natas vocari *hirundines*, χελιδόνες. Vide Aldrov. l. prius citat.

Hiscuria, vitiose ponitur pro *ischuria*, & occurrit apud P. M. de Calderia Tom. III. *Oper. p. 221. seqq.*

Hismat, id est, *spuma argenti*. Ruland. & Iohnf.

Hispanicum viride, id est, *Hispalensis*, h. e. *viride æris*. Idem. Alias *Hispanicum* quoque epitheton *vini* generosi a loco natali ita dictum.

Hispiditas, in genere idem, quod *hirsuties* vel *hirtitas*, δαρύτης. Specialiter vero juxta Aetium l. 7. c. 66. duos significat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis ομαλγγοσι dicitur, ob nimium humorum superfluum affluxum; vel pilorum in genis suborientem depravatam propaginem, ita ut intra vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent. Græce vocatur δυντοχίωσις. Vide supra

Supra *Dysæchiasis*. Forest. l. 11. Obs. 46. in Schol.

Histamenos, ἱσάμενος, consistens, ab ἴσμη, consisto, flo. Usurpatur non solum de ætate, quæ ad summum vigorem pervenit annorum circiter 40. usque ad 50. sed etiam de tumoribus, qui ad summum pervenerunt, quibus opponuntur, ὀδύνη τε καὶ παύσησιν, remittentes, 2. prognost. t. 3.

Historia, ἱστορία, est oratio, vel enarratio eorum, quæ visu perspecta, Gal. l. de subfig. Empir. c. 10. vel est enarratio eorum, quæ sepius iisdem de rebus experta sunt, l. de optima secta passim. Clarius fortassis ita describi poterit: Quod sit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel persona singulari secundum omnes circumstantia. Convenit cum *Casu Medico*, vel *Observatione Medica*. Vide *Casus*. Huiusmodi *historias* quampiures reperire libet in *Theatro Galenico* Mundellæ, & alibi, præsertim etiam apud Casp. a Rejes in *Indice Campi Elysi Questionum*. Placet quoque descriptio *Historie* a B. Casp. H. smanno relicta l. 6. V. L. c. 26. *Historia* est vera ac seria rerum gestarum narratio. Tales *Historie* ægrotorum sunt veluti cynosura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoscendum facilius, prænotandum certius, curandum demique tutius, si sanabilis, sin minus, palliandum jucundius, si abstinere curatione non licet, verissime scripsit Lind. Ex. IV. §. 1.

Histos, ἱστός, dicitur malus in navi, sive lignum erectum, ex quo velum suspenditur. Sumitur vero ab Hipp. pro instrumento chirurgico ligneo, in cuius summo aliud lignum transversum imponitur, ex quo trochlea dependet ad scalæ demissionem, 3. de artic. t. 25. Gal. ad h. l.

Histricus, ἱστρικός, denominativum a provincia *Histris*, sive Istria Illyrico contermina, & dicitur de oleo *Histrico*, quod optimum, ubi majori opus est adstrictione, Galen. lib. 11. meth. med. c. 16. Adde Jul. Alex. notas ad h. l.

Hizo, ἴζω, significat subsideo, desideo. Dicitur de naso, quando os palati decessit. Hippocrat. lib. 4. Epid. IX. 2. & lib. 6. f. 1. z. 4.

Hoclax, *Hoclasi*, ὀκλαξ, ὀκλασι, flexis genibus, ab ὀκλαξω, labasco, Gal. l. 1. de V. P. c. 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοπορία. Vide *Iter*.

Hodos, ὁδός, vide *Via*.

Hædus, ἡἷδος, vide *Eripbos*. Capra. Ad Gal. l. 6. de L. A. c. 6. Mercur. l. 1. V. L. c. 25.

Holcas, ἄλκας, apud Hippoc. significat *navim onerariam*, l. de flatib. V. 4.

Holce, ἄλκη, duo significat: 1. *attractionem*, ab ἄλκω, traho, Hippocrat. lib. 1. de morb. mul. LXXXII. 18. Deinde est nomen ponderis, estque idem, quod *Drachma*. Gal. l. de ponder. & mensur. ut & in l. 2. de Antidor. Gorr. in desin.

Holcimos, ἄλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur & ducitur, & in varias partes sequax est, nec divellitur, sed continuum manet, veluti quæ lenta sunt, tenacia & glutinosa, Gal. c. 2. de artic. t. 45. ubi Hippocrat. verbis legitur ἄλκιμον. Dicitur & de hepate tumore affecto, l. 2. de L. Aff. c. 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. not. ad *Seven*. p. 152. Aliquando & pro plurali *Olera*. Idem p. 153.

Holippæ, dicuntur placentule tenuissimæ instar laminæ paratæ ex massa farinacea tenui & saccharo, & ferventi ferro duplicato & figurato assusæ & igni admotæ, pro Bellario, quamvis & *Purgantes* olim paratæ in Dispensatoriis extent.

Holmifcos, ἄλκιμος. Vide *Mortariolum*.

Holmos, ἄλμος. Vide *Mortarium*, ἄλμος etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artubus. Fallop. *Expof. de Offib. Tom. 1. Oper. p. 521.*

Holoblyptides, ὁλοβλυπτίδες, idem quod *ολυπτίδες*, sive *ολυπταίναι*, pustule. Gal. in e. xeg. voc Hippocr. & Erot. in *Onomast.* p. 85. quamvis sine aspiratione ibid. legatur, sicut & in *Gorreo*.

Holos, ἄλος. Vide *Torus*.

Holoscheves, ὁλοσχεφές, significat *integer*. Usurpatur ab Hippocrat. de sanguine omnes suas portiones integrales complexo, l. de *Alim.* V. 7.

Holothurion, ὁλοθῦρον, quid proprie sit, incertum est, an animal, an vero planta, ut ita ad zoophyta referendum videatur, de quo videatur Ul. Aldrov. l. 4. de *Zoophitis* c. 4. libuit tamen hic facere mentionem, qui Jac. Bontius in *observationibus selectis Medicinæ Indorum annexis Observ. VII.* scribit, potum nimum ex oryza & holothurionis paratum *Arac dictum* occasione dedisse morbis chronicis implicitis gravissimis in uno subjecto, unde & potum maledictum vocare non dubitavit.

Holotonicos, ὁλοτονικός, dicitur de convulsione universali, quæ Tetanus est, quando totum corpus riget. Schenk. in *obsf.*

Holsebon, item *Helsebon*, id est, *Sal commune præparatum*. Rul. & Iohnf.

Homalos, ὁμᾶλος, significat *aequalis*, justus, unde conjungitur cum τῷ δίκαιος, apud Hippocr. 3. de fract. t. 31. Legitur & l. 4. Epid. XX. 3. Verbum etiam ὁμᾶλως, h. e. ex plano, ad aequalitatem redigo, occurrit l. de Haemorrhoid. IV. 2. Vid. Foef. Oec. p. 452.

Homarteo, ὁμαρτέω, id est, sequor. Hippocr. l. 2. de morb. LIX. 8.

Homerda, dicitur *Stercus humanum*, sive excrementum alvum in intestinis, praesertim crassioribus congregatum. Bal. Med. Univ. Part. Hygiein. lib. 1. f. 2. p. m. 5. & l. 5. f. 2. subsect. 4. p. 10.

Homilia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur significationem apud Hippocr. Primo significat *conversationem* & colloquium cum aliis, l. de Medico t. 31. Deinde *connexionem* & cohaesionem partium & praecipue ossium inter se, l. de artic. t. 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur: & denique *exercitationem*, d. l. t. 36. An fortassis *collegiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid significet omnibus est notissimum. Dicitur, ita appellari ab humo, quia e terra creatus. Parac. Philos. sag. l. 1. cap. 8. Vocatur etiam *Microcosmus*, cujus tamen nominis rationem Paracelsi nimium extendunt. Vocatur quoque *Centrum mundi*, & *centrum omnium rerum*, d. l. c. 6. & 7. *Quinta essentia mundi*, d. l. c. 2. & in tr. *Explicatio totius Astronomiae*. Hic non solum est subiectum sanitatis & morborum, atque ita totius Medicinæ, vide Dogm. Nostr. pag. 5. sed etiam obiectum, quatenus refertur inter βοηθηματα, sive remedia. Quænam vero sint remedia, quæ ab homine desumuntur, vide in Daniel. Beker. Medico Microcosmo, Schrod. l. 5. cl. 1. n. 23. & D. D. Joh. Paul. Wurfbaïn, Exerc. de Medicamentis ex homine desumptis.

Homochroea, ὁμοχρῶα, *aequalitas superficiei*, & levor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur, Hippocr. l. de cap. vuln. II. 1. ubi Linden. per similitudinem coloris interpretatus est, quod tamen non videtur cum scopo textus quadrare. Neque etiam necesse est propter etymologiam illam expositionem apprehendere, cum χρῶς & habitum corporis, & corpus ipsum significet. Idem l. 1. de fract. t. 9. Vide Foef. p. 254. Fallop. in Hippocrat. de vulner. cap. 6. Tom. I. pag. 549.

Homosomeres, ὁμοιομερῆς, *similaris*. Dicitur de partibus, quæ in similes dividi possunt particulas, hoc est, omnes earum particulae & sibi mutuo & toti similes habeatur. Vide Dogmat. nostr. pag. 29. 37. Opponitur *Diffi-*

milari; non vero *Organico*, quia & *Similares Medicis* sunt organicae, d. l. Vide *Diffimilaris*.

Homoeotropos, ὁμοειστροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ inter se conveniunt, & optime misceri possunt. Hippocr. 2. de R. V. l. A. t. 11.

Homoethnia, ὁμοεθνία, dicitur *gentilitas*, *cognatio*, & partium inter se *consensio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter se consensione conspirat, Hippocr. l. de Loc. in hom. III. 7. & l. 2. de morb. mul. LIX. 17. Foef. pag. 453.

Homogenes, ὁμογενῆς, opponitur τῷ ετερογενῆς. Estque vel idem, quod *similaris*, ὁμοιομερῆς, vel dicitur de omni eo, quod semper unam eandemque indolem & naturam retinet. Ita quoque febris dicitur ὁμογενῆς, qualis est continua equalis, Gorr. Dicitur & Latine *Homogeneous*.

Homolinon, Hippocr. linum crudum quid sit & quomodo fiat, res incognita fere omnibus, Mercur. lib. 3. c. 23. de Comp. medicam. Foef. in definit. medicis omisit. Linimentum potius ex flavo & impolito filo textum. Salmat. in Solin. p. 766.

Homologeō, ὁμολογῶ, accipitur ab Hippocr. pro *consentio*, congruo, v. gr. 2. de iis, q. in med. t. 16. & 2. Prorrhet. XLIV. 8.

Homonopagia, dicitur Arculano Dolor capitis, notante Heurnio de morb. capit. in sing. partib. c. 9.

Homonymia, ὁμωνυμία, ὁμώνυμος, id est, *Æquívocatio*, *Æquívocus*, Termini sunt potius Logici, quam Medici. Nihilominus aliquoties ejus mentionem facit Gal. l. 1. de temper. cap. 7. fin. l. 2. c. 5. l. 2. de diff. puls. c. 3. l. 1. Meth. Med. c. 5. in fin. Idem quoque *Homonyma* distinguit inter perfecte talia, & quodammodo talia, de R. V. l. A. t. 13.

Homophylos, ὁμόφυλος, *Congener* significat, ejusdem generis, gentis, & ordinis, cognatum. Hippocr. f. 1. de nat. hum. t. 10. Huic opponitur τὸ ἀπόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, l. de A. L. & Ag. XXXIII. 3. Coincidit ergo ὁμόφυλος cum ὁμοεθνίᾳ.

Homoplatea, vide *Omioplatea*.

Homorustia, est nomen Medicamenti, quod confert ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem, deobstruit, urinam provocat, & calculum frangit. Describitur ab Avic. l. 5. sum. 1. tr. 1.

Homorustia, *Homorustos*, ὁμορυστία, ὁμορυστός, similitudo speciei, figuræ, similis, vel ejusdem speciei, aut figuræ. Ρῖσμός enim νοτα-

tat *σχιμα* & *τύπος*. Legitur apud Hippocr. *l. de Dissectione I. 2. II. 1. 6. III. 6. 19.* Jung. Foef. p. 454.

Homotechnos, *ὁμότεχνος*, dicitur ejusdem artis socius & *Collega*, qui probe artem, quam proficitur, callet. Hipp. *l. de precept. VI. 9.* in quo Medicus Naturę ipsius dicitur *Collega* & socius. Linden. *Ex. XIII. §. 525.*

Homotonos, *ὁμότονος*, *æqualis*, æqualem tenorem servans. Potest generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuo servat. Specialiter tamen usurpat Galen. de febribus continuis, quę alias dicuntur *ἀκμυσικαί*, quę ab initio usque ad finem æquales perdurant, ad differentiam *ἐπακμυσίων* & *ᾤδρακμυσίων*, de quibus vide *Anabasis* & *Erasmaticos*. Gorreus *in defin.*

Homunculus, *ἀνθρωπίσκος*, *ἀνθρώπιον*, hominis notat diminutivum. Quę Paracelsus de *homunculis* habet, intelligens per illos vel imagunculas ad hominum similitudinem factas ex cera, ligno, metallo, quę hominem fideum in se habent; vel massam illam negro-manticam, quę *Alreona* vocatur, cum prestigias sapiant magicas & diabolicas, præstat silentii peplo involvere, aut Letheis mergere aquis, quam prolixè explicando se suspectum facere, aut ansam dare aliis, ut in errores perniciosos seducantur.

Honor, *τιμή*, quid significet, notum est. Capilli quoque dicuntur *Honor capitis* a Q. Sereno, id est, ornatus, *κόμος*. Vide Keuchen. *in not. p. 118.*

Hople, *ὅπλη*, *Ungulam* significat, quales habent animalia breviora. Galen. *lib. 3. de V. P. cap. 2.*

Hoplitodromos, *ὀπλιτοδρόμος*, dicebatur ille olim, qui cursum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus iniiit; alii enim inermes hoc fecerunt. C. Hofmann. *com. in Gal. de V. P. num. 480.*

Hoplomachicus, *ὀπλομαχικός*, epitheton motuum armata manu factorum. Galen. *l. 2. de san. tu. cap. 11.*

Hoplomochlion, *ὀπλομόχλιον*, nomen instrumenti chirurgici universalis, toti corpori humano adaptandi & applicandi, quod delineatum exhibet *Aquapendens in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis.*

Hoplon, *ἄρμα*, plur. *ὅπλα*, & quidem usitatus, instrumenta bellica & militaria significat. Apud Hipp. *ὅπλα* vocantur *funes*, si ve ex stappa, lino, aut alia re confectos, quales sunt navium etiam rudentes, 3. *de artic. t. 25.* Adde Galen. *in Exeg. dict. Hipp. Tom. II.*

pocrat. Erotian. *in Onomast. pag. 84. a.* Foef. p. 458.

Hora, *ᾠρα*, variis modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hippocr. *1. aph. 2. 3. aph. 1. 3. 4. & alibi sæpius.* (2) Gręci *ᾠραν* vocarunt illud anni tempus, quod est sub medio canalicę, in quo fructus maturescere contingit. Unde & fructus maturi *ᾠραίοι* vocantur, Galen. *l. 2. de Al. fac. cap. 2. princ. & cap. 4. in 6. Epid. t. 19.* (3) significat particulam diei, quarum viginti quatuor integrum diem naturalem complent. Qua significatione videtur accepisse Hippocr. *4. aph. 30. & 5. aph. 5. l. 5. de tu. Jan. cap. 4.* Quę acceptio vocis *Hora* etiam apud Latinos usitatissima est. Vide Foef. *pag. 693.* Dieter. *n. 946.*

Horæos, *ᾠραίος*, generaliter *tempestivum* significat, quod debito tempore fit & opportune, Aurelian. *l. 3. de tard. pass. cap. 8.* præcipue vero Hippocr. *3. aph. 8. & l. 2. Epid. f. 1. n. 20.* Strictius vero dicitur de fructibus tempore gestivo maturis. Vide supra *Hora*. Aqua etiam quędam dicitur *ᾠραίος*, c. 4. *in 6. Epid. t. 19.* Strictissime quoque *τὰ ᾠραία* significant *mensēs fœminarum tempestivos*, si ve fluxum menstruum opportunum, Hippoc. *l. de superfæt. XXIV. 1.* Vide Foef. *d. l. Dieter. n. 947.*

Horæius, *ᾠραίος*. Vide *Horæus*.

Horcus, *ᾠρκος*. Vide *Juramentum*.

Hordeatum vocatur medicamentum liquidum internum ex hordeo ad crepaturam cocto paratum, vulgo *Decoctum hordei simplex* dictum, quamvis & alia, v. g. semina frigida majora & minora, amygdalę etiam addi possint. Schenk. *Synt. comp. & præser. med. p. 116. 135. seq.*

Hordeum, *ὄραδον*, *ᾠρᾶν*. Vide *Crisbe*.

Horeon, *ᾠρέον*, *inveteratum* significat, ab *ᾠρος*, *tempus*. Erotian. *p. 124. b.* quamvis Galen. *in exeg. voc. Hipp. sine aspiratione legat, & per curam gerens exponat.*

Hovion, *ὄραον*, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium *ᾠραορτυόν* exponit, *Onom. p. 82. d.* Occurrit apud Hippoc. *lib. 6. Epid. f. 6. t. 17. & 4. de artic. t. 35. 36. 2. de iis, q. in med. t. 31.*

Horismos, *ὄραισμός*, est *definitio* & artis præceptum sententia quadam comprehensum. Hippoc. *l. de precept. X. 6.*

Horizon, *ὄραζον*, proprie est terminus Mathematicus, cujus descriptionem vide in *Clariff. Sturmii Tab. Astronomicis Part. Gen. Tab. I.* Spagyricis vero *Horizon* vocatur *Mercurius Auri*. Ruland & Iohnf. *in Lex. Horizontale aurum Adeptis vocatur Mercurius liquore alcabest*

fixatus. Vel juxta Jacob. le Mort. in *Chym. Medico-Phys.* Pulvis Præcipitati ruberrimi, quod Paracelso *Arcani Corallini* nomine venit post affusionem spiritus vini rectificatissimi & hujus abstractionem relictus. Vide Morley *Coll. Ch. Leid.* c. 266. *process.* 5. & 10. *Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum apud Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II.* f. 1. c. 7. p. 549.

Horme, ἄρμη, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod sensu percepimus, movemur. Opponitur τῆ προαίρεσει, ἢ βολῆσει. Gal. 1. 2. *prognost.* t. 6.

Hormon, ἄρμῶν, *impetum faciens*. Vide *Enormon*.

Hornotus, ὀρνότιος, ἢ ορνότις, id est, hoc anno productus. Dicitur de frumento, & in specie de tritici quodam genere, & ejus farina, apud Hippocr. 2. *de artic.* t. 43. Galen. *in comm. ad b. l.* item Hipp. 1. 2. *de morb. mul.* 11. 5. V. 18. LXIX. 3. & 4. *de R. V. I. A. t. ult.* Dioscor. *lib. 2. c. 103.* ubi per jota scriptum est ορνότιον, quemadmodum & in Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t. 112.* & 1. 2. *de morb. XX.* 15. Vocatur alias τερνίως πρὸς, τερνιπῶος, Dioscor. *d. l.* Theophrast. 1. 8. c. 4. *Hist. plant.* Plura vide apud Foef. p. 563. 564.

Horos, ὥρος, idem, quod ἄρμα, *Tempus, Annus*. Legitur apud Hippoc. *in lib. spur. de sepr. partu*, n. 16. Inde ἄρῳ γραφοί, *temporum Scriptores*. Erot. *dist. loc.*

Horoſcopus, ὠροσκοπός, olim dicebatur præſtigiator, qui ex herbarum indicio, quis demonum quavis hora præſideret, & quid ejus auspicio feliciter fieri vel auspiciari posset, indicabat. Tales vero herbas dari, merito Galen. inter plusquam pueriles fabulas refert, *lib. 6. de S. Fac. in proœm.* Confirmat Lang. 1. 1. *ep. 72.* Alias *Horoſcopus* est terminus *Astrologicus*, nec hujus loci, eundem explicare.

Horridus, ὀρμῶδης, *Horrificus*, dicitur de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aspera, inæqualis instar cutis asperinæ (uti vulgo appellatur) dicitur ὀρμῶδης, Hippoc. 6. *Epid.* f. 3. t. 29. ὀρμῶδης παροξυμῶδης, *paroxysmus horridus* dicitur in febre, qui cum horrore incipit, qualis esse dicitur semitertianæ legitime paroxysmus. Unde & ipsa febris ὀρμῶδης πρὸς vocatur, i. e. *horrida*. Galen. *lib. 2. de diff. febr. cap. 9.* & 1. *in 1. Epid.* t. 23. quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ subinde inhorrescunt. *Coac. t. 12. 13.* Vide Foef. p. 667.

Horror, ὀρμη, est motus quidam convulsi-

vus cutis & cuticulæ, & coactus, minor quam in rigore, & major, quam in frigore, proveniens ab aeris frigidissimi injuria vellicante habitum corporis & cuticulam; vel a portionibus acrioribus, acidis, nitrosis, in succo nervoso & nutritio, aut in lymphâ, & sero sanguinis hærentibus, partes nervosas, & fibras cutaneas pungentibus, & ad motum leviores convulsivum irritantibus. Vide *Vvillis de febr. c. 3.* & *Fr. Sylv. Pr. Med. t. 1. c. 30.* §. 83. Meminit Hipp. ορμῆς sive horroris aliquoties, v. gr. 5. *aphor.* 61. 7. *aph.* 4. *Coac. t. 8.* 16. 584. Est & ορμη ἀκατάκτως, i. e. *horror inconstans*, quando non servat eandem indolem in febribus inconstantibus. Vide *Foef. d. l.* Dieter. n. 910.

* *Horse-shoe-head*, est affectus in quo cranii futurae sunt nimis patientes, & spatia dehiscencia inter ossium margines intercedunt, quæ hiuleca quandoque non, nisi annis aliquot suppleantur. Signum est frequenter imbecillitatis, ac brevis vitæ. V. Allen. *Synops. univ. medic. art.* 1563.

Hortus, κήπος, quid proprie significet, notissimum est. De *hortis* rarioribus quibusdam legantur *Ephem. N. C. Ann. III. Obs.* 31. *Metaphorice Hortus* dicitur *genitale membrum in sexu muliebri*, Rolfink. *O. ac M. de part. gen. inferv.* P. II. c. 33. *Hortus* quoque comparatur a Paracelso ejusque sectatoribus homini, vel corpori humano. *Parac. de Caducis paragr.* 3. *Gerard. Dornæus in Philos. Chémica.*

Hucha, nomen piscis inter *Lucium* & *Truttam*, seu *Trottam* medii, proximioris tamen *Truttis*, & forma & carnis qualitatis. *Aldrov. lib. 5. de pisc. cap. 137.* ubi *Truttam fluviatilem alteram* vocat, & *Jul. Alex. l. 15. Salubr. c. 5.*

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*. Vide *Helcos*.

Humanus, equivocum est vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem spectat, v. gr. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græce ἀνθρώπινος. Vel ad mores & conversationem pertinet; estque idem quod *comis*, φιλόδηρος, & *humanitas*, φιλόδηροπία. Talis omnino decet Medicum, utpote que lucri & gloriæ est parens. *Lind. Ex. II. §. 32.*

Humeſtatio, ὑγρασις, ὑγρασιμῶδης, Hippoc. 1. *de hum.* ΠΙ. 14. idem, quod *Madesuctio*, ab ὑγραίνω, *humeſto*, quod occurrit 7. *aph.* 70. *Humeſtatio* duplex est: Interna, que fit cibis & medicamentis; & Externa, vel superficialis, que fit balneis, infusionibus. Huc pertinet κατὰλοιπῆς. Vide *Catæoneſis*. *Remedia Humeſtantia*, ὑγραλοπτικὰ, ἢ ὑγραστικὰ, sunt dupli-

plia : actu vel potestate talia . De *humeflante* virtute remediorum vide *Dogm. N. P. VI. c. 2. dogm. 9. p. 710.* *Humidum* effective hodieque omne id dicitur , in quo præpollat aqua cum paucissimo spiritu & terra , & ita quamcumque materiam reddere potis est aquosam , ubi aliis occurrit corporibus , si in motum redigatur , verbis Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phys. c. 8. p. 29.*

Humerarius , ὑμῆριος , dicitur de eo , quod ad humerum pertinet . Ita *Vena humeraria* est , quæ obliquius a clavicula sensim recedens se porrigit ad *Humerum* , Galen. *l. de venar. & arter. diff. cap. 6. l. 3. de Anat. admin. cap. 5. c. 1. de artic. t. 53.* Barthol. libello 1. *Anat. cap. 7.* Vocata quoque fuit ab Antiquis *Cephalica* , quia in capitis affectibus secari solita , sed superstitione . Huic venæ responderet Arteria *Humeraria* , sive *Humeralis* . Barthol. libell. 2. c. 2.

Humerus , ὄμῳ , totum illud ita dicitur , quod apparet in ea dearticulatione , qua superior *humeri* pars , quæ *Epomis* & *Superhumeralis* dicitur , ad collum vergit , & a posteriori parte os *Scapule* ; ab inferiori autem quod , dum totum brachium attollitur , manifestum fit , & *Ala* nuncupatur , Gal. *c. 1. de artic. t. 4.* Alias *Humerus* quoque dicitur de parte prima brachii , quæ unico osse constat , quæ alias *Brachium* ἄρα ἔξοχόν dicitur . Barth. libell. 4. *Anat. c. 20.* Linden. *Ex. XIII. §. 412.* Plura de diversis *humeri* significationibus vide apud eund. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 64. seqq.*

Humidus , ὑγρός , sumitur 1. vel substantive vel adjective . Substantive idem est , quod *humor* vel *humiditas* , de quo postea . Adjective , vel ut efficiens , vel ut effectus consideratur . Efficientis respectu coincidit cum τῷ *humeflans* , de quo vide *humeflatio* . Effectus vero respectu *humidum* dicitur , quod *humeflum* est , aut humorem in se continet .

Humilis , humilitas , ταπεινός , ταπεινότης , ὑποτασολή , dicitur vel de animæ virtute & proprietate : qualis esse debeat in Medico , vide apud Linden. *Ex. II. §. 23. seq.* vel de re corporea : Musculus oculum deorsum versus malas trahens vocatur *humilis* , item *Deprimens* . Barthol. *l. 3. Anat. cap. 9. p. 513.* Ita Pulsus *humilis* ταπεινός Galeno dicitur , qui alto est oppositus , quando arteria non in altum extenditur , Galen. *lib. de puls. ad tyron. c. 2.* Tumores quoque cum compefcuntur , ut subsideant , eleganter Græcos per ταπεινώσει , *humiliate* , exprimere , testis est *Dier. 604. in fin.*

Humor , humiditas , ὑγρότης , ὑγρασία , ὑγρῶδες , τὸ ὑγρὸν , latissime denotat omnem fluidam , & humeflare aptam natam substantiam vel materiam , comprehendens etiam succos . Restrigitur tamen interdum a Medicis , ita ut *humor* & *Succus* idem non sint . *Humor* enim *humiditas* quædam est , quæ in corpore animalis est ; *Succus humiditas* , quæ in fructibus , quibus vescimur , continetur & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur , Galen. *c. 1. de humor.* Hæc Castell. Verum nondum sufficiunt . In foro Medico *humores* appellantur τὰ ἰσχυρότερα , vel ἐπισχυρότερα , contenta , quæ in aliis receptaculis continentur . Suntque vel naturales , vel præternaturales . Illi rursus duplices : Utiles & Vitales , inter quos *sanguis* principatum jure merito tenet . Inutiles sive excrementitii , qui ex necessitate missionis , & ob longiorem moram in corpore gignuntur ; de quibus omnibus passim in *Institutionibus* , ut & *Dogmatibus nostris* . Præternaturales plerumque ex excrementitiis vitiatis sunt . Excrementitios Hippocrat. plerumque vocavit ὑγρασίαν , ὑγρῶδες , ὑγρότητα , uti patet *ex 3. aph. 24. 31. aph. 56. lib. 1. de morb. mul. XXXII. 4. 13. XXXIII. 5.* De quatuor *humoribus* commentitiis in sanguine jam ante dictum est . Vide *Hema* . *Humores* quoque oculorum , præsertim crystallinus & vitreus , minus accurate hoc nomine indignantur , cum potius sint partes solidæ , nec humeflare aptæ , Linden. *Ex. XV. §. 67.* *Humor aqueus* , sive *elementaris* vocatur , quo tanquam visco terræ corporum partes junctæ cohærent , esque rerum omnium concretarum communis , & universum inanimorum , sive lapidum , sive metallorum , genus hoc ipso glutinatum sustinetur , Ewaldus Vogelius *de lapid. physici condition. c. 4. Tom. III. Theatr. Chym. p. 589. seq.* *Humor vite* , dicitur , omnia viventia , ne arefcant , sustentans , fomentum & pabulum calidi naturalis , alias *radicalis humor* . Rul. & Iohnf. *Humor radicalis Metallorum* statuitur a Spagyricis *Argentum vivum* . Georg. Ripleus in *Axiom. Philosoph. Tom. II. Theatr. Chym. p. 124.*

Humorista , terminus Helmontianus , quo scoptice appellat Galenicæ sectæ Doctores Medicos , præsertim qui quatuor in sanguine statuunt , & electivam virtutem educendi diversos humores credunt & defendunt ; quod vocabulum passim in scriptis ejus occurrit .

Hunc , *Hucci* , id est , *Jupiter* , *Stannum* . Rul. & Iohnf.

Husso , *Huso* , Plinio *Mario* , nomen piscis grandioris cetacei , ita , ut aliquando quadringentas libras penderet , ossibus , excepto ca-

pite & squamis carentis, Danubio fluvio ferre proprii, cujus descriptionem & usum in cibo & Medicina prolixè videre licet in Aldrov. *lib. 4. de piscib. cap. 11.* succinctius apud Jul. Alex. *l. 15. Salubr. c. 1.* & Schroder. *l. 5. cl. 3. n. 81.*

Hyacinthus, ἵακινθος, nomen est plantæ aut floris, quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita dicitur gemma, vel lapis pretiosus, pellucidus, ex flavedine rubens, ignisque flammam imitans, quoad vires cordiales & alexipharmacas in frequenti usu, cujus duæ dantur species: *Orientalis*, qui pretiosior, & *Europæus* in confinibus Silesiæ & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plura vide apud Schroder. *l. 3. c. 5. n. 3.* Fr. Hofm. *in clav. ad h. l. Rul. & Johnf. in Lex. Ger. Dornæus in Gemmarum structura, Tom. 1. Tb. Chym. p. 487.* docet generari *Hyacinthum* ex cælo & terra Martis, cum terra Solis mixtis.

Hyæna, ἵαυνα, nomen animalis, sed quale veteres intellexerint, non constat. Alii enim inter quadrupeda referunt, & vel speciem *lupi*, vel speciem *felis*, vel *zibethi* constituunt; alii inter pisces grandiores referunt marinos, & vel *Glavidem*, vel *Centrinem*, vel *Caprum* constituunt. Vide Casp. a Rejes *Camp. El. q. 57. n. 17.* Rhod. ad Scrib. *n. 38.* Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c. 9.* sed inter ophthalmica præstantissima refert. De corio, vel pelle *Hyæne* vide Scrib. *n. 172.* cum notis Rhodii *ad h. l.* In oculis *hyæne* lapides *Hyæniæ* propterea dictos & quidem in vasis inveniri, & si credimus, linguæ hominis subditos futura prædicere, notavit Plin. *l. 37. H. N. c. 10. nugæ.*

Hyalodes, *Hialoides*, ἵαλωδός, ἵαλωειδός, *vitreus*, *vitri speciem referens*, vel etiam consistentia. Primo dicitur de *humore oculi*, qui ambit crystallinum posteriori parte, ita, ut diametrum ejus non excedat. Est instar vitri fusi, vel ad ignem liquefacti. De cujus structura & usu vide in *Anatom. præsertim Gal. l. 10. de V. P. c. 1.* Linden. *Med. Phys. l. 2. c. 10. §. 48. seqq.* Barthol. *l. 3. Anat. c. 8.* Deinde predicatur de excrementis, v. g. de *Urina vitrea*, Hippoc. *Coac. t. 150. 158.* De *pituita vitrea*, quæ alias vocatur *Praxagoræ*, ἵαλωδός χυμός, *humor vitreus*, & facit urinam γοισιδῆν, genituræ similem. Gal. *cap. 2. n. 6. Epid. t. 37. l. 1. de præsup. ex puls. c. 4.* Foef. *Oec. p. 630.*

Hyalos, ἵαλος, dicitur *vitrum*, h. e. materia quadam dura, pellucida, ex sale cinereo, & arenis, sive materia sabulosa, vi ignis fortissimi liquatis parata, quod artificium dicitur *Vitrificatio*, de qua lege Willis *de ferment. c. 12.* præsertim Ant. Neri *Artem Vitra-*

riam cum Notis Chr. Meretti, item Gunke-
lii *de arte Vitraria* vernaculum scriptum: De utraque vulgari & Chymica *vitrificatione* egregie quoque scripsit D. D. Wedelius *Pharmac. Acroamat. l. 1. sect. 4. c. 4.* *Vitrum* dicitur omnium ultimum & extremum, quia non amplius converti potest in aliam rem. M. Joh. Isaac. *Oper. mineral. c. 86.* Libav. *Syntagm. A. Chym. l. 7. c. 19.* Quamvis autem *Vitrum* adeo densum sit & compactum corpus, ut plane impervium videatur, ejus tamen penetrabilitatem a ponderabilibus flammæ partibus detexit experimentisque pluribus confirmavit Rob. Boyle *in Appendice Experimentis de sstendis & ponderandis corpusculis igneis subnexa*, ut & tract. de porosis corpor. solidor. *c. 8.* ubi & artificium describit vitra coloribus tingendi, qua superficialiter, qua intus, non sine lectoris oblectamento. Propter convenientiam quandam *Vitrum* quoque dicitur de quibusdam operibus Chymicis ex Antimonio, Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Willis *d. l. Rolf. Chym. l. 5. f. 12.* Scrod. *l. 3. c. 17.* Fr. Hofm. *in Clav. ad h. l.* & alios. *Vitrum* quoque lunæ sive argenti descriptum legitur in Steph. Blancardi *Chymia vernacula c. 6. §. 16.* & e calce Lunæ cum chrysololla & igne liquatis paratur.

Hyanche, ἵαχη, vocatur species anginæ spurie, quando cum humore ex utraque colli parte deglutitio & respiratio impeditur, quod in suum collis contingit sæpius. Cæl. Aurel. *de morb. l. 3. c. 1. p. m. 160.*

Hyarith, ἵαρυθ, Luna. Rul. & Johnf.

Hybernus, ἵαυερνός, ἵαυερνός. Vide *Cheimon*, *Hyems*.

Hyboma, ἵβουμα, idem, quod *κίρωσις*, *Gibbostas*. Vide *Cyphosis*, & ἵβος, idem, quod *κίρωσις*. Galen. *6. apb. 46.* quamvis alibi ἵβουμα dixerit omnem vertebrarum everisionem p. n. significare, *3. de artic. t. 53.*

Hydaleos, *Hydatenon*, *Hydatenomenos*, ἵδαλέος, ἵδαταιον, ἵδαταινόμοσος, significat *Aquosus*, vel *Aquescentis*. Occurrit apud Hipp. *l. 2. Prorrh. II. 18. l. 6. Epid. f. r. t. 7. l. 2. Epid. f. III. 74.* Vide Foef. *p. 651.*

Hydarthros, ἵδαρθρός. Vide *Meliceria*.

Hydatenomeni, ἵδαταινόμοιοι, dicuntur ap. Hippoc. quæ promti sunt ad hypopem, aut qui tenuem & aqueum natura sanguinem habent, quasi *Aquescentes* dixeris, *l. 2. Epid. f. II. 74.* Jung. Foef. *in not. ad h. l.*

Hydatinon, ἵδατινον, nomen collyrii, sive medicamenti ocularii, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum* dixeris, Gal. *com. 4. in 6. Epid. t. 19.*

Hydatis, ἰδανίς, *Aquila*, est pustula palpebrarum, vel pinguedinis superiori palpebræ substratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Galen. *def. Æginet.* l. 6. c. 14. *Aquila* est pinguis quædam materia palpebræ cuti p. n. substrata. Galen. *lib. 14. meth. med. c. 19.* C. Hofm. *comm. in Gal. de V. P. n. 740.* Alias *Hydatides* vocantur Medicis quævis alia tubercula vel tumores vesiculares aqueam materiam vel lympham continentes, quales etiam in Asciticis repertas fuisse passim ex observationibus constat. Speciatim etiam Placentam uterinam fere totam Hydatidibus refertam, imo pene in Hydatides degenerasse, observavit & delineavit D. Ruy-schius in *centur. Anatom. Chirurg. Observat. XXXIII.*

Hydatifimos, ἰδαπιμός, vocatur sonus conclusi & collisi humoris, in externis vomicis & abscessibus. Aurelian. l. 5. *Tard. pass. c. 8.* allegante Foef. p. 631.

Hydatocbolos, ἰδαπιχολός, dicitur de excrementis aquosis simul & biliosis, sive dejectionibus fertliquidis biliosis, quamvis alii legant ἰδαπιχλός, pallide virefcentia. Hippocr. *Coac. t. 67. 134. 608. 1. Prorrh. f. 2. t. 49. 3. in 1. Epid. t. 27. & 3. in 1. Epid. 4. 73.* Adde Foef. pag. 632.

Hydatodes, *Hydatoides*, ἰδατιδής, ἰδατιδής, aqueosus, aqueus, aquæ formam referens, ratione coloris, vel consistentiæ. Ita vinum aquosum, ἀλιγρόος οἶνος, vocatur ἰδατιδής, quod multa aqua dilutum est, Galen. l. 5. *de san. tu. c. 12.* Cui opponitur οἶνός, vinosum, l. 7. *meth. med. c. 6.* Humor quoque oculi dicitur ἰδατιδής, vel ἰδατιδής, Aqueus, crystallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens, de quo vide Linden. *Med. Phys. l. 2. c. 10. §. 41. seqq. Barth. l. 3. Anat. c. 8.* ubi negat, esse partem animatam, sed solum excrementum. Vide supra *Aqueus humor.* Urina quoque aquæ similis, ἰδατιδής ὕρον appellatur, *Coac. t. 576.* Hydropici denique dicuntur ἰδατιδής, præsertim, qui *Anasarca* laborant, veluti aqua intercute suffusi, l. 6. *Epid. f. 7. num. 62.*

Hydreno, ἰδραίνω, significat *hydropo laboro*, Hippocr. l. *de nat. mul. II. 8.* Vocatur alias ἰδραίνω, l. 1. *de morb. LXXXVI. 7. h. e.* aquosus fio; item ἰδραίνω, 6. *Epid. f. 4. t. 11.*

Hyderos, ἰδρος, generaliter idem est, quod *Hydrops*. Gorr. Apud Gal. tamen potius specie *Hydropsis*, quæ *Anasarca*, aut *Leucoplegmatia* alias vocatur, significare, patet ex aliquot locis, ubi ægros illos vocat ἰδραίνω, l.

3. *de symptom. causs. c. 5. l. 11. de S. Fac. §. Caro &c.* Diabetes quoque dicitur ἰδρος πρὸς ἀμύδα, *Hydrops ad matulam.* Vide *Diabetes.*

Hydnon, ἰδνόν, tuber terræ, radicibus & bulbis annumerandum, de quibus Galen. l. 2. *de Al. Fac. c. 68. & l. 8. de S. Med. fac. §. Hydnon.*

Hydor, ἰδρῶν, *Aqua.* Vide supra *Aqua.*

Hydra, ἰδρῶν, nomen serpentis maximè venenati, in cujus tamen historia multa fabulosa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. l. 2. *de serp. & drac. c. 4.*

Hydragogia, ἰδραγωγία, Latine *Aqueductus*, significat per metaphoram a similitudine aquæ ductuum sanguinis motum localem per venas, Gal. in *Timæo Platon.* Magis proprie posset hoc vocabulum tribui *Lymphæ ductibus*, sive vasibus Lymphaticis.

Hydragogos, ἰδραγωγός, Hippocr. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione factio, l. 7. *Epid. LIX. 11.* Alias medicamenta ἰδραγωγὰ vocantur, quæ aquam Hydropicorum evacuant, l. *de atr. bile c. 6.* Lang. l. 2. ep. 18. In specie duo *Hydragoga*, minus & majus, describuntur apud Fernel. *Therap. l. 7. tit. de purg. compos.*

Hydralme, ἰδράλιον, aquam falsam significat, vel stricte, marinam. Legitur apud Moschion. *de morb. c. 66.*

Hydargyros, ἰδραργύριος, ἄργυρος χυτὸν, *Argentum vivum*, *Mercurius Chymicorum*, ubi statim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum, Dioscor. l. 5. c. 110. & Plinii l. 33. c. 8. An nomina hæc *Argentum vivum* & *Hydargyros* unum idemque significant? quod negavit Mercurialis, statuens, posterius nomen saltem competere fastidio, prius vero nativo, l. 2. *Var. lect. c. 14.* Saracenus vero in not. ad Diosc. l. cit. vanam ac falsam hanc esse subtilitatem censet, cum nec Græci, nec Latini discrimen hoc observaverint; cui & nos subscribimus. Est autem *Hydargyros*, vel metallum sui generis, uti vocat C. Hofmann. *Paralip. Off. c. 86.* & Gorraus quoque per metallum describit; vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis seu metallicus volatilis, metallis & præsertim auro avidissime adherens, Schroder. l. 3. c. 14. Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* vel est aqua viscosa in visceribus terræ subtilis substantiæ, albæ terræ per calorem temperatissimum unita totali unione perque minima, quousque humidum fuerit temperatum a sicco, & siccum ab humido æqualiter, Rul. & Ionh. in *Lexic.* Duplex esse *Argentum vivum*, Nativum & Artificiale, & quæ circa utriusque naturam, variam præ-

preparationem chymicam, usum, noxam notanda occurrunt, petantur passim ex Rei Medicæ scriptoribus, non modo jam citatis, verum etiam aliis, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit & Gal. l. 9. de S. Fac. §. *Hydrargyros*, quamvis ibidem aperte falsus sit, se desituere propria experientia quoad usum & noxam. Verum posterioribus temporibus per experientiam innotuit, quod etiam Hydrargyri usus internus innoxius fuerit, quo pertinent observationes apud Rhodium Cent. III. Obs. 85. Interea non sequitur inde, quod simpliciter & universaliter *Hydrargyros* sit innoxius, quum potius in ejus usu cauto valde opus esse nullum est dubium. Cæterum Spagyrici ulterius progressi sunt, & extenderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum, imo juxta nonnullos, omnium corporum naturalium. Ita Ruland. in Lex. Est *Argentum vivum* altera pars lapidis Philosophorum secundum Chymistas, & principium alterum, materque omnium metallorum, & secundum quod coit cum patre & matulo suo sulphure, causat perfectionem & imperfectionem in metallis, & metalla quoque (ut fetus) plus a matre, sic loquendo, quam patre, habent. Hinc plurimum trahunt originem, in hoc plurimum resolvuntur. Hoc *Argentum vivum* vocarunt *Animatum*, ad differentiam inter commune & hoc Spagyricum, Dion. Zacharius in Opusc. Tom. I. *Theatr. Chym. comprehenso*. Jung. D. D. Beckeri *Oepidum Chymic. Tit. I.* inter quem & D. D. Rolfink. lis oborta de *Mercurio corporum naturalium*, quorum hic profus ceu *Non-Ens* inficiatus est: ille vero non est veritus (quamvis meo judicio figmentis potius, quam veris experimentis) impugare. Utriusque pro lubitu legantur Opuscula, v. g. Rolfink. *Mercurius Non-Ens Metallorum*; & Beckeri *Supplement. in Physic. subterraneam*. Inter barbara Nomina quoque usitatoria sunt: *Servus fugitivus*, *Azob*, *Azorb*, & si quæ sunt alia. Nobis non placet esse nunc prolixioribus.

Hydreleon, ὑδρέλαιον, dicitur compositio ex aqua & oleo, cujus tamen mixturæ incerta & multiplex ratio est. Refrigerare creditur, ideoque adhibetur a Gal. ad dolores capitis ex febre & ciendis vomitibus convenit, si tepida detur, l. 2. de S. F. c. 25. Meminit & l. 5. c. 9. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. & alibi.

Hydrelas, ὑδρηλός, vocatur aquosus, humidus, idem, quod ὑδρηλώδης. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. II. 3.

Hydrenterocele, ὑδρευτερράλη, Herniæ species est composita, quando videlicet una cum in-

testino aquosus humor in scrotum descendit, Gal. in desin. Gorr. Castell.

Hydria, *Hydrion*, ὑδρία, ὑδριον, nomina sunt vasorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur. Lat. *Urna*, *Urnula*. *Situlus* autem diminutivum legitur apud Hippocr. de humor. V. 8. Foef. d. l. Gorr.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano Cent. I. Obs. 43. significans tumorem serosum, saniosum, & purulentum pericardii circa solutionem continui in ipso corde.

Hydrocele, ὑδροκύλη, species *Herniæ*, quæ aquosa dicitur, pertinet ad tumores serosos vel aquosos particulares, item ad hypodes particulares, proveniens a collectione feri, vel lymphæ in scroto, vel alii herniæ familiari subiecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquapend. lib. 1. *Pentateuch. c. 27. & tr. de oper. Chirurg. Hildan. Cent. 4. obs. 65. 66. Barbette Chirurg. P. II. l. 1. c. 6.*

Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, occurrit & masculinum Latinum & Grecum *Hydrocephalus*, ὑδροκέφαλος, & in *Lexic. veteri Græco* femininum ὑδροκεφαλή. Gorr. est tumor capitis aquosus, sive *Hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput supra modum intumescat, Is ut plurimum aquosus est, aliquando tamen saculentus aut sanguine dilutus, qui aut inter cutem & pericranium, aut inter cranium & pericranium, aut inter cranium & cerebri membranas coacervatur, quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teste Aetio, inter cerebri substantiam & ejus membranas, sed quæ nullam recipiat curationem. Plerumque causam agnoscit violentam solutionem continui, ex plaga, contusione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obstetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur & comprimitur. Gorr. De hujus affectus cognitione & curatione vid. Aquapend. in *Chirurg. operat. b. tit. Hildan. Cent. 3. Obs. 17. seqq. Cent. 4. obs. 10. Cent. 5. obs. 3. Forest. l. 3. Chirurg. obs. 5. M. Aur. Severin. l. de noviss. abscess. c. 9. §. 1. Barbette Chirurg. d. l. & P. III. l. 2. c. 1. Bonnet. Medic. Septentrion. Collatit. l. 1. sect. 2. c. 6. p. 23. seqq. Ephemer. Nat. Curios. Dec. 1. Ann. 1. Obs. 47.*

Hydrogaron, ὑδρογάρον, id est, *Garum aquosum*, sive aqua dilutum, quod minus calefacit, quam *Garum simplex*. Aetius etiam habet lib. 3. c. 84. descriptionem ὑδρογάρον καθαρτικὸν sive purgantem, Gorreus.

Hydroleum, est barbarum vocab. apud Fr. Hofmann. in *Clav. p. 4.*

Hydromantia, ὑδρομαντία, est ars magica sum-

ta ex astris aque, cum in ea sese patefaciunt hominibus ab inundantibus inusitatis fluctuationibus, aliisque apparentiis. Rul. & Johnf. in Lex. Hujus aliquoties meminit Paracelsus, & Medici scitu utilem & necessariam asserit, sed perperam, cum sit suspecta prestigiarum diabolicarum.

Hydromeli, ὑδρομέλι, dicitur *Aqua mulsæ*, aqua melle mista, *Melicratum*, *Mulsum*. Cujus variæ occurrunt preparandi differentiæ apud Columellam l. 12. c. 12. Palladium & alios; ex recentioribus Claud. Deodat. *Panth. Hyg. lib. 2. c. 1. §. Mel.* Dieter. n. 530. Penotum tr. de med. Chymic. T. I. *Theatr. Chymic. Med. Germanorum.* Rhod. ad Scribon. n. 66.

Hydromelon, ὑδρομήλον, *Hydromalum*, est nomen potionis sic dictæ a malis cotoneis, *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi potest apud Dioscor. l. 5. c. 30. P. Æginet. l. 7. c. 15. Aetium, Oribas. & alios, notante Gorreo. Est species ὑδρομέλιτος, Lind. Exerc. X. §. 160.

Hydromphalon, ὑδρομφαλον, est species *Hernie aquosæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus sub tunica ibidem congeritur & continetur. Gal. defin. Curatio non differt ab aliis *Hydroceles* speciebus.

Hydromonus, idem quod *Hydromanta*, Paracels. l. 2. de Tartar. τρακ. c. 3.

Hydrophobia, ὑδροφοβία, id est, *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Est *Symptoma rabiei*, ceu delirii a morfu canis rabidi aut aliorum similibus brutorum rabidorum oborti, quemadmodum & nos effectum hunc ex morfu lupi rabiosi crudelissimo notavimus. Sumitur etiam vocabulum pro ipsa *Rabie*, ut est apud Senn. & alios Practicos. Ægri tales aquam & omnia fluida reformidant; alii quidem statim, alii serius, & demum quadragesimo die. De hoc affectu vide Hildan. Cent. 1. obs. 86.

Hydrophylacium, ὑδροφυλάκιον, dicitur de communibus aquarum receptaculis pro constituendis fluviis aut lacubus destinatis, qualia in Helvetiæ Alpibus dari notavit J. J. Vvagnerus *Histor. Helvet. Curios. sect. II. art. 10. p. 41. seqq.*

Hydrophylacium, ὑδροφυσική, vel ὑδροπνευματική, i. e. *Hernia* causam mixtam ex aquoso humore & flatu supponens. Paræus *Chir. l. 7. c. 14.*

Hydropiodes, ὑδροπιώδης, sumitur interdum pro ipso *Hydrope*, Coac. r. 304. 424. 458. Interdum pro egro *Hydropico*, t. 453. seqq. 461. Vid. Coef. p. 633.

Hydro-pneumofarca, dicitur humor vel ab-

scessus a mixta materia, aquosa, flatulenta & carnosa productus. Meminit M. A. Sever. l. de nov. obs. ab abscess. c. 4.

Hydropoëides, ὑδροποιήσις, dicitur de aquoso, aqueo excremento, qualia in hydrope laborantibus visuntur. Coincidit cum ὑδατώδης. Occurrit aliquoties apud Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 23. l. 1. de morb. mul. XLV. 13. LXXXV. 11. 16. ubi pro hydroptica accipitur l. 2. IX. 4. l. de intern. aff. XIII. 5.

Hydropota, ὑδροπότης, i. e. *potator aque*, qui alio potu præter aquam frui nequit, de quali *Hydropico* factis & per usum vini curato legatur Observatio Helvigiæ apud Bonet. *Med. Septentr. lib. 3. f. 23. cap. 22. pag. 717.* Alias & *Hydropota* vocatur, qui multos cyathos aque ingurgitans, & publico spectaculo iterum vitra vel cyathos implevit diversissimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua rosarum, qualem descripsit Italum Petrum de Manfredi dictum D. I. N. Binninger *Cent. I. Observ. Med. 4. p. 4. seqq.*

Hydrops, ὕδρωψ, est nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis & crurum, vel totius corporis denotans. Dividitur in *Humidum* & *Siccum*. Humidi *Hydrops* duæ sunt species: *Ascites* & *Anasarca*, sive *Leucophlegmatica*: *Siccus*, qui ex flatibus tantum ortus est, *Tympanites*; De singulis suis locis & literis initialibus. Dicitur & ὕδρωψ, *Aqua intercus*, Dieter. num. 857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porro vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipso sero & ichore, Hipp. l. 4. de morb. l. 17. IX. 1. XXV. 34. item l. 2. de morb. XVI. 10. Junge Coef. d. l.

Hydrophyvetos, ὑδροφυστήρ, idem, quod *Febri sudatoria maligna*, colliquativæ species. Forest. *Obs. 1. Schol.*

Hydrorosaton, ὑδρορόστρον, dicebatur olim *potio ex rosis facta*, cujus descriptio habetur apud Æginet. lib. 7. c. 15. Aliter vero Oribasius, qui aque fontanæ libras 60. coquit, donec ferveat, postea indere rosarum foliorum exemtis unguibus libras 10. & occluso vase coquere, donec perfecte cocta sint, tandem defecatis rosis mel seorsim coctum et defecatum decocto rosarum addere jussit, ad libras 30. Omnium delicatissime componi præcepit Actuarius, coquendo aque Lib. x. cum facchari Lib. v. donec spissa evadant, et tandem addendo succi rosarum libram unam. Sic febris apprime utile esse scribit, notante Gorreo. Hæc formula videtur respondere Syropo rosarum simplici diluitori, sive Julapio.

Hydrovrbodinon, ὑδρορβόδιον, dicitur *aqua cum oleo rosaceo* mista. Sumta refrigerat, cietque

que vomitum. Dabatur a Galeno iis, qui venena hanterant, si post vomitum ventriculus videbatur uti, notante Gorr.

Hydrosaccharum, ὑδροσάκχαρον, aqua saccharata. Respondet *Hydromeliti* sive mullio diluitori. Potest etiam dici de Decocto aliquo saccharo condito. Legitur apud Forest. l. 32. *Obs.* 9. & apud Jerem. Mart. *Obs.* 93. apud Velsch. in *Sylloge*.

Hydrosarca dicitur tumor vel abscessus quidam a materia mixta, ex aqua & carne productus. Legitur apud M. A. Severin. l. de nov. *obs. abscess.* c. 4.

Hydroticus, ὑδροτικός, idem, quod ὑδρογυγός, i. e. aquosas superfluitates evacuans. Ita Libav. l. 8. *Syr. Ar. Chym.* c. 19. vocat Spiritum Tartari insignie *Hydroticum*. Calx *hydrotica* ex summi sive Antimonio legitur apud eund. in *defens.* 1. *Syntagm. contra Sabeunem.* c. 8. Pertinent huc *Pilula hydrotica* D. Cneulini.

Hydrus, ὕδρος, vocatur serpens aquaticus, valde venenosus, qui alias Latine *Natrix* appellatur, cujus descriptio habetur apud Aldrov. *Hist. Serp. & Dracon.* l. 1. c. 17. Jung. *Ægin.* l. 5. c. 17.

Hyems, χειμών, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum vero siccum esse solet, cujus constitutionem, morbos, victus rationem, vide apud Dieter. n. 920. *Hyemem* apud veteres constituebant Vergiliæ occidentes, sicut orientes æstatem. Lind. *Exerc.* XL §. 196.

Hygeidion, ὑγείδιον, nomen est collyrii, quod ad Ammonium autorem quidam referunt. Descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 16. Commendatur etiam ad τὸς ὀφθαλμούς.

Hygiæno, ὑγιαινω, significat *sanus sum*, valeo, quod tamen de prospera & adversa valetudine accipitur ab Hipp. 6. *aph.* 2. Adde Dieter. n. 849.

Hygiea, *Hygeia*, ὑγιέα, ὑγία, dicitur *sanitas*, valetudo prospera corporis, inter bona corporis præstantissimum, ultimus & summus artis Medicæ finis ac scopus, quem semper intendere debet, licet non semper in ipsius viribus sit, eundem assequi. Est vero generaliter *sanitas* nihil aliud, quam dispositio, facultas & aptitudo agendi naturalis corporis ejusque membrorum, consistens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexionione (quæ sunt tres species & essentielles sanitatis differentiæ) debita principii vitalis animati in humoribus & spiritibus sedem suam obtinentis præsentia & facta appropriatione potissimum dependens.

Plura petantur ex Institutionibus & Physiologicis, & cui nostræ placuerint Hypotheses, videat *Dogmata Nostra Med. Gen. P. I. cap. 2. & seqq.* Cum vero individua hominum non uno eodemque modo sese habeant, *sanitas* quoque in omnibus una eademque non est, sed in aliis *perfectior*, in aliis *imperfectior*, quæ *latitudo sanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιαινω, vocatur, de qua suo loco. *Sanus* dicitur ὑγιής, ὑγιανὸς Dieter. n. 850. 851. *Sanitas* quoque ad animum transfertur, quæ tamen significatio Medico saltem est secundaria, quia mediante corporis sanitate mentem quoque sanam adjuvat. Per tropum & fortassis hyperbolice vocabi. ὑγιία tribuitur medicamento, & quidem emplastro cephalico, quod & *Panaceum* & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima, & ejus descriptio habetur in Aetio l. 13. c. de *Emplastro Cephal.* notante Gorræo & Castello. Vide etiam *Sanitas*.

Hygieinos, ὑγιανός, idem, quod ὑγιής, *sanus*, salubris, sanabilis.

Hygiene, ὑγιεινή, vocatur *methodi medicinalis pars prior*, quæ tractat modum *sanitatem conservandi* in sanis per certas indicationes & congrua media, quemadmodum posterior appellatur *ἑραπειωτική*, *curativa*, quæ monstrat modum *sanitatem recuperandi* in ægris per certas indicationes & congrua remedia. Vide *Dogm. M. Gen. Part. IV.* & alios Institutionistas. *Salubre corpus* apud Medicos dicitur tripliciter, ut subjectum, ut causa, ut signum. Gal. in *art. Med.*

Hygiæros, ὑγιαιρός, idem, quod ὑγιανός, *sanus*, salubris. Legitur in Hipp. de semine, de A. L. & Aq. XXXVII. 1. & l. de morbo sacro, V. 9. Opponitur τῷ νοσήει, morbo.

Hygra, emplastra liquida, ut xeria arida. Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterinariæ.

Hygrasia, ὑγρᾶσι. Vide *Humor*.

Hygredon, ὑγρῶδων. Vide *Humor*.

Hygremplastra, ὑγρῆμπλαστῆρα, vocantur *liquida Emplastra*, quæ opponuntur ξηρίοις, xeriis, sive siccis, & legitur hæc vox apud Plin. l. XXXIV. H. N. c. 15.

Hygroblepharicus, ὑγροβλεφαρικός, epitheton ductuum seu offiolorum novorum in utriusque palpebræ extrema ora sive interna parte reperorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat, de quibus vide Barthol. l. 3. *Anat. c. 8. p. 512.*

Hygrocirsocele, ὑγροκίρσοκλή, significat herniæ speciem compositam ex *aquosa* & *varicosa*, quando & circa venas ad testes excurrentes varicosæ tricæ oriuntur & humor copio-

piofus in frotro fimul colligitur. Gal. in def. *Cafteil.*

Hygrocollyrium, ὑγροκόλλιον, vocatur collyrium liquidum ex humidis medicamentis magna ex parte confans. Vide *Collyrium*. Æ. ginet. l. 3. c. 22.

Hygrometrum, ὑγρόμετρον, proprie est machina curiofa physico-mathematica, qua humiditatis gradus diverfi mefurari aut ponderari folent *Hygrofcopii* etiam nomine veniens, cujus aliquot exempla exhibet Cl. Sturmius in *Collegio Curiofo Tentam. XIV.* Verum non inepte nomen hoc etiam tribuitur a Celeb. Vvedelio conftitutiioni partium ex vulnere fractura læfarum & jam curatarum debiliori, in quibus diverfus aeris humidioris ftatus longe ferme certius ac artificiali machina percipitur, unde etiam cutim vivum Thermometrum & *Hygrometrum* appellare non dubitavit, *Phyfolog. c. 4. p. 70. c. 7. p. 162. & cap. 11. p. 402.*

Hygromyron, ὑγρόμυρον, nomen unguenti humidum odorati, cujus descriptio, norante Gorræo, habetur apud Aet. lib. 16. cap. 114.

Hygrophobia, ὑγροφοβία, idem, quod *Hydrophobia*, ita vero dicta, quia non solum aquæ, sed cujusvis liquoris metus a cane rabido morfos infestat. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 171.

Hygrophthalmicus, ὑγροφθαλμικός, vide *Hygrophthalmicus*.

Hygros, ὑγρός, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ' ἐξοχὴν vocabatur resina liquida, cui opponeretur στυγρὰ, friza, Gal. l. 6. *Meth. med. c. 2. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.* Diosc. l. 1. c. 92. seq. *Hygra* quoque, tribuitur medicamentis ophthalmicis, estque idem, quod ὑγροκόλλιον, de quibus videatur Scrib. n. 37. 38. & Rhod. in not.

Hyle, ὕλη, significat materiam, & quicquid sub artis Medicæ præcepta cadit, eaque omnia, quibus cum in ægris, tum in sanis utimur, recte *Materia Medica* dicitur, ὕλαι τῆς τέχνης, Gal. com. 4. in 6. *Epid. t. 19.* Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr. Aponenf. *Concilias. Controvers. imprimis diff. 16.* ὕλη quoque dicitur *Sylva* & materia in sylvis cædua, unde ὕλοτέμω, lignator, qui in sylvis ligna cædit. *Hyle* Paracelfo etiam materiam significare videtur de morb. fossorum lib. 2. c. 2. *Theatr. Chym. T. II. p. 145.* In specie quoque Lapis Philosophicus *Hyle* vocatur, Tom. II.

Rob. Vallensis de veritat. *Alchemie T. I. Theatr. Chym. pag. 26.* Unde & mixtura illa in operatione Spagyrica circa Lapidem Philosophicum, sive massa ex terra alba foliata fermento & spiritu confans, alias *Chaos* dicta, *Hyle* quoque vocatur. Libav. *Synt. A. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Herm. P. Post. Tom. II. Oper. Libav. pag. 340.* Plura de *Materiis Chymicis* videantur in Bekheri *Oedipo Chymico per totum.* Jungi poterit quoque *Theatrum Chymicum* & loca in Indicibus inquiri.

Hylomaneos, ὕλομανέω, idem, quod καθυλομανέω, frondibus luxurio, vide supra *Cathylomaneos*.

Hylonomos, ὕλονομος, epitheton ferarum in sylvis victum quæritantium, Hippocr. l. 2. de diet. XX. 2. ubi junguntur τὰ ἀγρίομα, in agris viventia.

Hymen, ὕμην, in genere significat membranam, & coincidit cum vocabulis χυτὼν, & μινυξ, quamvis & differentiam aliquam docuerit Barthol. l. 1. *Anat. c. 4.* Est autem membrana in genere pars similis, lata, plana, alba & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti feminalis viscidis & humidis producta, Barth. d. l. ubi plura de hac materia. In specie *Hymen*, ὕμην, vocatur *Claustum virginitatis*, *Eugium*, & siquæ sunt alia nomina, quæ videantur apud Casp. Rejes *Camp. Et. q. 39. n. 11.* A quibusdam quæstio movetur; An vera talis membrana in medio perforata in sinu virginum muliebri detur; & an non potius caruncularum 4. myrtiformium cohesio per membranulas pro hymene sit habenda. De hoc dubio videatur Barthol. l. 1. *Anat. c. 31.* Casp. Rejes d. l. negativam defendit, item Joh. van Horne *Microsc. §. 69.* D. D. Hofmann. *Diff. An. ad h. l. p. 286. 288.* Lullius *Hymenis* nomine insignivit ignem peculiarem clausum in unica fornacula humidum, vaporosum, continuum ac digerentem, quem sufficere docet ad *Magisterium Spagyricum Lapidis Philosophici*, teste Dionys. Zachario in opusculo, *Theatr. Chym. Tom. I. contento p. 731.* Tunica quoque interior sæctum involvens *Ammios* dicta ὕμην vocatur apud Moschion. de morb. mul. c. 42.

Hymenodes, ὕμενώδης, membranofus, pelliculosus. Dicitur de sanguine valde fibroso & pituitoso, Hippoc. l. 1. de morb. mul. XXI. 2. XXXIV. 8. XXV. 1. XLV. 14. LXXXIII. 4. explicatur per ὕμηνον ἀνάπλωτον, plenus pelliculis. Usurpatur de urina membranacea, Coac. t. 82. & 582.

Hyoides, ὕοιδής, rectius ὕμοιοιδής, a figura E lite-

litera Græca u. cum ὑποδός potius figuram, aut formam suis referens significet, recte momente C. Hofmann. *com. in Gal. de V. P. n. 494.* Dicitur os bicornæ, pluribus officulis contextum, ad radicem linguæ situm, ut sit firmamentum linguæ & laryngis musculorum. Junge Bartholin. *lib. 3. Anat. c. 12.* Vocatur & *Lambdaïdes* ab inversa litera Græca Λ, item *Os gutturis, gula.* Gal. *l. de muscul. dissect. c. 13.* Appellatur & *Pharyngethron*, *l. de vocal. dissect. cap. 6.*

Hypophthalmos, ὑποφθαλμος, i. e. *Suis oculo similis*, præter Botanicam significationem, qua Asteri Attice tribuitur, dicitur quoque de gemma quadam ex speciebus τῶν ἀχρῶν, sic dicta, quod intus suillum oculum representet. Gorræus.

* *Hyofoyamus*, quibusdam ἀδελφός. Salmast. in Solin. Est herba frequentissima in Italia, quæ sulphure atque oleo cum tenui, tum crasso divisibilitatis, rarefactionis, atque expansionis capaci abundat: ideoque ad lethargum inducendum vim habet: Dementare etiam obfervatum est.

Hyothyroides dicuntur Musculi rimam Laryngis dilatantes, quorum descriptio videatur apud Barth. *l. 2. Anat. c. 11. p. 459.* & alios.

Hypacticos, ὑπακτικός, vocatur facultas medicamenti *alvum subducens*, & ita idem est cum ὑπλάτης, de quo nomine p. p. Prius legitur apud Gal. *l. 5. S. F. c. 2.*

Hypaciuo, ὑπακίω, significat *obtempero, cedo.* Usurpatur ab Hipp. de morbo, aut materia morbifica remediis cedente, v. g. *l. 2. Proorrh. XLIII. 2. l. 4. Epid. XXV. 6. lib. 7. XXII. 7.* Jung. Foef. p. 634.

Hypethros, ὑπαιθρος, significat *locum sub dio*, designatum ob deambulationem, quæ loca Græci & περὶδροῦιδας, appellarunt, in quæ per hyemem sereno cælo ex xysto athletæ prodeuntis exercebantur. Lang. *lib. 1. ep. 51.* ἐπὶ ὑπαιθρος, cubile *sub dio*, legitur apud Hipp. *2. de R. V. I. A. v. 50.*

Hypago, ὑπάγω, *subduco*, proprie significat; sed in foro Medico tropice dicitur de alvo fluida, κοιλία ὑπάγωσα. Hipp. *4. de R. V. I. A. 2. 13.* Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπάλειπτρον, instrumentum vocatur illitorium, sive *Specillum*, quo ad illinendum utitur, vulgo *Spartha*. Hippocr. *1. de artic. t. 45. l. 2. de morb. mul. L. 9.* ubi generaliter pro *Specillo sumi* videtur. Alibi vero vocavit ὑπάλειπτρον ὡλήνη, *l. de superfic. XIII. 1.* Jung. Erotian. in *Onomast. p. 56. a.* qui ὑπάλειπτρον legit, quod reprobatur Foef. *Oecon. p. 635.*

Hypaleipton, ὑπάλειπτρον, vocatur medicamentum, quod illini potest, vulgo *Linimentum*. Hipp. *l. de Ulcer. XIV. 3.*

Hypalgeo, ὑπαλγέω, non simpliciter doleo, significat, sed *subdoleo*, vel profundum vel clandestinum dolorem in aliqua parte denotans. Ita de corde usurpavit Hipp. *l. 3. Epid. sect. 2. ægrot. 12.*

Hypanconion, ὑπανκόνιον, dicitur *pulvillus*, qui cubito subjicitur, quasi *subcubitalis*, quem admodum ὑπανκόνιον, qui cervici supponitur. Gal. *c. 2. de fract. t. 64.*

Hypanthevros, ὑπανθηρός, id est, *subfloridus*, sive aliquatenus floridus. De sputo subcruento & subrubro usurpavit Hippocr. *l. 2. Epid. f. II. 21.*

Hyparphonos, ὑπάρφονος, vocab. rarissimi usus, significans vel *subabsurdus*, non contentaneus, h. e. intempestivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Lind. versio reddidit. Hipp. *Conc. t. 321.* Alii legunt ὑπόδαος. Vide Hollerii *Comm. ad b. l.*

Hypar, ὑπαρ, dicitur de eo, quod visu cognoscitur. Pertinet ad proverbialem locutionem ὑπαρ καὶ ὄναρ, h. e. *vigilans & somnians*, quo usus Hipp. in *Leg. III. 7. 8.*

Hypauchenion, ὑπαυχέσιον, vocatur *pulvillus*, qui cervici supponitur, Gal. *2. de fract. t. 64.*

Hypeccauma, ὑπέκαυμα, *fomitem*, fomentum proprie significat. Tropice vero & alimenta sic dicuntur, quia veluti ligna igni, calido nativo pabulum subministrant. Hipp. *1. aph. 14.* Jung. Dieter. *num. 359.*

Hypeclyome, ὑπεκλύωμαι, significat *paulatim exsolvor*, aut subinde debilis fio, deinde vero rursus ingravesco. Dicitur de palpitationibus. Hipp. *l. 1. de morb. mul. XLI. 5.*

Hypelæon, ὑπέλαϊον, *olei fex seu sordes*.

Hypelatos, ὑπέλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum subducentibus; estque idem, quod κατώτερικός. Legitur apud Hipp. *l. 4. de morb. XXX. 16.* & *2. de R. V. I. A. t. 11.*

Hypenantiosis *subcontrarietatem* significat, sive mutuum repugnantiam. Hipp. *2. aph. 22.* Jung. Dieter. *n. 860.* Ita indicata dicuntur indicantibus *hypenantia*, *subcontraria*, Lind. *Ex. IV. §. 19.* Nota propof. ὑπὸ, quæ limitare videtur contrarietatem.

Hypene, ὑπὴν, *barbam* significat *sub mento* sive pilos a mento pendulos. Linden. *Med. Phys. l. 2. c. 13. §. 50.* quamvis Gorræus notaverit, etiam labrum superius vocari ὑπὴν, quod & Vesalius affirmat *lib. 2. de H. C. F. cap. 13.*

Hypenemios, ὑπηνέμιος, *subventaneus*: quasi
a ven-

a vento productus. Epitheton ovorum sterili-
lium, seu irritorum, quæ gallina absque con-
gressu cum gallo concipit & excludit; Dicun-
tur & *ova Zephyria*, a vento zephyro, quod
illum ad horum ovorum generationem ali-
quid facere creditum fuerit. Aldrovand. l. 14.
Ornithol. cap. 1.

Hyperoortome, ὑπερορτομία, significat *ele-
vov*, attollor. Hipp. 2. de fract. t. 52.

Hyperbolicus, ὑπερβολικός, id est, *Excessivus*,
dicitur de figura corporis, quoties quatuor
membra, Græce κῶλα, id est, *crura ac ma-
nus*, aut summe extenduntur, aut immodice
inflectuntur, ipsa item spina, cujus partes
vertebræ quoque in cervice existunt, cum
plus nimium incurvatur, aut extenditur,
Gal. cap. 1. in prognost. t. 13.

Hypercatharsis, ὑπερκάθαρσις, quasi *superpur-
gatio*, h. e. immodica aut nimia purgatio,
ex operatione violentioris medicamenti colli-
quantis, urentis, stimulantis, Hipp. 5. aph. 4.
Coac. t. 564. Jurg. Dieter. n. 861. Talem ex
usu Mercurialium abortam observavit D.
Mollenbroccius Eph. N. Cur. Ann. I. O. 54.
Plures Autores de *Superpurgatione* vide apud
Walther. Sylv. Med. p. 764. seq. Qualis pœ-
na sit irroganda, qui ex imprudentia vel in-
scitia *hypercatharsin* effecit, videatur in P.
Ammanni *Irenic. p. 183. seqq.*

Hyperconyphosis, ὑπερκονύφωσις, significat *emi-
nentiam*, vel protuberantiam. Latine *apex*
dicitur *summitas*, *vertex*. Ita *lobi pulmonum*
vocantur ab Hipp. ὑπερκονύφωσις, l. de Disse-
ction. t. 7. & Hepatis, *ibid. II. 3.*

Hypercrisis, ὑπερκρίσις, significat *judicatio-
nem*, sive *crisin* morbi *excessivam* & *acerbio-
rem*, quando natura materię morbificę mul-
titudine onerata evacuationem molitur ni-
miam, cum periculo graviori conjunctam.
Galen. c. 3. prognost. t. 1. Dicitur & ὑπερκρί-
σις, *superexcretio*, l. 3. de C. M. S. L. c. 3.
in pr.

Hyperemesis, ὑπερεμείω, *superemesis* significat.
Usurpavit vero Hippocr. de venis sanguinem
redundantem effundentibus, l. 2. de morb.
XVII. 2. XIX. 1. Vide *Supervomitus*.

Hyperoon, ὑπερών exponit Erot. Onom. p.
117. per commutans.

* *Hyperemesis*, ὑπερέμεσις, nimia violenta
vomitio, qualis in cholera morbo observa-
tur.

Hyperesia, ὑπερῆσις, *ministerium*, officium
significat. Usus vero aliquoties Moschion. de
morb. mul. c. 89. 91. &c. de usu partium cor-
poris, sive functione organica.

Hyperetes, ὑπερέτης. Vide *Minister*.

Hyperetria, ὑπερέτρια, i. e. *Ministra*. Vo-
cantur hoc nomine feminæ obstetrici in par-
tu suppetias venientes, quarum ad minimum
tres requirit Moschion. d. l. c. 51.

* *Hypericon*, ὑπέρικον, herba Italis notissi-
mas ex qua ad vulnera, ulcera, usiones,
contusiones sanandas admirandum oleum pa-
ratur. Decoctum etiam in multis Pectoris
morbis plurimum valere observatum est.

Hyperinesis, ὑπερίνεσις, idem quod ὑπερικῆ-
θαρσις, *nimiam evacuationem* significat. Ἰνῆσις
enim *vacuationem* notat. Unde & ὑπέρικος,
& ὑπερίνεμος dicitur *immodice vacuatus*. Hip-
pocr. l. de loc. in hom. LXI. 12. in principio;
l. 2. de morb. mul. l. 6. Epid. f. 5. t. 32. Galen.
l. de sang. miss. advers. Erasistratum, c. 7. Jun-
ge Foef. pag. 636. Conf. Gal. exeg.

Hyperoa, ὑπεροία, dicitur *pars oris superior*,
estque modice concava, foraminulis pertusa,
per quam a cerebro pituita, sive mucus descen-
dit. Dicitur & *palatum*, item *basis cerebri*,
osse sphenoidæ firmata. Gr. τὸ κατὰ τὴν ὑπεροίαν
ὄσεν, Galen. c. 1. in 6. Epid. t. 3. & 4. Cas-
tell. Barthol. l. 3. Anat. c. 12.

Hyperoche, ὑπεροχή, dicitur *præstantia*, ex-
cellentia, quæ decet Medicum, & *Divina* vo-
catur ab Hipp. l. de dec. ornat. V. 17. Hanc
egregie exposuit Lindenus, appellans *subli-
mitatem heroicam*, Exerc. II. §. 36. seqq.

Hyperorao, ὑπεροραία, proprie significat *præ-
tervideo*, quod prohibet Hipp. in Medico 6.
Epid. f. 2. t. 25. & mirum, Foef. in Oecon.
non exposuisse hoc verbum emphaticum, quo
indicatur, Medicum non debere temere &
ἀπειροκῆπτος, *inconsiderate* quicquam aggre-
di, aut suscipere. Linden. Ex. XII. §. 34.
XIII. §. 6.

Hyperos, ὑπερος, *pistillum* significat, Hip-
pocr. 2. de fractur. t. 41. Idem, quod κερκίς.
Vide *Cercis*.

Hyperphero, ὑπερφέρω, significat *emineo*, ex-
to. Hipp. l. 7. Epid. XLI. 14. quamvis in e-
dit. Lind. legatur ὑπεφέρετο, fortassis mendo-
se, pro ὑπερφέρω. Foef. d. l.

Hyperphyes, ὑπερφύης, supra naturam & in-
dolem alicujus rei excedens. Usurpatur de
ægritudine, Græce κηνοπαθία dicta, eaque
gravissima, l. de vet. med. XIX. 5. Latine
Immensus reddi potest.

Hyperfarcosis, ὑπερφάρκωσις. Vide *Excre-
scencia*. Hinc & *ulcus*, quod habet *carnem excre-
scentem*, vocatur ὑπερτάρκων, Gal. l. 2. Meth.
Med. cap. 2. & l. 3. cap. 6.

Hypertoneo, ὑπερτόνειω, significat *supero*, *su-
peremineo*, Gal. in Exeg. dist. Hipp.

Hyperydros, ὑπερύδρος, significat *nimis a-
quo-*

quofus, aqua collecta distentus, Hippocr. *l. de affect.* 12. quamvis mendose legatur in Lind. ὑπερδρον.

Hyperythros, ὑπερυθρός, significat *subrubrum*. Legitur apud Hipp. 3. *Epid. f. 3. t. 70.* & *l. 6. Epid. f. 3. t. 29.* Lind. vocavit *subrum dilutum*. Ex. V. §. 57.

Hypexodos, ὑπέξοδος, dicitur *alvi secessus*, alvi fluxus. Hipp. *l. 2. Proorrh. XXXII. 3.*

Hypexocos, ὑπέξωκος, *succingens*. Dicitur de membranis, quæ aliis partibus sunt *succinctæ*, v. g. Pleura costas *succingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *distinguentes*, ut sunt, Diaphragma, Mediastinum, Gal. *l. 5. Anat. adm. c. 8.* & *l. 7. c. 2.*

Hypæmos. Vide *Subcruentus*.

Hyphe, *Hypbos*, ὑφή, ὑβός. Vide *Tela*.

Hypbegetis, ὑβήγησης, est *praestio & deductio* quædam. Sic dicitur Hippocr. via, quæ reliquæ puerperii purgationi sternitur, per illa, quæ primum cum foetu eruperunt, *l. de nat. puer. XII. 7.*

Hyphydros, ὑψυδρός, idem, quod *Hydropicus*. Hipp. *l. 2. Proorrh. II. 12.*

Hypnelos, ὑπνελός, *somnolentus*, vide *Somnolentia*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnologica, ὑπνολογική, vocatur a Lindeno pars tertia Diætica somni & vigiliæ salubrem usum tractans in *Manuductione ad Medicinam* a D. D. G. Chr. Schelhammero in part. poster. *introduc.* Coving. edita pag. 92.

Hypnarcoos, ὑπναρκοός, idem, quod ὑπνωτικός, *somnum efficiens*. Legitur apud Dioscorid. *l. 1. cap. 1.* Vide *Hypnoticus*.

Hypnos, ὑπνός, *somnus*, quid significet, notum est. Pertinet inter res nonnaturales, seu causas indifferentes sanitatis, & morborum, cujus essentia consistit in quiete & vacatione actionum sensitivarum potissimum & locomotivarum, dependens a spirituum animalium illis functionibus destinatarum materiali præsentia, vel etiam activitate debita deficientia. Dividitur in *somnum naturalem & præternaturalem*. Plura de *somni natura & differentiis* legi possunt apud Th. Willis Tr. de An. Brut. P. I. c. 16. Dogm. nostra Med. Gen. P. V. c. 4. d. 2. p. 621. seqq. & in specie de præternaturali, Charlton. Ex. Parbol. VII. §. 4. Jungatur etiam, si placet, Dieter. n. 863. Lind. Ex. VII. §. 39. seqq. XVI. §. 230. Helmontii sententia de *somno* videri potest Tr. Jus Dumviratus n. 14. seqq.

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen est Epithematis Hepatici apud Aetium de cura splenis indurati, teste Gorrao in *desin.*

Hypnoticus, ὑπνωτικός, dicitur de eo, quod somnum conciliat, idem, quod ὑπνωτικός, Latin. *somnifer*, aut *somnificus*. Ita vinum somniferum vocatur, Dioscor. *l. 5. c. 11.* Medicamenta ὑπνωτικά sunt, quæ somnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, nisi quod hæc violentiora saltem somnifera denotent, Gal. *l. 5. de S. Fac. cap. 19.* Vocantur & *Colica*, *l. 7. de C. M. L. cap. 5.*

Hypo, ὑπό, præpositio, significans *sub*, quod tamen in vocabulis compositis accipiendum est non solum ratione loci inferioris, sed etiam sæpe exponendum de modo remissiori & leviori, quod ex subseqq. nonnullis vocabulis innotesceat, & rectissime animadverterunt C. Hofmannus in *Comm. ad Galen. de V. Part. n. 1062.* & Lind. XII. §. 69. imo Gal. ipse *cap. 3. in 1. Proorrh. t. 3.*

Hypobæno, ὑποβάνα, significat *subeo*, h. e. subjicior, veluti fundamentum supponor. Occurrit apud Hipp. in *Mochlic. XI. 11.* ubi etiam opponitur τὸ ἀποβῆναι. Foel. p. 637.

Hypoblepo, ὑποβλέπω, significat *leviter suspicio*, & usurpat de illis, qui per somnum apertis quodammodo sunt oculis, quod languentium & extreme affectarum virium, aut nimix resiccationis est indicium, Hipp. *Coac. t. 64.* Vide *Hypophasis*.

Hypoborborizo, ὑποβορβορίζω, significat aliquid quod murmur sentio, *submurmuro*, Hippocr. *Coac. t. 62.*

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, significat *submersus*, latens, in profundo delitescens. Usurpatur vel de partibus corporis, v. gr. venis, Hippoc. *l. de venis XXIII. 5.* vel de febre delitescente, *l. 1. Epid. f. 3. t. 10.* Adde Foel. d. 1.

Hypocarpisma, ὑποκαρπίσμα, ὑποκαρπίσμα, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffumentum*. Legitur apud Moschion. de morb. mul. c. 54.

Hypocarodes, ὑποκαρώδης, Lindenus vertit *Subsoporatus*, qui quodammodo caro vel sopore gravi detinetur. Legitur apud Hippocr. *Proorrh. sect. 3. t. 62.* *Coac. t. 259.* & ὑπερκαρώδης *l. 3. Epid. agror. 4. vel sect. 2. t. 1.* Vid. Foel. *Oecon. p. 309. 310.*

Hypocarbaris, ὑποκαρβάρης, significat *levem per alium purgationem*, & ita opponitur ὑπερκαρβάρης, quamvis non possit negari, quandoque etiam simpliciter sumi pro omni inferioris alvi purgatione, Hipp. *l. de ulcer. IV. 6.* Confer ad Gal. *l. 4. meth. med. c. 6.*

Hypocaulium, ὑποκαύσιον, proprie significat *bal-*

balnearium, vel *varporarium*, quod sub suo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer. ad Lang. l. 1. ep. 50. Rhod. ad Scribon. n. 60. quomodo Henric. a Deventer *Hypocaustum* accepit, videatur in suis observation. obstetric. cap. XXVI. p. 93. Nimirum pertinet ad fellam parturientium. Hodieque tamen sumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace caleferi potest, vulgo *Stube*. Jul. Alex. l. 28. *salubr. cap. 8.* cujus usum an Itali, Galli, & qui eos sectantur, prægnantibus satis rationibus improbant, dubito.

Hypoccephaleon, ὑποκεφαλεον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti supponendum* significat, Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIV. 10.

Hypocercchaleon, ὑποκερχαλεον, significat *aspirantem* quandam *frigidulam* in faucibus & *aspera arteria*. Hipp. l. 7. *Epid. XI. 7.*

Hypoceros, ὑποκερος, *impurus*, interitui & morti obnoxius, idem, quod ἐπίκερος, quod ἀκεράτω, puro, sincero opponitur, significat, de morb. sacr. IV. 54.

Hypochasco, ὑποχαστω, proprie significat *ore subbianti sum*, & aliquantulum aperto, uti solent illi, qui mente aliquo acriter contendunt, & tota cogitatione ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & significat *suspicio*, suspecto, animadverto, Hippocr. l. 4. *Epid. XXVII. 14.*

Hypocherivros, ὑποχερως, significat *ægrum*, qui medico tractandum se submittit, Hipp. l. de Medico, I. 34.

Hypocheromeros, ὑποχερωμερος, i. e. *suffusus*, sive *suffusione* in oculo laborans. Gal. l. 6. de tu. san. c. 9. in fine.

Hypochloromelas, ὑποχλωριμελας, dicitur, qui ex pallido aliquantulum nigricat, *subpallide nigricans*, ex mista humorum, melancholici & biliosi, in sanguine abundantium dispositione originem ducens. Occurrit apud Hippocr. l. 6. *Epid. f. 3. t. 21.* Vide Gal. in comm. ad h. l.

Hypochloros, ὑποχλωρος, significat *ex virore aliquantulum pallescens*, Hippocr. d. l. Lat. *Subviridis*.

Hypocholos, ὑποχολος, *subbiliosus*. Dicitur de colore, estque signum corporis extenuati, Hippocr. l. 6. *Epid. f. 3. t. 29.* Gal. in comm. ad h. l.

Hypochondriacus, ὑποχονδριακός, dicitur & de morbis, & de ægrotis. Inter morbos antecellit nomine quidem notissima affectio *hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθος, alias *flatulenta affectio*, *Miracchialis* Arab. dicta, & si melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia Hypochondriaca* appellata. Qualis autem fere

morbus sit, nondum adeo perspectum. Est enim tanta congeries symptomatum diversorum, ut quædam plane contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerumque accusatur ἀντιπράξια viscerum, h. e. adversæ functiones. Hujus morbi descriptionem ex vulgari veterum & quorundam recentiorum opinione vide passim in practico scriptis, præsertim Sennert. lib. 3. *Med. Pr. Part. V. sect. I. per totum* & de *melancholia hypochondriaca lib. 1. P. II. c. 12.* Malach. Geigerum, Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc morbo. Junge Dieter. d. l. Casp. a Rejes C. *El. quest. 73. n. 17. & seqq.* aliosque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter describunt. Ita Thom. Vuillis inter spasmodicos affectus refert, & ita morbis cerebri annumerat in *Patholog. Cerebri c. 11.* Nat. Highmorus vero morbum ventriculi esse statuit in *Epistola de Hysterica & Hypochondriaca passione*. Mihi salvo aliorum judicio hæc addere libet descriptionem: *Affectio Hypochondriaca* est morbus valde complicatus & compositus ex diversis speciebus, præsertim vero ex intemperie varia partium primariorum corporis & obstructionibus viscerum, glandularum, vasorumque in hypochondriis, congeriem plurimorum gravissimorumque quandoque symptomatum, præsertim actionum naturalium, vitalium & animalium læsarum, cum copiosa flatulencia, murmure, ructibus acidis, sputatione continuata, alvi siccitate, urina tenui, quandoque vero valde lixiviosa & tincta, interdum & cum delirio melancholico conjunctam habens & proveniens a mixta & inter se pugnante fermenti in ventriculo, sanguinis & succi nervosi impuritate heterogenea, ad malignitatem lentam, & putredinem magis minulve vergente. In concreto pro ægrotis morbo jam descripto correptis passim sumi legimus. Ita in *Ephem. N. Cur. Ann. I. Obs. 63. So. Ann. II. O. 66. &c.*

Hypochondrion, ὑποχονδριον, quasi *Subcartilagineum*, alias Celso *præcordia*, quamvis minus congrue. Ita vero dicitur ea pars corporis, quæ sub costis spuris & illa usque utrinque protenditur, non solum musculos, sed & interna viscera comprehendens, Foef. p. 645. Dividitur in dextrum & sinistrum, quamvis *Hypochondrium simpliciter* & κατ' ἐξοχῆν positum Hipp. pro dextro sumerit, propter prærogativam, teste Gal. c. 2. in 3. *Epid. hist. 2.* uti Linden. notavit *Ex. IV. §. 84.* Adde *Diet. n. 874.*

Hypochorema, ὑποχωρημα, ὑποχωρησις. Vide *Dejectio*. Dieter. n. 874. Linden. *Ex. XII. §. 244. seqq. 255.*

Hypochros, subpallidus, subflavus, Hippocr. l. 6. *Epid. f. 3. t. 21. C. Hofm. C. de V. P. n.* 1062.

Hypochyama, Hypochysis, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latine *suffusio.* Vide *Catarracta.* Quomodo differat a *glaucomate,* vide in *Glaucoma, Rhod. ad Scribon. n. 38.*

Hypochytos, ὑπόχυτος, epitheton vini, estque idem, quod *ἀλέχυτος οἶνος,* de quo supra in *Diachytos.*

Hypocoelon, ὑπόκοilon, dicitur pars cavitati oculorum, quæ *κοῖλος* dicitur, subjecta. Latine *Subcauum,* Gorr. Lind. *Med. Phys. l. 2. c. 10 §. 85.*

Hypocophosis, ὑποκόφωσις, Latine *subsurditas, surdasitas,* si licet fingere, idem, quod *βαρρκοία, obauditio,* difficultas auditus. Vide *Cophosis. Forest. l. 12. Obs. 12. Schol.*

Hypocranium vocatur abscessus suppuratio inter cranium & crassam sive duram cerebri meningem, & prolixius una cum Vomica Hypocrania describitur ab Arnaldo Bootio in *Observat. Medic. de Affectibus omissis cap. 1. & II.*

Hypocrinome, ὑποκρινόμεναι, Hipp. idem est, quod *ἀποκρινόμεναι, respondeo,* indico. Hipp. l. 7. *Epid. XV. 29. lib. 2. de fract. t. 11. 64. 68. Foes. p. 639.*

Hypoderis, Hypodermis, ὑπόδεξις, ὑποδερμῖς, idem significant, quod *ἐπίδεξις,* id est, cuticulam, quæ obtegit clitoridem instar præputii ex Hefychio & Ruffo Lind. *Medic. Physiol. l. 2. art. 15. §. 142. pag. 320. vide Epideris.*

Hypodesis, ὑπόδεσις, dicitur *subligatio,* estque fascia, quæ ante injectas plagulas applicatur, Hippoc. 2. *de iis, que in medic. t. 24. & Galen. in comm. ad hunc locum.*

Hypodesmis, ὑποδερμῖς, idem, quod *ὑπόδεσις, subligatio,* sive fascia ante plagulas adhibita. Hippocr. d. l. f. 3. t. 3. Gal. in comm. Opponitur τῷ ἐπίδεσµῳ, de quo supra, *Epidesmos. Hipp. d. l. t. 39.*

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *susceptio,* vel exceptio familiaris, idem, quod *ὑπόδοξις.* Legitur apud Hippoc. l. *de dec. orn. XI. 19.*

Hypodyscalos, ὑποδυσκολος, id est, *paullulum gravior.* Usurpatur de signo. Hippoc. *Coac. t. 189. & notat aliquanto malignum.*

Hypodyspboros, ὑποδυσφορος, significat *submolestus,* aliquantulum implacidus & corporis incontinentia jaclatus. Hippoc. i. *Prorrhbet. f. 2. t. 4.*

Hypogastrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen, Etron.* Est ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem & pudenda porrigitur, Hippoc. 4. *aph. 80. Latine Sumen.*

Hypoglossis, Hypoglossium, ὑπογλωσσῖς, ὑπογλωσσῖον, item *ὑπογλωσσῖς,* physiologicam & pathologicam habet significationem. Secundum illam *ὑπογλωσσῖς* dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adherens, ubi affectus, Rana dicitur, oriri solet. Lind. l. 2. *Med. Phys. c. 13. §. 73.* in qua significatione quoque accipi videtur apud Hippoc. l. 2. *de morb. XI. 3.* Unde & affectus dicitur *ὑπογλωσσῖς βέλτ. αχθ.* rana sub lingua vocatur Aetio *Tetrabil. 2. l. 4. c. 39.* Ab hac quoque significatione contigit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta sint *ὑπογλωσσῖδες,* id est, *sublingualia,* l. 7. de C. M. S. L. c. 1. Scribon. n. 110. Vocantur & a Critone *Hypoglossida,* Forest. l. 15. *Obs. 32. Schol. sine.* De his vide & I. Dan. Horstii *Dispens. Pharm. Part. I. c. 20. p. LXXXIIX.* Pathologicæ vero significat *ὑπογλωσσῖς* tuberculum sub lingua, sive partem inferiorem linguæ intumescentem. Hippoc. l. 2. *de morb. XXXI. 1.*

Hypoglutis, ὑπογλωτῖς, dicitur *Anatomicis carnosæ* ea pars, quæ sub *navibus* deorsum femur versus pertendit. Gorr.

Hypogyon, ὑπέγυον, ἢ ὑπογύον, significat id quod est præ manibus, vel quod inflat, Hippocrat. l. 7. *Epid. XXIIIX. 13. 26. XXIX. 2.* ubi Linden. vertit per mortu propinquus; quod tamen textus ipse non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, significat i. *deprebendo,* Hippocr. l. *de Medico VIII. 2. deinde suscipio, subeo,* Hippocrat. l. 1. *de morb. XI. 14.* Ita *ὑπολαβὸν εἶγθ.* rigor sensum subiens, vel invadens legitur, lib. 5. *Epid. X. 22.*

Hypolampsis, ὑπολαμψῖς, significat aliquem *obscurum fulgorem,* qualis observatur in tumore Hydropico, Hipp. l. 4. *Epid. XX. 1.*

Hypolaparns, ὑπολάπαρθ. aliquantulum *mollis, subvacuus,* significat, & usurpatur ab Hippoc. de hypochondriorum molli extensione, lib. 1. *Epidem. agr. 2. l. 3. agr. 3. & l. 4. XXVI. 1. Foes. pag. 639.*

Hypoleibome, ὑπολείβομαι, idem, quod *ὑπεσῆω,* aliquantum *desillo,* defluo, Hippoc. lib. 1. *de Morb. Mnl. LI. 2. Gal. in Exeg. voc. Hipp.*

Hypombros, ὑπομβροθ. significat vel *subtus madidus,* & dicitur de offe *ὑποπύω,* subpurulento, Gal. d. l. & Erotian. *Onom. p. 117. c.* vel potest etiam significare *leviter madidum.*

Hypomia, ὑπομία, dicitur de eo, quod superiori humeri parti subjacet, aut ipsi humero, Gal. d. l.

Hypomnema, ὑπομνήμα, vocatur *Commentarius,*

vis, recensio & domestica adversaria eorum, quæ memoriæ causa sibi quisque ex lectione Autorum collegit, & seorsim connotavit, Libav. *Apoc. Herm. Part. I. in præm. C. Hofm. in comm. ad Gal. V. P. n. 869.*

Hypomyxos, ὑπομύξος, hoc est *subolidus*, *subfœtidus*, aliquantum *graveolens*. Hippocr. de excrementis usurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus mucosus obductus, *mucosus*, Hippoc. 1. de art. 30.

Hypomœta, ὑπομῶτα, significat *animo conceptam opinionem vel suspicionem*, Hippoc. 1. 2. *Prorrh. IV. 2.*

Hypomœnos, ὑπομῶνος, dicitur de *ulcere subitus deperascente*, & *cuniculoso*. Græci enim ὑπομῶνος vocant locos & canales subterraneos, operas fossas & cloacas. Gorr.

Hyponos, ὑπὸνος, ἢ ὑπόπσιος, dicitur *asellus suppositus*, sive *succula supposita*, qua fit extensio ad superiora. Pertinet ad Chirurgram veterum, Hippoc. in *Mochlic. XXII. 1.* ubi Linden. legit ὑπόσιος.

Hypopelios, ὑποπέλιος. Vide *Sublividus*.

Hypoperipsychon, ὑποπεριψύχων, vocatur, qui in exteriori habitu vel ambitu corporis *levi frigore tentatur*, Hipp. 1. *Prorrh. f. 2. t. 49.* & *Coac. t. 134.*

Hypophacodes, ὑποφακῶδες, lentis colorem referens, vel *lenticolor*, Hippoc. 1. 2. *Epid. t. 75.* qualem colorem habent plerumque lienosi. Foel. p. 643.

Hypophasia, ὑποφασία, illum oculorum motum significat, quo vel per vices vix ipsi oculi apparent, vel lucem oblique & tenuem intromitunt.

Hypophasis, ὑποφασίς, dicitur *suspectio*, vel *subapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo subapparet, Hippoc. 1. *Progn. t. 11.* a verbo ὑποφασίζω, *subappareo*, quod in eadem significatione legitur 4. *aph. 52.* Jungatur Dieter. *num. 873.* Tales homines vocantur alias ὑποβλέποντες, *Coac. t. 64.* Vide *Hypoblepo*.

Hypophaulos, ὑπόφραυλος, aliquantum *vitiosus* & *pravus*. Usurpatur de victu vulgari & mediocri. Hippoc. 1. de *fract. t. 45.*

Hypophero, ὑποφῆρα, geminam apud Hipp. obtinuit significationem: unam, quando denotat *suffero*, *tolero*, 1. 2. *Epid. f. 2. t. 35.* & 1. 1. de *morb. mul. c. 37.* alteram, qua significat *labasco*, labor, titubo, 1. de *intern. aff. XXXIX. 11.* Vide Foel. p. 644.

Hypophora, ὑποφώρα, vocatur Galeno *ulcus debescens*, hoc est, profundum, fistulosum, quod ex defectu repletionem exigit, 1. *Introduct. c. 3.* & 1. 6. de *C. M. P. G. c. 2. princ.* Non-

nulli tamen ὑποφώρα de alvi defectione dici arbitrantur, teste Foel. d. 1. & apparet ex Hipp. *Coac. t. 302.*

Hypophthalmion, ὑποφθαλμιον, vocatur pars oculis subjacens, quæ in cachecticis, & hypopicis intumescere solet. Occurrit apud Hippoc. *Coac. t. 139. l. 1. de morb. mul. XXV. 7. l. 2. III. 3. IX. 3.* Idem fere significat, quod ὑπόκοιλον, de quo supra. Foel. d. 1. Est & ὑποφθαλμιον idem, quod ὑπέπιον, de quo p. p. Foest. 1. 11. *Obs. 8. Schol.*

Hypophthiromenos, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabescens, sive *leviter subtabescens*, apud Hippoc. 1. 1. *Epid. f. 1. c. 17.* quamvis potius legendum videatur ὑποφθειρόμενος, h. e. *perferentium*, notante Foel. ad h. 1. & in *Oec. d. 1.*

Hypophysis, ὑπόφυσις. Vide *Subortus*.

Hypopicros, ὑπόπικρος, *subamarus*, Gal. 1. 7. de *S. Fac. §. Crambe agrestis*.

Hypopion, ὑπόπιον, vocatur *Sugillatio* sub oculis, quando sanguis sub cutem effunditur, ex solutione venarum continuitatis, & ita sub cute efflorescit. Estque ex τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. 1. 5. de *C. M. S. L. c. 1. in princ.* Non vero confundendus hic affectus cum ὑπόπυον, de quo postea. Vide Foest. 1. 11. *Obs. 8. Schol.*

Hypopleurios, ὑποπλευριος, idem quod πλεῦρα, *Pleura*, membrana costas & latera thoracis succingens. Gorr.

Hypopsaphyros, ὑποψάφυρος, *subasper*, sive aliquantum asper. Galen. in *exeg. voc. Hippoc.* Gorr.

Hypopsathyros, ὑποψάθυρος, significat *aliquantum friabilis*. Quod vero Hippoc. de excrementis alvi usus sit, mirum, quod in expositione ita sese torqueant Interpretes, cum textus mihi satis videatur perspicuus, qui est 1. *Prorrh. f. 3. t. 24.* ubi alterum epitheton ὑγρὰ declarat prius, scil. intelligenda esse excrementa, quamvis crassis portionibus scatentia, propter admixtas humiditas tamen portiones copiosiores minus coherentia, sed dissolubilia. Jung. Galen. in *comm. Foel. Oec. pag. 646.*

Hypopsopheo, ὑποψοπέω, *strepitum edo*, aut *facio*, v. gr. inter potandum, Hippoc. *Coac. t. 62.*

Hypopsychome, ὑποψύχημα, significat *leviter refrigero*. Gorr.

Hypoptychtheis, ὑποπτύχθεις, *corrugatus*, complicatus in sinus & rugas significat. Hippoc. 1. de *nat. mul. VII. 1.* & 1. 2. de *morb. mul. XI. 10.*

Hypopyon, ὑπόπυον, dicitur *suppuratio* in genere.

nere. In specie vero de pure in oculis congregato quoque usurpatur, & quidem sub cornea oculi tunica, quod inflammationis consequens interdum esse solet. Galen. *lib. 14. M. med. c. 19. Gorr. in def.*

Hypopyrrhos, ὑπόπυρρος. Vide *Subrufus*.

Hyporinion, ὑπορίνιον, partes sub naso dicuntur & *Mystax*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t. 62.*

Hypovisma. Vide *Emborisma*.

Hyporrhysis, ὑπόρρισις, defluxio, vel *subfluxio* dicitur Hippoc. quando vel humores, vel etiam pars solida sensim deorsum labitur, 1. *de iis, q. in med. t. 19.* Idem, quod *κατάρρισις*. Foef. p. 640.

Hyposapros, ὑπόσαπρος, *subputris*, fere idem, quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαροῦ, puro. Hippocr. 1. *de int. aff. l. 17.* Legitur & 2. *Prognost. t. 42.*

Hypofarcidios, *Hyposarca*, ὑποσαρκιδίος, ὑποσάρκα, idem, quod *Anasarca*, species *Hydropis*, totum corpus infestantis. Vide *Anasarca*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t. III. & l. I. de Morb. III. 8.* Parac. vocatur *Hyposarca*, idem *Undimia*, cuius naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoso & congelato, 1. 4. *Paraglyphor. c. 1. 2. seqq.* & in Scholiis ad *b. l.* scripsit, *Undimiam* nihil aliud esse, quam alumen resolutum, secunda species aluminis, qua intumescunt rafteræ manuum ac pedum, & tota facies.

Hypofeifmos, ὑποφαιμός. Vide *Succussatio*.

Hypospadias, *Hypospadias*, ὑποσπιδιάσις, ὑποσπιδίσις, dicitur, cui glans non recta, sed sub vinculo vel freno illo, quod *κοιν*, canis, sive *κλωδάτιον* vocatur, (vide *Canis*) perforata est. Hinc qui sic affecti sunt, urinam antea reddere nequeunt, nisi pudendum ad pubem reflectant. Ægin. 1. 6. c. 74. Gorræus. At Gal. 1. 15. *de V. P. c. 3.* ὑποσπιδιάσις, esse dicit, quibus ob vinculum, quod ad finem virgæ habent, meatus seminalis est contortus, & ita ob læsa genitalia steriles sunt, non quod semen fecundum non habeant, sed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorsus nequeat recta in uterum, quam rem curatio ipsa comprobatur: Vinculo enim obscisso generant. Vide C. Hofmann. *comm. ad b. l. n. 1061. seq. J. Alex. not. ad Gal. d. l.* Verum *Hypospadias* dari penitus negat P. Ammann. *Irenic. p. 147.*

Hypospathismos, ὑποσπαθισμός, dicitur incisio tribus divisionibus facta, supra frontem ad pericranium usque, nec tamen tribus illis lineis, vel sectionibus frontem incidisse satis est, sed subjicienda etiam est *spatha*,

unde sectioni huic inditum nomen fuit, & per subditas partes transmittenda, totumque id spatium usque ad pericranium, quemadmodum prolixius modum illum docet Æginet. 1. 6. c. 5.

Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, idem, quod *ἀπόσφαγμα*, proprie dicitur sanguis, qui colligitur ex jugulato animali vasculo exceptus, & in cibam varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur *ὑποσφάξ*, vel *ὑποσφάγιον*, Casp. Hofmann. *ad Gal. V. P. n. 1114.* Unde & in specie tholi vel atramenti sepiæ sedimentum *ὑποσφαγμα* vocatur, Galen. in *Exog. voc. Hippoc.* Linden. *Ex. V. S. 27.* Pathologicè tamen usus obtinuit, ut *Hyposphagma* significet *suffusionem cruoris*, & *sugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & solutione continui vasculorum per illam excurrentium. Gal. 1. 4. *de C. M. C. L. c. 8.* Ægin. 1. 3. c. 22. ubi & *venarum commercii divortium* appellatur. Eorum, qui sic affecti sunt, proprium symptoma est, quod quæcunque videant, rubra esse putent. Vide *Hæmalops*. Obiter non possumus dissimulare, quod non videamus, quid obster, quominus omnis *sugillatio* hoc nomine *ὑποσφαγματος* venire possit, cum sit una eademque ratio generationis.

Hypostenos, ὑπόσπλωσις, dicitur, qui aliquantulum lienosus, & tumore lienis laborat, *Subsplenicus*, Hippoc. 1. 2. *Epid. II. 16. l. 3. egr. 6. post stat. pestil. l. 1. XIII. 6.*

Hypostasis, ὑπόστασις, Latinis *sedimentum*, vocatur crassior urinæ portio, & contentum in urina residens, quaravis & *nubecula* mediam regionem occupans, aut *enaeorema*, sive *suspensum*, sub *hypostasis* nomine comprehendatur. Variat vero *hypostasis* in sanis & ægris; de qua varietate legatur Willis *Ex. de Urin. c. 3. & 5.* Multas quoque *ὑποστάσεις* differentias præternaturales collegit Foef. p. 641. *seq.* quarum tamen explicationes pleræque singulis suis literis initialibus in hoc *Lexico* invenientur. Fallitur vero Paracelsus, quod *Hypostasim* urinæ scribat esse excrementum renum. *Paramir. lib. 3. tract. 4.* cum in sanis nihil aliud sit, quam congeries filamentorum succi nutritii superflua, uti Vvillis hoc rectissime docuit. Interdum & *ὑπόστασις* significat *retentionem*, *subsistentiam* & *suppressionem* excernendi alicuius, v. gr. Hippoc. 2. *de artic. t. 59. 2. Prorrh. X. 8. Coac. t. 109.* aut *suppositionem* partis solidæ, vel corporis alius durioris, 3. *de artic. t. 92. Mochlic. XV. 4.* & ita idem est, quod *ὑπὸστασις*, de quo p. p.

Hypostathme, ὑποστάθμη, significat crassius se-

dimentum in liquoribus, quale est Amurca in oleo, fex in vino & cerevisia, sedimentum crassum in urina, quod alias ὑπόσκις dicitur & ὑποσκις Suidæ. Legitur apud Dioscorid. de *sedimento urine* l. 2. c. 99.

Hypostellome, ὑποστέλλομαι, significat *subtrahere*, demo, evito, caveo, refugio. Hippoc. 1. *aph.* 11. 4. *aph.* 6. 7. 8. Dieter. n. 870.

Hypostema, ὑπόστημα, idem, quod ὑπόσκις, *sedimentum* in urina, ap. Hipp. l. *de cristib.* 1. 8. VI. 1. 2. VII. 4.

Hypostrophe, ὑποστροφή, geminam obtinet significationem. Vel enim notat *conversionem* corporis, quando æger sese convertit, Hippoc. 1. 7. *Epid.* XLI. 17. XLII. 32. l. 4. *de artic.* t. 14. Vel idem significat, quod ὑποτροπή, de quo postea, vide *Hypotrope*, i. e. *Recidiva*. Hinc ὑποστροφάδα dicuntur, quæ recidivas facere solent. Hippoc. 1. 2. *Epid.* f. III. 72. *lib.* 4. *XII.* 20. l. 6. f. 2. t. 22. Foef. pag. 643.

Hypostyriso, ὑποστυρίζω, significat aliquem exiguum sibilum edo, quasi *substituto*. Hipp. l. 7. *Ep.* XV. 5. XXI. 6.

Hypotaſis, ὑπότασις, dicitur Latin. *Suppositio*, *Subtentio* alicujus, ut alteri sit veluti fundamentum, Hippoc. 2. *de fract.* t. 66. a verbo ὑποτείνω, *subtendo*, *suppono*, quod legitur 3. *de artic.* t. 50. l. *de ulcer.* IX. 3. Hinc & ὑποτεταμένον ξύλον, lignum *suppositum* dicitur, t. 49. & de osse suræ, 1. *de fract.* t. 18. Adde Foef. d. l.

Hypothénar, ὑποθένας, id est, *subvola*, pars ea manus est, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θένας dicitur, Galen. l. *Introduct.* cap. 10. quamvis Linden. dubitet, quid proprie denotet, cum alii montem lunæ, sive quod inter carpum & minimum digitum interjaceret; alii omnes monticulos sub singulis digitis ab indice ad minimum denotare existunt. *Med. Physiol.* l. 2. cap. 14. §. 85. Musculus quoque adducens pollicem alter dicitur *Hypothénar* Riolano, apud Barthol. *lib.* 4. *Anat.* c. 12. p. 577.

Hypothesis, ὑπόθεσις, significat *suppositum*, aut principium aliquod in arte, vel scientia loco fundamenti constitutum. In qua significatione etiam accepit Hippocrat. *de vet. medic.* II. 13. 15. XXII. 1. XXVI. 13. Lat. *Opinio*.

Hypotheton, ὑπόθετον, dicitur medicamentum, quod ano h. e. extremo intestini recti immittitur, sive sub forma glandis, sive pappilli, sive turundæ id fiat. Latinis dicitur *Suppositorium*. Græcum vocabulum legitur apud P. Æginetam l. 7. c. 12. *fin.* & Rolsink.

Tom. II.

O. & M. *Spec. Comm.* l. 7. *sect.* 1. c. 28. *Vi de Glans*, *Suppositorium*.

Hypotinagnos, ὑποτιναγμός, idem quod ὑποσκις, vide *Succussatio*.

Hypotrimma, ὑποτριμμα, est edulii genus, ex variis rebus leviter tritis & contusis constans, quod etiam τετριμμα, seu *Intritum* dici potest. Linden. *Ex. X.* §. 78. Legitur apud Hippoc. 1. 2. *de diata* XXXIV. 8. l. 3. XXV. 10.

Hypotrope, ὑποτροπή, item ὑποστροφή, dicitur *morbi reversio*, *reciprocatio*, & *usitatus Recidiva*, quando scilicet prioris morbi causa non perfecte remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad sensum videbatur extinctus, evidenter repetit & recurrit. Dicitur & ὑποτροπισμός, Hippoc. 4. *aph.* 36. a verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, d. l. *aph.* 61. l. *de intern. aff.* l. 87. III. 5. 7. Jung. Dieter. n. 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h. e. *aliquantulum feculentus*. Hippoc. l. 4. *Epid.* XIV. 10.

Hypoxyeros, ὑπόξυρος, *subaridus*, aliquantum siccus, significat. Nec video, quomodo expositio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per *πυπανότερον*, ὑπόκλιον, cum textus Hippocratici talem expositionem non exigant. Legitur vero *lib.* 1. *de fractur.* t. 38. l. 4. *de art.* t. 61. *Mochlic.* XV. 2. l. *de Hellevatorismo* 12. l. 6. *Epid.* f. VIII. t. 49. l. 7. *Epid.* XIII. 18. *Coac.* t. 369. 378.

Hypozoma, ὑπόζωμα, h. e. *membrana succin-gens*, v. g. *Diaphragma*.

Hypozygumæ, ὑπόζυγμαί, significat *subjugor*. Diciturque de osse jugali, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os a maxilla superiori procedens cum eo osse, quod sub aurem annexum est, *subjugatur*. Hipp. 2. *de artic.* t. 5. Inde ὑπόζυγιον, *jumentum* dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. gr. *Boves*. Galen. 1. *aph.* 15.

Hypsiloides, ὑψιλαίδες, pro *Tpsiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypsophonos, ὑψόφωνος, dicitur, qui clara voce aut sonora præditus est, l. 1. *Epid.* f. II. t. 78.

Hypriafmos, ὑπριασμός, duplicem habet significationem. Vel enim notat *supinum decubitus*, sive *respirationem*, Hipp. 2. *de fractur.* t. 22. Adde Gal. *Comm. ad b.* l. qualis decubitus super ventrem ut plurimum in morbis malum habetur signum. Avic. l. 4. *fen.* 2. tr. 1. c. 42. Vel significat *ventriculi everſionem*, cum nauseabundus cibum fastidit & rejicit, Galen. l. 8. *de C. M. S. L. c.* 3. ubi vomitum

ex genere τῶν ὑπαρῶν, *supinitatum* esse scriptum. Vid. Foef. pag. 647. Jul. Alex. l. 7. Sal. c. 7. Sumitur & synonymice pro *singultu* conjungiturque cum λυγμῶν apud Solenandr. *sect. 1. consil. 16.* & ex hoc notante Theoph. Boneto *Anatom. Pract. l. 3. sect. 5. Obs. 1. p. 755.* quamvis in mea editione Solenandri ἀκτιπῶν legatur, quod vitiosum esse e Lexicis patet.

Hypulos, ὑπυλος, dicitur de ulcere, sub cuius cicatrice delitescit sanies, *ulcus sub cicatrice latens.* Hipp. l. de Medico IX. 4.

Hypurgio, ὑπουργία, significat *subservio*, officium administro, vel suppetias alteri eo. Hippocr. l. de Arte I. 10. V. 10. X. 7. lib. 3. de Morb. XIII. 63. l. 6. Epid. f. 5. t. 2.

Hypurgia, ὑπουργία, recte dicitur officium Medici sive ministerium aut administratio, respectu scilicet naturæ, cui primæ debentur etiam in sanitatis negotio. Usus Hipp. l. de dec. ornat. IX. 17. X. 9. XI. 14. XII. 3.

Hys, ὄσ. Vide Porcus.

Hysma, ὄσμα, *pluviam* significat, Hippocr. l. 1. Epid. f. 1. t. 6. Junge Foef. d. 1.

Hysteria, ὕστερα, ἢ ὕστερον, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogastrio sita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem necessario attributa. Appellatur & *matris*, item *vulva*; quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri sumi soleat. *Uteri* descriptionem pleniorē vide in *Anatomicis scriptis*, præsertim Barthol. l. 1. *Anat. c. 28. 29. 30.* Rolfink. *O. ac Meth. part. genital. P. II. cap. 11. seqq.* Vanum antiquorum est commentum, *uterum* esse viscus adeo animatum, ut sit velut animal quoddam in animali, uti scripsit Aretæus l. 2. *Acut. c. 11.* quam opinionem etiam hodieque obstetrices & aliæ mulieres sciolæ non patiuntur sibi eripi. Hunc omnium muliebrum morborum causam dixit Hippocr. in *princ. lib. 2. de morb. mul.* quod alias *libr. de locis in homine* annexum est. Intelligi vel efficientem, vel materialem, sive subjectum. *Uterum* e sede sua prolapsum & e corpore prominentem aliis frustra tentatis remediis feliciter & absque vitæ periculo amputatum fuisse a Michaelæ Angelo Rota, Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino testatur Henr. a Moynichen *Observ. Med. 4. annexa Cultro Lyseri Anatom. p. m. 200.*

Hysteralgæ, ὕστεραλγίς, dicitur de eo, quod *uteri* dolorem excitat, & usurpatur in specie de aceto. Hipp. 3. de R. V. l. A. t. 39.

Hysterergia, ὕστεργία, Ros. Lentilio, qui nomen hoc licentiosè finxit, significat actio-

nem Naturæ, quam præcedente cura cum intenderet, post longius plerunque temporis spatium producit, vel Medicus illius subsecuturæ in solatium ægrorum morbo chronico correctorum spem facit, etsi quandoque fallam, & prolixius de hac *hysterergia* differit in *Missell. Medico-Pract. Part. II. p. 474. seqq.*

Hystericus, ὕστερικός, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ sunt, Dieter. n. 879. Specialiter vero & usitatus accipitur de *suffocatione uteri* & *strangulatione*, Græce πῦρ ὕστερῶν dicta, cuius morbi natura quamvis sit intricatissima, mihi tamen videtur præ aliis illum explicasse Willis in *Parholog. Cerebri cap. 10.* Inque hoc solum hallucinatum esse, quod in affectionibus *hystericis* uterum falso accusari scripserit, cum tamen in seqq. expresse fateatur, quandoque hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit vero affectus ille hoc modo describi: *Suffocatio uterina* est congeries quamplurimorum symptomatum, præprimis actionum animalium & vitalium diversimode & gravissime læsarum, proveniens a concursu morborum diversorum, cerebri, cordis, & uteri, propter succi nervosi & sanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia explosiva, aut etiam congelativa ex retentis vitiosis portionibus seminalibus, aut sanguineis menstruis collecta inductum, genitorum. Jungatur & Barbett. *Pr. Med. lib. 4. c. 9.* De symptomatum farragine lege etiam Dieter. d. l. Casp. a Rejes *C. El. Q. 46. & 79.* Fœminæ quoque *suffocatione uteri* laborantes vocantur *ὕστερῶναι*. Hipp. 1. *Prorrh. f. 3. t. 27. Coac. t. 349. 554.* Medicamenta quoque contra morbos uterinos vocari *Hysterica*, patet ex Dispensatoriis, Libav. Schroder. Fr. Hofm. & aliis. E novissimis etiam Iunken in ea esse sententia legitur, *suffocationem uterinam* & alios *uteri* morbos vulgo creditos exceptis vitiis sanguinis menstrui esse potius lieni & vitiatis sanguini spiritibusque animalibus adscribendos, *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. f. c. 21. p. m. 730. seqq.* Enimvero nobis videtur, hos & alios suffragantes committere fallaciam oppositorum.

Hysteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*, estque idem, quod τὸ δευτέρον. Vide *Deuterion*. Usurpatur & in plur. num. τὰ ὕστερα. Galen. 5. *aph. 35.*

Hysterotomotia, ὕστεροτομία, dicitur *Partus Cæsareus* sive Cæsar. Vide *Cæsar*, & ὕστεροτομία sectionem ipsius uteri in genere significat.

Hystrix, ὕστριξ, nomen est animalis, cuius

duæ constituuntur species, terrestris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus spinosus*. Hujus descriptionem & usum in cibo & Medicina tradit Aldrovand. *lib. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 38.* Vivum quoque Ann. 1685. Norimbergæ & hic Aldrosi spectare licuit ex India allatum, si fides habenda ejus possessori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variegatis ex albo & nigro colore constans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu plane abstineret.

I.

Jacens, *κατακείμενος*, dicitur proprie de corporis, aut membri situ, vel positu, cum cessatione actionum, musculis & tendinibus propriarum, Gal. *l. 2. de muscul. c. 7.* Quæ ratione & *κατὰ τὴν* huc pertineat, vide apud C. Hofm. *Com. Gal. de V. P. n. 123.* Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum subriguntur, Scribon. *Larg. n. 13.* Tropice Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum surrexit, & naturæ nupsit intime, h. e. quando causa morbifica suppressere conatur vires vitales, sive flammam vitalem, *tr. Natura Cont. nescia n. 45.*

Jacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide supra. *Lang. l. 3. ep. 1. c. 6.*

Jactatio, *ἀλὴν, ῥιπτασμός*. Vide *Alyce*. Dicitur & *Jactare*, Gr. *σαλᾶν*, quod fere idem est, ac divergere, Hipp. *3. de artic. t. 95.* Alias *jactatio* quoque significat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. a nonnullis *Jactator* dictus fuit teste Ant. Mus. *Brafsavolo in indic. ad Gal. libros.*

* *Jaculatio*, *ῥίψις*, quo nomine apud Platonem quandoque omnis sive lapidis, sive jaculi, sive alicujus alterius projectio venit: nihilominus duas præcipuas illius species effecisse videtur S. de legi. dial. alteram *πῆλιν*, alteram *ἀκόντισμα* vocans, quarum duarum Apollinem, atque Æsculapium præsidēs extitisse tradit Galenus: nos cum Mercuriali primam sagittationem, secundam jaculationem cunctos fere latinos secuti nuncupabimus. Quod medico scire non inutile est, hoc erat exercitationis genus, quo aut sagittarii solis brachia se movebant, aut jaculatores in jactu brachia contorquebant, extendebantque. Et præterea dorsum, nec non femora pedibus imotus flectebant, quemadmodum temporibus nostris, quos pali jaculatores appellant factitare videmus. Utrique tamen in hujusmodi exercitationibus non paucis viribus indigebant: unde non sine ratione Hippocr. *l. de*

A. L. A. multos ex Scythis præ impotentia humiditatis humerum, neque arcum intendere, neque telum contorquere potuisse tradidit. Porro quod medicina gymnastica jaculationes, atque sagittationes pro sanitatis adminiculis in usu habuerit, licet apud auctores raro scriptum inveniatur, inde tamen conicere possumus, quod Antiqui, referente Galeno, eodem medicinæ & sagittationis, jaculationisve Deos Apollinem nempe, & Æsculapium, ut modo dixi, effecerunt.

Jaculus, *ἀκόντιος*, nomen serpentis venenosissimi, cujus descriptionem, venenum, & usum in Medicina tradidit Aldrov. *Hist. serp. & drac. l. 1. c. 13.*

Jenome, *ἰαίνουμα*, significat *refecillor*, translatione facta a plantis & herbis, quæ pluvia aut rore persusæ resciantur, & veluti exhilarantur. Usus Hipp. *l. 1. de morb. mul. XCV. 4.* Jung. *Foef. Oec. p. 276.* Lindenus vero proflus contrariam tribuere conatur huic verbo *ἰαίνουμα* significationem, videlicet quod denotet *deficere*, solvi, fatiscere, & fere idem esse quod *καρδιώττειν*, Ex. *XIII. §. 140. 141.* Proprie alias significat *fervefio*, calefio, uti patet ex Henric. Stephani *Thesaur. Greco-Latino. T. V. p. 1065.*

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Gialappa*.

Ialemos, *ἰαλεμος*, frigidus, nullius pretii. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem sequitur, ab *Ialemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptissimus; unde proverbium: *Ialemo frigidior*. Usus Gal. *l. de præcognit. ad Posthum. c. 2.* Jung. *Erasm. Adag. Chil. II. cent. 10. proverb. 86.*

Iamblichi sales, *ἰαμβλικῆς ἄλας*, dicitur genus salis ex multis rerum generibus compositi, cui vis maxima humores crudos concoquendi. Compositionis vero hujus inventor fuit *Iamblichus*. Parabatur vero ex salis ammoniaci lib. j. salis Cappadocici unc. vj. piperis unc. iij. zinziberis unc. iij. sem. enici scrupulis xvij. seminis erucæ scrupulis sedecim, ammii, hyssopi, cacuminum thymi, phylli, semin. apii, petroselinii ana scrupulis xvij. origani uncia una, filphii scrupulo j. Contundantur atque cribrentur. Gorræus: Dosis cochleare unum, cum ovis forbilibus, aut alio liquore.

Janitor, *πύλας*. Vide *Pylorus*.

Janitrix. Vide *Portæ Vena*.

Janua, *θύρα*, quod sit, notum est. Usus Hipp. ad repositionem articulorum, uti patet ex *1. de art. t. 23.*

Jaome, *ἰάουμα*, significat *sano, medeo*, curo, Hipp. *2. aphor. 22. & 6. aphor. 12.* Ab hoc verbo & *Ars Medica* & *Medicus* nomina sua

acceperunt. Dieter. n. 399. de quibus p. p.

Japonica Vernix dicitur parata ex Gummi Laccæ spiritu vini rectificatissimo dissoluto, Morley Coll. Chym. Leid. c. 508.

Iaspis, ἰάσπις, gemma dicitur, seu lapis pretiosus, opacus, sed multorum generum. Dioscor. l. 5. c. 160. septem numerat. Plin. vero l. 37. c. 9. plures recenset, quæ omnia collegit & excerptit Rul. in Lex. Plura de *Iaspidis* differentiis vide apud Chiocc. in Mus. Calceolar. sect. 3. p. 253. seq. ubi etiam de virtutibus hujus lapidis differit. De viridis *Iaspidis* facultate peculiari adversus stomachi everisionem legatur Gal. l. 9. de S. Fac. S. *Iaspis viridis*. Langius vero existimat, per *Iaspidem viridem* intellexisse Galen. *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. De singulari virtute sanguinem sistendi vide Hildan. Cent. 3. Obs. 2. Quod *Iaspis* cariosus fiat, testatur *Observ. in Eph. Nat. Cur. Ann. 1. Observ. 154*.

Iatroleptus, ἰατρολεπίτης, vocatur Medicus unguentarius, vel reuñctor, qui unguentis & perfriktionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teste Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Et hujusmodi curandi ratio dicta est ἰατρολεπίτικῆ, primum instituta a Prodico, Selymbriæ nato, Æsculapii discipulo, uti narrat Plinius lib. 29. H. N. cap. 1.

Iatreon, ἰατρεῖον, Jon. ἰατρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel *Medica*, in qua, quæ ad chirurgiam pertinent, potissimum tractantur, & locus, in quo chirurgia exercetur. Hipp. l. 1. de iis, q. in Medicat. t. 5. l. 1. Epid. f. l. 2. 16. Latine *Medicatrina*. Confer & ad Linden. Ex. X. 2. 128.

Iatrico, ἰατρικὴ, scilicet τέχνη, id est, *Arts Medica*, Dieter. n. 399. Vide *Arts*. Ita vocavit Hipp. l. de flatib. III. 1. Latine etiam *Medicina* communiter vocatur, quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud raro sumatur. De definitione & divisione, aliisque præliminaribus ad *Medicinam* spectantibus videantur passim institutionistæ, & inter hos Senner. Casp. Hofmann. nec non nostra *Dogmata Medicinæ Generalia in Præliminaribus*. Jungatur & Lind. *Medic. Physiolog. lib. 1. ceu Introductionem ad Medicinam* comprehendens.

Iatrochymicus, ἰατροχουμικός, quasi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*, Libav. tr. de igne Natur. c. 33. Ita & *Iatrochymia* legitur apud Jacob. le Mort *Chymia Medico-Physic. c. 1. p. 2. & Iatrochemia* in Joh. Conrad. Parchulson *Pyrosophia*, ad differentiam Metallurgicæ, quemadmodum constat ex *Actis Eruditor. Lips. de Anno 1698. m. Decemb. p. 559. seq.*

Iatrophysicus, ἰατροφυσικός, est epitheton scriptorum quorundam Medicis & Physicis utilium, & legitur de quibusdam a Marco Florentinio editis in *Act. Erud. Lips. An. 1702. m. Dec. p. 514. v. g. de canicularibus diebus, de polyo epidemico cordis &c.*

Iatros, ἰατρός, vocatur *Medicus*, quo nomine non solum venit is, qui morbos curat, quæ quidem significatio vocis stricta & propria est; sed usum quoque receptum est, ut & qui sanitatem conservat, ἰατρός appelletur, qui alias ὑγιαντής vocari solet. Plura de Medici persona, officio, proprietatibus, ornatu, vide apud Hipp. l. de Medico, de decenti ornatu, Dieter. d. l. Lind. Ex. l. II. & III. C. Hofm. Orat. 2. *Isag. de Officio Medici*.

Ibex, ἰβήκος αἰξ, dicitur *Capra sylvestris*, cujus descriptionem & usum in *Medicina* tradit Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἰβίς, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valde similis, ad aquas, præsertim Nilum fluvium, degentis, cujus ulterior descriptio cum usu in cibo & *Medicina* habetur in Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 3. Quæ ratione avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture absorbeat, & in anum rostro intruso eractet, atque ita clysteris usum docuerit, legi potest apud Lang. l. 2. ep. 2.

Icelos, ἰκελος, idem, quod ἴμιος, *æqualis*, *similis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIIX. 3. & l. 2. XXV. 27. l. 3. Epid. f. 3. l. 23. l. 1. de R. V. l. A. t. 35. Nonnulli cum aspiratione legunt ἰκελος.

Icesion. Vide *Hicesion*.

Ichneumon, ἰχνημῶν, nomen animalis quadrupedis amphibii, quod alias *Lurva Ægypti* vocatur, cujus descriptionem, usumque in cibo & *Medicina* tradit Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 14. Meminit & Galen. referens inter pugnacia animalia, & cum aliis concertantia, l. 5. de decr. Hipp. & Plat. c. 5. *Ichneumonem* utriusque sexus genitalia habere, testatur ex Æliano Casp. a Rejes C. *Elyf. q. 48. n. 5.*

Ichnos, ἰχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *vestigium* etiam Latinis dicitur, item *solea*, entis illa pedis dura, crassa, & callosa, Galen. c. 2. de fractur. t. 10. unde & *Vestigium* pro ipso *Pedio* ponitur, Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 33. quamvis & Hippocr. usurpet de solea artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. de artic. t. 9. Jung. Foef. p. 292.

Ichor, ἰχώρ, vocabulum valde πολύημος est, ita, ut tam late pateat, quam late vocabul. ὑγρὸν, ἢ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*.

ditas. Variam hæc & nimis amplam significationem veluti in fasciculum collegit C. Hofmann. *pec. tractatu de Ichoribus*. Relictis vero aliis significationibus, illas saltem, quæ ad hominem & forum Medicum spectant, pauca exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in statu naturali, & Physiologicè pro *sero sanguinis*, σπῆμα , seu vehiculo, h. e. portionibus aquosis, Galen. *l. 2. de Elem. c. 2. in 6. Epid. t. 38. Plato in Timæo*. Interdum Pathologicè & in statu p. n. & quidem duplici modo: uno, quando in sanguine saltem copia excedit, & dicitur *ichor mitis*, πρῶτον , unde fit αἷμα ὑδατώδες , sanguis aquosus: altero, quando præter copiam etiam qualitate acris, falsa & mordaci magis minufve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγριος . Hinc redditur αἷμα ἰχαιοῦδες , aut ἰχαιοῦδες , sanguis *serosus*, quæ significatio videtur usitator esse, Galen. *d. l. Vide Mercurial. l. 4. V. L. c. 12. Caspar Hofmann. d. l. Foef. p. 292. seqq. Sanies* quoque sive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celso *l. 5. c. 26. Speciatissime etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervosarum partium cum dolore gravissimisque aliis symptomatibus extillans Ichor appellatur, qui alias Melicæria dicitur Hildano tr. de Ichore & Melicæria. Vide supra Hydarthros. Tandem & Ichoris vocabulum tribuitur liquoribus ex aliis corporibus destillantibus. Ita succus ex jecinore assato hircino extillans ἰχὼρ vocatur, Gal. *l. 4. de C. M. S. L. c. 8. fin.* Latine *Cruor* dici possit, & Aetius cochlearum magnarum terrestrium destillantem secum ἰχὼρα vocavit, teste Foef. *d. l. Ichoroides, ἰχαιοῦδες. Vide Ichor.**

Ichthya, ἰχθύς , vel ἰχθύς , significat juxta Erotianum in *Onomast. p. 54. d. limaturam, scobem*, aut ramentum, idem, quod σίμυα , ἢ πέλαγα . Alias *squatina marinæ pellem* significare dixit Galen. in *exeg. voc. Hipp.* Locus est apud Hipp. de exfectione fœtus, *l. 4. Unguis quoque ferreus, vel uncus*, qui ad fœtus extractionem usurpatur, vel ex squamarum piscis vel ab hami piscatorii similitudine ἰχθύς vocatur, teste Galen. *d. l. Foef. d. l. Gorr. Vocatur alias ἔνυξ. Vide Onyx.*

Ichthyleum, ἰχθυόλαιον , i. e. *Oleum ex piscibus*. Joh. Laurent. *Amaltb. Onom. p. 436.*

Ichthyema, ἰχθυήμα , proprie vocatur *squama* piscium. Tropice vero tribuitur vocab. hoc scobi, ramentis & limaturis, & corticum præfegminibus apud Hipp. *l. de ulcer. X. 1. 2. XIII. 7. 8.*

Ichthyites, ἰχθυίτης , vocatur lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conspicitur

exacte in figuram & typum piscis formata, ita ut quasi matricem aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piscis figura imprimenda sunt. Occurrit in *Museo Societatis Londinensis*, & mentio fit in *Actis Eruditorum Lipsi. A. 1682. p. 33.*

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα , & nomen piscis est cetacei, ossibus & spinis carentis, cujus descriptio & usus in cibo & Medicina habetur apud Aldrov. *lib. 5. de pisc. c. 4.* Deinde ita dicitur *glutinum*, vel ex illo pisce, vel alio glutinoso, qui *Morua* sive *Molva* dicitur (Aldrov. *l. 3. c. 6.*) paratum; de cujus usu in Medicina videatur Dioscor. *l. 3. c. 102. Ægin. l. 7. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81.* Ad vinorum defæcationem etiam adhiberi, & pro illo usu per aliquot septimana as opus habere maceratione, scripsit Jac. le Mort. *Pharmac. Med. Phys. c. 10. p. m. 80.*

Ichthyolithos, ἰχθυολίθος , lapis dicitur piscis figuram superficiariam exhibens, qualem mihi ostendit hæc diebus in Musæi sui Scripno Metallorum & Mineralium variorum plenissimo Noribergæ supra laudat. D. D. I. P. Wurfbain.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος , qui piscium esu delectatur. Legitur apud Forest. *l. 10. Obsev. 10. Schol.*

Ichthys, ἰχθύς , id est, *Piscis*. Referuntur *piscis* inter alimenta humidiora, præsertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacustres. De quibus omnibus vide Aldrov. *Tom. de Piscib. C. Hofmann. Instit. Med. lib. 5. cap. 22. & alios.*

Icmaleos, ἰκμαλέος , dicitur fatis humidus, *humectus*, Hippocr. *l. de nat. puer. XXVI. 5. 11. l. de genitura VI. 2. VII. 4. l. 1. de morb. mul. III. 6. 10. XVI. 9.*

Icon, εἰκὼν . Vide *Imago*.

Ictar, ἰκταρ , idem significare Atticis, quod ἐγγύς , i. e. *prope*, scribit Galen. in *Expositione voc. Hippocr.* quod vero apud Hippocr. *l. 11. de morb. mulier.* vox hæc pudendum muliebri significet, sicut Foef. locum invenire non potuit, sic nos etiam frustra inquisivimus. Interea videatur Foefii iudicium de hoc vocabulo *Oeconom. p. 279.*

Ictæria vocatur gemma aliti lurido similis, ideo existimatur valere contra regium morbum. Est & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi similis, latior prioribus, pene sine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis descendentibus. Plin. *l. 37. H. N. c. 10.*

Ictericus, ἰκταρώδης . Vide *Icterus*.

Ictæritia, idem, quod *Icterus*. *Ictæritia rubra*

vocatur etiam erysipelas, apud Walther. *Sylv. Med. p. 572. 779.* Alba, idem, quod chlorosis, sive morbus virginum, d. l.

Icterus, ἰκτερός, alias *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, est affectus p. n. & inter symptomata tertie classis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Est enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffusionem facta, obstructiones vasorum & organorum bilis segregationi dicatorum, & intemperiem viscerum biliolam præsupponente. Dicitur & *Icteria*. Plura qui de hujus morbi natura, differentiis, symptomatibus, & curatione scire desiderat, ille consulat Præcticos, quorum scrinia compilare non est nostri instituti. Quod attinet generalia, legatur Dieter. n. 403. Paracelsus *Icteria* naturam deducit e triplici sale in unum commixto, videlicet e vitriolo puro, sale myseo, & liquore sulphuris resoluti, l. de *Icteriis* c. 1. Helmontius causam *Icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum si male affectat, ut digestiva, simulque distributiva alienentur, tr. *Schol. Hum. pass. decept.* c. 5. Potissima divisio *Icteri* est in *Flavum* & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *Icterus* simpliciter dictum. *Niger* dicitur a colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putrescentem, & portionibus acidis atrabiliaris infectam. Imprimis vero obstructio pancreatis & lienis hic peccant, symptomatiffique hujus autores sunt. Confer ad *Ephem. N. Cur. Ann. I. obs. 87.* Qui *Ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτεροχρόμοι, aut ἰκτεροδέρεις, *Ictericus*, 5. *aph. 72.* ita oculi quoque *auriginosi* hoc nomine veniunt *Coac. t. 388. l. 2. de morb. mul. LXIV. 12.* Color *auriginosus* corporis, l. de *nat. mul. XV. 7. l. 2. de morb. mul. XIV. 7. XV. 8.* Vide *Foes. p. 280.* *Icterus* quoque vocatur avis, *Galbula* alias dicta, de qua supra, vide *Galbulus*.

Ictis, ἰκτίς, æquivocum est. Vel enim idem, quod ἰκτίον, & significat avem rapacem, *milvum*, cujus descriptio cum usu in cibo & medicina videatur apud Aldrov. l. 5. *Ornith. c. 15.* Galen. l. de *Ther. ad Pis. c. 9.* Schroder. l. 5. cl. 2. n. 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latine *viverra*, *furo*, & *mustela sylvestris* vocatur, cujus historiam tradit Idem l. 2. de *quadr. dig. vivipar. c. 16.* Jung. *Forest. l. 19. Obs. 15. in Schol.* Vocatur & *Putorius* & a Scaligero catus fœtens, notante J. J. *Vvagnero in Histor. Helvet. Curios. sect. 4. artic. 2. pag. 182.*

Ictus, ἰκτύη, vel dicitur de motu arteriæ

in pulsu, qui *Diasole* arteriarum vocatur, Galen. de *puls. ad tyr. c. 4.* & l. 4. de *dignif. puls. c. 1.* vel usurpatur de læsione quadam violenta, extrinsecus corpori illata, Hipp. 7. *aph. 14.* Ita *ictus calami*, Galen. l. 3. de *fac. parab. c. 100.* *Ictus* araneorum, scorpionum, vocantur πλῆγαι, Æginet. l. 5. c. 7. *segg.* & alibi. Usurpatur & læpe adjective *ictus*, pro percussus, πλῆγος. Dieter. num. 85. *Forest. Chirurg. Obs. l. 6. O. 22.*

Idam, id est, *pulmentum*. *Rul. & Iohnf. in Lex.*

Idea, ἰδέα, aliquando & εἰδέα, idem significat, quod εἶδος, & accipitur cum pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi* idem, quod *natura morbi*. Gal. 3. de *cris. c. 4.* tum de externa saltem forma, figuratione, conformatione, l. 2. de *Usu Part. c. 17. in princ.* Vide J. Alex. *annot. in l. 2. Galen. de causif. sympt. c. 2.* Helmontius vero & alii ex spagyricæ Philosophiæ sectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, simulachra, uno verbo *entia rationis*, Platonicas *Ideas* revocantur, quas tamen non immerito perstrinxit Libav. T. IV. *Oper. passim*, quæ loca inquirantur in *indice*. Videatur alias Helmont. tr. de *Ideis morbois* & alibi in scriptis ejus, plura de *Ideis* aut morbis *Idealibus* reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* species tradidit passim in *Oeconomia corporis animalis* Benjamin a Brockhuysen, quæ loca quærantur in *Indice*.

Ideach, terminus Paracelsicus, cujus significatio an cum *Idea* conveniat, non licet certo affirmare. Dixit vero autor, *Ideach* occurrere in omni planta. *Chirurg. l. 3. Tract. 2. c. 2. fine.*

Idechivum est etiam terminus Paracelsicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuscujusque rei ex *Idea* producta, de quo legantur ejusdem *fragmenta Anatomie*, T. 8. *Operum*.

Idestrum Paracelso dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & mineralis, in composito, quia *Idestrum* sine composito non est. Ita in generatione Tartari durities a salibus mineralibus; liquor humeralis vero est *Idestrum* & conjunctivum, l. 1. de *Tartar. tract. 4. c. 2. in expos. & in Schol. ad h. l. referendis*.

Ideus, *Ides*, Paracelso dicitur massa illa & materia prima in creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ sunt. *Pragm. Anatom. l. 1. Tr. 1. c. 1. In historia prologi.* Meminit & l. 4. de *vit. long. c. 8.* ubi tamen videtur potius ipsum creatorem, vel opificem denotare; & l. 1. de *Tartar. tract. 5. c. 1. fin.*

Idiocrasia, ἰδιοκρασία, idem, quod ἰδιοσυγκρασία. Legitur in Jul. Alex. *Indice Tom. I. Vide Idiocrasia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. *l. de A. L. & Ag. LVI. 6.* quibus conjunguntur ἰδιόθυτοι, sibi nimis placentes, *LIX. 4.*

Idiopathiea, ἰδιοπάθεια, proprius affectus, qui & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per consensum*, a priori dependens, Galen. *l. 1. de L. Aff. c. 3. J. Alex. in Nor. ad b. l. 1.* quamvis Rolf. arbitratus sit, πρωτοπάθειαν & ἰδιοπάθειαν, item δευτεροπάθειαν & συμπάθειαν non esse prorsus synonyma, sed & ἰδιοπάθειαν esse δευτεροπάθειαν. *Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. f. 3. c. 4.*

Idiosyncrasia, ἰδιοσυγκρασία, i. e. *corporum proprietates & convenientia*, & cujuslibet peculiaris temperatura, Galen. *l. 3. meth. med. c. 2. & J. Alex. Not. ad ill. loc.* Hanc ineffabilem, sive exactissima scientia comprehensibilem recte dixit idem Gal. *d. l. c. 7. & l. 1. ad Clav. c. 1.* Inexplicabilis singularis temperamentum ratio Philosophis & Medicis ἰδιότης ἢ ἰδίος, Rhod. *in Nor. ad Scrib. sub fin.* Poterit vero hoc vocabulum exponi de specifica proprietate, quæ adhuc facilius comprehensibilis, & de individuali, sive singulari, quæ omnino certo determinari & describi nequit. Hujus exempla vide passim, v. gr. Rolf. *d. l. 4. f. 2. c. 5. Ephem. N. Cur. Ann. II. O. 10. 11. 71. 205. seq. Casp. Rejes q. 84. num. 7. 8.*

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet significationem. (1) significat *hominem privatam*, qui nullum munus publicum obit, neque oppido aut genti præest. Græce ἰδιοπραγέων quoque dicitur. Occurrit apud Hipp. *l. de sal. diet. 2. 1.* Adde Gal. *comm. ad b. l. & Foes. p. 277.* Deinde (2) significat *rudem, plebeum*, rei alicujus ignarum, Gal. *l. 1. de S. F. c. 19. & c. 3. in 1. Prorrh. 1. 32. C. Hofmann. in Gal. de V. P. n. 506.* Specialiter vero *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemtore sunt verarum artium, etsi falsarum peritissimi sint professores, Rul. & Iohnf. *in Lex.* His in errorem incidere, maxime pronum est. Casp. a Rejes *C. El. Q. 21. n. 15.* Hinc qui hos promovet, reus est omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inscitiam patratorum, *Quæst. 6. n. 5.*

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ sui generis cibis utuntur. *Diction. Græco-Lat. Budæi* aliorumque.

Idiotropia, ἰδιοτροπία, idem significat, quod

Idiocrasia, vel ἰδιοσυγκρασία, vide *Idiosyncrasia*. Legitur apud Franc. Bonamicum *l. 4. de Aliment. c. 33. p. 576. & c. 34. p. 579. h. e. propria & individualis indoles temperamentum & natura.*

Idnos, ἰδνώ, significat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Usurpatur ab Hipp. *lib. 1. de morb. mul. III. 2. XXII. 2.* Hinc compositum περιδύμαι, obtorqueor, *circumsideo*, quod legitur *d. l. LX. 3. Jung. Foes. d. l.*

Idos, ἰδός idem, quod ἰδρῶς, *sudor*. Legitur apud Hippocr. *Coac. t. 106.* quamvis Linden. ἰδῶν scripserit, volvulus, sed Holler. magis probat ἰδῶν, *com. in lib. 3. Coac. t. 31. p. 164.* Unde & verbum ἰδῶν, *sudare*, quod occurrit *l. 1. de morb. mul. LXVI. 12.*

Idroagiva, id est, *aqua alkali*. Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecorosus, idem, quod *Hepaticus*. Linden. *Ex. IX. §. 7.*

Jestigatio, παλμός, fere idem, quod *palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, inordinatus convulsivus, sive spasmodicus, vel totius corporis, vel cordis, sive partis alterius, proveniens a succo nervoso, vel spiritu animali in fibris nervosisque aliis partibus per halitus acidus, nitrosos, agitato & irritato. Helmont. quoque speciem *Caduci* vocavit *tr. de Caduco*. Et causam ex Tartaro deducere conatus est *l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1. Vide & Forest. l. 10. Obs. 100. cum Schol.*

Jecur, ἥπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abstinentia* a cibo & potu. Hanc fenes facilius ferunt, Hippoc. *1. aph. 13.* Vide Dieter. *n. 571.* Vide *Abstinentia*.

Jejunus, νηστεύς, dicitur, qui cibum non assumpsit, item, qui priora alimenta jam concoxit, Scrib. *n. 78. 109. 111.* ut ita corpus sit vacuum. Hinc & intestinum inter tenuia ordine secundum *Jejunum* appellatur, quod semper vacuum & inane reperitur, Gal. *lib. 6. de adm. An. cap. 9. lib. 5. de V. P. c. 3.* Barthol. vero limitavit per ut plurimum, *l. 1. An. c. 10.*

Jentaculum, ἀκραπτιμός, vocatur assumptio alimenti circa horas matutinas. Hoc concessum & utile esse assuetis, docet Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l. 3. f. 3. c. 57.* Imprimis vero pueris hoc necessarium esse, patet ex Mercuriali *l. 4. V. L. c. 17.* Vide *Acratissimos*, & Lind. *Ex. IX. §. 66. 67.*

Iatreon, ἰατρίων. Vide *Iatreum*.

Iffides, id est, *Cerussa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Igde, ἰγδή, *pilam* significat, in qua condimenta permiscetur & contunduntur. Legitur apud Hippoc. in notis ad l. 1. de morb. mul. III. 3.

Ignavia, ἀργία, ἠαθρότης, idem, quod *pigritia*, quid significet, notum est. Opponitur corporis *agilitati*, & ad labores promptitudini. Quod si praternaturalis fuerit, & a causa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minusque spirituosis, Galen. com. 1. in 1. *Prorrhēt.* 1. 13. Quod sanitati corporis noceat, vide supra *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. Ex. I. §. 39.

Ignis, πῦρ, est vocabulum πολλασημιον, & latissima significacionis. In genere significat id, quod est inter omnia, quæ sub sensu cadunt, calidissimum, Gal. l. 1. de temper. c. 9. & alibi, quod Helmont. negavit, esse substantiam, Quemadmodum Helvigijs alique negarunt esse elementum, sed esse productum ex elementis vel sale naturæ per motum p. n. & violentum, quamvis alii rursus illam impugnaverint opinionem, quod Physicis dirimendum relinquimus. Non incongrue dividitur *ignis* in *actuale* & *potentiale*. Ille est vel cælestis aut solaris, vel terrestris & vulgaris. Hic est motus particularum de loco in locum mediantibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere esse veram solaris lucis solem statuit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. f. 1. c. 3. p. 50.* Ex specialibus significacionibus receptissima, quando significat *ignem* urentem sive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, qua candentem, per quem *prune* intelliguntur. Vocatur & *artificialis*, cujus usus adeo multiplex est in Medicinæ partibus, diætetica, pharmaceutica, & chirurgica, ut instituti nostri ratio non permittat, illos usus speciatim adducere. Videantur hæcenus citati auctores, Schroder. item Dispensatoria, *Libav. Theatr. Chymic.* Rolsink. *Chym. l. 2. c. 12.* Fr. Hofmann. negavit, *ignem* esse universalem omnium corporum mixtorum analystam, *Clav. Schroder. l. 1. c. 11.* Dividitur plerumque a Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* est lentissimus, instar teporis ignaviusculi, vocaturque *ignis balnei miris*, aut *fimi*, aut *digestionis circulatorius*, qui ad tactum ita describitur, ut eum digitus hominis teneri semper ferre possit. Et licet habeat suas intensiones & remissiones, nunquam tamen evidentem aut acrem sensum gignere debet. Hujus generis est *ignis* vaporosus Philosophorum, qui describitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis recte dispositi natura. *Secundus* gradus est intensior, adeo ut jam evidenter fe-

riat tactum, neque tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* sub catino cinerario incensus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus est cum læsione tangentis, & confertur arenæ ferventi, vel scobi ferreæ, ut dicatur *ignis arenæ*, vel *limaturæ ferri* &c. *Quartus* est summus gradus, & plerumque destructivus. Nominant *ignem* reverberii & viva flamma lignorum, vel congestarum prunarum foliibus alacriter inflatarum procuratur. Posset & *Ignis fusorius* appellari, Ruland in *Lexic.* Lohfson. vero octo numerat gradus, *lib. 2. Lexic. 1.* est *Ignis* ventris equi, qui est calidus in primo gradu, & humidus in secundo. 2. *Ignis* Solis, calidus in primo gradu, sed siccus in secundo, qui aliis dicitur *Ignis Parabolicus*, Morley in *Collect. Chym. Leidens. proleg. cap. 2. 3.* *Ignis* Furni, qualis esse solet post panis extractionem, estque calidus & siccus in secundo gradu. 4. *Ignis* furni fixationis. Hinc fundit & figit, non vero comburit, quia flamma non est. Non differt a præcedenti, nisi quia in hoc est calor continuus, in illo non. 5. Dicitur flammalis, & est calidus & siccus in tertio gradu. Et hic est *ignis* in furno calcinationis. 6. Est *ignis* furni fusionis, qui est calidus & siccus in quarto gradu. 7. *Ignis* folium, in eodem gradu, qui corpora dissipat, dispergit & fundit. 8. *Ignis* flammalis adhuc fortior, qualis est *ignis* vitrearius, in quo sola flamma operatur, & non dissipat, sed fundit & calcinat. Quoad usum] Chirurgicum *Ignis* nomine apud Hippoc. 8. *aph. 6.* non solum venit *ignis* ipse, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* feramentum, lignum, fungus, radix, sulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, fermentia; sed etiam quæ potestatem causticam, sive urentem obtinent, ut causticum medicamentum, quale est cauterium potentiale vulgo nominatum, oleum causticum, quale est vitrioli, aqua caustica, aqua separationis nominata, capitellum, & cætera pyrotica. Liebau. in *Schol. ad dictum aphorismum.* Dieter. n. 744. Deinde per *Ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium simplicissimum, alias *ignis* elementaris, item *ignis* Naturæ vel naturalis dictum, Schroder. *lib. 1. c. 5.* Casp. Hofmann. *comm. de Uf. Part. n. 305.* Vocatur alias & *sulphur*, sive illud calidum actu, sive potestate insit. Huc pertinet *ignis vitrioli*, sive *sulphur Veneris*, apud Helmont. *tract. Lithias. cap. 8.* Huc quoque referre libet *ignem subterraneum*, cujus beneficio fer-

vesiunt aquæ thermales, de quibus Lang. *lib. 2. ep. 52*. Vel specialiter accipitur de principio vitali animatorum, quod alias *calidum nativum, flamma vitalis, biolychnium, Spiritus vitalis*, appellari solet, de quibus terminis supra dictum est, Lind. *Ex. XII. §. 140. XIV. §. 48*. Paracelsus in homine vocat ignem *Microcosmi passim in suis scriptis*. De igne ex corporibus hominum etiam cum scintillis emanante vide Casp. a Rejes *C. El. q. 35*. Pathologicè vocab. *ignis & Græcum πυρ*, diversis morbis tribuitur, v. gr. *Febri*, præsertim *ardenti*, Hippocr. frequentissime in *Epid. de Glandul. & lib. de morbis*, quæ loca adduxit Foel. in *Oecon. p. 545*. Confirmat Keuch. *ad Seven. nor. p. 268*. vel *Erysipelati*. Vide *Erysipelus*. Vel *Herpeti fero*, qui *Zona*, alias *Ignis Persicus* vocatur, Rhod. *ad Scribon. pag. 122*. Keuch. *ad Seven. p. 246. seqq.* Vel *impetigini*, quæ *ignis volaticus, volagrus, sylvaticus* dicitur Fallop. *de Ulcer. c. 15. Tom. 1. p. 615*. Spagyricè quoque *Ignis* diversimodè sumitur. *Ignis* juxta nonnullorum sententiam, sumitur pro *oleo supernatante in destillatione*. *Ignis* quoque omnium Philosophorum consensu vocatur *Mercurius*, Th. *Chymic. Vol. IV. p. 756. 767*. & alibi. *Ignis alger* est *ignis fortissimus*. *Ignis elementaris* est sulphur, sed non vulgi. *Ignis sapientum* est simus equinus calidus. *Ignis extinctus* est sulphur extinctum. *Ignis pruinus adeptus* est quinta essentia vini, (aliis vitrioli) cum tartaro rectificata. *Ignis lenis*, elementum *ignis*, æther, Jupiter argos. *Ignis gebenne* vocatur specificum corrosivum Paracelso in *Archidox. Rul. & Iohnf. De Ignis gradibus et necessitate in magisterio Lapidis Philosophici* videantur scripta Basilii Valentini, et aliorum. Plura de diversis *ignis* significationibus legantur et apud Beker. in *Oedipo Chym. Tit. 4. §. 2*. Obiter hoc notandum, Helmontium docuisse, *ignem* nec esse substantiam, nec accidens, sed creaturam neutram, et ens anomalum, Tr. *Formarum Ortustr. 24. & Blas human. n. 1*.

Ignitio, πυρσις, dicitur calcinatio, corpora ignis violentia in calcem reducens. Estque duplex: *combustio*, & *reverberatio*. Rul. et Iohnf. De quibus nominibus suis locis.

Ignivorus, πυροφάγος. Vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἀγνοια, et in ægrotis et in Medicis pessimum est malum. Illud faterur Hippocr. 1. *Prorrh. f. 2. t. 30*. Junge Galen. *Comm. ad hunc locum*. Hoc Galen. *lib. 13. meth. med. c. 14. fin.* ubi Græce vocatur ἀμαθία, Lang. 1. 1. *ep. 2*. Helmontius quadruplicem non inepte numerat *ignorantiam Medicam*, nimi-

Tom. M.

rum *inscitiam* caussarum, modi fiendi, remediij et coaptationis, de *Lithias. cap. 5. n. 4*. Præstat autem fateri *ignorantiam* quam falsa operose docere, C. Hofmann. in *Galen. de V. P. n. 530*.

Ignys et *Ignys*, ἰγνὺς et ἰγνύς, dicitur *Popples*, posterior pars genu, Hippocrat. *lib. 6. Epid. f. 1. t. 6*. Linden. *Physiol. Med. h. 2. c. 12. §. 116*.

Ile, idem, quod ἰλεὺς, item *Iliis*. Vide *Censon, Iliis*.

Ilech, Ἰlech, est terminus Paracelsicus, et videtur idem notare, quod principium et primum aliquod. Ita *Ilech primum* exponit Ruland. et Iohnf. id est, principium, *Ileias*, *Ileadus*, *Ilech*, *supernaturale* vel primum ex astris est conjunctio supercælestis, et siderum firmamenti cum astris rerum inferiorum unio. *Ilech manum* est ascendens, sive astrum Medicinæ, quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus est, ut superiora sidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech erudum* est compositio ex prima materia trium primorum, Mercurii, Salis, & Sulphuris, e quibus omnia sunt composita, & ita idem, quod *Iliaster*, vel *Iliadum*. Meminit aliquoties Paracelsus, v. gr. de *Pestilitate tr. 2. lib. 2. de Tartaro tr. 2. c. 3. l. 3. Paragraph. c. 2. §. 4*. In specie *Ilech primi* ex astris, l. 1. *Tartar. tr. 4. cap. 1. Schol. Ilech crudi*, quod ex aere deducit, l. 4. *de grad. & comp. c. 5*. Uno verbo, φαρμάκωπι Paracelsica.

Ileidos est acer elementalis, heoa pheresbios, (ἠὼα φερέρβιος, h. e. *aurora*, vel *diluculum, vitam afferens*) Cæelum. In homine vero est spiritus, qui transit per omnia membra. Ruland. & Iohnf.

Ileum, ἠλεῖν. Vide *Eileum*.

Ileus, ἠλεός. Vide *Eileos*.

Ilii vocantur cavitates laterales hypogastrii, quæ & λαγόνες & νεφόνες vocantur, item *Ile*. Barthol. *libell. Anat. cap. 1*. Hinc & *Ossium innominatorum*, quod constat ex tribus ossibus, *ilium, pubis, & ischio*, per cartilagineas junctis, primum os *ilium* ideo dicitur, quia cavitatem illam continet, & intestinum *ileum* recipit. Barthol. *libell. 4. Anat. c. 16*.

Iliaca passio. Vide *Eileos*. *Iliaca vasa*, venæ & arteriæ, videantur in Anatomicis. *Iliacus* muscularis dicitur flectens femur secundus apud Barthol. l. 4. *Anat. c. 11. p. 579*.

Iliadus, *Iliadum*, *Iliaster*, *Ileidos*, (scribuntur etiam per y) sunt figmenta Paracelsica, magis rem obscurantia, quam declarantia, cum non uno eodemque modo semper accipiantur. Libet saltem descriptiones ex

G

Ru-

Rulando & Iohnsono adducere, *Iliaster*, *eliaster*, *iliadum*, est prima rerum omnium materia e mercurio, sale, sulphure constans, quod non ex istis tribus consistat. Atque hæc tria sunt Theophrasti principia, quæ analysi spagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria invenimus, quæ singula in singulis etiam elementis sunt. *Iliaster* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur, de quo legatur Paracels. *de meteoricis generation.* Varie autem sumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia sive virtus est naturæ vegetativa, eaque quadruplex juxta numerum elementorum. Vocatur *chaos*. Quatuor quoque sunt *iliastri* hominum concernentes longævam vitam. *Iliaster primus*, vel *instus*, est terminus vitæ, imo ipsa vita, vel ejus balsamum in homine. *Iliaster secundus*, vel præparatus, est terminus vitæ, quem ex elementis vel rebus elementatis habemus, vitæque ipsa. *Iliaster tertius* est terminus balsami præparatus, quem ex rerum quinta essentia habemus. *Iliaster quartus* est mentis sive animi lapsus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hæctenus ex Rul. & Iohnsono, quæ pleuraque defumta videntur ex Paracelsi *libris de vita longa*, qui *triplicem Iliastrum* præter quintam essentiam recenset, appellans *sanctitum*, unum, alterum *paracetum*, tertium *magnum*. Juxta *magnum* (qui est quartus Rulandi) homines illos appellat *Henocheianos*, *Heliezatos*, l. 4. *de vit. long.* c. 3. Vide *et seqq. Iliadus* quoque dicitur spiritus mineralis, quem omne elementum in se habet, & qui facit omnes morbos. *Iliadus* etiam facit *crisis*. Ex *iliado* omnes ægriitudines veniunt; & in *iliado* omnes res, omnia simplicia consistunt, & alia sanitatem dant, alia egritudines. *Tres* quoque *etates* tribuuntur *iliado*. *Prima* est, quando est incorruptus, etiam si homo sit 70. annorum, si non fuit morbo correptus, est in prima ætate *iliadi*, sed quamprimum *iliadus* est infectus, tunc *secunda* ætas. *Tertia* ætas est, quando ad mortem est. In prima ætate non est medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat, sed tantum in secunda. Hæc ex Paracelsi. l. 2. *de Tartar.* r. 2. c. 3. & 4. in *Scholiis*. Vide etiam p. a. *Ilech*.

Ilingos, ἰλινγος, dicitur *tenebrosa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerumque epilepsiam, vel apoplexiam, Hippoc. 3. *aphor.* 17. 23. 31. idem, quod *σπορόδιος*, Dieter. num. 405. Vide *Dinos*. Hinc febris

cum *vertigine* vocantur, ἰλινγώδης πύρωσις, Hipp. *Coac.* t. 106. id est, *vertiginose*, Foel. *Oec.* p. 280.

Illisus dicitur Avicennæ *amor insanus*, sive delirium ex nimio amore, notante Foresto l. 10. *obs.* 29. in *Scholiis*.

Ilium, vide *Ilia*.

Illeno, ἰλλῆνο, significat *oculos contraqueo*, disorqueo, & usurpatur aliquoties ab Hippoc. v. g. l. 3. *Epid. agr.* 3. & 11. l. 4. *Epid.* W. 18. *Coac.* t. 218. *fin.* l. 3. *de morb.* XIII. 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἰλλῆσις, *oculorum perversio*, sive *distortio*, 1. *Prorrhet. sect.* t. 35. (quamvis a quibusdam ἰλλῆσις ibidem legatur, quam tamen lesionem improbat merito Casp. Hoffmann. in *ἀνενδόσις* ad h. l.) *Coac.* t. 314. Dicuntur etiam alias ἰλλῆσις *ὀφθαλμοῦ*, *oculi contortio*, perversio, l. 1. *de morb.* mul. LXX. 12. Junge Foel. d. 1. Idem est, quod *Strabismus*. Estque motus convulsivus musculorum oculorum moventium, Gal. l. 2. *de sympt. caus.* cap. 2. Derivatur ab ἰλλῆσις, i. e. *oculus*.

Illambonis collyrium, ἰλλῆμβωνος κολλύριον, est nomen medicamento ad oculorum ulcera, cujus descriptionem vide apud Æginet. l. 3. c. 22. & l. 7. c. 16.

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbe, quæ *sempervivum minus*, sive *vermicularis* vocatur. Meminit Gal. libro 4. *de C. M. S. L.* cap. 7.

Illegitimus, ἰλλεγιτός, idem, quod *spurius*, *notus*, epitheton costarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad sternum sive pectoris os non pertingunt, Galen. 5. *Anat. adm.* c. 1. & l. 8. c. 1. Vide *Costa*. Dicitur & de morbis, qui propter causam morbificam mixtam non semper eandem servant indolem, sed variant, ut febris spuria. His opponuntur morbi γνήσιοι, *legitimi*. Vide supra *Gnesios*.

Illigatio, ἰλλίδιασις, ἐπίδρασις. Vide *Epidesmos*, *Epidesis*.

* *Illinentia*, sunt olea expressa quæcumque sive extrinsecus, sive intrinsecus applicata; quæ cum aqua non permiscantur, hinc ejus fluxum per canales impediunt, ut apparet in charta oleo illita. V. Boerhaav.

Illisio, ἰλλίσιασις, dicitur *species contusionis*, quando cavitas aliqua forinsecus apparet, quam rei collisæ percussor impresserit, Gal. l. *de diff. morb.* c. 11.

Illitio, ἰλλίτισις, διάχρησις, ἐπιχρησις, idem, quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis superficiæ applicantur. Passim hujus vocabuli

cabuli fit mentio apud Græcos & Latinos Medicos. Finiet. 7. 7. c. 9. in princ.

Illos, ἰλλος, significat oculum. Ἰλλος vero dicitur, qui oculum perverfos habet, Strabo. Legitur apud Gal. c. 3. in 3. Epid. r. 32.

Illofis, ἰλλοσις, vide Illeno.

Illoia lana, ἰλλοια οἰστροπία, vide Erion. Dicitur alias succida, Keuchen. ad Seren. p. 114. seqq. Illoii pisces dicuntur, qui odorem & saporem squamarum cœnosum referunt ex fordidibus aquarum stagnantium. Celsus vocat pisces virosos, l. 2. c. 21. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 186. & in Lex.

Illotio, ἀλοσία, abstinentia a balneis & lavacris, Gal. 2. aph. 50.

Illuminatio, φωτισμός, φέπσις, proprie dicitur de splendore, qui a corpore lucido provenit. Tropice de intellectus humani exaltatione & perfectione quoque usurpatur, estque duplex: Supranaturalis & naturalis. Illa miraculosa non requiritur necessario in Medico, uti quidem voluit Paracelsus; sed sufficit naturalis, quæ jugi studio, lectione assidua, & exercitatione sedula acquiritur. Illuminans etiam dicitur de medicamento visum acuente: Ita Tinctura Dolai Illuminans descripta legitur in D. de Spina Lex. Pharmac. pag. 976.

Illutatio, vel Illutamentum, est remedium externum sive topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel post illud luto illinitur, & si exsiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, siccandum & discutiendum. Gal. vocavit χεῖλον ὑπὸ τῷ πλάτῃ, l. 9. de S. F. Estque duplex: Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto. Artificialis, quæ ex variis paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. de Therm. l. 2. c. 16. p. m. 115. seqq.

Illys, ἰλλύς, dicitur fex vini. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCl. 22. Inde derivativum, ἰλλυδύς, sæculentus, limosus, quod dicitur de urinæ sedimento, Hipp. 1. Prorrh. f. 3. r. 64. Coac. r. 578. 582. de alvi excrementis, Coac. r. 523. Vide Limus.

Imaginatio, φαντασία, εἰκασίαν, est actus vel functio animæ, quæ brutorum, quæ hominum, (in quibus tamen major est excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præsidet) quæ beneficio spirituum animalium species sensibiles primo tantum sensuum organis impressas, & exinde spiritu irradiatione citissime introrsum traditas recipit, adeoque res quascunque singulares & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit

& secum format. Quia tamen contingit, ut sensus sæpe fallantur, hinc accidit, ut imaginatio erronea sub speciebus apparentibus fiat, non semper sub veris; quemadmodum hanc imaginandi vim egregie & accurate tradidit & exposuit, ἡ πνεύματι, Th. Vvill. de An. Brutor. P. 1. c. 7. Licet vero Imaginationis actio sit animæ, quatenus tamen anima percipit, se agere, passionem quoque conjunctam esse rectissime collegit Charlton. Ex. l. X. Pathol. §. 8. Potest dividi ratione diversorum subjectorum in sanam vel naturalem, & ægram, sive præternaturalem. Utriusque quanta sit potentia, testantur variorum effectuum inde dependentium observationes, non solum circa formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum scripsit Th. Fienus, & impressionem variorum nervorum & stigmatum, de quo videatur Casp. a Rejes Camp. Elys. quest. 50. imo integrorum morborum, Hildan. Cont. 6. O. 65. 66. Junge Act. Hafn. Vol. II. Obs. 1. p. 1. sed & in proprium subjectum & corpus; uti patet ex Ephemer. N. C. An. II. Obs. 137. 138. An. III. O. 45. &c. Rul. & Johnf. Imaginationem descriperunt, quod sit astrum in homine cœleste, sive supracœleste corpus; haud dubie ex hypothesi Paracelsi & Crollii, qui plane divinos effectus non sine blasphemia imaginationi illi astrali attribuerunt, quos propterea severissime perstrinxit Libav. Tom. IV. Operum p. 75. 76. & alibi. Quæ Helmontii sit opinio de natura imaginationis, videatur in tr. Venatio Scientiarum. num. 61. Idem quoque Imaginativam vim attribuit plantis & mineralibus, tr. Fumulus Pestis §. Imaginantur Mineralia & Herbe &c. Prava imaginatio recte refertur inter causas morborum procatarticas a Rolf. O. & M. Med. Sp. l. 2. f. 3. c. 110. De earum vero curatione legatur Idem d. l. l. 14. f. 3. c. 17. 18. Hinc melancholici sunt & recte dicuntur Phantastæ. Dieter. latr. p. 776.

Imago, εἰκὼν, Icon, quid significet, notum est. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam & figuram repræsentante, quales etiam olim a Paracello ad curationem morborum, præsertim choreæ S. Viti & similibus commendatæ fuerunt; quæ tamen jure merito, ceu superstitiosæ & magicæ reprobantur. Et in hac significatione descriperunt Rul. & Johnf. Imagines sunt metallicæ, sive cereæ effigies, in quibus virtutes cœlestes operantur. Vid. Parac. Paramir. tr. 4. c. 9. & alibi. Vel sumitur de incorporea effigie alicujus rei ab anima concepta, & ita est effectus imaginationis, unde & tales imagines φαντασµατικὴ dicuntur, Galen. L. 1. Aff. c. 2. specialissime

siue anima humana vocatur *imago Dei*, Paracels. *tr. 1. de Pestilent. in princ.* Et Helmont. *tr. Venatio scient. n. 36.* scribit, quod anima humana siue *imagine* divina considerari nequeat.

Imbecillitas, idem, quod *infirmus*, *debilis*, *Gr. ἀδυναμία*, *ἀσθενία*, vide *Archothos*, *Asthenes*, *Debilis*.

Imber, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum stricte pro *pluvia* larga accipitur. *Imber* temporarius quis sit, vide apud Gal. 4. in 6. *Epid. n. 19.* Omnes *imbres* alkalizatos esse docet Paracelsus, quia veniunt ex igne, *d. 1. de Tartar. tract. 5. c. 2. in Schol.*

Imbibitio, Græce dici posset *ὑποπίσις*, quamvis non sit in usu; Chymicis vocatur *ablutio*, quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantisper abluat, donec cum illo puro coagulatus amplius ascendere nequit, sed totus fixus manet. Hæc operatio tota philosophica est, nec ad vulgares sese dimittit. *Rul. & Ioh. Imbibitio, destillatio, & sobobatio* Philosophica est Spiritus descensus in corpus id abluens atque animans. Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. *Beker. Oedip. Chym. Tir. 7. §. 4.* Jun-gatur & de *imbibitione* Spagyrica *Th. Chym. Vol. VI. p. 186. 274.* Paracelsus refert ad destillationem, *de Natura rerum l. 7.* Libav. duplicem *imbibitionis* modum tradit *Alchym. Pharmaceut. cap. 32. Tom. II. Op. p. 204. 205.* Denotat vero *Imbibitio* aliquando quamcumque imprægnationem alicujus corpori factam humore aliquo. Et in hac significatione Paracels. *pluviam imbibitionem* esse docet *d. l. l. 2. in princ.* *Imbibitio* quoque est, cum ad Arcam Tartari preparationem sal Tartari aceto destillato tandem imprægnatur nova affusione, donec ebrum sal acidum spiritum rursus emittat per alembicum, *Rul. Ch. l. 2. c. 2.* Vocatur & *Nutritio*. Vide *Inocratio*.

Imbik, vocatur vas quoddam Spagyricum idem, quod *Ethel*, & aliquoties legitur in *Theatr. Chym. Vol. V. pag. 66.*

Imbricatus, accipitur pro *squamosus*, tribuiturque lapidi *Ophiti* a D. Ludovic. *Pharmac. Dissert. I. p. 321.*

Imitatio, imitatio, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoque morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodesse in spontaneis dejectionibus, *4. aph. 2.* Verum non solum in evacuationibus *imitari* debet naturam, sed & in aliis officiis particularibus, quia in genere verum est, quod Medicus sit natura *ὑποπίσις*, minister, *imitator*. Galen.

comm. 2. in 1. Epid. l. 51.

Immaturitas, *Immaturus*, ἀσπύριος, ἀσπύριος, dicitur proprie de alimentis intrinseci cruda dispositione, quemadmodum e contrario *maturnitas* est alimenti intrinseci perfecta coctio. Et primo dicitur de fructibus. Non vero plane idem est *immaturitas* cum cruditate. Et enim infans & reliqua sensibilia in prima ætate recte dici possunt cruda, non tamen recte dicuntur *immatura*, cum in se sint *matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod assument de novo forinsecus accedens, non intrinsece inclusum. P. M. de Calderia *Tom. I. Op. p. 494.* Vide *Maturus*.

Immensiloquentia, ἀπειρολογία, idem, quod *Garrulitas*. Galen. *l. 3. de Hippocr. & Plat. decr. c. 4.*

Immersio Chymicis dicitur species calcinationis humide, quando res calcinanda sali fluido *immergitur*, siue illud arte chymica in fluorem redactum sit, siue mediante aqua dissolutum sit. *Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phys. c. 3.*

Immersus, ἐμβυπτός, tribuitur a Chymicis speciei *corrosionis*, quando corpora aliis rebus *immersa* in calcem rediguntur. Etique *Humida & Sicca*. *Rul. & Ioh.*

Immersus, epitheton musculi inter scapulam & costas latentis, qui & *subscapularis* propterea dicitur, brachium introrsum circumagens. *Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 563.*

Immitio, ἐμπύσις. Vide *Enureo*.

Imminens, ἐπιεικής, quamvis Græca vox potius *instans* significet. Videtur autem *imminens* ab *instans* in eo differre, quod *imminens* magis ad futurum spectet: *instans* cum presenti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nondum actum secundo infestat, sed qui metuitur mox futurus. *Imminentes* epiphoræ leguntur apud Scrib. *n. 206.*

Imminutio, μείωσις, μείωσις, opponitur τῷ αὐξήσει, augmento, & quid significet, notam est. Gal. *l. 2. de diff. resp. c. 4.* Hinc & Hippocr. usurpat de carniū *imminutionibus*, *3. de artic. l. 103. & in Muclic. X. 9. XII. 9. XIV. 8. de columellæ extenuatione, lib. 2. Epid. II. 34. de spiritu, l. de Humor. III. 54.* Significat & *senectutem*, in qua vires diminutæ sunt, *l. 6. Epid. f. VIII. 29. vel 46.* juxta Linden. Verbo quoque *αὐξήσθαι* & *αὐξήσονται* frequentissime usus est Hippocr. pro *imminui*, quæ loca quamplurima videantur apud Foel. *Oec. p. 415. Jogg.*

Immobilitas, ἀκίνησις, vide *Acinesia*.

Immoderantia, *Immoderatio*, ἀνεύρησις, vide *Ametria*. *Immodicum* omne damnatur, Galen. *de parv. pil. exercit. c. 3.*

Immorans, ἠμώρειον, dicitur Hippoc. de eo, quod nihil omnino operatur, sed profusus quiescit, 3. de iis, q. in med. t. 20. Galen. in comm. Vide *Elynnio*.

Immortalis, ἄφθαρτος, *Immortalitas*, ἀθανασία, non competit corporibus genitis, Galen. l. 1. de san. tu. c. 12. Unde & apud homines immortalitatis spes casta & irrita in hoc mundo, scilicet naturaliter, J. Alex. lib. 2. Salubr. cap. 7. Recte tamen mens, vel animus humanus statuitur *immortalis* & incorruptibilis, etiam fortassis ex causis naturalibus cum Helmont. de febr. c. 16. n. 7. 8. *Immortale* quoque dicitur Paracelso perpetuum, longissime absque mutatione aliqua durans. Ita lapidibus tribuit *temporalem immortalitatem*, l. de morb. Tartareis cap. 4. Quid alias *Athanasia* significet, vide supra suo loco.

* *Immutantia*, Boerhavio sunt medicamenta quorum ope particularum fluidum componentium figuræ ita mutantur, ut inde magis minusve ad pungendum evadant aptæ.

Immundities, idem est, quod *Impuritas*, sordes tam interna, quam externa, sæpius legitur apud Hartmannum in scriptis suis.

Immutatio, idem, quod *mutatio*, μεταπαγή, vide *Metabole*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio chymica, qua accidentia quædam circa aliquod corpus immutantur, v. g. cum salia per deliquium solvuntur in olea. Vel cum liquida fiunt solida, & vice versa. Vel cum volatilia fiunt fixa & contra. Vel denique cum salia aut terræ vitrificantur, Morley Proleg. Collect. Chymic. Leidens. cap. 3. fin.

Impactus, ἐσθοναμένον, a σθνήματι, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus solidis fortiter inhaerente. Galen. libr. 2. de C. M. S. l. cap. 1.

Impar, ἄριστος, περιωτός, ἢ περιπτός, dicitur de diebus criticis, non quod revera *impares* esse debeant ratione arithmetica, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros, nam hoc modo 14, 20, 34, 40. &c. a diebus criticis excluderentur, sed quia vere critici in rationem septenarii incidunt, & ex septenariis coalescunt, Dieterich. n. 680. Galen. dies *impares* marem, pares vero feminam referre scripsit, l. 3. de dieb. Crit. Vide *Criticus dies*. Quod vero olim *impavi numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, hodieque adhuc apud nonnullos fidem inveniat, a superstitione veterum Medicina hoc esse recte iudicavit Keuch. ad Seren. in Not. p. 93.

Impatiatio, vide *Incorporatio*.

Imperfectus, ἀτελής, *Imperfectio*, ἀτέλεια,

quid significet, notum est. Accipitur vero vel simpliciter, vel relative. In illa Galen. l. Thrasylb. c. 11. quando scripsit: Nos nullo imperfecto indigemus: In hac, quando fœminæ dicuntur *imperfectæ*, respectu masculorum, cum tamen *imperfectio* illarum sit earundem perfectio, C. Hofmann. C. in Gal. V. P. n. 982. Ita Mercurius dicitur metallum *imperfectum*, Parac. de morb. metalli fossor. l. 3. c. 2. 3. cum tamen sibi propriam habeat perfectionem. Ita cum aliis quibusdam mineralibus comparatum est.

Imperforatus, ἀτραπός. Vide *Azretos*.

Imperitia, ἀπειρία, idem, quod *Ignorantia*. Hanc in Medico malum esse thesaurum, recte dixit Hipp. in Leg. fin. Junge Casp. a Rejes C. Elys. q. 20. n. 7. seqq. *Imperitie* medelam Philosophiam dixit Linden. Ex. 11. §. 29. Vide *Apeiron*.

Imperium, ἀρχή, ἀγκυρωσις, competit etiam Medicis. Licet enim sint naturæ ministri, agris tamen debent *imperare*. Quale vero *imperium* illorum esse debeat, egregie docuit Linden. d. l. §. 23.

Impetigo, λεχήν, dicitur summa cutis asperitas cum multa prurigine, squamis & furfuribus. Galen. def. med. Hipp. refert inter lepras, l. 2. Proverb. XIX. 1. Et l. de Affect. XXXV. 4. Dicitur & Latine *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, idem *Impetix*. Paucis est species scabiei sicæ pruriginosæ, cum subsequenter squamis, & furfuribus, proveniens a portionibus salinis vitiosis ficioribus, corrosivis, ad ambitum corporis protrusis, unde corporis interiora per huiusmodi cutis vitia expurgantur, Galen. 3. aph. 20. Dividitur a Celso, qui papulam vocat, iudice Platino in nor. ad h. l. & Foesio in Oec. in majorem & minorem, l. 5. cap. 28. ab aliis in *miriorem*, quæ absque insigni malignitate infestat; & *feram*, quæ magis ad lepram accedit, & maligna est. Hujus species quoque est *mentagra*, quando non squamis tantum, sed sædo cutis fursure totos primum vultus, deinde vero & collum pectusque & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit vero novus morbus & ante Tiberii principatum penitus incognitus. Nec vero iis tantum notis feritas ejus constabat, sed quod admodum contagiosus esset, soloque osculo, vel contactu non humilem aut mediam plebem, sed proceres solos invaderet. Plura de *Impetiginis* appellationibus & curatione vide apud Foes. Oec. p. 379. Ephem. N. C. An. III. O. 286. Dieterich. n. 495. Scribon. n. 249. Keuchen. ad Seren. p. 128. 129. *Impetigines* quoque vel *lichenes* vo-

caatur squamulæ anteriorum crurum in equis sub armorum partibus in ipsis animalibus natæ, quas etiam *χελιδόνες*, i. e. *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo*.) Dioscorides *callos* vocat & in Epilepsia commendat, l. 2. c. 45. Foef. d. l. Paracels. vocavit *verruccas equorum* & commendavit ad suffocationem matricis, *tract.* 2. de morb. ament. c. 4.

Impetus, ὄρμη, vide *Horme*. Cur *Impetiosa* fuga cordis dicatur καρδιζυμὸς, vide Linden. Ex. XIII. §. 137. *Impetus* vocantur, qui non sunt in nostra potestate, animæ sensitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis imperio lustrati. Helmont. *tr. Sedes animæ num.* 16. Idem quoque *Archeum* solum esse *impetum* faciens existimat, tam in sanis, quam in ægris, l. de morb. *Archeum num.* 4 & *tr. Respondet Autor num.* 1. *Impetus* quandoque sumitur pro paroxysmo morborum. Scribon. *num.* 99. 160. *Impetus* quoque sumitur pro *Impetigo*. Keuchen. d. l.

Impinguatio, πᾶχυσις, (an & πῆχυσις?) idem, quod *pinguedinatio*. Dicitur, quando corpus, vel ejus membrum aliquod, artificioso modo redditur grandius, vel crassius, vel magis obesum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus chirurgicis, de qua ejusque noxis legatur Avic. l. 4. *fen.* 7. *tr.* 4. c. 4. & 5. quamvis descriptio iusto strictior sit, cum & alimenta & medicamenta alimentosa inter mediâ *impinguationis* includenda veniant. De qua vide Forest. l. 31. c. 10. *Schol. Impinguificatio sulphuris* legitur apud Paracels. in *fragmentis de morbo Galen.* & videtur intelligere imbibitionem.

Implaciditas, ἄτη, idem, quod *molestia*. Vide *Ase*. Legitur aliquoties apud P. M. de *Calderia Tom.* II. *Oper.* p. 63. D.

Impletio, πληρωσις, idem, quod *repletio*, de quo vocab. infra suo loco. Opponitur *vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

Implicatus, *Implicitus*, ἐμπλεκόμενος, idem, quod *complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes simul affectæ sunt. Nam potest idem homo simul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Castell. In specie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent & evidenter distinguuntur, suntque eundem generum: Vel enim sunt ejusdem speciei; ut duæ tertianæ &c. vel diversæ speciei, v. g. ex tertiana intermittente & quotidiana continua, quæ proprie nomine hemitritæus, h. e. semitertiana, item horrida appellatur. Laur. Bellin. in *Opusc. Medic. de febril.* p. m.

252. *seq.* *Implicitæ* quoque vocantur *Medicinae partes*, quia omnes adeo connexæ sunt, ut ex toto separari non possint, sed ex eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Celsus l. 5. *prog.* Scrib. n. 200.

Implyvium, idem est, quod irrigatio, vel embrocha, vel embrocatio. Extat apud Petr. Morellum in *Methodo prescribendi formulas*, l. 2. *sect.* 1. c. 6.

Importunitas, ἀκουργία, *Importunus*, ἀκουργος, idem, quod *intempestivus*. Hoc valde noxium esse in Medicina, inde patet, quod Hippocr. dixerit καμὸν ὄξιν, *occasionem* sive *opportunitatem* esse valde celerem, l. *aph.* 1. ἀκουργος legitur apud Hipp. l. 1. *Epid.* f. 1. t. 26. l. 3. f. 3. t. 66. & 4. de R. V. l. A. t. 115.

Impositio, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quo medicamentum topicum parti corporis applicatur forissecus; Et ita sumitur a Scrib. n. 11. 53 80. &c. Vel *denominationem* alicujus rei: Unde & *impositores* vocari constat ex Latina versione Galeni in *indice Brassavoli*. Gr. vocantur ὀμαζοῦντες ἢ δάμνοι τὴν προσρηγορίαν. Gal. 6. *aph.* 1.

Impossibilis, ἀδύνατος, interdum idem, quod *invalidus*, Dieter. *litr.* num. 8. Interdum vero sumitur pro eo, quod fieri vel plane non, vel rarissime potest. Hipp. 5. *aph.* 60. & 1. *prognost.* t. 3. *Impossibile* enim raros casus non excludit apud Hipp. demonstrante hoc C. Rejes C. *El.* q. 79. n. 6. In stricta vero significatione *Impossibilis* nullus est conceptus positivus, adeoque & nulla scientia. Helmont. de *Lithias.* c. 7. n. 12.

Impotentia, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur & sæpe strictissime pro *Sterilitate virili*, Hildan. *Cent.* 5. *Obs.* 40. *Cent.* 6. *Obs.* 59. 60. Paracels. *Tract.* 4. de *Pestil.* cap. 2. & de morb. ex *Tartaro Tract.* 1. c. 2. *Ephem. N. Cur. Ann.* III. *Obs.* 71. & 78. De causis *impotentie virilis* & in organis mulierum videantur quæstiones in *Irenic.* D. B. Ammanni p. 131. *seqq.* 152. *seqq.*

Impregnatio proprie idem est, quod *Gravidatio*, Gr. dici posset κύησις, ἐγκύησις, vel ἐγκυμοσις, notatque nihil aliud, quam fecundum congressum maris cum femina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu foetum. *Impregnatio* nihil aliud est, quam conceptio & embryonis generatio, dicit Forest. l. 28. *Obs.* 59. & ita sumit ex parte mulieris passive. Tropice & anigmatische spagyricis quoque dicitur *impregnatio mystica* in magisterio lapidis Philosophici, quando Mercurius virgineus, qui nul-

nullo alio metallo adulteratus est, conjungitur cum suo sulphure, quod secum habet invisibiliter, Libav. *Apocal. Hermet. P. poster. Heptad. Hermet. Monad. 2. Tom. 2. Oper. p. 351. 352.* De hac quoque legi potest *tr. de Alchymia incerti Auctoris c. 32. in Theatr. Chym. Vol. 3.* Vocatur alias Dealbatio, *Vol. 4. pag. 760.*

Impransus, ἀναεῖς, vocatur, qui prandio abstinet. Hipp. 2. *de R. V. I. A. 1. 27.* Vide *Anavistesis*.

Impressio, Gr. προσβολή, quid proprie significet, notum est. Videlicet & active & passive accipi potest. Active notat actum quendam violentum extrinsecum, quando vel calu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogatur loco cedere, vel locum relinquere; v. gr. quando chirurgus in luxatione aut fracturis ossa prominentia vi quadam imprimit in locum pristinum, dicitur impressio. Passive vero quoque accipitur pro illius violentæ actionis passione. Ita Hildan. impressionem cranii pro cranio impresso posuit, *Cent. 5. Observ. 95. ex. 3.* Improperie vero Paracelso & suis sectatoribus impressiones vocantur fructus invisibiles, ut stellarum in inferioribus. Rul. & Johnson. h. e. effectus quidam occulti & dispositiones, vel virtutes latentes inevitabiles, Parac. *Philos. sagac. l. 1.* quæ proveniunt vel ab influxu astrorum, & dicuntur impressiones cæli, astrorum, Parac. præfat. in *lib. de morb. invisib. Paramir. l. 4.* vel ab Elementis intrinsicis, ita in herba flammula dicta vis caustica est ab impressione ignis, *Param. lib. 2. vel e meteoris impressiones Meteorice, Labyrinth. Medic. c. 3.* a parentibus *Paragyan. 2.* &c. ab Imaginatione impressio imaginationis, *l. 1. de peste, cum additionibus &c.* Differre creditur ab inclinatione, quod hæc sit absque violentia, & possit negligi vel mutari, impressio vero non possit mutari, Parac. *d. l. l. 2.* Impressiones vocantur ab eodem & *Prædestinationes, d. l. l. 1.* Enimvero an non merito hujusmodi fictitias impressiones fatuas vocaverit Libav. *Tom. 4. Oper. p. 170.* non est jam nostri instituti, determinare.

Impressura idem videtur esse, quod *impressio*, & M. A. Severinus usus pro insigni & contumaci inquinazione morbosa vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, *l. de noviss. abscess. c. 23.*

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἀμβ, proprie dicitur, cui nondum pili in pube sive loco hypogastrii pronperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit, Gal. *l. 8. de S. F. §. Hyacinthus*. Usurpatur non solum de ma-

sculis, sed etiam de femellis. Helmont. *tr. Retenta*, dicit, *impuberes* etiam non raro concepisse.

Impulsio, ὄπισ, ὄπισ, ἔπιωσις, significat motum factum violentum a movente tangente, ita ut, quod movetur, non relinquat. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l. 2. f. 3. c. 28.* Ita cor sanguinem in arteriæ magnæ principium impellit, qui successive reliquum jam præsentem promovet eodem pulsu. Aliquando & ὄπισ inclinationem jam ex violentia impulsione factam significat, Hipp. 3. *aph. 26.* Vide *Dieter. n. 948.* Hodieque hypothesis de impulsione adeo applausum invenit, ut primum sibi vendicaverit locum inter motus naturales: hinc & Joh. Marc. *Marci Othosophiam*, sive Philosophiam impulsivam universalem conscribere non dubitavit, cujus etiam mentio fit in *act. Erud. Lips. 1683.*

Impurgatus, ἀκαθάρτος. Vide *Acatbarsia*.

Impurus, ἀκαθάρτος, idem, quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθάρῳ, puro. Vide *Catharos*. In omni corpore mixto purum & impurum conjuncta esse, docet Paracels. *l. de morb. Tartar. cap. 3.* ubi & duplex impurum statuit, *coagulatum*, quod *Tartarum* appellat, & *resolutum*. Patet vero ex aliis quoque locis, *impurum* Paracelso idem esse, quod *excrementum*. *Impurum alkali* est eius spuma, quæ auferitur in repurgatione post exstructionem. *Impurum Tartari* est ipsius Alkali. Rul. & Johnf. in *Lex.*

Imputrescibilis, ἀσχητός, dicitur, quando calidum & humidum moderate sese habent. Galen. *l. 9. meth. med. cap. 5.* Vide & *Asper*.

Imus, κατώπερος, idem, quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione sive cavitate, quæ *Abdomen* & *imus venter* vocatur: Vide *Abdomen*: vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum ac pudenda interjacet, ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in hypochondria, locum umbilicalem, & imum ventrem, Gal. 2. *aph. 35.* Aut sicuti Anatomici faciunt in quatuor: epigastrium, hypochondria, regionem umbilicalem, & hypogastrium. Vide *Barthol. l. 1. Anat. c. 1.* Vide & *Etron. Cato. Hypogastrion*.

In, quemadmodum alibi, & in Medicina duplicem potissimum, aut etiam triplicem habet significationem. Vel enim pivative aut negative accipitur, & ita exprimitur apud Græcos per vocalem α *σχηματις*, h. e. privativam, v. gr. *incurabilis*, ἀνάστος, *inappetentia*, ἀνορεξία, ubi r saltem euphoniæ gratia interpositum est; Vel notat in ad locum, & ita

ita auget significationem vocabuli. Exprimunt vero per Græcam præpositionem ἐν, vel ἐπι, v. g. *insultus*, ἐπιβολή, *inductio*, ἐπαγωγή, *iniustitia*, ἐπιδικασία, &c. Vel denotat actualem præsentiam & exprimitur per præpositionem ἐν, vel τῷ, v. g. *innatus*, ἐγγενός, *innatans materia* in urinis, ἐπιπρόημα &c.

Inacesco, idem, quod *acesco*, ἀξίωμα, vel ἀπεξίωμα. Legitur apud Scribon. n. 104. de iis, quibus assumta in ventriculo p. n. acescunt & corrumpuntur.

Inæqualis, *inæqualitas*, ἀνῆσις, ἀνόμοιος, ἀνῆρηλος, ἀνομαλία, opponitur *Æquali*. Vide *Æqualis*. *Anomalos*.

Inalienatus, idem, quod *Sincerus*, purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. n. 204.

Inambulatio, idem, quod *ambulatio*, & quidem modica, ἀεργία, Gal. l. 7. *meth. med. cap. 11.*

Inanimatus, ἀψυχός, opponitur *animato*, diciturque de omnibus, ubi non est vitalitas. Paracelsus vero *inanimata* vocat homines sydereos, & sex eorum species refert, in quibus non est anima: *Nymphas*, *Gigantes*, *Lemures*, *Gnomos*, *Vulcanos*, & *Umbragines*, *Philosof. sugac. l. 1. & 2.* Enimvero spectra potius & præstigiæ diabolicæ tales hominum species habendæ sunt, quam vera corpora humana.

Inanis, κενός, κενός. Vide *Cenos*, *Cenosis*.

Inanities, κενότης. Vide *Cenosis*.

Inappetentia, ἀνορέξια. Vide *Anorexia*.

Inaresco, idem, quod *Exiccor*, & quidem cum adhesionem in vase. Ita *inarescere* mortario collyria scripsit Scribon. *num. 22.*

Incalesco, idem, quod *Calesco*. Vide *Calescens*.

Incantatio, *incantamentum*, ἐπωδή. Vide *Epode*. Quamvis vero Paracelsus *incantationi* multum tribuat passim in scriptis, præsertim l. 2. *de peste cum addit.* & l. 1. *de vit. long. c. 6. 7. &c.* Et Helmont. quoque vim *incantandi* non a diabolo, sed homini naturalem esse statuerit, *tr. De injectis materialib. num. 15.* Retentius tamen iudicavit Langius, adductis gentiliū sapientum testimoniis, eam curandi rationem per *incantamenta* Medico indignam, Christiano illicitam, & animas humanas decipientem esse, l. 1. *ep. 33.* Quatenus vero *incantationes* considerantur, ut causæ morborum mediata supra naturales, Rolf. O. *ac M. Med. Sp. l. 2. f. 3. c. 29.* merito etiam dubitatur, qualia tamen ubique prosunt, & apud Fr.

Hofmann. in *indice Clavis Schroderian.* inquiri possunt.

Incarceratus quid proprie significet, ex aliis Dictionariis constat. Placuit vero D. D. Joh. Lud. Apino Profess. P. in Univ. Altdorff. celeberrimo & Archiatro Sereniss. Principis Palatini Solisbacen. τῷ νῦν ἐν ἀγῶνι, haud ineleganter hoc epitheton in forum transferre Medicum, & tribuere Herniæ cuidam intestinali, quam observavit in viro quodam, qui per plures annos potuit digitis & manu intestina e scroto intra abdomen facile sæpiusque reponere, & ad tempus retinere, in senectute vero ætatis anno circiter 70. per laxatam jam ante peritonæi processum viam in scrotum, denuo quærentia intestina, solito plus intumescencia, & remeare necia Herniam *in carceratam* constituerunt non sine periculo Iliaci morbi, quemadmodum laudatus Autor in *Collegio privato Chirurgico* Auditoribus suis hanc observationem fideliter communicavit.

Incarneans, *incarnativus*, σαρκωτικός, nomen est remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latine *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice calefaciunt, moderate detergent & purgant, nimium siccant, nulloque modo adstringunt. Videantur & *Dog. nostra Med. Gen. P. VI. 2. dogm. 9. pag. 613.* Catalogum *incarnativorum* vide apud Senn. Ionston. Morellum, Tilemannum, Rolf. & alios. *Incarneans* vim solum esse ex Mercurio, vult Paracels. l. *de tribus primis essentiis c. 7.* Urina *incarnativa* eidem vocatur, quæ post usum *Terebinthinæ*, *Mastichis*, *Thuris*, *Mumiæ* &c. redditur, & vim habet sarcoticam, *lib. 1. de Tavit. Tr. 3. c. 1.* *Incarneans* universale *Balsamus Mumiæ* eidem habetur, & post hunc *Spiritus Auri*, *lib. 7. de Peste cap. 4.* Rul. & Iohns. *incarnativa* descripserunt, quod sint medicamenta chirurgorum vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. *Inter carneam generantia* ad alimenta potius spectant.

Incensum, πυρκαϊά, κῶσις, quid proprie significet, notissimum. In hac propria significatione sumitur a Galeno *comm. 3. in 1. Epid. t. 1. & l. de præfag. ex insomniis in princ.* Tralaticie etiam accipitur hodieque de paroxysmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incensum febrile*, φλόγωσις, *incensio* vocatur, uti passim apud Willis, Pienf. & alios observare licet.

Incensio, κῶσις, φλόγωσις, idem fere, quod *incensum*. *Incensiones* quoque vocare Hippoc.

Inflammationes, & calidos tumores, notavit Gal. 3. de iis, q. in med. r. 30. *Inconsensus*, idem, quod *nausios*. Vide *Causticos*.

Inceratio, ἐγκύρωσις, est mistio humoris cum re sicca per combibitionem lentam ad consistentiam ceræ remolita. Alias etiam *Imbibitio*, de qua supra; quæ fit per irrigationem, re sicca potante humidam. Nec alia *Nutritio* est Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim succo quodam potantur, & ad usum evadunt commoda. Ruland. & Iohnf. *Incerationis* Spagyricæ in lapidis Philosophici opere aliquoties etiam mentio fit in *Theatr. Chym. Vol. III.* præsertim M. Joh. Haaci *Oper. Mineral. c. 16. 17. 26. 106.* & *Vol. VI. p. 250.* Generalius sed obscurius quoque describitur, quod fit fermentatio, vel potius informatio, seu prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam formatio. Ger. Dorn. *rr. Artificium supernaturale cap. 5.* & *Tr. Philosophia Chemica, in T. 1. Theatr. Chymic. p. 295.* & 427. *Incerationis* quoque mentionem fecit Libav. *Apoc. Hermet. P. post. T. II. Oper. p. 410.* *Inceratio* Philosophica est, quando Mercurius Philosophorum cum sulphure eorum, tanquam cera ac vero glutine Philosophorum conjungitur. Beker. in *Oedip. Tit. 7. §. 4.*

Incerniculum, vide *Infundibulum*.

Incessus, βάδισις, idem, quod *Ambulatio*. Vide *Ambulatio*, *Badisi*.

Incidens, τυπτικός, est species facultatis medicamentosæ, quæ consistit in partibus salinis tenuioribus, facilisque extractionis & assuationis. Coincidunt cum attenuantibus, λεπτοπωκίς; vide *Attenuantia*. Jung. Gal. 1. de atten. victu. cap. 3. l. 2. de C. M. S. L. c. r. fin. & lib. 6. de S. F. §. *Amygdala*. Propter eandem vim salinam *incidentia* quoque aliquando stimulant ad expulsionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. *Ex. V. §. 117.*

Incidens, pen. brevi, ἐπιπίπτων, vide *Empipro*. *Incidere* etiam absolute ponitur pro *incidere* in malum vel morbum. Scribon. num. 172. *Dies incidentes*, περιεπιπίπτουτες ἡμέραι, Galeno dicuntur, in quibus imperfectæ solent fieri crises, ut sunt tertia, quinta, sexta, nona. *progn. r. 1.*

Incineratio, τέρωσις, est ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia & animalia. Mineralia vero (Chymico more loquendo) proprie non in cineres, sed calcem redigi dicuntur Rul. & Iohnf. Vel *incineratio* est operatio, qua suo humido ingenito res ignis vio-

lentia spoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte pristinum ejus corpus sit reparabile. Fr. Hofm. *Clarv. Sebr. l. 3. c. 9. §. 22.* Differt a *calcinatione*, ut genus & species. Omnis quidem *incineratio* est calcinatio; sed non vice versa. Id. l. 2. cap. 43. §. 75. *Incinerationem* præcipue locum habere in vegetabilibus & animalibus, cum salia parantur fixa, docet Rolf. *Ch. l. 2. c. 3.* Dicitur & *Cineratio*, *Cinesfactio*.

Incipio, ἀρχομαι, dicitur de morborum principio, Hippocr. 1. *aphor. 12. a. 4. a. 22. 2. aph. 19.* vide *Diet. num. 110.* Vide & infra *Principium*.

Incisio, ἐγκοπή, vide *Encope*. Quibus saltem hoc addi debet, quod vocab. *Incisio* non semper accipitur in malam partem pro solutione continuitatis morbosa, sed etiam in bonam pro operatione chirurgica, vel anatomica. Frequentissime in usu est phrasis: *Incisio* veng, nervi. De *incisionis* modo in calculo vesicæ, vide Fabr. Hildan. *l. de lithotomia c. 12.*

Incisor, τομαίς. Epitheton dentium quatuor anteriorum in utraque maxilla. Vide *Dens*.

Incisorium, τομαίον, dicitur tabula, in qua fit sectio, vel incisio. Braffavol. in *Indic. Galenico*.

Incitatio, ὄρμη. Vide *Horme*.

Inclinatio, ἐγκλίσις, κλίσις, ῥοπή, vel accipitur proprie, quando corpus, vel vas aliquod oblique vertitur, & idem est, quod *reclinatio*, ἀνεκλίσις, quæ significatio per se nota: vel metaphorice & tralatitie, (quod Medicis frequentiori in usu) & quidem aut de humorum in hanc vel illam partem conatu vel *propensione*, & dicuntur humores ῥέπειν. Hippoc. 1. *aph. 21.* Jung. Dieter. n. 751. aut de totius humanæ naturæ vi & propensione ad aliquid. Rul. in *Lex.* ita tamen, ut non dum adfit coactio aut violentia, & in hoc differt ab *impressione* vel *prædestinatione*. Vide *Impressio*. *Inclinatio* igitur in Physiologicis commode usurpatur ad exprimendam spirituum vim in appetendo bonum, quando moventur ad extra, e contrario in inappetentia defectus illius spirituum motus observatur, ut plane non moveri videantur. In homine vero existimo hanc vim movendi spiritus ab ipsa mente ejusque propriis facultatibus intellectu & voluntate primario dependere. De hac *inclinazione* plura apud Paracels. occurrunt, ut & Helmont. *rr. Astra necessitant, non inclinant*. Septem Planetæ vocantur doctes & comites *inclinacionum* a Ger. Dorneo

er. *Duellum animi cum corpore. Theatr. Chym. Vol. I. pag. 473.*

Incoctus, *Incoctio*, propter duplicem particulę In acceptionem, *privativam* et *intensivam*, duplicem etiam & plane contrariam obtinet significationem. Juxta priorem dicitur Gr. ἀπεπτος, ἀπέψικτος, & ἀπεψία, vide supra *Apeptos*, et *Apepsia*; et respondet *crudo*, *cruditati*; vide etiam *Cruditas*. Gal. l. de constit. art. med. cap. 15. Denotat vero rem vel plane non coctam, vel insufficienter coctam, sive fiat per coctionem naturalem, sive artificialem. Juxta posteriorem vero *Incoctum* significat, quod probe coctum est, vernacule *eingetrocht*. Unde & *Incoctilia* dicuntur vasa Plin. lib. 34. cap. 17. quando album *incoquitur* creis operibus Gallorum invento. Meminit et Libav. *Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 24.*

Incoenatus, ἀδεικτος, *Incoenis*, Plauto dicitur, qui cœna ablinet. Scribon. num. 140.

Incommodus, δύσχευτος. Vide *Dyschrestos*.

Incomprehensibilitas, ἀκαταληψία, idem, quod *Incertitudo*. Vide *Acatalepsia*. Galen. de opt. dic. gen.

Incompressa annotatio. Dunc. Lid. de febr. libera caloris invasio sine paroxyfmi signo, Senn. de feb. l. 3. c. 2.

Inconstans, *Inconstantia*, ἀκατάστατος, ἀκαταστασία. Vide *Acatastatos*.

Inconsuetus, ἀσυνήθης, idem, quod *Insuetus*, *Insolitus*. Vide *Asynethes*.

Incontinens, *Incontinentia*, ἀκρατής, ἀκρασία, ἀκρασία. Vide *Acrasia*, *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*, quę JCo. urinam facere dicitur l. 14. §. 4. ff. de edil. edil. Jungatur P. Ammann. *Irenic. p. 255.*

Incorporatio, Gr. dici posset ἐνσωμάτωσις, est species mistionis, vel commistionis, qua statim humida cum ficcis in unum corpus per formam massę contemperantur. Differt a *nutritione* vel *imbibitione*, quod non lente et successively fiat, sed tantum humoris addatur, quantum ad corporis misti consistentiam requiritur, ut fiat veluti pasta, unde et *Impastatio* nominari potest, in nonnullis *subactio*. *Incorporatę* autem res in calore digestorio relinquuntur, ut mutua actione et passione crassa communem nanciscantur, Rul. et Iohnf. in *Lexic.* *Incorporatio* quoque vocatur, quando Spiritus in corpus convertitur et reducitur, Th. Chym. Vol. V. p. 16.

Incorruptibilis, ἀφθαρτος. Vide *Aphthartos*.

Incorruptus, ἀψαυτος, ἀφθαρτος, quid ge-

neraliter significet, notum est; nimirum purum, sincerum, quod non est vitiatum. Ita Scrib. de se testatur curam habuisse, ut *incorruptas* compositiones medicamentorum acquireret, num. 38. Specialiter vero accipitur de Virgine vera, illibata, quę virum nondum passa. Casp. Rejes *Camp. El. Q. 41.*

Incrassans, *Incrassativus*, παχυντικός, Epitheton medicamentorum quorundam, quę Galenus frigida potestate et crassarum partium esse statuit, l. 5. de S. Fac. c. 20. Confer ad *Dogm. nostr. P. VI. cap. 2. p. 712.* Talia medicamenta vocantur et Gręcis abstractive παχυνμοί. Foel. *Oec. p. 490.*

Incrementum, ἀύξησις, ἐπαυξη, idem, quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*, de quibus supra.

Increfcens, ἐπαυματινός. Vide *Epauasticos*.

Incrustatio, ἐσχάρωσις, κονίασις, πλάκωσις, diversam obtinet significationem, pro varietate subjeclı, de quo dicitur. In chirurgicis notat crustę generationem; vide *Crusta*. Vel significat *illitionem* quandam et *imbuitionem* sive liquoris, sive picis, aromatum, &c. vasis interioribus factam. *Incrustatio* unius metalli super aliud fit cum Mercurio vel salibus, et huc pertinet *Deauratio* et *Deargentatio*, de quibus suo loco. Jacobus le Mort. *Metallurg. contr. p. 272.*

Incuba, id est, *Sponsa Solis*. Rul. in *Lex.*

Incubus, *Incubo*, ἐφιάλης. Vide *Ephialtes*. *Incubus* est nocturnus spiritus, illudens fallensque mulieres in somno, ac si rem cum eo commiserent. Rul. et Iohnf.

Incurabilis, ἀίατος, ἀνίατος, ἀθεράπευτος, idem, quod *insanabilis*, dicitur vel de morbis; et dicuntur illi, qui vel simpliciter nullam, vel rarissime et difficulter admittunt curationem, Libav. *Tom. III. Oper. p. 123.* Quomodo vero differant a *Lethalibus*, vide in *Dogm. nostr. Med. Gen. P. II. cap. 5. d. 12. p. 166. seq.* Jungatur Nic. Turell. *Method. prædictio- nis p. m. 444* Vel de partibus corporis ipsis, quarum generalem scopum Gal. esse dicit, a corpore rescindere l. 6. de C. M. P. G. c. 2. sed fallitur. Nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit rescindere, ut sunt humores quidam fungosi, quędam strumę, et similes excrescentię &c. Vide *Insanabilis*.

Incuriosus, *Incurius*, ἀμελής, dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut curis, homo levioris animi. De *Incuriis* notavit Helm. eos raro canescere de *Lith. c. 9. n.*

55. Econtra imaginando canescunt pili. *tr. Imago mentis n. 40.*

Incurfus dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Pisano arteriarum motus extrorsum, sive dilatatio qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχῆν *Pulsus* vocatur. Opponitur *subductui*, de quo infra. In Operis nuperrime editi, *Membro II. de Pulsibus. p. 72.*

Incurvatio, κούρσις, vide *Cyrtofis*. Peculiarrem spinæ dorsalis *incurvationem* lege apud Hildan. C. 6. O. 74. Penis *incurvatio* legitur apud Blas. *Med. Univ. p. 334.* Potest etiam vocabulum hoc in bonam partem sumi pro operatione Chirurgica, quamvis usitatus *Inflexio* fortassis vocetur.

Incus, ἄκων, hujus vocabuli propria significatio spectat ad fabros metallorum &c. in qua etiam usus Gal. explicando pulsus dicroti naturam, l. 1. de diff. puls. c. 17. Tropica vero significatione usurpatur ab Anatomicis, dum ossiculum aliquid in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum & reliqua *Malleus* & *Stapes*, quibus additum legitur quartum a Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleare* dictum; de quibus videatur Barthol. *Anat. libell. IV. c. 7.*

Indarion, ἰνδαρίον, nomen Collyrii, cujus descriptio habetur apud Aet. *lib. 7. citante Gorr.*

Index, apud Latinos in Medicina duplici gaudet significatione: 1. dicitur de *digito* proximo a pollice, qui & ἰνδαρίος & δακτυλῖος Græcis dicitur, Galen. *Introduct. c. 10.* Vide *Dactylos*. 2. usurpatur de diebus qui futuram crifim prænuunciant & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

Indicans, δακτυλῖος, ἐνδακτυλῖος, in Medicina non solum significat id, quod nocet, uti quidem plerique terminum hunc cum Gal. de *methodo medendi* intellexerunt, sed debet applicari utrique methodo conservandi & medendi. Estque nihil aliud, quam res secundum, vel præter naturam, monstrans aliquid agendum esse Medico. Dividitur in *primarium* vel *essentiale*, quod nihil aliud est, quam causa vel sanitatis, vel morbi, & *secundarium*, quod constituit accidentia utriusque & alia attributa causarum, vel subjecti. Plura petantur e *Dogmat. nostris M. Gen. P. IV. c. 1. seqq.* *Indicans* quoque vel *Indicativum* idem est, quod *significans* vel *significativum*, & usurpatur de signis Gr. δηλωτικὸν, Gal. l. *Ars medic. c. 2. & 3.* Vide *Delco*.

Indicatio, ἰνδαίσις. Vide *Endeisis*.

Indicator musculus vocatur Riolano digitum extendens. Barthol. l. 4. *anat. c. 9.*

Indicatum, Gr. ἰνδαίσιμα, (quamvis communiter *indicium* significet) opponitur *Indicanti*, & ad utramque methodum referri debet, nihilque aliud est, quam res juvans, sive auxilium a Medico applicandum, cum pro conservanda, tum pro recuperanda valetudine. Vid. *Dogm. Nostr. d. 1.*

Indicium, idem, quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion. Signum*.

Indicon, ἰνδικόν, veteres Meneſtheus, Andreas, Chryſanes, Xenocrates & Dioscorides Alexandrinus dixerunt *indicum* zingiber, alii vero per errorem hoc nomine piperis radicem denotarunt, sed Dioscorides Anazarbeus ab utroque distinxit. Junior vero γλασπύριος plantam dixit piperi similem, cujus fructus myrtidanum dicitur, ut rem explicat Galenus in *exegeſi Hippoc.* præter vero hos significatus plures accipit a medicinarum interpretibus. Vel enim (1) significat speciem piperis, uti plerique exponunt loca Hippoc. l. de nat. mul. XXIX. 112. l. 1. de morb. mul. CXIX. 12. l. 2. XLVII. 14. LXV. 14. LXXXIV. 8. Junge *Foef. Oecon. p. 281. seqq.* Vel (2) lignum, quod vel ipsum *Guajacum* aut *Sanctum*, aut ei proſtus simile habetur, de quo videatur ex Menardo *Forest. l. 32. obs. 7. in Schol. vide Guajacum.* Vel (3) significat materiam coloris cujusdam, præſertim cœrulei, cujus duæ differentiarum a Dioscoride l. 5. c. 107. assignantur: *Nativum* *Indicum*, quod tanquam spuma arundinibus *Indiæ* adnascitur. Hoc sibi inexplorata inventionis fuisse scripsit Plin. l. 35. c. 6. Vocatur ab *Ægineta Melan Indicum*, de quo etiam vide Fallop. de *Metall. f. Fossil. c. 34. Tom. I. p. 339.* *Factitium alterum*, quod offerunt insectoriarum officinarum sive tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exſiccant. Optimum est, quod cœruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adstringentia & quæ ulcera purgant. *Diosc. d. 1. Gorr.* Alii verum succum herbæ dicunt, quæ hunc tinguntur panni, & vocatur *Glaſtum*, vulgo *Maid*. Rul. & Jahn. *Ros. vero Lentilius in Miscell. Medico-Practie. Part. I. p. 204. & Part. II. p. 480. seqq.* scribit: Indigo esse succum inspissatum vel massam cœruleum colorem exhibentem, & colore hoc alia tingentem e planta quadam peregrina *Glaſto* simili vel *Itatidi*, quæ & *Anil* dicitur, teste Brantino in *Pinac.* cannabiformi, cujus tam mobiles & volatiles acres sunt particule & moleculæ aut effluvia, ut ovarum putamina penetrent, & album tingant, & propterea *Indi* colligendo *Indigo* & a quilibet mundando destinati omnibus modis caput

put obvolvere pro oculis solum foraminibus relictis, & singulis horis lactis haustum fumere necesse habeant. Tribuit etiam illi massę vim antiscorbuticam *ibidem*. Vel (4) dicitur de lapide Indico, qui ejusdem cum *Hieracite* virtutis est, sanguinem sistentis, teste Gal. l. 9. de *simpl. fac.* Egin. l. 7. c. 3. Vel (5) est nomen Balsami, quod & Peruvianum dicitur, de quo videatur Schroder. l. 4. cl. 2. n. 375. Schroder. in *Clav. ad h. l.*

Indifferens, ἀδιάφορος, epitheton est rerum non naturalium medio modo sese habentium, quarum usus ad sanitatem, & abusus ad morbos facere solet. Vide *Dogm. nostra P. I. c. 6. d. 2. p. 72.* *Indifferenter* vivere idem est, ac absolute regimine & cautione vivere, genio suo indulgere. Scribon. n. 122.

Indigentia, ἔνδεα, idem, quod *Defectus*. Vide *Endeia*. *Defectus*.

Indigestio, *Indigestus*, ἀπεπτος, ἀμῶς, idem, quod *incoctio*, *incoctus*, *cruditas*, de quibus suis locis. Potest dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *coctio* dictum est.

Indignatio, ἀγανάκτησις, est species irę occultę & intrinsecę, cujus character esse solet ἀρκεῖται, i. e. *frondere*, sive labia fortiter comprimere, Gal. de *artic. t.* 28.

Indignatorius musculus dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. l. 3. *Anat. c. 8. p. 513.*

Indigo. Vide *Indicus*.

Indolentia, ἀνυδωρία. Vide *Anodynia*.

Indormio, ἐπικοιμάομαι, idem, quod *obdormio*, vel quando alicui affectioni somnus supervenit. Hippoc. 5. *aph. 27.* Dieter. n. 316.

Inductio, ἐπαγωγή, a Latinis proprie sumitur pro *inunctione* & *illitione*. Ita emplastra in alutam, lineum *induci* dicantur. Accipitur etiam pro *impositione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus &c.

Indulgentia, χάρις, idem, quod *gratia*, Rolf. O. ac *Med. Sp. l. 14. f. 1. cap. 28.* Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. *Ex. I. §. 28. 29.*

Indurans, σκληρυνών, σκληρωτικός, dicitur de quibusdam medicamentis, quę sunt frigide nature vel temperamenti, cum defectu caloris et fermentabilitatis, Gal. l. 5. de *S. Fac. c. 10.*

Induratus, idem, quod *Duratus*, σκληρυνθείς, vide *Duratus*. *Indurata* σκληρυνσμοί, σκληρυνσμοί, vocantur et *συσφύλλισμα*, Gal. l. 5. de *S. F. c. 7.* Vide supra *Duritia*.

Indus, ἴνδος, idem, quod *Indicus*. Patronymicum a regione *India*, estque epitheton quo-

dam medicamentorum. Ita *Pilule Indę* Haly vocantur valide purgantes, quarum descriptio habetur in *Dispensatoriis*, & meminit etiam Forest. d. l. item *Emplastrum indum* Tharsei Chirurgi, apud Gal. l. 4. de *C. M. P. G. c. 13.*

Indusium, χιτωνόνος, stricte significat lineum vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Talia in agris mutare, nonnulli dissuadent, alii commendant; de qua controversia & legatur Rolf. O. & M. M. *Sp. l. 14. f. 2. c. 3.* & Casp. Rejes *C. El. quest. 82. n. 10. 11.* *Indusia* in mures murata notavit Helm. *tr. Imago Ferm. impr. n. 9.* *Indusium* etiam in fetu sceminino vocatur *Tunica Amnios* corpusculo obvoluta & una in partu excluda. Valles. l. 5. de *H. C. F. c. 17.*

Inebrio, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Est autem nihil aliud *inebriare*, quam caput ferire, deliria progignere, καὶ κλίω πλῆρῶν καὶ πρὸς τὸ σπασμὸν ἐργασθεῖαι, uti vivis coloribus descripsit Galen. c. 3. de *R. V. I. A. t. r. seqq.* An liceat per mensem semel *inebriari* sanitatis causa? rectissime quæstionem negative solvit Lentil. d. l. *P. II. p. 675.* cum non sint facienda mala, ut inde veniat bonum, præsertim cum & bonum hoc incerti profus sit eventus. Quare rectissime scripsit Linden. Turpe est, *inebriari* nocte: turpius die: turpissimum mane. *Ex. X. §. 295.* Quid? quod *Paracell.* odorem *inebriativum* causam caduci seu epilepsię circa veritatis jacturam statuerit *tract. h. tit.*

India, ἰσθία, est abstinentia a cibo & potu. Potest etiam vocari ἀλιγοσσία. Nam vel totalis, vel partialis *abstinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter Res Medicas non naturales, quamvis Galen. l. de *V. S. adv. Evassistratum c. 9.* e numero rerum existentium excludat, scil. *Physicam*. Favere potest sanitati promovendę, & morbis gignendis, Rolfink. O. ac *M. M. Sp. lib. 2. f. 3. cap. 72.* & *lib. 18. f. 1. cap. 5.* & 6. Extremam *inediam* septem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Linden. *Ex. XIII. §. 238. seqq.* Dari tamen *inedias* multo longiores, crediderant nonnulli Clarissimi in arte Medica Viri, verb. gra. Lang. l. 2. *ep. 27.* Hildan. *Cent. 2. Obs. 40.* & 42. & c. 3. *Obs. 85.* *Cent. 5. Obs. 33.* Casp. Rejes *G. El. q. 58.* quas tamen ad unum omnes & similes ceu omnino fictas & ementitas rejicere non veritus est D. Velschius *Ephem. N. Cur. A. III. Obs. 35.*

Ineptus, ineptitudo, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτήδειότης,

in genere significat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub se vero multa comprehendit. Hinc rectissime Linden. scripsit *ineptium*, quod est alienum a re, a persona, causa, loco, tempore, modo, *Ex. XI. §. 123.* Gr. dicitur ἀνεπίος. Et *ineptus risus* Melancholicorum proprius vocatur a Seren. *cap. de splene curando.* Vid. Keuchen. in *Not. p. 178.* Gr. ἀνεπιος, *intempestivus.*

Inertia, in genere idem, quod *ignavia*. Proprie tamen *imperitiam* in aliqua arte significat. Græce ἀτεχνία. Vide *imperitia*. Hanc recte temeritatis nutricem & matrem vocavit Hippoc. in *Leg. III. 14.* * Significat etiam impotentiam ad motum, sic inertia particularum solida vel fluida nostri corporis componentium significat, eas difficile, & lente moveri. Hoc sensu passim apud recentissimos Auctores Med. accipitur.

Inesis, *inethmos*, ἴνσις, ἰνθημός, idem, quod ἀνάσις, *vacuationem* significat a verbo ἴνω, *vacuo*, quod legitur apud Hippoc. *l. de L. H. XXXIX. 11. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 17.* quemadmodum & ἰνθημός legitur apud eundem *l. de Loc. in hom. XXX. 13. XLV. 6. XLV. 3. 8. L. 14.* Junge Foef. *pag. 282.* Erotian. *Onom. ἴνσις κἀθημός λέγεται ἰν ἰππευσιδῶρος.*

Inexercitatus, ἀγυμναστος, idem, qui *otiosus*, piger, qui corporis quieti nimis vacat. Galen. *l. 2. de sympt. caus. c. 2.*

Inexpertus, idem, qui *imperitus*, ἀπειρος.

Infans, apud Latinos lata gaudet significatione. Complectitur enim & foetum humanum in utero bimestrem, trimestrem, &c. & Græce vocatur Hippoc. ἠπίον, *4. aph. 1. c. 3. Epid. f. 2. t. 7. c. 8.* ubi vide. Galen. *comm. ad h. l.* Adde Dieter. *n. 570. C. Rejes C. El. q. 55.* Communiter tamen sumitur de recens natis usque ad illud tempus, donec incipiant sermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio a non fando. Et Gr. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Dieter. ad primum septennium usque extendat *num. 643.* De sanitate tuenda infantum consule Gal. *l. 7. de san. tu. c. 7. seqq.* Spagyricorum *infans*, qui dicitur in magisterio Lapidis Philosophici, & quomodo per imbibitionem nutriatur, legatur Libav. *Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 8. c. 8.* & *Alchymie Pharmaceut. c. 7.*

Infarcatus, substantive & adjective, ἐμφορῆς, ἐμφορῆτος. Vide *Empbraxis*, *Empbracticos*, *Empbragma*.

Infectio, homonymum est vocabulum. Vel enim idem est, quod *tinctus* vel *tinctoria*, Gr. βαφή. Unde *Ars infectoria*, sive *tinctoria* voca-

tur. Et *infectores* sunt iidem cum *tinctoribus*. Scribon. *num. 57.* Vel quod Medicis usitatus, convenit cum *contagio*, & denotat *mixtum*, malignum & venenatum, de quo supra. Vide *contagium*. *Infectum corpus* legitur apud Scribon. *n. 185.* De differentia inter *infectionem* pestis & *infectionem* Medicam cui placet legere, videat Paracel. *l. 1. de peste c. 1.* *Materia infectionis* dicitur & inquinamentum, inquinabulum, impressura apud Severin. *l. de nov. obs. abscess. c. 23.* & alibi.

Infelix lignum sambucum vocant, Laur. *l. 27.*

Inferior, vide *Cato*.

Infernus, ᾠδὴν. Vide *Orcus*.

Infervescacio, h. e. in aliquo vase fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. *num. 39. 53. 153. 271.* Item *Infervesco*, *num. 37. 188. c. 9.*

Infestio, ἐνοχλῆσι. Vide *Enochleo*. *Infestare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehementer impetu, velut festinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Lind. *Exerc. XVI. §. 45.*

* *Infibulatio*, ἀγκυτησιμὸς, Lat. infibulare, nihil aliud erat, nisi fibulæ per præputium trajectio. Cujus rationem Celsus *L. VII. cap. 15.* docet. Infibulare autem adolescentem olim consueverunt interdum vocis, interdum valetudinis causa, præsertim vero ut servarentur a coitu immunes. Erat autem fibula circulus æneus, quo item histriones, cui generi hominum potissimum vocalitas necessaria est, utebantur antiquissimis temporibus.

Infidus, ἀπιστος, dicitur de signis *incertis*, Gal. *2. apb. 27.*

Infimus. Vide *Imus*.

Infinitus, ἀπειρος, idem, quod *Immensus*, Epitheton doloris apud Scribonium *num. 190. 194.*

Infirmarius, νοσητώσις, vocatur *infirmorum curator*, quemadmodum & locus, ubi infirmi curabantur, *Infirmarium* & *Infirmatorium* dicitur, teste Dieter. *n. 655. ferme circa fin.*

Infirmitas, *Infirmus*, ἀρρώστια, ἀσθενία, ἀσθενία, ἀρρώστος. Vide *Arrostitia*, *Asthenia*. Nullum hominem fuisse, qui omnes partes corporis simul *infirmas* habuerit, asserit Gal. *l. 2. de L. Aff. c. 7.* Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur Lind. *Ex. XIII. §. 366.*

Infixus, κατὰπεπραμένος, a κατὰ μέρος, transfigo. Dicitur de festucis & aliis, quæ membris *infixi* possunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento, Gal. *l. 1. de fac. Nat. c. 14.* Dolor *infixus*, ἔδῃν, ἐπέδῃν, de-

scribitur a Gal. *l. 2. de sympt. causf. c. 5. circa fin.*

Inflammatio, φλεγμωνή, φλόγωσις, accipitur late & stricte: late significat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, absque tumore, quæ alias φλόγωσις dicitur, qualis etiam in scorbuticis frequens esse solet. Vide *Phlogosis*. Stricte vero significat tumorem vehementer calidum p. n. in partibus carnis & sanguineis, cum rubore & dolore, proveniente a sanguinis fervidioris & impetuosius affluentis meatuumque minorum ordinem turbantis collectione & stagnatione. Græce dicitur φλεγμῆ. Nulla *inflammatio* magna est absque febris. Dividitur in internarum & externarum partium *inflammationem*. Illæ sunt plerumque erysipelaceæ, & facile malignitatem contrahunt. Distinctio quoque frequens in *legitimam*, quæ a sanguine sincero copia solum peccante oritur, & *spuriam*, quæ a sanguine heterogeneo, vel bilioso, vel seroso, vel crudo provenit. Plura videantur apud Dieter. n. 905. Linden. *Ex. IV. §. 23. seqq. multis. Ex. XVI. §. 46. seqq. ut & in Chirurgicis* Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumque *scriptis*.

Inflatio, εὐφύσημα, εὐπνευματώσις, vide *Euphysema*, *Empneumatosis*.

Inflativa Medicina, vel materia Medica dicitur, in cujus substantia dominatur grossa humiditas extranea, in quam cum egerit caliditas, generatur inde ventositas, quæ non dissolvitur. Tales sunt Phafeoli, &c. Avic. *Libr. de virib. cord. tract. 2. c. 1.*

Inflexio. κμπή, idem, quod *flexio*. Vide *Campe*, *Flexio*.

Influens, epitheton caloris nativi vitalis ad differentiam insiti vel innati, & intelligitur ille calor, qui mediante sanguine a corde distributo corpori ejusque membris communicatur & insluit, uti præter alios exposuit etiam Pompejus Caimus *de Calid. innat. c. 5.*

Influentia, ἐπιρροή, idem, quod *influxus*, atque dicitur non solum de humorum motu in aliquam partem; Ita sanguinis *influxus* omnis fit a corde per arterias, Lind. *Ex. IX. §. 47.* fed etiam de virtute quadam occulta a corporibus cœlestibus, vel sideribus descendente, & sese insinuante, a qua varios effectus dependere nonnulli statuunt. Gr. etiam ἐπιρροία vocatur. Ruland. & Johnson. ita descriperunt: *Influentia* naturalis est ea, quam *insundunt* astra superiora firmamenti ex naturali præscripto in hæc inferiora, quibus gubernant ac regunt per inclinationem in hominibus, brutis, aliisque & per vires & efficacias etiam

in insensatis. Helmont. per actionem quandam Regiminis hætenus scholis ignoratam expressit, quæ spirituum abstractorum instar promodum in sibi substrata objecta operatur; estque nihil aliud, quam connexitas stellarum, concitandi Gas inferum, juxta leges directionum ab omnipotente datas & fixas, *tr. Astra necessit. Etc. n. 15.* Plura de *Influentiis* Stellarum vide apud Schroder. *l. 1. c. 9.* Verum alii hunc astrorum in inferiora *influxum* commentitium, falsum, & propterea rejiciendum censent, inter quos est Linden. *Ex. XI. §. 187.* Fr. Hofm. *in Clavi ad d. Schroder. loc. & inter Physicos* Dn. Sturmii *in Part. Spec. Cosmicæ Scientiæ*, qui, excepto sole & luna, reliquis astris sive fixis, sive planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπέχειν. Legatur & de hac controversia Casp. Rejes *Camp. El. q. 34. n. 24. seqq.*

Influxus, vide *Influentia*.

Infœcundus, ἀγόνος, idem, quod *sterilis*. Vide *Sterilitas*.

Infra, κάτω. Vide *Cato*.

Infraspinatus, epitheton Musculi scapule partem externam & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora, agere retrorsum, Barthol. *l. 4. An. c. 2. p. 563.* Dicitur & *Suprascapularis inferior*, ad differentiam *suprascapularis superioris*, qui & *suprascapularis* appellatur, de quo *suo loco*.

Infrigidans Galeni, alias ceratum rosatum, *Mass. de febr. c. 28.*

Infrigidatio, *Infrigidans*, idem, quod *Refrigeratio*, *Frigefactio*, καταψύξις, ψύξις, ψύγμα. Vide *Catapsyxis*, *Frigefactio*, *Frigefaciens*.

Infundibulum, χωνίον. Vide *Choana*. *Infundibulum* est vas metallicum, oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas vel baculos conformans, Ruland. & Iohnf. *in Lexic. Infundibulum* argenteum pro cibo & potu descripsit cum applicatione Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. X. fig. 11. & Tab. XXXII. fig. 8.* In *Anatomicis Infundibulum* quoque vocatur sinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur: Alias *Pelvis*, item *incerniculum* appellatum. Vessing. *Syntagm. Anatom. cap. 5.*

Infusio, *Infusum*, ἔγχυσον, ἔγχυμα. Vide *Enchyton*, *Enchyma*. Accipitur duplici modo: Late & stricte, & rursus concrete & abstracte. In lata significatione concreta complectitur omnia medicamenta intus vel foris applicanda, quæ citra coctionem certo tempore in liquore macerantur, sive postea sequatur coctio, sive non, de quibus vide *Vveker. Antidot. gen. lib. 1. c. 15.* Blaf. *Medic. Gener. P. II. l.*

II. l. 7. f. 2. *subsecti*. 4. c. 1. & alii. Describi possunt *Infusa*, quod sint extracta liquida corporum solidorum ut plurimum præsentis usui dicata. In lata abstracta significatio denotat modum *infusionis* parandæ legitimum, qui videri potest apud Vecker. d. l. lib. 3. c. 12. Fr. Hofmann. in *Clav. Schr.* l. 2. c. 63. Blaf. d. l. &c. Strictè accipitur in concreto vel pro *Infusione* laxativa, vel purgante. Schroder. l. 2. c. 63. Anonym. *Sylv. Med. cap.* 9. Vel pro *Clysteribus*, Lind. *Ex. XIII.* §. 362. *seqq.* In abstracto *Infusio* modum non solum significat dietorum *Infusorum*, qui in citatis Autoribus & locis videri potest; sed etiam adhuc alium peculiarem & novum, quo liquor medicamentosus in venam corporis apertam infunditur, unde & *ars infusoria* & *clysmatica nova* audit, hujusque meminit aliquoties Rolfink. O. & M. *Med. Sp.* l. 8. f. 2. c. 30. l. 11. f. 3. c. 11. l. 11. l. 14. f. 1. c. 30. *Ephem. Nat. Curios. Ann. I. Obs.* 149. Joh. Dan. Major. *Invent. Med. I. Etmuller. Diff. de Chir. infusoria*, quæ tamen curandi ratio hodieque fere rursus exolevit.

Ingenitus, idem, quod *Innatus*, ἔμφυτος. Vide *Emphyos*. Inter curas ægritudinum æruginosarum, sive Luis Venereæ, quas Paracelsus proponit l. 7. *de morb. Gallico* c. 11. sexta eidem vocatur *cura ingenita*, quæ pertinet ad verrucas, & fungosas excrescentias.

Ingenium, Græcis idem, quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum variant & *ingenia*, Gal. l. de *cogn. & cur. an. morb.* c. 7. Linden. *Ex. I.* §. 14. Quod Hermes Trismegistus in Tabula sua Smaragdina intelligat per *magnum ingenium*, exposuit Ger. Dornæus in *Physica Trismegisti*, dicens, denotare summam diligentiam & industriam esse adhibendam in applicatione ignis ad opus illud secretissimum. *Vol. I. Theatr. Chym. p.* 382.

Ingerenda, προσφειδύμα, idem quod *assumenda* per os, h. e. alimenta. Et *ingestio* idem notat, quod *assumptio per os*. Vide 3. *de R. V. I. A. r.* 22.

Ingluvies, ἀνολασία τῆς ἀγίτης, ἀπλησία, idem, quod *vicius intemperantia*, insatiabilitas, Gal. 6. *aph.* 28. Causa est plurimorum morborum & cruditatibus dependentium; ita ut morbi & ægritudinum pericula e culinis exeant, Casp. Rejes C. *El. q.* 25. n. 16. & q. 88. n. 280. Helmont. matrem vocat trium peccatorum sanguinis, abundantiae, stagnationis, & heterogeneitatis, *tract. Retenta*. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernacule *Seruma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingesta. Bar-

thol. l. 1. *Anat. c.* 9.

Ingravidatio, idem, quo *Impregnatio*. *Ingravidationis* factæ absque immisione membri virilis observationem vide in *Ephem. N. Cur. An. III. Obs.* 273. Vide *Impregnatio*.

Ingredientia, vocantur medicamenta simplicia, interdum & composita, quæ in formula remedii compositi, quam receptam vulgo vocamus, præscribuntur.

Ingressio, *Ingressus*, βῆσις, late idem est, quod *ambulatio*, quæ fit, quando alterutrum crus per vices & firmatur & movetur, Hipp. 3. *de artic. r.* 73. Vide *Ambulatio*. Strictè accipitur de accessu Medici ad ægros. Ita Claudin. egregium libellum scripsit *de Ingressu ad infirmos*. Tropice sumitur de causa Ilei, quando dicitur esse *Ingressus* intestinorum mutuus. Linden. *Ex. IV.* 44. id est, insinuatio, duplicatura. *Ingressio* Spagyrica est nutritio, conjunctio, submersio. *Tb. Chym. Vol. IV. p.* 751. 764.

Inguen, βεβών. Vide *Bubo*.

Inhabitatio, ἐνοίκησις, Physiologie tropico tamen significatu dicitur a recentioribus quibusdam unio animæ rationalis cum corpore organico, mediante spiritu animali subtilissimo, per totum corpus nostrum expanso, cui anima veluti lumen inhabitat, quo spiritu expirante anima quoque expirat, & secedit. Verum consistit hæc res in meris conjecturis.

Inhibitio, ἐπισχέσις, idem, quod *cobibitio*, suppressio. Vide *Epischesis*.

Inbumatio, vocatur digestionis vel putrefactionis species, quæ fit sub fimo equino, aut abscondendo in terram, Rul. in *Lex.* Vide & *Tb. Chym. Vol. VI. p.* 563.

Injaculatio, est terminus Helmontianus, notatque acerbum stomachi dolorem spasmodicum, in quo motus quoque corporis aufertur, & affectus Tetano similis videtur, quem Belgæ rustici *Geschor* vocant tanquam a sagis immissa, *tr. Jus Duumviratus n.* 20. *Injaculata* quoque vocantur, quæ *Injecta*. Vide *Injectio*.

Injectio accipitur diversimode. Communiter pro infusione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem est, quod *enema*, ἐνσημα, *clyster*. Ita *Injectiones* penis, uteri, Schroder. l. 2. c. 41. Forest. l. 26. *Obs.* 2. Vide *Clyster*. *Injectio* in nates, Scrib. n. 10. 46. Vel pro fasciæ applicatione sive *Fasciatione*, Galen. *de fasciis*. Quid Græcis ἐσβολή significet, vide supra *Eisbole*. *Injecta materialia* Helmont. vocat, quæ materiam supponunt visibilem, invisibili tamen modo corpus intrant, & insensibiliter in-

injaculantur, ut sunt, spicula, spinæ, aciculæ &c. Vocantur & *Injaculata*. Quem modum non a præstigiis diabolicis semper dependere, conatur demonstrare idem tract. de *Injectis materialibus*, & *Injaculatorum modus intrandi*. Verum an factis firmiter demonstraverit, merito dubitatur.

Inimicus, πολεμῖος, idem, quod *adversus*. Nimum omne dicitur naturæ inimicum, Hippocr. 2. *aph.* 51. vide Dieter. num. 703. *Inimicitia mutua* nihil aliud est, quam *Antipathia*, de qua supra lit. A.

Inion, ἰνίον, id est, *occiput*, quod est postica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quod ob copiam tendinum fibrosa & nervosa est. Terminatur sutura lambdoide. Alii posteriorem cervicis partem esse volunt. Meminit Hipp. 3. *aph.* 26. Adde Dieter. n. 406. Foes. *Oec.* p. 283. Barthol. l. 3. *Anat. in præm.* descripsit, quod sit pars capitis posterior ab initio suturæ lambdoide ad primam cervicis vertebra. Jung. Linden. *Med. Physiol.* l. 2. c. 8. §. 17. Hoc occipitium ad præservandam ab epilepsia Florentiæ omnibus pene infantibus postquam menssem jam egerunt, fuisse instructum, testatur inter alios Jacob. Truncon. *de custod. pueror. san. tr.* 4. c. 13. p. m. 201. seq. Ab occipite vocantur etiam *Nervi occipitales*, a Gorthof. Bidloo, quos delineatos exhibet *Tab. IX. fig. 2. & 3.*

Initiatus, *Initiatio*, τελετῆς, τελετὴ, dicitur de solemnitate quadam festivali præsertim in Gentilium festis Eleyfinsis, de qua legatur C. Hofmann. *Com. ad Gal. LL. V. P. n. 482. seqq.* Transfertur vero sæpe ad alias solemnitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante Jurejurando, Linden. *Exerc. III. §. 23.*

Initium, ἀρχή, idem, quod *Principium*, de quo infra in *Pr. Initia* quoque vocantur extrema in filo aut fascia, Gal. 2. *de iis, q. in medic.* l. 8. *Initia* corporum omnium naturalium duo statuit Helmont. Elementum aquæ, quod est *initium* ex quo, & fermentum, sive *initium* seminale per quod, id est, dispositivum, tr. *Caussæ & Initia Naturalium n. 23.* In opere lapidis Philosophici spagyrico *initium* est corruptio, finis vero generatio. Ger. Dorneus *tr. Artific. supernat. c. 7. Initiatrix*, προκταρτικὴ, id est, *Causa procatartica*, Gal. l. 6. de *L. A. c. 4.*

Injucundus, ἀνδής. Vide *Aedes*.

Injuria, ἀδικία, quid significet proprie, notum est. Talem sæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris & adstantibus; & omnino præstat generoso contentu vindicare. Accipitur vero haud raro *Injuria* pro mala affectione,

v. g. *Injuria aeris*, *Injuria oculorum*, dentium.

Innato, ἐπίσταται. Vide *Ephistame*.

Innaturalia, vel *Supernaturalia*, corpora sunt ea, quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum, ut quandoque loquatur quis: Mihi videre videor hominem præ oculis, qui tamen plus ducentis milliariibus abest, vel aliquando vita functus est ante viginti annos. Ioh. in *Lex.* Summa, sunt *Entia rationis*.

Innatus, ἐμφυτός, vide *Emphytos*, idem, quod *Nativus*.

Innominatus, ἀνόνοτος, dicitur de omni eo, quod laborat ἀπορία τῶν οὐκ ὀνομασθέντων, defectu proprii nominis. Ita ossa *Innominata* vocantur, quæ ossi sacro adjacent ad latus, quorum tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero sumta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgo *innominata* vocabatur, quia antiquis absque nomine, basis est reliquarum cartilaginum. Gal. l. *de vocal. instr. diff. c. 4.* Barthol. l. 2. *Anat. c. 11.* *Innominatus* quoque morbus in specie hic dicebatur, qui medio loco inter lethargum & phrenitiam collocatur, in quo ægri convivent oculis, somnolenti stertunt &c. Gal. l. *de puls. ad tyron. cap. 11.* Vide *Coma vigil.*

Innovatio, νεωτεροποιία, idem, quod *novatio*, a verbo νεωτεροποιέω, *innovo*, novum quid molior, quo usus Hippocr. 1. *aph.* 20. Absit vero a Medico omnis vitiosa *novatio*, quamvis lucrosa, qua augere & extrahere solent morbos eorumque curationem lucrifera, ut inde bursa ære graviores fiant. Dieter. n. 569. Profecto res hæc non caret periculo, & lædit conscientiam, Chirurgastris tamen nostris non adeo infrequens.

Innuens, ἐπιδελκός. Vide *Epineucos*.

* *Inoculatio*, Variolatum, est Variolas operi Chirurgiæ arcessere, ut ii, qui nondum hoc morbo correpti sunt, corripiti autem debeant, felicius, & sine periculo evadant. Hæc autem erat Chirurgia a Constantinopolitanis ad nos nuper profecta. Primum quidem puris guttas quinque, vel sex inter maturandum ab adolescentem variolis discretis laborante extrahabant, quod parva phiala vel pixide inclusum loco operationi assignato deportabant, ubi omnibus ad inoculandum præparatis vulnuscula duo infligebant, unum in brachio, alterum in crure lateris oppositi, tum pus prædictum penicillis applicabant, & ligaturis firmabant. Non opus est autem, ut incisiones cutem prætergrediantur, neque grano hordei longiores sint: penicilli post hor. 24. removendi sunt.

sunt & ulcera empl. Diachil. vel foliis braffice operienda, & in posterum semel vel bis in die pro ratione quantitatis puris ibidem scarentis detergenda, & medicanda. Hoc facto sensim morbus produceretur, & symptomata mitia sequentur. Utrum autem hoc facere liceat, nostri morum magistri multis rationibus ducti ambigunt. V. Allen. synopf. univ. med. Pract. art. 158.

Inoculatio, ἐνσπυλλισμός, significat in Horti cultura insitionis speciem, quando surculus vel solum gemma alicujus arboris in aliam artificiose inferitur, de qua Theophrast. l. 2. *Hist. plant.* quæ significatio non est hujus loci. Verum Inoculationem quoque vocavit Charltonus mutæ conjunctionis nervorum vagiparis cum aliis speciem, *Oecon. Anim. Exerc. X. §. 18.*

Inopinatus, *Inopinabilis*, ἀδρόγος, & adv. ἀδρόγως, *inopinato*, dicitur de accidentibus & eventibus, sive sec. sive præter naturam, quæ morbis superveniunt & mutationem aliquam inferunt, quibus minus fidendum esse docet Hipp. 2. *aph.* 27. Junge Dieter. *num.* 660.

Inosculatio, ἀνωσίωσις, dicitur mutua vavorum diversi, vel etiam unius generis connexio. Latine etiam Anafomosis usurpatur & utraque legitur apud D. Bohn. *Circ. Anat. Prog. VI. p. m.* 107.

Inordinatus, ἀτακτος, ἀτακτος. Vide *Ataxia*.

Impinguedo porci, costa herba in phthisi singularis. Joach. Camerar. *Hort. medic.* 13.

Inquietatio, *Inquietudo*, *Inquis*, ἀλυσί, ἀλυσίως. Vide *Alyce*. Gal. c. 2. in 1. *Prophet.* t. 27.

Inquisitio, ζήτησις, item indagatio, *investigatio*. Hæc si in ulla alia, certe in Medicina summe necessaria est, præsertim cum non omnia sensui & intellectui sint manifeste obvia, ut non indigeant *inquisitione* ex Galen. l. de opt. dic. gen. *sepe circa fin.* Neque etiam tanti putare oportet auctores, vel autoritatem, quamvis de publico meritissimorum, cujus reverentia absterreamur ab *inquisitione veri* atque *utilis*. *Veri* quidem propter utilitatem: *utilis* vero propter sanitatem. Quo plenior enim & certior est nostra de rebus cognitio, tanto majore ipsis cum fiducia atque securitate utimur, verbis elegantissimis Lind. *Ex. XI. §. 6.*

Insalubris, νοσηρός, νοσηρός, idem, quod *morbosus*, *eger*, *agrotus*. Applicatur vero diversimode omnibus rebus p. naturaliter sese habentibus, subjecto, caussis, accidentibus, signis, uti patet ex Galen. *Art. Medic. c. 3. 4.*

Tom. II.

5. *segg.* Junge Oddi de Oddis *Commentar. ad Gal. h. loc.*

Insanabilis, ἀνίατος, idem, quod *incurabilis*. Vide paulo superius. Quibus addi potest, quod *insanabilitatis* essentia in hoc consistat, quando videlicet morbus superavit vim corporis, verbis Hipp. 4. de *R. V. l. A. t.* 22. allegante Lind. *Ex. XII. §. 64.*

Insania, ἀστροφωσία, idem, quod *delirium*, *insipientia*, *dementia*, *mania*. Vide *Delirium*. Nomen *insanie* mentis significat ægrotationem, & morbum, i. e. *insanitatem*, & ægrotum animum, quæ appellarunt *insaniam*, verbis Ciceron. 3. *Tuscul.* 4. citante Dieter. n. 653. Paracellus strictiorem commentus est *insanie* acceptionem, distinguens inter *lunaticos*, qui delirant ex motu & influxu lune; *insanos*, qui hæreditarium malum & a prima nativitate contraxerunt; *vesanos*, qui per venenata alimenta insecti in delirium incidunt; *melancholicos*, qui ex intrinseca vitiosa humorum & spirituum dispositione corripuntur mentis alienatione; & *obsessos*, quæ a diabolicis insultibus infestati delirant, de *morb. Amentium Tract.* 1. c. 5. *Insanie* labem communicari posse in posteros, confirmat quoque Helmont. *tract. de Conceptis*.

Insatiabilis, ἀπληστία. Vide *Aplestia*.

Insclitia, ἀγνοια, ἀμαθία, ἀπιστημοσύνη, idem quod *ignorantia*, (quamvis Galen. inter ἀπιστημοσύνην & ἀγνοιαν, aliquod discrimen statuat l. 7. de *Hipp. & Plat. decr. c. 2.* quod huc non pertinet) quid significet, notum est. Extremus gradus *insclitæ* est, quando quis ea, quæ in vulgus nota sunt, ignorat, judice Gal. cap. 3. in 6. *Epid. t. 28.*

Insectilis, ἀτομος. Vide *Atomus*.

Insectum, ἄρτος, (particula in positive non privative sumta) est nomen animalis plerumque exanguis, imperfectioris aliis, variis incisuris aut annulis præditi, & commissuris insigniti, cujus species multifariæ habentur, quas descriptas videre licet in Ul. Aldrov. *integr. Tom. 3. de Insectis*. Jungatur e novissimis Joh. Schvvammerdamii *Historia insectorum generalis*, cujus etiam fit mentio in *Actis Erudit. Lips.* 1685. *Insecta* etiam divisa vivere, & cur? demonstravit Casp. Rejes C. *El. q. 31. n. 3. segg.* Aere nutrirri, testatur *Observatio in Eph. Nat. cur. An. 1. O.* 120.

Insensibilis, duplicem obtinet significationem. Vel enim Græce vocatur ἀδηλος, i. e. *occultus*, minus evidens; vide *Adelos*: vel notat stupidum, & sensationis experts, & Gr. dicitur ἀναισθητος. Vide *Stupor*.

Insensibilis, ἀχρηστος. Vide *Achoristas*.

I

ln

Inserio, ἐπιρροή, ἔκχυσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam & insinuationem vasorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & septem oculorum tunicae *inseriones* vocantur Gal. l. 10. de V. P. c. 2.

Inseffio, ἐνέδρα. Vide *Enebre*. Sumitur & apud Latinos pro *vaporario* & balnei specie, & Gr. dicitur ἐγνάθισμα, de quo Morell. l. 2. formul. rem. f. 1. c. 4. Vide *Encathisma*.

Insidentia, ἐπίσκασις, dicitur, quod *insidet*, aut supernatatur urinæ, cui opponitur ὑπόσκασις, *subsidentia*. Vide *Epistasis*. Dieter. 324.

Insidians, λοχῶν, epitheton morborum clandestinorum seu clam cum vehementia infestantium, quod tamen ceu ineptum improbavit Gal. c. 1. in 3. *Epid.* t. 8. Verum an satis firma ratione, alii videant.

* *Insignia Bacchantium*, Turnerus vocat morbum apud Dammonias, & Belgas maxime familiarem, & fere endemium ob pravam bibendi consuetudinem. Signa autem hujus affectionis sunt guttulæ quaedam parvæ, rubicundæ per totam faciem & præcipue nasum hinc inde sparstæ. Tres gradus a quibusdam numerantur, *rubedo simplex*, *rubedo pustulosa*, & *rubedo ulcerosa*. Facies, & nasus aliquando in molem prodigiosam supercrescunt, ut mihi quoque Patavii in egregiis potatoribus observare contigit. Idem Turnerus refert, cuidam ex his potatoribus tali morbo summe affecto sanguinem per ipsam cutem variis in locis exilire consuevisse & ubertim confluere. De ratione curandi hunc morbum V. Allen. synops. univ. med. præf. art. 1146.

Inspidus, ἀποιός. Vide *Apoeos*. *Inspida* magis nutrire, quam acria & amara, docet Gal. lib. 2. de Al. fac. c. 64.

Inspientia, idem, quod *Despientia*, *Dementia*, *Insania*, Gr. ἀγνοησις. Legitur apud Hildan. *Centur. Ep.* 41. *inspientia* a purgantis fortioris usu inducta. Alias *inspientia*, quandoque pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπισμοσις dicitur. Vide *inscitia*.

Insolatus, ἀλλοθής, i. e. a sole calefactus, Gal. l. 8. *meth. med.* c. 2. Vide *Elietheres*.

Insolens, ἀσυνήθης, idem, quod *insuetus*, *insolitus*. Vide *Astnetes*.

Insomnia. Pacuv. *Vigilia*, Charif. de differentiis vocum.

Insomnis, ἀγρυπνός, i. e. qui *vigilat* intempestive & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuntii tristes reddunt homines *insomnes*. Gal. de Art. med. constit. c. 18. Vide *Vigilia*.

Insomnitas idem esse videtur, quod *Pervigilium*, h. e. somni privatio, ceu in omnibus dispositionibus malum. Avic. l. 1. fen. 2. doct.

2. c. 13. Apud D. D. Vvedel. *Patholog. sect.* 3. c. 7. p. 356. legitur *insomnitas*, quamvis, quod pace Autoris acceptum velim, non videam necessitatem, ob quam vocalis *e* inserta sit, cum pleraque omnia substantiva ab adjectivis in *is* desinentibus solam syllabam ultimam *tas* recipiant.

Insomnium, ἀνύπνιον. Vide *Enypnion*.

Inspectio, ἐπιρροή, ἐπι κέψις, proprie significat attentam alicujus rei considerationem beneficio visus factam, quæ Medico ad accuratam cognitionem necessaria est & utilis. Hinc & agros, & alia circa agrum contingentia probe inspiciat. *Inspectio Urinæ* est phrasis notissima. *Inspectionem ventris* non purgare ab fanaticidii suspitione scribit P. Ammann. *Iconic.* p. 122.

Inspecturio, ἐψάω, i. e. paratus sum ad inspiciendum, quemadmodum & *Confirmatorio*, ἐσχυραίνω, i. e. paratus sum ad confirmandum, Gal. 1. de artic. t. 3.

Inspiratio, ἐσπιοή. Vide *Eisproos*.

Inspissatio, πύκνωσις, *spissatio*, idem, quod *condensatio*. Est enim humidi per partium subtilissimarum exhalationem & consumptionem condensatio, cui opponitur *subtiliatio*, vel *attenuatio*. Vide *Condensatio*.

Instabilis, ἀβεβαιός, ἀκατάστατος, idem, quod *inconstans*. Vide *Abebeos*, *Acatastatos*.

Instauratio, ἀναθεσις. Vide *Anathresis*, idem, quod *restauratio* corporis, iterata nutritio, & refectio.

Instillatio, ἐνδάκρυσις, ἐμβροχῆ, ἐπιβροχῆ. Vide *Embregma*, *Embroscha*.

Instinctus, vocatur hodieque cum epitheto *Naturalis* principium movendi intrinsicum brutis potissimum proprium, cujus virtute motus in eorum corporibus & certi & quandoque determinati & sensus omnes perficiuntur, ita ut in quibusdam animæ rationalis vim quodammodo amulari, præsertim in sensibus internis, videatur. An vero sit substantia & qualis, an ipsi spiritus animales, an ab his aliquid separatum, aut an solum sit proprietas quædam coessentialis, nondum satis est a Phytologis expeditum, neque hujus loci, ut prolixius inquiramus. Quomodo Græce dici debeat, an ὁρμή, vel ἀνάστασις, ventilare etiam nolumus, quamvis fortassis posterius satis quadraret, secundum significatum proprium, nisi alia significatio huc non pertinens jam esset usitatio.

Instita, idem, quod *Fascia*, ἀσκήσαν, Scribon. n. 47. 133. Rhod. in Not. ad h. l. Inde & *Lumbricus latus instita* dictus est, teste eodem ad n. 140.

Institior, *παιδεία, καίπαιδσι, πάλαι*, i. e. *ven-ditor*. Hinc *unguentorum institior*, pigmentarius, *μυροπάλαις*, dictus fuit. *Scrib. num. 22. Rhod. ad b. l.*

Institutio, *παιδεία, παιδισι, διδασκαλία*, id est, doctrina, informatio. Hæc alia esse debet apud tyrones, vel qui introducuntur, & alia apud eos, qui perfecte omnia edocentur, Galen. *l. de propr. libr. c. 5.* Quid alias in genere valeat *institutio*, docet Lind. *Ex. I. §. 21. 24.*

Instrumentum, *ὄργανον, organum*, vocabulum plurimi etiam usus in arte Medica. Generaliter significat rem omnem actioni certæ & usui vel operationi dicatam. In Physiologicis *instrumentum* vocatur pars corporis, quæ perfectam edere actionem aut usum perfectum præstare potest. Dicitur alias *instrumentalis* sive *organica*. Debent vero omnes partes corporis etiam simpliciores a Medico considerari, ut *instrumenta* vel *instrumentales*, quemadmodum ostendimus in *Dogmat. nostris P. I. cap. 2. d. 6. pag. 26.* Recte vero dividuntur in *instrumenta* prima & secunda, quorum illa censentur, quæ ex similibus partibus simplicis alicujus functionis sunt constituta; quæcunque vero rursus ex his componuntur, etiam toti *instrumenti* actui quam maxime inserviant, tamen inter secunda numerantur. Ita musculus, vena, arteria inter prima *instrumenta* numerantur; Digitus vero inter secunda, atque hoc magis pes, & pede magis crus, Gal. *l. de diff. morb. c. 3. & 4.* Morbi hujusmodi partium, quando vel naturalis illarum conformatio permuratur, vel numerus non servatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis positus deficit, vocantur *morbi instrumentales*, *d. l. c. 6.* Vide *Dogm. nost. P. II. c. 4. p. 123. seqq.* *Instrumenta communia* vel publica *ὄργανα κοινὰ* appellantur, venæ, arteriæ, nervi, quæ & *ἄγγα* dicuntur C. Hofm. *com. in Gal. de V. P. n. 1096.* *Cerebrum* vocatur *ὄργανον ἐπιπλωτικόν*, id est, *instrumentum* ubi sensus se producit. Idem n. 523. *Manus* Galeo dicitur & Aristoteli *ὄργανον πρὸ ὀργάνου*, *instrumentum instrumentorum*, *lib. 1. de V. P. c. 4. & l. 4. de part. an. c. 10.* Jung. Hofm. *d. l. n. 25. & 113.* Circa materiam medicam triplicem occurrunt quamplurima *instrumenta*. Circa Diæticam sunt omnia illa, quæ ad rem *coquinari* m pertinent, in vulgus nota. *Instrumentorum Pharmaceuticorum Catalogum* exhibet Schroder. *Med. Pharmac. Chym. l. 1. c. 19.* *Chymica* tradit Rolsink. *Chym. l. 2. c. 15. seqq.* Bæker. *in Oedip. Chym. Tit. 7. §. 2.* Libav. *Tom. II. Oper. p. 131.* *Chirurgica* recenset Hil-

dan. *in Cista militari* & *sparsim in observationibus*; nec non plurima apud Hippocrat. Galen. Aquapendens, Paræum, Sculcretum, &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoque in Lexico sub literis suis initialibus exponuntur. *Ignis* quoque vocatur *κατ' ἐξοχήν Instrumentum Chemicarum* proprium. Dorneus *Art. Chemist. l. 2. c. 6.* In negotio lapidis Philosophic. Jodoc. Greverius Presbyter proponit *sexdecim instrumenta* tr. *Secretum Greverii* dicto, quod est in *Vol. III. Theatr. Chymici.*

Injuvavis, *ἀνδρῆς*, idem, quod *Injuvandus*, de quo p. a. Vide Galen. *l. 4. de Med. fac. c. 16.*

Insuetus, *ἀσυνήθης*, idem, quod *Inconsvetus*. Vide *Asynthes*.

Insufflatio, *εὐφύσησις, εὐφύσημα*, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partem aliquam impellitur flatu vel oris spiritu, v. g. in nares ad curationem polypi, Galen. *l. 3. de C. M. S. L. c. 3.* & in os ad uvulæ morbos, *l. 6. c. 3.*

Insultus, *ἐπιβολή*, dicitur primum paroxysmi tempus. Vocatur & *ἐπιπνοήσις*, Galen. *l. de morb. tempor. c. 6.* Vide *Eisbole. Epistematia.*

Insuperabilis, *ἀνυπέβλητος*. Vide *Anyperbletos*.

Insuppurabilis, *ἀνεπιπνῶν*, dicitur de tumore, vel abscessu, qui propter frigiditatem non vergit ad suppurationem. Legitur apud Hippoc. *5. aph. 20.* Junge Dieter. *n. 64.*

Integrastrium, terminus Paracelsicus, quo innuere videtur, conjunctionem illam cruciatim, vel decussatim factam nervorum utriusque oculi opticorum, ita quidem, ut ipsorum substantia totaliter confundatur ordinariæ. Cui *unioni* etiam hodieque nonnulli hunc usum tribuunt, quod ideo sit a natura instituta, ne species visibiles geminantur. Enimvero non rem acu tangunt, siquidem & species audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorii combinati occurrunt. Quid? quod Vesalius, Aquapendens & alii observarint, nervos quoque opticos toto ductu divisos mansisse. Paracels. *fragm. de Anatom. Ocul. Bartholin. Anat. libell. 3. c. 2.*

Integritas, *Integer*, *ἀνσραϊστής, ἀσθραστία, ἀνέπαιος, ἀπυδιός*, accipitur in Medicina pro *sanitate corporis perfecta*, & actionum vigore illeso. Opponitur igitur læsioni. Occurrit passim in scriptis Medicis.

Integumentum, *ἐγυάλυμμα, σιέπαμμα, προβολή*, quid communiter significet, aliunde notum est. Ab Anatomicis vero *integumenta* vocantur corporis communia, cuticula, cutis,

& juxta nonnullos etiam Panniculus carnosus, quem tamen in hominibus dari nonnulli negant: Quidam etiam inter cuticulam & cutem statuunt tunicam reticularem & mucosam retiformis in oculo similem, de quibus omnibus legi poterit succincta & accurata descriptio D. D. Joh. Maurit. Hofmanni in *Idea Machinæ Humanæ. Exercit. 1. sect. 2.* ubi & *velamenta* vocantur. Ita Gothofr. Bidloo *integumentum* totum corpus investiens peculiariter delineatum exhibet in *suis Tab. Anatomicis Tab. IV.* membranæ musculorum communis nomine indigitatum.

Intellectus, vocabulum hoc diversimode accipi solet; substantialiter, & ita idem est, quod *mens*, *anima rationalis*, Gr. *νῆς*. Vide *Animus*. Hic *intellectus* etiam si fit in se purus spiritus & incorporea quadam substantia, utitur tamen subjecto aliquo, veluti sede sua & regia, videlicet spiritibus animalibus intra cerebri medullam confitis, a quorum maxime subtilium manipulo ipsa *phantasia* vel *imaginatio* existentiam suam obrinet, quemadmodum hoc prolixius & elegantissime expulit Th. Willis *P. I. de Anim. Brut. c. 7.* quæ hypothesis tamdiu nobis arridet, donec alii meliora & certiora in medium protulerint. Vel accipitur de *actu intelligendi*, & vocatur quoque *intelligentia*, Gr. *νοησις, σύνεσις*, quæ quidem principaliter ab anima rationali dependet, secundario tamen & instrumentaliter vicissitudinibus exposita est illa Functio per & propter spirituum animalium in quantitate, qualitate, motu, & loco contingentem varietatem; quemadmodum laudatus Autor *d. l.* & in aliis illius tractatus locis hoc egregie exposuit & demonstravit. De *intelligentiæ* & animæ discrimine legi etiam poterit *Theatr. Chym. Vol. V. p. 158. 159.*

Intemperantia. Et hujus vocabuli significatio variat. Plerumque denotat excessum in victu. Gr. dicitur *ἀκρασία*, (vide *Acrasia*) *ἀνοησία, πλεονομή, ἀπλησία*. Hæc morborum promus condus, sicuti contra *temperantia* sanitatis penitus dicitur. Propterea & illa mater, vel nutritrix; quemadmodum hæc contra noverca Medicorum habetur. Junge Dieter. *Iatr. n. 696.* Casp. Rejes *C. El. q. 88. n. 123.* Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. *δυσκρασία* dicta, quæ & a Latinis *intemperatura*, *intemperamentum*, vocatur, quemadmodum ex *Theatro Mundellæ* & aliis *Indicibus Galeni* constare potest. Vide *Dyscrasia*. Et homines dicuntur *Intemperati* secundum geminam illam significationem. Vel *ἀκόησοι, ἀκρατις, vel δόσκρατοι*.

Intemperies, *δυσκρασία*. Vide *Dyscrasia*.

Intentio, homonymon etiam est vocabulum. Vel enim materialiter & corporaliter accipitur pro *tensione*, *extensione*, Gr. *πίσις, ἔκτασις*, Latine & *intensio* vocatur. Cujus sunt species, *ἐκτασις, ἀρίπτωσις, & κλίπτωσις*, vide *Cataractis, Eclasis*. Vel de animi comprehensione & conceptu, & ita idem significat, quod *indicatio*, *ἔνδειξις*, scopus. Vide *Endeixis*.

Intepesco, *χλιαίρωμαι*, idem, quod *Tepeesco*, h. e. paululum calefio. Vide *Cblienestæ*.

Interaneus, *ἐνταῖον*, idem, quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea vomica*, n. 96. Rhod. in *not. al. h. l.* Strictè vero *Interanea* idem sunt, quod viscera abdominalis, *Ἡνῆ, τὰ ἐνταῖνα, τὰ ἐντόδια*. Vide *Entera. Hiva. Lind. Ex. IX. §. 57.* Rhod. in *Lex. Scribon.*

Interbastare, pharmacop. interfuere, a Græco *ἐπιπέσσειν*. Janus Cornar. *rei medicæ enumerat.*

Intercalavis, *ἐμβόδιον*, dicitur de mense, vel die, qui interseritur ab Astronomis, Gal. *c. 1. in l. Epid. t. 1.* Posset tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque solet, accipi, si luberet. Et Substantivum *intercalatio* significat additionem dierum aut mensium pro totius anni solaris aut magni complemento. Aug. *l. 1. de hom. partu c. 4.*

Intercapedo, *τὸ μεταξὺ*, idem, quod *interstitium*, *Intervallum*. Dieter. *n. 524.*

Intercceptio, *ἀπόληψις*. Vide *Apolepsis*. Accipitur & pro remedii genere, vel modo, quando nimirum humorum, & præcipue sanguinis motus intercipitur, Gr. *διάληψις*. Unde & medicamenta *intercipientia*, *διπλασματικά*, vocantur, quæ sunt e numero repellentium, saltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non fit in ipsa parte affecta, sed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur alias *Defensiva*. Rolsink. *O. & M. Med. Sp. l. 4. f. 4. s. 1. c. 15.* *Intercipientes* membranæ, *διαφραγματοειδεις*, vocantur septum transversum, mediastinum. Vide *Hypozocis*.

Intercidens, *παρεπίπτων*. Vide *Empipto*, idem, quod *Intervenens*. *Intercidens* pulsus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. in *def.* Quomodo hic a Dicroto differat, ego non video.

Intercisio, *διακοπή*, idem, quod *Diffectio*. Vide *Diacope*.

Interclusus, est epitheton curæ cujusdam peculiaris, quæ requiritur in quibusdam symptomatibus morbi Gallici gravioribus, v. g. ubi sal corrosivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum

in manibus pedibusque corrumpit, ut decidunt &c. Parac. l. 7. de orig. & cura morbi Gallic. c. 11.

Intercostalīs, μετοπλεύριος, epitheton musculorum, qui costis veris interjacent, suntque duplices: Interni & Externi. De quorum structura, fibris, & usu vid. Gal. l. 8. Anat. adm. c. 3. & 6. l. 7. de Us. part. c. 20. Barthol. l. 2. Anat. c. 2. p. 334. et vasorum, arterię et venę, de quibus etiam in Anatomicis.

Intercurrens, παρεπιπτων, idem, quod *intercidens*. Epitheton pulsus, Galen. l. 1. de diff. puls. c. 12. Est etiam apud recentiores epitheton febrium quarundam continuarum, quę contradistinguuntur *stationariis*, quando non a particulari anni constitutione dependent, sed indifferenter cum stationariis aut secum invicem commiscuntur, jam parcius, jam inclementius sævientes et depopulantes, uti descripsit eas Th. Sydenham. *Observ. Med. de Morb. acut. sect. 6. cap. 1. p. m. 409.* De Stationariis vide infra suo loco.

Intercus, scil. Aqua. Vide *Hydrops*.

Interdontium, vocatur intervallum inter dentes ejusdem ordinis. Lind. Ex. XI. §. 72.

Interdigitium, dicuntur Plinio calli, vel verrucę inter digitos, præsertim pedum, obortę. C. Plin. Secund. *Medicine l. 2. c. 56.*

Interfæmineum, περιηκιον, περιμενον, vocatur Hippocrati media illa pars, quę interjacet inter pudendum et anum, quod duobus feminibus sit interposita. Hipp. 4. aph. 80. 7. aph. 39. 2. de fract. t. 43. & 4. de artic. t. 45. (Junge Galen. in comm. ad hec loca) lib. 1. de morb. mul. Col. 34. Adde Foef. p. 497. Dieter. n. 675.

Intervitus, οθορα, quid significet, notum. In animalibus et hominibus equipollet *morti*. Alias omne genitum corpus secum habet et generationis et *intervitus* sui causas. Gal. l. 1. de san. tu. c. 5. præcipuam *intervitus* causam vocat *fluorem*, i. e. deperditionem portionum quarundam, quę opus habent restauratione, Jul. Alex. l. 2. Salubr. c. 10.

Intervulnūs, epitheton est epilepsię, quam *intervulnū* morbum vocari scribit Hartmann. *Disp. Chymico-Medica XVI. de Epileps. §. 2.* quia *intervulnū* nati hoc morbo potissimum corripī creduntur.

Intermissio, Gr. διάλειψις. Vide *Dialeipo*.

Intermittens, διαλείπων, vide *Dialeipo*. Pulsus *intermittens* qui dicatur, vide Galen. l. 1. de diff. puls. c. 12. scilicet, quando manifesta quędam mora in rhythmō observatur p. n. ob flammę vitalis defectum. Non est tamen semper lethale signum, teste experientia in

senibus et aliis.

Intervodium, συνταλις, φάλαγγξ, dicitur de ossibus digitorum mutuo sibi colligatis et articulatis, et ordine sibi succedentibus, Gal. l. 1. Anat. adm. c. 5. l. de off. c. 19. ab acie Gr. φάλαγγξ, aut turma equitum, quę συνοπλή appellatur. Alias Gręci iis ossibus peculiariter nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur *προκόρυδοι*, media *κόρυδοι*, et postrema *μετακόρυδοι*. Castell. Alias et φάλαγγξ vocatur articulus, quo magnus digitus offi Carpi propinquo dearticulatur. Gal. l. 2. de V. P. c. 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi ossa comprehendunt, ordine etiam eodem, velur in acie, constituta, quo ossa digitorum. Idem.

Interosseī, dicuntur musculi digitos in manibus et pedibus abducentes. Barthol. l. 4. Anat. c. 9. p. 575. & c. 14. p. 583.

Interpassare, Medicis est sacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta equaliter ubique distribuantur, neque conglomerentur, Ioh. Micrel. *Lex. Philos. col. 640.*

Interpellatus morbus Paracelso dicitur vagus, varius, qui nunc hoc, nunc alio modo paroxysmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxysmum, l. 2. de Tart. tr. 1. c. 2. & in *Expos.*

Interpolatus, usurpatur a Paracelso pro *intercalari*, sive intervenienti, & dicitur de diebus extra paroxysmum febrilem, sive *απορροξίας*, Schol. ad l. 2. de Tartaro tr. 2. c. 1.

Interscapulium, Bartholin. vocari statuit ipsam spinam scapulae, sive processum illum in gibba parte illius occurrentem, quę *ράφισ*, & Ruffo *σπροχή άμοπλευτών*, eminentia scapularum, Hipp. in *Mochlico το άνωμαλον της άμοπλευτης*, i. e. irregulare scapulae vocatur, libell. 4. Anat. c. 19. Verum Lind. saltem *fossule longę* utrinque illius spinę nomen hoc tribuit *Medic. Physiol. l. 2. c. 14. §. 51.*

Intersectio, διακοπή, idem, quod *interciso*. Vide *Diacope*.

Interseptum, κίον. Vide *Columna*.

Interstinctus, est epitheton variarum, quę alias etiam *Discretę* & *Distinctę* vocantur apud Thom. Sydenham. *Observ. de morb. acut. sect. III. c. 2.* ad differentiam confluentium.

Interstitium, διάστημα, generaliter idem quod *intervallum*. Vide *Diastasis*. In specie vero notat spatium duodecim horarum, in quo febris terminatur, Gal. l. 2. de cris. c. 9. *Interstitium ciliare* vocatur quoque circumferentia uvę tunicę oculi, ubi duplicata membrana ejus se reflexit ad humorem crystallinum, diciturque communiter *ligamentum ciliare*. Plem-pius

pius vocat *nexum flamineum*, & sunt tenuia quaedam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis similes, crystallinum humorem cingentes, qui horum ope necitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoque movetur. Barthol. l. 3. *Anat. cap. 8. C. Hofmann. comm. ad Gal. de V. P. n. 711.*

Intorvigo, *παράτημα*, significat cutaneum vitium, ex solutione continui cuticulæ primo per attritionem violentam facta, consequenter & a causa interna, falsis scilicet particulis ferosis tenuioribus sive ichorescentibus oborta. Convenire videtur vel cum *Sudaminibus*, vel cum *impetigine*. Scribon. n. 222.

Intervallum, *διακείμεναι*, vide *Dialeimma*. Quamvis non solum de febrilis paroxyfmi remissione & cessatione, verum etiam de aliorum morborum periodicorum exacerbationibus cessantibus usurpari possit & soleat. Vide Scribon. n. 99. 100. *Intervallum* quoque vocatur morula illa, quæ in pulsu contingit, si qua est, post subsidentiam arteriarum, antequam ab impulsu cordis denno distendantur, Galen. *de puls. ad Tyron. c. 4.*

Intestina terre tria, terreni vermes, Dioscor. l. 2. *cap. 22.*

Intestinum, *ἔτερον*. Vide *Enteron*.

Intortus, *ἑστραμμένον*, vel idem significat, quod *contortus*, *συνεστραμμένον*: vel præpositio *in* auget significationem, ut notet violentam insertionem, vel intrusionem, v. g. *Intortum linteam*. Scrib. n. 43. *Intorta* papyrus, Cels. l. 5. c. 28.

Intoxicatio, est idem, quod *infectio*, quamvis Paracels. restrinxerit *intoxicacionem* ad externam venenationem apostematum, vulnorum, uti videre licet l. 1. *de Peste c. 1. & 2.*

Intricatus, *ἐμπλεκόμενος* vel *ἑμπλεκόμενος*, quid extra forum Medicum significet, ex aliis Lexicis constare potest ac debet: In Anatomicis est epitheton musculi in aure externa sitii, qui & *Bicaudalis* vel *Tyicaudalis* vocatur ob varietatem. Vide *Bicaudalis*.

Intritum, *ἔτριτον*, *ἔτριμμα*, *ὑπότριμμα*, significat cibum, qui interitur & infricatur, sive cibis in mortario subactus, recentioribus Medicis *contusum* dictus. Rhod. in *Lex. Scrib. Intritum* specialiter quoque vocatur panis in cerevisia, quod & febricitantibus concedi potest ex mente Rolfinckii. Verum cum vino & saccharo ad resectiva merito refertur. Ovid. *ac M. M. Sp. l. 14. f. 1. c. 25.* ubi βλάμα Græce appellat, quod tamen teste Athenæo panem *intritum*, sed calidum significat. Henr. Steph. in *Thesauro*. Alias *ἔτριμμα*, ex Pollu-

ce significat quoque *facium*, qui vultui infricatur. *Introcessio*, idem, quod *impressio*, de quo vocabulo p. a. Illo nomine usus est Sculter. *Arm. Chirurg. Pract. II. Obs. 9. & 20.*

Introsusceptio, vel *Intusfusceptio*, vocatur ingressus p. n. portionis intestini in proximam, sive reduplicatio intestini instar digiti in chirotheca intus retracti & reduplicati, quæ causa rei lethalis habetur a Boneto *Seputchreti vel Anat. Pract. l. 3. sect. 14. Obs. 20. p. 910. 911.* Vocatur & *Subingressus*.

Inuemescentia, *ἰδος*, *ἰδύμα*, idem, quod *Tumor*. Vide *Tumor*, *Oncos*.

Inuado, *ἐπιπτα*, vide *Empipto*. Usurpatur de actu ipso secundo læsionis a morbis provenienti, qui & *invasio* vocatur *morbi*. Alias *invasio* etiam dicitur *incubus*, Gr. *ἐμβολή*. Dolæus *Encycloped. l. 1. c. 13. §. 1. pag. 197. a.*

Inualeco, *ἐπισχύω*, *ισχύω*, intensivam obtinet significationem, & notat *robur*, *vires acquiro*, *recupero*. Hippocr. 2. *aph. 8.* Junge Dieter. n. 415. Sed substantivum *invalescentia* accipitur privative, idemque est, quod *invaleluado*, Gr. *ἀβήσσημα*, *ἀβήσια*, *infirmitas*. Vide *Arreboestia*. Ita & Adjectivum *invalisus* idem, quod *debilis*, *infirmus*, *impotens*, Gr. *ἀδύνης*, *ἀδύνης*, *ἀδύνητος*. Et ita privativam obtinet significationem.

Inventio, *ἔννεσις*, dicitur consecutio rerum Medicarum, sive in mente solum, sive etiam realis. Non enim solum remedia *inveniuntur*, sed & causæ sanitatis & morborum debent per ratiocinationem legitimam *inveniri* prius rite investigatæ. Est autem *inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam sano sensu Methodica appellari potest, quia methodo & via quadam ordinata procedit. Dicitur & *Logica*, vel *rationalis*: Altera *fortuita*, casualis, quæ & *empirica* nominatur, qua res temere & incidenter reperiuntur. Gal. l. 1. *Method. med. cap. 4. & l. 3. c. 1.* *Inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud solet esse infrequens, dum multa ab aliud-agentibus inventa sunt, fatente etiam C. Hofmann. in *Gal. de V. P. n. 413.* *Inventoribus* olim divini honores fuerunt decreti, teste Lang. l. 2. *ep. 3.*

Inverecundus, *ἀνύστεργος*, quid proprie significet, e Lexicis aliis constare debet. *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis os frontis, Barthol. *libell. 4. Anat. c. 6. p. 706.* Dicitur alias Os puppis.

Inverso, *ἐπίστροφη*, vide *Epistrophe*. *Palpebrarum inversiones* propriis nominibus vocantur *ἐστρόφιον*, & *λαγοφθαλμιον*. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. n. 36. 37. Rod. in *Lex. Scrib.*

Invertens dicitur hodie virtus vel facultas medicamentorum, quando peccans materia e- jusque qualitas per portiones medicamentosas in contrarium permutatur; tenuis increffatur, crassa attenuatur, acris mitigatur, acida obtunditur aut dulcescit, quemadmodum passim in Practicis scriptoribus recentioribus observare licet.

Investigatio, ζήτησις, idem, quod *inquisitio*, vide *superius*. Est medium ordinarium inventionis, quam precedere solet.

Inveteratus, παλαιός, χρόνιος, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & distinguuntur a morbis recentibus. Non plane vero *inveterati* morbi iidem sunt cum *chronicis*, aut longis. Omnis quidem *inveteratus* est etiam longus, sive μακροχρόνιος, sed non vice versa, cum longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, παλαιόν, etiam usurpatur de remediis. Gal. l. 5. de S. Fac. c. 9. ad fin. Verbum *inveterascere* legitur apud Scrib. n. 250.

Inviscum, ἀνίσκητον, nomen Emplastri. Vide *Aniceton*.

Invidia, φθόνος, est affectus animi, & species *tristitiæ*, cum quis ex alienis bonis tristitia afficitur. Est vero pessima species tristitiæ, Galen. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. Est causa morborum, præsertim languoris, & atrophiciæ. Jung. Charlton. Ex. VIII. §. 30. Rolfink. O. ac M. med. Sp. l. 2. sect. 3. c. 107. Vocatur etiam *Livor*. Jul. Alex. l. 22. Sal. c. 3. Fascinationem quoque ab *Invidiorum* effluviis deduxit Lang. l. 2. ep. 36.

In virtute, i. e. in diluto, Capril. de febr. putrid. l. 2.

Inviscatio oculi, idem, quod λημν, γλημν, *glamie*, est quædam viscositas palpebram vel cum pupilla jungens, sive in ejus albedine, sive nigredine, vel utroque palpebras simul jungens, qualis fit propter vulnera in oculis. Galen. l. de ocul. c. 9. Est autem liber spurrius.

Invisibilis, ἀόρατος, quid significet, notum est. Hominis *invisibilia* sunt commentum Paracelsicum & Crollianum, de quibus vide Libav. Tom. IV. Oper. p. 19.

Inunctio, χρίσις, ἀλειψις, ἀλειμαξ, μωριστικός, idem, quod *Illitus*, vel *illitio*. Vide *illitio*. Sumitur vel pro ipsa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur. Ægin. l. 7. c. 20. Dicitur *unguentum*, Adeps &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro vel Mercurio vide Hildan. Cent. 5. Obs. 92. seqq. Rolf. O. & M. m. Sp. l. 6. f. 3. c. 2. seqq.

Invocalis, ἀφωσος. Vide *Aphonia*.

Involucrum, ἔλυμα, dicitur de membranâ partem aliquam investientibus. Ita Periostrion est *involucrum* ossium. Gal. in def. Pericardion vocatur *involucrum* cordis.

Involuntarius, ἀεὶόν vel ἀκόν, idem, quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis insciis & præter voluntatem nostram accidit, v. g. mictio vel urina *involuntaria*, idem quod *incontinentia urine*.

Involutus, ἀδίωσις, vide *Eilumenos*. Est & idem, quod *ileon*, epitheton intestini tertii tenuis, vide *Eileon*. Instrumenta quoque aliquando *involuti* solent, v. g. Auriscalpium lana *involutum* legitur apud Scribon. n. 230. & Manus linteo *involute* p. 180.

Involvulus, ἴδ, vermiculi nomen pampino sese involventis. Vide *Ips*.

Inustio, ἔγκαυσις, σὺγκαυσις. Vide *Encausis*. Accipitur vel Pathologicè de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione; vel Chirurgicè de operatione, quæ cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inustoria, Græcis *Cauteria*, Didac. Merin. de morb. internis, l. 3. c. 5.

Inutilis, δόσχετος, ἀπυροσος. Vide *Dyschrestus*. Lind. *Inutile* descripsit, quod alienum est ab utilitate communi, & quod noxam nocere & damnum dare atque perniciem potest, Linden. Ex. III. §. 284.

Iobolos, ἰοβόλος, est epitheton belluarum virulentarum, quæ venenum ejaculantur. Legitur apud Nonum de M. P. C. cap. 260.

Iodes, ἰώδης, id est, *æringosus*, ab ἰός, *æ-rugo*. Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æringosus* oriuntur, ἔμεται ἰώδεις, quorum aliquoties meminit Hipp. 1. *Prophet.* f. 1. t. 10. Coac. t. 169. l. 1. *Epid.* f. 2. t. 54. & alibi in *Epid.* Jung. Focf. p. 294. Causam vero talis vomitus pete e Sylvii l. 1. *Pr. med.* c. 30. §. 112. Significat & *cæruleum* colorem, *violaceum*, in qua significatio- ne usus Dioscorides l. 5. c. 171. ab ἰός, *viola*. Potest etiam significare *æringosam*, veneno- sum, ab ἰός, quod *æringum*, sagittam & venenum denotat. Vide *Ips*.

Ionta, ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones & excretiones, quæ videlicet per universum morbum aut saltem longo illius intervallo exeunt. Hipp. 4. *aph.* 2. & 21. Gal. in *comm.* a verbo ἰέναι, ire, exire. Dieter. n. 417.

Ionthos, ἰόνθος, Latine *Varus* dicitur, tumor exiguus & inflammatorius plerumque in faciei cute, ex portionibus sanguinis accensis crassioribus collectis & stagnantibus, obortus, Gal. l. 5. de C. M. S. L. cap. 3. Non est pru- rigi-

iginofus, neque ad scalpendum invitat, Æginet. l. 3. c. 25. duplites constituit varos: alios nondum induratos; alios vero in callum degenerantes. Aetius scribit, varum etiam *ακνυ* vocari, quamvis hoc vocab. non occurrat in Lex. Gorr. tamen putat, varos *ακνυς* dici, quod non pruriant. Foef. p. 17. Conveniunt *vari* cum *furunculis*. * Est etiam, Janugo, primi pili, quasi ab *αἰθρῶ*, quia flos juventæ. V. Henr. Steph. Lexic. Cl. Lentilius discrimen facit inter *Ionthos* & *Varos*, scribens, quod illi pruriant, hi vero non; deinde & *Ionthas* in genere feminino vocavit, qua autoritate an propria an aliena utrumque nitatur, non est mearum partium ventilare. Interea legatur laud. Autoris *Miscell. Medico-Præctic. Part. II. p. 559.*

Ios, ios. Vide *Ærugo*. Rul. dicit *ios*, id est, *Venenum*.

Iosacchar, *ιοσακχαρ*, id est, *saccharum violaceum* apud Actuarium. Gorraeus.

* *Ipecuacanna* herba, cujus radix ex Brasilia, non ita pridem ad nos advecta ad emesim blande & tuto promovendam, mirifice valet. Plurimi hujusce plantæ historiam tradiderunt, præsertim Pifo hist. nat. Brasil. l. 4. c. 53. sec. edit., Junker., consp. therap. pag. 35. Tournefort, Traité de la matiere Medicale, Tom. I. pag. 438. Lemerius, Pometus in distion. De viribus, & usû hujus radices consuli potest Helvetius *Traité des maladies* &c. Tom. 2. pag. 271. De Chymica hujus Analyti a Clarissim. Boulduc. instituta confer. *Acta Reg. Par. an. 1700. Histoire*, pag. Memoires, pag. 1. & 97. nec non ann. 1701. Memoir. pag. 149. edit. in 120.

Iotacismus vocatur a Lentilio vitium linguæ, quando vocabula vel certas literas enunciare nequeunt. Pertinet ad *Balbos* vel *Bialos*. Legitur cum *Lambdacismi* descriptione in d. l. P. II. p. 647. seqq.

Ipnos, *ἴπνω*, idem quod *κλινω*, *Furnus*, *ἴπνω*. Hippocr. l. 2. de morb. XLIV. 17. ubi *ἴπνω* legitur. Hinc panes *ἴπνωται*, *furnacei*, si ve in furno cocti dicuntur, l. 2. de dieta XI. 3. Vide Foef. p. 285.

Ipoterion, *ἰποτήριον*, nomen medicamenti, quasi Latine *Expressorium* dicti, ab Heraclide inventi apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 7. ubi perpetam *ἰποτήριον* legitur, notante C. Hofm. in *ἀνδράτου* notis ad b. l.

Ips, *ἴψ*, idem, quod *involutus*, de quo p. a. *Vermiculus* videlicet sese vel foliis & pampinis vitis involvens, vel vestibus. Unde *Ips vitiarius*, & *Ips vestiarius* appellatur. Aldrov. prolog. de Insectis p. 5. & 6. & l. 4. c. 5.

edit. Bonon. Linden. Ex. V. §. 110. seqq.

Ira, iracundia, *ὀργή, ὀργιλότης, θυμός, ὄζω, θυμῶν*, inter affectus animi facile notissimus, frequentissimus, vehementissimus habetur, cuius impetus nihil ab infania & furore differre, scripsit Galen. l. de cognosc. & curand. anim. morb. c. 4. & 5. unde & vulgo *Furores brevis* dicitur. Hujus vero affectus formalis ratio adeo intricata est, ut difficile, imo pene impossibile sit, generaliter & simul accurate describere. Maxima vero spirituum & sanguinis perturbatio concurrens, quod patet ex characteribus & signis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore suffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes strident &c. Operam tamen in exponendo hoc affectu egregiam impenderunt Charlton. Ex. IIX. Par. §. 27. Willis de An. Brut. P. l. c. 9. Jungatur Roh. O. ac M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 103. Fabr. Hild. cent. Epist. 1. Sunt vero potissimum duæ species *iræ*, quarum una celeris est, & *ὄζωθυμῶν* Hippocrati dicitur, Latin. *Excandescencia*, & homines *ὄζωθυμοί*, Hippocr. l. de int. affect. t. 68. l. 6. Epid. f. 4. t. 4. f. 5. t. 18. l. 1. de diet. XXXVII. 5. altera gravior longoque tempore pressa, Gr. *θυμός, ὀργιλότης*, Lat. *Iracundia*, & qui illam habent, *θυμώδης* Hippocr. vocantur, & *ὀργίλοι*. Vide Foef. Oec. p. 457. Est vero *ira* non solum causa morborum procatartica, ita ut mors quoque insecta sit illius vehementia, contra auctoritatem Gal. qui negavit, quendam ex *ira* mortuum esse, l. 2. de sympt. caus. cap. 5. uti patet ex Casp. Rejes C. Et. q. 50. & 79. Veram etiam aliquando causa sanitatis, & remedium esse potest, si levior, moderatiorque fuerit. Hinc Hippocr. suavit l. 2. Epid. f. 2. n. 26. Jung. C. Hofmann. l. 5. c. 39. §. 6.

* *Iringes*, *ἰρῖγγες* arteriæ, quasi *ἀσπρῖγγες*, quia in aspera arteria aer agitur. Si Græcum est *ἰρῖγξ*, velim ab *ἰρῖν*, loqui: arteriæ enim vi loquimur.

Iris, *ἴρις*, vocabulum est *πολύσημον*. In Physicis notat illum multicolorem *arcum caelestem*, si ve Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum plane conveniunt recentiores etiam Philosophi, quamvis in hoc omnes consentiant, quod ejus colores pingantur per radios solis in guttulas aqueas illapfos & tum reflectendo, tum refringendo varie ad visum transmissos. Hanc ante diluvium fuisse negavit Helmont., et. *Meteoron Anomalum* n. 2. Verum an satis valido argumento hoc fecerit, dubito. In medicina *iris* significationem habet. 1. Botanicam, quæ etiam non est hujus loci, 2. Anatomicam, & notat circulum &

coronam in oculo mediam, ubi inter se committuntur tunicae universae Gal. l. 14. meth. med. c. 19. l. 10. de V. P. c. 2. & 3. C. Hofmann. in comm. ad Gal. n. 727. Barthol. l. 3. An. c. 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus caelestis similitudine. Hujus partes, quae pupillae proximae sunt, nigrae, *πυρρα*, dicuntur; circulus vero, qui candido proximus, *ἄλως*, Gorr. & Castell. Linden. Med. Phys. f. 2. c. 10. §. 20. 3. Pharmaceuticam, & est *iris* nomen passilli, croco, myrrha & alumine constantis, ut refert Aetius ex Herodot. lib. 5. c. 129. notante Gorræo. Est etiam gemmae nomen, crystallique species, & secundum nonnullos *radix crystalli*, plerumque sexangula, quae exposita solis radiis, per rimam, aut aliter subeuntibus, angulorum percussu, arcus caelestis speciem in proximis parietibus imprimit. Sed & in ipsa se arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero sui angulo, si luci obversa conspiciatur. Plin. l. 37. c. 9. Rul. in Lex. & Johnf. Chioccus in Mus. Calceot. f. 3. p. 200. Si vis, huc referre poteris lapidem demonis Alberti, qui bicolor, etiam, ut *iris*, & confert febricitantibus, & pellit venenata, Rul. Tandem 4. Spagyricam habet significationem, & vocatur *iris mystica*, in magisterio Lapidis Philosophici, quae describitur apud Libav. Apoc. Hermet. P. Poster. Tom. II. Oper. p. 407.

Iros, ἴρος. Aliquos appellare hoc nomine tumoris quasi scirrhusi in splene speciem; alios vero malam totius corporis affectionem, notat Erotianus, & quoad posterius convenire videtur Ingrassias de tumoribus contra naturam p. 14. quando Iriationem cum erysipelate eundem facit. Sed falli omnes docet Erotianus, & ἴρος febris speciem esse Hippocrati monet.

Irrregularis, ἀνώμαλος. Vide Anomalia. Regularis.

Irruptio, ἀσβολή. Vide Eisbole.

Irrigatio, ἐμβροχή. Vide Embregma. Irrigatio *exuvias* significat apud Seren. inficere & madesfacere urina vestes, lectos, & indumenta, ipsamque corporis cutem, Keuchen. in not. p. 214. De irrigationis necessitate in preparatione lapidis Phil. Vide Tb. Chym. Vol. IV. p. 759.

Irritatio, irritamentum, ἐρεθισμός. Vide Eretbismus. Irritatio humorum quoque vocatur ἐργασμός, estque dispositio ad excretionem, Galen. c. 2. in 6. Epid. t. 9.

Irroratio, Gr. dici posset δροσισμός, vel ἰκτιροσπισμός, est species Irrigationis, & superficialia alicujus rei, Galen. l. 7. de C. M. S. L. c. 5.

Tom. II.

Is, ἴς, ἰνός, fibram significat. Vide Fibra. *Isada*, Hispanis & Lusitanis vocatur Lapis Nephriticus. Ephem. N. Cur. An. III. Obs. 30. de quo vide infra Nephriticus.

Isagoge, εἰσαγωγή, Latine *introductio*, significat brevissimam tractationem alicujus rei, sive scriptum, quo prima artis alicujus rudimenta & elementa traduntur. Dicuntur & Latine *Præcognita*. Vel est Natura rei, quae definitione & divisione absolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum subeundum in seq. tractatione præparetur. Ita inter scripta Galeni refertur libellus *Isagoge*, vel *Medicus*, vocatus. Et qui talia præcognita addiscere cupiunt, vocantur εἰσαγόμενοι, i. e. Tyrones. lib. de puls. ad tyrones. Vide Fr. Hofm. in Clav. ad Schr. l. 1. c. 1.

Isale, ἰσάλη. Vide Isale.

Isarodes, ἰσαρώδες, id est, *Glaucus*, ab *Isatis*, *Glastrum*, herba tinctoribus usitatissima. Epitheton bilis excrementi colore cæcio *glastrum* æmulantis, & occurrit apud Hipp. l. 4. Epid. XXV. 17. Galen. l. de atr. bile c. 2. Est vero bilis species pessima, ob aciditatem acerrimam mordacissima, extremamque inter omnia bilis genera malignitatem obtinens, Foef. p. 187. Nobis potius videtur, atræ bilis & succi pancreatici, quam liquoris biliosi corruptio habenda esse.

Isca, ἴσκα, vocatur corpus fungosum, quercubus & corylis adherens, quo usi sunt veteres, tanquam caustico actuali, loco ferri imponentes ventri & regioni stomachi. Verum barbaris solum receptum fuit hoc remedium, P. Ægin. l. 6. c. 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento caustico actuali per fungum *Moxa* dictum instituto, de quo infra lit. M. quaedam notanda?

Ischaemon, ἰσχαίμων, dicitur medicamentum sanguinem sistens, paulo diversum ἀπὸ τῆ ἐσχαίμη: Hoc enim non modo sanguinem suppressit, sed & inflammationem ardet. Illud vero rationem habet tantum sistendi sanguinem, & quidem per caustica, & crustam inducentia simplicia ingredientia, ubi patet ex eorundem formulis, ap. Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 14. Gorr. Cast.

Ischaleos, ἰσχαλέος, idem, quod ἰσχυός, λεπτός, tenuis. Galen. in expos. voc. Hipp. Foef. p. 288.

Ischias, *ischiadicus*, ἰσχυίς, ἰσχυιδικός, dupliciter accipitur: Physiologicæ, & Pathologicæ. Illo modo epitheton est *vena cruralis geminae*, quarum una *Ischias major*, altera *minor* vocatur, Bartholin. libell. 1. Anat. c. 9. Hoc vero respectu notat morbum *Coxæ*, sive dolo-

K rem

rem *Coxendicis*, estque species *arthritidis*, articulum coxæ occupantis, adeo ut dolor ad poplitem & suram consequatur. Memini Hipp. 3. *aph. 2. l. 2. Prorrh. XLV. 1. seqq. l. de affect. XXX. 1. seqq. l. de int. affect. LV. 1. seqq. &c.* Ægri tales vocantur *ischiadici*, Gal. l. 10. de C. M. S. L. c. 2. Vide *Arthritis, Coxa*. Jung. *Foef. d. l. Diet. n. 409.* Morbus hic vocatur & *passio ischiadica*, Helmont. *tr. Jus Dominatus, n. 20.* & corrupte ab aliis *Sciatica*. *Tubes coxaria* vocatur *ἰσχυρὴ φθίσις*, cum ex abscessu, aut rheumate in coxendicem, crus & coxa emaciatur & contabescit. Hipp. *Coac. t. 144. l. de Glandul. X. 8. 9.*

Ischion, ἰσχιόν. Vide *Coxa*.

Ischnæno, ἰσχνῆνο, significat *attenuo*, *minuo*, & usurpatur ab Hippocr. 5. *aph. 25. & 55.* Dieter. n. 411.

Ischnophonos, ἰσχνόφωνος, ἰσχνόφωτος, primario significat *tenuitatem*, vel *exilitatem vocis*, in qua significatione videtur sumi ab Hippocr. 1. *Epid. f. 2. t. 78.* notante Galen. *in comm. ad h. l.* Usitatior tamen significatio videtur esse, quando sumitur pro *linguae hæstiantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant, Hippocr. l. 2. *Epid. f. V. 4. 5. 6. l. 2. Prorrh. XVI. 21.* explicante ita *Foef. p. 298.* quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expressum legatur.

Ischnos, ἰσχνός, *tenuis*, idem, quod *λεπτός*, *attenuatus*. Accipitur plerumque de excessiva, & p. naturali tenuitate passim ab Hippocrate, notante *Foef. p. 289.* Dieter. n. 412. Unde & *ἰσχνότης maciem*, sive macilentiam corporis significat, Lind. *Ex. XIII. §. 197. XIV. §. 22. 24.* Vide *Gracilis*.

Ischomenos, ἰσχομένος. Vide *Contentus*.

Ischon, ἰσχον. Vide *Continens*.

Ischuria, ἰσχυρία, *urinae* vocatur *suppressio* & *retentio*, p. n. symptoma abolita, vel imminuta actionis, idemque grave admodum & periculosum, præsertim in nephritide, notante *For. l. 24. Obs. 26.* Plerumque sequi solet calculum vesicæ, sed quod tantum sit symptoma calculi, uti videtur statuere Lind. *Ex. XII §. 102. 111. 113.* hoc nimis strictè dictum arbitror, cum & grumus sanguinis idem facere possit, uti & nos olim in civè quodam hujus loci per longum temporis spacium mictione cruenta laborante, & tandem *ischuria* lethali ex grumositatè sanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obstat, quo minus *ischuria* dicenda sit illud quoque symptoma, cum *urina* in vesicam omnino non venit, ob renum etiam morbos eorum actionem secretoriam lædentes, quamvis improbare voluerit Gal. l. 3.

de *sympt. caus. c. 2.* Est enim generale vocabulum ἰσχυρία, quod notat *retentionem urinae* a diversis morbis vel renum, vel vesicæ dependentem. Consentit nobiscum D. Segerus in *Ephem. Nat. Cur. A. II. Observ. 23.* & Illustr. Dn. D. Illmer a Vvartenberg, Archiater Cæsareus, & Professor Viennensis, in *issdem Eph. A. III. Obs. 39.* An & *desidia vesicæ* arguenda erit? quam causam *Ischurie* rarè ex observatione M. Georgii Hannæi Profess. Orthiniiani legere licet in *Act. Hafn. Vol. III. Obs. 8.*

Ischyro, ἰσχύρω, hoc est, *robustus fio*, vires recuperō. Hipp. 2. *aphor. 8.* Dieter. n. 415.

Ischyresis, ἰσχυρήσις, significat *assertionem*, *affirmationem*. Hipp. in *Procept. II. 16. III. 7.* a verbo ἰσχυρίζομαι, *affirmo*, *confirmo*, i. de *artic. t. 5.* *Foef. pag. 291.*

Ischyros, ἰσχύρος, id est, *robustus*, *validus*. Dicitur de hominibus & morbis, & opponitur τῷ ἀδυνείῳ, debili, *infirmitati*. Occurrit passim apud Hipp. præsertim in aphorismis, quas allegavit Dieter. n. 413. *Foef. d. l.* Descendit ab ἰσχύς, quod *vigorem*, *robur*, vires significat.

Ischyterios, ἰσχυτήριος, idem, quod ἰσχύρος, *fortis*, *validus*. Hipp. l. de *loc. in hom. XXXII. 4.*

Isennyusa, ἰσένυσσα, dicitur de ætate equalibus, apud Hipp. l. 2. de *morb. mul. IV. 10.* ubi ἰσένυσσας legitur. *Foef. p. 287.*

Isicos, ἰσικός, *Isicium*, est edulii genus, ex carne diligenter intrita, & minutissime incisa, quod nunc per se, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus & aromatibus aliquando in sartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio l. 2. c. 1. docet Gorræus. *Isicium* vocatur quasi *insicium* ab infectione. Meminit τῷ ἰσικῷ Al. Trallianus l. 7. c. 1. & l. 11. c. 1. Videatur & *Mercurial. l. 1. L. V. c. 2.*

Isir, idem, quod *Ixir*, vel *Elixir. Th. Chym. Vol. IV. p. 502.*

Isis, ἰσις, nomen Emplastri ad cruenta vulnera efficacis, præsertim capitis, ad glutinandum, carnem inducendam, purgandum, & multos alios usus, cujus duæ formulæ occurrunt, *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur, & *Glyconis* viride, de quibus videatur Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. l. 5. c. 2. & 3. *Scribon. Larg. n. 26.* & *Ægin. l. 7. cap. 17.* Et mirum, quod Castell. & Gorr. triplex constituerint, distinguentes inter *Hermonis* & *Epigoni* Emplastra, cum tamen Gal. expresse scripserit d. l. c. 2. Non opineris, aliud esse *Hermonis* sacri Scribæ, & *Epigoni*. *Alias I.*

is nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quod morborum medicamenta reperisset, eaque per somnium ægrotis suggestisset, Lang. l. 2. ep. 3.

Isochronos, ἰσόχρονος, paritatem vel æqualitatem temporis observans, idem, quod ἰσοδρόμος, æqualiter currens. Dicitur de pulsum motibus æqualibus apud Galen. l. 2. de dign. puls. c. 1.

Isoeryson, ἰσόερυσον, hoc est, *Auro compar*, epitheton collyrii ad multas oculorum affectiones, videl. corrosos angulos, scabras affectiones, inveteratas lippitudines, aspritudines, ficosas eminentias, cicatrices & callos, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. fere ad finem. Vocatur quoque *Isochrysum* compositio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex antimonio parati, & Argenti vivi sublimati partibus, cujus meminit Libav. Tract. Chym. de Igne Natur. c. 35. & Apoc. Herm. Part. prior. c. 9.

Isochrates, ἰσοκρατής, epitheton vini, quod pari aque quantitate mixtum est, Hipp. lib. 2. de morb. XXXIX. 6.

Isochromos, ἰσόχρονος, idem, quod ἰσόχρονος. Vide *Isochronos*.

Isoomia, ἰσομοία, dicitur partium omnium æqualitas, & æqualibus potestas, Hipp. l. de A. L. & Ag. XXXI. 9.

Isoxyphos, ἰσοξύφος. Latine dicitur *æquilibris*, æquis momentis ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Usurpatur ab Hippoc. de partibus corporis, v. g. 2. de fract. t. 67. & 2. de artic. 22. Ubi Gal. in comm. scribit, accurate loquendo ἰσοξύφον vocari eam partem, quæ similissima est cylindro. Enimvero non video rationem nec autoritatem hujus significationis. Occurrit & adverbium ἰσοξύφος, 3. de artic. t. 24. ubi & ἰσοξύφος opponitur, *inequalis*. Jungatur Foel. p. 287.

Iso, ἴσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Dieter. num. 407.

Isotharimos, ἰσοθαριμος, epitheton Medicamenti cuiusdam Beccichi, apud Aet. l. 8. Gorræo.

Isothenes, ἰσοθενής, nomen est differentie motus musculorum apud Galen. l. 1. de motu musculor. c. 9. & opponitur ibi ἀνισοθενής. illud Latine redditur per *æquali robore pollens*, hoc per *inequali robore pollens*, quando nimirum comparatio inter musculos ejusdem partis antagonistas instituitur.

Isotheos, ἰσοθεός, id est, *Deo æqualis*. Epitheton est, qua Medici apud Hippoc. quando Medicum, qui simul bonus est Philoso-

phus, *Deo æqualem* dicit, l. de de dec. ornat. V. 1. Vide Galen. in libell. hoc tit. & Lind. Ex. II. qua medicamentorum quorundam maxime utilium & probatorum, quamvis meo iudicio hyperbolicum, v. gr. Collyria quædam ita vocantur apud Aerium l. 1. Egin. l. 7. c. 16. Confectio ad tussim quædam appellatur ἰσοθεός, Galen. l. 7. de C. M. S. L. c. 3. alia contra Colicam, d. l. 9. c. 4. Unguentum Ischiadicum, Aet. l. 12. c. 5. notante Gorræo.

Ispida, ἰσπίδα, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venustate clarissimæ, *Alcyonis* species, cujus descriptio & usus videatur apud Aldrov. Ornithol. l. 20. c. 61.

Isthmion, ἰσθμιον, ἰσθμῶς, vocatur ea pars corporis, quæ os & gulam interjacet, sive communis gulæ & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur & bibuntur, transeunt, per translationem propter loci angustiam ita dicta. Unde & tonsille inflammatæ παρἰσθμῶν appellantur. Hipp. 3. apb. 26. Dieter. n. 657. Hac ratione ἰσθμῶς & φάρυγξ idem erunt, hoc est, quæ inter stomachum & laryngem interjacet, latitudo & capacitas, Latine *Fauces* dicta, quamvis Gal. φάρυγγα dicat, corpus esse isthmum ambiens, l. de musc. dissect. c. 15.

Italicum, ἰταλικόν, nomen Emplastri ἐμμάτα, quod vim habet purgandi ulcera fordida, & carnem inducendi, cujus descriptio habetur ab Egin. l. 7. c. 17. Ejus usus meminit & l. 4. cap. 40. Balsamus quoque quidam compositus nervorum affectibus summopere conducens *Italicus* cognominatur, cujus descriptio extat in Jacob. le Mort. Pharm. Med. Phys. c. 29. p. 213.

Iter, ὄδοιπέλα, quid significet, notum est. Consideratur vero & in Medicina, tanquam causa sanitatis & morborum. Hinc Hippoc. l. de sal. diet. t. 9. docet, quo tempore anni, & quomodo iter faciendum sit; & Gal. inter morbos iter agentium in frigore summo refert convulsionem, l. de diff. morb. c. 5. item puredinem ex itinere laborioso, propter variam aeris mutationem, l. 11. meth. med. c. 4. & alibi.

Ithagenes, ἰθαγενής, *genuinus*, legitimus, proprie usurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falsi conceptus, Hippocrat. lib. de sterilib. XX. 2. l. 1. de morb. mul. XCVII. 3. Jung. Foefius. Oec. p. 278. seqq.

Ithygybos, ἰθύγκυβος, ex recto gibbosus, & usurpatur de spina, cum ex recto in gibbum elevatur, Hippoc. 3. de artic. t. 44.

Ithylordos, ἰθύλῶδος, oppositum est prioris,

ris, & dicitur de incurvato, & in directum ver-
pando; in specie de spina introrsum, Hipp.
d. l. t. 42.

Ithyoria, ἰθύωρη, idem, quod ἄθυωρη,
Vide *Euthyoria*, *Rectitudo*, rectus processus.
Usurpat ab Hippoc. l. 1. de fract. t. 9. 10. &
3. tit. 31.

Ithys, ἰθύς, idem, quod ἄθύς, *rectus*, di-
rectus. Vide *Euthys*.

Ithycolios, ἰθύκολιος, notat compositam
recurvationem, ἐκ τῆς ἰθύκλιβας, vel ἰθύκλιδας,
quando & in posteriorem & anteriorem par-
tem fit incurvatio; & usurpatur etiam de
spina, Hippocrat. d. l. t. 42. & Galen. in
comm. ad d. l. t. 48. C. Hofmann. reddidit
Lat. *Recticurvus*, in comm. ad Galen. d. V. P.
n. 922.

Ithyricbes, ἰθύριχες, dicuntur, qui *vestes*
habent *capillos*, Hippocrat. lib. 6. Epid. VII.
28. quibus *crispi* opponuntur *capilli*, Gr.
ἄλοι, vel ἀλέριχες, Aristot. in Alex. in probl.
dist.

Itinerarium, ἰδιπορθικόν, vocatur in Chirur-
gicis instrumentum ex tenui argento, vel o-
richalco paratum, quo via ad exactam loci,
in quo, & per quem incisio ad extrahendum
calculum vesicæ faciendâ est, notitiam mon-
stratur, cujus delineationem & usum exhibet
Hildan. l. de lithotomia vesicæ, cap. 14. 15. Hujus
delineationem exhibet etiam Sculterus *Arm.*
Chirurg. Part. I. Tab. XVII. fig. 6. Alias *Itine-*
riarium in propria significatione, quatenus si-
gnificat descriptionem memorabilium in iti-
nere, Medicis quoque commendatum esse de-
bet, ad veram experientiam acquirendam &
confirmandam.

Iris, ἰρις, terminatio est propria inflam-
mationum, sive potius nominum inflam-
mationes nunquam non significantium, v. gr.
Phrenitis, *Pleuritis*, *Nephritis*, &c. teste Lin-
den. Ex. XVI. §. 11.

* *Itria*, ἰτριὰ καὶ, ima pars ventris, a ἰ-
τριον; V. Lexic. Scapul. & Steph.

Itrium, ἰτριον, late & strictè acceptum fuisse
vocabulum, constare poterit ex Autoribus di-
versis. In genere notat *placentarium* non fer-
mentatarum genus, Latinis *Libum* dictum,
Lang. l. 1. ep. 56. sub se comprehendens duas
species: præstantiorem unam, quæ βήμας, &
viliorem, quæ λέγανον dicitur, Gal. l. 1. de
Al. facult. c. 4. Foelius explicat ἰτριον per dul-
ciaria liba, aut bellaria, vel panes dulciores
ex saccharo, nucibus, pineis, amygdalis, aut
etiam seminibus papaveris, & sesami confe-
ctos, quales hodie *Murzipanes* vocantur, cor-
rupta forte ex μῆζα voce, *Oeconom. pag. 292.*

De *Itrii* etiam legatur *Mercur. lib. 1. V. l.*
cap. 11. Lang. l. 3. ep. 4. J. Alex. l. 8. Sal.
c. 10.

Iva vocatur *Ruland.* & *Johnf. Medicina*,
propter membra contracta, v. gr. *Iva arthe-*
rica, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἡδυσμα, ἡδύς, etiam
ἡδύς, ἡδύς, quid significet, notum est: Vide
etiam *Hedys*. Refertur alias inter generales
conditiones, ad Methodum mendendi specta-
ntes, ex Galen. l. 14. *meth. med. c. 13.* Quomo-
do tamen hæc conditio aliquando limitatio-
nem admittat, vide in *Dogm. nostris P. IV. c.*
3. dogm. 10. pag. 512. seqq. Adde & C. Hofman.
Orat. Ifig. 2. p. 114. seqq.

Judaicus, *Judeus*, ἰουδαϊκός, ἰουδαίος. Est epi-
theton lapidis, qui in Palæstina Syriae repe-
ritur, unde & *Syriacus* vocatur, estque glandis
effigie candidus, scita admodum configura-
tione, a cujus obtusiori parte ad acutiorem
procedunt eminentes lineæ, æqualiter inter
se distantes, quasi de industria detornatæ.
Vis eidem tribuitur insignis comminuendi cal-
culum, & cum urina expellendi, Gal. l. 9. de
S. F. §. *Judaicus*. Ægin. l. 7. c. 3. Hinc etiam
ab effectu τικλιθῆς atque ἄποιος dictus fuit;
a similitudine vero θουπιτῆς appellatus, Gor-
ræus. Commendat ejus quoque virtutem Pa-
racels. l. de morb. *Tartareis c. 18.* & 20. in spe-
cie oleum ex lap. *Judaico*, l. de morbis ex *Tar-*
taro, tr. 2. c. 1. Videatur & Schröder. l. 3. c.
8. n. 10. Deinde est epitheton *Emplastri*, cu-
jus geminæ habentur descriptiones: una apud
Cels. lib. 5. c. 19. quod dicit fracto capi-
ti accommodatum esse: altera apud Aetium
l. 15. quod repurgans carnemque gignens ha-
beretur, notante Gorræo.

Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*,
κρίσις, κριτής, κρισίμος Vide *Crisis*, *Crisi-*
mos.

Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur,
quod temporis musculo præpositum transver-
sam in medio futuram habet, cujus posterior
pars cum capitis osse, quod juxta aures est,
anterior cum parte supercilli extrema ad par-
vum oculi angulum continuatur. Gal. l. de
Ossib. cap. 2. duplex ad utramque aurem, su-
per foramina, per quæ facultas audiendi est,
emergit, l. *Introduct. c. 11.* & *com. 2. de artic. t.*
14. Vide & Barthol. *libell. 4. Anat. c. 6.*

Jugalis dicitur futura cranii, quæ alias *sa-*
gittalis vocatur, quasi futuram ossa syncipi-
tis conjungentem diceret. Nominatur & *Vir-*
gata. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur fu-
tura in osse jugali occurrens, & processum
primum cum primo maxillæ superioris con-
jun-

Jungens. Blaf. Med. Un. p. 105.

Jugularis, σφαγις φλέψ, vocatur vena utrinque ad colli latera in jugulo abscendens. Dividiturque in internas & externas, de quibus Barthol. libell. 1. c. 6. Meminit Galen. c. 2. de R. V. I. A. t. 10. & l. de vent. & art. dissect. c. 7. Hippoc. vocavit σφαγίς τῆ τραχήλις, l. de glandul. II. 19. Earum venarum sectionem valde periculosam esse, testatur Hildan. Cent. 4. Obs. 2. Nihilominus tamen aliquando institui posse, docet Idem d. l. Obs. 14.

Jugularis, ἀποσφαζέουσα, dicitur de animalibus, quæ interimuntur præciso jugulo, & venis jugularibus, Hippoc. 1. de nat. hum. t. 31. Sumitur tamen aliquando verbum *Jugulari* latius, pro occidere, interficere, uti patet ex Scrib. n. 84.

Jugulum, σφαγή, proprie significat cavum illud, sive scrobiculum, quo disparantur κλάδες, sive *Clavicule*; in qua significatione legitur apud Gal. l. 13. de Us. P. c. 11. notante C. Hofmann. in comm. num. 104. Autores tamen Latini frequentissime usurparunt vocab. *Jugulum* pro ipsis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde passim in Gal. Latina versione, Foresto, & aliis de *Jugulo* fracto, incurvato, fistuloso &c. legitur. Ita & Barthol. testatur, Celsum vocasse *Jugula*, libell. 4. c. 19. in princ. Alias *Jugulum* vocatur quoque primum os sterni, amplius & crassius pugionis referens nodum, teste eodem, d. l. 18.

Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζυλάπιον, alias ιολάπιον, dicitur medicamentum liquidum & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis vel succis liquidis, cum saccharo, vel syrupo aliquo paratum, cum vel sine concurrente coctione; de quo medicamenti genere legi possunt Morell. in med. præscr. form. l. 1. f. 1. c. 2. Schroder. l. 2. cap. 64. Schenk. in Syntagm. com. & præscr. Part. spec. cl. 2. f. 5. c. 2. Rolfink. O. & M. Med. Sp. l. 8. sect. 2. cap. 20. *Julepus* vel *Syrupus Chymicus* paratur, si extractioni diminutæ additur saccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. Alchim. Pharm. cap. 24.

Julia, rectius *Julis*, ιουλῆς, nomen piscis, quem inter saxatiles refert Galen. lib. 3. de Al. Fac. cap. 28. Jul. Alexand. l. 14. Sal. c. 3. Hujus pisciculi descriptionem, usumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. l. 1. de pisc. c. 7.

Julos, *Julus*, ἰούλος, æquivocum est vocabulum. 1. Ita dicitur, quod in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis singulari pediculo dependet; quæ si-

gnificatio ad Botanicos spectat. 2. ἰούλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. Gorr. 3. est nomen Insecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendre*, ad lumbricos terrestres pertinentis, ejus descriptionem & usum tradit Aldrovand. l. 5. de Insect. c. 14. & 15. Denique piscis quidam hoc nomine quoque venit os sceleratissimi veneni refertum habens, uti testatur ex Æliano dictus Aldrov. l. de pisc. c. 7.

Jumentum, ἐπιζύγιον. Vide *Hypozygion*.

Jumnifum, *Jumnizum*, id est, *Fermentum*. Rul. & Johnf. in Lex.

Juncata, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quod juncæa fice llæ incluso lacte fiat, æstivis fervoribus expeditum valde. Jul. Alex. not. in Gal. l. 7. Meth. med. c. 4.

Junctura, διάρθρωσις, vide *Diarthrosis*. Hinc & arthritidis subjectum proprie habentur *Juncture*, συνβολαί, id est, conjunctiones articularum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor a quibusdam vocatur. Forest. l. de Arthritide passim in Schol.

Juno, tropice denotat Aerem. Theatr. Chym. Vol. V. p. 261. 334.

Jupiter, ζεύς, vel sumitur pro stella erratica, sive planeta lucido, quoad vires & influxum in inferiora temperate calido & humido, & propterea vitæ amico, qui malas Saturni qualitates temperare creditur. Hinc etiam varia mineralia, vegetabilia & animalia ipsius regimini subjiciunt, de quibus videatur Schroder. l. 1. cap. 9. quamvis fortassis hæc distributio corporum naturalium per planetarum directionem imaginaria potius, quam realis dicenda sit. Licet vero adeo benignæ virtutis planeta habeatur *Jupiter*, nihilominus Paracelsi implicite eidem etiam certos assignare morbos non veretur, quos tamen non denominat, *Paragran*. II. Tr. 2. de Astronom. Vel accipitur pro Deastro gentilium, filio *Opis* & *Saturni*, supremo inter fictitia ethnicorum numina, quæ significatio est extra pomœria Medica. Occurrit tamen apud Gal. l. 3. de V. P. c. 10. ubi meminit *Jovis Olympici* ornatus mirabilis, & l. 9. de C. M. S. L. cap. 4. ubi ipse fatetur, fabularum scriptores finxisse *Jovem* in monte Diætæo Cretæ educatum, occultatumque a matre Rhea, ne a patre Saturno quoque devoraretur. Vel sumitur spagyricæ, & denotat *stannum*. Rul. Johnf. ideo, quod *Jovis* macrocosmico sympathice conveniat, & microcosmico, id est, Hepati, Schroder. l. 3. c. 14. Vel etiam ab Hermeticis sumitur pro ære, vel vento, uti videre est in Physica Trif-

megisti, ut & *Philosophia Chemica* Ger. Dornai. Vid. *Theatr. Chymic. Vol. I. in Indice. Tropic Jupiter etiam vitam denotat. Th. Chymic. Vol. V. p. 261.*

Juramentum, ἵρκος, item *iusjurandum*, quid significet, ex aliis Lexicis constat. Medicis peculiare conscripsit Hippocrates non adeo ineptum. Non absimile proposuit Linden. *Ex. III. §. 24.* Hujusmodi vero præstatio *Juramenti* non solum lingua, sed & corde, vel animo puro fieri debet, quem etiam certissime devincit, docente eodem *Ex. X. §. 280.* Quæ contra *Juramenta* Medicorum Magistratibus præstitorum proponit in *præfat. ad Paragran.* tumetipse videas, an sint profus de nihilo.

Jus, apud Latinos æquivocum est. Vel enim significat Statutum Politicum & Legale, Gr. δίκη, δίκης, quæ significatio huc non pertinet. Vel notat liquorem esculentum eorum, quæ cocta sunt, cum vel sine condimentis. Dicitur Gr. ζωμός, Lat. *Brodium, Jusculum*. De *jure albo* veterum videatur Gal. l. 3. de *Al. fac. c. 30.* & l. 4. de *San. tu. cap. 10.* Linden. *Ex. X. §. 66. seq. Lang. l. 1. ep. 58.* Plura de *Jusculis* variis Jul. Alex. l. 19. *Sal. c. 15.* Rolsink. *O. ac M. Med. Sp. l. 14. f. 1. c. 10. seq.* Imprimis vero tabidis corporibus *Jus consummum* sive analepticum commendari solet, de cuius preparatione vide dictos Autores, Jul. Alexandr. & Rol. & Claud. Deodat. *Panthei Hygiasic. l. 2. c. 5. p. 59.* ubi *Jus congelatum* & *Gelatinam consummatam* vocat.

Iusjurandum, vide *Juramentum*.

Jussa, id est, *Lapis gypsius*, Rul. & Iohnf.

Justus, *Justitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη. Vide *Dicaon*.

Juvans, ὀφελίον, ὀφελήσαν, idem, quod *auxilium*, *remedium*, *indicatum Medicum*, de quibus supra suis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augemus excitando aut confirmando, donec expulerit hostem morbum, & amicam sanitatem recuperarit. Lind. *Ex. II. §. 64. 65.*

Juvenicus, δάμλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad secundum annum pervenientibus, quorum caro satis commoda ad nutritionem. Vocantur & *Junices*. De iis vide Jul. Alex. l. 11. *Sal. cap. 9.*

Juvenis, *Juventus*, νέος, νεότης, νεότης, idem, quod *Adolescens*, *Adolescentia*. Quam verò ætatis determinationem proprie comprehendat, inter se discrepant Autores, de quo dissentu Dieter. *num. 563. 565.* Nobis videtur late & stricte posse accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum re-

fert, modo accesserit dextra expositio. *Juvenis* quandoque stricte distinguitur ab *Adolescentia*, & eam superat, ita ut incipiat inter seniores numerari. Lind. *Ex. XV. §. 105.* Quod in senibus per cælum Philosophorum, id est, Quintam Essentiam Auri *juventus* possit recuperari, uti vult Raimund. Lullius, *Theatr. Chymic. Vol. I. de medic. Chym. pag. 628.* hyperbolicum est. *Juvenis pulcher* ænigmatice vocatur aqua rubra in labore Lapidis Philosophici *Th. Chym. Vol. IV. pag. 945.*

Juxtagina, κωκχνη, ita vocarunt Latini interpretes speciem *angina*, quæ κωκχνη Gr. dicitur, vel potius *κωκχνη*, uti patet ex Gal. l. *aph. 12.* Vid. *Angina*.

Ixale, ἰξάλη, aliis ἰξάλη, significat *pellem capræ* non sectæ. Nam ἰξάλη significat caprum salacem, quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* significare statuit, Hippocr. 3. de *fract. t. 25.* Gal. in *comm. Erotian. p. 55.* F. Foef. *Oec. p. 283.* Latine *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem, quod *varix*. Vnde *Varix*, quamvis sint, qui discrimen esse putent inter *varicem* & *ixiam*, illam vocem de omni varice in quacunque corporis parte accipientes; hanc vero ad eas modo, quæ in cruribus habentur, restringentes. Sed discrimen nullum censendum est. Gorr. Castell. Legitur vocabul. ἰξία ap. Hippoc. *lib. 7. Epid. LXX. 12.* *Ixia* etiam vocatur succus plantæ, quæ *Chameleon* albus sive *Carlina* vocatur, vel viscum radicis illius herbæ adhaerens, quem admodum & ipsa planta *Ixia* & *Ixine* dicitur. Diosc. l. 3. c. 10. Scrib. n. 192. et Rod. ad b. l. For. l. 30. *Obs. 10. in Schol. Helm. tr. Pharm. & Disp. med. n. 12.* & *Tumul. pestis in fin.*

Ixiv, vide *Xiv*.

Ixis, ἰξίς, usitatissimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam significans, et ita idem, quod *ἰσοπέδιον*. Vide *Euthyoria*. Loca ex Hipp. legantur apud Foef. *pag. 284.* Propria ἰξίς ἰξίς significatio dimens per longitudinem corporis *rectitudo* ex dextra vel sinistra parte est. Jul. Alex. *not. in Gal. l. 2. ad Glauc. cap. 2.*

Ixodes, ἰξόδες, viscosum significat, ab ἰξός, viscum, et pro glutinoso medicamento lentore sumitur apud Hippoc. l. de *ulcer. IX. 5.*

Ixos, ἰξός, vocatur viscum, quod nomen et plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti etc. adnascenti, et succo concreto glutinoso tribuitur, et paratur ex acinis contusis, et in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum est recens, intus porraceum, extra sulvum, quod asperi nihil, aut fursurosi conceperit. Emollit, di-

discutit, extrahit. Gorr. vide *Viscum*. Dicitur & de pasta frumentacea viscosa, Gal. l. 2. de L. A. c. 8.

Ixy, *Ixye*, ἰξὺς, ἰξὺν, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur, magis tamen posterius, quam prius, uti patet ex text. Hippoc. 2. de fract. r. 70. l. de nat. mul. II. 12. V. 3. VI. 3. VII. 4. IX. 3. XI. 5. XIII. 5. XIV. 1. & sæpius alibi, quæ loca videantur apud Foef. pag. 285. Vide *Lumbus*. Erotianus ἰξὺν & ὀσφὺν pro *trisoripous* venditat; Galenus autem in *exeg. Hippoc.* quod inter *lumbos* & *ischium* est medium ἰξὺν appellat in ἰξὺας.

Iynx, ἰυνξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus solam cervicem contorqueat. Hujus descriptionem & usum in cibo & Medicina vide Aldr. l. 12. *Ornitb.* c. 42. & de *Iynxi* congenere cap. 43. De usu medico illius Lang. l. 2. ep. 50. quamvis in eo non conveniat cum Aldrov. quod cum illa avicula mugiente inter cannas in piscinis confundat.

K

Græca vocabula ab hac litera que incipiunt, vide in litera C. exposita.

K *Aavy*, potus Indicus ex tritico Indico, *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id est, *fumus*, Rul. & Iohnf. *Fortassis mendum* est, & legendum *Kapnos*.

Kachymia, *Kakimia*, id est, *Cachymia*. Vide *Cachymia*. Rul. & Iohnf. *Parac. Chirurg. lib. 3. de pustul. & exulcerat.* Galen. cap. 6. ubi dicit, *Margaritam esse Extractam Kakimia*.

Kaib, id est, *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Iohnf.

Kal, id est, *Sal de torrente*, Rul. & Iohnf. *Kald*, id est, *acetum*. Iid.

Kaled, in negotio *Lapidis Philosophici* ejusque primo opere vocatur *Volans*, uti videre est in *Theatr. Chym. Vol. V. p. 206.*

Kali, id est, *cinis clavellatus*. Hinc *Alkali*. Vide supra *Kali*. Arabice *Ufsen*. *Rhasis* vero scribit, *Kali* esse *alumen asfur*. Rul. De *Kali* videatur & C. Meretti *Not. in Artem Viyar. Ant. Neri p. m. 283. seqq.*

Kamar, vel *Camar*, id est, *Argentum*. Iid.

Kamir, id est, *fermentum*. Iid.

Kanfor, id est, *Stannum*. Iid.

Kapriili, id est, *Sulpur*. Iid.

Kar, est *gemma lucens*, sicut *ignis*. Iid.

Karabe, id est, *gumma*, sicut *safforata*, no-

tat *Succinum*. Vide *Carabe*. *Paracels.* etiam *Asphaltum nigrum* vocat *Karabe*, in *praef. Chirurg. de vulner. c. 12.*

Karabitus, vocatur *Arab. Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigitatur. *Forest. l. 10. Obs. 1. Schol.*

Karena, est vigesima quarta pars minutissimæ guttæ, *Paracels. l. 6. de grad. & compos. c. 7.*

Kasam, id est, *ferrum*, Rul. et Iohnf.

Katimia, idem, quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Iohnf. vide *Cadmia Calaminaris*.

Kayl est *lac acetosum*. Rul. & Iohnf.

Kaysir, id est, *spuma maris*, proprie *pumex*. Iid.

Kazdir, *Kacir*, *Kasizeros*, id est, *Stannum*. Rul.

Konkel vocatur animal ad *Tyriam* tincturam utile, in *Tb. Ch. Vol. V. p. 12.*

Konne est lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens uti *Bezoar*. Vid. Ludov. *Dulcis de gemm. & lapid.* An fortassis idem cum *Lachryma Cervi*? de qua vide in *Dacryon*.

Kermes, vide *Chermes*.

Kersudrus, nomen serpentis, qui alias *Chersydros*, *Hydrus* appellatur, Aldrov. *Hist. serpent. & drac. l. 1. c. 17.*

Kibric diversa significat. Rul. describit, quod fit *Mercurii* & aliarum rerum fusilium vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit *Mercurius*. Ipse *Lapis* quoque ita vocatur in *Lex.* Cui fere consentit *Libav. Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 34.* scribens, *Kibric* caput & pater *aluminum*, *salium* & omnium liquabilium metallorum. Alibi tamen, nimirum d. l. c. 7. *Kibric Philosophorum* paulo aliter descripsit: quæ verba non necesse est transcribere. Idem vocat & *Sulphur Kibric*, *Apoc. Herm. P. prior. c. 2. Kibric* vocatur *Gummi Philosophorum*, *Tb. Chym. Vol. V. p. 84. Junge pag. 89.*

Kibrith, id est, *Sulphur*. Rul.

Kibrius, *Kebrius*, id est, *Arsenicum*. Iohnf.

Kidibengi vocantur illi, qui *Bengi* ex semine & foliis *cannabis* paratum ad *Veneris* stimulum devorant, ex *Olearii Itiner. Ephem. Nat. Cur. A. 11. Obs. 69.*

Kises, *Sal e rivo*, vel *fluvio*. Rul.

Kist, id est, *grana quindecim*. *Paracels. Paragrab. l. 7. c. 1. §. 4. in append.*

Kobatum, vide *Cobatum*.

Kolerus dicitur *ulcus siccum*, *Paracels. Gener. Vermium & Apostemat. tab. 8.*

Kolto, *Koleus*, *Polonis* vocatur *Plica Poloni-*

nica, Eph. N. Cur. A. II. Obs. 52. in Schol.
Koma, *Komartos*, id est, *Calx viva*. Rul.
 & Iohnf.

Kopbi, thymiana Diis apponendum 2. medicamentum coquens pectori inhærentia, & jecoris frigiditatem corrigens. Anonim. *Sylv. Medicam. Composf. c. 12. l. 1.*

Kubul est minera plumbea, *plumbum Philo-sophorum*. Rul. *Tb. Chym. Vol. V. p. 14.* Meminit & alibi sæpius hujus vocabuli.

Kumen est *coadunatio*.

Kuria, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Mas-fa*. Unde *Alkymia*. Rul. & Iohnf.

Kutubuth vocatur apud Arabes *Melancholie* species, quæ *errabunda* dicitur, & plerumque mense Februario ægros infestare solet, quando nullo in loco quiescere possunt, sed hinc inde continuo vagantur, nescientes tamen, quo vadant. Ita dicta est ab animali, quod in aquarum stagnantium superficie hinc inde perpetuo curstat. Hujus causa nostro judicio ponenda in spirituum animalium partim materiali fuliginositate & atrabiliaria acetositate, partim inordinata agitatione & mobilitate propter sanguinis vernalem effervescentiam inchoantem oborta. Meminit hujus melancholix & nominis Arabici Sennert. *Med. Pract. l. 1. part. 2. cap. 14.* Alias insectum illud palustræ *Tipulæ* vel *Tipullæ* nomine venit, uti colligere licet ex Aldrovand. *l. 7. de insect. c. 1.* Vocatur & ibidem *Pulex Aquaticus*, tantæque est velocitatis, & levitatis, ut rarissime quiescat, & nunquam subsidat.

Kymenna, id est, *ampulla*. Iid.

Kymia, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, e qua fit destillatio. Rul.

Kymie elevatum, *Cinabrium album sublimatum*. Ruland.

Kymolea dicitur lutum illud, quod sub cote colligitur, alias *Chymolea*. Rul. & Iohnf.

Kymus, vice *Kumen*. *Kymum* vel *Kyminum*, id est, *coadunatio*. Rul.

Kyra, id est, *Opopanax*. Rul. & Iohnf.

Kyram, est *Nix*. Iidem.

L

L *Abdanum*, vide *Ladanum*. Schroder. *l. 4. cl. 2. n. 388.*

Labe, λαβή, idem, quod λήψις, communiter apprehensionem, acceptionem significat, a λαμβάνω, accipio. Apud Hippoc. specialiter sumitur pro ἐπισημασίᾳ, h. e. prima febrium accessione, præcipue periodicarum. Galen. in *exeg. voc. Hippoc.* quamvis frequentius λήψις vocabulo usus Hippoc. *l. de morb. XIII. 17.*

l. 1. Epid. f. 2. t. 20. l. 5. Epid. XXXII. 14. l. 7. XLVII. 5. XLVIII. 1. Vide Foes. *Oec. p. 371.* Gorr. in *def. & verbum Lambano*.

Labene vel *Labine* a *labendo* rectius quam *Leænæ* a feræ hujus celeritate dicendæ vocantur moles ingentissimæ nivium conglomeratarum montibus Helvetiæ aliisque excelsis, quæ vel a calore solis vel alio motu venti vel a vicalæ in ramo agitatae in præceps delapsæ celerime incredibile damnum, sylvis, domibus, brutis & hominibus misere opprimendo & obruendo inferre solent, quemadmodum olim talia ruinarum vestigia me quoque in montibus Taurorum nomine venientibus observasse inter Salisburgum & Carinthiam bene recordor, & egregie descripsit Joh. Jac. Vvagner. *Hist. Helvet. Curios. sect. II. Artic. 7. p. 32. seqq.*

Labeo, χαλῶν, χαλῶν, dicitur, qui prominentibus est labris. Usurpatur de hominibus & piscibus. Vocantur & *Brochi*; aliis *Bronci*. Vide Linden. *Ex. XI. §. 37. seqq.*

Labes, σπιλος, vide *Macula*.

Labi, verbum ὀλισθαίνειν, πίπτειν, vide *Lapsus*, *Olistheno*.

Labis, λαβίς, vocatur *forceps*, aut *volsella*, qua aliquid apprehenditur, & extrahitur. Hippoc. *l. de sterilib. XXVI. 13.* Galen. *l. 3. de C. M. S. L. c. 3.* Vide *Acanthabolos*.

Labium, labrum, χάλος, proprie vocatur oris extremitas musculosa ipsum claudens & aperiens. Dicitur *Oris marginis*. Divisio est in *superius* & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rarissime fuit observatum, Galen. *l. 11. de Us. part. c. 16.* Dieter. *num. 919.* Linden. *Med. Physiol. l. 2. c. 13. §. 44.* Bartholin. *l. 3. Anat. c. 11.* Quod in *labiis* prominet, πρόχειλον, & προχειλίδιον appellatur, Lind. *d. l. §. 45.* Per similitudinem etiam *Labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa est constituta, & sunt corpora oblonga mollia, atque peculiarem substantiam habentia, qualis nulla alia est in toto corpore, Barthol. *l. 1. Anat. c. 35. fin.* Gr. κρημοί dicuntur, item Erotiano χάλος, Linden. *d. l. c. 7. 139.* Ita quoque extremitates vulnerum ulcerumque vocantur *labia*, κρημοί. Vide *Cremnos*. Processus ossium, qui ἀπορῶσις appellantur, *labra ossis* dici, quia instar *labrorum* prominent, constat ex Barthol. *libell. 4. c. 1. in fin.* *Labium Leporinum* quid sit, vide *Leporinus* & *Lagocheilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque usum destinatum; unde *Labra* vinaria, olearia, leguntur in Lexicis.

Labor, πόθος, μέχθος, bifariam accipitur:
 1. de

1. de *Exercitatione* corporis seriatim & vehementiori, unde & molestia quaedam, aut lassitudo comitatur. 2. de molestia dolorosa ægrotorum, imo de ægritudine ipsa. Hinc usitatissima phrasis: morbo aliquo *laborare*: item *laborantes*, h. e. ægroti. Vide Galen. 5. in 6. Epid. t. 10. Foel. *Oec. pag.* 523. Dieter. num. 711. Linden. *Ex. XIII. §.* 102. *seqq.* In specie operationes vel *ἔργασματα* Chymicæ vocantur *labores Chymici*. Libav. *ir. de Igne naturæ cap.* 50. *Labor Sophiæ*, Paracelsicum est figmentum, quod dicit, esse alterum mundum, imo paradysum, in quo nullus morbus gignitur, nec permanet, nullum animal venenosum habitat, nulla sanitas vacillat, sed in quo operationes elementorum perfecte & integris facultatibus fiunt, quemadmodum ita descripsit *tract. vernaculo de vita longa*. Meminit & *tract. 2. de pestilente*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Laboratorium, *ἔργαστήριον*, hodieque Chymicis notissimus terminus, qui significat locum destinatum operationibus chymicis, sive *domum chymicam*, cujus ingeniosa & accurata constitutio maximum potest ad exercitium artis huius afferre momentum. Rolfink. *Chymicæ l. 2. c.* 16. Quale etiam publicis Incliti Magistratus Norimbergensis sumptibus & in hoc Lyceo Altdorffino extructum occurrit conspectu fati dignum. Per *Laboratorium Naturæ* videtur Paracels. intelligere mundum, præcipue loca subterranea, in quibus nunquam otiantur, *l. de morb. Tartareis c.* 14.

Labrax, *λάβραξ*, vide *Lupus*, nomen piscis pelagii. Galen. *l. 3. de Al. fac. c.* 26. Linden. *Ex. XI. §.* 96. 98.

Labrisulcium, *χαλοκάνη*, vide *Cheilocace*.

Labrum, idem, quod *Labium*. Vide p. a. *Labium*.

Labyrinthus, *λαβύρινθος*, significat proprie locum variis ambagibus & anfractibus viarum inflexum. In Anatomicis vero ob similitudinem in aure interna meatus anfractuosus quoque vocantur *Labyrinthus*, distincti tamen a cochlea, cujus anfractus in gyrum positi sunt. Vide Barthol. *libell. 4. Anat. c.* 6. Scripsit etiam Paracels. tractatum, quem inscripsit *Labyrinthus* Medicorum errantium, in quo more suo gravius invehitur in Doctores Galenicis, & simul peculiaria fundamenta Empiricos addicendi Medicinam tradit & proponit, tanta tamen cum obscuritate in plebisque occurrente, ut Bœotica ænigmata legisse videaris.

Lac, *γάλα*. Vide *Gala*.

Lacaphibon, *λακάφθον*, quid sit, incertum

Tom. II.

est, nec etiam sæpe a Medicis usurpatur. Meminit ejus *Ægiæta l. 7. c.* 27. in Cyphæos magni compositione, ubi simul exponit per corticem piceæ aut alterius cuiusdam arboris. Ruellius vero existimat, esse *nascaphobum* sive *narcaphobum*, aromatis genus, quod ex India deportabatur, suffimentis optimum, notante Gorræo.

Lacca, *λάκη*, vocabulum esse Arabicum, credit Garzias *1. avom. 8.* significans humorem ad mellis crassitudinem coctum, & ita idem cum *Loob*, *Luc*, denotans. Quid vero hoc vocabulo specialiter indicetur, variæ sunt Medicorum opiniones: In hoc tamen omnes conveniunt, quod *Lacca* duplex sit: *naturalis* & *artificialis*. De utraque vide C. Hofm. *Officinal. l. 2. c.* 119. Schröder. *l. 4. cl. 2. n.* 387. Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* Jac. le Mort. in *Chym. Medico-Phys.* Vide Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 492. ubi *Lacca Magisterium vegetabilium* vocatur. De *Naturali* Chioccum *Mus. Calceol. f.* 5. p. 630. de artificiali Libav. *Synt. A. Ch. l. 6. c.* 3. *Lacca Florentina* vel e pannis Scarlati tinctura infectis, vel e cocco ipso conficitur, *d. l.*

Laccos, *λάκκος*. Vide *Lacus*.

Lacerta, *Lacertus*, *σαύρα*, *σαύρος*, primo nomen est animalis quadrupedis digitati ovipari, (uti vulgo creditur, quamvis sint ex recentioribus, qui viviparas *lacertas* observasse se testentur) cujus descriptionem, differentias, & usum in Medicina videre licet apud Aldrov. *l. 3. de quadr. digit. ovipar. c.* 5. *seqq.* Addè Schröder. *l. 5. class. 4. n.* 106. qui tamen hallucinatus est, quando per insectum describere non est veritus. Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis vide Casp. Rejes *C. El. q.* 30. *Eph. Cur. A. III. Obs.* 311. Deinde *Lacertus* etiam tribuitur quibusdam piscibus, v. g. *Colia*, *Sauro*, *Scombro*, uti patet ex Aldr. *l. 2. de pisc. cap.* 53. *seqq.* *Lacertus* porro vocatur caro musculosa sine ossibus. Ruland. & ita idem, quod *Musculus*. Barthol. *l. 1. Anat. c.* 5. Gr. *μύς*. *Spagyricis* *Lacerta rubra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Iohnf. Libav. in *Apoc. Herm. P. prior. c.* 2. Et *Lacerta rubra* secretior quædam præcipitati Mercurialis præparatio, *d. l. c.* 4. *Lacerta viridis* dicitur, quando solutioni additur paulum Cupri, Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 266. Vide *Saura*.

Lachanon, *λάχανον*. Vide *Olivus*.

Lachlachatum est nomen medicamenti stomachici, cujus descriptio habetur apud Avic. *l. 5. sum. 2. tract. 6.*

L

* Lac-

* *Lachne*, λήχνη, lanugo, spum. a maris.

Lachryma, δάκρυον. Vide *Dacryon*.

Lachrymale punctum. Vide *Punctum*.

Laconicum, λακωνικόν. Vide *Balneum*. Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & sola fere ex toto balneo nobis superest, testudo scilicet illa thermarum, quæ igne concalescens, vaporem siccum continet, a quo sudor in corporibus movetur. Gr. ἐπόικυσον, & πυρκαθίρον ξηρόν & θόλος ξηρός vocatur. Gorr. Adde Weker. *Antid. gen. l. 1. cap. 23.* A Cicerone & Celso *Assa* dictum fuit.

Laconismus, λακωνισμός, dicitur brevitatis loquendi & scribendi cum aliquo recessu veteribus olim recepta, & in hoc scribendi genere excelluit Hippocrates, licet non sit dissimulandum, quod sæpe cum obscuritate sit conjuncta hæc loquendi & scribendi ratio. Legatur Theodor. Ians. ab Almelo. *Invent. Novantig. p. 50. 145. 178. 179.*

Lactans, θηλασθίς, θηλαστρία, θηλαστis, nutritrix vel mater, quæ lac e mammis sugendum præbet, a θηλασθίω, quod verbum active pro lacto, & passive pro sugo, vel lactor accipitur, uti patet ex Lexicographis, & de pueris lactentibus, vel sugentibus, a Galeno usurpatur, s. in 6. *Epid. t. 37.*

Lactarium edulium, τὸ διὰ γάλακτος ἕδυσμα, Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 13. Dicitur & γαλακτικὸν ἕδυσμα. Item τὸ γαλακτικόν, *Lactinia*, hoc est, edulia varia ex lacte parata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Parac. *Param. l. 3. tr. 1.*

Lactes. Hujus vocabuli non eadem est apud veteres & recentiores significatio. Illi enim vel usurparunt pro intestinis tenuibus: vel pro succo, quem persimilem lacti piscium muscutorum ventriculis cernimus, quemque genitalem succum, vel rorem, appellare possumus, imo debemus: vel pro mesenterio, omento, pancreate, pro glandulis mesenterii. Aliis quoque thymum, corpus illud glandosum ad jugulum situm Lactes dici & in virulis ad esum expeti scribit Bartholin. *Anatom. l. 2. c. 4. p. 348.* Recentiores vero optime nomen hoc tribuisse videntur *venis lacteis* vel *chyliferis* per mesenterium diffusis, quemadmodum hanc appellationem & varietatem significationum egregie exposuit Casp. Asellius *tr. de Lactibus*, sive *Venis lacteis*, & præsertim c. 1. & 10. Confirmavit Barthol. *libell. l. c. 3.*

Lacteus, γαλακτικός, γαλακτικός, variis humoribus etiam excrementitiis tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus succus*. Talis succus *lacteus*

chylosus sæpe etiam e secta vena observatus fuit effluens, præsertim si aliquot horis post assumtum cibum V. S. fuit instituta. Vide *Act. Philos. Oldenb. Ann. Mens. Nov. Dec. & Jan. 1666.* Et apud Parac. sæpe occurrit *Lactea urina tr. de urin. judicis l. 1. c. 1. seqq.* esseque ab alcola, sive tartaro resoluta. Tribuitur & venis chyliferis, & lactiferis, de quibus supra dictum. Vide *Galactophorus*, dicitur quoque de *linea alba* in cælo, quæ *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. Febres puerperarum quædam vocantur *lactæe*, quod plerumque ab & cum lactis in mammis proventu excitetur ebullitio sanguinis & intemperies febrilis, de quibus vide Willif. c. 16. *de febr. Lactea cura* vocatur, quæ instituitur per copiosum & continuum lactis usum in cibo & potu, & valde commendatur a plurimis in arthritide, notante Boneto *Mercur. Comptal. l. 1. p. 35.*

Lactica, est epitheton febris Typhoidis alias dictæ, quæ ab Arabibus *lactica* dicta fuit, teste Lang. l. 2. ep. 41.

Lactinia, γαλακτικόν, dicuntur edulia e lacte parata, quæ in morbosa dispositione facile corruptibilia sunt, & tribus vel quatuor partibus diversis imbuta, caseo, sevo, butyro, parte nitrosa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare possunt. P. M. de Calderia *Tom. 2. Oper. p. 203. B.* Hoc nomine alias quoque veniunt *glandule faucium*, quæ *animelle* dicuntur. Vesal. *lib. 6. de H. C. F. cap. 5.*

Lactisma, λήκτισμα, id est, ictus calce inflictus. Et λακτιστής, calcitrator. Lex. Gr.

Lactiporos, γαλακτοπόρος, qui lactis potu capitur, Pollux. Dicitur & *lactibus* aut *lactibulus*, Meibom. *de Cerevisia cap. 2.* Item *Lactibibax*, Bernh. Herlinus in *Consilio Sanitatis vernaculo p. 132. 133.*

Lactumen, idem est, quod *Achores*, sive *crusta lactea*, Walth. *Sylv. med. p. 14.* *Lactumina* dicuntur *crusta lactea*, apud Heurn. *de morb. c. 7.* Welsch. *Cent. 1. Observ. & Cur. 23.*

Lacuna, idem, quod *Choana*, *Infundibulum*. Vide *Choana*.

Lacune, id est, *Terra sigillata*, Ruland. & Iohnf.

Lacus, λίμνη, λάκκος, quid significet, notum est, nimirum aquam stagnantem, & propterea facile corruptibilem. Idem quod *stagnum*, *palus*, Galen. l. 4. de S. fac. c. 20. & l. 9. S. *Chalcanthos*. *Lacus* etiam dicitur de vasis ad lavandum idoneis, & ita coincidit cum *Lacro*. Ruland. in *Lex.* Quomodo differat ab

ἔλος, vide Jul. Alex. *not. ad Galen. l. 5. meth. med. c. 12.*

Ladanon, λάδανον, dicitur & *Labdanum*, (perperam vero confunditur cum vocabulo *Laudanum*, de quo inferius dicendum,) estque succus pinguis & roseidus fruticis, *Cistus Ledon* dicti, foliis adhærens. Cogitur facile in massam non absimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile, suaveolens in sultu, de quo videatur *Dioscor. l. 1. c. 128. C. Hofmann. Offic. l. 2. c. 120. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 388. Fr. Hofmann. in Clavi ad h. l. Laudat & Gal. aliquoties in scriptis suis virtutem ladanii, præsertim lib. 2. de C. M. P. G. c. 2. ubi dicit, & emolliendi & repellendi virtutem simul habere. Abusive vero ladanum sumitur de fordibus barbæ hircorum adhærentibus, l. 1. de C. M. S. L. cap. 1. in fin.*

Lelaps, λαιλαψ, dicitur *ventus procellosus*, procella, turbo, præsertim si multam & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cœlum dicitur procellosum & nimbosum, ἄραδος λαιλαπιώδες, Hipp. 1. *Epid. f. 2. t. 4. & 5. ἴδωρ λαιλαπιώδες* aqua procellosa, nimbosa, quæ damnatur, l. 6. *Epid. f. 4. t. 19. Jung. Foes. p. 373. Gorr. in def.*

Lemos, λιμός, significat *gulam*, & eam præcipue œsophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis sensum percipit, ut indicat Galen. 3. *de R. V. I. A. t. 11. Occurrit alias vocabulum hoc in Hippocr. l. de Cordē II. 5. & l. 2. Epid. f. VI. 14. & latine redditur Guttur.*

Læsiō, βλάβη, vide *Blabe*. Est vero proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam lædunt, quædam læduntur, quædam læsionem comitantur. Ubi per læsionem intelligendum nihil aliud, quam quando partis alicujus opus vel functio incommodatur, & vitatur. Dicitur alias *Affectio*, διάθεσις, præter naturam. *Læsiones* externas communi nomine τράματα, vulneva vocatas fuisse, testatur Gal. 2. *de artic. t. 18. quamvis in Græco habeatur κοιποπλήματα*, quod vocabulum mutandum esse in κοινὰς τράματα, volunt Interpretes.

Lætificans, Græce dici posset εὐφραντικός, epitheton est quorundam medicamentorum & confectionum sanguini & spiritibus activitatem & spirituositatem conciliantium, quæ profunt in melancholia & virium vitalium animaliumque languore. Talia occurrunt in Dispensatoriis Norimbergensi & Augustano; quorum unum est Rhasis, alterum Nicolai Præpositi. Formulas quoque similes exhibet Langius l. 3. ep. 1. c. 6. & 7.

Letitia, χαρὰ. Vide *Gaudium*.

Lævigatio, λείωσις, est actio, qua id, quod inæquale & asperum fuit, redditur æquabile, planum & leve. Usurpatur a Galeno de cibus, qui dentibus lævigantur, Gal. l. 11. *de V. P. c. 8. Chymicis Lævigatio*, seu *Alcoolismus* est calcinatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et est hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam per fusionem, aut fulminationem. *Rul. & Iohnf.*

Levis, *Levitas*, *Lævor*, λῆος, λειότης λείωμα, dicitur de rebus diversis, quæ ad contactum nullam habent inæqualitatem, sed æquabilia sunt & plana. Opponitur *aspero* & *asperitati*. Usurpatur partim de corpore & ejus membris, ita arteria pulmonalis, olim vena arteriosa dicta, ad differentiam asperæ arteriæ dicitur *Arteria levis*, Gal. l. 7. *de V. P. c. 9. & apud Hipp. l. 6. Epid. f. 3. t. 29. cutis totius levitas* legitur, & opponitur τῷ σφιγμάδι, horridæ cutis asperitati. Usurpatur quoque de alimentis; ita viscositas præsanæ hordeaceæ *levis* probatur 1. *de R. V. I. A. t. 18. Item de sedimento urinæ, 2. progn. t. 72. Est etiam præternaturalis levitas v. g. intestinorum. Vide Leienteria. Chymicis quoque levor vocatur, Gr. λῆωμα, pulvis impalpabilis exquisitissimæ levitatis, qui & *Alcool* quibusdam dicitur, & fit quidam manu, vel tritura super marmore cum porphyrite, vel in mortario cum pistillo, ita ut, quod contritum est, excutiat per setaceum, vel linteum. Et tales leviores dicuntur χειροπόνητοι, χειροποίητοι. Alius fit absque manu ἀχειροποίητος, & pertinet ad mysteria Chymicorum. Huc pertinent Calces, Flores, Præcipitata &c. *Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 4. c. 3. Alias Levor* ponitur aliquando pro *livor*, & *levidus*, pro *lividus*, uti docet Keuchen. *Not. ad Seren. p. 127.**

Laganizo, λαγανίζω, significat remitto, lenisio. Usurpatur ab Hipp. de vento, qui opponitur vehementius spiranti, l. *de morb. sacro XV. 10. quamvis mihi cum Foes. videatur mendosa lætio, & potius legendum esse λαγαρίζω, aut λαγαρίζω, laxus fit, & segnior; quia verbum λαγαρίζω neque in thesaurō Henr. Stephani, neque Scapula, fortassis nec in aliis occurrit. Vide Foes. p. 371.*

Laganon, λάγανον, *placentiæ* genus est, & species *Itriorum*, vilior, crassique succi, & tarde commæantis, utpote ex similagine parata. Gal. l. 1. *de Al. facult. c. 4. Jul. Alex. in Not. ad h. l. Vide Itrion.*

Lagavos, λαγαρός, vocatur *laxus*, mollis, non distentus. Dicitur comparative de dextro cordis ventriculo, Hippocrat. *de corde IV. 10.*

Junge Linden. Ex. V. §. 41.

Lagneia, *Lagneuma*, λαγήνη, λάγνημα, significat rem, vel coitum Venereum, concubitum cum emissione seminis. Frequenti in usu apud Hipp. v. g. *l. de nat. puer. XIX. 10. XXII. 8. XLIV. 1. l. de Genitura II. 16. 21. l. 2. de dieta XXXVI. 6. l. de int. affect. XXXV. 23. L. 30.* (ubi λάγνημα semen ipsum in coitu emissum significat) *l. 6. Epid. f. 5. t. 23.* Verbum quoque λαγήνη, coeo, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis in locis, præsertim *l. de Genit. Vide Foef. p. 371. Mercurial. l. 1. V. L. c. 17. & h. 2. c. 15.*

Lagocheilos, λαγόχειλος, dicitur, qui leporina habet labia, Galen. *l. Introduct. cap. 3. & in defn.* Id vitii aliquando naturaliter provenit, aliquando a causa præter naturam, ut in fione, cicatrice, sutura latiore & malefacta, interdum etiam senectute. Idem si inferiori palpebræ contingat, ἑκτροπίος appellatur. Hæc Castellus. De curatione labiorum leporinorum videatur Aquapend. in operat. Chirurg. §. quomodo curta labia refarciantur. Senn. lib. 2. M. Pr. P. 1. c. 4.

Lagon, λαγών, idem, quod κωσών, *Ilia*. Vide *Cenon, Ilia*. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXIIX. 6.*

Lagophthalmos, λαγόφθαλμος, id est, Leporinus oculus, cum superior palpebra adeo retrahitur, ut oculus, dum clauditur, totum non tegat; estque affectus in partibus instrumentalibus non magnitudine, sed defectu peccans, cuiusmodi omnia mutila & curta, sicut in labris, sic & in oculis cernitur. Gal. *dd. II. Gorreus & Castellus*. Tale vitium heic Aldorffii contigit in femina ex intumescenzia serosa palpebræ superioris, degenerante in putredinem & totalem corruptionem, qua sublata, ex negligentia Chirurgi palpebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire necesse habuerit. De hoc affectu videatur & Pareus *Chir. l. 9. c. 23. & l. 16. c. 6.*

Lagopus, λαγώπος, λαγώϊς, λαγώϊνη, præter significationem Botanicam est nomen perdicis albæ, quæ & *Perdix Alpina*, vel *Alpestris* dicitur, cujus descriptionem cum usu in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l. 13. Ornithol. c. 21.* Dicitur & *Gallina nivalis* & describitur a Joh. Jae. Vagner. *Hist. Helvet. Curios. sect. IV. Artic. 2. p. 200.*

Lalia, λαλιά, loquelam, locutionem, significat: Ægyptiis anima rationalis vel animus dicebatur ἕτερα λαλιά, alter sermo, notante C. Hofmann. *com. ad Gal. l. de V. P. n. 26. 816.* Vide *Locutio*.

* *Lama*, πέταλοι, cum loquimur de iis

quæ e vesica excernuntur, lamæ sunt partes a vesica avulsæ parvarum laminarum similitudine. V. Gal. de L. A. l. 6. c. 3. ubi laminarum excretionem per urinarium vas inter certissima inditia affectæ vesicæ refert, caruncularum autem, renum laborantium signum pathognomicum constituit.

Lamac, id est, *Gummi Arabicum*. Rul. & Iohnf.

Lamare, & *Lamare lampe*, id est, *Sulphur*. Iid.

Lambano, λαμβάνω, communiter significat accipio, sumo, v. g. cibum capere, Hipp. 2. *aph. 8.* in utero concipere, 5. *aph. 59.* Peculiariter vero etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & significat *Corripio*, *Infesto*, v. g. *Causus*. Hipp. *l. 1. de morb. XXVII. 1. 2. 3.* & passivum λαμβάνεσθαι, corripì morbo denotat, 5. *aph. 30. 55. 6. aph. 17. 31. & alibi.* Vide Dieter. n. 492.

Lambdacismus est vitium linguæ ad balbos & blesos pertinens, quando præsertim loco consonantis literæ vau caninæ lambda enunciant. Vide *Lotacismus*.

Lambdoeides, λαμβδοειδής, dicitur de eo, quod figuram literæ Græcæ Λ representat. Communiter epitheton est futura posterioris in capite, qua occupat incipit, transverse, Gal. *l. de ossib. c. 1. & h. de nervor. dissect. cap. 7. Barthol. libell. 4. c. 5.* De hac futura scribit Galen. *dicto de ossibus loco*, illam aliquando deesse, ubi prominentia occipitis nulla est. Deinde etiam *Os Hyoides* ad basin linguæ vocatur *Lambdoeides* a Gal. de muscul. *dissect. c. 13. & d. l. de nerv. dissect. c. 10.* Vide *Hyoides*. Tandem ab Actuario quoque *vena cavæ descendens divisio*, qua in duo crura abit parvo supra initium ossis sacri λαμβδοειδής appellatur, a figure similitudine, quam Gal. literæ V comparat *l. de Anatom. venar. c. 8.* Verum Casp. Hofmann. in notis *MMSS.* vitiosum hoc esse, expresse statuit, propterea cum Revisoribus & Cornario corrigendum esse monet in Λ.

Lambitivum, idem, quod *Linctus*, vel *Loob*. *Eclegma*. Vide *Eclectos*.

Lamentatio, λαιωμός, idem, quod *Fletus*. Vide *Fletus*.

Lamia, λαμία, ενόγῃ, λαιωγενών, significat vel spectrum nocturnum diabolicum sub forma femine, vel feminam maleficam. Creduntur *Lamie* infantum tortrices esse, teste Keuchen. in not. ad *Seren. p. 387. seqq.* Latine etiam *Strix* appellatur. Proprie ad forum Medicum non spectat hæc consideratio.

Lamina, ἑλασμα, ἑλασμός, πέταλοι, communi-

muniter ab Anatomicis tribuitur variis instrumentis ad secanda corpora accommodatis, cuiusmodi sunt Scalpella, Spathomelæ, Amphimelæ, Specilla, &c. Gal. l. 6. *admin. Anat. c. 10.* Verum adhuc latius se extendit hujus significatio ad alias metallicas extensiones, sive bracteas, etiam si non ad sectionis usum faciant. Ita *Lamina* plumbea legitur apud Æginet. l. 7. c. 3. §. *Molybdos*. Vide supra *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depressione gibbi, *Sent. 5. Obs. 67.*

Lamnea, λάμνια, *laminam* significat, Moschion. *de morb. mul. c. 138.*

Lampas, λαμπάς, idem, quod *Lucerna*, de qua vide infra. *Lampas vitæ* est magicum artificium, de quo, si lubet, plura vide apud Liban. *Defens. 1. Syntagm. Arc. contra Scheune-mann. c. 3. Tom. III. Oper. p. 5. 6.*

* *Lampata*, creditur esse radix smilacis cuiusdam asperæ a Chinesibus, sive Sinesibus hoc Lampatæ nomine appellatæ, unde delata nomen Chinæ habuit. V. China.

Lampe, λάμπη, λαμπή, significat vel *spumam*, & ita idem est, quod ἀερός; vel significat id, quod in aceto supernatâ vino adulterato, item pingue quiddam glutinosum, quod olivis muria conditis supernat. Erotianus in *Onomast. p. 70. d.* Sunt & λάμπη *bulle* quædam in urina superficie innatantes diaphanæ. Actuar. l. 1. c. 18. *de urinis*. Hinc ἐρηθὲν λαμπῶδες; urina spumea & limpida legitur apud Hipp. 1. *Prorbet. f. 2. t. 60. & Coac. t. 186.* Jung. *Foef. p. 373.*

Lampetos, λαμπητός, idem, quod λαμπρός. Vide *Splendor*. Galenus etiam in *exeg.* interpretatur spumofum, quod spuma luceat.

Lampetra, λάμπετρα, nomen piscis e serpentino genere, cujus descriptionem cum usu in cibis exhibet Aldrov. l. 4. *de pisc. c. 13.* Lind. existimat, esse βδέλλα Strabonis, *Ex. XI. §. 58.* cui videtur assentiri Chioc. *Mus. Calceol. f. 3. p. 426. seqq.* Vide J. J. Vvagner *Histor. Helvet. Curios. sect. IV. Art. 3. p. 213. seq.*

Lampodos, λαμπώδης. Vide *Lampe*.

Lamprophonos, λαμπρόφωνος dicitur, qui vocem edit magnam sonoram ac quasi splendidam, monente Joh. Bapt. *Persona Comm. in Galen. l. quod anim. mor. seq. temp. p. m. 287.*

Lampros, λαμπρός, h. e. lucidus, splendidus. Specialiter vero Hipp. λαμπροί dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore bene habito præditi, l. *de A. L. & Ag. LV. 13.* Vide *Splendor*.

Lampæter, λαμπήτης, dicitur *lucerna*, laterna, aut *Pharus*, qui in turribus suspenditur, ut navigantibus præluceat. Legitur apud Hipp. l. *de int. aff. XXXIX. 21.*

Lampyrus, λαμπυρίς, idem, quod *Cicindela*. Vide supra in *Ci.*

Lana, ἄζου, vide *Erion*, *Erion*. De *lanarum* generatione & differentiis legi poterit Aldrovand. l. 1. *de quadrup. bifuleis c. 8.* *Lanæ* usus, præsertim vero *succidæ*, illotæ, fordidæ, quæ ἄζου ὄτυπρον, item *Oesypus*, ὄισυπος, dicitur, olim fuit frequentissimus, uti patet ex Hipp. & Gal. Scribon. *Keuchen. ad Seren. p. 114. 225.* C. Hofm. l. 2. *V. L. c. 14.* Vide *Oesype*.

Lanarius, est nomen *Accipitris* vel *Falconis*, ita dicti vel a laniandis aviculis, vel quod multas molles plumas lanarum instar habeat, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 5. *Ornithol. c. 11.*

Lancosta est cultellus chirurgicus rectus utrinque acie summa præditus ad venæ sectionem & abscessus aperiendos hodieque usitatissimus, & ita notissimus.

Languor, ἄρισσις, nihil aliud est, quam corporis, aut membrorum ejus veluti *dissolutio*, & remissio, cum non aliter ac resolutis sive paralyticis dissolutæ appareat. Gal. 3. in 3. *Epid. t. 37.* videlicet ob deficientem flammæ vitalis & succi nervosi spirituscentiam & activitatem. Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Asthenia*, *Bleebros*.

Lanius, idem, quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. d. l. c. 12.

Lans, id est, *Argentum mortuum*. Rul. & Iohnf.

Lanugo, χυλός, χυλός, vide *Chnus*. In *Phytologia* sunt filamenta tenella cuticulæ extimæ instar *lanæ* adnascencia. Schroder. l. 1. c. 2.

Lanx, πλάκων ζυγός, significat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vascula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoque dicitur *Amygdale amaræ*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Laonica vocatur curatio arthritidis, quæ non fit purgantibus, & evacuantibus universalibus, ceu frustaneis partim, partimque magis noxiis, sed quæ fit topicis evacuantibus e parte affecta, dum materia est adhuc mobilis, cum ante statum, tum in ipso statu, quemadmodum hunc terminum exposuit Hieron. Sachelas Ælianus Medicus Brixienfis in *Relatione de Podagricis & Arthritic. morb. c. 10. p. m. 53.*

Laos, id est, *Stannum*. Rul. & Iohnson.

Lapæricos, λαπαρικός, h. e. *alvum evacuans*, idem quod ὄτυπτιός vel ὄπλάκτος. Legitur apud Gal. l. *V. S. F. c. 2.*

Lapara, λαπάρα, λαπάρη, idem, quod *περιών*, laterum cavitas, ea corporis pars, quæ est inter

inter costas spurias & ossa, quæ ad illa pertinent. Galen. l. 2. de fractur. t. 71. Idem, quod λαγών. Vid. Illa. Ceneon. Lind. Ex. VII. §. 6. Erosianus idem dicit quod πλευρά.

Lapavos, λαπαρός, id est, mollis, vacuus. Unde & ὑπαλάπρον, subvacuum, & submolle, significat, Gal. l. 3. diff. resp. cap. 12. Lind. d. l. §. 4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάττω, emollio, evacuō, Hipp. progn. t. 2. Gal. in comm. Coac. t. 204. l. 4. Epid. XX. 2. Vide Foef. p. 384. ubi plurima loca invenies.

Lapatto, λαπάττω. Vide Lapaves.

Lape, λάπη, pituitam tenuem significat Hippocr. quæ ore rejicitur & salivationis comes est, l. 2. de morb. XV. 9. LIII. 6. LXIV. 5. LXXI. 7. l. de int. aff. VII. 12. XIII. 12. & alibi sepius. Foef. p. 375.

Lapidescens, λιθώδης, λιθινός, idem fere quod Lapideus, nisi quod illud vocabulum magis exprimat passionem illam mutationis in naturam saxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero sit proprie illud principium lapidificationis, an succus, an spiritus, vel aliud quid, pertinet proprie ad Physicos. Videatur etiam Chioccus Mus. Calceol. sect. 3. p. 305. seqq. Tale vero principium quandoque in sanguine ejusque sero contineri præternaturaliter, colligere est ex generatione Calculi. Vide Calculus.

Lapideus, λιθώδης. Vide Lithoeides.

Lapidillus vocatur cochlear chirurgicum, quo calculus post incisionem extrahitur. Blasius Med. Univ. p. 73. & 341.

Lapillatio, terminus Paracelsicus, indicans lapidescentiam sive generationem calculi ex Iliastro, sive de visco in loco alieno, ubi possibile fuerit lapillari, vel tartarizari. Fragm. Medicis ad Tom. III. referendis l. 1. de Tartar. a. 8.

Lapis, Lapillus, λίθος, λιθίδιον, λιθόχρον, λιθίς, quadrupliciter potissimum accipitur. (1) Physice de corporibus mixtis animantis duris, ejus innumeræ species, & differentię occurrunt, de quibus videantur rerum Physicarum scriptores varii. In hac significatione sumit Galen. l. 9. de S. Fac. quando ex sponte nascentibus corporibus esse scripsit a terra vulgo dicta diversis. (2) Pathologice pro Calculo renum vesicæ & in aliis quandoque partibus genito, diciturque Gr. λιθίασις. Vide Calculus. (3) Pharmaceutice, quando vel ex Physicis lapidibus multæ species transfumtæ leguntur in usum Medicum, dividunturque in pretiosos, qui Gemmæ quoque vocantur: Vide Gemma: & minus pretiosos; quorum plures apud Galen. d. l. & alibi allegatos re-

perles. Loca videantur in Theatro Mundellæ & Indice Brassavoli, cum non opus sit, hic omnia transcribere. Multos enim recenset Rul. & Iohnf. in Lex. Adde Schroder. l. 3. c. 4. & seqq. Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur Lapides, ut sunt, Medicamentosus, vel Salutaris, Corrosivus & alii, de quibus vide Schroder. l. 2. c. 65. Jung. Fr. Hofmann. in clavi & descriptiones eorum videantur in Iunken. Lex. Ch. Ph. P. l. p. 127. seq. (4) Spagyricæ, ubi potissimum in omnium illorum ore resonat Lapis Philosophorum, qui dicitur & habetur Medicina universalis, per quam metalla transformantur, & morbi omnes sanari possunt. Pollere creditur virtute intentissima, & velut in centrum arte coarctata, quæ extensa tincturam exhibet absque numero. De ejus præparandi modis hyperbolicisque encomiis prostant innumeri pene tractatus, nec adhuc cessant amatores hujusmodi commentorum in publicum proferre scripta; non obstante, quod tantum non omnes tempus, & operam, & oleum perdidissent. Si placet, videantur scripta Basilii Valentini: Theatrum Chymicum per sex volumina, Libavius in suis operibus, & alii plures. Quid B. Rolfsnk. judicaverit de Lapide Philosophorum & Panacea, videatur in ejus Chymia l. 1. c. 9. Quæ de suo Lapide Medicinali Hermetico Christ. Ad. Balduinus encomia scripsit, in Ejusdem Hermete Curioso Invento XII. legantur. Denique (5) sumitur etiam sæpe abusive & æquivoce de diversis rebus vocabulum Lapis, v. g. Lapides Carpcionum, Percarum, Cancrorum vocantur quædam corpuscula in capitibus illorum piscium & aquatiliū reperta, duritiem pene lapideam obtinentia, revera tamen non sunt lapides. Ita in Chymia Lapis vocatur omnis res fixa, quæ non evaporat. Lapis Adiz est sal Armoniacum. Lapis animalis, id est, sanguis humanus. Lapis, ex quo conflatur plumbum nigrum, minera plumbi. Lapis non lapis, h. e. efficacia, non substantia dicitur Elixir. Lapis rebis vel testudinem, vel capillos hominis cholericæ, aut sanguineæ denotat. Lapis calcis, id est, scoria ferti, vel batitura aris. Lapis major, compositum ex 4. elementis, filius unius diei. Lapis occultus benedictus, id est, ovum. Lapis aureus, h. e. urina. Rul. & Iohnf. in Lex.

Lapsus æquivocum est. Proprie significat idem, quod casus, Græce πτώσις, κακίπρωσις, Vide Casus. Hujusmodi Lapsus ex alto innoxium vide Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Observ. 71. Tropice Lapsus etiam pro errore sumitur, ὑμάρτημα. Vide Erratum. Lapsus de-

motivus est repentina morte facta correptio, periculofior apoplectico. Rul. & Iohnf.

Lapto, λαπτω, significat lambendo bibo, *forbo*. Legitur apud Hipp. *l. de corde LV. 1.*

Laqueus, βρόχος, πηχέτις, quid sit notum est. Refertur quoque debet ad instrumenta chirurgica, utpote ad quasdam operationes necessarius, uti patet ex Gal. *l. 6. meth. med. c. 5. in fin.* & Oribasii totus libellus de *laqueis*. In specie ad *Glossocomon* quoque requiruntur, uti patet ex Gal. *l. 7. de V. P. c. 14.* & Oribasii de *machinament. c. 7.* Alias *laquei* consideratio quoque inter causas morbificas, praesertim vocis privationis spectat ex Galen. *l. 1. de L. Aff. c. 6.* Pathologicis quid dicatur *Laqueus Gutturis*, vide infra *Tonsille*.

Lar, ἔστια, idem, quod *Focus*, *Calor*, *Ignis*, Vide *Focus*. Usurpatur de flamma vitali & calido nativo. Charlton. *Oecon. anim. Ex. 1. §. 4. & VI. §. 2.* Vel Pathologicae de foco febrili, Gal. *l. de marcere c. 7.*

Larbason, dicitur Plinio *l. 33. H. N. c. 6.* *Stimmi* vel *Stribium* sive *Antimonium*, quod Henn. Scheunemannus ruditer corrupit in *Tarbason*, ita ut Libav. eum propterea acriter perstrinxerit, *Tom. III. Op. p. 25. seqq. 73. seqq.*

Largus, ἄδρως, πολὺς, vide *Hadyos*, idem, quod *Copiosus*, v. g. *Larga Venaelectio*, *Larga excretio*, *Largus humor*.

Lavidum, materia quadam tumorum, a laridi similitudine sic dicta. Fallop. de *tum. p. n. c. 3.*

Larva, μορμώ, μορμών, idem, quod *Lamina*, *Lemures*. Harum mater vel avia dicebatur esse *Mania*. Forest. *l. 10. Obs. 20. in Schol.*

Larus, λάρος, dicitur avis palmipes, piscivora, clamosa, cujus descriptionem, species, & usum in Medicina tradidit Aldrov. *l. 19. Ornithol. c. 4. seqq.* Lind. vocat *Larum* avium pernicissimam in volando & irruendo in pisces summo natantes mari. *Ex. V. §. 42.*

Laryngotomia, λαρυγγοτομία, operatio chirurgica est, qua in summo suffocationis & anginae periculo aspera arteria fit incisio. Periculosum profecto & valde anceps remedium. De qua operatione vide *Aquapend. tr. de oper. Chirurg. tit. de perforatione asperae arteriae in angina*. M. Aurel. Sever. *Chir. officac. P. II. c. 40. p. 102. seqq.* vide *Bronchotomia*.

Larynx, λαρυγξ, dicitur superior asperae arteriae pars & caput faucibus continuum, *Lat. Guttur*, Gal. *4. aph. 34.* Est igitur praecipuum vocis instrumentum, ex cartilaginibus, musculis, nervis, & substrata membrana constans, *l. de voc. instr. diff. c. 2.* Ejus plenorem

historiam descriptam vide in *Anatomicis libris*, praesertim Bartholin. *l. 2. Anat. c. 11.*

Lasanon, λάσανον, vel *Chytropum*, significat ollarum sustentaculum, vel ollam culinariam, aut matellicam, vas exoneranda alvo idoneum. Apud Hipp. sumitur pro sella, in qua puerpera desidere debet, *l. de superficiat. V. 7.* Jung. Foef. *pag. 476.* * Item posteriorem partem femoris, quia δασύ, densum.

Lascivus, λαγνός, ἀσελγής, epitheton est *Chorea S. Viti* apud Paracels. Vide *Chorea*.

Laston, λάσιον, significat σιδόνιον, *fundonem*, aut ἰδιόνιον, *linteum*, & propterea hirsutum, villosum. Erot. *c. 72. b.* Occurrit vero apud Hipp. *l. 2. Prorrh. XII. 7.* Foef. *d. l.*

Lastitudo, λάσιος. Vide *Copos*.

Lastaurocacabus, id est, operosa olla, prodigorum lebes, Hispanorum olla putrida. Jos. Laurent. *Amalth. Onom. p. 476.*

Lastaurus vocatur, qui inexplibili amore venereo debauchatur, Casp. Rejes C. *Elyf. q. 44. n. 24.*

Lasur, Paracelfo dicitur Extractum transplantatum ex Argento, *l. 3. de Gallicis pustulis, aliisque symptomatibus c. 6.*

Later, κλίμα, κέραμα, idem, quod *Tegula*, h. e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus, cujus usus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philosophorum*, sive de *Lateribus* dictum, aut *Lateritium*, cujus descriptio legitur in *Dispensatorio*.

Lateralis Morbus, πλευρηγίς. Vide *Pleuritis*.

Latera lietro, id est, *Argentum vivum*. Rul. & Iohnf.

Laterivium, lixivium, item, *capitellum*. Iidem.

Lathra, *Lathraeos*, λάθρα, λαθραϊός, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, *latenter*, ex improviso, *1. Prorrh. sect. 3. t. 36.* ubi quidem Gal. *in comm. per ἐξαίρετος*, subito exposuit. Verum rectissime animadvertit Foef. *p. 372.* non satis hoc probasse Coac. *t. 139. 374. & t. 580.*

Latibulum dicitur Theod. Craanen. *in capp. de febril. fomes* vel *minera febrilis* latentes in aliquo corporis membro, quae sanguineae massa communicata excitat ebullitionem febrilem & paroxysmos.

Latica dicitur quadam *Febris quotidiana continua*, sive *Phlegmatica*, quando nulla signa apparent apyrexiae, Joh. Stephan. *in Avic. l. 4. fen. 1. c. 50. p. 274.* Sunt tamen, qui distinguunt, & spuriam saltem quotidianam continuam dici *laticam* credunt, uti Mercatus. An vero dicatur *a latendo*, quod careat *inversio-*
nibus

nibus manifestis, nolumus certo affirmare, quamvis ita velit de Calderia, qui prolixius de febre Latica differuit Tom. I. Oper. p. 284. seqq.

Latitudo, $\phi\omicron\pi\alpha$, idem, quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco, Gal. l. 1. de nat. fac. c. 2. l. 1. meth. med. c. 6. & l. 2. c. 3. Vocatur & *motus animalis*, *voluntarius*, quem Charletonus ita plenius descripsit, quod sit ordinata & ex appetitus dictamine instituta corporis animalis, vel alicujus membri particularis de loco in locum translatio. Ex. XI. Oec. Animal. §. 4 in qua etiam *motum* musculorum nervose exposuit. Videantur & Willis Anat. Cerebri c. 19. & Anonymi tractatus ibid. annexus de *ratiōe motus musculor.* item Milliet Dechales P. Jesuit. de *motu locali* & *elaterio*, cujus mentio fit in Act. Erud. Lips. An. 1683.

Latitudo, $\pi\lambda\alpha\tau\upsilon\varsigma$, proprie notat affectionem corporis, quæ consistit in dimensione, ad differentiam longitudinis & profunditatis. Vide *Latus*. Per translationem tamen sæpe applicatur etiam rebus incorporeis, præsertim vero in foro Medico frequenter usurpatur de *sanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta; vide *Hygieia*. Gal. l. 1. de san. tu. c. 4. Junge *Dogm. nostra Med. Gen. P. 1. c. 4. d. 3. p. 51. seq.* Ad *latitudinem sanitatis* quoque pertinet corpus alias *Neutrum* dictum, sive *Status corporis Neuter*, $\alpha\delta\epsilon\tau\epsilon\rho\varsigma$ Græci vocantur, qui duplex est: *Decidentia*, & *Reconvalescentia*. Imprimis vero ille ad *latitudinem sanitatis* pertinet. Vide Rursus *Dogm. in prælim. d. 7. p. 8. & 9.* Et quia sub sanitatis genere comprehenduntur *Temperamenta corporis partium*, de illis quoque sæpe dici solet, quod magna sit eorum *latitudo*. C. Hofm. *Inst. Med. l. 3. c. 4. §. 5. & alibi.* Sumitur & aliquando pro *Dilatione*, Gr. $\epsilon\upsilon\rho\upsilon\tau\eta\varsigma$ dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul. Alex. not. in Gal. de diff. morb. c. 4. p. 279. Tom. II. Oper.

Laton, est aurichalcum, sive cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, quod ab idiotis physicis *Electrum* dicitur, & componitur ex unico metallo, cum *Electrum* sit e pluribus. *Laton* quoque est artificiale, cum *Electrum* a natura sola compositum, Rul. Hinc lapis Calaminaris dicitur *lapis Latoninus*, Libav. *Synt. A. Ch. l. 7. c. 24.* Spagyricis Philosophis *Laton* vocatur vel *Latona terra virgo*, quando in operatione ad Lapidis Philosophici magisterium pertinente nigrescit: unde opus ablutione per ignem & aquam permanentem, sive Mercurium, de qua re videatur Libav. *Alchym. Pharmaceut. c. 31.* item *rr. Ignis Nature*, c. 20. *Laton* quoque & *Azoch* propterea

semper simul esse dicuntur, Laurent. *Ventura rr. de lapid. Philos. c. 19.* Theatr. Chym. Vol. II. p. 163. Johnson. ita descripsit *Latona* in *Lexic. II. p. 49.* *Latona* est terra nostra, quam sumimus ad alchymiam peragendam. Et hæc terra Chymica præ rebus omnibus aliis creatis virtute & energia excellit: Aurum enim & argentum & reliqua metalla, & lapides pretiosos omnes in se coarctet, imo perfectionem omnium animalium & vegetantium in seipsa recludit. Sed cum impura sit & sæculenta, uti arti nostræ proficit, ejus impuritates & sæculenta excrementa separanda veniunt, & hoc est apud Chymicos, faciem *latone* dealbare. Quo circa humiditatem ipsius terræ radicalem, seu sanguinem ipsius *latone* ex venis suis exhaurire oportet, ut ex essentia & puritate illius faciem ipsius *latone* dealbare valeamus, alioquin nihil utilitatis habemus ex lotione *latone* nostræ, nisi ex puritate ipsius sanguinis aquam faciamus, qua sola & non alia uti debemus ad dealbandam faciem ipsius *latone*. Hucusque Johnson.

Latro, $\lambda\alpha\tau\upsilon\varsigma$, idem, quod *Prædo*, *Prædator*, quamvis vero proprie ad forum Medicum non spectet, cum tamen aliquoties eorum mentio fiat in scriptis Medicis, libuit inserere. Ita Gal. 3. *Anat. admin. c. 5.* *latrones* inhumatos olim fuisse subjecta Antomica, testatur. L. 3. de V. P. c. 5. refert historiã *latronis*, qui deprehensus hominibus digitos pedum extremos præcebat, ne sine baculo incedere possent. (Vide C. Hofmann. in *comm. ad h. l. n. 135.*) & l. 1. *Anat. admin. c. 2.* cadaver *latronis* exiccatum sceletis annumerat. Langius recenset *latronis* trunculentiam ex esu sanguinis vel cruoris humani fuisse adauctam, l. 1. ep. 71. Forestus ex Benivenio adduxit observationem *latronis* suspensi, cujus cor pilis fuit refertum, l. 17. *Obs. 1. in Schol.*

Latus, adjectivum, & substantivum est nomen. Adjectivum Gr. dicitur $\pi\lambda\alpha\tau\upsilon\varsigma$, $\delta\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho\varsigma$, cui opponitur *angustum*, $\sigma\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho\varsigma$. Dicitur de musculo, $\mu\upsilon\sigma\kappa\upsilon\lambda\eta\varsigma$ $\pi\lambda\alpha\tau\upsilon\tau\eta\varsigma$, dicto, qui sub cute in collo habetur, cujus descriptionem vide apud Gal. l. de *musc. dissect. cap. 1.* De *musculo latissimo*, qui totum fere dorsum cum suo socio tegit, & *Aniscalptor* quoque vocatur, vide Barthol. l. 4. c. 2. *Latus pulsus* Gal. qui in latitudine arteriæ, vel dilatatione major est naturali, l. de *puls. ad tyron. c. 2.* *Pustule late* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. *aphor. 9.* Jung. Dieter. n. 687. Substantivum Græc. vocatur $\pi\lambda\alpha\tau\upsilon\varsigma$, $\pi\lambda\alpha\tau\upsilon\varsigma$; de cujus vocabuli æquivoca significatione infra vide *Pleura*. Numerantur vero duo *latera*, dextrum

trum & finiftrum ; & in genere de dimidia totius corporis parte , altera dextra , finiftra altera fumitur . Strictius vero ufurpatur de mediâ ventris regione *laterali* , utraque diftinâta a parte antica , quæ *Sternon* , & poftica , quæ *Dorfum* vocatur , Barthol. l. 2. *Anat. in princ. Laterum* dolor dicitur Hippocrat. ad differentiam Pleuritidis , quando dolor eft abſque febre & inflammatione , πλῆρες πόνος . Hippocr. 3. *aph.* 23. 5. *aph.* 65. 6. *aph.* 5. Vide Dieter. n. 689.

Lavacrum , λυτρὸν , idem , quod *Balneum* . Sal nitroſus fuſilis vocatur *lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum , & ſemimetallorum , imo & metallorum ipſorum , quod ſciunt etiam aurifabri & probatores metallici . Libav. *Defenſ. Syntagm. contra Scheunemann.* l. c. 9. T. III. *oper.* p. 22.

Lavatio , idem , quod *lotio* , λυτρὸν . Utrumque idem ſignificat , quod *Balneum* . Gal. l. 8. *metb. med.* cap. 2.

Laucania , λαυκανία , item λαυγνία , poetice guttur , vel *gulam* & œſophagum ſignificat . Sunt , qui pro *mento* etiam accipiunt , Gorr. in *λαυγνία* . Descendit a λῶν , fruor , capio .

Laudanum , nomen medicamentorum encomiaſticum , quaſi *laudatum medicamentum* . Dieter. n. 560. vel *laude dignum* aut *laudabile* , quod vocabulum , ceu barbarum & Paracelfico-Thraſocicum reprobavit Libav. *Synt.* A. Ch. l. 8. *cap.* 44. Non minus vero illi hallucinantur , qui cum *ladano* confundunt . Vide *Ladanum* . Placet Roſſinkii ἐπιγραφίς : loquendum interdum cum vulgo , modo intelligamur , *Chymie* l. 4. ſ. 3. *cap.* 6. Græce dici poſſet ἐπινοῦτον , vel ἀξιόποιον . Quod vero precipue *Opii extracto correcto* nomen hoc tributum fuerit , hoc omnino ſapit Paracelficum hyperbolice loquendi pruritus . Alias de *ladano opiato* videantur præter *Diſpenſatoria* & Paracelfi ſcripta Roſſink. d. l. Schroder. *lib.* 4. cl. 2. n. 314. Libav. d. l. Tutiffimum eſſe & ſaluberrimum medicamentum ad omnis generis dolores , verbis Bern. Penotti *de medic. Chymicis in Vol. I. Theatr. Chymic.* pag. 65. cum grano , quod dicitur , falis eſt intelligendum . *Laudanum Mercuriale Paracelfi* dicitur medicamentum ex Mercurio paratum . Deſcriptio quædam extat in Morl. *Coll. Chym.* Leid. c. 276.

Laudine dicuntur Petro Poterio pilulæ , quas opium ingreditur , *Pharmaceut. Spagy.* lib. 3. ſect. 5. *de Pilulis* .

Lavipedium , vide *Pediluvium* .

Laurax , vide *Labrax* .

Laurus , quid proprie ſignificet , videatur in Tom. II.

Lexicis variis . Gr. λικυπρός , aut λελεμμένος , quaſi *Lotus* . *Lauriffima vina* apud priſcos fuiſſe vina myrrha condita , teſtis eſt Lind. *Ex. X.* ſ. 138.

Laxa Chimolea Paracelfo vocatur medicamentum purgans , præcipue in morbo Gallico commendatum , eſtque pulvis de floribus minerarum ſalinarum , l. 2. *de morb. Gallico* c. 4. Johnſon. ita deſcribit : *Laxa Chimolea* eſt ſal adnaſcens lapidibus , quale eſt Anatron , aut Uſnea lapidea .

Laxatio , χαλῶσις , *Laxans* , *Laxativus* , χαλῶσιος . Vide *Chalaſticos* , *Chalao* . Hodieque autem frequentiffime ſumitur terminus hic de virtute leniter evacuante , & quidem per inferiora . Conveniunt igitur talia *laxantia* cum ἄκκοπρακτικοῖς , κατωτερικοῖς , ὑψηλοῖς , de quibus vide ſuis literis *Eccoprizo* , *Catotericos* , *Hypelatos* . Johnſ. etiam ad vomitoria extendit , deſcribens : *Laxativa* ſunt medicamina ſuſum atque deorſum expurgantia . Verum minus accurate minusque uſitate . Abuſive quoque tribuitur Mercurio vitæ , qui *Laxativum minerale* dicitur apud Schroder. l. 3. c. 15. cum in minima doſi vim purgandi poſſideat . Ita quoque in veterum ſcriptis contingit , ut fortiora purgantia pro *Laxativis* poſuerint . In Pathologicis accipitur de partium mollium extenſione præternaturali in longum . Ita Uvulæ *laxatio* legitur apud Blaſ. *Med. Univ.* pag. 302.

Laxus , λαγυρός , χαλκρός . Vide *Lagaros* , *Chalaros* . Idem fere , quod *Mollis* , & opponitur *Stricto* , vel *Duro* .

S. *Lazari* morbus , Elephantiaſis . Tagaul. *Inſtit. Chir.* l. 1. c. 2.

S. *Lazari* malum , i. e. *Lepra* . Foreſt. l. 29. O. 26.

Lazoma , λάζομου , verbum poeticum , pro λαμβάνω , ſignificat *prehendo* , *corripio* . Diciturque frequentiffime de morbis infeſtantibus , Hippocrat. l. *de Loc. in hom.* l. 4. XXV. 5. 7. XLIX. 8. l. 2. *de morb.* XX. 3. & *lib. de nat. mul.* & *de morb. mul.* ſæpius , quæ loca collegit Foef. *Oec.* p. 372.

Lazuli lapis , λίθος κύανος , hoc eſt , *Cæruleus* , eſt lapis opacus , Saphiri colore , aut ſorum *Cyani* , aureis punctulis exornatus , Armeno durior . Vide *Armenius* . Schroder. l. 3. c. 8. n. 11. *Chiocc. Muſ. Calceol. ſect.* 3. p. 228. ſ. 4. p. 467. ſeqq.

Lazuvius , idem , quod *Cæruleus* . *Lazuvius color* in lepra peſſimum habetur ſignum apud Paracelf. *Paragraph.* l. 6. c. 1. ſ. 2. & *cap.* 2. ſ. 3. & in *Scholiis ad illa loca* . Apparet autem ille color in frigore , ubi in nigrorem verti-

tur. *Lazurium argenti*, vel *pulvis Lazurinus* nihil aliud est, quam *Crocus Lunæ*, de quo vide *Libav. Synt. A. Ch. l. 5. c. 21.*

Leæna, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati femininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque emplastri nomen, quod in *leæne* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum ischiadicis & hemicranicis, teste *Aet. l. 11.* & ex hoc *Gorreo*. *Leænas* vulgo vocari nivium *Labenas*, vide *Labena*.

Leberis, λεβρις, significat *exuvias*, sive senium serpentum. *Hippoc. l. 1. de morb. mul. CHX. 26 & l. 2. LXIIX. 6.* Vide *Exuvie*, *Geras*.

Lebes, λέβης, i. e. *olla*, *trulla*, *vas*, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel asservandum. Pertinet ad instrumenta Diætica, Pharmaceutica. Ventriculum egregie comparatum cum magno *lebe*, cui plures ignis foci adjacent, lege apud *Gal. l. 3. de fac. nat. cap. 7.*

Lebias, λεβίαις, vide *Hepatus*.

Lecane, λεκάνη, *pelvim*, *Catinum* significat. Legitur apud *Moschion. de morb. mul. c. 89.*

Lecbeneon, ληχνηών. Vide *Lenos*.

Lecbia vocatur piscis generosus magnitudine atque colore medius inter Thunnum & Umbram, quam alii *Centrinam* fuisse arbitrantur. *Jovius* vero existimat *Annam* veterum esse *lib. de piscib. c. 7.* Judicium de hoc dissenfu *Ill. Aldrovandi* videatur *l. 3. de Piscib. cap. 20. p. 327.*

Lecho, ληχῶ, strictè *puerperam* significat, & ita legitur apud *Moschion. d. l. c. 61.*

Leciscion, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*, legiturque bis apud *Hipp. 4. de R. V. l. A. r. 123.*

Lecitbos, λειβός, est genus leguminis, vel pisum, vel pisco congener denotans. Significat etiam sepius *lomentum*, vel *farina lenizium*, cum & sine additione φακῶν. *Hippoc. l. 1. de morb. mul. LXXXI. 11. & l. 2. LXIX. 2. & in notis l. 1. additis VII. 8.* ubi per ν scribitur, quemadmodum & apud *Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 5.* Significat & *ovi luteum* sive *virellum*, uti patet ex *Hippoc. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 2.* Hinc λειβώδης ὑπόσαυτος, vocatur *sedimentum urinæ*, *ovi luteum* aut *lentium farinam* referens, *l. 4. Epid. VI. 11.* & *pus λεκιδωδέος* *ovi lutei* speciem referens, *lib. 2. de morb. XLV. 35.* Adde *Foes. pag. 379. Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 9.* de omni polline, & *farina leguminum molitorum* exposuit λειβόν, haud dubie ex *Gal. d. l.*

* *Lectiminges* dicuntur, qui involuntario

urinæ profluvio laborant, ut infantibus, & senibus plerumque contingit. *Causa* hujus morbi est, *resolutio sphincteris vesicæ a paralytici contusione præcipue orta.* *V. Allen. synopsis. univ. med. pract. art. 765.*

Lecra dicitur *pars fornacis vitrarie*, in qua *vitra sensum deservescunt*, *Chr. Meretti in Nor. ad Ant. Neri Art. Vitrar. in appendice p. 435.*

Lectio, ἀνάγνωσις, vide *Anagnosis*. *Assiduum & iteratam aliquoties lectionem* laudat *Gal. 3. de artic. r. 40.* Refertur quoque *lectio* inter *exercitationes vocis*, ἀνακρίσις, *sanitati corporis proficiuas*, utpote que *humores redundantes excernit*, *Egin. l. 1. cap. 19.* & *Celsus* quoque aliquoties inter *remedia curativa morborum* refert.

* *Lectipensiles*, quos *Asclepiades* unus ex medicinæ principibus excogitavit duabus rationibus (ut visum est *Plinio*) tum ut *blando eorum jactatu somnos alliceret*, tum ut *morbos extenuaret*, quibus *rationibus adducti posteriores in curandis ægris eorum usum frequentiore reddiderunt*, quamquam *gravis auctor Corn. Celsus l. 3. 12.* *exercitationem hanc tantummodo administrandam alioquin judicavit* ubi *neque navis*, *neque lecticæ*, *neque fellæ copia datur*, licet postea in *apoplexia* cum *æger surgit*, ipsum *lecti motu concutiendum præcepisse* *inveniat*. Verum *Autyllus*, *Aetius*, atque *Celius* etiam si nihil aliud deficiat pro multis affectionibus debellandis *lectis pensilibus infirmos exerceri voluerunt*. Porro *lectulos*, quos *primus Asclepiades*, ut *modo dixi*, *invenit*, cum *Mercuriali opinor eos fuisse lectos quosdam parvos modo ex lignis*, *modo ex ære*, *modo ex argento constructos qui quatuor angulis funibus ad cubilium laquearia alligabantur*, ita ut a terra sublato aliquantulum quasi in aere pendere viderentur. Quinam vero fuerit *lectus fulcra mobilia juxta angulares pedes habens*, de quo *Orib. l. 6. Collect. & Aetius l. 3. c. 6.* non plane constat; sicut neque locus ille *Celsi* intelligi potest, ubi ait *uni lecti pedi funiculum subjiciendum esse*, atque *lectum huc & illuc impellendum*. Genus erat certe pensilium *lectulorum*.

Lectisternium, id est, apparatus *lectorum*, quos *varios esse convenit pro diversis morbis*, uti recte notavit *P. Lentilius Part. III. Miscell. Medico-Pract. ad p. 29.* quamvis in illa nihil de hoc legatur, sed in *Indice* posuit ad *vocem Lectus*.

Lectualis vocatur *morbis*, qui *ægotantem lecto assigit & diu detinet*. Ita *Spartianus in Ha.*

Hadriano : Peragratis, inquit, sane omnibus partibus, capite nudo & in summis plerumque imbribus atque frigoribus, in morbum incidit lethalem. Ipsi etiam, qui longis ac lentis laborabant languoribus, *lectuales* Lactine dictos, Græce *ιλιμιάς*, ἢ *ιλινοπέτας*, notavit Salmast. ad loc. cit.

Lectus, κλίμη, (vide *Cline*,) quid sit notum est, nimirum locus ille & instrumentum ad recumbendum & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando necessarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. scriptis, quando febricitantibus & quibus nervi per transversum vulnerati sunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* alias in quibusdam locis noxia præparatione legi etiam poterit Hippocr. Guarinionius de *caussis sanitatem destruentibus*. *Lectos pendulos* usurpare Indos in promontorio Jamaica, legitur in *Actis Philosophicis Oldenburgii Anno 1668. m. Jun.*

Leffa, id est, herbarum prædestinatio. Rul. & Johnson.

Leffas, est occultus & bulliens terræ vapor, per quem plantæ crescunt, Rul. & Johnson. ex Paracelsi. *Philos. ad Atheniens. l. 3. text. 3.* *Leffas* est succus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. *expositione aliquot verbor.* Vide Helmont. *tr. Elementa n. 13. & tr. Imago fermenti impregnata. num. 31. seqq.* *Leffas* est occultus terræ succus, per quem plantæ crescunt. Fr. Hofm. *clav. ad Schrod. l. 1. cap. 2.*

Legna, λέγνη, neutri plur. vocantur proprie extremitates vestimentorum, sive oræ. Per translationem vero dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, sive matricis. Legitur apud Hippocr. *l. 2. de morb. mul. XXXIX. 15.* Vide Foef. p. 177. *seqq.* C. Hofm. *Com. ad Gal. de V. P. n. 964.*

Legumen, ἕσπερον, idem, quod *δημητριον*, sive *Cereale semen*. Vide *Cerealis*.

Leibos, λέβος, & in fœmin. λέβη, id est, *liquida*, Galen. *c. 3. de iis, q. in med. t. 14.* Verum mendum subest in Græco textu, & quia inusitatum esse adjectivum λέβη, ex aliis Lexicis constat, corrigendum esse, & substituendum vel *λιβαί*, vel *λιβηρά* existimant Foef. in *not. ad h. l. & Casp. Hofmann. in M. S. & nondum editis notis ad hunc Gal. loc.*

Leichen, λειχήν, relicta Botanica significatione, vide supra *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

Lienteria, Lienteria, λειπτερία, q. d. *Levitas intestinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, est affectus vel idem, vel maxime cognatus *Cæliacæ passio*.

passio. C. Hofmann. *Apolog. pro Galen. l. 3. c. 182.* C. Dieter. *n. 493.* Vide *Cæliaca*.

Leibatos, λειβάτος. Vide *Leviraia*.

Leipodes, λειπόδες, vocantur *Planci*, *Plauti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab interiori parte non est cavum, sed planum, quasi tabella, quæ planca dicitur, Galen. *3. de artic. t. 92.* ad quem locum vide egregiam correctionem Casp. Hofmann. *l. 3. Apolog. pro Gal. c. 100.* Pertinet ad morbos malæ conformationis. Idem *Com. in Galen. l. de V. P. num. 137.* Adde Alex. *annot. in Gal. l. de diff. morb. c. 7.*

Leios, λείος. Vide *Lævis*, λείος, *Lævitas*. **Leiphemos**, λειψαιμος, dicitur, qui sanguinis defectu laborat, quod malum sequitur *ἄχρησι*, vide *Achroi*. Sumitur vero etiam pro vitio depravati sanguinis, uti constare videtur ex Hipp. *l. 2. de morb. mul. XII. 20. XVII. 11.* ubi iungitur cum *σκληρώδες*, lienosa, quæ dispositio lienis vitiosa præsupponit sanguinis flatulentiam & impuritatem. Notetur quoque, non esse confundendum τὸ λειψαιμος cum *ἐξαιμα*, vel *ἀναιμα*, exsanguis, ubi vera privatio totalis sanguinis peccat. Λείψαιμοι sunt, qui sanguine deficiunt, hoc est, deseruntur sanguine, non in totum, sed ad sensum, Linden. *Ex. XIII. §. 455. seqq.* Junge *Ex. IV. nostram de remoris purgationis §. 19.*

Leipodermos, λειπόδερμος, in genere significat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur vero strictius de eo, cui præputium deest ex morbo, vel sectione. Latine *Apella*. Vide supra *Apella*. Junge C. Hofmann. *d. l. n. 824.*

Lipopsychia, λιποψυχία, idem, quod *λιποθυμία*, id est, *anima* vel *animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, discrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Galen. *l. 12. meth. med. c. 5.* Posterior vocabulum est usitatus. Deficientibus viribus vitalibus, deficient & animales, cum spiritus vitales sint quoque materia animalium. Consentit Dieter. *n. 494.* Vide *Eclipsis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infra suo loco. Utriusque vocabuli & *λιποθυμίας*, & *λιποψυχίας* mentio fit apud Hippocr. illius quidem *2. de R. V. I. A. t. 44.* hujus *1. aph. 2. 5.* Conr. Vict. Schneider. *libr. de nova Gravissimorum trium morborum curatione cap. 6.* præter necessitatem & utilitatem de *Lipothymia* & *Lipopsychia* tractans & pro synonymis agnoscens, nihilominus inconstans deprehenditur, dum *Lipothymiam* symptomata facultatis vitalis, *Lipopsychiam* facultatis animalis esse statuit, quamvis absque prægnanti satis ratione. Sufficit hoc notasse ad verum discrimen ab *apoplexia*

retinendum, quod utrumque vocabulum haberi debeat, & primario abolitum vel prorsus vel valde imminutum sanguinis e corde motum progressivum denotet, cui consequenter sensuum & motus localis defectus supervenit: In apoplexia inverfo sese habet modo teste experientia.

Leipothymia, *lipothymia*, λαποθυμία. Vide p. a *Lipopsychia*.

Leipyrrias, λαπυρίας, est epitheton febris valde malignæ continuæ, cum inflammatione viscerum interiorum erysipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema, πύ ἀραι, frigent, Galen. *com. 4. aph. 48. c. 2. prognost. c. 4. cap. 1. prorrh. t. 7. & c. 3. t. 61. l. de inæq. intemper. c. 8.* Vocatur & λαπυρία, & λαπυριῶδης πυρετός, & πύ λαπυριῶδης. Scribitur & λαπυρίη. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties, v. g. *l. 2. de morb. XVI. 12. XLIX. 14. de helloborismo 54. l. de Crisib. IV. 4. 6. 8.* Ut plurimum est lethalis, quia sanguinis dispositio maligna putrida ad ἐκρωσίν vergit. Mirum vero, quod Sylvius hanc febrem non observaverit, uti scribit *l. 1. Pr. c. 29. §. 31.* Verum notandum, non esse peculiarem speciem febris, sed esse saltem ardentem, sive *Causum* valde malignum & exitialem. Junge Linden. *Ex. VIII. §. 47.*

Lelygismenos, λελυγισμένος, i. e. contortus, inflexus, a λυγίζω, contorqueo, quod a λύγω, vitex, vimen, derivatur. Usurpat de nervis contortis Hipp. in *Mochlico VII. 3.*

Leme, λήμη, idem, quod γλάμη, vel γλήμη, fordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinosior oculorum*, Scribon. item *Lappa*. Fr. Valles. in *febr. cap. 2.* Ad *lemas* ferri poterit *lacrzyma Cervi* Bezoartica. Vide *Dacryon*.

Lemna, Græce dupliciter scribitur, per α & η. Λέμμα significat idem, quod λέπες, corticem, sive id, quod decorticando removeretur, Hippocr. *l. 2. de morb. mul. X. 8.* Gr. dicitur etiam ἡ ἐπίδερματις. Erotianus & Foef. p. 380. Λήμμα vero significat *propositionem scientificam* per se credibilem, quam vocare consuevit Aristoteles axioma, postulatum, sumtionem, Galen. *c. 2. de R. V. I. A. t. 20.* Propositionem quæ concludendi gratia assumitur, in *Logicis Præmissa*, lib. 2. de *Hippocr. & Pl. decr. cap. 2. l. 1. S. Fac. cap. 22. & 13. lib. 1. meth. med. cap. 5.*

Lemmaticos, λεμματικός, dicitur Hippocr. qui occasione prudenter & accommodate arripit, & pertinet ad πύ πρεπον, sive εὐσχημοσύνη Medici, *l. de dec. orn. II. 27.*

Lemnia, ληνία, epitheton *Terræ medicatæ*, quæ colligitur in insula Lemno. Est terra spissa, levis, pinguis, rubricæ colore, adstringentis virtutis. De hac videtur Galen. *l. 9. de Simpl. Fac. §. de Terra Samia.* An hodieque ad nos deferatur vera terra Lemnia, dubitatur. Gorræus eo videtur inclinare, cum illa, quæ a veteribus de hac scripta sunt, cum nostra convenire existimet. Negat vero Schroder. *l. 3. cap. 2. & Turcicas* esse scribit, quarum tamen illa, quæ cineritii coloris Constantinopoli advehitur, pro Lemnia usurpari poterit, utpote præstantissima reliquarum. Videtur Fr. Hoffmann. in *Clav. ad b. l. De signatura veterum & Diana sigillo*, quod creditur fuisse capræ effigies, vide *Dioscor. l. 5. c. 113.*

Lemniscus, ληνισκός, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem implicatum & oblongum, quod vulnere inditur, autore Celfo *l. 5. cap. 26. Ægin. l. 6. c. 34. & 73. Mercurial. l. 3. V. L. c. 9. in fine.* Vide *Licinium*. Lemniscos in specie quoque dici pessos vel pessaria in uterum vel matricem immissa aut turundas, scribit Balduin. Rousier. de *partu Cæsar. sect. VI. c. 3. & 4.* atque ex hoc Schenk. *l. 4. Med. Obs. 299.*

Lempnias, est *Terra sigillata*. *Lempnias Calcis* est *batitura æris*. *Lompnias lempnia* est *Auripigmentum*. Ruland. & Johnson. scribit *lempnias*, & *lempina*.

Lemures, idem, quod *Larvæ*, *lamie*. Vide supra. *Lemures* sunt spiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Rul. *Lemures* quoque in hominibus esse, finxit Paracels. *Tract. 2. de Pestilit. c. 1.*

Leniens, lenis, lenitivus. Generaliter idem significat, quod *Mitis*, Gr. ἕπιός, πρᾶός. Vide *Epios*. Dieter. *num. 717.* Sed usitatio est significatio stricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*, Gr. εὐμοπρατικός, διαλυτικός. Arab. vocantur *Medicina Benedicte*. Rolf. *O. ac M. Med. Gen. l. 5. f. 1. c. 6.* Idem quoque refertur a nonnullis, testatur inter causas morborum, *d. l. 1. 2. f. 3. c. 92.*

Lenos, ληνός, diversas habet in Medicina significaciones. Apud Hippocr. notat *alveos*, aut *loculos quosdam*, h. e. *cavitates excavatas*, aut *conceptacula quædam in Mochlico. XXIII. 8.* Junge Foef. *pag. 383.* Vel significat *Torcular*, Linden. *Ex. X. §. 192.* Unde *calcave torcular* Gr. vocatur ληνοπικτήν, idem, quod *τραπέζην*, *d. l. §. 181.* Hinc translata ab Herophilo ad *concursum trium duplicaturarum duræ meningis sub calvaria*, quem *Tor-*

cular Gr. λωὸς vocavit, teste Galen. l. 9. *Anat. adm. c. 1.* Et in hujus obstructione causam apoplexię posuit Nymmannus, teste etiam Bartholin. l. 3. *Anat. cap. 2.* Dicitur & λαχνηῶν, Galen. *introduct. cap. 11.*

Lens, lendis, φάρις, κόνις, insectum dicitur, & soboles pediculorum, sive *Pediculus* adhuc *tenellus*, *ovia pediculorum* vulgus appellat. Meminit Galen. l. 7. de *S. Fac. §. Cedrus & Hedera*. Pertinet etiam ad causas *Phthiriasos*, sive morbi *pedicularis*. De his vide Aldrov. de *Insectis* l. 5. c. 4.

Lens, lentis, φακός, leguminum species quedam notissima est, de cuius usu in cibo & Medicina frequentissimo fit mentio apud Hippocr. in *libr. de morb. mul.* & Gal. passim in *scriptis suis*, quę loca compilare, non est nostri instituti. Videatur Index Pini in *Hippoc. & Theatrum Mundellę in Gal. φακός* etiam aliquando significat *vas Medicum*, forte ad fetus faciendos accommodatum, Foef. p. 650. Est & terminus Mechanicus Mathematicus, dum *Lentes* denotant in Telescopiis vitra illa crassiuscula lentiformia, quorum beneficio objectorum visibilibus species majores apparent. De qua significatione inter alia etiam legi poterunt Henr. Oldenburgii *Act. Phil. An. 1665. m. Julio*. Tandem & in Anatomicis *Lens* vocatur crystallina Humor in oculo crystallinus, sicut videre est apud D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. XI. fig. 20. 23. 24.*

Lenticula, vel idem est, quod *Lens, φακός*, vel significat *Lentiginem*, de quo vocab. p. p. vel denotat peculiarem speciem febris malignę contagiosę, qualis est *Petechialis*, cum maculis efflorescentibus, *lentis* magnitudinem referentibus, unde & *lenticularis* dicitur, de qua vide Lang. l. 2. ep. 15. & Forest. l. 6. *Obs. 35. cum Schol. Lenticulares Glandule* sunt glandulę intestinales in crassis intestinis, cęco, colo & recto reperundę, quarum singulę seorsum existunt, nec in plexus colliguntur, *Lentis* magnitudinem æquant, & ex foramine, quo singulę manifesto pollent, humorem viscosum excernunt pro scybalis liquandis & alvo lubricanda. De his vid. D. D. Pierius in *Exercit. de Glandulis intestinalibus*.

Lentigo, φακός, Lenticula, est affectus cutaneus, præsertim faciei, suntque maculę lentes colore & magnitudine referentes, quibus in scēminis præcipue facies, manus, brachia, & pectus, cęu aeri, & solis radiis expositę partes, conspergantur sine dolore & molestia, obortę a portionibus acido fuliginosis, propter coagulationem subsistentibus in cuticula: De

his vid. Forest. l. 5. *Chirurg. Obs. 4. cum Schol. & Senn. Pr. l. 5. p. 3. f. 1. cap. 3.* Meminit & Keuchen. ad *Seren. pag. 126.*

Lentor, lentus, γλισχρότης, γλισχρός, τετραγλισχρός, vide *Glischrasma, Glischros. Lentum olivum* apud Seren. c. 1. est oleum rosaceum, sive rhodoleon, notante Keuchen. ad *b. l. p. 92.* Est ergo *lentor* qualitas tactilis, quę opponitur *friabili*, diciturque de iis corporibus, quorum partes adeo velut conglutinatę cohærescunt sibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec pressa desiliant. Vveker. *Antid. Gen. l. 4. c. 5.*

Leo, λέων, vocabulum est multę significationis. Verum libet saltem in foro Medico usitatas proponere. (1) significat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facile princeps, & atrocissimum, & fortissimum, cujus jubę arma & collum vestiunt in sexu masculino. Hujus scēmina vocatur *Leena*, *λέων*. Utriusque descriptionem cum usu tradidit Aldrovand. l. 1. de *quadr. digit. vivip. cap. 1.* Anatomicen *Leonis* & viscerum interiorum structuram ab Olao Borrichio observatam descriptam legere licet in *Act. Hafniens. Vol. 1. Obs. 17. p. 43. seqq.* Anatomicam vero *Leone* in Joh. de Muralto *Vade Mecum Anatomico post Experiment. II. p. m. 65. seq.* (2) *Leo* vocatur insectum quoddam, quod formicis insidiatur. Hinc *ωυρηχολέων*, seu *leo formicarius* appellatur; estque vel ex formicarum majorum, vel ex erucarum genere. Idem l. 5. de *Insectis cap. 1. p. m. 523.* (3) *Leo* quoque est ex Crustaceorum, & in specie *Astacorum* genere, qui & *Elephantus* vocatur, cujus descriptionem tradit Idem *lib. 2. de Crustatis, c. 4.* (4) *Serpentis* quoque genus oblongum & maculosum, alias *Cenobryten* dictum, *leonis* nomine venire, patet ex Nicandro in *Theriacā*, & Aldrov. l. 1. *hist. serp. & dras. c. 12.* (5) *Leo, λέων*, etiam dicitur morbus quidam, qui & *λεωτικός* vocatur, estque species Leprę, quę *Elephantiasis* alias nominatur. Vide *Elephantiasis*. Tandem (6) *Leo* Spagyricis mysticum est vocabulum. Verum in cuius significatione sibi met ipsis non constant. Imprimis duo *leones* leguntur in illorum scriptis: *Ruber*, ac *Viridis*, Paracels. in *Tbesaurio Alchymistar. Ruber leo, sanguis leonis* dictus, est Sulphur Philosophorum, sive Solis, ex quo Aurum conficitur, Rul. De hoc *leone rubro* vide Libav. *Synt. Arc. Ch. l. 5. cap. 12.* *Leo viridis* est *Æs Hermetis, Mercurius auri*. Item *Vitriolum*, aliis *Antimonium*, opinione quorundam ipsum Aurum. Ita quoque vocatur *Auripigmentum*, Theatr. Ch. Vol. V. pag. 79.

Leo citrinus foliatus, alias *Auripigmentum* vocatur, Rul. & Iohnf. *Leo* quoque simpliciter *Aurum* dicitur.

Leontiasis, λεοντίας, dicitur & λέωντος, apud Aet. & Aretæum, teste Gorræo; idem, quod *Elephantiasis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latine *Leonina lepra*. Forest. l. 4. *Chir. Obs.* 7. *Schol.*

Lepas, λεπας, vocatur *Concha petris adhaerescens*. Gal. in *Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foel. p. 380.

Lephanteus, *lephante*, est prima Tartari species, vel bolus, media inter lapidem & lutum, scindique potest. Rul. & Iohnf. ex Parac. l. 1. de *Tartar.* Tr. 1. c. 1. & Tr. 3. c. 3. ut & in *Fragment.* ad haec loca.

Lepidoidea, λεπιδοειδής, *squamosus*, vel potius squamarum speciem referens, dicitur de *suturis & conglutinationibus* juxta aures, suntque duæ lineæ in cranio, utrinque singulæ a recta sutura sagittali æque distantes, per capituli longitudinem a posteriore in priorem partem super aures feruntur, quæ in ossibus ad squamæ similitudinem structis habentur, quæ sunt duobus ossibus inter se coherentibus, non per suturam quidem, sicut *Coronalis* & *Lambdoidea*, sed paulatim syncipitis os instar squamæ attenuatum descendit, atque in idos, quod infra ab auribus ascendit, subintrat. Galen. l. de *ossib. cap.* 1. ubi & *squamosæ agglutinationes*, προσκολληματα λεπιδοειδή, item *suturæ juxta aures*, ραφεί καὶ πρὸς ὄτια, ut l. 9. de *V. P.* c. 18. vocantur. Aliis vero *Mendosæ* & *Temporales* dicuntur. Castell. Barthol. libell. 4. *Anat.* c. 5.

Lepidoformica, λεπιδοφόρμιγμα, i. e. *Tumor squamiformis carnosus*, dicitur a M. A. Severino abscessus rarior in ore repertus carnosus, globosus initio, mox ligulæ crassioris modo ad guttur reflexus, post cujus dissectionem ossis propemodum squamæ prodierunt in conspectum nullo ordine dispositæ. Plura legantur de hoc l. de *nov. observ. abscess.* c. 18.

Lepis, λεπίς, id est, *squama*. Hipp. 4. *aph.* 81. Jungé *Diet.* n. 486. Strictè vero accipitur de *squama aris*, l. 1. de *morb. mul.* LXXXIX. 30. 4. de *R. V. I. A. t.* 123. Dioscor. l. 5. c. 89. Scribon. num. 133. Significat & *corticem*, putamen, aut tunicam. Unde λέπω, decortico, & substantivum λέπις, quod idem cum λεπίς, quod nonnulli exprimentur per γοπίς, lib. 1. *Epid.* l. 49. Dicitur & λέπισμα, Erotian. in *Onomast.* p. 70. Foel. d. l. *Lepi ferri* sunt *squama ferri*. *Lepos calcis* est *pulvis aris*. Rul. & Iohnf.

Leporinus, vide *Logophthalmos*. *Leporina la-*

bia dicuntur ea, quæ ob vitiosam conformationem non coherent; Vocantur etiam *Rostra leporina*, de quibus vide Sennert. *Med. Pract.* l. 2. *part.* 1. c. 4. Græce homines hoc morbo laborantes dici possunt λαγόχομοι. Vide *Lagocheilos*. *Rostrum leporinum* dicitur frustulum carneum intra rimam labii *leporini* extremitati nasi adnatum, de quo legatur Historia Dani Ludovici notata a Theoph. Bonet. *Med. Septentr.* l. 11. *sect.* 1. c. 1. p. 315.

Lepra, λέπρα, est cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum asperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & squamis decidentibus; interdum secus, pluresque corporis partes depascuntur. Gal. in *def. Lepra & Psora*, sive *scabies*, sunt valde congeneres affectus & affines, ita ut non aliud *Psora* sit, quam mitior *Lepra*. Est enim *psora* quædam ad *lepram* quasi via, ut *lepra* ad *elephantiasin*, si magis humor malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritus habet inseparabilem, sed in *lepra* tantus est, ut etiam æger vehementissime scalpendo nullo modo juvetur, sed potius omnis generis ulcera & phlegmonas accersat, quod cutem exasperet, & subjectam ei carnem multo, quam in *psora*, profundius depascatur. Unde & *squamulas* procreat, quales in *psora* non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex se remittit, ut quæ a minori gignatur intemperie, et humore minus crasso, terrestri, asato, et maligno. Dicitur *lepra* ab his squamulis, quasi λεπρά, i. e. *squamosa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, et *impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quasi squamasque resolvatur. *Lepram* hanc Celsus vocat *Impetiginem*, non eam quidem, quæ λεχίω Græce appellatur, de qua superius, sed quam ipse declarat l. 5. c. 28. et in quatuor species distinguit, quæ a superiori impetigine plurimum distant. Ejus causa humor est melancholicus multus, viscosus, crassus, sed tamen acris, et immotus sub cute et subjecta carne latens, sensumque eum doloris excitans, qui pruritus dicitur. Hæc Castell. et Gorr. Jung. Dieter. n. 497. Notetur, ea, quæ hactenus descripta sunt, intelligenda esse de *lepra Græcorum*, non vero de *lepra Arabum*, quæ est ipsa *Elephantiasis*, de qua suo loco. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. *Lepra* est scabies vel totius corporis, vel certæ partis sicca, furfuracea, squamosa, vehementissime pruriginosa, cum multis aliis symptomatibus stipata, proveniens a sanguinei liquoris impuritate salina, fixa, coagulativa, et lenta putredine totali, vel par-

tiali. Non inepta essent, modo magis perspicua, quæ de *lepræ* generatione, signis, examine tradidit Parac. *Paragraph. l. 6. c. 1. seqq.* Nec a vero etiam abludere videtur, quando ad Luem Veneream referre non dubitat, in *Chirurgia magna l. 3. c. 3.* quamvis Helmontius taxaverit Paracelsum, quoad causam & signa, statuens, *lepræ* causam esse quoddam venenum cruentum anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo ad fœtidæ contagio communicabile, ac emanans. Vide *tr. de Lithias. c. 9. num. 18. seqq. plur.* Rolfinck. a sale reverberato luxuriante deduxit O. *ac M. med. Sp. l. 2. f. 3. c. 11.* An *lepra* Judæorum alia fuerit a *lepra* Græcorum & Arabum? legatur Casp. Rejes *C. El. q. 60.*

Lepricos, λεπρικός, dicitur de facultate corrosiva scabiem scædam excitante, & cutim exulcerante, Gal. *l. 11. de S. Fac. §. Salamandra.*

Leprynomæ, λεπρύνουμαι, duo significat præternaturalia: *Exasperari*, & *Albescere*. Utrumque sumtum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod, qui *lepra* laborant, utrumque perpetiantur. Hinc et λέπρω generali significatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus est præternaturalis, uti in *Theriacis* Græcus Nicandri interpretes annotavit. Gorr. *in def.*

Lepsis, λήψις, idem, quod ληβή. Vide *Labæ.*

Leptomeres, λεπτομερές, λεπτομερής, dicitur id quod tenuium est partium, et Asclepiadi ita dicebatur spiritus, docente Cæl. Aureliano. *l. 1. Acut. c. 12. p. 39. & l. 3. Tard. pass. cap. 4. pag. 418.*

Leptophonos, λεπτόφωνος, idem, quod ισχνόφωνος, dicitur is, qui est tenuis vel exili voce præditus, Galen. *2. in 1. Epid. t. 78.* Vide *Ischnophonos.*

Lepros, λεπτός, tenuis, gracilis, idem, quod ισχνός, λεπτότης, Tenuitas. Vide *Ischnos*, *Gracilis*. Usurpatur ab Hippoc. sæpe de victu tenui, *1. aph. 4. 5. 7. 8. 10. & alibi.* Vide Dieter. *num. 498.* Item de medicamentis in tenues partes comminutis aut tritis, *l. 1. de morb. mul. CI. 40. 47. de succo tenui & liquido, l. 2. de morb. XXII. 18. l. 3. XI. 16.* De linteo rario ac tenui, *lib. de superstatat. XX. 8. XXIII. 4.* de urina tenui & aqua absque sedimentis crassioribus, *7. aphor. 32 & comparative, 4. aph. 60.* λεπτοί quoque dicuntur ingeniosi, acres, *l. de A. L. & Aq. LIII. 8.* Jung. Foef. *pag. 381.* In Anatomicis epitheton Tenuis tribuitur membranæ secundæ cerebri substantiam immediate investienti & anfractibus ejus sese insinuanti, *Tennis Meninx* dicta ab Arabibus

Pia Mater, cujus accuratam delineationem exhibet D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. IX. fig. 5.* Linden. λεπτόν, tenue, dupliciter accipi scriptis: *proprie*, & *improprie*. Proprie de consistentia, & modo substantiæ cujusque materiali: *improprie*, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum tenue οἶνος λεπτός dicitur, quod est infirmum, ελιγοφόρος, *Ex. XVI. §. 213. 214. seq.*

Leptosphæros, λεπτόσφαιρος, i. e. tenuis orbis. Gal. *l. 3. de fac. parab.*

Leptynon, λεπτόνιον, attenuans. Vide supra *Attenuans*. λεπτοπνικός. Idem.

Leptysmos, λεπτοσμός, Extenuatio. Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγός, λαγώς, est nomen æquivocum. Primario significat animal quadrupes velocissimum, digitatum, viviparum, cujus descriptionem, utrumque in cibo & Medicina vide in Aldrov. *l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 23.* Galen. passim in *lib. de Med. Fac. & Comp. Med. f. loc.* uti patet ex Indicibus. Schrod. *lib. 5. cl. 1. num. 24.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad b. l. Dieter. Iatr. p. 824.* Singularis quoque *Leporis* Anatome descripta legitur in *Act. Hafn. Vol. I. obs. 136. pag. 278. seqq.* Deinde etiam significat animal molle, marinum, omnium venenosissimum, *Lepus marinus* dictum, cujus historiam & facultatem venenosam describit Aldrov. *l. 1. de Mollibus cap. 7.* Meminit & Lind. *Ex. XI. §. 106.* Veneni proprietas in hoc consistit, quod pulmonem maxime afficiat, contra quod remedium tradidit Gal. *lib. 2. de antidot. cap. 7.* Utriusque etiam meminit Wolf. Waldung. *in sua Lagographia.*

Lepyrrion, λεπύριον, duo significat: 1. οὐί πυρραμένη, & externam testam, Hippocr. *l. de nat. pu. IV. 24. XLI. 23.* Deinde corticem etiam in plantis. *ibidem XXIII. 17.*

Leros, λήρος, significat delirium mitius, aut levem desipientiam, & ita idem, quod αἰδηροσύνη, & verbum ληρῆσαι, αἰδηληρῆσαι, idem quod αἰδηλόσαι, αἰδηροπῆσαι. Gorr. & Foef. *Oecon. pag. 384.* Vide *Delirium*.

Lesche, leschema, λέσχη, λέσχημα, significat nugæ, nugacem confabulationem, Hippocrat. *in Epist. ad Damagetum n. 345.* Hinc verbum λέσχωδαι, λέσχωδομαι, otiose & nugaciter confabulor, quo usus Hippocr. *l. dec. orn. VII. 8. l. 1. de morb. XIV. 11. l. 2. Prorrh. X. 11.* Foef. *p. 381. seq.*

Leseolus Paracelso dicitur Sal summe diaphanum, quod curat Ictærum. Hinc & Ictæritia leseoli morbus vocatur. Est enim in leseolo diaphaneitas falis maxima, quæ magis, quam

quam fufus Lopazius tingit & fixat. Et quia icteritia est Sal in flavo colore diaphanum, iideo fuo fimili pelli debet, *l. de trib. principiis. c. 7.* & ex hoc Iohnf. in *Lex.*

Leta, est color rubens. Rul. et Iohnf.

Lethalis, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Funefus*.

Lethargus, ληθαργός, ληθαργία, morbus est *Phrenitici* plane contrarius, siquidem in eo inexpugnabilis dormiendi neceffitas adest, perinde ut perennes vigilia phreneticos infeftant. Latine dicitur *Veternus*. Dicit quoque poffet vi nominis Græci *Defidia obliuiofa*, Dieter. num. 501. Signa ergo pathognomonica funt *Torpor* & *Oblivio*. Defcribi commode poterit ex recentiorum hypothefibus: *Lethargus* est nimia fensus communis reliquorumque internorum imminutio & depravatio, præferim ad fomnum intenfâ proclivitas, & defiderium cum oblivione, febrem plerumque malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valde turbide excretionem, proveniens a ferofa colluvie, vel copia, vel qualitate maligna, cerebri fubftantiam & anfractus irruente, fpirituum activitatem profligante, temperamentum cerebri vitale opprimente. Hunc morbum egregie, fi quis alius, expofuit Willis de *Anima Brutor. P. II. c. 3.* De hoc morbo vide apud Hippocr. *l. 2. de morbis LXIII. l. 3. V. Coac. t. 139.* Morbus plerumque lethalis aut fumme periculofus habetur.

Lethe, λήθη, fignificat oblivionem. Estque privatio memoriae, five memoria abolita. Quæ præternaturalis est, caufam agnofcit fpirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel a rebus non naturalibus vitiofis vel a morbis obortam, Gal. *l. 2. de fympt. cauf. c. 7.* Ita obftinatam oblivionem ex retentione menfium obortam obfervavit D. Ol. Borrich. *Aff. Hafn. Vol. II. obf. 78. pag. 195.* Oblivifci nihil aliud est, quam impreffiones rerum, etiam obfcuras & fuperficiarias non confervare, id quod fit ob metum, ebrietatem, aut aliquid aliud ejuſdem generis, *l. 2. de motu mufc. c. 7.* Oblivionem in febribus ardentibus malam pronuntiavit Hippocr. *3. Epid. f. 3. t. 37.*

Levamen, ρασην, κωφισμικ, κωφισμός, proprie dicitur de mole & pondere. Transferitur ad morbos, quorum aliqualis remiffio & reconvallefcentia quædam agrorum dicitur *levamen*, *allevatio*. Estque vel fida & vera, vel fallax & apparens, quæ recidivam præcedere folet, Galen. *3. prognof. t. 22.* Quæ non cum ratione levant, iis non est fidendum, *2. aphor. 27.* Jungatur Dieter. num. 473. Vide *Cyphos*. Alias *levare* etiam ufurpatur pro *E-*

levare, extollere.

Levator vocatur mufculus ſcapulam elevans, qui & *Patientia Mufculus* dicitur, quia elevat ſcapulam, quibus res ex voto non ſuccedunt. Hujus plenior defcriptio videatur inter alios apud Bartholin. *lib. 4. Anat. cap. 3. pag. 564.*

Leucania, λευκάνια. Vide *Laucania*.

Leuce, λευκη, Latine *Alba Vitiligo*, est ſpecies *Lepre*, & fœdæ ſcabiei, cutis carniſque ſubjectæ albedo p. n. Gal. in *defin. & l. 2. Meth. med. 2. & l. 1. de C. N. S. L. c. 1.* Dicitur & *lepra alba*. Avicen. *Albava alba*. Difert vero a *lepra*, quod ſine ulla aſpredine, & cutem habeat lenem. Cauſa hujus ex cauſa *lepre* deſumenda.

Leucifcos, λευκιſκος, est nomen piſcis ad *Mugiles* pertinentis, qui latine *Albicula* vel *Alburnus* dicitur, cujus meminit Galen. *lib. 3. de Al. Fac. cap. 25.* Ejus hiftoriam & uſum tradit Aldrovand. *l. 5. de Piſc. c. 22. 23.* Jungatur et Linden. *Ex. XI. §. 41.*

Leucocobrus, λευκόχρης, ſcil. οἶνος, est ſpecies vini falſi, ex paſſis prius uvivis, mox calcatis, et aqua marina maceratis, deinde in album muſtum conjeſtis compoſiti. Gorraeus.

Leucographis, λευκογραφίς, lapis dicitur in *Ægypto* naſcens, qui cum ſubviridis appareat, tamen ſi ad cotem affricetur, aut aſperius pallium, locum dealbat. Eo etiam lintea illuſtriora redduntur. Gorraeus ex *Aetio*.

Leucoma, λευκωμα, oculorum albugo. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκινότος. Vide *Caurus*.

Leucophaeon, λευκόφαιον, vocatur glutinum auri, quod ligno inducitur. Compoſitum est ex *Sinopidis Ponticæ ſelibra*, filis lucidi pondo decem, et melini Græciensis duobus miſtis, tritiſque una per duodecim dies, Gorraeus. Alias λευκοφάειος dicitur color mixtus ex albo & nigro, qualis eſſe ſolet in cucullis *Monachorum Franciſcanorum*. C. Hofm. *l. 2. V. L. c. 10.*

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. roſar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contuſa, et per ſetaceum trajecta. Uſus est in phthiſi, Mœb. *Synopf. Epiſt. Inſt. ultima & in Epiſt. l. 5. f. 3. p. 2. c. 31.*

Leucophagon, λευκοφάγον, dicitur *ſerculum Hispanicum* apud *Foreſt. l. 17. obf. 15.*

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem, quod *Anaſarca*, *Hydrops* ſpecies. Vide *Anaſarca*, *Hydrops*.

scophyllon, *λαδύφυλλον*, est species *Urticæ* siccæ, cuius usus præcipuus ad collum & illas est, quo illis odor gratus concilietur. Descriptio habetur apud Aetium. Gorreus.

Leucoporon, *λαδύπορον*, idem, quod *λαδύφυλλον*, de quo p. a. Gorr.

Leucopyron, *λαδύπορον*, est nomen *Malagmatis* apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 7. Alias *λαδύπορον* dicitur color mixtus ex albo & fulvo, qualis est tritici maturi, & ceraforum duraciorum. C. Hofm. l. 2. V. l. c. 10.

Leucorrhœa, *λαδύρροια*, id est, Fluor albus, sive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo usus D. Georg. Erius Thill. in *Dissert. Inaug. de Fluore albo* c. 3. in fin. Legitur etiam apud Bonetum *Anatom. Practic. l. III. sect. 36. Obs. 1. §. 2. & alibi*: an etiam in aliis autoribus occurrat, non licuit inquirere. Interim sat aptum esse hoc compositum vocabulum, omnino statuimus.

Leucos, *λαδύς*. Vide *Albus*.

Leviathan Penis dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo & dysenteria a quibusdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. *Pharmac. Diss. l. p. 314.*

Leviria, *λεβωρία*, i. e. *Raja levis*. Vide *Baros*. Aldrovand. l. 3. de pisc. c. 49. Meminit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36.

Levis, *λεβός*, *Levitas*, *λεβότης*. Vide *Cuphos*. *Leve* recte in Medicina describitur, quod pondus habet exiguum, etiam si mole sit magnum, vel amplum. *Vveker Ant. Gen. l. 4. c. 5.* In Chymicis *levia* faciunt solutiones variae, quando ex fixo fit volatile, ex spisso subtile, & quando corporeum in spiritum resolvitur. *Libav. Synt. A. Ch. lib. 6. c. 10.* *Leve* etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur, & significat debile, mite, *Scribon. n. 19. 27. 237.* *Junge Rhod. in Lex. Scrib. p. 402.* Ponitur tandem *Levis* pro *Levi*, aut *Levigatio*. *Rhodius ibid.*

Lex, *λέξ*, licet proprie non sit terminus Medicus, Hippocr. tamen transfumit e foro Politico in Medicum conscribens opusculum, *Lex*, *λέξ*, indigitatum. Usurpavit etiam aliquoties Galen. v. gr. *legem* non esse latam transcribentibus, 7. *aph. 64.* nec contradicentibus, l. *contra Julian. cap. 1. princ. Κατὰ νόμον, secundum legem*, opponitur apud Hippocr. τῆ μετὰ φύσιν, *secundum naturam*, f. 1. de nat. hum. 8. Vide C. Hofmann. *comm. in Gal. V. P. num. 826.* De necessitate *legum* adversus pseudo-Medicos vide C. Rejes C. *El. Q. 21. num. 16.*

Lexipharmacum, *λεξιφάρμακον*, idem significat, quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. l. 2. de *Antidot. c. 6.*

Tom. II.

Lexiphoretos, *λεξιφύρετος*, pro *ἀλεξιφύρετος*, ὅτι τὸ λέγει τὸς πυρετός, quod febres finiat. Vide *Febrifuga*.

Lexis, *λέξις*. Vide *Dictum*.

Libades, *λιβάδες*, significat loca fossarum eminentiora, & præterea herbosa, aquosaque, *Galen. l. 2. de Al. Fac. cap. 40.* Alias *λιβάδες* significat quoque scaturiginem, *guttam*, in *Lexicis*.

Libanion, *λιβάνιον*, est nomen *Collyrii a Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia & morfu carentia, de quo videatur *Egineta l. 3. cap. 22. & lib. 7. cap. 16.* Improbatur hanc appellationem Gorr. Vide *Libyanon*.

Libanosos, *λιβανωτός*, Lat. *Thus*, *Olibanum*, ab arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *Libanos*, *λιβανός*, quod alias arboris ipsius nomen. Et duplex: *Masculum*, *καρυώτις*, quod granis rotundis colligitur instar testium. Alterum *ὄρεβ'ας*, granis minoribus existens. *Micae thuris* consulsu elisæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hippocr. aliquoties *Thuris*, præsertim l. de *superficiat. XX. 5. 7. l. 1. de morb. mul. CI. 25. lib. 2. LXXVI. 4.* Vide *Foef. pag. 384. Schr. l. 4. cl. 2. num. 409.* Fr. Hofmann. in *Clarv. ad h. l.* *Lignum Thuris* arboris descripsit *Chiocc. Mus. Calc. f. 5. pag. 474.*

Libella, *ζύγαννα*, Lat. *Zygana*, nomen piscis cetacei, duræ carnis, insuavis & mucosæ, cuius meminit *Gal. lib. 3. de Al. fac. cap. 31.* Descripsit vero *Aldrovand. l. 3. de pisc. cap. 43.* Alias *Libella* idem, quod *Libra*, vel *Trutina parva*. *Libelle probatoriæ* mentionem facit *Libav. Synt. A. Chym. lib. 1. cap. 21.*

Liber, subst. *βιβλίον*, *βιβλίον*, *Libellus*, quid notet, pueris in trivio notum est. Observetur saltem ad hoc vocabulum, quod licet *libri* sint subsidia memoriæ, rivi scientiarum, quorum lætione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere sibi debeant, ne sint veluti nautæ ex *libris*, juxta proverbium Galeni: Turpe est Medicis nisi in *libris* non sapere. Consilium sæpe procul a *libris* capiendum est in arena, dum occasio adest. *Libros Chymicos* non esse scriptos doctrinæ gratia, sed occulte, ænigmatice, & figurate, passim innuitur in *Theatr. Chym. Vol. III. pag. 6. Vol. IV. p. 941.* Mundum sive *Macrocosmum* *Paracelsus* aliquoties vocavit *Librum Naturæ*, attestante etiam *Libavio in Tom. IV. Operum* sæpius. *Liber* olim *corticem* notavit, quemadmodum *Codex truncum*, uti patet ex *Scrib. num. 174. 252.* *Jung. Rhod. in*

N

Not.

Not. & in Lex. Scribon.

Liber, adjectivum, ἑλευθεριος, dicitur, cui permiffum est, fuis arbitrio vivere. Linden. Ex. XIII §. 549. *Libertas*, ἑλευθερία, vera quæ fit, docet Gal. l. de cogn. & cur. anim. morb. c. 10. *Libertas* vera Medici hæc est, fancte & caste vitam attemque instituire. Linden. Ex. III §. 29.

Liberus, ἑλευθεριος, idem significat, quod *Liber*, Ingenuus, 2. aph. 54. Junge Dæter. num. 271. Alias *Liberalitas* Græce dicitur ἐπιλευργία, & refertur inter virtutes Medici ab Hippoc. l. de doc. orn. V. 4. quam egregie exposuit Lind. Exerc. II. §. 19. 20.

Liberatio, *Liberatus*, ἐλευθερωτὴς καὶ κλητὸς, Hippoc. dicitur, idem est, quod *Curatio*, *Curaeus*, vereque ita dicitur, quando quis sub hasta veluti morbi venditus, officiosa Medici fidelis opera, Deo benedicente, Natura allaborante, veluti manumiffus afferitur fanitati. Lind. Ex. XIII. §. 552. Jung. Rhod. in Lex. Scrib. *Liberari* etiam in specie de parturientibus dicitur, teste Keuch. ad Seren. pag. 221.

Libertas, vide *Liber*.

Libido, ἀέλεια ἀκατασία, ftrictè significat desiderium in Venerem, idemque est, quod *Lasivitas*, *Salacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, sive *Cupiditate*, norante Rhodio in Lex. Scribon. v. gr. *Libido* intestini, *Libido* urinæ. Imo etiam pro *prurigine* morbo. Q. Seien. c. 6. Keuchen. in not. pag. 113.

Libus, λίβος, idem, quod λίβος, dicitur oculorum quoddam insillamentum, quod oculis instillatur. Gal. in Exeg. Hippoc.

Libra, λίτρα, est nomen ponderis usitatissimum, verum multifariam quondam acceptum, ita, ut nonnulli *minam*, *libram*, & *pondo* pro synonymis habuerint, norante Jul. Alex. not. in Gal. l. de C. M. P. G. c. 15. Communiter tamen *Libra* significavit pondus & mensuram unciarum duodecim, sive drachmarum nonaginta sex, uti constat ex Gal. l. de pond. & mens. cap. 1. & 2. quæ significatio hodieque adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis. *Libra* vero *civilis* in diversis locis variat; in eo tamen omnes conveniunt, quod *libra* civilis uncias aliquot superet medicinalem, ipsæ quoque uncia paulo majores esse soleant, & ita *Civilis libra* ad *Minam* veterum magis accedat. Jung. Dogm. nostr. P. VI. cap. 5. d. 3. pag. 760. seq. Sumitur & *Libra* pro ipsa *Trutina* vel *Statera*. Ita *Libra exploratoria* vocatur, quæ adhibetur in arte Docimastica metallica, de qua vide Ol. Borrigh. Docimast. Metall. §. 19. Ita in cœli zodiaco signum aliquod dicitur

tur *Libra*, Schroder. l. 1. cap. 9.

Libros, λιβρός, id est, *tenebrosus*, oblitus & niger, uti exponit Erotian. in Onomast. 71. E.

Libum, ἴτρον, ψυδά, uέλα, vide *Ierion*, & quæ talia venduntur, *Libarii* dicitur sunt. Mercurial. l. 1. V. L. c. 11.

Libyanon, λιβυκιον, epitheton quorundam *Collutorum* ἀδοντων, sive mordacitatis expertum, quæque longiori tempore affectæ partis vitium humorem contumuit, quorum varias formulas vide apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 70. & Aet. l. 7. Appellatur & *Cigni*, κίβισι, a colore albo, quod in iis prævaleat *Amylum* & *Terra Samia*. Perperam vero apud Æginetam inscribuntur *λιβύνα*, animadvertente Gorræo in def. Vide *Libanion*.

Lichnas, λιχνας, vocatur digitus, ordine secundus, Index Latinis, ἀλέχνα, lingua, quoniam ad lingendum plerumque sumitur: vel δὲ τὸ τὴν λίαν χαιων, valde hians, quia inter pollicem & indicem magnus est hiatus. Occurrit apud Hippoc. lib. 5. Epid. XXVIII. 16. l. 7. XX. 4. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. & 1. de iis, 9. in medic. 1. 20. Vide Foef. p. 387. Junge supra *Index*, *Dactylus*.

Lichas, λιχας, vocatur *Polluci* mensura interstitii inter pollicem & indicem, & ita fuit apud Græcos mensuræ species, quæ rerum intervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, sive decem digitos, intellige transversos. Gorr.

Lichen, λιχλίη. Vide *Leichen*, *Impetigo*.

Licina, Latine vocantur *Linamenta*, vel ex panni lintei frustulis, vel ex stuppis bene pexis parata, quæ vulneribus & ulceribus induntur, Gr. ποτό, vel etiam λιχίταιοι. Latine etiam *Tente* vocantur. Vide *Lemniscos*. Forest. l. 6. Chirurg. Observ. 14. Schol. Parac. Paragraph. l. 3. c. 4. §. 1.

Liculmen, λιχλάμεν, vocari credidit Langius salum piscium liquorem colatum, sive *Garum*, l. 1. ep. 59. Verum lapsus fuisse una cum aliis cætera doctissimis viris, patet ex Linden. Ex. V. §. 77. qui λιχλάμεν legendum esse demonstrat. Nam *Liquamen* idem, quod *Garum* est.

Lien, σπλήν, Latine etiam *Splen*, viscus est in corpore humano, ad sinistram ventriculo accumbens, quod Hippoc. humano pedis vestigio assimilare scripsit, de dissectione III. 5. 6. Cujus historiam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. l. 1. Anat. c. 16. & ex novissimis Goth. Bidloo Anat. Tab. XXXVI. fig. 3. 4. 5. 6. Quis verus *lienis* usus aut quæ ejus functio sit, varias veterum & recentiorum

rum opiniones hic producere nec loci angustia, nec instituti nostri ratio permittit, cumque etiam sagacissimi moderni naturæ scrutatores ingenue fateantur, rem omnem circa *lienis* usum niti meris conjecturis, nobis haecenus placuit & adhuc placet *σπίχην* cuius permittentibus libertatem huius vel illius amplectendi opinionem, quæ ipsi verosimilior videtur. Interim legi merentur de hoc argumento Marcell. Malpighii *Exercitatio de viscerum structura hoc tit.* D. Bohn. *Circ. Anat. Phys. Progymn. XIX.* D. Wedel. *Physiolog. cap. 10. pag. 298. seqq.* & D. D. Joh. Maur. Hofmann. *Notæ in Microcosm. Horne p. 164. seqq. in novissime edita Idea Medicinæ Humanæ sect. IIX.* An lien e brutis præsertim canibus non solum, sed ex sanguine absque vitæ periculo excindi queat, in medio relinquimus, cum nostræ manus sint oculatæ, credunt, quod videtur, interea aliorum auctoritati nihil derogatur. Variis etiam morbis obnoxius est *Lien*, & ægroti, qui illis morbis laborant, *σπλιναί*, *Lienosi*, *σπλιναδες*, vocantur Græcis, præsertim qui obstructione & tumore lienis laborant. *Magni Lienes* *σπλινας* dicuntur, Hippocr. 3. *aphor. 22.* Vide Gal. *comm.* Dieter. *num. 783.* Varias de *Liene* observationes, ratione magnitudinis, exectionis &c. vide passim in scriptis Medicis, præsertim Schenkium, Ephemerides Nat. Curiosorum, & alios, quorum Indices inspiciantur.

Lienteria, *λεντερειν*. Vide *Leienteria*, *Cæliaca*.

Ligamentum, *συνδεσμος*, dicitur pars corporis simpliciter exsanguis, alba, solida, cavitatis expers, cartilagine mollior, durior vero nervis & membranis, corporis partes, præsertim ossa, funiculi instar mutuo colligans, muniens, Galen. *l. 1. de motu muscul. cap. 1.* Horum historiam lege in Barthol. *libell. 4. An. cap. 3.* Junge D. D. Hofmanni *Dissert. Ad. ad l. c. Horne Microc. p. 26. 27.* Apud Hippoc. aliquando *νευρον*, h. e. *nervum*, abusive dici monstravit Dieter. *Iatr. num. 568.* In specie nomen hoc quoque tribuitur *Freno* sub lingua, quod *Ligamentum sublinguale* etiam vocatur, de cuius sectione periculosa vide supra *Ancylglossum*. *Ligamentum ciliare* quid dicatur, vide *Cilia*.

Ligatio, *Ligatura*, æquivocum est. Accipitur enim vel chirurgice, & ita idem est, quod *Deligatio*, Gr. *επιδεσις*. Vide *Epidesis*, *Deligatio*. Ita *Ligatio* nervorum legitur in *Scribon. n. 255.* *Ligatio vasorum* ad sanguinis profusionem præcavendam apud Hildan. de

gangv. & sphacel. c. 19. De *Ligaturis* vide & Rolsink. *O. & M. Med. Sp. l. 4. sect. 10. c. 4.* Vel *Pathologicæ & Gr. ἀγκύλη*, vel *ἀγκύλωσις*. Vide *Ancyle*. Vel accipitur *Magice*, & iterum dupliciter; vel sub respectu morbi quatenus *ligatio* vel *Ligatura* significat impotentiam generandi per præstigias diabolicas & fascinum inductam; unde & vulgus tales *ligatos* vocat, teste Dieter. *Iatr. p. 224.* *Ligationis* huiusmodi exempla recentet R. Lentilius *Miscell. Med. Pract. Part. 1. p. 13.* Vel sub respectu remedii Magici, quando superstitionis characteres *ligantur* & suspenduntur, de qua arte ex quadam pestifera societate hominum & angelorum malorum exorta (verbis Isidori) vide Keuchen. *prolegom. ad Samonicum p. 54. 63.*

Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius probabi possint. Varand. *de Indicat. l. c. 11.*

Lignum, *ξύλον*, quid significet, omnibus notum est. Est vero *Lignorum* usus in Medicina multifarius, potissimum triplex: Diæticus sive Coquinarius & Culinaris, quando comburantur, ubi quidem ligna arida præ aliis eligenda, Gr. *ἀσπερα* dicta, Gal. *l. 4. de san. tu. c. 6.* Contra ligna viridia causa sunt virium exsolutionis, 2. *aph. 41.* Deinde Pharmaceuticus, dum quædam ligna ad usum internum adhibentur, quorum historiam vide apud Schrod. *l. 2. c. 14.* Et inter illa *Lignum Guajacum* vel *Sanctum* principatum obtinet, vide *Guajacum*. *Nephrisicum*, vide infra lit. N. Denique Chirurgicus, quatenus ad instrumenta Chirurgica pertinet, v. gr. De *lignis* cuiusdam pro repositione articuli apparatus vide Hippoc. *1. de artic. 1. 19.* Galen. *in comm.* Ad ligna rariora pertinet *Lignum Zibethum olens* in *Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obs. 97.* Item *lignum fossile*, de quo integer tractatus prostat Francisci Stelluti in *Ann. III. d. Ephem. ad finem.* *Lignum Magicum* vocat Paracels. *Arcana Herbarum, tr. Labyr. Medic. cap. 9.*

Lignyodes, *λεγνυδης*, *Lignys*, *λεγνυς*, *fuliginosus*, *fuligo*. Vide *Fuligo*. Erotiano *γλωσσοσα λεγνυδης* est *μελαυνη και δεσμοδου*, rationem autem nominis exponit pluribus in *γλωσσοσα λεγνυδης*.

Ligula, item *Lingula*, homonymon est vocabulum. In Anatomicis sumitur pro *Clavícula*. Vide *Clavícula*; aut pro *Glottide*. Vide *Glottis*. In Pharmaceutica notat mensuram aliquam cochleari majorem continentem semanciam exceptis duobus scrupulis. Scribon. *num. 111. 144. 220.* Rhod. *in not. ad b. l.*

p. 217. In *Dissert. de Pond. & Mens.* scribit continere drachmas tres ℥j. Alias quoque denotat vinculi speciem; v. gr. calceorum vincula dicuntur *Ligule*. Scribon. n. 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. *σπίνος*, *δρυπίδος*, dicitur: cujus historiam & usum vide in *Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 4.*

Ligyfina, *λίγυσις*, vocatur *contorsio junctura*, ita tamen, ne sit perfecta luxatio. *Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 19.* Jul. Alexandr. in not. ad *b. l. p. 754.*

Lili, terminus est Paracelsicus, denotans vel subiectum tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipsam *tincturam*. Est vero illud subiectum vel *Electrum minerale*, vel ipsum *Antimonium*, uti colligere licet ex tr. *Helmontii* inscripto *Arcana Paracelsi*. nec non tr. *Catarri delirani*. §. 43. & *Pharmac. ac Disp. med. num. 49.* item ex *Libav. tr. de Igne natura Tom. II. Oper. pag. 63. 64. 68. seq.* Junge Fr. Hofmann. in *Clavis ad Schroder. pag. 324.* D. Etmuller. statuit *Tincturam Antimonii*, cum liquore *Alcahest* paratam, quia tamen liquor *Alcahest* adhuc est obscurus, substituit D. Ludovici *Sal Tartari* volatificatum. *Pharm. Dissert. I. pag. 335.* Aliam præparationem ex *Regulo Martis* vide in *Morl. Coll. Chym. Leid. c. 257.*

Lilium, præter Botanicam significationem a Paracelsis accipitur pro *Lili*, sive *Tinctura*. *Lilium* est *Mercurius* & flores illius *Lili*, de pellicano in *tinctura Philosophorum*. Est quinta essentia *Sulphuris*: *Sulphur fixum*. *Rul. & Johnf.*

Lima, *λίμα*, instrumentum notat, quo scobs aut ramenta fiunt deterendo. Usus est *limarum* in *Pharmaceuticis* propter res, quæ non facile tundi atterique possunt. Est vero alia crassior, alia tenuior, *Weker. Antid. gen. lib. 3. cap. 25. & 48.* Ita *Cornu Cervinum limarum lima lignaria* legitur apud *Scribon. num. 141.* id est, quali lignum sanctum radi vel teri solet, explicante *Rhodio ad b. l. pag. 214.* *Limatura*, Gr. *λίμας*, *λίματις*, idem, quod *Scobs*, *ramentum*, dicitur, vel *Rasura*. Ita *ramenta avis* apud *Hippocrat. lib. 1. de morb. mul. CLX. 2. & Galen. l. 3. de C. M. S. l. c. 3.* *Limatura Chymica* dicitur, quæ fit per *Mercurium* scilicet calcinando. *Libav. Apoc. Herm. P. Poster. T. 2. pag. 428.*

Limacesteros, rectius *leimacesteros*, *λειμαεστερος*, exponitur ab *Erotiano* in *Onomast. pag. 71. d.* per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de locis palustribus & arboribus confitis apud *Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXIV. 11.*

Limacodes, *λειμακώδης*, est positivum, signi-

ficans locum udum, humidum & herbacum. Scribitur & *λειμακώδης*, *Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIII. 3. LV. 6.* *Jung. Foef. p. 386.*

Limanchia, *λιμαγχία*, dicitur summa inedia & omnimoda abstinentia, cum quis fame cruciatur aut strangulatur. Idem, quod *λεμοτονία*. Unde *λιμαγχισοί*, *λιμαγχέουνοι*, dicuntur, qui nimia inedia cruciantur. *Hippocr. 2. Proverb. VII. 9. l. 2. Epid. f. I. 66.* Item *λειμαγχισμένοι*, 1. de *artic. t. 30.* & verbum *λιμαγχισέν*, in *ediam ferre extremam*, 4. de *artic. t. 64.* *Foef. p. 385.*

Limatio, *limatura*, *λίμαξ*. Vide *lima*. *Limatio* quoque vocatur operatio chirurgica, quæ in dentibus præprimis exercetur, si asperiores fuerint aut promineant, quamvis & aliis ossium fragmentis vel asperitatibus lævigandis inservire possit. *Limas* appropriatas pro dentibus exhibet *Ambr. Paræus l. 16. Chir. c. 26.*

Limax. Vide *Cochlea*.

Limbus Paracelso dicitur univversus mundus, semen, & prima hominis materia, superior & inferior sphaera cum elementis quatuor, & quæcunque his comprehenduntur. *Paramir. l. 1. 2. 4. Rul. & Johnf.* Alias *limbus* etiam dicitur fascia illa, alterius sæpe coloris & majoris pretii, quæ vestium, præcipue muliebrium extremitates circumquaque ambit. Quibus suturas in crano comparavit *Ingrassi Comm. in Galen. de Ossib. p. m. 45. seq.*

Limen, *λίμη*. Vide *Udos*.

Limitatio, *δερισιμός*, idem, quod *determinatio*, vel restrictio alicujus rei, vel sermonis. Hæc omnino in *Medicina* sæpissime necessaria est propter varietatem circumstantiarum in singularibus, vel individuis, uti testatur *Galen. l. 1. de Al. fac. 1. & l. 3. meth. med. cap. 3.* Vide *Diastole*.

Limne, *λίμνη*. Vide *Lacus*.

Limnothalassa, *λιμνοθάλασσα*, vocatur *stagnum maritimum*, *Gal. l. 3. de Al. fac. cap. 25.* ubi scilicet fluvius magnus stagnum efficit, quod mari conjungitur. *Ibid.*

Limocratumenos, *λιμοκρατέμενος*, dicitur *servus*, vel mancipium *famis*, sive *esurie*. Idem, quod *λιμαγχέουμος*, *Linden. Ex. XIII. §. 29.*

Limostonia, *λιμοστονία*, idem, quod *λιμαγχία*, vide *Limanchia*. Legitur apud *Hippocr. l. 3. de dieta XV. 16. & 4. de R. V. I. A. t. 61.* Verbum quoque *λιμοστονέω* frequenti eisdem fuit in usu, *d. l. t. 116. l. de fistulis II. 20. lib. 1. de morb. mul. XXVII. 15. l. 7. Epid. LIII. 1.* *Jung. Foef. p. 386.*

Limos, *λίμος*, *Fames*. Vide supra *Fames*.

Limotto, *λιμώτιο*, *esurio*. Vide *Fames*.

Limus, ἰλὺς, vide *Ilyr*. Ita sanguinis *limus*, idem, quod *Fex Gal.* 4. *aph.* 21. Vocatur & *Canum*, βόρβορος. Dieter. n. 157. *Limus terre* Paracelfo vocatur totius mundi machina, estque eidem duplex: visibilis & invisibilis, corpus & spiritus sidereus. Idem, quod *limbus*. Quod commentum tamen graviter perstrinxit *Libav. Tom. IV. Oper. p. 39. 41.*

Linamentarius, ἔμμοτος. Vide *Emmotos*.

Linamentum, μωτὸς, μωτὸν, dicitur *linetum caputum*, vel *vulnervarium*, quod vulneribus & ulceribus inditur. Sunt vero variae species *linamentorum*, quorum alii quinque, alii sex numerant, aut plures, v. g. *εσπεπὸς*, *tortile*, *ἐκχυκωντὸς*, *ex ellychniis factus*, *ζυεὸς*, *rasile*, vel *rasura linamentorum*, *πλωτὸς*, *conscriptum* (hæc duo vulgo *Carpia*, Gall. *Charpie*, vernacule etiam Chirurgis nostris *carpei* dicuntur) *πρακτικωτὸς*, ad *priapi* sive mentulæ formam factum, *λημνίσκος*, *oblongum*, *σφειρῆκος*, ad *cunei parvi* formam paratum; de quibus suis etiam in literis. Junge *Foel. p. 417.* Curatio per *linamenta* ἔμμοτος vocatur. Vide *Emmotos*; item *μωτῶσις*, *usus linamentorum*, 2. *de artic. t. 58.* Alias & Græcum vocab. *μωτὸς* aliquando significat *cannulam*, vel *penicillum*, v. g. *stanneum*, qui *μωτὸς κροστέρνος*, Hipp. l. 2. *de morb. XLV. 32. LVII. 21. LVIII. 21.*

Linaria, nomen aviculæ ad *Cardueles* pertinentis, de qua scribitur, quod morbo comitiali laboret; nihilominus hodieque usu venit ad cibos. Ejus historiam vide apud *Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 8. 9.* *Linaria* est quoque nomen herbæ alicujus, de qua vide in *Botanicis* scriptoribus.

Linclius, ἔκλογος, idem, quod *looch*. Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμὴ, vide *Gramme*. Ejus significatio proprie pertinet ad *Mathematicos*. In *Anatomicis* occurrit potissimum *linea alba*, quæ & *Galaxia* dicitur, estque concursus tendinum musculorum abdominis, de qua apud *Bartholin. l. 1. Anat. c. 6.* Ad *Pathologicam* significationem pertinent observationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis in *Ephem. N. Cur. Ann. III. Obs. 215.* Ad *Semioticam* referri possunt *lineæ* in manibus & fronte, quas *Chiromante* & *Metoscopi* explicare solent, a *Bartholino lineæ fatales* dictæ, l. 3. *Anat. c. 7.* quarum significationi multum tribuit *Paracelsus l. de morb. Podagric. §. Chiromantia*, conferendo cum *lineis* plantarum. Verum nobis vana imaginatio & phantasma potius videatur, quam realis, quædam certitudo significativa.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττι. Vide *Glossa*.

Lingula, idem, quod *ligula*. Vide *ligula*.

Linimentum, ἄλαφα, ἄλειμμα, late dicitur id, quod illinitur, sive inungitur, & ita comprehendit *olea* & *unguenta*, *adipes*. Vide *Aleipha*. Iuterum tamen in strictiori significatione accipitur pro medicamento externo liquido consistentia crassiori, quam *oleum*, liquidiori, quam *unguentum*, cujus basis *oleum* est, de quo videatur *Weker. Ant. Gen. l. 1. c. 35. Spec. l. 2. f. 27. Morell. l. 2. de form. remed. sect. 1. c. 8. Schroder. l. 2. cap. 87.* Vocatur & *lius*. Horum usus plerumque commodior esse videtur, quam *unguentorum*.

Linteum, *lineteamen*, ἰδίον, ἰδέιον, panniculus lineus, cujus usus varius in *Chirurgia*; unde varia in promptu esse debent, præcepto *Hipp. 2. de iis que in med. t. 26.* Comprehendit sub se *μωτὰ*, *lineteamina* vulneraria, *fascias* & *splenia*, de quibus etiam in suis literis. Vide & *Rhod. lex. Scribon. Confer. & ad Hildan. Cistam militarem class. 20.*

Linum, λινον, quid proprie significet, quære in *Botanicis*. Translatum vero etiam ad lapidem *Amiantum*, vel *Asbeston*, aut *Carystium vivum*, & qui *linum incombustibile* dicitur, teste *Lang. l. 1. ep. 66.* Junge *Mercurial. l. 2. V. L. 27.*

Lipa, λίπα, idem, quod ἔλαιον, *oleum* significat. *Hippocr. l. 1. de morb. mul. LVIII. 13. l. 2. XXV. 12. XL. 9. XLI. 2. XLII. 11.* Hinc verbum *λιπαίνω*, *inungo*, idem l. 1. *de morb. mul. LVIII. 11.* Et adjectivum *λιπαρός*, *pinguis*, quo usus de excrementis alvi, l. 3. *Epid. sect. 3. t. 70. de urin. 7. aphor. 35. λιπαρόσις*, *pinguedo* urinis supernatans, 2. *progn. t. 36.* Medicamenta quoque vel *Emplastra Topica lenia* quædam vocantur *λιπαρά*, *Scribon. n. 220. 222. Rhod. in not. p. 200. & in Lex. q. d. Pingues compositiones.*

Liparis, λιπαρός, nomen *piscis* cujusdam adeo pinguis, ut nihil aliud esse videatur, quam *pinguedo*, cujus historiam tradit *Aldrov. l. 3. de pisc. c. 11.* *Lapis* quoque quidam *liparis* dicitur *Plinio l. 32. c. 12.* qui suffitus omnes bestias evocare creditur.

Lipodermis, vide *leipodermis*.

Lipopsychia, vide *leipopsychia*.

Liporrhinus, λιπόρρινος, epitheton *Salamandra* apud *Nicandr. in Alexipharm.* ita dictæ, vel quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus ac viscosus humor exudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. *Lang. l. 1. ep. 66.*

Lipos, λίπος, idem quod *lipa*, de quo paulo ante. Occurrit passim in *Lexicis*.

Liporhymia, vide *leiporpsychia*, *leiporhymia*.

Lippa, pro *leme*, vel *Gleme*, i. e. sordes oculorum: vide *Leme*, *Gleme*. Rhod. in *Lex. Scribon.* p. 424.

Lippitudo, ὀφθαλμία. Vide *Ophthalmia*.

Lipurgia, λιπαργία, id est, operis defectus, quando, quod sperabatur & in expectatione erat, non succedit. In specie usurpavit Gal. de male curatis morbis externis, l. 2. de C. M. P. G. c. 19. Verbum quidem non adeo usquequaque usitatum, sed quod tamen multorum usitatissimorum analogiam retineat, Jul. Alexandr. in not. ad h. l. Sane hodieque non infrequens apud nostros Chirurgastros ob imperitiam.

Liquabilis, τικτὸς, idem quod *liquefscens*, dicitur de medicamentis, tum quæ virtute ignis colligantur, tum quæ ex humidis quibusdam, velut aqua, aceto, vino constant. Igne liquefcit Propolis, Cera, Resina, Ladanum, Sevum, Galbanum: Aceto solo liquefcunt citra ignem Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax &c. Gal. l. 3. de C. M. P. G. in princ. Aquæ maxime *liquabiles* vocantur ὑδατι τικτῶτα, quæ sunt optimæ & opponuntur duris, σκληροῖς ἢ ἀτελεμενῶς, l. de A. L. & Aq. XVI. l. 2.

Liquamen, idem quod *Laron*, *Garum*. Vide *liculmen*. Alias & *liquamen* significat pinguedinem igne liquatam & coquinario usui pro condiendis eduliis reservatam. Gabr. Hamelberg. ad *Apuleji de medic. herbar.* c. 89. n. 12. p. m. 251.

Liquamunia, id est, *Adeps humanus*. Ruland. & Johnf.

Liquatio, τήξις, accipi potest late, & strictè. Late pro omni dissolutione materiæ alicujus in fluidiorem consistentiam, sive fiat igne, sive liquore aliquo dissolvente, quod posterius dicitur etiam *Maccratiō*. Strictè vero idem est, quod *Fusio*, quæ sola ignis, aut caloris solaris virtute perficitur, Weker. *Antid. Gen.* l. 3. c. 14. Rulandus latius descripsit: *Liquatio* est, cum, quod in unum coaluerit, solvitur liquando, ut jam possit fluere. *Liquatum* est, quod consistentiam defluentem instar undosorum accepit. *Liquatio* est vel *Fusio*, aut *Deliquium*. Vocatur & *liquefactio*, quæ est corporis mineralis vi ignis majoris resolutio. Estque *Simplex* vel *Probatoria*. Simplex dicitur, quando corpus nullum alium in finem, quam ut fundatur, liquefcit. Probatoria, quando corpus liquatum probatur, imperfectumque a perfecto separatur, idque per Cineritium, aut per Antimonium, Rul. & Johnf. Vide *Colligatio*.

Liquefactio, *liquefactivum*, vide p. a. *Colligatio*, *liquatio*. *Liquefactivum* primum vocatur *Aqua elementaris*, qualis vero sit, vide apud Libav. *Apoc. Herm. P. pr. c. 11. Liquefactio*. Vide *Liquatio*.

Liquidambra, quasi *liquida ambra*, ob odoris suavitatem, est resina oleaginosa effluens ex arbore quadam procera, Indis *Ococcol* & *Ocosol* dicta, vide Schrod. l. 4. cl. 2. n. 389. Chioec. in *Mus. Calecol. f. V. p. 626. seq.*

Liquidus, æquivocum est. Vel enim significat *fluidum* & ita idem est, quod ὑγρὸς, vide *Hygros*, *Humidus*. Vel notat *Manifestum*, & ita Gr. dicitur ἐναργῆς, φανερός. Vide *Enargis*. Galen. l. 2. de *San. tu.* c. 4.

Liquor, ὑγρὸν, ὑγρότης, in genere idem, quod *Humor*, vide *Humor*. Scribon. n. 84. Rhod. in *Lex. Scr. Liquor* Physice dicitur, cum particulæ mixti corporis inter se invicem fluunt, situm indesinenter mutantem. D. de Cordemoy *Diff. Phys.* l. pag. m. 3. In Pharmaceuticis diversimode accipitur. Vvekerus *liquorem a succo* distinguit, hunc appellans, qui confusione & quassatione exprimitur; Illum vero, qui incisa, vel scarificata, aut trebrata plantæ alicujus parte extillat, sive emanat. *Ant. Gen.* l. 1. c. 9. *Sp. l. 1. f. 16.* Schrod. vero *liquores* vocat humores per deliquium aut similiter paratos, eorumque catalogum recenset l. 2. c. 66. Junge Fr. Hofm. in *Clavi ad h. l.* Ita & Chymici *liquorem* describunt, quod sit magisterium potabile per quandam in arte Chymica transmutationem, & imitationem naturalis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia resoluta concinnatum. Vel *liquor* est humor deliquio solubilium corporum factus. Libav. *Synt. Arc. Chym.* l. 3. c. 1. & *seqq.* ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoque & Johnf. varias *liquoris* descriptiones & significationes notarunt, v. g. *Liquor aquilegius*, id est, *vinum destillatum*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum totâ substantia confusus, & in vitro conclusus, & in balneo maris aliquot diebus coctis, succo collato per pannum calore cinerum, mellis spissitudinem acquirit. *Liquor essentialis*, qui a membris interioribus extrahitur & in carnem sanguinemque transmutatur. *Liquor Mercurii* est balsamus rerum omnium, in quo consistit vis sanationis. Talis Mercurius valde potens est, in Terreniâ & Nostoch. *Liquor salis* est balsamus naturæ, quo sustentatur corpus, ne putrescat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* est, cum adjectione ejus rei, cujus est. Ita *liquor Terebinthina* est ejus *oleum*. *Liquor mumiæ de gummâ*, est *oleum gum-*

gummi. Hæc Rul. *Liquor carnes conservans* est spiritus vini, spiritu salis leniter acuatus & infectus, admisso Elæosaccharo Terebinthinæ ac Lavendulæ. *Epbem. Nat. Cur. Ann. 11. Observ. 255. Liquor universalis* est Mercurius, Paracell. *Paravit. l. 2. qui & liquor æternus* vocatur in Gassone Claveo *defens. Argvovæ & Chrysol. in Theatr. Chym. Vol. 11. 7. 53* *Liquor terre* est idem, quod *leffas*. *Liquor vite* in homine est homo occultus. Paracell. *Tract. 2. de gener. hom. c. 2. Liquor vinofus sine vino* ex floribus Hormini in fecibus vini maceratis destillatus omnes liquores vini odore inficere dicitur, & ita aquam in vini saporem vertere, si fides habenda Morley *Coll. Chym. Leid. c. 518. Varias liquorum Chymicorum, v. gr. Liquoris Corn. C. succinati, liquoris Nitri Fixi, Sulcum, Styptici, Talci, Tartari, vide in Lunken. Lexico. Chym. Pharm. P. 1. p. 129. seqq.*

Lira, λῆρα, proprie significat fossam rectam, quæ contra agros tuendos ducitur, & in quam uligo terræ decurrit, ex Nonio C. Hofm. *comm. ad Galen. de V. P. n. 677. Linden. Ex. XII. §. 169. Hinc Delirare* tropice dicitur, h. e. de recto tramite rationis recedere.

Lirium, λῆρον. Liliū exponit Galenus πνεύρον, Fœsius legi amat λῆρον, quidquid sit, monet Galenus & oleum ita appellari, quod aliis etiam λεύρον scribitur, & alias idem sit quod λεύρον, οὐσίη. & λῆρον, pro quo ultimo reponit Fœs. λῆρον vel λῆρον.

Lite, λίτη, nomen emplastri viridis, quod ex æruginè cera, & resina conficitur, Galen. *l. 2. de C. M. P. G. cap. 2.*

Litera, γράμμα, quid significet, non est eadem hujus loci, quamvis sit notissimum. Eatenus tamen *literæ* ad forum Medicum pertinent, quatenus sunt partes vocis, & quidem duplices: *Vocales*, & *Consonantes*, quæ quomodo formentur, docet Barthol. *l. 1. Anat. c. 11. sine*. Quatenus etiam *literæ* idem significant, quod *Scriptura*, *Scriptum*, neque hæc significatio a Medicina est aliena, quamvis non opus sit expositione.

Lithagogus, λιθωγός, est epitheton remedium calculum pellentium, quamvis rectius de instrumentis Chirurgicis, quibus calculus vesicæ eximi solet, dicatur.

Lithanthrax, λιθάνθραξ, vocatur *carbo fissilis*, sive e terra erutus, Lang. *l. 1. ep. 53. Rul. & Johnf. ita descriperunt. Lithanthrax, lapideus Carbo*, species est *Gagatis*: Est enim nihil aliud, quam induratum & excoctum sub terra bitumen calore. Sunt autem duplices ta-

les *carbones*: alii leves & fari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem, Theophrasto γειδές dicti; alii graves, qui dicitur λιθάνθραξ, Schrodero vocatur *Carbo petreæ*, *l. 3. Pharmac. c. 33.* ubi negat se aliquid scire de usu hujus medico; aff D. Theodor. de Mayerne *Prax. Med. Part. 1. c. 18. p. m. 135.* egregium & minime fallens præbere remedium contra dolorem dentium *lithanthraces* scribit, ubi etiam olei inde destillati descriptio legitur. Vide *Birumen*.

Lithargyros, λιθαργύρος, *lithargyrium*, id est, *Argenti spuma*: ita dicitur Medicamentum metallicum non sponte quidem nascens, sed in secundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro secernitur. Gorr. Dioscorides triplicem differentiam constituit: unam ex arena, quæ *μολύβδης* dicitur: alteram ex mistura Plumbi & Argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ *αργύριος* vocatur. Vide *Argyritis*: & tertiam, vel quod ex auro prodierit, vel quod fulvo colore constet, *χρυσίος* dictam, *l. 5. c. 102.* Verum Schroderus duas saltem posteriores communiter statuit scripsit, ubi simul usum & vires exposuit, *l. 3. c. 19. n. 3.* Vide Fr. Hofmann. *in Clavi. De differentia inter Lithargyrium Auri & Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. *Coll. Chym. Leid. c. 175.* Rulandus plures species numeravit, ut & Johnf. v. g. *Lithargyrum* 1. quod sit, quod argentum e plumbo separatur, 2. e mixtura plumbi & auri, 3. e mixtura plumbi & argenti, 4. ex mixtura auri & argenti, 5. ortum ex plumbo & aere, 6. recrementum *lithargyri* cæruleum, quo utuntur figuli. *Lithargyrum* Paracelsi est spuma Mercurii. Item *lithargyrum* est spuma ferri, argenti. Rul.

Lithiasis, λιθίασις, id est, *calculi morbus*. Vide *Calculus*: unde & verbum λιθῆν, *calculo laborare*, in usum venit Hippocr. *Coac. l. 472. Jung. Fœs. p. 385. Dieterich. n. 503. Linden. Ex. XVI. 7. 12. seqq.* Porro dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam & crassa callis, aut lapillis similia apparent oculum pungentia. Galen. *Isagog. c. 16.* Causa succus nutritivus vitiosus, coagulatus & induratus.

Lithocolle, λιθοκόλλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter se coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Parisio, & taurino guttine. Usturpatur ad nilos palpebrarum incommodos replicandos. Diosc. *l. 5. c. 164. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.*

Lithocolum, quid significet, nondum constat, Meminit hujus nominis Georg. Thomson *in*

Acus Magnetica præfatione, promittens tractatum Latinum, in quo monstrabitur *libocoli* modus, seu tentamen in auditum. Mihi videtur compositum e Græco, λιθός, lapis, & Latino *Colum*, ita ut denotare videatur modum calculum e renibus vel vesica colandi & fecerendi.

Lithoeides, λιθωειδής, petrosum, sive petra simile. Epitheton ossis temporum, quod & *lapidosum*, *saxeum*, Galen. l. 9. de V. P. cap. 10. quod utrinque ad aures positum petre speciem referens lambdoïdis suturæ finibus terminatur, in quo inest processus columbæ similis, ελλοειδής, βελουειδής, γραφισαδής, sub quo auditorius meatus continetur, l. de ossib. c. 1. Barthol. libell. 4. c. 6. ubi ossa temporum appellat.

Litholabon, λιθόλαβον, vocatur instrumentum ferreum, quo calculus extrahitur, quorum varias formas, hamulos, cochlearia, specilla, uncus &c. vidē in Aquapend. de operat. Chirurg. & Hildan. l. de Lithotom. c. 14. Meminit hujus vocabuli Gal. Introduct. n. 18.

Lithonhrypticus, λιθωνθρυπτικός, i. e. calculus frangens, Saxifragus. Epitheton est medicamentorum simplicium & compositorum virtutem habentium calculum renum vel vesicæ atterendi & comminuendi, Gal. l. 5. de Sim. Fac. c. 2. a λιθός & θρυπτός, frango, quamvis neque hoc vitiose scriptum sit, quando communiter *lithonhripticon*, aut *lithonhripticon* legitur a τριβών, tero. Unde & in officinis *Species lithontribon* Nicolai occurrunt, quarum compositio licet videatur præter necessitatem prolixior, quod nec ipse diffiteor, earum tamen virtus per experientiam mihi innotuit haud vulgaris, profecto non minor, quam aliorum pulveres secreti *lithonhriptici* præter necessitatem pretiosi habiti. Meminit & *lithontribon Ducis* Parac. l. 2. de Tartaro Tract. 2. c. 3.

Lithopædion, λιθοπαίδιον, i. e. infans lapideus, vel in lapideam duritiem concretus, cujus variæ prostant observationes apud Augenum, Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Casp. Rejes C. El. g. 34. n. 23. Junge Sennert. M. Pr. l. 4. P. 2. f. 4. c. 8.

Lithos, λιθος, id est, lapis, vide lapis.

Lithostrotion, λιθόστρωτον, dicitur pavementum vitreatis tesseralis versicoloribus lapidum crustis cemento compactis exornatum; qualia etiam in magnificis balnearum veterum fabricis conspiciantur, teste Lang. l. 1. ep. 50.

Lithotomia, λιθοτομία, λιθοτομικός, λιθοτομικός, illud notat operationem chirurgicam, & arti-

ficiū sectione calculum removendi e corpore. Hoc vero artificem ipsum, sive chirurgum. Res profecto dubii valde eventus, & periculosissima, ita ut non imprudenter Hipp. in Jurejurando cavere Medicis voluerit, ne hanc operationem in se fuscipiant, sed alios relinquunt. Vide Diet. num. 771. Alias de hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, b. tit. ut & alios chirurgiæ scriptores. Neque hic retinenda rara felicitas chirurgica Dn. Georgii Protmanni, Chirurgi Norimbergensis, qui in uno subjecto masculino diversis subsequētib; annis & temporibus ter sectionem calculi vesicæ feliciter perfecit, eximens insignes calculos, & ita ægrum e mortis faucibus eripuit, præsentē consilioque & remediis internis suppetiis eunte celeberrimo D. D. Joh. Georgio Volcamero Reipubl. Norimb. Archiatro, quartam etiam sectionem rite absolvit, quamvis æger paulo post ob alia symptomata supervenientia fati concesserit. Aliam inauditæ *lithotomiæ* in muliere octogenariam observationem vide sis in Freder. Ruyfchii *Observationum Anatomicarum Centuria Observ. 1.*

Litim, id est, flum aliquoties complicatum & omnino tractatum. Rul. & Jahn.

Litos, λιτός, lite, λιτή, significat simplex, tenue, minime operosum aut elaboratum. Ita compositiones *Diamoron* & *Diacodion* vocantur λιτά, apud Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. & l. 1. c. 2. Junge Foes. Oec. p. 387.

Litra, λίτρα, Vide libra.

Litron, λίτρον, idem, quod λίτρον. Vide Nitrum. Keuch. ad Seven. p. 97.

Littera. Vide litera.

Litteristum, est nomen febris certę, & remedii contra illam apud Paracels. in *Theoric. figuris Universal. morbor. Tab. 9.* & quandoquidem ipse fatetur, curam non esse naturalem, videtur intelligenda esse per *Litteristum Cura Characteristica*, sive Magica.

Littus, littoralis, αλιγαλιός, αλιγαλιός, αλιγαλιός, quid significet, ex aliis Lexicis notum est. De piscibus *littoralibus*, restatur Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 3. esse medię facultatis inter tenuis & crassi succi cibos.

* *Litus*, λιπήχριστις, inunctio, quę ex materia pingui, chylosa, medullosa, compacta corpori fit. V. Illitio.

Lividus, περιιδός, dicitur color inter plane nigrum & rubrum, aut aliquem alium ex floridis mediis. Fit autem talis color vel ex ipsis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in suppurationibus, in quibus, quod nigrum erat, li-
vesce-

vescere incipit, & ex livido ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proxime accedit ad fuscum. Contrahitur in corporibus vivis a sanguinis & caloris nativi defectu. Frigus enim lividum & nigrum colorem inducit. Designat & aliquando humorem prava qualitate præditum, veluti viridis, uti ruber sanguinis copiam. Græcum vocab. legitur apud Hipp. 1. progn. t. 22. 2. progn. t. 8. 9. Aliquando etiam legitur *πέλιος*, vel *πελιός*, 1. progn. t. 7. 10. 12. *Lividus* quoque est epitheron Musculi ad femoris internum latus tendine suo insertus. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 580.

Livor vocatur *πελίωμα*, apud Hippoc. *Coac.* t. 409. l. 6. *Epid. sect. VIII.* 63. Jung. *Foef. p.* 491. Dieter. n. 666. *Livor* etiam haud raro sumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum se prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. l. 22. *Salubr. c.* 3.

Lixivium, *λίξιον*. Vide *Conia*. Junge Rhod. in *Lex. Scrib.* *Lixiviosum Sal* est species *Salis Alkali*.

Lixivium, Oleum, sponte fluens, non tortivum. ita & multum Jo. Ruell. in *nomencl. rei veterariae*.

Lixus, id est, *coctus*, idem fere, quod *Elixus*, *ἐλίξος*, *Lixa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, vulgus. Jon. Fr. Mirand. l. 2. de auro, c. 6. T. II. *Theat. Cb. p.* 338.

Libellus, est diminutivum *Libii*, quo usus est D. G. Bidloo, processus quatuor cerebri *libellos* vocans *Anat. Tab. IX. fin. I.*

Lobeoma, *λοβέωμα*, pro *λοβόωμα*, significat *æccore afficio*, ludificor, aut damno afficio, Hipp. de artic. t. 39.

Lobos, *lobus*, *λοβός*, gemina gaudet significatione: Una est Botanica, quando significat *siliquas*, vel legumina siliquosa, quæ & *Dolichobi*, *Phaseoli* vocantur, Gal. l. 1. de Al. fac. c. 28. l. 2. c. 1. l. de atten. vid. c. 7. Hinc *ἐλοβία siliquosa* femina vocantur, *ibid.* Altera est Anatomica, quando dicitur vel de *extremitatibus aurium carnositas*, sive auriculæ externa extremitate, Arist. 1. de hist. an. c. 11. Linden. *Medic. Physiol.* l. 2. c. 11. §. 3. vel de *extremitatibus hepatis & pulmoms*, quibus illud ventriculum, hoc vero cor comprehendit & complectitur, instat *siliquæ*, Gal. l. 4. de V. P. c. 8. C. Hofm. per ἀποχρίσεις, alas & adnascentias exposuit, in *comm. ad Gal. de V. P. n.* 209. Ad Botanicam significationem quoque pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in rosarum foliis, quibus calici adherent infixæ, alias *Ungues* dictæ, quæ etiam refecantur. Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Jul. Alex. *annot. ad h. l. p.* 812.

Tom. II.

Localis, *τοπικός*, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *latio motus*. 2. Medicamentorum, ubi late & stricte accipitur. Late pro medicamentis certæ parti corporis, vel membro affecto destinatis. Gal. l. 13. *M. M. c.* 22. Ita Gal. libros decem conscripsit de medicamentis *localibus*, sive *κατὰ τόπον*, secundum loca, i. e. partes affectas distributis. Strictè vero pro medicamentis partibus externis destinatis sumitur, quæ & *Topica* dicuntur. *Forest. lib. 6. Chirurg. Obs. 36. Schol. Localis* Anatomia Paracelsi dicitur ea, quæ adhibetur circa partes, ad differentiam *Anatomie Materialis*, quæ concernit humores & spiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. *Paramir. l. 1. de orig. morb. ex trib. subst. cap. 6. Localis* membrana appellatur *Meningis cerebri tenuis*, sive pia mater, utpote cerebri locus proximus. Theoph. Protospatarius l. 4. de H. C. F. c. 5. p. m. 188.

Loch, idem, quod *linctus*. Dicitur & *loob*, vide *Eclestos. Linctus*.

Lochia, *λόχεια*, *λόχεια*, dicuntur omnia, quæ a puerpera post exclusum fœtum & secundinas exeunt, alias *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter *λοχίαι καθαρσις*, puerperii purgatio nominatur *lib. 1. de morb. mul. læpissimè*, quæ loca collegit *Foef. Oec. p.* 389. & Erotianus, purgationem, quæ fit post partum, describit. Sunt autem revera *τὰ κατωμήνια*, sive sanguinis menstrui retenti tempore conceptionis reliquiæ, a quibus sola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa post partum sic appellentur, Gal. l. de atra bile, cap. 8. Lang. l. 2. ep. 8. Horum retentio causa variorum morborum & symptomatum. *Hildan. Cent. 5. Obs. 42. segq.*

Loculamentum dicitur *seminum involucreum*, quod veluti parva capsula illa includit. *Schroder. l. 1. cap. 2.* Græce dici posset *λοβίον*, vel *λοβός*.

Locus, *τόπος*, non Physice, sed Medice accepto vocabulo significat *membrum vel partem corporis*, secundum vel præter naturam affectam. Ita Hipp. libellum de *locis in homine*, Galen. libros sex de *locis affectis* conscripserunt, quos & alii imitati sunt. Inter recentiores C. Hofmann. de *locis affectis libellum* edidit. Usus est & hoc vocabulo Hippoc. in aliis scriptis, v. g. 1. *aph. 21. ubi χρωξη* in Græco habetur, 2. *aph. 46.* Dieter. n. 835. 938. *lib. de florib. IV. 1. 2. & 4. de R. V. I. A. 1. 27.* Junge *Foef. p.* 620. Specialiter *locus* & *loci* usurpantur de *partibus generationi inservientibus in sexu muliebri*, uti patet ex *Scribon. n.* 156. Junge Rhod. in *not. p.* 230. *Seren. Sam-*

monic. c. 37. Vide Keuchen. in not. p. 237. Bartholin. l. 1. Anat. cap. 28. Alias in Macrocosmo locus quoque idem, quod Regio, vel pars regionis. Vide Chora. Locus Pharmaceuticus est vel natalis medicamentorum, vel progressionis, vel preparationis, vel asservationis, Schroder. l. 1. c. 13. 22. Loci Chymici dicuntur Fornaces & Vasa. Theatr. Chym. Vol. I. p. 206. In specie in artificio lapidis Philosophici locus feminis vocatur *Ovum vitreum*, id est, Vasculum ad ovi figuram conflatum. Vol. IV. p. 403.

Locusta, æquivocum est. Vel enim significat insectum alatum, & non alatum diversæ speciei & formæ, quarum *locustarum* historiam, noxam, & usum prolixè exposuit Aldrov. l. 4. de Insect. c. 1. segg. Huc pertinent Observationes de *locustarum* copia pestem præcedente, Forest. l. 6. Obs. 9. Schol. Lang. 1. ep. 81. Gr. dicitur ἀκρίς, κέρωψ, κέρωψ. Rul. descripsit: *locusta* est insectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρίς, μάξαι &c. Vel significat animalis marini crustati genus, quod alias κέρωψ vocatur, cujus descriptionem & usum in cibus & Medicina tradidit Aldrov. l. 2. de Crustatis cap. 2. Aliam tamen *locustæ marinæ* effigiem exhibet C. Hofmann. comm. in Gal. de V. P. n. 434. *Locustæ* quoque dicuntur ramorum extremitates in arboribus adhuc teneræ, quibus Divum Johannem Baptistam usum esse pro cibo, scripsit Parac. l. 2. de cura ulcerum per interiora, c. 2. Ita *locustæ Sambuci* sunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. Pava-grani Tract. 3. de Alchymia. *Locustæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, l. de ulcerib. & apostem. cap. 3. & c. 35. *Locustæ menstrui* dicuntur esse in mammillis, d. l. Remedium quoque aliquod specificum contra paralyt. & morbos spasmodicos biliosos idem appellavit *locustas Martis*. De Apocryphis ad vulnere.

Locutio, *Loquela*, λαλία, διάλεκτις, idem, quod *Sermo*. Vide *Lalia*, *Locutio* actio linguæ dicitur, Gal. l. 1. meth. med. c. 6. in princ. De *loquela* amissa a variolis & restituta vide Hildan. Centur. 6. Obs. 14. Vide *Sermo*.

Loemodes, λοιμὸς, id est, *pestilens*. Epitheton vel morbi, & ita idem, quod *Pestis λοιμὸς*. Dieter. Iatr. p. 850. vel februm, quæ *febres pestilentes* ab ipsa peste in hoc differunt, (quamvis sapissime confundantur,) quod in febribus *pestilentibus* manifeste adhuc fermentatio sanguinis vitiosa concurret, quemadmodum hoc egregie demonstravit Vvillis d. l. c. 14. Non igitur accurate scripsit Gor-

raus, quod *febris pestilens* nihil aliud sit, quam ipsa pestilentia.

Læmos, λοιμὸς, *Pestem*, *Pestilentiam*, significat, morbum Epidemicum, malignissimum, & omnium perniciosissimum, cujus descriptionem generalem vix dare licet, propter summam varietatem symptomatum, & latentem causarum indolem & dispositionem. Quatenus a febre pestilente distinguitur, ita memoriæ & doctrinæ gratia describi poterit. *Pestis* est intemperies universalis, toto genere maligna, contagiosissima, Epidemica, cum omnis generis gravissimorum symptomatum congerie, præsentissimoque vitæ discrimine, proveniens a massæ sanguineæ & liquoris animalis per contagiosum quoddam & deleterium miasma subita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera prostant scripta. Nobis libet allegare ex recentioribus Th. Vvillis de febr. c. 12. 13. Gr. dicitur etiam λοιμὸν, quod vocab. Hipp. transtulit ad juvenilem imperitiam in arte Medica, vocans *juvenilem pestilentiam*, in Prac. X. 4. Foel. p. 388.

Læmotomia, λοιμοτομία, hoc est, *excisio pestis*, refert inter περιτμήσια ἀνήκοντα Georg. Thomson in præfat. *Acus magnetica*, ad fin. promittens peculiarem de hoc tentamine tractatum Latinum.

Logaporum oleum est oleum e Lacertis paratum, cujus meminit Oliger Jacobus *Observ. de Ranis ac lacertis* c. 4. p. 136. & descriptio extat apud Scultet. *Armament. Chirurg. P. II. Obs. XXXIX. vel in edit. Amstelodam. Obs. XXXI.*

Logas, λογῆς, vocatur *album oculi*, quod & alio nomine σφειδὼν & κυκλώπιον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus ineptus* in obeundis operibus, Gal. 1. in 3. *Epid. 1. 29. Verboſenus Medicus*, qui ea nescit, quæ nemo e vulgo ignorat, l. 8. meth. med. cap. 6. in fin. In artis operibus non versatus, c. 2. de nat. hum. s. 16. *Sermone Medicus*, Lind. Ex. XIV. §. 16.

Logicus, λογικὸς, i. e. *rationalis*. Præter significationem illam, quando de disciplina Dialectica, sive recte concludendi & argumentandi accipitur & ejusdem autoribus, (quæ significatio non est hujus loci, licet ejus cognitio omnino tanquam præcognitum Medico sit necessaria) *logicus* vel *logica* dicitur de secta certa Medicinæ & ejus cultoribus; ubi quidem Gal. sibimetipsi non consentit. Interdum

dum enim *Logicum*, *Methodicum* & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, l. 3. *meth. med. c. 1.* Interdum vero distinguit, & *Logicos* saltem convenire statuit cum *Dogmaticis*, de subfig. *Empir. c. 1.* & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda & ab aliis quoque approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita vero dicuntur *Logici Medici*, qui ratione & experientia nixi artem exercent feliciter. *Logica* alias *questiones* Galeno dicuntur λογικά ζητήσεις, quæ usum artis transcendunt, l. 3. de L. A. c. 1. minus necessaria; utpote ad curationem inutiles, non tamen omnino spernendæ, J. Alex. *not. ad Gal. l. 14. meth. med. c. 19. pag. 562.*

Logismos, λογισμός, idem, quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, sive actus secundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit *Vvillis tr. An. Brut. P. 1. cap. 7.* λογισμός, *ratiocinatio*, ab Hipp. describitur, quod sit memoria componens ea, quæ per sensum sunt percepta, *Præcept. 1. 8.* Apud eundem causæ abditæ dicuntur κατὰ λογισμὸν, quæ sola *ratiocinatione* investigantur & deprehenduntur, 4. de R. V. l. A. 1. 55. Gal. in c. ad b. l. Ita & κατὰ λόγον facere significat, quando Medicus ex certa reum notitia depromte indicationi innixus prestat & applicat agenda, ex Hipp. 2. *aph. 52.* Lind. *Ex. VII. §. 21.* λογισμοί etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo oberfantur, sed turbatæ a sensibus animæ corporeæ internis, imaginatione sive phantasia, J. 1. *Epid. agr. 8.* Junge *Foef. p. 388.*

Logodiarrhœa, λυγδιάρρεια, *profluvium sermonis*, per elegantissimam *Metaphoram*, & opponitur, τῆ βραχυλογίᾳ, *brevitati sermonis*. Illa laborat Galenus, hæc calluit Hipp. *judice Lind. Ex. XXI. §. 240.*

Logos, λόγος, *Ratio*, *sermo*. Vide *logismos*, *lalia*. Junge *Dieter. n. 507.*

Logosophia, λογσοφία, id est, *commentitia & imaginaria sapientia*, de qua conqueritur idem hisce temporibus, opponens τῆ σοφολογίᾳ veterum *Ex. VIII. §. 1.*

Loligo, Lolius, τευδὶς, τευδῖς, nomen animalis marini sive pelagii mollis, utriusque sexus: *Majoris & minoris* descriptionem cum usu vide *prolixè apud Aldrov. l. 1. de mollib. cap. 6.* Meminit & Lind. *Ex. V. §. 39.*

Lolius, τευδὸς. Vide *loligo*.

Lombardorum frater. Vide *Harpa*, *Harpyia*.

Lomentum, ἐρεγμός, idem, quod *farina fabarum*, præsertim *Ægyptiarum*. *Scrib. n. 159.* Rhod. in *Not. ad b. l. p. 232.* & in *Lex. Scribon. Forest. l. 26. Obs. 7. in Schol. l. 27. Obs. 8. in Schol. Lomentum* quoque significat pulverem tri-

tum & lavigatum, vel pigmentum, quo pigmentos ad pingendum utuntur. Ita *lomentum* ex cœruleo trito, & *lomentum auri* legantur ex *Plin. l. 33. c. 4. 5.* & apud *Libav. S. Arc. Chym. l. 3. c. 18.* & l. 4. c. 20.

Longaon, *longanon*, dicitur *Intestinum rectum*. *Castell. Parac. l. 2. de Tarr. Tr. 1. c. 4. in Expl. Barthol. l. 1. An. c. 11.*

Longævus, πολυχρόνιος, μικροχρόνιος, quid significet, notum est. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis. *Longævitas* causa consistit in temperamento humido & moderate calido. *Gal. l. 6. de san. tu. c. 3. circa fin.* *Exempla longævitas* recentiora vide in *Eph. Nat. Cur. A. III. Obs. 163.* De *longævitate* in antiquissimis temporibus differit *Lang. l. 1. ep. 79.* De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum scripsit *Thom. Philologus*, quo etiam collimavit *Claud. Deodatus* in *Pantheo suo Hygiasico*, qui tamen prioris Autoris librum invita & tumultuaria *Minerva* conscriptum esse judicavit.

Longurius dicitur *Ambr. Paræo*, frustum ferreum, quod ignitum æstuario inditur, l. 15. *Chirurg. c. 13.* Vide supra *Æstuarium*.

Longus, μακρός, *longitudo*, μακρότης, μήκος, fere sæpius in *Medicina* de tempore, quam de corporis continua quantitate & mensura usurpari solet. Ita *Medicina* dicitur *ars longa*, 1. *aph. 1.* *Morbi longitudo* legitur 2. *aph. 28. 4. aph. 36. 51.* *Coac. t. 67.* Junge *Dieter. n. 511. 550.* *Longus pulsus* videtur differentia esse imaginaria apud *Galen. de puls. ad tyron. c. 2.* *Sutura sagittalis* vocatur *Gal. κατὰ μήκος ἐνδῆα*, secundum *longitudinem* recta, aliquoties l. *de ossib. c. 1.* quam inepte *Castellus longitudinalinem* vocavit. *Musculi* etiam diversi in corpore humano epitheto hoc cognominantur ab *Anatomicis*, v. g. *Longus Capitis*, *Dorsi*, *cubiti*, *longissimus Dorsi*, de quibus vide inter alios *Barthol. l. 4. Anat. c. 5. 6. 7. 8.*

* *Looch*, sunt quedam medicamenta, quæ in officinis prostant, ad lambitva cibi oportet, facienda. Rarissimum tamen est eorumdem usus. Nisi enim recenter illa fiant, rancida evadunt, & stimulando tussim, ac difficultatem respirationis adaugent.

Lopa denotat squamam, vel scorium metalli alicujus, & legitur in descriptione alicujus fortius adstringentis medicamento: *lopa ferri* apud *Albin. Botton. de morb. mul. l. 1. c. 54.* An fortassis coincidit cum vocab. *loppa*, de quo paulo post. Desumptum etiam videtur a Græco λέπος, vel λοπος, de quibus suo loco: *lepos*, *lopos*; aut a λοιπός, quod concham marinam quandam vel vestimenti ge-

mus aliquid significare docent Lexicographi.

Lophadia, *lophia*, λοφᾶδία, λοφία, vocatur prima dorsi vertebra, quæ & ἀσφάλεια. Gorr. in def. Lind. Med. Phisol. l. 2. c. 14. §. 33.

Lophao, λοφῆσιω, significat remissionem, laxamentum capio, quiesco, cesso. Usurpatur de morbis remittentibus apud Hippocr. l. de int. aff. lll. 14. l. de affect. XXX. 6. l. 2. de morb. mulier. XII. 37. l. 4. de R. V. l. A. r. 39. Desumpta est metaphora a iumentis, quando jugum de cervice removetur. Cervix enim λόφος vocatur. Junge Foef. p. 392. Cur vero ομικρόν in ωμέγα mutatum sit, criticis inquirendum relinquimus.

Lophos, λόφος. Vide *Crista*.

Lopimos, λοπῖμος, dicitur de fructibus castanearum, glandium & similibus, ideo, quod possint decorticari. Λοπιζω enim decortico significat. Idem, quod λεπίζω, & λῶπισμα, putamen. Gal. l. 2. de Al. fac. c. 38.

Lopos, λοπός, idem, quod λῶπος, corticem significat. Apud Hipp. vero ita vocatur corii pars durior & densior. Tergus, teste Gal. 2. de artic. 2. 28. 47. Mochlic. l. 2. Denotat quoque apud eundem squamam, l. 2. Epid. sect. l. 49. Vide Foef. p. 388.

Loppa, terminus Spagyricus ad cimentationis artificium pertinens, estque nihil aliud, quam massa illa metallica, quæ resultat e calcinatione camentationis, sive cum regulo, sive absque illo. Vide Th. Chym. Vol. I. p. 548. seqq.

Loquacitas, μακρολογία, idem, quod Garrulitas. Meminit Gal. l. 2. de diff. resp. c. 11. ubi idem est, quod λογοδάρμον.

Loquela, λελία. Vide *Locustio*.

Lora, δευτέρη, τρίτη, Τηραπνα, vinum secundarium, & vilissimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expressis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind. Exerc. X. §. 183. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutive *Loriola*.

Lorcha est tota locustarum dulcedo usque ad centrum substantiæ, id est, germinum arborum, sive extremitatum. Paracels. de melle c. 2. Rul. & Iohnf.

Lordos, λαρδός, *lordosis*, λαρδωσις λαρδωσις, dicitur de spinæ dorsalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latine Repandum dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. de fract. r. 62. 3. de art. r. 8. 45. 51. 52. Mochlic. XXII. 10. Gal. com. 4. aph. 35. & 3. de art. r. 2. Plura loca vide in Foef. Oecon. p. 388. Pertinent vel ad morbos in situ vitiatos, vel etiam in figura vitiatos. Hunc

affectum non in ipso dorso, verum in basi ultima dorsi quærendum esse existimat D. Vvedel. Patholog. dogm. sect. 1. c. 5. p. 41. 52. & centrum gravitatis corporis esse vitiatum ob vitium circa diametrum & basin molis totius statuit.

Lorica vocatur Chymicis massa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulverisatis & cum luto sigulino mixtis & aqua calida, quæ inducitur retortis aliisque vasibus, ut muniatur, Morley Collect. Chymic. Leidens. cap. 229. Modus hic muniendi ibidem dicitur *loricatio*.

Lorinde est aquarum commotio cum concentus resonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento meta. Rul. & Iohnf. *Lorind* est sonitus aquarum in lacubus stagnantibus cum tremore & agitatione. Estque veluti tonitru aquarum, ortum ex tribus principiis, Mercurio, Sulphure, & Sale, opera Astris aquei. Paracels. de caducis, pag. 2. Per Metaphoram eidem *Lorind* Maricis vocatur Epilepsia uterina, vel convulsivus veri morbus, *ibid.*

Lorrhel Paracelso dicitur Spiritum Terebinthine legitur apud Beguinum in Tyrocin. Chym. ubi etiam ejus descriptio habetur, l. 2. c. 4.

Lorum, λυρῆς, vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam Chirurgicam. Ita Petr. Castellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, e corio rubro Turcico tenuissime secto atque humectato, deinde circumvoluto tabella imposita rotundum factum, teste Rhod. ad Scribonium. 180. p. 267. Imo & inter Pharmaceutica. Nam d. l. mentio fit *lori vomitorii*, quod fuit corrigia a coriariis nautea herba tractata, quæ in os demissa tetro sapore vomitum ciebat. An vero per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra, intelligi debeat, vide pluribus *ibidem* in d. Notis Rhodii.

Lorus, i. e. Mercurius. Rul. & Iohnf.

Lot, i. e. urina. *Ibid.*

Lotio, λωτῖον, idem, quod *lavatio*. Vide *lavatio*. Balneum. Particulares *lotiones* sunt capitatis, manuum ac pedum, quæ etiam diversimode ad valetudinem tuendam faciunt & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani, unde *lotus panis*, i. e. liquore imbutus & madefactus, de quo vide Mercurial. l. 6. V. l. c. 17. Sylvatic. controu. 6. citante Moræo ad Schol. Sallernit. p. 298. *Lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, si foris re aliqua sunt contaminata. Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 30. Unde *lora medicamenta* vocantur, præsertim metallica, quæ dicuntur πλωθέντα vel πεπλυμένα, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1.

Lotium, ἴσον. Vide *Urina*.

Lotura, πλῆμα. Vide *Pluma*.

Loxia, λοξία, nomen avis, quæ & *Curvirostra* vocatur, cujus descriptionem & usum exhibet Aldrov. l. 12. *Ornithol. c. 47*. Sunt etiam, qui aquam, e qua potavit *Loxia*, item steruus, contra epilepsiam hodieque commendant.

Loxos, λοξός, significat *obliquum*, & in specie medium est inter rectum & transversum. Galen. usus est de frictionibus, l. 2. de *san tu. c. 3. λοξότης*, obliquitas, dicitur de septo transverso. Gal. l. 2. de *mor. muscul. cap. 8*.

Lozonga, idem, quod *Morsulus*, nomen formæ medicamentorum. Vide *Morsulus*. Schroder. t. 1. c. 3.

Luban, luben, idem, quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

* *Lubricantia*, ἐπιχωρητικά, sunt medicamenta quæ parietes intestinorum lubricos, seu læves faciunt, ut quæ in iis continentur, fæces facile excernantur.

Lubricitas, ὀλισθηρός, *Lubricans*, ὀλισθηρῶν, *Lubricus*, ὀλισθηρός, dicitur de alimentis & medicamentis, ob humiditatem materialem facile transeuntibus, & virtutem laxandi, vel solvendi habentibus, Galen. l. 1. de *Al. fac. c. 1*. Ita prisana dicitur ὀλισθηροπύτη, i. e. *lubricissima*, Hipp. 1. de *R. V. l. A. t. 29. 30*. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, *ibid. f. 3. t. 26*. Alias ὀλισθηρός, ὀλισθηρῶν, *luxationem* articularum quoque significat, quando sede sua prolabantur, & ὀλισθηρῶν, *luxari*, excidere loco suo, apud Hipp. 1. de *artic. t. 1. 2. de fract. t. 39. & f. 3. t. 51*. Gal. in *comm. ad hos textus*, & in *Defin. Hipp. in Mochlic. X. l. 10*. Differt δὲ τὸ δικκινητικὸς, quod hoc significat aliqualem emotionem ossis articuli; illud vero luxationem & integram elapsionem. Vide *Diacinema*. Junge Foes. p. 451. Cura *Lubrica* Paracelsus dicitur ea, quæ competit ulceribus, pustulis, variolis, in quibus prædominatur excrementum lubricum, l. 5. de *curat. morb. Gall. c. 1*.

Lucanus, idem, quod *Scarabeus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος, Schroder. l. 5. cl. 4. num. 114. Vide *Carabos*.

Lucerna, λυχνία, λύχνος, quid proprie significet, ex aliis quoque lexicis notum est. De *lucernis perpetuis & inextinguibilibus*, vide præter Mercurialem in *V. Lect. Tom. III. Oper. p. 219. seq. C. Rejes in C. El. q. 58*. De *lucernis fistilibus* Chioceum in *Mus. Calc. sect. 6. p. 716*. Est & nomen piscis *Lucerna*, qui alias *Hirundo* vocatur. Vide *Hirundo*.

Lucidus, διαφανής, idem, quod *pellucidus*, *transparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina* Pa-

racello dicitur ad manum diaphana, verum non procul, vel in distans, l. 2. de *urin. judic. c. 2. & alibi*.

Lucius, λυκος, λύκος, nomen piscis, quasi *Lupius* dicti, fluviatilis, voracissimi, ita ut pernicios piscium in piscinis & prædator vocetur a Jul. Alex. l. 14. *Sal. c. 5*. cujus historiam, usumque in cibis & Medicina atque vires vide apud Aldrov. l. 5. de *pisc. cap. 39*. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 82. Jul. Alex. d. l. Lind. Ex. XI. §. 88. *seqq. multis*. Rostink. O. & M. Med. Sp. l. 2. f. 3. c. 63. & l. 14. f. 1. c. 12. *Lucillus* diminutivum est *Lucii*.

Luēta, πλάσσιμα, πλάη, certamen, præsertim inter duos significat, & pertinet ad exercitia corporis fortiora; consistens in premedo potissimum, & renitendo, vel continendo, Jul. Alex. not. in Gal. l. 2. de *san. tu. T. II. p. 392*. *Ars luctatoria*, πλαιστική, cujus species est κωβηλική, ad Gymnasticam refertur, ad *Thra-sybul. c. 45*. Per translationem quoque *luēta* vocatur motus intestinalis portionum activarum & passivarum in fermentatione, quemadmodum describitur a Willis de *ferment. c. 2*. Kergero & aliis. *Luēta* quoque nomine haud raro venit conatus flammæ vitalis, sive caloris nativi adversus causam vel materiam morbificam, qui conatus potissimum in statu vel vigore morborum, præsertim acutorum, animadvertitur.

Luētuosus, κλυθμηδής. Vide *Clauthmexizo*. 6. *apb. 54*. Dieter. n. 466.

Lucubratio, ἡ πρὸς οὐς διακρόσις, significat proprie laborem vel antelucanum, vel nocturnum. Unde *lucubrationes* in diurnas & nocturnas distinguuntur, quarum hæ vitandæ, ceu noxiæ; illæ quoque si nimix fuerint, intermittendæ, Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 111. & l. 14. f. 3. c. 20. Dieter. *Iatr. p. 87. seq.* Alias *lucubrationes* quoque ponuntur pro scriptis Gr. πραγματείαι dictis, Galen. 2. in l. 3. *Epid. t. 4*.

Lucumoriana dormitio dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione desumpta a fabulosa *lucumorianæ* gentis hiematione inter mucum & nives per semestre circiter durante, de quo somno p. n. videantur observationes apud Bonet. *Med. Septentr. l. 1. sect. 11. c. 1. p. 96. seqq.*

Ludus, παίγνιον, παιχνίδιον, quid significet, jam jam ante constat. Pertinet in foro Medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vide *Dogmat. Nostra Med. Gen. P. V. cap. 5. d. 5. pag. 637. seqq.* Aliquando *ludere* strictius sumitur pro operam venereis dare, ἀρροδισίζειν, teste Linden. Ex. VI. §.

48. *Ludus Paracelso*, Helmontioque dicitur lapis peculiaris & arcanum contra calculum remedium, ita dictus a forma tali, tesserae vel cubi, qua semper reperitur erutus. Legatur Paracell. *de morbis ex Tartaro Tract.* 2. c. 1. Helmont. *de Lithiasi* c. 7. n. 21. *segg.* quamvis hic d. l. §. 23. hoc nomen etiam tribuerit speciei Calcarii lapidis, ad littora Scheldae fluvii reperibilis, *Theatr. Chym. Vol. VI.* p. 454. Ruland. & Iohnf. restrinxerunt ad lapidem humanum e vesica excisum, in *Lex.* Bekerus ad omne sedimentum tartareum, quod in urina subsidit & matulae adhærescit, applicat, ejusque usum & facultates Medicas explicat. *Microcosm. Medic.* l. 1. c. 9. p. m. 109. *segg.*

Lues, aliquando accipitur latissime pro omnis generis morbo. Gr. πύθος, νόσος. Interdum restringitur ad morbos contagiosos pestilentes, & ita responderet Græco λοιμός. Aliquando vero strictissime dicitur de Morbo Gallico, qui *Lues Gallica*, *Veneræa* plerumque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Posset autem haud inepte dici νόσος ἀφροδισιασική, vel ἀφροδισιον. Dieter. *latr.* p. 274. *seg.*

Lumbalis, vel *Lumbavis*, Arteria & Vena dicitur Anatomicis, quæ ad regionem lumborum excurrit, Bartholin. *libell. I. Anat.* c. 8. p. 643. & *libell. 2. c. 5.* p. 656.

Lumbricales Musculi vocantur *Adducentes digitos* in manibus & pedibus, & opponuntur *Interosseis*. Barthol. l. 4. *Anat.* c. 9. p. 577. & c. 14. p. 538.

Lumbricus, σκώληξ, idem, quod *Vermis*. Vide *Helminthes*. *Lumbrici nivi*, intestina fimi, σκώληκας, a lubricitate dicti, vermes sunt in fimo, vel terra reperiunt. Rul. & Iohnf. vocantur *Lumbrici terrestres*, item ἄγρια τῆς γῆς, intestina terre, quorum usus singularis in morbis nervosarum partium commendatur. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 108. Fr. Hofmann. in *Clavi ad h. l.* alioque. Meminit & Hipp. *vermium stercorariorum*, qui σκώληκες κοπρῶνες vocantur, iisque siccatis utitur ad uterum purulentum, l. de *superfetat.* XIII. 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Ruland. & Iohnf. in *Lex.*

Lumbus, ὄστρον, ὄστρον, proprie dicitur pars totius spinæ infra dorsum quinque vertebrae omnium crassissimis, maximisque compacta, inter dorsum & os sacrum mediis; estque ea regio corporis, qua homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. *aph.* 13. 4. *aph.* 11. 5. *aph.* 69. *Lumbago* ὄστρον ἄλγος vocatur. Dieter. num. 630. Foef. *Oec.* p. 465. Linden. *Ex VI.* §. 70. *segg.* *Lumbi* libidinis sedes quoque vocantur, teste Keuchen. *not. ad Saximonic.*

p. 183. Apri *lumbus* inter delicias esculentas relatus. Mercur. l. 2. V. L. c. 22. De hoc nomine *lumbus* versus ænigmaticus cum eorum expositione ad plumbum directæ vide apud Libav. *Alchym. Pharmaceut.* c. 26.

Lumen, φῶς, ἀγνῆ, quid sit, ex Physicis constat. Vocatur & quandoque *Lux*. Refertur in specie ad media in Chirurgia necessaria, & dividitur in duas species: *Naturale* & *Artificiale*, Hipp. l. de *iis*, q. in *medic.* t. 8. Gal. in *comm. ad h. l.* Multa alia apud Paracelsum, & in genere apud Spagyricos leguntur de gemino cognitionis principio, *Lumine Naturæ* & *Gratiæ*, quæ succincte exposuit Schroder. l. 1. c. 5. Jung. Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* Quid sit *lumen fatale*, legi poterit apud Libav. T. II. *Oper.* pag. 324. *lumen perlarum* ex Mercurio Philosophico qui fiat? vide *Theatr. Chym. Tom. I.* p. 309. *Lumen luminum* vocatur vis tenuissima Sulphuris pura, non urens, estque forma & splendor omnium metallorum, qui illuminat omnia corpora, estque tinctura illustrans & perficiens omne corpus. *Theatr. Chym. Tom. IV.* p. 879. Porro nonnulli Doctores nomen hoc tropico significato suis scriptis imposuerunt v. g. Theodorus de Craanen *lumen Rationale super Casus Henrici Regis Medicos* edidit, & novissime Henricus Deventer *lumen novum obstetricandi artem exhibens* in publicum emisit.

Luminaris lapis dicitur *Marcasita*, *Pyrites*. Vide *Marcasita*.

Luna, σελήνη, proprie significat Astrum respectu visus nostri magnum, inter Planetas infimum, & globo terrestri proximum, de cuius singulari efficacia & regimine in inferiora prolixè differuit Gal. l. 3. de *dieb. critic.* c. 2. *segg.* quod etiam non negavit Cl. Dn. Sturmus in *Scient. Cosmica P. Spec. Tab. 3.* Imprimis vero cerebrum afficere, satis confirmat *Epilepsia*, quæ propterea morbus *Lunaris*, & ægri illa correpti *Lunatici*, σεληνικοί, aut σεληνιζόμενοι vocantur, quod *Epileptici* ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxyfmis, teste Dieter. n. 319. p. 454. De *Lunæ* viribus quoque vide Casp. Rejes *Camp. El.* q. 75. Ab hac propria significatione contigit, ut & ipsi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo facta a novilunio, ceu prima luna, seq. dies *secunda Luna*, & sic deinceps. Ita apud Scrib. n. 12. legitur, a *prima Luna ad vicepsimam*, i. e. per triginta dies, ad quem locum vide Rhod. *notas* p. 43. Chymicis vero & Spagyricis *Luna* significat *Argentum*. Vide *Argentum*. *Luna compacta* est *argentum fixum*, vel aurum album, Rul. & Iohnson. De *Luna hydra-*

dragoga Angeli Salæ & ejus præparatione facillima vide in *Morley Coll. Ch. c. 236.* Boylei *Luna Hydragoga* descripta legitur in *Juncen Lex. Ch. Ph. P. l. p. 133.* & *Luna Musice* p. 134. Interdum quoque *Luna* mystice vocatur *Margasita argentea*, & essentia *Bismuthi*, *Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 14.* *Mercurius* quoque *Philosophorum Luna* dicitur, vel *Liquor Lunaria*, cap. 27. & l. 5. cap. 12. *alibique*.

Lunetria Hermeticis dicitur *Febris Hæctica* species, quæ inter *Lunæ* periodum est curabilis. *Dolæus Encyclopæd. Med. l. 4. c. 4. §. 5.*

Lunaria, nomen est æquivocum. 1. significat plantam, cujus descriptio apud rei herbariæ scriptores videatur. 2. Chymice notat aquam mercurialem, acetum philosophorum, mercurium mineralem, aquam corrosivam, sputum *Lunæ*, uti legitur in *Anonymi tractatu vernaculo de Boriza.* *Boriza* enim *Rabbi* sola impositum idem est, quod *Lunaria*.

Lunificus dicitur *Spagyricis Mercurius*, cum ad lapidem *argentificum* adhibetur. *Libav. Apoc. Herm. P. poster. T. II. Oper. p. 346. 347.*

Luo, λῦω, i. e. *lavo*. Vide *lotio*.

Lupia vocatur tumor durus, glandulosus, qui alias *Glandula Avicennæ*, item *Nodus* vocatur, *Ganglio* valde similis, haud dubie eandem causam cum scirrho obtinens; de quo affectu vid. *Forest. Chirurg. l. 3. obs. 8. Schol. Jungatur M. A. Severin. l. de abscess. anom. c. 14.* Specialiter de *lupia palpebrarum*, l. 11. *Pract. obs. 41. Schol. in fm. Jung. Walther. Sylv. med. p. 938.* *Lupia* dicitur tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro specie *Nodi*, & videtur nihil aliud esse, quam *Grando*, sive *Chalazion*. Apud *Guidonem* vero *Lupia* dicitur tumor mollis & rotundus in juncturis & locis ficcis, notante *Ingrassia com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 267.*

Lupinus, λῦπος, præter *Botanicam* significationem, etiam *Medicis* significat speciem ponderis, quamvis inter autores non conveniat, *Sennert.* per drachmam dimidiam exposuit. Vid. *Instit. l. 5. part. 3. sect. l. c. 3.* qui summa industria & scito ordine ponderum nomina explicavit.

Lupus, λύκος, est vocabulum valde æquivocum. (1) significat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hostis aliarumque pecudum, cujus historiam, & usum Medicum, ut & diversas species *luporum*, vide ap. *Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivip. cap. 6. seqq.* *Junge Schrod. l. 5. cl. l. n. 25.* (2) *Lupus* nomen est piscis marini, qui & Græc. λῦβραξ, a voracitate, dicitur, cujus descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, tradit

Idem l. 4. de pisc. 2. (3) *Lupus* est phalangii vel aranei species, quæ muscas perdit, eisque pascitur, corpus habens latum & volubile, partes circa collum incisas, & tres oris eminentias, ex *Aetio*, *Aldrov. de insectis, l. 5. c. 12.* *Forest. l. 30. Obs. 12. in Schol. (4)* Denique *lupus* significat ulcus malignum cancerosum, partes inferiores, præsertim crura infestans, celerime proximas carnes depascens, & exedens, instar *lupi famelici*; estque e genere *phagedænarum*. *Forest. Chirurg. Obs. l. 3. O. 7. in Schol. Dieter. Iatr. p. 387. (5)* *Tropice Lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione *Auri* cum *Antimonio* facta hoc per sulphur suum rodens absorbet & inbibit omnia heterogenea, tam metallica, quam non metallica, uti hoc norunt ipsi etiam *Aurifabri*.

Lurco, λῦκος, idem, quod *Gulosus*, capax gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit sine fame, bibit sine siti, super crudo cibo crudum inædificat, & ita sanitatem destruit. *Dieter. p. 1006. Lind. Ex. XI. §. 128.* Hinc & *Clemens Alexandr.* scribit, *Lurcones* nihil aliud esse, quam buccam & maxillam, teste *P. M. de Calderia Tom. II. Op. p. 149. B.*

Luridus, ὀχρὸς, & *Luror*, πῶ ὀχρὸν, colorem mixtum ex pallido & luteo significat, vel ex candido & flavo, cujus descriptionem vide apud *Gal. 2. de R. V. l. A. t. 22.* *Junge Foef. Oeconom. pag. 664.* *Luro* *buxeus* dicitur *Apulejo* apud *Lind. Ex. IX. §. 18.*

Lus dicitur *Ossiculum* quoddam ossi sacro inferius subnexum, de quo *Rabbini* fabulantur, illud nulla vi, nulloque modo corrumpi, aut perdi posse, sed esse & manere principium resurrectionis & futuræ refuscitationis fundamentum. Legatur *D. Dassov. Prof. Vvitteberg. tr. de Resurrect. mortuor. cap. 3. p. 26. seqq.*

Luscinia, ἀλδών, item *Philomela*, nomen aviculæ canoræ nobilissimæ, cujus historiam, usumque in cibis, Medicina, & deliciis, prolixè descripsit *Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 2.*

Lusciosus, μωψ, *Lusciositas*, μωψία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non nisi oculis propius admoda videt, eademque prope oculos contingit & limis semiclusisque aspicit, etiamsi parva sint; remota vero, quamvis magna videre non potest. Estque vitium ab imbecillitate congenita spirituum visivorum eamque ob causam incurabile. Difert a *Nyctalope*, νυκταλωψ Græce, quippe qui non natura, sed ex morbo talis evasit. *Castell. Gorr.*

Lustramentum, nihil aliud quam purgans, notan-

notante D. P. Ammann. in *Irenic.* p. 186. ad l. 3. §. 3. Cornel. de *ficar. & venefic.*

Lustum dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos Lactis*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Lutatio est oblinisio luto facta in operationibus Pharmaceuticis & Chymicis necessaria. Vide *lutum*. Fr. Hofm. in *Clav. ac Sebr.* l. 1. c. 14. *Lutatio* etiam vocatur Nidificatio hirundinum. *Lutamentum* etiam inter remedia Topica ad varios morbos refertur ab Andr. Baccio de *Thermis & l. 2. cap. 2. c. 16. p. 115.* ubi & *Illutamentum* vocat. Differt a saburatione vel arenatione, de qua vide *Illutatio* & *Arenatio*.

Lutea, nomen aviculæ, quæ & *Circus* vocatur, cujus descriptionem cum usu vid. in Aldrov. l. 18. *Ornith.* c. 21.

Luteus, ξανθός, idem, quod *Flavus*, colorem significat rufum dilutiorem, qualis est vitello ovi, propterea ovi luteum dicto. Vid. Rhod. ad Scribon. n. 215. Vide *Flavus*.

Lutigradus, item *luticalcus*, πηλοπάτης, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel soccorum, quibus commode per lutum transire licet. Hipp. 4. de *artic.* t. 13. Gal. in *comm.*

Lutra, ένδρίς, vel ένδρις, animal dicitur quadrupes, *Castori* simile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit. Arist. l. 8. *H. A. c. 5.* cujus descriptionem usumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. l. 2. de *quadr. dig. vi. vip. c. 13.*

Lutroon, λυτρόν. Vide *Balneum*. Latine *Lavacrum*. Junge *Diet. n. 508.* Est etiam nomen medicamenti ophthalmici, quod ad Hermiam autorem refertur, apud Gal. l. 4. de *C. M. S. L. c. 7.*

Lutum, πηλός, alias idem, quod *caenum*, significat. Apud Fallopiam legitur in Masculino, *Lutus*, l. de *Therm. & aq. metall. c. 16.* Ita I. Cæs. Claudin. in *Appendice ad tract. de ingressu ad infirmos Sect. 1. p. m. 393. seqq.* *Luta medicata* descripsit per lutum, qui in fundo aquarum ferinarum s. metallicarum subsidet, ubi etiam eorum facultates & usum tradidit. Ita & Andr. Baccius de *Thermis* horum *lutorum* in thermis meminit, quæ loca videantur in illius Indice. Porro in Medicina sumitur pro certa materia & massa, ad oblinendum & obturandum vasa figulina, vitrea & alia; & conficitur vel ex farina & aqua, vel ex calce viva & albumine ovorum, vel ex scobe martis, farina laterum cum oleo lini &c. Fr. Hofm. antea *cit. loco.* Jungatur Rolsink. *Chymie l. 2. c. 21.* videatur & Junken. *Lex. Chym. Pharm. P. I. p. 135. seq.* Ex his *lutis* quædam vocantur *lutum philosophorum*

sapientie. Th. Chym. *Vol. III. p. 1003.* Libav. *S. A. Ch. l. 8. c. 30.* Per translationem etiam dicitur de quibusdam terris, v. g. *lutum sigillatum* est Terra sigillata, *lutum Armenicum* est *bolus*, &c. Rul. & Iohnf. Ira quoque de excrementitiis crassioribus humorum, v. g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Paracelsi. in *Fragm. Medic. ad Tom III. referendis.* Hinc *lutosu urina*, *lutosus Tartarus*. *Ibid.* De luto *Hermali* & ejus usu vide Fallop. d. 1.

Lux, φῶς, vel idem, quod *lumen*, vel hujus Efficiens. Nam indifferenter sumitur. *Lux*, si non omnis, certe potissima in Sole est, ceu *luminari* magno, quod præest diei, Lind. *Ex XI. §. 117.* *Lux* inter creaturas prima bona dicta, corporalis quidem sed spiritualibus proxima, *Exerc. XVI. §. 130.* Differentia inter *lucem* & *luminare* legatur in *Th. Ch. Vol. I. p. 350.* quod *Lux* prius creata, deinde *luminaria*.

Luxatio, ἐκπτώσις, ἐξάρθρωσις, ὀλισθησις, ὀλίγη θύσις, dicitur ossium articulatorum e propria sede emotio, exidentia absque fractura. Gal. l. de *fract.* 1. Vide *Ectoma*, *Exarthroma*. Est morbus in situ, a causa plerumque externa violenter agente proveniens. Videantur & scripta Chirurgica.

Luxuria, *luxus*, substant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκράτεια, denotat omnem intemperantiam in cibo, potu, re genitali, ut & in aliis rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Alias etiam de excrementa carnis dicitur, quod sit caro *luxurians*; & Blasius *Gingivarum luxuriam* vocavit earum intumescantiam, *Med. univ. p. 301.*

Luxur, adject. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. in *Lex. Scribon.*

Luz, nomen ossis, de quo tamen non certo constat, an de vertebra aliqua dorsi dicatur; an vero de ossiculo aliquo pedis. *Eph. N. C. An. II. Obs. 53. in Schol.*

Lycanthropia, λυκανθρωπία, item λυκίων κυνανθρωπία. Arabice *Catrab*, *Cutubut*, Latine *Lupina*, vel *Canina insania* dicitur, juxta pleoriques Medicos species quædam *Melancholia*, qua ægri noctu domo egressi, urbem circum-eunt, quadrupedum more incedentes, lupos imitantur ululantes, donec dies illucescat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum frustra arripientes, secumque collo gestantes, fugiuntque dies vivos homines, nocte insequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ: facies pallida, oculi sicci & cavi, visus hebes, lingua siccissima, saliva in ore nulla, sitis immodica, tibiæ perpetuo exulceratæ,

rata, propter frequentes casus. Nonnulli etiam ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipsum *κυνωθριπίων* vocatum fuisse veteribus. Hæc Castellus & Gorræus ex Aetio & Ægineta. 3. c. 16. Jung. Diet. p. 756. Causa igitur hujus affectus ex descriptione *Melancholice* petenda erit, de qua infra suo loco. Quamvis vero dari hujusmodi *Melancholice insanie Lupine* speciem, quam Gal. l. 3. de fac. parab. n. 233. *λυκοειδῶν*, dolorem capitis lupinum appellasse videtur, nolimus inficiari; est tamen sine dubio rarissima. Frequentius vero sumitur vocabulum hoc de imaginaria diabolica hominum in *lupos* conversione, qua non solum ipsi hoc malo affecti se lupinam formam habere existimant, sed & aliis tales videntur, quod Dæmonum ope accidit, objectu mentitarum formarum sensus ludificantium. Sennert. lib. 2. Inst. Med. part. 3. sect. 1. c. 7. & Med. Pr. l. 1. part. 2. c. 16. Verum cum ejus causa sit extra pœneria Medicinæ, pluribus hic non opus est verbis. Realis in lupum conversio merito negatur.

Lycæon, *λυκῆων*, idem, quod *λυκοειδῶν*, Gorr. Ægin. d. l.

Lychnum, *λυχνιον*, nomen est medicamenti ad inunctionem oculorum, apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

Lychnomachæra, *λυχνιαχαιρα*, instrumentum dicitur, quod manubrio suo lychnum gerere potest, acie vero usum cultri præbere. Casp. Hofmann. comm. in Galen. LL. de V. P. n. 248. seq.

Lycium, *λύκιον*, dicitur succus concretus, extractus ex arbore quadam ejusdem nominis. Ericæ vel Tamarifici simili; cujus modum extrahendi descripsit Dioscor. l. 1. c. 132. Vveker. Ant. Sp. l. 1. f. 16. Meminit hujus aliquoties Gal. l. 7. de S. Fac. §. b. tit. l. 2. de Antidot. c. 15. ubi duplex constituit: *Patavicum* & *Indicum*, quod melius, lib. 3. C. M. S. L. c. 1. ubi *Lycii spuma* legitur.

Lycoides, *λυκοειδής*, *lupo* similis, dicitur affectus quidam, qui iis evenit, qui semen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis & arteriis, dum nequivit ejici, anginosam generat affectionem in faucibus, & quandam quasi suffocationem. Unde & *lupus*, item *Strangulator*, vocatur. Castell. ex libro quodam spurio inter Galenicis relato de *spermate*.

Lycos, *λύκος*. Vide *lupus*.

Lydian lapis, *λύδιος λίθος*, *Coticula*, *Lapis Heracleus*, *χρυσίτης βάλανος*, dicitur lapis, qui reperitur in flumine Tmolo, & alibi, cui aurum & argentum attritum colore examinatur.

Tom. II.

Hinc *judex auri* dicitur. Chiocc. Mus. Calceol. sect. 3. p. 353. seqq.

Lygismos, *λυγισμός*, dicitur *artuum contortio*, luxatio, contractio, a verbo *λυγίζω*, quod idem est, ac *ερέθω*, *κίπτω*, *torqueo*, *flexo*. Legitur apud Diosc. l. 4. c. 107.

Lygmos, *lynx*, *λυγμός*, *λύγξ*, Latine *Singultus*. Communiter statuitur, esse motum convulsivum ventriculi, quo conatur aliquid tunicis impactum quantitate, vel qualitate molestum expellere, Gal. c. 5. apb. 4. c. 6. apb. 39. c. 7. apb. 3. & c. 4. de R. V. I. A. t. 69. Quamvis vero nullum sit dubium, *Singultum* esse motum convulsivum, merito tamen circa subjectum adhuc dubitari potest. Ita Fr. de le Boe Sylvius *δικριβδον* negavit, ventriculi affectum esse, quin potius *Diaphragmatis* l. 1. Pr. Med. cap. 23. §. 9. seqq. quæ sententia & nobis verior videtur. Dolæus pro subjecto conjunxit ventriculum sive stomachum secundum fibrillas suas & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem. *Encycloped. l. 3. c. 2. §. 2. p. 392.* Quare talis descriptio institui poterit: *Singultus* est motus convulsivus interpolatus diaphragmatis, in consensum trahens ventriculum, & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus, vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipsumque pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulsivum illum motum irritantibus. Meminit aliquoties Hipp. hujus affectus in aphorismis, 6. apb. 13. 39. 7. apb. 3. 10. 17. Junge Dieter. n. 509. Placet nobis alias ingenua confessio Th. Sydenham in *Observ. de morb. acut. sect. 1. c. 4. pag. 70.* scribentis: *Ingenue fateor, me mihi metipsum de Singultus causa disquirenti satisfacere non posse. Singultuosi dicuntur, qui diu & frequenter singultiunt, Gr. λυγγώδεις, Hipp. Coac. t. 45. & febres singultuosæ, πυρετοὶ λυγγώδεις, ἢ λυγμώδεις, quas frequens comitatur singultus, 4. de R. V. I. A. t. 69. 2. de fract. t. 23. Mochlic. XVII. 7. Jung. Foel. p. 390. Observatio singultus periodici admiranda extat in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 73.*

Lyma, *λύμα*, significat *purgamentum*, fordes, quæ vel abluendo deponuntur, vel etiam e ventre reijciuntur. Occurrit apud Hipp. l. de Gland. VIII. 4. Erotian. Onom. p. 72. C.

Lyme, *λύμη*, significat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebro usus Hipp. l. de fract. t. 13. f. 2. t. 22. Hinc verbum *λυμαινωμαι*, *noxam infero*, offendo, quod legitur l. de artic. t. 62. f. 3. t. 103. l. de Epileps. XIII. 13. Foel. Occ. p. 392.

P

Lym-

Lympha, proprie norat *aquam fluentem*, sive fluentum, Græc. *λύμα*. Hodieque vero vocabulum hoc in Medicum translatum usum frequentissimum; quamvis qualem humorem proprie significet, non adeo planum sit & explicitum. Hoc tamen elici poterit ex recentiorum scriptis, quod *Lympha* sit liquor aqueus quidam, vel una cum sanguine fluens, & ita idem, quod *εἴρεος*, serum sanguinis; vel una cum spiritibus animalibus in nervis moveatur; & ita liquoris nervosi nomine venire posset; vel peculiaris quidam liquor in Glandulis conglobatis, sive elaboratus, sive segregatus, & per peculiaria quoque vasa *Lymphatica*, vel *Lympha ductus*, dicta fluens, quamvis & hæc ex Sylvii sententia partim ex sanguinis parte tenuiore, partim ex spiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, sensum & motum sunt *ἡδαισιμίνοι*, etiam vocab. *Lympha* diversimode sumi poterit. Videatur Barthol. l. 1. Anat. c. 14. libell. 1. c. 35. in appendic. 2. Charlton. Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. Med. Pr. l. 1. c. 49. seqq. Hemsterhus. Mess. aurea, & plures alii. Et ex novissimis D. D. Bohn. Circul. Anat. Physiol. Prog. XIII. D. Vvedel. Physiol. c. II. & alibi; quæ loca videantur in Indice D. D. Hofmann. in Not. ad Microcosm. Horne p. 114. seq. D. Chr. Gunther. Schelhammer. Dissert. Epistol. de *Lympha ortu* &c. & plures alii. Ex constitutione præternaturali, sive ratione quantitatis, qualitatis, motus & loci, varii oriuntur morbi, haud inepte *Lymphatici* dicendi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, specialiter *Anasarcam* cap. 28. Vide Keuchen. in not. ad h. l. p. 193.

Lympha ductus, *Lymphaticus*. Vide *Lympha*.

Lyncæus, *λυκάς*, Collyrii nomen, callos & cicatricem oculorum extertentis, visumque exacuentis. Descriptio ejus habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Ægin. l. 7. c. 16. ex quo Galeni descriptio emendari debet. *Lyncæi* quoque dicuntur homines admiranda visus acie præditi, quales Islandia esse, qui genios hominum & umbras etiam aliquot horis ante adventum distincte conspiciunt, qui ex Borrichio refert Bonet. Med. Septentr. l. 1. f. 22. cap. 44. p. 250. seq. Fides sit penes Autores.

Lyncurion, *λυκῦρον*, item *Lyncurium*. Nonnulli plane idem significari volunt quod succinum *ἡλεκτρον*. Multi tamen ex Arabibus videntur a succino distinxisse. Quam sententiam & Rulandus defendit, negans esse electrum,

sed potius esse *lapidem Lyncis*, qui fit ex urina lupi cervarii, sive *Lyncis*, in sylvis & montibus coagulata; & quidem e masculorum urina fulvum & igneum, e fœminarum candidum & languidiorem. Egeritur autem terra, quia bestia hæc operit suam urinam, quod eam invideat usui hominum, aut pudoris innati causa; sicuti videmus, alia animalia facere lupos, canes, catosque, ex qua generatur calore *Lyncurium*, teste Plin. lib. 37. c. 2. & 3. l. 8. c. 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod observaverit, in exitu vesicæ sylvestris porci, apri scilicet. nonnunquam etiam porci domestici castrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum & subpallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præsentissimum est remedium contra calculum vesicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergo urinæ *Lyncis*, imo aliorum animalium, non coagulentur calore nativo & terræ? Verum Schroder. & Hofmann. hoc, ceu fabulosum, rejiciunt. Vide *Belenites*.

Lyngodes, *λυγγῶδης*, *Singultuosus*. Vide *Lyngos*.

Lynx, *λύξ*, genit. *λυγγῆς*, significat *Singultum*. Quod si vero in genit. *λυγγῆς* haberit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, visu acutissimo præditum, cujus descriptionem & usum exhibet Aldrov. lib. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 3. Jung. Schroder. l. 5. cl. 1. num. 26.

Lyo, *λύω*, solvo. Vide *Lysis*.

Lype, *λύπη*, proprie significat *tristitiam*, vel *mœrorem*, *mœstissiam*, & ita egritudinem animi, sive animi pathema & affectum, quando fit quasi contractio animæ adversans rationi, Linden. Ex. XIII. §. 110. seqq. Pertinet inter res non naturales, & causas morborum procatarcticas, quatenus refrigerat, h. e. calorem vitalem debilitat. Opponitur vero *λύπη*, *tristitia voluptati*, sive *τῆ ἰδοῦ*, & est languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali presentis exortus, & quo ipsa commovetur ad se quasi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc spiritus intro revocantur, & sanguis non satis agitated lento motu cor pertransit. Plures *Tristitiæ* effectus & characteres vide apud Charlton. Ex. VIII. Patbol. §. 30. Villis An. Brut. P. 1. c. 8. Jung. Rolink. O. ac M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 105. & de remediis, l. 14. f. 3. c. 11. Aliquando tamen etiam late sumitur vocab. *λύπη* pro *Dolore* etiam corporis, & molestia, quæ alias strictè *πῶνος* dici solet. Linden. d. l. §. 112.

Lypiria, vel *Lipiria*, vitiose passim occurrit in scriptoribus Medicis pro *Lipirias*. Vide *Leipyrrias*.

Lyprios, λυπρὸς, dicitur de terra arida, gracili, sicca, & solo sterili. Gal. in *Exeg. dict. Hipp.* Sic & apud Theophrast. arbores πᾶ δένδρα dicuntur λυπρὰ, i. e. *tristes*, steriles, quasi λυπηρὰ. Foel. p. 392.

Lysa, λύρα, significat instrumentum musicum olim honestum, & in conviviis receptissimum, uti patet ex Gal. l. 1. *meth. med. cap. 1.* ita hodieque vilissimum & abjectissimum. Deinde est nomen *piscis marini*, rubri, capite magno osseo, cujus duæ habentur species, quarum historiam cum usu lege in Aldrov. l. 2. de *pisc. c. 7.* Dicitur & *Gallus marinus*.

Lysia, λύσις, idem forte quod λύσις, solutio, sed speciatim Galen. in *exeg.* tribuit solutioni, qua artus a se invicem soluti sunt.

Lysigya, λυσιγύα, membrorum dissolutio dicitur Hippocr. l. de *Loc. in hom. XXVIII. 11.*

Lysipronion, λυσιπρόνιον, est nomen medicamenti Acopi cuiusdam, cujus descriptio apud Ægin. l. 7. c. 19.

Lysis, λύσις, dicitur *solutio*, a verbo λύω, solvo, resolvo. Diversis gaudet significationibus, pro varietate subjectorum, de quibus dicitur, v. gr. de omni morborum remotione, Hippoc. 6. *apb. 21. 7. apb. 29.* sive a natura contingat, sive ab arte. Lind. *Ex. VII. §. 60.* Diet. *num. 510.* Vel opponitur Crisi, & ita est *Lenta morbi cessatio*, Gal. l. 1. de *Cris. c. 1.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 3. f. 2. c. 4. 6.* Dogm. nostr. *Gen. P. 3. c. 6. d. 12. p. 442. seq.* Vel significat *evacuationem alvi* præsertim apud Latinos, ubi alvi solutio frequentissime occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus rarefacit, laxat, & solvit membranaceas partes, Hipp. 3. de *iis, q. in med. t. 25.* Gal. l. 2. de *san. tu. cap. 3.* Vel de *Vinculorum solutione*, Hippocr. f. 1. de *fract. t. 44.* Vel de *fluxu mensium*, l. de *oestimestr. partu V. 13. 15.* Præternaturaliter sumitur de *nervosorum partium dissolutione*, seu causa luxationis, Hippocr. in *Mochlic. XXIV. 20.* quamvis in Linden. *ύσις* legatur. Exponitur quoque Gal. in *Exeg. voc. Hippoc. λύσις*, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur & dissolvuntur. Vide Foel. pag. 391. Vide *Solutio*.

Lysifomateo, λυσιφοματέω, significat *exoluto esse corpore & languido*, Hippocr. l. 5. *Epid. XXXI. t. l. 7. XLIV. 1.*

Lysiteles, λυσιτελής, dicitur de remedio, quod perfecte tollit morbum. Linden. *Ex. XIII. §. 541,*

Lyssa, λύσσα, λύττις, proprie dicitur *Rabies canum*, sive furor ille, in quem diebus canicularibus maxime feruntur canes omnium animalium ferme soli, Galen. l. 6. de *L. A. c. 4.* Verum lupos etiam eodem furore corripit experientia ante aliquot annos hic loci in diversis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furiosum, quando ex rabidi canis, vel lupi morfu mente alienantur, & graviter delirant, cum subsequente hydrophobia. Quale vero hoc miasma sit venenatum, non certo determinare licet. Videtur tamen consistere in aciditate lenta salina vitiosa, & valde heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morfu canis rabidi ejusque curatione scripsit quondam Opusculum *Floridum* didicimus Ascanius Mancinellus Aglonensis, verum acuram, quod dicitur, hand terigisse nobis videtur. Nonnulli existimant, *vermiculum* quoque sub canum lingua genitum vocari λύσσαν, λύττιαν, seu causam *rabiei*. Verum Casp. Rejes hunc vermem dari, negat. Vide Aldrov. de *Insect. l. 6. cap. 3.* Casp. Rejes *C. El. q. 62. n. 1.*

Lyssectos, λυσεκτός, a cane rabido mortuus dicitur, idem, qui ὑδροφόβος, Galen. *lib. 1. de C. M. P. G. cap. 16.* Jul. Alex. *not. ad b. l.*

Lytterios, λυττήριος, epitheton signorum, quæ magni & vehementis morbi solutionem solent præcedere, eamque significant. Galen. l. 1. de *dieb. crit. c. 1.*

Lyttron, λυττρον, dicitur *pulvis sudore & sanguine permixtus*, sive sanguis pulverulentus. In specie Hippocr. usus de uterini sanguinis inquinamentis, in purgamentis, in *Epist. ad Damagetum num. 285.*

Lyzo, λυζω, id est, *singultio* vel corpus agito & jactito, *anxius sum*. Hippoc. l. 3. de *morb. X. 8. XV. 11.* Foel. p. 390.

M

M u. m. litera est caracteristica in præscribendis formulis remedium, notans *Manipulum*. Vide *Manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικός, est epitheton medicamenti, in specie emplastrum, cujus descriptio habetur apud Aetium, ut & Ægin. l. 7. c. 17. Jul. Alex. *Not. ad Gal. lib. 5. meth. c. 15.* Plane simile est *Tetrabarmaco* dicto, quod solo thure saltem superat, Gal. *lib. 13. meth. med. c. 5.* Meminit & l. 2. ad *Glauc. c. 2.*

Macer, μάκρο, substantiv. denotat omnium consensu aromaticum corticem, quemadmodum

dum Dioscor. l. 1. c. 110. Galen. l. 7. de S. F. S. *Macer* descriperunt. Num vero idem sit, quod *Macis*, circa hoc non conveniunt Autores. Plerique tamen duo diversa esse existimant, ita ut *Macer* significet corticem crassiorem alicujus arboris Indicæ, ejusdem nominis, juxta Plin. lib. 12. H. N. c. 8. *Macis* vero sit amiculum nucis moschatæ hodieque usitatissimum & notissimum. Ita sentiunt Matthiolus in *Diosc.* Clusius, a Costa, Schroder. & alii: verum Jul. Alex. l. 15. *Sal. c. 22.* & not. ad Gal. l. de S. F. negat, diversa esse *Macerem* & *Macim*, cujus rationes & argumenta nec nobis videntur plane de nihilo esse. Verum cum hæc ad Botanica pertineant, litem non faciemus nostram.

Macer, adjectiv. idem, quod *Macilentus*, *Gracilis*, ἰσχυρός. Vide *Ischnos*, *Gracilis*.

Maceratio, μακρῶς, idem, quod *Liquofactio* solidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio*, Rhod. in *Lexic. Scribon.* *Maceratio* vegetabilium quam diversa tempora exigat, succincte proposuit Jacob. le Mort in *sua Chymia Medico-Physica*, & ex eo Morlæus in *Coll. Chym. Leid. cap. 494.*

Macha, id est *vermiculus volans*. Rul. & Johf. in *Lexic.* Paracelsus vocat *Scarabeum*. Schol. in lib. 2. *Paragraph. cap. de vermibus.*

Machæron, *Machæris*, μαχαιρίων, μαχαιρίς, *Gladiolus*, instrumentum Chirurgicum, vide *Gladius*. *Machæria* quoque vocantur officula, vel nuclei Perficorum, Galen. lib. 5. de C. M. S. L. cap. 9.

Machal, id est, *fixum*. Rul. & Johf.

Machaon, μαχάων, nomen proprium Medici Gentilium, qui habitus est filius Æsculapii, & frater Podalirij. Ab eodem sine dubio appellationem accepit collyrium illud, quod vocatur *Asclepias Machaonis*, cujus descriptio habetur apud Scribon. *Larg. num. 26.* Jung. Rhod. in not. ad h. l. Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7. Aliquando tamen & appellative sumitur *Machaon* pro Medico perfecto, unde *Ars Machaonia* pro *Medica* sæpissime ponitur.

Machina, μηχανή, μηχανήματα, significat in Medicina generaliter omnia instrumenta chirurgica grandiora, præsertim ad repositionem luxatorum ossium & articularum necessaria. Unde Oribasius integrum tractatum scriptit de *Machinamentis*. Ita *Machina* Vitruvii *trælovia* describitur a Sculteto *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. fig. I.* Specialiter vero de scamno Hippocratico intelligitur. Galen. lib. 4. de *art. t. 49. seqq.* Vide *Bathron*. Rulandus variarum meminit *machinarum* in metallifo-

dinis usitatarum, quæ non sunt hujus loci; quemadmodum nec *Machina Tragica*, quæ Græcis θαύματα, *miracula* dicuntur, de quibus C. Hofmann. in l. 6. V. L. c. 25. 26. & c. in Gal. LL. de V. P. n. 978. Alias hodieque vocabulum *Machina* sæpissime legitur in recentiorum Physiologorum & Medicorum scriptis, dum corpus humanum (ne de brutis quid dicam) nihil aliud creditur esse, quam *machina* ὑπόμαχθῶν, instar horologii motus suos diversos perficiens. Quæ sententia, si dextra accesserit explicatio, applausum omnino meretur, quamvis sint, quibus hæc machinæ tropica appellatio non arrideat. Vide *Mechanicus*.

Machis dicuntur Paracelso omnes *Scarabæi* & *Insecta*, quæ non ex stercorebus generantur. *Paragraph. l. 2. §. 5.*

Macios, ἰσχυρός, *Macilentus*, ἰσχυρός, idem, quod *Gracilitas*, sive corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis*, *Ischnos*.

Macrauchen, μακροχώνη, vocatur *longo collo præditus*. Non vero confundi debet cum μακροκρατεωχώνη, robustum validumve collum habente, Galen. 1. in 6. *Epid. t. 3.*

Macrocephalos, μακροκέφαλος, Latine *Capito*, qui magnum habet caput. Estque affectio Endemia quibusdam populis Asiæ, *Macrocephali* dictis apud Hippocr. l. de A. L. & *Aq. XXXV. 3.*

Macrocosmos, μακρόκοσμος, id est, *mundus major*, *mundus universus*, quem Physici exponunt. Vide *Mundus*. In hujus comparatione cum homine, qui *Microcosmus* vocatur, effingenda, exornanda & amplificanda valde solliciti sunt Medici nonnulli Paracelsij & Helmontiani. Enimvero multa in illa doctrina occurrunt superflua, inutilia, frivola, inepta & cachinno digna. *Macrocosmica* in genere dicuntur, quæ extra hominem sunt in mundo magno, suntque vel simplicia, vel mista, hæcque vel imperfecte, vel perfecte talia. Libav. in *Art. Medice Hippocr. & Hermetica Typo. T. III. Oper. p. 149. seqq.* Schroderus restringit ad *Mineralia*; unde & doctrina Mineralium vocavit *Macrocosmologiam*, l. 3. sect. 1. c. 1. Jung. Fr. Hofmann. in *cluv. ad h. l. Macrocosmi Spiritus*, sive *Sal volatile* quid dicatur, videatur apud Jacob le Mort & in *Mortley Collect. Chym. Leid. cap. 242.*

Macrophyscephalus, μακροφυσοκέφαλος, dicitur, qui capite crassiore, quam par est, & flatuoso ex tali morbi genere præditus est, apud Ambr. Paræum l. 23. *Chirurg. c. 26.* quamvis vitiose *Macrophyscephalus* ibi extet.

Macropnus, μακρόπνοος, dicitur *longe*, vel pro-

prolixè spirans & per longa intervalla. Hippocrat. l. 2. Epid. f. III. 69. & l. 6. Epid. f. 2. z. 10. Affectus ille vocatur μακροπνεύα, longa respiratio. Galen. l. 3. de diffic. respir. c. 10. Junge Foef. Oec. p. 394.

Macros, μακρός, Longus, μακρότης, Longitudo. Vide supra lit. L.

Macroscelus, μακροσκελής, i. e. crura longa habens, cui opponitur βραχυσκελής, cruribus brevibus præditus. Meminit ex Aristot. lib. 4. de part. an. cap. 12. G. Hofm. com. in LL. de V. P. num. 519.

Macula, ἐξάνθημα, σπῆλαια, κηλὶς, in Medicina significat efflorescentiam cutaneam, sive colorem cuticulæ mutatum per varia interstitia. Vide Exanthema. Hujusmodi macule, vel sunt pestilentes, vide Pestilentia: Vel hepaticæ, quæ sanguinis ichorescentiam cum aliqua coagulatione præsupponunt: vel volaticæ, infantibus familiares similem causam agnoscen-tes, ex fermentescentia ichoris sanguinei. Maculas quotannis recurrentes in æstate curatas vide Ephem. Nat. Cur. An. II. Obs. 249. De volaticis Ann. III. Obs. 4. Macule quoque vocantur Nevi materni, item character morbosus quilibet sæti communicatus: v. gr. Macula Amentie, legitur apud Helm. tr. De mens. Idea. n. 46. Gr. μίσημα. Macula oculi, idem, quod cataracta, suffusio, Ruland. & Johnf. Pöffer etiam de albugine, aut nublacula intelligi. Vocantur etiam in statu sanitatis macule illæ nubeculæ albæ in unguibus sæpe conspicuæ, quæ vernaculæ Flores unguium appellantur. Mendacia quoque dici scribit Fallop. in Expos. Hippoc. de vuln. cap. Tom. I. Oper. p. 359.

Madaros, μαδάρος, Glaber, μαδάροτης, μέδισις, glabrities, capillorum defluvium, a verbo μάδω, quod est nimio humore dissuere, madere, madidum esse. Videatur Calvities. Specialiter quoque μαδάρωσις, idem, quod μίλωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 11. de S. F. in princ. & in l. 4. de C. M. S. L. c. 4. Tribuitur vero ulceribus quoque valde humidis & sordidis, Hippocr. de Humor. VIII. 3. & 6. apb. 4. ubi com-posit. μεμυδαρωσ occursit, quæ ulcera Erotianus exponit ἀνίμυλα & ἀποκα, irregularia & depressa, in ἀλκεν μεμυδαρωσ. Jung. Dieter. num. 674. Improprie, & plane insolenter dicitur quoque de sedimentis urinæ quibusdam, quæ glabra vocantur, h. e. non coherentia, sed dissipata, sive disjuncta. Hippocr. l. 7. Epid. XXI. 6.

Madesatio, ὕγρασις, idem est, quod Humectatio. Madesatibilia Fallopio dicuntur,

quæ humiditatem extrinsecus admittunt usque ad profundum substantiæ, ut lana, spongia, quæ habent latos poros multos ac profundos, Tr. de simpl. med. c. 7. T. II. Oper. p. 9.

Madelcon, μεδέλων, vocatur hoc nomine a quibusdam Bdellium, teste Dioscorid. l. 1. c. 80. Legitur & μεδάλων.

Madic, id est, lac post butyrum. Rul. & Johnf.

Madisterion, μαδιστήριον, instrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis & lævis: Græci alio nomine τερχολαβία ἢ τερχαλάβιον, a pilorum prehensione, Latini Vulsellam aut Volsellam, ab evulsione vocant. Gorr.

Mador, πλάδιον, idem, quod superflua vel adscititia humiditas. Vide Plador. Madida quoque antiquis dicta fuerunt coctia. Madere enim priscais fuit coqui, notante Rhod. ad Scrib. n. 41. Per coctionem enim res madesunt & teneræ fiunt. In qua significatione etiam fuit Helmont. negans madida, i. e. decocta, exsiccare humores, tr. Asthma & Tussis, n. 75. In statu præternaturali sudor, qui in syncope & virium exolutione, sive calidus, sive frigidus, emergit, non sudor, sed proprie mador appellatur, notante Forest. l. 7. Obs. 27. in Scholiis ex Fernelio Patbol. l. 4. c. 14. fin.

Mea, μάη. Vide Obstetrix.

Mena, Menis, μυνίς, nominatur piscis quidam littoralis sæcundissimus, olim usitatissimus ad garum parandum, cujus descriptionem, & usum in cibis atque medicina vide in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 39. De capitis Menidum usu Medico Gal. lib. 11. de S. Fac. Meminit & Jul. Alexand. hujus pisciculi, & commendat ægrotis elixarum menarum esum, l. 14. Salubr. c. 10.

Meus vocatur avis risum & cachinnum humanum ad miraculum imitans, quales binas Imperatorem Rudolphum e Turcia accepisse scribit Hartmann. de signatur. inter. rer. quamvis hoc nomen, quod propter diphthongum æ Græcum esse videtur, in Ornithologia Aldrovandi non occurrat.

Magale, Magalium genus est: Quidquid fit ex mineralibus, quod ex oleitate consistere potest, proinde pars quælibet corporis non purgando, sed mundando curatur. Johnfon. in Lex. Ch. l. 2. p. 50.

Magdalia, Magdaleon, μαγδαλία. Offa erat Magdalia in massam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoque Cerata & Catapotia, quum compacta congestaque in unum magdaleones suos (ita enim vocant) redigunt Officinæ. Jul.

Alex. not. in Galen. l. 5. de C. M. P. G. c. 10. Rhod. ad Scribon. n. 201. Vocantur & *Cylindri*, κίλινδροι.

Magieiros, μαγειροί, *Magieiricos*, μαγειρικός, *Coquus* & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæreticam. Vide *Coquus*.

* *Magi*, μάγοι, erant quidam arrogantes, (ut Hippoc. de morb. sacr. n. 12. refert) qui se expiationibus, & incantationibus morbum sacrum expellere venditabant.

* *Magicus*, epith. electuarii ex *semine Datura Opro*, polline Cannabæ Perficæ, aliisque rebus confecto, de quo Kampfèr Amœnit. Exot. Fasc. 3. obs. 15. sect. 3. pag. 650. se mira admodum experientia didicisse narrat.

Magia, μαγία. Hujus vocabuli tantus irrepit abusus in Medicina, ut vix possibile sit, sese commode extricare. Olim *Magia* significavit insignem & occultam Ægyptiorum sapientiam in divinis, astralibus, & rebus naturalibus, nec non medendi ratione, quam callentes *Magi* dicebantur, quemadmodum Indi *Brachmanas*, Galli veteres *Druidas*, Græci *Mystas* & *Prophetas* appellarunt. Postea vero vocabulum *magiæ* attributum quoque *Dæmoniæ negromantiæ*, præstigiæ vaticinandi, curandique scientiæ fuit; uti prolixè videre licet apud Lang. l. 2. ep. 46. Hinc & Rul. cum Johnf. utramque distinctè ita descriperunt: *Magia Perfica* vox est, Latine *sapientia*: Est duplex: *Naturalis* & *licita*, materque veræ medicinæ, & est *occulta naturæ sapientia* in centrum usque latens & abdita, cum qua si humanam rationem conferas, nihil præter meram stultitiam in hac reperies. Vere Dei donum est, quo nobis rerum supernaturalium cognitionem exhibet, non dæmonum inspiratione, qui nihil perfectum habent, neque docent. Alia vero est *illicita*, superstitiosa, & a tota ecclesia Christiana prohibita, quam *negromantiam* appellant, execrabilis & nullibi toleranda. Inde occultata sapientia. Et porro: *Magia Metaphysica* est ars Christianis licita, non venefica, neque superstitiosa, sed supernaturalis, per quam occulta quædam arcana revelantur, ut *Mechanica* industria opus est manuale. Hæc Rul. & Johnf. Jung. *Tb. Ch. Vol. I. p. 665.* Unde & antiquos omne id, quod occulta vi fit, *magicum* dixisse, testis est Keuch. not. ad *Sammonic. p. 274.* Enimvero si *Paracelsum*, *Crollium*, *Helmontium*, & horum affectas, qui *magicam* Medicinam defendere omnibus viribus satagunt, absque præconceptarum opinionum glaucomate penitus inspiciamus, nullo patebit negotio, quod nihil aliud agant, quam ut illicitam, præstigiösam,

diabolicam, fucis prioris spiritualis & occultæ a divina quadam inspiratione dependentis, quam *adeptam* propterea *sapientiam* vocant, illinere conentur. Etenim tantum abest, ut ad Medicinæ perfectionem acquirendam necessaria sit, præter *Spūm*, & naturalem indolis bonitatem, & ad alias quoque scientias nobiliores addiscendas necessariam, peculiaris occulta, & spiritualis quædam inspiratio divina & miraculosa, ut potius hoc deroget de proprietate artis, quæ consistit in debita applicatione rationis & experientiæ, & ita in crebra exercitatione habitum constituyente; deroget insuper autoritati multorum Medicorum antiquissimorum pariter & recentiorum, de quibus tamen, vel ob ethnicisum, vel etiam ex propria confessione, dici non potest, quod *magicam* calluerint medicinam. Caveant igitur Philiatræ sibi ab hac fraude *Paracelsica* & veneno clandestino, ne in perniciem salutis æternæ sese præcipitent.

Magis, μάγισ, in genere significat *massam* quandam & *offam*, aut molem quandam manuum complementem. Idem fere, quod *μάγμα*, Gal. in *Exeg. diet. Hipp. Lang. l. 1. ep. 59.* Specialiter Hippoc. usurpat de massa & offa ex aliorum nucleis, caseo acri, & polenta simul tritis & commixtis parata, veluti pulvere. Legitur l. 2. de morb. mul. XXIX. 49. & l. de Sterilib. XXII. 13. Significat quoque *magistrum* ad panificium conficiendum, teste Poluce l. 6. & 7. c. 10. & l. 10. c. 24. citante Foef. *Oec. p. 393.*

Magister, μάγιστρος, idem, quod *Artifex*, *Doctor* in arte Medica. Unde & Hippocrat. summus artis Medicæ *Magister* apud viros doctos cluit. Ita in metallifodinis *Magister* sal conficiens, ferrum concoquens, dicitur a *Ruland. in Lexic.*

Magisterium terminus est technicus, Pharmaceutico-Chymicus; sed valde æquivocus. Derivatio a *magis* aut *μαγδω*, a *Rolfinck* est ficta. Immediate a *magister* descendit, de quo p. a. & ita notat peculiare *artificium* circa præparationem medicamentorum. Dicitur vel de pulveribus solutione ac præcipitatione paratis: vel de resinis & extractis resinosis, unde *magisterium vegetabilium* etiam *lacca* vocatur. Vide *Lacca*. Vel in Spagiria de *magisterio* lapidis Philosophorum. Legantur de omnibus his *Schroder. l. 1. c. 3. l. 2. cap. 67. & l. 3. passim* sub mineralium & metallorum explicatione. Fr. *Hofmann. in Clav. ad bb. II. Rolfinck. Chym. l. 5. f. 2. per tot. Libav. Tom. I. & II. Operum* passim, quæ loca quærantur in *Indice*. E novissimis descriptiones *Magisteriorum*

rum qua Mineralium, qua Vegetabilium e Chymicis scriptis collegit & Lexico suo Chymico-Pharmaceutico inferuit *Part. I. p. 137. seqq.* Vocabulum hoc magis adhuc ad artificiosam præparationem & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Johnson. quas descriptiones libet annectere: *Magisterium* est species chymica ex toto citra extractionem, impuritatibus duntaxat externis ablatis, elaborata, exaltataque. Servantur itaque hic omnes concretionis naturalis & homogeneæ partes, sed ita exaltantur, ut dignitatem essentialem prope attingant: Unde & eadem pene relinquuntur quantitas seu moles, quam natura per se dedit: quamquam non semper caveri possit; quin cum alienitatibus & foris adhærentibus non nihil succedat: & nonnunquam etiam studio propter finem usumque certum quiddam negligitur; ex quibus intelligitur, maxime hic valere, quam Physici alterationem nuncupant. *Magisterium aliud est qualitatis, aliud substantiæ. Magisterium consistentiæ* est, cum servata essentia consistentia ad præstabiliorem est immutata. Hoc autem fit pluribus modis, non tam ut ipsi rei aliquid nobilitatis accedat, quam ut ad usum varium evadat commendatior, habiliorque. *Magisterium fixorum* est, cum corpora volatilia figuntur ad constantiam, (vide *Fixatio.*) Illi vicinum est, quod e molli induratur. Itaque & hoc eodem comprehenditur titulo. *Magisterium odoris* est, cum res odore exaltatur. Idque artifices potissimum moliuntur in operibus, quibus inter elaborandum aliquid ingrati odoris accidit, ut in empyreumatis oleorum, aquarum & similium: deinde etiam in his, quæ alias per naturam odorem parvum molestum, vel etiam nullum habent; cum tamen ad gratiam rei usu ejusmodi nota sint exaltanda. *Magisterium Paracell.* est arcanum ex naturalibus rebus extractum, sine separatione elementalibus, qua cetera præparari consueverunt, sola tantum additione aliarum rerum, a quibus quod extractum est, separat. *Magisterium ponderis* est, cum pondere res exaltatur. Id autem potissimum in auro & argento requiritur, estque una ex notis perfectionis, cum inter metalla aurum sit gravissimum, ideo etiam externo valori in monetis adjectum pondus est. Quod si deficit, compensatur arte, v. gr. Massa aurea vel argentea justa levior coquitur in urina, cum præcipitato corallino, vel affricatur hydrargyrus auro argenteove consentanea, & concolor factus; vel coquantur in lixivio concinnato ex sulphure & calce viva: vel cæmentantur cum sulphure

aut præcipitato fixo; vel hoc; Rec. pulverisati salis semunciam tantundem de lateris triti, colcotharis quadrantem Misce. Auri lamellas illine albumine, asperge calcem Lunæ, siccatam priori pulvere. Fac stratum super stratum, & cementa, vel in pyxide, vel inter regulas. Aurum inde solet albescere. Indue ergo coloritium & prehensum forcipe in igne tene, donec excandescat, post extingue in urina. *Magisterium coloris* est, cum rei cujusque color ad optimum summumque gradum in genere quæsito perducitur. Neque vero tantum color præsens e gradu inferiore ad superiorem exaltatur, sed & qui in potentia est, seu in abdito, in actum vel manifestum evocatur. Nonnunquam etiam peregrinus inducitur, ad exemplum ejus, quod præstabilius in suo genere. Si color simul fixus & constans est, *magisterium* est nobilius. *Magisterium Pulverum*, h. e. continuæ consistentiæ in pulverem ductæ fitque potissimum calcinationum modis, unde efficitur, ut & *Calcis* vocabulo non raro appellentur, vulgo *Alcoolia*. Respicitur hoc principaliter, ut fracta tenacitate friari res possit. *Magisterium principiorum* est, cum principatum compositum in principia resolvitur denno. *Magisterium qualitatis* est, cum res formis, qualibus elaborata, exaltatur, fitque dupliciter: Aut secundum qualitates occultas, aut manifestas. *Magisterium qualitatis occultæ* est, cum in his, quæ crasin totius substantiæ attinent, tantumque effectus per experientiam patent, exaltatio perfecta inducitur. Ea qualitas, si perniciofa est ad usum, in totum aboleretur, vel cum aliqua jactura substantiæ, & tunc respicitur perfectio illa, quæ non in re, sed in usu rei est. In salutaribus utrumque observatur. Si aboleri in totum nequit, reprimatur, ut ita citra noxam possit usurpari. *Magisterium qualitatis manifestæ* est, cum res in sensibilibus formis elaboratur. Hæc totuplex est, quotuplicia sensilia, circa quæ exaltanda Chymicus in rebus occupatur. Quædam tamen propius spectant naturæ corpus: quædam sunt formaliora. *Magisterium saporis* est, cum in sapore fit exaltatio. Itaque & Pharmacopœja & coquina hinc instrui potest. Potissimum autem Chymicus hoc utitur in acrimonia corrigenda & empyreumatis gustum attinentibus tollendis. *Magisterium sensilium proprium* est, cum res qualitibus sensilibus propriis exaltatur. Idque fit vel in sensu primo, qui est necessitatis animalium, vel in his, quæ sunt melioris gratia sensus, primus tactus est. Itaque tactilium qualitatum primarum

rum, quæ sunt calor, frigus, humiditas, siccitas, *Magisterium* inde existit. *Magisterium soni* est, quo sonus corrigitur a Chymico. Id fit potissimum in Mineralibus, in quibus aliqua præstantiæ nota ex sono capitur, ut in metallis, aut quæ in ignibus periculum minantur, propter spiritus vehementes cum sonitu erumpentes obviaque displodentes. *Magisterium volatilium* est, cum e fixo fit volatile. Ei affine est *Mollitum*, quod tractabile ductileque aut etiam fluidum, (nam paulo latius accipitur *Molle*, quam apud Physicos) efficitur e rigido, duro, & intractabili. Artificia, quibus hoc perficitur, sunt extinctiões, macerationes, incerationes, sublimationes, solutiones, & similia. Fere enim hic quæritur restauratio humoris absumpti, vel deficientis, aut sublatio asperitatis convictæ, &c. In volatilitate vero ut spirituum naturam induant, attenuatione essentiæ, &c. Hæc Rul. & Iohns.

Magistralis nomen est differentię medicamentorum, præsertim compositorum, quæ in rem præsentem a Medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia extant, unde & Blasius non male *Extemporanea* vocavit, *Medic. Univers.* pag. m. 78. Jung. *Dogmata nostra Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. seq.*

Magma, μαγμα, late & strictè sumitur. Late significat omne unguentum spissum, & paucò liquore subactum, ut non distuat. Sic μαγμα ἄνδρομαχοῦ ab Andromacho dictum est. Vide *Hedychroon*. Strictè notat Unguenti recrementum, vel fecem, quæ expressa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Castell. Rhod. in *Lex. Scribon.* Galenus tamen adhuc strictius usurpavit, *magma* vocans *myrobalanorum fecem* l. 7. de C. M. P. G. cap. 7.

Magnale, μαγαλειον, dicitur *opus Dei*. Rul. *Lex. Lind. Ex. X. §. 261.* Paracelso & ejus asseclis significat *Mysterium magnum*, sive occultam divinamque aliquam virtutem, in *Fragm. ad Tom. I. referendis.* Helmont. *magnale magnum* descripsit per spiritum quendam, qui sympathiæ & dyspathiæ leno, confabulatur & actionum promotor existit, & ratione cujus magnetismus, tanquam per vehiculum ad distans objectum, extenditur, *tr. de magnet. vuln. cur. n. 151.* Et alibi. *Magnale* in rebus mixtis æther est, aere rarius & ab eodem dissociabile, inter corpus & non corpus ambigens, externorum soli sui natalitii astrorum impressiones suscipiens &c. *Paradox. II. n. 12. & alibi.* *Magnale* est, quod cum in creatis sui simile non habeat, ideo per sibi simile manifestari recusat. *Magnale* quidem

non est lux, sed forma quædam assistens aeri ejusdem velut conjugalit, *tr. Vacuum Natura n. 21.* *Magnale* est theca in aere, creatura inter corpus & non corpus media, *Explic. vocab. Helm. in fine Operum.* Enimvero commentum hoc valde suspectum de obscuritate & magica vanitate.

Magnanimus, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum est, & propterea affectus non adeo vehementes habet, ut ita neque ob mœstitiã, neque aliam perturbationem mœstitiã graviolem succumbat. Gal. l. 5. de L. A. c. 1. fin.

Magnes, μαγνητις, idem, quod *Herculeus* vel *Heraclæus lapis*. Vide *Heraclæus lapis nauticus*, quia ejus usus permagnus in navigationibus. In India reperisse pastorem *Magnes* dictum scribit Isidor. de *Origin. l. XVI. c. 4.* e quo notavit Th. Jansf. Almelo. *R. I. On. p. 44.* Est lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad se trahit, ac plagas mundi ostendit. Reperitur circa ferri fodinas. Olim Æthiopicus fuit optimus; hodieque etiam in Germania aliisque locis haberi potest. Hujus historiam & vires vide apud Dioscor. l. 5. c. 148. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 13. Fr. Hofm. ad h. l. Chiocc. *Mus. Calc. sect. 3. p. 259. seqq. l. 37. c. 10.* Imprimis magneti cum *Hematite* magnam esse cognationem, docent Plinius, Rul. & alii. Hujus virtutem attractricem ferri plerique Physici occultam statuerunt. Ejus tamen rationem evidentem dare ausus est Pechlinus, *tr. de purgant. c. 2.* Verum an in omnibus satisfecerit, alii judicent. Hipp. quoque meminit τῆς μαγνητις λίθου, *Magnesi lapidis*, ad purgandam pituitam, l. de int. aff. XXXIII. 12. Alias nomen *Magnetis*, ob virtutem attrahentem, tribui solet aliis quoque corporibus. Ita Parac. montem *Magnetem*, & *Astrum magnetem* vocat, l. de meteoris c. 9. *Cælestis magnetis*, & *magnetis* in homine latentis meminit, *tr. Philosoph. occulta.* Prolixius de *magnetibus cælestibus & arveis* disseruit Rob. Boyle in scripto h. tit. *Magnes* etiam dicitur *Mercurius*. Rul. in *Lexico.* *Magnes arsenicalis* dicitur lapis artificialis, qui loco periapti in peste de collo suspenditur. Schroder. l. 2. c. 65. Vis illa attrahens propterea etiam dici solet *Virtus magnetica*, vel *Magnetismus*. Per hunc fucum Helmont. & alii curationem vulnerum cum pulvere, aut unguento armario institutam, aliasque magicas fraudes exponere & excusare non dubitant. Videatur integer Helmontii *tract. de Magnetica vuln. curat.* Descriptio magnetis *Arsenicalis* videatur in *Moxley Coll. Chym. Leidens.*

donf. c. 77. ex Margravio, & Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p. 145.*

Magnesia communiter est *marcasita*. Sed ex arte dicitur *stannum liquatum*, in quod injectus Mercurius aura permiscetur in fragilem substantiam & massam albam. Est etiam *Argentum cum Mercurio mixtura*, & fusile metallum valde, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magnesia* dicitur *Philosophorum*. Dicitur & *materia Lapidis Philosophorum*. *Magnesia* quoque est *Tessudo*, vel *Sulphur*. *Magnesia* est *fœmina*. Rul. & Iohnf. *Hujus Arcani philosophorum* in magisterio lapidis synonyma sunt *Lac maris*, *Congulum*, *Apbrofelinum Orientis*, *magnesia Lydiæ*, *Italicum Sribium*, *Pyrites Achaïæ*, *Theatr. Chym. Vol. I. pag. 778.* Vide etiam plura de hac *magnesia Tom. V.* & quære loca in *Indice Antimonium* etiam vocatur *Magnesia Saturni*. *Schroder. l. 3. c. 17.*

Magneticus, epitheton medicamentorum, & præsertim quorundam emplastrorum, non solum in propria significatione, quia magnes in substantia eorum compositionem ingreditur, qualia sine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultivoro, *Borusso* & *Bohemo*, *Dieter. Iatr. n. 468.* sed & in tropica significatione, quando vi attractoria occulta instar magnetis operari creduntur; Talia sunt emplastr. *Magneticum* apud *Schroder. l. 2. c. 53.* & aliud magis *πνεύμων* D. *Cnoëselii* e succino & busone sicco paratum, cujus descriptio habetur apud *Iunken. Med. Chym. P. II. f. 1. c. 5. p. 520. seqq.*

Magnetinus, epitheton Tartari, & est lapis in homine durissimus & spongiosus, *Ruland. & Iohnf. ex Paracels. l. 1. de Tartar. & in fragm.*

Magnitudo, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid significant, notum est. Lege *Dieter. n. 521. 522.* De variis quoque dicitur & prædicatur rebus Medicis naturalibus, & præternaturalibus, v. gr. *Arteria magna*, *magnus Pulsus*, *febris magna*, *morbus magnus*. Specialiter & *Epilepsia magnus* morbus dictus fuit *Hipp. 6. Epid. f. VI. t. 7.* Quis morbus dicitur *magnus*, vide in *Dogm. Nostr. P. II. c. 6. d. 7. p. 152. seqq.* *Rolink. O. & M. m. Sp. l. 3. f. 2. c. 10.* De *magno oportet* *Helmontii*, vide *Oportet. Major* comparative, Gr. μέγαν, tribuitur ultimæ lapidis perfectioni, diciturque *majus perfectum*, constans quatuor coloribus, & habens potestatem, suam speciem multiplicandi, de quo legatur *Th. Chym. Vol. I. p. 292.* *Maximus*, μέγιστος, a *Paracello* tribuitur peculiari remedio contra dementiam &

Tom. II.

suffocationem intellectus, de morbis amentium, *Tr. 2. c. 4.*

Magorina *Paracello* dicitur *Idolum Academicum* turbans omnes speculationes, quod in odium *Academiarum* finxit, *Fragm. de Morbo Gallico*, & in specie de *Apostem. c. 2.*

Magoræum *Paracello* vocatur curatio vulnerum *Characteristica*, *l. 2. de vit. long. cap. 14.*

Magos, μάγος, vide *magia*. Est & nomen emplastrum, quod nonnulli etiam ἰουσιῶδες nuncuparunt, cujus usus egregius ad sinus & fistulas conglutinandas & resiccandas, nec non ad *hydropicos* & aquosam *herniam* laudatur. Descriptio habetur apud *Aet. l. 10. c. 25.* citante *Gorr. Vide Hephæstias.*

Magya, id est, *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Iohnf.

Maia, μέγα, μάια, vocatur *cancrorum marinorum maximus*, cujus *historiam* & usum lege in *Aldr. l. 2. de crustat. c. 18.* Descripsit & *Chioccus Mus. Calceol. f. 1. p. 89 b.*

Mala, γνάθος, γένος, vide *Gena*. *Gnathos*. *Junge Gal. 2. de art. t. 3. & 17.*

Malabathrum, μάλαβαθρον, primario nomen est *folii Indici*, de quo dissentiunt, an *paludosis innater aquis*, an vero sit *folium arboris* cujusdam *Indicæ*. Videatur *C. Hofmann. Offic. libr. 2. cap. 138.* *Chioc. Mus. Calc. pag. 546. seq.* Nonnulli scribunt *malobathrum*. Secundario vero significat *unguentum malabathrinum, odoratum*, cujus meminit *Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 13. fin.* *Jungantur* allegati *Autores.*

Malaceuneo, μαλακυνεῖον, molliter cubo, placide dormio. *Hipp. l. 3. de diet. XXV. 30. l. de Insomniis VI. 12. XV. 10.* quamvis alia exemplaria aliter legant. Vide *Foef. p. 394.*

Malachites, μαλαχίτης, alii *molocheites*, cum tamen a *malvæ* colore, quæ Gr. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretiosus vel *gemma* non translucens, spissius virens, quam *smaragdus*, nebulosa tota & opaca, quasi pinguedine aspersa, valere credita contra omnia infantium pericula, singulari virtute, cujus ulteriorem descriptionem & usum vide apud *Plin. l. 37. c. 8.* *Chioc. mus. Calc. sect. 3. p. 218. seq.* Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Malacia, μαλακία, μαλακία, Vide *Pica*. *Malacion*, μαλακίνιον, dicitur *piscis squamas non habens*, ut *Polypus*, *Lolligo*, *Sepia*, *Urtica*. *Aldrovandus* vocat *mollia*, sed hanc appellationem ex *Scaligero* improbat *Lind. Ex V. §. 4.* & substituit *mollusca*, quod nomen vero minus usitatum. Credita quidem a

Q

vete-

veteribus hæc esse sine sanguine & visceribus. vid. Gal. *exeg.*

Malacodermos, *μαλακοδερμος*, epitheron animalium mollem cutem habentium, ad differentiationem *δερμακοδερματ*, Testaceorum. Hofman. *comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 534.

Malacos, *μαλακός*, *mollis*, item *μαλθακός*, *mollities*, *μαλακία*, *μαλθακία*. Horum nominum significatio nota; Opponitur duro, vel duritie. Describitur alias *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel, *molle* est, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alii aliter: quod medium inter durum & liquidum facile cedit, si premitur, non tamen ambit organon tangentis, ut cera, lutum. Cl. Dn. Sturm. in *Phys. novantiq. Compend. P. I. c. 3.* Prædicatur de variis, de cute, de pulsu, Gal. *de diff. puls. de piscibus*. Vide *Malacion*. *Vina mollia* vocantur, quæ sunt sua- via, lenia, delicata, & opponuntur austeris, generosis, duris. Lind. *Ex. XVI. §. 216.* & X. §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* usurpatur, Hipp. *l. de sal. diet. t. 7.* de morbis remissioribus *1. aph. 7.* Dieter. *n. 515.* de ulceribus recentibus, Scrib. *n. 201.* Qualis vero morbus specialis sit *mollities* apud Cæl. Aurelian. legatur *Mercurial. l. 3. V. L. c. 14.*

Malacosarcos, *μαλακόςσαρκος*, dicitur, qui habitus corporis molliori præditus est. Gal. *l. 9. de S. F. §. Terra Samia.*

Malacostraca, *μαλακόςστρακα*, vocantur *Crustacea*, *Crustacea*. Vide *Crustæ*. Gal. *l. 2. de Temp. c. 6.* & alibi.

Malacticos, *μαλακτικός*. Vide *Emolliens*.

Malactos, *μαλακτός*, dicitur de *mollificabili*, sive quod molle fieri potest, v. g. quæ sunt terra concreta, beneficio liquoris fiunt *μαλακτώ*. Gorr. *in def.*

Malagma, *μάλαγμα*, idem, quod *cataplasma*, quamvis adhuc strictiorem habeat significationem, dum saltem cataplasinata vim emolliendi habentia denotat, Gal. *lib. 7. de C. M. P. G. cap. 1.* Dieter. *num. 514.* Gorr. *Malagma mnasei* quale sit medicamentum Topicum & e quibus constat, videatur apud *Oribasium Tom. 3. Oper. nimirum l. 4. Euporistor. de locor. affector. curatione c. 123. p. 247.* Chymicis *malagma* vocatur massa ex astro & argento, cum emendato argento vivo, & exprimitur in cortio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus est globus, bis salibus chrysololla abdita obvolvitur testaceo in vase, & postea ignis gradibus diversis liquatur. *Th. Chym. Vol. IV. p. 390. seq. item p. 400. seqq.*

Malandria est Equorum morbi cujusdam no-

men, Gall. *Malandre*, nimirum fissura, vel ulcera rimosa sub poplite equorum, vernacule *die mauen*. Dicitur vero etiam de hominibus, estque species Elephantiasis vel Lepre, unde tali morbo laborantes Empirico Marcello *c. 19. p. 130.* vocantur *malandriof*. Huc pertinet observatio, quam reperire licet in *Miracul. S. Desiderii Episc. Cadur. c. 12.* ita se habens. Ecce adolescens quidam horrore cujusdam morbi perfusus, turgentium malandrorum copia maxima in faciem scabridam, & quibusdam pustulis obseptam adituo ostendit.

Malasso, *μαλάσσω*, *emollio*, *mollio*, dicitur & *μαλθακώω*. Latine etiam *malaxare* usurpatur. Utitur & Hipp. de remissione morborum *Coac. t. 386. Foef. d. l.*

Malaxatus, *malaxatio*, *μαλακτός*, *μαλθακός*. Vide *Malactos*. *Emollitio*.

Malazissatus, dicitur, cui genitalia masculina intus reclusa continentur. Alias *Emasculatus*, vel *mulieratus*. C. Rejes. *C. El. q. 57. n. 12.*

Maleficium, *maleficus*, *κακουργία*, *κακουργός*, *κακοτήτης*, idem, quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinent inter causas morborum occultas, quando morbi inducuntur mala arte dæmonica, & a præstigiatoribus, de quo argumento vide integram quæstionem C. Rejes *C. El. q. 28. & q. 97. n. 12. seqq.* Meminit et Galen. *6. in 6. Epid. r. 5.* Paracelsus vero *Maleficium* esse scribit, non præstigiatores, sed quemlibet artis veræ ignarum deceptorem, qui mentiri non veretur verum artificem, et simulat veram peritiam, *l. de sanctor. benef. & vindictis*. Quid *Maleficium* sagittarium sit, videatur in P. Ammann. *Irenic. p. 212.*

Maler, Arab. id est, *Sal*, *Rul*. et *Iohnf*.

Maleros, *μαλερός*, idem, quod *μαλός*, *exitiosus*, pravus, in specie acris, tabificus, causticus, et corruptivus mollium corporum. Lind. *Ex. XIII. §. 269.*

Malivolentia, *ἐπιχαρουνία*. Vide *Epichavecacia*.

Malicorium, *σίδιον*, h. e. *Mali granati corium*, sive asperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur a Scribon. *num. 234.* adstringendi, spissandique vi pollet insigni, Dioscor. *l. 1. c. 153.* Schroder. *l. 4. cl. 1. n. 160.*

Malignitas, *malignus*, *κακοειδής*, *κακοειδής*, opponitur *Benigno*, de quo supra lit. B. ubi simul *malignitas* describitur. Vide et *Cacocibes*. Dieter. descripsit de morbis, qui non facile curationem admittunt, *litt. n. 427.* Ita et Linden. *Ex. XIII. §. 268. malignum* dicit,

xit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc sunt nimis generalia. Imo dantur morbi etiam incurabiles, qui tamen proprie loquendo non recte dicuntur maligni. Malignitas igitur proprie dicta est soboles latentis cacochymix pessimæ, Linden. *Ex. VIII. §. 57.* & consistit in peculiari humorum & liquorum spirituosorum corruptione & dissolutione, sive putredine conjuncta cum nimia vitalium & animalium virium prostratione; sive corruptio illa a contagio, sive ab intrinseca causa proveniat. Jung. *Exerc. nostr. III. de Remor. purg. §. 11. 12.* Loca Hipp. ubi vocabulo *κακῶδης* usus, vide apud Foef. p. 301.

Malitia, κακία, idem, quod *Vitiositas*, proprie dicitur de moribus pravis hominum. Hanc *malitiam* rectissime Paracels. inter causas pestis refert in *Fragm. med. ad T. 3. referendis*. Malitiæ semen in nobis esse docet Galen. *lib. quod animi mor. seq. temp. corp.*

Malleabilitas, ἑλαστότης, dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis dispositio metallorum, ut malleo tractari possint, & opponitur fragilitati, vel friabilitati illorum. Jacob. le Mort. *metallurg. Contrab. p. 271.*

Malleolus, πέρας, nonnullis idem, quod *Talus, σφυρόν*, quamvis hanc confusionem improbet C. Hofmann. *com. ad Gal. LL. de V. P. n. 165.* Dicitur de extremitatibus Tibiæ & Fibulæ inferioribus versus talum, quæ *malleoli* dicuntur, Gal. *l. de ossib. c. 22.* Barbari Cavillas, quasi clavillas, a clavæ nodis, Linden. *Med. Phys. l. 2. c. 14. §. 121.* Dividuntur in *Interiorem* & *Exteriorem*. Barthol. *Anat. libell. 4. c. 21.* Ab his *malleolis* appellata fuit *σφυρίτις φλέψ*, *vena malleoli*, quæ in suppressione mensium aliisque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgo *Saphena* dicta. Gor. & alii. Vide *Saphena*.

Malleus, σφύρα, instrumentum notum, quo aliquid tunditur, etiam in Chirurgia usitatum, uti patet ex Hildan. aliisque Chirurgiæ scriptoribus. In Anatomia vero ob similitudinem quandam *malleus* dicitur ossiculum illud, quod in aure interna adhæret processu suo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur. Barthol. *d. l. c. 7.* *Malos*, vide *malevos*.

Malta, maltum, βουίν. Vide *Byne*.

Maltha, malthæ, μάλαθη, ceram significat, præsertim molliorem. Galen. in *diæt. Hippocr. & Gor.*

Malthacodes, μάλαθηκῶδης, epitheton medicamentorum topicorum mollientium, cum oleo paratorum, quorum meminit Hippocr. *l. de ulcer. XII. 16. XIII. 1.* eorum usum vero pro-

hibet in ulceribus Galen. *l. 4. de C. M. P. G. c. 1. fin.* ubi *mollicina* vocatur Latine, h. e. *medicamenta generis oleosi*.

Malthacos, μάλακος, idem, quod *μαλακός*, mollis. Vide *malacos*.

Malthasticos, μάλαθηκτικός, idem quod *μαλακτικός*, Emolliens.

Malthaxis, μάλαξις, idem, quod *μάλαιξις*, Emollitio.

Malthæorum, id est, *sal gemmæ*. Ruland. & Johnson.

Malthodes, μάλαθῶδης, idem, quod *μάλαθηκῶδης* vel *μαλακτικός*, Emolliens, Gal. in *Exeg. diæt. Hippocr.*

Malvasia, dicitur vinum generosum, sive *passum Creticum*, quod paratur in Candia, & more antiquo ex uvis in vite passis, vel contortis pediculis ac exemtis pampinis, vel conspersis in suspensa crate pertenui gypso septem dierum spatio comprimunt, excipiuntque electissimum vinum, quod *malvasium* dicunt; ex Andr. Baccio *Hist. Vinor. l. 1. c. 9.* Lind. *Ex. XI. §. 104.* Jul. Alex. vocat *malvisum*, item *marvisum*, & existimat, idem esse cum *Arvisio* e Chio insula, *not. in l. 12. Galen. meth. med. c. 4. & l. de bon. & mal. succ. c. 12.*

Malum, substantivum, Gr. *μήλον*, fructuum arboreorum nomen est, quorum diversa genera vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Differt a *nuce*, quod hæc dura cooperiatur cortice, & intus latet, quod eundo est: *malum* contrario se habeat modo, Lang. *l. 1. ep. 67.* Deinde etiam fumitur pro morbo, vel re præter naturam, Gr. *κακόν*, *μαλόν*. In specie *anxiæ* cordis habetur pro *malo* maximo, estque rogus sine flamma & signo, Linden. *Ex. XIII. §. 128.* mala etiam venuste dicuntur ipsæ partes affectæ, Keuchen. *ad Sammonic. p. 121.* Ita Chirurgi in specie vocant *malum mortuum* speciem *lepræ* vel *scabiei* gravissimæ, ita dictam, qua corpus nigrum & quasi mortificatum apparet, cum livore ac nigredine, pustulis crustosis, nigris, fœdis, sine tanie, sensu ac dolore, in coxis præsertim & tibiis, cujus causa haud dubie in sanguinis & succi nutritii summa corruptione & *νεκρώσει* consistit. Vid. Senn. *M. Pr. Pr. l. 5. p. 1. cap. 27. ad fin.* Stricte *malum, μήλον*, vocatur *Procidencia oculi*, si palpebras excelsit. Nic. Pis. *de M. C. & C. l. 1. c. 33.* Vide *melon*. *Malum* in adjectivo, Gr. *κακόν*, *πονηρόν*, frequentissime ponitur, pro signo *malo*, apud Hippocr. in *aphor. Coac. Prædiæt. a-lis*que *textibus*. Jung. Dieter. *n. 428. & 710.* *Malus* alias etiam de homine vitioso dicitur, & opponitur viro bono, quæ significatio ad

moralem Philosophiam spectat. Vide etiam *melon*.

Mamma, *μαζός*, *μαστός*, *μασθός*, *πρῶτος*, est gemina carnosā & glandulosa in pectore ad utrumque latus eminentia sive protuberantia semicircularis, in cuius medio *Papilla*, Gr. *θαλά*, extuberat, quam ambit *circulus* quidam subniger, qui *φάος* dicitur, gignendi lactis vim a natura habens, Gal. l. 1. de *san. tu. cap. 7.* & alibi. Verum glandulosa illa substantia admodum varia est. Viris namque utpote calidioribus & fecioribus pene nulla, quemadmodum & valde puellis; Juvenulis compactior, & duriuscula; Vetulis flaccida. Quibusdam femellis grandiores sunt *mammæ*, propterea, *mammose*, *μεγαλόμαστοι* dicitur. *Mammarium* accuratam structuram, historiam & usum vide apud Anatomicos, præsertim Barthol. l. 2. *Anat. c. 1.* Junge Dieter. n. 520. & alios. Rariores observationes de *mammis* vide in *Ephem. Nat. Cur. A. II. O. 72.* & in *Annotat. C. Rejes C. El. q. 39.* & 47. Vide infra *Trimammia*.

Mammaria Vasa, h. e. arteriæ & venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt & ab Anatomicis describuntur.

Mammilla, idem, quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *mastrides*.

Mammillare, dicitur velum, quo mulieres mammas tegunt. Jos. Laurent. in *Anatb. O. nom.*

Manati, nomen *Piscis Cetacei*, Indorum quasi manibus instructi, qui & bos vel vacca marina dicitur, cuius historiam & usum vide apud Aldrov. l. 1. de *Cetaceis c. 11.* Schroder. l. 5. cl. 3. n. 77. Huic pisci ingentem esse affectum amicum erga homines, attestatur C. Rejes C. El. q. 45. n. 3.

Manbrux, id est, *Argentum*. Ruland. & Johnf.

Mancitas, *mancus*, *κλιπαστε*, *κυβός*. Vide *Cyllos*. Sumitur tamen latus quoque de quocunque defectu alicujus membri organici, & ita idem significat, quod *mutilus*, Gr. *πρῶτος*. Pertinet ad morbos in numero deficientes. Vide *Peros*.

Mandibula, idem, quod *maxilla*, *ῥίνας*, *γνάθος*, vide *Gena*. *Mandibularum liquor*, id est, oleum ex *mandibulis*, Ruland. & Johnf. *Mandibularii* musculi, Græc. *μωσσητηρες*, qui sunt, vide infra *masseter*.

Manducatio, Latinis aliquando late accipitur pro *Esu* vel *Comestura*. Strictius vero idem est, quod *masticatio*, *μύσσησις*, quæ efficitur, cum dentibus molaribus subjectum cibum solidiorem confringimus & conterimus,

Unde & *musculi mandatorii*, *μωσσητηρες*, quorum illa actio est propria, appellantur, Hippocr. 2. de *artic. c. 6.* De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non possunt.

Mane, *πρῶτος*, *ἕωθεν*, stricte significat illud diei tempus, dum post noctem præteritam dies sequitur clarus, sive quando lux matura & plena est. Verum Medicis *mane* suam latitudinem habet, nempe quadrantem diei, Lind. Ex. XVI. §. 122.

Manes Paracelso dicuntur *Fatum*, *Incantationes* & *Superstitiones*, lib. 1. de *vita long. c. 7.* Alias etiam accipitur pro *genio*. C. Rejes C. El. q. 89. n. 3.

Manganese dicitur Cæsalpino lib. 3. de *metall. c. 23.* *Pseudomagnes* vel *magnesia lapis*, nimirum niger, qui mistus vitrarum massæ clariorem reddit, alienis coloribus sublatis. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21.

Mango, *ἀνδροποδοκίπλον*, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quod illinitionem, picationem, & levem verberationem contra atrophiam corporis, & ad sordes deterendas in cute præsterint, l. 1. de *Al. fac. cap. 19. l. 14. meth. med. cap. 16. r. de R. V. l. A. t. 18.* Artificium quoque illud cum remediis vocavit *manganiam*, *μαγγανίαν*, l. 6. de *S. F. in princ.* inter viliores & abjectas referens artes. Jung. Mercurial. l. 2. V. L. c. 1.

Mangonaria, alias Rulan. & Johnf. dicitur ars illa, qua grave quodque sine negotio sublevarur.

Manheb, id est, *scoria*. Rul. & Johnf.

Mania, *μανία*, *insania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*, *Delirium*, *Insania*. Aliquando etiam *μανία* vocatur omne desiderium atque studium cujuscunque rei. Linden. Ex. X. §. 208.

Manica, *χαιρίς*, proprie significat vestimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnastas usos esse ad frictionem, patet ex Gal. l. 3. de *san. tu. c. 4.* Dicitur & Latin. *Chirotheca*, *manus involucrem*, *Manitium*, Pertinet & ad Chirurgica instrumenta, v. g. in amputatione membrorum, de qua *manica* legatur Hildanus l. de *gangr. & spbac. c. 19.* Per translationem vero etiam vocab. tributum Coli cujusdam speciei, quæ *manica Hippocrati* in Officinis dicitur. Fuit vero ex junceis vel sparteis fscellis paratum. Hodieque vero ex lana paratur oblonge ad pyramidis figuram, notante Vveker. *Antid. Gen. l. 3. c. 38.* Fornax etiam in Metallurgia, in qua

as separatur a lapidibus & aliis, dicitur *manica*, Fallop. *de metall. fossil. c. 16. Tom. I. p. 313.*

Manifestus, φανερός, δῆλον. Vide *Deloo. Ægritudines*, earumque causæ dicuntur *manifestæ*, quæ vel in sensu incurrunt, vel facile per signa & ratiocinationem indagantur & cognoscuntur, quibus opponuntur *morbi occulti*, cum horum causis latentibus.

Maniodes, μαϊώδης, idem, quod *μανικός*, epitheton delirii vehementioris propter atræbilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. *com. 1. in l. 1. Proorrh. t. 10. Castell.*

Manipulus, ἀμπαλον, χειροβόλον, significat mensuram usitatissimam ad herbas & folia, estque quantitas, quam manus tota complexi potest, atque uncia dimidiæ fere respondere creditur, Morell. *Proleg. de form. remed.* quamvis hoc falsum esse examen per bilancem testabitur. Inducitur litera characteristicam M in *Receptis*. Gal. meminit δέσμιος χειροπληθῆς, *fauciculi manipularis*, l. 7. de C. M. P. G. cap. 13.

Manna, μάνη, æquivocum est. 1. notat mellem succum concretum, estque idem, quod *Aeromeli*, *Drosomeli*, mel aerium, rosicidum. Estque mellis species non ignota veteribus, Dioscoridi, Galeno, Plinio, sed mellis nomina comprehensa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Tereniabin* vel *Terniabin* dicitur) primum cognitum proditamque putet. Vide Galen. locum l. 3. de Al. fac. c. 39. Est vero ros aereus, condensatus, qui ex aere horis antelucanis tempore vergiliarum in summo æstu decidit in folia arborum, plantas & campos, sub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blande movendi, asperitatemque faucium leniendi. Ejus historiam vide prolixius apud Schroder. l. 4. cl. 4. n. 446. Fr. Hofmann. in *clav. ad h. l. Rolfink. de purgant. sect. 9. art. 1.* Lang. etiam existimat, dici *Sacchar*, vel *Sal Indorum*, lib. 2. ep. 31. Salivam quoque *siderum* Rul. & Iohnf. vocant. Aliqui duplicem *mannam* constituunt, unam, quæ in foliis arborum reperitur & colligitur, Venetis *manna di foglio* dicta, propter pretium usum rara, non tamen virtute præ altera præstantior: Alteram quæ in caudice invenitur. De priore vero existimant & autoritate Casauboni & Salmasii nixi, illam esse *Aeromeli*, imo fortassis utramque, quod suo loco merito relinquo. II. Tribuitur *Thuris micis* concussu elisis, quæ vocantur *manna Thuris*. Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 4. l. 5. de C. M. P. G. c. 2. l. 13. m. m. c. 5. alibi vero *Succussio* et *Pollen*, ὑπόστυμμα nuncupatur, 2.

de artic. t. 44. Vide *Libanotos*; quamvis Dioscor. l. 1. c. 83. & 84. *Mannam Thuris* a polline manifeste distinguat. III. Chymici vocab. *Manna* aliis quoque remediis per translationem attribuerunt. Ita legitur *manna magnetis* apud Libav. l. 8. S. A. Ch. c. 11. *manna Guajacina*, id est, *Extractum. Alobym. Pharm. c. 20.* & ita aliis quoque *Extractis* applicari potest, *manna Cælestis*, Quercet. *Pharm. vestit. c. 26. Schrod. lib. 2. c. 40. manna Solaris* sive *Unicornu Solare*, Idem l. 3. c. 9. *manna Martis*, d. l. c. 11. *Saturni*, c. 14. *Mercurii*, sive ☿ *dulcis solaris*, cap. 15. Extenditur quoque ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, teste Rul. & Iohnf. *manna vomitoriorum*, sive *Sal Vitrioli*, Rolfink. *Chym. lib. 5. sect. 1. art. 4. c. 3. μαϊώδες*, apud Hipp. dicitur medicamentum ex thuris polline aut ejus granis & micis concussu elisis, adstringens, siccans & digerens. Legitur l. 7. *Epidem.* Vide *Foef. Oec. p. 396.*

Mannus, μάνη, βυβίχης, idem, quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. ad *Samon. p. 253.*

Manschlacht, est nomen morbi, cujus descriptionem cum curatione edidit Ant. Deusingius *peculiari libello*; quemadmodum legitur in D. D. Merclini *Lindeno renovato p. 64.*

Mansio, μόνι, a verbo μένω, *maneo*, quid significet, notum est. Sumitur etiam pro *quiete* partium musculosarum a sua functione, Galen. l. de rig. trem. & *palpit. alibique. Dieter. n. 534.*

Mansorius, idem quod *manducatorius*, μασητήρ. Vide *masseter.*

Mantice, μαντικῆ, strictè vocabatur olim *ars vaticinandi ex avisibus*, sive *augurium*, ἀνωσιτική. Et hujusmodi vares μάντες dicebantur, vel *divinæ*, ex Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 16. Sed postmodo latius significatio extensa ad alias quoque artes, aliquid prædicentes, præsertim ad partem Medicinæ prognosticam, teste Galen. in *com. ad h. l. Foef. Oec. p. 397.* *Vaticinia Paracelsica* et *Caballistica*, quia de magia sunt suspecta et fallacia, merito vitanda. Festivam descriptionem *Vatis* ex Euripide vide apud Lang. l. 2. ep. 40.

Mantichora, μαντιχώρα, vocatur animal in India reperibile, quod triplicem habet dentium seriem, teste Aristot. l. 2. H. A. c. 1. et ex hoc Fallop. *Expof. de Ossib. c. 16. Tom. I. p. 503.*

Mantis, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice.*

Manuavius, ἀρχιχειρικός, de arte Chirurgica et Chirurgis dicitur. Gal. ad *Thrasymbuh.*

Manubrium, λαβή, κῆπη, pertinet ad instrumentum-

menta Chirurgica, esque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Ansa*. Oribas. de *Machinam*.

Manucodiata, nomen avis Indicæ, cujus proprium est, ut pedibus careat. Unde & *ἄπεδον* dici potest. Jul. Alex. *not. in Gal. lib. 6. de C. M. S. L. c. 1.* Dicitur & *Avis Paradisi*, vel quod vulgo credatur in paradiso terrestri degere; vel ob eximiam corporis venustatem. Hujus historiam cum variis speciebus, & usu, vide in Aldrov. l. 12. *Ornithol. c. 21. seqq.*

Manus, χεῖρ, quid notet, pueris etiam novum est. Est organon utilissimum, unde & Aristoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, instrumentum instrumentorum dicta fuit, l. 4. de *P. An. cap. 10.* & Galen. *Libros de Us. part.* propterea a manus expositione ordiri non dubitavit. Accipitur vero manus bifariam: 1. pro toto illo, quod a scapulis dependet, & dividitur in *Brachium*, sive *Humerum*, *Cubitum*, sive *Ulnam* et *manum summam*. 2. pro *manu extrema*, quæ etiam distinguitur in tres partes: *Carpum*, seu *Brachiale*; *Metacarpus*, sive *Postbrachiale*, et *Digitos*. De singulis his vocabulis vide in Literis propriis initialibus. Alias manus Historiam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. l. 4. *Anat. c. 1.* Per catachresin etiam tribuitur *Rotulis Officialibus* saccharatis cum & sine margaritis, quæ vulgo vocantur *Manus Christi simplices* & *perlatæ*, de quibus vid. *Dispensatoria*. Ita le Mort hyperbolice Emplastrum aliquod vocavit *Manus Dei*, cujus descriptio extat in D. D. de Spina *Man. Ph. Ch. p. 409.* Manum factitiam Chirurgicam ex ferro parandam exhibet delineatam Paræus *Chirurg. l. 22. c. 12.* *Manus* mortui hominis contractu, vel frictione tollere strumas, verrucas, & alios tumores, hodieque plures calculo suo comprobant Medici celeberrimi. Junge *Acta Philosoph. Oldenburgii Ann. 1666. m. Majo*.

Manutigium, Gr. χειραΐδιον, dici frictionem oculorum turbatorum manu factam, scribit Cœl. Aurel. l. 1. *Tard. pass. c. 4. p. m. 287.*

Marasmos, μαρasmus, Lat. *Marcor*, item *Marasmus*, dicitur corporis nimia *tabes*, ex siccitate nimia oborta. Est igitur Atrophie gradus summus. Causa *marcoris* vera est defectus succi nutritii nimius, qui oriri potest vel citra febrem ob sanguinis impuritatem salinam, serosam, purulentam; vel cum febre, ob sanguinis effervescentis colligationem. Febris Hæcticæ summus gradus vocatur *Marasmus*, μαρasmus, de qua vide Sylv. l. 1. *P. M. c. 32.* Dantur etiam gradus & species *marasmi*, dum alius est quasi secundum natu-

ram, uti *Senilis*, alius præter naturam, & quidem alius *περσπυρικός*, *comburens*, alius *συκκίπιδος*, cum animi deliquio conjunctus, Foef. p. 397. *Extreme consummatus marasmus* est, quando omnes corporis partes solidæ simul macrescunt, ita ut totus homo nihil aliud esse videatur, quam ossa & cutis; in ventre nulla intestina inesse credas, contracta præcordia, collapsa tempora, atque cava &c. Castell. Plura videantur in Gal. l. de *marcore* & alibi, quærantur in *Theatro Mundellæ*. In Latina versione etiam occurrit *marasmus*, h. e. qui *marasmo* laborat.

Marasso, μαρασσω, *strepo*, Erotian. *Onom. p. 75. F.*

Marathyrum, Fœniculum. Dodon.

Marcasta, est materia metallica immatura tot specierum, quot solidorum metallorum, ut aurea, argentea, stannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ postrema pyrites & lapis luminis vocatur, pyrofocis, lapis ærarius, rubeo scatens sulphure, & scintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcasta plumbea* est *Antimonium*. *Marcasta alba*, i. e. *Bismuthum*, Rul. & Iohnf. Schrod. vero ita descripsit: *Marcasta περιττωμα* est metallicum in generatione metalli, ex portione aliqua ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, l. 3. *cap. 18.* ubi etiam præparationes, usum & vires explicat. Jung. Fr. Hofm. in *clav.* Vide & Libav. *S. A. Ch. l. 2. c. 24.* Scribitur & aliquando *marcasta*, *margastita*, *markastita*. Vide etiam supra *Bismuthum*. Nonnulli restringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes *Marcastam* esse in radice sua minerale venereo-argenteum nondum perfecte maturatum & Arsenicali substantia imprægnatum, atque hac ratione validum venenum. Merito igitur medicamenta Chymica ad internos usus, quæ hodierni artifices e *marcasta* promittunt, pro suspectis habenda cum D. Ludovici *Diff. I. Pharm. pag. 753.* De *marcastarum* multifaria natura videatur & Rob. Boyle, *tr. de poros. corp. solid. c. 6. p. 89.*

Marcellium, μαρκελλιον, nomen medicamento ad pernixiones apud Æginetam l. 3. c. 79. Legitur in Indice *Marcellium thronus*, sed in allegato loco non occurrit.

Marobed, id est, *Lithargyrium*. Ruland. Iohnf.

Marciaton, μαρκεϊατον, nomen est malagmatis, vel linimenti, ad articulorum dolores & resolutiones comparati, apud Ægin. l. 7. c. 18. Occurrit & hodieque descriptio *Unguenti Marciati* in *Dispensatoriis*.

Marcos, marcidus, μαρκετός. Vide *Marafmos*.

Mardeck, est terminus Spagyricus obscurus, ita ut contextu non certo constet, qualis minera deoatetur. *Turb. Philos. serm. 12. in Tb. Chym. Vol. V. pag. 10.* An *Mardech*? Vide infra.

Mare, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgo significet, ex aliis quoque Lexicis & Dictionariis constat. Vocatur a Paracels. *mater aquarum*, *Paramir. l. 4.* Appellatur & *Lachryma Saturni*, & quintum elementum, estque nihil aliud, quam Sal dissolutus, *Tb. Chym. Vol. VI. pag. 122. seq.* Ejus consideratio varia in Medicina est, v. g. *Aque marine*, cujus multiplex usus est ad morbos, teste Hipp. *de humid. usu VII. 1. seqq.* Diosc. *lib. 5. cap. 19.* Scribon. *num. 43. 160.* Mercurial. *lib. 2. V. L. cap. 26. fin.* In specie *mare* ad curationem dementiae facere, vult Helmont. *tr. Dem. Id. n. 47.* Deinde *loca maritima* faciunt ad dispositiones latentes morbosas, praesertim Scorbutum, Senn. & alii *b. tit. Mare Chymicorum* dicitur ænigmatica Caput humidum, cujus natura est calida & sicca, quo nihil calidius, *Tb. Chym. Vol. V. p. 90.* Clarius vero explicatur a Libavio, dicente, quod *mare* sit *Mercurius Philosophorum*, ex argento vivo, magno labore, & subtili industria extractus & elaboratus, ex una radice duplex, jamque auro naturæ fixo informatus, *tr. Ign. Nat. cap. 13.* & alibi: *mare* est aqua secunda, quæ fit ex Elixire imperfecto, & aqua prima, per quam solvitur aurum & argentum; qui liquor vocatur *Philosophorum Mercurius*, & dicitur regi radiis Solis & Lunæ. In hoc *mari* monstrant pisciculum *Echenein*, id est, granum, & principium fixum prolificum, quod possit gignere sui simile, in *Apoc. Herm. Part. post. T. II. Oper. pag. 441. 442.*

Marga, est portio quædam pinguis, & quasi medulla in saxis nonnullis, dum franguntur, reperta, unde & *Medulla saxorum* dici solet. Vim habet siccandi, Schroder. *l. 3. c. 2. num. 5.* Ejus varias species recenset Rul. in *Lex. Pertinet ad Bolos*, sive Terras sigillatas.

Margarita, μαργαρον, μαργαρίτης λίθος, alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretiosis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in conchis nonnullis (quæ propterea *margaritifera*, & *mater perlarum* dicuntur) repertis. Distinguuntur in *orientales*, & *occidentales*, quarum illæ his nobiliores censentur. Tribuitur illis unanimiter insignis virtus cordialis, & corroborans balsamum vitalem; quam historiam cum usu vide apud

Schroder. *l. 3. cap. 7.* & Hofmann. in *Clav. ad b. l. Eph. N. C. An. II. Observ. 228.* Aldrov. *l. 3. de Testac. c. 41. 42.* Earum tamen virtutem cordialem specificam & alius excellentiorem non sine ratione impugnavit etiam Junken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. Sect. 4. c. 8. p. 315. seq.* quamvis omnis vis Medica denegari illis haud possit ob particulas subtiles alcalinas terreas acido-volatili imprægnatas. Vide *Perla*.

Margos, μαργος, significat *insanum*. Unde γαστρικὸν dicuntur, qui ventre infaniunt. Lind. *Ex. XI. §. 126.*

Marile, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, sive eorum ramentum, praesertim prunarum accensarum, h. e. *favilla*, sive igniculus, & fomes sub cineribus latens. Hippoc. *l. 2. de morb. mul. XXIV. 28.* Plenius exponit Erotianus.

Maris, μέγας, vocatur mensura decem Charoum Atticorum, vel librarum 83. cum unciiis quatuor. Lind. *Ex. X. §. 227.*

Marisca, vide *Ficus*.

Maritus, ἀκοίτης, γαμέτης, quemadmodum vocabuli *conjugium* significatio parabolica seu tropica saltem ad Chymiam translata; ita & vocis *Maritus*. Denotat enim in negotio Lapidis Philosophici *Sulphur*, cujus mulier, vel uxor est *Mercurius*, qui a suo conjugio facili negotio imprægnatur. *Tb. Ch. Vol. IV. p. 179.* Vide *Conjugatio*.

Marmarige, μαρμαρυγή, vocatur splendor oculis obversans, incertus, & discurrens *lucis splendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruscans. Legitur apud Hippocr. *f. 3. Progn. t. 33. l. 7. Ep. XXV. 8. 15. in Epist. ad Philopæmenem, num. 21.* Hinc & oculi vocantur *δυσαντα μαρμαρυγίδες*, splendore coruscantes, *f. 2. de R. V. I. A. t. 45.* item *ὀφθαλμοὶ μαρμαρυγίδης*, *l. de L. I. Hum. XXIII. 8.* Objectum etiam splendendum oculis obversans dicitur *μαρμαρυγίδης π.*, *2. provrb. XLI. 3.*

Marmelada, terminus est Pharmaceuticus, denotans speciem *Gelatine Cydoniorum*, qua simplicis, qua compositæ, & aromatibus conditæ, variis coloribus exornatæ, Schroder. *l. 2. c. 62. in fin.* Compositarum formulas plures vide in *Hadr. a Mynsicht. Armen. Medico-Chym. sect. 12.*

Marmor, μαρμαρό, lapis dicitur insigniter purus, & admodum durus, & ad splendorem suscipiendum, si poliatur, ita aptus, ut statuæ & columnæ nitentes inde sculpi possint. Suntque ejus genera varia, quæ prolixè recenset Rul. in *Lex.* Verum cum non omnia ad usum spectent Medicum, sufficit eorum memi-

meminisse, quæ in Medicina locum invenerunt; ut sunt, *marmor candidum*, sive *Alabastrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, sive *Lapis Lydius*, *Variogatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*, de quibus singulis sigillatim sub literis suis initialibus. Jung. Schroder. l. 3. c. 8. n. 14. De Arcano *marmorata* colorandi non solum superficialiter sed & profundius differuit ingeniosissimus Rob. Boyle, indeque probavit illorum porositate, *tr. de porof. corp. solid. cap. 6. p. p. m. 90. seqq.*

Marmorata vocantur excrementa aurium, *Cerumina* dicta, Græc. *μωκελίδες*, Charlton. *Exerc. Pathol. IX. §. 18.* Notavit hoc etiam olim Foel. *ad Hipp. l. 6. Ep. f. 6. t. 18.* Possit denominationis similitudo peti, quod Varro l. 3. de R. R. *marmoratum* dixerit pro eo, quod e marmore, luto & calce factum.

Marmoreus Tartarus vocatur lapis in homine durissimus, ut *Marmor*, Rul. & Johnson. *marmoracei veneni*, quod adeo ingentis & repentinæ fuit efficacitæ, ut solo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes C. *El. q. 64. n. 2.*

Marmota vocatur *Mus Alpinus*, cujus descriptionem, cum usu in cibis & medicina tradidit Aldrov. *de quadr. dig. vivip. l. 2. c. 34.*

Marocostinum, epitheton *Extracti*, vel *Massa pilularum* D. Mindereri, a *Maro* & *Costo* ita dictarum, quas *peculiariter tractatu* Aloedarium dicto laudavit. Vid. *Dispensat. & Animadvers. D. Zvolferi. Approbat Hildan. Cent. 6. O. 29.*

Marogus vocatur Paracelso somniferum & narcoticum quoddam fortissimum, ita ut aliquis sustinere posset gravissimam torturam. *Philosop. Tract. 5. in fine.*

Mars, *ἄρης*, æquivocum est. Vel enim significat *Planetam*, qui habetur summe calidus atque siccus. Hinc & homines cholericis, sive biliosi *Martiales* dicuntur, & morbi quoque *Martiales*, ubi biliosus sanguis potissimum peccat. Hinc & a Paracelso Bilis vocatur *Mars*, *Paramir. tr. 3. cap. 7. & Paragran. de Astronomia.* Vel idem est, quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*, Rul. *Theatr. Chymic. Libav. alique.*

Marsippon, *marfypion*, *μαρσίπιον*, *μαρσίπιον*, dicitur *marfapium*, vel *sacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hippocr. l. de fistul. VII. 2. Gal. c. 6. in 6. *Epid. c. 5.* Dicitur & *μαρσίπιος*. Foel. p. 398. *Marsupiale Americanum* quale sit animal, exoticum, quod Aldrovando *Semivulpa*, & *Vulpisimilia* vocatur, e Virginia Londinum translatum descripsisse ejusque Anatomem accuratam

exhibuisse D. Eduardum Tyson Collegii Medici & Societatis Regiæ socium legitur in *Actis Erudit. Lips. A. 1698. m. Septemb. p. 407. seqq.*

Marsum, *Marsicum*, *μαρσίκος*, epitheton vini, quod colligitur in *Marsia*, regiuncula Italiæ, ultra Picenum, Samnites versus. Censetur autem valde austerum & acerbum. Gorr. Scribon. propterea ad adstringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, num. 57. Videatur & Gal. lib. 4. de C. M. P. G. cap. 1. & lib. 1. de Antidot. cap. 3.

Martach, vel *Martath*, est *Lithargyrium*. Rul. & Johnson.

Martagon est nomen plantæ, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quæ etiam vernacule *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici transulerunt ad materiam *Lapidis Philosophici*, quam *Martagon* appellarunt, uti patet ex *Tb. Chym. Vol. I. p. 512.*

Martech, *mardoch*, est nomen Argenti vivi, ex *Cambar* sublimati, *cum album* est factum. Vocatur & *Plumbum ex Ebnich*, *Magnesia*, *Es album*. Th. Chym. Vol. IV. p. 728. Fallop. scribit esse *Lithargyrium* l. de Metall. & Fossil. cap. 27. tom. 1. p. 328.

Martes, nomen est animalis quadrupedis, digitati, vivipari, cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 18.

* *Martialia*, medicamenta sunt ex *Marte*, seu quod idem est, ex *ferro*, aut *Chalybe* parata, quorum usus in quamplurimis morbis mira præstat.

Martianum pomum apud Sueton. in *Domitiano* est *Aurantium*. Ian. Cornar. in Gal. de comp. med. l. 2. c. 1.

Martius dicitur 1. mensis, in quo æquinoctium vernum esse solet. 2. de confectione gratissima polytropa, quæ *martius Panis*, *marcipanis*, *massipanis* etiam vocatur, Jul. Alex. l. 20. Sal. c. 16. Morell. de form. rem. l. 1. f. 3. c. 3.

Marucholoum metallum, idem. Rul. Johnson.

Mas, *masculus*, *μασ*, vel *ἄρσος*, nomen sexus, differentiam denotans, cui opponitur *θηλυ*, *fœmina*. Ratio differentiæ potissimum in hoc consistit, quod *mas* in alio gignat, *fœmina* in se ipsa. Est etiam *masculus* pleurumque calidior, sanguinis plenior & solidior *fœmina*, Hippocr. 6. *Epid. f. 2. t. 46.* Galen. in comm. Quod vero *mares* ordinarie in dextra uteri regione concipiantur, nondum est certo demonstratum. Usurpatur alias nomen quoque hoc de plantis apud Theophrastum. A *Spytyri-*

gyricis in negotio lapidis Philosophici interdum Mercurio tribuitur hoc epitheton. Ita Rul. & Johnson. *Masculus*, id est, *argentum vivum*. Jung. *Tb. Chym. Vol. IV. p. 891.* interdum Sulphuri, vide *Mavitus*. Libav. *Apoc. Herm. P. post. Tr. II. Oper. p. 353. 357. 413. seq.* Ita sibi metipsum non constant in nugacibus his anigmatibus.

Masca, Longobardis idem, quod *Sevix*, Keuchen. *not. ad Sammon. p. 289.*

Maschale, *μασχάλη*. Vide *Ala*, *Axilla*, *μασχαλοῖος*, *Axillaris*, epitheton venæ. Gorr.

Maschalister, *μασχαλιστήρ*, sic vocatur a quibusdam *secunda vertebra dorso*, quæ τῷ λοφίῳ subest, Gorr. Confirmat Lind. *Med. Phys. l. 2. c. 14. §. 33.*

* *Moslac*, Turcæ vocant Plantam, quæ magnam affinitatem habet (juxta Clusium) cum specie Carnabis, quæ apud Persas, Indosque *Banguæ* vocatur. Consul. Vvedel. *Opiolog. l. 2. f. 4. P. r. p. 168.*

Masculinitas, apud Avicenn. dicitur conceptio masculæ prolis, & talis fœmina *masculinans*, vel *masculinitans*: quemadmodum fœminitas vocatur conceptio sobolis fœmininæ, & mulier *fœminans*, l. 3. *fem. 21. tr. 1. c. 12. seqq.*

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex opio paratum, quod & Anfishon vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imo quandoque duas & tres innoxie devorant, cum ad Venerem, tum ad animositate excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes C. *El. q. 43. n. 6. & q. 63. n. 3.*

Massa, proprie idem, quod *Maza*, *μάζα*, (quamvis & *Massa*, a *μάσσω*, misceo, pinso, deduci commode possit,) olim strictius sumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præsertim aqua & oleo, seu cibo plebeo & vulgari, qui crudus cum defruto aut melle mandebatur, uti scribit Aetius. Meminit hujus cibi aliquoties Hipp. *l. de vet. med. VIII. 8. XIII. 3. XIV. 19. l. 2. de diet. VIII. 8. seqq. f. 2. de nat. hum. t. 3. de sal. diet. t. 3. lib. de int. aff. XLIV. 20. XLV. 14. l. de Cap. vuln. XIX. 6. XX. 6. l. 2. Epid. f. V. 39. lib. 5. XII. 4. l. 6. sect. 3. t. 2. lib. 7. XXXIII. 12.* & exponit plenius Erotianus, eum quo Jung. *Foes. pag. 393.* Lind. *Ex. XVI. §. 150.* Hodieque vero latius quoque accipitur pro omnimodo, quicquid in unum veluti cumulum densatum spissumque cogitur, teste Jul. Alex. *l. 8. Salubr. c. 9.* Latine *Offa* dicitur. Imo nonnulli haud dubitarunt, de ipso liquore sanguinis in vasis contento usurpare, vocantes *massam sanguineam*; quamvis alii sint, qui hanc cata-

Tom. II.

chresin improbant. *Massa* enim in genere Physice accepta est contradistinctum quid liquori, quando scilicet particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter se connexæ vel immotæ omnino sunt, vel saltem parvo motu cident, ut separari non possint, uti haud male descripsit D. de Cordemoy *Diff. l. Phys. p. m. 3.* *Μάζω* diminutivum est, & *mazzam* vel *massam parvam* significat. Legitur apud Hippocr. *l. 1. de morb. mul. CVI. 10.* *Massa* quoque carnea idem, quod *Excrescentia*, legitur apud Hildan. *Cent. VI. Obs. 1.* *Massa* Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, quæ vasa terrea inducuntur. Matth. in Dioscor. *lib. 5. c. 46.*

* *Massa corporea*, significat corpus illud, cujus partes solidæ, hoc est sine ulla vacuæ intercapedine, ita mutuo aliæ aliis adherent, ut unum corpus solidum sine ullo vacui intermedio efficiatur, & eadem ubique substantia præditum. Num id medico scire conducatur, leg. Boerhav. *inst. m.*

Massalioticon, (vitiose *Massioliicon*) *μασσαλιωτικόν*, nomen emplastri, ab autore Demosthene *Massaliota*, quod commendatur ad carbunculos a Galen. *l. 5. de C. M. P. G. cap. 13.* Describitur & ab Æginet. *l. 7. c. 13.*

Massalis, *Mesel*, *massarium*, mater, i. e. *Mercurius*. Rul. Johnson.

Masseter, *μασστήρ*, i. e. *Mansorius*, *Manducatorius*. Epitheton musculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium, quorum meminit Hippocrat. *2. de artic. t. 6.* Galen. *l. 4. Anat. adm. c. 2.* Descripsit eos Barthol. *l. 3. Anat. c. 11. p. 535.* Dicitur & *mandibularis*.

Masso, *μάσσω*, subigo, pinso. Dicitur & *μάττω*. Compos. *ἐμάσσω* etiam exprimo significat. Hippocr. *l. 2. de morb. XIV. 28.* Significat *μάσσω* etiam *tango*, contrecto. Unde *ἐσμάσσει* *μασος*, i. e. intus contrectans, & manu explorans, legitur *3. de artic. 47.* Vid. Gal. *in com. Jung. Foes. p. 399.*

Massiles, *Massile*, *μάσθλις*, *μάσθλη*, significat *corium*, *pellem*. Hippocr. *l. 2. de morb. LVII. 8.*

Masticatio, *μάσσησις*, idem, quod *manducatio*, videlicet cibi commansio, sive comminutio in ore facta, imprimis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio nostro, quo volumus, impellentis. Galen. *l. 11. de V. P. c. 10.* ubi τῷ *μασθίσθαι* vocat. Adde Jul. Alex. *in not. ad b. l. Masticationis* necessitatem demonstratam vide apud C. Hofmann. *Comm. ad Gal. LL. de V. P. n. 793.* & Helmont. *tr. victus ratiō, n. 21.*

R

Mis

Masticatorium, *μασσημα*, *μασσημα*, est species *Apoplegmatis sicci*, quæ dentibus *masticatur*, de qua vide Schroder. l. 2. c. 68. Morell. l. 2. de form. rem. f. 2. c. 6. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. f. 4. cap. 3. & seqq. *Masticatorium* uisum in aurium affectibus laudat Bartholin. l. 3. An. c. 9.

Masticæ, *μασίχη*, *resina lentiscina*, *ῥητὴν ἀρχόνη*, est gummi resinofum citrino album, pellucidum, granulatum, bene olens, ex lentisco arbore, præsertim in Chio Insula extilans. De hujus facultatibus vide Gal. l. 7. de S. Fac. h. tit. Schroder. l. 4. cl. 2. num. 391. Fr. Hofmann. in clav. ad h. l. pag. 586. seqq. Rhod. ad Scribon. num. 60. Vocatur & *Lentisci lachryma*. Keuchen. ad *Sammonic*. p. 127. Latine etiam usurpatur *Mastix*. In Officinis laudatur pro singulari stomachico *Aqua masticibina*.

Masticelaon, *μασιχέλαιον*, i. e. *Oleum Masticibinum*, de quo Dioscor. l. 1. c. 51.

Masticot, est impropria cujusmodi calx, præter *Minium* & *Cerussam*, ex *Billichio*, Iohnf. *Lexic. Chym. II.* Helmont. dicit *Masticot* vocari flavum colorem, quem stannum præbet pictoribus, de *lithiaf. a. 1. n. 9.*

Mastoides, *μαστοειδής*, *mammillaris*, vel potius *papilli-aut mammilli-formis*. Est i. Epitheton processus, five *apophyseos ossis temporalis*, papillis mammarum, præsertim vaccinarum similis; de quo vide Bartholin. *libell. 4. An. cap. 6. p. 711.* unde par etiam *Musculorum caput flectentium*, quod in illum *mammillarem processum* inseritur, dicitur *Mastoideum*. Id. *lib. 4. c. 5. p. 567.* Deinde tribuitur processibus *nervorum olfactoriorum*, quos descripsit Idem, *libell. 3. c. 2. p. 671.* Dicuntur & a quibusdam *Cornua uteri* processus *mammillares* ob similitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Masto, *μαστός*. Vide *mamma*.

Mastropatio, item *manstropatio*, vocatur illicita, & Christiano homine indigna titillatio genitalium, & projectio seminis. Vocatur & *mollities*, de qua videatur Forest. l. 26. *Obs. 16. in Schol.* & Tim. a Guldenklec l. 3. *cas. 49.*

Masucha, *μασυχά*, *masuaphion*, *μασούφιον*, nomina medicamenti Synonyma, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 23.

Matalista est nomen tertie speciei *Gialapæ* five *Jalapii*, vel *Mechoacanæ*, quam Indi *Matbaliztic* nuncupant, de qua legi potest D. D. *Vvedelius Amæn. Med. l. 11. sect. 1. c. 5. p. 248.*

Mathalitim, idem, quod *Sragula*, ad dormiendum usitata. Forest. d. l. *Observ. 14. in Schol.*

Mater, *μήτηρ*, vocabuli hujus significatio propria notissima est, quando significat foeminam, quæ enixa est prolem, eamque nutrit. Translatum tamen ad varias Medicinæ partes hoc vocabulum, v. g. ad Botanicam, quando *Artemisia* dicitur *mater herbarum*, *Lobel* & *Schroder*. Ad Anatomiam, quando membranae cerebrum investientes, exterior quidem crassior, vocatur *mater dura*: interior tenuis, & in anfractus substantiæ cerebri sese insinuans, appellatur *Pia mater*. Bartholin. l. 3. *Anat. c. 2.* Relationem hujus appellationis geminam verosimilem vide in D. D. Hofm. *Diff. Anat. ad l. van Horne Microcosm. p. 186.* Ad Pharmaciã, dum *Concha margaritifera* vocatur *Mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*, *Schroder. l. 5. cl. 8. num. 73.* Ad Chymiam & Spagyriã, dum *mater* dicitur metallorum *Argentum vivum*. *Ruland. & Iohnf.* Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*, *Libav. S. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Hermet. Part. post. T. II. Oper. p. 332.* Luna quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. *Theatr. Chymic. Vol. I. p. 201. Vol. IV. pag. 719. 721. 733. 737.*

Materia, *ὑλη*. Vide *Hyle*. Dicitur & *materies*.

Materialista vocatur mercator, qui materiam medicam, præsertim simplicia, vendit. Fere idem, quod *Seplasiarius*. *Dieter. p. 934.*

Materiatura terminus est barbarus fictus a *Gardiano* in divisione morborum receptus, dum morbos alios *materiature*, alios structurae, alios utriusque dixit, teste *Plempio Fundam. medicine l. 4. c. 3.* Haud dubie vero per morbos *materiature* intellexit morbos intemperiei. Vid. *Dogmata nostra Med. Gener. Part. II. c. 3. dogm. I. in not.*

Mathedoram, id est, *Sal gemmæ*. *Rul. & Iohnf.*

Mathema, *μάθημα*, *mathesis*, *μάθησις*, late significat omnem Disciplinam. Strictè dicitur de diversis disciplinis, dum comprehendit *Arithmetica*, *Geometria*, *Geomantia*, *Astronomia*, *Physiognomia*, *Chitomantia*, *Opticam*, *Architectonicam*, &c. *Gal. libr. de cujusque anim. peccat. notit. & medela c. 2. & 3. Rul. & Iohnf. in Lex. Parac.* aliam finxit distinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet subjectum corpus visibile & palpabile; & in *Sydeream*, vel *Adepram*, cujus subjectum est corpus visibile quidem, sed non tangibile, quale est *Sol*, aut *Luna* in aqua apparens. *Philos. Sagac. l. 1. cap. 8.*

Matorium est *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Iohnf. *Lex.* l. 2.

Matos, $\mu\acute{\alpha}\tau\omicron\varsigma$, idem, quod $\zeta\eta\tau\acute{\iota}\sigma\iota\varsigma$, *questio*, Erotian. *Onom.* p. 74. B. Galen. in *expof. voc. Hipp.*

Matracium significat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Vvillis usus est pro Matula, in *Exerc. de Urinis*. Blancard. descripsit per faeculum, cui inest Tartarus calcinatus, vel aliud quid, qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida resolvantur, in *Lex. A.* Beguino *matracium* etiam usurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, $\sigma\upsilon\zeta\upsilon\gamma\iota\alpha$, idem, quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide supra *Conjugium*.

Matrix, $\mu\acute{\alpha}\tau\epsilon\pi\alpha$, proprie idem est, quod $\upsilon\tau\acute{\epsilon}\rho\alpha$, *Uterus*. Vide *Hystera*. Chymicis *matrices* omnium rerum dicuntur *Elementa*. Rul. Iohnf. Paracelsus tres *matrices* constituit: unam *aquam*, super qua Spiritus Dei quievit: *matricem mundi*, & *Ade*; & *Tertiam matricem omnium hominum* Evam, *Paramir.* l. 3. *de orig. morb. matric.* item *tr. de Caduco Matricis*, ubi *Uterum mulierem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primum oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque, *Libav. T. IV. oper.* p. 175. ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi posse in *nativas* & *peregrinas*. Accipitur ab iisdem etiam pro *vase* vel *ovo Philosophico*, in quo operationes lapidis Philosophici parandi perficiuntur, de quo vide *Theatr. Chym. Vol. I. p. 506*. Partem quoque mediam stirpium post corticem & lignum tertiam *matricem* vocari, aliis vero cor, aliis medullam, scribit Joh. Costæus *de nat. stirp.* l. 1. 8. p. m. 40.

Matto, $\mu\acute{\alpha}\tau\tau\omicron\varsigma$, $\mu\acute{\alpha}\tau\tau\omicron\mu\alpha\iota$, idem quod $\zeta\eta\tau\acute{\iota}\sigma\iota\varsigma$, *quæro*, unde $\epsilon\upsilon\mu\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$, *inquirere*, *investigare* significat, quo verbo aliquoties usus Hippocr. 2. *de art.* l. 27. $\epsilon\upsilon$, 47. l. 1. *de morb. mul.* XCVI. 24. Ita & $\kappa\epsilon\tau\mu\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ idem notat, l. *de int. aff.* VII. 26. XXX. 27. Iung. Foef. *pag.* 399. Alias & $\mu\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ pro $\mu\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ ponitur, & significat *pinfere*, *miscere*. Lind. *Ex. XVI.* §. 149.

Matula, $\acute{\alpha}\mu\iota\varsigma$, *matella*, significat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inspectione urinæ debet esse vitreum & purum. Meminit Gal. l. 1. *de diff. resp.* c. 12.

Maturatio, $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\varsigma$, $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\sigma\iota\varsigma$, proprie sumitur de arborum fructibus, cum ex immaturitate maturitatem adepti sunt. Per abusum vero de nostris corporibus, cum humores excrementitii coacti fuerint. Erotian. in *Onom.* p. m. 87. D. Vide *notas Eustachii ad h. l.*

Differt a *coctione*, $\mu\acute{\alpha}\psi\epsilon\iota$, quod hæc sit alimentorum, illa vero succis excrementitiis, aut vitiosis tribuatur. Est enim $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\sigma\iota\varsigma$, cum materia noxia morbum efficiens devicta est, ac superata vi naturæ, ut ad exeuendum sit habilis. *Diet. n.* 668. In hac significatione sæpe usus Hipp. 1. *Epid. f.* 1. r. 27. f. 2. r. 44. 45. l. 6. f. 5. r. 6. Plura loca vide apud Foef. *pag.* 492. *Medicamenta huiusmodi maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\kappa\acute{\alpha}$, quo & in specie *suppurantia*, $\zeta\alpha\pi\omega\iota\sigma\iota\omicron\upsilon\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\kappa\acute{\alpha}$, pertinent, Gal. c. 2. in 6. *Epid. t.* 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc sensu descripsit. Apud Chymicos *maturatio* est exaltatio e rudi cruditate ad *maturum* & perfectum. Estque quadruplex: *Digestio* & *Circulatio*, *Fermentatio* & *Projectio*, de quibus singulis suis in locis. Rul. & Iohnf. De *maturatione metallorum* & *Auro volatili* vide *Theatr. Chymic. Vol. IV. p. 361*.

Maturus, $\mu\acute{\alpha}\tau\upsilon\rho\omicron\varsigma$, dicitur de omnibus, quæ ex coctione suam perfectionem acquisiverunt, v. g. de fructibus, de humoribus, de excrementis. Hipp. 1. *aph.* 22. Jung. Dieter. d. l. *Opponitur τῷ ἀμύρῳ*, *crudo*, de quo supra.

Maturinus, $\mu\acute{\alpha}\tau\upsilon\rho\iota\omicron\varsigma$, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *mane*. Respondet veri, & est calidum & humidum tempus. *Mercur. l. 3. V. L. c. 1.* ex Orbasio. Comprehendit interdum & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis & ingenii vires vigere testatur una cum experientia quotidiana Lang. l. 1. ep. 55.

Maxeros, $\mu\acute{\alpha}\xi\epsilon\tau\omicron\varsigma$, *Maxinus*, nomen piscis qui & *Afellus*, & *Gallerida* dicitur. Alii legunt $\mu\acute{\alpha}\xi\eta\sigma\omicron\varsigma$, Lind. *Ex. XI.* §. 34.

Maxilla, $\gamma\upsilon\acute{\alpha}\theta\omicron\varsigma$, *mala*. Vide *Gena*, *Gnathos*.

Maza, $\mu\acute{\alpha}\zeta\alpha$, $\mu\acute{\alpha}\zeta\iota\omicron\varsigma$. Vide *Massa*.

Meatus, $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\sigma\iota\varsigma$, terminus in Medicina usitatissimus, notans viam, per quam humores, spiritus, excretaenta, vapores, flatus, vel influunt, vel effluunt. Unde *Meatus* a Galen. quoque divisi sunt in *sensibiles*, & *insensibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub sensibilibus & apertis comprehenduntur & vasa, canales, cavitates, & pori cutanei, qui $\kappa\alpha\tau\prime\epsilon\sigma\iota\sigma\chi\lambda\omega$ in lib. *de diff. febrium* alibique $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\sigma\iota\varsigma$, *meatus*, vocantur, de quibus vide Barthol. l. 1. *Anat. c. 2.* Ita Herophilus *meatum*, sive $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\sigma\iota\varsigma$, simpliciter appellavit *nervum opticum*, qui a cerebro ad oculum pertinet, sensibilis spiritus viam, teste Galen. l. 1. *de sympt. caus.* c. 2. *Meatus auditorius*, $\mu\epsilon\tau\omega\mu\acute{\alpha}\tau\iota\sigma\iota\varsigma$ $\alpha\upsilon\delta\iota\tau\omicron\upsilon\sigma\iota\omicron\varsigma$, vocatur, qui in osse petroso est anfractuosus, Galen. l. 11. *de V. P. c. 12.* apud Bartholin. *meatus cochlearis*, *tortuosus*, *cæcus*, *capreolaris*, dictus, *libell.* 4. c.

6. *Meatus genitalis* est, qui semen & genituram a testibus haustam ad penis radicem defert, et juxta radicem vesicæ varicosus existit, unde & *Varicosus parastata* appellatur, Gal. l. 1. de sem. c. 15. Barth. l. 1. c. 23. *Meatus Cysticus* vocatur ductus a cervicæ vesicæ felleæ procedens, & in communem ductum cholochochum definens, Id. d. l. c. 15. *Latentes & insensibiles* sunt meatus parvi, & visum fugientes, non solum partium superficiem occupantes, sed & per totam carnis, ossium, cartilagineum, nervorum, ligamentorum, &c. substantiam disseminati, a quorum ordine, vel per causas externas, vel internas turbato, variæ egritudines oriri possunt, ac solent. Gorr.

Mechane, μηχανή. Vide *Machina*.

Mechanica, μηχανική, vocatur *Ars manualia*, quæ alias *Opificium* dicitur. Qua ratione illas artes cum Medicina comparaverit Galenus, lege in *Lib. ad Thrasylbul. c. 24. seqq.* Ita Linden. non veretur, præferre *Mechanicum* in sua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil sunt, Ex. II. §. 36. Quandoque vero strictius sumitur vocabulum pro illa duntaxat arte, quæ succurrit nobis in illis difficultatibus, quas præter naturam molimur, & in quibus naturam ipsam vincimus. Hinc & *Mechanici* dicebantur, μηχανικοί, illi qui præstabant in excogitandis artificiosis instrumentis, quibus onera sublevantur, ex Vitruv. C. Hofmann. in *Gal. LL. de V. P. n. 447.* Helmontius ad Chymiam applicare non dubitavit, uti patet ex *tr. de febr. c. 9. n. 25. 26.* Paracelsus vero more solito plane abusive sumsit, tribuens *Mechanicam* cælo, sideribus, homini, morbis, passim in *Paramir. lib. 3. Tr. 1. in Fragmentis passim*, in specie in *fragm. ad Tom. III. referendis*, ubi describit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur. Hæc *mechanica* vel *mechanico-organica* morborum generatio hodieque apud quosdam tantum invenit applausum, ut causas omnium pene morborum in partibus solidis consistere existimant, imprimis vero hanc de *mechanica* morborum generatione hypothesin D. D. Stahlus in suis lectu dignissimis Dissertationibus, præsertim vero in *Dissert. de Molibus humorum Spasmodicis c. 12. p. 44. seqq.* declaravit, congestionem humorum & translationes ceu morborum internorum præcipuas causas inde deducens.

Mechanopœotica, μηχανοποιτική, est inventio artis aquaticæ, ut fontium in aerem pulso-

rum, syringarum, aquarum, exaltationum, per fistulas & ventilia, folles, ac similia. Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lexic.*

Mecbili Paracelso dicuntur hominum quoddam genus monstrosum, quamvis non constare possit, quales sint, annumerat *Gigantibus, Cyclopibus, & Loripedibus*, tr. *Philos. ad Athen. l. 1. text. 24.*

Mecboacanna, nomen purgantis radices, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur, cujus historiam & vires prolixè descripsit Rolink. de *purgant. sect. 2. art. 2.* Schroder. l. 4. cl. 3. n. 428. Fr. Hofm. in *clav. ad h. l.* Gialappa vocatur *Mecboacanna nigra*.

Meconium, μῆκων, Latine *Papaverculum*, a μέκω, quod *Papaver* significat: Homonymon est. Proprie & quidem late notat succum Papaveris concretum, & ita confunditur cum Opio, Gal. l. 3. de S. Fac. cap. 20. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. l. 2. de Antid. c. 7. Alii tamen accuratiores differentiam inter *Opium* & *Meconium* constituunt, illud dicentes *Lachrymam*, quæ stillat ex capitibus papaveris maturefcentibus, & leviter incisis, hoc vero succum ex capitibus & foliis, vel ex tota stirpe coctis vel expressis paratum & concretum, opio viliorum & ignaviolem. Dioscor. l. 4. c. 65. Plin. l. 20. c. 18. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 314. Improprie, & propter aliquam coloris & consistentiæ similitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto foetus nutrimento in utero, in urinaculo congeri solitum, toto uteri gestationis tempore, Gal. l. An animal sit id, quod in utero est, c. 5. Verum potius esse excrementum, quod in intestino cæco infantis, utpote grandiori, quam in adultis continetur.

Mecos, μέκος. Vide *Longitudo*.

Medea, μέδεια, nomen proprium, (1) Incantatrix, vel veneficæ, quæ uxor Jasonis, quam Euripides introduxit in *Tragœd.* ejusque meminit Gal. l. 3. de Hip. & Pl. decr. c. 3. (2) nomen medicamento, quod parabatur ex sulphure, & humido bitumine. Hoc illi tum alii corpori, statim accendit, ubi calor in id inciderat, uti scribit Gal. l. 3. de Temper. c. 2. (3) nomen alicujus gemmæ, ita dictæ, quia reperta primum creditur ab illa venefica *Medea*. Sed fortassis verius vocaretur *Lapis Medus*, quia adfertur e regione *Medorum*. Estque niger, habens venam aurei coloris, reddens succum croceum, & saporem vini. Rul. existimat, esse speciem *Hematitii nigri*, qui reddit succum croceum. Conspicitur & in

Cherussia, Germaniæ regione, ubi etiam ipse *Hamatites niger*, licet venæ non sint adeo coloris aurei, sed palleant. Meminit hujus Gemmæ Plin. *lib. 37. cap. 10. Rul. et Iohnf.*

Medela, ἰατρικία, ἴασις, idem, quod *Cura-rio*, *Sanatio*. Vide *Cura*.

Medeni Paracelso notat exulcerationem cutaneam, similem furunculis, formicis etc. *l. 5. de exulcerationibus, aliisque symptom.* Gal. *c. 6. Unde et Vena Medena* dicuntur ulcera in manibus et pedibus, quæ alias *Dracunculi* vocantur. Appellatur et *Vena Saniosa*. *Vvalth. Sylv. Medic. p. 1474.* Apud Avic. describitur, quod fit affectus corporis externus, quando pustula quædam in ambitu oritur, et postea fit vesicula, e qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem declive, et postea non cessat prolongari, quasi in veritate esset vermis. Unde et nonnulli existimarunt, quod sit animal, ita vocatum a loco *Medina*, ubi frequens fuit, *Avic. lib. 4. fen. 3. tr. 3. cap. 21.* Integrum etiam de hoc morbo tractatum conscripsit G. H. Velschius Medicus Augustanus.

Mediana vena vulgo dicitur vena illa sub cubiti flexura, *Avic. Nigra, ramus Basilicæ*, et plerumque secari potest absque periculo, quia nullus subjacet nervus nec arteria. *Bartholin. libell. 1. An. c. 7. p. 642.*

Medianum, *Mediastinum*, Latinis Anatomicis vocatur duplicata membrana, thoracis cavitatem, et pulmones in duas partes veluti dispescens. Estque revera *duplicata pleura*, quæ pleura sub costis dicitur *ὑπὸ τῶν ὀστέων*, membrana *succingens*. *Mediastinum* vero *ὑπὸ τῶν διαφραγμάτων*, *interspersiens*, Gal. *l. 6. de V. P. c. 3.* *Barthol. l. 2. Anat. cap. 4.* *Medianum* etiam de *Mesenterio* dictum fuisse, licet colligere ex *Vesal. l. 5. de H. C. F. c. 6. in princip.* Ita et *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod intercedit ventriculorum ejus dextrum et sinistrum, anteriores vulgo dictos, vocatur *Mediastinum cerebri*. *Barthol. l. 3. An. c. 6. p. 492.* *Medianum* quoque vocatur trabs transversa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram protenditur, et alias trabes minores sustinet, Gr. *μεσώδην*. *Hippoc. 4. de art. t. 43.* Gal. *in comm. ad b. l. Foef. p. 408.* Vide *Mesodme*.

Medica herba, scœnum Burgundicum. *Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterin.*

Medicamentum, φάρμακον, est valde πολὺσημον, Interdum nimis late sumitur pro omni eo, quod nostram naturam alterare potest, Gal. *l. 1. de S. Fac. c. 1.* et ita venena quoque φάρμακα, *medicamenta*, dicuntur. Nimis stri-

cte accipitur, quando significat purgans cum per superiora, tum per inferiora, v. gr. apud Hippocr. *lib. 7. Epidem. VIII. 2.* *Intermedia* significatio receptissima est, quando idem notat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *Indicatum Medicum*; et ita *Medicamentum* est, quo homines conservantur, aut curantur. Ubi quidem generalius omnis apparatus, et materia, quæ humanam naturam, quaqua ratione dispositionem ejus mutando, conservare apta nata est; & ita *Alimenta* quoque complectitur, uti patet ex loco Hippoc. *3. de purgans. in princ.* sed acceptio hæc rarior est. Propria magis notio *medicamenti* ad illa solum spectat, quæ vim non alendi habent, sed agendi in corpus & naturam, aut invitandi, aut irritandi in officium, quoties id ignavius obiit, uti eleganter scripsit Linden. *Ex. XII. §. 39. seqq.* Recte commendantur ex Herophilo, quod sint *Divinum munus*. Prorsus enim, quod tactus Divinus efficere potest, id præstant *medicamenta* usu, experientiaque probata. *Scribon. in Epist. ad Callistum in princ.* Unde & Gal. *Manus Deorum* vocavit. De definitione, divisionibusque diversis vide passim apud institutionistas, &, si placet, *in Dogmar. nostr. P. VI. c. 1. seqq.* Jung. & Dieter. *n. 886.*

Medicafter & *Medicastra* vocantur, quando artem Medicam, quam non recte callent, exercere non verentur. Quod sicut hodie frequentissimum, ita dolendum, quod non solum viri, sed & feminae medicastræ in rebus publicis non solum tolerentur, verum etiam constituentur & juramento adstringantur. Utinam Magistratus penderet Decisionem D. P. Ammanni *in Irenico pag. 92. seqq.*

Medicarrina, ἰατρικόν. Vide *Iatreion*.

Medicina, homonymon est. Vel enim idem significat, quod *Medicamentum*, φάρμακον, de quo p. a. Vel sumitur pro *Arte Medica*, Græce ἰατρικὴ dicta. Vide *Iatrice*. Et scientia sanandi, non nocendi, *Scribon. d. l.*

Medicinales dies vocantur in morbis acutis illi, qui nec critici sunt, nec indices, & ita ad applicanda & propinanda remedia, præsertim evacuantia, comamodi. Alias & *Vacui* nonnullis appellantur.

Medicon, μηδικόν, epitheton pharmaci deleterii, sive venenati, estque idem, quod *Pharicum*.

Medicus, ἰατρός, Vide *Iatros*. *Medici* sæpe etiam vocantur in plurali *Medentes*.

Medimnos, μεδιμνος, *medimnus*, nomen mensuræ aridorum Atticæ, sed agricolis frequentior, quam *Medicis*, ob magnitudinem. Conti-

net Chœmicas 48. h. e. 108. libras mensurales, seu modios 6. non medicos quidem, sed georgicos. Ejus nota fuit μ apud Græcos, Gorr. Meminit & Æginet. l. 7. de pond. & mensur. in fin. h. t. c. 2. & alibi.

Mediocritas, Mediocris, μεσότης, μετρώτης, τὸ μέτρον, σύμμετρον, est nihil aliud, quam modus & ratio temperandæ utrique extremitati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ uti in omni re optima, ita quoque in sanitatis negotio Medico maxime observanda, uti patet ex Galen. l. 5. de san. tu. c. 2. Jung. Dieter. latr. num. 545. *Mediocritas* est illud, quod unicuique naturæ, ætati & regioni convenit. Huic assuefieri debet quilibet, ut sanus conservetur.

Meditatio, μελέτη, μελεδώνη, μελεδών, idem, quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula passim occurrunt apud Hippoc. quæ loca collegit Foel. in *Oecon.* p. 404. 405. Spagyricis *meditatio* dicitur, quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur. Ut cum Deo ipsum invocando, vel cum seipso, vel proprio Angelo bono, Rul. Laudant etiam propterea *Philosophiam meditativam*, ceu a qua per Spagyricam ad veram & adeptam sapientiam tutissimum fieri transitum sibi perfuadent, cujus *Philosophiæ* primus gradus dicitur *Meditativum studium*, quod est inquisitio sedula veri, & oblivio mundani, quantumvis necessarii.

Meditullium, ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

Medius, μέσος, μέτρος, variis accipitur modis, prout de variis rebus prædicatur. In genere & communiter *Medium* illud dicitur, quod inter duo extrema est, sive æqualiter & arithmetice, sive proportionaliter & geometricè; in qua posteriori significatione idem est, quod σύμμετρον, moderatum, aut mediocre. Ad priorem vero significationem pertinet, quando *Umbilicus* vocatur *Medium* ventris, imo totius hominis. Æqualiter enim distant partes extremæ omnes ab umbilico, Keuchen. ad *Sammon.* p. 188. Item *media figura membrorum*, quæ est inter pronam & supinam, aut quæ nec habet musculus agentem, neque violenter patientem, Galen. l. 2. de mor. muscul. c. 3. *Medius digitus* quis sit, vide *Dactylos*. Ita D. Gothofr. Bidloo *mediam* meningem inter crassam, quæ Dura mater dicitur, & tenuem, quæ Pia mater nuncupatur, dari statuit ab aliis nondum descriptam, quam delineatam exhibet *Anat. Tab. VIII. A.*

nalogice etiam aliis tribuitur, v. gr. *Vita media* dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem suis, sed non vitalibus instructe, ad quas tamen ei regressus dari potest, de qua vita media prolixius differuit Kerger. de ferment. f. 1. c. 6. p. 48. seqq. An fortassis Paracelsus in suis scriptis eam intellexit, quando aliquoties meminit illius? Porro *medium* quoque idem significat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* possunt dici *media*, vel *medio* modo se habere ad sanitatem & morbum. *Dogm. nostr.* P. 1. c. 6. p. 72. Quo pertinet ea quoque *Notio*, quando *Media* ponuntur pro instrumentis Medicis. ita res diætæ, medicamenta, & chirurgicæ operationes sunt *media*, quibus Medicus utitur ad finem suum obtinendum, hoc est, instrumenta, seu materiæ medicæ. Ænigmatice, sive spagyricæ tandem *Medium Cæli* vocatur *Luna* & *Margesta alba*, Rul. & Iohnf. Alia *media* in opere Spagyrico vide in *Theatr. Chym.* Vol. 1. p. 425. 432. 436. *Media mineralia* iis quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam inter metalla & lapides, quando scil. liquefcunt, ut metalla, non vero producuntur malleo, sed dissiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes margaritæ, & plura alia, de quibus vide d. l. p. 204. 205.

Medo, idem, quod *Mulsum*, vel *Aqua mulsa*. Vide *Hydromeli*.

Medulla, μυελός, de diversis corporibus a partibus dicitur. 1. de substantia pingui, albicante, sensus experte, in cavis ossium contenta, de qua controversi solet: an humoribus, aut partibus solidis annumerari debeat? Gal. defendit, esse ossium alimentum, l. 3. de fac. nat. c. 15. & l. 11. de V. P. c. 18. Junge C. Hofmann. in *Comm. ad LL. de V. P. n. 847. seq. & Instit.* l. 2. c. 131. Deinde de ipsa cerebri substantia, quæ vocatur a quibusdam μυελός, ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebri*, vel τὸ ἐγκεφάλου, cerebri, Gal. l. 8. de V. P. c. 4. Vid. & Keuch. ad *Sammonic.* p. 186. quamvis hodieque recentiores interioriorem saltem ejus portionem duriorē, candidioremque, in qua fiti sunt ventriculi, vel sinus, hoc nomine insignire soleant, Barthol. l. 3. *Anat. c. 3.* ad differentiam exterioris partis, cineritii coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porro & portio cerebri prolongata per vertebrae colli, dorsi, & lumborum, usque ad os sacrum, etiam dicitur μυελός ἑσχίτης, *Medulla spinalis*, Galen. lib. 1. de motu muscul. c. 1. Jung. Barthol. lib. 3. *Anat. c. 3.* Hipp. dicitur μυελός νωπίατος, *medulla dorsalis*, 5. aph. 18. Vide *Diet. n. 556.*

Hujus accuratam Anatomem & artificiosam exemptionem e sua theca, vel sede ossea tradidisse Blasium, patet ex Henr. Oldenburgii *Actis Philosoph.* anno 1666. m. Februario. Alias vocabulum *Medullæ* etiam latius accipitur, dum per *metaphoram* solemus ita appellare, quod in omni re optimum est, uti demonstravit Libav. *tr. de igne Nat. c. 49.* Schroderus æquivocationem vocabuli ita expediit: *Medulla* in mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in faxis nonnunquam reperitur, (cujus varias species refert Rul. in *Lex.* quæ non sunt hujus loci.) In Phytologia medium cujuslibet partem molliorem ac præstantiorem refert, quam & *cor*, *matricemve* appellant. (Huc pertinet etiam *ἡ κάρδιον, meditullium*.) In zoologia adipem significat, in ossium medietate contentam; vel molliorem illam substantiam, quæ in spina & cranio est, l. 1. cap. 2. Catalogum *medullarum officinalium* vide apud eundem, l. 2. c. 21. *Medullata cura* Paracello dicitur, quando morbi radices in *medulla* ossium quoque infixæ sunt, de qua videatur l. 7. de morb. Gall. orig. caus. & cur. c. 10. & l. 8. c. 2.

Megaleion, μεγαλειον, Latine *Magnale*; de quo supra. Alias *μεγαλειον* est quoque nomen unguenti, a *Megaleo* autore, qui composuit, quod & *Mendesium*, *μηνδίσσιον*, alio nomine a patria ipsius appellari, vult Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. 2. Verum Dioscorid. distincta esse unguenta *megaleum* & *mendesium*, docet l. 1. c. 69. & 72. Jung. Hier. Mercur. l. 2. V. L. c. 19. Clem. Alexandr. maluit, *Megallium* appellari, a *Megallo*, vel *Megallio*, Siculo inventore. Confer. ad *Saraceni scholia* in c. loc. Dioscor.

Megalocoelos, μεγαλοκοιλιος, *ventricosus*, idem, quod *προγαστρον*, *ventre prominulo præditus*, cui venter inferior cum intestinis justo amplior est. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1.

Megalophonos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem, aut *vociferatur*, ideo, quia lato est thorace, & calore nativo multo præditus, Hippocr. 6. Epid. f. 4. t. 24.

Megalosplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hippocrati is, cui magna & elata in tumorem sunt viscera; & quidem præternaturaliter ob tumorem aliquem p. n. sive scirrhum, sive œdema, sive inflammationem, Hippocr. 3. R. V. l. A. t. 9. & 12. Gal. in comm. ad b. l. Dicitur & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνοῦ, effective, hoc est, viscera in molem attollens, seu magna viscera faciens, d. l. t. 2. Alioqui etiam in bonam partem sumitur, significans *generosum*, cujus eximie sunt corporis, animique virtutes. Vide Foef. p. 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem, quod *mechanicus*. C. Hofm. C. in Galen. LL. de V. P. n. 249.

Megas, μεγεθος, μέγας, μέγεθος, *magnus*, *magnitudo*. Vide *magnitudo*.

Meio, μέω, idem, quod *mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *mielio*.

Meiosis, μείωσις, Lat. *imminutio*. Vel idem est, quod *μινύθσις*. Vide *imminutio*. In qua significatione usurpat Hipp. l. 1. de Diet. XI. 48. XIX. 12. l. 2. Epid. f. I. 67. Vel significat tempus illud in morborum circuitu, in quo de febris magnitudine aliquid demitur. Foef. p. 402.

Meiracion, μερίσιον, *adolescens*, scil. qui ætatem agit ab anno 18. ad 25. notante Galen. ad 5. apb. 9. Usus alias vocabulo hoc Hippoc. 1. apb. 13. Vide Diet. n. 525.

Meiuros, μείυρος. Vide *myuros*.

Mel, μέλι, quid sit, notum est; videlicet succus quidam dulcis, ex floribus variis ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alveariis artificiosissime cera ac propoli mystus atque depositus, consistentia neque nimis dilutus, neque nimis crassus, odore ac sapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus historiam, electionem, facultates, & præparandi modos vide passim in autoribus, videlicet Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 39. & alibi sæpius, quæ loca inquiri possunt in *Theatro Mundellæ*. Diosc. lib. 2. c. 101. seqq. Schrod. l. 5. ch. 4. n. 94. Aldrov. l. 1. de Insect. cap. 2. Fr. Hofm. in Clav. ad Schr. c. l. Bruyerrin. de re cibari. l. 10. c. 7. C. Hofmann. Inst. l. 5. c. 14. aliisque pluribus. Jung. Iunken. Chymic. Exp. Cur. P. 1. f. 2. c. 8. p. 132. seqq. Catalogum *Mellium Officinalium* vide apud D. Schroder. l. 2. c. 84. ut & in *Dispensatoriis*. *Mel Cedrinum* Hippoc. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & coriis super terram extensis, excussisque arboribus in ollas & fistilia excipitur, *melque roscidum* vel *aereum* vocatur; estque vel ipsa *Manna*, vel huic affine. Legitur l. de Ulcer. IX. 3. *Mel Vitrioli* vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejusdem *Sulphur*, cujus præparationem tradit Libav. *Alchym. Pharmac. cap. 28. mel avundinaceum Cannæ* idem est, quod *Saccharum*, de quo suo loco. *Mel Ponticum venenosum*, vide *Ponticus*. *Mel Saturni* vocatur a *Croillio Sal* sive *Saccharum Saturni* in *Basil. Chym.* quod *Hartmannus* *mollaginem* vocavit *Disput. Chymiatr. XV. Coroll. 11.*

Melena, μέλαινα, Lat. *Nigra*, a Masc. μέλας, *niger*, κατ' ἐξοχῆν morbum significare ex atra bile

bile ortum, vult Gal. in *expos. voc. Hippoc.* melæna radix aspalathi est ex genere aromaticarum, auctore Galeno in *exeg.*

Melanagoga, μελαναγωγη, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blaf. *med. univ.* p. 61. 85. multique alii Autores.

Melanochloros, μελανυχλωρος, epitheton a nigro, viridique colore desumptum, duorum diversorum medicamentorum: unius quidem *Trochischorum*, apud Egin., l. 7. c. 12. circa fin. & alterius *Emplastri*, d. l. c. 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

Melancholia, μελαγχολία. In hujus vocabuli explicacione quemadmodum plerique omnes consentiunt, duo præcipue denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem. 2. *Morbum*, ita in utriusque determinatione gravissimæ adhuc occurrunt triæ & difficultates, ob sententiarum & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet instituti nostri limites. Libet saltem succincte utramque significacionem proponere. Quando *melancholia* humorem significat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus sectatores, humorem sæculentum, crassum, frigidum, & siccum, *fecem sanguinis*, naturalem tamen et benignum, in liene collectum et secretum. Enimvero quia talis limus sanguinis neque in hoc viscere reperitur, neque etiam alia loca excretiora adfuit, per quæ eliminetur illud excrementum e corpore; nobis verosimilius hætenus visum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *succum Pancreaticum*, sive liquorem illum limpidum, in Pancreate glanduloso vulgari collectum, et per peculiarem ductum Pancreaticum, vel Virsungianum dictum, ad intestinum duodenum una cum bile delatum, unaque cum materia fecum alvi excretum. De cujus origine *integram Exercitationem* conscripsit Regn. de Græf. *h. tit.* quamvis quoad usum illius liquoris nondum eidem aut aliis consentiamus. Cui vero magis placuerit sententia celeberrimi D. Wedelii statuentis, *Melancholiam* esse acidum quid commune sanguini et lymphæ, et utrumque sedem et originem suam habere in liene, quemadmodum e phænomenis variis probare annis est *Physiolog. c. X. pag. 301. seqq.* ei non erimus adversi, modo Cl. Autor clarius expressisset, quid acidum illud sit, an fluida, an vero solida substantia, neque ita sub umbra delituisse. Per *melancholiam* vero præternaturalem intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diversimode corruptus, et præternaturaliter

constitutus, ob sanguinis vitiosam variam diathesin, quam sequi solet, præsertim vero, si acidior, & vitriolacæ, aut penitus corrosivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo insigniri commode poterit, ex veterum hypothese. Vide supra *Bilis Atræ*. Cui hæc non arriserint, illi liberum esto, certiora & meliora proferre, nosque paratos inveniet ad suffragium. In altera significacione, qua *melancholia* morbum denotat, communis consensus est, quod intelligatur *Delirii* species cum tristitia & metu, sine causa evidente, oborta. Nec dissensus occurrit circa divisionem in *Melancholiam Essentialem*, vel *Idiopathicam*, & *Consensualem*, sive *Sympathicam*: quo pertinent *melancholia Hypochondriaca*, *Uterina* &c. Verum circa causarum internarum expositionem minime inter se conveniunt, ob antea dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac discrepantia & obscuritate nobis præ omnibus perplacet descriptio *melancholice* a Cl. Willis proposita, *tr. Anim. Brut. P. II. cap. 11.* ubi demonstrat, mixtum esse morbum cerebri, & cordis, a spiritu animalium & vitalium vitio, ac inordinatione precedentem, ex qua hypothesi hæc plenior definitio dari poterit: *Melancholia* est delirium, vel continuum, vel interruptum, absque febre & furore, cum tristitia & metu, profundis sermonibus, absurdis, & interdum desperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, sibi, aliisve noxiis, insomniis terrificis, vigiliis, aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili respiracione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens a spiritu animalium, & sanguinis impuritate p. n. diversimode acidæ, vel austera, aut acerba vitriolacæ, intemperiem cordi & cerebro *melancholicam* cum obstructionibus viscerum referente. Hujus morbi tres gradus constituit & egregie explicavit p. a. laudatus Wedel. *Patholog. dogm. sect. 3. a. 9. p. 596. seqq.* Jungatur, si placet, Dieter. *n. 526.* Observationes varias apud Schenk. & alios Autores reperies, quos allegatos videbis in *Eph. Nat. Cur. An. III. observ. 148.* Adde C. Rejes *G. El. q. 27. n. 21. seqq.* & de *Hypochondriaca*, q. 73. A Chymicis vel Spagyricis *melancholiam* quoque vocari ipsum *Lapidem Philosophorum*, patet ex *Tb. Chym. Vol. IV. p. 718. 727.*

Melancholicus, μελαγχολικός, dicitur vel de late sanis, temperamento melancholico præditis, vel de agris. Descriptio vero temperamenti *melancholici* satis concinna videatur in DD. Stahl's *Dissert. de Temperament. c. 8.*

Ægri melancholici dicuntur, qui delirio taciturno magis quam furioso correpti sunt, & varias impressiones absurdas fovent, illisque sæpe fortiter inhærent, quemadmodum p. a. de Melancholia p. n. plura dicta sunt.

Melanobrus, μελαγχρὸς, dicitur, qui nigro vel atro colore præditus est, aut qui ictero nigro laborat. Hippoc. l. 6. Epid. f. 2. 36. quamvis nonnulli legant μελαγχλωρῶ. Foef. p. 402. Linden. Ex. IV. §. 82.

Melanderinos, μελανδέρμιος, nomen piscis, *Melanuro* similis, quem *Sargum alterum* vocat Aldrovand. lib. 2. de pisc. cap. 17. ubi ejus historiam vide. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 10.

Melanorrhizon, μελανόριζον, i. e. nigras radices habens. In specie de helleboro nigro dicitur. Gorr.

Melanotriches Hippocrati dicuntur, qui nigros habent capillos, l. de A. L. & Aq. LV. 9. & forsitan alibi.

Melanpharmacum, μέλαν φάρμακον, certa medicamenti compositio est, quam Hippocrati tribuit Galenus in *exegefi* & ad librum περι ἄλκων provocat, sed cum non reperiat in hoc libro, qualis nunc extat, credendum est, vel librum in parte hac deficere, vel teste, aut alio nomine medicamentum describi, vel Galenum non recte meminisse. Foefius atramentum eo nomine indicari autumat, cujus usus in dignoscendis ossium rimis est, atque ejus mentio fit a Paulo Ægineta, & Celso. conf. Foefius.

Melanpsithium, μελαψίθειον, nomen vini passii, quod crassum est, multi nutrimenti, uti notavit ex Dioscor. l. 5. c. 9. Linden. Ex. X. §. 103.

Melanteria, μελαντηρία, succus est in metallicis concrefcens, coloris nigri, quamvis exsiccatus plerumque evadat cinereus. Valde adstringit, simul tamen vim causticam obtinet, quemadmodum *Misy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioscor. lib. 5. c. 118. Galen. l. 9. de S. Fac. h. iir. Vocatur & *Creta sutoria*, *Atramentum sutorium*. Datur & *friabilis melanteria*, teste Chiocco, *Mus. Calceol. sect. 4. pag. 475*. Rulandus vero & Iohnf. descripserunt, quod species Chalcanti, sive Vitrioli, fusci in cœruleo coloris: duplicemque constituerunt, quarum quædam in faucibus cuniculorum, e quibus æs eruitur, salis modo concrefcit; quædam in summa facie cuniculorum coit, estque terrena. Arabes *bitriam* dicunt. Alias *Melanterion* quoque est clavorum veterum ferreorum satura. Idem.

Tom. II.

Melanthelæon, μελανθέλιον, i. e. oleum e semine nigella expressum, Dioscor. lib. 1. cap. 46.

Melanuros, μελάνυρος, piscis vocatur saxatilis, aut in arenosis littoribus degens, cujus historiam & usum in cibo & medicina tradit Aldrov. l. 1. de pisc. c. 13.

Melaones, melones, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; mense Majoris in prato reperiuntur: Item scarabæi viridis genatus, luteo auri colore lucens. Rul. & Iohnf.

Melas, μέλας, niger, ater. Ita vocatur species coloris obscurissima & infima, quæ ob id aliam nullum recipit; contra quam albus, cum sit summus, ceteros admittit omnes, & se interim remittit. Lind. Ex. XVI. §. 209. Diet. n. 528. Reliqui ergo colores sunt medii, Gal. l. 1. meth. med. c. 7. Verum etiam μέλας, stricte accipitur i. pro veratro, vel helleboro nigro, ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. r. 11. in feminino μέλαινα pro atra bile, l. 2. de morb. LXX. 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad oculos utimur, Hipp. l. 2. de morb. mul. ubi tamen vitiose legitur μελάδιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. apb. 25. 1. *Prorrh. f. 3. r. 35. 37. 38*. Interdum additur certum substantivum, v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hipp. l. de cap. vuln. XX. 5. & in Spuriis ad l. 1. de morb. mul. II. 8. Aut epitheton, v. g. γρηγοριῶν, scriptorium, & ita notat *atramentum*, Galen. & Æginet. passim. *Emplastrum* quoque vocatur μέλας, apud Aet. l. 15. quod alias proprio nomine ἰστίον vocatur, vim habens anodynam, & siccantem. *Trochiscorum* quoque nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorr. Vide etiam *Niger*. *Nigredo*.

Melasma, μέλασμα, vocatur species fugillanti, vel ὀγκυμώματος, quando nigrescit, For. l. 5. Chirurg. Obs. 9. Schol. Differt a *pelionate*, ubi pars saltem livet.

Melasmus, μελασμός, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi, Hippocr. 5. apb. 17. Vide *Niger*.

Melca, μέλκα, edulii quoddam genus fuit, apud Romanos, & sine dubio δρυγέλειος species refrigerantis & humectantis. Constantinus Cæsar. lib. 18. de agricult. citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuisse, quam lac repositum & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius persufum, atque imbutum. Inde vero secretionem feri a crassiore lactis substantia fieri constat, quam per grumos concrefcere verosimile est, eamque obsonii speciem fieri, quæ Gallis du lait ca-

S ille

ille dicitur, Gorr. Meminit Gal. l. 7. *meth. med. c. 4.* Jung. Jul. Alexandr. in *not. ad b. l. Linden. Ex. XVI. §. 124.* Keuchen. existimat, μελις idem esse, quod *Lac* simpliciter, *Not. ad Sammonic. p. 159.*

Melo, μέλι, vocatur *specillum*, sive instrumentum Chirurgicum, cujus varius esse solet usus. Hinc & varia specillorum formæ. Iis namque vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur, interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, injicitur, immititur, inspergitur; hinc & pro vario munere & figura varia quoque sortitur nomina & epitheta, quæ recensuit Galenus in *exeg.* Ita *Speculum uteri* & *ani* dilatans vocatur μέλι, Hippocr. l. 2. de *morb. mul. XVI. 22.* quod alias διασωπτερις dici possit. Plura loca collegit Foes. pag. 412. *seq.* Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

Meleagris, μελαγρίς, vel idem, quod *Galus Indicus*, aut *Gallopavo*, vel huic plane similis, de quo supra. Vide Aldrov. l. 13. *Ornithol. c. 4.*

Meleagrius, μελαγρίος, epitheton ignis sulphurei, qualis est in spiritu, omnia intrinsece comburentis, sine dubio desumptum a fabula de *meleagro* Ætolia Rege Oenei ex Althea conjuge filio, cujus vitam, uti mater post partum extracto stipite, quem igni injecerat Paræ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum stipite vita! protexit; ita injecto tandem ex iræ furore eodem stipite in ignem, ideo quod audivisset de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis urî visus fuerit, uti prolixius descripta legitur in *Cornucopiis* Nic. Perotti ad *Martial. p. 718. 719.* Usus autem hoc epitheto D. D. Georg. Ern. Stahl. in *elegantiss. sua Disp. de Sanguificat. c. 3.*

Melech, i. e. *Sal.* Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Meledeno, μελεδένω, id est, *curo*, curam habeo, ago, sano. Hippocr. frequenter usus, l. 2. *Proverb. I. 4. IV. 11. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 1.* μελεδαίνωσαι, passive, *libr. de nat. pu. XIII. 3. l. 1. de morb. mul. aliquoties.* Vide Foes. p. 404. Erotianus.

Meledon, *Meledone*, μελεδών, μελεδώνη. Vide *Cura*. Loca, in quibus Hipp. usus, vide apud Foes. d. l.

Melinios, μέλιος, i. e. *Melinus*. Epitheton *Aluminis*, ex *Melo* Insula una Cycladum adjecti, quod est Ægyptio proximum bonitate, Hipp. l. de *ulcer. VII. 4. X. 8. l. de sterilit. XIII. 25.* Gal. l. 3. de *C. M. S. L. 6. 1.* ubi

vitiose legitur μελισίας, pro μελιός, animadvertente Foes. d. l. & approbante C. Hofmann. in ἀνεκδότοις ad *b. Gal. locum*.

Melero, μελέτη, idem, quod μελεδών, *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hippocrat. vide apud Foes. p. 405.

Melga, est *Salamandra*. Iohnf. *Lex. Chym. lib. 2.*

Meli, μέλι. Vide *Mel*.

Melias, μελιάς, idem, quod *Melium*, ab *Insula Melo*. Epitheton *Aluminis*. Gorr.

Melibocum, meliæum, id est, *Cuprum*. Ruland. & Iohnf.

Meliceria, μελικηρία, idem, quod *Hydathrus*, ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde & ἰχθὺς Græce dicebatur, vide *Ichor*; quia plerique crederent, esse excrementum saniosum inutile, cum verosimilius sit liquor ipse animalis spirituosus, quod satis testantur gravissima symptomata, hujus liquoris profusionem comitantia, de quibus videatur Hildan. tr. de *Ichore* & *meliceria*, cap. 16. *seqq.* quamvis & hic Autor pro materia vitiosa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulozum* vocarit, cap. 3. & 4. Paracelsus dicitur *Synovia*, de quo vocab. infra in *SY.* Sunt & hodieque Anatomici clarissimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis existere & per illos diffundi, & esse potius lympham glandularum sive portiones succi nutritii promanantes, quia, nisi fluxus ille mature compefcatur, atrophiam vel tabem particularem membri post se trahit.

Meliceriola, id est, *melicis parva*. Legitur apud M. A. Severin. l. de *abscess. anom. c. 17. p. m. 25.*

Meliceris, μελικηρίς, abscessus nomen est cum folliculo, humoremque melli similem continet, unde etiam nomen obtinuit, quemadmodum ἀθήρακις a pulve, & εἰστέμα a sevo, vel adipe, dicta sunt. Meminit Hippocr. lib. 2. *Proverb. XLVII. 7.* quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abscessum intellexerit, an vero *Hydathrum*: licet prius interpretes existimaverint. Hoc certum est, etiam *melicerida* abscessum a corrupta & collecta lymphâ nervea originem suam trahere posse, non obstante, quod indolens sit, cum materia jam separata & spirituositate vitali destituta sit. *Meliceris* quoque aliquando sumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

Melichroos, μελιχροός, μελιχρός, h. e. *melium colorem referens*. Legitur apud Hippocr. l. de *Int. aff. XVII. 13. l. 1. de morb. mul. XCI. 44.* Vocatur alias κίρρος, *fulvus*.

Meliobros, μελιχρῶς, mellitus, dulcis, instar mellis. Sæpe confunditur cum priori, notante Foef. pag. 406. Epitheton vini, l. de affect. XL. 7. pomorum dulcium, apud Scholiasten Theocriti Idyll. 5. fabarum, Hipp. l. 7. Epid. VI. 10. VIII. 11.

Melicraton, μελιχρατον, idem, quod *Hydromel*, Aqua mulsæ, mulsam. Vide *Hydromeli*.

Meliedes, μελιδῆς, idem, quod μελιχρῶς, melleum saporem & dulcorem habens. Epitheton vini, t. 2. de morbor. XXII. 19. l. de Affect. L. 1. & præter hanc significationem addit Galenus exeg. quod vino & melle mistum est. Aliis μελιπρωῆς legitur, quod idem est, ac μελιχρῶς. Junge Lind. Ex. X. §. 50.

Melimelum, duplicem habet significationem. Vel enim notat liquorem mulsei saporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum, cum melle, quam tradit Linden. Ex. X. §. 161. ex Columell. l. 12. §. 45. Vel significat poma dulcia mulsei sapore, vel melleo prædita, quæ alias *Mullea* vocabantur. Linden. *ibid.*

Melinus, μέλιτος, epitheton emplastrorum, quæ melina dicuntur, a μέλον, malum, strictæ Cydonium, cujus colorem æmulantur. De quibus plura apud Galen. l. 2. de C. M. P. G. cap. 6. seqq. legere est.

Melitea, vide *Pauladadum*.

Melitera, μελιτερῶν, nomen est aridi medicamenti, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 13. & usus monstratur, l. 4. c. 40.

Melitissimos, μελιτισσῶς, dicitur *Linctus* ex melle in tussi & gravedine puerorum. Ægin. l. 7. c. 7.

Melittes, μελιττης, duo significat: 1. mulsam, sive οἶνομαλι, ex musto factum, Diosc. l. 5. c. 15. Lind. d. l. §. 50. Deinde & quidem usitatus, melittes dicitur lapis hodieque plane incognitus, præcipue in Officinis. Diosc. similem esse scripsit *Galactiti*, & ejusdem effectus, præterquam quod habeat dulciorem succum, l. 5. c. 151. Jung. Galen. l. 9. de S. Fac. §. Hematites *Exc.* Ægin. l. 7. c. 3. Chiocc. *Mus. Calceol. sect. 3. p. 275. seqq.*

Melittoma, μελιττωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Æginet. l. 3. c. 61. Dioscor. l. 4. c. 64. Perperam vero nonnulli recentiorum ex ignorantia Græcæ linguæ exprimunt per *meletemata*, quod nomen potius meditationes, opera præmeditata significat.

Mellago dicitur medicamentum consistentiam & saporem mellis habens. Parantur vero mellagines non solum ex vegetabilibus, sed etiam e metallis & mineralibus. Schenk. *Synt. comp. & præser. med. p. 320.* Adulterinæ vero

sunt & improprie ita dictæ, quæ cum melle parantur. Hæ enim potius Eclegmata & Linctus appellantur, Idem d. l. mellago Saturni quid sit, vide *mel*.

Mel Lisodium, id est, *plumbum ustum*. Rul. & Iohnf. *Lex.*

Mellofi sunt *Lumbrici terre*. Iohnf. *Lexic. Chym. l. 2.*

Melochites, nomen lapidis in comitatu Tirolenfi, qui alias *Lapis Armenus* vocatur, quod olim ex Armenia tantum ad nos translatus sit, Schroder. l. 3. c. 8. n. 4.

Melon, μέλον, vocabulum est æquivocum. (1) significat malum, quod & *Pomum* dicitur. Vide supra *malum*. (2) significat *Ovem*, & idem est, quod πρέβατον. Galen. in *Exeg. dict. Hipp.* Unde τὰ μέλα sunt *carnes ovillæ*, Hippocr. l. de affect. XLVI. 10. l. 2. de morbor. XLVI. 43. XLVII. 33. LXVII. 20. *Exc.* Vide Foef. pag. 412. (3) μήλον idem est, quod *Gena, mala*; pars faciei inter nasum & aurem sub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena: mala*. Sic dicta a mali similitudine, si-ve rubeum colorem, si-ve rotunditatem spectemus. (4) Pollux autor est, τὰ μέλα quoque vocari *tonsillas interiores* in intimo ore positas, ad radicem linguæ. Gorr. *Cast.* (5) μέλον significat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, clausis oculis dolorem inferant. Ita dicta, quod ita protuberet oculus, ut *malum* exertum referat. *Castell.* Latine *malum*. *Forest. l. 11. Observ. 24. in Schol.*

Meloplacus, μελοπλακῶς, & Dimin. μελοπλακῶντων, edulium & placenta e malis coroneis in vino coctis, adjecto postea melle, pipere aliisque pro arbitrio. *Pharmacopœi.* Galen. meminit l. 2. de Al. Fac. c. 23. Ægin. l. 7. c. 11. Gorr. Perperam vero contra Græcorum vocabula componendi morem a nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλις, Latine dicitur *membrum*, quod est pars organica, vel dissimilari magis, composita ex aliis partibus, v. g. Brachium, Pes, Oculus, &c. C. Hofmann. c. in Gal. de V. P. n. 9. Vide *membrum*. Altera significatio, quando *carmen*, cantilenam significat, nota est ex aliis Lexicis, nec hujus est loci.

Melofina, nomen creditur proprium regniæ filia, cujus soror Meliora, quæ ambo quondam propter peccata desperandæ a Sarana fuerunt rapte, & in spectra transfusate, spiritus horribiles, & spectra immania. Vivere putantur aliqua anima rationali, & in brutali solum corpore phantastico nutriri elementis, &

una cum illis in extremo iudicii die transiture, nisi cum aliquo homine forte fortuna matrimonium contrahant, ut ipse, naturali morte interire posse, & matrimonio naturaliter vivere hujus unionis. Hęc Rul. Ejsdem status atque generis plura spectra haberi creditur in desertis, in sylvis, ruinis, monumentis, & in extremis littoribus maris. Vulgo *maledicti* vocantur homines, sed proprio nomine *Spectra* dicuntur, atque *Diabolorum sancti*, cum quibus versantur cacodæmones, suas illusiones, & portenta perficiunt. Hęc addidit Iohnf. *Lex. l. i. Paracels. inter Aereos effectus videtur retulisse, unde plura de his nugatus est, deque melosinico Aves, l. 4. de vit. long. c. 6. l. 5. c. 2. & 5. ut & l. 1. Philof. ad Athen. t. 13. 19. l. 2. t. 15. Nugamenta plane indigna Christiano homine.*

Melosis, μέλωσις, dicitur exploratio Chirurgica, specillo facta, a verbo *μελώσειν*. Nomen & verbum occurrit apud Hipp. *l. de capit. vulner. XI. 2. 3. l. 1. de morb. V. 16. f. 3. de fract. t. 23. Foef. p. 414.*

Melosis, μελώσις, item *μελώσεις*, late significat *specillum minus*, quod adhuc tenuius est, quam *αφρίωντες*, Galen. *l. 6. An. adm. c. 13.* Stricte vero dicitur *specillum auriculare*, quo utitur in aurium doloribus. Sub quo etiam *Auriscalpium* comprehenditur. Idem *l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & l. 1. de C. M. P. G. c. 10.* ubi compositum dicitur ex *μέλωσις*, *specillo*, & *αἰς*, *auris*.

Melusi, id est, *Mercurius*, *albach messalis*. *Ruland.*

Membrana, μήνηξ, δὴν. Vide *Hymen*. *Membranacearum partium* Officialium Catalogum vide apud Schroder. *l. 2. c. 24.* *Membranis stomachi*, sive ventriculi peculiarem vim, & admirandam potestatem tribuit *Helmont. tr. Sedes Animæ, n. 25.* *Membrana urinaria* quæ D. Bidloo vocetur, videatur infra in voc. *Urinaria*.

Membrum, μέλος. Vide *melos*. Sumitur aliquando pro *parte corporis*, qua simpliciori, cujus particulæ videntur nomine & definitione communicare cum toto, ut *Caro*, *Os*, diciturque alias *Pars Similaris*; qua composita & Dissimilari, sive *Organica*; de qua in *melos*. Aliquando etiam strictius accipitur pro *membro* saltem virili, sive *mentula*.

Membrum conformatum, *organicum*, *Riol.*

Memestomenos, μεμestωμένος, id est, *factus*, impletus, confertus, idem, quod *μυσός*, *Linden. Ex. X. §. 251.*

Memitha, species chelidonix. *Rud. lib. 1. c. 29.*

Memoratrix, vide memoria.

Memoria, μνήμη, accipitur vel de facultate animæ memoratrice, quam Galen. *μνημοσυνητικὴ τῆς ψυχῆς* appellat, *l. de symp. diff. c. 3. fin.* Hęc etiam brutis perfectioribus competit, & consistit in spirituum animalium puriorum & lucidiorum motu circa corpora cerebri striata, & specierum sensu admissarum perceptione, uti egregie de hac differit *Vvillis tr. Anim. Brur. P. 1. c. 6.* Et de hac loquitur Galen. *l. 3. de L. A. c. 5.* Vel sumitur de actu secundo *memorie, sive memoracione*. Unde idem dixit; *memoria rerum sensibilibum longa opus habet consuetudine, l. 1. Anat. adm. cap. 2.* Estque nihil aliud, quam observatio & conservatio eorum, quæ sensibus percipiuntur, de *subsig. Empir. cap. 3.* Plura de *memoria* vide in *Ephem. N. C. Ann. III. sub fin. P. Lauremberg. preloq. in mnemonicam Ciceronis, p. 599. seqq. Bonet. medic. Septentr. l. 1. sect. 9. c. 6. p. 90. seqq. Os memorie dicitur os occipitis, quod alias *Basilare* vocatur. *Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. p. 710. Blas. Med. Un. p. 107.**

Memphites, μεμφίτης, nomen lapidis, qui reperitur in *Ægypto*, juxta *Memphin*, calculorum magnitudine, pinguis, versicolor, uti eum descripserunt *Dioscor. l. 5. c. 158.* & *Plin. l. 3. c. 7.* Verum qualis sit, hodieque ignoratur, *Rul. & Iohnf.*

Men, μήν, mensis, nomen determinati temporis, sive certus quidam numerus dierum, quos vel unaquæque regio, aut civitas ex proprio instituto observavit, & dicitur *mensis Civilis*; vel quos certus cursus Solis, aut Lunæ, sive motus proprius constituit; & vocatur *mensis naturalis*, qui propterea geminus habetur: *Unus Solaris*, dum Sol unumquodque in zodiaco signum percurrit, cumque duodecim sint, hinc totidem etiam *Menses* in anno statuuntur, qui tamen non æque inter se pares sunt. *Lunaris* alter, & magis Medicus, quem constituit Lunæ motus ab una conjunctione cum Sole, sive Novilunio ad alterum, id quod fit circiter undetriginta diebus, cum dimidio, *Gorr. Galen. lib. 2. de cris. cap. 2. Forest. lib. 28. Obs. 59. Schol. mensis Philosophicus* vocatur certum tempus digestionis, vel putrefactionis, & interdum paucioribus diebus definiri solet secundum naturam, & absolutionem operis; ita, ut secundum quosdam sint tres dies & tres noctes; & quidam per decem dies dicunt; alii quinque illis addunt, in aliquibus est 30. in aliquibus 40. dierum spatium, *Tb. Chym. Vol. II. p. 828. Rul. & Iohnf. in Lex.* Sepe etiam vocab. *Latini, mensis* sumitur

mitur pro fluxu sanguinis in fœminis *menstruo*, sive singulis periodis *mensium* Lunarum repetente. Vide *menstruum*.

Menagogus, *μηνιαγωγός*, idem significat, quod *Emmenagogus*, i. e. *mensis movens*, ita *vinum menagogum* Timæi de Guldenkleee descriptum legitur in *Lex. Phar. D. de Spina p. 1016*.

Mendacium, *Ψεδός*, quid sit, notum est, falsitas nimirum in sermone. Dividi solet *mendacium* in *Officiosum*, *Jocosum*, & *Perniciosum*. ut autem adversari humanæ societati, ita neminem, nec *Medicum* etiam decet. Quod sit discrimen inter *mentiri* & *mendacium dicere*, docuit Jul. Alex. Nor. in *Galen. l. 1. de decr. Hippocr. & Pl. 5*. Breviter: *mentitur* fallens: *mendacia dicit* oberrans. Tropice *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in Unguibus spectandæ, quemadmodum scribit Fallop. vide *macula*.

Mendestion, *μηνόστιον*, Unguenti genus est, Ægypto peculiare, ita dictum a *Capro*, qui ea Ægypti parte, ubi primum unguentum illud repertum est, colebatur, & *μηνόστιον* vernaculo sermone dicebatur. Dictum est & Ægyptium unguentum, item *μετώπιον*. Meminit Galen. *l. 2. de C. M. S. L. c. 1*. Descripserunt Dioscor. *cap. 72*. Æginet. *l. 7. cap. 18*. Vide *megaleion*. Mentionem fecit & vini *mendestii* Hippocr. *l. de int. aff. XIV. 19*. estque vinum album & molle. Foef. *p. 407*.

Mendicus, *πρωχός*, quid significet, extra forum *Medicum* etiam patet. De *mendicantium* vero vestramenti varia collegit lectuque digna Paræus *Chirurg. l. 24. cap. 18*.

Mendosus, *μειδός*, idem quod *Spurius*, *Illegitimus*, ut *mendose* *Costæ*, sive spurix. *Mendose* futuræ, &c. Castell.

Menfrige, i. e. *maslix*. Rul. & Johnf.

Meningophylax, *μηνιγοφύλαξ*, q. d. *membranae custos*. Describitur a Celso *l. 8. c. 3*. quod sit lamina ænea, firma, paulum resima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os est attollendum, metusque imminet, ne in ipso opere cerebri membrana negligentius, & ultra, quam res exposulat, premeo laudatur, & contundatur, ex quo sopores & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. *l. 4. de L. A. c. 2. fere circa fin.* Ejus delineationem & modum applicandi tradit Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. 10. & Tab. XXIX. fig. 7*. Huic simile quoddam ferramentum habent Chirur-

(gi nostri, inquit Gorr. quod *Vectem* dicunt Gr. *μυχλός*, vel *μυχλόν*,) cum eo attollunt os, quod ferme totum excisum est, & jam labat, non secus, quam grandiores lapides vectibus impelluntur, quanquam eodem ferramento cerebri membranam custodiant. Est enim lamina ferrea angustior ab ea parte, qua os tangit, alpera, ab altera lævis, non recta, sed media, duobus locis recurvata. Castell. A Græcis *μηνιγοφύλαξ* quoque vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, scribit Forest. *l. 10. Obs. 9. in Schol.* verum autoritatem reperire hætenus non licuit.

Meninx, *μηνιγξ*. Vide *membrana*, *Hymen*. Quomodo vox *meninx* speciatim membranæ cerebrum involventibus ab Anatomicis attribuat, vide *Crassus. Medicus. Tenuis. Leptos*.

Menis, *μῆνις*, idem, quod *ὄργη*, *ira* *gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria, & cum vindictæ desiderio remissiscentia. Hinc *μηνίαν* dicitur de illis, qui implacabiles sunt. Jul. Alex. *not. in Galen. l. de dign. & cur. aff. anim. prop. c. 5*.

Meno, *μῆνις*, i. e. *maneo*, unde *μονή*, *mansio*, *μῆνισμός*, *permanens*, stabilis, Hippoc. *l. aph. 3. Dieter. latr. num. 534*.

Menos, *μῆνις*, significat *robur*, vim, vehementiam, idem, quod *ἰσχυρός*, vel *δυναμικός*. Ita vini *μῆνις* legitur apud Hipp. *3. de R. V. l. A. t. 41*.

Mens, *μῆνις*, *γνώμη*, *ἄνευσις*, idem, quod *Animus*. Dicitur κατ' ἐπέχνην quoque de summo creatore; Galen. *17. de V. P. c. 1*. Lang. *l. 1. ep. 14*. Reliqua vide supra in *Animus* & *Gnome*.

Mensa, *τράπεζα*, quid significet, pueri quoque norunt. Pertinet ad Instrumenta Diætica, pro cibatione peragenda: Pharmaceutica, ad medicamenta super illa præparanda: ad Chirurgica & Anatomica, pro utriusque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropice haud raro pro ipsis alimentis, & cibandi ratione. Ita dicitur *mensa prima*, *secunda*, &c. *Mense* Italica & Siracusana olim damnata a Platone, ceu nimium largæ & lautæ, teste C. Hofm. *C. in Gal. LL. de V. P. n. 505*. *Mensa* quoque, *τράπεζα*, tropice dicitur pars superior plana dentium maxillariarum sive molarium, quia veluti supra *mensam* collocantur cibi. Fallop. *Expos. de Ossib. c. 16. Tom. I. p. 504*.

Mensis, *μῆνις*. Vide *men*.

Menstruarius Blasio vocatur fluxus mensium

naturalis in fœminis, *med. Univ. p. 10. & 452.*

Menstruum apud Latinos Homonymum est in Medicina. Usitatissima significatio est, quando notat Excernendum vel Excrementum naturale sanguinis, in sexu fœminino, ætate adulta, ut plurimum per stata mensis Lunaris, sive quatuor septimanarum intervalla repetens, Græce *καταμηνια, ἐμμηρία* dictum, cujus causam optime referre licebit in Creatoris sapientissimum institutum, & sanguinis copiam turgescentem, ut natura non possit diutius retinere. An Lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum est determinatu. Siquidem non in omnibus idem tempus observatur excretionis, dum apud alias circa plenilunium, alias novilunium, alias vero circa quadraturas, imo apud quasdam etiam diebus intercalaribus contingat. Sanguinem non successive ad uterum colligi intra illud temporis spatium, sed demum circa instans effluxus tempus eo moveri, satis testari videntur lumborum laterisque dolores ex illo motu eo tempore oborti, *Vvalseus Ep. 2. de motu sanguin. Menstruus sanguis* si corrumpitur, & dispositionem præternaturalem acquirit, fit variorum gravissimorum morborum autor & causa, ut passim ex veterum & recentiorum Medicorum monumentis prolixè demonstrari posset, nisi instituti ratio prohiberet. Altera significatio est Chymica & Pharmaceutica, quando *menstruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt, *Schrod. l. 2. c. 57.* Dividuntur in *Naturalia & Artificialia*, *Fr. Hofmann. in Clav. ad b. l. Plura vide in Rolsink. Chym. l. 2. c. 14.* An detur *Universale* omnia corpora solvens, quod vocatur *aqua sapientiæ, mercuriale Philosophorum, Aqua Cælica*, omnium horarum homo, vinum animarum &c. dubitatur. Solliciti quidem sunt de eo Spagyrici, verum placet nobis *ἐπιλυσις* Rolsink. *d. l. Inconcusæ veritatis Thesis* est: non datur *menstruum*, omnia corpora promiscue solvens. Agens non agit pro ratione patientis, sed dispositione patientis. De divisione *menstrui* in *Vegetabile & minerale* videatur *Th. Chym. Vol. VI. pag. 224. seqq.* De *minerali* legatur etiam *Beker. in Oedip. Chym. Tit. 5. §. 2. Menstruum Philosophicum* habetur spiritus Acceti fortissimus, de quo legatur ex *Jac. le Mort. Collect. Chym. Leid. c. 7. Menstruum Circulatum* eidem est Spiritus Nitri dulcificatus, *d. l. c. 303.* Egregie quoque & succincte de *Menstrui* Chymica significatione & ejus speciebus scripsit *Iunken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 1. c.*

4. p. 53. *seqq.*

Mensura, *μετρον*, accipitur i. late pro omni determinata & congrua alicujus rei quantitate, quæ optima habetur, *Gal. l. 1. cogn. & cur. propr. anim. morb. cap. 3.* & ita quoque pro cibi mensura rebusque solidis, quin & aliis rebus non naturalibus *l. de Consuet. c. 4.* Deinde strictè significat vasculum quantitatis certæ, siccæ, aut humidæ, *l. de pond. & mens. c. 1. h. e.* cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur & judicatur. *Æginet. l. 7. c. 26.* Refer huc ea, quæ infra ad vocem *Pondo*, de *Acia* producta invenies.

Mentagra, *μυτρίγγρα*, idem, quod *Impetigo*, *Lichen*. Vide supra *Impetigo*.

Mentalis est epitheton musculi, qui plane membranaceus, & e medio menti ad labium inferius inferitur. *D. Bidloo Anat. Tab. XII.*

Mentula, idem, quod *Penis*, sive *membrum virile*, de quo vocab. *Rolsink. de part. genit. B. I. cap. 43.* Idem tamen etiam tribuit *Clitoridi*, *d. l. P. II. c. 42.* De *mentula* e capite & occipitio propendente vide *Eph. Nat. Cur. A. III. O. 42.*

Mentulagra, *Josephus Grunbechius* natione Germanus anno 1503. librum edidit, cui titulus *De mentulagra sive morbo Gallico* (juxta alios *Regio*) Porro morbi regii nomine olim lepra Arabum designabatur, ut *Joseph. Astr. l. 5. de morb. ven.* ostendit: cumque lepræ similem luem venerèam *Grunbechius* animadvertisset, mirum non est, si novo huic morbo Regii nomen dederit.

Mentulagra, significat morbum membri genitalis virilis, quando musculi & nervi illud erigentes vel convulsi vel contracti sunt, quales ægri *Spadones* proprie dicuntur, notante *P. Ammann. Irenic. p. 146.* Vide *Spado*.

Mentum, *ῥόσος*, vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa & orbiculari figura subjacet. *Introd. c. 19.*

Mephitis, *μεφίτις*, dicitur scætor ex sulphure accenso, de quo *Jul. Alex. Not. in Gal. l. 7. de U. P. cap. 8.*

Mercus, *μερδός*, quandoque etiam usurpari solet pro *Sostro & Honorario*, quod Medicis debetur pro opera præstita, & illi quoque quandoque honesta ratione exigere possunt ab ingratis & incivilibus. *Rhod. ad Scrib. n. 271.*

Mercurialis, epitheton est non solum rerum & medicamentorum, quæ ex Mercurio parantur; sed etiam humoris melancholici, qui *Humor mercurialis* appellatur; & morborum

rum inde provenientium, morbi mercuriales dictorum. Blaf. med. univ. pag. 346. 360. 443. Imo & spiritus, seu causæ sanitatis & morborum, causæ mercurialis nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens & in Clysteribus usitata mercurialis mas & fœmina dicitur, non est hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς, vide *Hermes*. Præter illam ethnicam & astronomicam significationem, terminus usitatissimus est Chymicis & Spagyricis, quamvis sub varia quoque significatione. Libet saltem descriptiones Rulandi & Iohnsoni adjicere. *Mercurius* dicitur unum e tribus principis corpus, in quo proprietates rerum continetur, item *Argentum vivum*. *Mercurius* est principium materiale, vaporosum, naturæ aqueæ, subjectum nimirum generationis, cui per vim formatur, imprimatur forma & absolutio adest. *Mercurius metallorum*, quinta essentia, & aqua permanens, spiritus, semen fœmininum. item *mercurius metallorum* est *mercurius* corporis præcipitatus, corporalis, quando metalla ad primam materiam rediguntur, & ita in semetipsa præcipitantur. *Mercurius mineralium* est, oleositas vel unctuositas de mineris auri & argenti tracta. *Mercurius*, *Argentum vivum*, C.C. S. Z. item *Auripigmentum*. *Mercurius chamber* est magnesia, fluidum corpus & aqua. *Mercurius regeneratus* est primum Ens *Mercurii*. *Mercurius crudus* est is, qui nondum separatus est a sua materia, in qua generatus. *Mercurius latus* est Turbith minerale. *Mercurius* a natura coagulatus est solidum metallum. Arte vero coagulatur, aut cum metallis aut cum mineralibus, vel sine ipsis, per se aut per alia, extra mineralem naturam existentia. *Mercurius crystallinus*, qui sæpe sublimatus est in formam crystalli & perspicuitatem, *Mercurius corallinus*, qui per oleum ovorum & aquas alias in rubedinem corallinam est adductus. *Mercurium metallorum*, ut & Antimonii inter Non Entia referre non est veritus B. Rolfink. *pec. tract. h. t.* quam tamen opinionem impugnavit Beker. in *Exper. Chym. nov. P.* Franciscus Tertius de Lanis Tom. III. *magisterii Nature & Artis l. 20.* gloriatur, se multoties trium quatuorve horarum spatio ex singulis Antimonii communis libris tres fere uncias *Mercurii vivi* obtinuisse, argento vivo quoad externa accidentia prorsus similis, quemadmodum legitur in *Act. Erud. Lips. A. 1693. m. April. p. 347.* Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Etmullerus *mercurium Metallorum* vocarunt *mercurium*

Corporum, nulli dubitantes, cum beneficio salium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium elici posse, eumque sublimioribus inservire. An vero liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi possunt per dicta salia, revera cum *mercurio* conveniat, non est nostri instituti dijudicare. Interea triplex ex illorum hypothesebus resultat *mercurius*: Vulgaris, Corporum, & Philosophicus. *Mercurialis Sæva* est aqua aluminum, in qua *Mercurius* generatur. Est enim sal purgativum aurei coloris, quod in salinis cavernis reperitur, fossoribus optime cognitum: utuntur hoc per os ad pneumoniam. *Rul. mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii* sive *hydrargyri* imitantur, & similia symptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. 1. f. 1. c. 1. p. 27. 28.* Idem Autor etiam plurimas *mercuriorum* Chymicas præparaciones ex aliis recentioribus Chymicis collegit in *Lex. suo Chym. Pharm. Part. 1. p. 146. seqq.*

Merda, κόπρος, idem, quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdasengi, id est, de adusto plumbo pulvis. Ruland. & Iohnf. Fallop. putat esse *Lithargyrium*, *tr. de metall. f. fossil. c. 27. tom. I. p. 328.*

Merdivomus, κρημνιστος. Vide *Copriemetos*.

Mevenda, προδευσιον το μετ' ἀγισιν φαγῶν, est cibus post meridiem sumtus pueris, & fortius laborantibus, & fortassis quibusdam morbo confectis reficiendarum virium gratia concessus, noxius & incontinentiæ signum, *Mercur. l. 4. V. L. c. 17. fin.*

Mergen, Bassac, id est, *Corallus*, Ruland. & Iohnf.

Mergus, ἀῖθρια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur species. Descriptionem & usum in cibus & medicina tradidit Aldrov. *l. 19. Ornith. cap. 49.* Specialiter, quod *mergus* voracissima sit avis & plurima concoquat, ob id ejus pellem cum plumis paratam a pellifice stomachoque applicatam vim concoctionis promovere, legitur & in *Theatr. Chym. Vol. V. p. 400. seqq.*

Mericos, μερικὸς, partialis, idem, quod *τεπικὸς*, Localis. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβριον, dicitur 1. medium diei; & opponitur mediæ nocti. Sumitur tamen aliquando cum insigni latitudine. 2. significat *medium Cæli*, sive illam plagam cæli, sub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi & regiones dicuntur, qui sub *meridie*,
h. e.

h. e. sub meridiano & medio cœli, habitant. Gal. l. 2. de Temper. c. 6. Quid Spagyrici in opere Lapidis Philosophici intelligant per meridiem & mediam noctem ænigmatice, meo iudicio nec ipsimet noverunt. Meminit Libav. Alchym. Pharmac. c. 7.

Merimne, μεριμνη, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. l. 2. de diet. XXXIX. 9. ubi simul effectus in corpus redundantes a cura proponuntur. Confer etiam ad Cels. l. 1. c. 3. §. De his, quæ extenuant corpus.

Merlucius, μερλουκος, qf. *Maris Lucius*, piscis vocatur, qui alias *Afellus saxatilis marinus* dicitur, interque pisces etiam febricitantibus quandoque concessos refertur a Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Laudatur & a Lang. l. 1. ep. 58. Vocatur & *Callarias* Historiam & usum vide prolixius apud Aldrov. l. 3. de pisc. c. 1. Adde Linden. Ex. XI. §. 14. & 133. 147. 205. 206.

Merops, μεροψ, nomen avis, quæ & *melissophagus* dicitur, ideo, quod apibus infidetur, cujus historiam & usum vide apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 45. Eiusdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. l. 1. ep. 63.

Meros, μερος. Latine *Pars*, interdum & μεριον, generaliter dicitur id, quod totum essentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Est enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, sive Relata dicuntur. Gorr. Quo supposito, facile liquet, quam graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu subiecto Medicinæ, humores & spiritus e numero *Partium* excludere non verentur. Vid. Lind. Ex. XV. §. 68. seqq. Dogm. nostr. P. I. c. 2. p. 24. seqq. Item Linden. Medic. Physiol. l. 2. c. 2. seqq. Alias & vocabulum *Pars* ad ipsam Medicinam refertur, dum quædam *Ministre* & quædam *Principes* illius Artis partes constituuntur, uti passim in Compendiis & institutionibus Medicis videre licet. Vide *Pars*.

Meros, μερος. Vide *Femur*.

Mersor. Vide *Urinator*.

Merula, μερουρα, κοτιρις, & nomen avis, & piscis habetur. Avis historiam & usum in cibis medicumque tradit Aldrov. l. 16. Ornithol. cap. 6. Laudat & Rolfink. O. & M. m. Sp. l. 14. f. 1. c. 14. Piscis vero descriptionem cum usu Aldrov. l. 1. de piscib. c. 6. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 28. l. de bon. & mal. succ. cap. 3. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3.

Merulus, μερουλον. Vide *Æsalo*.

Merus, μερακος, ακρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, sincerum, nullaque alia re permixtum est. Strictius ta-

men sæpe sumitur de vino aqua non diluto, sincero, quod Hipp. 3. de morb. XV. 33. ωρατην οιδιον, vocat. Lind. Ex. VII. §. 24. Dieter. n. 33. Rhod. in Lex. Scrib.

Merycismos, μερυκισμος, vide *Ruminans*. *Ruminatio*.

Mesaraeum, mesenterium, μεσαραιον, μεσεντερειον, synonyma sunt. Ita vero vocatur corpus membranofum medium inter intestina situm habens, per quod varia vasa, arteriæ & venæ *mesaraicæ* dictæ, venæ lacteæ, lymphatica vasa, nervi quoque una cum multis glandulis feruntur, intestinis annexum; cujus pleniorum historiam vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. l. 1. Anat. c. 12.

Mesera, id est, *Turis Alexandrina*. Rul. & Iohnf.

Mesel, mesel, id est, *Stannum*. Iid.

Mesemar, vide *mismar*.

* *Mesenterica*, sunt medicamenta, quæ mesenterii morbis occurrunt; suntque vel salina, vel saponacea, vel aromatica, vel stimulantia. Nomen dicitur a μεσεντερειον, *Mesenterium*.

Mesenterion, vide *mesaraeum*.

Mesos, μεσος, nomen ventri, qui est medius inter *Cæciam* & *Aparthiam*. Gal. com. 3. de humor. t. 13.

Mesianum, μεσανιον, nomen Emplastri, quod alias *ἀνικητος* dicebatur. Autore eius fuit Crito, & describitur a Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. Vide *Anicetum*.

Mesire vocatur affectus quidam hepatis cum gravitate conjunctus, cujus signa sunt tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ. Avic. l. 3. fen. 14. tr. 3. c. 5.

Mesocolon, μεσocolον, generaliter significare videtur apud Hipp. membranam medianam quandam, vel interstitium, 6. Epid. f. 4. r. 7. Strictius vero dicitur de parte mesenterii, quæ intestina crassa, præsertim colon, annectit in dextro & sinistro latere, & parte infima recto intestino adhæret. Gal. com. add. l. Gorr. Foef. Oec. p. 408. Barth. l. 1. Anat. c. 12.

Mesocranon, μεσοκρανον, idem, quod κορυφη, vertex. Gorr.

Mesodome, μεσοδομη dicitur trabes grandior transversa, Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram transit, & alias minores trabes sustinet. Hippocrat. 4. de artic. t. 43. Foef. d. l.

Mesoglossi sunt iidem Musculi, qui alias dicuntur *Genioglossi*, Bartholin. l. 3. Anat. cap. 12. p. 549.

Mesomphalion, μεσομφαλιον, idem, quod ομφαλιος, *umbilicus*. Gorr.

Mesophryon, μεσοφρυον, dicitur Ruffo ea pars

faciei, quæ inter ambo supercilia media est, supra nasum, ad frontis finem sita, & quia depilis esse solet, Capella lepide vocavit *Glabellam*. Gorr. Dicitur alias etiam *μετωπιον*. Junge Keuchen. *ad Sammonic. p. 230.*

Mesopleurios, *μεσοπλευριος*, epitheton musculorum *Intercostalium*, *πλευρον* enim costam significat; quemadmodum & loca illa *Intercostalia* *μεσοπλευρια* vocantur, Gal. *l. 7. de Uf. P. c. 21. & l. de musc. dissect. c. 23.*

Mesopotamenon, *μεσποταμιον*, est species unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino & flore liliorum alborum parati, cujus descriptio habetur apud *Ægin. l. 7. c. 21.*

Mesor, *μέσος*. Vide *medius*.

Messis, *μήσος*, *πυρκαϊκός*, dicitur illud anni tempus, quo rustici segetem maturam metunt. Gal. *l. 1. de Antidot. c. 18. messis* quoque ab eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores, *l. 2. de San. tu. cap. 8.* Alias vocab. *messis* allegorice quandoque accipitur pro maturitatis tempore, v. g. *messis mineralium*. Th. Chym. *Vol. I. pag. 572.* & Sibold. Hemsterhuis edidit libellum, quem inscripsit: *messis Aurea Anatomica.*

Mess, id est, *lac acetosum*. *Misal*, *Mosal*. *Rul. & Johnf.*

Mestor, *μέστωρ*, dicitur *Artifex peditis*. In specie de Chirurgo usurpatur ab Hipp. *l. Mobilis. XXII. 8.* Jung. *Foef. p. 414.*

Mestos, *μεστός*, *plenus*, refertus. Hipp. *5. aph. 45.* Dieter. *n. 536.* Idem, quod *μεμεστωμένος*. Lind. *Ex. X. §. 251.*

Meta, *μεταπήρ*. Vide *Campter*.

Metabasis, *μετάβασις*, dicitur *Transitus*, vel *transgressio* Medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud, quæ debet fieri cum prudentia, non temere, aut cum violentia, uti colligitur ex Hipp. *2. aph. 51. & 52.* ubi verbum *μεταβαίνω*, *transseo*, legitur. Jung. Dieter. *n. 538.* Fere idem est, quod *μεταβλή*, *mutatio*, nisi quod hæc latiore habeat significationem.

Metabole, *μεταβολή*, idem, quod *μεταλλαγή*, significat *mutationem*. Dicitur vero in Medicina de omni generis rebus, de anni temporibus, de victu, remediis, causis morbificis &c. Vide *Foef. p. 408.* Dieter. *num. 540.* Ubi quidem in genere notandum, quod omnes *agnæ & celeres mutationes* sint vitandæ, Gal. *comm. 2. de humor. t. 29. 2. de R. V. I. A. t. 52. mutatio* a contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. Th. Ch. *Vol. V. p. 55.* Quod vero *mutatur* de specie in speciem, debet reduci in primam materiam. *Ibid. p. 543.* Crisis quoque dicitur *mutatio* re-

Tom. II.

pentina. De *mutatione* sexus pro & contra quædam proposuit *Rolfink. de part. genital. Part. I. c. 2. & 3. Vide Transmutatio.*

Metacarpion, *μετακάρπιον*, *Metacarpus*, *Postbrachiale*, dicitur pars manus extremæ media inter digitos & carpum sive brachiale, cujus interior pars dicitur *vola*, *θένερ*, *ὑπόθενερ*, exterior *dorsum*, *ἐπίθενερ*. Alii tribuunt *metacarpio* quinque ossa tertium, os pollicis quoque annumerantes; alii vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide *Barthol. Anat. l. 4. c. 1. & libell. 4. c. 20.*

Metacerasma, *μετακέρρασμα*, significat *temperatam aquæ mixturam*, estque idem, quod *κέρρασμα*, quando aqua frigida mutatur in temperatum & veluti lacteum teporem, Hippocr. *3. de R. V. I. A. t. 49.* Galen. *comm. ad h. l. Foef. 409.*

Metachorexis, *μεταχόρησις*, significat *secessionem* materiæ morbosæ in aliam partem, atque ita idem est, quod *μετάστασις*, de quo nomine p. p. Illud legitur apud Dieter. *Iatr. n. 589. p. 879.*

Metacheirixis, *μεταχείρησις*, idem, quod *χείρησις*, tractatio manualia. Vide *Cheirixis*.

Metacinema, *μετακίνημα*, dicitur *dimotio* vel *transmotio*, usurpaturque de pupillis, Hippocr. *2. Prorbet. XXIIX. 28.* Verbum etiam *μετακινέω* sumitur pro *transmutare*, proprie *transinovere*, sive loco movere, Hippocr. *l. de loc. in hom. LV. 1. seqq.* Lind. *Ex. XIII. §. 329. seqq.*

Metacondyli, *μετακόνδυλοι*, dicuntur, teste *Ruffo*, postremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii *κόνδυλοι*, & primi *metacarpio* proximi *προκόνδυλοι*. Gorr.

Metagrammatismos, *μεταγραμματισμός*, *Transliteratio*, significat *permutationem* veteris literaturæ in recentiorem. Gal. *comm. 2. de iis, q. in med. t. 23.*

Metalepticos, *μεταληπτικός*, i. e. *transumptivus* vel *translativus*, & dicitur de motu quodam, quem natura musculis quibusdam conciliavit, & similis est motui sive tensionis speciei illi, quæ a superiori laqueo *Glossocomii* perficitur. Gal. *l. 1. de V. P. c. 14. l. 6. meth. med. c. 5. ad fin.*

Metallage, *μεταλλαγή*, idem, quod *μεταβολή*. Vide *metabole*. Jung. Dieter. *n. 541.*

Metallum, *μέταλλον*, proprie dicitur corpus perfecte mixtum subterraneum durum, ponderosum, ductile, fusile, ex sulphure & Mercurio, sive aqua mercuriali constans. Plura de metallorum descriptione, generatione, principii vide apud *Cæsal. de metall. Georg. Agricol. h. t. Th. Chym. Vol. I. & seqq. passim.* Schroder. *l. 3. c. 11.* Fr. Hofm. *in Clav. ad h.*

*l. Beker. in metallurgia. Aldrov. in museo metallico, &c. Numerantur sex: Aurum, argentum, ferrum cum chalybe, stannum, cuprum, plumbum. Dantur & alia corpora, sed imperfectiora, ut cachimia, electra, de quibus suis locis, quæ vocantur commode τὰ μεταλλικά, *metallica*, Th. Chym. Vol. I. p. 588. seqq. item Mineralia. Libav. distinguit *metalla* in *Naturalia*, & *Sapientum*. Illa numerat septem, addens antea distis sex adhuc Calaeum. Hæc vocat aurum Philosophorum, argentum Philosophorum; Deinde & Mercurium Philosophorum &c. *S. A. Ch. l. 4. c. 18.* Quæ Helmontii sit de *metallis* sententia, inquiratur in Indice Operum suorum. *Metalium currens* dicitur Mercurius vivus, Rul. & Iohnf. *Metalium* strictè dictum vocatur Mixtura metallica ex cupro & stanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderosius est *metallis* simplicibus ob densitatem majorem, sed & propterea fragilius, quia flecti nec resistere nequit. Jac. le Mort. *Metallurg. contract. Chymie annexæ p. 272.**

Metallurgia vocatur pars Chymicæ inserviens subterraneorum, metallorum & mineralium præparationi & depurationi ad usum Medicum necessariam. Jac. le Mort. *Chym. Medico-Phys. c. 1. p. 2.*

Metalium ab Helmontio propria contra usum Grammaticum autoritate vocatur cum additione *primus vel masculus*, Minerale quoddam ex Mercurio & Sulphure metallicis constans, & communiter credunt esse *cinnabarin nativam*. tr. *Recepta Injecta*, in appendice. A Paracelso *Electri minoris immaturi* nomine venire scribit Iunken. *Chym. Experim. P. 1. f. 5. c. 1.*

Metamorphosis, μεταμόρφωσις. Vide *Transmutatio*. Alias vocabulum hoc Græcum sumitur pro specie generationis vel formationis animalium, quando vermibus ex ovo nascitur vel ex eruca ad perfectam magnitudinem aucta vel ex aurelia papilio, & opponitur τῇ ἐπιγενέσει, quando per partium additionem animalia nata adolefcunt. De utraque legatur Guil. Harveus de *generat. animal. Exerc. 45.* quam tamen opinionem suspectam reddit Oliger Jacobæus de *Ran. & Lacert. c. 1. p. 10. seq.*

Metapedium, μεταπέδιον, idem quod *metatarsus*, cujus ossa sunt quinque, de quibus vide Barthol. *libell. 4. An. c. 21.*

Metaphrenon, μεταφρένον, idem, quod *νῆτος*, *Dorsum*. Vide supra lit. D.

Metaporphæia, aut *metaporphæsis*, μεταπορφεία, μεταπορφώσις, est exiguorum meatuum corporis mutatio a statu p. n. ad naturalem,

& ita idem, quod μεταστροφῆσις, Gal. l. 4. *metb. med. c. 4.* Unde & curatio *metasyncretica* a Methodistis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profecissent reliqua auxilia, l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Habent autem μεταστροφῆσις facultatem præter medicamenta alia etiam plurima, ut varia gestationum genera, deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, insolatus, frictiones, psilothra, smegmata, sinapismi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut scribit Æginet. *lib. 5. c. 3. & l. 3. c. 63. & 68.* ubi Latine redditur *Recorporaticium*: Apud Dioscor. etiam complectitur μεταστροφῆσις δυνάμις virtutem ex alto evocandi, l. 4. c. 157. Jung. *foel. p. 409.* Quid Oribasius fermentum μεταστροφῆσις vocaverit fermentum antiquum, videatur l. 1. *Synops. c. 11.* allegante Velschio in *Sylloge Obs. ad Marc. Cumanii obs. LI. p. 67.*

Metapostis, μεταπτώσις, dicitur *permutatio alicujus morbi* in alium, priori cessante, sitque duplici modo, vel per ἀλλοχίαν, aut per *metastasin*. *Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem, superne deorsum, intus foras, & procul a morbi foco excluditur. *Metastasis* contrario se habet modo & periculosa. Heurn. l. 2. *Inst. Diet. n. 543.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 3. f. 2. c. 47.* Verbum est μεταπίπτω, transeo, *permutatio*, quo etiam Hippocr. in eadem significatione usus, Hipp. 1. *Protrb. sect. 1. c. 12. 27. sect. 2. c. 8. 43.*

Metastosis, μεταστόσις, *elevatus*, *sublimis*. *Ursurpatur* de diversis rebus. *Facies elevata* legitur in Hipp. l. 2. de *morb. mul. III. 2.* *Letus elatus*, vel *sublimis* l. 1. de *tit. XCIII. 15.* *Respiratio sublimis*, l. 2. *XXII. 2.* Vid. *foel. p. 409.*

Metas, id est, *pondus*, mecal, mekal. Rul. & Iohnf.

Metastasis, μεταστάσις, vide *metapostis*. Sumitur & pro solutione morbi, *z. apb. 7.* Dieter. n. 543.

Metasynopsis, μετασύνωσις. Vide *metaporphæia*.

Metatarsium, metatarsus, μετατάριον. Vide *metapedium*.

Metatbesis, μεταθῆσις, *Transpositio* Lat. dicitur. Refertur a Rolsnik. inter indicationes præservatorias, quando causa morbifica solida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere potest, *transponitur*, e. g. quando calculus vesicæ retro pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. *O. & M. M. Sp. l. 4. f. 2. c. 14.*

Μεταλα, μετέλα, vocatur Astuario & Nicolaus Myrepto *Sericum* & μεταξωτίον, *sericum*, sicut ex illis notavit Scapula in *Lexico*. Occurrit etiam in Corpore Juris l. 39. ff. de public. & vestig.

Metempsychosis, μετεψυχωσις, terminus Philosophicus potius, quam Medicus, notans *transmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonice Philosophię, de quo legatur Jul. Alex. l. 22. *Sal. cap. 7. C. Hofm. C. in Gal. LL. de V. P. n. 18. 19.*

Meteoros, μετέωρος, proprie dicitur pendulus, *suspensus*, in sublime elatus, sublimis. Usurpatur sepe ab Hipp. v. g. de hypochondriis elatis seu tumidis, 4. *aph. 73. & 5. aph. 64.* Tales etiam tumores vocantur μετεωρισμοί, quamvis & μετεωρισμοί apud eundem dicantur *agrorum surrectiones*, dum exurgendo sese atollunt & resident, *sect. 2. Progn. t. 6. & Coac. t. 493.* Porro μετέωρα quoque dicuntur πνεύματα καὶ ἰσχυματα, humores & spiritus sublatis & penduli, qui non fixi, sed ad fluxum & motum habiles atque dispositi, 4. *de R. V. I. A. t. 28.* aut humores excernendi, l. *de vet. med. XXXIV. 13.* Partes quoque solidę in aere veluti *suspense*, nec sustentate, v. gr. cubitus, l. *de fractur. t. 52.* Respiratio sublimis, πνεύμα μετέωρον, Hipp. aliquando dicta, ubi cum scapularum musculis agitatiss fit respiratio, Jul. Alex. *not. ad Gal. l. 4. de L. A. c. 8. Dieter. n. 544.* Dolores suspensi, ἀλματα μετέωρα, qui in superficie corporis fiunt, Foef. p. 410. Tropice quoque antiquis μετέωρος dicebatur *animi pendulus*, qui dubius & anceps nihil certe statuit. Galen. *cap. 4. de R. V. I. A. t. 118. & Res ipsa incerta*, μετέωρα πράγματα, quorum eventus expectatur, Foef. d. l. p. 411. μετεωρική quoque usurpatur pro ἀβελψία, *incogitantia*, quod Hipp. alibi ὑπερορῆν, q. d. supervidere. C. Hofm. *in Gal. LL. de V. P. n. 416.* Alias in Physicis *meteora* vocantur phænomena in æthere vel aere diversa, quorum alia ignita, alia aquea &c. de quibus legantur scripta Physicorum, in specie etiam Joh. Marc. Marci *Phil. Vet. rest. P. 2. sect. 5. Schr. l. 1. c. 4. de Meteoris microcosmicis* Observations in *Eph. N. Cur. A. I. Observ. 77.* Quid Paracelsus per *meteoricam sagacem* & *minorem* velit, Lector ipse colligat ex *Philos. sagac. l. 1. i. rem per meteoricam cælestem, l. 2.* Uno verbo, sunt Ænigmata Bœotica.

Meter, μήτηρ. Vide *mater*.

Metexeteros, μετέξετερος, Hipp. dicitur *alius*, aliquis, quidam, 2. *de fract. t. 18. 3. de arr. t. 59. f. 3. t. 82. 92. L. A. t. 26. Foef. d. l.*

Methe, μέθη, vide *ebrietas*, Verbum μεθύω,

inebrio. Hipp. 5. *aph. 5. Dieter. n. 524*

Methemerinos, μεθήμερινός, idem, quod μεθήμερινός, epitheton febris *quotidiane*, quæ ad integritatem non definit. Gorr.

Methodus, μέθοδος, æquivocum est in Medicina. 1. & primario sic dicitur *via & ratio*, qua quid in arte investigamus, & quæ probe sunt inventa approbamus, retinemus, exequimur, quæ minus recte redarguimus. Galen. l. 1. *Metb. med. cap. 4. Foef. pag. 401.* Jungatur Cels. Martinengus *de methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ est pars Medicinæ princeps, monstrans modum agendorum pro obtinenda sanitate; & in specie *methodus medendi*, quæ est brevis, certa & tuta via reducendi ægros ad sanitatem pristinam. Utriusque *Conservativæ & Curativæ methodi* carceres sunt Indicationes, *Dogm. Med. Gen. P. 4. c. 1. segg. Lind. Ex. II. §. 62.* Deinde abusive aut saltem *ομινομένης*, significat μέθοδος illam viam artis, quæ saltem per paucas quasdam communitates apparentes ad artis finem obrinendum nonnulli tendunt. Unde & hujusmodi Medici *methodici* dicebantur, ut & ab Autore *Ibessalo Tbessalici*, contra quos acriter pugnavit in scriptis suis Gal. Summa reprehensionis hæc esse poterit, quod scipserit, *methodicam heresin* omnia artis bona destruere, l. 2. *ad Glauc. c. 2.* Denique apud Hipp. quoque μέθοδος significat *secessum*, digressiorem, aut *transmigrationem*, l. *de septimestri partu. IV. 14.*

Methypostrosis, μεθύποστρωσις, Hippocrati *lethi substitutionem* vel *permutationem* significat, 2. *de fract. t. 64.*

Metopion, μετώπιον, nomen unguenti, estque idem, quod *Mendesium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendesium*. Descriptionem vide apud Diosc. l. 1. c. 71. Egin. l. 7. c. 20. qui ita dictum putat a *Galbano*, cujus germen μετώπιον vocatur. Occurrit & apud Hipp. l. *de Loc. in hom. XX. 6.* quamvis Foef. existimet, frequentius adhuc allegari in l. *de superfat. & libr. de morb. mul.* sub vocabulo *υσώπιον*, quod *dd. II.* aliquoties occurrit, *Oec. p. 411.*

Metopon, μετώπον, vide *Frons*. Hinc *μετωπιώδης*, dicitur ad frontem pertinens, v. g. *sudor frontis*, Hipp. l. 2. *de morb. mul. LV. 6.* & de *fascia frontis*, Gal. l. *de fasciis c. 5.*

Metra, μήτρα, Uterus, Matrix, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hystera*, *matrix*. Ita vero vocatur, quod ex ea veluti matre omnia animantia oriuntur, vel quod matres efficiat, vel quod sit mensura, μέτρον, temporis certi ad purgationes & partus. *Μήτρα* etiam in plurali pro *secundinis* ponitur. Hipp.

l. de nat. mul. XC. 1. quamvis Lind. scripserit *ὑσέρων*. Et si Gal. fides est in *exegefi Hipp.* μήτηρ idem est quod ἐπιδομῆς, quam definit, quod fit varicosus tumor testis incumbens, sed Foef. hoc loco legi mavult μήτηρ, an recte, non eloquor.

Metrenchytes, μετρηχῆτης, vocatur instrumentum & sypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum. Galen. *l. 5. meth. med. c. 5.* Ejus delineationem vide apud Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig. 2.* & modum applicandi *T. XLIII. f. 6.* Hinc & illa medicamentum liquida vocatur μετρηχῆτα, Schr. *l. 2. c. 45.* Lang. *l. 1. ep. 80.* Rolf. *O. M. M. Sp. l. 9. f. 6. c. 7.*

Metretes, μετρητής, *metreta*, id est Cadus. Vide supra. Mensura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

Metrios, μετριος, *mediocris*, τὸ μέτριον, vel μετριότης, *mediocritas*. Vide supra. Hippocr. *2. aphor. 3.* & 4. Dieter. *n. 545.*

Metroclydes, μετροκλῆδες, h. e. *Nevi materni*. Hanc Græcam vocem finxisse nobis videtur Casp. Theoph. Bierlingius in *Thesibus Medico-Practicis p. 193.* quia in nullo Lexico vel alio Autore reperire licuit. Enimvero si cuivis licebit fingere nomina, proh Deum immortalem! quanta farrago vocum inde resultabit.

Metron, μέτρον. Vide *Mensura*.

Metropolis, μητρόπολις, proprie significat arcem, castellum, urbem alicujus regionis primariam munitissimamque. Tropice usurpatur de cerebro, & de calore. Hipp. *l. de Carnib. f. de principiis, IV. 11. 12.*

Metroproptosis, μετροπρόπτωσης, id est, *procidencia uteri*. Vide *Procidencia*. Item Emplastrum μετροπρόπτωτικόν, hujus descriptio legitur in *Pharmacopœa Collegii Londinens. p. m. 394.*

Metus, φόβος, Dieter. *n. 906.* idem, quod *Timor*, Pavor, vocatur affectus quidam animi, cujus character in hoc consistit, quod fiat animæ veluti contractio, & spiritus animales a superficie corporis subito recedant, & a solitis functionum suarum muniis inhibeatantur: *Metus* cum extremus est, degenerat in desperationem. Willis *rv. An. Br. P. 1. c. 9.* & Charl. *Ex. IX. Path. §. 24.* Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. *3. a. 24.* & inter causas morborum a Rolf. *O. M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 104.* Remedia vero exhibet contra illum *l. 14. f. 3. c. 10.*

Mevium a Germanis vocari morbum Gallicum, autor est Fallop. *de Morb. Gall. c. 2.* *mevium* notare obscœnum, verum quæ Ger-

mania regio hoc termino utatur, nobis non constat.

Miasma, μίαισμα, *Inquinamentum*, idem, quod *Contagium*, de quo supra lit. C.

Mica, ψίε, ψιχίον, dicitur communiter minutissimum frustulum panis friati. Ita *mica panis albi* tosti ingreditur pulveres pepticos apud Craton. in *Consiliis* aliquoties. *Mica* vero etiam prædicatur de sabulo lucido, argenti vel auri colorem referente, vulgo *Argentum felium* dicto, in *Ephem. N. Cur. Ann. II. Obs. 78.*

Micatio, σίβη, σίβωσις, idem est quod *fulgor*, *coruscatio*, *splendor*. Hodieque tamen dicitur quoque de *sanguinis undulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum & spirituosarum cum crassioribus & passivis. Vide Charlton. *Oec. Anim. Ex. V. §. 16.*

Micha, *Michach*, i. e. *Venus*, *Cyprium*. Rul. & Iohnf.

Micleta, id est, experta, nomen est Opiatæ cujusdam, cujus descriptio habetur in *Antidotario Nicolai* apud Mesuen *Operum fol. m. 386.* & vi pollet adstringente in alvi & sanguinis fluxibus. Extat etiam in *Dispensator. Augustano.*

Microcosmetor, terminus novus a D. Dolæo fictus, denotans auram quandam diviniorem toti mundo coextensam, in prima creatione sensu donatam, & esse a spiritibus animalibus distinctum quid, illis vero uti tanquam præcipuo ejus instrumento, & in brutis solum dominari, in hominibus vero, ubi anima rationalis conjuncta est, sub hujus imperio ope spirituum animalium ejus iusta exequi, quemadmodum ita explicavit in *Encyclopedie præfatione ad Lectorem*. Sedem suam habet in cerebro, & spiritibus animalibus a sanguine nimis effervescente & scoriis sulphureis referto offensis & commotis, *microsmetor* fit *Cosmetorges*, h. e. Rex iræ, uti hoc fusius proposuit *l. 2. Encyclop. c. 2.* Vide *Cosmetorges*.

Microcosmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo* ad differentiam *macrocosmi*, seu mundi majoris. Quod epitheton valde aridet. Paracelsis & Spagyricis. Rul. & Iohnf. ita descriperunt: *microcosmus* est parvus & medius mundus inter firmamentalem & elementalem situs naturaliter, qui de utroque participat, i. e. *homo*: quia quicquid in illis realiter & actu continetur, in homine pariter habetur spiritualiter & potentia. Quo fit, ut una sit istius & eadem, quæ de illis fieri potest ac debet Anatomia Philosophica vera, non mortua cada-veris, sed viva essentialis pariter ac estata.

Prolixius hæc deducta legantur in Th. Chym. Vol. V. p. 369. & Bas Valent. *Opusc. Germ. de microcosmo*. Quamvis vero non penitus improbanda sit illa comparatio *Hominis* cum Mundo universo, & ita nomen *microcosmi* isti absque veritatis iactura tribui possit, approbante quoque inter Patres Ecclesiæ Joh. Damasceno, & allegante C. Hofm. c. in Gal. LL. de V. P. n. 157. Nihilo tamen minus merito animadverterent viri docti & Chymici periti in Paracelsi & ejus sectatores, quod Elenchum secundum quid committant, dum quod quadantenus, & per similitudinem partis cum toto dictum est, universaliter interpretantur, & essentialiter exponunt, indeque postea, utpote ex falso principio, magnificas texunt consequentias, verbis verissimis Libav. in *Exam. Philos. viv. sec. descr. Hartm. sect. 38. T. IV. Oper. p. 259*. Idem fecit Rolf. in *Chymia ad A. F. R. I. 1. c. 20. seqq.* Helmont. *tr. Invent. Tartari in morb. temerar. n. 15. seqq.* quamvis hic sibi non adeo certo confiterit. Siquidem aliis in locis, præsertim in *tr. de Magn. vuln. cur. microcosmico celo* singulares tribuat sigillandi virtutes. Alias Hominis contemplatio ex suis principiis vocatur *microcosmica scientia*, Libav. in *Typo Art. Med. Hipp. & Hermet.* T. III. *Oper. p. 123*. Præter illam significationem *microcosmus* quoque tribuitur *Lapidi Philosophico*, uti constat ex *Th. Chym. Vol. I. pag. 515*. Libav. *Apoc. Herm. Part. post. Tom. II. Op. p. 418*.

Micrologia, μικρολογία, Gal. vocatur inanis illa subtilitas vocabulorum, & est idem, quod λεπτολογία, argutiæ inanes, l. 2. *meth. med. circa fin.*

Microphthalmos, μικροφθαλμος, dicitur, qui parvis oculis præditus est.

Microorchides, μικρορχιδες, dicuntur, quibus testiculi sunt magnitudine ciceris aut fabæ, sicut e *Fideli p. 335*. notavit P. Amm. *Irenic. p. 136*.

Microscopium, μικροσκοπίον, vocatur *Conspicillum*, sive vitrum arte paratum, quo atomi visibiles quasi, & minutula etiam insecta in molem colosseam transmutantur: cujus inventor creditur Francisc. Fontana, Neapolitanus. Hujus vitri ope quamplurima antea ignota inventa & detecta sunt: unde integra *Messis Observationum microscopiarum* occurrit in *Ephem. N. Cur. A. I. Obs. 13. & A. II. Obs. 27*.

Microsphyctos, μικροσφυνκτος, cui pulsus est parvus, vel debilis. Legitur apud Dioscor. l. 5. c. 17. & allegavit Lind. *Ex. X. §. 155*.

Microsplanchnas, μικροσπλᾶγχος, vide *Pavviviſcerus*.

Microtrapezos, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui mensa & victu uritur, & opponitur gulæ, vel cupediis dedito. Linden. *Ex. XVI. §. 166*.

Mictio, μίκτης, Mictus, significat excretionem urinæ, ab ἕρσις, mingo, mejo. Hipp. 4. *aph. 83*. Dieter. n. 653. Foef. p. 469. estque vel secundum, vel præternaturalis. Ad hanc quoque pertinet *mictus sanguinis* vel *mictio cruenta*, de qua in *Practicis* plura occurrunt; præsertim apud For. l. 24. *Obs. 6. seqq.*

Micturians, ἐμπύκων, vocatur, qui libenter urinam excernere conatur, unde & somnians se reddere urinam, stragula sua permingit. Helmont. *tr. jus Duumvirat. n. 31*.

Mifres, id est, *Asphaltum*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Migrana, idem, quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modo dextram, modo sinistram ejus partem occupat, & ad suturam usque protenditur, quæ doloris interstitium est. Ita dicitur a *Grana*, quam vocem pro capite acceperunt antiqui. Keuchen. *Nat. ad Sammon. p. 92*.

Miles, στρατιώτης, quid significet, nec pueros latere potest ex vocabulario. Ad forum Medicum quoque *militēs* pertinent, dum eorum conditio miserabilis sepius est ob vivendi rationem, dum excubiis aliisque negotiis *militariis* interdum nocturne defatigari coguntur, Galen. l. de bon. & mal. succ. c. 12. hinc variis morbis gravioribus sunt obnoxii, v. g. *Catalepsi* ex nimio gelu, For. lib. 10. *Obs. 41*. *Febribus castrensibus*, & morbo Hungarico, ubi quandoque plures imperitia Chirurgorum *Empiricorum*, quam vi morbi inteteant, Lang. l. 1. in *prefat.*

Milesius, μιλῆσιος, derivativum ἀπὸ Μιλῆτε, Mileto urbe Asiæ, vel Caria celeberrimæ. Tribuitur vero Epitheton *Lane Milesie*, seu molliſſimæ apud Hipp. l. de visu II. 2. & l. de Stenilib. XI. 28.

Miliarium dicitur vas altum & angustum in balneis ad aquas calefaciendas olim usitatum. Rhod. ad Scribon. n. 60. C. Hofmann. c. ad Galen. LL. de V. P. n. 280. Lang. lib. 1. ep. 50.

Miliolum, μίλιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine & durtie granulum parvum millii referens, quod prolixius descripsit lib. de noviss. abscess. cap. 9. §. 5.

Milium, μίλιον, refertur inter semina *Cerealia* a Gal. I. de R. V. I. A. t. 18. Sed paucissimum præbet alimentum, estque magis medicamentum, quam alimentum, l. 7. de S. Fac.

Fac. b. tit. miliacei panes sunt friabiles, aridi, incommodi ad nutritionem, l. 1. de Al. fac. c. 15.

Millepedes, ὄνοι, vide Afellus.

*Milrha, milrhostis, μίλρη ἢ ὠλωσσις, idem, quod μαδάρωσις, defluvium pilorum e palpebris. Apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. in princ. legitur in Masculino οἱ μίλρη, quod alibi reperire non licuit. Perperam vero & vitiose Castellus quondam per y expressit *mylpha*, quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus in *Lexico Medico*, sive ex negligentia, sive ex ignorantia Græcæ Linguae: quis vero etiam acceperit pro medicamentis adversus defluvia capillorum, nobis non constat. Vide *madarosis*.*

*Miltos, μίλτος, dicitur Latine Rubrica, minium, inter terras refertur, vimque habet exsiccandi, detergendi, adstringendi, &c. Meminit Hipp. l. de ulcer. XIV. 5. Duæ vero leguntur Rubricæ celebriores, quarum una vocatur *μίλτος σινωπικὴ, ἢ σινωπῆς, Rubrica sinopica, aut minium sinopicum, Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. Dioscor. l. 5. c. 111. Altera μίλτος λευκὴ, Rubrica Lemnia, Gal. l. 9. de S. Fac. Est & *fabryllis*, sive *μίλτος τεκτονικὴ*, quæ inferior est *Sinopica*, Diosc. d. l. c. 112. Schroder. l. 3. c. 2. in fin. Rul. in Lex.**

Miltus, ἰκπῆτος, vide Ictis. Est & nomen piscis volantis, cuius historia cum usu habetur in Aldrov. lib. 2. de pisc. cap. 5. Chiocc. Musf. Calc. sect. 1. p. 76.

Mimo, μιμῶ, idem, quod πῖθων, πῖθωνος, Simia, animal quadrupes, digitatum, viviparum, ita dictum, quod hominis mores imitetur instar mimi, C. Hofm. C. ad Galen. LL. de V. P. n. 168. & l. 1. V. L. c. 25. Simia vero historiam & usum vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. vivip. dig. c. 5.

*Mina, μινᾶ, nomen est ponderis certi, estque duplex. Una mina Attica & Egyptia, quæ habent uncias sedecim, h. e. drachmas 128. altera Romana, quæ uncias viginti continet, Gal. l. de pond. & mens. cap. 3. Aegin. tit. eod. Plinius tamen l. 21. H. N. cap. ult. dicit, minam pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius: minam vocitant, nostrique minam dixere priores, centum hæ sunt drachmæ, citante Castell. *μινᾶ* quoque significare *μυρία*, id est, mille, ait Hesychius, allegante C. Hofm. l. 6. V. L. c. 7.*

*Minera proprie dicitur terra, sive materia, ex qua mineralia & metallica maxime fiunt, ut *minera* solis, cupri, antimonii, Schrod. l. 1. c. 2. Rul. Per translationem quoque *minera**

*vocatur materia morbifica, v. g. *minera febris*, a recentioribus passim. *Minera Philosophorum* vocatur *Lapis Philosophicus albus operis minoris*, Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 12. *Minera tropice* dicitur causa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, contradistincta vaporibus, & dividitur in animatam & inanimatam, indicatque in genere evacuationem, docente Capiaccio in *Compendio Methodi med. c. 16. seqq. p. 294. seq.* Meminit & in *prolixiori Methodo medendi c. 16. seqq. p. m. 266.* In specie de Incubi *minera* legatur idem *Pract. Med. l. 1. c. 15. p. m. 515.**

Minerale duplicem habet significationem, latam & strictam: Late sumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur sub vegetabilibus & animalibus, & dicuntur alias *res Macrocosmicæ*; quarum expositionem sub titulo *mineralogicæ* tradidit Schroder. l. 3. per tot. Junge Fr. Hofm. in *Clav. Strictæ* vero significat eas res, quæ quidem participant quadantenus de metallis; sed non sunt perfecte talia: unde & *Semimetalla* 2 quibusdam dicuntur; Schrod. d. l. c. 15. Junge Libav. T. III. Oper. Deficit autem semper aliqua ex proprietatibus metallorum. Dividuntur a nonnullis in *Majora, Media & Minora*. Th. Chym. Vol. I. p. 304. *Mineralium* originem a Sale petendam esse, quod Paracelsus ejusque asseclæ Universale vocarunt, docet Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. f. 4. in princ. p. 245. seqq.

Minerva, Ἐθνη, nomen Deæ Gentilium, quæ & Pallas dicitur. Hanc e Jovis cerebro natam esse fabulosum dixit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. dec. c. 8. Est & nomen medicamenti alicujus externi Emplastri, quo usum se scripsit Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2.

*Minister, ὑπέρητος, vocatur, qui ægris officia præstat. Dicuntur alias 1. *aph. 1. οἱ παρόντες*, quos exponit Gal. per τὰς ὑπέρητους, in comm. ad h. l. & in c. 2. in 6. Epid. t. 43.*

*Minium, μίνιον, vide Miltos. Significat Rubricam. Deinde dicitur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. l. 3. c. 13. Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* Dicitur & Crecus Saturni præcipitatus, Rul. & Johnf. Jung. Libav. S. A. Ch. l. 5. cap. 25. Verum dicitur & *Minium nativum*, quod ex lapide quodam argentæ ventis permisto fieri & a Cinnabari differre docet Diosc. l. 5. c. 109. quod Græcè *μυμῖον* vocatur. Jung. Chiocc. Musf. Calc. sect. 4. p. 464. Libav. d. l.*

Minoratio dicitur levior quædam evacuatio & mo-

& moderata, five per vomitum, quam veteres præmittere solebant in principiis morborum, etiam febrium. Gr. vocatur *σπουδαίως*, 2. de artic. 1. 51. quamvis mendose legatur *σπουδαίως*, de Antite Foel. Oecon. p. 601. Vide *Symmea*. Note minoritua evacuatione plura lege apud Lang. l. 1. ep. 39. Forest. l. 29. Observ. 12. Schol. & l. 32. O. 6. Schol. Integrum quoque de *Minoratione tractatum* olim scripsit Ludov. Panizza Venetiis excusum. *Medicamenta Minorativa* sunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id. l. 10. Observ. 15. Schol. & l. 32. O. 13. Schol.

Minuta, epitheton Febris Syncopalis acutissimæ, quæ illicet pulsus & vires prostermit, uno aut altero paroxysmo, adeo ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. Paraphr. in Avic. lib. 4. fen. 1. cap. 55. p. 275.

Minutie, *μινυτις*, circa vocabula in Medicina quidem non semper sunt attendendæ, vide *Micrologia*. Verum circa res ipsas, v. g. circa causas morborum & usum medicamentorum minime negligendæ, monente Jul. Alexandr. not. in Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

Minutio, *μινυσις*, idem, quod *Imminutio*. Vide *Meiosis*. *Imminutio* sumitur pro *Extenuatione*. 3. de iis, 9. in med. t. 25.

Minya, *μινυα*, Vide *Rubrum*.

Minythesis, *μινυθησις*, idem, quod *μινυσις*, *Imminutionem*, *Extenuationem* significat, de quibus supra. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc usurpavit, vide apud Foel. p. 415.

Mirabilis, *θαυμάσιος*, epitheton hyperbolicum nonnullis medicamentis tributum, v. g. Aqua *mirabilis* Londinens. & Langii, quarum descriptiones videantur in D. David. Spina *Manuali* p. 85. & 90.

Mirach, Arab. idem, quod *Abdomen*. Forest. l. 6. Chir. Obs. 48. Schol. Bartholin. l. 1. Anat. in proem. *mirachia* vocatur morbus, vel dolor intestinalis, qui fit ab humoribus acutis & pungitivis, vel ab apostemate *mirach*, vel mesenterii. Valesc. de Taranta Philon. Pharm. l. 4. c. 25.

Miraculum, *θαύμα*, quid significet, etiam ex aliis Lexicis notum est, videlicet id, cujus ratio, modus & causa videtur humanam rationem transcendere. Talia quoque inesse naturalibus, aliquoties Gal. docuit; præsertim circa generationem hominis & partum, ut & membra utriusque functioni inservientia. Ita osium dearticulationem quoque vocat *miraculum*, l. 1. de v. P. c. 15. in princ. *Miracula* quoque sua iactant Spagyrici, sed plerunque inepte &

miraculos. De *Miracula* libellum etiam scripsit Anglus quidam Medicus D. Bernhardus Connor, cujus supra mentio facta, sub nomine *Evangelii medici five medicine mystice*: Vide *Evangelium*, in quo *Miracula* vocavit, quæ supra naturam sunt & fiunt, suspensis pro liberrima DEI voluntate Naturæ legibus. An rem acu, quod in proverbio dicitur, tetigerit, alii nobis doctiores iudicent.

Mirmidones Paracelfo videntur esse *deliramenta*, phantasmata, *inepte speculationes*, *tr. de Surditate* §. *Processus*.

Misadir, *mixadir*, id est, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Ionf. *Misadir* volatile est, quod volat suis alis & non percipitur. Ideoque dictum est aquila propter nimiam velocitatem. *Th. Chym. Vol. V. p. 68.*

Misanthropia, *μισανθρωπία*, hoc est, *odium in homines* five fastidium conversationis humanæ. Ita vocatur a D. D. Vvedelio secundum Melancholiæ gradus, quando *μισανθρωπος* illi dicuntur, qui hominum alias amicorum & acceptorum præsentiam averfantur, unde eorum vestigia evitant, in latebras refugiunt, nulla non re territi, nec lachrymantur, nec aliorum lachrymis commoventur. *Patholog. sect. III. c. 9. p. 596.*

Miserere mei, *ἐλέησον*, barbarum nomen, denotans morbum gravissimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. *tr. de flatib. n. 28.* Lind. *Ex. IIX. §. 59.*

Miser, *miseria*, *τλήμων*, *τλημοσύνη*, vel dicitur de ægro & morbo, vel etiam de aliis concurrentibus adversitatibus. Ita Linden. dixit, *miseriam* esse incidere in manus imperiti Medici. *Ex. XII. §. 1.*

Misericordia, *ἔλεος*, inter affectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non semper Medico, præsertim Chirurgo convenit, sed potius expedit sæpe austeritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. n. 822. Alias rectissime urget Paracelsus in genere *misericordiam* in Medico, quod ægris promte suppetias eundo imitari debeat Deum, *de Caducis* §. 1. in princ.

Mismar, vel *mesemar*, dicitur *Nodus rotundus albus*, similis capiti clavi, & accidit in digitis pedum ut plurimum a percussione & post exituras, h. e. erysipelationes, inflammationes exulceratas, *Avic. l. 4. fen. 3. tr. 2. c. 14.*

Misochymicus, *μισοχυμικός*, dicitur ab Hartmanno is, qui perusalum sibi habet Chymiam non esse in Medicina necessariam, & ideo eam prosequitur *Disp. Chymico-Med. VIII. ab Henr.*

Henr. Petræo inauguraliter habita Tom. IV. oper. Hartmann. p. 5152.

Misoptochos, μισοπτοχος, i. e. odio habens pauperes. Epitheton arbritidis, quæ est Bacchi & Veneris filia, nonnisi rarissime pauperes invadens & tenuiter viventes, docente C. Rejes C. El. q. 88. n. 8. seqq.

Misos, μισος. Vide Odium.

Missæ, ænigmatice quoque translata ad mysterium Lapidis Philosophici, cujus descriptionem sub forma *Missæ* proposuisse Nicolaum Melchiorum Cibinensem testatur Libav. Tom. II. Oper. p. 350.

Missadan, est *Argentum vivum*. Ruland. & Iohnf.

Misserassi, id est, *Gypsum*. Iid.

Missio, a verbo *mitto*, pro *Emitto*, sumitur frequentissime pro *evacuatione*, si jungatur cum sanguine. *Sanguinis missio*. *Sanguis missus*. Ieslen. in pec. tract. b. tit. & alii. Veteres quoque *Missionem* vocasse humorem excrementiorum peccantium secretionem a natura factam ad hanc vel illam partem singularem quasi destinato & electivo consilio sive Critico conatu, scripsit D. D. Sthal. in *Dissert. de motu Humor. Spasmodic.* c. 10. p. 38. et eam fieri non tam pulsu, quam motu tonico spasmodico partium solidarum concurrente plausibiliter docuit.

Mistio, *mixtura*, *mistura*, μίξις, interdum etiam κράσις, late & strictè accipitur. Late pro omni accumulatione rerum diversarum & simplicium. Ita diversi pulveres, species & medicamenta simplicia solida dicuntur *misceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut transitio virtutis propriæ in alterum. *Strictè* vero significat compositionem simplicium diversorum cum unione, quemadmodum hoc ex Phycis constat. Jung. *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 383. seqq.* & *Volum. V. p. 609.* Ex hac unione oritur nova veluti qualitas & virtus composita, quæ temperamentum, κράσις, vocatur. Vide *Crafsis*. Chymici ita describunt: *Mistio* est compositio per minima undiquaque. Ejus species sunt quatuor; Inceratio, Incorporatio, Colliquatio & Confusio, Rul. & Iohnson. De his speciebus vide in suis Literis. *Misturæ* quoque vocantur certæ quædam formulæ remediorum compositorum, inter quas palmam fert *mistura simplex*, sive *Diaphoretica*, de qua in Dispensatoriis. Legatur Rolfink. *Chym. l. 4. f. 4. per tot.* Iohnf. in *Lex. lib. 2. Miscere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen. *not. ad Sammon. p. 129.*

Misy, μίσιον, metallicum recrementum dici-

tur cum chalcitide cognatum, & cum chalcitide nascitur, præterquam quod tenuiorum sit partium. Mentio fit in spuriiis *ad lib. 1. de morb. mul. Hipp. III. 5. Misy peregrinum* laudat Crito apud Gal. *l. 5. de C. M. S. L. c. 7.* Rul. & Iohnf. ita descripserunt, quod sit res metallica ex speciebus chalcanti, ex humore coagulato, ut chalcitis. Duplex habetur: *Nativum* & *factitium*. Jung. Schrod. *l. 3. c. 18.* Fr. Hofm. in *clav. Chioec. Musf. Calceol. f. 4. p. 476.* Rhod. *ad Scrib. p. 76.*

Mitella, τριψιν, idem, quod *Fascia*, qualis adhibetur ad cubitum fractum, Hippoc. *1. de artic. r. 51.*

Mithridatium, μίθριδάτιον, ita dicitur *Antidotus* a Mithridate Rege inventa & composita, qua se a venenis tutum servasse dicitur. Verum variæ ejus prostant compositiones, de quibus apud Gal. in *lib. de Antidotis*, nec non in *Dispensatoriis*. Nobis videntur, salva aliorum autoritate, quo grandiores, eo inconciniores & ineptiores formulæ. Quænam simplicissima fuerit, tradit Plin. *l. 23. c. 8.* & ex hoc Keuchen. *not. ad Sammon. p. 293.* Paracels. quemadmodum plurimis aliis terminis abusus, ita etiam huic quoque ænigmaticam & mysticam tribuens significationem, quando finxit *Mithridatium Olympi* & *Tberiacam cælestem*, i. e. *misturam sideream arcanam*, *l. 1. Philos. sagac.*

Mitigatio, παρηγορία, πράξις, idem, quod *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia, vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*. Gr. *παρηγορικὰ*, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam sunt per se, quædam per accidens talia, Gal. *l. 2. de S. Fac. c. 14.* Dicuntur & λυσιπικρα, πωσιπικρα. Ruland. & Iohnf. *Mitigativum magnum* vocat Paracels. quod ex *Sedativis Quintis essentiis* parari debet, *lib. 2. de morb. ament. c. 5.* a verbo *παρηγορέω*, de quo vide Foef. *p. 487.* & Dieter. *n. 656.*

Mitulus, mendose, pro *Myxulus*, vide infra.

Miva est nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo, vel eidem valde simile. In Officinis occurrunt *Miva Cydonior. simplex* & *compos.* de quibus vide Dispensatoria.

Mixæbria, *Mixæbrion*, μίξαιβρια, μίξαιβριον, dicitur constitutio temporis serena intermixta cum pluvii, Hippoc. *l. 1. Epid. f. 2. t. 4.* Jung. Foef. *Oec. p. 416.*

Mixopyos, μίξοπιος, pure permixtus. Dicitur de urina apud Hipp. *d. l. r. 42.*

Mixtio, *Mixtus*, *Mixtura*. Vide *Mistio*.

Mina, μινά, idem, quod *Mina*. Vide *p. 2. Mina*.

Mnasei pharmacon, *μνασει φάρμακον*, emplastrum est ab autore *Mnasea*, secundo ordine emolliens, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. Paulo aliter *Ægin.* l. 7. c. 17. *Mnaseas* autem fuit Methodicæ sectæ autor. Gal. *Introduct.* c. 4.

Mneme, *Μνημονεϊκος*, *μνημη*, *μνημοειπις*. Vide *Memoria*. *Mneme* etiam est epitheton Balsami cujusdam cephalici ex Schrodero (quamvis in illa editione, quæ mihi ad manus fuit, invenire haud potuerim) descriptio vero ejus satis proluxa videatur in D. Helf. *Iunken Corp. Pharm. Part. I. p. 194.* & in D. David de Spina *Man. Ph. Chym. p. 173.*

Mnemecephalicus, Epitheton est Balsami cujusdam destillati, ob miram & hyperbolicam virtutem, quam ipsi tribuerunt perpetuum rerum memoriam parienti, ita ut Carolum, Ducem Burgundiæ, decem millibus florenorum ab Anglo quodam Doctore emisse, scripserint. Describitur a Sennerto l. 1. *Med. Pr. p. 2. c. 5.* & Schrodero l. 2. c. 41. qui nomen hoc illi imposuit.

Mobilis, *κινητος*. Vide *Euoinetos*. *Mobile perpetuum* Drebbelii Batavi quid fuerit, videatur apud Hartmannum *Disp. Medico-Chym. VIII. Epithemate 13.*

Mochlia, *μοχλία*, *μοχλίας*, vocatur reductio ossium a loco præternaturali ad naturalem, Gal. in *Def.* Derivatur a *μοχλος*, *vestis*; unde *μόχλασις* dicitur *molitio per vestem*, Hippoc. 2. de *fract.* t. 50. & f. 3. 40. 47. 1. de *artic.* t. 21. & f. 4. t. 57. 58. *Foef. p. 418.* *μόχλιον* idem, quod *μόχλισμα*, *parvum vestem* significat. *Ægin.* l. 7. c. 107. De *Hoplomochlio*, vide supra lit. H. Hippoc. libellum Chirurgicum quoque scripsit & inscripsit *μοχλικός*, *Vestiarium*. Jung. Gal. *cap. 1. in 1. Provrbet. t. 4.*

Mochthos, *μόχθος*, idem, quod *πόνος*, *Labor*, vide *Labor*, Adjectivum *μοχθῆρες*, *laboriosus*, item *malus*, Hippoc. 2. *aph.* 27. *Dier. n. 555.*

Moderatus, *σύμμετρος*, idem, quod *μέτρος*, dicitur de omni eo, quod propriam suam naturam obtinet, quemadmodum *Immoderatus*, de omni, quod suam naturam relinquit. Gal. l. 2. de *dign. puls.* c. 3. *circa fin.*

Modiolus dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum est circumvolvenda, quam veteres Græci *κύκλισκον* vocarunt, estque duplex; unus cum clavo in medio, & *Mas* dicitur; alter sine clavo, *Fæmina*, cujus delineationem & modum applicandi vide in *Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. 3. 4. 5.* & T. XXVII. fig. 6. Vide & *Cyclifcos*. *Terebella*. *Abapriston*.

Tom. II.

Modius, *μόδιος*, mensura dicitur, continens sedecim sextarios. Gorr. Gal. l. de *pond. & mens.* c. 5. Vide *Symmetria*.

Modulatio significat exercitium vocis, quæ magis fortis percipitur & alta, unde & Græce *ἀκρόφωνος* vocatur, vide supra *Anaphonesis*. Additur vero Epitheton *Agonistica modulatio*, quæ ab *Ægineta* describitur, & prolixius a Petro Fabro *Agonisticor.* l. 1. c. 2. & 15. L. II. c. 14. 15. 18. 32. L. III. c. 8. & 10. sicut notavit Rhodius in *Dissert. de Acia p. 67.*

Modus, *τρόπος*, vocabulum multiplicem & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. in 1. *Epid. t. 1.* & *alibi*. Usitatissima significatio illa est, quando notat *conditionem*, *differentiam*, *formam*, vel certam circumscriptio-nem, indolem ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *Modus substantia*, qui nihil aliud est, quam certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura atque positura resultans. Linden. *Ex. XIII. §. 333.* Jung. *Rolfsk. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 32.* Ita *τρόπος διαίτης*, *vitæ ratio*, & *τρόπος φαρμάκων* medicamentorum *differentiæ* ac species dicuntur, Hippoc. 3. de *R. V. I. A. t. 62. l. de dec. orn. IIX. n. 11. lib. 2. Epid. f. III. 40.* quemadmodum & ratio applicandi dicitur *Modus utendi*, de quo vide Schroder. l. 1. c. 31. Imo ipsarum partium naturas diversas vocat Idem *τρόπος*, XIX. 6. De morborum *differentiis* quoque frequentissime usurpatur ab eodem, quæ loca collegit *Foef. in Occ. p. 246. seqq.* Porro sumitur etiam præ animi moribus, l. 6. *Epid. f. 6. t. 26.* pro *habitu corporis*, d. l. *sect. 2. e. 18.* Aliquando idem est, quod mensura, notante Rhod. *ad Scrib. n. 73.*

Mævor, *Μαεστία*, *λύπη*, *δυσθυμία*. Vide *Lype*, *Dystrymia*.

Mogilalos, *μογιλάλος*, vocatur, qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum *ἀγκυλογλώσσοις*, l. 14. *obs.* 30. Obiter monendum, ex ignorantia & negligentia Græcæ linguæ perperam scripta legi apud P. Zacchiam vocabula, *Molalia*, *Molilagia*, *Molilalgia* pro *Mogilalia*. *Quest. Medico-Legal. l. 2. Tit. 3. q. 9. n. 18. 19.*

Mola, *μύλη*, dictio est valde æquivoca. Proprie quid significet, ex aliis Dictionariis etiam pueris constat. Tropica in Medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum & rotundum toti genu suprapositum, Gr. *μύλη*, *μολακίς*, *ἐπιγοναίς*. Vide *Epigonatis*. 2. de ipsis dentibus molaribus, qui etiam *μύλαι*, *Molæ* vocantur, Gal. l. de *ossib.*

V

cap.

cap. 5. & l. 9. de V. P. c. 15. 2. de ipsis maxillis, quæ alias & Molæ appellatur. Linden. Ex. XI. §. 148. 150. 4. *Mola*, μάλα, vocatur caro vel massa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hippoc. l. 1. de morb. mul. XCVII. 1. & l. 2. b. t. LXII. 1. de Sterilib. XX. 2. Respondere dicitur talis *moles* ovis subventaneis gallinarum, uti volunt Castell. & Gorr. Verum Gallinæ absque coitu concipiunt talia ova; sed mulieres citra viri congressum *molam* vix aut nunquam concipiunt. Rul. ita descripsit: *Mola matricis* est abortivum quid in matre generatum. Jung. Parac. de ulcer. c. 58. Causa hujus conceptus vitiosi & abortivi haud dubie in seminis alterutrius, inprimis masculini, deficiente activitate ponenda erit. Historiam naturalem *Molarum uteri* egregie quoque conscripsit Joh. Bapt. de Lamverde in peculiari tractatu b. tit. Observationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, Ephem. Nat. Cur. & aliis. In specie de *Molis Volatilibus* in Dania haud infrequentibus legi poterunt Acta Hafniens. Vol. I. Obs. 26. pag. 56. seqq. De *Mola Philosophica* Langelotti vide Eph. N. C. A. III. Obs. 59.

Molaris, μαλικός, 1. est epitheton dentium, qui latiores & crassiores sunt reliquis. Vide Dens. *Mola*, 2. est nomen medicamenti compositi, dentium dolores mitigantis, cujus variaz formulæ leguntur apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

Moleculæ dicuntur hodiernis Philosophis & Chymicis portiones corporis naturalis, & artificialis paulo crassiores, quæ enascuntur ex combinatione atomorum vel homogenearum, vel diversarum, uti passim in eorum scriptis videre est, præsertim legi meretur libellus Anonymi Gallicus Essais d' Anatomie inscriptus, Discours premier sect. 1. in principio.

Molendensis dicitur Calor defectivus, cui opponitur vehementior, qui *Opræsis* vocatur, Th. Chym. Vol. V. pag. 433. Haud dubie debet idem esse cum μάλωσις, de quo p. p. Vide *Molynsis*.

* *Moles corporis* vox recentioribus Medicis usurpata, qua totam extensionem corporis, quæ in quibusdam locis perfecte solida, h. e. sine ullo vacuo esse potest, in aliis vero vacua, significant. Cui bono hoc Medicis scire præster V. Boerhaav. de Vir. Med.

Molestia, molestus, δυσφορία, δύσφορος. Vide *Dysphoria*.

Molga, μάλαγη, idem, quod *Salamandra*. Vide infra suo loco.

Molibano, calcham, as plumbi. Ruland. & Johanson.

Molitio, μόχλασις, in specie dicitur, quæ vestibus fit. Vide *Mochlia*.

Molitura, ἐλάθισις, ab ἐλῆσθαι, molo, significat proprie ipsam molendi actionem, quæ fit in molis, estque species tritura, quando grana rediguntur in farinam. Hinc & apud Scribon. leguntur *molita faba*, ervum *molitum*, piper &c. n. 158. seqq. Vide Lex. Rhod. Scrib. De *molitura* vide etiam Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 11. Chymice *Molere* est calcinare metalla per hydrargyrum, estque idem, quod *amalgama*. Libav. tr. de Igne natura c. 30. Lamenta quoque auri & argenti fiunt mediante *molitura*, S. Arc. Chym. l. 4. c. 10. & 11. Tropice *molere* quoque idem significat, quod coire. Rolsink. de Part. genit. P. 1. c. 1.

Mollicinus, μαλθακός, epitheton medicamentorum, quæ connatam humiditatem habent, qualis est in pinguibus singulisque oleosis medicamentis &c. Gal. lib. 4. de C. M. P. G. cap. 5.

Mollicatio, Latino-barbaris, ea paralyseos species, quæ Medicis πάρεσις, quando humor undecunque regurgitans, non ruit ad nervorum principium, sed musculus, & tendinibus nervorum se tantum insinuat. Thomas Renesius V. I. l. 2. cap. 18. *Mollicatio* in specie Ani vocatur, quando sphincter ani resolutus alvi fecibus invito etiam ægro transitum concedit, imo & procidentia ani accedit. Valesc. de Taranta Philon. Pharmac. l. 4. c. 32. p. 312.

Mollis, μαλακός, μαλθακός. Vide *Malacos*.

Mollitiorius, μαλακπιός, idem, quod *Emolliens*. Legitur apud For. lib. 3. Chir. Observ. 9. Schol.

Mollucca dicitur *Cancer*, cui amissa veteri crusta nova subit tenera. Linden. Ex. V. §. 4.

Molluscum, idem, quod μάλακον. Vide *Malacion*. Linden. d. l.

Moloch Chymicis vocatur Saturninus, sive plumbeus *Catinus*, per quem in igne fervente argentum vivum trahitur. Libav. tr. de Igne natur. c. 35. Tom. II. Oper. pag. 72.

Molochina, μάλοχιν, epitheton Emplastri cujusdam viridis, apud Galen. lib. 2. de C. M. P. G. cap. 2. fere ad fin. a μάλοχιν, quod idem est, ac μάλαχη, & significat *malvam*. Gorr.

Molochites, vide *Malachites*.

Molops, μάλωψ, proprie dicitur *vibex*, cutis fugillata ex verberibus. Transfertur tamen etiam ad maculas rubras febrium quarundam malignarum. Forest. lib. 6. Obs. 39. Schol. & h.

3. *Chirug. Obs. 9. in Sbol. marg.*

Molunie, *μολύναι*, idem, quod *μολέω*, *procedo*, venio. Legitur apud Hippoc. *Coac. t. 511.* quamvis Foel. & Iouston. in *Annot. ad b. l. de hac lectione dubitent.*

Molybarna, *μολύβδιον*, *Plumbago*, idem, quod *Galena*. Vide *Galena*, *Lithargyrium*.

Molybditis, *μολύβδιτις*, epitheton alicujus *Lithargyrii*. Vide *Lithargyros*. Gorr.

Molybdochros, & *Molybdochrus*, *μολύβδοχρῶς*, *μολύβδοχρος*, dicitur *plumbeus colore*, usurpatque de iis, qui lienosi sunt, Lang. *l. 1. ep. 11.* Legitur & apud Dioscor. *lib. 5. cap. 100.* de plumbaginis specie peiori.

Molybdosides, *μολύβδουδῆς*, *Plumbarius*, epitheton *Lapidis* sic dicti a *plumbi* similitudine, viribus iisdem præditi, quibus & *plumbi scoria*, sive recrementum. Quod vero sit, nemo veterum explicavit, Gorr. An fortassis ipsa *minera Plumbi* ita dicitur?

Molybdos, *μολύβδος*, *Plumbum*. Vocatur Metallum vilissimum, constans ex multo mercurio, sulphure indigesto, sale aluminoso, ponderosissimum, cujus historiam, preparandique varietatem ad usum Medicum vide apud Schrod. *l. 3. c. 13.* Fr. Hofmann. in *Clav. ad b. l. Rul. & Iohnf. in Lex. Jung. & alios Auctores*. Libav. Junken *Ch. Exp. Cetr. Part. I. sect. 5. c. 3. p. 414. seqq.* Apud Chymicos dicitur *Saturnus*, signoque ♄ notatur. Rolf. in *pec. disput. b. t.* Hippocrat. quoque aliquoties meminit *μολύβδα*, *plumbi*, ad usum externum in curatione polyptorum, *l. 2. de morb. XXXIII. 22. XXXIV. 9. 28-24. de sterilit. XV. 8. alibique* Foel. pag. 415.

Molynome, *Molynome*, *μολύνουμαι*, *μολύνομαι*, Hippoc. significat sensim *dispareo*, *evanesco*, & usurpatur de tumoribus, aut calore remittentibus & evanescentibus frequenter, v. gr. *l. 1. Epid. f. 2. t. 38.* quamvis in nonnullis legatur *μολυνόμενα*, aut *μολύνουμαι*, absque ratione, animadvertente Foel. *l. 2. f. II. 17. l. 7. f. 2. t. 46. l. 7.* aliquoties. Vide Foel. *d. l. pag. 423.*

Molynsis, *μολύνσις*, dicitur *imperfecta* & *insufficiens Elixatio*, ex Aristot. *l. 4. Meteor. cap. 3.* quando ob defectum caloris, aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, effectio perfecta fieri nequit. Gorr. Significat etiam *conspurationem*, iniquationem, in Lexicis Græcis. Unde & *μολύνει* dicitur *podex*, *ecu* pars, quæ semetipsam *conspurat*.

Molyza, *μολύζα*, vocatur vel *caput allii*, vel *allium simplex caput habens*, & non in plura divisum, Galen. in *Expof. voc. Hippoc.* Occurrit sæpius in Hippocrat. in *lib. de morb.*

mul. & de sterilit. quæ loca vide apud Foel. *d. l.*

* *Momentum*, quo vocabulo mechanici Medici utuntur, est vis corporum compæctita ex massa ducta in velocitatem. Hinc pater quid apud nostros significet momentum tum solidorum, tum fluidorum.

Momiscus, *μώμισκος*, dicitur Polluci pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momiscæ* etiam vocantur omnes dentes molares apud Ingrass. *comm. in Gal. l. de Ossib. pag. 140.*

Monæ, Paracelso idem, quod *Nates*, Scholiis in *Libros de Urinis in append. Tom. V.*

Monarchia, *μοναρχία*, hujus vocabuli propria significatio spectat ad Politicos. Translatum vero a Paracelso & Helmontio ad ipsam Medicinam non minus obscure, quam abusive, dum ille non modo tres *monarchias* corporum naturalium asseruit: primam *monarchiam* mundi: alteram maris: tertiam *seminæ*, *Paramir. lib. 4. & alibi sæpius*: ad quas spectant tres *monarchie* Medicinæ & medicorum, passim in scriptis, sed & non veritus est, semetipsum *monarcham* dicere illius *monarchie medicæ*, *Fragment. libri quatuor columnar. Medicinæ &c.* Hic vero similiter tres *monarchias* corporum statuit: animale, vegetabile, & mineralem, *tr. Tartarus non in potu, n. 3.*

Monas, *μονάς*, *Unitas*. Terminus Spagyricus & hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide *Theatr. Chym. Vol. II. p. 183. seq.* Vocatur & aliis *Chissus*, vel *Elixir*, quando extractæ partes ex simplici iterum copulantur, quam operationem Philosophi & Arcanorum Professores *Unitatem ex Triade*, alii *circulum ex quadrato* dicunt. Libav. *Alch. Pharm. cap. 27.*

Monedula, nomen avis, Aristoteli *λίνοε*, *Lupus*, dictæ, quæ est species *Graculi*, qui Gr. *κολοιός* in genere vocatur, cujus historiam vide in Aldrov. *l. 12. Ornith. c. 9.*

Moneves, *μονήβης*, proprie dicitur de navi, quæ uno remo constat. Tropice significat *solitarium*, & conjungitur cum *οιλερμύς*, *deserti amatore*, & tribuitur atrabiliaris, Hippoc. *Epist. ad Philopæmen. 11. 12.*

Moneta, *μνίσμα*, quid significet, alias notum est. Dicitur Galeno tessera, vel symbolon, in qualibet urbe emtionis & venditionis, *lib. 2. de diff. puls. cap. 5.* Tales metallicas *monetas* exculas cum imaginibus progressu temporis in lapides fuisse transmutatas, legitur in *Th. Chym. Vol. I. p. 496. & 556.*

Monoceros, *μονοκερῶς*, Lat. *Unicornis*, nomen

men animalis, & prominentiæ illius ossæ, quæ ex animali illo excrescere creditur, & pro singularissimo Alexipharmaco habetur. Latine *Unicornu*. Verum quantis adhuc dubiis & scrupulis implicata sit hæc de *unicornu* historia, legi poterit apud Aldrov. l. 1. de *quadruped. cap. 6.* Casp. Rejes C. *Elyf. q. 67.* Schroder. l. 5. cl. 1. n. 39. Fr. Hofmann. in *Clav. ad hunc loc.* qui existimat, *unicornu*, quod hodieque in diversis locis asservatur, esse nihil aliud, quam dentem balænæ. Verum tamen *unicornu* dari, existimat Chiocc. *Mus. Calc. sect. 6. pag. 687.* Alias datur & *unicornu fossile*, *lapis ceratites*, *ebur fossile*, estque lapis colore & levore cornu referens, interdum & forma ipsa, Schrod. l. 3. c. 8. n. 21. Fr. Hofm. *ad b. l.* Medicamentum quoque Chymicum ex auro paratum, quod alias *Manna solaris* dicitur, appellatur *unicornu solare*, Schroder. *lib. 3. cap. 9.* Iohs. *lib. 2. Lexic. Chym.* qui & ex Mynsichto *unicornu mineralis* facit mentionem.

Monocolon Paracels. videtur appellare *Intestinum cæcum*, *Paramir. lib. 3.* item *Monoculum*.

Monoculum, vide *Monocolon*. Alias *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus, vel materialiter, vel saltem virtualiter deficit. Gr. *μόνοφθαλμοι*, *μόνοφθαλμοί*, Latine etiam & quidem rectius, *unioculi*, vel *unoculi*. Hos distinctius videre minuta legitur apud C. Hofm. in *Gal. de V. P. n. 729.*

Monoemeros, *μονοήμερος*, epitheton *Collyriorum*, quæ unius diei spatio ophthalmias curare possunt. Galen. l. 4. de *C. M. S. L. c. 2.* Circa illorum usum tamen cautela opus est, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida sunt, obstruunt, densantque meatus, & si copia humoris in oculis fuerit, in causa sunt plerumque, ut tunica *καραπινιδής* rumpatur. Gorr. *Cast.*

Monomachia, *μονομαχία*, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Intestinum cæcum* in spuris Galeni l. de *Compag. membr. sive de nat. hum.*

Monomelon, *μονομήλον*, est nomen *Collyrii monomēlous*, ita dicti, quod unica *specilli*, Gr. *μόλη* vocati, inductione oculorum inflammationi medeatur, ejus descriptio habetur in Actio. Gorræus.

Mononycha, *μονόπυχα*. Vide *Monycha*.

Monopragia, idem, quod *Hemicrania*. Valsc. de *Tarant. Philon. l. 1. c. 7.*

Monophagia, *μονοφαγία*, vocatur, quando quis solus comedit, mos *Dynastis* familiaris.

Differt a *μὴ σίτῃ*, C. Hofmann. *ad Gal. LL. de V. P. num. 506.*

Monorchis, *μόνορχις*, qui unum habet testiculum. Rolf. de *part. genital. Part. 1. cap. 11.* Interdum autem ad tempus pubertatis saltem sunt *μόνορχις*, postea vero prorumpit alter quoque testicularis, qualis historia D. Brechtfeld observata legitur in *Act. Hafn. Vol. 1. Obs. 106. p. 197.*

Monostia, *μόνοστια*, dicitur, quando quis semel tantum de die cibum capit, a verbo *μόνοστιον*, idque de *cæna* intelligendum esse, patet ex opposito *ἀσπῆ*, *prandere*, l. de *veter. medic. XIX. 4. 6. 12. 13.* Meminit & Hippocr. illius verbi 2. de *R. V. l. A. r. 20. & f. 2. r. 22. 27. l. 3. de diet. III. 2.*

Monoxylon, *μόνοξύλον*, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata, *parata*. Occurrit apud Hipp. l. de *A. L. & Ag. XXXVII. 7.*

Mons, ὄρος, hujus vocis significatio ex aliis quoque Dictionariis nota est. Ad Medicinam tamen spectat ejus quoque consideratio, cum propter subjectum, tum propter mediam medicam. Ita *montes*, nisi peculiaris peccet aeris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præ se ferunt, Helm. tr. *Mons Domini in fin.* Quod si tamen a Septentrione regioni adjacent, in his aquilones veluti perturbant, ac morbos faciunt, Hippoc. l. 2. de *diet. II. 11. 12.* Jung. l. de *A. L. & Ag. LV. 3. seqq.* Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro *salubrioribus* ut plurimum. Gal. in *LL. de Al. fac. & de atten. victu.* *Mons Siliceus* Helmontio dicitur solea, stratum, sive terræ intercapedo, in qua saxa, lapides, ac mineralia universa ortum suum ex aqua desumunt, tr. de *Lithias. c. 1. n. 7.* Junge tr. *Ferra, n. 4.* Per metaphoram pars superior externa pudendi muliebris vocatur *Mons Veneris* Rolf. de *part. gen. P. II. c. 35.* Ita protuberantiæ musculosæ in vola manus a Chiromantis vocatur *Montes*. Quid per *Montes Philosophorum* Spagyricorum sit intelligendum, lector harioletur ipse e *Th. Chym. Vol. VI. pag. 550.* Libav. scribit, *Montibus* comparari *alembicos*, & superiorem partem sublimatorii. *Tom. II. Oper. pag. 247.*

Monstratio, δῆξις, idem, quod *Demonstratio*. Hæc si ocularis fuerit, interdum plus præstat, quam præcepta, præsertim in Chirurgicis, argumento Gal. c. 4. de *artic. t. 47.*

Monstrum, τέρας, quid significet, e Phisicis petendum. Est enim nihil aliud, quam erratum naturæ, sive effectus naturalis, a solita & recta dispositione specifica degenerans.

Rul. videtur strictius accepisse, quando descripsit *monstra* per orta quædam præter naturam animantia, quæ cælum excludit ovo suæ putrefactionis, illicitæ ac nefandæ commixtionis. Variorum *monstrorum* observationes peccantur ex earundem Scriptoribus, v. g. Schenckio, *Epibemerid. Nar. Curios. C. Rejes C. El. g. 45. &c.*

Montanus, *ἄρειος*. Vide *Mons*.

Monticola, *ὄρειος*, idem, quod *Montanus*, dicitur de iis, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus, v. gr. *Aves monticolæ*. Galen. *l. 4. de san. tu. c. 4.*

Montifringilla, *ὄρειοπτερος*, nomen aviculæ montanæ, cujus historiam tradit Aldrovand. *lib. 18. Ornith. cap. 7.* Hic loci sub finem autumnii copiosissimæ capiuntur, & in mensa apponuntur.

Monycha, *μόνυχα*, contracte pro *μόνονυχα*, h. e. *μόνον ὄνυχα* habentia, dicuntur animalia solidam unguam unicam habentia, uti sunt equi. Latine *Solipeda*, aut *solunguia*, sive *solidunguia*. Hippoc. *l. de artic. t. 28.* Galen. *in comm. ad h. l. Foef. p. 423.*

Mora, *διαιρέσις*, vide *Diatrise*. *Mora* illicita ignavorum est. Linden. *Ex. VI. §. 15.* *Mora* quoque dicitur id, quod Hippoc. Gr. vocat *τρίβος*, i. e. attritionem, h. e. callo obduratam partem, & longiori attritione, sumiturque pro ipso callo, *l. de artic. t. 21.* Galen. *in comm. ad h. l. Foef. pag. 822.* Ita quoque accepisse videtur Paracels. quando *Moram* inter symptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis, *l. 5. de sympt. var. morb. Gallic. c. 9.*

Morbidus, *Morbosus*, *νεσπρός*, *νοσώδης*, idem quod *Valetudinarius*, dicitur partim de eo, qui actu egrotat, partim etiam, qui ad morbosam dispositionem inclinat. Vide Dieter. *num. 575. 577.*

Morbilli, nomen a recentioribus inventum, q. d. *Parvus morbus*, vel parva pestis, significat minutissimas pustulas, cum maculis rubentibus, aut quandoque purpureis aut livescentibus obortas a sanguinis portionibus tenuioribus, ichorescentibus, a prima nativitate delitescentibus, scærenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum historiam ex recentioribus optime descripsit Vvillis *de febr. c. 15.* Jung. Fr. Piens *b. t. Part. Sp. c. 8.* An veteribus fuerint cogniti *Morbilli*, non mihi videtur questio tanti momenti, quanti olim habita. Quidni enim sub nomine *ἐκδυμάτις*, vel *ἐξωθημάτων*? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares, quamvis nec a-

dultos immunes esse experientia hoc ipso tempore, quo hæc scripti, testetur in vicinia. Rul. Dorn. Johnf. confuse descripserunt. *Morbilli* sunt pustulæ Venereæ: item puerorum albe vari, ecchymata, pituitæ eruptiones, ecchymata.

Morbus, *νόσος*, *νῆσος*, *νόσημα*, terminus in Medicina adeo frequens, & notus, ut vix ac ne vix quidem ullus alius sit frequentior. Generaliter significat omne id, quicquid homini molestiam affert. Hippocr. *l. de flatib. II. 8.* quam etiam calculo suo comprobatur Linden. *Ex. XV. §. 79. 80.* Specialiter vero & accuratius describitur, quod sit dispositio p. n. sive status p. n. corporis humani, & eisdem partium, a quo actio primum læditur, Gal. *l. de diff. sympt. c. 1. & l. de diff. morb. c. 7.* quam definitionem expositam clarius reperies in nostris *Dogm. Med. Gen. P. II. c. 2. dogm. 1. 2. seqq. pag. 110. seqq.* Plura qui desiderat de notione *Morbi*, videat Casp. Hofmann. *Montani*, aliorumque scripta, jungatque Dieter. *num. 576.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 2. f. 2. c. 8. & 9.* Ita & *morborum* differentias essentialia, accidentalia, & speciales denominationes vide passim in scriptis Medicis, præsertim Sennert. & Ionsen. *in Syntagm. Med. Pract.*

Mordax, *Mordicans*, *Mordicatio*, *δακνός*, *δακνων*, *δξίς*. Vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem, quod *Picans*. Vide infra *Picans*.

Mordilapides, Græce dici possent *διακλιθί*, vocantur pisciculi quidam, suntque species *Fundulorum*, sed vilior. Meminit Jul. Alex. *l. 15. Sal. c. 7.*

Mores, *ἠθῆ*. Vide *Mos*.

Moretarium, idem, quod *Mortarium*. Rhod. *in Lex. Scrib. p. 411.*

Moretus, *Moretum*, dicitur species Julepi, estque potius genus ex aromaticis, aliisque confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo, vel syrupo. In specie vero ita vocatur a *Moris*, vel *Diamoro* ingrediente. Schroder. *l. 2. c. 64.*

Morgagna, licet proprie non sit terminus Medicus, quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inserere; Denotat autem mirabile quoddam phasma specularium observatum ab Athanas. Kirchero in litore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci *in Phil. Ver. Rest. P. III. sect. 6. subsect. 3. p. 283. seqq.*

Moria, *μωρία*, idem, quod *μάρως*. Vide *Fatuitas*.

Morion, *μωρίον*, *Particula*. Sumitur tamen sæpe pro *Parte* in genere. Vide *Meras*.

Mormyros, μωρμύρος, vocatur piscis quidam marinus, cujus historiam cum usu in cibis exhibet Aldrov. l. 2. de pisc. c. 19. Dicitur & μωρμύλλος.

Moro, morus, vocatur apostema carnis, ad similitudinem mori. Rul. Dorn. & Iohnf.

Morochebros, μωροχθός, μωροχός, Gal. l. 9. de S. F. Dicitur Lapis quidam mollior, candidus, ita, ut eo lineæ ducantur, cujus descriptionem tradit Dioscor. l. 5. c. 152. ubi & *Galaxiam*, ut & *Leucographida* appellari docet, quamvis ipse de Galactite seorsim egerit. Jung. Chio. c. Musf. Calceol. f. 3. pag. 275. seqq. Schroderus *Osteocolia* hoc nomen ex Matthiolo attribuit, lib. 3. cap. 8. num. 15. Nasci in Saxonia, præcipue Hildesheimii, testatur Rul. in Lex.

Morosis, μωροσις, *Moria*, μωροία. Vide *Fauzitas*.

Morosus, μωρός. Vide *Dysanios*.

Moroxus, μωροχός, idem, quod *Morochebros*, de quo supra.

Morphæa, *Morphea*, species *Lepræ*, *Albæ* non absimilis, Dorn. Rul. & Johnson. Idem, quod *Alphus*. Vide supra lit. A. *Morphæa* differt a *lepra*, quod hæc sit in carne, illa vero in cute. Forest. lib. 5. Obs. Chir. 2. Schol.

Morpho, μωρφή, significat *formam*, præsertim externam & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μωρνον, nomen avis, ad *Aquilas* pertinent, quæ & *Anaticida*, *Clangos*, *Planagos*, dicitur, cujus historiam tradit Aldrov. l. 2. Ornith. c. 8. & 9.

Morpiones vocantur *Pediculi illi lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalem, aliquando & sub axillis enati. Legitur apud Aldrovand. de insect. lib. 5. cap. 4. p. m. 544. & Rolf. de Part. genital. Part. II. c. 34. p. m. 185.

Mors, θάνατος, quid significet, e *Physicis* constat, videlicet dissolutionem animæ & corporis in animalibus. Nec male *mors* describitur, quod sit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi, Diet. Iatr. num. 384. Item omnimoda naturæ prostratio, Gal. l. 3. de cris. c. 5. Paracel vocat *mortem* ultimam materiam morbi. Estque duplex: lenta, & violenta. *Mors Chymistica* dicitur corruptio artificialis corporum infensorum, consistens in separatione spirituum & animarum eorundem in sui ternarii ad unitatis reductionem, h. e. ad potiore vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam a natura prius habebant, uti describitur in Th. Ch. Vol. I. p.

360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod sit in Medici potestate, rectissime negat C. Rejes Camp. El. 9. 26. n. 4. & 6. Idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat, q. 11.

Morfellus, *morsulus*, terminus Pharmaceuticus, significans genus medicamenti siccum saccharatum, quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Pasta Regia* vocatur, item *Tabula*, vel *Tabulatum*, Descriptionem pete ex Vveker. Antidot. Gen. l. 1. c. 42. P. Morell. de form. remed. l. 1. sect. 3. c. 1. seqq. Schrod. l. 2. c. 69.

Morsus, *Morsura*, Ardoyn. l. 5. de Venen. c. 1. seqq. θῆξις, θύξις, θύξις, vide *Dognos*, Proprie significat solutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impressionem. Huc pertinent *Morsus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero usurpatur de omni dolore acerbiori, Rhod. in Lexic. Scribon. p. 411. *Morsifuncula* diminutivum est, & sumitur de dolore dentium infantili, Græce ἰδαξίμος. Dieter. n. 597.

Mortalis dupliciter sumitur: 1. subjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti subiectum est. In specie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *Mortales*, Gr. θνητοί. 2. significative, & effective, Gr. θανατικός, & ita idem est, quod *Lethalis*. Vide *Funeustus*.

Mortariolum, ὄλκιος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes sunt infixi, Gr. βέδωξις alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præsepia*, *Mortariola*, Barthol. libell. 4. Anat. c. 9. *Mortariolum* quoque est modiolus catillorum cinereoformandorum, in lati circuli modum, vel pertusi catini ex orichalco plerumque factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgo *Monachus*) quæ est pistillum cum tubere rotundo, ex basi lata media prominente, cuius incussu catilli fovea formetur. Sed ad catillos majores, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & conveniente pila foveam producimus. Rul. & Iohnf.

Mortarium, ὄλιος, instrumentum & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis usitatum, in quo res cum pila vel pistillo tunduntur, aut teruntur, Rhod. ad Scribon. n. 111. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. Meminit Gal. l. 1. de antid. c. 15. & alibi. *Plumbei mortarii* usus esse solet ad unguenta & emplastra conficienda, ulceribus malignis & cancerosis accommodata, quia plumbum argenti vivi est particeps, Lang. l. 2. ep. 47. Legitur & *Mortarium* Rhod. in Lex. Scrib. p. 411. Alias Græcum ὄλιος etiam trun-

eum corporis, h. 2. totum illud, quod est a cervice ad coxendicem, notat, in qua significatione videtur usurpasse Moschion. *l. de morb. mul. c. 79.* Interpres Alzaharavii *Mortarium* quoque vocavit os cribiforme, notante C. V. Schneid. *de Catarrh. l. 1. f. 2. c. 1. p. 152.*

Mortiferus, idem, quod *Lethalis*, *Funestus*, *νεκρωδης*, *θανατωδης*. Ita *facies Hippocratica* vocatur *Mortifera*. Gal. *1. prognost. t. 7. c. 8.*

Mortificatio, *νεκρωσις*, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio, qualis contingit in sphacelo post gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Forest. *l. 1. Chirurg. obs. 13. Schol.*

Morum, Pathologica significatione, idem est, quod *Thymus*, vel ei similis affectus, videlicet ruber, cruentusque tumor, *Morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri & feminae, post concubitum aut deambulationes, juxta nonnullos etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. gr. in facie & sede obortus, Ingrass. *com. ad Avicenn. de tum. p. n. p. 264.* Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alcubse* vocatur, Gr. *παλαρῆτης*, habeturque pro morbo in numero, cum sit caro inollis interiori palpebrae adveniens, unde & sanguis rubens, niger & viridis emanat, quemadmodum descripsit Joh. Stephan. *Papaphr. ad Avic. lib. 3. fen. 3. c. 19. p. 176.* Vide *Pladavotes*.

Mos, *ἦθος*, *ἥθος*, accipitur vel de animi proprietatibus; Ita Galen. libellum scripsit, quod animi *mores* sequantur temperamentum corporis. Et hujusmodi *mores* prope Medico sunt observandi, Gal. *c. 3. in 1. Epid. t. 1. c. alibi*: Vel de consuetudine, vide *Esbor*, Dieter. *n. 238.* Vel de certo modo alicujus rei. Ita *Mos morbi* dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus sit. Gal. *l. 1. de cris. c. 3.* Vel etiam comparativam habet significationem, & ponitur pro *veluti*, v. g. *More farinae*, emplastri, pultis, Scrib. *n. 44. 189. 224.* Rhod. *in Lexic. Mos* idem est, quod *myera*, Ruland. & Johnson. *Lexic.*

Mofa dicitur edulium & pulmentum ustratissimum in Germania ex farina triticea, vel zea paratum cum lacte, qua non solum rustici utuntur, sed & pene omnes matres & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tensione & epilepsiae periculo, rectissime animadvertente & reprobante Jul. Alex. *l. 8. Sal. c. 10. c. not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 5.* *Mofa* alias Anglis dicitur fun-

gi quoddam genus instar paludis, admodum adstringens & pinguis, qui pro cespitibus comburendis laterum figura abscessis & sole siccatis inservit. Plura vide in Oldenburg. *Act. Philos. Anno 1669. m. Novembr.*

Mosch, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiariora *vasa rosifera* ipsum rem corpus subeuntia, quae Bilsius primum se observasse gloriatus fuit, quamvis nemini adhuc demonstraverit, nec alii ante & post illum observare eadem potuerint, teste D. D. Bohnio *Exerc. Physiol. XIII. §. 5. c. 6.*

Moschelinum, *μοσχελαιον*, appellatur a Nicolao Alexandrino oleum quoddam compositum Aromaticum, & nervoso generi maxime conveniens, quod etiam ingreditur Unguentum *Aregon* in *Dispensatoriis*. Ita vero dicitur a *Moscho*, qui in magna quantitate reliquis speciebus additur & basin constitueret videtur.

Moschus, *μόσχος*, quam certum est, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, sive materia fragrantissima a quodam animali Indiae proveniens; tam incertum est adhuc, quale illud sit animal, & quomodo generetur in illo *Moschus*, aut quomodo colligatur & praeparetur. Quamplures sunt, qui *Capram sylvestrem Moschion*, *μόσχιον*, propterea dictam, sive *Dorcadem Moschi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. *lib. 1. de quadrup. bisulc. c. 19. 20.* Chiocc. *Mus. Calceol. f. 6. p. 661.* Schrod. *l. 5. cl. 11 n. 27.* Alii vero illud impugnant, inter quos non modo Amatus Lusitanus, verum etiam ex novissimis Fr. Hofmannus in *Clav. ad d. Schr. loc.* ubi prolixè reperies *Moschi* ortum & historiam, quae omnia exscribere non concedit angustia chartae. In *Actis Philos. Oldenburgii Anno 1666. m. Jun.* ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curiosorum legitur, *Moschum* nihil aliud esse, quam testiculos animalis cervi similis reperti in provincia Honan, eumque bonum & haud mixtum vendi in Nankin & Pekin. Alia de *Moschi* origine & constitutione rursus leguntur in *Act. Hafniens. Vol. I. Obs. 58. p. 116.* Nobis libet hac in re dubia *ἠνέχων*, cum destituamur propria experientia. Satis sit nobis scire, quod ejus vis medica sit insignis in reficiendis spiritibus vitalibus & animalibus; quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur praeter dictos Autores etiam Casp. Rejes *C. El. q. 84.* Quae *Moschum* redolent, dicuntur *moschata*. Ita in officinis occurrunt *Trochisci Galliae Moschatae*, *Aliptae Moschatae*. Inter vegetabilia simplicia *Geranium moschatum*,

eum, *Scabiosa moschata*, &c. Cur vero nux myristica, sive nucleus interior nucis Indicæ Moschata dicatur, non est hujus loci, de cujus usu Medico videatur inter alios Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. sect. 3. cap. 1. p. 162.* Paracelsus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis, unde *Coticam Moscharam*, *Zibethinam* commentus est, *Paragrani*, *Tr. 1. & 2.* quamvis non satis explicet, quid velit per illam intellectum. *μύσχος* etiam *Vitulum* significat, de quo infra.

Mosquite Lusitanis dicitur sudamina sive papule rubentes & aliquantum asperæ, notante Bontio, *Meth. med. morbis externis in India cap. 18.*

Mosyllon, *μόσυλλον*, epitheton *Cinnamomi optimi*, cujus descriptionem vid. ap. Gal. *l. de Theriac. ad Pison. c. 12.*

Mosacilla, *μύσχος*, vide *Cincksis*. Adde Schröder. *l. 5. cl. 2. n. 59.*

Motos, *μωτός*. Vide *Linamentum*.

Motus, *κίνησις*, vocabulum latissimæ significationis. 1. Physiologicè complectitur omnes functionum & mutationum species, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*, ad quem etiam pertinet *Motus Tonicus*, de quo videatur infra in *Tenor*. Hinc divisio in *motus naturales*, *animales*, & *spontaneos* occurrit passim apud Galenum, & alios. Prædicatur & de partibus solidis & humoribus, & spiritibus. 2. Pathologicè de morbis quoque dicitur *motus*, & pertinet ad differentias accidentales, de quo vide *Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. dogm. 9. p. 157. seqq.* Ita dantur & *motus animales* diversimode præternaturales, v. g. *Convulsivi*, sive *Clonici*, *Tremor*, *Palpitatio*, &c. *Motus* quoque corporis localis excessivus, violentus, aut deficiens pertinet inter causas morbificas, noxam variam inferens, uti patet ex Charlton. *Ex. Pathol. VII. Hildan. Ep. 92. Rolink. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 53.* Ita quoque de humoribus ipsis sæpe occurrit, quod *moveantur*, sive *motus* humorum vitiosi duntur. Curative Hipp. sæpe usurpavit *τὸ κινεῖν*, *moveere*, pro evacuatione aliqua insigni in apherismis & alibi. Vide Foel. pag. 338. Dieter. n. 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere non est nostri instituti.

Moxa denotat medicamentum quoddam causticum actuale, potissimum in arthritide laudatum, quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepsia, mania, asthma convulsivo commendaverit ejus usum, Estque lanugo quæ-

dam levissima siccissimaque ex contritione plantæ alicujus exsiccate, quæ vel *Artemisia* nostra est, vel ei consimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex *India* allatam expetunt, ab illa, quæ ex *Artemisia* paratur, plane nihil differentem, *l. 2. Encycloped. c. 2. Videatur & Historia Moxæ* a Michael. Bern. Valentino *ad D. D. Andr. Cleierum perscripta.*

Mucago, vide *Mucilago*.

Mucharum, *mucarum*, vocabulum est barbarum, significans vel *infusionem rosarum*, cum aqua fervente factam & aliquoties iteratam, vel *infusionem* ejusmodi cum saccharo in consistentiam *syrupi* redactam & coctam. Estque duplex: *Perfectum* & *Imperfectum*. Ex *imperfecto*, qui ex duabus saltem infusionibus constat fit *Syrupus Rosarum simplex*. Ex *perfecto*, hoc est ex multis infusionibus, fit *Syrupus rosatus solutivus simplex*, videlicet sine additione aliorum simplicium Purgantium, v. g. *Rhabarb. Agaric. &c. Hildan. Cent. 6. obs. 29.* In Dispensatoriis occurrit descriptio *Mucharum perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compositum*, *l. 3. ep. 1. c. 4.* Libavii conjectura saltem est ingeniosa, quod *muchara* videtur dicta *δὲν τὰ μύχρα*, quod significat intimum locum, *penetrabile*, & *ἀρρωματὸν τὸ ὑψὸν*, quasi sit arcanum exaltatum frequentibus infusionibus. *Alchym. Pharm. c. 24. fin.*

Mucilaginosus quid significet ex seq. vocabulo facile constabit, nimirum omne id, quod viscosam & glutinosam obtinet consistentiam. In specie vero hodieque est epitheton quarundam glandularum intra spinæ vertebrae sitarum, de quarum usu videantur *Acta Erudit. Lips. de A. 1699.*

Mucilago, item *mucago*, vocatur liquor viscosus & glutinosus. Estque triplex: naturalis, præternaturalis, & artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritivus*, quemadmodum & *Langius* liquorem articularum vocat *Mucilaginem*, *lib. 1. ep. 3.* item *Mucus intestinalium*, *Barthol. l. 1. Anat. c. 10.* Ad secundam *Mucilago Tartarea*, ex qua *Tartarus* in urinis generatur, de qua sæpius *Paracels.* meminit in *Tract. de Urinis*, & *alibi*. Ad tertiam *Extractæ Mucilagine* ex seminibus, v. g. *Psyllii*, *Galen. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Cedoniorum*, &c.

Mucocarnæus, dicitur *Abscessus* quidam, Gr. *μυσοσάρκομαξ*, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucosa materia concretus. Describitur a M. Aur. Severin. *l. de noviss. observ. abscess. c. 3.* Jung. Mart. Bogdan. *Observ. Med. 6. vulvo Lyseri Anatom. addita p. 215.*

Mucor, idem, quod *mucus*, *mucosus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, nisi quod *mucus* & *muci* accipi usitatius soleat de excrementitio humore viscido, qualis est, qui a capite destillat in coryza, gravedine, alitque catarrhis, Galen. l. 2. de nat. fac. 9. Gr. βλεννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. latr. n. 558.

Mucosus, μωξώδης, speciale est epitheton glandularum binarum novarum a Guilielmo Cuvper Chirurgo Londinensi repertarum in membro virili, quarum delineatio exhibetur in *Actis Eruditor. Lips. Anni 1702. m. Novemb. p. 499. seq.*

Mucro, αἰχμή, πᾶσι δὲ, proprie significat cuspidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat spatii. Gal. l. 2. de H. & Pl. dec. c. 4. Gr. dicitur κορυφή.

Mucronatus, epitheton Cartilaginis in pectore, quæ & *Ensisformis*, Gr. ξιφοειδής dicitur. Vide *Cartilago ensiformis*.

Mucus, vide p. a. *Mucor*.

Mugil, κέφαλον. Vide *Cephalos*.

Mugilus, μύκητος, dicitur vox & sonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non est veritus ad sonum gravio-rem & protractum, quem ægri sub initium apoplexiæ edunt, veluti suspirium intensius & per majorem copiam inspirati aeris factum, tract. de morb. cap. in Opusc. Medicis p. 441.

Mulle dicuntur pustule, ex frigore vel calore ortæ. Dorn. in *Diction. Ruland. & Iohnf. in Lex.*

Mulieris, mulier, γυναῖκίς, γυνή. Vide *Gynæceia*, *Gyne*. Chymici mulierem vocant Mercurium, sive argentum vivum, quemadmodum sulphur maritum *Th. Chym. Vol. IV. p. 179. Libav. Tom. II. oper. p. 395.*

Mullus, τρίγλη, vocatur piscis marinus, vel potius littoralis, squamosus, de quo Gal. l. 3. de Al. fac. c. 17. item l. 11. de S. Fac. §. *Diaco marinus*. Jul. Al. l. 14. *Sal. c. 6.* Prolixiorem vero ejus historiam tradit Aldrov. l. de Pisc. c. 1.

Mulsa, *mulsam*, ὑπόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

Multiparus, πολυπικίς, epitheton animalium, multos fœtus gignentium. An scœmina etiam possit esse πολυπικίς, ventilavit P. Ammann. in *Irenico* p. 49. Eadem sunt, quæ πολυπαραμικίς, sive multo semine prædita. C. Hof. in *Gal. de V. P. n. 1044.*

Multipede, πολύποδες, idem, quod *millepede*, insecta, quæ alias *Aselli* dicuntur, *Tom. II.*

ἐπιπικίς. Vide *Asellus*.

Multiplicatio, πολλαπλασιασμός, præter vulgarem & generalem significationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri & propagari, frequenter usurpatur a Spagyricis, præsertim in negotio Lapidis Philosophici, quamvis diversæ occurrant descriptiones, v. gr. *Multiplicatio* nihil aliud est, quam evacuationum reiteratio, continuatioque, *Th. Chym. Vol. I. p. 294.* *Multiplicatio* est evacuata rei super terram suam reductio, ut munditiæ spiritus oriatur, *d. l. pag. 313. 447.* *Multiplicatio* est res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam est ignis, qui excitatus nunquam moritur, sed semper tecum habitat, cujus una scintilla potest excitare plus ignis in virtute multiplicati, *Vol. II. p. 116.* Modos multiplicandi in lapide vide *Vol. III. pag. 38. 397. Vol. IV. p. 408. Vol. VI. p. 150. 429. 554.* Jung. *Libav. Tom. II. Oper. p. 360. 409. 418. 441.*

Multitudo, πλήθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra suo loco.

Mulus, *mula*, ἡμίονος, ἀσράβη, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex asini coitu; quamvis & ex asina & equo, item ex onagro & equa generari possint. Historiam *muli* utriusque lexus prolixè tradit cum usu Aldrov. l. 1. de quadrup. c. 4. Usus docet Schrod. l. 5. cl. 1. n. 28. *Mulam* recens ex equa natam alia mula gravidam recenset ex Nieremberg. C. Rejes C. El. q. 36. n. 28. & ex hoc Eph. N. C. A. I. O. 36. Paracelso *mulus* quoque significat morbum Gallicum, l. 3. *Chirurg. magne*, c. 1.

Mumia vocabulum est Arabicum vel Persicum, sed hodieque variæ significationis. Vel enim significat *Pissaphaltum*, aut liquamen quoddam, in sepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos servata fuerunt: vel ipsum cadaver humanum ita conditum, & sub arena solis torrefactum. Imo non solum caro humana siccata, & condita, sed & quævis alia occisa vim sanandi habens, sic condita quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l.* (qui rectissime judicavit, nos optima ratione posse carere hoc medicamento suspecto & nauseabundo) *Chioce. Mus. Calc. f. 6. p. 696.* Rul. & Iohnf. l. 2. Beker. *Microc. Med. l. 2. c. 6.* & novissime Dn. Wurfbaïn. *Disp. de Medic. ex homine desumptis*. Egregie quoque de *mumie* variis significationibus & parandi modis differuit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. I. sect. 2. c. 4. p. 116.*

segg. Paracell. tamen & Helmontius (quos alii postea secuti sunt) ad alia quoque transferunt hoc vocabulum . Ita *mumia medullæ*, vel de medullis, sunt ossium ipsæ medullæ . *Mumia elementorum* est balsamus elementorum externorum . *Mumia transmarina* dicitur *manna* . *Mumia versa*, liquor *mumie*, Rul. & Iohnf. d. l. *Mumia Satyrii* est medicamentum ex Satyrio paratum, cujus descriptionem tradidit Casp. Rejes C. El. q. 44. n. 10. De *Mumia Hermetica* Ch. Ad. Balduini *Inventum IX. in Hermeto Ejusdem* curiose legatur . *Mumia* quoque dicitur halitus hominis sani mane ore aqua bene mundato in phialam vitream fortiter inspirando immisus, & per antiperistasin frigoris in aquam solutus. Rolsink. CH. I. A. F. R. l. 3. sect. 1. art. 1. c. 7. Singularissima vero significatio hæc est, quando *mumia* describitur, quod sit substantia corporis tenuissima, spiritualis, atherea, cuique pro natura & specie sua ingenta, in morte, & post mortem aliquatenus permanens, cum affectionum, tum virtutum ejusdem intimarum & propriissimarum plurimum abundans, indeque cum suimet, tum proprietatum ejus rite extractæ transplantationis medio mire fecunda, ad eum finem, ut vel in suo, vel in alieno subiecto, natura seu dispositio vitiosa, morbidae corrigatur, integra & sana conservetur, & roboretur, Beker. d. l. In qua *Mumiali* virtute commentitia Magneticam vulnere curationem stabilire annexus est Helm. rr. b. tit. n. 3. segg. Enimvero merito admonere libet φιλιτρης: Fugite hinc: Latet anguis in herba .

Mumificatio dicitur præservatio cadaverum a putredine. Usitatus vocatur *Balsamatio*, *Conditura* .

Mundatio, idem, quod *Purificatio*, *Depuratio*, Græc. καθαρσις. Dicitur & Latin. *Mundificatio*. Est prima clavis in negotio Lapidis Phil. Theatr. Chym. Vol. II. p. 523. Vol. III. p. 430. Talis *mundatio* terræ Philosophicæ perficitur 40. diebus, & aliquando plus minusve secundum quantitatem terræ, vel aquæ, Vol. IV. p. 547.

Mundificativus, καθαρσις, idem, quod, *Purificans*, *Depurans*. Usurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur, suntque vel interna, vel externa. Illa describit Gal. l. de oculis spurio, c. 3. Hæc passim in Chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoque Emplastrum *mundificativum* incarnans & consolidans clare descripsit l. 3. ep. 1. c. 12. Jung. Hildan. cent. 4. observ. 4. *Mundificativa* sunt invalidam & putridam carnem a bona

& viva separantia & repurgantia, exteriora, rhyptica, Dorn. in *Diction. Rul. & Iohnf.* De *mundificativis specificis* scripsit Paracell. *Archidox. l. 7.*

Mundus adjective & substantive sumitur. In illa idem est, ac *Purus*, Gr. καθαρὸς, καθαρῶς, vide *Catharos*. In hac dicitur primario de universo orbe, cælo, & terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocosmos* dicitur. Vide *Cosmos*. Hunc maximum & pulcherrimum verissime dixit & demonstravit Gal. l. 3. de V. P. c. 10. Plura de hoc vide apud Physicos. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *microcosmos* appellatur, vide superius suo loco. Et Paracellus tres statuit *mundos*: majorem & primum, qui est cælum, cum terra: minorem, & medium, qui est vir: & minimum, vel postremum, qui est mulier, *Paramir. l. 4.* Alias Spagyrici alios tres nominarunt: Invisibilem, cælestem, & elementarem. Vide *Vol. IV. Th. Chym. & quære in Indice. Mundi* tria regna recenset Schroder. l. 3. in princ.

Muræna, μουραίνε, μουραίνε, piscis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens squamis, similis quodammodo anguillæ, cujus historiam, cum usu, tradit Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27. Meminit & Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Dicitur & *Fluta* Columellæ, P. Jovius l. de pisc. marin. lacustr. &c. c. 31.

Murarium est epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murci dicebantur olim, quibus pollex fuit præcisus ad evitandum munus Martium vel bellicum, sicut ex Ammiano notavit P. Ammann. in *Irenic. p. 253.*

Murex, τεύσσων, τεύσσει, e concharum asperarum genere est, differens a purpura, cujus descriptionem & usum proponit Aldrov. l. 3. de Testac. c. 8. & segg. Jung. *Scrib. n. 104.*

Muria, ἄλμη. Vide *Halme. Salsilago*, vel *Conditura* salsamentariæ jus, liquorve. De triplici specie *murie* vide Lang. l. 1. ep. 59. *Muria* naturalis est aqua marina, vel illa, unde coquitur sal nostrum, ut fit Hallis Saxonicæ. De *murie* virtute alexiteria in peste, e jusque præparatione legatur Hildan. C. 2. O. 34. Conferre quoque Ichtiadicis testatur Rolsink. O. & M. M. Sp. l. 10. c. 14. Alia de viribus *murie* lege in *Th. Chym. Vol. I. p. 578.* De *muria acida*, Græc. ἄξιμον, *ibid. p. 608.* De *muria dura*, *Mercur. libr. 2. V. L. c. 26.* Legitur aliquando & *muris*, Rhod. in *Lex. Scribon.* *Muria* quoque dicitur menstruum fætus, aqua fortis, Rul. & Iohnf. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates salinas hu-

morum p. n. etiam referunt *Acrimoniam murriaticam*, quæ est sali communi æmula in excessu, & corrigitur per alcalia, in specie per calcem vivam.

Murmentum, idem, quod *Glis*, vel *mus montanus*, vel *Alpinus*, Rul. & Iohnf. Vide *Marmota*.

Murmur, βορβορυγμός. Vide *Borboorygmos*.

Murrha dicitur lapis *Chalcedonius*, vel *gemma*, quæ præcipue in Carmania ex humore sub terra solis æstu concreto, vel *Lyncurium* coalescit, quæque non splendet, sed purpureis & coruscis in candore maculis versicolor, veluti *murena* piscis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vasu* parata, quæ vini saporem fovebant. Lang. l. 1. ep. 29. quamvis aliam de *murrhes vasis* sententiam habuerit C. Hofm. l. 3. V. L. c. 29.

Murteum, pro *Myrteum*, uti & *murtus* pro *myrtus*. Scrib. n. 220. 223. Vide *Lex. Scrib. Rhodii*.

Mus, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notissimum, cujus varietates sunt species, quarum descriptionem cum usu Medico vide apud Aldrovand. l. 2. de *quadrup. dig. vivip. cap. 30. seqq.* Jung. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 29. Alias Græcum μῦς denotat quoque *Musculum*, sive *Lacertum*. Vide *Lacerta. Musculus. Dieter. n. 559. Mus pharaonis, ichneumon. Trinc. de Curat. pract. l. 9. c. 12.*

Musa, præter significationem *Dearum* novem numeratarum hic alienam, est etiam nomen diversarum compositionum medicarum a peritissimo Philosopho *Musa* ita dictarum; quarum una in specie vocatur *Musa ennea* contra omnes febres laudata in *Antidotario*, Nicolai, *Operum Mesue fol. 385. b.*

Musadi, Sal Ammoniacum. Rul.

Musæicum opus vel *Musivum* vocatur, testulatum lapillis variorum colorum, ex quibus arte compositis & coagmentatis omne genus imaginum redditur. Chr. Meretti in *Art. Vitrar. Neri Not. l. V. c. 75. p. 372.*

Musalogia, est titulus libri a Paracelso scripti, cujus meminit tr. 2. de *Pestilic. c. 2.*

Musca, μύια, insectum vocatur æstatis tempore notissimum, cujus varia quidem sunt genera, ad usum vero Medicum saltem genus vulgare recipitur. Descriptionem *Muscarum* omnis generis cum usu vide apud Aldrov. l. 3. de *Insectis c. 1. Schroder. l. 5. cl. 4. n. 110. Jung. Eph. N. C. A. 1. O. 13. Musca Hispanica est Cantharis*, de qua supra. De *Muscis* venenatis lege C. Rejes C. *El. 9. 36.*

Muscerda, μούχρον, dicitur *simus murium*, cui us usque Medicus est notissimus, v. gr. ad

glandes pro alvo stimulanda. Vide Mus.

Muscosus, μυώδης, μυώεις, est epitheton quarundam glandularum conglobatarum apud Anatomicos recentiores ad differentiam conglomeratarum, quæ dicuntur *Vasculose*. Nukius in *Adenographia* & ex hoc *Act. Erudit. Lips. A. 1692. m. Majo.*

Musculosa expansio, vide *μυώδες*.

Musculus, μῦς, communiter in Medicina significat partem corporis organicam ex carne & fibris nerveis intertextis constantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*, medium vero carnosum *Venter*. Ejus principium esse dicitur, in quod nervus pro affluxu spiritus animalis inseritur. Eorum sunt quam plurimi in corpore humano, quorum plenior descriptionem petere oportet e scriptis Anatomicis, speciatim Bartholino, in genere quidem l. 1. *Anat. c. 5.* In specie passim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri possunt in indice. Jungatur & Anonym. *Traçt. de motu musculor. Anatomie Cerebri Vvillisi annex. Item Charlton. Ex. XI. Oec. Animal. & Steno tr. de Musculis & Glandulis.* Legi etiam possunt, quæ D. G. Bidloo in *Parr. V. Tabularum Anatomicarum a LXVI. ad LXXXVI.* exclusive tradidit descriptionem *musculorum* veram & differentias proponens, elegantisque eorum figuras exhibens. *Musculus* quoque sumitur pro diminutivo *muris*. Testaceorum quoque species quædam vocatur *Musculus*, Gr. μουσκίον, cujus historiam tradit Aldrov. l. 3. de *Testac. cap. 70. Musculus* etiam in adjectivo sensu sumitur ab Anatomicis, v. g. *Arteria musculæ*, superior & inferior. Bartholin. *libell. 2. Anat. c. 5. p. 655. seqq. Venæ Musculæ libell. 1. c. 6. p. 638.*

Muscus, βρύον, σπλάγγιον, οἶκος, οἶκος, dicitur excrementum herbaceum, instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aeri expositis, adnascens. Dicitur & *Usnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schroder. l. 1. c. 2. *Eph. N. C. A. II. Obs. 51. in Schol. De muscis* plantarum vel Botanicis, Gal. l. 6. de *S. F. & laud. Schrod. l. 4. quæ loca quære in Indice.* De nominibus *muscorum* genericis legatur C. Hofmann. l. 2. V. L. c. 30. De *Musci clavati* terrestres, sive *Lycopodii* viribus antiepilepticis vide *Eph. N. C. A. III. Obs. 15.* De ejus virtute contra *pliam* & *menstrua* sistendi *A. II. Obs. 52. De Usnea cranii, d. i. Obs. 53.*

Musica, μουσική, quid significet, aliunde quoque constat ex *Dictionariis*. Ars sane nobilis, & indigena multa exercitatione, ad egregios concentus, vel vocales, vel instru-

mentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad sanitatem conservandam, de qua virtute legatur Lang. l. 3. ep. 6. Forest. l. 4. Obs. 4. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. f. 3. c. 19. C. Rejes C. El. q. 28. n. 12. 13. *Musica muta* olim dicebatur, quæ vultu, gestibus manuum, pedumque nutibus, & signis fiebat. Idem q. 7. n. 14. *Aurum Musicum* quid dicatur & quomodo paratur e *Collect. Leid.* vid. apud Iunken in *Lex. Ch. Ph. P. I. p. 51.* *Musicum* etiam dicitur de auro factitio & spurio, quod paratur e stanno & sale ammoniaco, & descriptio ex le Mort legitur in D. David. a Spina *Lexico Pharm. Chymico p. 148.*

Mustella, γαλή. Vide *Gale*.

Mustelus, aut sec. J. Alex. l. 14. *Salubr. c. 9.* *Mustellus*, γαλεός, Vide *Galeos*.

Musteus, γλευκός. Vide *Gleucos*.

Mustum, γλευκός. Vide *Gleucos*. Legitur & Gr. μῆστον in Rhod. *Lexic. Scribon.*

Mustus, est *Calx alba urinae*, veluti pinguedo. Dorn. in *Diction. Ruland. & Iohnf. in Lex.*

Musula, *Mussela*, *Mussula*, Paracelso dicitur Sciurus niger, de quo statuit, morbum epilepticum provocare, *Paragr. l. 3. c. 3. §. 5. & in Fragment. vel Scholiis ad h. l.* quamvis cum descriptione *Sciuri* ab Aldrovando tradita non quadret.

Mutatio, μεταβολή, μεταλλαγή. Vide *Metabole*.

Mutilatio, *mutilum*, κολοβωμα, vide *Coloboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. *Art. Med. c. 96. l. de diff. morb. c. 8.* Quamvis D. P. Amman. statuat *Mutilata* dici non particulas perditas vel abscissas, sed potius eas, quæ remanent, ac insignis actionis impedimentum afferunt, *Ir. p. 251. seqq.*

Mutis, μῆτις, dicitur illud *Atramentum*, sive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piscem quandam apud Hipp. significat, uti vult Gal. in *Exeg. Diction. Hipp.* Est & Arist. l. 4. *H. N. c. 1. & 2.* in mollibus piscibus viscerum loco sub ore, & per eam gula tendit, *Foes. p. 422. Jung. Aldrov. l. 1. de mollib. c. 4. & Lind. Ex. V. §. 27. seqq.*

Mutulus, μῆτις. Vide *Myax*.

Mutus, ἄφωνος, κωφός, dicitur voce carens, aut qui sermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

Myax, μῆτις, *Mutulus*, *Mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluvialibus communibus, quarum plenorem descriptionem, nec non usum in cibo & medicina, tradidit

Aldrov. *lib. 3. de Testac. c. 71.* Chiocc. *Maf. Calc. sect. 1. p. 48.* Meminit & quoad usum Gal. l. 11. *S. F. §. Caro viperæ, circa fin.* *Æginet. l. 7. c. 3. lit. M.* Inter novissimos Anatomiam *Myuli* & ejus motum mirandum exposuit Anton. de Heide, cujus mentio fit in *Act. Erud. Lips. 1684.*

Myces, μύκη, idem, quod μύσος, *præclusio, conviventia*, *occlusio*. Gal. in *Exeg. dict. Hipp. pocr.* a verbo μύω, *claudio*, *occludo*.

Myces, μύκης, Vide *Fungus*.

Mycthisimos, μυκθισαίς, *Mycthodes*, μυκθιδής, significat *suspirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clausis labris sonum quandam edo, qualis est *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hippoc. *Coac. t. 519. 540.*

Myconoides, μυκονοειδές ἕλκος. Ulcus κήθουρον καὶ μυζώδες, definit Erotianus fortean, quod muco plenum frigidum quasi pressum edit cum sibilo, narium instar, qui ita dicitur.

Mycteres, μυκτήρες, vocantur *Naves*, proprie dicuntur partes concavae nasi utrinque posita, quæ meatum præbent spiritui & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucosis, Hipp. 5. *aph. 49.* Dieter. n. 557. Quamvis & in singulari μυκτήρ *Nasum* significet, Hipp. 1. *Prophet. f. 2. t. 6. Coac. t. 603.* *Nasi* alias & *Narium* descriptionem videt licet ap. *Anatomicos*, in specie *Bartholin. l. 3. Anat. c. 10.* *Aristoteli* quoque *Proboscis* Elephantorum vocatur μυκτήρ, *Nasus*, teste C. Hofm. c. in *Galen. Ll. de V. P. n. 1126.* Verbum μυκτηρίζω etiam occurrit in Hippoc. l. 7. *Epid. LIX. 17.* quod Foes. exposuit per sanguinem naribus effundere, *Oec. p. 419.* Verum Lind. reddidit in editione Hipp. per *excandescere ira*, quæ expositio mihi quoque verosimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Nasus* quoque Hipp. dicitur μυζότηρ, l. 2. *de morb. XIX. 17.*

Mydas, μύδα, dicitur *superfluo humore repleto*, *marcesco*. Usurpatur de iis, quæ ex nimia uligine purifica corrumpuntur, & liquefcunt, v. g. de carne, Hipp. l. *de ulcer. VII. 6.* & l. *de c. vuln. XXII. 2.* de membrana cerebrum ambiente, *ibid. XXIII. 2.* de ulceribus ipsis, l. 1. *de morb. mul. VI. 12.* Vid. *Foes. p. 418.*

Mydesis, μύδησις, in genere significat *corruptionem* partis, ex nimio humore & uligine, a μύδα. In specie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore superfluo redundantes, & adipe tumentes, humorem assidue emittunt,

tant, Galen. *Introd. cap. 15. Castell.*

Myaon, μυών, Polluci videtur significare *carnem fungosam* in ulcere fistuloso, in quo sinus sunt mucosi, oræ vero callosæ. Foef. d. 1.

Mydriasis, μυδρίασις, idem, quod πλατυνοειδία, *pupille dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quam natura poscit, ut Iridis circulo fiat proxima, & visioni noceat, Gal. l. 3. *meth. med. c. 2.* & *Introd. d. 1. Ægin. lib. 3. c. 22.* Videtur aliqua esse resolutio pupillæ, ejusque causa nimius humorum influxus, sive paulatim factus, sive repente coacervatus, a quibus tunica, ἡ ῥαγοειδὴς distenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebescit. Accidit pueris, & qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Castell.

Mydros, μυδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lappillus, aut *frustulum ferri*, quod ignescere debet, unde additur διαπυρροῦ, ignitus. Pertinet ad cauteria æthalia, l. 2. *de morb. mul. XXIX. 9.* Dicitur etiam de Aere *lib. de flatib. XII. 8.* Foef. *dict. loc.*

Myelos, μυελός. Vide *Medulla*.

Mygale, μυγάλη, *Mus araneus*, ita dictus, quod sit muris species, colore autem mustelam referat, quæ Græc. γαλή dicitur, cujus morsus venenatus habetur, uti patet ex *Forest. l. 30. O. 12. Lang. lib. 1. ep. 68.* Pleniorem historiam *Muris aranei*, cum usu & noxa, vide apud Aldrov. l. 2. *de quadr. dig. vivip. c. 33.*

Myia, μύια. Vide *Musca*.

Mylacris, μυλακρίς, idem, quod μύλη, *Mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

Myle, μύλη. Vide *Mola*.

Mylcos, μυλικός. Vide *Molaris*.

Mylites, μυλίτης, *molaris*. Epitheton lapidis, quo frumenta terantur. Ejus usus est in scirrhis ligamentorum & tendinum tumoribus, candefacti & extincti, uti patet ex *Forest. lib. 10. O. 114. Schol. & l. 4. Chir. obs. 4. Schol.*

Mylobyoides sunt iidem linguæ musculi, qui alias vocantur *Myloglossi*. Barth. l. 4. *Anat. c. 11. p. 546.*

Mylos, μύλος, nomen piscis marini, cujus meminit Gal. l. 3. *Al. fac. c. 31.* Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλας dici testatur Aldrov. Vide *Coracinus*. Significat & *scirrhum* in utero concretum. Erot. p. 44. f. Unde μύλον, indurare. Jung. Mosch. *de morb. mul. cap. 135.* ubi eum *mola durities* jungitur, Gorr.

Myocephalon, μυοκέφαλον, h. e. *Muscæ caput*, rectius *Muriam caput*. Dicitur affectus oculi,

estque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muscæ capiti similis, per exulcerationem facta, Gal. *in def.* Est species proidentia oculi. Cum ulcera, quæ erosa vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaserint, portio uveæ excidit, quodque prolapsum est, nigrum aut cœruleum apparet: in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra erose ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, si, quod prolapsum est, induerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Ceterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo, ut vel nullo modo appareat, vel alio prorsus situ & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἐπὶ τῆς φλυκταινῆς, distinguitur. Castell. & Gorr. Jung. Æginet. l. 3. c. 22. Jul. Alexandr. *not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.*

Myodes, μυώδης, *musculosus*, epitheton musculi Lati, μυώδες πλείουσιν dicti, apud Gal. l. *de musc. dissect. c. 7.* estque ille, qui sub cute in collo habetur. Est substantia tenuis, & fere membranosa, faciem totam prope, & totum collum tegens atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervosa, toti nostræ cuti subnata, hic ut in fronte & capitis parte aliqua carnosior facta. Dicitur alias *Panniculus carnosus*, aut *membrana carnosæ*, cujus accuratorem descriptionem quære in Barthol. l. 1. *Anat. c. 4.*

Myologia, μυολογία, est doctrina de musculis. Blanc. *in Lex.*

Myopiasis, Myops, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Lusciosus*.

Myotomia, μυοτομία, vocatur anatomica musculorum dissectio & demonstratio, quo titulo usus esse legitur Guilielm. Covvper Chirurgus Anglus *Supplementis Æthor. Lipsiens. Tom. II. sect. XI. p. 507.*

Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod lassitudines tollit, cum quadam odoris suavitate, Gal. l. 7. *de C. M. P. G. c. 12.* Estque Acopo communi liquidius, & unguento crassius. Recipit enim aut ceram, aut resinam, aut aliquid ejusmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Castell.

Myringa, Myrinx, Barbaris dicitur *Membrana Tympani*, in aure interna, cujus densitas p. n. est causa surditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. *Præf. l. 1. c. 50. p. m. 588. seqq.* Bartholin. l. 3. *Anatom. cap. 9. p. 525.*

Myrinum, μυρίνης, scil. οίνου, vinum, item *myrrhinum*, myrrinum dicebatur vinum, cui unguentum superfusum erat, de quo Lind. *Ex. X. §. 162. seqq.*

Myrmecia, μυρμηκία, μυρμηκίασμος. Vide *Formica*.

Myrmecites, μυρμηκίτες, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti *κασθαρίας*, scarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis similes, quas verrucas *μυρμηκίας*, sive *μυρμηκία* nominare solent. Plin. l. 37. c. 11. Aldrovand. l. 5. de *Insect.* c. 1.

Myrmecium, μυρμηκίον, vocatur etiam cubile totum e foliis pinastri & abietis, ligni frustulis & arena paratum & congestum, formicas & earum ovula continens. Legitur apud Dan. Ludovici *Diff. I. Pharm. p. m. 728.* Jung. *Notæ Etmulleri ad h. l.*

Myrmecizon, μυρμηκίζων. Vide *Formicans*.

Myrmex, μύρμηξ. Vide *Formica*.

Myrobalanos, μυροβάλλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Est fructus prunorum exotici, diversi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus species numerari solent, quarum descriptionem vide in Schrod. l. 4. cl. 3. n. 430. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l. C. Hofm. Offic. lib. 1. c. 24.* Rolf. de *purgant. sect. 9. Art. 3.* Dissert. a *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. ad *Scrib. num. 261.* Plura dari genera, quam quinque, vult Velschius *Epb. N. Cur. A. III. O. 32.*

Myron, μύρον, late sumitur, & stricte. In illa significatione comprehendit, & olea, & unguenta, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum, v. g. l. de *nat. mul. IIX. 14.* & l. 2. de *morb. mul. XXXI. 15.* item l. de *nat. mul. XXIX. 124.* & lib. 2. de *morb. mul. XLVII. 22.* LXXXIV. 4. Vide *Foef. p. 420.* Stricte vero significat *Unguentum*, quod est forma medicamenti mediæ consentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur, Gorr. Jungatur *Vveker. Antidor. Gen. l. 1. c. 36. Spec. l. 2. f. 28.* Schrod. l. 2. c. 87. *Morell. de formul. remed. l. 2. f. 1. c. 9.* De differentia inter *μύρον χρίσμα*, & *ἀλειμμα*, videatur *Jul. Alex. not. in Gal. l. 7. de S. F. c. de Lilio.*

Myropissoceron, μυροπίσσοκερον, est nomen medicamenti compositi ad alopecias, cujus meminit Soranus in compositione pharmaci, quam citat *Gal. l. de C. M. S. L. c. 1.* quamvis non videatur scivisse ipse Gal. quale fuerit medicamentum, scribens, se existimare, picem fuisse, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiscino, cedrino, eliquatam. Gorr.

Myropoles, μυροπόλις. Vide *Pigmentarius*.

Myrrha, μύρρα, σμύρρα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lachryma arboris *Arabica*, de qua *Dioscor. l. 1. c. 88.* Jung. Schrod.

l. 4. cl. 2. n. 392. Fr. Hofm. in *clav. ad h. loc.* *Chiocc. Mus. Calc. f. 5. p. 634* Quæ destillata colligitur, dicitur *σακρη*, *σταβίς*. *Myrrham* aliquando etiam poni pro unguento, docet *C. Hofm. l. 3. V. L. c. 4.* confirmat *Lind. Ex. X. §. 162.* De *Myrrhato vino* videatur *idem d. l. §. 140. seqq.*

Myrsinatou, μύρσιναιτον, nomen emplastri, cuius descriptio habetur apud *Ægin. l. 7. c. 17.*

Myrsineleon, i. e. *Oleum myrrinum*, de quo legatur *Diosc. l. 1. c. 48.*

Myrsinites, μύρσινίτης, idem, quod *Myrrhinites*, i. e. vinum *Myrrhatum*. *Linden. d. l. §. 159.*

Myrtidanon, μύρτιδανον, triplicem habet significationem. Apud *Dioscor.* significat aliquid Myrto adnascens, inæquale, & verrucosum, ejusdem coloris, quod perinde quasi manus caudicem Myrti amplectitur, *Dioscor. l. 1. c. 156.* Hoc *Galen.* vocat *μυρτίδα*, l. 7. de *S. F.* Apud *Hippoc.* significat fructum, vel plantam, quam *Persæ Piper Indicum* vocant, l. 2. de *morb. mul. LXXXIV. 8.* Apud *Plin.* *Myrtidanum vinum* dicitur ex Myrti sylvestris baccis confectum, lib. 14. c. 16. notante *Foef. p. 421.*

Myrtocheilides, μύρτοχειλίδες, dicuntur extremitates pudendi muliebris margines carnosæ, quæ etiam *περυγώματα*, *Alæ* appellantur. *Gorr. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 131.*

Myrton, μύρτον, idem, quod *κλειτορίς*, *Clitoris*. *Gorr. & Lind. d. l.*

Myrus, μύρῳ, vocatur piscis *Murena mas*, *Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 7.* Verum hoc impugnavit *Aldrov. l. 3. de pisc. c. 27.*

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *musculus*.

Mysattoma, μυσάττωμα, id est, abominor, *deestor*. Legitur apud *Hippoc. l. 2. de morb. XVI. 12.* Fortassis descendit a *μύσῳ*, *scelus*, quod occurrit l. de *morb. sacro IV. 59.* Vide *Foef. p. 422.*

Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

Myrtax, μύρταξ, pars dicitur, quæ est supra labra & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens, eodem nomine venit. *Gorr. Castell. Barthol. l. 3. An. c. 11.*

Mysterion, μυστήριον, in genere significat *Arcanum*, scil. *Medicum*. Unde & *Gal.* vocat *Mysteriorum libros*, l. 7. de *S. F. in princ.* In specie *μυστήριον* vocabatur *Antidoti species*, quæ & *τετραφάρμακον* dicitur, *Theriaca diatesaron*, quod ex quatuor rebus conficit, cujus descriptio habetur apud *Aet. l. 12. c. 47.* citante *Gorr.* & occurrit in *Disp. Aug.* quam etiam *Zvvolferus* præferre non dubitat ipsi *Theriace Andromachi*, in *Animadv. Galen.* quoque

meminit *Confessionis Anodyne Antiptificalæ*, quæ *Mysterium dicta* fuit, l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Alias Medicina Paracelsica & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Iohnf. ita descriperunt ex Parac. *Paramir.* & aliis scriptis *Mysterium magnum* est prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Mysteriam* est essentia interioris naturæ substantiæ, in subtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a succo tantum discedit, quantum succus a corpore. Et quia in intimis recessibus materiæ corporeæ later, subtilemque admodum habet naturam, *Mysterium* vel *Arcanum* appellari solet. Excipitur autem vel ex ipsis rebus statim, præmissa tamen præparatione debita, vel etiam ex magisterio interdum & succo. Estque duplex: *Quinta essentia* & *Arcanum specificum*.

Mystron, μύστρον, mensura est liquorum apud Atticos, tres drachmas ponderales capiens, sive choeclearia duo cum dimidio, sive χύμιν unam & quartam ejus partem. Nota ejus fuit ^u. Gorr. ex Galen. & Æggin. de pond. & mensur.

Mytis, μύτις, vide *mutis*. Dicitur & μύτις. Lind. Ex. V. §. 32.

Myrroton, μύρρον, dicitur intritum, vel pulmentum ex allio & nigra oliva compositum, quod in cibo mover urinam, venarum officia aperit, & hydropicis conducit, Diosc. l. 2. c. 182. quamvis et alia admista fuerint, cepa, porrum, acetum, caseus, &c. Meminit Hipp. l. de visu III. 9. l. 2. Epid. VI. 54. Jung. Foef. p. 422. Varias vocis apud diversos significationes indicat Erorianus.

Mytulus, μύτζ. Vide *Myax*.

Myuros, μύρος, i. e. muris caudam referens, vel foricis. Epit heton pulsus deficientis, quando secundus pulsus est paulo minor, et sic deinceps, Gal. l. 1. de diff. puls. c. 11. Vocatur & μύσπος, Linden. Ex. XI. §. 65. Ejus duplex differentia habetur. Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorsus aboleatur pulsus, et vocatur μύρος ἐκλείπων, vel rursus augetur, et redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem, vocaturque μύρος περιδρομῆς, recurrens. Gorr. Castell.

Myxa, μύξα, vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxa* vel *Myxaria* quoque vocatur *Sebesten*. Schrod. l. 4. cl. t. m. 315. Lang. l. 1. ep. 66. ad fin.

Myxinos, μύξινος, q. d. Muco. Est species *Mugilis* piscis, Lind. Ex. XI. 8. 34. ita dictus,

quod mucos alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxorrhoeos, μύξερροος, dicitur Hippocrati, cui mucus copiosus fluit, estque idem quod μύξιδος; usurpatur de infantibus, qui multum salivæ vel muci excernunt, & propterea epilepsiæ minus obnoxios esse scribit l. de morbo sacro.

Myxosarcoma, μύξοσάρκωμα, vide *mucocarcinæus*.

Myxoter, μύξωτηρ, idem, quod μύνηρ. Vide *mysteres*.

Myzo, μύζα, Hipp. significat *sugo*, libr. de Princip. vel Carnib. IX. 2. Jung. Liaden. Ex. XIII. §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, comprimo significat. Vide *myce*, *Suctio*.

N.

N n. v. Latinum est signum Medicum in remedium formulis, denotans numerum, v. gr. bacc. laur. N. VI. &c.

Nabis pulvis, ex saccharo cando, qui oculum confortat. Matt. de Grad.

Nacta Paracelso dicitur *apostema pectoris*, in specie mammarum in foeminis, quod oritur ex sanguine menstruo retento, lactisque materiæ permisto. Bertheonæ l. 3. c. 3. & l. de apostem. & ulcerib. c. 27. Rul. & Iohnf.

Naducem Persis dicitur *Molam*, scribit Avic. l. 3. f. 21. tr. 2. c. 18.

Nevus, etiam per simplex e, *Nervus*, Scrib. n. 228. Rhod. in not. ad h. loc. σπίλος, σπιδωμ, idem, quod *Macula*, *Labes*, Vide *Macula*. Gal. l. 8. de S. Fac. §. *Polygonatum*. Eph. N. C. A. III. obs. 38. Strictè dicitur de *Notis infantum* a matre gravida tempore gestationis per imaginationem fortiorem impressis & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius in adultis nunquam curabilibus, de quibus legi poterit ex novissimis scriptoribus Boner. Med. Septentr. l. 1. f. 1. cap. 8. & f. 26. c. 1. & 2. p. 307. seqq. Tales *nevi* in infantibus duplices observantur, protuberantes & plani, figura varia & colore diverso.

Nafda, *sinapia*, est Petroleum, vel *Asphaltum*, Rul. Iohnf. vero legit *Nafda*.

Nagemulus, nomen piscis, qui & *Schilus* vocatur, cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 5. de pisc. cap. 59.

Nanus, idem significat, quod *pumilus*, qui justam magnitudinem non assequitur, quod natura seu principium vitale non evolvere valuit habitaculum suum, verbis D. Vvedel. Patholog. Dogm. sect. II. c. 4.

Naphtha, νάφθα, est bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenu-

tenuior, & ignem ad se celerius e longinquo trahit. Ejus descriptionem, cum virtutibus Medicis, lege apud Dioscor. l. 1. c. 101. Verum Rul. prolixior est, distinguens *Naphtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*. Illam esse docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero esse colamen bituminis, quæ si alba fuerit, posse respondere *Petroleo*, at non tam bonam. Si nigra, posse esse veteribus *stercus demonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri posse *Gagatem* credit. Schroder. negat nostratibus esse usitatum, sed *Petroleum* ejus loco usurpari l. 3. c. 32. Ita *Sal Naphthicus* vel *Naphthicus* dicitur apud Mesuen. in *Operib. fol. m. 78.* qui niger est, & odorem *naphthæ* habet, colligitur in lacu Asphaltite, cum æstuat, & vocitur *Sodomenus*, notante Andrea Marino & Manardo ad illum locum.

Napta, idem est, quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit, *Naptha* est Gumma.

Napta alba, id est, *Petroleum album*. Vel idem significat, quod *Nata*. Vide *Nata*.

Nar, est *pyr*, πυρ, *Ignis*. Rul. & Johnson. in *Lexic.*

Narbaphar, id est, *flatus minere, Auri-chalcum*. Idem.

Narcaphthon, *Nascaphthon*, νάρκαθον, νάρκαθον, inter aromata recensetur, quæ ex India olim deportabantur, corticosum natura, & putaminibus arboris Mori simile; nunc solo nomine nobis cognitum est. Jucundi odoris gratia sufficitur. Gorr. Ægin. l. 7. cap. 3. ubi mendose in Lat. vers. legitur *Naocanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάρκαθον occurrit. Thuris cortex quoque *Nascaphthon* dicitur, apud Schroder. lib. 4. cl. 1. n. 244.

Narce, *Narcostis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Est proprie sensus, motusque diminutus nervosarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hippocr. v. g. l. 5. *aphor. 25. l. de humid. usu X. 15. l. 6. Epid. s. 1. t. 6. l. 2. de morb. mul. XXXIV. 2. & alibi*. Vide *Foef. Oec. p. 424.* Differt a paralyti gradu, cum *Stupor* sit saltem difficultas sentiendi & movendi, & propria quædam in paralytin dispositio. Ant. Alvarez part. 1. *Consil. & Epist. Medic. Coasil. 1. pag. 108.* Per translationem etiam de animi torpore dicitur, Hipp. 5. *aph. 16.* & ita coincidit cum νάρκωσις, Dieter. n. 560. scilicet, quia etiam spiritus animales torpent, Lind. Ex. X. §. 241. *Νάρκη* quoque vocatur *Torpedo*, piscis cartilagineus, planus, cui insignis stupefaciens facultas tribuitur, non sine αἰτίαι hyperbolica. Ejus descriptionem, cum usu in cibo & medicina, vide apud Aldrov. lib. 3. de *pisc. cap. 45.* Meminit

& virtutis Medicæ Galen. lib. 11. S. *Fac. §. Narce*.

Narcoticus, νάρκωτικός, id est, *soporiferus*, torporiferus, obstupefaciens. Coincidit cum *Hypnotico*. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obstupefaciendo sensum dolorem acerbum obrundunt & mitigant, & si paulo liberalius sumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Johnson. ita descriperunt, quod sint medicamenta soporifera, dolores auferentia, vel, ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet esse usus, ne, quem obdormire voles, postea excitare non possis, ex Celsi l. 3. c. 14. Linden. Ex. XIII. §. 322. *Narcoticos* morbos Paracels. vocat urentes, qui nimio ardore sensum partium destruunt, & delirium inferunt, ut Angina, l. 2. de *Tart. tract. 2. cap. 1. in Annotat. & Fragment. ad h. l.*

Nardos, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipsam plantam, vel fruticem odoratum, cujus descriptio spectat ad Botanicos, a nostro instituto aliena. 2. Oleum, vel unguentum *Nardinum*, uti patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. l. 3. c. 1. in *princ. & in medio*. Jung. Ægin. l. 7. c. 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc significationem Rhod. ad *Scrib. comp. 1.* *Nardinum* quoque dicitur absolute de vino *Nardo* condito, Lind. Ex. V. §. 77. de *Collyrio Æginet. l. 7. c. 16.*

Naves, ναυτίλος. Vide *Mysteres*.

Narifusoria, Didac. Merinus de *morbis interitis l. 2. c. 4.* medicamenta, quæ naribus infunduntur.

* *Naronianus morbus*. A *Navone* fluvio, & ei apposita Civitate *Narone*, et circumposita non exigua regio apud Dalmatas nomen obtinere. Hodie et Regio, et flumen *Narente* nomine nuncupatur. Infami per oras Illyricas morbo Regio hæc epidemice laborat: Hinc factum est ut doctissimus Vir Joseph. Pujati nuperime Publicus Primarius Medicinæ practicæ in Gymnas. Patavino Professor merito electus hunc *Naroniani* nomine appellaret de *morb. Naroniano* tractatu quem Feltrix edidit anno 1747.

Narbex, νάρβηξ, æquivocum est. Vel enim significat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanice: vel instrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel est titulus quidam alicujus libri Græci Medicæ, teste Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 13. Vocatur et *Narbescium*, νάρβηξ, i. e. *promtuarium*.

Nasa, idem, quod *Nata*. Paracels. Vide *Nata*.

Nasale, νάρηιον. Vide *Errhinon*.

Nascale, idem, quod *Pessus*, Schrod. l. 1. c. 3. Accuratus vero describitur a Morello, a *Pessario* distinctum, quod sit penicillus in nodi effigiem mollissimus, ex cotonis vel lana flocculo, aut hapso, qui infucatur, vel succo idoneo, vel unguento convenienti, *libr. 2. de Ferrm. remed. præsc. sect. 2. c. 12.*

Nascitas, pronunciatio per nasum. Pichotus de *catarrho*.

Nascor, φίσμα, i. e. ex alio fio, & producitur; ita tamen, ut cum origine sua sit ejusdem speciei, Galen. l. 2. *Anat. adm. cap. 11.* Quomodo *Nasci* differat ab *Esse*, vide *Th. Chym. Vol. 1. p. 368.*

Nassa, proprie *corbem piscatoriam* significat, Diminutivum *Nassula*. De *nassa naturali* vid. *Eph. N. Cur. A. III. obs. 245.* Venas & Arterias *Nassis* comparatas lege in Galen. ad *Timmæum Plat. fragm. n. 9. 10. &c.*

Nastos, νασός, i. e. confertus, & dense plenus, ac veluti pressus, non secus ac amphora, quæ ad summum usque plenæ sunt, cui opponitur χαλνός, καί μακρός, *rarus*, laxus. Ursurpatur de mare in comparatione ad fœminam, Hipp. l. de *glandul. XI. 11.* de pulsu & pane, Gal. l. 4. de *diagnos. puls. c. 2.* Vid. *Foef. Oec. p. 424.*

Nasus, ναστήρ, μαστήρ ῥίνο, vide *Mysteres*. Odoratus est instrumentum. *Nasi deperditi* restitutionem Chirurxicam primus publice tradidisse legitur *Taliacotius*, quam felicissime exercuisse *Joh. Griffonium*, Chirurgum *Bru-xellensem*, testatur *Hildan. cent. 3. obs. 31. & Epist. 62.* An vero *nasus factitius* ex alieno brachio post mortem illius, e cujus brachio fuit excisus, necessario corrumpatur, putrescat, & decidat, uti vult *Helmont. de magn. vuln. cur. n. 22. 23.* non est hujus loci ventilare. Est & nomen piscis cujusdam, apud *Al-drov. l. 5. de pisc. c. 26.*

Nata, *Natta*, *Nasa*, *Nasda*, *Napta*, unum idemque significant, videlicet excrescentiam magnam carnosam, veluti caro natium, vel ancharum, diversæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex *Guidone, Forest. l. 3. Chir. obs. 7. Schol. Rul. & Johnson.* ut & *Dorneus* descripserunt *Nasdam*, vel *Nattam*, quod sit gibbus. *Parac. scripsit*, quod sit incrementum præternaturale, partibus diversis corporis ad-nascens. Vocat etiam errorem naturæ: Hinc tot species *Nattæ* constituit, quot partium solidarum sunt differentiarum, v. g. *Carnosam*, *Glandulosam*, *Cartilagineam*, *Ligamentosam*, &c. l. de *ulcerib. & Apostem. c. 12. & alio libr. ejusd. zikul. cap. 51.* Deducit vero a succo nutritio illius partis aberrante, & collecto. *M. A.*

Tom. II.

Severinus Natam vel *Nasdam* descripsit per tuberculum ex anomalis abscessibus unum, quod interdum ex graciliori basi, veluti ex pedunculo fucus, propendet, putavit etiam ad melicerides potius, quam ad steatomata referri, l. de *anom. abscess. cap. 27. & ult.*

Nataron, vel *Natron*, id est, *Nitrum*. *Rul. Iohnf.*

Natatio, κολύμβησις fortassis dici posset, sumitur apud Gal. probalneo in labris amplioribus, quæ δεξιουσαι, & κολυμβήθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Galen. l. 7. *meth. med. c. 6. & alibi.* *Natatus* vel *Natatio* proprie est motionis species, quando animalis transportatio de loco in locum efficitur in aqua, *Joh. Alphons. Borellus de motu animal. Part. 1. c. 1. in princip.* Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum seri influxus copiosior, & veluti fluctuatio sentitur *Lind. Ex. V. §. 71.*

Nates, γλυτοί, πυγαί, vide *Glutos*. A similitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri, vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *Nates*. *Bartholin. l. 3. Anat. c. 6.* *Vvillis Anat. cerebri c. 14.* a *Vesalio* in diminutivo *Natule* vocantur ad imitationem Græci nominis, γλυτία.

Natio, ἔθνος, idem, quod *Populus*, *Genus*, *Regio*. Vide *Chora*. Pertinet ad circumstantias causarum sanitatis & morborum, uti recte docet *Paracels. l. de morb. Tartar. c. 2.*

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipsa hominum origine, & generatione; vel de astrologico judicio ex siderum certo postu, & aspectibus, qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit, quod hodieque vanum fallacissimumque judicatur; quemadmodum & ipse *Helmont.* reprobavit in *Tumul. Pestis. Jung. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 349.*

Nativus, ἔμυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ sola natura suppediat ad differentiam artificia-lium, *Blaf. Med. Univ. p. m. 53.*

Natrix, ὄφις, species dicitur serpentis, cujus descriptio videatur in *Aldr. l. 2. Hist. serp. & drac. c. 18.*

Natta, vide *Nata*.

Natule, vide *Nates*.

Natura, φύσις. Hujus vocabuli significationem varie & apud Philosophos & Medicos acceptam fuisse, jam olim Gal. observavit, & scripsit, 2. *aph. 34. 2. de R. V. I. A. c. 34. a libique*. Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures significationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet, omnes adducere omnium opiniones, sed saltem ea persequ-

sequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora desiderant, inquirere possunt in *Theatr. Galenico Mundellæ*, Foef. *Oec. p. 670.* Augustin. Donii *Tract. de Nat. hom.* Dieter. n. 913. Casp. Rejes *C. El. q. 25.* ipsos etiam Physicos, qua veteres, qua recentiores. Hac vice sufficere possunt sequentia. *Natura*, *οὐρανός*, dicitur generaliter de omni corpore naturali, vel specialiter de homine. Utrouque modo consideratur vel substantialiter vel accidentaliter, quamvis ambo modi considerandi haud raro confundantur. *Natura* substantialiter, & quidem incomplexè considerata est principium & causa efficiens omnium rerum naturalium, Parens rerum, Ars Dei, quæ sollicita satagit, ut & individuo conservando, & speciei propagandæ studeat, Jul. Alex. l. 8. *Sal. c. 3.* cujus vis Divina sese immiscet materiæ corporum naturalium, inque illa opera sua exercet, efformando, conservando, Idem l. 2. c. 2. Hanc *naturam substantialem* non omnibus corporibus naturalibus esse propriam & specificam, excepto homine, sed saltem dari universalem, diversas tamen corporum species ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philosophorum plerorumque est hypothesis, de qua videatur Joh. Marcus Marci in *Part. I. Philos. veter. restit.* An vero illa opinio adeo sit expedita, alii judicent: Nobis nondum videtur. Illa universalis *natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Hanc hypothesis etiam impugnavit clarissimus & celeberrimus Dn. Sturmius in quadam Dissertatione *Idolum natura*, inscripta, in qua manifesto absurditatis illam arguere non dubitavit, ideo quod illi *Naturæ* tales virtutes & potentiae tribuantur, non sine blasphemiae quadam nota, quæ soli Deo competunt. Contra quam Dissertationem postea insurrexit Cl. D. D. Schelthammerus in tractatu *de natura sibi & Medicis*, vindicata lectu haud indigno, ad quem rursus laudatus Sturmius *alia Dissertatione* respondit existimans, quod Adversarius cum larvis luctari videatur, siquidem, si per *Naturæ* vocem intelligitur lex, norma & ordo motuum corporibus naturalibus a summo Creatore concessa, & ab hoc ceu primo motore unice dependens, neque ipse hanc inficietur, verum solum illam, cui omnipotentiam, omniscientiam ad movendum *Naturæ* cum nonnullis gentilibus attribuerent. Ast novissime de nonnemine Eruditorum ex *Actis Eruditorum Lipsensium* me legisse memini, qui a partibus D. Schelthammeri stare non est

veritus, & quidem rationibus haud levis etiam momenti. Mearum quidem non est partium litem hanc dirimere meamque facere, interim non dissimulo me non videre, quid derogat omnipotentiae Divinae, etiam si quis legem illam & normam diversorum motuum a DEO summo Creatore ex liberrima voluntate corporibus naturalibus vi Benedictionis primæ inditam & concessam, *Naturæ* nomine venientem pro principio interno non mere accidentali, sed essentiali & substantiali habuerit, cujus virtute a primo motore omnino dependente variæ motuum species, nisi a materiæ ineptitudine aliisque causis externis impediatur, fiunt & continuantur. Jungatur Gerhard. Heufville *Synops. Univ. Med. in princip.* Ad hominem applicata vel esse debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori, informat & exalrat illam *naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, sive mundanam; præsertim calorem, sive flammam vitalem, vel, si non placet, animam rationalem, ceu peculiarem substantiam mere incorpoream, immiscere negotio rerum corporearum, *natura* hominis substantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis, calidum nativum, biolychnium*, quod propterea *anima medica*, item *Vvillio anima corporea*, vel *brutalis ignea* dicitur, non exclusa quoque *anima lucida*, sive *spiritu animali* in partibus nervosis, & ad sensum exsanguibus principii efficientis naturalis vices sustinente. Videatur *Vvillis tr. de Anim. Brut.* Hæc *natura humana* est causa sanitatis, & Medicus morborum, quo tamen respectu Helmolt. divisit haud fortassis inepte in *naturam stantem, sedentem, & jacentem*. Per *stantem* intelligens, quæ sola morbis medetur spontanea bonitate, absque adminiculo artis Medicæ; Per *sedentem*, quæ surgere cogitur, antequam stet, ideoque surgit difficilius, hoc est, quæ opus habet remedium congruorum minime violentiorum subsidio ad surgendum, ut postea stans morborum curationi præesse possit. Per *jacentem*, quæ nunquam ex se surgere potest, ut in morbis desperatis, quales sunt lepra, asthma, hydrops, epilepsia. *Tract. ignor. Hosp. morb. n. 89.* Jung. Dieter. d. l. Vel accipitur *natura* substantialiter complexè pro ipso corpore naturali, in qua significatione de homine usus Hippocr. quando scripsit *tract. de natura hominis*, & Galen, quando *naturæ* humanæ partes dixit esse spirituosas, solidas, carnosas, sanguineas, &c. notante Jul. Alex. *not. in lib. 11. meth. med. c. 1.* Vel accidentaliter sumitur, & iterum generaliter, & quasi abstracte, uti sum.

sumisse videtur Helmont. describens, quo *natura* sit iustus Dei, quo res, id est, quod est, & agit, quod agere iusta est, *tract. Physic. Arist. n. 3. & tr. Blas Hum. n. 39.* Vel complexe pro *temperamento* uniuscuiusque corporis naturalis, quod in homine est facultas illa, vis & potentia agendi resultans ex presentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, spiritus animalis cum humoribus & membris solidis. Vide supra *Crafsis*. Estque effectus *naturæ* substantialiter & complexe considerata. In qua significatione dici poterit de viribus medicamentorum: imo abusive de viribus morborum, uti notavit Dieter. *d. l. ex Luciano & Chrysofomo*, & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc significationem *natura hominis* dividitur in *communem*, quæ omnibus hominibus competit ad differentiam *naturæ* brutorum, & aliorum corporum naturalium; & in *propriam*, quæ unicuique humano individuo est propria, Gr. *ἰδιοσυγκρασία*, dicta. Vide *Idiosyncrasia*. Jung. Jul. Alex. *l. 1. ad Glauc. c. 1.* Aliquando vocab. *Naturæ* significat *Pudendum muliebre*, Barthol. *l. 1. Anat. c. 32.* Keuchen. *ad Seren. p. 219.* Quid Chymici per *Naturam* intelligant, queratur in *VI. Voluminibus Theatri Chymici*, cum instituti nostri non permittat ratio, omnia loca hic annectere. In genere dicitur illis cum elementis in generatione omnium quæ sunt, exercitatio. *Vol. I. p. 196.*

Naturalis, φυσικός, dicitur de omni eo, quod a *natura*, tanquam a causa efficiente, dependet, vel quod naturam in se habet. Et ita opponitur *artificiali*, τὴν τεχνητὴν proprie dicto, quamvis & improprie *natura* dicatur *optimus artifex*, vel, ut antea ex Lindeno diximus, *Ars Dei*, Ex. III. §. 8. Prædicatur de diversis rebus, v. g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus & actionibus. Interdum vero a Medicis significatio illa restringitur ad eas *facultates & actiones*, quæ abdomini & ventri inferiori attribuuntur, ut sunt, *nutritiva*, & *generativa*, nutritio, & generatio, cum subordinatis. Vide Institutionistas, & in specie *Dogn. nostr. p. 89.* Spiritum quoque *naturalem* in hepate elaboratum Gal. cum suis asseclis statuerunt, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomine substituere non dubitamus pro *nutritione fermentum ventriculi*, & pro *generatione spiritum genitalem*. Vid. *Dogn. nostr. p. 64. seq. & Diss. D. D. Oheim. ad mentem nostram conscripta de Liquore Nutricio & animali Confectario. I. Naturale* quoque interdum significat, quod *secundum naturam*, κατὰ φύσιν, id est, *sanum*, *Dogn.*

p. 16. Tandem *Naturale* opponitur *prestigiōso*, & diabolico. Ita *Magiam naturalem* defendere ausus est Paracels. in *Tr. de Podagra*, alioque. Et *naturalia* remedia opponuntur magicis. C. Rejes C. *El. q. 28, Naturalis*, interdum pro consueto, quibus consuetudo altera natura. Dom. Leon. *arr. med. l. 4. cap. 10.*

Natus, ἔγγονος, ἐγγόνος, idem, quod *filius*, Galen. *l. 2. de sem. c. 5.* Hinc & νεογνός, recens *natus*, pro νεογνός, Hippoc. *3. apb. 24.* Jung. *Diet. n. 564.*

Naviformis, στροφοειδής, epitheton est *ossis*, in tarso, quod & *naviculare* dicitur, a scaphæ vel cymbæ similitudine, connectitur cum talaro, & tribus ossibus tarsi superioribus. Barthol. *libell. 4. An. c. 21.*

Navigatio, ναυπηγία, quid proprie significet, non pertinet ad Medicum, sed ex aliis Dictionariis constat. Consideratur vero *navigatio* tanquam causa vomitus, ob motum corporis, corpus & humores hinc inde agitantem in nondum assuetis, uti patet ex Hipp. *4. apb. 14.* Jung. Dieter. *n. 561.* Cæterum de *navigantibus* observavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, nisi agrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt. *tr. Blas human. n. 36. tr. Alim. Tartar. in fontic. n. 15.* Quod *navigatio* a veteribus pro insigni remedio in phthisi, atrophia, hæctica commendata fuerit, & quidem longa, ex Plinio, Corn. Celso, Cælio Aureliano demonstravit D. D. Stahl. in *Propemptico ad Diss. Inaug. Dn. Job. Sam. Carl. Oringenf. de Fundamentis Pathologiæ Practicis*; An vero hoc hodieque & in quibusvis locis maritimis locum habeat & securum adeo habendum sit remedium, ulteriori indigere adhuc ventilatione, ex variarum circumstantiarum circa subiectum & causas examinatione plane mihi persuasum habeo.

Nausea, ναυσία, proprie *fastidium* illud & conatum ad vomitum significat *navigantibus* familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum fastidio. Est symptoma ventriculi, ad actiones læsas mixtas ex imminuta & depravata pertinens, & potest describi, quod sit propensio, vel conatus quidam ad vomitum irritus, cum anxietate circa præcordia, & salivatione oris proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitiosi acidobiliois, fibras vellicantibus, & spiritus animales insufficienter ad explosionem irritantibus. Vid. Sylv. *lib. 2. cap. 9. §. 3. & c. 30. §. 86.* Dekers ad *Barbette lib. 4. cap. 2. lit. a.*

Nausiosus, ναυσίος, in genere idem significat,

ficat, quod *ναῦτις* vel *ναυτία*, i. e. *Nausea*. Hippocrati vero denotat peculiarem affectum vasorum sanguineorum sive venarum, quando velut nauseabundæ sanguinem effundunt & evomunt, qui affectus & *ἐκχέλιωσις* vocatur, *lib. 2. de fract. t. 24.* Jung. Gal. in *com. ad h. l. & Foef. pag. 425.* Vide supra *Ecohyrnosis*.

Nautea, quid significet, nondum adeo expeditum est. Quidam existimant, aquam de coriis, vel, quod est verius, aquam de sentina ductam a nautis significare, ut Non. Marcellus. Alii vero statuunt, esse herbarum nomen, cum granis nigris, qua coriarii utuntur, quæ quia nauseam facit, hoc nomine insignita fuit. Alii dicunt, *Nauteam* rubidum quid esse, quo Pontificum vestimenta quædam colorant. Rhod. *ad Scribon. n. 180.*

Nautia, *ναυτία*. Vide *Nausea*.

Nautilia, *ναυτιλία*. Vide *Navigatio*.

Nautilus, *ναυτίλιον*, vel *ναυτινός*, est genus testacei animalis, cujus diversæ sunt species, quarum descriptionem vide apud Aldrovand. *lib. 3. de Testac. cap. 3. & 4.* *Nautili* lapidei meminit Chiocc. *Mus. Calceol. sect. 3. pag. 415. seqq.*

Naxia, *ναξία*. Vide *Cos*, a *Naxo Insula*.

Neanicos, *νεανικός*, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippoc. vero idem esse videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus, uti patet ex *1. Prorrh. f. 1. t. 9. & f. 3. t. 42. Coac. t. 97. 226. 363.* teste Foef. *d. l.*

Neanis, *νεανίς*, puellam *juvenculam* significat. Hippoc. *l. 2. de morb. mul. IX. 38.*

Neaniscos, *νεανίσκος*. Vide *Juvenis*.

Neapolita, *νεαπολίτης*, autor quidam Medicus, a quo nomen accepit smegma quoddam *Neapolitæ* dictum, adversus *μυρδασις*, ap. *Ægin. l. 3. c. 22.* Gorr.

Neapolitanus, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti ideo, quod primo homines passi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. *l. 23. obs. 1. Schol.* Vide alios de hoc morbo autores. Parac. vocat *Neapolitanum orimen*, *l. 3. Chirurg. magn. c. 1. 7. & 8.*

Neavos, *νεαρός*, i. e. *recens*, cui opponitur *vetus*, *παικερός*. Usurpatur de sanguine, Hippoc. *l. 5. apb. 43.* Junge Dieter. *n. 562.*

Neastron, terminus Paracelsicus, significans motionem elementorum in elementatis, sive in omnibus, quæ ab elementis oriuntur, & diffundit sese veluti in suos ramos, & quo pervenit, sese exerit. Hinc quædam partes expositæ sunt *Neastro* Ignis; quædam aeris;

aliæ aquæ, vel terræ. Dicitur etiam *Morb. Elementorum*. Vide *Tab. 9. de generat. febr.*

Nebula, *νεφός*, *νεφέλη*, *νεφέλιον*, quid proprie significet, ex Physicis notum esse potest, videlicet congeriem exhalationum, vel vaporum crassiorum, circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condensatorum, instar nubis tenuioris, unde & *Nubes sterilis* vocatur, Aristot. *l. 1. Meteor. c. 9.* Pertinet interdum inter causas morborum procatarticas, præsertim si inquinata fuerit. Parac. *de morb. metallifossor. l. 1. Tract. 2. c. 1.* Per translationem in foro Medico de diversis rebus dicitur. *1. de vitio oculi, h. e. superflua albedine tunicarum oculi tenuiori.* Nam si crassior fuerit *Albugo*, *λευκωμα* vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*. Senn. *l. 1. Med. Pr. p. 3. f. 2. c. 16.* Vel eandem habet significationem quam *Nubecula*, *Nubes*, de quo vocab paulo inferius.

Nebulgen, est sal ex humiditate nebulae super lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratum. Paracels. *Scholiis in lib. de Grad. & Compos. Dorn. in Dict. Rul. & Jahn. in Lex.*

Necans, *νεκασύς*, *νεκαστής*, idem, quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien necat*, i. e. mori facit, magnitudine sua, & doloris, exponente Linden. *Ex. IX. §. 30.*

Necessitas, *ανάγκη*, vide *Anance*. *Ananceos*, *ἀνάγκησις*. *Necessitas* duplex est: & ex hypothese, quemadmodum & res *necessarie* duplices sunt. Vide Dieter. *num. 53.* Helmont. non inepte *necessitatem* ingeniorum & inventionum matrem vocavit, *vr. Nat. Contr. nesc. n. 6.* *Necessaria* res alias dicuntur, quibus carere non possumus, *Th. Ch. Vol. 1. pag. 238.* sed illis sive velimus, sive nolimus, corpus nostrum utitur, Gal. *ad Thrasymbul. cap. 18.* Hæc sunt Res sex non naturales. Vide *Dogm. M. p. 73. seqq.*

Necessitudo, *ἀνάγκη πρὸς φίλων*, est peculiaris quædam *necessitas*, sive tale jus, quo eorum, quos Deus, & sua voluntas insolubili religiose conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit sibi invicem, cuiuslibet concessa est potestas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis, uti elegantissime descripsit Lind. *Ex. XV. §. 89.*

Nebiasch, terminus Paracelsicus, qui quid significet, non adeo planum est. Videtur tamen significare portiones salinas, corrosivas, & depalcentes; & occurrit in *l. 1. de ulcer. &*

possem. Syronib. & Nodis c. 5.

Necro Astrale, legitur etiam apud Parac. *l. 2. de podagr. §. Necromantia*. Verum quid significet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *Necrocomicam*, & hæc ad *Necromantiam*, de quibus mox.

Necrocomica, sunt prodigiosa præstigia, rei futuræ cuiuspiam præstigia, per signa ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I. Imp. ac alia multa. Dorn. in *Diæt. Rul. & Iohnf. in Lex. ex Parac. qui passim in scriptis meminit, v. gr. d. loc. de podagric. & Fragm. de Anat. ocul. & c. l. 9. de Signat. rer. natur. &c.*

Necrolium, est remedium, quod mortem pellere, ac vitam conservare potest, Dorn. in *Diæt. Rul. & Iohnf. Unde & Necrolie artes* dicuntur, & qui eas callent, *Necrolii*, apud Parac. *l. 5. de vit. long. c. 5.*

Necromantia, νεκρομαντία, est ars illicita, (& revera Diabolica) quæ cum mortuis operatur olim, ut cum astra manifestabantur apud mortuos. Is dicitur vere *Necromanticus*, qui mortuos comparere facit, voces & responsa potest ab illis extorquere, circuire cogit, ac edere mirabilia. Quicquid mortuorum capitibus, ossibus, acubus, linteis, pharetris, sepulchris, ac similibus arripitur, vel adimpletur, sub nefariam hanc artem cadit, quæ tota superstitiosa, ac Christiano fugienda ac detestanda, sunt verba Dorn. Rulandi & Iohnsoni. Vocatur & *Goetia*, apud Lang. *l. 1. ep. 71. & l. 2. ep. 46.* Distinctio Paracelsi in *Necromantiam astralem*, & *sortilegicam*, nullius videtur momenti, cum astralis sit mere commentitia, nitatur falsis hypothesibus, & cum altera diabolica & detestanda *Sortilegistica* facile participet. Præstat igitur abstinere a talium Scriptorum lectione.

Necrosis, νεκρωσις. Vide *Mortificatio*.

Nectar, νεκταρ, vocabatur gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambrosia*, eorumdem cibus. Proprie vero *Nectar* dicitur vinum mulsum, ex musto confectum, hoc modo: Mustum, quousque ad dimidias fere residat, excouquit, & in decem ejus sextarios unus Mellis Attici miscetur, post in cadum transfunditur, gypfatoque vasis spiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Constantino Cæsare *l. 8. de agricult.* desumpsit. Verum inflationibus obnoxium esse perhibetur, & stomacho adversum, daturque alvi eiendæ causa. Aliam vero & magis conditam aromatibus descriptionem tradidit Linden. *Ex. X. §. 153.* qui ex Festo, *Nectar* idem, quod *Myrrinum* vel *Muratum* vinum docuit. Laudavit

quoque, quod sit suavissima confectio, nec dubitandum, fuisse inter veterum lautitias §. 154. *Nectar* quoque peculiare proposuit Paracels. *l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 2.* ex liquoris Ficicellæ unciis tribus, & Rubedinis Colcothar unc. duabus, cujus dosis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur *Sobol. & Fragm. ad b. l. Iohnf. scripsit: Nectar* fit ex correcto & claro vino: Correctum vinum rubrum est coagulatum: Clarum est vinum album, *l. 1. Lex. Med. & l. 2. Nectar* est confectio Albuminis ovorum. Sic etiam alii Medici recentiores inventa sua remedia hoc nomine exornare non dubitarunt, v. gr. Langius *Nectar* adstringens ex Acoro adulterino. *Nectar* Catharhorum Mynf. e ligno Sassafras. *Nectar* succosum e Bryonia. Vid. Etmuller. in *Schræd. dilucid. & loca querantur in Indice.*

Nectareus, *Nectarites*, νεκταριος, νεκταριτης, Epitheton (1) *vini*, apud Diosc. *l. 5. c. 66.* (2) *Antidoti*, apud Gal. *l. 8. de C. M. S. l. c. 7.* quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur esse, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibusdam. (3) *Eclegmatis* Anodynæ contra colicam, pleuritidem, & dyspnoeam, *l. 9. d. t. c. 4.* ubi tamen *Helenium* non ingreditur, & ita ratione suavitatis ob misturam vini generosi & mellis ita dictum fuit. Cur vero (4) *Collyrium* Marci *Nectarium*, νεκταριον, ad lippitudinem & χημύρας curandas faciens, vocatum fuerit, *l. 4. tit. eod. c. 7.* rationem nullam videmus.

Necromantia, dicitur species quædam Philosophiæ Paracelsicæ, rectius *Magiæ*, ab antiquis etiam *Gaballia* dictæ, cujus quatuordecim partes recenset *Philosoph. sagac. l. 1.* Dividitur in *Naturalem* & *Cælestem*. De hac egit *d. tit. l. 2.* Verum merito habenda suspecta hujusmodi ars, eamque præstat ignorare, quam in eam anxie inquirere.

Nedæon, quid Paracelo significet, nec Dornæus, nec alii ejus sectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquam specificam rei uniuscujusque naturalis proprietatem essentialem, vel virtutem. Occurrit *lib. 4. Philosoph. tr. 2. c. 1.*

Nedysia, νηδύσια, vocantur πύλτρα, intestina, viscera abdominis. Gorr. & Foef.

Nedys, νηδύς, significat ventrem inferiorem, & in specie ventriculum. Usus aliquoties Hippoc. *4. de R. V. l. A. r. 4. l. de A. L. & Ag. XLVI. 13. l. de Carnib. vel Principiis XII. 19. XIII. 1. l. de Arte XVII. 3. XXI. 21. l. de Cordo I. 11. l. de nat. mul. LX. 2. Jung. Foef. 430.*

Legitur & apud Moschion. *de morb. mul.* c. 52.

Nedyusa, νηδυσα, epitheton τῆς διύας sive *fitis*, & significat vehementem, *inexhaustam*, veluti in viscerum penetrabilibus alte infixam. Legitur *Coac. t. 173*, quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. in *Comm. ad Coac. Hippoc. p. m. 413*. Ionston. p. 136. Foefius d. l.

Nefrendes, νηφρῆδες, dicuntur in genere, qui *caerent dentibus*; ita pueri quoque *nefrendes* sunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non possunt; & senex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. *not. ad Seven. pag. 96*. Stricte tamen de porcellis plerumque dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt, Jul. Alex. *Nor. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 12*. Quæ derivatio verosimilior est, quam illa Fulgentii Carthaginensis, apud Aldrov. *lib. 1. de quadr. bisulc. c. 36*. qui porcum castratum *nefrendem* dictum fuisse credidit, quasi sine νεφρῆς, i. e. sine renibus. Etenim renibus non privantur castrati, sed testicularis.

Neiæra, νειαιρα, νειαιρα, vel oxytonos νειαιρα, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hippocr. *Coac. t. 591. l. de nat. mul. IV. 6*. quamvis Linden. posuerit ἐς τὴν αἰθῆραν, i. e. sub dio. Verum Foef. legit τὴν ναιρῶν, l. 1. de morb. mul. LXXXI. 4. Junge Foef. pag. 425. & ipse Erotianus legit νειαιρα, quam γαστήρα interpretatur, alios verò colon, quod sub κοιλία situm est, ita nominare dicit.

Neilion, νειλιον, nomen est malagmatis, cuius descriptio habetur apud Ægin. *lib. 7. c. 18*.

Nenie, νενειη, venti cessatio, *seventas*, aeris tranquillitas dicitur. Foef. *Oec. p. 431*.

Nenusar, dicitur *Nymphaea*. Diet. *Iatr. p. 90. ad fin.*

Neusaren, dicuntur spiritus, aerem inhabitantes. Dorn. *Rul. & Johf. ex Paracels. Philos. ad Atheniens. l. 1. text. 13*. ubi tamen *Neusaren* legitur.

Neochmos, νεοχμῶς, substantive, & adjective sumitur, & denotat vel *innovationem* vel *rem* recenti motu *innovatam*. Hippocrat. *l. de morb. mul. XXII. 24.* & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, l. 1. h. tit. XXXII. 6. Jung. Foef. pag. 426.

Neognos, νεογνός, recens natus. Vide *Natus*.

Neopotos, νεοποτος, dicitur, qui recens potum sumit. Hippocrat. *3. de R. V. I. A. t. 55.*

Neorrhophetos, νεορροφήτος, vocatur, qui *noviter sorbitionem sumpsit*. Hippoc. d. l.

Neos, νέος, duo significat: *Novum & Juvenem*, Dieter. *num. 565*. Vide *Juvenis*. A νέος descendit adverbium νεωσι, recens, noviter, nuperime, de quo videatur Linden. *Ex. XIII. §. 287. seq.*

Neotericos, νεωτεριστός, recentior. Usurpatur frequentissime de Scriptoribus & Autoribus, ad differentiam veterum & antiquorum, quod passim occurrit.

Neoteropoeo, νεωτεροποιέω, id est, *innovo*, novi quid molior. Quo verbo usus Hippocr. *1. aphor. 20. l. de Humor. III. 83.* quod alibi expressit per νεωτεργέω, l. de *vet. med. XXXII. 2. Passivè νεωτεροποιέομαι legitur l. 2. Epid. f. I. 29.* Vide Foef. pag. 430. Dieter. *num. 569.*

Nepa, idem, quod *Cancer*. Keuchen. *ad Seven. p. 136.* quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, l. 2. de *crustat. t. 16. p. 160. h. & 170. h. ed. Bonon.*

Nepenthes, νηπενθης, potio olim vocabatur, quæ fecit oblivisci malorum, uti demonstravit Linden. *Ex. X. §. 144.* Casp. Rejes *C. El. q. 2. n. 12. & q. 88. n. 13.* per quam colloquium suave inter convivas fuisse intellectum quoque existimavit Lang. *l. 1. ep. 56.* quamvis alibi herbam aliquam, *Oenotheram* dictam, vino inditam statuerit hunc effectum producere, l. 3. ep. 6. Chymici tamen transulerunt vocabulum hoc ad *Compositionem* quandam *Opiatam*, cuius meminit Libav. *S. A. Ch. l. 8. c. 44.* Beguin. in *Tyrocin. Johf. in Lexic. l. 2. Schroder. l. 4. cl. 2. p. 314.* descriptio vero occurrit in *Dispensat. Novimberg. pag. 186.*

Nephele, νηφελη, non modo vocatur *Nebula*, sed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

Nepheloides, νεφελουειδης, *nubilosus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. *de R. V. I. A. t. 43.*

Nephridion, νεφριδιον, dicitur *pinguedo renalis*, quæ renibus adjacet. Hippoc. *l. 2. de morb. mul. l. 14.* Foef. p. 425.

Nephriticus, νεφριτικός, duplicem potissimum habet significationem: unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel de ipso morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*, vel de *Ægris*, sive *Calculo*, sive inflammatione, sive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. passim, v. gr. l. 6. de *L. A. c. 2. & alibi*. Vel de *Excretionibus*, l. *Epid. f. 2. c. 8.* Juxta hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur *νεφριτικά*, *Nephritica*, Gal. *l. 6. de tu. san. c. 11. l. 10. de C. M. S. L. c. 1.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. II. f.*

1. c. 18. p. 679. *seqq.* In specie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. *lib. 3. c. 5. n. 4.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Chioce. *in Mus. Calceol. sect. 3. p. 331. seqq.* Confirmat & Rhodius hujus lapidis amuleticam virtutem contra calculum *Cent. III. Obser. 30.* De hoc Schroder. *lib. 4. cl. 1. n. 228.* Fr. Hofmann. *ad h. l.* Chioce. *d. l. f. 5. p. 575.*

Nephritis, νεφριτις, vocabulum valde æquivocum est. Physiologie ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἰσοκλιτις, Gorr. & Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 34.* Pathologie vocabulum accipitur vel late pro omni morbo renum, sive similari, sive organico, ut colligere est *ex 6. aph. 6. l. 6. Epid. f. 8. r. 4. Gal. l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap. 2.* Consentunt Foef. *p. 430.* Dieter. *n. 566.* Castell. & alii. Vel stricte & rursus dupliciter: 1. pro *Renum Calculo*. Vide *Calculus*, Græc. λιθιασις. Ita accepit Helmont. quoque *tract. de Lithiasi passim*. 2. pro *Inflammatione Renum*, quæ magis accurata & propria est significatio; ad similitudinem aliorum morborum Græce in νεφριτις desinentium. Vide *Itis*. Describitur a Galen. *in Def. Med. Nephritis* est renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta est urinæ difficultas, cum fibrosis excretionibus aut arenosis, aut modico sanguine. Causa cum aliis inflammationibus est communis, videlicet sanguis acrior & biliosus, vel erysipelaceus impeditus in transitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex stagnatione inflammans. *Forest. lib. 24. obser. 1. seqq. & alibi*. Vocatur & *Nephritis*, apud Helmont. *d. l.* Accipitur etiam adjectivum apud Hippocr. ubi legitur νεφριτις φθίσις, *tabes renalis*, *l. de int. aff. XVI. 18.*

Nephros, νεφρός, dicitur Latine *Ren*. Usitatus pluraliter νεφροί, *renes*, Dieter. *n. 567.* Horum historiam vide in *Anatomicis*, specialiter Barthol. *l. 1. Anat. c. 17.* Commentum Olhafii de *renum vi αἰσθητικῆ καὶ κινητικῆ*, quod tamen aliquot Medici Clarissimi amplexi sunt, refutatam legere licet apud Lind. *Medic. Physiol. l. 2. c. 5. §. 142. seqq. multis.* Barthol. vero *d. l.* adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abusive interdum pro *Testiculo*, quo sensu sumit Ionston. *Syntagm. Med. p. m. 1017.*

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *sectio Renum*, de qua legi poterit apud Hippocr. *de int. aff. XV. 19.* Enimvero non ibi sermo est de *sectione ipsorum renum*, sed de *sectione*

abscessus juxta *renes*. Impossibilis igitur potius habenda est *Renum sectio*, cum Boneto *Mercur. Compit. l. 3. p. 43.*

Nepion, νεπιον, vide *Infans*. Foef. *Oecon. p. 431.*

Nepones, vide *Bavones*.

Nerita, νεριτης, dicitur species testaceorum, & quidem *turbinatorum*, cujus descriptionem, cum variis differentiis, vide apud Aldrov. *l. 3. de Testac. c. 26. seqq.*

Nervoniana, epitheton *Venassectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ, uno die. Hildan. *cent. 6. Observ. 92.* ubi exemplis demonstrat, hujusmodi venæ sectionem merito esse reprobendam.

Nervalia, οσσα, vide *Arcualis*.

Nervi reversivi. Vulgo recurrentes, Trinc. *l. 5. c. 1.*

Nervinus, νερινος, νερινος, *Nervicus*, *Nervosus*. Sumitur vel Physiologie pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, similitudinem accedentibus; ut sunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellantur *partes Nervosæ* passim in Autoribus. Ad primam significationem referre libet nomen plantaginis, quod dicitur *παρανερινος*, *multinervia*, vel *Nervalis*, Scrib. *n. 12.* Rhod. *ad h. l.* Vel Pharmaceutice tribuitur remediis, ad *Nervos* & *Nervosas partes* utilibus. Ita in Dispensatoriis *Emplastrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non *Libav. S. A. Ch. lib. 8. cap. 8.*

Nervus, νευρος, accipitur late & stricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos etiam *Tendines* & *Ligamenta*, v. gr. Hippoc. *l. de Arte XII. 2. l. de Principiis, vel Carn. XI. 3. & alibi sæpius.* Vide Foef. *p. 427.* Strictè dicitur de canalibus, spiritum animale ad partes sensui & motui locali destinatas deferentibus, unde & instrumenta sensus & motus dicuntur, quorum historiam pete ex *Anatomicis*, in specie Bartholin. *libell. 3. Anatom. per totum. Vvillis Anat. Cerebri c. 17. 19. seqq.* & ex novissimis Vieussen *Neurologia* accurate conscripta. *Nervum* non esse organum executivum motus voluntarii, (scilicet quatenus est pars solida organica) sed organum delativum imperii voluntatis, rectè scripsit Helmont. *tr. Catarchi delir. n. 59. & tr. de Lithias. cap. 9. n. 15.* Quæ *nervorum* sit structura, & quæ conformatio ope microscopii deprehendatur, vide apud Bonet. *Med. Septentr. l. 1. f. 4. cap. 11.*

Nesder, legitur apud Paracels. *l. 1. Philos. ad Athen. c. 14.* sed quid significet, non licet determinare.

Nests, νῆσις, proprie significat *accumulationem*, τὰρδσις Gr. dictam, a νῆσ, *glomero*. Hinc νῆξ *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo, ex humorum accumulatione facta, Hippocr. *l. de L. in hom. XXXII. 1.*

Nestie, νησίν, vide *Jejunium*. Νῆσις, vide *Jejunus*.

Netopon, νῆτοπον, nomen est medicamenti cuiusdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea sumtuosi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Susinum, cuius Hippoc. passim meminit in libris *de nat. mul. & morb. mul.* de superfætatione, in affectibus uteri pessariorum loco adhibendi, teste Lang. *lib. 1. ep. 67.* Loca vero Hippocratis allegata vide ap. Foef. *Oec. pag. 426.* Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. esse crediderunt. At Prosp. Martianus omnes has opiniones suspectas reddidit ex ipsis Hippocr. textibus, satius esse dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, *Annot. ad Hippoc. l. 1. de morb. mul. pag. 271.*

Neurochondroides, νευροχονδρόιδες, dicitur ligamenti genus durum, cartilagineum, partim latum, partim rotundum. Medium quoddam corpus inter cartilagineum & ligamentum: hoc quidem durius, illa vero mollius. Eiusmodi habentur in articulo pernæ cum astragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo sinu coxendicis visitur, valde quidem durum, quod principio tam latum est, ut pubis foramen etiam attingat, deinde paulatim contrahitur, rotundiusque factum inseritur in medium cruris caput. Hæc Gorraus. Legitur apud Gal. *l. 2. de Temp. c. 3.* In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρόιδες reperiri, scribit Idem *l. 6. de V. P. c. 19.*

Neurologia, νευρολογία, i. e. *descriptio accurata nervorum*, qualem Th. Vvillis in sua *Anatom. cerebri* aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομήτρα, vocantur *Musculi Psoas*, uti scribit Fallop. in *Obs. Anat.* quæ extant Tom. I. *Oper. p. m. 390.* Vesal. *l. 2. de H. C. F. c. 38.*

Neuron, νευρον. Vide *Nervus*.

Neurotomia, νευροτομία, vel anatomicam nervorum sectionem significat, vel præternaturalem eorundem dissectionem.

Neurotrocos, νευροτρόπος, qui *nervum vulnervatum* habet, Gal. *l. 3. de C. M. P. G. c. 21.* Ita νευροτρόπον vocantur *nervorum vulnera*, *l.*

7. *S. Fac. S. Nuces Caryæ.*

Neuter, νῆδ'τερη, dicitur de qualitate, vel facultate, qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter, vel quando non participat de duobus externis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat, Gal. *l. 1. de S. Fac. c. 21.* & *l. Arr. Med. c. 6.* An omnibus tribus subdivisio applicari possit *Neutrius* in *Neutrum* semper: *Neutrum*, ut multum: & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, sed absque artis emolumento, Hier. Cardanus in *Contradictent. l. 1. tract. 6. contradict. 6.* & 7. In specie de statu corporis humani *Neutro* nostram sententiam vide in *Dogm. Med. Gen. in Prelimin. p. 8. 9.* *Neutralitas* quoque a Chymicis describitur, quod *neutraliter* media dispositio, vel mediocritas, in qua per modum medii sese habituant actiones sui subjecti ad conservationem speciei, ex Lullii *Theorica c. 2. in Vol. IV. Theatr. Chymic. p. 4.*

Neutha est pellicula, vel oculis, vel auriculis infantum adnascens, sive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Iohnf. ex Paracell. *l. 1. Præparat. tr. 4. de Vitriol. alb.* An fortassis Amnios?

Nevus, idem, quod *Nævus*. Legitur in *Lexic. Scrib. Rhodii* & alibi.

Nexis, νῆξις. Vide *Natiatio*.

Nexus, πλοκή, idem, quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. *ad Seren. p. 223.*

Nicarion, νικαριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis, cuius descriptio habetur apud Aet. *l. 7. c. ult.* citante Gorraus.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chioec. in *Mus. Calceol. sect. 3. pag. 212.* cui tribuitur vis movendi affectus, & spiritus turbandi, cogendique, adeo ut tristitiam & audaciam exciter.

Nicodemus est nomen proprium, de quo e S. Literis *Job. III. & XIX.* constat. Cur vero Angli oleum quoddam *Oleum Nicodemi* vocaverint, cuius descriptio in *Pharmac. Colleg. Londin. p. m. 333.* habetur, me & fortassis plures alios laet.

Nicon, item *Ninon*, barbaris vocatum fuisse *Helleborum*, testatur C. Rejes *Camp. El. q. 63. n. 45.*

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, νιδωρα, dicitur odor fœrens & redolens adustionem, Lind. *Ex. XIII. §. 283.* Vel est odor fumosus pinguedinis, qualem dant tostæ cornua capræ, Keuch. *ad Sammonic. pag. 284.* Qualem si accidat in ventriculo gigni, quod

quod percipi potest ex saliva, ructu, vomitu, indicio est, pingue ciborum amburi, & transire in quid simile bili. Lind. d. l.

Niger, Nigredo, μέλας, μελασμός, Vide *Melas, Melasma, Melasmos*. De nigredine Mercurii fixa lege Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 15. In opere Lapidis Philosophici *Nigredo corvina* quid sit, vid. apud eund. T. II. Oper. p. 98. 368. 405. 407. Jung. Th. Chym. Volum. III. p. 726. Vol. IV. p. 546. & 891.

Nigificatio dicitur illa ipsa operatio, quando aqua illa Mercurialis Philosophica supra nigra apparet, & veluti vellus nigrum aut pellem nanciscitur. Et quia Sol & Luna, i. e. aurum & argentum inerant, dicebant etiam *Eclipsin Solis & Lune*, ac *Nigificationem Maris*. Th. Chymic. Vol. III. pag. 434.

Nigromantia olim erat ars naturalium rerum in terra absconditarum, ut mineralium & metallorum, &c. Postea Diaboli instinctu & majorum hominum nequitia in abusum abiit, atque diabolica facta est, Rul. Dorn. vero in *Diction. Parac.* & Iohnf. in *Lex.* paulo clarius ita descriperunt: *Nigromantia* est ars nefanda & execrabilis, qua diaboli malignique spiritus astute se cogi fingentes ab hominibus, ultro interim obediunt in eorum perniciem tantum non aliter, ut repente quid e longinquis adferant, aut ad remotissima loca deferant. Noctu potissimum est destinata, quia lucem fugiunt maligni demones, umbrarumque sunt ministri ac tenebrarum. Deplorandum igitur est, quod nihilominus sint inter Christianos, qui artem hanc diabolicam vel excusare, vel etiam ejus opera uti non verentur.

Nihil, nihilum, ἄδὲν, μὴδὲν, opponitur *Allicui*, sive *materie*. Idem proprie, quod *Non Ens*. Etenim quod vere non est, *nihil* est: & contra: Quod *nihil* est, vere non est, Th. Chym. Vol. I. p. 240. De *nihilo triplici* Crolliano, *Deali*, *Negativo*, & *Privativo*, ἐπιπέσει Libavii vide Tom. IV. Oper. p. 83. An Paracelli doctrina, quod omnia ad *nihilum* tendant, firmiter talo, non est hujus loci, ventilare. *Nihil* vel *Nil album* quid sit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νιλιακόν, epitheton mellis, idem notans, quod *Articum*, vel *Himantium*, & principem tenet locum in Medicina, ex Dioscor. Keuchen. ad *Sammon*. p. 158.

Nimbus, ἄμβροσ, idem, quod *Imber*. Vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decussos, fertiles testatur experientia, & cum hac *Helm. Inago ferment.* n. 33.

Nimum, τολύ, idem, quod *Maltum*. Hoc Tom. II.

naturæ inimicum dixit Hipp. 2. aph. 51. rationem addidit Gal. in *comm. ad b. l.* quia destruit συμμετεραν, & moderationem, atque dissolvit compagem σύσσει animalis.

Niupon, νιῦπον, oleum ex nucleis amarissimum, cujus modum simplicem exponit Erotianus, alias & oleum amygdalorum amarorum dicitur νιῦπον.

Niphetos, νιφετός, dicitur *Nix*, confertim & cum impetu irruens, sive *nives conferta*, apud Hippocrat. l. 4. *Epid.* III. 8. Jung. Foef. p. 432.

Nisus, νιζίτις, nomen *Accipitris minoris*, sive *Fringillarii*, cujus historiam tradidit Aldrov. l. 5. *Ornith.* c. 2. *Nisus* quoque idem est, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, νιτιδουλα. Vide *Cicindela*.

Nitiala, nomen stellæ apud Parac. quam cum sale Vitrioli ejusdem esse naturæ, sibi persuasit, rr. de *Podagra*. §. *Cura*. An *Sirium* intellexit?

Nitor, νιτιρον, idem, quod *Splendor*, *Fulgur*, λαμπρότης, est effectus luminis, teste Lind. Ex. XI. §. 171.

Nitriales, sunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes, ut sal petrae, vel nitrum, sulphur &c. Dorn. Rul. & Iohnf.

Nitrum, νιτρον, est species salis, sive *sal sulphureum*, φλογιστόν, salso amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. l. 3. c. 23. ubi integram *Nitri* historiam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hofm. in *Cl. ad b. l.* Dicitur & λίτρον, ἄλιτρον, *Bauwach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. l. 2. ep. 32. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 40. Chioce. in *Mus. Calceol. sect.* 2. p. 159. *segg.* Th. Chym. Vol. I. p. 636. *segg.* Vvillis Ex. I. de *ferment.* c. 10. Rolf. *Chym.* l. 5. *sect.* 1. art. 3. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. f. 1. cap. 2. p. 256. segg.* qui etiam plures *Nitri* Chymicas præparaciones descriptas exhibet in *Lex. Ch. Ph. Parr.* l. p. 164. *segg.* An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur. Ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli sibi persuasum habeant, nisi circa confinia Nili; quo loco ejusdem stirias efflorescentes reperiri scribunt, coloris nunc rubescentis, nunc blande cœrulescentis, unde & *Niliacum* vocat D. Ludov. *Pharm. Dissert.* I. p. 423. Quod si vero locum Plinii l. 31. c. 30. consideremus, nulla, aut certe exigua, apparebit differentia, Rhod. ad *Scrib. num.* 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. l. de *nat. mul.* XXIX. 101. l. 1. de *morb. mul.* CXX. 19. ut & Gal. l. 1. de *C. M. S. L.* c. 8. Describitur quoque *Nitrum*, quod sit *falsugo* quædam

dam ex urinarum congregationibus in sal præparata: verum videtur iusto strictior. *Nitrum Murarium* quod vocat laud. Ludovici d. l. est nihil aliud, quam *Aphronitrum*, sive lanugo illa, quæ ex muris efflorescere conspicitur, & dependet ejus origo a calce viva, qua muri sunt constructi. *Nitrum* dicitur lapis falsus, i. e. sulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id est, cinis clavellatus. *Nitron*, id est, fex vitri. Rul. & Iohnf.

Nix, χιὼν, quid sit, & quale meteorum, Physicorum est docere. Pertinet vero ad forum Medicum, quatenus vel pertinet inter causas sanitatis & morborum, vel ad usum Dieteticum & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hippocr. 5. *aph.* 54. Junge Dieter. n. 923. J. Alex. l. 17. *Sal. c.* 12. & alibi: hoc ex Aldrov. l. 1. de *Insect.* c. 2. ubi p. m. 150. mentionem facit *Nivis mulsæ*, h. e. cum melle mixtæ, quam veteres in æstuosis febribus obtulerunt, χιωνομαλι dictam, non ex C. Rejes C. El. q. 74. n. 27. ubi cos appetitus & eximium embamma olim Magnatibus habitum legitur, sine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit. *Nix fumans* dicitur *Calx viva*. Keuchen. ad *Sammon.* p. 244.

Nixia vocabulum videtur esse ab ethnica superstitione desumptum, respondens *Lucinæ*, & exprimens conatum naturæ in promovendo partu. Usus illo D. Pechlinus observ. *Medicar.* l. 1. *obs.* 33. Chymici nomen hoc etiam ad suos processus transfulerunt: Unde apud Schroder. *Pharm.* l. 3. c. 17. *Nix diaphoretica Antimonii* legitur, quam nihil aliud esse, quam correctum Sulphur auratum, aliis materia perlata dictum, D. Joh. Michaelis ad *b. l.* notavit.

Noas, noac, id est, æs vel cuprum. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Nobach, *Noboch*, instrumentum est *Necromanticum*. Dorn. Rul. & Iohnf.

Nocast, id est, *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Iohnf.

Nocens, βλαπτων, idem, quod *Nocius*, *Noxius*, βλαβερός, opponitur *Juvanti*. *Nocentia* esse vitanda, *Juvantia* vero amplectenda, pertinet ad Methodum medendi, Galen. c. 2. de *hum.* 2. 1.

Nochat, *Nuchat*, id est, *venus*, æs, *Nuchor*. Rul. & Iohnf.

Nocheles, νοχελίς, id est, *tardus*, *segnis*, a νο privatio, & κέλιω, curro, celeriter moveo. Dicitur in specie de secundinis tardantibus apud Hipp. l. 1. de *morb. mul.* CVIII. 50.

Noctambulo, *Noctambululus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, δριφοβάτης, cum & sani no-

cti ambulare possint & soleant) dicitur de eo, qui dormiens e lecto surgit & ambulat, imo varia vigilantium opera exercet. Ad quam classem morborum, vel symptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeo planum est. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, *Instit. Med.* l. 2. *sect.* 1. p. 3. c. 7. & *sect.* 2. c. 4. *Med. Pr.* l. 1. p. 2. c. 19. Verum mihi minus videtur verosimile, cum *Comatosi* minime sint expediti ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancholia* species, vel constituet peculiarem speciem Somni præternaturalis, videl. *depravatum somnum*; quo videtur inclinare *Vvillis tr. An. Brut. P.* I. c. 16. Hujus affectus causa consistit omnino in spirituum animalium quorundam irrequietorum excursionem. Meminit hujus affectus Lang. l. 2. ep. 45. C. Rejes C. El. q. 37. n. 48. *seqq.*

Noctidiale, νυκθημερον, h. e. *spatium noctis & diei*, sive viginti quatuor horarum. Galen. de *septim. partu.* t. 1.

Noctiluca, idem, quod *Cicindela*. De animalculo *noctulucen*te Indico, *Cocujo* dicto, consule *Theatr. Chymic. Vol. VI. pag.* 95. Vide *Cicindela*. De *Noctiluca Aerea* & *Glaciale* vid. *Acta Erudit. Lipsiens.* An. 1682. & ipsius Inventoris Illustris Rob. Boyle tractatus *b. tit.*

Noctisurgium, idem est, quod *Somnambulatio* vel *Noctambulatio*, legitur apud Sennert. *Med. Pract.* l. 1. *Part. II. c.* 19.

Noctua, γλωβ, dicitur avis, noctu maxime videns, diurnam vero lucem non perferens, cujus prolixiorum descriptionem, cum usu in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *lib.* 8. *Ornithol.* c. 7. Jung. Schroder. l. 5. cl. 2. num. 60. Sanguinem *noctuae* inter absurda refert remedia contra orthopnoeam, Gal. l. 10. de *S. F.* §. *Stercus anserinum*. Ova *noctuae* moderate elixa, & infantibus exhibita abstemios reddere, testatur Lang. l. 2. ep. 50.

*Noctui*ni oculi vocantur, qui sunt glauci, cæsi, Ital. Occhi di gatto, Jos. Laur. Am. *Op.* p. 568.

Nocturnus, νυκτερον, νυκτερονος, dicitur de morbis, præsertim de Febribus, quarum paroxysmi contingunt noctu, opponunturque *Diurnis*. P. M. de *Calderia Tom. I. Op.* p. 305.

Nodusus dicitur de certa *Arthritidis* specie, quando materia quædam tophacea & fex terrestris articulis impacta & coagmentata efficit, ut distorqueantur, cutis tandem dissiliat, & pereunte motu, membrum incurvetur. Forest. l. 29. *obs.* 2. in *Schol.* Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui est *Perfectorum*, *coagulatam Podagram* assuetudine dolendi nutrientium, *Part. I. Solat. Podagr.* q. 12.

Nodulus, vel significat *parvum nodum*, & ita Græce dici posset *κνυλίον*; vel usitatus notat *sacculum*, *σάκκον*, vel *marsupium*, cui induntur species, medicamenta simplicia & composita, pro vinis & cerevisia medicatis. Et synecdochice quoque sepe pro illis ipsis speciebus vocabulum ponitur, uti ex Practicis libris passim constat. *Nodulus* quoque accipitur pro *globulo* rotundo, fabæ figuram referente, glandis vel suppositorii utum obtinente. Vveker. *Ansidot. gen. l. 1. cap. 49.*

Nodus, *κνυλίον*, est vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam significationem vide in *Hamma*. Altera acceptio est Physiologica, & dicitur vel de *protuberantiis ossium*, sive capitibus circa articulos, Gr. *κνυδύλος*. Vide *Condylus*. Vel de membranis carnis & crassioribus circa vasa umbilicalia occurrentibus, e quorum *nodorum* numero & distantia de frequentia conceptus conijcere volunt obstrictes, sed absque verisimilitudine. De his vide Barthol. *l. 1. Anat. c. 37.* & C. Rejes *C. El. q. 52.* Tertia est Pathologica, & significat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitiosæ coagulatione vel congelatione obortos in partibus externis, Helm. *tr. Blas hum. n. 35.* Ita tumorem in mala indolentem & in dies augmentum capientem *Nodum* vocavit D. Binninger *Observ. Med. Cent. 1. obs. 32. pag. 34.* Ita abscessus cum Folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, *Meliceris* dicuntur *Nodi*, Forest. *l. 3. Chir. Obs. 7. Schol.* Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracels. *in libris suis de morb. Gal. Nodi* articulorum sunt tumores indurati, Dotn. *Rul. & Iohnf. Nodos* etiam vocavit D. Pejerus illas intestini tennis in se retractiones & situm mutatum, quales in uno subjecto quatuor vidit, ita ut portio triuncialis coarctata & retractata in vicinam partem delituerit, instar limacis in domuncula aut gladii in vagina, & nonnisi vi quadam extrahi potuerit, uti legere est in Pœonis & Pythagoræ *Exercit. Epist. Anatomico-Medicis Ex. XVII. ep. 2.* Hanc veram causam esse iliaci doloris nullum est dubium, sed an semper & in omni subjecto, determinare non libet. *Nodus barbaricus*, *τὸ κνυδύλος βαρβάρικος*, pertinet ad primam significationem, estque vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores sedandos, cujus meminit Gal. *l. 2. de L. Aff. c. 2.* Jung. Jul. Alex. *in Not. ad b. l.*

Noera, id est, *coopertorium* vasis destillatorii. *Rul. & Iohnf.*

Noli me tangere vocatur species Herpetis exedentis cancrofi, sive Phagedænæ (alii etiam ad *Leporam* referunt) ita dicta, quod vel

tangentem inficiat, vel quia quanto plus tangitur, tanto magis crescit, ac in pejus vergit. Estque tumor & exulceratio corrosiva in facie, circa os & nasum, & supra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno, & septico subsistente. De hoc affectu vide Forest. *l. 2. Chirurg. 9. cum Schol. Senner. Med. Pr. l. 5. p. 1. c. 20.* Meminit & aliquoties in scriptis suis Paracels.

Nomas, *νομάς*, epitheton *columbarum*, quæ in montibus degunt, Gal. *l. 10. de S. F. §. Stercus Gallinac.*

Nome, *νομή*, dicitur *Ulcus depascens*, Lat. *Pastio*, quod serpendo vicinas partes quoque corrumpit, Galen. *l. 6. de C. M. S. L. c. 4. & l. 5. de C. M. P. G. c. 14.* Coincidit cum *Phagedæna*. Dicitur & *Ulcus obambulans*, *ambulatorium*, Forest. *l. 7. Chir. obs. 3. Schol.* Alias *νομή* etiam *Pabulum* significat.

Nomen, *ὄνομα*, quid significet, & pueris notissimum est. Sæpe tamen late quoque sumitur, comprehendens quandoque ipsa verba: v. g. quando Gal. scribit: *Allaborandum*, ut in Medicina semper *nominibus* maxime perspicuis utamur, *l. 2. de diff. puls. c. 2.* Non exclusa esse ipsa quoque verba, nemo non intelligit. Quæ sententia uti verissima, & notatu propterea digna, ita tacite refutat Helmontianam, Paracelsicam, & fere in genere Spagyricam Medicinam, plurimis novis, inusitatis, obscuris, & Bœoticorum ænigmatum similibus nominibus refertissimam. Quod vero *nominibus*, præsertim sacris, aliqua insit virtus Medica, rectissime refutavit Dieter. *Iatr. p. 729.* quia non sunt res corporeæ, nec spirituales, nec accidentia subjecto in hærentia; sed notiones extrinsecus ab aliis attributæ, ex placito impostæ, omnis vitæ & actionis expertes, Casp. Rejes *C. El. q. 22. n. 8.* Interim Medicis *nominum* inquisitio omnino necessaria, *Id. q. 68. n. 1. 2.* cum certis de causis impostæ esse minime dubium sit, vel ut naturam, vel virtutem rei expriment, Schroder. *l. 1. c. 37.* Symptomata plerumque esse simul *nomina* morborum, docet Lind. *Ex. III. §. 43.*

Nomas, *νομάς*, Latine *Lex*. Vide supra Lit. LE.

Nomothetema, *νομοθέτημα*, proprie *legislatum* significat. Hippocr. vero nomina vocavit naturæ *νομοθετήματα*, ob antea dictam rationem, quia certis de causis sunt impostæ, veluti lege quadam, *l. de Arte III. 5.*

Nomanus, *ἐνομήσιος*, epitheton febris erraticæ, cujus meminit Hippocr. *l. Ep. f. 3. r. 17.* quamvis eam dari, merito dubitet Galen. *in*

comm. vel ob hanc quoque rationem, quia est erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non ens, νόον, idem, quod *Nihil*, cujus nullus conceptus, nulla scientia, cum non habeat sui speciem, sub qua se representet. Quænam sint non *Entia Chymica*, lege apud Rolf. *Chymie* l. 6. c. 3. seqq. quamvis Bekerus & Langelotus eum refutare ausi sint. Ille in *supplemento in Physicam subterraneam*; hic vero in *Epistola quædam ad Nat. Curiosos in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. observ. 59.*

Nora dicitur *Calx*, item *quodlibet sal*, item *Nitrum*. Rul. & Iohnf.

Noseros, νοσῆρος, *Morbidus*, *valetudinarius*, qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur apud Hipp. 6. *aph. 2.* Junge *Diet. n. 575.*

Nosididach, id est, *Artum*, vel *Artus*. Rul. & Iohnf.

Nosocomion, νοσοκομῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latine etiam *Valetudinarium* dici possit.

Nosocomos, νοσοκόμος, dicitur, qui *ægrotorum curam gerit*, Dieter. *Iatr. p. 933.* & propterea haud inepte Ionston. in suo *Syntagmate Med. Pract.* partem tertiam vocavit *νοσοκομικὴν*, describens, quod sit pars *Medicæ practicæ specialis*, in qua de morbis & symptomatibus in specie eorumque cura agitur.

Nosodochium, νοσοδοχεῖον, idem, quod *Nosocomion*, vulgo *Hospitale*; de quo lege Dieter. *Iatr. p. 444.*

Nosologia, νοσολογία, idem, quod *Pathologia*.

Nosopoeeticos, νοσοποιητικός, dicitur Georg. Thomf. quicquid morbi causa existit, in *Explicatione terminor. quorundam Artis Acus Magnetice præmissa.*

Nosos, νόσος, νόσησι. Vide *Morbus*.

* *Nostalgia*, est peculiaris ille Helvetiis maxime familiaris affectus, quo apud externos degentes tam impenso patriæ desiderio tenentur, ut si patrios lares non repetant, appetitus proflernatur, digestio lædatur, flatus, & ructus e cruditatibus gignatur, cardialgia accedat, & cum languore ipsum corpus emaciatur. V. Hofman. *med. ration. system. tom. 3.*

Noster, ηἰσῆρος, dicitur Spagyricis de metallis Philosophicis, v. g. *Aurum nostrum* est *Elixir rubrum*, & *album* est *Argentum nostrum*. Adjectum *Nostri* facit discrimen inter vulgaria & Philosophica, quorum illa sunt confusa cum elementis; hæc ab illis liberata, & ad astralem naturam perducta. Libav. *Apoc. Herm. P. Post. T. II. oper. p. 412.*

Nostoch dicitur jaculum alicujus stellæ, vel

potius ejus repurgatione dejectum quid in terram. Invenitur potissimum Junio, Julio & Augusto, super latos campos, vel in pratis, instar fungi magni, vel spongiæ foraminosum quid & leve, tendens in fulvum & ravum colorem, & ut coagulatum jus tactum contremiscit. Sunt, qui per *Nostoch* ceram intelligunt metaphorice, Dorn. Rul. & Iohnf. Paracel. jungit cum Terniabin, & vocat mansiones rerum superælestium, l. 4. de vit. long. c. 8. fructus aeris, *Philos. Tr. 2. it. 1. de pustul. Gallic. & aliis sympt. cap. 7. fin. Balsami Nostoch* meminit idem, *Berthoneæ l. 2. c. 7.* Cælitus quoque demitti credidit Helmont. *tr. de magnet. vuln. cur. n. 43.*

Nostos, νόσος, dicitur *dulcedo* & suavitas ciborum. Unde *νόσιον*, *dulcia*, & *πολύνοση*, quæ multum suavitatis in se habent, quod vocab. legitur ap. Hipp. l. 2. de *dieta XXXII. 10.* Junge *Foef. Oec. p. 435.*

Nota sepe sumitur pro *Macula*, *Nervo*.

Nothos, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Nothros, νόθρος, dicitur *torpidus*, torpescens, segnus, & *νόθρος*, *torpor*. Utrumque frequens apud Hipp. Ita *Auster* dicitur *νόθρος* effectivo, 3. *aph. 8.* Junge Dieter. n. 581. *Pulsus tardus*, *Coac. t. 139.* ægri *νόθοι*, *languidi*, 1. *proverb. f. 3. t. 10. 25.* Substantivum *νόθρος*, 1. *proverb. f. 1. t. 13. Coac. t. 91.* Dicitur & *νόθειν*, 1. *proverb. f. 3. t. 49. Coac. t. 208.* Vide plura loca apud *Foef. d. l. p. 436.*

Notios, νοτιάσις, *dorsalis*, a *νότον*, *dorsum*. Epitheton medullæ spinalis, quæ & *μυελὸς ἐγκεφαλίτης* vocatur, quia nihil est, quam *cerebrum* veluti prolongatum, vide *Medulla*.

Notiodes, νοτιάσις, *humidus*, a *νότις*, *humor*, humiditas, *mador*. Est epitheton febris cuiusdam, ap. Hipp. l. 6. *Epid. f. 1. t. 29.* quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, species malignæ & colliquativæ febris, quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium prostratione. Jung. C. Hofm. *de febr. c. 54. & 58.*

Notius, νότιος. Vide *Auster*.

Notis, νότις, *humor*, *vapor* dicitur, Linden. *Ex. III. §. 216.* Vide *Notiodes*.

Noton, νότον, *Dorsum*. Vide supra in *DO*.

Notos, νότος. Vide *Auster*.

Novacula, ξυρός, ξυρίον, a *ξύον*, *rado*, instrumentum vocatur chirurgicum, quo pili deraduntur, cujus usum nonnulli vere, vel simulate metuunt, notante Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 4. circa fin. Usurpatur tamen interdum ad alias operationes Chirurgicas. Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abscindenda membra *Hildan. in Cista militari pag. 1042. Operum suorum.*

um. Sic etiam Scultetus singularem *Novatulam* descripsit, quam Græci *Scodephino* vocarunt, & Rouffetus ad fœrum Cæsareum usurpavit, *Part. I. Tab. II. fig. 2. & Tab. XLII.* Alia etiam Magna descripta occurrit *Tab. XX. fig. 5.*

Novale, Paracelso dicitur *Portentum*, & in specie *Novalia cœlestia* vocat occultas imaginationes in homine, ex lectione vel sermone abortas, *l. 2. Philos. sagacis.*

Novator, νεωτὴς, in bonam & malam partem sumi potest. Secundum illam dicitur, sive Philosophus, sive Medicus, qui doctrina, iudicio, prudentia, mentis acie præstans res novas invenit ad totius artis sive scientiæ perfectionem utiles & necessarias. Qualis fuit Harveus inventor circulationis sanguinis, C. Afellius venarum lactearum &c. Secundum hanc vero *Novator* est, qui solo vanæ gloriæ studio præter necessitatem nova excogitat vel principia, vel terminos, & similia &c. quo epitheto Helmont. non immerito a plerisque appellari solet, quamvis & hodieque sint, qui gloriolam vanam similiter sectentur. Plura de utraque significatione vide apud Hor. *Augen. Tom. III. l. 2. c. 4. seqq. p. 39. seqq.*

Novilunium, νεοσέληνη, νεομηνία, olim dicebatur prima dies mensis, sive *Calende*. Hodieque vero de conjunctione solis & lunæ accipi solet. Quod tempus Paracels. venenosæ naturæ esse, lædere cerebrum, nimis audacter scripsit contra experientiam, *tr. 2. de pestil. circa fin. & tr. 3. c. 2.*

Nox, νύξ, tempus illud notat, quo Sol infra Horizontem nostrum sese abscondit. Hanc ægris plerumque esse graviolem, quam diem, non solum in crisi, sed & communiter, egregie declaravit Dieter. *n. 580. ex Hippoc. 2. aph. 13.* In specie dolores Gallicos noctu exacerbari, scribunt omnes Practici, hunc morbum pertractantes, & ex his Forest. *l. 32. observ. 5. & tr. 21. in Schol. Nox media* Spagyricè dicitur in Lapidis Philosophici labore, quando omnia nigrescunt magis magisque, *Lib. Tom. II. oper. p. 142. Noctu*, Gr. νύκτας, Hippocr. *4. aph. 83. Nocturnus*, νυκτερός, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit, Hippoc. *3. Epid. f. 3. t. 64. Gal. in com. quamvis Hofm. in Not. MS. monuerit, in aliis codicibus legi ἡμερῶν, & rursus in aliis ἀμφοτέρων.*

Noxa, βλάβη, idem, quod *Dammum*, Nocementum. Vide *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *Ledere* ponitur. Keuch. *ad Sammon. p. 258.*

Nuba duplicem habet significationem. 1.

Est species *Manne*, vel *Terniabin*, roseo colore, qualis in Hibernia ut plurimum cadit. *Parac. Schol. in l. 4. de grad. & compos. c. 4. Dern. in Diction. Rul. & Iohnf. 2. Nuba* idem est, ac *Cuprum*. *Rul. & Iohnf.*

Nubes, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Proprie significat meteoron aereum, ex vaporibus aqueis in sublime elatis & collectis productum, quæ significatio ad Physicos spectat. De *nubibus* superioribus & inferioribus vide *Th. Chym. Vol. V. p. 334.* Postea Medici transfulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta & suspensa *Nubis* vel *Nubecula* nomine appellatur, quæ alias & ἐναιόρνη dicitur. Vide *Encewema*. Loca apud Hipp. sunt *1. Prorrh. f. 2. t. 29. 36. Coac. t. 577. 582. 584.* Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus subpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ, νεφέλαι vocantur Erotiano *Onom. p. 76. c. Nubes* etiam & *Nubecula* significat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem superficialiam committatur. Hipp. *2. prorrh. XXIX. 33. Ægin. l. 3. c. 22. Gal. in def. Hild. cent. 3. obs. 23.*

Nucha vocatur locus, ubi initium est spinalis medullæ. Sumitur & pro ipso principio spinalis medullæ, quam partem cerebri vocat *Parac. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 1. & sedem Epilepsiæ* ibi constituit.

Nucleus, κέντρον, proprie significat fructum arborum, ut *nucæ*, vel mediam medullosam, & anteriorem partem nucum; vel etiam alia grana, v. g. grana mali punici dicuntur *nuclei* Hipp. *l. de Affect. XLIX. 11. 12. Dioscor. l. 1. c. 151.* Vel etiam ossicula mespilorum, palmularum, &c. Grana quoque thuris *nuclei* appellantur, Hipp. *l. de superfoet. XX. 5. & bacce sambuci, lib. 2. de morb. mul. XXIX. 38.* Vide *Foef. p. 547.* Metaphoricè vero ob aliquam formæ similitudinem tribuitur quoque specillorum quorundam Chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quam Chirurgi ad usum diversos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata*, Πυκνὰ, quæ Hipp. οὐκλειά, *calvata* vocavit, *1. de artic. t. 43. Gal. in comm. ad h. l.*

Nudus, γυμνός, *Nuditas*, γυμνότης, quid significant, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum est utilis, Hipp. *de sal. diet. t. 13. interdum noxia.* Ita nudis pedibus saltem incedere, *Veneri noxium*, *Casp. Rejes C. El. g. 56. n. 2.* Hiæ etiam ob stimulum Venereum evitandum S. Franciscus suæ professionis Monachis usum calcamentorum denegasse fertur, & olim Sacerdotes Gentilium nudis

nudis pedibus sacrificasse, i. e. animo casto, & a libidinum criminibus expiato, e symbolis Pythagoricis constat, Idem q. 44. n. 19. Vide *Psiloma*.

Nubar, i. e. *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naaz*. Rul. & Iohnf.

Numon, δαιμων, fumitur pro *Deo*, & ejus presentia efficaci in rebus humanis, specialiter etiam in rebus operibusque Medicis, quam egregie inculcat Linden. *Ex. III. §. 6. 7. 17.*

Numenius, νυμηνιος, dicitur Avis rostrata, alias & *Arquata* dicta, cujus historiam & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 20. *Ornith. c. 21.*

Numerus, ἀριθμός. Hujus significatio nota vulgo quoque est, & ad Arithmeticam spectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud esse, quam unitatum connexionem, *tr. de Tempore n. 22.* Ejus usus insignis est quoque in Medicina, non, quod peculiaris virtus ei insit, quæ opinio merito refertur inter *αὐθιγὰς*, sive *nugas*, Galen. l. 3. *de dieb. Critic. c. 11.* sed ratio ejus habetur in diversis partibus Medicinæ, v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum essentielles: *Morbi in Numero* excedente, vel deficiente, Gal. *de diff. morb. c. 4. & 8.* Ac accidentales: an morbus sit *Unus & Solitarius*: an plures, vel complicati? *Dogm. Med. Gen. p. 149.* In Semiologia, quando attenditur *numerus* symptomatum, vel signorum Criticorum, Indicium, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationem. In Pharmaceuticis res pleræque *numero* mensurantur. *Numerus* morborum quamvis certo determinari nequeat, a vero tamen nondum aberrasse arbitror Lindenum, quando tribus millibus, trecentisque plures statuere morbos non est veritus, *Ex. III. §. 11.* Notanter quoque Forest. scripsit, quod *Numerus* malorum ostendat *numerus* remedium, l. 20. *obs. 11.* *Numeri pares* vocantur *Fæminei*: *Impares Masculini*, Th. Ch. Vol. I. pag. 465. *Numerus Ternarius & septenarius* habentur pro mysticis, de illo vide Th. Chym. Vol. I. in *Phys. Trismeg.* Keuch. ad *Sammon. p. 222. 235.* De *numeris* Philof. lege *Libav. T. II. Oper. p. 337.*

Nuncium Helmontio dicitur perceptio illa, sive sensatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, quale primum accidere putat in stomacho, *tr. Sedes Animæ, n. 13. & tr. Jus Duumvir. n. 13.*

Nundinatio, ἐμπόλις, vel, ut aliis placet, ἀντιπόλις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium significet, videl. intermissionem *nundinationis*.) Medicis dicitur pactio cum e-

gris de sostro, Linden. *Ex. II. §. 30. seqq. Vi. de Apempolefis.*

Nus, νῦς. Vide *Mens*, *Animus*.

Nusciosus, idem, quod *Lusciosus*, vel *Lusciosus*, νῦσος, Forest. l. 1. O. 37. *Schol. Vi. de Lusciosus.*

Nusciad, i. e. *Armoniacum*, Ruland. & Iohnf. in *Lex.* qui *Nuscadiat* scripsit.

Nusis, νῦσις, *nutatio*, dicitur, quæ fit, quando caput fleximus. Potest tamen pro artuum flexione accipi, notante Jul. Alex. *not. in Gal. l. 1. de mor. mus. c. 3.*

Nustum Paracelso dicitur partim in genere, *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyrofa supernatans, partim in specie hujusmodi *pinguedo in urina* supernatans, quæ interdum instar materiæ albicantis fabulosæ subsidet. Vide plura de *Nusto l. 2. de Tartaro Tr. 3. c. 3. in comment. & fragm. ad h. l.*

Nutricatio, idem, quod *Nutritio*, de qua p. p.

Nutricolum vocatur Paracelso membrum, in quo separatim, digestio, & expulsio ab elementaris factis concoquitur. *Schol. in l. 1. de urin. tr. 2. c. 1.*

Nutrimētum, τροφή, idem, quod *Alimentum*, de quo vocab. vide supra in AL. & in genere vocatur, quicquid substantiam corporis nostri conservare, & augere, & in eandem converti potest, Gal. l. 1. de S. F. c. 1. l. 3. de Temper. c. 2. Nec inepta descriptio Schroderi l. 1. c. 17. *Nutrimētum* est materia humida, spirituoſa, quæ vi & facultate rei nutricandæ preparatur, subindeque alterata, mutata, determinata, membris incorporatur. Universalior enim est initio, & a natura rei nutricandæ diversa, unde paulatim alteratur, inque naturam rei nutriendæ transplantatur. Verum Rul. & Iohnf. descriptio, quod *Nutrimētum* sit res transmutata in ventriculo per putrefactionem, accurata non est, & strictior suo definito. *Nutrimētum* Lapidis Philosophici quale sit, vide *Lib. Oper. T. II. p. 403. 405. 531. seqq.* scil. *Mercurius Philosophicus*.

Nutritio, θρεψίς, item, *Nutricatio*, in genere vel est continue effluentis materiæ reintegratio. Unumquodque vero ea ipsa substantia, qua primum genitum est, ali etiam perpetuo confuevit, Gal. l. 1. de fem. c. 16. Vel est perfecta *Assimilatio* l. 3. de Temper. cap. 1. in fin. Ad generalem significationem quoque pertinet descriptio apud Schrod. l. 1. c. 4. quæ ibi videatur. *Nutritio* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quod loco deperditi substituat nova materia congeneris priorii,

ri, egregie demonstravit Charlton. *Exerc. I. Oecon. anim.* §. 2. in qua *Exercit.* plura de *nutritione*. In specie *Nutritio* corporis humani ita describi potest: *Nutritio* est Actio Naturalis, qua intercedentibus variis alterationibus, subordinatis, & segregationibus, beneficio caloris vitalis, succus nutritivus partibus corporis universis ac singulis oblati in substantiam nutriendi convertitur, & ita, quod antea deperditum est, reparatur. An vero succus ille nutritivus per arterias, an vero per nervos ad partes feratur, non est hujus loci dirimere. Est ergo *Nutritio* nihil aliud, quam singulis momentis renovata generatio. Charlton. *d. I. Jungatur* ex eleganti libello Rob. Boyle *de corpor. animalium porositate* c. 2. ubi succincte *Nutritionem* pariter & accurate delineavit. Quid Chymicis vocetur *Nutritio*, videatur supra in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Libav. *Tom. II. Op. p. 408.* Weker. *Antid. Gen. I. 3. c. 11.*

Nutritivus, *ἄσπῆρος*, *ἄσπῆρος*, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non solum sunt organa coctionis, sed & organa excrementorum secretionis, ex mente Galen. *l. 5. de V. P. c. 13. in fin* ubi vocantur *ἄσπῆρος τῆς τροφῆς*. Vide C. Hofm. *in com. ad h. l. n. 296.*

Nutrix, *τρέφουσα*, proprie dicitur, quæ lætat infantem, *ἡλελιου παιδία*, Gal. *l. 1. de san. tu. c. 9.* quæ qualis esse debeat, videatur *ibid.* ut & Jul. Alex. *l. 27. Sal. c. 5.* Dieter. *Jatr. p. 935.* ubi inter *Adstantes* refertur. Ejus vitia recenset Helmont. *tr. Nutritio ad vit. long.* Quid *Nutrix Chymica* sit, videlicet peculiaris *Terra Virgo dicta*, cum nobis nec libeat, nec liceat nugis illis apocryphis tempus terere, quærat curiosus harum Lector in *Tb. Chym. Vol. I. p. 201. 378. Vol. III. p. 25.* Libav. *Alchym. Pharmaceut. c. 31.*

Nux, *κάρυον*, in genere significat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo est. Lang. *l. 1. ep. 67.* Strictè dicitur simpliciter de *Juglande*, Gal. *l. 2. de Al. fac. c. 28.* Pertinet ad Botanicam. *Nux* metaphorice vocatur *Capitis Doloris* species, quæ alias & *Galea* vocatur, estque totius *σύντονος πειρος*, h. e. æqualis undique dolor & molestia. Heurn. *de morbor. capit. c. 5.* *Nux Regia*, i. e. *Juglans*, Aescan. Marin. *de regia Can. rab. cap. 26.*

Nycthemeron, *νυκθήμερον*, significat spatium viginti quatuor horarum, diem & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

Nyctalops, *νυκταλωψ*, *νυκταλωπία*, præcipuo significatu dicitur de iis, qui noctu melius

vident, quam interdiu. Hipp. 2. *prorrhet.* *XLI. Consentit Gal. in def. Medic. & in I. sagog. cap. 16.* Helmont. *tr. Form. ori. n. 51. 52.* ut mirum sit, nonnullos Interpretes contra Etymologiam vocabuli & usitatum acceptionem explicare de nocturna cæcitate, sive *Lusciositate*, uti quidem Foef fecit *r. 436.* & Cummenus in *Eph. N. Cur. A. III. Obsarv. 133.* Vide *Lusciosus*.

Nycterinos, *νυκτερινός*, *Nocturnus*. Vide *Nox*. *Nycterus*, *νυκτερίς*. Vide *Vespertilio*.

Nycticorax, *νυκτικοράς*, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *accipiter nocturnus*, aut *bubo*, aut *ulula*, hoc nomine veniat? an in genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non est nostrarum partium extricare. Vide Aldrov. *l. 8. Ornithol. c. 1* Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. *lib. 4. de C. M. S. L. c. 8.*

Nyctoides, *νυκτοειδής*, dicitur, quod noctis speciem habet, & ponitur pro nigro. Erotian. *Onom. p. 77. d. Gorr.*

Nygma, *νύγμα*, idem, quod *νύσις*, *νύξις*, *punctura*, quæ est solutio continui in parte molli carnosa facta per instrumentum acutum & tenue, Gal. *l. de const. art. med. c. 6.* Est & remedii genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropticis, Gr. *ἄσπῆρος* dicta. Vide *Paracentesis*.

Nymaticos, *νυματικός*, proprie *Punctivus* dicitur. Sed a Galeno sumitur pro *Emplastro contra puncturas*, *l. 6. de C. M. P. G. c. 10. in princ.* quemadmodum & hodieque *Emplastr. Sicilicum Crollii*, vernacule *Sieb Bflaster* dici solet.

Nympha, *νύμφη*, æquivocum est vocabulum. Quoad Anatomicam significationem non conveniunt inter se Autores. Galenum & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepisse, patet ex Gal. *l. 15. de V. P. c. 3.* C. Rejes *C. El. 9. 48. n. 16.* & *9. 57. n. 9.* Recentiores vero spongiosas illas & molles membranas a clitoride ad medium orificii uteri sese extendentes in quibusdam subjectis amplas satis, & quandoque prominentes, in quibusdam vix dignoscendas, significant, de quibus inspiciendi passim recentiores anatomici, & præcipue Regnerus de Graaf, qui ex instituto organa genitalia mulierum explicavit: Veteres vix distinxerunt, vel a clitoride, vel genitalium labiis. *Nympham* quoque vocari foveolam menti in acutum moniculum terminati atque per illam veluti divisi, scribit D. D. Hofmann. *Id. Mach. Ham. Exerc. XLIX. f. 28. §. 1.* *Nympha* quoque vocantur *Vermiculi apum*, vesparum, crabronum, noviter ex ovulis prodeuntes, quemadmodum

vermiculi fucorum. Aldrovand. l. 1. de Insect. c. 1. p. m. 57. 58. *Nymphæ* quoque Paracelso sunt spirituales homines ac mulieres, vel corporei spiritus, aquas inhabitantes, qualis fuit Melusina. Paracels. in *Paramir.* & alibi scribit etiam, se integrum tractatum conscripsisse de talibus spiritualibus hominibus. Dornæus, Rul. & Iohnf.

Nymphaea, νυμφαία, primo nomen est herbe palustris, vel aquaticæ, de qua quære in Botanica. Porro *Nymphæam* quoque appellari vitium Clitoridis in magnitudine aucta, quod *Caudatio*, vel *Excrementia nymphæ* vocatur, autor est Rolf. d. l. c. 42.

Nymphes Paracelso dicitur alius homunculus a *Nympha*, non aquaticus, sed in terris occurrens, qui alias antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmeus* vocatur. *Fragment. libri Philosophiæ de sang. ultra mortem.*

Nymphidica, idem est Paracelso, quod *Nympha*, i. e. spiritalis homunculus, & *Nymphidica vita* de illis dicitur, l. de vit. long. Metaphorice *Nymphidicæ* spiritus aquarum solventium in arte dici possunt. Dorn. Rul. & Iohnf.

Nymphomania, νυμφωμανία, idem, quod *Furores uterini*, Senn. l. 4. *Med. Pr. part. 2. sect. 3. c. 5.* Hipp. vero hanc libidinem furiosam vocavit οὐρανικὴν, in ep. ad Damag. Possent etiam vocari *Hysteromania*.

Nymphotomia, νυμφωτομία, i. e. *Nympharum sectio*, dicitur operatio Chyrurgica apud Æginet. l. 6. c. 70. qua *Nymphæ* excrecentes, aut Clitoris, (quæ etiam nonnullis *Nympha* dicta fuit) prominens rescinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro *Nymphomania* sumitur, animadvertente Sennert. d. l.

Nysadir, idem, quod *Nusfiadat*, i. e. *Sal Armoniacus*. Rul. & Iohnf.

Nyslagmos, νυσλαγμός, dicitur dormiendi cupiditas cum nielatione capitis, Hipp. l. de vet. med. XIX. 10. l. 4. de R. V. l. A. t. 88. l. 6. *Epid. sect. 4. z. 17.* a verbo νυσάζειν, nielando dormiturive, quod legitur l. 7. *Epidem. XII. 10.* Jung. *Foef. p. 436.*

Nyx, νύξ. Vide *Nox*.

Nyxis, νύξις, idem, quod νύχτις, punctura. Vide *Nygma*.

○

○ Gr. ο μικρὸς καὶ ἡ μέγας, præter litteralem significationem apud Chym. Character est, denotans *Alumen*, de quo supra suo loco. Sic & tria minora ○ significant *Oleum*.

Obambulatio, περιπατος, proprie dicitur de motu corporis locali minori, a verbo περιπατέω, qua significatione legitur apud Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1. Tropice vero usurpatur nomen de cura & meditatione, quæ animæ est περιπατος, veluti *obambulatio*, Hipp. 6. *Epid. sect. 5. t. 11.*

Obauditio, *Obauditus*, βρηκοία. Vide *Barryscioia*, *Cophosis*, *Surditas*.

Obœcatio, idem *Occœcatio*, ἐκτύφλωσις, τυφλωσις, Hipp. 6. *aph. 56.* Dieter. n. 847. *Vide Cœcitas*. Paracelso *Obœcatio Nigromantica* vocatur quinta species *Nigromantia*, quæ corpus visibile invisibili potest occultare, *libr. 1. Philosoph. sagacis*.

Obdormisco, ἀδουπνῶ, κοιμάμαι, h. e. dormiendi gratia cubo. Dieter. n. 326.

* *Obdormitio membrorum*, est affectio ex torpore, & dolore aliquo simul mixta, qualis a causa externa plerumque excitatur, compressione membri vel nervorum in eo unde influxus spir. anim. inhibentur. V. Allen. *syn. univ. med. Pr. art. 356.*

Obduco, ἀπαγάγω, περιάγω, proprie aliquid alteri circumduco. Accipitur vero etiam pro *Bibere*, teste Rhodio ad *Scribon. n. 122.* & *Keuch. ad Sammonic. p. 194.*

Obduro, περιεπιθερώ, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis superficialiarum constipante & obdurante. Hipp. 5. *aph. 20. l. de humid. usu XI. 15.* Unde *obdurata tubercula*, περιεπιθερωσθέντα vocantur l. 6. *Epid. f. 1. t. 13.* Vid. *Foef. Oec. pag. 500.* Dieter. n. 679.

Obedientia, ὑπακοή, πεθαρχία, idem, quod *Obsequium*, cujus significatio etiam pueris notissima. Requiritur vero etiam ab ægrotis, si salutis suæ consulere cupiunt. De hac virtute vide *Lind. Ex. II. §. 23.*

Obelæa, ἐβελία, epitheton *Suture*, sive commissuræ *Reclæ* in cranio, quæ a media sincipitis sutura ad mediam occipitis secundum longitudinem extenditur. Dicitur & ἀμβροσειδὴς ραφή. Latini *Reclam* aut *Sagittalem* vocant, Gal. l. 9. de V. P. c. 17. l. de ossib. c. 1. *Barthol. libell. 4. Anat. c. 5.*

Obelcheva, id est, *Cucurbita*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Obesitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμός. Vide *Corpulentia*, *Crassities*. Est dispositio corporis, vel in latitudine sanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem, opponiturque *Gracilitati*, ἰσχυρότη. *Obesitas* naturalis quomodo procuranda, docet Gal. l. 6. de san. tu. c. 8. *Forest. l. 31. obs. 11. cum Schol.* Præternaturalis vero est causa morborum acutorum,

rum, in specie etiam ilei, Lind. *Ex. V. §. 28.* quomodo tollenda, Hippocr. *de sal. diet. t. 14.* Galen. *l. 14. Meth. med. c. 15.* Lang. *l. 1. ep. 65.* ubi Laccæ veræ potus cum aceto extollitur, Helmont. *tr. Jus Duumvitratus, n. 59.* & Latex Humor. *negl. n. 44.* De Obesitate, quam inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσαρκίαν, παχυσαρκίαν, πολυσαρκίαν, dici vult, videatur Ingrass. *comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. p. 78.*

Obez, ἐμπόδιον, πρίβλημα, idem, quod *Retora*, quæ adjicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes Instrumentorum Chirurgicorum, Oribas. *de Machinamentis.* Vide *Problema.*

Obscuro, vel *Offuscato*, ἀμύρωσις, obscuritas visus. Forest. *l. 11. Obs. 35. in Schol.* Hildan. *Cent. 1. O. 27.* Dieter. *lavr. n. 47.* Vide *Amaurosis.*

Obiectum, terminus potius Logicus, quam Medicus, significans materiam, circa quam scientia vel ars versatur. Ita *Obiectum* Medicinæ sunt res naturales, secundum naturales, & præternaturales, tum etiam nonnaturales. Aliquando tamen confunditur cum *Subiecto*, quod est materia, quæ agentis elaborationi subicitur, sive *Materia in qua dicta.* Schrod. *l. 1. c. 36.* *Obiectum visuum* vocatur corpus, quod per visum cognoscitur. *Vvillis tr. An. Brut. P. 1. c. 10.* *Obiecta* dicuntur movere sensus, Paracels. *tr. de parv. hominis c. 3. 4.*

Obitus, idem, quod *Mors*, θάνατος. Vide *Mors.*

Oblesio, πέρσις, idem quod *Mutilatio*, Privatio quoque vel impedimentum functionis alicujus naturalis. Gal. *def. Medic.*

Oblata purgantes dicuntur medicamentum quoddam figuratum, ferme coincidens cum *Holippis*, paraturque ex farina tenuissima & saccharo, cum speciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορά, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Restrigitur vero ad cibi & potus assumptionem: Quemadmodum & πᾶσι προσφερόμενα, *oblata*, late de omnibus remediis, stricte de cibo & potu exposuit Galen. *3. in 3. Epid. t. 56.* προσφορά leguntur, sive *oblaciones* apud Hippocr. *2. aph. 33.* Jung. *Foel. 537.* Dieter. *n. 733.* Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορίματα, apud Euripid. & προσείματα, Hipp. *l. de L. I. Hom. LM. 7. LIV. 1. LIV. 13.*

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπιχρησις, idem, quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scrib. Confer ad *Lex. Scrib. Rhod.* Vide *Illitio.*

Obliquatio, σκολίωσις. Vide *Obstipatio.*

Obliquitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, ge-

Tom. II.

neraliter opponitur rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem est, quod *obliquatio*. Vide & *Scoliosis*, *Scoliotis*. *Obliqui capitis Musculi superiores & inferiores* qui vocentur, vide in *Anatomicis*, & inter hos apud Bartholin. *l. 4. Anat. c. 5. p. 567.* Item *Oblique ascendentes & descendentes abdominis* *l. 1. c. 6. p. 47. 54.*

Oblivio, λήθη. Vide *Lethe*.

Oblongus, idem, quod *Longus*. Vide supra *μικρός*. Vide *Longus*.

Obmutescencia, ἀφωνία, Vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολός, nomen ponderis, continens octo æreos, & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam, Gal. *de pond. & mens. c. 3. l. 6. de C. M. S. L. c. 1.*

Obrutum, est *Cuprum*. Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære & stanno. Fallop. *de metall. f. fossil. c. 17. Tom. I. Op. p. 324.*

Obrizum, est *purum aurum*, in spadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum. Dorn. *Rul. & Iohnf. in Lex.* Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali, *Th. Chym. Vol. II. p. 342. Vol. III. p. 209.*

Obscænus, ἀσχηρός, idem, quod *Turpis*, impudens, ἀναιδής, ἀναισχυντός. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοία, vocentur, quorum denudatio *obsccenitatem* implicat. Diet. *lavr. n. 4.*

Obscuritas, σκοτία, proprie & improprie accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti, & ita v. g. *obscuritas visus*, ἀμύρωσις, idem, quod *Obscuro*. Hoc modo dicitur de vitio quodam sermonis, & dictionibus non perspicuis, Gr. ἀσφαια, Gal. *c. 4. de R. V. l. A. t. 18.* & alibi. Vide *Asapheia*. Talem *obscuritatem* affectare soliti sunt veteres plerique. Helmontius quoque cum suis affectis ejusmodi *obscuritatis* vitio laborat.

Obssequium, idem, quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulo superius.

Observatio, τήρησις, συμπεριτησις, vocabulum Empiricæ sectæ proprium, significans cognitionem rei alicujus sensuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* sepe confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. *de opr. secta cap. 2.* & in *seqq. passim*. Secta quoque Empirica propterea vocabatur *Observativa*, τηρητική, & Empirici τηρητικοί, *Observatores* apud Gal. *de opr. sect. ad tyr. c. 1. fin.* Hodie quoque ut plurimum æquipollet *Historiæ Medicæ*, uti patet ex Forest. & *Eph. Nat. Cur.* aliorumque Autorum *observationum* Libris. Utinam vero semper ex fide nobis darentur *observationum* Libri! L. bet obfignare voto Lindén. *Ex. XIII. §. 8.* De *observationum* necessitate & utilitate, & quidem ad præsam *observandi*

A a

vandi

vandi rationem eruditum conscripisse tractatum D. Georgium Baglivum, Medic. Roman. & Anatom. ibid. Professore, legitur in *Act. Erud. Lips. A. 1698. m. Januar. p. 33.* Vide *Casus. Historia.*

Obsessus, δαίμονιακός, ἐνεργήθη, dicitur, qui a Diabolo sive Cacodæmone corporaliter affigitur. Vide *Energumeni*. Quo etiam refert Paracelsus nonnullos, qui Chorea S. Viri laborarunt, tr. *Paramir. de morb. invisib.* An *Obsessi* naturalibus remediis curari possint? ventilavit Casp. a Rejes C. *El. q. 28.*

Obsidianum, nomen vitri, vel lapidis fusiarii, qui & *Schmalzthum* dicitur, de quo vide plura apud Plin. l. 36. H. N. c. 26. Libav. S. A. *Ch. l. 7. c. 21.* Chiocc. *Mus. Calceolar. f. 3. p. 380.* Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii* a Libav. *d. loc. c. 23.*

Obstetrix, μάη, καλῶτα, dicitur femina perita, quæ feminis gravidis & parturientibus operam suam præstat, qua ordinando remedia, qua manum admovento. Egregiam quoque descriptionem tradidit jam olim Moschion. *de morb. mul. c. 1.* Debet ergo perita esse Anatomie & corporis humani structuræ. Verum quam sæpe hoc fallat, testatur experientia; Unde & apud Forest. legitur l. 19. *obs. 14.* quod *obstetrix*, quæ diu artem obstetricandi exercuerat, satis insuper garrula, vesicam pro utero habuerit, nec discernere potuerit. Jungatur & C. Rejes Cl. *El. q. 52. 53.* Olim officium quoque *obstetricum* opus maximum fuisse, explorare temperamenta, & constitutionem corporum, & locorum secretorum maris & feminae, ad fecunditatem conjugii promovendam, & sterilitatem evitandam, testantur ex Platon. Theæteto Galen. 5. *aph. 62.* Lang. l. 1. *ep. 49.* Dieter. *Iarr. p. 75.* Talis fuit prima, post legem ab Atheniensibus latam contra mulieres, ne medicinam facerent, Agnodice, virgo & puella, de qua ex Igino historiam recenset Hor. *Augen. l. 1. Epist. & conf. Medicin. c. 6. Tom. I. Oper. p. m. 331.* De *obstetrico* officio legantur etiam & veterum & recentiorum libri *de morb. mulier.* & alii, qui de arte *obstetricandi* scripserunt. Præsertim inter novissimos D. Henricus Deventer in suis *Observationibus Chirurgicis*, quas titulo *Luminis Novi pro Obstetricantibus* edidit, officium *obstetricum* & earum qualitates egregie descripsit, præsertim c. 1. & 2. imo per totum ferme tractatum. Hodieque adhuc excellit Francisci Mauriceau Chirur. Parisiensis liber *de gravidarum & parturientium symptomatibus & cura*, vernacule profans, ut & Joh. Nic. Pflisteri liber *de mulierum Natura & Morbis ver-*

naculis. An obstetricam sententia in gravitatione & casibus aliis gravioribus sufficiat, videatur in P. Ammanni *Irenico p. 98. seqq.* Pertinent huc lectu quoque digna, quæ occurrunt in *Act. Hafn. Vol. II. obs. 22. p. 53. seqq.* *Sella obstetricalis* dicitur, quæ peculiari-ter usurpatur in partu ad fœtus exclusionem commoda.

Obstipitas, σκολιώς, *Obstipus*, σκολιός, γαστρός, dicitur generaliter de omni obliquitate, tortuositate & incurvatione; Ita & Hypochondriorum σκολιότης legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t. 57.* id est, ἀνωμαλία, & inæqualitas. Ustratus tamen de partium ossearum tortuositate sumitur: Ita spinæ inæqualitas σκολιότης, quæ alias *Gibbus* dicitur. De cruribus quoque tortuosis legitur Græc. γαστρός vel γαστρός, Hipp. 2. *de fract. t. 69. 4. de art. t. 61. & 64.* Jung. *Foef. Oec. p. 134. & 574.* Pertinet ad morbos figuræ vitiatae.

Obstructio, ἔμφορις. Vide *Empbraxis*. Dicitur & *Obiuratio*.

Obstruens, σενυπηκός, epitheton medicamentorum, quæ meatus & ora vasorum occludunt, & sensibiles excretiones prohibent, quorum natura est crassarum partium, terrea & expers acrimoniae. Gorr. Opponuntur τοῖς ἀνωμαλιότης, deobstruentibus & aperientibus. Vocantur illa quoque *Obiurantia*.

Obstupefaciens, νάρκητικός. Vide *Narcoticus*.

Obstupefactio, νάρκη vel νάρκωσις. Vide *Narce*.

Obstupefcentia, ἔκπλασις. Vide *Eplexis*.

Obsurdesco, id est, *Surdus fio*, κωφομοι, dicitur de νεκρώσει virtutis acusticæ sive auditivæ, estque signum lethale in Ileo, Linden. *Ex. IV. §. 79. seqq.* Vide *Cophos*.

Obtensio, ἀπεισις, a ἀπεινάω, obtendo, sive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. *aph. 71.* Dieter. n. 981.

Obortus, γαστρός, idem, quod *Obstipus*, de quo p. a.

Obiuratio, ἔμφορις, σένυσις, idem, quod *Obstructio*. *Obiuratoria* vocantur illæ materiæ, quibus vasa Chymica, vel Pharmaceutica obiurantur, vel incrustantur. Libav. T. II. *Oper. p. 139.* *Obiuratores* Musculi femoris foramen inter os pubis & ichii implentes leguntur apud Barthol. l. 4. *An. c. 11. p. 580.*

Obtusus, ἀσβής, idem, quod *Hebes*. Diet. n. 48. Proprie de ferro, metaphorice de oculis, nec non de animo dicitur.

Obviavitio, ἀπάντησις. Vide *Apantesis*.

Obvolutio, ἀπεισίσις, idem, quod *Circumvolutio*. Usurpatur de fasciis, quæ membro alicui obvolutantur. Gal. *de fasciis*.

Occasio æquivocum est vocabulum. Vel enim respon-

respondet Gr. *καιρός*, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio est principium curationis morborum. *Forest. lib. 1. Chirurg. Obs. 3. Schol.* imo anima curationis, C. Rejes C. *El. q. 24. n. 4.* Vide *Ceros*. Vel respondet Græco *προφρασις*, *ἀφορηή*, & significat *causam procatarteticam*, externam, evidentem, imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit; *Gal. com. 1. in 1. Epid. t. 10. c. 1. in 3. Epid. t. 15. & cap. 3. in 6. Epid. t. 18. & c. 2. progn. t. 66.* *Jung. Foef. Oec. p. 539.* *Dieter. n. 736.* Vid. *Causa*.

Occasus, *δύσις*, communitur, & proprie dicitur de sole & astris sub Horizontem sese abscondentibus. Vide *Dyfsis*. Per translationem vero quoque de *interitu* vel hominum dicitur, & ita respondet vocabulo *Mors*: vel morborum, & ita coincidit cum *solutione*, vel *curatione*. Spagyrici quoque in magisterio Lapidis Philosophici transfulerunt ad nigredinem, quæ est signum putrefactionis & solutionis secretæ, quam vocant *occasum solis*, & initium artis. *Libav. Tom. II. Op. p. 414.*

Occidens, *δυσμῆ*, *δύσις*, proprie dicitur de loco, ubi Sol occidit & sese sub terram abscondit, visui nostro subducens. Dicitur & *Occasus*. *Occidentalis*, Gr. *δυσμικτός*. Tropice Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*, item *Occidens stella*, id est, *Sal Ammoniacus*. *Occidens*, *Mercurius*, Saturnus *Hermaphroditus*. *Aqua viva*, viscosa, &c. *Rul. & Iohnf.*

Occido, *ἀποκτείνω*, idem, quod *interimo*, neco, *Galen. l. de Ther. ad Pis. c. 8.* *Helmont.* queritur de *Arte Medica*, quod hodieque liberum sit *occidere*, ob imperitorum libertatem. *rr. Tumul. Pests.*

Occiput, *ἴπιον*. Vide *Inion*. Dicitur & *ἐπιθεωράμιον*, *Æginet. l. 6. c. 2.*

Occiso spiritus mundi, sive aquæ vivæ & in sal naturæ conversio, est secretum *Calcinationis sapientum*. *Tb. Chym. Vol. VI. p. 186.*

Occludens, *κλειών*, idem, quod *Obstruens*, *Condensans*, opponitur *Aperienti*, *Gal. l. 5. de S. F. c. 14.*

Occlusio in specie vocatur angustatio viarum similis obstructioni, modo sit circa orificium ductus vel canalus, *Blaf. Med. Univ. pag. 27.*

Occæcatio, *τυφλόπις*, idem, quod *Cæcitas*, active sumta. Vide supra suo loco. *Occæcæti*, *τυφλωθέντες*, quidam celeriter Solem intuentes notantur a *Galen. l. 10. de V. P. c. 3. circa fin.*

Occlusus, *κρυπτός* dicitur vel subjective. Ita *Cancer occlusus* ad differentiam exulcerati. Vide

Cryptos. Vel causaliter & effective, quando alicujus rei vel effectus causa latet. Unde quondam Medici *Qualitates occultas* excogitarunt, quarum operandi ratio intricatior est, præsertim a priori; quæ licet sint, qui in totum negare audeant, nostro tamen iudicio omnino non videntur negandæ. Vide *Dogm. nostra M. Gen. p. 699. seqq.* quas *Helmont.* fortassis non inepte ad *Archeum* referre conatur, *rr. Potestas Medicam. n. 33.* Quomodo Spagyrici manifesta reddant *occulta*, & vice versa, Vide *Tb. Chym. Vol. III. p. 40.* Item *Libav. Tom. II. Oper. p. 144. & alibi sæpius.*

Oceanus, *ὠκεανός*, quid significet, ex alijs etiam Lexicis patere potest, nimirum vastum mare maximam partem orbis terrarum ambiens. De hoc statuit *Helmont.* nihil aquarum recipere a mari mediterraneo, *rr. Aqua n. 13.* Unde *Oceani fluxus & refluxus* proprie dependeat, *Physicis* inquirendum relinquimus. Legatur &, si placet, integer tractatus *Federici Delphini Mathematici* quondam *Veneri*, *hoc tit. & Tb. Ch. Vol. V. pag. 402.* Item *Acta Philosophica Oldenburgi Ann. 1666.* Alias *Oceanus* quoque vocatur solium vastum in balneis, & omnino locus alveusque major ab amplitudine vocatus, & a lavantium quoque strepitu, & marino quasi aestu, teste *Lampridio*. *Comparisonem Oceani Macro- & Microcosmici*, h. e. analogum motum aquarum ex & ad *Oceanum*, sic & sanguinis ex *Corde* & ad *Cor*, *dissertatione epistolica* proposuit *Philipp. Jac. Sachs a Levvenheim ad D. Thom. Barthol.*

Ochema, *ὄχημα*, Latine *Vehiculum* vocatur *Galen.* portio humida, aquosa, & tenuis cum chyli, tum sanguinis, quia nec chylus, nec sanguis, venas transire possit absque hujus adminiculo, *l. 4. de V. P. c. 5.* *Jung. C. Hofm. in comm. ad h. l. Schenk. de sero sang. c. 3.* Hodie *Lymphæ* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha. Vehiculum.*

Ochsis, *ὄχσις*. Vide *Vestio*.

Ochsteumata, *ὄχστέματα*, a quibusdam vocantur *foramina narium*, quæ etiam *ὄχστεύματα* aliqui appellant. *Gorr. Lind. Aristoteli* tribuit, & *Theodorum* per *meatus* Latine expressisse statuit *l. 2. Med. Physiol. c. 12. §. 9.*

Ochetos, *ὄχετος*, generaliter significat rivum, *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut transit. Ab *Hippocrate* vero tribuitur diversis rebus, v. g. viis circa urinam & alvum, *3. de art. t. 52. venis & arteriis, d. l. 2. 59.* exponente *Gal. in comm. ad hæc loca*: poris sive spiraminibus cutaneis, *l. 6. Epid. f. 3. t. 8.* *Jung. Foef. Oec. p. 474. E-*

rotian. *Onom.* p. 84. c. Descendit a verbo *ἐχρέωω*, verbo, derivato, transitum concedo; quod etiam legitur apud Hipp. *l. de Ven.* XXV. 12.

Ocheus, ὄχως, vocatur a quibusdam *scrotum*, quod magis usitato nomine ὄχθων appellant Gorr. Rolink. *de part. gener. inferv.* P. I. c. 14.

Ochlos, ὄχλος, perturbationem, molestiam, negotium molestum significat apud Hippoc. *3. de art. t.* 27. & *l. 4. Epid.* II. 14. *l. 6. Ep.* *l. VI. t.* 12. Hinc ὄχληρός, ὄχληδης, molestus dicitur *2. de artic. t.* 59. Gal. *in com. Erot. On.* p. 83. C. Foef. *d. l.* Et verbum ὄχλέω significat turbare, perturbare. Foef. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infra.

Ochra, ὄχρα, terræ species est colore luteæ, a quo nomen habet. Duplex habetur: *nativa*, sive fossilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia & Hungaria: altera *factitia*, quæ ex plumbo adusto fit, aceto extincto, pictoribus magis usitata. *Ochrae* historiam & usum vide pluribus apud Diosc. *l. 5. c.* 108. Rul. *in Lex.* Schroder. *l. 3. c. 2. n.* 6. Fr. Hofm. *in Cl. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l. 6. c. 4.* & *Alchym. Pharmac. c.* 10. Chioc. *Mus. Calceol. f.* 2. p. 135. *seqq.*

Ochros, ὄχρος, colorem significat luteum, pallidum, nempe ex candido & flavo permixtum, tanto candidiore flavo, quanto flavum rubro. Gal. *c. 2. de R. V. I. A. t.* 22. Quod si adhuc plus albicer, ὀχρόδανος, ex alido albicans dicitur. Hipp. *l. 7. Epid.* noante Foef. p. 694. Linden. herbeum vocavit ὄχρον, vulgo *olivastrum* dictum, *Ex. IX. §.* 18. ὄχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilia* aut *Cicera* dictum. Gorr. Jul. Alex. *com. in l. 1. de Al. fac. c.* 25. Vide *Pallidus*.

Ochrexanthos, ὀχρόξανθος, ex pallido flavus color. Legitur apud Galen. *lib. 4. de san. tu. cap. 4.*

Ochrobodes, ὀχθώδης, verrucosus, prætumidus, callosus, torosus. Dicitur de Labiis ulcerum duris & prætumidis. Gal. *l. 3. Meth. Med. c. 3. l. 4. de C. M. P. G. c. 1. seqq.* quin & ipsa ulcera ægre cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, *ibid.* ὀχθοί quoque tumores callosi, verrucosi dicuntur, notante Henr. Steph. *in Thesaur. & Scapula.* Gorr.

Ocium, ὀκυόν, ὀγγία, refertur inter res non naturales, estque species quietis, causa procaractica sanitatis & morborum. Gal. *com. 2. de nat. hum. t. 1.* Hildan. *de valet. tu.* Dogm. nostr. M. Gen. P. V. c. 5. *dogm. 5. p.* 645. Charl. *Ex. Pathol. VII. §.* 3.

Oculusis, ὀκλωσις, idem, quod ὀκλωσµα, *genium flexio*, cum quis genibus flexis in curva

subsidit. Hipp. *3. de art. t.* 64. ἀβ ὀκλωσις; *genia fletere*, Erotian. *Onom.* p. 82. d. Jung. Foef. p. 449.

Oclax, ὀκλαξ, *geniculatum*, genibus flexis, curve, Galen. *l. 3. de V. P. c.* 15. C. Hofm. *comm. ad h. l. num.* 166. Gorræus vero exponit per ipsam ὀκλωσιν, molam, aut ἐπιγροαπίδα, *in desin.*

Ocneo, ὀνέω, significat *cunctari*, pigram, aut segnem esse. Unde compos. ὀκνεύω, idem significans, non possum. Erotian. *d. l.* ὀκνηροί, idem, quod ὀκνητός, pigri, infirmi, segnes. Hipp. *2. de R. V. I. A. t.* 22. Vide Foef. p. 450.

Ocob, id est, *Sal Armoniacum*, *Ocob*, *O-bac*, *Ocab*. Rul. & Iohnf.

Ocrea, ὀκρηκίμιον. Vide *Anticnemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis & valgis curandis descriptas exhibet Paræus *Chirurg. l.* 22. c. 11.

Ocris, ὀκρίς, vel ὀκρησις, vocatur eminentia, aut prominentia oblonga. Hinc adjectiv. ὀκρησαδής, aut ὀκρησός, prominentiam oblongam habens, Hipp. *2. de art. t. r.* 42. Vid. Foef. *d. l.*

Oflamenos, ὀφλιμῆνος, octimestris. Dicitur de partu intempestivo, in cuius causâ inquisitione, propter quam fœtus non solet esse vitalis, valde laborarunt Medici. Hipp. integrum libellum *h. tit.* conscripsit. Enimvero nobis res videtur valde suspecta, quod pleræque mulieres tempus conceptionis ignorare soleant.

Ocularis, ὀφθαλμικός, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet, v. g. *Ocularis* virtus vel facultas, Galen. *l. 17. de S. F. §.* *Myrrha*, sive *Smyrna*, &c. *Ocularia* medicamenta, *l. 4. de C. M. S. L. cap. 4.* De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoque scripsit e recentioribus Iunk. *Chym. Exp. Cur. Parr. II. f.* 1. c. 8. p. 556. *seqq.* *Ocularis Medicus* *l.* 14. *M. Med. c.* 19. Rhod. *ad Scrib. n.* 37. *Ocularia* quoque ægritudo dicitur a Dieter. ὀφθαλμικῆ, *in Iatr. p.* 918. 920.

Oculista, ὀφθαλμιατρός, *Ophthalmiater*, dicitur in specie Medicus, qui in curandis oculorum affectibus peritia sua excellit, qua per remedia Pharmaceutica, qua per Chirurgicas operationes, quamvis hodieque Empirici & Circumforanei hanc scilicet arrogant artem. Legitur utrumque apud Scultet. *Armat. Chirurg. Parr. I. Tab. IIX. fig. 4.*

Oculus, ὀφθαλμὸς, ὀμυα, sic dicitur inter sensuum externorum instrumenta plerorumque iudicio nobilissimum, nimirum visus totius pars organica, cuius summe artificiosam structuram, celerissimam sentiendi vim, amplissimam utilitatem merito Anatomici alique admi-

mirati sunt summopere & deprædicarunt: Sunt enim revera Oculi custodes defensoresque corporis humani. In quorum Anatomica descriptione etiam nulli pepercerunt operæ celeberrimi Anatomici, v. gr. Spigelius de H. C. F. l. 10. c. 9. Aquapendens tr. de Oculo, visus instrumento, Plempius in Ophthalmographia, Barthol. l. 3. de Anat. c. 8. Vvillis Anim. Br. P. 1. c. 15. & plures alii. De oculis insectorum videantur Observations peculiare Abbatis de Catelan. in Ephemeridibus Eruditorum Parisiensibus de Anno 1680. num. 24. & 1681. n. 12. & 18. ut & Acta Erudit. Lipsiens. An. 1682. Tribuitur & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ oculus mundi vocatur, de cuius porositate observata vide Boyle tr. de corp. solid. porosit. c. 6. An fortassis idem cum Belioculo? de quo supra in Belloculus.

Odaxifinos, ὀδᾶξιμόεις, generaliter significat pruritur mordacem, a δᾶξω, præposito O. Morfionculam dices voce Plautina, vel Titillationem. Hinc etiam de renibus ὀδᾶξιμόεις usurpavit Diosc. notante Dieter. Iatr. num. 597. Generaliter quoque videtur accepisse Helmont. tr. Jus Duumvirat. num. 61. & tr. Retenta. Ustitatus tamen accipitur striete pro pruritu gingivarum, quem sentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem molliuntur & configunt gingivarum carnes. Hippocr. 3. aph. 25. Foel. p. 443.

Odiū, ὄδιος, dicitur affectus animi oppositus Amori, consistens in alienatione mentis & appetitus erga id, quod æstimatur, ut noxium, adeoque malum; & Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. sect. 3. c. 106. Vvillis An. Br. P. I. c. 9. Charlton. Ex. IIX. Pathol. §. 27. Est igitur inter causas procatarticas sanitatis & morborum referendum odium. De odio etiam post mortem in cadaveribus duorum hominum durante, lege C. Rejes C. El. q. 53. §. 10.

Odmales, ὀδμηλές, Hipp. dicuntur graviter olentia, sive foetida lib. 1. de morb. mul. VII. 3. XX. 3. XXI. 18. Foel. d. l.

Odme, ὄδμη, idem, quod ὄσμα, Lat. Odor, dicitur qualitas illa sensibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Consistit vero in effluviis sulphureis & fumosis emissis, quorum quædam suaveolentia, quædam foetida & naturæ nostræ ingrata habentur. Gal. c. 1. de nat. hum. t. 6. Schrod. l. 1. c. 34. Galen. dicit, esse substantiam quandam, quæ nec ita tenuis est, ut aer, neque ita crassa, ut humor, l. de odoratus Instrum. c. 2. fin. Jung. Chioc. Mus. Calceol. f. 6. p. 649. seg. C. Hofm. com. in Gal. de V. P. num. 562. Odores bonos citissime rescire vires vitales, docet ex Gal.

Lang. l. 2. ep. 27. & Helmont. tr. Imago Fermenti impregnat. &c. n. 16. segq. Odorem ingratum cavere debet Medicus ad ægros accelsurus, Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. Odorem hircosum sub axillis esse signum hominis devirginati, vult Casp. Rejes in C. El. q. 38. n. 9. segq. Odorum suavitate offendi uterum, & cur, monstrat idem q. 84. n. 1. segq. Verum non est universale. Fœtoris correctio dicitur Magisterium Odoris, de quo legatur Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 7. & Alchym. Pharinac. c. 16. Odor quandoque ipsam rem Odoratam, vel Aroma notat, Rhod. in Lex. Scrib.

Odontagogos, ὀδονταγωγός, vocatur forceps dentarius, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuisse suspensum, testatur Forellus l. 14. O. 7. in Schol. quo significatur, non esse tollendum dentem, nisi vacillet, ut plumbeo forcepe excludi possit, id est, nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & circumforanei observarent, neque tam prompte ad evellendos dentes consentirent. Vide Dentagra.

Odontalgia, ὀδονταλγία, id est, dolor dentium, Gal. l. 2. meth. med. c. 2. Est symptoma actionis læsæ & p. n. auctæ in dentium cavernulis & partibus fibrosis, proveniens a solutione continui ibidem per acidum resolutum & fluorem passum facta. Qui dolor quandoque adeo vehemens esse solet, ut ægri violentas sibi inferre cogitent manus. Remedia contra dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικά a Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 7. f. 2. c. 9. Jungatur & Iunken. Chym. Exp. Cur. Part. II. f. 1. c. 10. p. 567. segq.

Odontagra, ὀδονταγρα. Vide Dentagra.

Odontiasis, ὀδοντιασις, Dentitio, idem, quod ὀδοντοψία, vide Dentitio.

Odontoglyphon, ὀδοντογλυφον, dentiscalpium, quo ea, quæ dentibus inhaerent, vel adherent, eximuntur. Gorr.

Odontoides, ὀδοντοειδής. Vide Dens.

Odontophytia, ὀδοντοφυτία, idem, quod ὀδοντοψία. Vide Dentitio.

Odontotrimma, ὀδοντοτρίμμα. Vide Dentifricium.

Odor, ὄδμη, ὄσμα. Vide Odme.

Odorabilis, ὀδωρητός, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere potest, vel suaveolentes, vel maleolentes. Galen. l. 1. de sympt. caus. c. 6. Dicuntur & Odorate res.

Odoramentum, idem, quod res Odorata, ὀδωρητον, ἄρωμα. In Pharmaceuticis describitur, quod sit medicamentum tam simplex, quam compositum, quod citra ignis accessionem suo odore

odore spiritus alterare, aut rescere potest. Vveker. *Ant. Gen. l. 1. c. 52.* Præferuntur partim ad voluptatem, partim ad sanitatem. Morell. *de form. rem. l. 2. sect. 2. c. 10.*

Odoratus, ὄσφρητις, idem, quod *Olfactus*, vocatur sensus quidam externus, cujus instrumentum est Nasus cum suis partibus interioribus, præsertim processibus mammillaribus, Barth. *libell. 3. Anat. c. 2.* Hunc sensum accurate descripsit Vvillis *An. Br. P. I. c. 13.*

Odoriferum, ὄσφρητὸν, idem, quod *Odoramentum*. Dieter. *n. 112.* Hinc & Rul. descripsit *odorifera* medicamenta, quæ odore suo sanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum odoriferum* Paracelso dicitur ea materia, quæ specificè morbum expellit, *Archidox. l. 7.* Varietatem *odoriferorum*, quorum alia per se multa vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata resinosis solidis partibus non nisi adhibita frictione, liquatione, aut alia interveniente violenta tractatione odorem spirant, monstravit Jac. le Mort. *Pharm. Medico-Phys. c. 24.*

Odus, ὄδός. Vide *Dens*.

Odyne, ὀδύνη, ὀδύνημα. Vide *Dolor*. Dieter. *n. 601. seqq.* Lind. *Ex. XII. §. 121. seqq.*

Oecocius, οἰκίος. Vide *Domesticus*.

Oeconomia, οἰκονομία, proprie administrationem domesticam significat. Hipp. tamen restrinxit ad agrorum procurationem & dispensationem, *l. 6. Epid. f. 2. t. 43.* in qua administranda Medici diligentiam requirit Foef. *Oec. p. 446.* Charlton. quoque Physiologicas suas Exercitationes nomine *Oeconomie animalis* exornavit.

Oedema, *Oedus*, ὀδημα, ἔδος, late & strictè sumitur. Lata significatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes tumores p. n. venerunt, uti ipse notavit Gal. *ad 4. aph. 34. & 5. aph. 65.* Jung. Foef. *p. 444.* Dieter. *n. 604.* Et ita idem est, quod ὄγκος πικρὸς φῶτιν. Stricta vero significatio adhuc hodieque usitatio, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, a pituitoso humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis descriptio dari potest: *Oedema* est tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte, mollis, laxus, foveam post compressionem relinquens, sine magno dolore, proveniens a portionum sanguinis aquosarum, vel lymphæ subsistentia & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis est *Anasarca*, species *Hydrops*, de qua suo loco, Helmont. ad Laticem stagnantem refert, *tr. Ignor. Hydrops n. 20.*

Oedemofarca, vocatur M. A. Severino ab-

scessus utriformis quidam rarior & crassior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum observata sarcomati vel tumori carnosio respondens, cujus observationem descripsit *L. de nov. obs. abscess. c. 4.* Similis etiam habetur apud Hildan. *Cent. IV. obs. 59.*

Oesesis, ὀισσις, idest, *opinio*, opinatio, & Hippocr. dicitur speciosa artis peritia, absque tamen vera experientia, *l. de dec. ornat. IV. 1.*

Oenantharion, οἰνανθαρίον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob condituram, quæ odoris & deliciarum gratia additur ex vino & flore liliorum, ὀινὸν ἐκ λιλίου κελύων, parata. Gorr. *Dug. Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. *l. 7. c. 21.* Dicitur & οἰνανθίνον.

Oenarea, οἰναρή, epitheton *cineris*, qui paratur ex *Sarmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἰναρὰ, vel οἰναρῖδες, Hipp. *l. 2. de morb. mul. LXXIV. 21.* & LXXXIX. 8. Erotian. *p. 85. c. Foef. p. 446.*

Oenas, οἰνάς, Lat. *Vinago*, dicitur species Columbe montanæ, cujus historiam & usum in cibis tradidit Aldrov. *l. 15. Ornithol. c. 7.*

Oenoleon, οἰνέλαιον, dicitur mistura vino & oleo constans, cujus meminit Gal. *l. 1. de C. M. S. L. c. 8.* & *l. de fac. parabil.* Jung. Alexandrin. *l. 18. Sal. cap. 12.* Gorr. Tali mistura Chirurgi quondam usi sunt ad omnium capitis vulnerum curationem; verum hoc plane improbavit Joh. Baptist. Carcanus *de vuln. cap. serm. 2. lect. 3. p. m. 71. seqq.* *Oleum vini*, οἰνέλαιον, item οἰνόςχημα, vocatur a Rolfsk. Spiritus Vini, in *Chem. I. A. F. R. l. 3. sect. 2. art. 1. c. 27. seqq.* quod tamen reprobat Cl. Vvedelius, in *Pharmac. Acroam. l. 11. sect. 3. c. 8. p. m. 353.* οἰνόςχημα, ita dici statuens, vel ideo, quod oleum cum spiritu vini nequeat permisceri.

Oenodes, οἰνώδης, *vinosus*, epitheton vini generosi, quod multam admittit aquæ mistionem. Dicitur & πολυσοσός, opponiturque ολιγοσοσός, tenui & aquoso ὑδατῶδες οἶνον, quod minima eget aquæ mistione, in se satis aqueum. Gal. *3. de R. V. l. A. t. 20.* Castell. Lind. *Ex. X. §. 111.*

Oeneuonia, οἰνεύωμαι, i. e. *bibo*, præsertim vinum, Erot. *Onom. p. 83. f. Foef. d. 1.*

Oeneros, οἰνέρως, *vinosus*. Usurpat Hipp. de curatione Chirurgica fracturarum, quando fasciæ & splenia imbuuntur & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνήνη ἰητρική, *3. de fract. t. 46. Foef. d. 1.*

Oenogala, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex vino & lacte mixtis parabatur. Cuius meminit Hipp. *l. 7. Epid. XL. 17.* quamvis alii

alii intelligant per *vinum lactei teporis*, sive repidum, veluti lac, quæ versio etiam a Lindeno retenta fuit. Verum meo iudicio minus congrua hæc est acceptio, si κρηβεια, compositorum vocabulorum spectaveris. Foef. d. l. Gorr.

Oenogaron, οινόγαρον, garum vino mistum, garum vinosum, apud Aer. l. 3. c. 85. citante Gorrao: vel c. 90. allegante Keuchen. ad Senen. p. 155.

Oenomeli, οίνου μελι, vinum mulsuum, dicitur & simpliciter *Mulsuum*, nihilque aliud est, quam vinum melle conditum, delicijs magis, quam sanitati destinatum; inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioscor. l. 5. c. 16. Meminit & Lind. Ex. X. §. 160.

Oenophlygie, οίνοφλυγία, proprie *vinolentia*, ebrietas, vini nimis potus. Qua dictione usus Hippocr. l. de intern. aff. XXXI. §. XXXV. 23. Qui vitio huic dediti sunt, vocantur οίνοφλυγες, *vinolenti*, ebriosi, 2. Prorrh. II. 14. cujus emphasin quoque declaravit Lind. d. l. §. 112. Junge Foef. p. 448. Vide *Ebrietas*.

Oenopola, οίνοπόλις, qui vina vendit. Meminit Lind. d. l. §. 61.

Oenopos, οίνωπος, epitheton coloris, q. d. *vinosus*, qualis est uvarum maturarum, cum ex rubro nigricant & splendent, aut in purpuram & nigrum transitus fit. Meminit Hipp. l. 7. Epid. III. 22., & l. de nat. mul. l. 6. l. 2. de morb. mul. IV. 6. Jung. Foef. d. l.

Oenos, οίνος, proprie dicitur *Vinum*, h. e. succus uvarum maturarum per expressionem collectus, per fermentationem depuratus a fecibus, atque in dolis vi proprii & nativi caloris perfecte coctus. De cujus natura, differentijs, virtutibus & noxa passim veteres & recentiores bene multa scripserunt. Videatur Hipp. l. 2. de dieta: *Mundella in Indice Oper. Gal. Foef. p. 446. segg. Dieter. Iatr. num. 606. Lind. Ex. X. Deodat. Panth. Hygiast. l. 2. c. 16. Moræus in Schol. Salevn. p. m. 90. segg. C. Hofm. l. 5. Instit. c. 25. 26. Villis de ferment. c. 7. & de febr. c. 1. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 412. Iunken. Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 3. c. 8. p. 207. segg. Et quis omnes recenset? De vinis medicatis diversis idem Schroder. l. 2. c. 63. Morell. l. 1. de form. remed. sect. 1. c. 6. Per quandam similitudinem alij quoque Succu officialis expressi & depurati *Vina* dicuntur, v. g. *Cydoniorum*, *Granatorum*, *Citri* &c. Idem d. l. c. 82. Nonnulli quoque spiritus e vino parati appellantur *Vina*, ut *Vinum alcalisatum*, *Circulatum*, &c. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 25. *Vinum corvæum* est Alcohol vini. *Vinum essatum* est, quod*

herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affusum fuit. Dorn. in Dict. Rul. & Iohnf. in Lex.

Oenostagma, οίνου σταγμα, i. e. destillatum ex vino, idem, quod *Spiritus vini*. Vide *Oenoleon*.

Oeonista, οίονιστής, *Augur*, & οίονιστική. Vide *Mantice*.

Oesophagos, οισοφαγός. Vide *Gula*. *Oesophageus Musculus* dicitur ille, qui gulam ambit instar sphincteris, de quo vide Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 448.

Oestromania, οιστρομανία, dicitur Hipp. in epist. ad Damag. furiosa libido ad Venerem, & ita idem est quod *Nymphomania*. Vide paulo superius.

Oestrus, οίστρος, proprie dicitur Insectum notissimum, *Tabanus* Veteribus quoque dictum, aculeo duriori in ore armatum, quam cætera Muscæ, cujus descriptionem tradidit Aldrov. l. 3. de Insect. c. 4. Per metaphoram quoque *Clitoris* vocatur *Oestrus Veneris*. Barthol. l. 1. Anatom. c. 34. Imo omnis stimulus amatorius proverbialiter per *Oestrus* exprimitur. Hinc Galen. οιστροδὴ ἐπιθυμία vocavit, cujus emphasin notavit Casp. Hofm. comm. ad Gal. l. de V. P. n. 1008.

Oesyse, οεσυσ, οισύση, οεσυπος, proprie est sordes & finus lanæ circa nates ovium adhaerens, uti patet ex Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIV. 13. Erotian. Onom. p. 85. c. Postmodo vero etiam de ipsa lana fordida, vel succida usurparunt vocabulum, teste Dioscor. l. 2. c. 84. confirmante Gorrao & Foef. Oec. p. 449. Quid per *Oesyssum Atticum* intelligi debeat apud Galen. l. 14. meth. med. c. 7. ventilavit C. Hofm. l. 2. V. L. c. 14. De *Lana succida* legatur Schrod. l. 5. cl. 1. n. 30. Vide supra *Lana*.

Offa, ὄψα. Vide *Massa*.

Offensa, ὄψα, duplicem habet significationem. Vel enim idem est, quod *Noxa*, *Dammum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, βλάπτων, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 13. Rhod. in Lex. Scribon. Vide *Blabe*. Vel respondet *Allisoni*, & Gr. dicitur προσκοπή, vel πρόσκομμα, estque ea læsio, quando corpus percutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Forest. lib. 6. Chirurg. Obs. 29. Schol. Ita & spiritus si ve aer in respiratione interruptus Hippocr. dicitur πνεύμα πρόσκοπτον, *Spiritus offendens*, 4. aph. 68. Junge Dieter. n. 730.

Officina generaliter omnem locum significat, ubi aliquid præparatur & elaboratur, Gr. ἐργαστήριον. In Medicina vero duæ potissimum officinae habentur, quarum una est *Phar-*

macutica, diciturque locus seu *Apotheca*, in qua simplicia & composita medicamenta in quantitate & qualitate selectissima debent parari, vel parata inveniri cum instrumentis Pharmacopoeticis. Fr. Hofm. *Clav. ad Schr. l. 2. in princ.* Schroder. vero *d. l.* minus accurate descripsit, quod sit Pars Pharmacologiae, quae seriem rerum medicamentosarum secundum classes officinales describit. Altera est *Chirurgica*, Gr. *ἰατρικὴ* Hipp. dicta. Vide *Latreon*.

Officinalia vocantur medicamenta, qua simplicia, qua composita, quae in Officinis Pharmacenticis quotidie prostant, & ita opponuntur *Magistralibus*. Vid. *Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. seq.*

Officium, *ἔργον, καθήκον, πρέπον*, vide *Deon.* Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis est, omni modo, arte, opera, facultatibus, devincere hominum inter homines societatem. *Officium Medici* exoptatissimum procurare homini bonum, quo sine nullo alio gratum esse aut jucundum potest, h. e. sanitatem, Linden. *Exerc. III. §. 9.* Speciale medentis vel curantis morbos est, ut cito, tuto & jucunde sanet. *Ex. XVI. §. 1.* Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani, & respondet Latino *Actio* vel *Usus*, Gr. *χρῆσις*. C. Hofm. *C. in Galen. LL. de V. P. n. 8.* Paracels. *Paramir. l. 2.*

Offion, idem, quod *Opium*, *Eph. N. Cur. A. II. O. 69.*

Offuscatio, vide *Obscuratio. Amaurosis.*

Oger, *Ogertinum*, *Ogertum*, Paracelsus idem quod *Ochra*, passum in scriptis. Verum more solito transfert & ad hominem, & *Oger microcosmi*, item ad causas morborum salinas, hinc *Ogertina* pestis, pleuresis, ieteritia passim legitur in scriptis, praesertim in *Fragm. ad LL. de Tartaro.*

Ois, *ὄϊς*, Latine *Ovis*, idem, quod *πρόβατον*, est animal quadrupes, lanosum, mansuetum, lupo inimicum, cujus mas *aries*, castratus *vervex*, foemina stricte *ovis*, pullus *agnus* vocatur. Horum omnium historiam & usum in cibo ac medicina vide ap. Aldr. *l. 1. de quadrup. bifid. c. 8.* prolixissime, ut & Schr. succincte, *l. 5. cl. 1. n. 30.*

Olea, mendose pro *Holca*, vel *Holce*, *ἔλαιον*, i. e. *Drachma*. Vide *Holce*.

Oleaginosus, *ἐλαιώδης*, dicitur de eo, quod pinguedinem instar olei in se continet, ut sunt Amygdalæ, Noces, & alia quaedam semina. Hujusmodi *oleaginosæ* cerebrum gravare, docet Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 14. f. 1. c. 23.*

Oleamen, *Oleamentum*, *ἰατρικόν*, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum, Scrib. *n. 222.*

Olecranon, *ὀλέκρانون*, Gorr. etiam per *o*, sed mendose, scripsit. Idem, quod *ἀγκύων*, *Ulna*, cubiti pars gibbera, unde & *Gibber* dicitur, ab Hippocr. *l. 7. Epid. XXXII. 6.* Vide *Ancon. Cubitus*.

Oleitas, idem, quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur est. Dorneus in *Distion. Rul. & Iohaf. in Lex.* Dicitur alias & *Olivitas*, cujus tres species recensentur pro conditione triplici olivarum, apud C. Hofm. *l. 5. V. L. c. 3.*

Olene, *ὀλένη*, sic dicitur a quibusdam *cubitus*, sive os inter duos articulos *ἀγκύων* & *καρπὸν* medium, alio nomine *πῆχος* appellatur, Gorr. Huic respondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Facile majus*. Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 74.* Bart. *libell. 4. An. c. 20.* Hinc *ὀλέκρانون* quasi *ὀλένης κρῆνος*, *ulnae galea*.

Oleo, *ἔλαιον*, quid significet, notum est, videlicet odorem emitto, est mediae significationis. Nam *καλὸν ἔλαιον* & *βραδὺ ἔλαιον*, dicitur *bene* & *male olere*. Dieter. *num. 603.* Gal. *l. 4. de S. F. cap. 22.*

Oleosus, *ἐλαιώδης, ἐλαίσις*, idem, quod *Oleaginosus*, *Pinguis*, Gal. *l. 6. meth. med. c. 6.*

Olebrios, *ὀλέθριος*, *perniciosus*, valde noxius. Hinc Galeni proverbium *καὶ ὀλέθριον καὶ δόσοδον*, semper *perniciosa* sunt foetida, *c. 2. in 3. Epid. t. 9. Lang. l. 1. ep. 53.*

Oleum, *ἔλαιον*, vide *Eleon*. Quibus addi possunt, quae de *Oleis Chymicis* prolixè tradit Libav. *S. A. Ch. l. 8. c. 17. seqq.* & *Alchym. Pharmac. c. 39.* Quare etiam in Theatr. Chymici Indicibus. *Oleum ex lacte* dicitur *Butyrum* Graecis, teste Lind. *Ex. XVI. §. 119.* Spiritus quoque rectificati praesertim a Chymicis *Olea* vocantur, v. gr. *Oleum Vitrioli*, *Sulphuris*, &c. seu salia fluida concentrata, a phlegmatis consortio, quantum possibile, depurata, ita dicta, ob crassitiam & ponderositatem particularum. Quin & salia fixa per deliquium resoluta, ut *oleum Tartari* per deliquium. Utraque significatio *Olei* est impropria. Vid. Jacob. le Mort. *Chym. Medico-Phys. c. 2. p. m. 12. 13.* Variæ *Oleorum Chymicorum* e vegetabilibus & mineralibus preparationes descriptæ legantur in Lunken. *Lexic. Chym. Pharm. P. I. p. 168. seqq.*

Olfactorialum dicitur vasculum muliebre, in quo odoramenta gestantur. Vel myrotheca & pyxis perforata & ocellata, quae odores suos & suaves halitus per foramina exspirat. Rhod. *ad Scrib. n. 104.*

Olfactorius, ὀσφρηκτικός, idem, quod *olfactilis*, dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

Olfactus, ὀσφρησις, idem, quod *Odoratus*. Vide p. superius.

Oligoroborus, ὀλιγορόφου, epitheton vini aquofii. Vide *Oenodes*.

Oligopsychia, ὀλιγοψυχία, Lat. *Pufflanimitas*. Legitur apud Hippoc. l. 7. Epid. XXVI. 23. ὀλιγοψυχότερη, i. e. animi imminuti natura mulierum dicitur, l. de Virgin. morb. l. 10.

Oligos, ὀλιγός, paucus, exiguus; Opponitur vel ἀσφός, pleno, vel πολλός, multo, vel etiam μακρός, longo. Vid. Dieter. 614. seq.

Oligotrophia, ὀλιγοτροφία, i. e. parvior nutritio. Gal. l. 3. de san. tu. c. 8.

Olisthema, ὀλισθημα, item ἔλιθου, prolapsio, dicitur integra articuli clapsio, vel luxatio perfecta, ad differentiam διακινήματου, quod parvam ossis emotionem significat, Hippoc. 3. de fract. t. 51. Gal. com. ad h. l. & in def. Med. a verbo ὀλισθαίνω, prolabor, quod legitur 2. de fract. t. 39. & 3. h. t. t. 61. & 4. de art. t. 1. quamvis in Exegef. dict. Hippoc. Gal. posuerit ὀλισθημα. Alias ἔλιθου etiam significat lubricitatem, uti patet ex Hippoc. 2. de R. V. l. A. t. 26. & ptisana vocatur ὀλισθητή, lubrica, Jeseb. 1. h. t. t. 29. Articulus quoque lubricus, ὀλισθηρός, legitur 1. de artic. t. 29. Vide Foef. p. 451.

Oliua, ἔλαια, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. l. 2. de S. F. c. 7. *Olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. de re cibar. l. 11. c. 36. Potissima est, quod aliæ sint *colymbades*, aliæ *druppe*. De quibus vocabulis actum in suis literis initialibus.

Olivaris, *Oliviformis*, dicitur de Gangliis. Vide *Ganglion*.

Olivitas, idem, quod *Oleitas*. Vide p. a.

Olla, χύτρα. Vide *Chytra*. De modo ollas parandi vide Villis Ex. de ferm. c. 12. Consentit Helmont. de Lithias. c. 3. n. 6.

Oloides, ὀλωδός, pro θολωδός, turbidus, niger, apud Hippoc. legi vult Gal. in Exeg. dict. Hipp. ab ὀλός, atramentum sepia. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem, quod φλυκταίαι, pustula, bestiolis parvis similes. Eror. in Onom. p. 85. A. B. quamvis in Hipp. loco l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. saltem φλυκτίδες legatur, i. e. pustula.

Olor, κύνιος, vide *Cyonus*. Alias *Olor* veteribus positum legitur pro *Odor*, teste Keuch. ad Sammonic. p. 115. & 143.

Olos, ὀλός, pro θολός, (quod significat atramentum sepia) vult scribi Gal. in Exeg. dict.

Tom. II.

Hippoc. Verum Linden. improbat hanc lectionem, & suadet prescribendum esse theta θολός, Ex. 5. §. 9.

Olus, ὀλυγιον, refertur inter alimenta e plantis desumpta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, sed mortem saltem prohibeant, a morte defendant, sed robustam valetudinem non promoveant, Gal. l. 2. de Al. fac. c. 43. seqq. Linden. Exerc. XVI. §. 160. 169. Jung. C. Hofmann. l. 5. Inst. c. 10. Bruyerin. de re cibar. l. 8. c. 3. seqq. quamvis sint, qui sibi aliisque persuadere audent, plantas temperatas alimenta esse optima, succum alibilem vitalem sincerum promittentia, coctaque facilem. *Olus molle* dicitur pulmentarium oleaceum, cum substantia, tum effectu molle ac tenerum, quod ventrem subducit. Rhod. ad Scribon. n. 99.

Oly dicitur pinguedo metallorum supernatans menstruo illa solventi. Rul. in Lex.

Olympiacos, ὀλυμπιακός, dicitur (1) *Collyrium* magna simplicium turba constans, uti describit Egineta l. 7. c. 6. & commendat in prociencia oculi & omnibus ulceribus, l. 3. c. 22. notante Gorrao. (2) *Olympicus spiritus* est astrum in homine, quod efficit, ut umbram de se præbeat, uti negatur Paracels. l. 3. de morb. invisib. e quo desumpserunt Dornens, Ruland. & Iohns. in Lex.

Olympos, ἔλυμπος, vocatur quoque modo dictum *Collyrium* apud Eginet. teste Gorrao. Alias idem est, quod *Cælum*; de quo supra lit. C.

Olynthos, ὀλυνθος, ficum immaturam significat, sive *Grossum*. Aliquoties legitur apud Hippoc. l. de nar. mul. X. 19. XVII. 8. XXIX. 127. & alibi. Vide Foesium pag. 452. Galen. lib. 8. de S. Fac. §. *Olynthi*.

Olyva, ὀλυρα, est species frumenti, de qua non conveniunt, an sit ipsa *Zea*, an vero ejus species. Hesych. descripsit per speciem seminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, e Gal. d. l. Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. ad *Zeam* refert, l. 1. ep. 56.

Omagra, ὀμάγρα, dici potest Arthritis humeri cum scapula articulationem infestans. Par. l. 17. Chir. c. 1.

Omasum, Barthol. *Omasus*, ἐχίνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris & ruminantibus. Vide *Echinos*. Aristot. l. 2. H. A. c. 17. l. 3. de P. A. cap. 14. & Barthol. lib. 1. An. cap. 9.

Omelysis, ὀμύλισσις, vocabulum est ambiguum significationis. Forest. Oec. pag. 692. seq. existimat, significari proprie farinam hordeaceam crudam, ad differentiam polentæ, quæ tor-

retur. In lata vero significatione notare omnem farinam crudam. Et hanc sententiam confirmare videntur loca Hippocratis, in quibus vocabulum *ἀμύλων* legitur, v. gr. *lib. 2. de morb. XXX. 8. l. de nat. mul. XXIII. 5. lib. 1. de morb. mul. XXX. 9. XXXII. 5. lib. 2. LXIX. 5. LXXVII. 2.* quos duos significatus etiam adsignat Galenus in *exeg.* Langius vero describit per puram hordei crudi farinam a fufuribus castratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro dissoluta Cataplasma phlegmonum & synanchiæ suppurativum parari docet, *l. 1. ep. 57.* Et hanc opinionem confirmat autoritate Galen. libris de C. M. S. L. aliquoties. Item *l. Introduct. cap. 13.* Alii v. gr. Absyrtus dicunt esse mixtionem quandam seminis fenugræci, lini & hordei farinarum æquali pondere. Cœl. Aurel. *l. 2. c. 24. & 37.* interdum simplicis pollinis aut panis infusi Cataplasma; interdum pollines aqua solutos significare docet. Jungatur & Augen. *Tom. 1. Epist. & Conf. Med. ep. 6. p. 166.* Scribitur & divisim, *ἀμὴ, λύσις.*

Omenta, cerebri membranæ ipsum ambientes, Merc. *l. 1. c. 2.*

Omentum, ἐπίπλευρον. Vide Epiploon.

Omiæos, ὀμιάσις. Vide Humerarius.

Omma, ὄμμα. Vide Oculus. Significat & *Visum*. Dieter. *n. 617.* Foef. *p. 453.*

Omnis, πᾶς, ἅπα. Hujus vocabuli significatio extra forum quoque Medicum notissima. In memoriam vero revocat duo axiomata notatu digna; quorum primum est, *Omnia esse in omnibus*, vel *Omnia ab omnibus* participare, id quod Hippoc. quoque docuisse testatur Gal. *l. 6. de V. P. c. 16.* quo sine dubio respexit ad locum Coi senis *l. de Alim. IV. 24. ζῴοισι μιᾷ, &c.* *Confluxio una, Conspiratio una, Consentientia omnia.* Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum *l. de Loc. in Hom. III. 6.* Minima corporis pars *omnia* ea quæ habet maxima. Jung. C. Hofmann. *ad Gal. LL. de V. P. num. 401.* An vero Axioma illud recte ad Magicam virtutem extendatur ab Helmont. *tr. de magnet. vuln. cur. n. 170.* aliis judicandum relinquo. Mihi non videtur. Alterum est: *Omnia ab uno*, & *omnia ad unum*. Estque Canon Hieroglyphicus Chymicus, quo naturam & virtutem *Lapidis Philosophici* exornare conantur Spagyrici. Verum res magis ingeniosis commentis, quam ipsa veritate niriur. Videantur scripta Spagyricorum, ut & Libavii. Obiter quoque & hoc axioma notandum: *Omnia a tribus fieri*, videlicet artifice, instrumentis & materia, quod eleganter artificialia naturalibus applicando, exposuit

Gal. *l. de vocal. instr. diff. cap. 2.*

Omotocyle, ὀμοτοκύλη, quid significet, vide *Acetabulum*.

Omogeron, ὀμογέρον, dicitur, cui senectus est adhuc cruda vel viridis, sive in primo senio constitutus, ad differentiam τῶν τριβογέροντες, h. e. *senis capularis*: quemadmodum egregie exposuit Dieterich. *latr. Hippocr. num. 160. pag. 308.*

Omolinion, ὀμόλιον, h. e. *linum crudum*, quo ad unctionem faciendam utitur Hippocr. *l. de affect. XXX. 13. XXXII. 9.* vel in fistulis ani curandis, *l. de fistul. II. 13.* quem curandi modum Ægineta vocat ἀπολίωσις, *l. 6. c. 78.* Vel in lateris tuberculo post sectionem & unctionem *l. de int. aff. X. 20.* in hydrope *ibid. XXV. 31.* Plura loca vide, si placet, apud Foef. *Oecon. pag. 692.* Alias ὀμόλιον quoque vocatur lintreum illud, quod tendendorum humeris injiciunt tonsores, ne inquinetur vestis capillorum segmentis. Lind. *Ex. V. §. 109.*

Omorhagos, ὀμορᾶγος. Vide *Crudivorus*.

Omoplate, ὀμοπλαται, item πλάται, (quæ & cum aspiratione *Homoplate* quandoque leguntur) vocantur *Scapulae*, vel *Scoptulae*, Celfo *l. 3. c. 22. lib. 8. cap. 1.* quæ humeri articulum constituunt, suntque ossa in utraque humeri regione duo in dorso sita admodum inequalia, & omnibus suis partibus dissimilia, foris gibba, intus sima, quorum ulteriorem descriptionem petere licet ex Anatomicis, Gal. *l. 13. de V. P. c. 10.* C. Hofm. *comm. ad h. l. Barthol. libell. 4. c. 19. Anat. Vide Plate.*

Omos, ὄμος. Vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando post cervicis angustiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὄμος dicitur, Moschion. *de morb. mul. cap. 6.*

Omos, ὄμος. Vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὀμοτιρίχος, late significat *salsamentum crudum*, quo carnes condiri solent, Gal. *l. 5. de C. M. S. L. c. 1.* Strictè vero dicitur de *Thynnorum salsamento*, sive *carne Thynnorum sale condita*, de cujus virtute videatur Diosc. *l. 2. c. 33.*

Omotokeo, ὀμοτοκίω, i. e. *crudum* sive *immatutum partum edo*. Hinc sæmina ὀμοτοκίωσα, i. e. *abortivum factum parvienti* dicitur, apud Moschion. *de morb. mul. c. 155.*

Omotribes, ὀμοτριβές, item, quod ὀμοφάκιοι, epitheton olei ex olivis immaturis expressi, q. d. *Oleum crudum*, h. e. *acerbum*. Refrigerat & adstringit, Gal. *l. 8. M. c. 3.*

Omphacinon, ὀμφάκιον. Vide *Omotribes*.

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *succus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agresta*. Schrödl. *l. 4. cl. 2. n. 392.* F. Hofmann. *in Clav. ad h. l.*

Meminit & Hippocr. *Omphacii epulotici*, cuius usus est ad vulnera & ulcera, l. de Ulcer. IIX. 5. segg. Derivatur ab ὄμφαξ, quod significat *uvam acerbam*.

Omphacis, ὄμφαξ, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enascuntur, & coriarii utuntur. Ægin. lib. 3. cap. 42. Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

Omphacites, ὄμφακίτης, epitheton vini acerbi ex uvis nondum plane maturis parati, quale peculiariter in Lesbo factum legitur apud Diosc. l. 5. c. 12.

Omphacitis, ὄμφακίτις, epitheton Gallæ parvæ tuberosæ, solidæ, nullo foramine perviæ. Dioscor. l. 1. cap. 146.

Omphacomeli, ὄμφακόμελι, potionis conditæ genus ex succo uvæ acerbæ & melle. Respondet *Syrupo de Agresta*. Officin. Gorr. Vid. *Dispensatoria Augustanum & Norimberg.*

Omphalocoele, ὄμφαλοκῆλη, *Hernia umbilicalis*, est species herniæ, in qua vel omentum, vel intestina prolapsa protuberant, cum solutione continui & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut situ mutato. Dicitur ἑξὸμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Observationes vide apud Forest. l. 27. O. 28. segg. cum Scholiis. Jung. *Responsoriam Epistolam Hild. ad Doring. in oper. Hildan. pag. 900. item Cent. 3. Obs. 63. seg. Fabr. ab Aquapend. de Chirurg. oper. cap. de Umbilici prominentia*. Quod vero apud quosdam defectus umbilici in recens natis aliquoties cum aliqua prominentia observatur *Hernia umbilicalis* audiverit, merito improbavit Celebr. Ruyschius *Cent. 1. obs. Anat. Chirurg. 71.* nihilominus si in regione illa, ubi umbilicus esse deberet, prominentia aliqua conspicitur, fortassis *Exomphalos* sano sensu dici posset.

Omphalodexios, ὄμφαλοδέξιος, inusitatum hoc epitheton legitur apud Dieterich. in *Latr. Hippoc. num. 50.* quod nonnulli Interpretes existimaverint substitui debere in locum ἄμφαδέξιος 7. apb. 43. ita ut sensus sit: *Fœmina non concipitur in dextro uteri latere, aut gestatur.* Verum est merum figmentum & proفسus inconveniens, quia caret omni autoritate, deinde nulla ἀκριβεια e nomine ὄμφαλος ad uterum demonstrari potest.

Omphalomantia, ὄμφαλομαντία, vocatur a Casp. a Rejes vaticinatio illa obstericum fabulosa ex nodis vasorum umbilicalium de numero proles futuræ, *quest. 52. n. 6.*

Omphalos, ὄμφαλος, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *regione umbilicali* & *media regione abdominis*, cavitate quadam prædita, Dieter.

num. 619. Deinde pro illo centro medio totius corporis, quod nihil aliud est, quam complexus & coalitio vasorum *umbilicalium* cum uracho contortorum. Gal. de dissect. vulv. cap. 10. Barthol. lib. 1. *Anat. cap. 37.* Vide *Umbilicus*.

Omphalotomos, ὄμφαλοτόμος, epitheton obstetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hippoc. l. 1. de morb. mul. LXXVI. 13. Vide Foel. p. 454.

Onager, ὄναγρος, dicitur *Asinus sylvestris*, cuius historiam cum usu in cibis & medicina tradidit Aldrov. l. 1. de quadruped. c. 3. Dæmones quoque & spiritus *Onagri* vocantur Paracels. in *declaratione totius Astronomie*.

Oncos, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, subintellige præter naturam. Hinc Gal. scripsit lib. πῆλ ὄγκων παρὰ φύσιν. Describitur, quod sit distensio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compositorum species, ad eam classem referendas, a qua actionum læsio potissimum dependet. Aquapend. *Pentateuch. Chirurg. lib. 2. c. 1.* Vide *Oedus*.

Oncylome, ὄγκύλωμα, significat *intumesco* apud Hippoc. 1. *Prophet. f. 3. t. 7.* ubi quidem Gal. ὄγκύλωσιν posuit; & propterea Barthol. Eustachius in not. ad Erotian. p. 79. negavit, se reperisse ὄγκύλωσιν. Enimvero & hoc verbum ὄγκύλωμα usitatum esse, patet ex Lexicographis aliis. Apud Atticos significat tropice magna & alta sapere. Gorr.

Onda vocatur inventor omnium medicamentorum, præsertim vero simplicium, Paracels. *præfat. in libros Bertheonie*.

Oneirocriticus, ὄνειροκριτικός, significat eum, qui de insomniis iudicium ferre potest. *Divinator ex insomniis*, Theatr. Chym. Vol. VI. p. 81. Legitur apud Joh. Ant. von der Linden in *Manuductione ad Medicinam a Schelhammero edita & annexa Introductioni Conringianæ, in Part. Post. p. m. 84.* *Oneirocriticam* refert ad partem Medicinæ Diagnosticam, ex insomniis etiam de morborum horumque causarum cognitione utiliter iudicantem. Dicitur & ὄνειρομάντις, & ὄνειρομαντία scientia ex insomniis prædicendi in Bierlingii *Thesauro Medico pag. 538.*

Oneirogmos, ὄνειρογμος, *somnia Venerea* & *pollutionem nocturnam* significat, quamvis hoc posterius proprie ἑξονείρωσις dicatur, vide *Exoneirosis*. Descendit a verbo ὄνειρωττω, *somniis Venereis tentor*, & inter somniandum semen profundo. Hippoc. l. 1. de diet. XXXVI. 3. l. 2. de morb. XLIX. 10. l. de intern. aff. L. 29. Verbum veto ἑξονείρωσις legitur lib. 2. de diet.

XXXVI. 6. l. de int. aff. XLVI. 20. l. 4. Epidem. XXX. 3. Vide Foel. p. 454. seq. Jung. Lang. l. 2. ep. 5. Lind. Ex. XV. §. 35. 40. seqq.

Oneirogonos, *ὄνειρόγονος*, significat feminis in somno profluvium, notante Cœl. Aurel. lib. 1. Tard. pass. cap. 3. p. m. 262. & c. IV. p. 266.

Oneiromantes, *Oneiromantia*, *ὄνειρομαντής*, *ὄνειρομαντία*, quid significet, vide p. a. in *Onzirocriticus*.

Oneiropoleo, *ὄνειροπολείω*, somnare libidinem, & videre insomnium significat, teste Lind. ex Suida, d. l. §. 43. Fere idem, quod *ὄνειροπόσιω*.

Onevome, *ὄνειρομαι*, significat apud Hippocrat. per axem, qui *ὄνις*, vel *ὄνισκος* Gr. dicitur, extendo. Sunt, qui *καποδισκίδαι* scribunt. Gorr.

Onis, *ὄνις*, dicitur sterces asinum, vel fimus asininus. Utitur sæpe Hippocr. in tota muliebrium morborum tractatione & de natura muliebri, quæ loca videri possunt apud Foel. Oec. p. 455.

Oniscos, *ὄνισκος*, *ὄνος*, vide *Afellus*.

Onocrotalus, Gr. *πελακίαν*, *ὄνοκρόταλος*, *πελακίτιος*, vocatur avis palmipes, cujus historiam cum usu in cibo & medicina in Aldrovand. lib. 19. Ornit. cap. 2. Latine *Pelecanus*, de quo infra.

Onoma, *ὄνομα*. Vide *Nomen*.

Onos, *ὄνος*. Vide *Afellus*.

Onus, *ὄνος*, vide *Baros*. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus. Lind. Ex. XIII. §. 379.

Onyx, *ὄνυξ*, Latine *Unguis*, vocabulum est æquivocum. Proprie & Physiologicè ita dicitur pars digitorum extima & lata, qua firmiores ad apprehensionem redduntur, de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Injuriam illis faciunt, qui e numero partium excludunt. *Ungues* etiam vocavit prominentias illas in peculiari linguæ involucri cuspidatas Goth. Bidloo *Anatom. Tab. XIII. fig. 2.* Pathologicè notat duos diversos affectus oculorum; primum excrescentiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in *unguis* similitudinem nascentis vel crescentis Lunæ cornibus respondens paulatim sumit augmentum, Cœl. Aurelian. l. 2. acut. c. 32. Gr. dicitur *περὺγιον*, vide *Pterygion*. De hoc affectu legatur *Aqua-pend. tr. de oper. Chir. c. b. tit.* Deinde *ὄνυξ* quoque vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta iridem, ungui similis. Gal. in def. med. Ægin. l. 3. c. 22. Vocatur & alias *πύσις*. Chirurgicè notat instru-

mentum ad extrahendum fœtum mortuum, quod alias *Hamus* vel *Uncus* dicitur, Gr. *ἰχθυία*, vide *Ichthya*. Legatur apud Hippocr. *ὄνυξ*, l. de supersæt. V. 1. Tandem Pharmaceuticè significat vel *Conchylii* speciem, quæ *Blatta Byzantia* dicitur. Vide *Blatta*. Vel *Gemmam*, quæ & *ὄνυξις* dicitur, quod illi sit candor unguis humani, quamvis Ruland. varii coloris *Onychoes* recenset in *Lexic.* Igneas, nigras, corneas &c. Prolixiorem hujus descriptionem vide apud Chiocc. *Mus. Calc. f. 3. p. 209. seqq.* *Alabastrum* quoque *ὄνυξ* vocari, testantur Chiocc. d. l. & Schroder. l. 3. c. 8. n. 2. Vide *Alabastrites*. Quid Gal. intellectum voluerit per *ὄνυξ* aromaticum, l. 1. de C. M. S. L. c. 1. fere ad fin. non licet certo determinare. *Unguis*, *ὄνυξ*, etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa in foliis florum rosarum, quæ affixa sunt calicidicti. Tabern. l. 3. *Hist. Stirp.* c. 100.

Oozides, *ὄοιδής*, dicitur etiam humor aqueus, vel albugineus in oculo, qui & magis usitato nomine *ὄοιπαδής* vocatur. Gorr. Linden. l. 2. *Med. Physiol.* c. 10. §. 42.

Oogla, Lac ovis permixtum, Aet. & Ægin. l. 9. c. 5.

Oon, *ὄον*, Lat. *Ovum*, quid communiter significet, notum est. Nimirum est peculiaris conceptus in animalibus, præsertim in volatilibus, e testa (quæ & cortex & vestis ovi vocatur, Keuch. ad *Sam.* p. 205.) membranâ, albumine & vitello constans. Inter *ova* galinacea esse usitatissima ad victum & medicinam, patet ex Gal. l. 3. de *Al. Fac.* c. 22. l. 11. de *S. F. S. Ovorum facultas*, & alibi, C. Hofm. l. 5. *Inst. Med.* c. 21. Deodat. *Pand. Hyg.* l. 1. c. 39. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. Fr. Hofmann. in *clar.* ad h. l. Aldrov. l. 14. *Ornithol. cap. 1.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. part. I sect. 2. c. 6. p. 123. seqq.* Verum Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum a mare & sæmina proficiscentem, utriusque pariter virtute præditi, ex quo uno unum fit animal, uti descripsit & prolixè exposuit Harvejus de *gener. anim.* Ex. 26. *Ovum* respondere mundo vult Paracels. *Paragr. tr. 2. de Astronom.* *Ovum aureum* vernacule vocatur *Antidotus*, vel *Electuarium de ovo*, cujus descriptio habetur in *Dispensatoriis*. Spagyricis *Ovum Philosophorum* vocatur *Lapis Philosophicus* & *Benedictus Ovum Hermetis*, quod oviforme Philosophicis operationibus inservit. Ruland. & Johrs. Jung. *Th. Ch. Vol. I. p. 18. 41. 289.* & alibi. Uterum quoque *Ovum* dici ab Epicuro vult Rolsnik. de *part. gen. P. II. cap. 11.* De *Ovo Crocodili*, ut & Galli centenario vide eund. d. l. c.

44. 45. Quære etiam in *Eph. Nat. Cur. Vi. de Ovum*.

Oone vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis viciarent, ut est ap. Jul. Alex. l. 13. *Sal. c. 12.*

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretiosa, cujus mater est India; color varius, utpote in qua carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethysti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ. Propter eximiam gratiam vocantur *παιδέρωται*, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt. Rul. & Iohnf. *Chiocc. Mus. Calceol. sect. 3. pag. 207. 208. Lib. S. A. Ch. lib. 7. c. 21. & T. III. Oper. pag. 89. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 8. f. 2. cap. 11. De Opalo factitio & rat one effingendi illud vide Acta Philosoph. Oldenburgii Ann. 1668. mens. August.*

Ope, *ὄπη*, significat foramen, diciturque de foraminibus cranii, Gal. l. 9. de *V. P. c. 1.* Vid. Casp. Hofm. *com. in Gal. d. l. n. 659.* qui vertit per fenestram.

Operatio, *ἐργασία*, idem est in genere, quod *Actio*, videlicet motio effectiva. Gal. l. 6. de *H. & Pl. dec. c. 1.* Vide *Actio*. Verum hodieque usitatus dicitur de actionibus Medicis artificialibus, quales sunt operationes chymicæ, pharmaceuticæ, chirurgicæ. Dicitur & Gr. *ἐγχαρσις*. Vide *Encheirestis*. De ipsis medicamentorum effectibus sæpe quoque usurpatur, v. gr a Villisio, qui *Operationes medicinales*, earumque causas ceu scitu necessarias commendat, *Ph. Rat. P. I. f. 1. c. 1.* & *Operationes Emericas* describit d. l. f. 2. c. 1.

Operculum, *πῶμα*, dicitur id, quo aliquid tegitur aut occultatur. Ita *opercula* in machinamentis parantur, ut machinationes sub ipsis occultentur, ne idiotis pateant. Oribaf. de *machinam. c. 5.*

Opervimentum, *οπέπικμα*, *ἐπιβλωμα*, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinsecus imponitur defensionis alicujus gratia; uti sunt vestimenta & similia. Gal. l. 7. de *V. P. c. 22.*

Operimesbolum, est minerarum spiritus. Dorn. in *Diction. Paracelsi*. Ruland. & Iohnf. in *Lexic.*

Opheleo, *ὄφελειν*, significat utilitatem affero, juvo, profum. Ejus contrarium *βλάπτω*, noceo, de quo supra vide *Blabe*. *τὸ ὄφελειν* serio inculcat Hippoc. ut Medicus sibi commendatam habeat ex aureo illo loco, *ὄφελειν κῆ μὴ βλάπτω*, *Prodesse*, aut non nocere, ex lib. Ep. f. 2. e. 50. Vide Galen. in *comm. ad b. l. & C. Hofmann. orat. Isag. II. pag. 124. seq. Prodesse est Medicorum*. Linden. Ex. XIII. §. 343. *seqq.*

Ophiasis, *ὀφιασις*, dicitur species *Calvitiei*, Lat. *Avea*. Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur affectus capitis, quo capilli decidunt certis spatiis in serpentis similitudinem, folaque figura differt ab *Alopecia*. Gorr. Castell. Gal. l. 2. *M. M. c. 2.* & l. 14. c. 17.

Ophis, *ὄφης*, idem, quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptilis venenati, cujus variæ dantur species & differentia, quæ vide prolixè apud Aldrov. in *Histor. Serpent. & Dracon.* Spagyricis *Serpens* & *Basiliscus supientum* dicitur *Mercurius sublimatus* summo studio. *Tb. Ch. Vol. III. p. 400.* Libav. *Tom. III. p. 247.* *Serpens spiritus castitatis*, id est, *Mercurius*. Rul. & Iohnf.

Ophites, *ὀφίτης*, Latine dixeris *Serpentinus*, scil. *lapis*, est marmor maculosum, in modum serpentis, cujus tres species constituit Dioscor. l. 5. c. 162. omnibusque vim peculiarem contra capitis dolorem & ictus serpentum tribuit alligatis. Jung. Schrod. l. 3. c. 8. n. 14. Fr. Hofmann. in *clav. ad b. l. Rul. & Iohnf. in Lex. Chiocc. Mus. Calc. sect. III. pag. 379.* Meminit & Libav. *S. A. Ch. l. 1. c. 14.* An vero Gal. *ὀφίτης*, cujus virtutem descripsit l. 9. de *S. A. Fac.* inter lapides, de Marmoris specie sit intelligendus, dubitandum adhuc videtur, quia & ille in dubium vocat, an recte inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imo Schrod. *Ophiten* marmor instar porphyritis durissimum descripsit.

Ophrys, *ὄφρυς*, Latine *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel sunt pili in frontis sine supra oculos excipientes ea, quæ a capite defluunt, ne in oculos delabantur, uti descripsit Barthol. l. 3. *An. c. 8.* Geminum igitur secundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hippoc. 4. *aph. 49.* & 7. *aph. 73.* Jung. Dieterich. n. 641. nec non Lind. *Med. Physiol. l. 2. cap. 10. §. 76.* *Supercilia* quoque vocantur partes in ossibus ad sinuum orbem instar labiorum prominentes & simul profunditatem augentes, Barthol. libell. 4. *Anat. c. 2. in fin.*

Ophthalmia, *ὀφθαλμία*, sumitur late, & strictè: Late pro omni oculorum morbo, præsertim dolore. Strictè notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore & dolore, aliquando sine, aliquando cum lachrymarum profusione, proveniens a sanguinis ichorosi effervescentis in venulis stagnatione & impedito refluxu. Celso Latine vocatur *Lippitudo*. Meminit Hippoc. 3. a. 11. 16. & 6. n. 17. & alibi. Hujus species est

ξροφθαλμία, *Lippitudo sicca*, quando nullæ lachrimæ effluunt. Vide Dieterich. num. 638. & seq. Foel. *Oec. pag.* 475. Hildan. *Cent.* 4. *Obs.* 14. & *Cent.* 5. *Obs.* 17. seq. alioſque plures Autores.

Ophthalmiater, ὀφθαλμιάτρης. Vide *Oculiſta*.

Ophthalmodulia, ὀφθαλμοδουλία, Latine ſignificat *ministerium oculi*. Quo nomine inſignivit ſuum tractatum Germanicum Georgius Bartiſch, ſicut legitur in *Aſtis Erud. Lipſ. Ann.* 1700. m. *Majo p.* 233.

Ophthalmos, ὀφθαλμός, ὀφθαλμικός, *Ophthalmicus*. Vide *Oculus*.

Opiatum ſumitur late, & ſtrictè. Late pro omni confectione vel electuario, quod conſiſtentia reſpondet confectionibus veterum & antidotis, quæ opium recipiunt. Diciturque alias *Conditum*, vide ſupra *Conditum*. Schroder. l. 1. c. 3. Legitur & in ſœminino *Opiata*, *Foreſt. lib.* 28. *Obſerv.* 58. *Strictè* pro confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita ſumit *Helmont. paſſim* in ſcriptis ſuis, *Vveker. Antid. Gen. lib.* 1. c. 30. *Vvillis Pharm. Rat. P. 1. ſect.* 7. c. 1. *ſeqq. An. Brut. P. 2. c. 3. & 8.* *Paracellus* quoque ab *Opiatis* ſtrictè dicitis febris quoddam genus vocavit *Opiaticum*, cum inſigni efferveſcentia ſanguinis conjunctum, ita ut *Opiatis* curetur. *Tab. IX. de generatione februm*. Utramque ſignificationem explicavit *Morell. Form. rem. l. 1. ſ. 2. c. 2.*

Opifex, *Opificium*, δημιουργός, δημιουργία, generaliter dicitur de omni artifice, vel opere. Vide *Demiurgos*. Specialiter pro artificibus mechanicis & operibus eorum illiberalibus, quæ ſignificatio non eſt hujus loci.

Opinio, ὀξεῖα, ἰπίθεσις. Vide *Doxa*, *Hypotheſis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur *Gr. ἕνσις*. Vide *Oeſis*. Hujus ſpecioſæ ſcientiæ & fallacis fructus eſt, ut fluctues inter varia conſilia: nihil libere velis, nihil absolute, nihil ſemper, hoc hodie ſpernas, cras appetas, imo ne hora tecum eſſe poſſis, verbis *Lind. Ex. 1. §. 16.* *Jung. Ex. VI. §. 8.* Eſt quoque *opinio* via & ratio, qua pervenire nonnulli contendunt ad veram Philoſophiam. Hac nititur Philoſophia moderna Carteſiana & Spagyrica, de qua vide *Th. Chym. Vol. 1. pag.* 195. & 242.

Opion, ὀπίον, *Opium*, dicitur ſuccus papaveris, quem alii *Lac*, vel *Lachrymam* vocarunt. *Gal. l. 2. de Antidot. c. 7.* *Gorr. de* cujus hiſtoria vide *Dioſcor. l. 4. c. 65.* Interdum confunditur cum *Meconio*, vide *Meconium*. Interdum ſtrictius ſumitur pro ſucco vel lachryma ſtillante ex capitibus papaveris albi,

leviter incifis. *Schroder. l. 4. cl. 2. num.* 314. *Fr. Hofmann. in clav. ad b. l. Helmont. in Pharmacop. ac Diſpenſ. n. 12.* *Vvillis* ſupra d. l. *Accuratius* adhuc hodieque examinarunt *D. D. Vvedelius* in *Opiologia* & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonſtravit *B. D. Mich. Etmuller* in *Exercit. b. iii.* *Iuncken. Chym. Exp. Cur. Part. I. ſ. 3. cap.* 11. *pag.* 232. *ſeqq.*

Opifinos, ὀπιſίνος, vocatur *Collectio Opii* apud *Dioſcorid. lib. 4. cap.* 63. & ex eo *Plin. lib. 20. H. N. cap.* 28. allegante *Hartmanno* tract. *Pleſhoveri* de *Opio Theor. IV. queſt.* 1. Hanc *Libavio* ignotam fuiſſe ſcribit idem d. l. *Theor. VII. queſt.* 3.

Opifihobares, ὀπιſιδοβαρῆς, vocatur collyrium quoddam, ad aſperitates palpebrarum efficac, cujus deſcriptio habetur ap. *Aet. l. 7. ex Oribaſio*. Quod alias etiam nominibus ἀρρηγοῦ & ἄρτωνι, tradit appellari. *Gorr.*

Opiftocheimon, ὀπιſτοχεῖμων, vocatur *extrema hyems*, aut *frigus* in extrema hyeme. *Hippoc. l. de Humor. VII. 12. l. 1. Epid. ſ. II. t. 4.* Vide *Foef. p.* 458.

Opiftocranion, ὀπιſτοκρανίον, *Occiput* vel *Occipitium*. *Eginet. l. 6. c. 2.* Vide *Inion*.

Opifihocyphoſis, ὀπιſιδοκῦφοſις, ſpinæ dorsi in poſtერიorem partem contorſio. Dicitur & ſimpliciter *κῦφοſις*, de qua ſuo loco. *Gorr.*

Opifihotonos, ὀπιſιδοτόνος, eſt ſpecies convulſionis, quando corpus in partem poſtერიorem convellitur, vide *Convulſio*. Egri hoc morbo laborantes vocantur *Opifihotonici*. *Scribon. num.* 170. *Gal. lib. 7. de C. M. P. G. cap.* 6. 14.

Opiter vocatur infans, cui mortuo patre avus eſt ſuperſtes; notante *Roderic. a Caſtro l. 4. de nat. mul. c. 2. p. m.* 178.

Opium, ὀπίον. Vide *Opion*.

Opobalfamum, ὀποβαλſάμιον. Vide *Balfamum*.

Opocalpaſon, *Opocarpaſon*, ὀποκαλπαſον, ὀποκάρπαſον, ſuccus arboris *Calpaſi*, *Myrrhæ* ſimilis, ſed venenatus, exitialis, & ſtrangulationem inducens, teſte *Galen. l. 1. de Antidot. c. 11.* & *Lang. lib. 1. ep.* 62. *Chiocc. Muſ. Calce. ſect. V. pag.* 636.

Opodeltoch, nomen *Emplaſtri* non ſolum vulnerarii, ſed & ad alios morbos externos, reſertur ap. *Parac.* cujus paſſim in ſcriptis ſuis facit mentionem, præcipue in *Chirurgicis*, & quidem diverſis deſcriptionibus. Vide *l. de ulcer. & apoſtem. cap.* 1. & 33. in *Apocryphis de vulner. ſiſticut. & prælect. Chirurg. cap.* 3. *Diſpenſatoriis* vero hodieque receptis inſerta eſt deſcriptio *Emplaſtri Opodeltoch*. *D. Minde.*

dereri, quæ videatur cum animadvers. Zvvol-feri.

Opopanax, ὀπανάξ, succus *Panacis* *Heraclii*. Ejus historiam & modum colligendi cum virtute Medica lege apud *Dioscor.* l. 3. c. 53. *Gal.* l. 8. de *S. Fac.* c. 1. 3. de *C. M. P. G.* c. 5. *Schroder.* l. 4. cl. 2. n. 395. *Fr. Hofm. clav. ad h.* l. *Rhod. ad Scribon.* n. 82.

Opopia, ὀπώπια, *Hippoc.* dicuntur *oculorum ossa*, l. de *ossium nat.* V. 6. *Foef.* p. 456.

Opopyron laudani est *Paracelsi* remedium, quo febris & ejus dilatatio pellitur. *Dorn. in Diction. Paracelsi.* Meminit vero *Theophrast. lib. 2. de vit. long. cap. 5.* *Opopyra* dicitur succus quasi ignitus ab ὀπός, succus, & πῦρ, ignis, & est nomen Confectionis contra morbos spasmodicos & paralyticos in *Antidotar. Nicolai Operum Mesue fol. m. 386. seq.* quam etiam commendavit *Joannes Gadesolenius Anglicus in Rosafica Angl. in spasmo & tortura oris pag. 121.* alibique. *Opopyra magna* sanctis *Cosmo & Damiano* attributa legitur apud *Hartamann. de Opio Theor. IIX. quest. 1.*

Opore, ὀπῶρη, duplicem obtinet significacionem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet extrema æstate, sive altera, vel etiam tertia æstatis parte, secundum varias veterum divisiones. *Gal.* l. 1. de *Antid. c. 13. com. 3. de hum. t. 19. l. de civ. bon. & mal. succ. c. 8.* quod nonnulli describunt a *Canis ad Arcturi ortum* ex *Poetis, Rolfink. O. ac M. M. Sp. in addendis, p. m. 150.* Alii ad ipsum *Autumnum* referunt. 2. Significat ipsos fructus, dicto tempore maturos, inter quos præcipue fuerunt *Ficus & Uva.* Interpretes quoque plerumque exponere solent per *Poma.* In hac significacione legitur apud *Hippoc. l. 5. Epid. XV. 4. XXIII. 4. & l. 7. XL. 16. l. de int. aff. XXIIIX. 3. 9. XLV. 2. 18. Gal. l. 7. M. Med. cap. 6. Jung. Jul. Alex. id. Annot. ad h. l. Adde Mercur. l. 2. V. L. cap. 3. & 6.*

Opovice, ὀπῶρικῆ, nomen medicamenti est ex fructibus compositi. Fit ad dysentericos, stomachique vitia in congio musti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinque cum suis feminibus, *Punicis* totidem, sorborum sextario, & pari mensura ejus, quod *Rhun Syriacum* vocant, croci semuncia, coquitur usque ad crassitudinem mellis. Hæc ex *Plinii l. 24. H. N. cap. 14. fin.* refert *Gorr. Gal. vocavit δι' ὀπῶρην* eandem fere descriptionem ponens, l. 8. de *C. M. S. L. cap. 3.*

Oportet, ὀπῶ, ὄ. Ejus significatio ex Grammaticis nota. Vocabulum vero notatu dignissimum & frequentissimum in Medicina, qua Medicis, qua ægris. *Vid. Dieter. num. 177.*

ubi Medicorum *Oportet* explicat. *Egrorum oportet* consistit in obsequio erga Medicos & tolerantia. *Vide Obedientia.* *Helmontius* restrinxit ad *Necessarium*, quo vita mediæ qualitates remanent in transmutatis, & propterea vocavit *Magnum oportet*, tract. h. tit. n. 10. *Magnum oportet* est tribulus, & spina terræ, in vita media hominis, de quo in *sing. tr. Explic. vocab. Helmont. in fine operum.*

Opos, ὀπός, Latine *Succus*, præsertim *Plantarum crudus*, sive expressus, sive sponte manans vocatur. *Gal. l. 1. de S. Fac. c. 36. fin.* Idem fere, quod χυλὸν vel χυλὸς, l. 6. d. tit. cap. 1. & l. 9. in *protem.* ad quæ loca vide *Jul. Alex. in Annotat.* Strictè vero dicitur & κατ' ἐξοχὴν de *Silphii* vel *Laseris* succo, ex *Hippocr. l. 2. de morb. XXXIX. 12. 24.* Aliquando tamen addidit ipse σίλφου, vide loca apud *Foef. pag. 458.* Quid sit ὀπός *Κυρηναικός*, *succus Cyrenaicus*, vide apud *Rhod. ad Scrib. n. 67. Lang. l. 1. ep. 62. Vide Succus.*

Oppango, ὀπῶγγα, Vide *Enchrimpro.*
Oppidanus, ὀπῶιδῶν, quid significet, notum est. *Vide infra Rusticanus.*

Oppilatio, ὀπῶπιλις, σῶπισις, idem, quod *obstructio*, & quidem arcta, notante *Rhodio in Lex. Scribon. ex Bathii l. 40. Advors. c. 4. Helmont. de Lithias. c. 6. n. 23.* Hinc & *opilatīvus*, idem, quod *obstruens*, *obsipans*, *τεγυσιπῶς*, diciturque de medicamentis. *Rul. & Iohnf. in Lex.*

Oppletio, idem, quod *Repletio*, *Impletio*, *πλήσις*. *Vide Impletio.*

Opportunitas, ὀπῶρῶς, ὀπῶρῶς. *Vide Cæros.*

Oppressio, ὀπῶπρις, κατ' ὀπῶπρις, idem fere, quod *Compressio.* *Vide Compressio.* Dicitur de cordis & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, a sanguinis turgescens, vel coagulativi impedito per pulmones & cor transitu. *Forest. l. 7. obs. 21. Schol. & 30. Schol.*

Oprimæbiolum *Paracello* dicitur omnis fumus ex ære, l. 2. de *Tart. tr. 2. c. 2. in Nor. & fragm. ad h. l.*

Opsarion, ὀψῶριον, significat *pisciculum*, de quo vocabulo vid. *Linden. Ex. XVI. §. 62. seqq. ὀψῶριον, parvus pisciculus.* *Lang. l. 1. ep. 59.*

Opsigonos, ὀψιγῶνος, sero natus. Epitheton dentium molarium novissimum, qui jam adultis nascuntur, κατὰ γῶνος, & σαρκοεισῆρες, etiam distorum. *Gorr. Vide Cranter.*

Opsis, ὀψις, apud *Hippocr.* sumitur pro ipso oculo, uti patet ex libello περὶ ὀψῶς, & l. 2. *Prærb. XXIX. 23. 27. 28. &c.* vid. *Foef. p. 474.* Alias dicitur de ipso sensu videndi, si-

ve *Visu*, qui merito inter sensus quinque externos palmam sibi vendicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maxime distantia pertingentem, & sub specie subtilissima comprehendentem, cujus descriptionem & modum vide in Physiologicis, præsertim etiam apud Vvillis *An. Brut. p. 1.* item novam *Visionis* Theoriam tradidit alias Regiæ Societ. Angl. Socius, Vvillhelm. Briggs, uti patet ex *Act. Erudit. Lips. 1683.* Significat quoque apud Hippoc. ὄψις externam faciem, sive formam totius corporis, v. gr. agrorum, quæ varia habetur, 4. de *R. V. I. A. t. 53.* unde & ostentationem notat, 3. de *artic. t. 27.* Lat. quoque *visio* pro *apparentia* accipitur. Hinc describitur, quod *visio* sit supernaturalis spirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conspicua. Dorn. Ruland. & Iohnf. in *Lex.*

Opfmetallum, id est, *Argentum vivum*, Rul. & Iohnf.

Opsomanes, ὄψωνις, dicitur, qui aliquo cibi genere ad insaniam usque delectatur. Linden. *Ex. XVI. §. 161.*

Opson, ὄψων, *Opsonium*, perperam *Obsonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem & vinum mensis imponi solitum est. Athenæus l. 7. restrinxit ad omnia igne cocta; sed J. Alex. dari quoque multa cruda *obsonia* asseruit. Hodieque strictior significatio usitata videtur, qua dicuntur *Opsonia* illorum pleraque, quorum ratio conjunctas paritur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. l. 18. *Sal. cap. 1. seqq. Ars parandi rite Obsonia* vocatur *Obsonatix*, Gr. ὄψωνική, eidem d. l. pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῶν ὄψων quoque Hippocr. l. 1. de *morb. mul. LXIII. 37. XCI. 13. 14.* Jung. *Foef. Oec. pag. 475.*

Optesis, ὀπτησις. Vide *Affatio*. Hinc ὀπτησίς, *assus*. Rul. *Calor excedens temperiem abustivam* dicitur *Optesis*, *Th. Ch. Vol. V. p. 433.* Vide & *Vol. IV. p. 395.*

Opticus, ὀπτικός, *Visorius*, sive ad *visum* pertinens & conferens. Ita nervi *optici*, spiritus *optici*, sive *visorii*, passim apud Medicos veteres & recentiores leguntur. *Optica* quoque dicitur pars *Mathematicæ scientiæ*, unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικὰ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hofm. C. in *Galen. de V. P. n. 551. 757. seq.* *Optica* medicamenta vocantur, quæ oculis & visui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. l. 3. *op. 1. c. 8.*

Opus, ἔργον, vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicuntur vel labores, vel effectus, qui prodeunt a laboribus. *Opus trium dierum* quid voce-

tur, vide in *Th. Ch. Vol. II. p. 43.* *Opus mulierum* & *puerorum* *Vol. III. p. 39.* & *Vol. V. p. 818.* & 894. *Opus Veris*, Æstatis, Autumni, Hyemis, p. 13. 17. *Op. Vol. III.*

Ora, ὄρα, idem, quod ὄρασις, vel μελέτη, *curam* significat, Gal. in *expl. voc. Hippoc. C. Hofman. com. in Gal. de V. P. num. 294.* Unde ὄρασις, *curam genero*. Gal. d. l. Gorr. & Erotian. *Onom. p. 124. e.*

Ora, Lat. Græce dicitur ὄρασις, notat extremitatem uniuscujusque rei. Ita *ora* ulceris, h. e. ejus extremitas, legitur apud Scribon. Larg. *num. 240.* Vide Rhod. in *Lex. Scribon.*

Oraculum, χρησμός, referri potest inter insomnia, & describitur, quod sit ea visio, quam superi ad aliquid agendum, vel evitandum denunciant. Casp. Rejes C. *El. q. 37. n. 3.*

Orale, id est, *vas*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Oratio, λόγος, idem, quod *Sermo*, λεκτικόν, *Locutio*. Vide supra *Lalia*, *Locutio*. Est autem brevis compositio nominum (subintellige & verborum) Gal. l. de *sophism. in verbo conting. c. 3.* *Oratio* animi sensum aperit & tantum non est animi interpret, com. 2. de *Humor. t. 3.* Hinc debet esse moderata, quæ diluciditatem efficit, c. 3. de *artic. t. 55.* cum *Orationis* virtus sit perspicuitas, vitium vero obscuritas, 4. de *R. V. I. A. t. 18.*

Orbiculare, epitheton est ossiculi quarti auditus. Vide *Cochlear*.

Orbiculus, σφαλερον, κυκλίδιον, æquivocum est, diversisque rebus tribuitur. Ita *Orbiculi* in machinis dicuntur, qui struuntur ad trochlearum motionem, quæ per se sunt immobiles & collocantur in medio earum, Oribaf. de *machin. c. 4.* *Orbiculi* quoque idem sunt, quod *Rotule* in *Offic. Vvecker. Ant. Gen. l. 1. c. 42.* *Orbiculi* etiam vocantur particule cæternarum. *Ephem. N. C. A. III. obs. 141.*

Orbis, σφαίρα, κύκλος, etiam homonymon est vocabulum, variisque rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circulem, & ita idem est, quod *circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de causa etiam tribuitur non solum partibus corporis rotundis: ita *oculi* dicuntur *orbes*, teste Keuch. in *not. ad Sammonic. p. 231.* sed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græce κόσμος, vide *Cosmos*; & in specie *Orbis terrarum*. Vel est etiam nomen speciei marini, ob rotunditatem globosam *Orbis* dicti, durissimi, cujus historia cum speciebus & usu traditur ab Aldrov. l. 4. de *pisc. c. 15.* Et egregiam *Orbis scurati* figuram exhibet Chiocc. in *Mus. Calceol. f. 1. p. 90. 91.*

Orbita, τροχία, in genere significat peripheriam circularem, in qua aliquod corpus rotundum locum suum obtinet, vel etiam ipsam corporis rotundi superficiem, v. gr. *Orbita Lunæ* &c. In Anatomicis speciatim *Orbita oculi* frequenter occurrit, h. e. antrum sive cavitas illa, e processibus ossis frontis ad canthos oculi protensis & ossē maxillæ superioris illis junctō confluens. De qua *Orbita* oculi singularem observationem habet D. Ruyschius, quod vulnus penetrans *orbitam* oculi fuerit lethale propter superioris partis in illa tenuitatem, *Cent. Anatom. Chirurg. Obs. LIV.*

Orca, ὄρχη, nomen piscis cetacei marini Delphino similis apud Rondel. & Aldrov. l. 1. de cetis c. 6.

Orchea, ὄρχη, idem, quod ὄρχη, h. e. scrotum. Galen. in exp. voc. Hippocr. ubi tamen quidam codices legunt ὄρχη. Gorr. Nobis mendosa hæc lectio videtur. Vide *Ofcheos*.

* *Orchestrica*, ὄρχηστis, saltatoria, seu saltandi facultas, saltatio, quam licet ad theatra & ad ludos voluptatis gratia, nec non ob religionem in usu fuisse consuet, tamen & bono habitui comparando, & sanitati conservandæ, non parum conduxisse Galenus 2. de Diat. l. 1. de cur. chr. c. p. testatur. Socrates etiam in convivio Xenophontis se saltatoriam tum ad valetudinem efficiendam, conservandamque, tum ad corporis robur comparandum exercuisse palam profitetur. Quodnam autem saltationis genus hanc utilitatem præstare possit, nos, ut ingenue fateamur, omnino latet. Neque enim ut cum Mercuriali hanc saltandi rationem petitis undique præfidiis intelligere conaremur, tamen nihil certi invenire & statuere potuimus. Nisi forte antiquorum saltatio nostrorum similis sit, quæ in choreis adhibetur. Hæc tamen quia immoderate & intempestive adhibita, potius bonæ valetudini nocet. Cavendum certe mulieribus utero gerentibus, ne ulla saltatione utantur, monet Hippoc. l. de nat. puer. exemplo Cantatricis mulieris, quæ hac ratione uteri sætum abjecit.

Orchilus, ὄρχιλος, idem, quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ, de qua lit. RE. Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 1.

Orchis, ὄρχη, dicitur Lat. Testis vel Testiculus, corpus glandulosum, molle, album, teres, generationis pars organica. In plurali ὄρχη, testiculi. Loca, ubi Hippocr. usus hoc vocabulo, vide apud Foef. pag. 464. Eorum vero accuratam descriptionem & usum vi-

Tom. II.

de in scriptis Anatomicis, inter hos Bartholin. lib. 1. cap. 22. & adhuc curiosius delineatam *Testium* masculorum structuram exhibet D. Bidloo *Anat. Tabul. XLIII. XLVI.* & in sexu fœminino Barthol. d. l. c. 26. Vide supra *Didymi*, & paulo inferius *Ovarium*.

Orcos, ὄρχος, idem, quod τάρσος & ὄρχοι, a quibusdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excrescunt cilia. At ὄρχοι, plantæ ordine positæ, sive *Plantarum ordo*.

Orcotomus, ὄρχοτόμος, dicitur, qui testiculos excindit, uno verbo *Castrator*, quamvis & ad *Herniotomos* referatur. Vide *Castratio*.

Orcus, ᾠδης, idem, quod *Infernus*, proprie locus damnatorum, cujus significatio ad forum Theologicum spectat. Ignis quoque subterraneus, quem in medio terræ copiosissimum æstuantissimumque nonnulli credunt existere, vocatur *Orcus* vel *Barathrum*. Th. Chym. Vol. V. p. 333. *Divinum in morbis*, ab Hippoc. excogitatum *Orcum* *Platonis* vel *Plutonis* appellare non veretur Helm. 11. de *Ideis morbor. n. 26.* De *Orco Orpheï*, *Hermetis*, fictitiis, lege *judicium* *Libav. T. IV. Oper. p. 141.*

Ordeum, κελθν, ponitur sine aspiratione pro *Hordeum* passim apud antiquos Autores. Vide *Rhod. in Lex. Scribon. & Indicem Galeni Frobenian.*

Ordinatus, τεταγμένος, epitheton *pulsus*, qui pari semper numero paribus partibus & stasis ictus suos servat periodis. Gal. de *puls. ad tyron. c. 6.*

Ordo, τάξις. Hujus vocabuli significatio aliunde nota. Quemadmodum vero *Ordo* merito admirandus est in natura & rebus naturalibus; ita quoque Medicis in suis actionibus & sermonibus curæ cordique esse debet, quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexisse, c. 1. de *fract. t. 1. & cap. 1. de iis, q. in med. t. 7.* Hodieque vero Doctores magis sunt solliciti de *ordine* servando in tractanda & docenda *Medicina*. Hinc & *Rolfink.* non dubitavit, scripta sua titulo *Ordinis ac Methodi* insignire. Quantum in Chymicis situm sit in observatione *ordinis*, passim inculcatur in eorum scriptis. Quare in *Indice Theatr. Chym. per Volumina I. IV. V. & VI.*

Oresticos, ὄρεστικός, id est, *appetitum excitans*, usurpatur de medicamentis, de vino & aliis, apud *Dioscorid. l. V. cap. 13. & alibi.*

Oreitypie, ὄρειτυπία, *montanus labor*, unde ὄρειτυποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus alia in urbes deferunt.

Occurrit apud Hippocr. l. 6. *Epid. f. 3. t. 17.* Vide Gal. in *comm. ad b. l.*

Oremone significare morbum ex Amato Lufitano constat *centur. IV. curat. 71.* & quidem desperatum vel lethalem, sed qualem, hariolari non licet, cum ignoretur, an vox sit Hebraea, Arabica, an alia exotica.

Orexis, ὄρεξις. Vide *Appetitus*. A Paracelso et Helmontio *Orexis* sumitur pro ardore stomachi passim in scriptis eorum, quæ loca quarantur in *Indicibus*. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

Organon, ὄργανον. Vide *Instrumentum*.

Organopœtica est ars, bellicorum instrumentorum inventrix. Dorn. *Rul. et Iohnf.*

Orgao, ὄργανος, ὄργανον, ὄργανος, Latine *Turgeo*, *Turgescentia*, *Turgentia*. Emphatica sane vocabula apud Hippoc. quorum propria significatio est, ardentem appetere coitum, & desiderio libidinis incendi, ubi semen turgens excretionem suam desiderat & urget. Quam significationem postea transtulit Hippoc. & cum hoc ejusdem discipuli ad humores excrementitios, superfluos & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel effervescentes & p. n. fermentati, sui excretionem postulant. Hinc pravus humorum motus & impetus cum stimulo excretionis dicitur *Orgasmus*. Verbo usus est Hippoc. 1. *aphor. 22.* & 4. *aphor. 10.* Vide Gal. *comm. ad hæc loca.* Adde *Foef. Oec. p. 459. seq. Dieter. num. 624. Lind. Ex. VII. §. 48. Jul. Alexand. Not. in Gal. l. 11. M. M. c. 15. & in l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Exercit. nostras de Remoris purgat. Disp. II. §. 31. & Disp. V. §. 27.*

Orgo, ὄργη. Vide *Ira*.

Orgia, ὄργια, Hippocrati idem sunt, quod *μυστήρια*, *arcana*, *mysteria*, uti patet ex *Legge illius in sine & in orat. Thessali filii ad Atheniens.* 144. Vid. *Erotian. Onom. p. 85. f. & Foef. p. 460.*

Orgilos, ὄργιλος, idem quod ὄξύθυμος, dicitur is, qui est *præcipitis ire* & acerbæ, qui levissima de causa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hippoc. l. 1. *Epid. f. 2. t. 78.* *Foef. p. 461. Jul. Alex. lib. 3. Salubr. c. 3.*

Orichalcum, ὀρείχαλκον, ὀρείχαλκον, ὀρείχαλκος. Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia fossili tinctum, factitium. An tale unquam fuerit nativum & fossile, certo non constat. Gorr. *Libav. Orichalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari & calaemo fieri, scripsit *S. A. Ch. lib. 7. cap. 24.* ubi etiam statuit *Nativum*, quod est æs citrinum in Funduribus inter Mexicum & Dariem Americæ fodinas

reperitum. *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro, lapide calaminari, addito sapius vitro vel etiam magnesia, docet idem *Tom. III. pag. 204. seq. Orichalcea fila* leguntur apud *Rül. in Lex. Junge Jac. le Mort. Metallurg. contrab. p. 271.*

Oricia, epitheton Terebinthi, ab *Orico*, civitate Epiri, juxta quam nascitur Terebinthus. *Keuchen. ad Sammon. p. 214.*

Oricilla, pro *Auricilla*, quemadmodum & *Ores* antique pro *Aures*.

Oricularis, *Oricularius*, pro *Auricularis*, dicitur de *Clysters*, de *Specillo*, apud *Celsum*, l. 7. *cap. 26.* & 30. *lib. 5. cap. 28.* & *lib. 6. cap. 18.* *Rhod. ad Scribon. num. 39.* *Keuch. d. l. pag. 87.*

Oriens, ἀνατέλλον, ἀνατολή, proprie dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua sol oritur & supra Horizontem ascendit. Cui opponitur *Occidens*, quamvis Helmont. negaverit, contrarie opponi, *er. Natura contrar. nesc. num. 38.* *Oriens Microcosmi* est in Pyloro, *Paracell. de Colica.* *Oriens* quoque Spagyricis dicitur *urina*, *sal urinæ*, item *vitriolum*, *oleum rubrum*, *rubinus*, *masculus*, *aries*, quæ omnia sunt ænigmata Spagyrica. *Ruland. & Iohnf.*

Orificium, ὀρίκιον, fere idem, quod *Or*, *oris*, notatque meatus extremitatem apertam. Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur: unum *Stomachus*; alterum *Pylorus*, *Barth. l. 1. Anat. cap. 9.* Ita vasorum naturalium, ut sunt *venæ*, *arteriæ*, extremitates apertæ, dicuntur *orificia*, quemadmodum & *Artificialium* passim in scriptis Medicis.

Originalis, *Originarius*, epitheton morborum, idem significans, quod *Protopathicus*, *Idiopathicus*, *Essentialis*, de quibus nominibus alibi. Usurpavit vero aliquoties *D. Richartus Morton in sua Phthisiologia l. 2. c. 1. 2. 6. 7.* &c. de *Phthisi pulmonari* a mala dispositione pulmonum primo instanti dependente.

Origo, ἀρχή, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

Oriolus, ὀριολός, idem, quod *Picus*, *nidum suspendens*, cujus descriptio legitur in *Aldrovand. l. 12. Ornithol. c. 39.*

Orion, ὄριον, nomen proprium Deastri gentilis habiti pro filio Jovis, Neptuni & Mercurii, de quo Poetæ fabulantur, ictu scorpionis perisse, cum Diana vim inferre conaretur. *Keuchen. ad Samonic. pag. 265.* *Translatus* deinde inter sidera, & mentio illius fit in sacris Literis. Hujus operationem in *ca. daver lupi esse*, generare serpentes, *fixis*

Paracels. de Pestilit. tr. 1.

Orionius, id est, *urinofus*. Dicitur de spiritu urinæ, vel sale urinæ. Unde *Orionium Zwingeri* vocatur, quod est Tertius *Orionis* spiritus fixus, qui ex crassiore falsioreque parte lotii evocatur. Libav. S. A. Ch. lib. 8. cap. 29.

Orix, sitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mæssa & quasi supplex canalicæ ortum intuetur & lachrymabunda illius æstum deprecari videtur, Lang. l. 2. ep. 2.

Orizeum, idem, quod *Aurum*. Hinc *Orizeum foliatum aurum* in tenuissimas bracteas malleo cufum. *Orizeum præcipitatum* est aurum in crocum suum redactum, adminiculo Croci Mercurii. Dorn. Rul. & Iohnf. *Orizeus liquor* Paracelso dicitur liquor ex auro præcipitato paratus, cujus descriptio habetur *Paragraph. lib. 11. §. 3.* & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris. *Orizeus color*, est flavedo in oculis aut urina, cujus etiam passim mentionem fecit idem.

Orizon æternitatis (pro *Horizon*) est virtus supercælestis. Dorn. in *Dictionary Paracels.* Vide *Horizon*. ex Theophr. l. 2. de vit. long. c. 2.

Orms, id est, *gallina*. Rul. & Iohnf.

Ornamentum, ὀρναμεντῶν, dicitur de partium pulchritudine, quæ quandoque obscuratur ab earum utilitate, Galen. lib. 11. de V. P. cap. 13.

Ornithias, ὀρνιθίας, nomen venti Aquilonariis frigidi, verno tempore spirans, quando aves & hirundines rursus adveniunt. Legitur apud Hippocrat. lib. 7. Epid. LI. 2. Foef. pag. 462.

Orobion, ὀροβιον, significare videtur *Ervi farinam* apud Hippocr. lib. 1. de morb. mul. CXXIII. 22. apud Erotianum est adjectivum, & redditum per *ruffum*, aut æquale *orobo*, ὀροβιον ἑρβιον, verruca *ruffa* aut *orobo* similis, *Onomast. pag. 84. d.*

Orobo est vitrum metallinum. Dorn. Rul. & Iohnf.

Oroboeides, ὀροβοειδής, *orobo* similis, dicitur de sedimentis urinæ fulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant, Galen. cap. 5. in 6. Epid. t. 14. & 4. aphor. 76. Foef. pag. 463.

Orogamo est *Aurum*. Rul.

Oros, ὀρος. Vide *Mons*. Dicitur & a quibusdam πῶ πεδιον, h. e. pars tota pedis superior, quam alii πεδυσίον appellant, i. e. multorum ossium. Castell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνῶδες, *senebricosus*, ab ὄρην, *senebricæ*. Legitur apud Hippocr. 3. prognost.

z. 30. & 33. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 4. Jung. Foef. p. 464. Erot. p. 79. c.

Orphus, ὄρφος, vel ὄρφός, vocatur piscis quidam, sive litoralis sive marinus, cujus descriptionem & usum in cibis vide in *Aldrov. l. 2. de pisc. c. 11.*

Orrhagogen, ὀρραγωγόν, h. e. *Seriducum*. Epitheton purgantium, quæ alias *Hydragoga* vocantur. Utrumque Græcum & Latinum legitur apud D. D. Vvedel. *Am. Med. de Elaterio & Soldanella lib. 11. sect. 1. cap. 5. pag. 252.*

Orrhodo, ὀρροδῶν, significat *metuo*, formido, & occurrit apud Hippocrat. lib. 2. *Prorrh. XX. 4. lib. 2. de fract. t. 65. & f. 3. t. 17. l. 1. de morb. XLII. 1. XCVI. 24. Jung. Erot. Onom. pag. 83. a. & Foef. Oec. p. 463. seqq.*

Orrhorissa, ὀρρορῖσσα, quasi ὀρρός πῖος, est picis liquidæ *serosum excrementum*, picis veltuti serum. Hoc legitur apud Hippocr. l. de Uleer. IX. 12. Vide *Erotian. p. 82. f. Gorr. in def. Dicitur & πῖοςανθός.*

Orrhorygion, ὀρρορυγιον, rectius ἑρορυγιον, ultima pars spinæ, qua vertebrae desinunt. Manifestus in avibus, quam in homine. Gorr. Illud in præpinguibus & altilibus grandius redditum gulæ placuisse, & præsertim militum, testatur *Bruyerin. de re cibav. l. 15. c. 18.*

Orrhos, ὀρρός, Lat. *Serum*, i. e. aquosa portio lactis & sanguinis. De illo Hipp. l. 4. de Morb. XXV. 28. XXVI. 9. de hoc Gal. l. 5. de V. P. c. 5. & alibi. *Serum* hoc sanguinis uti per se est ὄχλημα, sive vehiculum; ita per accidens & ex longiori mora degenerans fit excrementitium & urinæ aliorumve liquidorum excrementorum materia. Plura de *Sero sanguinis* vide in *Schenkii tract. h. tit. item apud Vvillis de febr. c. 1. ubi & de sero lactis egregie differunt. Serum* excrementitium etiam *Ichoris* nomine venit. Vide *Ichor*.

Orrhos, ὀρρός, in penult. acuto notata significat vel ossis sacri extremum, ad caudam usque protensum; quod & ὀρρορυγιον dicitur, teste Gal. *exeg. Hipp. vel Perinaum*, sive lineam subter penem medium scrotum interfecantem, & per πῶνιον ad anum usque tendentem; quæ & τράμις dicitur ex *Ruffo*, *Polluce*, & *Hesychio*. *Cast. Foef. p. 463.* ab orrhos etiam est ὀρροδῶδες, quod Gal. definit, quod ab orrho protenditur *exeg. Hipp.*

Orthochemista, idem quod verus in Chemia artifex. *Georg. Thomson in Explicatione quorundam terminorum Artis Acui suæ Magnetice præmissa.*

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quasi *rectus articulus*;

est articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem musculi partem inflectentes non sequuntur, sed articulus perpetuo tenditur, nec inflecti potest. Galen. scripsit ὀρθόκλιον, 3. de artic. t. 100. Verum Foef. priorem lectionem approbat, quamvis C. Hofm. in suis Notis ἀνέκδοτος ad h. l. & posteriorem lectionem non penitus rejiciat, cum videatur esse argutior compositio, si τῆς ὀρθόκλιον apponatur ad latus ἢ κλιότης.

Orthodoron, ὀρθόδωρον, mensura est apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Est autem totum id spatium, quod inter primam palmæ partem, ἡγεῖται Græci dicunt, & extremum medium digitum interjacet. Sic enim Pollux & Helychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latine *rectus palmus* dici potest. Gorr.

Orthomethodus, ὀρθομέθοδος, vocatur G. Thomson. d. l. via regia aperta ac brevis, sive recta docendi, aut aliquid præstandi ratio.

Orthopnœa, ὀρθόπνοια, quasi *rectam spirationem* dixeris, est magna spirandi difficultas, ut non aliter ea fieri possit, quam recta cervicæ & thorace elato, quod etiam iis accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui sic affecti sunt, dicuntur ὀρθοπνοῖοι, quia decumbentibus suffocationis periculum ob angustationem asperæ arteriæ imminet, vixque erecta cervicæ sufficiunt, dorso nulli rei innixo. Causam hujus vide in *Asthma*. Meminit Hippoc. l. 7. *Epid. VI. 6.* Junge Gal. c. 4. de R. V. I. A. 2. 21. & c. 2. in I. *Prorrh. t. 54.* Foef. p. 461. Qui inflammationem vel pulmonem, vel faucium quoque causam agnoscunt, confundunt Peripneumoniam, aut Anginam cum *Orthopnœa*.

Orthos, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta legitur apud Hipp. 5. *aph. 68.* Vide Dieter. n. 625. Vide *Rectus*.

Orthostaden, ὀρθοστάδην, adverbium apud Hipp. quod significat in *erectum stando*, sive more eorum, qui erecti stant: Et dicitur vel de exacte sanis, qui stant, ambulant, suisque negotiis præsentiam suam accommodant, Lind. Ex. XVII. §. 22. vel de leviter agrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua significatione famulisse videtur Hipp. l. 1. *Epid. f. 1. t. 10. f. 2. t. 12. 22. 41. f. 3. t. 65. 66.* Vide Galen. *com. ad locum primum Hipp.* Verbum ὀρθοσταῖν, *erecte stare*, occurrit l. 2. *Epid. f. II. 93.* Adverbium illud opponitur τοῖς δεκλιμασμένοις, *decumbentibus* vel *Clinicis*, de quibus suo loco.

Ortus apud Latinos ambiguum obtinet significationem. Vel eniam dicitur de loco, ubi

sol & sidera ascendunt supra nostrum Horizontem. Et ita idem est, quod *Oriens*: de quo p. superius: vel de motu ipso solis & siderum, quando supra Horizontem ascendunt, Gr. ἀνατολή, vel ἐπιτολή. Ex. XI. §. 178. vel idem est, quod origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχή, γένεσις; de quibus etiam suis literis. Ita Helmont. tractatum inscripsit *Formarum ortus*; quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philosophici *Ortus Solis Mysticus* dicitur, quando ex caligine & nigredine paulatim fit mutatio in albedinem. Libav. Tom. II. Oper. p. 142. 373.

Oryzometra, ὀρυζομέτρα, q. d. *Coturnix grandior*, unde & vernacule *Rex Coturnicum* vocatur, nomen avis, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 13. *Ornith. c. 23.*

Oryvietanus, cognomen Agyrthæ vel Circumforanei, alias Hieronymus Ferrantes dicti, qui inventionem alicujus *Antidoti* singularis vel Elektuarii Alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus ausus fuit publico foro deglutire ignotum sibi quodlibet toxicum, teste Helmont. tr. *Tumul. pestis §. Hippocr. redivivus*. Vide & Rhod. ad Scribon. num. 144. Relf. O. M. M. Sp. l. 11. f. 2. c. 8. Descriptio Elektuarii legitur apud Schrod. l. 2. c. 51.

Oryuo, ὀρύω, id est, *irruo*, impetum facio, irrumo. Legitur apud Hipp. de mensibus sursum impetam facientibus, lib. 1. de morb. mul. LXIX. §. vide Foef. p. 463.

Oryza, ὀρύζα, de genere frugum est, mediocriter alit, & vim quandam adstringendi habet, qua ventrem modice sistit. Vide Galen. l. 1. de Al. fac. c. 17. & l. 8. de S. Fac. §. *Oryza*, l. 8. de C. M. S. L. c. 4.

Os, Genit. *Oris*, Gr. ὄστρον, proprie duobus modis accipitur: primum de eo spatio, quantum diducta labra patent: Deinde de toto illò spatio, quod dictis labris ad imas usque fauces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio & tonsillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica est, etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Castell. Est prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis instrumentum. Aperitur & clauditur. Ejus descriptionem vide apud Barth. l. 3. *Anat. c. 11.* Et quid multis? Qui, quid sit ὄστρον, vel os, nescit, os non habet, Dieter. n. 791. *Oris sine lingua* perfecte loquentis descriptionem a Jacobo Roland. de Bellegad Gallice, & a Carolo Reigero Latine translata vide in Eph. N. Cur. Ann. II. p. 559. *seqq. Oris tartarus*, qui dentibus adheret, vocatur *Paracel-*

celso, *Paramir. l. 3. tr. 2.* Porto vocabulum *oris* solet etiam transferri ad alia, & notat meatus vel cavitatis, vel vasis initium & aditum, estque idem, quod *orificium*, *osium*. Ita os ventriculi, vel stomachi apud Helmont. legitur *tr. Tum. Pests. §. Proprietas pestis. Os uteri* frequenter legitur apud Hipp. *5. aph. 46. lib. 1. de morb. mul. LX. 2. l. 2. IX. 17.* Vide Foef. p. 588. Rolf. *de Part. Genital. P. II. c. 43.* Ita & in artificialibus dicitur *os fornacis, os vitri, os spiritale, pro orificio. Rul.*

Os, Gen. *Ossis*, ὀστέον, ὀστέον, pars corporis organica durissima atque terrestris naturæ, cujus historiam, differentias, catalogum, prolixius vide in scriptis Anatomicis Hipp. *de ossium natura*, Gal. *de Ossibus*, specialiter etiam apud Barth. *libell. 4. Anat.* ubi integram ὀσσεολογίαν proposuit. Junge & Foef. *Oec. p. 464. seqq.* Dieter. 629. Inter *Ossa* unum peculiari nomine eminet, quod ἱερὸν, *sacrum*, vocatur, quod sit omnium in spina maximum. Antiqui enim magnum *sacrum* vocarunt. A Galeno late & striete sumtum: Late, quatenus *os coccygis*; Stricte pro ea saltem parte, quæ revera sacra est, h. e. magna & lata, qua etiam cum *osse Ilio* per synarthrosin conjungitur. Hujus descriptionem ulterius vide apud Barthol. *d. l. c. 15.* *Ossa* in genere sunt totius corporis fundamenta, sustentacula & munita; quodque parietes & trabes in domibus; in tentoriis pali; in navibus carinæ præstant, hoc in corporis humani fabrica *ossium* præbet substantia, verbis Vesalii in *Anatom. Ossa officinalia* lege apud Schroder. *l. 2. c. 26.* *Ossa* quoque pro amuletis collo appendisse, testatur Keuch *ad Samonic. p. 274.* *Ossiculum* diminutivum est *os* parvulum, qualia sunt *ossicula* in meatu auditorio, *ossiculum* in corde, &c. *Ossa* emolliendi modum docuit Dionys. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius, & mentio fit in *Act. Erud. Lips. 1682.* De *ossium* molliæ præternaturali & flexilitate legatur stupenda observatio a D. Daniele Prottenio Med. Helsing. notata in *Act. Hafn. Vol. III. obs. 24.*

Oscælis, rectius *oschealis* ab *oschion*, dicitur *Hernia scroti*, Galeat. de S. Sophia ad *Rbas. l. 9. c. 89. fol. m. 83. b.*

Oscædo, ὀσθεῖν, idem, quod *Aphthæ*, vide supra lit. A. Keuchen. *d. l. p. 142.*

Oscæon, ὀσχεον, ὀσχεος & ὀσχεον, *scrotum* significat. Est *bursa* vel *marfupium*, testes continens multis rugis præditum, in infima parte lineam habens secundum longitudinem excurrentem, quæ *Sutura* vocatur. Vide Barth. *l. 1. Anatom. c. 21.* Rolf. *de Part. gen. P. 1. c. 14.* Di-

citur & *scortum*. Loca Hippocr. vide apud Foef. p. 465. Inde dicta est *Oscheocèle*, ὀσχεοκύστη, *Hernia scroti*, in quæ ob rupturam, aut lesionem aliquam intestinum, aut omentum in scrotum delabitur. Linden. *Ex. IV. §. 45.* ὀσχεος quoque dictos fuisse palmires vitium botris onustas, quas in festo Scirados Palladis Atheniensium ephæbi detulerunt, testatur Lang. *l. 1. ep. 58.* Galeno in *exeg. ὀσχεον*, si vera est lectio, quam Foefius sollicitat, est flexuosa & pampiniformis circa os uteri, eminentia, quæ alias ἀμφίβιον & λαγυα appellatur, ab ὀσχος vel μίσχος, palmes vel vitium malleolus.

Oscillatorius motus dicitur apud Borellum *de motu animal. part. 2.* qui in horologiis rotarum motum dirigit, regulat ac contemperat equitemporaneis itibus ac redivisibus suis. Et talem quoque locum habere existimat in sanguine per aerem inspiratum equalibus portionibus illi commistum, elasticitate sua spirituum motum regulantem & moderantem, quod tamen negare non dubitat celeberr. D. D. Bohn. in *Circulo Anatomico Phys. Progymn. IV. p. m. 68.*

Oscitatio, ἰσχυρὸν. Vide *Chasme*.

Osculum equivocum est. Vel enim diminutivum est ab *ore*, Gr. ὄμιον. Ita *oscula vasorum*, i. e. extrema officia arteriarum & venarum saepe leguntur in scriptis Medicis. Vel significat impressionem labiorum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *basium*, *suavium*, φιλίημα, estque symbolum amoris. Tale *osculum* fieri aliquando causam contagii Venerei, five morbi Gallici, demonstravit Forest. *l. 32. Obs. 9. in Schol.* Ita mulierem Turcicam, e basio, quod servo febre maligna extincto amoris stimulo infixerat, morbum sibi contraxisse cum summo vitæ periculo notavit, eamque curasse scripsit D. Vitus Riedlin. *Lin. Med. Ann. II. 1696. m. Jan. Obs. 25. p. 40.*

Oseus Paracelso dicitur *Scrotum*, in quo testiculi continentur *l. de Ulceribus c. 54.* & passim alibi, in *libris de Tartaro. Fragment. ad b. l.* Haud dubie corruptum vocabulum a Græco ὀσχεος.

Osis, ὄσις, dicitur *pulsio*, impulsio, *trussio*, idem, quod ἔθνησις. Usurpatur ab Hipp. de verberæ propulsione introrsum facta, quæ fit causa angine, *3. aph. 26. & l. 2. Epid.* Vide Dieter. *n. 948.* Sumitur etiam aliquando pro *expulsione*. Hinc nonnulli ἔθνησις tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur, v. g. Joubertus in *Paradoxis*, uti videre est in *Disp. nostra de Purgationis modo ac viis ad alvum, addita Remoris Purgationis th. 5. & 10. seq.*

Osme, ὄσμη, idem, quod ὀσμὴ. Vide *Odor*.
Oforor, id est, *Opium*. Ruland. & Iohnf.
 in *Lex.*

Osphressis, ὀσφρῆσις. Vide *Odoratus*.

Osphys, ὀσφύς. Vide *Lumbus*.

Osprion, ὀσπριον, idem, quod ὀσπριον, legumina, *Cereale*. Hipp. 4. de *R. V. I. A. r. 92*. Gal. 1. 7. *M. M. c. 6*. Vide J. Alex. in not. ad *b. l. Stri-*
 cte tamen ὀσπριον significare *fabam*, seu primum inter legumina, ex Athenæo & Clemente Alexandrino notarunt Mercurial. 1. 4. *V. L. c. 5*. Foes. *Oec. p. 461*.

Ossa parallela est univale medicamentum in podagra. Dorn. Rul. & Iohnf.

Ossiculum. Vide *Os*, Gen. *ossis*.

Ossificatio dicitur de partibus natura molli-
 bus in duritiem osseam degenerantibus, qualem plane singularem observationem habet Ruysch. *Cent. Anat. Chirurg. Observ. LXIX*. de valvulis cordis osseis factis & in totum coalitis, hinc etiam *ossificationis* nomen ibi reperitur. Ita & seq. observatione portio Veng Portæ ossæ factæ recensetur & exhibetur fig. 58.

Ossifraga, *Ossifragus*, primum est nomen avis fere ad Aquilas pertinentis, ita dictæ, quod ossa ex alto in rupes demissa frangat, Gr. φῶξ & φῶξ, vocatur, cuius descriptio habetur cum usu in Medicina apud Aldrov. 1. 2. *Ornithol. c. 11*. Deinde est nomen Lapidis, qui alias *Osteocolla* appellatur. Vide hoc vocabulum paulo inferius.

Ossifana dicitur Lapis fabulosus olim prope Spiram & Darmstadtium repertus miraculosus in conglutinandis ossibus ruptis vel fractis propter consignationem ejus magicam, uti scribit Crollius de *signatur. intern. verum*, & ex hoc Hartmannus. An fortassis idem cum *Osteocolla* sive lapide ossifrago, de quo p. p. vide *Osteocolla*.

Ossivorus est epitheton Tumoris alicujus peculiaris in femore observati apud Ruysch. *Observ. Anat. Chir. Cent. I. O. 81*. qui a mala ossis constitutione præsertim per collisionem aut graviolem lapsum dependente ortum dicit. Dicitur & ibidem *Spongiosus*. Vide *Spongoides*.

Ostagra, ὀσάγρα, instrumentum Chirurgicum quo ossa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur, Gorr. Gal. 1. 6. *M. M. c. 6*.

Osteocolla, ὀσσοκόλλα, dicitur lapis fixissimus, albo cinereo colore ossis figuram referens. Dicitur *lapis ossifragus*, quia celebratur ad ossa cito glutinanda. Usus internus & externus. Legatur Schr. 1. 3. c. 8. num. 15. Fr. Hofm. in

Clav. ad b. l. Valde ejus virtutem commendat quoque Helmort. *fr. Confirmator morb. sed in an. sensu n. 17. circa tr. item tr. Adit. præclus. ad condum. n. 12* Videatur etiam de ejus viribus, usu & abusu Hildan. *Cent. 1. Obs. 90. 91. Cent. 3. O. 90. Cent. 5. O. 86*. De cujus origine, loco & natura historiam tradidit Joh. Christoph. Becmannus in *Epistola ad Henr. Oldenburgium*, quæ habetur in hujus *Actis Philos. Ann. 1668. mens. Septembr.*

Osteocopus, *Ostocopus*, ὀσσοκόπος, ὀσσοκόπος, *luscitudinis species* est, in qua partes, quæ in alto corpore sunt positæ, ut musculi circa ossa positi & tendines ossibus adherentes ex nimio motu contusionis, vel inflammationis sensum habent; unde ex penitior sensu intimarum partium videtur, quod circa ossa molestia & affectio hæreat. Hipp. 4. de *R. V. I. A. r. 2*. Gal. 1. 3. de *San. tu. c. 5. l. 2. de sympt. caus. c. 5*. Adde Foes. p. 464. Lang. 1. 1. ep. 2. & 1. 2. ep. 14. ubi ostendit, esse symptoma singulare Luis Venereæ, id quod & Castellus notavit, Keuchen. ad *Sammonic. p. 268*. ubi & *Hosocopus* in libro avito legi monuit. Scorbuti quoque symptoma esse, docet experientia.

Osteologia, ὀσσολογία, h. e. doctrina vel tractatio de ossibus. Legitur apud D. Bidloo *Part. VI. Anatomie*, in qua a *Tab. XXCVII. ad finem* ossium figuræ accurate delineatæ conspiciuntur.

Osteon, ὀστων, ὀστων, ὀστων. Vide *Os*.

* *Osteosarcosis*, ὀσσοσάρκωσις, est lenta & tacita ossium emollitio, qua cartilagineam, immo etiam carnem naturam adipisci videntur. Quamvis ab aliis causis hæc affectio oriri possit, tamen hanc a lue venerea frequentissime produci plurimi, & gravissimi auctores testantur, inter cæteros Joann. Fernel. de abd. rer. caus. 1. 2. c. 9. Jacob. Holler. *Obser. 7. Dominic. Gagliardi Romæ Professor. Anatomic. Anat. off. p. 2. obs. 3. Ludovic. Petit Chir. Paris. Maladies de os, tom. 2. Cap. 17.*

Ostracitis, ὀστρακίτις, species Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex crassa materia fit, & superficie testam repræsentat. Gorr. Vide *Cudmia*.

Ostracodermis, ὀστρακοδερμιν, dicitur omne animal, cui pro cute testa est, Galen. 1. 1. de *Al. fac. c. 1. & 1. 3. c. 33*. Lat. *Testaceum*; aut cum Scaligero, *Testicorium*. Lind. *Ex. V. §. 41. Testaceorum omnium species descriptas cum usu vide apud Aldrov. 1. 3. de Exanguibus h. vit.*

Ostracum, ὀστρακον, significat testam figulinam, cuius usus etiam est in Medicina, præsertim ad fotum. Hippocr. *lib. 2. de morb. XLIV. 17.*

l. de nat. mul. XXIV. 193. 204. Hinc vasa ὄστρακα ἢ ὄστρακα, testacea vel figulina vocantur Hipp. d. l. Cl. 12. l. 2. de morb. mul. LXXII, 14. Vide & Galen. l. 9. de S. Fac. S. Ostracon.

Ostrea, ostreum, ὄστρεον, (non ὄστρεον, quod idem est, cum ὄστρακός ὄστρακον, five testaceo, Linden. d. l.) est species animalis testacea, estque concha marina, ex genere rotundarum. Harum usus hodieque adhuc viget in mensis lautioribus. Olim in principio cœnæ fuisse adhibitam, testatur Mercurial. l. 4. V. L. c. 11. Earum prolixiorē descriptionem cum usu in cibis vide apud Aldrov. l. 3. de Exanguibus c. 66. seqq. Schrodr. l. 3. cl. 3. n. 85. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. f. 1. c. 14. Ostrei Anatomem accuratam tradidit Villif. tract. An. Brut. P. I. c. 3. Ostreas sine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes C. El. q. 21. n. 7.

Ostrites, idem, quod osteocolla, teste Schrod. alleg. ibidem loco.

Ostrivium, ostrivium, nomen est herbæ, de qua videantur Botanici. Ostrivii vero Mineralis quoque meminit Parac. l. 8. de cur. morb. Gall. c. 1. in cura lubrica, quamvis non explicet, quid intelligat per illud.

Ostum, ὄστρον, idem, quod ὄστρεον. Vide Os.

Ota, ὄτα, Aures. Sing. ὄτις, Auris. Vide Aures.

Otalgia, ὀταλγία, generaliter dicitur omnis Dolor aurium; stricte vero is, qui in profundo meatus auditorii percipitur. Gal. l. 2. M. M. c. 2. & c. 3. in prognost. t. 13.

* Otalgica sunt medicamenta, quæ aurium dolori leniendo tollendoque sunt idonea ab ὀταλγία, dolor auris.

Oticle, ὀτικλή, apud Hippocr. significat & vulnus, & cicatricem, notante Gal. Usurpavit Hipp. 1. de artic. t. 44. 45. & 56. (vide Gal. in comm. ad hæc loca) l. de cap. vuln. XIX. 3. Adde Foef. p. 694. addit autem Galenus in exeg. Hipp. non tantum cicatricem notare, sed etiam ulcera ἔλκη, dici ὀτικλῆς.

Otencytes, ὀτρυγγύτης, Sypho auricularis, dicitur instrumentum Chirurgicum, vel speculum, quo aliquid in aures infunditur. Celsus strigilem vocat, l. 6. cap. 7. ubi Foef. mavult legi striglen. Alias & Clysteres auriculares vocantur ὀτρυγγύται, Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Vide Foef. p. 693. Rhod. ad Scribon. n. 39. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig. 3.

Orhani, est Mercurius Philosophorum. Rul. in Lex.

Orhone, ὀρθόν, linteum, & ὀρθόνιον, panniculum vel fasciam e linteo factam significat; hoc legitur apud Theophrast. l. 7. Hist. plant.

c. 3. circa finem. O'θου pro vinculis vel fasciis usurpavit Hipp. de fractur. sect. 1. c. 30. 31. exponente ita Palladio in Scholiis ad b. l. Jungatur si extra oleas vagari libet, B. D. Henr. Mulleri Meditar. Passional. 92.

Oticos, ὀτικός, dicitur de eo, quod ad aures pertinet, v. g. ὀτικός κλύστρον, Clyster auricularis, ὀτικόν φαρμακίον, medicamentum auriculare. Gorraeus. De Medicamentis Oticis egregie quoque differuit lunken. Chym. Exp. Cur. Pat. II. sect. 1. c. 9. p. 560. seqq.

Ovis, ὄπις, etiam apud Xenoph. per ο, ὄπις, scribi, testatur Gal. Est nomen avis in Thracia & Macedonia frequentis, quæ alias Gradipes & Avis tarda vocatur, ejusque descriptio cum usu habetur in Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 12. Meminit & Hipp. vetando ejus usum in Epilepsia, l. de morb. sacri. II. 14. Jung. Erot. Onom. p. 82. Foef. Oecon. p. 694. De Ovidis interaneis accurate descriptis legi etiam poterit in Pæonis & Pythagoræ Exercit. Anatomico-Medicis Exerc. 44. epistola posterior & prior Ex. 45.

Ovites, ὀπίτις, epitheton digiti proximi minimo, qui Auricularis dicitur Gorr.

Otorrhoytos, ὀτρυγγύτος, dicitur Hippocr. cui aures fluxione & distillatione tentantur l. 6. Epid. f. 1. t. 3. Linden. vero legit ὀτρυγγύτος a ἰνύτος, sordes. Utraque lectio convenit.

Otus, ὀπίς, avis dicitur noctuæ similis, pinulas circa aures habens. Dicitur & Assio; Descriptionem & usum vide apud Aldrovand. lib. 8. Ornithol. c. 3. ex Aristotel. l. 8. H. A. cap. 12.

Ova medica, Cucurbitæ strictiores a forma ovali, Merc. l. 2. c. 2.

Ovarium, terminus est recens Anatomicus, significans congeriem globulorum, vel vesicularum, liquorem seminale continentium, in testiculis muliebribus, hodieque a Kerkringio, Stenone & aliis inventorum, ita ut elixa etiam illa ova condensentur ad vitelli similitudinem. Ovaria cum ovis humanis egregie delineata conspici quoque possunt in D. Bidloo Anatom. Tab. LIII. & LVII. fig. 1. & 2. Nihilominus e novissimis viviparorum ex ovo generationem in dubium vocare ausus est Joh. Hieron. Sbaragli D. Bonon. in peculiari tractatu De Viviparorum generatione Scephs f. Dubia, inscripto: negans esse vera ova, sed solum vesiculas, neque conceptum in Tubis aut Ovario fieri. Enimvero num ipsius dubia tantum habeant ponderis ad aliorum Anatomicorum demonstrationes sensuum fide confirmatas infringendas, valde adhuc dubitatur. Videatur D. D. I. M. Hofmanni Idea Machin. Hum.

Hum. sect. XII. §. 9. ubi etiam publicam defertationem promisit. Nos litem hanc, cum præter nostri instituti sit rationem, non facimus nostram. An vero ova illa constituentur τὸ κίνημα, sive conceptum & a femine masculo fecundentur, & actuentur? & an hoc in ipsa uteri cavitare, an vero in tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valde controversum est; nec est hujus loci, nec instituti, ventilare. Vide Barth. l. 1. *Anat. c. 26.*

Oviductus, idem, quod *Tuba Fallopii*, canalus ab ovario ad uteri fundum excurrrens, per quem τὸ κίνημα, sive ovulum transit in cavitatem uteri. Vide *Tuba*.

Oviparum, ὠστῆρον, est epitheton animalis, quod ad propagandam speciem suam ova gignit & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infra suo loco, quamvis natura aliquando etiam extraordinarie aliquid præstet: Imo secundum recentiorum opinionem sano sensu omnia *ovipara* etiam dici posse supra in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, ὄϊς, πρέβατον. Vide *Ois*.

Ovum, ὄον. Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philosophicum* quoque dicatur instrumentum sublimatorium, pro sublimatione Mercurii, cujus figura exhibetur in Frid. Hofmann *Clav. ad Sebros. p. m. 317.* ubi scripsit lapides etiam quosdam in Hassia repertos, minera Martiali scatentes, & aeri humido expositos in sal Vitriolinum abeuntes, vocari *ova philosophica*. *Ovum* dicitur etiam *cephalalgia*, vel *capitis dolor*. Valesc. de Tar. *Philon. Pharmas. l. 1. c. 7.* ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *mistura ex aceto & sale parata*, cujus meminit Dioscor. l. 5. c. 23. Gal. l. 14. M. M. c. 3. Vocatur & *Muvia acida*, e jusque descriptio & virtus legi poterit in *Theat. Chym. Vol. I. p. 608.* ubi ridiculum, quod inter medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare possit hanc misturam. Est conditura Brassicæ, Forest. l. 4. *Chirurg. obs. 3. Schol.*

Oxaleon, ὀξέλιον, dicitur *compositio ex aceto & oleo*, apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 7. & l. 2. c. 2. Vide Forest. d. l. 6. O. 39. *Schol.* Sed & intrinsece sumitur pro conditura quadam lib. 2. de *Al. Fac. c. 33.* Jul. Alex. in *comm. ad b. l.*

Oxines, ὀξίνες, vinum dicitur, quod coeuit aliquatenus, non tamen perfecte in acetum conversum est, Latine *Vappa*. Linden. *Exerc. X. §. 150.*

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, norante C. Hofm. l. 3. V. L. c. 9. & 10. Lind. d. l. §. 101.

Oxybarbon, ὀξύβαρον, idem, quod *Acetabulum*, κοτύλη, nomen mensuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotylo*. D. Hofm. d. l. l. 1. c. 11.

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξυχολος, idem, quod *ξυθουλία*, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Posca*, est compositio ex aqua & aceto. Gal. l. 1. de S. F. c. 29. cujus miscendi & componendi ratio pro varia intentione diversa esse solet. Rhod. ad *Scrib. n. 46.*

Oxycroceum dicitur *Emplastrum* quoddam, cujus gemina descriptio habetur in Dispensatorio Augustano; una cum croco & aceto: altera sine illo. De ejus usu & abusu vide Hildan. *Cent. 4. obs. 99. 100.* ubi etiam *Emplastrum Diabolicum* vocasse Vigonem, notavit.

Oxydercos, *Oxydorcius*, ὀξυδέρκης, ὀξυδορκιός, i. e. *visus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem sensibili affectu præditos, male tamen munere suo fungentes, corrigunt, & in integrum restituant. Gal. 5. de S. Fac. c. 23. Pertinent ad *Ophthalmica*.

Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*, de quo legitur Gal. l. 3. de *Al. Fac. c. 16.* Lind. Ex. *XVI. §. 122. seqq.*

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, h. e. *garum cum aceto mixtum*, species embammatis vel intinctus, obsonii loco, ad pisces olim adhibiti, quemadmodum *Oxelæogaron*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto & oleum admiscebatur. Gorr. Jul. Alex. l. 18. *Sal. c. 16.* *Oxygarum purgans* tradidit Aet. l. 3. c. 86.

Oxyglycy, ὀξύγλυκὸν, aut ὀξύγλυκίος, est species *δισυμέλιτος*, & dici potest *Mulsa acida*, vel *Acetum mulsum dulce*. Parabatur ex favis dulcissimis aqua maceratis & decoctis, Gal. c. 2. de *fract. t. 29.* & c. 3. t. 49.

Oxylipes, ὀξυλίπης, epitheton panis, cui exiguum aceti assusum est: *Panis acidus*. Ventrem sistit. Meminit Gal. l. 8. M. M. c. 5. Vide Jul. Alex. *not. ad b. l.*

Oxymeli, ὀξυμέλι, *acetum mulsum*, vel *accommodatius*, *Mulsum acidum*, portio vetustissima certa ex aceto, melle, & aqua parata, ut quæ etiam ante Hippocratis tempora in sanitatis usum venerit. Dividitur in *simplex* & *compositum*. Descriptions vide apud Hippocr. l. de *intern. aff. LI. 45.* Gal. l. 4. de *sanct. c. 6. 3.* de *R. V. I. A. t. 24.* Dioscor. l. 5. c. 22. Jul. Alex. l. 26. *Sal. c. 9.* Vide & Dispensatoria August. & Norimberg. Inter composita celebriora sunt *Scilliticum* & *Helleboratum Juliani*. De quibus in dictis dispensatoriis, *Oxymeli*

Oxyngion, ὀξύγγιον, significat *axungiam*, h. est, adipem suillum, nec eum quidem omnem, sed proprie, qui unguendis rotarum axibus infervierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tum ex earum ferrugine nova quadam qualitas accessit, ob quam & inflammationibus imponitur, & sedis vitiiis opitulatur plus, quam recens & sincerus adeps. Gorr. Legitur apud Diosc. l. 3. c. 10.

Oxynitron, ὀξύνητρον, nomen est *Emplastris ruptorii*, cuius descriptio habetur apud Aet. l. 15. c. 17. allegante Gorræo.

Oxyopia, ὀξυωπία, *visus*, & ὀξύωπός, *visu acuto praeditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπία. De quo supra in *Amblyopia*. Occurrit vero illud apud Aristot. l. 4. probl. 3.

Oxyphlegmasia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta & vehemens inflammatio*, a nimium succenso acriorique sanguine. Occurrit apud Hipp. de morb. virg. II. 22.

Oxyphoenica, ὀξυφοηνία, est epitheton *Tamarindorum* ab acido sapore & colore rubro desumptum, & legitur apud Schroder. *Pharmacop. Med.* l. 4. cl. 3. p. 251. Petr. Morel. de *Mater. Medic.*

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi solet cum eulatu & planctu. Legitur apud Hipp. *Coac.* t. 257.

Oxyporon, ὀξυπόρον, ὀξυπόροισιν, vocatur *medicamentum facile penetrans*, & permeans, viresque exerens, qualia sunt λεπτομερῆ, tenuium partium, ut, salina, volatilia, spirituosia. Huc pertinent & pleraque Chymica, ὀξυπόροισιν ἀσθεντικόν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium l. 3. allegante Gorr.

Oxyregmia, ὀξυρηγμία, *acidus rubtus*, cuius causam vide supra in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v. g. 6. *aph.* t. & 33. l. 2. *Epid.* f. II. 49. 50. l. 2. de *Diet.* XXIV. 15. XXV. 11. & alibi saepius. Vide Foef. p. 457. Dieter. n. 620.

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

Oxyrrhodinon, ὀξυρρόδιον, vel etiam ὀξυρρόδιον, in genere vocatur *medicamentum ex aceto & oleo rosaceo paratum*. Practici tamen magis usurpant in strictiori significatione, pro specie *Epihematis Cephalici*, sive *Frontalis*, ex diversis proportionibus aceti & olei rosacei mistorum parata, quamvis & alia olea pro indicationum necessitate substitui possint, v. g. *Nymphaeae*, *Violaceae* &c. Vide Morel. de *Form. rem.* l. 2. sect. 2. c. 2. Schroder. scribendum esse putat hoc modo: ὀξυρρόδιον, ab ὀξύς, ῥόδον, & ῥόδιον, quasi *medicamentum ex aceto, rosisque factum ad dolorem leniendum*, l. 1. c. 3. Verum prior lectio est usitatior. De *Tem.* II.

usu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. ad *Scrib. compos.* 1.

Oxys, ὀξύς. Vide *Acutus*, *Acidum*.

Oxyfaccharum, ὀξυσακχαρον, dicitur *medicamentum liquidum ex aceto & saccharo paratum*, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* *medicamentum ex aceto & melle compositum*. Interdum enim ob certas & urgentes causas *faccharum pro melle accipitur*, v. gr. in febribus, & in sexu feminino, in quo mellis usus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *oxyfacchara simplicia & composita* in officinis. Vide *Dispensatoria*. Meminit & Forest. l. 4. obs. 47. in *Schol.* *Oxyfaccharum vomitivum* ex Angelo Sala describitur a Schroder. l. 2. c. 84. & commendatur a Casp. Rejes C. *El.* q. 70. n. 9.

Oxyfal, terminus est *Chymicus*, cuius descriptio habetur apud Angel. Salam de *praeparatione Essentiarum*. Paratur vero ex *Sale Cardui bened.* & *Aceto destillato*. Meminit & *Oxyfalis* D. Ludovic. *Pharm. Diss.* I. p. 51.

Oxytes, ὀξύτης, *Aciditas*, vide *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξυθυμός, idem, quod ὀργήλος, dicitur de *praecipiti ira*, & subito exardescitibus. Vide *Orgilos*. Loca Hippocratica vide in Foef. *Occ.* p. 457.

Oxytocos, ὀξύτοκος, significat *partium accelerans*. Occurrit apud Dioscorid. l. II. c. 197. & III. c. 37.

Ozena, ὀζένα, dicitur *ulcus narium purridum & tetri odoris halitum emittens*, Gal. l. *defn.* & l. 3. de *C. M. S. L. cap.* 3. Descriptio ita potest perferri: *Ozena* est *exulceratio plerumque maligna interna, vel externa nasi, cum foetore & profluvio saniei; magis vel minus purulenta; serpens cum vel sine corruptione cartilaginearum & ossium nasi partium, proveniens ab affluxu & collectione ichoris sanguinei vel lymphatici acrioris & corrosivi, partes solidas molliores depascentis*. Saepius symptoma esse luis Venereae, testatur experientia, notaruntque Gorræus & Castellus. De hoc affectu legantur Forest. l. 13. obs. 4. & 5. River. l. 4. *Prax.* c. 1. Hildan. *Cent.* 2. obs. 22. seq. Barbett. *Chirurg.* P. 2. l. 3. c. 7. *Ozena* quoque nomen est *piscis*, vel potius *Polypi*, qui & στυμόλι vocatur, cuius descriptio habetur apud Aldrov. l. 1. de *Exang.* qui est de *mollib.* cap. 3.

Oze, ὀζή, vocatur *Cello faetor oris*, qualis ante febres cum frigore sentitur, l. 3. c. 11. Vide Rhod. ad *Scrib.* n. 40.

Ozeman, id est, *album ovorum*. Ruland. & Iohnf.

Ozo, id est, *Arsenicum*. Id.

Ozo, ὄζο, significat *oleo*, & tribuitur bono & malo odori. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 11. Vide Diet. n. 603.

Ozos, ὄζος, vocatur *ramus arboris*, vel ejus veluti brachium. Theophrast. l. 5. *Hist. plant.* c. 2. unde ἔζουαι ἐν δούξουαι, in ramos distribuor, *ramificor*, quod verbum usurpavit Hippocr. teste Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt vero l. *de nat. puer.* IX. 2. XV. 7. 8. XXVI. 1.

P.

Plitera apud Latinos est character, vel nota mensuræ certæ aridorum significans *pugillum*, quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & aliis Dispensatoriis. Apud Scribonium editione Rhodii denotat Pondo, de quo vocabulo infra suo loco. Græcum Π est character apud Hipp. in lib. 3. *Epid.* denotans vocabulum πιδυδιον, probabile, sub finem egrotorum historiæ annexum; quamvis varia occurrat scriptura vel π, vel Π. Vide Foef. in *Notis*.

Pabulum, τροφή, νομή, σφοδρή, proprie dicitur de pascuo brutorum, & idem est, quod *Alimentum*. A recentioribus tamen non inepte translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis e sanguine ad portiones hujus oleosas & spirituosas, quæ dicuntur illius *Pabulum*; uti patet ex scriptis Charltoni, Willis, aliorumque.

Paccianum, πακκικαῖον, species *Collyrii* apud Aetium, lib. 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 3. ad quem locum vide *notas* Jul. Alex.

Pachetos, παχητός, Hipp. dicitur *Laqueus*, l. 2. de morb. mul. II. 16. vide supra *Laqueus*. Jung. Foef. *Oec.* p. 490.

Pachne, πάχνη. Vide *Pruina*.

Pachos, *Pachytes*, πάχος, παχύτης. Vide *Craffities*.

Pachynticos, παχυπτικος, vide *Incrassans*.

Pedagogus, παιδαγωγός, proprie significat eum, qui pueros informat & educat. Zeno tamen *Pedagogos* quoque eos vocavit, qui promti & idonei fuerunt ad corrigendum & increpandum proximum, licet vocati non fuerint, teste Gal. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 3. circa fin.

Pædanchone, παιδαρχῆσι, vocatur *Anginæ* species pueris familiaris, quæ & *Angina sicca* vocatur, cujus lethalem historiam notavit M. Aurel. Severin. tr. de Abscess. & ex hoc Bonet. *Anat. Pract.* l. 1. sect. 23. *Obs.* 4. p. 382.

Pædarthroacæ, παιδαρθροακίη, (perperam a-

puer recentiores per simplex e *Pædarthroacæ*, v. g. in Job. a Makeren a *Blasius editis Obi. rurg. Obs.* c. 68. fin.) idem quod *Spina ventosa*. Vide *Ventosa*. Ratio nominis hæc est, quod affectus pueris sit frequentior.

Pædeusis, παιδεύσις, idem, quod *παιδεία*. Vide *Institutio*. Legitur apud Hipp. de *Humor.* II. 12. Vide Foef. p. 476. Linden. *Ex.* V. §. 12. Est & *παιδεία* idem, quod *τρόπος*, επισήμιος, *modus certus scientiæ*, C. Hofmann. *Com. ad Gal.* LL. de V. P. n. 373.

Pædia, παιδιά, idem, quod *παιγμα*, παίγνιον, vide *Ludus*.

Pædicos, παιδικός, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita *Ætas puerilis*, morbus *puerilis*. Est & nomen *Cataplasmaticis*, quod & *φαίον* dicitur apud Gal. l. 4. C. M. S. L. c. 7. Sumitur aliquando late includens etiam infantum primam ætatem; aliquid striete, excludens hanc. De morbis infantilibus & puerilibus succincte etiam egit Iunken *Chym. Exp. Cur. P.* II. f. 1. c. 1. & 2. p. 963. seqq.

Pædion, παιδίον. Vide *Infans*.

Pædofisa, παιδοφισία, idem, quod *παιδοποιήσις*, hoc est, *liberos procreare*. Erotian. *Onom.* p. 85. b. Foef. p. 477.

Pædophlebotomia, παιδοφλεβοτομία, id est, *Venesectio puerorum*. De qua magna olim fuit disceptatio inter Alex. Massariam cum Galeo negantem, & Hor. Augenium illam approbantem, quemadmodum hanc litem descripsit Joh. Munster. b. tit. Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Veronens. tr. b. t. Nobis vero magis arridet negativa.

Pædotriba, παιδοτριβήσις, dicitur *Minister Gymnastæ*, quemadmodum coquus Medicis, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæstra, ut pueros exercere possit, Gal. l. 2. de san. tu. c. 9. 11. 12.

Pædotrophica, παιδοτροφική, a quibusdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantem & pueros educandi, & nutriendi, lib. de part. art. med. inter spurios Galeni libros relato c. 5.

Peonia, πικρία, æquivocum est. Proprie nomen est plantę commendatissimę contra epilepsiam, de qua consule Botanicos. Deinde est nomen *confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celeberrimę contra tussim, destillationes, & thoracis pulmonumque affectus, apud Aet. l. 13. c. 102. citante Gorræo. *Παιόνιον* quoque vocatur *Catapodium Andree* ad morbos lienis, apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 2.

Pæpale, παιπάλη, pars dicitur faring tenuissima, flos ipse polentę, *pollen*. Gorr.

Pas, παῖς, vide *Puer*.

Pazo, παίζω, significat *Ludo*. Aliquando vero strictè sumitur pro *venerem exerceo*, Linden. *Ex. VI. §. 48.*

Pagamentum vocatur *Docimastis Metallicis* massa impuriorum metallorum cum argento permista. *D. Ol. Borrich. in Docimast. Metall. §. 17.*

Paganina est vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuissimum pulverem redactum, quod ad dies plurimos exhibitum receptissimum est contra epilepsiam experimentum, vid. *P. Poterius in Pharmacop. Spagyric. p. 191. 192.*

Pagoyum, terminus Paracelsicus est, denotans *Ens spirituale*, a quo deducuntur morbi occulti, vel ab incantatione dependentes, de quo scripsit Paracelsus. *Paramir. Tract. 4. qui Pagoyus* inscribitur, & *tr. 4. de pestilitate c. 1. & 2.*

Pagrus, vel *Phagrus*, πάγρος, vel φάγρος, vocatur piscis, q. d. *Vorax*, littoralis, cujus descriptio cum usu in cibis occurrit apud *Aldrov. l. 2. de pisc. c. 8.* Meminit & *Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.*

Pagurus, παγῦρος, vocatur aquatile δερμίδερον, sive crustatum, estque *Canceri* species, *Ægin. l. 1. c. 91.* cujus descriptio cum usu habetur apud *Aldr. l. 2. de Exang. c. 91.* Habentur inter *Canceri* laudatissimi, *J. Alex. l. 14. Salubr. c. 14.* *Paguri lapidosi* delineationem vide apud *Chiocci. Mus. Calc. f. 3. p. 430.*

Palaos, παλαιός, *vetus, inveteratus, priscus.* Opponitur novo, recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, *5. aphor. 23.* *Jung. Dieter. Iatr. n. 644.* *Veterem Medicinam* plerique recentiorum ceu insufficientem nec veris principis nixam reprobandam quidem aut derident, eam tamen rursus commendare non dubitavit non sine egregii argumentis *D. Georgius Bachlivus Med. Rom. & Anatom. ibid. Prof. L. de Praxi Medica ad priscam medicinam observandi rationem revocanda*, sicut patet ex *Act. Erud. Lips. A. 1698. mens. Jan. p. 33.*

Paleste, παλαιστή, dicitur *mensura quatuor digitorum.* Vocatur & alio nomine δοχμή, Vide supra *Dochme.* Legitur apud *Hippoc. l. de nat. mul. XXIX. 149. 153.* *Jung. Foef. p. 477. Gorr. in def. Latine Palmus: Dodrans.*

Palestra, πάλειστρα, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præsertim athleticorum: unde & *Athletæ* dicti sunt παλαιστοί, id est, *Luctatores*, Lat. *Palestrite*, *Gal. l. 1. de Al. fac. c. 2.* *Junge & l. de parv. pile exercitio, c. 3. & 5.*

Palatine Glandulæ dicuntur *Stenoni glan-*

dulè conglomeratæ tonfillis continuatæ, de quibus vide *Bartholin. l. 3. An. c. 12. p. 537.*

Palatum, ὑπερίων. Vide *Hyperoa.*

Pale, πάλη, vel significat *luctum*, sive *certamen*, unde *Palestra*. Vel idem est, quod *παιπάλη*, tenuissima farina, in qua significatio- ne sæpius usus *Hippocrat. l. 1. de morb. mul. LXXXIX. 17. C. 44. l. 2. II. 6. LXX. 5. l. 2. Epid. f. II. 2.* Confer. ad *Foef. p. 477.*

Palear, πάλαρον, dicitur *barba gallina- cæi*, cujus meminit *Gal. inter alimenta nullius vel usus, vel noxæ, l. 3. de Al. fac. c. 21.*

Palimbolos, παλίμβολος, alibi παλίμβολος, vocatur *homo dolosus*, qui aliud loquitur, aliud sentit, quique facile mutat sententiam. *Homo fluxa fide.* Deinde quoque ita vocatur *morbus vagus*, inconstans, qui facile mutatur, fluctuat, & in diversum trahitur aut fluctuat; aut qui spem levationis facit, sed intus malignus est, *Hipp. l. 6. sect. 6. Epid. t. 15. Gal. in Com. ad h. l. Adde Foef. p. 478.*

Palimpissa, παλίμπισσα, vocatur a quibusdam *pix arida* vel sicca, quasi *pix rursus cocta*, quia *pix sicca nihil aliud est, quam resina bis cocta*, *Diosc. l. 1. c. 97. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 397.*

Palincoros, παλίγκορος, epitheton morbi, qui *recredescit.* Estque nota malignitatis, quia causa morbifica, ante quidem visa, denuo movetur & insurgit. Κορος enim doloris acerbiteriam & exardescitiam ex ira significat. Verbum παλίγκορος frequens apud *Hippoc. de fract. t. 38. 30. 31. l. 1. de morb. mul. LVI. 2.* Occurrit & nomen παλίγκορος, & παλίγκορος, *recredescentia, offensio*, apud eundem *3. de fract. t. 33. l. de Loc. in Hom. III. 7.* Plura loca vid. ap. *Foef. p. 477.*

Palindromia, παλινδρομία, vocatur *Recurfus*, vel *reversio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud *Hippoc. 2. Prorrh. XIII. 1.* a verbo παλινδρομέω, *recurro, regurgito*, quo sæpius usus *Hipp. f. 2. progn. t. 68. f. 3. t. 29. Coac. t. 143. lib. 1. Epid. Sect. 2. t. 35.* *Jungatur Foef. Oecon. p. 478. & Dn. Merclini Medici Norimbergensis Prodomus Palindromiæ lectu non indignus.* Pulsus παλινδρομῶν μίγρος, *reciprocus deficiens*, *Galen. l. 1. de diff. puls. c. 11.*

Palingenesia, παλιγγενεσία, id est, *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum revirescentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis, de qua vide *Theatr. Chym. Vol. VI. p. 452.* quam tamen ceu phantasticam jure merito rejecit *Fr. Hofm. in Cl. Schr. l. 5. p. 639. seq. & Rolfink. Chym. l. ult. De Quercetano* narrat, il-

lum habuisse substantiam quandam quasi subtilissimi cineris facie, parva quantitate, inclusam phialis hermetice sigillatis, quibus colorem lychni vel lampadis supposuit, terra illa excrevit in vitro sub forma rosæ, vel etiam alius plantæ, e qua primitus confecta fuit: submoto igne, rursus collapsa fuit. Verum nostro tempore non constat de hoc experimento. Vide *Regeneratio*.

Palinidrysis, παλινδρῦσις, q. d. *Rursus subsidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rursus subsidunt & in sese velut redeunt. Legitur apud Hipp. *l. de Humor. II. 8.* opponiturque ὑστεροδρῦσι, elevationi præcedenti. Adde Foes. *d. l.*

Palinoptos, παλινοπτος, exponitur a Galeno in *Exeg. dict. Hipp. per aversum a Sole*. Foes. *d. l. q. d. visui rursus expositum*.

Palivrhoea, παλίσρεια, h. e. *retrogradus humorum fluxus* Aretæo dicitur, *l. 2. de morb. ac. cap. 4.* allegante Foes. *d. l. v. g. in cholera morbo*. Idem fere, quod παλινδρομία.

Palla est nomen vestimenti alicujus mulieris, quod Æschylum invenisse scripsit Theod. Janf. ab Almeloveen *R. I. On. p. 56.*

Pallax, πάλαξ, vocatur lapis quidam facilius ex cælo & terra lunæ, cum æquali pondere Solis, in *Theatr. Chym. Vol. I. p. 487.* quamvis nullibi alias hujus nominis significationem hanc reperire potuerim. Significat vero communiter πάλαξ, adolescentem, uti patet ex *Lexicis*. *Pallaca* significat massam aurii fossilem grandiozem, apud Plin. *l. 33. H. N. c. 4.* & Joh. Agric. *l. 8. de nat. fossil.*

Palliatio, *Palliatio cura*, vocatur Medicis, quando in morbis desperatis & incurabilibus, præmissis prognostico eventus funesti, quædam remedia mitigantia vel dolorem, vel alia symptomata urgentia, adhibentur, ut in cancri ulceratis, fistulis cancerosis, aliisque. Vide *Forest. l. 7. Observ. Chir. 16. Schol. & obs. 17.* ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græce dici possent ἰατρικὴ ἐπιπέλοισι.

Pallidus, *Pallor*, ὀχρὸς, ὀχρότης, ὀχρόμα, vide *Ochros*. Adde Jul. Alex. *not. ad Gal. l. I. de Antidot. Tom. II. oper. pag. 779.* *Pallor* p. n. faciei & corporis habetur signum affecti hepatis & stomachi, interdum & renum, *Scribon. Comp. 125. Lang. l. 2. ep. 51. Helmont. tr. Sedes anim. n. 32. Species quoque Ictericæ* *Pallida* vocatur a Paracelso, quam deducit ex scisso, mercurialibus liquoribus, & vitrioli albo, *l. de Ictericis c. 1.*

Pallium, ἰώνιον, quid significet, etiam pueris in trivio notum est. Tropice tribuitur cum epitheto *Purpureum*, a Basil. Valentino pul-

veri cuidam solari parato ex amalgamate Solis & Mercurii retortæ indito, & hinc separato Mercurio remanenti, qui cum sulphure calcinatus evadit purpureus, unde in Germanica lingua vocatur a dicto Autore *Purpur Mantel*.

Palma æquivocum est vocabulum, (1) enim significat arborem, & ejus etiam fructus, Græc. φοινῆξ, & fructus φοινῆκες, qui alias *Dactyli* vocantur, de quibus vide *Galen. l. 2. de Al. fac. c. 26.* & consulantur ulterius Botanici. (2) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Postbrachiale*, μετωπῆριον. Vide *Metacarpion*. *Patmaris Musculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmissime adhærens, & respondet in pedibus *Plantari*. *Bartholin. l. 4. Anat. c. 9. p. 475.*

Palmos, παλμός, Latine *Palpitatio*, item *Subsultio*, vocatur motus localis præter naturam, quando partes solidæ nobis invitæ attolluntur, & demittuntur, *Gal. l. de trem. palpiat. c. 4. & 5.* Inter speciales palpitationes notabilior est *Cordis palpitatio*, & quemadmodum omnis membrorum palpitatio oritur a materia quadam vaporosa & statulenta agitata & transitum non habente; uti testatur *Gal. d. l.* Ita & *cordis palpitatio* est motus ejus depravatus, præcipue in contractionis urgentia consistens, interdum adeo vehemens, ut ad adstantibus percipi queat sonus percussionis costarum, cum prostratione virium, animi deliquio, & respiratione læsa sonituque aurium, proveniens a flatibus & vaporibus fibras cordis spasmodice irritantibus, & convellentibus. Videatur *Syly. Prax. Med. l. 1. c. 35.* Verum *Vvillus* potius causam palpitationis cordis proximam accusat obstructionem & infarctionem vasorum, præsertim arteriosorum pulmonalis & magnæ, seu aortæ, vel ob sanguinis non satis activi segnitiam, vel etiam ob ejusdem nimium fervorem, uti videre est prolixius in *Pharm. Rat. P. I. S. c. 3.* Sunt quidem alii, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, sed testatur *Avicenna*, Cor non tempore dilatationis costas ferire, sed potius tempore constrictionis, in qua micro ejus versus costas attollitur. *Helmontius* causam refert ad Gas heterogeneum, vitale nostrum Gas de natura salis balsamici existens potentissime celerimeque afficiens, *tract. Complex. atque Miss. Elem. figm. n. 42. 43.* *παλμώδεις διόλων* vocantur Hipp. quibus palpitationes in toto corpore sentiuntur, *Provrh. sect. 1. r. 29.* Dolores cum palpitatione occurrunt *d. l. r. 35.* Plura vide apud *Foes. d. l.*

Palpebra, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars

pars supercillii subjacens, superne inferneque interiores oculi tunicas contegens; atque una superior, altera inferior vocatur, Gal. l. *introduct.* c. 19. Constat *palpebra* cute, membrana carnosa, musculis, tunica tarsis, & ciliis, de quibus videantur Anatomici, & hos inter Bartholinus l. 3. *Anatom.* c. 8. De *palpebræ* superioris cum oculo coalitione vide Hildan. *Cent.* 6. *Observ.* 7. vocatur & *καλύματα*, hoc est, *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. n. 155.

Palpitatio, *πάλμος*, Vide *Palmos*.

Palumbus, *Palumbis*, *φοῦσα*, *φοῦτα*, vel *οἶζ*, vocatur species quædam *Columbarum*, & quidem *Sylvestris*, cujus plenior descriptio cum usu in cibus & Medicina habetur apud Aldrov. l. 15. *Ornithol.* c. 5. Adde Gal. l. *de atten. vict.* cap. 8. in fin. Schroder. l. 5. *cl.* 2. n. 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter* *φοκασοῦ* dicitur, qui *palumbis* insidiatur, Gal. l. 11. *de V. P.* c. 18.

Palus apud Latinos æquivocum est. Vel enim masculino genere denotat lignum acuta cuspi- de, quod infigitur, item Vallus, & Græce dicitur *σάκεψ*, Gal. 8. *de S. Fac.* §. *Pycnocomon*, & l. 5. *de C. M. P. G. c.* 2. *Rul. in Lex.* vel in feminino notat aquam stagnantem facile corruptibilem, Græce *λίμν*, Lat. *Lacus*, *stagnum*. Vide *Lacus*.

Palyo, *πάλω*, significat *aspergo*, conspergo, item *ἐπιπάλω*, *inspergo*, Hipp. l. 1. *de morbis mul.* CIV. §. Foel. p. 479.

Pammachos, *πάμμαχος*, omnigenus. Usurpatur de infortunio ab Hipp. in *Præcept.* X. 4. Rectius exponitur, omnia tentans, vel, omnia impugnans. *Πάμμαχοι* alias dicuntur in omni certaminum genere exercitati, notante Rhodio ad Scribon. n. 101.

Pampathes, *πυμπαθές*, nomen emplastri compositi ex cinnabari ad tophos, aliosque tumores scirrhusos, cujus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. *cap.* 17. Ab Aetio quoque appellatur *τυρρηνικόν*, *Tyrhonicum*, notante Gorrao.

Pamphilon, *πυμφίλιον*, quasi omnibus gratum, nomen est *Emplastris albi*, cujus descriptio habetur apud Galen. l. 1. *de C. M. P. G. c.* 17. & l. 3. c. 14.

Pampboros, *πάμπορος*, h. e. omnia ferens, sive omnium *ferax*. Epitheton *Naturæ*, apud Hipp. *Coac.* 2. 512.

Pampinus, *ἰδέ ἀπέλες*, Galen. l. 2. *de C. M. S. L. cap.* 1. & *alibi*, quid sit, ad Botanicos spectat, videlicet crispaturæ & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter similitudinem plexus vasorum

spermaticorum preparantium ante ingressum ad testes dicitur ab Anatomicis *Pampiniiformis*, sive *vasa pampiniiformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. l. 1. *An.* c. 21.

Panacea, *πανία*, id est, *universale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compositionum medicamentosarum apud Galen. v. g. *Antidoti* cujusdam, l. 2. *de Antidot.* c. 1. ab Aphrodisia autore accepta; item alia l. 7. *de C. M. S. L. c.* 2. quæ & *Stichus* vocatur, estque *Cataportium* anodynon. *Emplastra* quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. *Epuloticon* *Andromachi*, l. 2. *de C. M. P. G. c.* 15. aliud *Hera*, quod & *Sanitas* vocabatur, l. 5. c. 2. Verum quemadmodum tum temporibus nomen illud hyperbolice fuit acceptum, ita & hodieque adhuc a Spagyricis abusive fumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus sunt, quam *Panaceæ*. Vide supra *Catholicus*. De *Panaceæ* Mercurii lege Schroder. l. 3. c. 15. Antimonii, c. 17. Nitri, c. 23. Ita *Panacea* olim *Anwaldina* decantata fuit; & quæ sunt aliæ. Enim vero licet nolimus hanc facere nostram, an ex simplicibus natura sua deleteriis, aut certe venenosis, beneficio artis, possint preparari veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati consentaneum; rectius tamen illi Medici statuerent videntur, qui negant dari *Panaceas*, inter quos etiam B. Rolsink. O. & M. M. Sp. l. 13. c. 2. & *alibi*. Sane si *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum usum, uti legitur in *Th. Chym.* Vol. VI. p. 637. non recte dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludovic. in *Dissert. I. Pharmac.* p. 112. quod nota egregia illustravit B. Etmullerus. De *Panaceæ* Solaris *Vvilden-gansii* noxiæ usu vide quoque *Ephem. N. Cur.* A. III. *observ.* 232. *Panacea* aurea *Glauberi* est Sulphur auratum *Antimonii*. Morley *Collect. Chym. Leid.* c. 26. *Panaceæ* Solaris *Cnofelli* descriptio videatur in *Junk. Lex. Ch. Ph.* l. 1. p. 112. Est & *Panacea* nomen *Levisici*, vel *Centuarii* majoris hyperbolicum, *Gorraus*. De herba vero illa, quæ in oppido *Cæsareæ* *Philippi* e statua *Salvatoris* ante fores mulieris, quam *Christus* ab *hemorrhagiâ* 12. annorum liberaverat, erecta excrevisse legitur apud *Eusebiam* l. 7. *Hist. Eccles.* *Panacea* dicta, videatur *Lang.* l. 2. *ep.* 11. *ad fin.* & fides sit penes auctores.

Panalethes, *παναληθές*, id est, *universaliter verum*. Nomen *Emplastris nigri* inter *Cephalica* relati, apud *Aet.* l. 15. citante *Gorrao*.

Panaricium, Gr. *πανορηχία*, dicitur tumor calidus ulcerosus, summe dolorosus, accidens in sum-

Summitate digitorum in latere unguis, & quandoque tam vehementer afficiens, ut vigilias & inquietudinem excitet, *Forest. lib. 5. Chir. obs. 16. Lang. l. 2. ep. 42. Hildan. Cent. 1. obs. 97.* Causam ejus proximam vulgo statuunt vermiculum corrodentem, unde & vernacule *Vermis digitorum* vocatur. Sed *Lang. d. l.* dubitat. Hoc certum est, materiam esse ichorosam, acerrimam, corrosivam, & vel cum sero sanguinis, vel cum succo nervoso ad partem affectam delatam. A *Paracelso, Dorneo, & aliis* vocatur & *Pandalitium*, item *Passa*, *Paracels. l. de ulcer. & apostem. c. 17.* De hoc affectu legatur & *P. Barbette Chirar. Part. II. l. 1. c. 15. vide Paronychia.*

Panata, Panatella, nomen edulii in Italia usitatissimi, ex pane triticeo vel similagineo, interdum etiam additis feminibus melonum, cum ovo interdum admisto in aqua ad pulvis consistentiam cocti, *Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. sect. 1. cap. 11. Meminit & Forest. l. 10. obs. 4. & alibi.* *Scultetus* parari scribit *Panatemellam* ex mica panis similaginei, jure carnis salito, & butyro recenti, *Arm. Chirurg. Part. II. obs. 23.*

Pancarpia, πικυρπια, nomen placentę ejusdem in modum rotę papyro involute, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentę genus, teste *Gorr.*

Pancbrestos, πύχρηστος, q. d. ad omnia utilis. Epitheton quorundam Collyriorum, v. g. apud *Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. in princ. & apud Ægin. l. 2. c. 22.*

Pancbryfos, πύχρυστος, id est, omnino aureum. Nomen liquidi Collyrii, apud *Ægin. d. 1. Idem* cum præcedenti.

Panchymagogum, πύχρυμωγόν, est epitheton quorundam purgantium, quę creduntur omnium generis vitiosos evacuare humores. Ita in *Dispensatoriis* legitur *Extrahitum Panchymagogum Crollii*, quale etiam refert *Libav. S. A. Ch. 4. 8. c. 10.*

Pancoenos, πύγκωνος, idem, quod *ἐπιδημιος*, Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagiosorum publice per totam regionem vel plebem grassantium. Vocantur & *πανδημιοι*. *Gorraus.*

Pancratiastra, πικυρπιαστis, idem, quod *πικυρπιαστis, luctator, athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos, Palestia. Diet. n. 11.*

Pancration, πικυρπιαστων, non solum est nomen plantę bulbosę, de qua consulantur *Botanici*: Verum etiam est nomen certaminis duplicatum, luctam & pugillatum comprehendens; cujus aliquoties meminit *Gal. l. 2. de*

san. tu. & exposuit J. Alexandr. in not. ad b. l. T. II. Oper. p. 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium voluntarium*, teste *C. Hofmann. Comm. in Gal. LL. de V. P. n. 812.*

Pancreas, πύγκρεας, proprie & ἁπλῶς ita dictum est corpus glandulosum, laxum, situm suum obtinens sub posteriori parte ventriculi hujusque fundo, cujus accuratiores descriptio & historia quæratur in *Anatomicis*, *Bartholini. l. 1. Anat. c. 13. Vvartho. Adenograph. c. 13. Regner. de Graf. de nat. & usu succi pancreatici. D. I. C. Brunner. de Experim. nov. circa Pancreas, & ejus vero usu.* Celebris est hoc seculo hæc Glandula ob peculiarem succum vel liquorem, qui in illo colligitur, & per singularem canalem ad intestinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreaticus* vocatur, quemadmodum & *Vas illud Ductus Pancreaticus*. Hunc geminum quoque inveniri duodeno intestino insertum, patet ex *Observatione in Act. Hafn. Vol. II. obs. 14. p. 31.* De illius usu extollendo valde operosi fuerunt hætenus plurimi Medici, non contenti, quod succus ille sit excrementitius quidam arteriosus sanguinis liquor; sed quod sit humor laudabilis ex sanguine & spiritibus animalibus in ipso præparatus, & quidem subacidus, qui denuo alimentis, vel chylo admiscetur. Enimvero non est hujus loci hanc dirimere litem; quamvis nolim dissimulare, Græfium cum suis *επιδημιος* speculationes suas commentitias nondum sat evidenter probasse, ut ita verosimilius mihi videatur, liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum esse inutile, quam utilem aliquem humorem, denuo sanguini adjuvandum; licet nolim penitus negare, quod in segregando chylo utili a portionibus feculentis usum insignem præstet, quando in intestino duodeno massę chylosę transeunti permiscetur. Succum illum *pancreaticum* in naturali statu non esse acidum, nec cum bile efferverescere hodie Naturę rimatores variis phenomenonis egregie ostenderunt & observarunt, inter quos est etiam *Joh. de Muralto in Vade mecum Anatomico. Ex. III. §. 6. p. m. 79. & ex observationibus celeberrimi Anatomici Du Verney* patet, quod in hisrice ductus *pancreaticus* duorum pedum distantia a biliaris ductus infectione in pylorum facta in intestinum duodenum ingressus fuerit repertus, in *Struthiocamelo* vero trium pedum distantia, uti legitur in *Supplem. Act. Erud. Lips. Tom. II. sect. 4. p. 199.* Dicitur & *Callicreas*. Cæterum eodem *Pancreatis* nomine mediam *Mesenterii Glandulam* *Afellius*, & nonnulli ejus sectatores indigitarunt, quam alias *Lactium* titulo insi-

insigniverunt, & ita ansam dederunt, ut pro una eademque parte haberentur, recte animadvertente Grafo *d. l. §. 17.* Junge Barthol. *d. l. c. 12.* Vvarton. *d. l. c. 8.*

Pancrene, *παγκρήνη*, epitheton Pancreati tributum a D. Bernardo Sivalbe peculiari libello *pancreas pancrene* dicto, quo epitheto nihil aliud indicatur, quam quod pancreas sit veluti (*πρήνη* enim fontem significat) lymphaticus.

Pandaleon, *pandaleum*, vocatur medicamentum solidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori & pulmone dicatum, suave, a morsulis & rotulis non nisi forma differens, fitque, quando materia medicamentosa saccharo soluto suscepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indurescat, unde usus tempore frustum aliquod cultro aut coleari demitur. Schrod. *l. 1. cap. 13.* Morell. *de form. remed. l. 1. f. 3. c. 2.*

Pandalitium, idem, quod *panaricium*, de quo p. a.

Panderios, *πυδήςιος*, vide *pancænos*, *Epidemios*.

Pandiculatio, *σχορδίνια*, *σχορδισμός*, dicitur motus quidam violentus tensivus membrorum solidorum, a flatulenta materia ad fibras & nervosas partes delata dependens. Affinis valde *σχίσση*, sive *oscitationi*; de qua supra vide *Chasme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oscitatione* coincidit. Fit quidem a natura, sed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. *l. 2. Epid. f. III. 34. l. 4. f. 5. t. 4. l. de Superferat. IX. 3.* Vide Foef. p. 574.

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. *ad Scribon. n. 82. & 263.* item in *Lex. Scrib.* Vide *Panus*.

Panis, *ἄρτος*, quid vulgo significet, omnibus etiam puerulis notum est. Ejus autem apud veteres & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi & condiendi rationem, tot occurrunt differentiarum & species, ut illas omnes hic recensere, nimis prolixum foret. Legi possunt Foef. *Oec. p. 95. seqq.* Gorr. *def. Mundell. In indice vel Theatr. Gal. Bruyerin. de re cibari. l. 6. per tot. Jul. Alex. l. 8. Sal. cap. 11. seqq.* Moræus in *Schol. Salernit. c. 17. p. m. 225. seqq. & 258. seqq.* Deodat. *Pantb. Hyg. l. 2. c. 4. C. Hofm. l. 5. Inst. c. 6. §. 3. seqq.* Merito inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rarissima sunt exempla, qui *panem* penitus abhorruerint, quorum unum legitur in *Ephem. N. Cur. A. II. O. 44.* alterum *Obs. 207.* ex Hildan. De panis usu medico vide Schroder. *lib. 4. cl. 1. n. 316.* & Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l. Panis repletio-*

nem esse pessimam, paradoxon esse, & auro-ritate carere, non male demonstravit C. Rejes *C. El. q. 85. n. 4. seqq.* *Panis petrefacti* observationes vide apud Helmont. *tr. Nat. Contr. nesc. n. 30.* Theatr. Chymic. *Vol. IV. p. 884.* Chiocc. *Mus. Calceol. p. 411. 412.* Vocabulum *ἄρτος* ab Hipp. etiam acceptum legitur pro pastillo vel massa quadam compacta ex qualibet materia & linteo inclusa calideque pro fomento utero applicata, *l. de nat. mul. XXIX. 198. 203. C. I. g. 10.* *Panus* æreorum tres esse species, scripsit Iohnf. *Lex. Chym. l. 1. ubi & panes* ex Pyrite & Cadmia conflatos recenset, & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiscentes, *Panis* quoque idem est, quod *Panus*, Gr. *ἄρτος*, notante Keuch. *ad Sammonic. p. 245.*

Panniculus, *ἴκκος*, *ἴκκος*, idem fere, quod *linamentum*, denotat. Gal. *l. 1. de C. M. S. L. c. 1. l. 3. c. 9. & alibi.* Pertinet ad usum Chirurgicum & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *panniculus* accipitur pro membrana, ut *panniculus carnosus*. *Panniculi* cerebri &c.

Pannus, æquivocum est. Proprie significat textile quoddam ex lanis ovium paratum, de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur, Gr. *ἴκκος*, *ἴκκος*, *Tr. Tumul. pestil. §. Imaginantur Mineralia &c.* Translatum etiam vocabulum *Pannus* ad usum pharmaceuticum, hinc legitur *Pannus lin-teus crocatus* descriptus in Helf. Iunken *Corp. Pharm. part. 1. p. 667.* & Dav. de Spina *Lex. Pharm. p. 676.* Metaphorice denotat 1. affectum oculorum, estque materia viscida crassior, ad-hærens tunicis oculorum & visum impediens, quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*, Forest. *l. 11. obs. 6.* Arab. dicitur *Sebel. 2.* notat *maculam*, vel *nævum* in cute sive ex lue Gallica, sive ex alio morbo maligno dependenter, de quo legitur Parac. *l. de apostem. & ulcer. c. 43. & alibi.*

Pannychis, *πανυχής*, vide *pernoctatio*.

Panochie vocantur a nonnullis bubones sive tumores inguium. Fallop. *de morb. Gallic. c. 90. Tom. I. oper. p. 758.*

Panonicolere, terminus Paracelsicus, qui legitur *l. 3. de morb. Gall. circa fin.* Cujus tamen significatio mihi non constat, neque ex contextu patet.

Panselenos, *πανσέλνιος*, vide *plenilunium*.

Panspermia, *πανσπερμία*, est commentum Anaxagoræ, qui statuit omnium semina esse in omnibus, quod merito rejecit Libav. *T. IV. op. p. 16.*

Pantagogus, *πανταγωγός*, idem significat, quod

quod *Panthymagogos*, id est, medicamentum omnes humores scilicet vitiosos evacuans. Ita apud Mynsicht. extat *Syrupus Pantagogus*, *Armanni. Medico-chym. sect. XVI.*

Pantbea, Lecti pensiles Italis, Ant. Guainer. *com. de pleur. c. 17.*

Pantbera. Vide *Pardalis* vel *Pardus*.

Pantices, idem, quod *Intestina*, unde *panticinari* est bibonum & collarconum more potum ingurgitare, & ita ventrem saburrare. Linden. *Ex. IX. §. 56.*

Pantodapos, παντοδαπός, varius, omnigenus. Ufurpatur ab Hippocr. *de morbis 2. de nat. hum. t. 4. & lib. V. Epid. XXXI. 14. de excrementis. Foef. p. 479.*

Pantolmios, παντόλιμος, est nomen hyperbolicum *Trochisci*, qui excrementum carneam citra rosionem supprimit; uti legitur apud *Eginet. l. 7. c. 12.* An idem cum *pastillis Faustianis*, *l. 4. c. 43.* uti velle videtur *Gorraus?*

Panus, antiquis etiam *panis*, unde diminutiva *panicula*, *panula*, Gr. φῦσεθλον, Galeno etiam φῦμα ἀπέντων, *tuberculum immaturum*, *c. 3. de artic. t. 2.* dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius erysipelaceum absque supuratione ad glandulas plerumque subcutaneas obortum, cum dolore insigni urente & mordicante proveniens ab ichore sanguineo acriori ibidem stagnante. Gal. *l. de tum. p. n. c. 15. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. Cels. l. 5. c. 18.* Scribon. *n. 263.* Forest. *l. 1. Chirurg. obs. 7. cum Schol. Barbetae ad Bubonem refert Chirurg. P. H. l. 1. c. 11.*

Panigyron, πάνιγγρον, epitheton est medicamenti alicujus topici liquidioris, cujus descriptio extat apud *Oribasium Operum suorum Tom. III. l. 4. Euporistor. c. 121. p. m. 247.*

Papa, Paracelso dicitur vermis, h. e. *Basiliscus*, qui quamdiu vivit, tandiu erit pestis expectanda, *l. 2. de peste cum addit. tract. 1. c. in fine.*

Papblazo, παφλάζω, proprie significat *estivo* & *ferveo*, & de maris aestu dicitur; translatum vero hoc ab Hipp. ad sermonem interruptum & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæstatur*. Eo verbo usus Hipp. *l. 2. Epid. f. V. 7. l. de Cris. X. 12.* Jung. *Foef. p. 490.* Dicitur & φλάζω. Galen. *in Exeg. dist. Hipp.*

Papilio, ψύχη, ἐσπίνη σκεπασίς, insectum est notissimum alatum, sed multifarii generis, cujus historiam prolixam cum usu tradidit *Aldrov. l. 2. de Insect. c. 1. seqq.* Adde *Lang. l. 1. ep. 14. & 50.* *Bombyces* degenerare in *papilionibus*, confirmat *Helmont. Tract. Demonstratur Thesis n. 94.* Chimici quoque flores quos-

dam *papilionum* nomine insignire solent. Ita flores ex correctione Mercurii præcipitati acquisitos *papiliones* argenteos vocari testatur *D. Johan. Michaelis in Notis novissime editis ad Schroder. Pharmac. l. 3. c. 15.* quos *Schroderus lanuginis perlata* titulo comprehendit.

Papilla, θηλή, vide *Mamma*. Est extremum *mammæ* mulieris, quod ori infantis inditur, Gal. *l. 15. de V. P. c. 7.* Barthol. *l. 2. An. c. 1.* Tribuitur etiam hoc vocabulum *Glandulis intestinalibus* a *Peiero in suis Exercit. de dictis glandulis*. *Papilla* quoque est diminutivum a *Papula* apud *Sammonic. c. 10.*

Papillares processus, vide *Mastoides*, de nervis olfactoriis. Barthol. *ibidem d. l.*

Papula, ἔκδομα, ἔκτερομα, *tuberculum ulcerosum*, cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. *c. 3. in 3. Epid. t. 51.* Nobis videtur idem esse cum *Pustula*. *Papula* acuta est *Furunculus*, δοθῆν. Rhod. *ad Scrib. num. 210.*

Par, duplicem habet significationem, 1. dicitur de diebus, qui Græce vocantur ἄρτιος, ad differentiam τῶν περισσοῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores & difficiliore fieri crises, vide *Artios*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei, v. g. in formulis remedium quando scribunt: *Recip. baccarum lauri, fructum jujub. aut sebest. paria tria aut plura.* *Sine pari* dicitur *Emplastrum quoddam Londinensium*, cujus descriptio extat in *D. D. de Spina Manuali Ph. Chym. p. 425. seq.*

Para, παρά, id est, *preter*, præpositio usitatissima in Medicina, cum simpliciter, tum in compositione. Plerumque vero accipitur in malam partem, ita ut significet aliquem recessum a statu integritatis sive bonæ dispositionis, hac tamen limitatione, ut nihilominus residuum maneat *aliquid bonitatis*; ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter* & *Contra*. Morbi omnes sunt *parâ* φύσιν, *preter naturam*, eorumque causæ & effecta; *Mors sola*, & quæ eam vel efficiunt, vel consequuntur, sunt *contra naturam*; ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoque dicantur *contra naturam*; animadvertent *J. Alex. not. in Gal. de diff. morb. c. 4.* Alias & *parâ* significat *ad vel juxta*, in *4. aph. 31.* teste *Dieter. n. 648.*

Parabilis, ἀπόριστος, vide *Euporia*.

Parablastano, παραβλαστάνω, significat *progenerinare* vel *accrescere*, & quidem præter vel necessitatem, vel naturæ institutum. Dicitur de palpebris apud Hipp. *4. de R. V. l. A. t. 63.*

Parabolicus, epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelsus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui alias nominatur *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Theophrastus Paracelsus dictus Bombast. ab Hobenheim*: cujus vita legi poterit in Melchioris Adami *vitis Medicorum*. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua latina, adhuc passim prostant. De ejus peritia singulari & felicitate medica diversa feruntur judicia. Nobis non libet esse arbitris. Valde tamen suspectum esse de Magia Diabolica, facile ex scriptis ipsius demonstrari posset, si instituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejes *Camp. El. q. 30. n. 8.* Furti scriptorum & arcanorum quoque arguit Libavius *Tom. II. Op. p. 103.* & a libi passim ipsum inculcat. Ejus sectatores vocantur *Paracelsiste* non minus suspecti magicæ vel vanitatis, vel præstigiatorum dæmoniacarum, si in omnibus ducis sui principia rezinuerint.

Paracentesis, παρακέντησις, Latine *Punctio*, *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Asciticis abdomen cultello, vel acu perforatur ad evacuandam aquam collectam, cujus aliquoties meminit Hipp. *l. de Loc. in hom. XXXVI. 17. seqq. l. de affect. XXII. 25. seqq. l. de intern. affect. XXV. XXVI. seqq. l. 6. aph. 27. l. 6. Epid. f. 7. n. 62.* licet vocabulum παρακέντησις in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, *tr. de Oper. Chirurg. c. de perforatione abdominis in hydropicis. Hildan. Cent. 1. Obs. 47. & ep. 8. Barbettes Chir. Part. 1. c. 14.* Cautelam docuit & Dieter. *Iatr. p. 1268. seq.* Vel quando in suffusione five cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viscida visum interceptans removetur, de qua Plin. *l. 25. c. 23.* Cœl. Aurel. *l. 1. Tard. pass. c. 5.* allegante Foef. *p. 480.* Modum vide apud Aquapend. *d. l. cap. de suffus.* Hildanum *ep. 67. Barbettes d. l. cap. 16.* Cæterum non video, quid obstet, quo minus & aliæ perforationes Chirurgicæ, trepano vel terebra factæ, dicendæ sint παρακέντησις, licet non fiant punctioe simplici.

Paracynnovo, παρακύννοβος, significat *audacius periclitor*, propter emphaticam præpositionem παρά experimentem aliquam transgressionem, notante Linden. *Exeg. XIV. §. 140.*

Paracasticos, παρακαστικός, declinans, vide *Homastica*. Dicitur & de ætate, quæ jam vergit ad senium, & incipit secundum Galen. a 35. anno, duratque ad annum 49. quo scilicet senectus incipit. Gorr. & Castell.

Paracte, παρακμή, vide *Declinatio*,
Tom. II.

Paracos, παρακοή, *obauditio*, idem quod βραχυκοία, vide *Barycoia. Copposis*.

Paracolleicos, παρακολλητικός, idem, quod κολλητικός, *Agglutinans*. Lang. in *Indic. epistol.*

Paracope, παρακοπή, late & strictè accipitur. In illa notat generaliter *delirium*, de quo supra lit. D. In qua etiam legitur *Coac. t. 47.* In hac *desipientiam leviozem* & mentis emotionem in febris fervore, uti patet ex Hippocr. *6. aphor. 26.* Lind. omnes παρακώπτεω dicit, qui per morbos *delirant*, *Ex. XII. §. 162. 169. seqq.* Vide & Dieter. *n. 649.*

Paracrustus, *Paracrusticos*, παρακρούσις, παρακρουστικός, etiam dicitur de *levi mentis emotione & delirio mitiori* in morbis. Frequens Hipp. *l. 1. Prorrh. t. 99. 194.* Plura loca vide apud Foef. *d. l.*

Paracyranche, παρακράνηχια, vide *Angina*.

Paracypto, παρακύνπτω, significat *prono corpore sese inclinare* aut incurvare, ad aliquid inspicendum. Translatum ab Hippocr. ad infertionem caulis allii loco specilli in anum *l. de fistul. II. 9.* Vide Foef. *d. l.*

Paradeigma, παραδείγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Paradoxopæos*, παραδόξολόγος, παραδόξοποιός, qui aliena a recepta opinione & sententia vel dicit, vel facit. Quod utrumque Epitheton ab aliis Medicis Galeno fuisse attributum, ipse testatur *l. 10. M. M. c. 4. in fin.*

Paradoxon, παραδόξον, significat *sententiam vel revera, vel saltem apparenter absurdam, vel incredibilem, a communi opinione recedentem*.

Paratestis, παρατέστις, significat *recusationem, subterfugium, indulgentiam, quæ ægro conceditur apud Hipp. l. Præcept. in fin.*

Paragoge, παραγωγή, *adductionem*, adaptationem significat in specie ossium, apud Hipp. *l. 2. de art. t. 1. Mochlic. IX. 16.* Ossa quoque, quæ facilius adduci possunt, dicuntur παραγωγότερα, *2. de art. t. 64.*

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelsici, in quo fundamenta se proposuisse Medicinæ aliis persuadere conatur. Sed revera in plerisque obscurum per æque obscurum.

Paragraphi, etiam est titulus scripti cujusdam Paracelsici, Libros 14. *Paragraphorum* continens, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

Paralampsis, παραλαμψις, dicitur cicatrix nigro oculi resplendens, quod aliquando crassior sit Ægide. Hippocr. *2. Prorrh. XXIX. 35.* Galen. in *Exeg. voc. Hippocr.* Foef. *Oec. p. 481.*

Paralego, παραλέγω, significat Hipp. sermo-

ne delirare, aliena loqui aut absurda, quale quid & ebriosis contingit. Hipp. 1. Epid. f. 2. r. 75. ad quem locum vide Gal. Comment. & l. 2. de diff. resp. c. 10. l. 3. c. 11. Plura loca in Epid. vide apud Foef. d. l.

Paralereo, παραλέρω, Paralevos, παράληπος, deliro, delirus, idem, quod παραφροσύνη, vide Delirium. Galen. quidem exposuit per μικρὴν παραφροσύνην, c. 3. in 3. Epid. t. 34. Verum Hipp. in eodem libro Epid. ægroto sexto expressè etiam scripsit περὶ παραληρησὸν multum deliravit, ita ut sit verbum, delirium in genere exprimens. Foef. dict. loc.

Parallaxis, Parallaxima, παράλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium solidarum, præsertim osium alternatio, emotio, & inter se facta perversio, aut immutatio, ubi alia super aliam effertur. Hipp. 2. de fract. t. 60. l. 3. r. 40. 46. 47. l. 5. de art. 72. Mochlic. l. 2. XXIV. de dentibus l. 6. Epid. f. 1. t. 3. de musculis & nervis παραλλαγή, 2. de artic. t. 14. Metaphorice etiam de animo vel mente aberrante, & delirante 4. de R. V. l. A. t. 4. Vide Foef. d. l. Parallaxeos significatio Astronomica petatur ex Mathesi.

Parallelus, παράλληλος, terminus Mathematicus, significans lineas imaginarias, sub quibus & Zone comprehenduntur; quarum notitiam Medico quoque commendat Galen. l. 3. apb. 14. Parallela quoque vocatur Affectus malignus cutaneus, internam manuum ac pedum partem tantum obsidens, nec latius, quam ad latera & phalangem digitorum in manibus serpens, pityriasi, sive furfuribus capitis similis, sed squamæ sunt majores, & cuti ita adhærent, ut nisi unguibus divellantur, decidere nequeant. Estque symptoma Morbi Gallici. Plura de hoc affectu legantur apud Foef. l. 8. Obs. 12. Schol.

Paralogos, παράλογος, item Inopinus.

Paraloxenome, παραλοξάνομαι, id est, obliquor, in obliquum feror. Dicitur de utero Hipp. l. de nat. mul. XXXIV. l. 1. & l. 2. de morb. mul. XXXVI. l. 1.

Paralysis, παράλυσις, item Paresis, πάρεσις, est nervorum resolutio, cum nervi & corporis partes sensus & motus expertes vel perfecte vel imperfecte fiunt, Galen. 1. de Symp. caus. c. 5. Ab Hippocrate sæpe confundi cum apoplexia, notavit Foef. ad vocem ἀποπληξία; quamvis Dieter. aliquam differentiam conatus sit reddere, volens, ἀποπληξίαν dici totius corporis resolutionem; παράλυσιν vero partis alicujus duntaxat, Iatr. n. 86. Plura de Paralyysi idem p. 211. seq. Enimvero si rem accurate velimus perpendere, non tam nervorum reso-

lutio dicenda paralysis, quam fibrarum in musculis & membranis, quæ sunt partes nervosæ, non ipsi nervi. Accuratiores igitur ex recentioribus hæc notari poterit descriptio: Paralysis est motus animalis & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejusdem quandoque atrophia, pulsu debili, aliisque symptomatis, proveniens a partium nervosarum relaxatione propter deficientem spirituum animalium præsentiam aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obstructione nervorum oborta. Legatur Vvillis, An. Brut. Part. II. c. 9. Sylv. Prax. Med. l. 2. c. 22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixè scripserunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu paralyticus fieri, & rursus sese curare pro lubitu potuit, quod ex Augustino allegavit C. Rejes C. Elys. quæst. 50. n. 22. fides sit penes autorem. Affectus hic non male quidem vocatur ab Helmont. pedissequa Apoplexia r. de Lithias. c. 9. Verum interdum etiam hujus esse prodromum, testis est experientia. Dicitur & παραπληξία, aut παραπληξία, uti rectè notavit Galen. cap. 2. in 1. Epid. t. 59. Vide Foef. pag. 483. Paracelsus speciem Guttæ statuit Paragraph. lib. 7. cap. 1. §. 1. causam refert Mercurium & Sulphur. lib. de trib. primis essent. c. 1.

Parameria, παραμήριον, dicuntur internæ femoris partes. Gorr. Lat. παραμήριον semen vocat Lind. Med. Physiol. 2. c. 14. §. 19.

Paramefos, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, Medicus a Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur. Gorr. Vulgo Annularis appellatur.

Paramethiemi, παραμεθίμιος, dimitto, prætermitto, negligo. Hipp. lib. 1. de morb. mul. XL. §. 8.

Paraminytheo, παραμινυθέω, significat immينو. Hipp. d. l. XXXVII. §.

Paramirum, titulus scripti Paracelsi gemini, quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Astrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino sive Dei: Alterum explicat causas morborum ex Sulphure & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis invisibilibus. Hæc Paramirica scripta primum occupant locum in edit. Argentorat. Huseri.

Parampecho, παραμπέχο, & παραμπέχομαι, obvelo, obduco. Αμπέχον enim velamentum, tegumentum significat. Hipp. l. de morb. sac. II. §. adde Foef. p. 482.

Parandrumenos, παραδρῦματος, nubilus. Poterit usurpari de persona & de tempore, sive

ætate: in qua significatione usus Hipp. *l. de Virg. morb. II. 2.*

Parangelia, Παγγελία, Παγγελμία, præceptionem, præceptum significat, sive comprehensionem aphoristicam & brevem, quæ facit vel instruendum Medicum, vel etiam agrum, aut adstantes. Ita Hippocr. libellum Præceptionum ad Medicem pertinentium conscripsit. Meminit & talium Παγγελμάτων *l. de Medic. II. 1.* & eorum, quæ ad ægrum pertinent *l. de dec. orn. XII. 2.* Vide Foesl. p. 480.

Paranoëa, Παράνοια, etiam significat *Dementiam, Delirium.* Hipp. 2. progn. t. 20.

Parapechyon, Παπήχυον, a quibusdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκιδία appellant. Dicitur & παροπήχυν. Gorr. Latine *Radius & Focile majus* appellatur. Adde Lind. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 74.*

Parapempo, Παπέμπω, vide *Transmissio.*

Paraphao, Παράφω, significat *leviter contingo* vel contrecto, manu sensum admota & veluti errante. Frequens Hipp. *in libr. de nat. mul. VI. 10. l. 1. de morb. mul. quæ loca* vide apud Foesl. p. 485. & differt a Παράφω, quod παραφωίον notat. vid. Gal. *Exeg. Paraphasie, παραφάσιμα*, ita dicta sunt abscondita in pudendo muliebri loca, quæ immisso digito contrectari licet, a verbo Παράφω, quod leviter contrectare est: vid. Galenus *in exegesi Hipp.*

Paraphimosis, Παράφωσις, vitium est φώσις contrarium, cum videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula & tegumenta ita deducta sunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur *de præputio retrorsum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maxime contingit. Fit ex immodica præputii siccitate. Ei contrarium vitium φώσις appellatur. Gal. *in def. Gorr. & Castell. a φώσις*, quod nexum summi orificii sacculorum, cum toto illius ambitu in angustum collecto funiculo clauduntur & ligantur, significat. Rolf. *de part. genit. P. I. c. 50.*

Paraphora, Παράφορα, etiam significat *parvum delirium* apud Hipp. Gal. Παράφοροι *leviter deliri* vocantur, *l. 1. f. 2. Prorrh. t. 37. l. 2. Epid. f. 3. n. 11. Gal. in comm. ad primum locum & in c. 1. ad l. 3. Epid. t. 2.* quamvis ex aliis quoque textibus pateat, significare potius generaliter delirium & delirantes, uti patet *ex l. 1. f. 1. Prorrh. t. 3. Coac. t. 300. & Aretæus etiam l. 1. f. 1. de cur. acut. morb.* usus est de phreniticorum delirio, quod sane vehemens est. *Deligationses* quoque παράφοροι dicuntur Hippocr. *h. e. errabunde, vitiosæ, l. de art. t. 66.* Jung. Foesl. pag. 485.

Paraphreniis, παραφρενίτις, vide *Phrenitis.*

Paraphrosyne, παραφροσύνη, vide *Delirium.*

Paraphyas, παραφύσις, dicitur id, quod adnascitur arbori, furculus, soboles, *germen, ramulus.* Idem est, quod δόρυσις. Utumque occurrit in Hipp. *l. de Venis XVII. 8. XXVI. 6.*

Paraphysin, Παράφυσιν, vide *Para.*

Paraplegia, Paraplexia, παραπληγία, παράπληξια, est *levior apoplexia* ad paralyfin magis accedens, vel quando alterutro saltem in corporis latere, aut certo membro, immobilitas & sensus privatio animadvertitur, Galen. *c. 2. in 1. Prorrh. t. 50.* quamvis alii iterum discrimen fecerint inter παραπληγίαν & παράπληξίαν; illud ad particularem, hoc ad totalem apoplexiam referentes, notante Galen. *c. 3. in 1. Prorrh. t. 26. & 4. de R. V. I. A. t. 27. & alibi.* Vide *Apoplexia, Paralysis.* Jung. Foesl. p. 483.

Pararma, παράρμα, *fibriam* significat, quales ob mollitiem continendis, aut constringendis deligationibus superponuntur; Suntque velut texturarum exordia. Legitur apud Gal. *cap. 2. de artic. t. 32.*

Pararrhythmos, Παράρρυθμος, est epitheton pulsus incongrui ætati, vel naturæ alicujus subiecti, & ita species ἀρρυθμίας. Galen. *in def. Gorr.*

Pararthrema, Παράρθρημα, idem, quod ἀρθρήμα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter suo loco naturali recessit. Gorr. Vide *Diacinema.* Lat. *Subluxatio, Prolapsus*, dici potest. For. *l. 9. Chirurg. obs. 1. in Schol.*

Parasarchum, titulus quidam scripti Paracelsici, quod secundum habetur inter opera *Theophrastica* dicta; in quo egit de summo Bono in æternitate, uti scripsit Valentinus de Retiis. Vid. *Tom. VI. oper. Paracels. edit. Hüfneri.*

Parascepastra, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi simplicis genus, quo universum caput obvolvitur. Gal. *de fuscis n. 5.*

Parasceve, παρασκεδὴ, *apparatus, preparatio*, quæ & παρασκεδὴ dicitur Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 16. a verbo παρασκεδὴσθαι, instructum esse, paratum esse, quod legitur *3. de fract. t. 33.* quid significet, notum est. Dicitur vero active & passive, non solum de personis, Medico, ægro & adstantibus, qui debent se preparare aut instructi esse ad præstandum ea, quæ singulis competunt, *argumento I. aph. I.* sed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius causa aut materia morbifica, & remediis. *Preparatio* materiæ peccantis, sive humorum vitiosorum, consistit in dispositione per artem facta ad secretionem ab utilibus

& vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando crassi humores reductur fluxiles incisione, tenues in crassatione, lenti detersione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 5. f. 1. c. 5.* cujus variæ præparationis meminit Gal. *l. quos purg. oport.* Jung. Sennert. *Instit. Med. l. 5. Part. 2. f. 1. c. 1.* Media vel medicamenta, quibus præparatio hæc producitur, vocantur *Præparantia*, Græc. *προπαρασκευάζοντα*, de quibus Sennert. *d. l. P. 1. f. 1. c. 5.* & Rolfink. *d. l. 5. f. 2. per tot.* Huc pertinent & *Exercitationes* corporis *præparatoria* dicta a Galeno, Gr. *ὑποπαρασκευαστικά*, *l. 3. de san. tu. cap. 2.* & seqq. quibus corpus & humores ad secretionem & excretionem inutilium, & retentionem utilium disponitur & præparatur. *Præparatio remedium est artificiosa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius & citius effectum exerere possit.* Harum *præparationum* species quamplurimas juxta seriem alphabeticam vide apud Schrod. *l. 1. c. 14.* Strictè dicta *præparata* in officinis vocantur simplicia quædam medicamenta, solida & duriora, in tenuissimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti, trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund. *l. 2. c. 76.* Jung. Fr. Hofm. *Clav. ad b. l.*

Paraschides, *παρασχίδες*, dicuntur ossium fragmenta, aut fissorum ossium segmenta, quæ ab his separantur & abscedunt, ossis fissa. Hipp. *3. de fract. t. 2.* adde Foef. *p. 484.*

Parasissima, *παρασιστα*, dicitur concussio corporis, & inter exercitationes refertur. Hipp. *l. 2. de Diat. XLII. 1.*

Parasitos, *παρασίτος*, æquivocum est. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur, ut est apud Athen. vel de homine adulatoro, qui gulæ gratia alteri assentitur. Hujus egregiam descriptionem vide apud Lind. *Ex. XI. §. 129. seqq.* ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

Parasphagus, *παρασφαγίς*, vocatur pars colli jugulo proxima, ad claviculas sita inter collum & pectus, Gorr. Dicitur & *παρασφαγίον*, teste Casp. Hofmann. *c. in Gal. de V. P. num. 1114.*

Parastato, *παραστάτης*, quasi dic. Latin. *Adstites*. Quam certum est de hoc vocabulo, quod denotet aliquam partem corporis generationi inservientem, tam incertum adhuc, quamnam harum hoc nomine venire proprie debeat ac possit. Apud Hipp. *παραστάτης* idem esse atque *Epidymides*, volunt interpretes, *lib. de Venis XXI. 6.* Vide Foef. *d. l.* Alii distinguunt inter *παραστάτης* *κισσοειδής* & *ἀδερει-*

δής, *varicosiformes* & *glanduliformes* sive *glandulosos*, illos dicentes meatus feminales ex vena & arteria implicatis constantes & in unam veluti naturam confertis semen foventes & perficientes, Gal. *in def.* vel *corpus varicosum pyramidale*, incipiens paulo supra testem & in superiorem hujus partem inferum; hos vero appellantes corpus glandulosum meatus urinarius suprapositum, vasorum deferentium insertionem excipiens, Gorr. Castell. Lang. *l. 2. ep. 7.* quod *corpus glandulosum* tantum *Parastatarum* nomine exposuit Rolf. *de part. genit. p. 1. cap. 25.* quamvis alii *παραστάτης* appellant. Bartholin. vero *parastatas* vocavit principium vasorum deferentium *lib. 1. Anat. c. 23.* Junge hic Linden. *Med. Physiol. l. 2. c. 7. §. 21. seqq.*

Parastellq, *παροστέλλω*, *cursum cohibeo*, sicut Hipp. *l. 5. Epid. XXVII. 2.*

Parastremma, *παραστρέμμα*, dicitur oris distortio convulsiva, & perversio, qualis in *Spasmo Cynico* contingit: vel cum faciei partes quæque aliæ, nasus, oculi, aut labia, contrahuntur aut distortentur. Legitur apud Hippocr. *l. 2. Prorrh. XLII. 7.* Confer simul ad Foef. *d. l.*

Parasynanche, *παρασυναγήχη*, vide *Angina*.

Parasynesis, *παρασύνεσις*, *παρασύνεσις*, *παρασύνεσις*, dicitur sententia vel intelligentia erronea & hallucinatio non quidem aperte falsa & ex ignorantia, sed quæ probabilitatem aliquam habet & verosimilitudinem. Legitur apud Hippocr. *1. de artic. t. 36. 38. & f. 3. t. 71.* Vide & Galen. *in comm. ad b. loca & l. 9. de Hipp. & Pl. decr. cap. 5.* Latine & *Deceptio* dici potest. Foef. *d. l.*

Parasyro, *παρασύρο*, in transversum traho, transversum serio & in obliquum distraho. Dicitur de telis apud Hipp. *l. de Cap. vuln. XIV. 1.*

Pardalis, *Pardus*, *πάρδαλις*, *πάρδος*, vocatur animal ferocissimum, quadrupes, cujus historiam cum usu fise tradidit Aldrov. *l. 1. de an. quadr. dig. vivip. c. 2.* *Pardalis* est quoque nomen Emplastri apud Aetium *l. 10. c. 12.*

Pareas, *παραείας*, nomen serpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æs referens; alii vero nigricant; cujus venenum tantum ex morsu non est, ut enecet, sed saltem inflammationem infert, notante Forest. *l. 30. Obs. 2. Schol. ex Aet. l. 13. c. 31.*

Parechole, *παραχολή*, idem, quod *ἐκλογή*, *Excerptum*, *Historia*, *Observatio*. C. Hofm. *Comm. in Gal. de V. P. n. 2.*

Paredria, *παραδρία*, *assessio*, h. e. associatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur apud Hipp. *l. præcept. VII. 6.*

Paragoyicos, παραγογικός, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

Parcia, παρεια, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum usque protenditur, Latin. *Gena* aut *Mala*. De quibus suo loco. Hinc *παρεια*, vinculum, quod malas continet male affectas, teste Gorræo ex Gal. *de fasciis* n. 6.

Paremptosis, παρῆπτωσις, *Incidentia*, vide *Coincidentia*, adde Mercur. l. 4. V. L. c. 13.

Parentcephalis, παρῆκεφαλία, vide *Cerebellum*.

Parenchyma, παρέγχυμα, ab Erasistrato dicta fuit propria cuiusque visceris substantia, quæ inter vasorum intercapedines recipitur, quia non vult, appellari carnem. Ea enim solum Caro dicitur, quæ est in musculis, Galen. l. 2. de *Temper. c. 3. Com. in Hipp. de nat. hum. in proœm. l. 7. Adm. Anat. c. 5. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. J. Alex. l. 12. Salub. c. 1.* Ita vero dictum ab eo, quia creditur, substantiam illam esse sanguinem vasis effusum, & demum ita concretum, Gal. l. 11. de *S. Fac. in princ. C. Hofm. Comm. in Gal. de V. P. n. 218. J. Alex. not. ad Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. & ad loc. de Hipp. & Plat. decr. citatum*, quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere ausi sunt, statuentes, hepatis, lienis, pulmonis, renum substantiam, vel in totum, vel maximam partem esse glandulosam, aut vasicalem, ut Malpighius in *Exercit. Epistolicis*, & Vvillif. *Pharm. Rat. part. II.*

Parentalis, idem, quod *Hereditarius*, epitheton morborum a parentibus ad liberos propagatorum. Rolfink. *Ord. ac M. Med. Sp. l. 3. sect. 2. c. 28. & 35. ubi & Gentilitios* vocat, atque *Connatos*.

Parenthesis, παρέθεσις, terminus alias Grammaticus, vel Rhetoricus, a Paracello tamen translatus ad *Tractatus quinque Paramiri* præmissos libris quinque Paramiri, in quibus generaliter exposuit Entia quintuplicia. Vide *Paramirum*. Hos tractatus appellavit *Parenthesin Medicam. Prologo 4.*

Paron, παρών, *præfens*, adfians. Vel dicitur de personis quæ ægro vel Medico suppetias ferunt, aut operam aliquam, vel ministerium præstant, Hipp. 1. *aph. 1. Jung. Dieter. n. 655. vel de rebus sec. & præter naturam* hoc vel illud agendum indicantibus. Linden. *Ex. XIII. §. 336. seq.*

Parergon, παρῆργον, significat *opus secundarium* & præter intentionem & institutum. Unde proverb. *παρῆργον ἔργον ποιῆσαι*, præpostere aliquid agere, de quo vid. Gal. *cap. 1. de R. V. l. A. t. 3.*

Parerma, πάρερμα, significat *affulcimentum*

& *stabilimentum*. Legitur apud Hippocr. 3. *de iis, quæ in medic. t. 10. & 30. Vide Foef. p. 487.*

Paresis, πάρεσις, idem, quod *Paralysis*, de quo vocab. p. a.

Paretheo, παρηθέω, *percolo*, per colum transmitto. Legitur apud Hipp. l. *de dentit. II. 9. ubi Foef. mendum subesse censuit, & pro παρηθῆ παρηθέται legit*. Verum absque ratione. Rectissime enim retinetur *παρηθῆ* activum præsentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifeste docet. Ergo quandoque & bonus dormitat Homerus.

Parexis, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

Parexodos, παρέξοδος, significat *apparatum ad peregrinationem necessarium*, qui simplicior & frugalis esse debet Medico. Hipp. l. *de dec. orn. IX. 1.*

Parietalia ossa, vide *Arcualis*.

Paristhmia, παρισθμία, duplicem habet significationem. Physiologie ita dicuntur *Glandule faucium*, quæ Lat. *Tonsille*, *Amygdale* quoque vocantur, quarum historiam vide in *Anatomicis, præsertim Bartholin. l. 2. c. 11. Vvarthon. Adenograph. c. 22. in qua significatione legitur apud Hipp. l. de Glandul. V. 2. Pathologie vero παρισθμία quoque vocantur illarum glandularum morbi, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ & pituitosæ intumescent, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium resiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hipp. 3. *aph. 26. Adde Foef. p. 488. Dieter. n. 657. Vide Tonsilla*.*

Parla, pro *Perla*, hoc est, *Margarita*, legitur in *Theatr. Chym. Vol. 4. p. 192.*

Parocheteusis, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. l. *de Humor. t. 24. Et verbum παροχέτευειν, derivare, l. 6. Epid. f. II. t. 7. Vide Foef. Oec. p. 489.*

Parodontides, παροδοντίδες, vocantur quibusdam tubercula quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis, ut est apud Cels. l. 6. c. 13. quo tamen loco quidam *παρόδοντες* legendum censent; quod nomen hoc *παροδοντίδες* a nullo Græcorum usurpatum observetur, Gorr. Enimvero non video, quid obster, quo minus & hoc retineri & in usum vocari queat. Meminit & Forest. l. 24. *Obs. 16. Schol.*

Parochoimena, παροχοίμωνα, vocatur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. *de fract. t. 58. Foef. pag. 488.*

Paron, παρόν, vide *Præfens*.

Paronychia, παρονυχία, Latine *Reduvia*, item *Panavitium*, (de quo superius) vocatur abscessus ad radices unguium natus. Meminit

nit Hippocr. l. 2. Epid. f. VI. 52. Æginet. l. 3. c. 81. Est & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dictæ, Gal. l. 8. S. Fac. §. *Paronychia*.

Paropie, παραπίαι, dicuntur anguli minores oculorum, qui ad tempora spectant, Goræus. Scholiastæ Nicandr. παραπίαι vocantur, quia ad aures proclinantur. Lind. Med. Physf. l. 2. c. 10. §. 88.

Paroptesis, παραόπτησις, significat sudoris pro-
vocationem in Laconico sive balneo sicco cum carbonibus ardentibus, sive prunis; q. d. *Adassatio*. Videatur Cœl. Aurel. l. 1. Tard. pass. c. I. p. m. 255.

Paronasis, παραράσις, vocatur imbecillitas aut pravitas quædam visus, Gal. l. 1. de sympt. causf. c. 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, describens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. *Patbol.* l. 5. c. 5. Actionem quoque visus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavasset. de reb. p. n. c. 21. p. m. 43.

Parotis, παρωτίς, generaliter significat omnem abscessum & tumorem glandulas ad aures occupantem & infestantem, Ægin. l. 3. c. 23. Lind. Ex. IV. §. 87. quamvis Gal. restrinxerit ad tumorem dumtaxat inflammatorium in glandulis circa aures, l. 3. de C. M. S. L. c. 2. & alibi. Causa eadem, quæ aliorum tumorum vel inflammationum, videlicet materia sanguinea, vel cruda vel serosa acida, aut coagulativa stagnans in glandulis. Hippocrates sæpissime appellat illos tumores, πύ παρα πύ ωπε, aut παρ' ες, aut παρ' ωπε, interdum addidit επάρματι, cujus loca vide apud Foef. p. 484. seq. Quod vero επάρμα simpliciter idem sit, quod *Parotis*, uti voluit Castellus, erroneum est. Vide *Eparma*.

Paroxysmus, παροξυσμός, exacerbatio, accessio, *invasio* dicitur, estque tempus morbi vehementius, in quo causa morbifica validissime vires suas exerit per symptomata graviora aut copiosiora, & quidem vel periodice, ut in febribus, qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem sese moventibus; vel absque etiam periodo; ubi παροξυσμός coincidere videtur cum statu vel vigore morbi: quemadmodum & verbum παροξύνειται in hac significatione aliquoties accepit Hipp. l. 4. Epid. XI. 17. XXIX. 13. l. de fistul. V. 6. Vide Foef. p. 488. Dieter. n. 658. Aliquando etiam παροξυσμός pro *Crisi* sumitur, quia hæc plerumque in *paroxysmo* vel in statu morbi incidere solet, uti notavit Foef. Ex. 2. aph. 13.

Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte* Chymicis dicitur massa ex auri & argenti g-

qualibus partibus cementata graduata, Rul. Johnson. in Lex. Pars Sylvestris id est exterior. Dom. Leon. art. med. l. 2. §. 1. c. 14. Pars notat similitarem. Locus dissimilarem partem. Duret. ad Holler. de morb. inter. l. 1. c. 1.

Parthenos, παρθένοι, proprie significat virginem. Est vero virgo κατ' ελπίδα illa Sexus fœminini persona, quæ congressum Venereum non est experta, sive quam vir non cognovit, Linden. Ex. VIII. §. 28. Et in hac significatione legitur ap. Hippocr. l. de nat. mul. III. 15. & in lib. de Virgin. morbis, qui morbi simpliciter παρθένοι ibid. inscribuntur, quo titulo specialiter quoque gaudet *chlorosis*, χλωρόσις, Lang. lib. 1. ep. 21. Plura vide infra ad vocabulum *Virgo*.

Particula, μέρος, proprie quidem diminutivum est partis, sed sæpissime indifferenter ponitur pro parte, Galen. l. 2. M. M. c. 8. & alibi.

Particularis, μεριστός, κατά μέρος, opponitur *Universali*, diciturque vel de morbis, qui partem unam alteramve occupant, Dogm. nostr. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 3. p. 148. vel de remediis, quatenus *Catholicis* & *Panaceis* opponuntur, qualia legi possunt in *Theatr. Chym.* Vol. VI. ubi quarq; in Indice. *Tinctura* quoque *Spagyrica*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *Particularia*. Libav. Tom. I. Oper. p. 150. Tom. II. p. 240.

Partitio, μερισμός, communiter idem, quod *Divisio*. Alias nomen quoque fuisse *Exercitii* cuiusdam, quod & *Præparatio* dictum fuit, testatur Gal. l. ad *Tbrasybul.* c. 47. circa fin.

Partus, τίκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali, de quo lege Gal. l. 5. aph. 55. Harvejum de gen. anim. additamento 1. D. D. Maur. Hofmann. *Inst. Anat. Disp.* 12. C. Rejes q. 45. & 90. & alios plures. De partu difficili vide supra in *Dysstocia*. Aliquando *Partus* idem significat, quod *Fœtus* apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuch. existimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, sive embryone, Not. ad *Samonic.* p. 224. sed fallitur, cum exempla multa sint in contrarium.

Parvibibulus, βραχυπότος, βραχύποτος, juxta Gal. com. 3. in 3. Epid. l. 24. Vide supra *Brachypotæ*. Quia vero ibi omissa sunt, quæ ad defensionem illius vocabuli adversus aliorum opiniones faciunt, libuit hic addere. Nimirum Interpretes nonnulli existimantes hoc epitheton non competere phreniticis, statuerunt legendum vel βραχυπότοι, βραχύποται aut βρα-

χρυσόπαιος, quemadmodum ex Gal. com. ad h. l. indicavit. Unde & Foef. partim in not. ad h. l. partim etiam in Oecon. ancipitis redditus est sententiæ: C. Hofm. vero in Notis MS. ad Galeni locum pro autoritate severius primam lectionem reprobandis, posteriorem amplectendam esse statuit. Ex recentioribus Mart. Listerus Exerc. III. de morb. Chronic. p. m. 122. scripsit per βραχυπότους sive parvibibulos intelligi debere hydrophobos, quod parum bibant ob metum liquoris. Verum salva omnium eorum autoritate, cum nullam fonticam rationem videam recedendi a vulgari lectione, βραχυπότοι, nomen omnino retinendum esse existimo. Quod enim phrenitici aliquando etiam parum bibant, ratio satis manifesta, quia propter desirium animus stimulum ad objecta necessaria non sentit furore distractus; quemadmodum facile colligitur ex Coac. text. 98. Casp. Hofmanni ut & Foefii commentum de suspicacitate, quod phrenitici breviter suspicaces sint, est prorsus contra mentem & sensum Coi principis, cum potius ζηλοπότοι quam βραχυπότοι dici deberent ob fervorem etiam spiritibus animalibus communicatum. Listeri vero opinio (quæ etiam olim fuit Cœlii Aureliani. l. 3. acutor. c. 15.) est prorsus a scopo aliena, cum sint diversissimi affectus Phrenitis & Hydrophobia quoad causas & quoad subiectum. Neque vero cuilibet alicui sensum alienum affingere erit integrum vel concessum.

Parviviſcerus, μικρόσπλαγχι, dicitur, cui & parva & prava sunt viscera, Galen. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Parulis, παραλῖς, vocatur inflammatio gingivarum cum vel sine subsequente suppuratione. Quod si excreverit caro luxurians dicitur ὑπαλῖς. Egin. l. 3. c. 26. & l. 6. c. 27. Rhod. ad Scribon. n. 61.

Parus, ἀγιδάλ, nomen aviculæ, cujus variaz dantur species, quarum descriptionem cum usu in cibis & Medicina prolixè tradidit Aldrov. l. 17. Ornith. c. 12. seqq. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 63.

Parvus, μικρός, quid significet, notum est ex aliis Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum paucus de numero exiguo, Lind Ex. VII. §. 26. Parvi morbi opponuntur magnis. Parvus Mundus qui dicitur, vide Microcosmos.

Parvigran, πέρυρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum vel humidum, quod medetur particulæ parvæ adhuc phlegmone consistanti, protinus huic impositum, ubi duritiem a dolore alienam pars affecta acquisierit; quemadmodum etiam, si phlegmonolo affectu

omnino sit libera, Gal. l. 1. C. M. S. L. c. 8. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Castell. Gorr.

Pascuum, πασά, idem, quod pabulum jumentorum & pecudum, cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, norante Gal. l. 8. de Jan. tu. c. 7. Pascere & pasci proprie brutorum est, quamvis & de homine aliquando usurpari possit. Lind. Ex. XII. §. 155. 156.

Pasiphilos, πασίφιλος, nomen Emplastri sicci crustam inducentis, quod constat ex æqualibus portionibus vitrioli, sandarachæ, misyos, & chalcitidis, ex Aetio Gorr. Latine significat omnibus charum.

Pasina, πάσινα, vocatur medicamentum inspersile in modum pulveris aut farinæ. Dicitur & διάπασινα, υγρόπασινα. Vide Cataplasma, Gorr.

Paspaletes, πασπαλέτης, i. e. miliaceus. Epitheton panis e milio confecti. Πάσπαλον enim milium significat, idem, quod μέγρο. Gal. in Ex. vos. Hipp. Foef. p. 489.

Passa, πασσα, ἄκαρπια, Epitheton uværum, ita dictarum sive a pando, sive a patior. Vid. Jul. Alex. l. 10. Sal. c. 14. Diminutivum usitatus est Passula, quarum tres habentur differentie, Zibebæ, Majores & Minores. Sunt vero Uvæ vi caloris vel solaris, vel clibani siccatae, Schroder. l. 4. cl. 1. n. 360. Bruyerin. de re cibar. l. 11. cap. 41. Passa quoque Paracello idem est, quod Panaritium, vel Pandelittum, de quo supra. Πασσαί quoque dicuntur Iridis partes nigrae, quæ oculi pupillæ proximæ sunt.

Passalisco, πασσαλίσκον, vocatur paxillus, h. e. parvus palus. Πάσσαλον enim palum significat. Legitur utrumque apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 2. 6. Foef. d. l.

Passavanticus est epitheton pulveris cujusdam purgantis, cujus descriptio habetur apud Schroder. l. 2. Pharm. c. 77. Fortassis ita dictus videtur a παῦς & ἀνωπνός, i. e. omnes humores expellens & evacuans.

Passer æquivocum est apud Latinos. ἱ. enim est nomen avis, cujus variaz dantur species, inter quas vulgaris salacissima habetur avis; unde & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendatur. Harum avicularum descriptionem & usum in cibis & Medicina vide apud Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 10. seqq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 64. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 1. & 8. & Not. in Gal. l. 7. Meth. Med. c. 6. Ubi Passeres pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Græc. πασίδης. Passeris guttur aciescere valde notavit Helmont. adhuc puer, Et hinc eorum voracitatem deduxit, tr. Imago fer-

ferment impr. n. 26. & calor. effie. non dig. n. 23.
Passeres vivos deplumatos & glandulis circa
 aures, aut sub axillis, aut ad inguina impo-
 sitos allicere venenum pestiferum, & postea
 mori; post mortem vero cremari aut humari
 debere, docet Paracels. *tract. 1. de pestilente.*
Passer est nomen piscis, qui & *Rhombus* ap-
 pellatur, cujus descriptio, differentia, & u-
 sus in cibis legitur apud Aldrov. *l. 2. de pisc.*
cap. 46. 47. Meminit & Jul. Alex. *l. 14. Salubr.*
c. 8. Bruyerin. *l. 19. de re cib. c. 20.* Græc. dicitur
 ψῆρτα.

Passio, παθῶν, παθῶν, generale nomen est,
 omnem motum denotans, qui ab altero in
 alterum fit, sive secundum, sive præter natu-
 ram fiat. Hinc & sensus externi *passiones*
 dicuntur Physicæ. Medicis tamen usitatus ac-
 cipitur de rebus præter naturam, & æquipol-
 let vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo supra
 lit. A. Junge Foef. *Oec. pag. 475. seqq.* Dieter.
n. 642. Lind. *Ex. XII. S. 99.* Helmontius quo-
 que peculiarem tractatum inscripsit: *Passiva*
Deceptio Scholarum Humoristarum, in quo pu-
 gnat contra 4. humores olim receptos. *Passi*
 quidem Arabibus dictas esse *venas Carotidas*,
 sive somnificas, docet C. Rejes *C. El. q. 56.*
n. 17.

Passio bovina, Vermis inter cutem, & car-
 nem totius Corporis, Alfar. *pract. Tract. 31.*
S. 2. cap. 13.

Passula, vide *passia*.

Passularum vocatur forma medicamenti ex
 pulpa passularum coctarum & per setaceum
 trajectarum parati, pertinetque ad Electua-
 ria. Purgantis meminit Libav. *S. A. Ch. l. 8.*
c. 12.

Passum, γλυκὺν, dicitur *Mustum decoctum*, &
 quidem ex uva *passa*. De hoc potu & eius
 differentiis, vide plura apud Linden. *Ex. X.*
S. 91. seqq. Rhod. in *Lex. Scribon.* Tribuitur
 etiam aliis ibidem, v. g. Meconium *passum*,
Lac passum.

Pasta, πάσα, πάση, vocatur edulium, vel
 jusculum farina mixtum, & ita quodammodo
 viscidum. Hefychius exponit per edulium ex
 caseo infuso, simillagine, & sesamo confe-
 ctum. Est & pulmentum ex fœsis legumini-
 bus farina mixtum, Foef. *p. 489.* *Pastam al-*
bam Spagyricam extrahi debere ex Jove &
 Saturno; *rubram* vero ex Venere, Saturno &
 Marte docet Geber. *Theatr. Chym. Vol. I. p.*
165. *Pasta regia* vocantur *Morsuli*, de quibus
 supra *lit. M.*

Pastatum, ἀρτοποιεύς, Lat. etiam *Artocreas*,
 est nomen edulii notum, quod paratur ex omni
 generis alimentis coctioni destinatis peculiari

pasta farinacea inclusis, & undiquaque conte-
 ctis, ita ut illa *pasta* repræsentet ollam, vel
 cacabum, de quo plura legantur apud Jul. A-
 lex. *l. 19. Sal. c. 7.*

Pastillus, proprie idem, quod *Trochiscus*,
 τροχίσκος, item *Rotula*, (quamvis & hic
 differentiam aliquam observaverint recentiores,
 unde de *Rotulis* infra suo loco dicitur) &
 dicitur de forma quadam medicamenti sicca
 solida ex pulveribus, variis liquoribus exce-
 ptis & in formam circularem redactis para-
 tum, Gal. *lib. 5. de C. M. P. G. c. 11. l. 1. de*
Antidot. c. 9. Vide Vveker. *l. 1. Antid. Gen. c.*
43. Spec. l. 2. sect. 40. Schroder. *l. 2. c. 86.* Mo-
 rell. *de Form. Rem. l. 1. f. 3. c. 6.* Aliquando
 tamen & latius acceptum legitur vocabulum
Pastillus, de forma quoque oblonga, ita ut
Turunde & *Glandes* comprehendantur, notante
 Rhodio ad *Scribon. n. 5.* Blancard. etiam ad
Pomum odoriferum, *Pomambra* dictum, retulit
 in *Lexic.* sed qua autoritate, non libuit in-
 quirere

Pastinaca, æquivocum est, & vel plantam
 significat, de qua significatione consulantur
 Botanici, vel animal aquatile venenosum, si-
 ve piscem, & Græce dicitur τροχίλιος θαλάσσιος,
 cujus historiam, veneni vim, & usum in Me-
 dicina tradidit prolixè Aldrov. *l. 3. de pisc. c.*
46. Meminit & Gal. *l. 5. de C. M. P. G. cap.*
2. in fin. & Theatr. Chym. Vol. V. p. 394.

Pastio, *pastus*, νομή, vide *Nome*. *Pastus* al-
 ias idem est, quod ciborum assumptio.

Patella, μύλη, ἐπιγονυτίς, vide *Mola*. Alias
 idem quoque notat, quod *patina*, de quo p.
 p. Rhod. in *Lex. Scribon.* Est & nomen Te-
 stacei univalvis, Gr. λεπὰς δίστι, cujus histori-
 am cum usu vide apud Aldrov. *l. 3. de Te-*
stac. c. 79.

Pater, πατήρ, quid significet proprie, no-
 tum est, videlicet marem, qui genuit pro-
 lem, quamvis Helmont. argutias agat, ne-
 gando, *patrem* esse causam efficientem filii,
 sed saltem seminis, *tr. Cause & initia natur.*
n. 10. Chymici enigmatische attribuerunt hoc
 vocabulum variis rebus, v. g. sulphuri, soli,
 calcinationi, Ruland. in *Lex. Theatr. Chym.*
Vol. 1. pag. 201. *Pater eris* vocatur *Larbason*,
 quia matrix & minera auri, argenti, alio-
 rumque metallorum est. Libav. *Tom. III. O-*
per. p. 14.

Patetos, πατητός, proprie *passus* Latine di-
 citur. Unde εσθουλαί πατηδάται, uvæ *passæ*,
 vocantur. Verum *patetos* etiam vocatur spe-
 cies quædam *palme*, teste Rhod. ad *Scribon.*
plane ad finem. Galen. *l. de cib. bon. & mal.*
succ. c. 4.

Parhema, παρθημα, vide *Passio*.

Parheticus, παρθητικός, est speciale epitheton nervorum quarti paris intra cranium occurrentis, ideo quod totum in musculum oculorum impenditur, & ita verosimile est oculi motum juxta animi passiones & impetus movere. *Vvillis Anat. cerebr. c. 21. fere ad fin.*

Pathognomicus, παθογνωμονικός, epitheton signorum *Diagnosticonum* singulis morbis propriorum & inseparabilium, quamvis Linden. a recepta hac significatione recesserit præter necessitatem. Vide *Diagnosis*. Raro datur signum unicum *Pathognomicum*, sed potius observanda *Pathognomica syndrome*, id est, concursus symptomatum, affectuum p. n. index, Galen. *l. 1. de L. A. c. 1.*

Pathologia, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars ministra cognitioni inserviens, quæ docet & exponit res præter naturam, (videlicet morbum, causam morbificam, & symptomata,) in homine occurrentes. Videantur Institutionistæ passim, ut & *Dogmata nostra Part. II. in princ.* Minus accurate & justo strictius nostro judicio appellatur *Ætiologia*, αιτιολογία.

Pathos, πάθος, vide *Passio*.

Patias, idem quod *squama eris*, vel metallica, Gr. λεπτις. *Rul. & Iohnf.*

Patientia, ὑπομονή, idem, quod *Tolerantia*, ægro adeo necessaria, ut ejus habeatur panoplia & unicum sæpe remedium, quam egregie commendatam lege apud Dieter. *Intr. p. 841.* Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua Lind. *Ex. IIX. 14. 15.* quæ supra humanam naturam, sed qualis in hominem & præsertim Christianum cadit, qua dolores & cruciatus animose tolerat & sustinet, hac spe firmus, ut, quando Deus voluerit, sibi collaturus sit sanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter & vernacule vocantur *Patientes*; quamvis haud raro ipsi etiam Medici debeant esse *Patientes* variis modis. In operationibus Chymicis prolixioribus quoque necessariam esse *patientiam*, constat ex *Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 898.* *Patientia* Musculus qui dicitur, vide supra in vocab. *Levator*.

Patina, λοιπίς, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi potest; item etiam olla. Λοπίδιον parva *patella* vocatur Galen. *c. 1. de artic. 2. 19.*

Pator, id est, *hiatus*, χάσμα, sinus apertus. Dicitur de narium cavitate aperta apud Scribon. *n. 46. 47.* Adde Rhod. *in Lex.*

Patros, πάτρω, vocatur *sordes*, hoc est sudor, cum pulvere mixtus certantium & col-

luctantium in palæstris, qui & ῥήνη vocatur, Æginet. *l. 7. c. 3. §. Rhypos.* Optimum esse mammillarum inflammationibus remedium, vult Oribasius *l. 2. eusebistor. c. 1. tit. ῥήνη*, p. m. 90.

Patrimonium accipitur tropice etiam vulgo pro *Genitalibus* & *Testiculis*, & ita legitur ap. D. Ludovici *Pharm. Dissert. l. p. 517.*

Paterusa dicitur *Morbus Gallicus*, Fallop. *tr. h. r. c. 2.* & est idem, quod *Scabies Indica*, eo quod ex India occidentali Hispanos transportasse credatur, quamvis hoc neget Helmont. *tractat. Tumul. Pest. §. Peregrina lues nova.*

Pauciferus, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophorus*. Opponitur τῷ εὐνοδίῳ. Vide *Oenodes*.

Paucus, ὀλίγος, vide *Oligos*.

Paula, πᾶλλα, nomen Emplastri ad bubones & strumas efficacia, apud Ægin. *lib. 7. c. 17.*

Pauladadum, vel *Pauladada*, est species Terræ sigillatæ nascentis in Italia, quam circumforanei, qui sese jactant ex familia S. Pauli, passim in illis provinciis venalem habent, Dorneus in *Diction.* Vocatur alias *Terra sigillata Melitæa* vel *S. Pauli*. Schrod. *l. 3. c. 2.* Fr. Hofm. *in Clarv. ad h. l.*

Paulatim, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ repente & confertim, Hipp. *2. aph. 81.* Junge Galen. *comm.*

Pavo, πᾶς, significat *Cesso*. Vide *Paufis*.

Pavo, pavus, πᾶς, avis Medica, cujus descriptio cum usu in cibus & Medicina habetur apud Aldrov. *lib. 13. Ornith. c. 1.* Meminit & Galen. *l. 3. de Al. fac. c. 19.* Jul. Alex. *l. 13. Sal. cap. 3.* Add. Schroder. *lib. 5. cl. 2. n. 65.* Bruyerin. *l. 15. de re cib. c. 28.* Ejus Anatomem a Casparo Bartholino Th. fil. observatam vide in *Act. Hafniens. Vol. II. Obs. 114. pag. 288.* *Pavones* clamore prælagire mortem dominorum suorum, scribit Paracels. in *Fragm. Med.* Nuge In operatione Lapidis Philosophici quid ænigmatice dicatur *Pavonis cauda*, vide in *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 355.*

Pavor, φόβος, vel idem significat, quod *Timor*, vide *Mecus*, (vel saltem gradu majori a timore differt) & ita cum terrore coincidit. Vide Jul. Alex. *l. 22. Sal. c. 3.* Rolsink. *O. & M. M. Sp. l. 2. sect. 3. c. 105.* Sæpe causa efficiens Epilepsię, notante Helmont. *tr. A. sede an. ad morb. n. 15.* Aliquando *Pavor* idem, quod *scabies*, *prurigo*. Et *pavidum* idem, quod *squamosum*. Keuchen. *ad Sammon. p. 111.*

Pauper, πένης, *Paupertas*, πενία, quid significant, ex aliis notum est Lexicis. Dicitur de

is, qui destituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque consideratio *Pauperum* ad Medicinam, quatenus vel sunt subjectum sanitatis, cum teste Luciano sæpe eorum conditio vivendi sit optima & tranquillissima, quia graves morbi illos non facile invadunt, Dieter. *Iatr. p. 179.* Vel etiam si quando ægrent, quod Medici non debeant sese subtrahere ab eorum curatione, ad exemplum Hippocratis, notante Gal. *l. quod opt. Medicus & c. nec sumptuosa, sed euporista ordinare remedia, lib. 3. de C. M. P. G. cap. 2.* Chymicos non debere esse *pauperes*, cum Ars hæc inimica sit *pauperibus*, expresse docet Joh. Isaac. *Oper. Miner. c. 13. in Theatr. Chym. Vol. III. p. 313.* Hinc haud dubie ortum proverbium Italicum: Non ti fidare all' Alchimista povero, e Medico ammalato. Utinam hoc observarent Magnates!

Pausis, παύσις, dicitur *cessatio*, *remissio*, a παύω, cesso, remitto, vel cessare facio, sedeo, uti patet ex 2. *aphor. 2. & 4. aph. 15.* Adde Diet. n. 661. Nomen vero παύσις legitur apud Hipp. *l. 7. Epid. VII. 7.* Plura vide apud Foef. *p. 489. seq.*

Peccatum, αἰμαρτία, αἰμαρτημα. Vide *Delictum*, *Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχέδων, idem, quod *Perineum*, περینهον, sive τῶν, hoc est, interstitium inter anum & scrotum. Erotian. *Onom. p. 94. b.* Foef. *p. 505.*

Pechyagra, πηχυάγρα, dici potest ex mente Paræi Arthritidis species cubitum occupantis, *l. 17. Chir. c. 1.*

Pechys, πῆχυς. Vide *Cubitus*.

Pechyrybe, πηχυρύβη, epitheton *Scorbuti* apud Forest. *l. 20. Obs. II. in Schol.*

Pecten, πτερίς, vide *Cteis*. Quibus addi potest, quod *Pecten* etiam sit nomen piscis apud Romanos, cujus historiam cum usu tradidit Aldr. *l. 2. de pisc. c. 27. Pectines*, intervalla. Lineæ secundum longitudinem, in arborum materia, per quas findi possunt. Dodon. *Pemp. 1. l. 1. c. 1. hist. Stirp.*

Pectineus Riolano dicitur Musculus ad osium pubis commissuram prope cartilagineum ortus, alias *Lividus* dictus, & videtur esse *pars Tricipitis*. Barthol. *l. 4. An. c. II. p. 580.*

Pectinatio, πτερισμός, dicitur purgatio capitis & capillorum pectine facta, cujus utilitatem Medicam laudat Rolsink. *O. & M. M. l. 4. Sect. 10. Parr. 3. c. 2.*

Pectoralis, σηθικός, πεισισηθικός, dicitur Musculus, qui totum fere pectus occupat. Bartholin. *l. 4. Anat. c. 2. pag. 459.* *Pectorale* pertinet ad vestitum, quo pectus ab aeris inju-

ria munitur.

Pectus, πηχτός, concretus, congelatus, vel condensatus. Ita πηχτώ γάλα, lac concretum. Gorr. vide *Concretio*.

Pectunculus est nomen piscium testaceorum navibus ex India orientali redeuntibus infinito numero adherentium, quoad collum quidem potissimum avibus Barnules dictis aliquatenus similibus, qui tamen vera non tales sunt, quemadmodum ex Anatomia utrorumque hoc patescit, docente hoc D. Carolo Leigh in *Historia Naturali Lancastriae, Cestriae & Jugorum Dabriae*, *l. 1. c. 10. Vid. Erudit. Lips. A. 1701. m. Novemb. pag. 514.*

Pectus, σηθός, variis gaudet significationibus. Communiter & late notat totam *anteriorem thoracis*, sive *medii ventris partem*, in qua significatione legitur apud Hipp. *3. aphor. 5. 23. & 5. aphor. 24.* Strictè pro *Sterno* sumitur, hoc est, media pectoris parte jugulo subjecta, cui costæ annectuntur, Galen. *Introduct. c. 10.* ad quam significationem referunt Interpp. locum Hipp. *1. de artic. t. 68.* Porro & notare videtur σηθός, sive *pectus* ipsum *orificium ventriculi*, quod sub cartilagine mucronata delitescit, idque probari potest ex Hipp. *Coac. t. 43. lib. 1. Epid. agr. 14. & lib. 2. f. VI. 29.* Tropica quoque significatio habetur, quod *pedion*, sive planta pedis ab Hippocr. vocatur σηθός ποδός, *pectus pedis*, *3. de artic. t. 92.* & *vola manus*, σηθός χειρός, *pectus manus*, *l. de Venis XII. 12.* Vide Foef. *p. 586. 587.* Dieter. *n. 789.* *Musculus pectoralis* qui dicatur, vide in *Anatomicis & Bartholin. l. 4. cap. 2. Anatom. Pectoralia medicamenta* vocantur quæ & *Thoracica* dicuntur, de quibus passim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, est *Tartarus*. Ruland. & Johnson. in *Lex.*

Pedestris, πετός, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo describitur animal *pedestre* *l. 1. de diff. puls. c. 5. in fin. & alibi.*

Pedethmos, πηθηθμός, dicitur *saltus*, *pulsus* venarum, vel potius arteriarum apud Hipp. *l. 7. Epid. XXI. 21.* Foef. *n. 504.*

Pediasmos, πηδιασμός, dicitur quasi *campestris* species *Myrrhe* præpinguis, quæ expressa stacte emittitur. Gorr. ex *Diosc. l. 1. c. 77.*

Pediculatio, idem, quod *Phtiriasis*, seu *morbus pedicularis*. Vvalther. *S. M. p. 1255.* Heurn. *de morb. c. 6.*

Pediculus, φθῆρ, nomen notissimum insecti morfu suo molesti satis hominibus & brutis, quod ex suorum pravorum copia generari docet

docet Gal. l. 11. de S. F. &c. Caro viperæ .
Pediculorum vero historiam cum usu & noxa
 descriptam, vide apud Aldrov. de Insect. l. 5.
 c. 4. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 11. Devorare *pedicu-*
los adversus Ictherum uti fordidum, ita & va-
 num esse remedium, docuit experientia. Mor-
bus pedicularis, Græce *φθαγιμσις*, vocatur,
 estque plerumque comes scabiei humidæ, ex
 cuius materia acervatim pediculi generantur.
 Peculiaris vero species *morbi pedicularis* ha-
 betur, quando in palpebris, & sub axillis,
 ut & in pube gignuntur cuti arctissime infixi
 pediculi plani & latiores, Italis *piatole* di-
 cti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptio-
 rum, vide C. Rejes C. El. g. 36. *Pediculi* quo-
 que dicuntur summitates scoporum, quibus
 appendent acini, Græce *πέισματι τέλματι*.
 Linden. Ex. X. §. 192.

Pedion, *πέδιον*, dicitur *planta pedis*, inter
 tarsum & digitos sita. Vocatur & *πέλμα*,
planum pedis. Galen. l. 3. de V. P. c. 5. &
 c. 1. Casp. Hofmann. in Comm. ad Gal. LL.
 de V. P. n. 109. vocat *Metatarsum*. Barthol.
 vero *Pedium* dicit esse *Tarsum*, libell. 4. An.
 c. 21. Vocatur & *πέζα*.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*, est species
 balnei particularis, nimirum demersio pedum
 intra aquam, calidam vel frigidam, de cuius
 usu, præsertim calido, videatur Laur. Bellin.
 in Opusc. Medic. tr. de sanguinis missione,
 pag. 153.

Peditus, *πορδὴ*, idem, quod *Crepitus*. Vide
 supra lit. CR. Vide Helmont. tract. de flatib.
 n. 36. & 50.

Pedora vocatur *sordes oculorum*, *aurium* &
pedum. Keuch. ad Sammon. p. 241.

Pedunculus, idem, quod *Pediculus*, *φθερό*.

Peganeleon, *πηγιέλαιον*, h. e. *oleum ruta-*
ceum, Non. de P. M. C. c. 29. p. m. 34.

Peganevon, *πηγινηρόν*, vocatur *Emplastrum*
rutaceum, cuius tres descriptiones habentur,
 una apud Ægin. l. 7. & duæ apud Aet. no-
 tante Gorr.

Pege, *πηγή*, significat *fontem*. Alias *πηγαί*
 quoque vocantur *oculorum anguli minores*,
 qui sunt ad nasum, quos etiam alio nomine
λαίτηρες appellant. Gorr. Lind. Med. Physiol.
 l. 2. c. 10. §. 88.

Pegerius, id est, *peregrinus*, hoc est, *Mer-*
curius. Rul. & Iohnf.

Peina, *πένη*, idem, quod *λιμός*, *famem* si-
 gnificat. Vide *Fames*, a verbo *πεινώ*, esu-
 rio. Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 28.

Peira, *πίρα*, idem, quod *ἐμπειρία*, *Expe-*
riencia. Vide *Empeiria*.

Peitbomenos, *πειθήμενος*, *obsequens*. Dicitur

de odoribus, in corporis usum facile cedenti-
 bus & reficientibus. Hipp. l. 6. Epid. f.
 VIII. t. 14.

Pelada, species *Capillorum destituti*, præ-
 fertim e morbo Gallico provenienti. Forest.
 l. 8. Obs. 2. Schol.

Pelagios, *πελάγιος*, idem, quod *Θαλάσσιος*,
marinus. Epitheton piscium, qui ad mare
 profundum secedunt, Galen. lib. 3. de Al.
 Fac. c. 26. 27.

Pelamys, *πελαμύς*, nomen piscis pelagii
 non squamosi, carnis duræ, interdum generi-
 cum, varias species comprehendens, inter-
 dum speciale, pro illo pisce, qui e Ponto
 affertur, sumtum, Gal. d. l. c. 31. Aldrov.
 l. 3. de pisc. c. 18. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9.
 circa fin. Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarium, *πηλάριον*, vocatur *Collyrium* quod-
 dam *μονοήμερον*, a *πηλός*, *lutum*, ita dictum
 ex ipsa compositionis forma, quasi *lutosum*.
 Unde & *τρογάδες*, *feculentum*, vocatur. De-
 scriptio habetur apud Aerium, notante Gor-
 ræo & Ægin. l. 7. c. 16. Est & apud eun-
 dem nomen *Emplastri* ex scoria argenti, a-
 lias *διὰ ἑλκυσματος* dicti, d. l. c. 17.

Pelas, *πέλας*, *prope*, *proximus*. Hinc Su-
 perlativ. adverb. *πελασάτως*, *proxime*, legitur
 apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCI. 56. Et
 verbum *πελάζω*, *appropinquo*, d. l. LL. 9.

Pelecanus, *πελεκάν*, æquivocum est. Proprie
 significat avem, quæ alias *Onocrotalos* dicitur,
 de quo vocabulo supra in ON. Tropice primo
 notat instrumentum Chirurgicum dentibus ex-
 trahendis destinatum, ob extremitatem incur-
 vatam instar rostri *Pelecani*; cuius descriptio-
 nem vide apud Patæum l. 16. Chirurg. c. 27.

Chymistis deinde dicitur *Pelecanus* vas quod-
 dam circulatorium a figura *Pelecani* rostro pe-
 ctus suam fodientis nuncupatum, amplo ven-
 tre sensim in angustius collum vergente, quod
 retortum & curvatum os rursus in ventrem
 immittit. Hoc vas in fundo canalem, per
 quem liquor infunditur, habet, qui, liquore
 infuso, Hermetico sigillo occluditur, & calo-
 re admovetur. Rul. & Iohnf. Hinc *Pelecana-*
zio dicitur Chymicis circulatio per *Pelecanum*,
 notante Beguino in Tyrocin. Chym.

Peliades, *πυλιάδης*, epitheton serpentis, cu-
 jus virus recenset ex Aetio Forest. l. 30. Ob-
 serv. ult.

Pelicide, id est *mel coctum*, *pelude*. Rul.
 & Iohnf. in Lex.

Pelicos, *πυλικός*, idem, quod *ποσός*, *quan-*
tus. Dicitur de quantitate morborum. Gal.
 l. 1. de diff. morb. c. 8.

Pelidnos, *πυλιδός*, vide *Lividus*.

Pelioma, πελιωμα, dicitur pars fugillata livida, ad differentiam μελάστιγματος. Forest. l. 5. *Chir. Obs.* 9. *Sebol.*

Pellacia, idem, quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hofmann. lib. 3. *Apolog. pro Galeno Part. II. c. 59.* ubi simul recte reprobatur Massariam, qui Pelaptiam apud Lucretium legit, lib. 3. *Med. Pract.* c. 8.

Pellicula, idem, quod *Membrana*, *Tunica*, χριάν, δυνί. Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 2. in princ. Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem, quod *Corium*, δέρμα, præprimis cutem animalium pilis, vel lana adhuc constantem significat. Hinc *Pellis lanata*, apud Scribon. n. 80. *Pellis canina*, n. 161. *Pelless manicata*, χειρῶδες, alias *Manicia* dictæ, manus involucria ex pellibus facta leguntur. *Pellibus* animalium si quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulata, an sponte mortua sint, recte scribit Mercurial. l. 1. V. L. c. 25.

Pellos, πέλος, & πελός, idem, quod πέλιος, aut πελιδνός, *Lividus*, subfulvus, Gorr. n. def.

Pellucidus, διαφανής, Vide *Diaphanes*.

Pelma, πέλμα, 1. significat plantam pedis, & ita idem, quod *pedior*. Vide *Pedion*. 2. Πέλμα vocatur *solea* ex corio, aut alia materia parata, solis pedum applicanda. Hipp. in *Mochl.* XIX. 7. Alibi dicitur ἰχνος, 4. de art. t. 9. Vid. *Ichnos*. Denique πέλματι vocantur *pediculi pomorum*. Lind. Ex. X. §. 192.

Pelobatis, πελοβάτης, ἢ πελοπάτης. Vide *Lutigradus*.

Pelor, *Pelovogastor*, πέλωρ, πελορογάστωρ, dicitur, cui magnus est venter, Lind. Ex. XI. §. 138. Πέλωρ aut πέλωρος magnum significat.

Peloris, πελωρίς, vocatur species *Conchæ*, vel *Chama major*, ostreis, quæ in stagnis ac paludibus reperiuntur, fere similis, cujus caro dura & multi alimenti, notante Rhodio ad Scrib. n. 104. Descripsit etiam Aldrovandus sub nomine *Chama Peloridis* l. 3. *Exang.* c. 63.

Peltalis, vide *Cartilago*, *Scutiformis*.

Pelvis, χόανα, πύελος. Vide *Ghoana*, *Pyelotus*. Præterea quæ in prioribus binis editionibus omissa, merito addere operæ pretium est, quod quibusdam Anatomicis & Chirurgis, imprimis e novissimis D. Henrico a Deventer in suo *Lumine Novo pro Obstetricantibus*, *Pelvis* dicitur spatium illud totum, quod occupat uterus præsertim *Gravidarum*, & circumscribitur ossibus *Ilium*, *Coxendicis*, *Pubis* & osse sacro, quemadmodum accurate & prolixè descripsit c. III. p. m. 14. seqq. Cujus spatii capacitas si recte se habuerit, ad partus faci-

litem multum conferre, ita e contrario, si justo angustior aut major, aut nimis plana fuerit, diversa incommoda inde circa partum exoriri posse obstetricibus scitu necessaria, pro data occasione sese accommodare rite queant, fideliter proposuit c. XXVII. p. 111. seqq.

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. lib. 1. ep. 56.

Pempelos, πέμπελος, dicitur *senex*, qui ad tertiam senectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem, ita dictus a πέμπω, mitto, quasi mox ad manes ablegandus. Gal. l. 5. de san. tu. c. 12. fi.

Pemphingodes, πεμφριγγάδης, epitheton certe febris, quæ *flatulenta*, spiritulosa, inflata, dicitur, in qua per cutem aereum effluviū exhalare sentimus, Hipp. l. 6. *Epid.* f. E. t. 29. Galen. in *Com.* quamvis alii aliter explicant, dicentes, eam notare febre, in qua propter ichoris maligni & febrilioris copiam pustulæ ferventes, cum in ore, tum in habitu corporis erumpunt. Foef. p. 492. Gorr. Est species febris synochi non putris vehementioris. Casp. Rejes C. El. q. 68. n. 7. Πέμφριγγος vocab. multæ significationis esse, docuit Galen. dist. loc. *Pemphinx* dicitur etiam malum cum exanthematibus sive pustulis similibus, qui a motu cimicum aut urticarum percussione inducuntur &c. teste Vit. Riedlin. *Obs. Medicæ Cent. I. Obs.* 46. p. 107.

Pemplos, πέμπελος, idem, quod πέμπελος, *senex capularis*, decrepitus, *Acheranticus*, *P. Zacchias* *Quest. Medicæ-Legal.* h. 1. tit. 1. q. 9. n. 24.

Pempricos, πεμπρικος, *quintanus*. Epitheton febris intermittens, quinto quoque die accessionem repetentis. An detur nonnulli dubitant. Galen. negat, se vidisse l. de typh. vel circuitibus. Gorræus vero testatur, se vidisse. Nobis videtur res valde incerta & dubia, ob facilem lapsum in observatione temporum. Casp. Hofmann. ad tertianam refert, in qua una dies est sine accessione. *Apolog. pro Gal.* l. 3. c. 298.

Penates dicuntur fabulosi spiritus ignis elementis & cæli, penetrales, penes nos nati, penuarii; *larys Hercii*, *Ephestii*, *Etesii*, *Melichii*, *Dorn. Rul.* & *Iohnf.* e *Paracelsi.* t. 2. de *Pestil.*

Penes, πένες, vide *Pauper*.

Penetrans, περιωπιτικός, διαπεπτικός, εφρατικός, dicitur de virtute medicamentorum ad interiora transeunte. Gal. h. 3. de C. M. P. G. c. 3.

Penetratio, alias *Chymicis* idem est, ac *submersio*. Rul. & Iohnf.

Penicillus, Peniculus, περιχῆ, ἰάνης, quid significet, ex aliis quoque Lexicis constat. Refertur saltem inter instrumenta quoque Medica & praesertim Chirurgica, quatenus laesis partibus induitur, aut applicatur. *Penicilla* idem, quod *Turunda*. Lang. l. 3. ep. 5. Forest. l. 6. *Chirurg. Observ.* 14. Schol. Keuchen. ad *Sammon.* p. 252.

Penidium est epitheton *Sacchari* clarificati, purificati & in bacillos redacti, ejus parandi modum vide apud Schroder. *libr.* 4. cl. 4. n. 400.

Penis, κωλός, ἕμμα, idem, quod *Coles*, *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf. l. de *part. genit. Part.* I. c. 42. *segg.* pluribus. *Penis muliebris* vocatur *Clitoris*. Vide *Clitoris*. *Glandula quoque pinealis* in cerebro a quibusdam *Penis cerebri* vocatur, Barthol. l. 3. *Anat.* c. 6.

Penna, κιάλα, Vide *Calamos*. *Pteron*. *Pennarum* monstruosam concretionem intus reptantem in anser, vide in *Ephem. N. Cur. A.* II. O. 80. *Pennam marinam* ex Plinio describam & delineatam vide apud *Paræum Chir.* l. 4. c. 21.

Penfilis, epitheton *Verrucæ*, quæ Græce ἀκροχορδαί dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentacula, πεντακτυ, sunt signa, sigilla, & delineamenta admirandis & incognitis aliquando literis characteribus implicata, quæ collo appensa creduntur a malignis spiritibus & fascino quovis praeservare. Sed & ipsa inter diabolicas praestigias amandanda.

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujusdam, ita disti a quinque rebus, quibus constat, puta styrace, mastiche, cera, opoballamo, (Æginet. opopance) & unguento nardino. Describitur apud *Aetium* l. 12. c. 44. citante Gorr. & Æginet. l. 7. c. 18.

Pentapharmacion, πενταφάρμακον, proprie significat medicamentum constans quinque rebus. Verum nomen hoc inditum quoque alimentis, quali usum esse Imperatorem *Adrianum* & reperisse *Ælium*, fuisseque fumen, pavonem, pernam, crustulatam & aprugnam, notavit *Rhod. ad Scribon.* n. 211. quemadmodum πενταφάρμακον fuit de fumine, fasiano, perna & crustulo. *Ibid.*

Pentatheton, πεντάθετον, *Emplastri* nomen ad collisa, vibices flagellorum & cutem excoriatam, *Aetius* l. 15. c. 75. Gorr.

Pentathlos, πενταθλος, vocabatur olim is, qui quinque generibus certaminum valebat. *Dieter. Iatr.* p. 103.

Penuria, idem quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

Pepedeumenes, πεπεδευμένος, proprie olim

dicebatur puer institutus in linguis & artibus. *Casp. Hofmann. Comm. in Galen. LL. de V. P. num.* 9. Communiter significat omnem *Eruditum*.

Pepansis, πέπανσις, idem, quod πεπασμός, *Maturatio*.

Pepasmos, πεπασμός, vide *Coctio*. *Maturatio*.

Pepegos, πεπηγός, fixus, immotus, *compaetus*. Usurpavit *Hippocr.* de corporibus, *lib. de sal. diet. & de oculis* l. 1. sect. 2. *Proverb.* r. 11. *Foef.* p. 493.

Pepيروس, πεπευός, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Usurpatur de morbis ab *Hipp.* 2. de *R. V. I. A.* r. 40. & 42. de sputo l. 2. *Epid. Sect.* III. 57.

Pepiesmenos, πεπισμένος, pressus, hoc est vexatus. Dicitur de agris siti oppressis ad potum interdictum. *Hippocrat. lib.* 4. *Epid.* XXXI. 4.

Pepon, πέπων, coctum, maturum significat, a πέπω. Vide *Dieter.* n. 668. Est etiam nomen fructus, de quo consulatur *Botanici*.

Peponatos, πεπινωτός, smegma dicitur, ad faciei nigritiem conferens, cujus meminit *Ægin.* l. 3. c. 25. & l. 7. c. 13. Vide *Gorr.*

Pepsis, πέψις. Vide *Coctio*.

Pepticos, πεπτικός, *Concoquens*. Dicitur cum de facultate naturali alimenta in substantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tum de Medicamentis, qua *Stomachicis* ventriculi officium promoventibus, qua *Maturantibus* & *Suppurationem* promoventibus. *Gorr.*

Pepyromenos, πεπυρωμένος. Vide *Torrefactus*.

Peracutus, κηρύκος. Vide *Acutus*. *Catoxys*.

Perambulans *Paracello* vocatur amans peregrinationum, & qui per itinera experientiam & firmam notitiam sibi acquirat, & hoc recte a Medico perfecto requirit aliquoties in scriptis suis, v. g. in *Defens.* 4. in prologo de *herb. virtut. in Chirurgicis scriptis*.

Peras, πέρας, vide *Terminus*.

Perca, Græce πέρι, περῖς, nomen piscis, & quidem duum generum. Alia enim est *Perca marina*, ceu major, cujus historiam cum usu tradidit *Aldrov.* l. 1. de *pisc.* c. 9. Meminit & *Jul. Alex.* l. 14. *Sal.* c. 3. *fin.* Alia est *Perca fluviatilis* minor, cujus descriptionem cum usu in eibis & Medicina, vide apud *Aldrov.* l. 5. de *pisc.* c. 34. *Jul. Alex.* l. 15. c. 6. *Schroder.* l. 5. cl. 3. n. 86. Quid *Perca Aufoniæ* sit, dubitat *Lind.* *Ex.* XI. §. 227. *segg.*

Percipiolum, est Medicamentum ad morbum comprobatum. *Dorn. in Dict. Parac.*

Percnopteros, περνωπτερος, vocatur *Aquilorum* spe-

species ob deformitatem omnium vilissima, cujus historiam cum usu tradidit Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 10.

Percnos, περινοῦς, nigrum significat apud Hipp. l. de c. vuln. XXVI. 2. exponente Erotiano & Foef. p. 502. Est etiam nomen aquilæ apud Aldrovand. d. 1.

Percolatio, ῥησις, idem, quod *Colatio*. De quo supra in co.

Perconsensum. Vide *Consensus*.

Percribratus, vide *Cribratorium*.

Percussio, πλῆξις, a πλήττω, *Percutio*, idem, quod *Percussio*. Accipitur proprie & tropice. Vide Dieter. Iatr. p. 198.

Percuro, præter communem significationem, etiam denotat membrorum fotum & frictionem levem, teste Keuch. ad *Sammon*. p. 112.

Percussio, πλῆξις, quid proprie significet, notum est ex aliis quoque Lexicis. Spectat vero ad Medicos, vel sub respectu causæ alicujus externæ violentæ: unde *Percussi*, βλητοί, item πεπληγότες vocantur, in quibus fibrarum in partibus membranosis & musculosis continuitas quadantenus solvitur & turbatur; imo & ossis, dum percussio gibbositatem inferens legitur apud For. l. 29. *Obs.* 23. in *Schol.* De percussione temporum lethali legatur observatio apud Bonet. *Medic. Septentr.* in l. 1. *Sect.* 3. cap. 20. p. 56. Vel sub respectu remedii Chirurgici, quando v. gr. membra extenuata ad restorationem ferulis *percutiuntur*. Gal. l. 14. *M. M.* c. 16.

Perdesis, πέδησις, idem, quod ποδῆ, *Crepitus ventris*. Hipp. 2. *progn.* t. 24. & *Coac.* 495. Vide *Crepitus*.

Perdotum, Paracelso vocantur *Sisari radices*, vel aliud raparum lutearum genus, de *ulc.* & *apostem.* c. 57.

Perditio, φθορά, vide *Abortus*, *Phthora*.

Perdix, περίξ, περδική, nomen avis inter delicias ciborum relatæ salacissimæ, & vivacissimæ, cujus descriptio habetur cum usu in cibis & Medicina apud Aldrov. l. 13. *Ornith.* c. 17. *seqq.* Jung. *Jul. Alex.* l. 13. *Sal.* c. 6. *Bruyerin.* de re *cibar.* l. 15. c. 32. *Schrod.* l. 5. *cl.* 2. *ca.* 66. *Perdicum ova* in cibo sumpta pocula amatoria vocavit Kiramides apud C. Rejes C. *El. quest.* 29. n. 26.

Perdonium, vocatur Paracelso *vinum medicatum* ex herbis, d. l. *Dorn.* in *Diction.*

Perduco præter vulgarem significationem omnibus notam idem notat, quo *Ebibō*, notante Rhod. ad *Scribon.* n. 135. & *Keuchen.* ad *Sammonic.* pag. 104.

Perenda, vide *Zenda*.

Perennis ponitur aliquando pro *continuo*. Ita *Febris tertiana perennis* legitur apud Joh. Steph. in *Paraphr. super Avic. lib. 4. fen. c. 39.* p. 268.

Pereo, ἀπόλωμαι, dicitur de iis, qui proximi sunt morti, & eunt in declivi umbrae mortis. Dieter. n. 83. Lind. *E. VI.* §. 53.

Pereterion, περιήριον, vocatur trepanum, vel *terebellum rectum & acutum*. Gal. in *Exeg. voc.* Hipp. Junge *Foef.* p. 494.

Perfectio, *Perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaque re, sive secundum, sive præter naturam, cui nihil deest virtutis, Gal. l. 5. de *Hipp.* & *Pl. decr. cap. 5.* & l. de *marasm.* c. 4. *Perfectum minus* Spagyricis dicitur Lapis albus terminatus tribus coloribus duntaxat etiam ad oculum apparentibus, ex quibus componitur. *Perfectum majus* est ultima perfectio in opere majore, & quatuor componitur, constatque coloribus. De utroque vide plura in *Theatr. Chym.* Vol. I. p. 423. *seq.* 447. A perfectis ad imperfecta non licet argumentari, nec contra. Casp. Hofm. *Com. ad Gal. LL. de V.* P. num. 531.

Perflatus, ἀγπιοῦς, idem, quod *Perspiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes Musculi dicuntur Anatomicis *Digiti flexentes* tertio internodio inserti per fissuram tendinum Perforatorum. Dicuntur & *Profundi*, quia substernuntur Perforatis. Barthol. l. 4. *Anat. c. 9.* p. 577.

Perforati sunt Musculi digitos flexentes, qui secundo internodio inferuntur, habentes in tendine rimam, sive fissuram, Bartholin. d. l. pag. 576.

Perforatio, παρακέντησις, accipitur late, & strictè. Late pro omni operatione chirurgica, qua divisio fit in aliquam cavitatem insignem. Vide *Paracentesis*. Ita & *perforatum* cribrum, *perforata* nucis, ollæ, leguntur apud Scribon. Vide *Lexic.* Rhod. Ita quoque fetaceum in nucha paratum vocatur *Perforatio*, Forest. l. 10. *Obs.* 130. *Schol.* Imo & præternaturales ossium erosiones *perforatorum ossium* nomine veniunt apud Hildan. de *ich.* & *mel.* c. 29. Strictè *Perforatio* dicitur apud Gal. οὐροτομῆς, operatio chirurgica, vel anatomica, quæ in spaciosam thoracis & pulmonis sedem penetrat, l. 7. *Anat. admin.* c. 14.

Perfrictio, περιψυξις, idem, quod κατάψυξις. Vide *Cataplyxis*. Dicitur & *Perfrigeratio*. Scrib. n. 57. 268. Legitur apud Anton. Musam l. de *Veronica* n. 35. ubi Gabr. Humelbergius *com. ad h. l.* p. 36. explicat per algores & frigora.

Perfrigeratio, περιψυξις, κατάψυξις. Vide *Perfrictio*.

Perfrigidum, περιψυχρον, dicitur *intense frigidum*, quod velut gelu obrigit & immobile fit. Linden. Ex. IIX. §. 48.

Perfumator, idem, quod *Unguentarius*, μυσεδός, μυρωποιός. Rhod. ad Scribon. num. 66.

Perfuso, περιχυστός. Vide *Catachysis*.

Parietesis, περιήμεσις, vide *Precisio*.

Periamma, periapton, περιάμμα, περιεπτον. Vide *Amuleta*.

Periblepsis, περιβλεψις, *circumspectionem* significat, quales sunt phreneticorum & delirantium instabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hippocrat. lib. 7. Epid. X. 20. Dicitur & περιβλεψις, d. l. V. 27. Vide Foef. pag. 494.

Peribole, περιβολή, duplici gaudet significatione. Primum significat *vestitum* & cultum exteriorem corporis, Latine *Amiculus* dictum, Hippocr. l. de dec. orn. II. 9. In qua significatione & *Pericardion* Hippocr. dicitur περιβολή, quasi *Amiculum*, l. de Corda IV. 3. 16. & Thorax pulmonis, pulmo cordis, dicitur περιβολή, C. Hofmann. com. ad Gal. LL. de V. P. num. 322. 338. Deinde περιβολή vocatur *morbificæ materie excretio per habitum*, sive *ambitum* corporis, sive per exanthemata, papulas, vel alia corporis cutanea vitia. Hippocr. l. 1. Epid. sect. 2. t. 38. Quamvis nonnulli legant εκκρίματος l. 2. Epid. f. 1. 51. Foef. d. l.

* *Peribrosis*, περιβρώσις, oculi ulcus in angulo oculi cum pruritu vix ferendo conjunctum. V. Allen. art. 1076. syn. univ. med. pr.

Pericaes, περικαίσις, dicitur, qui *circumcirca ardorem* in toto corpore sentit, v. gr. in febribus ardentibus, Hippocr. 1. Porrb. f. 3. t. 10. Coac. t. 158. l. 6. Epid. f. 1. t. 29. Adde Foef. pag. 496. Dicitur & de utero plus æquo calido & sicco, 5. aphor. 62. Adde Dieter. num. 672.

Pericalypto, περικαλύπτω, *circumtego*, undique obvolvo, Hippocrat. 5. aphor. 59. Diet. num. 673.

Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis involutum*, sive *αμρίσιμα*, estque *membrana* ratione substantiæ, *tunica* ratione usus, Gal. l. 7. de An. adm. cap. 2. Adde lib. 6. de V. P. c. 16. Dicitur & *Capsula Cordis*, *Theca*, *Domicilium*, in cujus medio cor est suspensum. Unde & eodem modo, quo cor ipsum in quandam Coni speciem & acutiem desinat, ossi pectoris annexum. Hujus historiam vide apud Barthol. lib. 2. Anat. c. 5. pag. 349. seqq. Liqueor in illo contentus unde ortum

suum habeat, variæ variorum sunt opiniones, quas etiam recenset Barthol. d. l. cujus sententiæ & nos subscribimus. Jungatur & D. D. Hofmann. Jun. Dissert. Anat. in Horn. pag. 122.

Pericarpium, περικάρπιον, vocatur id, quod fructum, vel semen ambit, estque in quibusdam, v. gr. pomis, pyris, & aliis edule; in aliis vero, v. gr. nucibus, castaneis, non est edule. Jul. Alexand. not. ad Gal. l. 1. de Antid. circa finem. *Pericarpia* quoque vocari medicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ alias *Epicarpia* dicuntur, (de quo vocabulo supra) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Parologici Rob. Boyle, t. 4. p. m. 20.

Perichareia, περιχαίρειν, dicitur *subitum & vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ est subitus timor. Ex amborum affectuum occasione, scimus, quosdam interiisse. Gal. l. 12. M. M. c. 5. Vide Chava, Gaudium. Latinitati quoque donatum aliquoties usurpavit Sanctorius in sua *Statica Medicina* præsertim sect. VII. Aph. 1. 22. significatque lætitiæ, & opponitur Mœstitiæ *Pericharia*.

Pericholos, περιχολος, dicitur vel *valde biliosus*, vel *circumcirca biliosus*. Usurpari potest cum de homine, tum de excrementis. Hipp. 1. Porrb. f. 2. t. 18. Gal. in comment. ad h. l. Foef. pag. 502.

Perichrasis, περιχρίσις, dicitur medicamentum liquidius, quo pars affecta *circumliniri* debet. Diosc. l. 1. cap. 97. & 131. Scribon. num. 29. Rhod. in not. ad h. l.

Perichroos, περιχρως, contracte περιχρως, *valde coloratum*, vel *circumcirca coloratum* significat, & sumitur pro περιχολος. Gal. d. l. ad Hipp.

Perichyda, περιχυδα, adverbium Hippocrati significans *humore circumfuso*, aut *undequaque affuso*, lib. de Affect. XLV. 15. Foef. d. l.

Perichysis, περιχυσις, significat *circumfusionem* vel *obfusionem*. Cel. D. D. Vvedelius usurpavit de transpiratione & de aere corpus nostrum ambiente, cum in *Theoremata Medic. part. IV. sect. 2. cap. 12. tum in Patholog. Dogm. sect. 2. cap. 9. pag. 294*. An hoc fortassis ex propria fecit autoritate, cum in nullo Lexico Græco reperire nihil licuerit, ut taceam significationem hancce valde esse impropiam.

Periclastis, περικλάσις, dicitur *fractura*, cum os in totum perfringitur, v. gr. quando sura cum tibia media perfringitur cum insigni vul-

nere, nudatis ossibus. Gal. c. 2. de fract. t. 9. Foef. p. 496.

Periclyden, περικλύδω, adverb. Hippoc. fere idem significans, quod περιχύδα, hoc est, circumaffusa aqua, vel cum aliquid affusa aqua undequaque abluitur, l. 1. de Diet. XXXVI. 23.

Pericnemia, περικνήμια, dicuntur Hippocr. vel partes tibiae circumdantes, vel ipsa tibia, Hippoc. l. 3. Epid. f. 3. t. 25. Quamvis alii πὲρ περι κνήμια legant, notante Foef. d. l.

Pericocblion, περικόχλιον, dicitur machina Medica, quæ Latin. Cochlea fœmina appellatur. Orisaf. de Machinam. c. 4. in princ.

Pericope, περικοπή, proprie significat circumcisionem, quando aliquid circumcirca diffecatur. Metaphorice vero notat sententiam aliquam succinctam & limitatam, item Delineationem alicujus operis. C. Hofm. Comm. in Gal. LL. de V. P. n. 316.

Pericranion, περικράνιον, dicitur membrana cranio imposita, orta a dura matre per cranii futuram exeunte, Gal. l. 8. de V. P. c. 9. Barthol. l. 3. Anatom. c. 2. ubi distinguit a peristio cranii, cum separari possint a perito Anatomico. *Pericranium* egregie delineatum exhibet D. G. Bidloo Anat. Tab. 5.

Periculum, κίνδυνος, vide Cyndinos.

Peridromis, περιδρομῖς, vocabatur locus deambulationis sub dio. Idem, quod υπαίθερα. Lang. l. 1. ep. 51.

Peridromos, περιδρομος, dicitur a quibusdam ἡ σφαῖρη, corona, hoc est, extremus capillorum ambitus. Gorr.

Perieges, περιεγῖς, dicitur circumactus, rotundus; usurpaturque de anulis cartilagineis asperæ arteriæ, apud Hippoc. l. de dissection. l. 4. Foef. p. 496.

Perieptome, περιεπτομαι, apud Hippoc. significat male tractor, male afficior, exagitor, l. 2. Prorrh. XXXI. 13. Foef. p. 495.

Periergia, περιεργία, vocabatur superflua curiofitas, & labor supervacaneus, item, apparatus superfluus, Hippoc. l. de dec. orn. I. 3. II. 8. 12. Et adiectiv. περιεργος, superfluum, ambitiosum, frustraneum significat. Ita odor περιεργος, hoc est, affectatus. Legitur in Precepr. IX. 15. Vina περιεργα, & jusculum περιεργον, Caryca, Linden. Ex. X. §. 81. 82. Jung. Casp. Hofmann. in Gal. de V. P. num. 247. Opponitur ἡ περιεργος, minime curiosus, quod legitur etiam apud Hippoc. de dec. orn. II. 19. Vide Foef. d. l.

Periestecos, περιεστηκός, dicitur Lat. superstes. & Hippoc. idem est, quod salutaris. Usurpaturque & de morbis & de signis, Hippoc.

2. Progn. t. 9. 60. 65. & c. 3. t. 23. l. 2. Epid. f. 3. t. 12. & l. 3. f. 3. t. 87. Gal. in definit. Med. Adde Foef. d. l.

Periginome, περιγινομαι, hoc est, superstes sum, evado, morbo liberor, Hippoc. 7. aphor. 44. 2. Progn. t. 9. l. 1. Epid. f. 2. t. 66. lib. 5. Epid. XXII. 28. Aliquando etiam sumitur pro abundare, superfluum esse, l. de ossimestri partu III. 14. Foef. d. l. Dieter. n. 670.

Perigliochros, περιγλιχρος, significat omni ex parte glutinosum, lentum. Hippoc. 4. aph. 53. Adde Dieter. n. 671.

Perigraphæ, περιγραφαί, vocatur rudis descriptio, delineatio, Hippoc. l. de dec. orn. II. 2. Latine Lineamentum, item Circumstantia. Foef. d. l. Ita περιγραφαί vocari lineas albas & impressiones in abdominis Musculo recto occurrentes, scribit Vesal. lib. 2. de H. C. F. cap. 3.

Perilypos, περιλυπος, id est, valde tristis, idem, quod δυσθυμος, & λυπηρός. Legitur apud Hippoc. de R. V. I. A. t. 44. Foef. pag. 497.

Perimadavos, περιμαδαρος. Vide Madavos.

Perin, περιν, alii πῆρον. A quibusdam exponitur per testiculum. Aliis significat perinæum; Aliis ἔδραν, sedem. Erot. Onom. pag. 95. e. ubi περινα legitur. Gorr. Conf. Gal. in exeg.

Perineon, perineon, περινημιον, περινησον. Vide Interfœmineum.

Perinema, περινημα, Circumluitio, a περινα, circumlino. Idem quod περιληνυμα. Foef. dist. loc.

Perineneucos, περινηνεκός. Vide Epineneucos.

Perinyctides, περινυκτιδες, idem, quod ὑλοφλυκτιδες, papulae, pustulae, tubercula papulis similia. Erot. On. p. 85. a.

Perioche, περιοχη, præter alios significatus, qui in aliis Lexicis occurrunt, notat opinionem, argumentum vel conceptum de aliqua re Medica. Ita D. Car. Drelincurtius de Humano foetu Systema suum periochis plurimis exornavit, conceptus quoque appellans.

Periodeia, *Periodeusis*, vide Periodus p. p.

Periodeutes, περιεδοῦτης, circuitor olim dicebatur, qui sanitatis restituendæ causa per urbes circumivit, & artem Medicam exercuit. Hodie Circumfoveaneus, Agyria, Circulator. Rhod. ad Scribon. n. 171.

Periodos, περιδοος, item περιδοειν, περιδοειναι, Latine Circuitus, apud nonnullos recentiores etiam occurrit periodicatio. Omnes hi termini

ni fumuntur vel Physiologicæ vel Pathologicæ. In illa significatione notat Sanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam & veluti circulus, cum ex iisdem ad eadem per eundem ordinem feruntur, Gal. c. 1. *aphor.* 12. l. de temp. morb. & alibi passim. In definitionibus descripsit, quod sit tempus ex intensio- & remissione constans. Unde *Periodus* dividi solet in *παραρροσμὸν*, & *ἀνεσθ*, in *exacerbationem*, & *remissionem*. Castell. In febribus intermittentibus plerumque *Periodi* sunt statæ & ordinatæ. In aliis, v. gr. *Epilepsia*, *Arthritide*, non item. Junge *Foef. d. l. Dieter. n. 676.* Quomodo *Paracelsus* *Periodos* temporum & *periodicam digestionem* explicet, vide l. de *Tartar. tr. 1. c. 3.* *Periodus* etiam est *Celsa*, vel *musculus vitæ*, pulsus in corpore discurrens. *Rul. & Iohnf. in Lex.*

Periodynia, *περιόδυνια*, significat *vehementem partis dolorem* & veluti circumtensum. Frequens Hippocrati vocabulum, v. gr. de capitis dolore, l. de *affect. II. 7.* de aëris dolore *lib. 2. Epid. s. VI. 46.* quemadmodum & verbum *περιόδυνία*, vel *περιόδυνία*, 7. *aphor. 52.* & *lib. 3. de morb. I. 19. l. 5. Epidem. VI. 5.* & alibi. Vide *Loca* apud *Foef. p. 502.* *Dieter. n. 677.*

Periornphacodes, *περιομφακώδης*, valde crudus, circumcirca immaturus. Usurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad suppurationem vel maturationem disposito, Hippoc. l. 4. *XIX. 23.* *Foef. 23. pag. 498.*

Periosis, *περιώσις*, i. e. *Circumpulsio*, vide supra *Circumpulsio*.

Periosteos, *περιώσις*, Latine *Periostium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ singulis ossibus proxime adjacet, exquisito sensu prædita. Habet vero specialia nomina in quibusdam partibus, v. gr. *Pericranion*, in cranio: *πριζωκός*, sub costis; de quibus suis locis. Oculi quoque tunica extrema septima in ordine a Galeno numerata *περιώσις ἐπιούσις* dicitur, alias *Adnata tunica*, Gal. l. 19. de *V. P. c. 2.* & 3. *Periostium cranii* a *Pericranio* distinguit *Barthol. l. 3. Anat. c. 2.*

Peripatos, *περιπάτης*. Vide *Obambulatio*.

Periphœria, *περιφœρια*. Vide *Superficies*.

Periphimosi, *περιφίμοσις*, vitium dicitur *φίμοσι* contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta sunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur de *preputio* ita retrorsum adducto, ut glandem rursus tegere nequeat. Vide *Phimosi*. *Gorr.*

Periphoraden, *περιφοράδην*, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando; veluti boves faciunt, quod p. n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hippoc. l. *Mochlic. XI. 10.* Quamvis in edit. Linden. legatur *περιφοράδην*, & 3. de *artic. r. 73.* Vide *Foef. p. 501.*

Peripleo, *περιπλέω*, *circumfluo*, nimio humore difflo. Usurpatur de ligamentis humore superfluo relaxatis, Hippoc. l. de *fract. r. 21.*

Peripleumonia, *περιπλευμονία*. Vide *Peripneumonia*.

Periplysis, *περιπλύσις*, Latine dicitur *Proluvies* aut *Proluvium*. Usurpatur vero in specie de alvi *proludio*, quando multis tenuibus & liquidis diffluit & veluti diluitur, r. *Prorphet. c. 1. r. 2.* Adde Galen. in *Comment. ad h. l.*

Peripneumonia, *περιπνευμονία*, Ion. *περιπνευμονία*, Lat. *Pulmonia*, vel *Pulmonaria*. Quibusdam juxta vocis *ἀκρίβειαν* significare videtur *Inflammationem membranæ pulmonem investientis*. Verum vocatur & a quibusdam simpliciter *πνευμονία*. Est igitur *Peripneumonia* *Inflamatio pulmonis* quoque substantiæ cum febre acuta, spirandi difficultate, suffocationis periculo, ita ut erecti sedere cogantur ægri, a sanguinis ichorosi & erysipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta stagnatione & subsequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregie tractantem *Vvillis Phamac. Rat. II. sect. I. c. 8.* Singularem nos quoque in vicinia ante aliquot annos observavimus casum in Illustrissima quadam Persona mascula *Peripneumonia* totius pene pulmonis sphacelosa, & ita lethali correpta, haud dubie ob justo parciori sanguinis vena secta evacuationem, cum fuerit in ætate virili, vegeta, corpulentissimæ constitutionis, & potui generosioris vini diutius indulisset. De hoc vocabulo vide *Foef. p. 498.* *Dieter. n. 678.* Confundi sæpe cum *Pleuritide*, notavit etiam *Paracels. l. 2. de Tart. tract. 2. c. 3.*

Peripodien, *περιπόδιον*, quod circulo sub pedibus est & infra. Galen. in *Exeg. voc. Hippocr. & Gorræus*.

Peripomao, *περιπομάω* significat apud Hippocr. *circumdo* alicui vasi *velut operculum*, *lib. 2. de M. M. LXI. 9.*

Peripsyxis, *περιψύξις*. Vide *Perfrictio*. *Cataptyxis*.

Periptosis, *περιπτωσις*, significat *casum*, vel *fortuitam occasionem*; estque vox *Empiricis* propria, species una *sectæ Empiricæ*, quando ex

occasione fortuita remedia deprompserunt, notante Gal. in *Isag. ad sectus c. 2.* Usus est vero & Hippoc. *l. de præcept. l. 20. III. 1.* Verbum περιπρω, incido, occurrit *l. de arte XIX. 19. de vet. medic. VII. 8.* Vide Foel. p. 499. Alias quoque idem esse, quod περιπρωσι, vult Castellus. Vide *Parentroptis.*

Peripyema, περιπρωσι, significat puris collectionem circa partem aliquam factam, v. gr. circa dentes, *lib. 4. Epid. XXIX. 17.* Lat. *Circumsuppuratio.*

Perirrhedes, περιρρηδες, dicitur in utramque partem reflexum aut perfractum, aut utrinque recurvum, apud Hippoc. *lib. 1. de artic. 2. 73.* Anibi vero generalius pro in utramque partem labile significare videtur, *lib. 2. de morb. mul. XLVII. 7.* Adde Foesium pag. 499.

Perirrhesis, περιρρησις, dicitur vinculi circum circa declinatio, cum in alteram partem vergit & declinat, id quod fit ex immoderata ascerum copia. Legitur apud Hippoc. *3. de iis, que in med. t. 6.* Adde Gal. in *Com. ad b. l.*

Perirrhexis, περιρρηξις, significat abruptio-nem, quæ circumcirca fit, cum ossa corrupta & siderata, aut carnes emortuæ circumcirca abrumpuntur. Legitur apud Hippocrat. *4. de art. t. 35. & in Mochlic. XX. 13.* Vide Foel. d. l.

Perirrhoea, περιρρησις, dicitur Hippocrati circumflus humorum effluxus, cum ex universo corporis ambitu humores in alveos & cavitates ad repurgationem veluti per emissaria quædam deponuntur, atque ita totum corpus superfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes & vesicam, interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud Hippoc. *l. 1. Epid. f. 2. t. 7.* Vocatur & περιρρησις d. l. 1. *Epid. agr. 4. lib. 7. Epid. XXI. 10. Coac. t. 639.* Adde Foel. d. l. pag. 499. & 500.

Periscoles, περισκελις, significat durum, molestum, irritans, mordicans. Usurpatur ab Hippoc. vel de medicamentis mordacibus & molestis, *l. de Ulcer. II. 7. & l. 2. de morb. mul. LIII. 33.* vel de doloribus, *l. de Crisib. XI. 18. Coac. t. 294.* quamvis communiter legatur divise περισκελις, circa crura, notante Foel. d. l. de ardoribus cum magno squalore conjunctis Lind. *Ex. XI. §. 189.* Metaphorice de animo præduro & præfracta mente, quæ nec precibus, nec verbis flecti potest, Foel. d. l.

Periscleros, περισκελις, circumcirca durum, significat. Usurpatur de tuberculis in ambitu duris ab Hippoc. *lib. 6. Epid. f. 1. t. 13.*

Adde Galen. in *Comment. Verbum περισκελις, obduro, occurrit 5. aphor. 20. & reperitur l. de Hum. us. XI. 15.* Adde Dieter. n. 679.

Perisyphismos, περισυφισμός, sectionis Chirurgicæ genus est in Syncipite ad calvariam usque una tribusve lineis, quemadmodum describitur apud Æginet. *l. 6. c. 7. & Act. l. 7. c. 3.* Quæ tamen operatio hodieque exolevit, notante Gorr.

Perisphalsis, περισφαισις, significat generaliter circumductionem, circumactionem. In specie vero ita vocatur modus levissimus reponendi articulum laxatum, circumducendo illum, donec in sedem naturalem recidat, quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi sinus sunt, v. gr. humeri & coxæ capite, Galen. *c. 1. de artic. t. 7.* Occurrit vero apud Hippoc. *2. de artic. t. 1. & in Mochlic. IX. 20.* Alias vocatur & περισφαισις, *4. de artic. t. 47.* Ægineta vocat περισφαισις & περιρρησις, *l. 6. c. 118.* Adde Foel. pag. 501.

Perissos, περισσοσις, significat abundans, superfluum. Apud Hippoc. vero sumitur pro *Impari.* Vide *Impar.*

Perissosis, περισσοσις, significat superfluum abundantiam, redundantiam, copiam & plenitudinem, Hippoc. *l. 6. Epid. f. 5. t. 17.*

Peristalticos, περισταλτικός, circumpressorius, coarctandi circumcirca vim habens. Vel usurpatur de facultate ministra partium organicarum, v. gr. ventriculi, uteri, &c. alimenta & fœtum complectentium. Gorr. in *def.* Vel in specie motus intestinorum, quo alimenta & excrementa promoventur, vocatur peristalticus, & incipit a pyloro, desinitque ad intestinum rectum, estque instar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoque p. n. invertitur, ut & sursum per os expellat. Lind. *Med. Phys. l. 2. c. 4. §. 85. 86. & Barthol. l. 1. Anat. c. 10.*

Peristaticos, περιστατικός. Vide *Circumstantia.* Usurpatur etiam de vitæ genere afflictio & calamitosa, quale est eorum, qui negotiis publicis detinentur, Gal. in *Hippoc. de sal. diet. t. 1.*

Peristello, περιστελλω, Hippoc. significat *Obvolvo, obtego, circumcirca contego, 4. de R. V. l. A. t. 44.* Ita uterus fœtum obvolvitur, *lib. 1. de morb. mul. LI. 13.* Vide Foel. d. l.

Peristole, περιστολή, idem, quod περισταλτική δύναμις, facultas & actio circumpressorii, quæ fere eadem cum Retentrice, Casp. Hofmann. C. ad Gal. *LL. de V. P. num. 213. seq.* Ipse motus quoque intestinorum peristalticus vocatur

tur *περισσὴ*. Lind. d. l. Ex. IV. §. 23.

Peristoma vocatur a Pecqueto *rugosum* illud & spongiosum mollissimę substantię veluti *velamentum*. *Bilium muscum villosum*, Bartholinus *crustam* quasi *membranaceam*, *vermicularem crustam* Graevius, qua obteguntur orificia vasorum in intestinorum cavitatibus, & per quam vaporis specie transit chylus subtilior, vocant. Lege de hoc *peristomate* Barthol. d. l. c. 10. pag. 81. An fortassis rectius *περισσῶς* diceretur? vide *Peristroma*. Hanc materiam viscidam interiora intestinorum investientem quomodo examinaverit per microscopium Levenhoeck & invenerit ingentem numerum vasorum sanguiferorum aliorumque, videri poterit in *Actis Erudit. Lips. An. 1686. m. Jan. p. 5. seqq.*

Peristrophe, *περίστροφο*, *circumvolvo*, circumverto. Legitur apud Galen. 1. *Proverb. c. 3. t. 64.* Vide Foef. d. l. Unde *περιστροφή*, *circumvolutio*, & specialiter pro *περιστροφήσι*. Vide *Perisphalsis*.

Peristroma, *περισσῶς*, proprie significat *Obvolucrum*, & communiter accipitur de stragulis, & aulais, ex Athenæo l. 5. In Anatomicis etiam usurpari poterit de tunicis viscera investientibus, item de Tunica intestinorum crustosa, quam Pecquetus *Peristoma* appellavit. Vide p. superius.

Peristystole, *περίσυστή*, dicitur quies illa & morula inter systolen & diastolen, quam nonnulli negant, alii affirmant. Bartholin. in fanis vix observabilem, in moribundis vero satis manifestam statuit, *lib. 2. Anat. c. 6. pag. 371.*

Peritasis, *περίτασις*, *Circumtentio*, Lat. dicitur, Hippocr. 1. *Proverb. f. 3. t. 7. Coac. t. 617. l. 4. Epid. XXI. 20. XXIX. 6.* Licet in quibusdam locis *περίτασις* mendose legatur, animadvertente Foef. d. l. pag. 50. a verbo *περιτείνω*, *obtendo*, *circumtendo*; quod legitur 5. *aph. 71.* Adde Dieter. n. 981. Unde & *περιτενής*, *circumtentus*, rigidus ex extensione descendit, quod occurrit 3. *de artic. t. 47.*

Periterion, *περιτέριον*, vide *Terebella*.

Peritexis, *περιτέξις*, *eliquationem* cum erosione & morfione significat, apud Hippocr. *Coac. t. 481.*

Peritia, idem, quod *Eruditio*, *ἐπιστήμη*, *ἐμπειρία*: Hęc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars sequitur, *imperitiam* vero aliquando fortuna, C. Rejes C. *El. q. 21. n. 8.*

Peritoneum, *περιτόναιον*, ἢ *περιτόνιον*, aut *peritoneos membrana*, dicitur tegumentum abdominis, proprium omnibus visceribus infimę corporis regionis inter septum transversum &

crura sita superstratum, Galen. *lib. 6. Anat. adm. c. 4. & l. 4. M. med. c. 6.* Arab. dicitur *Siphac*. Hujus descriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Bartholin. l. 1. *Anat. c. 7. Peritonei vertex* vel *sphera*, *σφαίρα*, vocatur illa portio, quę musculorum abdominis lato tendini telegranorum similis fortiter adheret. Galen. d. l. *Anat. adm.*

Perittoma, *περιττωμα*. Vide *Excrementum*.

Perizoma, *περιζωμα*, idem quod *Cingulum*, inter instrumenta Chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro herniosis vocatur *perizoma* ab Hildan. *Cent. 6. Obs. 73.* Alias *περιζωμα* idem quoque significat, quod *αγορμημα*, Lat. *Cinctus*. Gorr.

Perla, idem, quod *Margarita*, *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatus Medicamentum* & *Saccharum*, aliaque dicuntur, quę *margaritas* recipiunt. *Perlata materia* pro Hypochondriacis legatur apud Dan. Ludovici *Diss. l. Pharm. pag. 121.* Pertinet inter Panaceas, hujusque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque a nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum spirante, dum calefit. Fides sit penes Autorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helsingorensis, qui Steganographicam hujus arcani descriptionem Germanicam ingeniose detexit, arbitratur esse nihil aliud, quam *Magisterium Antimonii Diaphoretici* in albissimum tenuissimumque alcohol redactum, uti patet ex *Act. Hafn. Vol. III. obs. 26.* Pathologicę Macula oculatorum, idem, quod Panus, & est macula directa, coram pupilla in centro. Joh. Anglic. *Ros. Anglic. pag. m. 167. seqq.*

Permanentes, *αεθώροντες*, morbi dicuntur, qui subsistere possunt, ablata quamvis causa, & opponuntur *successivis*, Th. Roder. a Veiga in *Gal. l. 1. de L. A. p. m. 200.*

Permutatio, *αλλάγη*, idem quod *Mutatio*, *μεταβολή*.

Perna, *πέρνη*, quid sit, & significet, etiam pueris in trivio notum est e Comenio. *Perna* Plinii vero est e *Concharum* specie, cujus numerosum circa Pontias insulas proventum esse scribit dictus Auctor *lib. 32. cap. 11. fin.* ita dicta a similitudine formę, qua prioris, qua posterioris coxę porcine salinę. Chiocc. *Mus. Calc. Sect. I. pag. 46.*

Perniciosus, *ἀλέθειος*, vide *Olethrios*. *Perniciose* dicuntur non solum ii, quibus desperata res est, & quibus gravis metus, sine certa tamen desperatione, ex Celso l. 5. c. 26. Lind. *Ex. IV. §. 73.* *Perniciose* febres eadem sunt, quę *Malignę*, P. M. de Calderia *Tom. 1. Oper. pag. 497. seqq.*

Pernio, χίμαθλον, χίμαθλον, dicitur soluta continuitas aut fissura, vel intertrimentum manuum & pedum hyberno tempore a summis algoribus proveniens. Oritur vero frequentissime in talo, Galen. *l. de med. fac. parab. c. 203*. Castell. Gorr. C. Hofm. χίμαθλον quoque scripsit e Suida, & e Galen. ostendit, esse mortificationem a nive, C. in Gal. LL. de V. P. num. 136. Est *pernio* quoque cum exulceratione, ulceribus foratur, tanquam ab igne combustus esset, notante Helm. de *Lithraf. c. 9. num. 26*.

Pernoctatio, πανυχίς, ita dicitur festum, quod per totam noctem celebratur. Galen. *c. 4. in 6. Epid. t. 20*.

Pevoleus, terminus Paracelsicus & Helmontianus, denotans aeris fundum, vel circulum, vel terminum. Helmont. *tr. Gas Aquæ num. 24. 25*. Meminit & Paracels. *l. meteor. cap. 5*.

Perone, περὶνη. Vide *Fibula*. *Peroneus* Musculus pedem antrorsum flectens qui dicitur, vide in Anatomicis, in specie apud Bartholin. *lib. 4. An. c. 13. pag. 582*. Conf. etiam Erotianus & Galenus *exerg*.

Perosis, Peros, πῆρωσις, πῆρσις, significat lesionem membri in numero deficiente. Idem fere quod *Mutilatio*, & *Mutilus*. Quibus distinctionibus & presertim verbo πῆρσις, sepe usus Hippocrat. *l. de genit. IIX. 35. 36. 39. IX. 2. 4. 7. 8. 14. &c.* Sumitur tamen & pro alia læsione organica crurum & artuum, uti videre est ex locis a Foel. adductis *pag. 505*.

Perpallidus, πῆρωξις, & verbum *Perpalesco*, dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffusus est. Linden. *Ex. W. §. 82*.

Perperacutus, i. e. *Acutissimus*. Vide *Acutus*.

Perpeffio Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem. in *Theatr. Chymic. Vol. II. p. 72*.

Perpetuatio, dicitur apud Chymistas Fixationis species, quando volatile, aut valde mobile, ad statum quietis reducitur. Morley *Proleg. II. Coll. Chym. Leid. c. 2*.

Perpetuo, idem, quod *Semper*, ἀεὶ πάντος, αἰ. Opponitur τῷ *Interdum*. Galen. *c. 4. de R. V. I. A. t. 4*.

Perseverantia, ἐπιμονή, idem, quod *Duratio*. Dicitur de paroxyfmi continuatione, quæ est signum febris longioris & gravioris. Forest. *l. 6. Obs. 26. Schol.*

Persicus, περσικός, epitheton est patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalia

lium *Mala Persica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morbum causticum & igneæ naturæ, estque vel plane idem cum *Anthrace*, sive *Carbunculo*, vel valde similis. Vide Senn. *M. Pr. l. 5. p. 1. c. 13*. Paracelsus aliquoties in angina sive prunella, quoque ignem, vel calorem Persicum esse scripsit.

Perstans, idem, quod *Constans*, καθεστώς, dicitur morbus constans, qui iisdem horis accedit & remittit, Gal. *l. de Typis c. 3*.

Perspiratio, ἀγρωσί. Vide *Diapnoe*.

Perfultatio, ἀεπιήσις. Vide *Diapedesis*.

Pertinacia, ἐπιμονή, fumitur a Medicis pro *Perseverantia*, *Duratione* continua. Estque interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* causæ morbificæ uti mala est, morbi vehementiam gignens; ita *pertinacia* juvantis, sive remedi bona est, & malum corporis saepe vincit, teste Celso *l. 3. c. 12*. allegante Linden. *Ex. XIII. §. 386*.

Perturbatio, apud Latinos æquivocum est in Medicina. Si de corpore dicitur & in specie de alvo, Grace dicitur ταραχή apud Hippoc. 1. *aphor. 2. item ταραξίς, ἐντάραις*, de quibus vocabulis vide infra *Tarache*. *Taraxis*. Si vero de animo, tunc æquipollet Græco πῆρσις, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Gal. *4. de Hippoc. & Plat. decr. cap. 4*. Vide *Affectus*. Aliquando & *Perturbatio animi* pro mentis emotione & delirio ponitur.

Pertussis vocatur Tussis convulsiva infantum a Thom. Sydenham. *Observat. de morb. acut. sect. 4. c. 5. p. m. 302*.

Perversio, ἀγρωσί, ἀγρωσις. Vide *Distremma*.

Pervigilium, ἀγρωσία, idem, quod *Vigilia nimia* vel preternaturalis, estque symptoma insigne actionum sensitivarum lesarum, Gal. *l. de diff. sympr. c. 3*. oppositum somnolentiæ nimie. Describi potest, quod sit sensuum externorum & commun. p. n. exercitium nimium corporis extenuatione, languore, oculis squalidis, & aliquando delirii periculo proveniens a continua agitatione spirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expansione cerebri intemperiem siccam cum vel sine calore excedente supponente. De hoc affectu vide *Vvillis An. Brut. P. Pathol. cap. 5*. *Pervigil.* legitur apud Linden. *Ex. XII. §. 50*.

Perula legitur apud Paracelsum, additum *Iberitiae*, diciturque esse summum arcanum in *Ibero Gallico*, *l. 7. de pustul. Gallic. ulcerib. Occ. 6*. Alias *Perula* etiam pro *sphaerula* usurpatum fuit; teste Keuchen. *ad Sammon. p. 168*.

Peruncio, idem quod *uncio*, ἀλευψίς, χεῖρῖς, ἡ χεῖρῖμα.

Perundis Paracelso dicuntur, qui cum semine crescunt, quemadmodum Zenda, qui sine femine, Tom. II. Oper. Fragm. Anatomom.

Peruvianus, epitheton Balsami nativi, quod & Indicum vocatur. Vide Indicus.

Perysias, περυσίας, epitheton vini anni superioris, ad distinctionem illius, qui dicitur ὠπίτης, quasi ὠπεπίτης, hujus anni, ἀ πέρυσι, quod significat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπὸς, fructus anni superioris, apud Theophr. H. Pl. l. 3. c. 12. Vide Foef. pag. 503. Apud Gal. in Exeg. dist. Hipp. legitur contraite περυσίας.

Pes, πῆξ, quid significet, notissimum est. A Medicis sumitur late & stricte. Late pro toto illo, quod a matibus ad extremos pedis digitos continuatur, & comprehendit femur, tibiam & parvum, sive extremum pedum. Stricte vero *pes* dicitur *pes minor*, sive *extremus*, qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon est ambulatorium, Βαδισπικὸν, quemadmodum hoc proluxe deduxit Gal. in LL. de V. P. Consulantur & alii Anatomici, & inter hos Barthol. l. 4. An. c. 10. seqq. Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 102. seqq. *Pedis* hominis in lapidem conversi descriptionem tradit Chiocc. Mus. Calc. f. III. pag. 417. *Pes* æquivoce quoque dicitur id, e quo uva dependet a sarmento, estque velut radix racemi. Linden. Ex. X. §. 192. Est & nomen mensuræ, qua rerum intervalla metimur, constatque uncis 12. sive sexdecim digitis, aut palmis quatuor. Castell. Gorr. Rhod. ad Scribon. num. 163. Rul. in Lex. *Pes Grypbius* dicitur instrumentum Chirurgicum ad extrahendam molam apud Paræum, Chir. lib. 22. cap. 35.

Pessos, πῆσος, Latine *Pessus*, *Pessarium*, πῆσος, vocatur medicamentum Topicum sinui pudoris, sive pudendo muliebri indendum figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti & crassitie, paratum vel ex sacculo lineo oblongo lana concepta gossypio res medicamentosas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, succo, in dictamque formam redactum, Vveker. Antid. Gen. lib. 1. cap. 51. Spec. l. 2. sect. 45. Morell. de form. rem. l. 2. f. 2. c. 12. Schroder. l. 2. c. 83. Πῆσος φθόκος Hipp. dicitur *talus*, sive *pessus* vulvæ subditivus ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

Pesticia, idem quod *Petechia*, h. e. Macula maligna puliculares. Interdum & pro cunctis

exanthematis ponitur. Ingrass. comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 195.

Pestis, *Pestilentia*, *Pestilens*, *Pestiferus*, λοιμός, λοιμωδής: Vide *Læmos*, *Læmodes*.

Petalodes, πεταλῶδης, epitheton urinæ, quæ habet hypostasin similem squamis piscium vel foliis, aut lamellis, Hippocrat. 2. prognost. t. 28. Galen. de Urin. cap. 37. Meminit & Hippocr. 4. aphor. 76. in Com. ad h. loc. Progn. Foef. pag. 504.

* *Petaurum*, πέταυρον, machina quædam lignea, qua homines rotis quibusdam in aerem jactabantur: Hanc exercitationem olim Medicinæ Gymnastica in usum habuit. Non desunt, qui putent jactationi illi esse valde similem eam, quæ hodie apud multos pueros, & puellas efficitur asserere funibus quatuor ad laquearia suspensa & ibi sedentibus pueris, aut puellis veluti per aerem jactatis, sicut nec prorsus absonum est raptorum illud machinamentum a Cælio Aurel. *macroton spartan*. vocatum vel ipsimmet *petaurum*, vel saltem non ei dissimile fuisse. Paretra Brava.

Petechie, *Peticule*, vocatur quædam febris pestilentis & Epidemicæ species cum exanthematibus sive maculis, pulicum similibus morfui, cum aliis gravissimis symptomatibus, pleurumque lethalis, proveniens a sanguinis per fermentum tenue coagulatione & putredine inducta ichorescentia, coagulatione & dissolutione sive putredine. Vocatur alias *Febris Petechiialis*, *Lenticularis*, *Pulicaris*. Vide *Lenticularis*. Meminit J. Alexand. Com. in Gal. l. 4. de tu. san. p. 405. in l. de bon. & mal. suc. c. 1. & in l. 3. de C. M. S. L. c. 2. De hac febre legatur Vvillis de febr. c. 14. Rul. de febre Hungarica, aliique. Massarias etiam *Peticulas* appellavit, lib. 5. Pract. c. 25. & *Peticule lues* legitur apud Fallop. de morb. Gal. c. 1. Tom. I. Oper. p. 613.

Petia oculi dicitur sanguis fluens de aliqua arteria, vel vena lesa, aut fauciatâ. Gal. l. spur. de oculis part. 4. cap. 7. Constantin. de oculis cap. 12. & 17. Alias *Pecia*, *Petia*, frequentissime usurpatur a Medicis, v. gr. quando materia remedii alicujus præcipitur, ut in *petia* legitur, ut *antimonium*, *Mercurius* &c. Ubi *Petia* significat frustulum lintei vel etiam panni sericei tenuioris. Ita & Diminutivum *Petiola*, *peciola* pro linteolo sumtum legitur. Plura de hoc vocabulo videantur in Glossario. Itali vocant *Pezzo*, frustum pedis mensura majus aut minus, Lat. *Pedacium*, de quibus nominibus videatur Octav. Ferrar. in Origin. Ling. Ital. p. 231.

Peticule, vide *Petechie*. Laur. Bellin. de febr. in Oper. Med. p. m. 264.

Petigo, *Petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rhod. in Lex. Scrib. n. 393.

Petiolus, *ποδύλιον*, *πόδιον*, idem, quod *Pediculus* fructuum, quo adherent ramis, vel surculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hœdi, agni, Cels. l. 2. c. 18.

Petra, *πέτρα*, *saxum*, idem fere, quod *Lapis*, nisi quod *Petra* duriores saltem lapidem significare videatur ex usu recepto. Ita *Petra Asia*, pro *Assio* lapide apud Gorr. *Petra sanguinaria* pro lapide *Hematite* ponitur apud Rul. & Johnson. in Lex. *πετραίος* dicitur de osse *petroso* temporum, quod & *saxeum*, lapidosum vocatur, de quo vide Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. item de piscibus, qui alias Lat. *saxatiles* dicuntur, Gal. l. 3. de Al. fac. c. 28.

Petrifactio, vel *Petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam substantiam mutatis, Epp. N. Cur. An. I. Obs. 14. De natura *Petrificationis* & origine corporum dissertationem quoque scripsit Thom. Schirleus Medicus Anglus. Videantur & *Αἴα Philosophica* Oldenburgii A. 1665. m. Octobr. & Novembr. 1666. item *Αἴα Hafn.* Vol. I. Obs. 46. p. 83.

Petreleum, *πετρέλαιον*, *Petroleum*. Dicitur a quibusdam *Bitumen liquidum*. Oleum *Petræ*, *Axungia Macrocosmi*, estque liquamen pingue liquidum e faxis & petris effluens; album & rubrum in Italia quibusdam provinciis, Murinensi & traflu *Parmensi*. Schrod. l. 3. c. 32. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

Petrificatio, vide *Ancubitus*. Alias idem est, quod *Petrifactio*.

Petrosum, *λίθουδές*. Vide *Litboeides*.

Peucine, *πευκίνη*, epitheton *resine*, quæ *picea* dicitur, a *πέυκη*, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. nor. in Gal. l. 8. de S. F. de Resinis.

Pexis, *πέξις*, vide *Congelatio*, *Concretio*.

Pexa, *πέξα*, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* significat, l. 2. de morb. mul. LIV. 16. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vid. Foef. p. 409.

Phacellor, *φακέλιος*, vide *Fasciculus*.

Phacodes, *φακώδης*, *lenticolor*, *lentis* colorem referens, quales sunt *Lienosi*. Hipp. l. 3. Epid. in fin. stat. pest. Unde & compos. *σποφακώδεις*, lib. 2. Epid. l. 76. hoc est, fere lentis colorem habentes.

Phacoides, *φακωειδής*, i. e. *lentis formam habens*. Epitheton *Humoris Crystallini* in oculo, Vesal. l. 7. de H. C. F. c. 14.

Phacoptisana, *φακοπισηνή*, *edulium* dicitur ex lente & *ptisana* compositum, ita tamen,

ut plus lentis, quam *ptisana* contineat, quod hæc magis intumescat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 18. & Jul. Al. l. 8. Sal. c. 8.

Phacos, *φακός*, vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

Phacosis, *φακωσις*, refertur inter affectus oculorum a Galen. Introd. c. 15. Vocatur alias *Nigra oculi macula*.

Phacotos, *φακωτός*, *Lenticulatus*, sive *Lentis speciem referens*, idem, quod *φακωειδής*. Dicitur de diversis rebus, v. gr. de vase vaporario, item de instrumento Chirurgico, sive scalpro in fracturis ossium cranii. Gal. l. 6. M. M. c. 6.

Phenomena, *φαινόμενα*, dicuntur omnia illa, quæ in corpore nostro secundum, vel præter naturam observantur in sensus incurrentia, quibus postea aliqua sententia stabiliri & confirmari potest. Quod epitheton hodieque in Physicis & Medicina frequentissimo est in usu, & coincidit in multis cum Experimentis.

Phæos, *φαῖος*, vide *Fuscus*. Est & epitheton *Collyrii* a colore, Italis *Bruno* dicti, quod & *παῖδιον*, hoc est, *puerile* vocatur ob levitatem. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 6. Vide Rhod. ad Scribon. n. 23.

Phæton est nomen proprium gentilitium, cujus significationes ex aliis Lexicis petantur. Ut vero hic infereretur, ansam dedit Hartmannus, qui in *Miscellan. Chymico-Medicis, Operum suorum Tom. VI. in fol.* meminit ænigmatiçæ *Phætonis* superioris in *Nympharum* nomen metamorphoseos: an vero solem vel aliud quid per illum intelligat, *Spagyrici* haerolentur.

Phagedæna, *φαγέδαινα*, vocabulum est æquivocum valde. Vel enim aliquando sumitur late pro omni ulcere sanas partes vicinas arrodente; & ita idem significat, quod *νομή*, item *Ulcus Telephium*, *Chironium*: Vel strictè interdum pro ulcere tumido profundo, subiectam carnem & vicinas partes erodente. Loca *Hippocratis* & *Galen* vide apud Foef. p. 648. seq. quod a sale caustico dependere docuit Helm. l. Schol. Hum. Pass. Dec. c. 1. n. 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum desiderio tenetur, nec satiari potest. Et ita coincidit cum *Bulimo*, vel *Appetentia Canina*. Galen. in def. Med. & c. 3. in l. 6. Epid. t. 37.

Phagos, *φάγος*, dicitur vorax, *Comedo*, edax. Lind. Ex. XIII. §. 159.

Phagras, vide *Pagrus*.

Phalacrocorax, *φαλακρόκοραξ*, dicitur *Corvus aqua-*

aquaticus, cujus descriptionem vide in Aldrov. l. 19. Ornithol. 56.

Phalacrofolis, φαλακρόφυλλον. Vide *Calvities*.

Phalena, φαλάνη, Lat. *Balana*, vide *Baleana*. Casp. Hofm. *Comm. in Gal. LL. de V. P.* n. 161.

Phalaia, barbarum est vocabulum, duplicem habens significationem. Primum enim a Basilio Valentino Spagyrico ita dicitur Medicamentum Catholicum, sive *Universale*, & *Panacea* intra corpus sumenda, estque nihil aliud, quam Mercurius Philosophicus, de cujus encomio etiam legatur D. D. I. I. Joepferius in *Introduct. ad vitam long. part. II. c. 12. p. m. 406. 407.* quemadmodum *Asu* universale est remedium externum, *tr. de Magno mysterio mundi & illius medicina*. Deinde a Rolsink. ita vocatur *Tinctura Gialappe*, veluti per transpositionem literarum *Ibalapa*, *or. de purgant. f. 2. art. 3. c. 15.*

Phalangites, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morfus ab araneis medetur. Gal. l. 8. de S. F. §. h. r.

Phalangis, φαλαγγίσις, dicitur affectus, quo pilorum subnascentium duplex triplexve acies in superiore, vel inferiore palpebra provenit, Gal. *Introd. c. 15.* Aetius vero ex Severo scribit, φαλαγγίσιον esse relaxationem palpebrarum vel χάλασον, cum extremitas intro vergit, ut pili non facile appareant, nisi quis distendat palpebras. *Agin. l. 6. c. 8. & 11. a distichia & trichia* in hoc distinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangis pili naturales oculum pungant intro vergentes. Castell. & Gorr.

Phalax, φαλαξ, proprie *aciem*, sive *agmen* militum significat. Per translationem vero vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti ossi carpi propinquo dearticulantur. Gal. l. 2. de V. P. cap. 9. Græce σπονδυλίδες φαλαξες, a σπονδή, *turma equitum* ordine locata. Castell.

Phalera, φαλέραι, proprie vocantur *equestria ornamenta*. Per metaphoram vero ita quoque vocatur species deligationis, vel *fascia ad nasum* pertinentis. Gal. de fasciis n. 52.

Phaneros, φανερός, *Manifestus*. Idem, quod *άλος*. Vide Dieter. n. 885.

Phanion, φανίον, hoc est, *Lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compositi, unius *Neapolitæ* ad maximas epiphoras & doloris molestias: alterius *Serapicum* dicti, quorum descriptionem vide apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7.

Phanlec, id est, *ferrum*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Phantasia, φαντασία, vide *Imaginatio*.

Phantasma, φάντασμα, idem, quod φαντασία.

Phantasmata quoque Paracelso dicuntur *Spiritus* in locis desertis & circa littora maris apparentes, qui terrefaciunt aliquando, & suam originem ducunt secundum illius opinionem ex imaginationibus hominum, quales vivi de, vel cum mortuis habent, Dorn. Rul. & Iohnf. Vide Parac. *tr. de virtuti. herbar. radic. vit. de Coralliis & de Hyperico*. Refert idem inter homines fideos, *tr. Explicatio totius Astronomie*. *Phantasma* quoque dicitur apparitio in somno. C. Rejes C. *El. g. 37. n. 5.*

Pharicidodes, φαρικιδόδες, *Rugosus* Latine dicitur, φακίς, *rugæ*, quod istem est, ac *φύσις*, unde & *φυκιδόδες*. Foel. *Oec. p. 650.* Erot. *Onom. p. 121. f.*

Pharicon, φαρικόν, nomen esse veneni simplicis, & quidem vehementissimi, uti ab omnibus Medicis veteribus & novis statuitur, ita incertum adhuc est, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer ad Rhod. in *Scrib. not. num. 195.* Adde Lang. *lib. 1. ep. 68.* Forest. l. 30. *Observ. 10. in Schol.* Meminerunt ex antiquis Dioscor. Gal. Plinius, Nicander & alii, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

Pharmaceia, φαρμακεία, sumitur late & strictè. Late pro omni assumptione medicamenti. Strictè vero Hippocrati usitatus pro purgatione. Dieter. n. 886. Foel. p. 650. Interdum etiam idem significat, quod φαρμακεία. In qua significatione sumitur a Jac. le Mort, *Pharmac. Med. Phys. c. 1.*

Pharmaceutica, φαρμακεία, vocatur pars ministra artis Medicæ, tradens descriptionem medicamentorum & rite adhibendi modum. Gorr. Vide passim Institutionistas, & inter hos Dogm. *Medic. Gener. Part. VI. cap. 1. pag. 664. seqq.*

Pharmacites, φαρμακίτις, idem, quod *άπελίτις γη*, nomen terræ duriusculæ, nigrae, picæ, longos carbones referentis, assulatum scissilis, æquabili splendore, quæ detrita accepto oleo statim liquefcit. Estque nihil aliud, quam bitumen fossile, vel carpo fossilis. Vide Dioscor. l. 5. c. 181. Gorr.

Pharmacochymia, φαρμακοχυμία, dici potest illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad discrimen partis Spagyricæ metallorum transmutationem docentis. Legitur hoc vocabulum apud Libav. *tr. de Igne nat. c. 37.* quam alias *Alchymiam Pharmaceuticam* vocavit integri cujusdam tractatus Tom. II. *Oper.*

Pharmacum, φάρμακον. Vide *Medicamentum*. Præter hanc significationem usitatam, etiam idem,

idem, quod *βήμμα*, vel *βαφίον* notat, hoc est, *tincturam* vel *tinctum*. unde *φαρμακία*, *tingo*. Keuchen. ad *Sammon. pag. 252*. Vocantur & *φαρμακίαι*, *tincturae*.

Pharmacopæus, *φαρμακοποιός*, dicitur *Artifex*, callens modum rite præparandi medicamenta, qua simplicia, qua composita. Cujus personam & attributa succincte & egregie descripsit Hofm. in *Clav. ad Schr. p. 29*. Est enim altera Medici Manus, Dieter. *latr. p. 934*. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, *φαρμακοπόλης*, quia vendit quoque medicamenta. Ars rite præparandi medicamenta vocatur quoque a Schrodero in princip. *Pharmacopœia*.

Pharmacopolium, *φαρμακοπολείον*, idem quod *Apotheca*, de quo supra: *Officina*, in qua præparantur & venduntur medicamenta, simplicia & composita.

Pharmacoposia, *φαρμακοποσίη*, dicitur vel in genere portio omnis medicamenti liquidi, vel in specie purgantis. Hipp. *l. 4. aph. 19*. Gal. *c. 7. aph. 25*. Foef. *p. 651*. Dieter. *n. 888*.

Pharmacosa medicamenta vocat Fallop. quæ aliquid veneni sapiunt, a lata & abusiva vocab. *φάρμακον* significatione, *Tr. de purg. simpl. c. 2. Tom. I. Op. p. 131*.

Pharmacotheca, *φαρμακοθήκη*, dicitur Cista, vel Capsa quædam multis oculis & cancellis instructa ad recipienda medicamenta ad usum necessaria, qualem portatilem exhibet Rolf. *Lentilius in Miscellan. Medico-Prætic. Sect. III. pag. 145*. vernacule dicitur *hautzapothek*.

Pharmacurgicus, *φαρμακουργικός*, est epitheton remedium e Pharmacia desumptorum, quod usurpavit Harderus in *Apiario Obs. 75*.

Pharmianum, *φάρμιον*, nomen Malagmaris, apud Gal. *lib. 7. de C. M. P. G. cap. 6. fere ad finem*.

Pharyngæthron, *φάρυγγεθρον*, apud Hippocr. fauces significat, *l. de dissect. statim in princ.* Et ita Gal. pro pharynge sumpsit, *l. Introd. Sed in lib. de voc. instr. diss. cap. 6. pro osse hyoide accipi volunt Gorr. & Castell. quamvis saltem ex Latina versione hoc habuerint; dubitandum vero, an in Græco textu (qui desideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.*

Pharyngotomia, *πυρρυγοτομία*, idem, quod *Laryngotomia*, de quo supra.

Pharynx, *φάρυγξ*, vide *Fauces*.

Phascio, *φασκίον*, i. e. *ligo fasciis*. Legitur aliquoties apud Moschion. *de morb. mul. c. 57. 62. 68.* ubi & substantivum *φασκία*, i. e. *fascia*, occurrit.

Phasianus, *φασκίος*, vocatur avis quædam

major & inter alimenta delicatiora relata, cujus descriptionem cum usu in cibis & medicina vide apud Aldrov. *l. 13. Ornith. c. 5. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 5. Bruyerinum de reb. cibari. l. 15. cap. 39. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. f. 1. c. 15.*

Phasna, *φάσμα*, *apparitio*, idem, quod *φάντασμα*. Lang. *l. 2. ep. 35.*

Phassa, *φάσσα*, vide *Palumbis*.

Phatnion, *φάτνιον*, idem, quod *βδέλλον*, *alveolum*, vel *præsepulum* dentis significat. Vide *Burion. Castell.*

Phavlos, *φάβλος*, duplicem habet significationem, i. idem notat, quod *ἄπλος*, *simplex*, *vilis*, vulgaris, v. g. Hipp. *l. de fract. t. 19. & t. 45. 4. de art. t. 35.* Adde Gal. *Com. deinde vitiosum, pravum, 2. aph. 32.* Adde Foef. *n. 652.* Dieter. *n. 890.* Jul. Alex. *not. ad Galen. lib. 5. de Hipp. & Pl. decr. c. 2.*

Phausinges, *φάυσιγγες*, dicuntur proprie in tibiis rubri ab igne surgentes circuli, & per abusionem etiam reliqui. Alii maculas ab igne excitatas esse scribunt, Foef. *Oec. d. l.* Vocantur & *φώδες*, vel *φωίδες*. Conf. plenius explicantem vocem Erorianum, Galen. *exeg. Polluc. & Hesych.*

Phaustianos, *φάυστιανός*, nomen *pastilli*, admodum acris & exedentis adversus excrescentias maximas carnosas. Descriptum habetur apud Aet. *l. 9. c. 49.* citante Gor. & Æginet. *l. 7. c. 12.*

Phazala, morbus equis mare rubrum ingredientibus. Joan. Ruell. *Veter. Medic. lib. 11. cap. 122. p. 114.*

Phecle, *φάκλη*. Vide *Fecula*.

Pherea, *φάρα*, vocabulum inter Hippocratis voces obscurum, & oblongas glandulosorum corporum, quæ circa aures sunt, eminentias significans. Usurpatur ab Hipp. *l. 6. Epid. f. 3. t. 14.* Plura de hoc vocab. vide in Foef. *d. l. & Gal. exeg. Hipp.*

Phemos, *φῆμος*, dicitur medicamentum Martiano autore, contra dysenteriam, apud Aet. *l. 9.* citante Gor.

Phengites, *φενγίτης*, nomen lapidis luminosi, qui lumen acquirere & iterum expandere potest, cujus meminit Fr. Hof. in *Clav. ad Schroder. p. m. 187.*

Pheronymos, *φερώνυμος*, dicitur is, qui ob scientiam aliquam dignus est illo nomine, & opere ipso hoc ipsum nomen meretur. Ita Medicus *φερώνυμος* est, qui reapse medetur ægris. Lind. *Ex. XIII. §. 564.*

Phiala dicitur vas vitreum ex ventre in modum sphaeræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens, cujus usus frequens in

coagulationibus & solutionibus. Rul. & Iohnf. Rolfsnk. ita dictum esse scribit a similitudine tegminis foeminei cephalici, quod Germ. *haube* vocatur. Chym. I. A. F. R. l. 2. c. 18. Vulgo *Phiola* exprimitur.

Phibaleos, *Phibalios*, *φιβάλειος*, *φιβάλιος*, vel est species certa ficuum, Gal. in Ex. voc. Hipp. vel idem, quod *Caricæ*, sive ficus exiccatae, Foef. d. l.

Phibit, id est *rapax*, Ruland. & Iohnf. in Lex.

Philadynamos, *φιλადύναμος*, in superlativo *φιλადύναμώτατος*, quod occurrit apud Hipp. 3. de R. V. l. A. t. 40. & aquæ est epitheton, significans eam, quæ vires facile frangit & debilitat. Foef. d. l.

Philagrianon, *φιληγριανόν*, nomen Malagmaticæ, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 18. Gorr.

Philalystes, *φιλάλυστες*, significat Hipp. illum, qui animo anxio esse solet & inquieto, unde & huc & illuc se jactat perturbatus. Latine per *Fugitivus* exprimitur, l. *Præcept.* X. 10. Foef. d. l.

Philanthropos, *φιλάνθρωπος*, h. e. *amicus hominum*. Ita vocatur medicamentum compositum antinephriticum in Nicolai *Antidotario Oper. Mesuæ fol. 383. b.* ubi commentator quidem Magister Platearius hallucinatus esse videtur, dum derivationem hujus nominis a *Philaside* i. e. *Filipendula* herba diuretica deducere non est veritus.

Philiatros, *φιλιάτρος*, dicitur *Studiofus medicine*, qui adhuc in primis versatur disciplinis & præceptis; quo intellectum suum exercent, Galen. l. 4. de *san. tu. cap. 5.* Est & nomen libri Damocratis, teste Galen. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

Philippi Trochiscus, *φιλίππει τροχίσκος*, adversus dysenteriam describitur ab Ægin. l. 7. c. 12.

Philistæa, terminus Spagyricus obscurus, qui legitur apud Basil. Valent. in *Repetit. de Lap. Philosoph. cap. de Antimonio*, ubi dicit: quod si Antimonium transiverit in *Philistæam*, tunc per se fieri vitrum.

Philocotyle, *φιλκοτύλη*, nomen Emplastri, cujus descriptio legitur apud Æginet. l. 7. c. 17. ubi tamen *φιλκοτύλη* in textu legitur, Gorr. vero *φιλκοτύλη* scripsit in *desin.*

Philocratis Emplastrum, *φιλοκράτης ἐμπλάστρῳ*, describitur a Celso l. 5. c. 19. allegante Gorr.

Philoenos, *nia*, *φίλον*. Vide *Vinosus*.

Philolagnos, *φιλολάγνος*, vocatur *amans veneris*, *Salax*, apud Hipp. l. 2. de *morb. XLIX.*

Tom. II.

3. Latine etiam exprimitur *Veneri deditus*.

Philolutros, *φιλολύτρος*, *amans balnei*, qui balneo delectatur, Hippocr. 3. de R. V. l. A. t. 57. Dicitur & *φιλολατρεύων*, d. l. t. 60. Foef. d. l.

Philomedica est epitheton potionis in febribus ardentibus pro siti extinguenda, cujus meminerunt Treutnerus & Frondek in *Elixir Arboris vitæ*, descriptio extat in *Collectan. Chymic. Leidens. c. 332.*

Philomela. Vide *Luscinia*. Adde Rol. O. & M. M. Sp. l. 14. f. 1. c. 15.

Philonion, *φιλόνιον*, nomen medicamenti anodynii *Opiati* ab autore *Philone* ita dicti, cujus variæ occurrunt descriptiones etiam in Dispensatoriis Norimbergenfi, Cordi, Augustano & Londinenfi.

Philonis Collyrium, *φίλονος κολλύριον*, describitur a Celso l. 6. c. 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis Medici* Galen. l. 1. *meth. med. c. 7.*

Philonium, *φιλόνιον*, nomen Antidoti narcoticæ, cujus variæ descriptiones extant in Dispensatoriis Norico, Augustano, aliisque. Non negligenda tamen Zuvolveri animadversio. Duo alia descripsit, calidum unum, alterum frigidum appellans Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phys. c. 22. p. 174.*

Philoparabolos, *φίλοπαράβολος*, est epitheton curationis vehementioris & temerariæ, præsertim in phreniticis, Cœl. Aurel. *Acut. l. 1. c. 15. p. m. 45. 49.*

Philophysicus, *φίλοφυσικός*, dicitur *amans vel studiosus rerum naturalium*. Et ita dictum fuisse *Asclepiadem*, testatur Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5. fere circa finem.

Philoristia, *φίλορηστία*, vocatur Galeno nimum *studium conficiendi definitiones*, atque hoc etiam in *Medicina* & *Medicis* reprobatur, vocans morbum, l. 4. de *diff. puls. c. 1. & c. 17. in fin.*

Philosophia, *Philosophus*, *φίλοσοφία*, *φίλοσοφος*, *studium & studiosum sapientiæ* secundum literam significat. Proprie vero notat partim omnes illas disciplinas, quæ rerum supernaturalium ætherearum, naturalium explicant essentiam, causas, & affectiones, & comprehenduntur titulo *Philosophiæ Theoreticæ*, quæ continet *Metaphysicam*, *Mathematicam*, *Astronomiam* & *Physicam*; partim has quoque disciplinas, quæ hominis perfectionem & felicitatem in actionibus *Moralibus*, *Civilibus* vel *Politicis*, & *Domesticis* sive *Oeconomicis* acquirendam docent, & nomine veniunt *Philosophiæ Practicæ*, quæ complectitur *Ethicam*, *Politicam* & *Oeconomicam*. Utramque *Philoso-*

H h

phie

phia partem scitu necessariam esse extra dubium est. Et haud dubie inculcare hoc voluerunt Hipp. egregio illo axiomate: $\delta\ \iota\alpha\rho\acute{o}\varsigma\ \phi\iota\lambda\omicron\sigma\phi\omicron\varsigma\ \iota\alpha\delta\epsilon\sigma\theta\epsilon\iota$, Medicus *Philosophus* Deo æqualis; & Gal. lib. quod *optimus Medicus, optimus quoque sit Philosophus*. Jung. & Lind. Ex. II. §. 8. *seqq.* quamvis fortassis *Ethica* & *Physica* præ reliquis maxime sint necessariae. Cæterum nomina *Philosophiæ* & *Philosophi* partim jactuose, partim abusive sibi attribuerunt Spagyrici, & præsertim Paracelsus cum suis sectatoribus, dum in illius scriptis leguntur opuscula inscripta *Philosophiæ Sagacis*, item *Philosophiæ ad Athenienses*. Plura quoque in Theatro Chymico inquiri possunt; qua Helmontius cum suis affecit, qui se *Philosophum per ignem* gloriose appellare non est veritus. Hinc & uterque artificium illud Panaceæ & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philosophicum*. Vide *Lapis*. Nostri non est institutum in hujus *Philosophiæ* ventilatione prolixitatem impendere operam. *Philosophus* etiam fuit nomen proprium, vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium *Tetr. 4. ferm. 3. c. 24.* ubi legitur $\phi\iota\lambda\omicron\sigma\phi\omicron\varsigma\ \epsilon\pi\mu\lambda\alpha\sigma\tau\epsilon\varsigma$, *Philosophi Emplastrum* ad calcitratus & vulnera tumida, citante Gorr. in *def.* plane quoque abusiva acceptio verbi $\phi\iota\lambda\omicron\sigma\phi\omicron\varsigma$ est pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante Rolsnik. *de P. Genit. Part. I. c. 1. Oleum Philosophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, e Dispensatoriis aliisque materiæ Medicæ scriptoribus constat.

Philotechnos, $\phi\iota\lambda\omicron\tau\epsilon\chi\iota\omicron\varsigma$, *artium studiosus*, qui omnes artes, unam nempe post aliam, addiscere cupit, donec eruditorum choro inseri dignus habeatur. Linden. Ex. V. §. 12. $\phi\iota\lambda\omicron\tau\epsilon\chi\iota\omicron\varsigma$ quoque est *artificiose agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hofmann. C. in LL. *de V. P. n. 908.*

Philotimia, $\phi\iota\lambda\omicron\tau\iota\mu\iota\alpha$, *ambitionem* cum invidia significat. Et verbum $\phi\iota\lambda\omicron\tau\iota\mu\iota\alpha\ \epsilon\upsilon\sigma\tau\alpha\tau\epsilon\iota$ usurpatur de illis, qui gloriam aucupantur studio reprehendendi alterum & criminandi, Hipp. *l. de Arte. l. 10.* Foel. c. 656.

Philyron, $\phi\iota\lambda\tau\epsilon\sigma\sigma\iota\omicron\varsigma$, proprie significat *pharmacum* vel *potulum amatorium*, hoc est, ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præstans, sed virtute veneficii Diabolici. Unde & ipse Gal. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere scripsit, *l. 10. de S. Fac. mox a princip. Philyrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, & ligaturæ veniunt. Videatur Senn. *lib. 1. Pr. M. pag. 2. cap. 10.* & *l. 6. p. 9. c. 5. Diet. Larr. p. 735.* Meminit &

Lang. *l. 1. Ep. 33.* Rolf. quoque incantamentis annumeravit, O. & M. M. *Sp. l. 2. f. 3. c. 29.* Prolixe C. Rejes *q. 29.* Helmontius vero videtur ad naturalem aliquam $\sigma\upsilon\mu\pi\alpha\theta\epsilon\alpha\iota$ et miamalem confermentationem referre, *tr. de magn. vuln. cur. n. 27.* Verum ejus autoritas merito suspecta habetur, quemadmodum et hypothesis illa de magnetica curatione. *Philyron* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labii superioris media valvulæ similis, Latinis quibusdam *Lacuna* dicta. Gorr. Barthol. *l. 3. Anat. c. 11. p. 532.*

Philyroptrophos, $\phi\iota\lambda\upsilon\pi\tau\omicron\sigma\tau\epsilon\phi\omicron\varsigma$, significat omne id, quod morborum reversionem et recidivam facere solet. Hipp. *l. Prorrh. c. 3. v. 13. Coac. t. 348.*

Phimosi, $\phi\iota\mu\omega\sigma\iota\varsigma$. Vide *Paraphimosi*.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui sese mutuo persequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c. Dorn. Rul. et Iohnf. in *Lex.*

Phlasma, $\phi\lambda\alpha\sigma\mu\alpha$, pro $\theta\lambda\alpha\sigma\mu\alpha$, Ion. *Contusio*, *Contusum*, *collisio*, quemadmodum et $\phi\lambda\alpha\omega$, pro $\theta\lambda\alpha\omega$, *contusio*. Vide *Contusio*. Adde Foel. p. 656.

Phlauros, $\phi\lambda\alpha\upsilon\sigma\iota\varsigma$, *vitiosum* significat, ita ut ubique in malam significationem acceptum apud Hipp. legatur *6. aph. 52. f. 2. de R. V. I. A. t. 50. f. 3. t. 33. l. 1. Ep. f. 2. t. 80. 3. de fract. t. 17.* Vide Foel. *d. l. Diet. n. 899.* Lind. vero exponit per non bonum, sive *malum incipient*, Ex. *IV. §. 92.*

Plebion, $\phi\lambda\epsilon\beta\iota\omicron\varsigma$, *Venula* dicitur. Diminutivum a $\phi\lambda\epsilon\psi$, de quo infra, Hipp. *4. aph. 79.* Jung. *Diet. n. 903.*

Plebodonodes, $\phi\lambda\epsilon\beta\omicron\delta\omicron\upsilon\delta\omicron\varsigma$, vox habetur apud Hippoc. peregrina, nova et adhuc valde dubia, cum alii legant $\phi\lambda\epsilon\delta\omicron\upsilon\delta\omicron\varsigma$. Occurrit vero *1. Prorrh. f. 3. t. 9.* & *Coac. t. 20.* ubi vide Gal. *Com. ad loc. prim.* qui exposuit per agitata & distenta vasa sanguinea propter magnum sanguinis fervorem & effervescentiam febrilem. Verum C. Hofm. in *notis àνευδότης ad Gal. loc. cit.* existimat legendum esse $\phi\lambda\epsilon\delta\omicron\upsilon\delta\omicron\varsigma$, quod significat agros delirantes scilicet in somniis. $\phi\lambda\epsilon\delta\omicron\upsilon\epsilon\varsigma$ enim sunt *nuga*, *ineptia* & $\phi\lambda\upsilon\mu\epsilon\lambda\iota\alpha$, quam vocem & Lind. retinuit, nobisque etiam verosimilior videtur. Quod vero in quibusdam exemplaribus MS. etiam $\phi\lambda\epsilon\gamma\mu\alpha\tau\alpha\delta\epsilon\alpha$ legatur, nobis plane ad textum non quadrare videtur, quamvis Ionston. *ad d. Coac. text.* retinuerit. Plura vide apud Foel. *Oec. p. 657. Erot. On. p. 118. & f. 119. a.*

Phlebotomie, $\phi\lambda\epsilon\beta\omicron\tau\omicron\mu\iota\alpha$, Democrito dictus fuit artium motus. Nam $\phi\lambda\epsilon\psi$ generaliter venas & arterias complectitur. Verum Foel. p. 658.

p. 658. ad hunc locum Erotiani animadvertit potius legendum esse *φλεβοσακλίαν*, aut *φλεβοσακλίαν*, quasi *venarum agitationem* & fluctuationem. At vero non video tantum vitium, cum *φλεβοπαθία* facile per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationem a *πάσσω*, salio, vibro, excusari & declarari possit; præsertim cum in statu p. n. hujusmodi arteriarum saltus evidentissime compiciatur in aneurismate, ubi non tam fluctuatio, quam vibratio & concussio arteriæ notari potest.

Pbleborragia, *φλεβορραγία*, vocatur Hipp. *ἡ ῥῆξις τῶν φλεβῶν*, ruptio venarum, 4. de R. V. l. A. t. 86. Gal. in com. ad h. l.

Pblebotomia, *φλεβοτομία*, communiter & usitatissime Latine dicitur *vene sectio*, vel *sanguinis emissio* per venam scalpello divisam vel incisam facta, Galen. l. 11. M. M. c. 1. Remedium Chirurgicum notissimum & frequentissimi usus, sapius etiam præter necessitatem, imprimis præservationis gratia. Refertur inter generosa & universalia præsidia, valetque primario ad deplendam copiam, scil. turgentem & urgentem, secundario ad alia quoque in qualitate, aut motu sanguinis vitia. Jung. Diet. n. 900. Jessenii Judicium de Sang. V. S. miss. cum annot. nostris. Verum hoc remedium acerrime impugnare non fuit veritus Helm. de febr. cap. 4. quamvis rationibus non adeo validis, uti quidem sibi visæ fuerunt, quas hoc loco examinare non concedit instituti ratio. Præter hanc receptam significationem vox *φλεβοτομία* & verbum *φλεβοτομῆν* sumuntur, vel pro quavis *divisione venarum* p. n. & violenta, v. g. l. 4. Ep. circa fin. quamvis non videam, quid obster, quo minus de artificiali *Vene sectione* explicari debeat locus ille: vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures & surculos, l. de Venis, XXVI. 6. Vide Foef. d. l. Conf. Gal. exeg. qui de duplici significato agit.

Pblebotomus, *φλεβοτομῶν*, vocatur instrumentum Chirurgicum, quo fit *vene sectio*, communiter duplex hæctenus fuit receptum; unum, quod vernacule *Flitte* dicitur, & pulsu celeri per digitum facto venæ intruditur, quemadmodum in scarificationibus vulnuscula infligi solent; alterum, quod hodieque receptius & fortassis commodius securiusque, Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi incisione. Debent vero hæc scalpella probe aservari, ne inquinentur, aut veneno insciantur, unde gravissima oborta esse mala ex Historiis constat.

Pbledonodes, *φλεβονῶδες*. Vide *Pblebodonodes*.

Pblegma, *φλέγμα*, *Pituita*, Latinis dicitur. Olim a veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus & humidus in corpore existens, hyemæ potissimum excedens, Gal. c. de nat. hum. t. 40. & alibi. Verum cum commentum hoc veterum hodieque exoleverit, per *φλέγμα* vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus & collectus. Quo pertinent *Mucus narium*, *Saliva*, *Pblegma ventriculi* & *intestinarum*, Charlton. Ex. Physiol. VII. §. 6. Sylv. l. 2. Pr. M. c. 23. §. 213. seqq. quamvis significatio hujus vocabuli Græci non respondeat cum ejus derivatione & etymologia, siquidem præ se fert etymon hoc *φλέγμα* *accessionem*, utpote a *φλέγειν* descendens, quo significato etiam præter communem venire apud Hippocratem observat Galen. exeg. Vide Dieter. n. 904. In arte destillatrice & Chymia *Pblegma* dicitur liquor destillatus spirituoso & inflammabili liquori contradistinctus. *Pblegma* est mera aqua insipida, constans particulis levibus, glabris & flexibilibus, merum vehiculum & instrumentum omnis nutritionis & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens spiritus & materiæ omnis subtilis, quamvis Chymicorum industria illam ab his ubique separare & rejicere intendat Jac. le Mort. Chym. Medic. Phys. c. 2. p. 16. Schroder. l. 1. c. 3. Specialissime vero in opere lapidis Philosophici *Pblegma* vocatur aqua Mercurii prima, substantia media, in qua principium lapidis est, scil. ejus dissolutio, nec intrat cum ea, quamvis se invicem complectantur naturæ nexu, de quo plura vide in Theatr. Chym. Vol. III. p. 730. seqq.

Pblegmagogus, *φλεγμαγωγός*, epitheton purgantium quorundam medicamentoium, quæ pituitam educere per alvum creduntur, inter quæ *Agaricus*, *Cnicus*, *Turbith*, &c. referuntur. Vid. Lang. l. 2. ep. 18. Morell. de materia medic. cl. 2. purgant.

Pblegmasia, *φλεγμῆσις*, vel idem, quod *φλεγμοσι*, *Inflammationem* significat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. aph. 7. Castell. Lind. Ex. IV. §. 17. 25. Legitur alias apud Hipp. 3. de morb. XV. 4.

Pblegmatis, *φλεγματίς*, Hipp. idem est, quod *φλεγματικός* aliis, sive *Pblegmaticus*, aut *Pituitosus*, scil. ex hypothesi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex sanguine crudo, frigido & humido præditus est, & Cholericus opponitur. Hippocr. de A. L. & Aq. LV. 11.

Pblegmatorrhagia, *φλεγματορραγία*, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium similis, quando

nares per aliquot dies sola pituita tenui stillant, qualis observatio extat apud Henr. Salmuth. *Cent. I. Obs. 37.* & ex hoc Boner. in *Anat. Pract. l. 1. f. 17. Obs. 10. p. 323. 324.*

Pblegmone, φλεγμονή. Vide *Inflammatio*.

Pbleggyras, φλεγυρός, Ignitus, veluti ardens, aut incensus, Gal. in *Exeg. voc. Hippocr.* Foel. p. 661.

Pblemelia, φλεμελία, vel idem sunt, quod κίβματα, de quo vide supra *Cedma*: vel latine *flemina* dicuntur, & vocantur tumores circa talos, qui labore viæ oboriuntur. Vide Keuchen. ad *Sammon. p. 280.*

Pbleps, φλέψ, Latine vocatur *Vena*. Utroque vocabulo Veteres comprehenderunt *arterias* & *venas* proprie dictas, teste Gal. c. 6. in *6. Epid. t. 2. & c. 2. de iis q. in med. t. 28.* Verum recentiores contra distinguere soleant, per *venam* proprie intelligentes vas sanguinem ad cor restuum continens. Et numerantur hodieque primariæ tres: *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffusa, olim Arteria venosa perperam dicta. *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos suos dispergit: & *Vena Portæ*, quæ saltem per organa tertii, vel infimi ventris sive abdominis divisa est. De quibus videantur *Anatomici*, & in specie *Barthol. libello 1. Anat. c. 1. seqq.* Proprium est *venarum* sanguinearum, ut habeant *valvula* in pluribus locis, hoc est, membranulas in interna cavitate venarum occurrentes, impediens sanguinis recusum ad partes, admittentes vero profusionem ad cor. Vide *Valvula*. Alias & *vene* vocabulum aliis vas sanguinem non vehentibus tribuitur, ut: *vene Lactee*, *vene Lymphaticæ*, verum minus proprie; Rectius *vassa* vocantur. In Metallifodinis *venas* vocari illa loca subterranea, ubi ipsa minera metallica habetur continuata, patet ex *Rul. & Ionh. Lex. Chym.* Dividuntur a *Borrigh. in mites*, quæ in catino fusorio percalescæto facile subeunt plumbum, & *refractarias*, quæ non sine labore & artificio quoque vehunt pyritem, *marcasitam*, *cretam*, *calcum* & alia similia corpora, tr. *Docimast. Metallic. §. 20.*

Pblia, φλιά, Latine *Postis*, & φλιαί, *postes*, sive ligna, axes utrinque firmantia, aut firmamenta, quæ fuculas utrinque dispescunt & continent, uti exposuit Gal. c. 4. de *artic. t. 51.* Pertinet ad instrumenta Chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud *Foel. p. 661.* Legitur & apud *Hipp. 3. de artic. t. 49. & 4. t. 55.*

Pblibo, φλίβω, idem, quod πίβω, *premo*, unde compos. *επιφλίβω*, *exprimo*, apud *Hipp. l. de Loc. in Hom. XV. 5. 6.* quamvis *Linden.* retinuerit *επιφλίβω*, *Foel. d. k.*

Pblogiào, φλογιάω, verbum *Hipp.* usitatum, significans *exardescere*, *inflammor*, l. 2. de *Morb. LXIV. 8. l. de morb. sacr. XVI. 38.*

Pbloginon, φλογινόν, Latine *Flammeum*, *E-pitheton Collyrii liquidi*, vel *illitionis*, apud *Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.*

Pblogistos, φλογιστός, dicitur de omni eo, quod *flammam concipere potest*. In specie de *Sulphure Hipp.* dixisse statuit *Helmont. Tunn. Pest. §. Hipp. rediro.*

Pblogmos, φλογμός. Vide *Flamma*.

Pblogodes, φλογόδης, significat *flammeum*, incensum. Usurpatur de colore faciei intense rubente apud *Hipp. 1. Proorb. sect. 2. t. 33. & Coac. t. 7. & 624.* Vide *Foel. p. 662.*

Pblogoides, φλογοειδής, *flamme speciem*, vel colorem representans, vel potius a *flamma* excitatus rubor. Legitur apud *Hipp. l. 3. de morb. VII. 14.*

Pblogosis, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλογή. Sed hodieque significat potius quamlibet *incensionem* & *ferrorem*, sive φλογήν *αίχμασον*, *dispositionem flammæ* etiam absque tumore, *Foest. l. 1. Chirurg. Obs. 4. Schol. Dieter. n. 907.* Talis fervor quandoque subitaneus & momentaneus *Scorbuticis* solet esse familiaris, de quo apud *Matth. Martin. de Socorbuto §. 261.*

Pblotron dicitur species fluxus ex coostro generati. *Rul. & Ionh.*

Pblus, φλῦς, φλύθ, item, φλύξ, *lanuginem* significat. *Hipp. l. de int. aff. XXXIIX. 6.* ubi *Cortex* Latine redditur. Vide *Foel. pag. 661.* Adde *Casp. Hofm. Comment. ad Galen. LL. de V. P. n. 431.* Legitur & de *cortice panis* apud *Molchion. de morb. mul. cap. 65.*

Pblythene, φλυθίναι, item φλυθινίδες, sunt *pustula* in summa corporis planitie enascentes a tenui sanie cuti subtenta, eamque sua salina tenui acrimonia erodente & pungente. 2. *Progn. t. 60. l. 2. Epid. sect. I. 5.* Dicuntur & φλυθινίδια. *Coac. t. 402.* Inde φλυθινώσις, *pustularum eruptio*, 3. de *fract. t. 74.* φλυθινίδες χρώμη, color corporis pustulosus, vel corpus pustulosum, *lib. 2. de morb. mul. IX. 7.* Vide *Foel. p. 662.*

Pblythides, φλυθίδες, idem quod *Pblythene*. *Hippocr. l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5.* *Molchion. l. de morb. mul. c. 121.*

Pblythos, φλυθός, id est, *humectior*, *Hipp. de morb. sacr. XV. 20.* unde φλυθώσις, *humidus*. *Galen. in Exeg. voc. Hipp.*

Pblystis, φλύσις, *eruptionem in cute* significat ex humoris alicujus excrementitii abundantia. *Gal. d. k. a verbo φλύω, scaturio, eruptio, l. 2. Epid. Foel. d. k.*

Phlyzacion, φλυζάκιον, *pustulam* bullæ in modum erumpentem significat, ab igne excitatam in cute; idem, quod φλυκταίνω. Occurrit apud Hipp. *Coac. t. 114. & 4. de R. V. l. A. t. 63. Foef. d. 1.*

Phoberos, φοβερός, sumitur ab Hipp. active & passive: in illa significatione notat horrendum ac metuendum, *Coac. t. 416.* in hac significat timidum, perterritum, & de agro dicitur *l. 6. Epid. f. VIII. t. 45. Vide Foef. p. 663.*

Phobetron, φόβητρον, *terriculamentum* significat, quod metum injicit, Hipp. *l. de morib. sacr. quamvis in edit. Lind. non occurrit.*

Phobos, φόβος. Vide *Metus. Diet. n. 906.*

Phoca, φώκη, nomen piscis *Cetacei*, vulgo *Vitulus marinus* dicti, cujus descriptio cum usu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l. 1. de Cetis c. 10. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. & 37. L. 10. de S. Fac. §. Coagulum, & l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in fin.*

Phocæna, φώκηνα, est etiam nomen piscis *Cetacei*, qui alias *Tursio*, item *Porcus marinus* dicitur, ad *Delphinus* pertinens, cujus historiam cum usu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *d. l. c. 8. Ejus Anatomen vide in Eph. N. Cur. A. III. O. 20.*

Phodes, *Phoides*, φώδες, φώιδες, idem, quod φώσφυγος. Vide supra *Phausinges*. Legitur apud Hipp. *Coac. t. 318.*

Phœnicinus, φωνίνιος, Lat. *punicus*, color dicitur rutilus, qui & *Phœnicus* vocatur, & habet exuperantiam ruboris, qualis est color fructuum palmæ arboris non admodum sole incoctorum. Elephantiasis quoque vocatur φώσφυγος φωνίνιον, *morbus Phœnicus*, vel quia in *Phœnicia* aliisque orientalibus regionibus grassatur, vel a colore rutilante. Hipp. *l. 2. Prorethet. in fin. Vide Foef. p. 663.* Est & nomen Emplastri φωνίνιον, quod alias *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Dispensatoriis vocatur. Gorræus in *def.*

Phœnicites, φωνίνιτες, lapis dicitur a figura, quam habet similem fructui palmæ. Dioscor. vocavit *Ισδαίνις*, *l. 5. c. 155.*

Phœnicopterus, φωνικόπτερος, nomen avis est, passim in antiquis scriptoribus occurrens, sed qualem proprie significet, nondum expeditum est. Imprimis linguam ejus & cerebellum in deliciis fuisse ex Martiale & Lampridio constat. Legatur de hac Aldrovand. *l. 20. Ornithol. cap. 4. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 45. Meminit & Celsus inter medii valoris alimenta referens, lib. 4. cap. 18.*

Phœnicuros, φωνίκυρος, vide *Fuiticilla*.

Phœnigmus, φωνίγμος, Latine *Rubificatio*,

Rubefactio, est ruboris per medicamenta acute excitatio, Cutis rubor. Pertinet huc *Dropan & Sinapismus*. Meminit Galen. *l. 7. meth. med. c. 4.* Ipsa medicamenta quoque vocantur φωνίγμοι. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 4. f. 9. part. 2. c. unic.* Alias *Rubificatio* quoque dicitur de *Rubedine* producta in processu lapidis Philosophici, *Tb. Chym. Vol. II. p. 302. seq. III. p. 41. 289. IV. p. 552. &c.*

Phœnix, φωνίξ, æquivocum est. Vel enim significat *Palmam* arborem, de qua superius in PA: Vel etiam aliam plantam arvensam *Joliaceam*. Gorr. Vel avem significat, num veram, an fabulosam, non est hujus loci dirimere. Legatur de hac Aldrov. *l. 12. Ornith. c. 28.* Vel est nomen *Collyrii τριχουμπίης*, apud Aetium, *Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.* ubi *Phœnix Apollonii* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *Phœnix* quinta ignis essentia, vel *Lapis Philosophicus* celebratissimus. Ruland. & Johnson. Adde *Theatr. Ob. Vol. IV. p. 447. & Vol. V. p. 401.*

Phoitaos, φουίταος, apud Hippocr. significat prodire, egredi. Dicitur de Urina, *lib. 7. Epid. LV. 19.*

Pholcos, φολκός, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabismo*, sive cui obliqua oculorum est acies. Vide *Strabismus*. Gorr.

Pholeter, φολητήρ, qui se abscondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans solitudinis, a φολέος, *latibulum*, *lustrum*. Hinc verbum φολέω, *occulto*, Linden. *Ex. XI. §. 155.* Pertinet ad *Melancholiæ* species.

Pholis, φολίς, *squamam* significat. Hinc φολίς χαλκή, *squama æris*. Hipp. *l. de Visu III. 8. Erot. On. p. 120.* idem, quod λαπίς.

Phollicodes, φοληκόδης, significat *fungosum, laxum*. Legitur & φοληδόδης, quamvis fortassis mendose. Usurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, *l. 4. Epid. XI. §. XIX. 11.* Vide Foef. *p. 664.* Conf. omnino Erorianus.

Phonasci, φωνάσκει, dicebantur olim ii, qui vocis exercitio magno utuntur, uti sunt tragædi, comædi, præcones. Gorr. *Forest. lib. 15. Obs. 32.*

Phone, φωνή, Latine *Vox* dicitur, estque effectus vocalium instrumentorum, quæ sunt larynx, hoc est, principium asperæ arteriæ cum suis cartilaginibus & musculis ad eas pertinentibus. Describi potest, quod sit sensus animalis a glottide ex percussione expirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine vox illa est articulata, & dicitur *sermo*, loquela, oratio, Græce λόγος. De voce, & instrumentis ad vocem pertinentibus, scripserunt Gal. *de voc. instr. dissecti.* Aquapend. *de*

de voce. Adde Barth. l. 2. *Anat. cap. 11. alii- que. De Vocum differentiis vide etiam Foef. p. 672. seq.*

Phonos, φόνος, communiter eadem, vel homicidium significat, ut & sanguinem cæde profusum, aut cadaver: in qua posteriori significatione acceptum legitur apud Hippocr. l. 2. de morb. LXXI. 9. Jung. Linden. Ex. XIV. §. 131. φονικύτοι περιποι, febres maxime lethales leguntur, l. de Crisib. II. 5. Foef. pag. 664.

Phora, φορα. Vide *Latio*.

Phorbe, φορβή, pabulum significat. Vide supra *Pabulum*. Legitur apud Hippocrat. l. de superf. XIII. 3. a verbo φέρβω, pasco. Foef. p. 665.

Phorganodes, φοργανός, laxum & apertum significat, diciturque de orificio uteri aperto & ad conceptum idoneo, Hippocr. l. 2. de morb. mul. LVII. 9. ubi ab aliis legitur φοργανίδης. Vide Foef. d. 1.

Phorimos, φόριμος, epitheton est Aluminis, quod alias *Alumen Roche* in Offic. dicitur. Gorr.

Phorine, φορίνη, cutem, vel corium significat, diciturque de pelle suilla, apud Hippocr. d. de R. V. I. A. r. 102.

Phoros, φόρος, Lat. *ferax*, *fertilis*, dicitur, usurpaturque de femina ad conceptionem pro-na, Hipp. l. 1. de morb. mul. XXI. 20.

Phorticos, φορτικός, vocatur homo gravis, molestus, odiosus. Hipp. l. de Medico I. 29. Dicitur quoque de aliis rebus onerosis, d. l. III. 2. IV. 9.

Phoryno, *Phorysso*, & *Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φορύω, idem, quod φέρω, φέρω, *subigo*, misceo, macero. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. C. 5. & l. de Sterilib. XI. 36. Vide Foef. d. 1.

Phos, φῶς. Vide *Lumen*, *Lux*. φῶς quoque dicitur circulus subniger, qui papillam ambit. Et Oribasius scribit medium transversariorum, quæ in Nilei machinamento sunt, vocari φῶς, quod alias *Plinthium* appellatur, Gorræus.

Phosphoros, φῶσφορος, Latine *Lucifer*, terminus alias *Astronomicus*, notans Veneris Astrum ante exortum solis conspicuum, quemadmodum idem dicitur *Hesperus*, quando occasum solis sequitur. Est vero etiam nomen *Collyrii*, quod alias *Diacrocu* dicitur, & describitur a Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & Ægin. l. 7. c. 16. vide *Diacrocu*. Proprie & in genere *Phosphorus* illud vocatur corpus, quod interna & substantiali luce gaudet. Ita sol priori jure dici potest *Phosphorus*, luminis & diei effector. Possidet in se lucem, & lumen

generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum lucidum in sese, luminosum etiam, *Luminarem magnetem* dictum, luminis in aere traforem & ad tempus aliquod conservatorem. Dicitur & cum additione *Phosphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononiensis*, de quibus omnibus præter alios ex professo scripsit Vvirtebergæ Dn. Georg. Casp. Kirchmeier Prof. P. tract. de Phosphoro, natura Lucis & Igne. Passim etiam in aliis Autoribus ejus fit mentio. Ex novissimis Dn. Comierius Theol. & Mathematic. Paris. de Phosphoris eorumque secreta præparatione tractatum scripsisse legitur in *Act. Erud. Lips.* 1684. Vide etiam *Noctiluca*. Phosphori præparationes varias descriptas exhibet etiam D. Lunken. in *Lex. suo Chym. Pharm. Part. I. p. 183. seqq.*

Phoxinus, φοξίνος, nomen pisciculi fluvialis, ad *Fundulos* & *Cobitas* pertinentis, cuius mentio fit apud Aldrov. l. 5. de pisc. c. 10. & 32. Duæ enim species recensentur: *Lewis* & *squamosus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat l. 15. *Sal. c. 7.*

Phoxos, φοξός, dicitur is, qui p. n. acuminato & fastigiato est capite, ita ut utriusque depressæ appareant frontis eminentiæ, aut etiam occipitis, Gal. l. de Ossib. c. 1. l. 9. de Us. P. c. 17. & c. 1. in 6. *Epid. t. 3.* Vide Foef. p. 664. Jul. Alex. l. 3. *Sal. c. 4.* C. Hof. in *Gal. de V. P. n. 693. seqq.*

Phragmos, φραγμός, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo atque acies, Gorr. Lat. *Sepes*. Lind. *Med. Phys.* l. 2. c. 13. §. 24.

Phrasium viride, id est, *Flos æris*. Ral. & Johnf.

Phrazo, φράζω, Lat. *significo*, denuncio, indico. Dicitur de signis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. *aph. 5.* idem, quod *equivocum*. Vide Dieter. n. 907.

Phvenes, φβένες, Lat. *Præcordia*. Hipp. & aliis antiquis medicis vocabatur *Diaphragma*, teste Erotiano, de quo in lit. DI. Vide Dieter. n. 928. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ sunt *Venæ Phvenicæ*, Barthol. libell. 1. c. 5. *Arteria Phvenica*, libell. 2. c. 5. h. e. *Diaphragmatica*.

Phrenitis, φρενίτις, φρενιτις, licet generali etymi significatione omnem mentis emotionem videatur denotare, usus tamen apud veteres & recentiores obtinuit, ut saltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri & meningum ejus conjuncto. Galen. c. 1. ad l. 1. *Prorrh. r. 1.* Hinc & *Celsus* l. 2. c. 1. in-

1. *infantiam febricitantium* vocavit. Poterit vero ita accuratius definiiri: *Phrenitis* est delirium perpetuum vehementius cum febre acuta, pervigilo, furore, risu, clamoribus, aliisque vehementioribus symptomatibus, pro majori videlicet minorive causâ morbificâ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri per sanguinis acrioris & ichorefcentis effervescentiam immoderatam & impetuosiore ejus affluxum, cum impedito refluxu & stagnatione oborta, spiritum quoque animale in substantia cerebri incendente & tumultuarie agitante. Quod si vero cerebrum ejusque meninges per consensum saltem afficiatur, *παροφρενιτις*, Latine etiam *Paraphrenitis* a plerisque dici solet; quamvis non semper observatum fuerit, uti patet ex Gal. l. 5. de L. A. c. 4. ubi agitur de *Phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura & accuratiora de hoc affectu videantur apud Vvillis *tr. An. Brut. P. II. c. 10.* A Latinis quoque introductum est vocabulum *Phrenesis*, quasi sit Gr. *φρένις*. Videatur Dieter. n. 909.

Phrice, φρίκη. Vide *Horror*, *Φριμάδες πυρεστί*, *febres horrificæ*, sive cum horrore invadentes, l. 1. *Epid. f. 1. t. 23.* Foef. pag. 667. C. Rejes C. El. g. 68. n. 11. Vide *Querqueria*.

Phronesis, φρόνησις, proprie prudentiam significat. Sumitur tamen ab Hipp. pro sentiendi virtute, vel *sensu*, potissimum tactus. Hipp. l. de morb. sacr. IIX. 12.

Phronis, φρονίς. Vide *Cura*.

Phryctæ, φρυκτῆ, Lat. *Frieta* simpliciter, & intelligitur *Resina Colophonica*, ad differentiam liquidæ sive *humidæ*, quæ *ὕψη* dicitur. *Frieta* vero vocatur, quod torreatur, aut uratur, ut docet Dioscor. l. 1. c. 93. Meminit vero φρυκτῆς Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Adde Foef. p. 668.

Phryganon, φρύγανον, significat *sarmentum*, *virgultum aridum*, vel *furculum exuccum*. Unde & *Cremia* dicuntur, quasi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. XCIII. 11. 15. 16. Vide Foef. p. 667.

Phrygius, φρύγιος, vocatur *Lapis* quidam, in Phrygia & Cappadocia occurrens, vel *gleba pumicosa*, pallida, modice gravis, non solida, intercedentibus albis segmentis. Aliqui pro *Lyncurio* vendunt; alii pro *Belemmitæ*. Vim habet exsiccandi, adstringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. l. 6. de San. tu. c. 12. & l. 9. de S. Fac. §. *Phrygius*, Dioscor. l. 5. c. 141. Chiocc. *Mus. Calceol. f. 3. p. 385.* Crudum esse acerrimum, ignitum vero dare præsentaneum oculis reme-

dium, scribitur in *Theatr. Chym. Vol. I. pag. 87.*

Phrynos, φρύνος, Vide *Rubeta*.

Phtharticos, φθαρτικός, idem, quod *δλητηρίος*, *deleterius*, *lethalis*, φθοροποιός; Diciturque de venenis *deleterius*, eorumque facultatibus, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 18. in fin. Cui opponitur *ἀλεγεινός*. Gorr.

Phtheinas, φθεινός, dicitur de morbo *tabifico*, qui tabem excitat. Hipp. l. de *Glandul. X. 1.* idem, quod φθεινάδης, de quo p. p.

Phtheiriastis, φθειρίασις, morbus *pedicularis*. Vide *Pediculus*.

Phthenxis, φθέγγις, Lat. *Loquela*, a φθέγγωμαι, loquor. Nomen occurrit apud Hippoc. l. 2. *Epid. f. VI. 11.* Verbum 5. *aph. 5.* φθειγγάδης δειδάσις, dicitur Hipp. *periculosus affectus* multorum sermonibus illustris, sive clamoribus, aut ejulatu plenus, l. *Præception. VI. 14.* Adde Foef. pag. 653. Diet. n. 892.

Phthinodes, φθινώδης, *Tabidis* Lat. dicitur a verbo φθίω, *tabesco*. Usurpatur de ægris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foef. p. 654. Diet. n. 895. seq.

Phthinoporon, φθινόπωρον. Vide *Autumnus*. Dieter. n. 893.

Phthificus, φθιστικός, idem, quod φθινώδης. Vide *Phthinodes*, *Phthifis*.

Phthifis, φθίσις, Latine *Tabes* dicitur, accipiturque communiter, vel late pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine & consumptione, & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Rulan. & Iohnf. in *Lex.* Vel proprie & strictè φθίσις vocatur corporis *tabes* & *consumptio* colliquativa cum tussi, sputo purulento, aliisque symptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius visceris nobilioris sanguinei, sanguinis dispositionem ulcerosam & lixiviosam supponente. Legantur, præter veteres, ex recentioribus Vvillis *Pharm. Rat. P. II. f. 1. c. 6.* Sylv. *Pr. Med. l. 4. tr. 4.* Christ. Benettus *Theat. Tabid. Barberte l. 3. P. M. c. 2.* Dicitur & φθίσις. In cujus causa, ex acido præternaturali deducenda, hodieque nonnullos Doctores sibimetipsis & aliis imponere, & ex falsa hypothese ægris acria & alcalica commendare, cum præsentissimo vitæ periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *Phthifici*. φθίσις quoque dicitur pupillæ affectus, cum hæc angustior, hebetior & obscurior rugosiorque evasit. Tunc autem majora, quam sunt, apparent ea, quæ videntur propter pupillæ angustiam. Causa hujus mali densatio, quam siccitas potius parit, quam aliud quid. Differt ἀπὸ τῆς ἀτροφίας, quod hæc oculi totius sit, illa pupillæ tantum imminutio. Gorr.

Phthoe,

Phthoe, φθόν, idem, quod φθίσις, Dieter. n. 398. Legitur apud Hipp. 7. aph. 78.

Phthois, φθίσις, *pastillus*, *placenta* dicitur Græcis, contracte φθίσις: Legitur apud Hipp. in Spur. ad l. 1. de morb. mul. III. 11. 26. 30. l. 2. LXXXIX. 9. 10. Inde Diminutivum φθίσσιος, *pastillus*, *trochiscus*, quod legitur d. l. 1. LXXX. 8. C. 45. & l. 2. LXXXVII. 3. Adde Foel. p. 655. seq.

Phthora, φθορά, generaliter corruptionem significat; Hippocrati vero idem, quod ἀποφθορά & abortum, hoc est, fœtus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

Phthorios, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum sive φθοράν promoventibus: Alio nomine *Ecbolia*, Ἐκβολία, dicuntur. Gorræus, Casell.

Phthoropoeos, φθοροποιός, idem, quod φθαρτικός, *deleterius*. Vid. *Phtharticos*. Adde Jul. Alex. Not. in Gal. l. 2. de Antidot. p. 738.

Phusca, φύσκα, videtur respondere Latino *Posca*, si Æginetæ descriptionem attendimus; siquidem ex aceto & aqua paratur. Ab Aetio tamen potus ita dicitur, in quo ebur aliquandiu maceratum ceræ instar emollefcit, ut flexile in quocunque opus tractetur, l. 3. c. 80. 81. citante Gorræo.

Phycis, *Phycen*, φύκις, φύκην, nomen piscis *sarcatilis*, de quo vide Aldrov. l. 1. de pisc. c. 8. adde Lind. Ex. V. §. 36.

Phycotyche, φυκοτύχη, nomen est Emplastri, ad omnia ulcera, præsertim in ano vel sede, commodi, apud Aetium, notante Gorræo.

Phygethlon, φύγεθλον. Vide *Panus*.

Phylacterios, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum & remediorum magicorum præbitor, teste Keuchen. in proleg. ad Sammon. p. 68.

Phyllon, φύλλον. Vide *Folium*. Apud Hipp. etiam strictius accipi videtur pro herbis & foliis hortensibus condimentariis, l. 2. de morb. XXIX. 8. XXX. 7. adde Foel. p. 668. conf. omnino Gal. exeg.

Phyma, φύμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, præsertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis a causa interna proveniens. Deducitur a φύμα, e terra nascor. Comprehendit igitur abscessus, pustulas, ulcera, &c. Vide Foel. d. l. & Dieter. n. 911. Strictè vero glandularum inflammationes mox erumpentes & ad suppurationem tendentes significat. Gal. l. 2. de arr. cur. ad Glau. c. 1. & Æginet. l. 3. c. 12.

Phynon, φύνον, nomen est Collyrii apud Cels. l. 6. c. 9. citante Gorr.

Phypella idem significat quod *Panus*, nimi-

rum tumor glandularum inflammatorius, uti scribit Hartmann. in Prax. Chymiatric. Oper. in fol. p. 89. cur vero nomen Germanicum *obrenzmang* addiderit, rationem quoque addere debisset.

Phyrama, φύραμα, generaliter omnem massam mistam, & subactam lixoreque maceratam, significat a φύρα, *miscere*, quod idem est ac φούρα, de quo supra. Præsertim vero farina aqua macerata & subacta in panificio φύραμα dicitur, Specialiter tamen hoc quoque nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis & calculis mistum sit. Gorræus.

Physa, *Physodes*, φύσα, ἢ φύση, φυσώδης. Vide *Flatus*. φύσα significat etiam apud Hippoc. follem, cujus usum in volvuli curatione commendavit l. 3. de Morb. vide Foel. in not. ad illum locum n. 27.

Physema, φύσημα, φύσησις, præter communem significationem, qua idem fere notat, quod φύσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoque hoc vocabulum tribuitur *resinæ picæ*, quæ πηκτική vocatur a Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12. l. 2. c. 3. & 10. l. 3. c. 4. l. 7. c. 3. Adde Jul. Alex. in not. ad Gal. d. l. 2. c. 3.

Physeter, φυσήτηρ, φυσήτηρ, significat *Follem*: Vide *Follis*: φυσήτηρες ὄνειροι, ossæ sufflatoria dicuntur, apud Herodotum, quibus Scythæ usi sunt immittentes genitalibus equorum ad inflandos earum uteros, ut ea compressione ubera uberiores præberent lactis copiam. Charlton. *Oecon. Anim. Ex. III. §. 9.*

Physica, φυσική, quid significet, ex Philosophicis patet, videlicet eam scientiam, quæ corporis naturalis, qua naturalis, essentiam, causas & affectiones explicat. Hinc & *Physicus* dicitur Philosophus naturalis, Gal. in pr. com. ad Hipp. de nat. hum. qui nullum naturæ opus velit intactum relinquere, l. 11. de V. P. e. 18. princ. Nihilominus usus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Physici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem dirigere debent. Vide *Poliater*.

Physica remedia Octavio Horatio, quæ sine manifesta ratione profunt, Scholiast. ad marg. l. 1. c. 27.

Physigra, φύσιγρα, vocatur *caulium exortus*, & maxime pars ejus concava. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Erot. On. p. 108. b. Gorr.

Physinx, φύσιγγε, *fistulam*, vel canalem concavum significat, caulem cavum, vel *scapum*. Hipp. aliquoties usus l. de fistul. II. 1. 2. 7. 8. vide Foel. p. 670.

Physiognomia, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de

de hominis natura indicat ex externo habitu corporis. Unde & illa signa, ex vultu & facie desumpta, vocantur *Physiognomica*. Hanc artem integro volumine exposuit Joh. Bapt. Porta l. de *humana Physiognomia*. Huic artium nimium attribuisse Paracelsum, passim ex illius scriptis constat; quemadmodum & Crollium de *signaturis*. Enim vero licet non permittis rejicienda videatur, quam & Galen. aliquoties commendavit, v. g. l. 2. de *Temp. c. 6. l. 5. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. l. quod an. mor. seq. temp. corp. c. 7.* in multis tamen quoque esse fallacem, experientia fati superque hæc docuit.

Physiologia, φυσιολογία, ἢ οὐσολογική, vel idem est, quod *Physica*, vel specialiter in Medicina ea dicitur pars ministra, quæ explicat tres res secundum naturam, puta sanitatem, causas ejus, & accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur passim Institutionistæ recentiores, & in specie *Dogmata Nostra Part. I. p. I. p. 13. seqq.*

Physis, φυσίς. Vide *Natura*.

Physocele, φυσικήλη, idem, quod *Pneumatocele*, de quo paulo inferius.

Physte, φῆσι, dicitur *massa non subacta*, saltem nonnihil irrigata, nondum vero exacte intrita, aut non multum subacta. *Lindæ. Ex. XVI. §. 153.*

Physoalia, φυσικήα, vocatur *postrema hyemis pars*, sic dicta a veteribus, quod eo tempore instiones optime fierent. At φυσική locus est vitibus, aliisque arboribus confitus apud *Hom. Gorr.*

Phytane, φυτάνη, vocatur *Hipp. plantandi vel ferendi tempus*. Galen. in *Expos. voc.*

Phyteuterion, φυτεῦτήριον, *plantarium*, vel *furculorum in terram plantarum congeriem* significat. Legitur apud Hippoc. de *nat. puer. XXIV. l. XXV. 2. 11. Foef. p. 671.*

Phytice, φυτική, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis est, *C. Hofm. Com. in Gal. de V. P. n. 1144.*

Phytologia, φυσολογία, Schrodero dicitur pars *Pharmacologiae*, quæ agit de vegetabilibus & plantis, l. 4. in *princip. φυσίς* enim *plantam* significat.

Phytomineralia vocat *Andr. Cassius de Auro cap. VI. pag. 67.* succinum, corallia, ligna lapidescentia ex incongrua componendi voces licentia.

Phyximos, φῆξιμος, quasi φῆξιμος, qui *effugi vel vitari potest*. Usurpatur ab Hippoc. de morbo benigno & ad salutem vergente, l. de *intern. aff. II. 9.* Sumitur & active de

Tom. II.

eo, quod mala fugare potest. φῆξιμος βυμός, *ava salutis*, vel *asylum*, ad quam confugitur securitatis gratia. *Foef. p. 669.*

Pia mater dicitur membrana tenuior, μόνιμη, cerebrum immediate involvens, ad differentiam exterioris & crassioris, quæ dura dicitur. Vide *Durus. Mater.*

Pialos, πιάλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hippoc. l. 2. de *morb. mul. XXV. 11.*

Pianteria, πιαντήρια, dicuntur *edulia*, quæ *pinguefaciunt*, & obesum reddunt corpus. Hippoc. l. de *L. I. hom. XL. 2.* a verbo πιάνω, *pinguefacere*: quod legitur *lib. 1. de morb. mul. LXXVII. 2.* adde *Foef. p. 506.*

Piar, πίαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* significat, idem, quod πῆσον, aut πῆρον. Legitur apud Hippoc. l. de *nat. puer. XXI. 7. XXXIII. 7. l. 2. de morb. mul. LXXXV. 14. l. de Ulcer. XI. 3.* *Foef. dict. loc.*

Piattones, ex Italico idiomate in Latinum translati vocantur *pediculi inguinum*, vel *pubis*, *latiusculi & plani*, in cute hærentes, quemadmodum & aliquando sub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in *Marcell. Cumani Observationibus* apud I. H. Velfchium in *Sylloge Consil. & Observ. Med. Genr. I. Obs. 80. p. m. 80.* Vide *Pediculus*.

Pica, πικρα, κίττα, equivocum est. Primo significat *avem*, e corvino vel cornicum genere, cujus historiam & varias species cum usû vide apud *Aldrov. l. 12. Ornith. c. 11. seqq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 68.* Deinde est nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, πικτώσις, dicitur, estque *appetitus depravatus & vitiosus rerum ad nutritionem ineptarum*, aut certe incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate & quandoque deliquio animi, proveniens a miasmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi & nervosas partes afficiente. Affectus fœminis, præsertim gravidis, familiaris. Rarissime masculos quoque infestat. Appetuntur vero varia, acida, acerba, acria, terra, testæ, creta, carbones, imo & aranei, panni veteres, putria coria, & alia a natura alias aliena & exosa. Vide *Dieter. num. 113. Eph. N. Cur. A. II. Obs. 209.* Rarissima legitur *Pica* species, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto e follibus inversis propria manu motis impulsum in *Henr. Oldenburg. Aff. Philos. An. 1667. m. Novemb.* Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laborasse legitur *d. l. Obs. 215. C. Rejes C. El. 9. 50. n. 5.* Helmontius quidem ad uterum referre conatur, *l. de Magn. vuln. cur. num. 162.* sed quomodo

I i o cau-

causa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

Picacismus, vide *Picatio*, *Dropax*.

Picans dicitur vinum, quod gustui singularem suavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerumque cum recenti & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum de Aliment. cap. 28. pag. 109. seqq. Dicitur & Mordax Andr. Chiocc. quest. Philos. & Med. l. 1. q. 4. p. m. 41.

Picatio homonymum est apud Latinos. Vel enim idem significat, quod *Pica*, *πίττωσις*, Gal. l. 1. de sympt. causi. c. 3. & 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes d. l. Vel est nomen remedi, Gr. *πίττωσις*, dicti, estque species dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *Picacismus*. Schenk. synt. comp. & prescr. med. p. 271. 274. seq. Unde & illi, qui adhibent, *πίττωται*, *picatores* vocantur, Galen. l. 7. meth. med. cap. 7. Adhibetur ad atrophiam tollendam d. l. & lib. 14. cap. 16. Ceratum *πικρῶν* *πικρῶν* sive *picatum* vocat, c. 1. de fract. t. 21. Adde Rolf. O. & M. M. Sp. l. 4. f. 9. p. 2. c. unic.

Picerion, *πικρέιον*, Hippocr. idem est, quod *βύτρον*, *butyrum*, Hippocr. lib. 1. de morb. mul. LXXXIX. 28. lib. 2. XII. 31. XIV. 14. 16. Foef. p. 507. & Erotianus.

Picota dicitur ægritudo consistens in pustulis minoribus rubri coloris, vocatur & *Sarrampio*. Vital. de Furno Medic. c. 264. fin.

Picrocholos, *πικρόχολος*, Hippocr. dicitur homo amara bile abundans, 2. de R. V. I. A. t. 29. & alibi. Vide Foef. d. l. Transfertur vero etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & *πικροί*, *amarulenti*, & *δξύθυμοι*, vocantur, Hippocrat. d. l. t. 44. *Πικρόχολοι τὰ ἄνω* sunt illi apud Hippocr. qui in superioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacerant, & quibus inediam molestissimam esse scripsit, d. l. t. 29. Gal. in com. ad h. l. pro cachecticis vel qui mali habitus sunt, usurpari monet Erotianus & picrocholos hinc iracundos esse & facile commoveri.

Picros, *πικρός*. Vide *Amarus*. *Picrocholos*. *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* sumitur. Ita *πικρὸν* piper dicitur, & *πικρότης* vini non ejus amaritudinem, sed acrimoniam denotat. Linden Ex. X. §. 116.

Pitoniis, *Πιττωνίσις*, dicitur esse epitheton Riolani dolorum spuriorum Colicam æmulantium & potius peritonæum cæteraque membranas abdominis partibus obrenfas obfidentium & excruciantium, Luc. Tozz. Med. Pract. Part. II. p. m. 111.

Picus, *πελεκάν*, *ξυλοκόπος*, *δρυκόπος*, nomen avis, quæ arbores rostro tundit & perforat; cujus historiam, species, & usum in cibo tradit Aldr. l. 12. Ornith. c. 30.

Pievros, *πίερος*, ἢ *πίερος*, *pinguis*. Legitur de facultate, Hippoc. l. de nat. puer. XXIII. 22. XXXIII. 2. 3.

Piesma, *πίεσμα*, dicitur *retrementum* quodlibet post expressionem relictum. Dicitur & *ἐκπίεσμα*. Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. l. 1. c. 8. l. 3. c. 1. l. 12. M. M. c. 15. Jul. Alex. in not. ad h. l. Vocatur alias & *ἐπέθλασμα*. Adde Foef. p. 506.

Piestra, *πίεστρα*, *πίεστραχον*. Vide *Prælum*.

Piestron, *πίετρον*, vocatur *Instrumentum Chirurgicum*, quo usus Hippoc. ad contrundenda ossa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latine *Pressorium* aut *Contusorium* redditur ab Interpretibus. Legitur lib. 1. de morb. mul. XCVI. 4. Dicitur alias *ἐμπεροθλάτης*. Gal. in Ex. voc. Hippoc. Adde Foef. pag. 507. Vide *Embryotblastes*.

Pietas, *ἀρετή*, caput virtutum, & anima Medicinæ merito habetur. Linder. Ex. II. §. 17. Rectissime vero negavit Galen. veram pietatem consistere in hecatombis sacrificandis, aut aliis pretiosis suffumigiis; sed in notitia propria & eruditione aliorum, quid sit vera sapientia, bonitas, &c. l. 3. de V. P. c. 10. Clarius expressit laud. Lind. Ex. III. §. 8. *Pietatis* exercitium consistit cum in vero cultu Dei, tum in fideli executione muneris suscepti. Et per hanc Medici se Deo gratos, hominibus charos, actisque operibus prosperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §. 3.

Pigmentarius, *μυροπώλης*, *μυροπώτης*, *unguentorium insitor*, qui unguenta vendit, Rhod. ad Scribon. n. 22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

Pigmentum, potio ex melle, vino, & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Tagault. l. 1. c. 4.

Pigritia, *Piger*, *ἀργία*, *ἀργός*, vide *Ignavia*, *Argos*.

Pila, *σφαῖρα*, *globulum lusorium* notat, ad corporis exercitia ludicra pertinet, de quo exercitio Galen. integrum conscripsit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inscriptum. In specie & oculis conferre docet ex Galen. Linden. Ex. VI. §. 48. *Pilæ* quoque vocantur globuli plumbei, qui vi ignis e tormentis exploduntur. *Pilæ* porro dicuntur vasa, vel lignea, in quibus veteres frumenta contundeant. Rhod. ad Scribon. num. 74. vel Pharmaceutica, lapidea, fistilia, ænea, in quibus se-

mina & nuclei teruntur, aliaque diversi generis subiguntur & miscentur, quæ hodieque sub mortariis comprehenduntur. Vveker. *Ant. Gen. lib. 3. cap. 49. Plinius* aliquando pro *Pilula* usurpari testatur Keuchen. *ad Sammon. p. 121.*

Pilabella, idem, quod *Pelada*. Forest. *loc. ibidem citat. Vide Pilada.*

* *Pilamalleum* exercitationis genus non multis abhinc annis in Regno Neapolit. inventum hodieque in universa fere Europa usitatum, quod apud Italos *pilam* & *malleum* vocant, vulgo *giuoco dei Zucchetti*. In hoc primo brachia, & dorsum exercentur, cum malleis ligneis *pilam* lineam longe pellere coguntur, demum ex ambulatione, quæ huic exercitationi perpetuo conjuncta est, ea commoda fere oriuntur, quæ ambulantes homines percipiunt, ut his rationibus licet antiquum non sit, minime contemni mereatur: quamquam aliquis antiquos etiam hac exercitatione non caruisse fortasse contendat, cum apud Avicennam inter cæteras exercitationes unum nominetur, quod virgis retortis distis affuleiam cum *pila magna*, aut parva lignea efficiebatur, quas conditiones apprime nostro *pilamalleo* convenire unusquisque videt, nisi alias tacuerit Avicenna, quod suo tempore notissimæ essent.

Pilavis morbus, vide *Trichiasis*.

Piletos, *πιλῆτος*, dicitur ex *lana*, vel *pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur *πιλῆτὰ κτήματα*, apud Gal. *l. i. de V. P. cap. 13.*

Pileus, *πίλος*, *πίλητος*, *Pileolus*, *πίλιον*, quid sit, notum est. Pertinent quoque ad Pharmaceutica *pili delicati*, *ἀπυλὰ πιλῆματα*. Gal. *l. 3. de C. M. S. L. c. 1.* vide *Cucurpha*. Anatomici quoque nomina *Pileus* & *Pileolus* tropice tribuerunt *Tunicæ* in fœtus capite reptæ, quæ etiam *Galea*, *Vitta* dicitur, unde & *infantes sic nati Galeati*, *Vittati* nuncupantur, de qua legi merentur Car. Drelincurtii *Emendationes de Fœtuum pileolo*. Inter Chirurgica quoque instrumenta refertur *Pileolus argenteus* (hodieque etiam ex ligno, cera alba efformatus) undique in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutriticum applicari solet pro lactatione commodiori. Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig. 7.*

Pili Zenii, sunt *pili* circa caudam leporum nascentes. Dorn. *Rul. & Ionf.*

Pilicrepi vocabantur olim *Balneatores*, vel eorum ministri, qui *pilis* globulisve pice illitis per præfurnium in fornaculam actis, i-

gnem excitarunt, Ant. Fumanel. *de Baln. mox a Princip.*

Pilimictio, *τριχίαισις*, vide *Trichiasis*. Legitur apud Foef. *Oecon. Hippoc. pag. 623.* Et profecto mihi videtur hoc latinum nomen commodius, dummodo in usum magis vocaretur, quam Græcum, quod ob varias significationes obscurius est, neque legenti statim constare potest, de quo morbo *pilari* accipiat.

Pilopæsticos, *πυλοποιησις*, dicitur de *κονίω*, sive *Lixivio*, quo *Coactores lanarii* utuntur, ad coeundas & parandas lanas. *Πυλοποιός* enim *Coactiliarium* vel *coactorem lanarium* significat; sive sint *pilei*, sive aliæ etiam vestes, ex lana villisque confectæ, quæ *Coactilia* dicuntur. Foef. *pag. 508.* Gorr. *Rhod. ad Scrib. num. 230.* C. Hofmann. *in Gal. de V. P. num. 887.*

Pilos, vide *Pileus*. *Pilopæsticos*.

Pilula, *καταπόσιον, σφαιρίδιον*, Lat. etiam *Catapodium*, est medicamentum siccum globuli formam habens, quod degluciri debet integrum ad fallendum amarum & ingratum saporem, juxta proverbium: *Pilule* & *injurie* non *masticaudæ*, sed *deglutiendæ* sunt. Sunt vero *purgantes* & *alterantes Pilule*: quarum catalogum & historiam vide in Pharmaceuticis, præsertim Vveker. *Ant. Gen. lib. 1. c. 44.* & *Spec. lib. 2. f. 38.* Morell. *Form. rem. lib. 1. sect. 3. c. 5.* Schroder. *lib. 2. c. 73.* Fr. Hofm. *in Clarv. ad b. l. Dispens. Norimb. & Auguflan.* Sunt tamen quidam, qui *Catapodia* & *Pilulis* distinguunt, & illa de *Bolis* majoribus exponunt, teste Rhod. *ad Scribon. num. 87.*

Pilum, idem, quod *Pistillum*, Vide *Pila*.

Pilus, *ῥαῖς*, in casibus obliquis, & plurali numero, per *τ*, *τελῆος*, *τελῆος*, quid sit, etiam pueris notum est. Controverliam arduam: An in numerum partium recipiendi sint *pili*, nec ne? non est hujus loci ventilare, quamvis non dissimulemus, nobis magis placere affirmativam; Bartholinus vero negativam tueri conatur, *lib. 3. Anat.* sed rationibus minus solidis, cum petitionem ejus, quod est in principio, in plerisque committere videatur. *Pili* alii sunt congeniti, alii post geniti. Dantur & *pili præternaturales*: vide *Trichiasis*. *Pilorum* testiculo muliebri & renibus inatorum diverse longitudinis e variis Autoribus meminit Rhodius *cent. III. obs.* Plura de *pilis* vide apud Barthol. *d. l. adde Dieter. num. 394.* vide *Thrix*. *Pilorum* formam & figuram ope Microscopii deprehen-

fam vide descriptam in Boneti *Medic. Septentr. lib. 1. sect. 1. cap. 1. in princ.* & apud D. Gorth. *Bidloo Anatom. Tab. IV. Fig. 6. seqq.*

Pimelo, πιμελή, *Pinguedo*. Vide *Adeps*.

Pindo, h. e. *pilo tundo*. Keuchen. ad *Sammon. pag. 185.*

Pinealis Glandula; vide *Conarium*.

Pineatum vocatur medicamentum, quod nucleos pini potissimum, vel instar basis, recipit. Ita *Confectiones pineatæ* sunt Morsuli vel *Tabellæ* ex pineis nucleis paratæ, & *Unguentum pineatum* describitur a Foresto, l. 2. *Chir. Obs. 9. in Schol.*

Pinguedo, πιμαλή, πιαρ, π'ερον, λιπος, vide *Adeps*. Adde Bartholin. l. 1. *Anat. c. 3.* quamvis dubii adhuc sumus, an suffragium nostrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & e partium solidatum classe removere ausus sit. *Pinguedines Officinales*, que & *Axungie* dicuntur, vide apud Schroder. l. 2. c. 32. *Pinguedo mineralis* quid sit, vide in *Theatr. Chym. Vol. V. p. 426.* *Pinguedines* per alias *pinguedines* tolli patet ex smegmate, *Tb. Chym. Vol. VI. pag. 57.* *Pinguedinosæ* dicuntur quevis *pinguia*, Ruland. & Johnson. in *Lex.*

Pinna, idem, quod *Penna*, vel *Ala*, πτερυγιον, v. gr. *Pinne* apum, aquilæ, vid. Rhod. in *Lex. Scribon.* Ita *Pinne* nasci vocantur *Alenarium*, Gal. in *def. Barthol. l. 3. An. c. 10.* vide *Ala*. *Auris* quoque externæ pars superior & latior nonnullis *Pinna*, aliis *Ala* vocatur. Id. d. l. c. 9. p. 522. *Pinna*, Gr. πιννα, est etiam species *Ostraceorum*, vel *Testaceorum*, cujus descriptionem & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 3. de *Exang. cap. 76.* Junge *Chiocc. Mus. Calc. f. 1. p. 46.*

Pinnaculum in *Architectonicis* significat acumen fornicis. Unde *Vvedelius* uvulam ita vocare non dubitavit *pinnaculum fornicis gutturalis*, usumque tribuere moderandi *tremulationem vocis*, *Physiolog. Reform. c. XII. p. m. 442.*

Pinnoter est species parvi *Cancris*, quem descripsit *Pareus Chir. l. 24. c. 21.*

Pinodes, πιωδης, *sordidus*, idem, quod οϊσπηγος. Dicitur enim de lana succida, sive *sordida*. Legitur apud Hippoc. l. 2. de *morb. mul. LXV. 6. 7.* Alias & πιωδης vocatur, d. loc. *LXVI. 11. & lib. 2. de morb. XIII. 27. XII. X. 12.* Derivatur a πινος, quod idem, ac ρύπος, *sordes*; significat vero & *vinum hordeaceum*, aut quod e sordibus vellerum elutis conficitur. Vide *Foef. p. 508. seqq.*

Pion, πιον, significat apud Hippoc. pin-

gue & dulce cum in lacte, tum in sanguine. Hippocrat. l. de *nat. puer. XXI. 11. lib. 3. de Morb. XXV. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb. mul. C. 26. l. 6. Epid. aliquoties. Vide Foef. d. l. πιον etiam *pinguem* denotat. *Dieter. n. 685.**

Piperina Therma in Helvetia, quarum descriptionem legere licet apud *Hildan. Oper. p. 657. seqq.*

Pipisco, πιπίσκω, significat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. l. de *Loc. in hom. XXXIII. 11. XXXIV. 2. XXXIX. 9. 11. &c.*

Pisces bestiales Bernar. *Gordonius Belluæ maring part. 7. c. 14.*

Piscis, ιχθυς: vide *Ichthys. Echeneis.*

Piscis asellus, vulgo *Canis*. & quapen. de *form. fetus c. 3. part. 1.*

Piso, idem, quod *Mortarium*, Keuchen. ad *Sammon. p. 185.*

Pisolithus, πιαλίθος, legitur apud D. D. *Vvedelium* inter lithonriptica, *Amœn. Med. lib. 1. sect. III. cap. 9. pag. 186.* An fortassis intelliguntur *pisa lapidea*, quorum mentio fit apud *Andr. Chioecum in Museo Calceolar. sect. III. p. 410.*

Pissanthos, π'ισανθος. Vide *Orrhopisse. Lat. T'icis flos.*

Pissasphaltos, π'ισασφαλτος, *Pissasphaltum* bituminis genus est, aut nativum, quod *Epiri* ad *Apollonium* gignitur, ita dictum, vel quod naturaliter mixta sit bitumini *pix*, ut scribit *Plinius lib. 24. H. N. c. 7.* vel quod bitumen oleat, ut *Diosc. tradit, l. 1. c. 100.* Aut factitium mixtum *pici bitumen*, quod pro *Mumia* venditant, ut est apud *Schrod. l. 4. cl. 2. num. 396. l. 5. cl. 1. n. 23.*

Pisseleon, π'ισελεον, dicitur *oleum picinum*, compositum est medicamentum ex *pice* & *oleo mitis*, *Galen. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. & l. 2. c. 1.* *Diosc. l. 1. c. 9.* Verum aliis idem est, quod *π'ισανθος*, sive *pix liquida*. *Gort. Schroder. d. l.*

Pisse, π'ισση, latine *Pix*. Est fluxus ex acensis tædis, vel pars resinosa ex arboribus, per senectutem nimia pinguedine quasi strangulatis, de qua videatur *Schroder. l. 4. cl. 2. num. 397.* Π'ισση ἰδρωτη, hoc est *pix condita aromatibus* & suaveolens, aliquoties legitur apud Hippoc. l. 1. de *morb. mul. LXIII. 17. & XXXIII. 17. 18. & lib. 2. LXXXIX. 7.* Vide *Foef. pag. 510.* Alias *pix* quoque *π'ισσελεον* vocatur, *Galen. l. 6. de C. M. S. L. cap. 3.* qui in *exegesi* ex aqua & aromate coqui asserit, ἰδρωτὶς π'ισσην.

Pisseros, π'ισσηρος, epitheton *Ceroti*, quod ex ceta, oleo rosato & pice arida componitur.

tur. Latine *Ceratium picatum*; item *Tetra-pharmacum*, cuius aliquoties meminit Hippoc. *lib. 2. de morb. mulieb. XXXIIX. 14. LVI. 17. 3. de fract. t. 3. 23. & 2. de artic. t. 47.* Adde Foef. d. l.

Pissoceros, πισσοκέρως, vocatur *crusta alveorum & testorium*, ceræ veluti initium, estque secundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Pissosis, πισσώσις, vel πίττωσις. Vide *Picatio*.

Pistare, id est, *contundere*. Rul.

Pistatio dicitur, quando materia quædam vasi inclusa massa panis incrustatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lumbri-corum, quando hi aliquandiu putrefacti una cum vase vitreo illos continente massa panis incrustantur, & coquantur, ita in liquorem flavum crassum & oleosum facescunt, contra dolores arthriticos lancinantes externo usu laudatum, si prius filtratur. D. Etmuller. ad D. Ludov. *Pharm. pag. 422.*

Pistillum, πίστερος, & ὑπέρων, *de artic. t. 15.* Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Pistos, πίστις, æquivocum est apud Græcos pro diversa derivatione. Si a πίσω & πίστις, *fides*, deducitur, significat *fidus*, fide dignus. Si vero a πίνω, *hibo*, idem est ac πίνωσις, *potabilis*, & dicitur de medicamentis fluidis & potabilibus. Linden. *Ex. XIII. §. 323.*

Pisum, πίζον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. *lib. 1. de Al. fac. cap. 22.* Bruyerin. *de re cibarij. l. 7. c. 2.*

Pithecoïdes, πιθηκοειδής, *simiæ formam habens*, dicitur de animalibus *simiæ* confinis, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *simias* ipsas, *l. 6. An. adm. c. 3.*

Pitheros, πιθηρός, idem, quod πείρος, id est, *pinguis*. Usurpatur ab Hippoc. de terra *pingui*, *l. de A. L. & Aq. LVII. 4.*

Pithex, πιθήξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maxime simile, cuius descriptionem tradidit cum usu Aldr. *l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 5.*

Pittacium, πιττάκιον, proprie significat *tabulam e pice paratam, vel pice obductam*. Attribuitur vero etiam *panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur*. Differt latitudine majori a splenio. Occurrit apud Cels. *l. 3. c. 10.*

Pittofis, πίττωσις, vide *Picatio*. Et *πιττατά* medicamenta *e pice parata* vocantur, apud Galen. & Aet.

Pituita, φλέγμα, vide *Pblegma*. Ubi dictis

hic addi potest, quod latinis scriptoribus *pituita* dicitur morbus gallinarum, quo alba pellicula linguam vestit extremam; quam unguibus vellere convenit, de quo Palladius *de R. R. L. 1. cap. XXVII. & XXIX.*

Pituitaria Glandula dicitur, quæ excrementa cerebri e ventriculis per infundibulum excipit, describitur passim ab Anatomicis, præsertim Bartholin. *Anat. l. 3. c. 6. p. 487.* Villis *Anat. cerebri. c. 12. &c.*

Pityina, πητινίη, vide *Physema*.

Pitylisina, πητιλισίνα, dicitur *gesticulatio manuum*, unde & verbum πητιλίζω, *manibus gesticular*, quod refertur inter corporis exercitia a Galen. *lib. 2. de san. tu. cap. 10.* Deducitur a πητιλος, quod proprie significat strepitum, vel sonum aquæ remò percussæ. Foef. *pag. 510.*

Pityocampe, πητιοκάμητη, vide *Erica*.

Pityriasis, Πητιριάζω, *Pityron*, Πητιροδής, πητιροδής, vide *Furfur*.

Pix, πίσση, vide *Pisse*.

Placenta, μάσσα, vide *Massa*, *Maza*, æquivocum est apud Latinos. Vel enim denotat proprie varias eduliorum species, subactas ex caseo, lacte, melle, farina, &c. de quibus Galen. *l. de bon. & mal. succ. c. 4.* Vel in Anatomicis *Placenta* appellatur rotunda illa massa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis constat, & *Hepar uterinum* vocatur; cuius historiam vide apud Anatomicos, præsertim Bartholin. *lib. 1. cap. 36.* Harv. *de pen. anim. Addit. 5.* *Placenta* quoque *rosaceæ* vocantur folia fororum *Rosarum* per exsiccationem & comprehensionem cohærentia, in Officinis venalia, pro *Ephemate capitis*. Legitur & in Morley *Coll. Chym. Leid. c. 363.*

Placentula est diminutivum vocabuli præcedentis. *Placentulas* post fœtus exelusionem in utero relictas, sub *pseudomolarum* nomine a Ruyschio observatas & delineatas vide sis in *Centuria Observat. Anatom. Chirurg. Observ. XXIX.* quamvis & massa cruoris coagulati quoque *Pseudomola* dici possit, *Observat. XXIX.*

Placitis, πλακίτις, est species *Cadmie* factitiæ, in fornacibus crustarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmie*.

Placus, πλακός, ἢ πλακίσις, vocatur *panis crustaceus*, *placenta crustacea*, siquidem Græcis πλακός *crustæ* dicuntur. Jul. Alex. *lib. 8. Sal. cap. 9.*

Pladavotes, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum internæ partis*, in qua molliuscula corpora lævia maxime decolora oboriuntur. Galen. *l.*

Innod. cap. 15. Vocatur & *Morum*, de quo vocab. supra.

Plados, πλάδος, dicitur omnis humiditas superflua, quæ partem aliquam languidam & flaccidam reddit. Hippocr. lib. 1. Epid. f. 2. t. 11. adde Galen. in com. 2. de R. V. I. A. t. 34. 3. de fract. t. 19. & alibi. Inde & verbum πλάσσει, nimio humore diffuere, l. de A. L. & Aq. XXV. 11. & Adjectivum πλάδαρος, humidus, mollis, laxus præ nimio humore, & de variis rebus dicitur: de carnibus, l. de int. aff. XLIII. 3. de sputo, lib. 1. de morb. muliebr. XXV. 4. de dejectionibus, 3. de R. V. I. A. t. 7. de ulceribus, Castell. & Gorr. Aliquando & insipidum significat, præ nimia scilicet humiditate, l. de vet. med. XXIV. 26. XXVII. 6. 11. 14. adde Foef. pag. 511. Erotianus describit adustam, fatuam & humidam corporis dispositionem, quæ carni non solidæ conveniat.

Plaga, πλῆγη, Latinum accipitur late pro omni morbo, & strictè pro morbo externo, & vi quadam inflicto.

Plagios, πλάγιος, obliquum & ad latus aliquod reclinatam significat. Aliquoties legitur de situ fœtus p. n. ad partum apud Moschion. de morb. mul. c. 146.

Plagule, σπλήνες, σπληνία, vocantur Splenia, h. e. panni lintei & pulvini, vel madesacti, vel compacti, vel cerato aliquo imbuti. Suntque firmamenta fasciarum, quæ ὑποδερμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repositum & confirmatum continent, prohibentque inflammationem, Hippocr. 1. de fract. t. 32. & 3. de iis, q. in medic. t. 11. Splenia quoque dicitur linteola oblonga, ut & Emplastra magis, quam lata fronti imposita & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam usum, Keuchen. ad Sam. pag. 89. 90. Legitur & in Græco σπληνικός, l. 2. de Morb. XIX. 12. Junge Foef. Oec. pag. 579. seq.

Plancus, λαιόπους. Vide *Leiopodes*.

Planetes, πλανήτης, errabundus, vagus, erro. Usurpatur ab Hippocr. de morbis, & in specie de febribus nullum certum periodorum ordinem habentibus, 3. aph. 22. & alibi. Vide Foef. pag. 511. & Dieter. num. 686. Planetæ alias Astronomis dicuntur stellæ, ut ex illorum scriptis didicendum. Eorum nomina a Chymicis quoque translata esse ad metalla, patet ex horum monumentis, v. gr. Sol auro tributus, Luna argento, Venus cupro &c. de quibus singulis in suis locis & literis propriis.

Planipedes, λαιόποδες, idem, quod *Planci*,

vide *Leiopodes*.

Plantities, πῆδον, dicitur de solea, sive planta pedis. Vide *Pedion*.

Planta apud Latinos homonymon est, vel enim respondet Græco πῆδον; vide *Phyton*: vel Græco πῆδον; vide etiam superius *Pedion*. *Planta noctis*, Arab. *Benath* vocantur asperitas, pruritus & pustulæ parvæ, quæ plerumque in frigore noctis post desudationem & obstructionem pororum cutis ex ambientis frigore oriuntur, Avic. lib. 4. fen. 7. tr. 3. cap. 10. Jung. M. Aurel. Sever. l. de epinyct. & roscel. pag. 130.

Plantaris Musculus dicitur pedem extendens, respondetque *Palmari* in manu. Bartholin. l. 4. Anat. c. 13. pag. 582.

Plasticus, πλαστικός, id est formans. Ita dicitur δυνάμις πλαστική, facultas, vel virtus formatrix inesse semini masculo in generationis negotio, estque nihil aliud, quam anima vegetativa, sive principium illud virale activum, e motu intrinseco & locali resultans, ovuli feminei corpusculum fecundans & ex illius materia corpusculum cum suis membris & partibus efformans. Injuriam igitur fecit veteribus *Blancardus*, quando in *Lexico* scribere non est veritus, illam vim plasticam fuisse apud veteres asylum ignorantia, ita ut, quod non recte explicare poterant, vocaverint vim plasticam. Enimvero non accidentale quid per δυνάμις πλαστική voluerunt intellectum, sed ipsum spiritum in feminis substantia comprehensum, uti hoc egregie demonstravit *Casp. Hofm. l. de generat. hom. c. 1. seqq.*

Platea, πλάταια, idem sunt, quod ὑποπλάταια, *scapula*, *scopula*, & legitur apud Hippocr. l. de loc. in hom. XI. 3. seqq. adde Foef. pag. 512. Vide *Omoplate*.

Platamon, πλατῆμων, vocatur petra e mari prominens lubrica, levis. Galen. in Ex. voc. Hippoc. Foef. d. l.

Platea, Arist. πελεκάν, nomen avis fluvialis rostro cochlearis formam habente; vide *Pelecanus*. Lang. ejus industriam laudat l. 2. ep. 2.

Platiasmos, πλατῆσμος, Gorræo dicitur vitium oris, cum, eo nimium diducto, sermo male promitur.

Platyophthalmos, πλατύφθαλμος, cognomen *Antimoni*, sive *σίμιως*, sed femine, quod proprie *σίβη* dicitur. Nomen inditum, quod a mulieribus ad comparandam oculis gratiam usurpatur. Gorr.

Platys, πλατύς, vide *Latus*. Πλατῆαι quoque vocantur *Lumbrici lati*. Forest. l. 21. Obs. 26. in Schol.

Platysma, πλάτυσμα, non solum de *Lato musculo* usurpatur, vide *Latus*: Verum etiam, quicquid in latum extenditur, hoc nomine venire potest. Ita in Chirurgicis *luteum latum*, cui emplastrum illitum est, πλάτυσμα appellatur. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 14. Ita Aetius l. 9. c. 48. *laminam ferream* vocat πλάτυμα σιδίος, notante Gorr.

Platystron, πλατύστρον dicitur *lato pectore* praeditus. Legitur apud D. Peclinum *Observ. Physico-Medic. l. 1. Obs. 26. 28. 32.* An vero & in antiquioribus Graecis autoribus occurrat, inquirere ob temporis angustiam haud licuit. Responder igitur τῷ ἀρυστρῷ, quod apud Hesiodum legitur.

Plautus, idem, quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, λέπτες, Casp. Hofmann. ad Gal. l. de V. P. n. 137.

Plechas, πλεχάς, aliis & πλεχάς. Vide *Gresfura*.

Plectane, πλεκτήν, plicam, plexum, & complicaturam significat. Legitur apud Hippocr. l. de Venis XXI. 2. de venis capillaribus, aut furculis minoribus. Et verbum πλεκτῶσαι, h. e. instar cirrhorum dispergi, de venarum plexura intricata in hepate, d. l. XXV. 11. πλεκτῶσαι quoque dicuntur Cornua uteri. Vide *Cercæ*, & *Polypi brachia* & cirrhi, Lat. *flagella*, quibus adhæret. Vide *Polyrus*. Foef. p. 512. Lind. per *amplexabula* reddidit, *Execr. V. §. 57.* Commode etiam *Plice Polonice* πλεκτῶσαι applicari posset.

Plectrum, πλεκτρον, dicitur *appendix ossis petrosi oblonga & acuta*, quæ propterea *Belenoides*, & *Graphoides* vocatur. Gorr. Bartholin. libell. 4. c. 6. Linguam quoque, ut & *Uvulam plectri* nomine insigniri, docet C. Hofm. C. in Gal. de V. P. n. 447.

Plege, πλεγή, vide *Plaga*, *Ictus*.

Plegma, πλέγμα, plexus, idem, quod πλεκτήν. Ita parastata variciformes, sive corpora varicosa, vocantur πλέγμα δικτυοειδές, plexus retiformis. Lang. l. 2. ep. 7.

Pleias, πλειάς, πλειάς, & pl. *Plejades*, sidus septem stellarum dicitur in Tauro, quod alias & *Virgilie* Latinis dicitur: quarum stellarum occasus pro fine autumnii ponitur, apud Hippocr. 1. Epid. s. 1. t. 1. & s. 2. t. 2. Galen. in comm. Foef. pag. 514. Lind. Ex. XI. §. 186.

Plemmya, *Plemmyris*, πλεμμύα, πλεμμύρις, proprie significat maris intumescantiam ex æstu, cum affluit inundans, & accedit. Per translationem vero de omni humorum abundantia & excessu usurpatum ab Hippocr. 3. de R. V. l. A. t. 40. & Galen. in comm. ad

d. l. t. 42. Verbum quoque πλεμμύριος, inundatio, legitur l. de Sacr. Moyb. XI. 9. adde Foef. p. 514.

Plemnè, πλεμνή, dicitur *rotæ modiolus*, Hippocr. 2. de fractur. t. 41. 46. 48. (adde Gal. in comm. ad b. l.) ut & in *Mochlic. XXIII. 6.* Foef. d. l.

Plenilunium, πλεντέλιον, dicitur, quando Luna Soli e diametro opposita in totum fulgida apparet, de cujus viribus differit Gal. l. 3. de dieb. decr. c. 3. seqq.

Plenitudo, πλεθῶς, πλεθώρα, vide *Plethora*.

Plenna, πλένη, idem, quod βλένη, mucus, vide *Blenna*, hinc πλενωτής, mucosæ apud Gal. exeg.

Plenus, πλήρης, quid proprie significet, notum est: Opponitur enim vacuo, τῷ κενῷ. Per translationem vero etiam plenitudo dicitur de pulsu, Gal. l. 3. de diff. puls. c. 6. Plenum etiam pro forti, & plenius pro fortius accipitur, Gr. ἰσχυρότερος, 4. aph. 9. Plena solutio morbi vocatur perfecta ejus remissio, Lind. Ex. VII. §. 60.

Pleonasmus, πλεονασμός, vocatur excessus in divisione vel enumeratione specierum, & differentiarum, Foef. pag. 512. quamvis & omnem redundantiam significet. Jul. Alexandr. annot. in Galen. lib. 2. de Hippocr. & Pl. decr. cap. 5.

Pleonexia, πλεονεξία, vocatur insatiabilis avaritia, Medico sane indigna, de cujus vocabuli emphasi vide Alex. Annot. in Galen. l. de dign. & cur. anim. parthem. propr. cap. 9. Vide *Aplestia*.

Plevosis, πλεωσις, repletionem & refestionem significat, a verbo πληρώσαι, quod utramque admittit significationem. Hippocr. 2. aph. 11. & 6. a 39. Jung. Foef. pag. 514. Dieter. n. 694. 695.

Plevoticus, πλεωωπιός, i. e. replendi vim habens. Legitur apud Diosc. Convenit interdum cum *Sarcotico*.

Plesione, πλεσιονή, plenitudo, satietas. Diciturque potissimum de ciborum abundantia, & opponitur fami. Hippocr. 2. aphor. 4. Significat & repletionem, & ita coincidit cum πληρώσει, 2. aphor. 22. Jung. Foef. d. l. Dieter. n. 696.

Plestinx, πλεστινξ, idem, quod πλεθινξ, ferula. Gal. in expl. voc. Hippoc.

Plethora, πλεθος, πλεθώρα, πλεθῶς, Lat. *Plenitudo*, *Multitudo*, *Copia*. Accipitur communiter in foro Medico pro humorum omnium abundantia; quamvis minus accurate; cum hac ratione a cacochymia non recte possit distinguí. *Plethora* igitur proprie sanguinis redun-

dundantiam significat, Lind. *Ex. IV. pag. 19.* Estque vel secundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi sanguis laudabilis redundat; alia *spuria*, in qua sanguis cum impuritatibus mistus excedit; hac tamen lege, ut copia sanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vasa* talis; alia etiam *quoad vires* talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethoraurgens* & *turgens* vocatur, quæ solum indicat sanguinis detractionem, vel emissionem. Plura vide in *Institutionibus*, & *Dog. Med. Gen. pag. 181. seqq.* Adjectivum *Plethoricus*, quoque frequentissimo est in usu.

Plethron, πλεθρον, *sextam partem stadii* significat. Unde verbum ἀπλεθροῦμαι, cursitare in tam brevi spatio prosum retrosumque in utramque partem sine flexura: pertinetque inter motiones corporis. Gal. *lib. 2. de tu. san. cap. 10.*

Pleurmao, πλεγμαῖο, Ionice significat *pulmonis vitio laboro*. Hippoc. *lib. 2. de morb. XLVI. 2.* vel potius ex pulmonis morbo *tabesco*. Nam πλεγμαῖος Gal. idem est, ἀσθὴν, *tabes in Expl. Vocum Hippoc. & πλεγμαῖος significat tabidum.* Foef. *p. 512. seq.*

Pleuritis, πλεριτίς, *morbus Lateralis*, dicitur & Paracels. *Pleuresis*, late significat omnem morbum & dolorem lateris alterius, vel utriusque, & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior vero significatio usitator est, quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementissimus, cum tussi, febre acuta, sputo, citius, vel tardius subsequente proveniens, ab inflammatione membranæ costas succingentis, ob sanguinis biliosi effervescentis impeditum per venas ibidem refluxum oborta. Subjectum hujus morbi πλεριτὴ, etiam πλεριόν, *Pleura*, h. e. membrana ὑπεζωϊκὴ, costas succingens vocatur. Alia est *legitima*, alia *spuria*. De hoc affectu plura vide in *Prætorum scriptis*. De vocabulo lege Foef. *Occ. pag. 513.* Dieter. *n. 690.*

Pleuron, *Pleura*, πλεριόν, πλεριτὴ, vocatur generaliter *Latus*: unde πλεριτέριον νόσος, *morbi laterum*, 3. *aphor. 5. & 23. 3. aphor. 65. 6. aph. 5.* adde Dieter. *num. 689.* Vide *Latus*. Strictè vero significant hæc vocabula vel ipsas *Costas*, vide *Costa*; vel membranam intrinsicam thoracis cavitatem succingentem, cujus descriptionem vide apud Barthol. *l. 2. Anat. c. 4.*

Pleuropneumonia, πλεροπνευμονία, dicitur recentioribus quibusdam species complicata & composita ex *Pleuritide* & *Peripneumonia*, &

accidit iis, quibus pulmones male affecti collis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonet. *Mercur. Compit. l. 14. p. 558. 578.* Legitur & apud eundem *Pleuroperipneumonia*, *Med. Septentr. Collat. ad l. 2. sect. 10. in Indic.* Et integram de hac dissertationem conscripsit Christ. Schroderus, quam inseruit suæ *Medicine Septentrionali Bonetus lib. 2. sect. 10. c. 6. p. 378. seqq.* Vocatur & inverso nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprimè Dolæo in *Encycloped. l. 2. c. 3. §. 1. p. 270. seq.*

Plexus, πλέγμα, πλεκτηῖν, πλέμναι, tribuitur ab Anatomicis diversis vasorum sanguineorum intricatis connexionibus, v. g. *Plexus Choroïdes* cerebro. Vide *Choroïdes*. Barthol. *l. 3. An. c. 6.* Hunc negavit Helm. *tr. Jus Duumvirat. n. 32. Plexus Retiformis*, sive *Rete mirabile*. Barthol. *d. l. in princ.* Vide *Diætyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vasorum spermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. *de part. genit. l. 1. c. 35.* Barthol. *l. 1. c. 21.* *Plexus glandiformes* tres nervorum. Id. *libello 3. c. 2.*

Plica, πλεκτηῖν, *plicatura*, *plicatura* usurpatur vel de vitio capillorum Polonis familiaris, quando capilli ita in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo possint. De quo affectu legatur Sennert. *Pr. Med. l. 5. p. 3. sect. 2. c. 9.* Eph. *Nat. Cur. Ann. II. Observ. 52.* Bonet. *Med. Septentr. Collat. l. 1. sect. IV. c. 4. p. 2. seq.* & in pube muliebri *Ann. III. Obs. 220.* Mentio quoque fit literarum Abr. a Ghehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in *Act. Erudit. Lips. 1683.* vel dicitur de ossium contorsione & comprehensione, citra fracturam: v. gr. *Costarum plicatura*. Forest. *l. 8. Chir. obs. 6.* *Plicatio* focium brachii, *obs. 8. in Schol.* aliorum etiam ossium tenellorum in pueris, *obs. 9. in Schol.*

Plichas, πλεχάς, vide *Plechas*.

Plinthion, πλινθίων, est genus machinamenti, autore Nileo, ad similitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. *Armam. Chir. part. I. Tab. XXIV. fig. 5.* modumque applicandi scilicet docet *Tab. XLIX. fig. 1.* Propter formæ quandam convenientiam fasciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Galen. *de fasc. n. 13.*

Plinthitis, πλινθίτις, species dicitur *Aluminis*, teste Aetio, quæ alio nomine *πλεκίτις* appellatur. Gorr.

Plodes, πλοδής, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hipp. de Jugulo firmamen-

mento debito carente, 1. de fract. t. 69. Vide Foef. in comm. ad h. l. Oec. p. 515. Erot. p. 94. d.

Pluma, idem, quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πηλον.

Plumaceolus, vide *Pulvillus*.

Plumaceus, epitheton est quorundam Magisteriorum levitatem eorum exprimens, apud Zvvoller. in appendic. ad *Pharmac. Reg.*

Plumbago, μολύβδαμα, γαλήνη. Vide *Molybdæna*. *Galena*. *Lithargyrium*.

Plumbum, μολύβδος. Vide *Molybdos*.

Plumbum, Plin. lib. 25. c. 11. Vitium oculorum a similitudine. φλακίωσις Humel. in c. 31. Q. Ser.

Plumosum dicitur species *Aluminis*, quæ & *Lapis Amiantus*, vel *Asbestos*, vide *Amiantos*. Paracelsus vero etiam ad salinas portiones in homine productas transtulit passim in scriptis suis de *Tartaro* & alibi.

Pluralitas dicta olim fuit a Philosophis de metallis, ita, ut non singulariter vocabulo Metallum usi sint, sed pluraliter: *Metalla* &c. ad indicandam arctam inter se cognationem, quod omnia ex uno fonte, videl. Mercurio, promanent. *Th. Chym. Vol. VI. p. 305. 315.*

Plutea vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membrana crassior, sive meninx dura, aut dura mater, qualis est Sinus falciformis, l. 1. fen. 1. doct. 5. c. 3.

Pluvia, ὕδωρ, ὄμβρος, quid significet, ex Physicis, imo ex Lexicis trivialibus constat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* esse limpidissimam ac tenuissimam, & magni etiam usus, testatur Egin. l. 1. c. 50. & præsertim Hipp. de A. L. & Aq. XVII. Schroder. l. 3. c. 3. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l.*

Plyma, πλύμα, loturam significat, h. e. aquam, in qua aliquid elutum sit. Legitur apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 123. l. 17. *Epid. XXXIX. 22.* Hinc πλυτὸν, elotum, aqua maceratum dicitur, 2. de art. t. 44. Foef. pag. 515. πλύμα ζυμῶς ἐπὶ πνεύσιν esse *Cerevisiam* nostram, vult Linden. *Ex. VI. §. 9.* quamvis locum Hippocr. invenire non potuerim, neque etiam Foef. in *expos. vocabulorum*, πλύμα & ζυῖς, allegaverit.

Pneuma, πνεῦμα, Latine *Spiritus*. Utrumque vocabulum valde æquivocum est, plura significans. Græcum πνεῦμα apud Hippocratem (1) denotat substantiam quandam æream, tenuem, halituosam vel vaporosam, & ad constitutionem corporis nostri essentialiter pertinentem; quæ Latine etiam *Spiritus* a ple-
risque dicitur l. de Arte XVII. 9. Junge Lind. *Ex. XIII. §. 216.* (2) idem significat, quod

φύμα, *Flatus*, l. de Flatibus IV. 7. l. 2. *Epid. f. III. 62.* (3) Accipitur sæpissime pro *Aere*, d. l. V. 3. & *vento*, l. de Sacr. morb. XI. 7. l. 6. *Epid. f. II. t. 24. f. VIII. 20. 23.* (4) sumitur pro tota *Respiratione*, in aliquot locis, præsertim f. 1. de R. V. I. A. t. 32. f. 4. t. 34. f. 1. *Progn. t. 24.* Junge Gal. *com. ad hæc loca.* (5) pro *difficili respiratione*, uti demonstravit Galen. de *diffic. resp. l. 3. cap. 12.* Adde Foef. pag. 515. *seqq.* Dieter. num. 697. Ita & Latin. vocabulum *Spiritus* easdem admittit significaciones. Imprimis vero quando substantiam corporis essentialem denotat, triplex olim *Spiritus* a Galeno introductus fuit, *Naturalis*, *Vitalis*, *Animalis*; Quomodo vero hodieque ad vera principia debeant intelligi & exponi, videatur in *Dogmat. nostris Med. Gen. P. I. c. 5. dogm. 6. p. 63. seqq.* & *Propylæo p. 22. seqq.* vide infra *Spiritus*. De *Spirituum Nitro-aereorum operationibus* in homine scriptis Ludov. Maria Barberius. Vide *Act. Lips. A. 1682.* In Pharmaceuticis *Spiritus* notat substantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex misto, per artem destillatoriam elevatam: quæ, licet, atomis collectis, adstantis aeris frigore, in liquorem condensetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus & mineralibus: suntque vel *Simplices*, vel *Compositi*. Utrorumque historiam vide apud Schrod. l. 2. c. 81. Rolf. *Chym. l. 3. sect. 1. artic. 2. per tot.* ut & in *Dispensatoriis*. Apud Spagyricos & Paracelsicos frequenti quoque in usu est vocabulum *Spiritus*, diversis sub significationibus, plerisque tamen ænigmaticis & parabolicis. Generaliter dicitur principium primum corporum naturalium, instructum facultatibus peragendi curriculum sibi natura commissum; vel est substantia subtilissima, vi creationis primum producta, ac postmodum vi benedictionis propagata, cujusconque rei principium formale, actionum omnium scaturigo, &c. Schrod. l. 1. c. 5. Estque vel *universalis*, sive *Spiritus Mundi*; vel *particularis*, *vegetativus*, singulorum corporum sublunarium; qui in vegetabilibus *humor aereus*, in animalibus *humor radicalis*, vel *calor innatus*, generaliter *ignis naturæ* dicitur. *Th. Chym. Vol. II. p. 104.* Apud Dor. Rul. & Iohnf. hæc occurrunt acceptiones & descriptiones *Spiritus*. *Spiritus* est aqua solvens e simplicibus & acri producta, cum ignei halitus natura. Potissima ejus pars est halitus igneus, mistus tamen parte vaporosa. Itaque & consistentiam obtinet aqueam. In tali substantia specificam vim rei gerit. *Spiritus* ambigit inter aquam & oleum, & ad liquorem accedit. Itaque etiam oleum vocatur; præfer-

tim in mineralibus. Et Spiritus quidam sunt oleosiores; quidam aquosiores. Alias Spiritus nominantur etiam exhalationes earum, sicuti fumi metallici, item stibii, stanni, flos salis, vini &c. Quibus placet, poterunt melioris doctrinæ gratia Spiritus Chymicos in sex classes dispescere: ad primam pertinent Spiritus acido-fulphurei volatiles; ad 2 salino volatiles rigidi, ad 3 inflammabiles; ad 4 acidi post phlegma subsequentes; ad 5 acidi, fixi & graves olei nomine indigitati; & ad 6 oleosi subtilis. Vid. Jac. leMort. *Chym. Med. Phys. c. 2. pag. 10.* Spiritus animalis vocatur vis animæ, per quam corpus appropinquat, acquisita similitudine ad cæli proportionem adæquatam & incorruptam. Spiritus fœtus, i. e. sulphur. Spiritus quoque dicitur argentum vivum, a sex corporibus tractum, & in evacuationum aquis consistens. *Tb. Chym. Vol. I. p. 294. & 426.* Alias quatuor nonnulli numerarunt Spiritus: Sulphur, quod habet naturam igneam: Sal Ammoniacum: Argentum vivum, quod habet spiritum aqueum, & vocatur alio nomine Servus fugitivus. Auripigmentum seu Arsenicum, quod habet spiritum terreum. *Tb. Ch. Vol. III. p. 276.* Rulandus vero septem, imo plures recenset. Verum Lector curiosus ipsemet, in scriptis Paracelsicorum, & apud Libav. inquirat plures acceptiones commentitias. Nobis enim nec libet, nec licet omnium scriinia compilare.

Pneumatias, πνευματικῆς, idem, quod πνευματικῶν, de quo p. p.

Pneumaticos, πνευματικὸς, spiritualis, proprie dicitur. Verum quatenus πνευματικῶν etiam flatum significat apud Hipp. πνευματικοὶ dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui a flatu seu spiritu in corpora subeunte omnia vel secundum naturam se habere, vel in morbos incidere censebant. Fortasse Hipp. aut si quis alius autor libelli de Flatibus, huic sectæ occasionem præbuit, cui sese inter Medicos Athenæus & Archigenes imprimis addixerunt. Gorr. Meminit horum Gal. l. 3. de diff. puls. cap. 1. & alibi. *Pneumatica* scientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præsertim ambientis corpora naturalia & atmosphæram constituentis. Sam. Reyher. in *dissert. de Aere c. 1. seqq.*

Pneumatocèle, πνευματοκύλη, vocatur Hernia flatulenta, ramex ventosus, quando a flatu fit distentio scroti, vel umbilici. Gorr. Castell. ex Ægin. l. 6. c. 64. Huiusmodi observationem vide in Job a Meekren *Chirurg. Observ. posthumis c. 4. p. 357. edit. Lat.* Dicitur & *Physocèle* apud Paræum *Chir. l. 7. c. 14.*

Pneumatodes, πνευματώδης, idem, quod πνευματικῶν vocatur Hipp. 4. aph. 72. flatibus distentus, vel anbelosus & suspiriosus ex flatuum distentione, teste Gal. l. 3. de diff. resp. c. 12. adde Foef. p. 520. Dieter. n. 698. Tales dicuntur etiam πνευματώδεις, c. 3. in 1. *Prorrh. t. 72.* & Gal. συμπεπνευματωμένοι, d. l.

Pneumatophalos, πνευματοφάλος, vocatur Hernia umbilicalis flatulenta, sive a flatu distendente oborta. Gal. in *def.*

Pneumatosis, πνευματώσις, vocatur inflatio ventriculi, sive flatuum collectio in ventriculo: cujus generatio petatur ex descriptione Flatuum, vide *Flatus*.

Pneumenos, πνεύμενος, dicitur Hipp. l. 6. Epid. f. 4. t. 5. anbelosus, difficultate spirandi laborans, Foef. in not. ad h. l. & *Oecon. pag. 521.* Approbavit hanc expositionem Caspar. Hofm. in notis MS. ad Galen.

Pneumon, πνεύμων, Lat. Pulmo, vocatur viscus thoracis, cor ambiens, mollissimum & laxissimum, respirationis, ut & vocis instrumentum; cujus visceris structuram merito admirandam dixit Dieter. n. 699. de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Barthol. l. 2. Anat. c. 9. Jungatur Vvillis *Pharm. Rat. P. II. sect. 1. c. 1.* D. D. Bidloo, *Anat. Tab. XXIV. XXV.* In Pharmaceuticis Pulmo vulpis præ aliis in phthisi maxime commendatur; uti patet ex Dispensatoriis. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophyta marina refertur Pulmo marinus, Gr. πνεύμωνος, cujus historiam, cum usu in Medicina, tradidit Aldrov. de *Zoophytis l. 4. c. 3.* Jung. Chiocc. *Mus. Calceol. f. 1. pag. 86.*

Pneumonicus, πνευμονικός, dicitur de medicamentis pulmoni destinatis; quorum historiam vide apud Rolfink. O. & M. Med. Sp. l. 8. sect. 1. c. 1. *seqq.* *Pneumonica* etiam Vena a Sannichelio observata vocatur, quæ a vena cava in pulmonem inferitur, quamvis ab aliis adhuc in dubium vocetur, Barthol. libell. 1. An. c. 5. p. 637.

Pneumopleuritis, πνευμοπλευριτις, idem, quod *Pleuronpneumonia*, (de quo vocab. paulo superius) (quamvis hoc posterius convenientius iudicaverit allegatus *ibid.* Schroder. in *sua dissertat.* Vide Bonet. *ibid. alleg. loco.*

Pneustiao, πνευστιώω, significat apud Hipp. crebro spiro, anhelio, frequentem spiritum duco, l. de int. aff. XLVII. 16. l. 7. Epid. X. 40.

pnigalion, πνιγάλιον, idem, quod ἐφιάλης, id est, Incubus, a suffocando ita dictus. Vide *Ephialtes*.

Pnigitis, πνιγίτις, epitheton cuiusdam *Teryæ*, quæ colore *Eretrie* similis, magis nigricans,

cans, cujus descriptionem tradunt Dioscor. l. 5. c. 277. & Plin. l. 35. c. 16. Verum quæ sit proprie illa terra, nihilominus nescitur, Rul. in Lex.

Pnigmos, πνιγμός, idem, quod πνιξ, Strangulatio, suffocatio, 4. aph. 34. de R. V. I. A. t. 63. Coac. t. 61. Aliquando & πνιγμα legitur, lib. 7. Epid. XIII. 2. L. 4. LII. 11. Foef. p. 521. Vide & Apopnixis. Hystericus.

Pnigos, πνιγος, æstum pleniorum & veluti suffocantem significat. Legitur in Hipp. l. 3. Epid. f. 3. t. 6. l. 5. XXXIII. 11. Hinc πνιγιδης strangulationem, vel suffocationem inducens, l. 1. f. 2. Prorrh. t. 54. 55. Coac. t. 324. Adde Foef. d. l.

Pnix, πνιξ, suffocationem in genere notat, Hipp. 4. aph. 34. Dieter. n. 700. & dicitur de uteri suffocatione, de qua vide supra Hystericos.

Poculum, ποκύμα, Galen. 1. meth. Med. 1. quid significet, notum est, videlicet vas ex varia materia præparatum, e quo potulenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varia parata fuisse pocula medicata, ex ære, ex electro, h. e. auro, & quinta argenti parte, ex cornibus, ex lignis medicamentosis, constare poterit ex Lang. l. 1. ep. 29. C. Rejes. C. Elys. q. 64. n. 15. Libav. S. A. Ch. l. 1. c. 16. & 18. Pocula triplicia constituit ab usu Rolfink. videlicet Necessitatis, Hilaritatis, Ebrietatis, O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 74. Poculum amatorium est Philtrum de quo supra.

Podagra, ποδάγρα, est Arthritis pedum, proprie: vide Arthritis. Quamvis vulgo receptum sit, vocabulo hoc abuti generaliter, pro omni arthritide. Inde verbum ποδαγρῶν, podagra laboro, quod legitur apud Hippocr. 6. aph. 28. seqq. & adjectivum ποδαγρικός, d. l. aph. 49. 55. Jung. Diet. n. 701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda & utilia proposuit. In scriptis etiam Helmontii, de podagræ origine e semine, e stomacho; cujus character ipsi vitæ Archeo concreditus est, deque ejus remediis legi & inquiri poterunt in Indice. Podagræ nonaginta species numerasse olim Esculapium, patet ex Seren. c. 42. adde Keuchen. in notis p. 249. De Podagra novissime & scripsit Thom. Sydenham, uti patet ex AË. Erud. Lipsf. A. 1684. Tropice etiam Podagra plantarum dicuntur plantæ illæ aliis adnascentes, quales sunt Cuscuta, Epithimum, Viscus &c. Fallop. de med. purg. simpl. c. 42. Tom. I. Oper. p. m. 116.

Podeon, ποδεών, vocatur extremum utris, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur & effun-

ditur: Legitur apud Hipp. l. de Aff. XXII. 10. adde Foef. p. 521.

Podex, ἀρχός, ἔδρα, idem, quod Anus. Vide supra in AN.

Podonipteron, ποδονίπτερον, vocatur vas, in quo pedes lavantur, quod legitur apud Suidam ex Aristophane v. Lang. l. 2. ep. 45. Unde & proverb. Dextrum in calceolo, lævum vero in podoniptero, de quo Erasmi in Cbiliadib. Cbil. III. cent. 1. n. 62.

Pœcillon, ποιμίλλον, varians, sive variis expositum affectionibus: Usurpatur ab Hippocrate de hypochondriis, 1. Prorrh. f. 2. t. 60. Coac. t. 186. Foef. d. l. ποιμίλος varium significat; unde & Acoptum quoddam a varietate Pœcillon, ποιμίλον, dictum fuit apud Æginet. l. 7. c. 19.

Pœotes, ποιότης. Vide Qualitas.

Pogon, πωγων, Vide Barba.

Pola, Polla, pro Pala antiquos legisse, testatur Keuchen. ad Sam. p. 168.

Polemios, πολέμιος, inimicus, adversarius dicitur de Nimio, quod naturæ adversatur. Hippoc. 2. aph. 51. vide Dieter. n. 703.

Polenta, ἄλφιτον. Vide Alphiiton, adde Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 9.

Poliatæ, πολιᾶτρος, vocatur Medicus ordinarius in arce aut oppido quodam jussu & auctoritate Magistratus artem suam exercens. Dicitur & Physicus Ordinarius. Vide Physicus.

Poliosis, Polioies, πολιώσις, πολιότης, vide Canities.

Politura, ζέσις, λείανσις, dicitur artificium rem aliquam nitidam reddendi, expoliendi & levigandi, item ipsa materia, qua effectus ille præstatur. Libav. S. A. Ch. l. 1. c. 24.

Pollen, γῆρας, farina tritici tenuissima dicitur, sicut flos siliginis. Vide Gyris. adde J. Alex. l. 8. Sal. c. 9. Tributur tamen & aliquando aliis farinis tenuioribus; v. g. Pollen Thuris legitur apud Scrib. n. 46. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Pollex, ἀντίχειρ, vide Anticheir.

Pollinctura, πώδεια, est Balsamatio mortuorum, de qua Andr. Rivinus integrum scripsit libellum. Vide Conditura.

Pollutio, ἐξονείρωσις, vide Exoneirosis. Gonorrhœa.

Polos, πῶλος. Vide Pullus.

Polphos, πόλφος, Latine dicitur Bulbus, v. g. ceparum, raphani &c. Alii cibum quandam ex pulte factum esse dicunt. Erotian. Onomast. p. 96. b.

Polus, πῶλος, vocatur tota capitis rotunditas, quæ etiam Testa dicitur. Keuchen. ad Sammon. p. 92. Quid vero apud Astronomos Polus

ius significet, videatur in eorum scriptis.

Polyemia, πολυαιμία, significat *veram plethoram*, h. e. abundantiam & ubertatem. Fernel. *tr. Patholog. c. 14.*

Polyarchion, πολύρχιον, nomen *Malagmatis* a *Polyarcho* autore, cuius descriptiones habentur apud Galen. *l. 8. de C. M. S. L. c. 5. & l. 7. de C. M. S. G. c. 7. Ægin. l. 7. c. 18.* Est etiam *Cataplasmaticum* nomen apud Aet. *l. 9. c. 34.* citante Gorr.

Polychrestos, πολύχρηστος, *ad multa utilis*. Epitheton commendatitium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntque eorum non modo genere, sed & specie diversa & contrariis quandoque viribus prædita. Galen. *l. 1. de C. M. P. G. c. 1.* quamvis interdum nomen hoc hyperbolice nonnullis attributum esse, videri alicui possit.

Polychronios, πολυχρόνιος, idem, quod *chronios*: vide *Chronicus*. adde Dieter. *n. 706.*

Polyclonos, πολυκλώνος, *ramosus*. Gorr. Epitheton *Artemisiæ*.

Polydactylos, πολυδάκτυλος, h. e. *qui iusto plures habet digitos*. Tale skeleton *polydactylon* monstruosum in manu dextra sex, in sinistra totidem & duplicem pollicem, in pede dextro octo, in sinistro novem digitos habens, habetur in D. Ruyschii *Museo Anatomico p. 118. seq.*

Polyeide sphragis, πολυεΐδα σφραγίς, nomen *Trochisci* olim celebris ad ulceris diuturna, & contumacia; cuius descriptio habetur apud Gal. *l. 5. de C. M. P. G. c. 11.*

Polygalactos, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur, cui opponitur *ἀγάλακτος*, *lacte deficiens*. Erot. *Onom. p. 19. d.*

Polygraos, πολυγράος, idem, quod *πολυφάγος*, *multivorax*. Gal. in *Exeg. voc. Hipp. Foel. d. l.*

Polyguria, πολυγουρία, usurpatur pro *Diabete* a Joh. Seidelio in *Dissertat. Inaugur. hoc titulo inscripta*, quæ extat *Decad. VI. select. Disp. Medicarum Basileensium n. II.* Enimvero videtur autor proprio ausu nomen hoc infixisse, quamvis incongrue fortassis, cum nullibi in *Lexicis* neque in *Medicis*, qui de *Diabete* scripserunt, in enire hæcenus licuerit.

Polymorphos, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in specie a quibusdam dictum *os cuneiforme*, sive *σφηνοειδές*. Ita & *Os cubiforme* vocatur *πολύμορφον*, Barthol. *libel. 4. Anat. c. 6. & 21. p. 718. 753.*

Polyostos, πολύοστος, vide *Nostos*.

Polyosteon, πολύοστον, a quibusdam dicta pars pedis ea, quæ multis ossibus constat, &

alio nomine *παιδον* appellatur. Gorr.

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem, quod *πολύχρηστος*, dicitur de medicamentorum facultatibus, ad multa conducentibus. Galen. *l. 1. de C. M. P. G. cap. 1.* vel potius de *medicamentis compositis*.

Polyphoros, πολυφόρος, epitheton vini generosi, idem significans, quod *δυνατός*: Vide *Oinodes*. Linden. *Ex. X. §. 111.*

Polypodas, πολύποδες, vide *Asinus*: Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypodites, πολυπόδιτης, epitheton vini ex *Polypodie* facti: cuius descriptio habetur apud Aet. *l. 3. c. 60. 61.* citante Gorr.

Polyposia, πολυποσία, significat *multam, vel largam potionem*, non aquæ, sed *vini*, apud Hipp. *7. aph. 7.* adde Dieter. *n. 704.*

Polypus, πολύπους, Hipp. πάλπος, æquivo-cum est. Generaliter notat omne animal, quod multos habet pedes. Unde & *Aselli* sive *Millepedæ* dicti *πολύποδες*, de quibus p. a. Proprie vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias* pertinens; cuius historiam, cum usu in cibo & medicina, prolixè vide apud Aldrov. *lib. 1. de Mollib. c. 2.* Chiocc. in *Mus. Calc. f. 1. p. 71. 72.* Nimia ejus quantitatis meminit & Linden. *Ex. V. §. 80. 81.* Tropice vero & per translationem, ob aliquam figuræ similitudinem, *Polypus* vocatur tumor quidam, p. n. in naso consistens, carneam veluti substantiam solidam habens, cum multis appendicibus, cuius meminit Hippocr. *l. de affect. VI. 1.* Galen. *l. 3. de C. M. S. L. c. 3.* Æginet. *l. 6. c. 25.* Scribon. *n. 31.* Vide Rhod. in *Nat. ad h. l. Hildan. ep. 61.* Nos quoque in utraque mare Illustris cujusdam Personæ vidimus *Polypum* nasi, & feliciter opera Chirurgi manuarum, adhibitisque debitis remediis, A. 1673. m. Octobri extraximus. *Polypus* vero ita accuratius describi poterit: *Polypus* est excrescentia carnea mollis, laxa, colore varia in naribus genita, interdum versus palatum; interdum extorsum vergens, pluribus appendicibus adhærens, proveniens a portionibus nutritiis succi vitiosi luxuriantibus & propter solutionem aliquam continui in naribus præcedentem subsistentibus, & in massam carneam concrecentibus. Sunt, qui & in corde tales *Polypos* observari aliquoties statuerunt. Verum non immerito Kerkring. suspectos reddidit, existimans, esse solum sanguinis post mortem congelati & coagulati portiones. *Eph. Nat. Cur. An. I. Obs. 31.* *Polypum* in *rene* observavit Jac. Sponius Lugduni Gallor. uti constat ex *Act. Erud. Lips. 1684.* Uteri *Polypum* carnosum observavit D. Ruy-

Ruyfchius, & delineatum exhibuit in *Centur. Obs. Anatomico-Chirurg. Obs. VI.*

Polyfarcia, πολυφαρμία, dicitur *Carnositas*, five excedens corpulentia. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 14. meth. med. c. 15.

Polyfchedia, πολυσχεδία, *multiplax divifio*, & *multifida feftio* vocatur: ufurpaturque de varietate dogmatum, vel præceptionum, apud Hipp. de Præcept. X. 17.

Polyfemos, πολυφῆμος, multa significans, in signis. Erot. On. p. 19. d. Opponitur τῷ ἄσημῳ, nullius momenti.

Polyfomatia, πολυμορφία, idem quod πολυμορφία, de quo p. a. Vide *Obefitas*.

Polyfraftion, πολυφρασίον, dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum, ita dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præftet. Refertur ad Archimedem autorem, Gorr. Meminit & hujus vocabuli Casp. Hofm. Com. in Gal. de V. P. n. 479.

Polyfpermus, πολυπέρμος, *femine abundans*, fere idem, quod πολυπέρμος, *fecundus*. Dicitur de animalibus, C. Hofm. d. l. num. 1044.

Poma, πόμα, Latine *Potus*, *Potio* dicitur, ejusque significatio est nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ sola infusione & deglutitione abfumuntur. Dieter. n. 707. Linden. vocat *Cibum forbilem*, Ex. II. S. 34. Gr. dicitur & ποτὶν, item πόσις. Dantur & *Potiones medicæ*, five *Pharmaceuticæ*, suntque *Medicamenta liquida*, quæ bibuntur, atque sola fere mixtione liquidorum constant, de quibus Schroder. l. 2. c. 74. Fr. Hofm. in clav. ad b. l. Morell. de form. rem. l. 1. f. 1. cap. 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alterantes*. Confortantes commode quoque *Alterantibus* annumerari possunt.

Pomambra, quasi *Pomum Ambra*, dicitur *Odoramentum fccum*, paratum ex suaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris, vel globuli redactum, cum, vel sine *Mofcho*, *Ambra* & *Zibertho*: cujus descriptionem & formulas vide apud Schroder. l. 2. cap. 75. Fr. Hofmann. in clav. ad b. l. Morel. l. 2. de form. remed. feft. 2. c. 10. Vveker. Antidot. gen. l. 1. c. 52. & Spec. l. 2. f. 48.

Pompholygeron, πομφολυγηρόν, est nomen *Emplastri*, cujus descriptio habetur apud Egin. l. 7. c. 17. notante Gorræo.

Pompholyx, πομφολυξ, duplicem habet significationem, propriam & tralatitiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide supra, in BU. Secundum hanc notat *medicamentum metallicum*, quod in coctura æris furtum fertur, & in cameris parietibusque *sarnacum*, *bullarum modo tumens*, colligitur:

cujus historiam & descriptionem lege apud Dioscor. l. 5. c. 85. Gorr. Schroder. l. 3. c. 19. n. 5. Fr. Hofmann. Cl. ad b. l. Chiocc. Musf. Calceol. feft. 4. p. 461. Dicitur alias *Nil album*, item *Tutia Arab.* Differt a *Spodio*. Ruland. vocat *cinerem metallicum*. Chiocc. æris & *cadmiæ favillam*. Hinc Ung. *Diapompholygos* in Officinis prostat; de quo vide *Dispensatoria*.

Pomphos, πομφός, dicitur *eminentia cutis tumida*, simulque humore redundans & rubicunda. Hippocr. l. 2. morb. LXVIII. 10. quamvis Linden. ibidem πολλοί posuerit; & lib. 2. de morb. mul. XI. 5. Adde Foef. Oec. pag. 522. seq. Latine *Papula rubens*. Forest. l. 6. Obs. 41. Schol.

Pomum, μήλον, idem quod *Malum*; vide *Malum*. *Poma Hesperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur, vide apud Libav. Tom. III. p. 213. *Pomum Adami* dicitur vulgo protuberantia illa in collo anterieus conspicua, quam facit cartilago Thyroides; propter fabulosam opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore substituisse & ad posteros translata fuisse. De *Pomo imperiali fulgurante* vide in Christian. Adolphi Balduini *Hermote Curios. Invent. II.*

Pondo, Πόνδος, & εἰδησίς, & εἰδησίς, significat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam; quemadmodum mensura vasculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur vero quamplurima, & pene infinita *Pondera*, pro regionum & consuetudinum diversitate. De quibus videatur inter antiquiores Galen. l. de ponder. & mensur. & Eginet. tit. eodem. De ratione *ponderum & mensurarum* in Corn. Celso occurrentium egregiam dissertationem posthumam reliquit Joh. Rhod. species singulorum & signaturas cum quantitate determinavit. In illa vero dissertatione mihi placent verba fere ad finem legenda: Certa in paucis maximumque hujus argumenti robur autoritatis, ita tamen, ut nervi atque artus sapientiæ nihil temere credere. Si hoc verum, uti est verissimum, quantum utilitatis ex hujusmodi conjecturali inquisitione scrupulosa in scopum Medicum redundet, alii judicent. Inter recentiores Sennert. Inst. Med. l. 5. p. 3. f. 1. c. 3. Dogm. nost. p. 758. seq. De *ponderibus Spagyricis* Theat. Chym. Vol. I. p. 485. Vol. III. p. 489. Pondo indeclinabile olim additum fuit, ad denotandam differentiam mensuræ. Rhod. in Lex. Scrib. pag. 425. *Pondus* sæpe idem significat, quod *onus*, Græc. βάρη. Vide *Baros*.

Poneros, πονήρις, *pravum*, vitiosum, *malum* significat. De cujus vocabuli expositione vide plu-

plura apud Foef. p. 523. Dieter. n. 710. Lind. Ex. XIII. §. 267. seqq.

Ponos, πόνος, vide *Labor*.

Pons, γέφυρα, quid proprie significet, ex aliis petendum est Lexicis. Varolius transtulit in Anatomiam, & hoc nomine insignivit processus quosdam cerebelli globosos, prope vermiformes; quorum descriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 5. p. 484.

Pontagium terminus est Paracelsicus, denotans rem mixtam, scil. pontici cum amaro, vel slypticum & ponticum: sicuti in aceto, acacia, & similibus. Paracels. de Tartar. l. 2. tract. 1. c. 5. in not. & in Fragm. ad h. l.

Ponticus, epitheton est saporis certi salini, respondentis aquæ marinæ: & denotat salcum sæculenta conjunctum, de qua *pontica* qualitate plura vide apud Paracels. dict. l. Meminit & Vvillis l. de febr. c. 6. & applicat sanguinis dispositioni acescenti & sæculentæ. *Pontica vina* sunt acida, sæculenta, tartarea. *Ponticus* est etiam epitheton Mellis, quod in Heraclia Ponti provenit. Hoc qui comederint vel biberint, iis eadem accident, quæ his, qui aconitum hauserunt, sicut scripsit Nonus de M. P. C. c. 282.

Pontificium, ἱερατικόν, vide *Hieraticum*.

Popanax, pro *Opopanax*, de quo supra in OP. Rul. & Iohnf.

Poples, ἀγκύλη, ἔγνος, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur ossi tibiz, pars interior, qua crus flectitur. Gal. l. Intrad. c. 10. Vide *Ignys*.

Popliteus dicitur partim de Vasis sanguineis, vena & arteria crurali, quæ dicuntur *Popliteæ*: partim de musculo tibiam adducente, qui vocatur *Popliteus*. Barthol. libell. 1. An. c. 9. p. 644. libell. 2. c. 6. p. 658. & l. 4. c. 12. p. 581.

Popularis, ἐνδήμιος, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*, *Epidemius*, a δήμις, *populus*.

Populeon, ἄλα αἰγίρα, nomen *Unguenti*, in officinis notissimi, & ipsis rusticis frequentissimi usus, una cum Ung. Dalthææ. Ita dictum est a gemmis Populi albæ arboris, quæ basin constituunt. Vide *Dispensatoria*. Laudat etiam Lang. l. 1. Ep. 54. *Unguentum populeon*, cum aqua portione Electuarii purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum, purgare corpus, vult Paracels. in *Consil. Medicis*.

Porcellio, καβιρός, idem, quod *Asellus*, *Millepeda*. Vide *Asinus*. Lind. Ex. XI. §. 21.

Porcellus, Porcus, ἄε, χοίρης, idem, quod *Sus*, *Scropha*, animal quadrupes notissimum, cujus historiam, cum usu in cibo & medici-

na, prolixè descriptam lege apud Aldrov. lib. 1. de quadrup. bisulc. c. 36. Bruyerin. de re cib. l. 13. c. 1. & 2. Tribuitur quoque nomen *Porci* & *Porcelli* piscibus, v. g. *Dolphino* & alii, qui, more porcorum rostro terram fodere dicitur. Aldrov. l. 2. de pisc. c. 69. *Porcus* etiam, Gr. χοίρης, ponitur pro pudendo *multibri*. Rolf. de part. Genit. P. II. c. 32.

Porcerra dicitur, juxta Pomponium, *Sus*, quæ semel peperit, attestante Ingrassia, Com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 230.

Porde, πορδή, vide *Crepitus*.

Porcelligon, id est, *batitura ferri*. Ruland. & Iohnf.

Poreiveticum, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam significat. Rul.

Porocela, πορράλη, vocatur *hernia tophacea*, vel callosa, in testiculo, aut membrana erythroide concrefens, insignis, retinens, dura & inæqualis. Gal. in def. Med. & Intrad. c. 18. Æginet. l. 6. c. 63. Gorr. in def.

Poromphalon, πορομάλον, est concretio calli, vel tophi, in umbilico, Gal. in def.

Poropoeia, ποροποιία, vocabulum est Methodicorum proprium, & significat exiguorum meatuum, sive pororum apertionem, Galen. l. 4. meth. med. 4.

Poros, πύρος, vide *Meatus*. Foramen notat. Lind. Ex. V. §. 37.

Poros, πύρος, vide *Callus*. *Topus*.

Porositas, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Passim in scriptis Medicorum.

Porotics, πωρωτικός, i. e. *Callum faciens*. Dicitur de medicamentis callum generantibus, Vocantur & τρωτικά.

Porphyra, πορφύρα, Latine *Purpura* dicitur. Proprie significat, inter turbinatas conchas, nobilissimam, ob succum illum, sive florem, qui etiam *Purpure* nomine venit, nobilissimum, & ad tingendum præstantissimum: unde color purpureus vocatur. De hujus Conche historia & usu, qua medico, qua alio, vide Aldrov. l. 3. de Testac. 5. Chiocc. Mus. Calc. sect. 1. p. 41. seqq. *Purpuram filorum* sive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatissima, contra Amentiam, refert Paracels. tract. 2. de morb. ament. c. 5. De *purpura Græcorum scriptoria*, *Encaustum* dicta, lege Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 6. Tinctura illa *purpurea*, sive color, vocatur eidem *Purpurissum*, d. l. c. 3. in fin. *Purpurina Arsenici* est compositio mercurialis rubea, cujus meminit idem l. 7. c. 26. Late sæpe sumi *Purpureum colorem*, pro omni eleganti rubro, & ita cum *Phæniceo* confundi, testatur C. Hofm. l. 4. V. L. c. 44. *Purpura* quoque præter-

naturalem habet significationem, diciturque de maculis febrium pestilentialium, *Petechiæ* dictis, *Forest. l. 6. Obs. 59.* adde *Schol. Porphyra*, πορφύρα, quoque est nomen Emplatri, cruenta vulnera glutinantis, apud *Aer. l. 15. c. 12.* citante *Gorræo.*

Porphyreticus, πορφυρητικός, est epitheton lapidis durissimi purpureum colorem suppeditantis, cujus duritiem vincere docuit *Franciscus del Tadda Florentinus*, quemadmodum e *Bullingero de Pictura & Statuar. l. 11. c. 7.* notavit *Th. I. ab Almeloveen R. l. On. p. 37.*

Porphyrio, πορφυρίων, vocatur avis quædam, circa fluvios degens, cœrulea, longis cruribus, & rostro purpureo prædita, cujus descriptionem cum usu in cibo, & aliis, vide apud *Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 28.*

Porraceus, πρασινός, *Prasinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert, v. g. bilis *porracea*. *Gal. l. 2. de temper. c. 6. & alibi; c. 5. in 6. Epid. t. 1. 14.* Excrementa alvi *porracea*, c. 2. in *Progn. t. 23.* Vomitus *porracei*, d. l. t. 39. Vide *Foef. p. 526.*

Porrifigi, Ital. nomen, idem significans, quod *Ficus*, sive tumores, in quos cristæ neglectæ degenerant, *Alex. Massarius l. 3. P. M. c. 24.*

Porvigo, idem, quod *Furfuratio*. Vide *Furfur*.

Porvus, *Porrum*, *Fallopio de Tum. p. n. c. 24.* dicitur species *Verrucæ*, quæ habet quasdam radices ad extra, ad similitudinem porrorum, & ita minutim fixa, *Forest. l. 4. Chir. Obs. 10. in Schol.* Meminit & aliquoties *Paracels. in script. Chirurg.* præsertim vero de ulceribus. & c. 61. vulgo *Oculus Gallinæ* Germ. dicitur. Adde *Vvalth. Sylv. Med. p. 1513.*

Porta, πύλη, vel etiam pluraliter *Portæ*, πύλαι, dicitur de hepatis parte sima, ubi duæ parvæ sunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum, pro sanguificatione, in hepar deferri, verum hodieque fere exolevit hæc de chyli ad hepar transitu hypothesis. Vena quoque ibidem exorta, & per viscera abdominis dispersa *Vena Portæ* propterea vocatur. Vide *Lind. l. 2. Med. Physiol. c. 5. §. 88. seqq.* *Barthol. l. 1. cap. 14.* *Porta* quoque sumitur pro vulva, *Rolf. de part. gen. P. II. c. 33.* De Chymicis *portis*, h. e. operationibus propriis, in negotio *Lapidis Philosophici*, lege *Libav. To. II. Op. p. 131.*

Portatile, in sacco *Acetum* quid sit, vide supra in *Acetum*. *Portatilis* *Pharmacothea* quid sit, prædictum in *Pharmacothea*. Venduntur vero tales in urbibus, oppidis & pagis, repletæ quidem aquis, si Diis placet, pretiosis,

balsamis, oleis, verum aquæ plerumque nihil aliud sunt quam spiritus vini colore aliquo tincti, quemadmodum & olea, unde vi-
liori pretio comparari possunt, atque ita em-
ptores decipiuntur, & quidem merito, quia
decipi volunt.

Portonarium, vocatur nonnullis primum in-
testinorum, quod alias *duodenum* dicitur, *l. de Anat. vivor. inter spurios Gal.* verum nomen
hoc potius competit orificio ventriculi dex-
tro; siquidem respondet Græco πύλωρος, i. e.
Janitor. In qua significatione etiam sumitur
in *Avicennæ scriptis Latine redditis l. 3. fen. 16. rr. 1. c. 1.*

Porus, πόρος, i. e. *Meatus*. Vide *Meatus*.

Posca, item *Pusca*, δξύκρατον. Vide *Oxycraton*.

Posis, πόσις, *potio*. Vide *Poma*.

Positio, θέσις. Vide *Situs: Thesis*. Dicitur
& *positura*.

Posset a posset, *Posseticus* liquor Anglis est
Lac calidum coagulatum, serum cerevisiatum,
estque potio Anglis usitata valde *par rapport a la Medicine*, s. pro vehiculo medicamento,
communicante mihi hanc expositionem *Max. Reverendo & Excell. D. Christoph. Vvegleite- ro, S. Theologiæ Prof. P. celeberrimo, Angli- cæ linguæ peritissimo.*

Postapparens, ἐπιφανόμενος. Vide *Epiphano-
menos*.

Postbrachiale, μετανήριον. Vide *Matacar-
pion*.

Postcænum, ἐπίδειπνον, h. e. *secundaria cæ-
na*. *Dieter. n. 310.*

Posthe, πώσθη, Latin. *Præputium* vocatur,
glandis in pene tegumentum; cujus extremi-
tas Judæis & Turcis circumciditur. *Barthol. l. 1. Anat. c. 24.* *Præputium* cancro correptum
a concubitu cum uxore menstruata refert *Rho-
dius cent. III. Obs.*

Posthia, ποσθία, idem, quod πώσθη, *Hor-
deolum*: Vide *Crisbe*.

Posthumus, ποσθημικός, ὀλιγονός, dicitur, qui
patre mortuo natus est, *Theophil. Paraphraf. Gr. Instir. Jur. l. 1. tit. 13. §. 4. p. m. 127.* An
vero undecimo vel duodecimo mense nati inter
posthumos referendi sint, videatur *Roder. a Castro l. IV. de Nat. mul. c. 2. p. m. 178. & P. Amman. Irenic. p. 77. seqq.*

Postis, πλάξ. Vide *Pblia*.

Postpositio, τὸ ὑστερίζειν, dicitur *reditus* paro-
xysmi, in febribus intermittentibus, tardior:
& opponitur *Anticipationi*: estque species
ἐπιδόσεως, & signum, cæteris paribus, declina-
tionis, vel remissionis morbi. *Galen. l. 1. de Crif. c. 4. Forest. l. 3. Obs. 26. Schol. Ita & Men-*

Menstrua postposita Gr. ὑστέρησις vocat P. M. de Calderia, eo, quod repetant per tardiora intervalla, quam statui naturali hujus individui conveniat, & opponit *Anticipatis*, sive Antevertentibus, Tom. IV. Op. p. 208. seqq. vide de *Anticipans*.

Potabilis, πόσιμος, ποτός, πόσιμος, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Ruland. & Ionf. in *Lex.* vel, quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. S. A. Ch. lib. 2. c. 1. seqq. ubi Magisteria *potabilium* describuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties scripsit Paracels. in scriptis suis, præsertim in *Paramiro*, & *Paragram.* Loca quæ rantur in Indice. De *Auri potabilis* variis descriptionibus vide Schroder. lib. 3. cap. 8. Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* Sunt, qui etiam plane negant. Nos litem non facimus nostram. Mars *potabilis* triplici processu juxta Carol. de Maets proponitur a Morley in *Collect. Chym. Leid. c. 256.* Ferri *potabilis* Vvillif. descriptio legatur in Junken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p. 116.*

Parafsch, etsi vernaculum, usurpatur tamen a Latinis autoribus, significat vero sal lixivium per calcinationem extractum, vel sal volatile habens affinitatem cum priori. G. Thomson. in *explicatione terminorum Artis præmissæ Aëui Magnetice.*

Potentia, potestas, δύναμις: Vide *Dynamis.*

Poterium, ποτίειον, nomen *Malagmatis* gemini absorbentis humores hydropicorum, apud Galen. lib. 9. de C. M. S. L. cap. 3. mox in prin.

Potimos, πόσιμος, vide *Potabilis.*

Potio, πόσις, πόσις, potus. Vide *Poma.*

Potos, ποτός, adjective, idem, quod πόσιμος, *potabilis*, de quo p. a. Substantive vero apud Hipp. computationem & convivium l. i. Epid. f. 3. t. 19. & l. 5. XXX. 20.

Pouff dicitur Indis opii species vilior ex foliis & stolonibus papaveris excocta, docente Bontio in cap. 4. Garciae ab Orto, allegante D. D. Heigelio Medico ordinario Ratisbonensi in *Dissert. sua Inaugur. de Opio c. 1.*

Practica, πρακτική, dicitur vel *Artis Medicæ exercitium*, vel autorum scripta, quæ continent descriptionem modi & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conservanda, qua pro recuperanda sanitate. Opponitur *Theoreticæ Medicinæ*, quæ tradit præcepta Artis & fundamenta, prius addiscenda, antequam ad artis exercitium quis sese accingere cupit. *Practicus* quoque dicitur Medicus, qua curans, qua conservans sanitatem. *Theoreticus* vero proprie est Professor, qui docet præcepta.

Præsupponit igitur *Practica* studium Theoreticum: nec bonus dici poterit *Practicus*, nisi prius fuerit bonus Theoreticus. Dogm. Med. Gen. in *prelimin. dogm.* 8. p. 9. 10. Dicitur sæpe & *Praxis Medica*. Utrumque vocabulum applicarunt & Spagyrici labori lapidis Philosophici; uti videre est in *Thyatr. Chym. Vol. IV. p. 2. & alibi.*

Præbium, idem, quod *Dosis*, sive quantitas medicamenti, quæ una vice offertur. Ita sumitur a D. D. Vvedelio *Opiolog. l. 1. sect. 2. c. 9. p. 75.* quamvis legisse me quoque alibi meminim, usurpatum fuisse hoc nomen pro vehiculo alterius medicamenti.

Præcautrix, προφυλακτική, vide *Præservatio.*
Præcedens, προηγμένη, idem quod *Antecedens.* Vide *Causa*, *progumene.*

Præceptum, παραγγελία: Vide *Parangelia.*
Præcipitantiæ dicuntur Medicamenta sanguinis fervorem & motum inordinatum sedantia, acidum corrigendo, & absorbendo; Pertinent inter diaphoretica, de quibus supra suo loco dictum fuit. Os sæpius *præcipitans magnum* a nonnullis vocatum fuit. Lang. vero Pulverem compositum hoc Epitheto exornavit.

Præcipitatio, dicitur operatio Chymica, ad σύγκρισιν, vel coagulationem pertinens; per quam soluta corpora in præcepta aguntur & demittuntur. Sumitur vel generaliter, pro quamvis solutorum ex menstruis suis repercussione: eaque est cum *spontanea*, quando imprægnatum menstruum, nullo addito alio motore, demittit calcem, v. g. spiritus Vitrioli Philosophici, vel Phlegma Vitrioli vulgare solvens corallia, margaritas, oculos cancerum; tum *violenta*, cum affundendo alium liquorem, solum petit fundum. Vel specialiter pro *præcipitatione Mercurii*, qua per aquas fixatorias & gradatorias liquabilitas Mercurii sistitur, & ex menstruo suo præcipitatur; unde & κατ' ἔξοχὴν *præcipitatus*, vel *præcipitatum* dicitur, quamvis pulvis ille ruber Mercurialis, qui vulgo *Præcipitati* nomine venit, nihil minus sit, quam *præcipitatum*: cum fiat evaporatione potius menstrui solventis ad siccitatem. Plura vide apud Libav. l. 4. S. A. Chym. fere per totum. *Alchym. Pharmac. cap. 36.* Ruland. *Chym. l. 2. c. 4.* Fr. Hofm. in *Clav. ad Schrod. p. 93. 94.* Rul. & Iohnf. in *Lex.* Aliquando etiam Pathologicæ *Præcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Præcipitatio Matricis* legitur apud Valesc. de *Tarant. lib. 6. c. 11.* *Philos. Pharmacop. p. m. 668.*

Præcisio, ἀκρίβεισις, rectius *circumcisio*, est operatio chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, natibus, & ano. Gal. *Innroduct. c. 18.*

Precocia, προκίκκια, in specie dicuntur fructus quidam, sive species *malorum Armeniacorum*; ita dicta a maturitate, qua Persica & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate; de quibus Gal. l. 2. de al. fac. c. 20. Jul. Alex. l. 10. Sal. c. 6.

Precognatio, πρόγνωσις, idem, quod *Prenotio*; dicitur pars Semiologiæ, qua constat Medico de futuro eventu, in utroque statu sanitatis & morbi; quamvis communiter saltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit vero per certa signa *prognostica*, προγνωστικὰ dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua secundum, qua præter naturam; nec sunt alia realiter a *diagnosticiis*, sed saltem modo considerandi distinguuntur. Plura vide apud Institutionistas, imprimis vero in nostris Dogmat. Med. Gen. Part. III. c. 1. c. 5. & 6. Paracels. etiam barbare vocat *Prognosticationem*. Differt a *Predictione*, πρόβησις dicta, quando verbis vel scriptura indicatur id, quod scimus de futuro eventu; quæ non semper est adeo necessaria, uti *prenotio*. Lind. Ex. XV. §. 149.

Precordia, φρένες. Vide *Phrenes*. Galen. l. 6. de Hipp. & Pl. decr. c. 9. A Celso tamen latius accipi videtur, pro *Hypochondriis*, aut pro eo, quod utriusque hypochondrio interjacet, Bartholin. l. 1. Anat. in præox. & Lind. Ex. 9. §. 35.

Precursoros Paracelso dicuntur accidentia & signa futuri, vel imminentis morbi, l. 2. de Tartar. tract. c. 2. in Annotat.

Precustodia, προσφύλαξις, idem, quod *Præservatio*.

Predeliberati, προαπαυδύσαντες, προξεδικατήριες. Vide *Proopaulescentes*.

Predestinatio, terminus Paracelso frequentissimus: & significat idem, quod *Fatum*; de quo supra, in FA. videlicet imperscrutabilem necessitatem, & terminum fatalem alicujus rei, Deo soli cognitum. *Paramir. Tract. 3. c. 6. seqq.* & alibi passim.

Predictio, πρόβησις, προδικαγέρευσις, dicitur *prenotio* Medici, verbis vel scriptura patefacta. Vide *Prenotio*. Est quandoque necessaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. Ex. XV. §. 4. seqq. Dieter. n. 719.

Predivinationio, προδευσιμια, idem, quod *Divinatio*, *Predictio*. Galen. lib. de const. medic. cap. 18.

Præparatio, προίσιον, est operis vel scripti alicujus præparatorium, quandoque necessarium. Galen. c. 1. prognost. t. 1. Lind. Ex. XV. §. 10.

Præfocatio, πικξ, idem, quod *suffocatio*: & Tom. II.

dicitur de uterina suffocatione. Vide *Hystericos*.

Præfurnium dicitur pars foci anterior, & exterior, per quam carbones injiciuntur. Legitur apud Chr. Meretti Not. in Neri Artem vitrar. præf. p. 272.

Pregnans, κυμὰς, ἐγκύμων, idem, quod *Gravida*, sætum in utero gerens, vide *Cymas*. *Encymon*, *Cyses*, *Gravida*.

Pregnatio, idem, quod *Impregnatio*: de quo supra in IM. Legitur in Theatr. Chym. Vol. III. pag. 163.

Præbumectio, προβυμια, Hipp. 4. aph. 13. Jung. Diet. n. 734.

Præincipiens, προκινητική, vide *Causa*. *Procatarticos*.

Preludium, terminus Paracelsicus, denotans vaticinationem influxus, vel virtutis Astralis in homines: & meminit *Paramir. lib. 2. de orig. morb. cap. 7. & lib. de caduco matricis*, §. 4.

Prelum, item, *Prelum*, πιεστήρ, πιεστήριον, instrumentum, quo succi exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis usitatum. De *prelo* pro musto, vide Lind. Ex. X. §. 187.

Premaceratio, i. e. *maceratio præmissa*. Legitur apud Rhod. in Lex. Scrib. & n. 193.

Premeditatio, προξενικησις, denotat diligens iudicium, & singularem prudentiam Medico necessariam; non solum in recta applicatione remedium, præsertim generosorum & evacuantium, quæ uti magnifice prodesse, ita & apprimè nocere possunt; sed etiam in cognitione, circa morbos, instituenda. De qua virtute legatur Dieter. n. 722. Lind. Ex. XII. §. 59. Verbum προξενικησις legitur apud Hipp. i. aphor. 24.

Prenotio, πρόγνωσις. Vide *Præcognitio*.

Præopinatio, προδύξις, occurrit hoc vocabulum Græcum & Latinum apud Gal. comm. 1. in Hipp. prognost. t. 4. quamvis ipse fateatur non esse in usu. Significare vero debet incertam adhuc de morbo ejusque eventu in animo prædicentis Medici præfensionem.

Præparans dicitur partim de vasis, venis & arteriis ad testes & epididymides excurrentibus, Spermaticis dictis, de quibus videantur Anatomici, v. g. Barthol. l. 1. Anat. c. 21. p. 202. seqq. partim de medicamentis. Vide *Parasceve*.

Præparatio, *Præparatum*, *Præparans*, πρξοσειν, ὑποπαρασκευη. Vide *Parasceve*.

Præpostere, πάργον, vide *Parergon*.

Præputium, πρξθη. Vide *Posthe*.

Præfagium, τὸ πρξλέγον, πρόβησις, idem, quod *Predictio*. Sumitur & pro ipso signo

prognostico. Hinc Ruland. Dorn. & Iohnf. descriperunt *Præfagium*, quod sit præcedens aliquod notabile signum rei futuræ.

Præscientia, *πρόγνωσις*, idem, quod *Præcognitio*, *Prænotio*.

Præfens, *παρών, παρών*, quid communiter significet, etiam pueri norunt. In Medicina *οἱ παρόντες, præfentes*, qui egris adsunt, iisque administrant, ex Hipp. 1. *aph.* 1. Junge Dieter. n. 655. Deinde τὰ παρόντα dicuntur status homini *præfens*, sive secundum, sive præter naturam; cujus cognitio Medico necessaria, antequam de futuro eventu velit præfoscere. Gal. 1. 4. *de præf. ex puls.* c. 11. *Et alibi. Præfens auxilium* vel remedium dicitur, quod efficax est, & mox juvat. Et, *præfenti numine curare*, proverbialiter dicitur, derepente, & fere præter spem, medelam afferre. Keuchen. ad Sammon. p. 85.

Præfensio, *πρόνοια, πρόγνωσις*, idem, quod *Prænotio* Latinis Hippocr. Interpretibus. Gal. in com. 1. ad prognost. t. 1. *Et alibi. Auger. Tom. III. Epistol. Et Conf. Medic. l. 3. ep. 9. m. 97.*

Præfepiolum, *φάρμακον*, vide *Pharmon*, *Bozhrion*.

Præfervatio, *προφυλακία*, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat, & opponitur *curationi*, τῇ θεραπεύσει. Galen. 2. *aph.* 22. Hinc *προφυλακτική*, pars Medicinæ *præfervatoria* vocatur, quæ a morbo *præfervat*, l. 11. *meth. med. c. 2.* Est igitur pars τῆς ὑγιεινῆς: Tuetur enim sanitatem, & providet, humores lentos incidendo, crassos attenuando, multos evacuando, calidos refrigerando, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (scil. in latitudine sanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stante hoc principio omnino hallucinati sunt, & adhuc hallucinantur communiter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quando *indicationem præfervatoriam* etiam in Methodum medendi intruferunt, eamque causæ remotiori opposuerunt, Gal. *Art. medic. cap. 99.* Videantur nostra Dogmata P. IV. c. 3. dogm. 4. p. 484. *seqq.* Ita erravit quoque Lind. Ex. XIII. §. 342. quando *præfervationem* indicationem morbi fientis, seu, quod in idem recidit, causæ jam agere incipientis, esse dixit. Rectius vero Helmont. scribit: *Præfervatio* est futuri præcautio, *tr. de Lithias. c. 7. n. 21.* *Præfervativa remedia* dicuntur, quæ vitam a suis inimicis & corruptionibus defendunt. Dorn. Rul. & Iohnf. scil. prohibendo, ne infestent. *Præfervativum summum Philosophicum* dicitur Lapis Philosophicus: & has habere qualitates debet,

non ut ratione odoris, aut similis cuiusdam qualitatis, sed ratione caloris naturalis confortet & præfervet; quod si non fit, res inanis est. *Theatr. Ch. Vol. XI. p. 690.*

Præfidium, *βοήθημα*, idem, quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum*. Occurrit passim apud autores Latinos veteres & recentiores.

Præfignie, *Præfignatura*, *γοητεία, μαχηταία*, est Diabolica medendi ratio, quæ omnino abesse debet: qualis est vetularum, sagarum; quam & Gal. 1. 6. *de S. Fac. in princ.* rejecit. Jung. num. 693. Non utatur talibus rationalis Medicus, aut Dogmaticus, Galeni exemplum secutus, infamiam, atque artis dehonestamentum veritus, ideo, quod ratione nixum Medicum omnino dedeçant talia; qui, quæ methodo & recta ratione curare potuerit, non aliunde (præfertim a Diabolo) ad ea auxilium quærat. Jul. Alex. *Not. ad Gal. l. 9. de S. Fac. cap. de Butyro.* Pseudo-Chymici quoque sunt *præfignatores* & impostores: qualem Guibertum fuisse, scribit Libav. T. III. *Oper. p. 233.*

Præter, *πρότερον*, vide *Para*.

Præteritus, *προγεγονός*, quid significet, ex Grammatica constat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia causarum, quæ morbos inducunt, l. 4. *de præf. ex puls.* c. 11. Enimvero nimis stricte accipit; cum & *præterita*, in statu secundum naturam, Medico sint observanda, in Methodo ὑγιεινῆ. *Signa præterita* docet pars Semiologiæ ἀναμνηστικῆ, sive *rememorativa*, ad diagnofin pertinens.

Prætextus, *πρόφασις*, dicitur *causa evidens procatartica*, & quidem Hipp. vera, quæ occasionem præbet, & dispositionem in corpore inducit, sive inclinationem. Hipp. 2. *aph.* 41. *Et 3. aph.* 12. aliquando tamen & causam fictam, vel simulatam notat. Gal. c. 2. *de fract.* t. 62. *Et 3. t. 46.* Junge Foes. pag. 539. Dieter. n. 736.

Prævideo, idem significat, quod *Prænosco*, *Prædico*. In qua significatione sumit Cels. Martinengus *tr. de providendis morborum eventibus*.

Præigma, *πρόσημα*, vocabulum, pro varia rerum, de quibus usurpatur, natura variis gaudet significationibus. Ita omnem *ægræ statum*, & quæ in rem ejus peraguntur, denotat. *Prognost. f. 1. t. 2.* Omnes res & negotia, lib. 1. *de morb. mul. XXXII. 13.* Significat etiam rem vel negotium, de quo impresentiarum queritur, & circa quod versatur, institutum, 2. *de R. V. I. A. t. 40. l. de Steril. XI. 4.* Plura vide apud Foes. *Oec. pag. 525. seq.*

Præmnios, *πράξιμος*, epitheton vini nigri & austeri.

ausleri apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIX. 1. & LXXVI. 8. adde Foef. pag. 526. Lind. Ex. X. §. 100. 106.

Pyrandium, ἄριστον, vide *Ariston*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria scripserunt.

Prasia, πρασιὰ, significat areolam in hortis, torum quadrangularem, vel alterius figuræ, orlebris ferendis dicatam. C. Hofmann. C. de V. P. n. 677.

Prasinum viride, flos arvis.

Prasinus, πρασινός, idem, quod *Porraceus*. Vide in PO.

Prasis, Rul. dicitur *Creta viridis*. Idem fortassis, quod *Prassius*.

Prasoides, πρασοειδής, vide *Porraceus*.

Prassius, πρασιός, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Domus*, vel palatium dictæ; quia hic in illa, veluti inclusus, reperitur. Vide Chioce. Mus. f. 3. p. 217.

Pravus, φραυλός, idem, quod *Vitiosus*: Vide *Phaulos*, *Poneros*.

Praxis, πράξις, proprie actionem, & quidem Medicam, hoc loco significat. Sumitur vero communiter pro *Præctica*, de quo vocab. paulo superius.

Prays, πρᾶξις, Ion. πρῆξις, mitis, remissior. Dicitur de morbis minoribus, v. gr. febres πρῆξις leguntur apud Hipp. l. 1. Epid. f. 2. 2. 41. & l. 6. f. 1. 1. 29. Suntque eæ, quæ non stipatæ sunt vehementibus symptomatibus. Adde Foef. pag. 527. Fere idem significat, quod εὐδῆξις, benignus vel boni moris. Comparativus πρᾶξιότερος, sive πρᾶξιότερος, legitur 4. aph. 17. Dieter. n. 717.

Preces, Precatio, προσεχὴν, ἀιτησις, & hoc vocabulum merito ad Medicinam referimus; siquidem & *precibus*, & venerationi assiduæ locus esse debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præsentia & providentia in rebus Medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipsa creatæ, & ad salutem denique, ejus opera utentis, ægri, verbis elegantissimis Lind. Ex. III. §. 6.

Prehensio, κατέληξις, Sylvio dicitur pro *Catalepsis*, *Doleus Encyclopæd.* l. 1. c. 7. §. 1. p. 95. Vide *Catalepsis*.

Prennon, πρένον, proprie stirpem, stipitem & truncum significat. Polluci tamen *extremi-tatem albi in oculo* vocari πρένον, vult Gorr, in def.

Prenos, πρῆξις, dicitur Hipp. quod ad terram reclinat. Galen. in Exeg. voc. Hipp. Gorr. Locus est apud Hippocr. 1. de fract. r. 3. Vide Foef. p. 527.

Presbyteros, πρεσβύτερος, comparativus est vocab. sequentis, significans senioremem. Verum non semper de senibus sumitur, sed sæpe etiam respectivè applicatur aliis etate grandioribus, quam prius fuerant. Ita foetus grandior dicitur πρεσβύτερος, aph. 1. pueri grandiores, 3. aph. 26. adulti, d. l. aphor. 27. Vide Dieter. n. 315.

Presbytes, πρεσβύτης, senex, vel idem, quod γέρων, senex, vel saltem gradu differens, ita ut πρεσβύτερος dicantur in primo senio constituti; γέροντες verò in extremo. Legitur apud Hippocr. 2. aphor. 39. & 3. aphor. 31. Jungatur Foef. Oec. p. 517. & Dieter. n. 316.

Presis, *Presima*, πρῆσις, πρῆσιμα, Gal. exponit in Exeg. dict. Hipp. per ἐμφύσητον, inflationem; & approbat Foef. p. 3. & 527. Enimvero non video, quomodo cum verbi origine quadret. Descendit enim a πῆσις, quod significat incendio, inflammo; ut ita potius inflammationem significare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis, nisi fortassis respexerit Galen. ad effectum; quod inflammatio, vel incensio in cute etiam bullas & vesicas excitet.

Presmichum, *Presmukis*, id est, *Cerussa*. Rul. & Iohnf.

Pressorium, idem quod *Prælum*, torcular, pestron. Dorn. Rul. & Iohnf.

Pressura, θλίψις, idem, quod *Compressio*; Ita θλίψις σωμαχῆς, *pressura* Stomachi, sive *compressio*, legitur apud Gal. de puls. ad tyrones, a copia molesta assumptorum alimentorum. *Pressura gentium* dicitur Paracelso, morbum quoque comprehendere Gallicum, l. 3. Chirurg. magnæ t. 4. fin. *Pressus* etiam sæpe ponitur pro impressus. Vide Rhod. in Lexic. Scribon. pag. 427.

Prestor, πρηστῆρ, equivocum est. Vel enim significat partem oculi exteriorem, quæ, per iram incensa, tumensque inflatur, ut autor est Pollux, notante Gorræo. Vel est nomen serpentis venenosi, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. de Serp. & Dracon. c. 8. Vocatur alias *Dipsas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem sitim excitet.

Pretiosus, τιμός, ἄτιμος, a Pretium, πρῆν, dicitur de materia Medica, quæ, vel ob raritatem, vel ob efficaciam singularem, carior habetur. Ita *Lapides pretiosi* vocantur Gemmæ, ad differentiam minus pretiosorum. Utrorumque Catalogum vide apud Schroder. l. 3. c. 4. seqq.

Priapiscos, πριαπισκός, vocatur lignum parvum in medio scamno Hippocratico insertum, octo fere digitorum, magna ex parte rotundum.

dum. Vocatur & $\epsilon\upsilon\lambda\iota\sigma\kappa\omicron$, & $\sigma\kappa\alpha\lambda\mu\omicron\varsigma$. Gorr. in definit. Πηλπίσκη quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Passario respondens, vel *Turunda major*, apud Æginet. l. 3. c. 24. circa fin.

Priapismus, πριπίσμις , Lat. *Tentigo*; est auctio pudendi virilis, stabilis, in longitudinem ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam, Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 9. a flatuoso spiritu, l. 14. *Method. Med. c. 7.* nullo præsentè stimulo ad libidinem, aut desiderio coitus; ut quibusdam accidere consuevit, ducta denominatione a *Priapo*. Nam hunc, ut cui suapte natura hujusmodi coles esset, ita fixerunt, atque pictura descriperunt homines, l. 6. de *Loc. Aff. cap. 6.* Addit Aetius, dolores inde moveri, quales esse in tetano solent; quod inflatum distentumque pudendum, convulsionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui sic laborant, cito perire inflatos, & frigidum sudantes, nisi illico auxilium eis adferatur. Fit hic morbus a flatu vaporoso, cavernosum penis nervum distendente, &c. Hæc Gorr. & Castellus. Quibus libet addere paulo accuratiorem descriptionem: *Priapismus* est convulsio particularis, vel rigiditas convulsiva penis, absque stimulo ad libidinem vel coitum, proveniens a spiritibus spuris & flatuosis, spongiosis nervosi corporis meatus occupantibus & distendentibus. Vocatur & $\sigma\alpha\tau\upsilon\rho\mu\omicron\varsigma$, *Satyriasis*, vel $\sigma\alpha\tau\upsilon\rho\mu\omicron\varsigma$, a *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alii hoc nomen inexplibili coeundi cupiditati, penem excitanti, competere doceant. Habet & hoc vocabulum alias significationes. Vide infra *Satyriasis*.

Priapolithus, πριπόλιθς , nomen lapidis a Petro Borello impositi, quales reperiuntur juxta urbem Caltrensem, subalbi, rotundi oblongi, figuram penis & quandoque vulvæ habentes, aliquando etiam, sed rarius testiculis instructi sunt & glande, in medio vero eorum percurrit vena crystalli purissimi, adeo ut totus lapis veluti cepa cuticulis variis constructus videatur. Alii sunt recti, alii etiam cancroli & erosi tanquam veneno Venereo observantur. Existimat dictus Autor, vim habere forsan ob signaturam adversus morbos genitalium & venereos. *Histor. & Obs. Medico-Phys. cent. III. obs. 85.*

Priapus, πριάπς , non modo nomen est Dæstri gentilium, magno mutone præditi; sed & ipse *Penis* hoc nomine indigitatur, Rols. de *part. gen. P. 1. c. 43.* Eph. N. An. III. O. 20. *Priapi cervini*, in pulverem reda-

cti, meminit Libav. S. A. *Chym. l. 4. c. 28.*

Primates dicuntur corpora fallacia, nobis ab astris ob oculos posita; de quibus Paracellus in *expos. prima super Matthæum cap. 14.* fusius disserit. Dicitur alias *Prumalia*. Dorn. in *dict. Paracels. Rul.*

Primitie vocantur aqua puerperii, quæ ordinarie ante fœtus exclusionem profunditur. *Blaß. Med. Un. p. 365. 460.*

Primitivum, est idem, quod *Procatarticum*, diciturque de illa causa remota προκαταρκτη .

Primogenius, *Primogenitus*, πρωτόγονς , ἀρχόγονς , dicitur vel de eo, quod origine primum est; ita calidum nativum dicitur ἀρχόγονον , Gal. *adv. Lycum. cap. 7.* Ita filius natus primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem est, quod *similaris*, ὁμοιομερής , l. quod *an. mor. seq. temp. corp. c. 3.* Vide *Homœomeres*.

Primores Dentes, i. e. anteriores, vocantur *Incisorii*. Barthol. *libell. 4. c. 13. p. 731.*

Primus, πρῶτος , quid significet & pueris notum esse debet: quamvis diversas quoque admittat significationes; uti patet ex Gal. l. 2. de *H. & Pl. decr. c. 8.* Aliquando *primum* idem, quod *simplex*, l. 3. *meth. med. c. 10.* Vel *Simulare*, de *diff. morb. c. 3.* *Prima materia* Helmontio est *Aqua*, *tr. Latex humor. negl. n. 45.* De *prima materia* Lapidis Philosophici vide *Carmen vernaculum*, additum scripto Fr. Basilii Valentini de *Lapide Philosophorum*: ubi vocat *Duplicem Mercurium*. *Prime* quid sint, vide *Via*.

Princeps, ἀρχή , dicitur *intestinum rectum*, vide *Archos*. Gal. de *vulv. dissect. c. 1.* *Principes* quoque dies vocantur perfecte Critici. Blancardi in *Lex.*

Principium, ἀρχή , idem, quod *Initium*. Vide supra IN. In Medicina magna disceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo non inter se conveniunt; verum recte distinctionem tradidit Dieter. docens, *Principium morbi* esse duplex: Aliud *indivisibile*, & momentaneum, sineque ulla latitudine, estque punctum temporis, in quo cœpit agrotare homo. Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoque & dierum spatio pro morbi conditione, brevioris vel longioris, determinatur. *Iatr. n. 109. 110.* *Primum* rarissime notari potest a Medicis: & optandum esset, ut de secundo saltem possent esse certiores. Nobis placuit, hanc dare descriptionem: *Principium morbi* est, quando morbus animadvertitur, per ali-

aliqua symptomata. *Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 10. p. 160.* De principis corporum naturalium hodieque inter Physicos & Chymicos magnus quoque adhuc est dissensus. In genere describuntur; e quibus primis res in quolibet mistorum genere est facta, quæ quia insunt, & jam certam naturam sibi substratam habent, in qua vigeant, & cum qua educi possunt. Alia sunt simpliciter prima: alia in quovis genere prima, & illis analogæ. Rul. & Johnf. in *Lex.* Verum Schroder. paulo distinctius principia tractavit, distinguens inter *Principia constituenta*, quæ ipsam rem constituunt: quorum duo esse dicit: *Spiritum* & *corpus*: illud formale; hoc materiale: quibus addidit tertium, *Ignem*: & inter *Principia cognitionis*, quæ etiam duo habentur apud Hermeticos, *Lumen Nature* & *Gratie*, l. 1. cap. 5. Adde Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* Chymicorum alii tria numerant, *Salem*, *Sulphur*, & *Mercurium*: alii plura, *Spiritum* & *Terram* ad dentes. Videantur *Theatr. Chymici Volumina*, & queratur hoc vocab. in *Indice*: ut & Libavii *Opera*. Nobis enim nec licet, nec libet esse prolixioribus. *Principia* quoque corporum, olim instrumentalia vocata, fuisse *Cerebrum*, *Cor*, *Hepar*, scripsit Jul. Alex. not. ad *Gal. l. 6. meth. med. c. 2.* vide *Initium*.

Prion, πριων, vide *Serra*.

Prionodes, πριονιδος, serratus. Lind. Ex. XI. §. 67. item πριον ειδος, serræ formam habens, qualis dicitur ossum commissura quædam apud Fallop. in *Obs. Anatom. Tom. I. Oper. pag. 361.*

Priscus, πρισιος, idem, quod *Vetus*, antiquus: vide *Palgos*.

Prisis, πρισις, proprie serrationem, sive sectionem serra factam significat, a πριον, serra seco. Improprie vero stridor dentium dicitur Hipp. πρισις & πριον, 1. *Prognost. t. 21.* Gal. in *comm. ad h. l.* Alias πρισις quoque vocatur terebratio, vel perforatio, terebra aut trepano facta, de *vuln. c. IX. §. 6.* ut & terebra vocatur πριον, d. l. *XXIIK. 9.* quæ alias πριονον eidem quoque appellatur, d. l. *XXV. 4.* Vide *Foef. p. 527.*

Prisma, πρισμα, vide *Scobs*.

Privatus, ιδιος, dicitur Physiologicè de partibus, quarum functio immediate & primo cedit in commodum partium publicarum. *Dogm. M. Gen. P. tr. c. 2. d. 9. p. 29.* Patholog. de Morbis, qui dicuntur σποραδες, σποραδικοι. Vide *Sporades*.

Proacmazo, προακμω, significat existo in ætate ante vigorem, & denotat adolescentiam, vel *juventutem*, legiturque apud Hipp. *Coac.*

t. 635. Vide *Foef. Oec. p. 527.*

Proeressis, προερισσις, est terminus proprie Philoosophicus; cuius significatio ex Ethicis petenda. Ab Hipp. tribuitur Lachrymis voluntariis, sive quæ scientibus nobis, & volentibus profluunt, 4. *aph. 52.* quibus opponatur lachrymæ involuntariæ, ἀπροαιρέτως vel μη κατὰ προαιρέσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mœstítiam, sed ratione morbi acuti. Vide *Dieter. n. 718.*

Proagogeia, Proagogos, προαγωγή, προαγωγός, illud significat omnem illegitimatam, amoribusque licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem: uno verbo, *Lenocinium*: hoc ipsum productorem, vel *Lenonem*. Linden. Ex. IX. §. 22.

Proagoreusis, προαγορεύσις, vel προδιαγορεύσις, Predictionem significat, 2. *aph. 19.* & προαγορεύων predicens: 1. *Prognost. t. 4.* Junge *Diet. n. 719.* idem, quod προβήσις.

Proapaudestantes, προαπαυδήςαντες, iidem sunt, qui προεξανωπήςαντες, h. e. prædebilitati, quorum vires a priori morbo sunt nimis fractæ. Illud legitur 1. *Prorrhet. f. 1. t. 8.* & προεξανωπήςαντες, *Coac. t. 100.* Jung. *Erot. Onom. p. 86. f. 87. a. b.*

Proauxes, προαυξής, provectior, aduictior, & qui paulo amplius increvit. De pueris legitur apud Hippocr. de *artic. t. 4.* adde Galen. in *comm. ad h. l.* *Foef. d. l.* Et προαυξής dicitur corporis αυξήσας moles, l. 2. *Epid. f. l. 67.* Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

Probatio, βεβαιωσις, βεβαιωσις, vide *Basaniſmos*.

Probaton, προβατον, idem, quod οἶς, id est, *Ovis*, vide *Ois*.

Problema, πρόβλημα, æquivocum est: Proprie significat objectaculum, vel bicem: quo aliquid retinetur, aut quod obtenditur. In quâ significatione legitur apud Hipp. l. de *nat. mul. LXII. 4.* & l. l. de *morb. mul. XXXVI. 3.* Jung. *Foef. p. 528.* Improprie notat *questionem dubiam*, sive quæ in utramque partem ventilari potest. Horum tria genera Aristotelem statuisse, quorum alia solutionem, alia supplicium, alia sensum postularunt, testatur Gal. l. 8. de *V. P. c. 3.* in *princ. Problematicum Enz* vocatur *Ratio*, ab Helmont. tr. *Venætiæ Scientiar. n. 27.*

Probole, προβολή, dicitur prominentia quædam, vel eminentia alicujus partis, Hipp. l. de *artic. t. 27.* & l. de *vuln. c. l. 2.* adde *Foef. d. l.*

Probuscis, προβουσις, προνομια, dicitur pars oblonga, flexilis, in Elephante eo loco, ubi est

est nafus, & utitur ea loco manus. Gal. l. 17. de V. P. c. 2. Junge C. Hofm. in not. ad h. l. n. 1126. vide Elephas.

Probulevomenos, προβληδόμενος, non solum dicitur prænoscens; sed etiam, qui præmeditate deliberat prius, aut perpendit. Hipp. 1. Progn. t. 4.

Procatarticos, προκαταρτικός, terminus receptissimus in Medicina, etiam Latina, & dicitur de Caussis. Verum interdum confunditur cum προγενής, patet ex Foefio, & aliis. Latine dici posset *Præincipiens*. Proprie dicitur de *Caussis externis* & remotis, qua sanitatis, qua morborum, & comprehendit non solum res non naturales, verum etiam omnia alia vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ ansam dare possunt ad sanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκαταρχοντα αἴτια, aliis προφάσεις, occasiones vocantur. Vide *Dogm. nostra P. I. c. 6. p. 71. seq. & P. II. c. 3. p. 213. seqq.*

Procella, Procellosus, χάλκψ. Vide *Lelaps*. *Procephalos*, προκέφαλος, idem, quod κεφαλόφαλος, Lat. *Capito*. Lind. Ex. XI. §. 38. vide *Capito*, *Macrocephalos*.

Proceitas, υπερήτης, *Proceyus*, υπερές, proprie dicitur de statura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

Processus est æquivocum apud Latinos. In Anatomicis notat *prominentiam ossis continuam*, & ita partem illius ossis, in quo protuberat, Gr. dicitur ἀπόφυσις. vide *Apophysis*. In Chymicis vero significat *laborem* aliquem, vel *operationem Chymicam* integram, & e multis operationibus constantem. Ita *processus* ad Lapidem Philosophicum Paracelsi. Th. Ch. Vol. I. p. 232. seqq.

Procheilon, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

Procheimasis, προχέαισις, Plinio dicitur *præcedens tempestatum significatio*, l. 18. H. N. cap. 25. in princ.

Procheiron, πρόχειρον, q. d. ad manum promptum. Epitheton spiritus, vel spirationis, idem significans, quod μετέωρον, h. e. spirationem *expeditam*, *elatum*, sublimem: & legitur apud Hipp. 1. Proverb. f. 1. r. 24. & Coac. t. 252. Vocatur & Spiritus πρὸς χεῖρα, id est, ad manum, l. 7. Epid. XII. 15. Junge Foef. p. 519. Gorr.

Procheotesis, προχέοσις, *progressum* ad aliquid significat, v. g. πρὸς ἀφῶδιον, ad alvi secessum. Hippocr. 2. de fract. t. 64. a verbo προχωρέω, *progredior*, item commodus sum, *accommodatus*: quod legitur d. l. t. 62. Foef. p. 540.

Prochyma, πρόχυμα, vocatur *mustum*; quod sponte, antequam uvæ calcantur, exstillat.

Dicitur & πρόδροπος οἶνος, ἢ πρόδρομος, *Prodromum*; aut *Prodromum*, scil. vinum. Linden. Ex. X. §. 176. 177.

Procidencia, πρόπτωση, nomen est generale Pathologicum, denotans morbum in situ viatiato, quando pars quædam prolabitur extra suum locum genuinum. Ita *Procidencia oculi* πρόπτωση vocatur, quando a causa quadam violenta, ictu, strangulatione, &c. bulbus oculi sede sua dimovetur. Gal. in def. *Procidencia ani*, quando intestinum rectum extra sedem prominere, cum insigni dolore, proveniens a sphincteris resolutione, vel relaxatione, per causas vel internas, vel externas inducta. Vide Forest. l. 23. Obs. 1. & 2. Aquapend. in Oper. Chirurg. *Procidencia uteri* est ejusdem extra locum suum descensus & prominentia, etiam a ligamentorum soluta unitate, aut paralyti oborta. Jonston. Syntagm. lib. 5. Nefocom. tit. 11. c. 2. art. 7. p. m. 1040. Bartholin. l. 1. An. c. 28.

Procelesis, πρὸς ἐκλισις, dicitur Lat. *provocatio*, aut invitatio, sensuum ad externa revocatio. Legitur apud Hipp. l. de Humid. Uf. IX. 7. quamvis Linden. προσκλήσις legerit. Verum non est quoad significationem magna inter utrumque vocabulum diversitas. Προσκλήσιν proprie *advocationem* significat; & legitur etiam l. de dec. orn. XII. 10. adde Foef. p. 530.

Procaelos, πρόκοιλος, idem, quod προκύσις, *ventrosus*, cui venter tumidus prominere & extat altius. Linden. Ex. XI. §. 139. Vocantur a Galen. προγαστρος etiam μεγαλόκοιτοι, l. 1. de Al. fac. c. 1.

Procondylus, προκόδυλος, dicitur *primus singulorum digitorum articulus*: quemadmodum medius κνήδικος, & ultimus μετεκόνδυλος appellatur. Castell. Gorr. Linden. Med. Physiol. t. 2. c. 15. §. 91.

Proconia, προκόνια, vocabulum ancipitis significationis. Apud Hipp. jungitur cum πῖ ἀλφίται, & notat *farinas recentes*, tenues, sive polentas: quas tamen Gal. specialiter de hordeacea, exponit, in Exig. præter necessitatem; cum & de tritico usurpaverit recenti Hipp. l. de nat. mul. LIV. 3. Varinus per πῖν κόνια intelligit *triticum melle inunctum*. Aliis est *hordeum constrictum* & contusum cum aromatis, vide Foef. d. l. & 531.

Procreatio, idem, quod *Generatio proles*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti passim ex Autoribus constat. Ita & *procreatio metallorum* ex sulphure & mercurio legitur, Th. Chym. Vol. IV. p. 825.

Proctos, πρωκτός idem, quod ἀρχός, Latin. *anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excre.

crementa exonerantur, Gorr. vide *Anus*.

Proculus dicitur infans, qui patre peregre absente dicitur est. Roder. a Castro l. 4. de nat. mul. c. 2. p. m. 178.

Prodesse, ὠφελεῖν, vide *Ophelo*.

Prodigium, τέρας, idem, quod *portentum*, rem miraculosam, vel admiratione dignam significat. Paracels. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium sceleris*, ob gravissima & sæpe prodigiola symptomata, lib. 3. *Chir. magn. c. 1*. Utinam hoc probe attenderent lasciviæ dediti porci, hircique, humanam tantum naturam non exuentes!

Prodoxosis, προδόξις, vide *preopinatio*.

Prodromus, πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *præcurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel musto. Vide *prochyma*. *Prodromi*, πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Canicularium, sive Syrii exortus, spirantes ex septentrionali plaga æstum solis attemperant, quemadmodum *Etesie* ad finem illorum dierum, Gal. c. 3. de hum. t. 13. & c. 3. in 3. Epid. t. 6. *Prodromus* etiam Pathologicè dicitur affectus quidam p. n. alium morbum superventurum indicans: Ita v. g. Vertigo aliquando *prodromus* dicitur Apoplexiæ.

Productio apud Latinos ambigua est significationis. Vel enim fere idem est, quod *procreatio*, *generatio*, alicujus rei, sive ille actus, quo res aliqua fit, Gr. φύσις ἐκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *creatio*, *generatio*, *nutritio*, cum aliis hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam: Vide Schroder. lib. 1. cap. 4. seqq. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l.* Ad hanc primam significationem etiam referri debet morbi *productio*, id est *generatio*. *Productum morbosum materiale* requirit remedium. Helmont. tr. *Auditus præclus.* n. 2. *Productio* porro idem, quod *prolongatio*, Gr. μίκρωςι. Ita *productæ hæmorrhoides*, i. e. prominentes, Scrib. n. 230. Rhod. in *Lexic. Scrib.* *Productio* & *productor* idem, quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*. *Productio Caballistica* est fictitia, improba, magica, ac diabolica. Libav. *Com. IV.* p. 164.

Proecnitroo, προεκνιτρώ, significat prius nitro locum perfrico. Legitur apud Dioscorid. l. 5. c. 1. & in remediis Græcis Moschionis libro de morb. mul. additis c. ult.

Proecregymæ, προεκρέγνυμαι, *præerumpo*, ante tempus erumpo. Usurpatur vel de anni tempore, v. g. hyeme tempus consuetum anteventente, apud Hipp. l. 1. Epid. f. II. r. 1. vel de morbis criticis, aut crisin mentientibus morbi mutationibus repentinis, l. de Humor.

VII. 16. Vide Foef. p. 529.

Proegumene, προηγμένη, epitheton causæ, qua sanitatis, qua morborum, internæ, sed latentis. Latine dicitur *Antecedens*. Differt a proxima in particularibus, loco, & modo considerandi, in universali corporis constitutione, saltem σχεσις, sive modo considerandi: & ut actus primus a secundo, juxta Philosophos. Legantur nostra Dogm. P. I. c. 5. p. 57. seq. Charlton. Ex. IV. *Patholog.* §. 8.

Proexadynatesantes, προεξαδυνάτηντες, idem, quod προεκπυθέσαντες, *prædebilitati*, vide *Proapaudesantes*.

Proexoucrineo, προεξουκρινέω, *præmeditor*, prius probe aliquid perpendo, vide *Præmeditatio*.

Professor, ἐξηγητής, διδάσκαλος, in Medicina vocatur, qui theoremata artis docet, & alios instruit, ut aliquando medicinam rite facere queant. Vide *Practica*. Paracelsus olim, nimis petulanter, in illos invectiva usus immerito, Tr. De peste, aliquoties. Tropice etiam *Professor publicus* a Tachenio vocatur *Ignis* ob communem in Chymia usum explicandi virtutem remedium latentem.

Proficio proprie est passivæ significationis, & notat *juvari*. Recte Linden. *proficere* est ægrogorum, *prodesse* Medicorum. *Proficit* ille, quando in via salutis, sive sanitatis progreditur, ut sentiat, se in dies plus plusque ejus boni consequi, ad quod votis omnibus contendit, Ex. XIII. §. 382. seqq. & 543. seqq. Græce dicitur ὠφελεῖσθαι. Sumitur tamen frequenter etiam active, pro *Confero*, *Profum*, *Juvo*, ὠφελέω. Scribon. n. 125. & alibi. Vide *Lex. Scribon. Rhodii*. Ab activa significatione Latinum *Proficius*, χρήσιμος, ἕμφροτος, προσηγορῆς, id est, *utilis*, usum præstans. Dieterich. n. 590.

Profuvium accipitur late & strictè, cum & sine additione materiæ effluentis. Generaliter respondet Gr. φύσις, ρῆς, vel ρόσθι, ἐχρῶν. Vide *Fluor. Ecros*. Strictè dicitur de fluxu alvi, Græc. διαρροῖα: Vide *Diarrhæa*: Sanguinis, Vide *Hæmorrhægia*: Seminis, Vide *Gonorrhæa*. Muliebris, Vide *Fluor*. *Gonorrhæa*.

Profundus dicitur *Cervi Musculus*, qui alias *Perforans* vocatur, quia adhuc sub perforato delitescit, de quibus vocabulis vide supra suo loco.

Progastor, προγάστωρ, vide *Procelos*.

Progerminus Abscessus vocatur a M. A. Severino ille, qui a lenta, corrupta, aut si mavis semipatri pituita collecta gignitur, quasi dicas ex terra humoris luxurie germinans tuber. Plura de his proposuit in l. de noviss. obs. abscess. c. 1.

Proglossis, πρόγλωσσις, dicitur Anatomicis *partis lingue anterior acuta*. Gorr. Linden. *Med. Phys.* l. 2. c. 13. §. 73.

Prognosis, prognosticus, πρόγνωσις, vide *Præcognitio*.

Progressio, προχώρησις, vide *Prochorexis*.

Progressivus, est epitheton hodieque non infrequens humoribus vitalibus præsertim applicatum ad eorum motum localem declarandum, quemadmodum e D. D. Stahl's scriptis hoc factis elucescit.

Prohibens, idem, quod *Contraindicans*, sive quod dissentit ab altero indicante & ei repugnat, Mich. Gavaletius *de Indic. curat. cap. II. pag. 71.*

Projectio terminus est Chymicus, vel Spagyricus, diciturque hoc nomine facta, per Medicinam, super re mutanda projectam, cum repente ingressu, ex mutatione exaltatio. Convenit cum fermentatione, quod rem intus in substantia mutet. Differt autem, quod non fiat cum digestionem lenta; qua paulatim mistilia alterantur, & crasin accipiunt; sed violenta & repentina penetratione facta quasi in momento ingressionis transfigeret. Vocatur vero illa medicina mutans, non fermentum, sed *Tinctura*, item *Elixir*. Ruland. & Iohnf. *Add. Libav. Alchym. Pharmac. c. 33.* Imprimis vero extollitur *projectionis* usus in laboris lapidis Philosophici: de quo vide in *Theatr. Chymici Voluminibus* aliquot, & loca quære in *Indice*.

Proistume, προϊσχυμῶν, præsum. Vide *Prostasis*.

Prolabia, πρόχλαια, προχληιδία, dicuntur partes laborum extremæ eminentes. Lind. *Med. Phys.* l. 2. c. 13. §. 45. Barthol. l. 3. *Anat. c. 11.*

Prolaccio, προλάκισσις, dicitur proprie de vasis illis in vindemiis, in quibus fit vinum πρότροπον, sive mustum spontaneum citra calcationem profuens. Applicavit vero Aristoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaso & Abomaso, l. 3. *de Part. An. c. 14.* notante C. Hofm. l. 2. *Inst. Med. c. 3. §. 2.*

Prolapsio, ἐκπτώσις, ἐλάσθημα, vide *Ectroptis*. *Olisthema*.

Prolectatio, dicitur extractio per extenuationem partium subtilium, ita, ut rarefacta, inclinatione suæ naturæ, a crassioribus in diversum ferantur, ibique consistant. Itaque etiam ejusmodi res, et quibus aliquid *prolectamus*, attenuatoris vocantur, seu rarefactiles, & antequam consistat *prolectatum*, vel igneum, vel aereum, vel aqueum sufficitur, ut ita, me-

diant horum elementorum forma, fiat *prolectatio*, & assistat a terre fixis, vi levitatis suæ, vel fluxus, Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Prolepticos, προληπτικός, vide *Anticipans*.

Poluvies, περιπλοσις, vide *Periplysis*. Alias *Proluvium* ponitur pro *profuvio*. Keuchen *ad Sammonic. p. 25.*

Promalacteron, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri solebant; teste Gal. l. 9. *de S. Fac. §. Chalchambos*. Jung. Jul. Alexandr. *not. ad Gal. l. 10. meth. med. c. 10.* Lang. l. 1. ep. 50.

Romanus, ἀντίχειρ, idem, quod *pollex*. Vide *Anticheir*.

Promeces, προμήκης, Latine *Oblongus*, non *Prælongus*, notante C. Hofm. in *not. ad Gal. LL. de V. P. n. 89. 934. 1177. 1181.* In specie dicitur de Instrumentis Chirurgicis, sive scalpellis, extremitatem acutam & ita *oblongam* habentibus, ad oppositionem τῶν φιλκκίων. Hipp. *de artic. t. 43.* Gorr.

Prometheome, προμηθίωμα, idem, quod *προβελδία*, significat apud Hippocr. *Provideo*, prius *prospicio* & propendo. Usurpatur aliquoties ab Hipp. 2. *de fract. t. 71. 1. de art. t. 62. 63. f. 3. t. 49. f. 4. t. 36. l. 1. de morb. mul. XCIV. 8.* & adjectivum προμηθῆς, *provisum*, 1. *de R. V. l. A. t. 24.* Jung. Foef. p. 531.

Prometopis, prometopidion, προμητωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur, in qua *ruge silidæ* notantur. Gorr.

Promtitudo, ἀπορία, vide *Euporia*.

Promyllano, προμυλλῆσις, significat *productus labris* or *contracto*: apud Hippocr. l. *de vet. med. XXXIX. 25.* quamvis *προμυλλῆσις* ibid. legatur: rectius tamen Foef. e M. S. correxit, *Occ. p. 531.*

Promyssa, προμύσσα, significat *pecuniam extorqueo*, præmungo. Hipp. l. *Præcept. IV. 16.* Lind. reddidit per *Præconurbo*. Verum *μύσσα* significat *emungere*, mucum e naribus elicere.

Pronatores vocantur Musculi manus oppositi *Supinatoribus*, Barthol. l. 4. *An. c. 8. p. 574.* Suntque radii *Rotundus* & *Quadratus*.

Pronervatio, ἀπρονέρωσις, idem, quod *Tendo*: vide *Aponeuosis*.

Pronoea, πρόνοια, idem, quod *πρόγνωσις*, *prænotio*, *præcognitio*, Hipp. & Gal. in *princ. Prognost.* Significat & *providentiam*, vide infra.

Pronomea, προνομαία, idem, quod *Probofca*, de quo p. superius.

Pronuba, προνήστεια, dicitur *sæmina*, cujus ars consistit in instituenda felici conjunctione maris & sæminæ, Gal. l. 5. *aph. 59.*

Pronus, πρῆξις, dicitur de figura corporis, vel

vel fitu, quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *supinus* situs, ἄπιος, quando in dorsum reponitur, Gal. c. 4. de artic. t. 59. vide etiam *Hypitiasmos*.

Prootismos, προοτισμός, *Prædestinatio*, *Prænitio*. Hipp. in præcept. III. 6.

Proosis, πρόωσις, *Propulsio* & *Proostice*, προωτική δύναμις, *propulsatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quæ *Expultrix*, ἄποκρητική, in specie vero dicitur de virtute uteri, quæ foetum expellit. Galen. l. 3. de fac. nat. c. 3. Gott.

Propagatio, ἀδοχή, proprie dicitur de conservatione humani generis per multiplicationem individuum. Gal. 5. aph. 39. Dicitur vero etiam de metallorum multiplicatione apud Libav. Tom. III. Oper. pag. 208.

Propendentia idem significat quod *Procidencia*, apud D. Fr. Ruyschium in *Centur. Observ. An. Chirurg. Obs. VII.* ubi simul raro exemplo demonstravit, quod non solum vagina uteri prolabi & propendere soleat, sed & ipse uterus totus, quantus nec inversus propenderit, quemadmodum & accurate delineatus ibidem conspicitur.

Propendulus legitur specialiter de Utero nimis demisso in abdomine, quod inprimis in foeminis ventrosis observatur apud D. Henr. a Deventer *Art. obstetric. cap. XLVI. p. 201.*

Propeponecos, προπεποντικός, dicitur ante morbum dolens pars corporis, a προπονείω, antedoleo; Hipp. 4. aph. 33. adde Dieter. n. 723.

Propetes, προπετής, *prociduus*, proclivis, *propensus*. Accipitur vel de corpore vel partibus illius labefcentibus, & ad casum pronis: v. g. Hipp. f. 1. Prognost. t. 15. Coac. t. 497. l. 4. de morb. mul. XCIII. 14. 1. de art. t. 4. f. 3. t. 8. 24. &c. vel per translationem, de vitæ, linguæ & morum *precipitantia*, *protervia* & temeritate, l. de Medico I. 20. l. 4. Epid. XXV. 2. Junge Foef. p. 532.

Prophanes, προφανής, dicitur *conspicius*, manifestus, apertus. Usurpatur de uteri osculis *biantibus*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXII. 12.

Prophasia, πρόφασις, *Occasio* Latine dicitur. Accipitur pro *caussa* evidente remota sive *procatartica*. Vide *Occasio*. Lind. vero pro *caussa* antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepisse videtur, Ex. IV. §. 27.

Prophylace, προφυλακή, *προφυλαξίς*, *προφυλακτική*, *Præservatoria*, vide *Præservatio*.

Propnigeion, προπνίγιον, dicitur *præfurnium*, hypocaustum annexum, in quo, igne succenso, hypocaustum incalcescebat. Lang. l. 1. ep. 51.

Propolis, πρόπολις, dicitur *crassior* apud

materia, flava, odorata, styracem referens, ceræ finitima, gluten in alveorum foribus repperit. Quidam *ceram sacram* vocarunt, teste Scrib. n. 82. De hujus virtutibus videatur Galen. l. 8. de S. F. §. *Propolis*. Dioscorid. l. 2. c. 176. Schroder. lib. 5. cl. 4. num. 94.

Propoma, πρόπομα, dicitur *patio ex vino & melle concinnata*; ita dicta, quod ante cibum biberetur. Æginet. l. 7. c. 15. Mercurial. l. 1. V. L. c. 7. Poterit tamen commode ad alios potus, & vina medicata, quæ ante cibum sumuntur, extendi; notante Rhod. in not. ad Scribon. n. 135. Gr. quoque dicitur *προποτισμός*, uti patet ex Mercur. d. 1.

Proportio, ἀνάλογια, ἀναλογισμός, dicitur respectiva quædam convenientia, vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* personæ testatur de natura & indole hominis. Parac. Philos. sagac. l. 1. De *proportione* materiæ & formæ lapidis Philosophici vide Th. Chym. Vol. I. pag. 520. *Proportio* & numeri, aliorumque metallorum, est pars Caballæ, Volum. II. pag. 67. De *proportione* circa lapidem Philosophicum, vide etiam apud Libav. Tom. II. Oper. pag. 203. seq.

Proptisimos, προπτισιμός, q. d. *Præpotio*, proprie significat medicamentum præparans, ante purgationem haustum, J. Alex. in not. ad Galen. l. 6. de S. F. c. 1. Dieter. n. 358. Late etiam coincidit cum vocab. πρόπομα: vide p. a.

Propressio est terminus D. D. Stahlio in suis scriptis familiaris, quo indicatur motus sanguinis in venis, v. g. vena portæ impeditioris ob lentorem & coacervati promotio per mechanicam partium solidarum irritationem.

Proprietas, ιδιότης, *Proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus & Temperamento: Græce dicitur ἰδιοσυγκρασίη: vide *Idiosyncrasia*. Vel de Morbis: vide *Idiopathia*.

Proptosis, πρόπτωσις, vide *Procidencia*, adde Rhod. ad Scribon. n. 21.

Propyuntes, προπυντες, dicuntur *pus præmature colligentes* apud Hipp. l. 7. Epid. LVIII. 14. ita exponente Foef. in Oec. p. 532. verum apud Linden. versio legitur, *Præpotent*.

Prora quid dicatur in navi, ex aliis Lexicis notum est. Per metaphoram denotat in capite Occipitis locum, unde & os illius *Os proræ* & futura Lambdoidea, Sutura *proræ* nuncupatur, Vesal. l. 1. de H. C. F. in fin. Barthol. Anat. libell. 4. cap. 5. pag. 702. & 710. Blaf. Med. Univ. p. 104.

Proressis, προρήσις, Lat. *Predictio*. Προρήσις idem. Vide *Præcognitio*. Hujusmodi sententias conscripsit in duobus libris *Predictorum*, προρήσικων.

Prosaſoge, προσαγωγή, non est ejuſdem ſignificationis. Proprie ſignificat *adductionem*, vel *admotiōnem*. Unde ἐν προσαγωγῆς Hipp. notat paulatim, ſenſim accedendo, factō progrefſu, additione quadam, aliquid fieri, v. g. 1. de R. V. I. A. t. 20. ſect. 2. t. 28. 1. de fract. t. 48. & alibi ſæpius: quæ loca vide apud Foef. p. 533. Strictius vero ſumit Hipp. vocab. προσαγωγή etiam 1. 1. de diet. XXXII. 18. de exhibitione ciborum & 1. de Inſomn. V. 12. Verbum προάγω etiam eandem habet ſignificationem diverſam, Exhibeo, admoveo: & naturaliter accedo. 3. aphor. 25. Junge Dieter. n. 724.

Proſaptomæ, προσάπτωμα, vide *Somatoma- chea*.

Proſarma, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, quod offertur, idem, quod προφορά, πρόσθεσις. Hipp. aphor. 15. 1. de Humor. III. Sz. Jung. Foef. pag. 534. Dieter. n. 725.

Proarſis, πρόαρσις, oblationem ipſam cibarium ſignificat, idem quod προφορά. Legitur apud Hipp. 2. de S. V. I. A. t. 16. 18.

Proſartēſis, προσάρτησις, h. e. *Appenſio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio, Gal. in defin. Unde & προσηρηθῆναι ſunt *appendices* & *retinacula* apud Hipp. 3. de fract. t. 29.

Proſarthroſis, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod πρόσθροσις. Vide *Diarthroſis*. *Adarticulatio*.

Proſcephaleon, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti aut membro fracto ſupponitur, Hipp. 2. de fract. t. 63. 1. 7. Epid. X. 9. 1. 1. de morb. mul. XCIV. 7. ſed p. p. ibid. 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, 1. de Sterilib. XXVI. 10. adde Foef. p. 536.

Proſcheira, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem eſt, quod πρόσχειρον, vide ſupra *Procheiron*: vel ad *contactum* ſignificat, uſitata phraſi Hipp. 1. 3. Epid. ægr. 15. p. ſt. peſt. 1. 6. f. 8. t. 41. Foef. p. 537.

Proſcleſis, πρόσκλησις, *Advocatio*; vide *Procleſis*.

Proſclyſma, πρόσκλυσμα, vide *Asperſio*. *Gorraus*.

Proſcollema, προσκόλλημα, *Agglutinationem*. Vide *Agglutinationem*.

Proſcomma, Proſcope, πρόσκομμα, προσκοπή. Vide *Offenſa*.

Proſcoptron, προσκόπτρον, id eſt, *offendens*. Vide *Offenſa*.

Proſcriptio, idem quod *Retardatio*. *Ruland*. in *Lex*.

Proſcyreſis, προσκύρησις, proprie *appropinquationem* ſignificat. Hipp. vero ſumit de *autoritate Medica*, 1. *Præcepta*. IX. 14. Foef. p. 536.

Proſlecboma, προσέχουμαι, Lat. *admitto*, item *Expecto*. Hipp. 4. de art. t. 37. *Mochlic*. XX. 9. & 3. aphor. 4. 5. 6. Vide Foef. pag. 534. Dieter. n. 727.

Proſlechēs, προσήχης, idem quod συνέχης, *continens*, epitheton cauſæ proximæ, quæ ſemper cum morbo præſens eſt. Vide *Continens*, *Gorr*. a verbo προσέχω, quod ſignificat *adhæreo*, *permaneo*. Hippocr. 1. 2. *Prorrh*. XVI. 22. & pluribus aliis locis apud Foef. d. l. citatis.

Proſecon, προσήκον, idem, quod ὑπερήκον, *officium*, item *conveniens*, *idoneum* ſignificat, Hipp. 6. aph. 47. adde Dieter. n. 728.

Proſectio, Προſectio, ἀνατομή, ἀνατομικός. Vide *Anatome*. *Barthol. princ. Anatom.* p. 1.

Proſenes, προσηνής, ſignificat *mite*, *benignum*, *placidum*, Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18. & in compar. προσηνέστερον, 1. de fract. t. 32.

Proſeſtalmenos, προσεσκαμμένος. Vide *Proſteloma*.

Proſgeios, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, *accola littoris*. Epitheton piſcium, *Linden*. Ex. V. §. 58.

Proſiſcho, προϊſίχω, *admoveo*, applico, Hipp. 3. de artic. t. 70. Vel eſt idem, quod προσέχω, *permaneo*, duro. 1. de int. aff. LX. 15. Vide Foef. p. 536.

Proſo, πρόσω, idem, quod ἔμπροσθεν, *ante*, *anterius*. Uſitatiffimum Hipp. 1. 4. Epid. IV. 6. Sæpe etiam pro *ultra* ponitur, d. l. XXII. 16. & alibi. Vide Foef. p. 537.

Proſodos, πρόσδος, Hippocr. ſtrictè ſignificat *congreſſum*, vel *conubitum viri cum muliere*, 1. 6. Epid. f. 3. t. 26. Gal. in *comm. ad h. l.*

Proſoema, προϊοσημα, idem quod πρόσαρμα, id quod offertur ad *assumendum*, *Gorr*.

Proſopon, πρόσωπον, vide *Facies*.

Proſopſema, προσόψημα, vocatur quidquid ad panem adhibetur *comedendum*. Alias & προϊοσημα. *Linden*. *Exerc. XI. l. §. 159.* idem, quod ὄψων.

Proſpectio, πρόσιον, προβήλασις. Vide *Prometheoma*.

Proſpagma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur, v. g. *mucoſæ materiæ* in ano, *proidentiam* ejus promovens, Hipp. 2. *Prorrh*. XXXII. 3.

Proſpseptocos, προσπseptικώς, epitheton faciarum *adhæreſcentium*, & ita membro veluti *occurrantium*, *coactarum* & *adſtrictarum*, Hippocr. 1. de fract. t. 40.

Proſphagion, προσφάγιον, idem, quod προσόψημα. Vide *Proſopſema*. In ſpecie *pulculam* notare, aut potius *juſculum*, *colligere* licet ex *Mofchion*. de morb. mul. c. 55.

Proſpheromena, προσφερόμενα, dicuntur ex reſ non naturales, quæ *assumuntur* intra corpus: Ali-

Alimenta videlicet, & Aer. Gal. l. 10. *meth. med. cap. 7.* Sepe strictius de alimentis tantum usurpatur, & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud raro tamen & generaliter omnia præsidia & auxilia, etiam externa, quæ circa ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujusmodi sunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus, cataplasmata, Hipp. de Medico III. 9. *seqq.* Junge Foef. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 291.

Prospora, προσφορά, oblationem, & id, quod offertur, significat. Hoc etiam προσφοράς, προσφοράς dicitur, & coincidit cum τῷ προσφορομένη. Dieter. n. 733. Alias πρόσφορος idem, quod πρόσφορος, i. e. utilis, congruus. Linden. d. l. §. 295.

Prosporema, προσφορήμα, idem, quod προσφορομένον, oblatum, vide Oblata.

Prospophys, πρόσφυσις, vocatur Annexio, Connexio. Hipp. 3. de artic. 3.

Prosporeo, προσποιέω, simulo: Vide Simulatio.

Prostasis, πρόστασις, significat præstantiam, dominium, vel abundantiam, v. g. humorum excrementiorum. Hipp. l. 6. Epid. f. 5. t. 16. & ita descendit a πρόστασις, vel προΐστασις, quod significat præesse, dominari, antecellere, l. 5. Epid. XVIII. 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur, de spirandi difficultate. Προστασίαν vero etiam dominari significat, & dicitur de Medico, dum morbo præest, f. Præcept. X. 8. Πρόστασις vero, quatenus descendit e προσείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis protensione, facta ad os, l. de Loc. in hom. XXIII. 5. Jung. Foef. p. 542. 536.

Prostata, προστάται, vocantur binæ glandule, sitæ ad radicem penis, supra sphincterem ejus, ad utrumque latus: quamvis Columbus Parastatas dixerit, Fallopius Glandosum assistens; quarum glandularum historiam vide apud Barthol. l. 1 Anat. c. 23. Vvarthon. Adenograph. c. 30. & Junge Exerc. XII. Anat. Pænonis & Pythagoræ.

Prostelloma, προσέλλαμα, i. e. gracilesco, unde προσελλόμενοι, graciles & sicciore dicuntur Hipp. de sal. diar. l. 6. §. 16.

Prosternidion, προσεπιδιον, pectorale significat, quemadmodum & προσεπιδιον. Vide Pectoralis.

Prostherbis, προσθηδής, dicitur pars carnosa, quæ in manuum & pedum cavitatibus, & inter digitos, nascitur. In manu ἑρῆθῶ χερσός, in pede ἑρῆθῶ ποδός vocatur. Gorr. Castell.

Prosthemenos, προσθεμένος. Vide Prostithemi.

Prosthesis, πρόσθεσις, Appositio. Vide Aditio.

Prosthesa, πρόσθετα, in genere dicuntur o-

mnia medicamenta Topica sive externa, quæ apponuntur corpori & partibus ejus. In specie vero apud Hipp. vocantur illa medicamenta, quæ utero vel insinuantur, vel applicantur: Subdititia, vel subdita; quales sunt pessi, glandes, Gal. c. 3. in lib. 1. Epid. t. 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, l. de nat. muliebr. & de morb. mul. Dicitur & προσθεμαστα, ibid. Vide Foef. p. 535.

Prosthion, πρόσθιον, pudendum virile, sive penem, vel mentulam significat; quamvis Foef. existimet legendum esse πρόσθιον. l. 5. Ep. VII. 19.

Prostithemi, προστίθημι, significat appono, offero, exhibeo, scil. alimenta, i. aph. 12. cui opponitur τὸ ὑποστέλλομαι, subtrahere. Dieter. n. 732. Hinc πρόσθεσις, appositio, additio. In specie deinde significat προστίθεναι, subdere, supponere in vel ad uterum, quod frequens apud Hipp. in lib. de nat. mul. & morb. mul. alibique προσθεσθῆναι, supposita. Vide Foef. d. l. Unde πρόσθετα, subdititia. p. a.

Prostomion, προστόμιον, dicitur, quando ambo labia extremitatibus suis rubris invicem committuntur, & legitur in D. D. Hofmanni Idea Machine Hum. Ex. XIII. sect. 28. §. 1.

Prostratoria, καταβλητική, dicitur species artis Gymnasticæ, quæ alias Luctatoria dicitur, Gal. ad Thrasylul. c. 45.

Protarichevo, προτηρχέω, præmacero, vel prius exsiccō, Lat. dicitur: τηρχέω enim exsiccare significat. Dicitur de iis, qui corpus inedia exsiccant præpropere; quod Diarritios fecisse Galen. testatur. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. l. A. t. 18. adde Foef. p. 538.

Protasis, πρόστασις, protensionem significat. Dicitur de spiratione protensa, 4. de R. V. l. A. t. 21. Gal. in comm. ad h. l.

Proteus, προτεός, nomen est Collyrii in principio suffusionum efficacis ad omnem visus hebetudinem, callos, & cicatrices. Æginet. l. 7. c. 16. Gorr.

Protheus dicitur Mercurius, qui se in omnes formas vertit, & denovo proprium recuperat, Iohnf. Lex. Chym. l. 1. Protheus quoque dicitur prima materia, Theatr. Chym. Vol. V. p. 344. & ignis vel spiritus ignis; quod non habeat formam, sed in se omnia tranmutet, quæ attingit, sicut Protheus, Ægyptiorum genius, fecisse fingitur. Vol. VI. p. 16. Quid Protheus, omniformis Terræ viscerum vocetur, videatur in Hartmanni Miscellan. Chymico-Medic. Oper. in fol. Tom. VI. p. 11.

Prothymia, προθυμία, alacritas, promptitudo, quemadmodum & adject. πρόσθυμος, alacris, vegetus, Latine redditur, quod in comparat.

parat. occurrit apud Hippoc. 1. aph. 13. Jung. Dieter. n. 722. Verbum προθυμέομαι non modo significat alacri esse animo, sed & idem est, quod προηθέομαι, præmeditato consilio & animo sibi proponere. Coac. t. 47.

Protomesis, πρόμησις, a quibusdam dicitur Umbilicus, quod primum in infante reseceatur. Gorraus.

Protogala, πρωτόγαλα, vocatur Lac, quod statim a partu multum est, quodque, cinere calido tepefactum, citra coagulum, statim concrevit. Hoc veteres Comici πυγάσι, in Asia προγασθον appellabant: teste Gal. & notante Gorr. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 16. J. Alex. l. 12. Sal. c. 9.

Protogonos, πρωτόγονος, vide *Primigenius*.

Protopathea, πρωτοπάθει, primarius affectus, vel morbus dicitur, quemadmodum morbus per consensum superveniens, δατεροπάθεια. Ille dicitur & ιδιοπάθεια. Galen. l. 1. de Loc. Aff. c. 3. Vide *Idiopathia*.

Protopepticus, πρωτοπεπτικός, videtur haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylicantis & alimenta digerentis, inque chylum permutantis, quod legisse meminimus in Andr. Buxbaum Disp. Inaug. de ventic. Inflatione in proemio.

Protoplastus, primus homo Paracelso, Com. XIX. Oper. ubi & *Protorhoma* dicitur.

Protorhytos, πρωτόρυτος, dicitur Resina, que primum sponte fluit: unde & ἀπέρυτος vocatur. Alias αττίδαλον. Gorr.

Protosma, Paracelso vocatur prima mulier. d. l.

Protostactos, πρωτόστακτος, epitheton lixivii, quod primum extrillat, & in quod parandum calx ad cinerem quemcunque additur. Ægin. l. 7. c. 17. Gorraus.

Prototomi, πρωτότομοι, dicuntur caules bractice teneriores, sive asparagi: ex Gal. l. 2. de al. fac. notante Gorr.

Protropon, πρότροπον, idem, quod, πρόδρομον, vel πρόχυον. Vide *Prochyma*.

Protuberantia, sumitur pro omni eminentia, sive naturali, sive præternaturali. Ita protuberantie ossium sunt ἀποφύσεις: Vide *Apophyssis*. Protuberantia in cerebro & cerebello leguntur variae in Anatomicis. Vide Barthol. l. 3. Anat. c. 2. m. 3. Protuberantia p. n. dicuntur ἕξοχαί. Vide *Eminentia*.

Provehctus, Provehctor, προωχτής, vide *Proaves*.

Providentia, πρόνοια, dicitur de Divina virtute gubernatrice & directrice omnium rerum. Gal. l. de for. format. c. 6. Vel idem, quod precognitio; de quo vide supra.

Proulimaresis legitur apud Forest. l. 18. obs. 34. in Schol. & denotat vitium ventriculi in situ, quando extrinsecus prominet, cum tumore, estque incurabile malum. Verum alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortassis mendum subest? An vero deducendum vocabulum a Græco & Poetico ἔλιμος, vel ἔλιος, ab ἔλιμι, occurrit, Lat. perniciosus, noxius, & ita legendum sit προβλιώσις, h. e. præexistens perniciose positio. Refert enim Autor inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

Provocatorii Dies sunt iidem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando crises imperfectæ sunt. Blanc. in Lex.

Proxenos, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hospitio excipit, & hospitalitatis officium præstat, Erot. in Onom. pag. 96. d. Foel. Oecon. pag. 531.

Prudentia, φρόνησις. Generalior vocabuli significatio spectat ad Philosophos. *Prudentia Medica* est, quæ nititur recta ratione, comparaturque discendo & faciendo, estque neque tumida, neque timida. Recte dicitur oculus scientiæ, vel artis. Lind. Ex. XIII. §. 534. Ex. XV. §. 1. 2. Ita celeberrimus Medicus Italus modernus Georgius Baglivus in elegantissimo suo de praxi Medica ad priscam observandi rationem revocanda, Tractatu in præfat. scripsit: Medicinam vel prudentiam esse vel prudentiæ speciem, cui perficiendæ nihil æque conducatur ac experientia, &c. que sequuntur, cuncta legi merentur.

Prugyeno, προγυαίνω, pro προίγυαίνω, *Præhumbeco* Latine dicitur, Hippoc. 4. aphor. 13. Idem, quod ἄρα ποτὲν, Corpora fluida facere, 2. aphor. 9. Vide Dieter. n. 734.

Pruina, πάχνη, quid sit, e Nomenclaturis & Physicis constat. Aquam pruine minus esse salutarem, docet J. Alex. l. 17. Sal. c. 12. Pruina in urina Paracelso dicitur contentum urinae sabulosum, quod & *Ufnea* vocatur, lib. 1. de urin. judic. tr. 2. c. 2. ut & in Schol. Pruinam vocat Dorn. Rul. & Iohus. primam Tartari speciem. Pruine Chymice sunt Sublimata. Libav. Alchym. Pharmac. c. 1.

Pruna, ἀνδροξ, æquivocum est: 1. notat particulam torris, qua differt a flamma, quod ejus materia sit magis terrea, quam flamma. Gal. l. 3. de Temp. c. 1. Deinde Pathologicè idem est, quod *Carbunculus*, *Ignis Persicus*. Paracels. l. de ulc. & apostem. c. 32. Vide *Anthrax*. *Ignis Persicus*.

Prunella Paracelso idem est quod *Angina*. lib.

lib. 2. de Tartar. tr. 2. c. 5. ut & in fragm. Vocatur & Prunella alba, Vvalth. Sylv. med. p. 810.

Prunus, idem, quod Pruna, est ignis mortuus, rapiens membrum & vitam, natus ex incensione trium primarum. Paracels. Schol. l. de grad. & compos. c. 6.

Pruritus, κνισμός, vide Cnesmos. In specie Prurigo, vel Pruritus dolorificus dentium dicitur οδοντισμός, vide Odaxismos.

Psero, Ψαίρω, apud Hippocr. significat leviter moveor, agitor: & usurpatur de utero post partum difficiliorem leviter moto: lib. 2. de morb. mul. XXXIII. 6. de pulsibus leviter ferientibus, d. l. LXIII. 8. adde Foef. Oec. pag. 688.

Pfesta, Ψεσά, vocantur liba, placentæ, ex maza, oleo, & melle subactæ. Vide Irvion. Libum, Ψεσά, μάζα, legitur apud Hippocr. l. de int. aff. XLIV. 20. Vide Foef. d. l. conf. Gal. in exeg.

Pfagdas, Ψάγδας, dicitur species Unguenti cujusdam. Gal. in Ex. voc. Hippocr. Conf. Erotianus.

Pfalidooides, Ψαλιδοειδής, sive Ψαλοειδής, Lat. Fornicatus, dicitur de cerebri parte convexa. Vide Camara.

Psammissos, Ψαμμισμός, dicitur genus curationis, quod per avenam perficitur, cujus meminit Ægineta, in cura hydropsis, lib. 7. c. 3. in αμιος, unde & αμμισμός appellari possit. Gorr.

Psammodes, Ψαμμόδης, i. e. Arenosus, Sabulosus. Hippocr. 4. a. 79. Vide Arena. Diet. num. 939.

Psammos, Ψάμμος, vide Arena.

Psaptheros, Ψαπερός, Ψαυπερός, idem, quod Ψαυπερός, friabilis. Dicitur de excrementis ficis: Coac. t. 60. De urina turbida cum asperitate, t. 583. de substantia glandularum ac cerebri, l. de Glandul. l. 3. XII. 2. adde Foef. pag. 689.

Psaros, Ψαρύς, nomen medicamenti sicci, acris & erodentis, ad carnis excrecentias in ulceribus depalcendas; cujus meminit Æginet. l. 4. c. 43. & descriptio habetur apud Aet. l. 14. c. 36. citante Gorræo.

Psatyros, Ψατυρός, idem, quod Ψαυπερός, friabilis. Vide Hypopsatyros.

Psaros, Ψάω, duplicem habet significationem, 1. attingo, & ita idem, quod ἀπτομαι. Ita Ψαυόμερον dicitur, quod attingitur, vel tangitur: Hippocr. 1. de fract. t. 17. f. 3. t. 63. 3. de artic. t. 47. deinde vellico, & Ψαύομαι, vellicor, lib. 2. de morb. mul. LVI. 1. adde Foef. p. 588.

Psegrma, Ψῆγμος, sic a nonnullis olim vocatum fuisse æris florem, Dioscorides autor est, lib. 5. c. 88. quasi ramentum veterum clavorum. Gorr.

Pselaphia, Ψηλαφία, dicitur palpatio, controctatio, quæ fit manibus, vel more cæcorum, vel investigantium; nec video necessitatem, cur Interpretes reddiderint perfrictionem, in loco Hippocrat. de dec. orn. VII. 17. cum commode propria significatio controctationis retineri possit; dum præcipit Hippocrat. manuariam omnem operam, & inter eas quæ controctationem, si quæ necessaria, procurandam esse μετὰ κατὰσολής, cum omni submissione. Verbum Ψηλαφία significat manibus palpare & controctare, legiturque lib. 3. Epid. f. 3. t. 86. Inde Ψηλαφώδεις ægri dicuntur, qui manibus palpant & controctant, vestigantium more, 1. Provrb. f. 3. t. 16. & Coac. t. 267.

Psellotes, Ψελλότης. Vide Balbuties.

Psephos, Ψέφος, idem, quod σκότος, i. e. Tenebræ, unde Ψεφώδης significat caliginosum, nigricans. Galen. in Ex. dict. Hippocr. Foef. pag. 689.

Psetraceus, Ψῆτρα, epitheton piscium planorum duplicis generis, lævium & spinosorum; quo pertinent Passeres, Rhombi, Soleæ &c. de quibus vide Aldro. l. 2. de Pisc. c. 42. seqq. ubi vocantur Psitacei.

Pseudoasthma, Ψεδοῦσθμος, vocatur asthma ab abscessu, carunculis vel aliis causis solidis originem suam trahens, Alex. Benedict. Veronenf. l. 8. c. 33.

Pseudocadmia, vide Anticadmia.

Pseudohydrops, legitur apud Zac. Lusit. Prax. l. 2. obs. 80.

Pseudolien rectius fortassis Pseudosplen, ΨεδοΨλλω, dicitur de glandulis lieni adfritis & illi sola magnitudine excepta, quoad substantiam & colorem similibus, vascula quoque a splenicis oriunda obtinentibus, quales observavit celeberrimus Ruyschius Cent. 1. Obs. 51.

Pseudomedicus, Gr. dici possit Ψεδοῦστρος, dicitur, qui Medicinam imposturis suis deædat, quorum hodieque infinitus est numerus. De iis legatur elegans Epistola Langii lib. 1. ep. 1. & lib. 3. ep. ult. Casp. Rejes C. El. q. 6. num. 4.

Pseudomola, vide Placentula.

Pseudophthisis, Ψεδοφθίσις, hoc vocab. legitur in Ephem. N. Cur. Ann. II. in Indic. significat vero tabem, quæ mentitur phthisin.

Pseudopolypus, Ψεδοπόλυπος, dicitur excrecentia membranacea & fungosa in cerebro & utero

utero genita absque rubore, apud Bonetum *Med. Septentr. lib. 1. sect. 3. c. 5. §. 3. pag. 60.* Ita Kerkringium *pseudopolypis* cordis, quos observavit, persuasum Polypos veros inficium esse existimavit & reprehendit D. Pechlin. *lib. 11. Observ. Phys. Med. O. 1. pag. 202.*

Pfida, cortex mali granati. Eucha. Rhod. *de partu c. 12.*

Pfiloma, $\Psi\lambda\omega\mu\alpha$, $\Psi\lambda\omega\sigma\iota\varsigma$, *Nudationem, denudationem*, significat, v. gr. *offis, 7. aphor. 19. Epid. XXXV. 1. lib. 7. XIX. 1.* Dicuntur & ossa $\epsilon\psi\lambda\omega\mu\epsilon\tau\alpha$, *denudata*, 5. *aphor. 22. Ψιλῆς*, *nudum* significat. Tropice tribuitur aqua pura, vino non permixta; *l. de int. aff. XXXIIX. 38. Jung. Foef. d. l. Dieter. num. 940.*

Pfilotron, $\Psi\lambda\omega\theta\rho\omicron\nu$: vide *Depilatorium*.

Pfinkus, id est, *Cerussa*. Rul. Iohnf. item *Pfincus* dicitur, *ibidem*.

Psimmythion, *Psimmithon*, $\Psi\mu\mu\theta\iota\omicron\nu$. Vide *Cerussa*.

Pstiacion, $\Psi\sigma\tau\acute{\alpha}\kappa\iota\omicron\nu$, nomen *Emplastri emollientis & discutientis*, quod describitur apud *Aeginet. lib. 7. c. 17.* & *Aet. l. 15. citante Gorrao*. Est quoque nomen *Collyrii* apud *Scribon. Larg. num. 27. Jung. Rhod. in not. ad b. l. ita dicti a coloris varietate. Meminit & Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.*

Pstiacus, $\Psi\sigma\tau\acute{\alpha}\kappa\iota\omicron\nu$, vel $\Psi\sigma\tau\acute{\alpha}\kappa\epsilon\upsilon$, item $\pi\alpha\pi\alpha\gamma\acute{\omicron}\varsigma$, nomen avis peregrinae, & apud Indos frequentis: cuius descriptionem, cum speciebus variis & usibus, tradidit *Aldrov. lib. 11. Ornithol. c. 1. segg. & ejus Anatomen D. O. liger. Jacobaeus communicavit Actis Hafniens. Volum. II. Observ. 124. pag. 314.*

Psoæ, $\Psi\sigma\alpha$, dicuntur & *Musculi lumborum & Lumbi ipsi* apud *Hipp. uti notavit Foef. d. l. ex 2. de nat. hum. t. 9. de Off. nat. vel juxta Linden. de Venis XII. 2. 3. de art. t. 43. Legitur & $\Psi\sigma\alpha$. d. l. XXV. 9. & l. de sacr. morb. VI. 8. De musculis psoas vide *Barthol. l. 4. Anat. c. 11.**

Pfomisina, $\Psi\sigma\mu\sigma\iota\mu\alpha$, vocatur *Gal. cibis, qui pueris offertur*, & ori inditur, *lib. 6. de C. M. S. L. c. 4. a verbo $\Psi\omega\mu\acute{\iota}\zeta\epsilon\nu$, cibum in os indeve: quod aliquoties usurpavit Hippocr. lib. 4. de morb. XXVII. 11. l. 1. de morb. mul. LVI. 12. lib. 7. Epid. III. 21. a $\Psi\omega\mu\acute{\iota}\varsigma$, quod *bucam* notat. Rhod. ad *Scribon. num. 201. adde Foef. pag. 690.**

Pspbas, $\Psi\sigma\phi\omicron\varsigma$, *strepitum* significat, & pavorem ex strepitu: *Coac. t. 96. & 386.* Hinc *psophobes* dicuntur, *qui strepitum facile sentiunt*, & expavescunt: *Galen. c. 1. in 1. prorrh. t. 16. adde Foef. d. l.*

Pfora, $\Psi\sigma\phi\omicron\alpha$, dicitur *Scabies*, cum asperita-

te summæ cutis & pruritu, proveniens ab ichoroso corrupto sanguine, multis salinis, lixiviosis, & corrosivis particulis fixis scatente, cutimque & integumenta dissolvente. Dicitur & $\Psi\omega\phi\omicron\sigma\iota\varsigma$. *Gal. in def. med.*

Psforica, $\Psi\omega\phi\omicron\sigma\iota\alpha$, dicuntur medicamenta, quæ contra *psoras* & scabiem profunt, & cutis asperitatem emendant, & in specie in palpebris; *Galen. lib. 4. de C. M. S. L. c. 3. segg. Gorr. & Castell.*

Psfrophthalmia, $\Psi\omega\phi\omicron\sigma\theta\alpha\lambda\mu\iota\alpha$, dicitur oculi palpebrarum *scabies pruriginosa*, *Gal. l. de fac. parab. c. 10. Castell. Gorr.*

Psfychagogica, $\Psi\psi\chi\alpha\gamma\omega\gamma\iota\alpha$, vocantur a *Conr. V. Schneidero* Medicamenta illa, quibus *Aplexia & Syncope* curantur, quatenus spiritus animales evocant, & sensus internos movent. *tract. de nova trium morb. curat. c. 6. in fin. p. m. 105.* quamvis fortassis sine autoritate, & contra receptam significationem verbi $\psi\psi\chi\iota\nu$ in aliis compositis vocabulis, in quibus semper evacuationem & eductionem significat, v. gr. *Cholagoga*, *Phlegmagoga*, ut ita vox *Psfychagoga*, vel *Psfychagogica*, notaret medicamenta animam educentia, h. e. *venena lethalia*.

Psfychologia, $\Psi\psi\chi\omicron\lambda\omicron\gamma\iota\alpha$, *doctrina de anima*. *Barthol. in proæm. Anat.* Hæc quomodo ad Medicinam pertineat, addiscere licet ex *Th. Villis erudito tract. de Anima Brutorum*.

Psfyche, $\Psi\psi\chi\eta$, vide *Anima*. *Psfychicos*, $\Psi\psi\chi\iota\omicron\varsigma$, vide *Animalis*.

Psfychomachia, $\Psi\psi\chi\omicron\mu\alpha\chi\iota\alpha$, significat *coffictum*, qui oritur ex affectibus animi vehementioribus, ut cogitationes quandoque tandiu inhiuantur, donec commotio illa cessaverit, nec semper mens illas passiones cito sistere, nec in contrarium ad libitum mutare possit. Meminit ejus *Charlton. Exercit. Patholog. IIX. §. 18.*

Psfychrolusia, $\Psi\psi\chi\omicron\lambda\omicron\upsilon\sigma\iota\alpha$, *balneum frigidum* significat, atque ita cum sequente voce coincidit. Hæc vero legitur in *Novis curiosis Hamburgensibus Remarques* dictis *Anni 1703.* idem ergo quod *Psfychrolutron*.

Psfychrolutron, $\Psi\psi\chi\omicron\lambda\omicron\upsilon\tau\omicron\nu$, *balneum aque frigide*, quod olim antiqui adstruxerunt balneis æstivis, ad corpus a sudatione reficiendum, & natando exercendum, *Lang. l. 1. ep. 50. Legitur & $\Psi\psi\chi\omicron\lambda\omicron\upsilon\sigma\iota\alpha$ apud Cæsar. Aurel. l. 1. Tard. pass. c. 1. p. m. 259.*

Psfychrophobos, $\Psi\psi\chi\omicron\phi\omicron\beta\omicron\varsigma$, dicitur, *qui timet aqua frigida usum*, *Gal. l. 9. meth. med. c. 5. circa fin.*

Psfychroposia, $\Psi\psi\chi\omicron\pi\omicron\sigma\iota\alpha$, quod *frigidum potum* significat, quemadmodum ex aliis quo-

que Lexicis Græco-Latinis constat. Quam noxius vero hic sit potus, non modo pluribus ægris, verum etiam sanis, quotidiana testatur experientia.

Psychros, ψυχρὸς, ψυχρότης. Vide *Frigidus*.

Psyllerios, Ψυλλῆριος, ψυλλήριος, ψυλλήριος, vide *Frigefaciens*.

Psudracia, ψυδράκιον, dicuntur *papula*, vel *vesicula*, in capite obortæ, a tenui lymphâ, minus acri & calida, obortæ, unde a *Pblythænis* in hoc differre docent Autores, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 9.

Psygma, ψύγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*, Hippoc. l. 2. de morb. XVI. 15. 18. XIX. 9. l. de morb. mul. XXXIIX. 8.

Psyllos, ψύλλος, vide *Pulex*.

Psymbios, ψυμβίος, epitheton vini dulcis, apud Linden. Ex. X. §. 100. 101.

Psyxis, ψύξις, Refrigeratio, frigus, frigiditas dicitur: Vide *Frigefactio*, alias ψυκτικόν.

Ptarmos, πταρμός, Lat. *Sternutatio* dicitur; estque species motus convulsivi, quamvis non semper mere praternaturalis, violenti tamen; in quo, post aliquam inspirationis inchoatæ suspensionem, vi magna, sed interrupta, per nares & os, cum vehementi universi corporis concussione, & sono quandoque magno, aer cum occurrentibus una vice expellitur, uti recte descripsit Sylvius P. M. l. 1. 23. §. 3. Irritatio vero fit in naribus, ab aura, vel effluviis acribus, volatilibus & alkalicis; aliquando etiam a nimio splendore, nervosas partes narium vellicantibus; quamvis modum afficiendi exacte nemo adhuc expresserit. Hinc C. Hofmann. vocavit opus mirabile *Sternutationem*; ut hætenus nemo vel Philosophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit, l. 5. Inst. c. 36. §. 5. Jung. Dieter. n. 737. *Sternutationem* aliquando fuisse certum signum ebrietatis imminenti in quodam mercatore observavit D. D. Vit. Riedlin. *Linear. Medic. Anno 1696. m. April. Observat. 23. Ptarmica*, πταρμική, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur, Errhina, quæ sternutationem promovent, usitatissima & notissima. Vveker. A. Gen. lib. 1. c. 47.

Pterna, πτέρη, Lat. *Calcis os*. Vide *Calcaneus*.

Pteron, πτερόν: Vide *Avis*, *Volatilis*.

Pterygion, πτερύγιον, proprie parvam *alam* significat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια; Vide *Ala*. Per translationem vero etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui est morbus in numero aucto, consistit in membranacea quadam materia, duriuscula, vel mol-

li, adhærente tunicæ plerunque adnatæ, aliquando cum visus abolitione, dum ad papillam usque protenditur, & oritur a succi nutritio-excrementitii affluxu superfluo, ob læsionem aliquam in oculo prægressam: vide *Onyx*. Legatur *Aquapend. de Oper. Chirurg. b. 2. Forest. lib. 11. Observ. 7. Riv. l. 2. c. 18. πτερύγιον* quoque vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, autor est Celsus, l. 16. c. 18. notante Foef. p. 541.

Pterygoidees, πτερυγώδεις, dicuntur ab Hippocrate *ματωδορκίς*, qui protenso collo sunt, amplexu habent & elata pectora. Vide *Pteryx*.

Pterygoides, πτερυγοειδής, i. e. *Aliformis*. Vide *Alavis*.

Pterygostaphylini vocantur Musculi exigui *Uvulam suspentes*, Barthol. l. 3. *Anat. c. 12. p. 540.*

Pteryx, πτέρυξ, Latine *Ala* dicitur, idem, quod *μασχάλη*, vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεις, *alati*, vocantur, qui oblongo sunt collo, & ut plurimum lata & eminentia habent pectora, lib. 3. *Epid. f. 3. r. 70. Galen. in comm. ad h. l. adde prolixius differentem Foef. d. 1.*

Psilosis, πσιλώσις, est *palpebrarum desfluvium*; quando pili e palpebris excidunt, quod oritur ab acrimonia ichorosa corrosiva, Gal. de fin. med. & in *Isagog. c. 16. Egineta vero l. 3. c. 22. per callositatem palpebrarum rubicundam descripsit. Verum πσιλοι Gal. dicuntur, quibus periæ ex ciliis pili, l. 14. meth. med. c. 18. sub fin. & l. 4. de C. M. S. L. c. 8.*

Ptisana, πτισάνη, πποσάνη, proprie significat *hordeum decorticatum* & mundatum, sive pistum; aliquando tamen & pro succo & jusculo ex illius modi hordeo parato sumitur, Galen. l. 9. de plac. Hippoc. & Plat. c. 6. *Ptisane* laudes non modo prolixè scripsit Hippocr. in l. de R. V. I. A. quod sit inter omnes sorbitiones optima, omnibus frumentaceis eduliis anteferenda &c. verum etiam confirmavit hoc continua experientia usque ad nostra tempora. Jung. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 8. Lang. l. 1. ep. 57. Bruyérin. de re cibari. l. 5. c. 10. Dividitur etiam *Ptisana* in colatam & non colatam a P. M. de Calderia Tom. I. *Oper. p. 404. Alias ptisana* quoque dicitur cum additione *πυρίνη*, *triticea* apud Hippoc. l. de affect. XLII. 7. & l. de morb. mul. XCIII. 24.

Proodes, προώδης, dicitur *timidus*, meticolosus, *expavescoens*. Hippoc. l. 6. *Epid. sect. 2. r. 38. a πτοία*, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis significat. Foef. *Oecon. p. 542.*

Ptyosis, πτώσις, generaliter significat *casum*, *Lapsus*: vide *Lapsus*. In specie vero idem significat, quod φάλαγγσις. vide *Phalangosis*. Gorr. Castell.

Ptyalagos, πτυαλάγωγος, dicitur de medicamento salivationem efficientibus, quæ laudantur in morbis Chronicis, etiam febribus quartanis ex Tulpio a Boneto *Mercur. Compt. l. 6. p. 207. n. 21.*

Ptyalismos, πτυαλισμός, πτυελισμός, dicitur crebra sputatio, vel oris salivatio; cum os continenter saliva redundat. Ortum habet a copioso sero & lymphæ glandularum, præsertim salivalium, & excedente, ductusque salivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentissime usus Hippocr. passim in scriptis suis, quemadmodum & verbo πτυερίζειν, quæ loca, si expetuntur, reperire licet apud *Foef. d. l.*

Ptyas, πτύας, nomen serpentis, vel *Aspidis*, quæ, perinde ac si ratione prædita fuisset, distantia emensa, collum protendisse, & iter facientibus venenum inspuisse, fertur. *Gal. l. de Theriac. ad Pison. c. 8. Meminit & Aldrov. l. 1. hist. serp. & drac. c. 4.*

Ptyelon, πτύελον, Latine *Sputum* dicitur, estque excrementum corporis naturale, quod per os rejicitur. Plenius ex recentioribus ita describi poterit: *Sputum* est excrementum pituitosum, a sanguine, in cerebri membranas, per carotides & cervicales arterias, delato segregatum, & in glandulas, circa basin cerebri existentes, collectum, indeque destillans, per palatum denuo excretum. *Charlton. Oec. Anim. Ex. VII. §. 6. Jung. Ejusdem Exerc. Pathol. IX. §. 13.* Sæpe coincidit & confunditur cum *Saliva sive* dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*. De *Sputi* differentiis præternaturalibus variis quærat in *Theatro Galenico* Mundellæ, alibique, in *Foefio p. 543.* qui Autor strictius videtur descripsisse *sputum* per excrementum, quod tussiendo ore rejicitur. Neque enim in naturali constitutione tussis ad *sputi* excretionem concurret. Scretio quidem potest concedi, si inter *sputum* & salivam hoc discrimen est, quod illud crassius sit, quam hæc, sed tussis non semper. Circa nominis etymologiam & varias acceptiones consulatur *Dierer. num. 738.*

Ptygma, πτύγμα, vocatur panniculus complicatus, sive in sinus convolutus, apud *Cæl. Aurel. l. 1. c. 1. Tayd. passion. & l. 2. c. 13.* allegante *Foefio*. Latine *Plagula*.

Ptyisma, πτύσιμα, idem, quod πτύελον, *sputum*, quamvis *Gal. lib. 1. de crisi. c. 5.* πτύσιν distinxerit a πτύελο. Vide *Sputamen*, &

πτύσις, idem quod πτυσιμός, *expulsiō*, vel *sputio*. Loca apud *Hippoc.* vide *Foef. d. l. Latine Scretio*.

Ptyismagoge, πτυσιμαγωγὴ, dicitur *evacuatio per sputum*, & medicamenta salivam moventia πτυσιμαγωγὴ dici possunt, quamvis *Rolfink.* illud acceperit de purgatione serositate per alvum, de succo Iridis loquens *tract. de Purgant. Sect. IX. Art. 1. c. 5. p. 246.*

Pubes, Pubertas, ἡβη. Vide *Hebe*.

Publicus, δημόσιος, πάγκριον, πάνημα. U. surpatur Physiologie de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*; quarum functio totius corporis saluti bonoque *publico* ministrat primario, ut organa sanguificationis, chylicationis, &c. Vide *Dogm. nostra M. Gen. P. l. c. 2. d. 9. p. 28.* vel de *Morbis*; vide *Cænos, Endemios, Epidemios, &c.*

Pudenda, αἰδοῖα, dicuntur de utriusque sexus membris genitalibus, vide *Ædæa*. *Dieter. num. 14.* *Pudenda* etiam vocantur *Vasa sanguinea*, quæ ad *Genitalia* excurrunt, *Vena & Arteria. Bartholin. libell. 1. c. 8. p. 644 & libell. 2. c. 5. p. 658.*

Pudendagra vocatur *Lues venerea*, vel *morbis Gallicus*, *Augerio*, notante *Foresto lib. 32. Observ. 1. Schol. & Caspari Torellæ, Episcopo S. Justæ, Alexandri VI. Pontif. olim Medico* in tractatu suo de *Pudendagra*, cum *Dialogo & Consiliis*, quæ extant in *Alloyf. Luifini Aphrodisiaco Volum. I. p. m. 421. seqq.*

Pudor, *Pudicitia*, αἰδώς, αἰσχυνή, pertinet inter animi *Pathemata*, estque tristitia quædam, ac animæ consternatio, propter mali nostri opinionem, ab aliis conceptam. Licet vero spiritus & anima sensitiva sese contrahant, flamma tamen vitalis sanguinem sæpe exterius propellit, & genas rubore tingit, unde & *Pudoris sedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *Pudoris* naturam egregie exposuit *Vvillis, An. Brut. P. l. c. 9.* Quodammodo jam eo quoque inclinavit *Jul. Alex. in not. ad Gal. l. 2. de causf. Sympt. c. 5.* dicens: In pudore calor, spirituumque, intro actorum, cum sanguine, reciprocatōnis foras factæ, causam esse rationis impulsam. Est alias affectus & *Medicis* competens; præsertim erga sexum femininum, & ægris, ne videantur pudorem penitus devorasse. *Linden. Ex. II. §. 21. Dicitur & Verecundia.*

Puella dicitur *Gr. θήλυ, παιδίον. Galen. l. 1. de ven. aff. cogn. & cur. c. 2. παιδίον*. Respondet ætatis ratione puero. Quamvis vero ordinarie *puella* nondum sit ad *imprægnationem*, *Spagyrici* tamen finxerunt *puellam prægnantem*.

gnantem, per quam intelligunt primam aquam albam; quemadmodum aquam rubram juvenem pulchrum, in labore Philosophici lapidis: de quibus nugis ænigmaticis vide *Vol. IV. Th. Chym. pag. 945.*

Puer, πῦς, *Puellus*, παιδίον, illud proprie dicitur de secunda annorum hebdomade; quemadmodum hoc de prima. *Diet. n. 643.*

Puerilis, παιδικός, vide *Pædicos*.

Puerpera, πικῆς, παιδοποιῶσα, dicitur proprie, quæ enixa nuperrime est infantem; quamvis & aliquando accipitur pro adhuc *pregnante*; uti colligere est ex versione loci apud Hippoc. de *Sterilib. XIV. 2.* ubi παιδοποιῶσα dicitur *puerpera*.

Pugil, ἀθλητής, idem, quod *Athleta*, *Luctor*. Vide *Athleticus*.

Pugilatus, πυγμαῖα, est species certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod propulsando peragitur, & robore indiget. *J. Alexand. not. ad Galen. lib. 2. de san. tu. Tom. II. Oper. pag. 392.*

Pugillus, δρᾶξ, δρᾶκιον, nomen mensuræ sicæ, quantum scilicet extremis digitis invicem junctis & adductis comprehendere potest, sive omnibus, sive tribus saltem, *Sennert. Inst. l. 5. pag. 3. f. 1. c. 3. Schenk. de medic. comp. Sec. pag. 66. aliique.*

Pulbion, πάλβιον, idem, quod ὑποκεφαλαίον, *pulvinar*. *Erot. On. p. 193. f.*

Pulchritudo, κάλλος, est fructus sanitatis, quatenus bonam corporis conformationem cum laudabili temperie & continuatione integra sequitur, *Gal. ad Thrasylbul. c. 14. fin. Pulcher* etiam *Gr.* dicitur κάλλος, h. e. *formosus*, cui opponitur αἰδώς, deformis. *Vid. Dieter. num. 9. Pulchritudo* quoque ornat Medicum, nempe ut vel solo aspectu Medici in spem valetudinis ægri erigantur. *Linden. S. M. Ex. I. §. 10. Pulchritudo* est scopus Naturæ secundarius, *C. Hofmann. in Gal. LL. de V. P. n. 768. verum amoris philtum*, *C. Rejes. C. El. 9. 29. §. 33. 34.*

Pulex, ψύλλα, ψύλλος, nomen insecti notissimi, & molestissimi, sæminis præsertim & canibus, cujus historiam vide apud *Aldrovand. lib. 5. de insect. c. 6.* Ejus structuram admiratus *Galen. l. 17. de V. P. c. 1. fin.* adde ea, quæ per microscopium observata leguntur in *Eph. N. Cur. An. I. Observat. 13.* Alias & *Psylli* Latine vocabantur, qui venenum e vulnere labiis exugebant, cum quis a serpente morsus erat, notante *Keuchen. ad Sammon. pag. 257. seq.*

Pullus, πῦλος, ἰσοτός, quid significet, notum est. In genere omnem sobolem tenellam

animalium quorumcumque; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quam terrestribus, aut aquatilibus. Imo simpliciter sæpissime apud Autores ponitur pro pullo galinaceo.

Pulmentum, idem, quod *Puls*. De quo p. infr.

Pulmo, πνεύμων, Ion. πλάμων, vide *Pneumon*. *Pulmonaria* vena & arteria dicuntur a nonnullis arteria venosa & vena arteriosa veteribus alias nuncupata, teste *Bart. l. 2. Anat. c. 7. pag. 404.*

Pulmonia, idem, quod *Peripneumonia*. Vide p. supr. Hoc vocabulo usus est *P. M. de Calderia. Tom. III. pag. 136.* & *Hor. Auger. Tom. III. Ep. Conf. Medic. l. 7. c. 7. p. m. 268.*

Pulpæ, σάρξ, *Theophr. lib. 1. hist. pl. c. 4.* dicitur caro seu substantia succulenta, præsertim fructuum, inter corticem ac nucleum comprehensa, v. gr. pomorum, cerasorum, passularum, prunorum, tamarindorum, &c. *Schrod. lib. 1. c. 2.*

Pulpezia, idem, quod *Apoplexia*, *Sideratio*. *Dorn. Rul. & Iohnf. in Lex.*

Puls, *Pulmentum*, *Pultrica*, ἔπος, Vide *Etnos*.

Pulsatio, σφῆξις, σφυγμός, in genere omnem motum arteriarum notat, ob sanguinis a corde impulsu, qua naturalem, qua præternaturalem, uti ex pluribus locis demonstravit *Foef. pag. 605. seqq.* *Jung. Dieter. n. 811.* Hodieque tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulsus*, σφυγμῶν, qui primario naturalem arteriarum distensionem, a sanguinis motu factam, denotat: Secundario & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulsuum* differentiis præcipua saltem reperies in nostris *Dogm. M. Gen. P. III. f. 4. p. 361. seqq.* Novissime quoque hoc argumentum erudite pertractavit *D. Laur. Bellin. in Operis Membr. II. de Pulsibus*. *Pulsatio* quoque in Pharmaceuticis dicitur, quæ fit malleo, aut pistillo, ut partes a se mutuo avellantur. Ita femina e plantis, cortices et nucleis, medulla radicum ab exteriori substantia, *pulsando* separantur. *Weker. Ant. Gen. lib. 3. c. 28.*

Pulsatorius, σφυγμακτικός, dicitur dolor, qui ob sanguinis effervescentiam & motum vehementiorem in arteriis percipitur, & in aliis partibus membranaceis & nervosis; estque magnarum inflammationum accidens, *Gal. l. 2. de Loc. Aff. c. 7.*

Pulsilogium vocatur instrumentum Medicum, quo arteriarum motus & quies exploratur,

ratur, cujus inventorem se esse gloriatur Sanctorius, ita ut centum & triginta tres æqualium motuum differentias illo instrumento exactissime dimetiri liceat, incipiendo ab observatione rarissimi & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Autoris *Method. vitand. error. l. 5. c. 7. fol. 109.*

Pulsio, ὄσσις, ὄσσησις, vide *Osis*. Refertur inter causas morbificas, vel potius modos cauſandi, aut efficiendi p. n. a Rolink. *O. & M. M. Spec. l. 2. f. 3. c. 28.*

Pulsus, σφυγμός, vide *Pulsatio*. Communiter etiam motui cordis attribuitur, sed accuratius arteriis. Nam cor non *pulsat* ab impetu sanguinis influentis, sed a constrictione & evacuatione repentina. De *Pulsifica virtute*, vel cordi, vel arteriis insita, adhuc controversitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non est expedire; quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulsificam* virtutem credamus, aut statuamus.

Pultatio, idem, quod *Atheroma*. Ingrass. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. 83.*

Pulveratio, Pulverisatio, κομώσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Diæretica usum habeat) qua in pulverem contundendo, aut terendo, solida sicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

Pulvillus, idem, quod *Plumaceolus*, σπονοχάλαον, σπασχάλαον, vocatur parvum pulvinar, paratum vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda ac mollia confuta, vel ex stipula cancrabina diligenter pexa & mundata, vel ex lana, aut gossypio; De quorum pulvillorum descriptione & usu vide plura apud Forest. *lib. 6. Chir. Observ. 13. in Schol. & Observ. 36. in Schol.* Possunt etiam referri ad *Plagulas*. Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. LVI. p. 144.*

Pulvinar, Pulvinum, σπονοχάλαον, προσπαχάλαον, quid sit, pueri quoque norunt ex Nomenclaturis; vide *Hypocephaleon*; *Proscaphaleon*.

Pulvis, κόσις, vocatur species medicamenti sicci in minutissimas particulas contundendo, vel terendo, redacti. Sunt vero *Pulveres* alii simplices; alii compositi; alterantes, vel purgantes, vel diaphoretici; de quibus plura vide apud Practicos, præsertim Vveker. *Ant. Gen. l. 1. c. 26. Spec. l. 2. f. 20. Morell. de form. rem. l. 1. f. 2. c. 7. Schroder. lib. 2. c. 77. Fr. Hofmann. in Clav. ad b. l. Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 5. seqq. & plures alios.* *Pulvis pinguis* dicitur Galeno, in quo nec asperum quicquam, nec acre subest, *lib. 5. de san. tu.*

z. 3. circa fin. De *pulveribus Philosophicis*, qua medicamentosis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære in *Th. Chym. Vol. I. pag. 23. 609. Vol. II. pag. 46. Vol. III. pag. 170. 391. 410.*

Pumex, κωσπης, est lapis porosus, & innumeris foraminulis & cavernulis plenus, instar spongiæ. Ejus duæ sunt species: *Niger*, vulgo lapis Balnearum, ad leviganda & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, tritumque facilis. De cujus viribus, præparatione, & usu vide Galen. *l. 8. de S. F. S. Cifferis. Diosc. lib. 5. c. 125. Schoder. lib. 3. c. 8. n. 16. Fr. Hofmann. in Clav. Rull. & Iohns. De pumice cremato, ignito, ejusque viribus auri tincturam forbendi vide Libav. *Tam. II. Op. pag. 147. & 302.**

Pumilus, *Pumilio*, idem, quod *Nanus*. Vide *Nanos*.

Punctatio, quæ alias futura per puncta appellatur, est futura de puncto in punctum. Rhodius *de acia p. 131.*

Puncticularis dicitur febris aliquando omnis maligna, aliquando stricte illa, qua cum maculis & exanthematibus in habitu corporis est conjuncta, Petr. Mich. de *Calderia Tom. I. Oper. pag. 569. seqq.*

Punctio, ὑγµα, ὑγµις, vide *Nygma*. Sæpe etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui a causa interna, particulis acerbis salinis, vel ulcerosis, vel corrosivis acidis, dependet, apud Paracels. passim in scriptis, & aliis.

Punctum, κέντρον, vocatur cum additione *Lachrymale*, foramen ossi nasi insculptum, cui apposita est Caruncula lachrymalis, in oculi cantho majori. Barthol. *lib. 3. Anat. c. 8. Punctum saliens* dicitur primum cordis rudimentum & delineatio, in formatione fœtus, quando motus quidam pulsans observatur, ceu principium vitale.

Punctura, idem, quod *Punctio*, ὑγµα.

Pupilla, κόρη, vide *Core*.

Puppis os vocatur *Os frontis*, vel syncipitis, & futura in illo osse, Sutura *puppis*. Vesal. in *Expos. termin. Anatomic. ad fin. lib. 1. de H. C. F. Jung. Barthol. Anat. libell. IV. c. 5. pag. 702. Blas. Med. Un. pag. 104. ad differentiam scil. futuræ Lambdoideæ, quæ Sutura proræ vocatur.*

Pupula vocatur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunen. explicat. vocum Arabic. annexa operibus Avicennæ, *T. II. p. 402.*

Purgamenta dicuntur stricte excreta post partum, ex utero, Græc. λήχαι, vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi sordibus* accipi, docet

docet Keuch. ad *Sammonic. pag. 129. Purgamentum stellarum*, qui dicatur, vide *Cælistium*.

Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, late interdum, quamvis rarius, accipitur pro omni vacante, qua interno, per alvum, vomitum, & qua externo: ut ita idem sit, quod *purificans*: dum etiam ulcera curari dicuntur, imposito *purgante*, καθαρτικῷ. Hippocr. 3. de *fract. r. 3.* adde Foef. *Oecon. pag. 297.* interdum strictè & frequentissime pro *purgante* solum per alvum. Et in hac significatione describi possunt ac debent *purgantia*, quod sint medicamenta, quæ virtute fermentativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementitios & vitiosos, ad segregationem a vitalibus & utilibus ad loca convenientia, præprimis ductum biliarium & pancreaticum, disponunt, simulque irritando & vellendo fibras intestinorum excretionem illorum recrementorum eo depositorum promovent. Dividuntur in *mitiora*, & *fortiora*; quibus nonnulli *intermedia* præter necessitatem adjiunt. Catalogum utrorumque, & quidem cum *simplicium*, tum *compositorum*, passim reperies in Practicis. Elective humores *purgare*, aut vi magnetica allicere, commentum est. Plura de *purgantibus* qui desiderat, legat, præter Hippocr. Galen. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schroder. *lib. 4. cl. 3.* cum Fr. Hofmann. *Clave ad h. l. Rolfink. Tr. de Purgantibus, O. ac M. M. Sp. l. 5. sect. 1. per tot. Linden. Ex. XIII. §. 349. seqq. Villif. Pharm. Rat. Part. 1. f. 3. c. 1. Pechlin. tr. de Purg. Lunken. Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 2. pag. 456. seqq.* ut & nostras *Disputationes de Remoris purgationis, Disp. II. & appendicam de purgationis modo ac viis ad alvum*. An vero *Purgantia* in se ac sua natura dentur adeo secura, ut nec putrescant, nec vitalia resolvant nihilque expellant foras, nisi quantum peccet, ideoque non aggravent, sed ab onere saltem sublevent, uti voluit Helmont. *tr. Potestas medicam. §. 34.* & Fr. Hofmann. *d. l. de eo valde adhuc dubitatur, ob naturam omnium purgantium naturæ nostræ vel ad minimum quodammodo adversam. Vide allegatam nostram Disputationem.*

Purgatio, καθαρσις, οξυραντία, aliquando latissime sumitur pro omni evacuatione; ut ita idem, quod κένωσις sit: sive a natura proveniat, sive arte procuretur; quemadmodum hoc pluribus ex Hipp. & Gal. locis demonstravit Foef. *p. 296. 297.* aliquando vero strictè, pro *Purgatione* artificiali; quæ per inferiora instituitur, & ita describi potest: *Purgatio*

est evacuatio humorum excrementitiorum & vitiosorum, e viis convenientibus, ductu biliario & pancreatico, ad intestina depositorum, mediante horum irritatione, & ad expulsionem stimulatione, virtute purgantium magis vel minus colliquativa facta. Videantur autores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem est, quod *Purificatio*: & fit septem modis: *Destillatione*, *Sublimatione*, *Solutione*, *lotione*, *ustione*, *segregatione*, *colatione*. Rul. in *Lex.*

Purgatorium Paracello dicitur quilibet *morbus*, *Paramir. l. 5. c. 2. & 3.*

Purificatio, idem, quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici posset καθαρσις. Vide *Depuratio. Purgatio.*

Purpura, πορφύρα. Vide *Porphyræ*.

Purulentia, idem, quod *Suppuratio*, ἐκπόσις. vide *Empyema*.

Purulentus, ἐμπύρος, πυώδης, idem, quod *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρὸς, vide *Catharus*. *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis & semipurtris, in exulceratis partibus, e sanguine extravasato, & stagnante, mediante caloris intensioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & transponente partes subtiles, producta. Quo & Hipp. respexisse videtur, scribens, *pus fieri ex alterato, calefacto, & putrefacto sanguine in ulceribus, l. de Ulcer. II. 10.* & Galen. propterea *ἡμιποχθηρὰν μεταβολὴν*, *semipravam* mutationem, vocavit, 2. *aph. 47.* Hinc & Helmont. *pus* dixit, non esse excrementum ulceris, sed cruoris in materiam noxiam & corruptam depravationem & degenerationem, *tr. Scab. & ulcera Schol. n. 17. 18. 19.* quamvis alibi negaverit, *pus* esse partem cruoris, *tr. Schol. Humor. Pass. Decept. c. 1. n. 42.* scil. quando *pus* est factum, non amplius dici potest pars sanguinis, scil. vitalis. Plura de *puris* generatione; cujus notæ bonitatis sunt albedo, lævitas, æqualis consistentia, & fœtoris absentia, vide apud Foef. *p. 544.* Dieter. *num. 743.* Linden. *Ex. XIII. §. 333.* *Puris generatio* alias dicitur *Suppuratio* & a Neotericis tribuitur Acido exuperanti. Hinc Dolæus ita descripsit, quod fiat, quando acidum materia deservescente incipit exuperare, avolantibus plus minus particulis volatilibus, seu spirituosis & accedentibus hinc inde heterogeneis, unde inflammationis tragœdia catastrophæ suam sortitur ex tumore inflammato in ulcus purulentum abscedens, *Encyclopæd. l. 2. c. 3. §. 2. p. 279.*

Pus, πῦς, Vide *Pes*.

Pusillatum, *Pusulatum* dicitur *Pulvis* non perfecte tenuissimus, sed adhuc asperitatem sabulosam & granula quædam continens. Libav. *S. A. Ch. l. 4. c. 3.*

Pusta, est saniei digestio, a pure dicta. *Paracels. l. 1. de Tartar. tract. 5. c. 1. ut & in Fragm. ad b. l. Dorn. Ruland. & Johnson. in Lex.*

Pustula, ἐξιδνυκ, ἐκδοσικ, ἐκζεσικ, idem, quod *Papula*, morbus dicitur in habitu corporis, soluta cutis, vel cuticulæ unitas, sive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cute; Tuberculum &c. Vide *Exanthema*, *Echthyma*, *Phyma* &c.

Pusula, idem, quod *Granula*; *pulvis pusillus*, grandulando concinnatus. Libav. *antea c. 1.*

Putamen, idem quod *Cortex*, φλοιός, λέμμα, λέπος. *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, πρῆας, quid sit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ e *puteo* calidiores tempore hyberno reliquis, *Gal. l. 1. de S. F. c. 8. Flamma e puteo*, ut & exhalationes malignæ, observatæ leguntur in *Eph. N. C. A. l. Obs. 33. Puteus* in metallifodinis vocatur *crypta*, equa metallica terra minera extrahitur. *Rul. in Lex.*

Putor, idem, quod *Fætor*, δυσωδία. *Graveolentia*, dicitur de ore. *Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. ad fin.*

Putorius est nomen *Mustelæ sylvestris*, ex ore fetidum halitum emittentis, cujus historia habetur in *Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 17.*

Putredo, *Putrilago*, σπυδιόν, σπύλις; *Putris*, *Putridus*, σπυρός. Ustatissimi equidem hi termini sunt in Medicina, præsertim etiam doctrina de febribus: sed in quo consistat vere essentialis ratio *putredinis*, nescio, an aliquis exacte, & ex affe descriperit. Licet enim generalis descriptio, a *Gal.* & *Arist.* propozita, non sit rejicienda; quando *Putredo* dicitur totius corporee substantiæ mutatio ad corruptelam a calido externo; non tamen sufficere viderur ad omnem difficultatem eximendam. Nos salvo aliorum iudicio, hanc dabimus descriptionem generalem: *Putredo* est corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel consummata, consistens in dissolutione principii formalis & specifici a principio materiali, & consequente deunione etiam diversarum materialium particularum, antea exactissime per principium formale unitarum & mixtarum. Hæc vero descriptio dextre nunc applicanda erit diversis corporibus mixtis: & alia obser-

vabitur *putredo* corporum liquidorum a *putredine* corporum siccorum, horumque vel mollium, vel duriorum: alia animatorum; alia inanimatorum; alia incipiens; alia perfectior; alia consummata. Jungatur *Vvillis*, de *ferm. c. 8. de febr. c. 9.* & Notæ nostræ ad *Jessenii Judicium de Sang. V. S. misso pag. 43. seqq.* *Kerger. tr. de Ferment. f. 2. c. 9.* Si quis meliora & certiora docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σπύλις, idem, quod *Putredo* active sumta. Hinc *Dorn. Rul. & Johnson.* descriperunt, quod sit misti resolutio per putredinem naturalem, cum partes, inter sese commistæ, reseratis claustris internis, operante calore per humorem & resolvente, discedunt. Est vero *Putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificiosa quoque datur *Putrefactio*, in qua attendere oportet, ne fiat resolutio naturalis totalis, & destructio, sed duntaxat eousque, quo vel aliquid activi eliciatur, vel nova quædam veluti rerum natura introducatur, & fructus etiam alterius generationis producatur. Estque talis *Putrefactio* digestio quædam fermentativa, substantiam rei, calidi externi accessione, ad rem præstantiorem producendam dissolvens. Habeturque duplex: *Putrefactio*, & *resolutio per medicinam*. Est etiam *Putrefactio* quædam ambigens inter calcinationem corrosivam, & *Putrefactionem*, vocaturque *Putrefactio sicca* & *Philosophica*. Imo a quibuslibet nomen habet, cum quibus aliqua ratione consentit; ut sublimatio, separatio elementorum, coctio, solutio, &c. Fit autem in aqua Philosophorum sicca, seu aceto acerrimo; nec est alius rei, nisi *Solis* & *Lunæ*. *Dorn. Rul. Johnson. Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 33.* Quærat etiam in *Judicibus sex Voluminum Theatri Chymici*.

Puxis, pro *Pyxis*. *Scribon. n. 230.*

Pycnos, πυκνός. Vide *Creber*.

Pycnosis, *Pycnoticos*, πυκνωσις, πυκνωτικός. Vide *de Condensatio*.

Pytho, πυθών, dicitur *lac coagulo concretum*, cui, demto sero, mel additum est. Ventrem subducit, maxime si serum adjectum fuerit. *Horr.*

Pyelos, πύελος, id est, *Pelvis*: Alveolus. Vide *Choana*. Balneæ quoque minores, vel *alvei adstrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, *Gal. l. 7. meth. med. c. 6. J. Alex. not. ad b. l.*

Pygargus, πύργαρος, nomen valde æquivoicum, notans vel *capram feram*, *Aldrov. lib. 1. de quadr. bisulc. cap. 13.* vel *Andeam*, vel natusius *Aquila* speciem, cujus descriptionem tradidit *Aldrov. l. 2. Ornith. cap. 5.* Dicitur & meta-

metaphorice de homine delicato & ignavo , C. Hofmann. in not. ad Galen. LL. de V. P. num. 229.

Pygmachos, πυγμαχος, dicebatur is, qui in certamine & lucta, & pugilatu exercebatur. Rhod. ad Scribon. n. 101.

Pygmaei, πυγμαῖοι, proprie dicuntur populi vel in India, vel in Gronlandia minimæ longitudinis, πυγμαῖν, h. e. mensuram cubiti ad digitos non superantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingebatur. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc controvertitur, & varias opiniones scriptorum collectas legere licet apud Erasmi. Francisc. P. I. Horti Indici Orient. & Occid. pag. 540. seqq. Deinde de quibus nanis, vel pumitionibus, quales etiam artificiosa & longiori inunctione produci posse, opinatur Dobrzensky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragensis, in *Eph. Nat. Cur. A. I. Obs.* 79. Paracelfo vero *Pygmaei* dicuntur homunciones, vel subterranei spiritus, quos & *faculus* & *scintillas* vocant. Non natos esse fabulantur neque habere parentes, sed non aliter ex corruptione terræ, quam ex equino fimo putrefacto scarabæi, generari. Dorn. in *Dict. Parac.* Rul. & Iohnf. in *Lex.* Meminit eorum aliquoties Parac. in l. de partu hominis, de pestil. *Cy. alibi*, & fatetur, se integrum de *Pygmaeis* scripsisse tractatum, de quo nobis non constat. A. 1699. Eduardus Tyson Medicus Anglus, Collegii Medici Societatis Regiæ socius, *Pygmaei* sive hominis sylvestris Anatomem exactam cum simia cereopithecoque comparatam edidit, quæ in *Actis Eruditor. Lips. A. 1700. m. Novemb.* commendatur.

Pyla, πύλα, Vide *Porta*.

Pyloicus, πυλωρός, Lat. *Janitor*, vocatur dextrum orificium ventriculi; vulgo inferius dictum, angustius sinistro, sive stomacho; cuius usus est, transmittere cibum in liquorem, sive cremorem liquidum mutatum ad intestina tenuia: siquidem cum duodeno immediata continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in specie in Barthol. l. 1. *Anat. c. 9.* *Pyloico* peculiare regimen attribuit Helmontius in digestionis opere: uti patet ex tract. *Pyloicus Reflor.*

Pyodes, πυώδης, *Purulentus*: ita leguntur *purulente mictiones* apud Gal. c. 3. in 1. *Prorrheth.* r. 20.

Pyon, πύον. Vide *Pus*.

Pyropeos, πυροποιός, vocatur *virtus pus faciendi*, & tribuitur pici aridæ vel siccæ apud Dioscorid. l. 1. c. 82. vel 97. ad *Sarac.*

Pyorrhœum, πυόρροον, hoc est purulentus,

epitheton aurium, e quibus pus effluit, apud Nonum de M. P. C. c. 80.

Pyosis, πύωσις, in genere significat *suppurationem*. Specialiter vero idem est, quod ὄνυξ, vel ὑπόπυον. Vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ. Vide *Ignis*.

Pyraëstis, πυραῖωσις, *Combustionem* significat, Fuchs. *comm. in Gal. l. 1. de morb. diff. c. 5. p. m. 24. a*

Pyramidales Musculi vocantur, qui quartum par musculorum abdominis constituunt, & tendinibus rectorum incubunt. Bartholin. l. 1. *An. c. 6. p. 55.*

Pyramidalia vasa dicuntur vasa spermatica præparantia, quæ alias & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyramis, πυραμῖς, præter figuram geometricam, & turres quædam Ægypti, quas significat, in chymicis vocatur vas metallicum, aliis *Catinus coniformis* dictum, in modum *pyramidis* excavatum, ut pars ejus superior lata, inferior autem in acutum vergens, proliquis mineralibus in regulum formandis, accommodari possit. Ruland. & Iohnson. in *Lex.*

Pyrausta, *Pirastum*, πύραυσις, dicitur insectum quoddam, ad papiliones pertinens, quod, ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & sæpe sese comburit, cujus historiam vide apud Aldrov. lib. 1. de *Insect. c. 2.* *Auræ* quoque *Spiritus* vocatur *Pyraustum*, quod ignis sit ipsius pabulum & alimentum, *Th. Chym. Vol. I. p. 35.*

Pyren, πυρήν. Vide *Nucleus*.

Pyrenoides, πυρηνοειδής, vocatur processus secundæ vertebræ cervicis, qui alias *Dens Hippocri.* vocatur: aliis *Dentiformis*, ὀδοντοειδής. Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρητήριον, dicitur pars illa furni chymici, quæ ignem continet. Dicitur & *Pyristivion* apud Morley in *Collect. Chym. Leid. proleg. c. 2.* quamvis minus accurate ad leges Grammaticas Græcæ Linguae.

Pyretologia, πυρετολογία, i. e. *doctrina*, vel tractatio de *Febris*, hodieque magis magisque exculca.

Pyretos, πυρετός. Vide *Febris*. *Pyretion*, πυρητίον, *febriacula*.

Pyrgite, πυργίται, *Turriti*, vocantur passerculi, qui in turribus altioribus nidificant. Gal. l. 6. de *san. tu. c. 11.* Laudantur in calculosis, l. de *ren. morb. cur. c. 6.*

Pyria, πυρία, idem, quod *ἑρμακωμ*, Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5. *aph. 28.* & 6. *aph. 31.* adde *Foel. p. 547.* *Dieter. n. 747.* Dicitur & *πυρίμα*, Gorr. Vide *Fomentum*.

Pyriaster, πυριστες. Vide *Protogala*.

Pyriaterion, πυριαιτεριον, locus dicitur, ubi fit sudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*. Pantin. in not. ad *Cels. lib. 2. cap. 17. p. 271.*

Pyriatos, πυριαιτες, scil. κεραιος, i. e. *Later fervefactus*.

Pyricautos, πυρικαυτος. Vide *Ambusta*.

Pyriepithos, πυριεπιθος. Vide *Protogala*.

Pyriiformis, epitheton primi e *Musculis Quadrigeminis* dictis femur abducentibus & circumagentibus, Barthol. l. 4. *Anat. cap. 11. p. 580.*

Pyrimachus, vel *Pyromachus*, πυριμαχος, vocatur veteribus *stibium*, vel *antimonium coctum* & in lapideam duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardetes tantum fornaces coniectus fluat, I. *Agricol. l. 10. de nat. fossil. Aristotel.* vocavit lapidem *Pyromachum* l. 4. *Meteorol. c. 6.* Ex recentioribus tamen sunt, qui nomen hoc ad *Caprum* cum sulphure fufum & in lapideam duritiem concretum restringunt.

Pyrine, πυρινη, nomen *Emplastri* ad scirrhus & durities, apud *Egin. l. 7. c. 17. Gorr.*

Pyriphleges, πυριφλεγης, homo dicitur febricitans, qui valde ex febre illa fervet ad contactum, i. e. igne ardore flagrans, Hipp. 4. de *R. V. I. A.* Dicitur & πυριφλεγης, l. 1. de *morb. mul. LXXXI. 2.*

Pyristirion. Vide *Pyroterion*.

Pyrites, πυριτες, vocatur lapis quasi ignivivus, *silix* e chalybe scintillas evocans allisus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat vero valde quoad colorem, prout in metallifodinis diversis reperitur. Ejus varia genera recenset *Ruland. De ejus usu vide Gal. l. 9. de S. Fac. §. Pyrites. Diosc. l. 5. c. 143. Forest. l. 10. O. 114. Schol. Schroder. l. 3. c. 8. n. 18. Chiocc. Mus. Calc. f. 3. p. 382. segg. Marcasita* dicitur etiam *Pyrites argenteus*. Th. Chym. Vol. I. pag. 777. Item *Lapis Philosophorum* a quibusdam dictus fuit *Pyrites*, utpote qui totus sulphur sit, & argentum vivum, e quibus lapis ille constat. d. l. p. 42.

Pyrius, πυριος, dicitur pulvis ille tormentivus, qui pro sclopis & tormentis bellicis explodendis usurpatur, notissimus. Paratur ex nitro, sulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult *Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 31.* Ejus vis sclopletans, vel fulminans, potest etiam reprimi, & dicitur *Repressus*. Idem l. 6. c. 9.

Pyromantia, πυρομαντια, est scientia, vel ars, ex igne praesaga, cum ignis astra se palam faciunt hominibus, ut inde veri notitia

prorumpat ejus, quod quaeritur, ablato quovis dubio, vel suspitione. Exemplo fit, quod de buxo fertur, & foliis ejus, in ignem projectis; singulis eorum, de quibus habetur suspicio, nominibus inscriptis, crepitare fontis folium, & exilire creditur. *Dorn. Rul. Iohnf.* Hanc *Paracelsus* passim commendat, & Medicis addiscendam suadet, ceu partem astronomiae. Verum nobis omnino videtur magica, diabolica, & ita vitanda.

Pyronomia, πυρονομια, est caloris ad suas operas adhibendi, ignisque regendi scientia. Et ita idem est, quod *Pyrotechnia*, de qua p. p. *Rul.* Verum *Paracelsus Pyronomus* dicitur, qui prognosticat ex ignis Elemento: & ita cum *Pyromantia* coincidit, l. 2. de *Tattar. tract. 2. c. 3. in comm.* Eiusdem sententiae est *Iohnf. in Lex. Chym. l. 2.*

Pyrophagus, πυροφαγος, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel praestigis ignem devorare audet, quales hodieque inter circumforaneos conspiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *Pyrophagi Bonet. Medic. Septent. l. 3. f. 1. c. 19. pag. 510.*

Pyropus, πυροπος, equivocum est; 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*. Vide *Carbunculus. 2.* significat *avis Cyprii coronarii misturam*, cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum summities obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere succini, vel *Philosophorum tinctura*, &c. *Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 24.* *Pyropi* auri diaphani describuntur ab *Hartamanno Miscell. Chymico-Med. Oper. in fol. Tom. VI. p. 9.*

Pyros, πυρος, significat *Triticum*, frumentum notissimum & usitatissimum in dietetica, sive victu, & medicina. Optimum habetur, quod densum est, & substantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat. vide *Gal. l. 1. de alim. fac. c. 2. 3. l. de atten. vict. c. 6. l. 8. de S. fac. §. Pyros.* *Bruyerin. de re cib. l. 5. c. 1. 2. Triticum hornum*, vel *hornoticum*, id est, hoc anno collectum, vocatur *σπυριον*, & commendatur ab *Hipp. 2. de art. t. 43.* adde *Gal. comm. ad h. l. quid fiat πυροι σκληροι, dura triticea*, lege apud *Linden. Ex. XVI. §. 143.*

Pyrosts, πυροσσις, est ille ardens rubor, quo facies tota accenditur, praesertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. *Linden. Ex. XI. §. 189.*

Pyrotechnia, πυροτεχνια, vocatur illa ars, quae operatur in praeparatione naturalium rerum, adminiculo ignis, tanquam potissimo medio & instrumeto. *Dorn. Rul. & Iohnf.*

in Lex. Ejus usus maximus in Pharmaceuticis & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. de Lithias. c. 5. n. 4. Ut Pyrotechnia corpora referat coram oculis: ita januam ad Philosophiam naturalem. Hinc Pyrotechnista dicitur G. Thomasono in explicatione quorundam terminorum Artis Acui suæ Magnetice præmissa in genere quivis artifex per ignem, in specie excellens Chymista. Pyrotechnia Hermetica vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philosophici, Th. Chym. Vol. VI. p. 398.

Pyroticas, πυρ-πικρός, idem, quod καυστικός, urandi vim habens. Vide Causlicos. Pyrotica Charneri descriptio videatur apud Hartmann. d. l. p. 56.

Pyrrhocorax, πυρροκόραξ, quasi Corvus ruber, nomen avis, ad Graculos pertinentis: cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 8.

Pyrrhos, πυρρός, Latine Rufus, notat colorem ignis colori similem, & ad flavum maxime accedit. Foef. existimat, esse Latine exprimendum per Fulvum, i. e. ex flavo pallescentem, qualis est Orichalci, Oec. p. 548. ubi plura vide. Jul. Alex. vero dicit, πυρρόν esse colorem similem aerei coloris, aut capillorum & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui si pallescat, fulvum, πυρρόν, faciet. Rufumque colorem notari in vinis Creticis & Malvaticis, nor. in Gal. lib. 12. meth. med. c. 4. Gorr. dicit ad flavum accedere, sed eo esse pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expositio ad significationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυρρίδα. Vide Rubicilla.

Pythmen, πυθμίν. Vide Fundus.

Python, vel Pythius Draco, πύθων, dicitur serpens acuti visus, oculis magnis, & triplicium ordine præditus; descriptio habetur apud Aldrov. l. 2. hist. Drac. & serp. c. 3. Pythones alias & Pythonisse Paracelso dicuntur præstigiatores, incantatores & sagæ, quibus attribuitur, quod divinari possint, & tempestates excitare, tonitrua &c. passim in scriptis, Pavamiro, de Podagra, & alibi.

Pytia, πυτία, ita Gorr. (quamvis nobis mendose scriptum videatur, pro πυτύα) vide Coagulum.

Pyulcon, πυυλκόν, dicitur instrumentum Chirurgicum, quo pus, vel sanies, e profundis & sinibus extrahitur. Meminit aliquoties Galen. v. gr. l. 2. de C. M. P. G. c. 5. lib. 5. meth. med. c. 8. l. 2. ad Glauco. c. 8, quale vero fuerit, non certo constat. Videtur tamen fuisse non dissimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur Syringa, vel Fistula, quo hodieque

Chirurgi utuntur. Gorr. Castell.

Pyulcus est cannula argentea, oblonga, vulnerei proportionem respondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter investitur, ac dilatatur, ne vulnus intret, Eustach. Rud. de vulneribus l. 1. c. 17.

Pyxinon, πύξιον, q. buxum, nomen Collyrii, apud Cels. l. 6. c. 6. norante Gorr.

Pyxis, πύξις, proprie, & strictè, vasculum, quo aliquid aservatur, e buxo paratum significat: sed hodieque communiter accipitur pro quovis, ex quacunque materia, parato vasculo. Qualia varix formæ, & e varia materia parata, requiruntur in Pharmaceuticis & Chirurgicis. Pyxides ligneæ stanneæ, plumbeæ, æneæ, lapideæ, fistiles, vitreæ. Vveker. A. G. l. 4. cap. 13. Pyxidem unguentariam vocat Hildan. illam, qua instructi esse debent Chirurgi, ad ægros accedentes, & quidem in sex, vel plures classes distinctam: in Cista Militar. p. 1041. Pyxis nautica vocatur, in qua magnetis declinatio observatur, ad directionem navium hodieque necessaria. Th. Chym. Vol. V. p. 352. Pyxis quoque est nomen unguenti acopi, cui præcipua vis est emolliens. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodissime in vase buxæo servetur. Ejus descriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 19. & Aet. l. 15. sed diversis paulo ponderibus, citante & notante Gorræo. Ab Anatomicis etiam amplam & profundam cavitatem in osse ischii sive coxendicis pro excipiendo ossis femoris capite globoso, alias Acetabulum dictam, vocari Pyxidem, scribit Barthol. libell. 4. An. c. 16. p. 739. Os Pyxididis dicitur os occipitis, quod est os proræ, memoriæ appellatur. Id. d. l. c. 6. p. 710.

Q

Quadragesimus, τεσσαρτημοσίος, scilicet dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, argumento 4. aph. 36. Gal. in comm. ad b. l. quamvis alii sint, qui adhuc Criticum esse concedunt, ex 5. aph. 15. & 7. & 6. aph. 49. ex mente Dieterichii n. 823. Verum utrumque verum esse potest: 1. quod posterius allegati duo aphorismi loquantur non de die quadragesimo in specie, sed intra dies quadraginta 3 ut ita quadragesimus nihilominus excludatur a morborum acutorum termino. 2. non absurdum nobis videtur, crises quoque tribuere morbis chronicis, ex 6. aphor. 48. 7. aph. 29. &c.

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. Tetrangulum,

num, *secretum sapientum*, sive Spagyricum : Vide in *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 609.* & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεταρτημόριον, dicitur quarta pars librae, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, h. e. uncia tres. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 5.

Quadrantal, idem, quod *amphora*, sextarios 48. continens, vel urnas duas. Fernel. *Therap. l. 4. c. 6.*

Quadratus, i. e. *Temperate carnosus*, ἑσπεριος. Vide *Eusarcos*. Alias in propria magis significatione propter figuram quadrilateram hoc Epitheron tribuitur diversis musculis in corpore humano occurrentibus, v. g. musculus labiis & buccis communis, quem Gal. cum aliis veteribus a cute non distinxit, sub colli cute adeo arte situs vocatur *Quadratus*. Barthol. l. 3. An. c. 11. p. 533. Ita in Dorso per latum & carnosum vertebrae flectens *Quadratum* dicitur, l. 4. c. 7. p. 568. Musculus quoque Radii, qui manus est pronator, d. l. c. 8. p. 574. & quartus inter Quadrigenos dictos femoris musculos *Quadrati* appellantur, d. l. c. 11. p. 580.

Quadrigemi, vocantur Musculi femur abducentes & circumagentes, quorum primus *Pyiformis*, ultimus specialiter *Quadratus* nominantur, reliqui nomine proprio carent. Barthol. d. l.

Quadrilatera ossa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exacte æqualibus constantem. Talia infirmissima esse scribit Fallop. de *Offib. cap. 13. Tom. I. Oper. P. 495.*

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπους, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera summa constituuntur: *solidipeda*, *bisulca* & *digitata*: quamvis aliæ postea adhuc differentia dentur; dum alia vivipara, alia ovipara; quædam ruminantia, quædam non ruminantia; nonnulla cornuta, alia non cornuta observantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures bestiarum, de quibus omnibus Aldrovand. prolixè satis tractavit in *diversis voluminibus*.

Quæ ex quibus, ὅσα ἐξ ὧν, phrasis Hippocratica, lib. 1. *Epid. sect. III. r. 1.* qua indicatur morborum vicissitudo, successio & transmutatio, quæ Medico scitu necessaria est: Cujus mutationis & successionis quatuor præcipue species numerantur, *Epigenesis*, *Metaprosis*, *Metastasis* & *Apostasis*, sive Abscessus. Hæc phrasis movit Stephan. Rodericum a Castro, ut elegantem libellum conscripserit hoc titulo *Quæ ex quibus*, de morborum vicissitudinibus.

Questio, ζήτησις, ζήτησις, idem, quod *Problema*, quid sit, notum est. *Questiones Logicae* dicuntur, quæ ad usum artis nihil faciunt, Galen. l. 3. L. A. c. 1. Has tuto ignorare licet. Lind. Ex. XIII. §. 31. Qui delectantur hujusmodi *questionibus*, non inepte vocantur *Questionarii*, qui adolescentibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hofm. c. in *Gal. de V. P. n. 374.*

Qualitas, ποιότης, terminus est receptissimus in Medicina, & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, a substantia inseparabilem. Consistere enim videtur juxta recentiorum principia Philosophica in particularum materialium minimarum peculiari dispositione & contextu taliter, vel taliter modificato, unde corpus nostrum quacunquæ ratione *quale* denominari potest. Divisiones variæ occurrunt apud Auctores, quarum potissimæ sunt: quod aliæ *Qualitates* sint *elementares*; aliæ *occulæ*; & a tota substantia dependentes. *Elementares* iterum subdividuntur in *primas*, *secundas* & *tertias*. *Primæ* sunt quatuor, calor, frigus, humiditas, siccitas. Ad *Secundas* referuntur qualitates, Subtilitas, Crassities, Obstructio, Apertio, Densatio, Rarefactio, &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriantur &c. Verum hæc omnia magis sunt *Physica*, imo *Logica*, quam *Medica*. In Medicina sufficit, *Qualitates* ita accepisse, quatenus sint proprietates corporum, fundatæ in tota ejus substantia, & ita in concreto, non abstractivè, sunt. *Paucis*; *Qualitates* idem sunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, *Complexiones*. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occulæ*, disputant adhuc inter se Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitrosas, sulphureas, mercuriales, aluminosas &c. excogitarunt, fortassis ad usum magis facientes, quam Philosophorum commentitiæ, primæ, secundæ, &c.

Quandros dicitur lapis, seu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi, & dicitur replere mammæ lacte, & contra nocivos casus valere. Rul. & Iohnf. Aldrov. l. 3. *Ornithol. c. 1. §. usus in medicina.*

Quantli, id est *plumbum*. Rul. & Iohnf. *Quantitas*, ποσότης, ποσόν, πηλίκοι, quid significet, e Logicis petendum; Duplicem esse, *Continuam* & *discretam*, Gal. quoque docuit, de *diff. morbor. c. 8. in fin.* Utriusque consideratio summe necessaria in subiecto Medicinæ, & objecto; sive in homine omnibusque rebus secundum, præter, & non naturalibus; quamvis non ex arte, aut accuratissime dici, aut determinari omnino queat, præsertim in remediis applicandis, Gal. l. 2. *meth. med. c. 3.*

l. de Cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V. S. adv. Erasistr. c. 7. Opus est igitur artificiosa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, c. 2. de R. V. l. A. t. 37. In præparatione quoque lapidis Philosophici *Quantitas* ignis probe observanda. *Th. Chym. Vol. V. p. 189.*

Quaquila, vel *Quisquila*, idem, quod *Coturnix*, Gr. ὄρνις, vel ὄρνις. Aldrov. l. 13. Ornith. c. 22.

Quars, petra fellis. Ruland. & Iohnf. in Lex.

Quartana, τεταρταῖος, est species febris primario intermittentis, quæ inclusive in diem quartum extenditur: sive de quarto in quartum paroxysmos suos repetit, cum interveniente intermissione; Secundario etiam de continuata dicitur, ubi intermissio vera non est; interim singulis quatruidis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοσῶν Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit securissimam, facillimam, & longissimam, l. 1. Epid. f. 13. t. 4. quod quidem verum esse, experientia confirmat, & consensus Doctorum; non tamen simpliciter, & absque ulla exceptione; quandoquidem ejus causa consistit in sanguinis dyscrasia melancholico-serosa, simulque vappescente, minusque spirituosa; quæ si altiores jam egerit radices, aut non rite consideretur in curatione, facile transit in scorbuticam dispositionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectissime scripsit Dieter. Iatr. p. 1192. Aspera & duri ingenii est morbus *Quartana*, non hic & illuc fluctuans, sed humoribus lentis agitatis, firmo progressu in corpus venit, totum illud concutiens & exagitans. Hinc & *Saturni filia* vocatur. Plura de hac febre vide apud eund. d. l. n. 826. *Vvillis de Febr. c. 6. Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 27. Piens de Febr. Tract. spec. c. 12. C. Rejes. C. El. q. 71.*

Quartarius, τεταρτον κοτύλης, quarta vel potius dimidia pars heminæ, est mensuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis sex cum drachmis sex. Galen. de pond. & mensur. vel potius Diosc. in addit.

Quartatio, est separatio auri & argenti invicem commistorum, quæ ideo dicta *Quartatio*, quod mixturæ ex auro & argento tantum sit addendum argenti, ut hujus tres partes sint ad illius unam, fiantque omne quatuor. Dorn. Rul. & Iohnf. Meminit & Lib. Tom. II. Oper. p. 96. 98. De hac legatur & Jac. le Mort. *Chym. sect. 2. sive Metallurg. Contr. p. 268.* ubi hanc puriorum metallorum separa-

Tom. II.

tionem præfert cupellationi, quippe meliorem.

Quartura, idem, quod *Quartatio*, summum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commisceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua stygia, vel forti, resolvantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente, pulveris instar spadicei, nigricantisque coloris. Rul. & Iohnf.

Quartus, τέταρτος, dicitur de die morbi, præsertim febrilis, estque index septimi, bonam crisin, vel malam, h. e. acrisiam ostendens ex Hipp. 2. aph. 24 & 4. aph. 71. Dieter. n. 827. *Quartam* digestionem in sinistro stomacho cordis finxit Helm. *Blas hum. n. 21. τέταρτον* quoque significare pondus unciarum quatuor cum dimidia & ἡμιοσῶν, etiam vocari e Dioscoride docuit Schenk. *Syn. comp. & præsc. med. 67.*

Quassatio, σάσις, idem, quod *Concussio*, καπίσισις. In specie vocatur *Quassatio*, σάσις, quarta species luxationis vertebrarum, quando vertebræ in suo loco manent, sed juncturæ, vel compages sunt dimotæ, Gal. c. 3. de artic. t. 2. Vide *Quatio*. *Quassatio* dicitur etiam solutio facta in tendinibus aut ligamentis, Arab. *Rabathe*. Andr. vero Bellunenfi *Adhereth*. Avic. *Cancic. part. 1. tract. 2.*

Quaternarius, *Quaternio*, τετράς, vocatur periodus quatuor dierum, observanda Medicis in morbis acutis; quia vel solutio, vel significatio aliqua futuræ solutionis in illo termino fieri solet. Gal. l. 3. de dieb. decr. c. 1. *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura univversa, tum in mistorum constitutione: *iv. Tumul. Pest. §. labe nostra immune & innocuum cælum.* Est & numerus mysticus Spagyricorum, *Th. Chym. Vol. I. pag. 547. & Vol. II. pag. 210. 211.*

Quatio, σείω, idem, quod *concutio*, h. e. violenter agito, impello: Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concussione, v. g. quando suppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quamam parte pus delitecat. Hipp. l. 2. de Morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. *Coac. t. 432. 499.* Vel improprie & virtualiter, de rebus non naturalibus, quæ sanguinem agitando corporis partes *concutiunt*, v. g. caput, *Coac. t. 167. l. 1. Provrh. f. 3. t. 51.* Jung. *Foef. p. 561.* Ita tussis dicitur *quaterere* pulmonem, quamvis hoc ad propriam significationem potius referat Dieter. *Iatr. p. 281.*

Quatrio, idem, quod *Talus*, Gr. ἀσπράγμω, ita dicitur a quatuor lateribus. Bartholin.

O o

lin. libell. 4. de offib. cap. 21.

Quatuor, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen est notissimum. *Quatuor* mundi prima, non esse eadem cum Elementis Aristotelis, videlicet terram, aquam, spiritum, lucem, vult Libav. T. II. p. 113. Verum non satis demonstrasse videtur hoc assertum. *Quatuor* naturæ essentialium mistorum eidem quoque sunt: Terra virgo, Liquor aqueus, Oleum aereum, vel spiritus, Ignis cœlestis, vel astralis d. l. p. 193.

Quebricum aliis dicitur esse *Arsenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Qibrith*, *Sulphur*. Rul. & Iohnf.

Quellem dicitur terra originalis, sabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. *rr. Terra*. num. 4. 5. terra elemental, futura basis hominis. Idem *Ibid*.

Quelles, id est, *Elixir*. Th. Chym. Vol. V. P. 455.

Quercinus, *Quernus*, δρυϊνος, δρυϊδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel e *quercu* nascitur. Ita *Viscus quernus* vocatur, qui in officinis potissimum in usu est, & a Paracelso laudatur. Vide *Viscus*.

Querquedula, κέρκαρα, nomen *Anatis sylvestris*, cujus varias species descripsit, cum usu in cibis, Aldrov. l. 19. *Ornithol. cap. 30. seqq.*

Querquera, κέρκαρα, nomen est febris, quæ Gr. θερμῶδης, horridica, vocatur, ab horrore, & tremore, cum sonitu. Mendose zerzera dicitur, animadvertente Keuchen. *ad Samon. p. 269. adde C. Rejes C. Et. q. 68. n. 10. 11. Vide Phricodes.*

Quianos, i. e. *Vena terre. Cupeosum*. Rul. Iohnf.

Quid pro quo, id est, absque iudicio, vel consensu, vel præscitu peritioris, vel præscribere, vel præparare, vel offerre, vel applicare remedium. Merdam pro Musco. Hoc iure merito improbat & desertatur Paracelsus aliquoties in scriptis suis, & vocat *Librum Peanorum*, i. e. rudium asinorum: quandoquidem, si Medicus hoc fecerit, imperitus est, & rudis; Si Pharmacopœus, aut Chirurgus, malitiosus: Omnes vero hi læsam conscientiam habent. Paracels. *def. 7. & in fragm. Med.* Utinam vero Pharmacopœi ab hac culpa essent hodieque immunes, profecto ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur,

& iacturam dignitatis suæ citra culpam propriam faceret!

Quies, ησυχία. Vide *Hesychia*.

Quintana, πεμπταῖος, vide *Pemptæos*.

Quinta, πέμπτος, vel πέμπτη, usitatissimus terminus Chymicis, dum *Quinte essentie* mentionem frequentissime faciunt. Vide *Essentia*. Quibus ibidem traditis addi possunt & hæc: *Quinta Essentia* est natura, virtus, color, vita, spiritus, ipsa medicina & proprietas rerum, a corpore suo per artem extracta; aliis forma specifica, quæ si a specie removeatur, ad suum genus accedit, altiusque progreditur, donec in centro quiescat. *Quinta essentia* vegetabilibus eorumque partibus extrahitur. Fitque hæc potissimum ex succo extracto. Primatum obtinet hic *Quinta Essentia Vini*, quam & *Mercurium vegetabilem* nominant: alii *Aquam primi Entis*, cœlum, & *Clavem Philosophorum*. *Quinta essentia mineralium* est, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione mistionis naturalis & vegetabilis: itaque & praxis parum differt a vegetabilium apparatu. *Quinta essentia mineralium* est, quæ mineralibus conficitur. Excellunt hic *quinte essentie* metallorum & gemmarum. Hæc Dorn. Ruland. & Iohnsonus. Exempla variarum *Quintarum Essentiarum* præsertim Mineralium, quæ apud Libav. & in *Theatr. Chym.* Enimvero sunt alii, qui prorsus illas impugnant & inficiantur: inter quos est Rolfink. *Chym. l. 6. c. 2.* At, nescio, an in omnibus satisfecerit. Hoc quidem concedi potest, quod non videatur verosimile, essentiam formalem & specificam alicujus rei a rebus ipsis posse artificiose sub forma alicujus medicamenti separari, & extrahi: verum quod illa ipsa substantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab aliis *Quinte Essentie* nomine venit, sit elementaris naturæ, nondum adeo planum est, & expeditæ veritatis; quamvis hujus questionis decisio non sit hujus loci. Sed & Helmontius improbat Epitheton *Quinta*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria saltem concedens, ut igitur inventum illud Chymicorum rectius *Quarta essentia* dici deberet, *rr. Tria prima Chym. princ. &c. n. 44. Quintum esse idem est, quod Quinta essentia*, sive cujuslibet elementi esse per se solum, sive animal ex eo solo productum; uti loquitur Rul. & Iohnf. &c.

Quisquila, idem, quod *Quaquila*, de quo p. a.

Quis.

Quisquillum, Croci granum, seu Kermes. Unde vestis quisquiliata. Blaf. Bernard.

Quomodo, *ἕως*, *ἄπὸς*, *πᾶς*, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, significat, Gal. c. 1. de iis q. in med. f. c. 6.

Quotidiana, *ἀφαιρετική*, *καθημερινή*, est species febris, quæ singulis diebus paroxysmos suos reperit, vel cum intermissione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel sine intermissione, ut *Quotidiana continua*, Galen. 2. de diff. febr. cap. 7. Causa vera hujus febris non est pituita excrementitia, sed consistit in sanguine, portionibus crudioribus fermentativis ad turgescentiam usque scatente, & celeriter quidem effervescente, sed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorum & ligno viridi similem. Jung. Vvillis, de febr. cap. 5. Pienf. tit. eod. tr. spec. cap. 10.

R. Gr. P. p.

R Litera difficilis prononciationis, Dieter. Iatr. p. 1216.

Rabeboia, sunt radices *Flammula majoris*, Rul. & Iohnf. in Lex. apud Dorneum legitur *Rabeboja*, fortassis mendose.

Rabiel, *Robel*, id est, *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohnf.

Rabies, *ῥάβια*. Vide *Lysia*.

Rabira, vel *Radira*, id est, *Stannum*. Rul. & Iohnf.

Rachammelca, terminus novus a D. Dolæo effectus & desumptus ex Hebr. *Rechem*, quod uterus significat, & *Melech*, quod Regem. Exprimere autem voluit principium generationis activum, sive spiritum plasticum uterinum, *Encyclopæd. lib. 5. c. 1. §. 1. & 3. p. 760.*

Rachi, vel *Racho*, id est, *Mercurius*. Iid. *Rachitis*. Vide *Rbachitis*.

Rachi, id est *Sal Armoniacus*. Raan, vel *Ranu*. Iidem.

Radens, *ῥαδὲς*, *ῥαδός*, epitheton *Atræ bilis*, p. n. sese habentis, & in corrosivam aciditatem degenerantis, Galen. lib. 2. de nat. fac. cap. 9.

Radicalis, idem, quod *Innatus*, vel *infitus*, *ῥαδικός*, dictum olim de *Humore* quodam infuso cum ipso semine, Gal. ad *Thrasib. c. 19.* Paracels. l. 2. de morbis metallifodin. c. 5. Hoc ex recentioribus acerrime tanquam pro aris & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joseph. Iœpferius *Manuduct. ad vit. long. c. 4. p. 18. seqq.* *Radicales dies* quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blanchard. in Lex.

Radicatio, *ρίζων*, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare, Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. dect. c. 3.

Radicifera priscis temporibus dictus fuit Minister Medicorum colligendis medicamentis simplicibus destinatus.

Radiæi dicuntur *Musculi*, quidam interni, quidam externi, carpum secantes & extendentes, Barthol. l. 3. Anat. c. 11. p. 575.

Radius est vocabulum multæ significationis. Proprie notat luminis solaris & lunaris expansionem ad distans, Gr. *ῥάδιον*, *ῥάδιος*, de qua significatione legantur Physici. Tralaticus vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græce *νεφίς* appellatur: Vide *Cercis*. In Mechanicis & metallifodin. *Radii* vocantur in rota ligna illa, e modiollo, ad obsides, orbile constituentes, excurrentia, veluti e centro ad circumferentiam: quorum plerumque duodecim numerantur. Veteriam *Radius* est trutum ligneum. Ruland. In Spagyricis *Radii* quoque per similitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præsertim *Soli & Lunæ*, h. e. *Auro & Argento*: Suntque nihil aliud, quam halitus illi, qui in vitro Hermetico ex corporibus exurgunt, & secum ferunt tincturam seu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur, Libav. Tom. II. Oper. p. 441. item p. 341. 342. in qua significatione etiam jam olim sumit Paracelsus, quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit & imprimit, l. 3. de morbis fodinar. c. 4.

Radix, *ρίζα*, etiam valde æquivoce est. Propria significatio e Physicis & Botanicis nota, quarum usus frequens est & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide Jul. Alex. l. 9. *Sal. c. 2. seqq.* Bruyer. de re cibari. l. 9. c. 1. *seqq.* C. Hofm. *Inst. Med. l. 5. c. 11.* Schrod. l. 2. c. 15. Speciatim *ρίζα* Galeno in exeg. Hipp. est planta exilis, sine caule, spina, & fructu trium foliorum supra terram prominens, duorum digitorum magnitudine anchusæ similis est: *Radix* autem *alba* idem est quod dracontium, eodem auctore. *Radicum* Chymicam analysin e fundamentis Cartesianæ philosophiæ tradidit Iunken. *Chym. Exp. P. 1. f. 1. c. 2. p. 187. seqq.* *Radicula* vero sumitur pro *Raphano*, apud Galel. l. 5. S. Fac. §. *Raphanis*, Gr. *ῥαφανίς*. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impositione hominum, pro principiis habita. Ita *radix vasorum* habetur cor respectu arteriæ aortæ & venæ cavæ: quemadmodum, respectu venæ portæ, Galen. l. 5. *meth. med. c. 3. in fin.* Ita *Ra-*

dices dentium vocantur ille portiones, quæ infixæ sunt alveolis; suntque vel simplices, ut primorum, sed alius infiguntur & firmius; vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Barthol. *libell. 4. c. 13.* Quid vero Plantus per *Radices Cordis* intellexerit, in descriptione Leonis Cappadocis, vide Expositionem Lind. Ex. IX. §. 50. Apud Chymicos *Radix Metalorum* vocatur *Antimonium*. Johnson. l. 2. *Lex. De radicibus mineralium in genere* vide Th. Chym. Vol. I. p. 571. In specie de *radice Elixiris citrini*, in negotio Panaceæ, vel lapidis Philosophici, Vol. IV. pag. 871. Clarius vero *radices Arboris Solaris*, i. e. lapidis Philosoph. recensentur, Sal, Sulphur & Mercurius, Vol. VI. p. 181. *Radix aurea Zehneri* dicitur *Precipitatus ruber compositus*. Rolf. Chym. lib. 5. c. 6. cap. 4.

Radula, idem, quod *Scalprum*. Pargus Chir. l. 9. c. 4.

Rata, Βατίς, Βάτος. Vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo insecta nociva fiunt. Rul.

Ramag, id est, *Cinis*. Rul. & Iohnf.

Ramed, id est, *Rhabarbarum*. Iohnf. l. 2. L. Cb.

Ramentum, ξύμυξ, δ'ήμυξ, idem, quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod radendo deterritur & destringitur, sive lima, sive simili alio instrumento. In specie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particule membranaceæ interioris intestinorum, vel etiam vesicæ, superficiei, derasæ ab acriori & corrosiva materia excrementitia, v. g. in dysenteria, 7. apb. 64. 3. de R. V. I. A. 2. 32. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 4. com. 4. apb. 26. Et alibi. Vide Foef. Oec. pag. 441. *Ramenta stomachi* leguntur apud Scrib. n. 191. adde *Lex. Rhodii*. In metallicis portio venæ, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protrusa, *ramentum* nuncupatur. Estque vel *scobs*, vel *stritura*; Vide Libav. S. A. Cb. l. 4. r. 3. *Ramentum Elephantis* pro rasura eboris, & *Ramentum navis*, i. e. unguen rasum de navibus, Græc. ζώπιον, leguntur apud Keuchen. pag. 162. Et 206.

Ramex, ῥάλη, idem, quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*. Rul.

Ramosus hodieque a nonnullis refertur inter principia compositionum, describiturque quod constet particulis globosis crassis terrestribus, spiritui subtilissimo innatantibus, sibi que invicem cohærentibus, flexilibus & fluidis. Jacob. le Mort. Pharm. Medico-Physf. c. 3. seqq. vide *Fluidus*.

Ramus, ῥάδος. Vide *Clados*.

Rana, βάρταχος, est æquivocum vocabulum. Propria, & recepta significatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum notissimum; cujus descriptionem, differentias, ut & usum in cibis & Medicina, quære apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. ovipar. c. 1. seqq. Schrod. l. 5. cl. 3. n. 87. Libav. T. II. Op. pag. 155. De harum generatione & successiva conformatione legi quoque poterit Observatio Oligeri Jacobæi in Act. Hafn. Vol. II. Obs. 39. pag. 109. seqq. *Ranas* per vomitum ab ancilla Altenburgensi rejectas communicavit Th. Reinell. d. l. Obs. 40. pag. 110. Est etiam nomen piscis cartilaginei, & dicitur *Rana marina*, sive *piscatrix*, cujus descriptionem & usum tradidit Aldr. l. 3. de piscib. c. 64. *Rane* ῥάληται vocantur *rane virides*, inter calamos aquaticos, & grama in montes, & ῥέποι et nubibus, vel celo lapsæ, Keuchen. ad Sammon. p. 232. *Rana* quoque vel *Ranula* dicitur, in Pathologicis, apostema quoddam sub lingua, estque tumor, vel potius abscessus, cum folliculo, materiam meliceridi, aut muco similem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *Raninas* dictas, occurrens, aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento sermonis, proveniens a materie crudæ & excrementitiæ, cum sanguine, vel etiam saliva, affluentis collectione, sibi fixam sedem cum concretionem parante. De qua videantur Practici, præsertim Forest. l. 14. obs. 29. Senn. M. Pr. l. 1. P. 3. f. 5. c. 4. Paræus l. 7. c. 5. Aquapenden. tr. de oper. Chirurg. l. tit.

Ranciditas, σαρπότης, dicitur species corruptionis putridæ, quæ competit rebus sulphureis & oleosis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetustate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancide*. Forest. lib. 30. Obs. 10. Schol. Villis de ferment. c. 8.

Rancula vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum, estque cum pulsatione & tumore. Derivatio vero illius est plane ridicula, dum scripsit dici *Ranculam*, quasi replens locum. Ros. Angl. p. m. 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi speciem repræsentans, cursus celerissimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suetia, Lapponia frequens, & ad labores usitatum: cujus historiam vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 31. Meminit & Helmont. dicens, quod *Rangifer* extra suum clima non vivat. tr. Nat. contr. nescia, n. 1. Horum animalium recens mactatorum sanguinem calidum manu exce-

exceptum haurire incolas contra scorbutum ex communicatione D. Joh. Dieteri notavit simulque rationem aliquam adjunxit Sennert. de Scorbut. c. 7. Anatome vero Rangiferi a Nic. Stenone exhibita legitur descripta in Act. Hafn. Vol. I. Obs. 135. p. 274. seqq.

Ranula, βρατρίχιον. Vide Rana.

Rapax, ἄπικαξ. Vide Harpax.

Raphanus, idem cum caule, ex Scholiaste Aristoph. & Jul. Poll. l. 6. c. 8. Jacob. Constantinus c. 14. Collectaneorum.

Rapiens vitam est epitheton plantæ alicujus venenatæ, sive *Lauroleæ*, sive *Chamaeleæ* aut *Thymelææ* fuerit, quod Botanicis extricandum permittimus. Legitur apud Tabernamont. l. III. c. 93. quamvis descriptio Auctoris, vel etiam Bauhinii in *Pindre* cum illo frutice, qui hodieque vernacule *telle balz* nuncupatur, non quadrare videatur. Vocatur & d. l. *Faciens viduas*.

Raptus, ὄρασματικός, i. e. occulta quædam, & supernaturalis cognitio alicujus repentina, a spiritu quodam vel demone infusa. Vide *Enthusiasmus*. De raptu Prophetarum legitur in *Tb. Ch. Vol. VI. pag. 67*. De raptu latius accepit Paracels. l. 2. *Philos. ad Atheniens. text. 15*. Raptus etiam sumitur pro *spasmo* apud Cæl. Aurel. l. III. *Acut. c. 7. p. m. 185*.

Raresfaciens, ἀραιωτικός, epitheton medicamentorum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *aperientibus* & *diaphoreticis*, utpote, quod cutis spiracula referant, Gal. l. 1. S. *Fac. c. 14*. His opponuntur *condensantia*, πυκνωτικά, de quibus suo loco.

Raritas, Rarus, σπανίτης, σπάνιος, ἀραιός, ἀραιός, proprietas vel attributum corporum, quorum partes multis spatiis inanibus interceptæ sunt: sive quæ, spongiarum instar foraminibus pervia, Gal. l. 1. S. *Fac. c. 13*. & l. 2. de *san. tu. c. 5*. His opponuntur *densa* corpora: πυκνά. Alias & raritas est circumstantia ad tempus pertinens, quando tardius aliquid iteratur aut redit. Ita *Rayus pulsus* dicitur, Gal. l. de *puls. introduct. cap. 4*. Huic opponitur *Creber*.

Rasa, idem quod *Resina*. Jul. Alex. *Annot. in Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12*.

Rasa, vel *Rastis*, hoc est *Stannum*. Iid.

Rasabeti, *Rasatagi*, *Rusangi*, id est, *Æsum*. Rul. & Iohnf.

Rascatio, idem, quod *Screatus* vel *Excretio*, quando v. g. sanguis cum *rascatione* ejicitur, h. e. ex gurgite & adjacentibus membris uvulæ. Isaac. l. 3. *Viatici c. 8. & 9*.

Rasceta, idem, quod *Byachiale*, vel *Car-*

pus: Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, sive nodo claviculæ pedis. *Forest. l. 6. Chir. obs. 49. Schol.* Dicitur & *Rasetra*. *Bartholin. libell. 4. c. 20*.

Rasorium, *Raspatorium*, ξυρίον, idem, quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*, *Scalprum*.

Raseta, idem, quod *Rascetta*. *Paracels. de Urin.*

Rastol, id est, *as*. *Rasoes* idem, Rul. & Iohnf.

Rastul, id est, *Sal*. Iidem.

Rasura, ξόρυξ, ξυρίδος, sumitur vel active, vel passive. Active idem quod *Rasio*, ξυρίσις, ξόρις. Usurpatur vero & in Pathologicis, de humoribus acrioribus, *radentibus* vel intestinalia, vel alias membranaceas partes, ventriculum, vesicam &c. qui humores ideo vocantur ξυρίμοι, *rasorii*: Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam simplicia per *rasionem*, vel limaturam, ut *Rasura Cornu Cervi*, *Eboris*, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis instrumentis, fit ossium *rasio* vel *abrasio*, aut quando capillorum fit *rasio* cultro. Passive idem est, quod *Ramentum*, *Strigmentum*, ξόρυξ. Vide *Ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμός. Vide *Logos*. Accipitur vel substantialiter pro *Anima rationali*, *Mente*, *Animo humano*. Vel effective pro *Ratiscinatione*. Vide *Logismus*. Vel pro *indicatione* ex methodo Medicinali desumpto argumento, 2. *aph. 27. 42. & 3. aphor. 1*. Vide *Dieter. n. 507. Lind. Ex. VII. §. 31*.

Rationalis, λογικός. Vide *Logicos*.

Raucedo, *Raucitas*, βράγγχος. Vide *Branchos*. Adde illis *Boneti Sepulchret. l. 1. sect. 22. obs. 18*.

Raved, i. e. *Rhabarbarum*, Schrod. Vide p. inferius.

Raxach, i. e. *Gummi Ammoniacum*. Iohnf. *Lex. Chym. l. 2. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 369*.

Realgar, proprie & metaphoricè accipitur. Proprie etiam non uno modo describitur: Rul. Dorn. & Iohnf. scripserunt, quod sit fumus mineralium, quicquid arsenicale est, aut operimenti naturam habet. Apud *Forest. l. 30. obs. 8. in Schol.* hæc leguntur: *Realgar* fit ex sulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate nostro, inquit *Pandectarius*, dicitur *Saricaria*) interficitque forices, & omnia animalia. Pulvis est mordicans fistulas ac vermes equorum, & corrodendo absumens omnem malam superfluumque carnem. *Libavius* hoc notavit: *Realgar* modo speciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color miscetur sandarchæ fissili, glebarum specie, & gracili venarum discursu: vel etiam pulverem

rem rubeum in scaptenfulis argentariis collectum, designari putant; modo crementum rubeum fœtidum & venenatum, quod circa fornacum metallicarum oras & spiracula concrevit; non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arsenicum, sulphure mistum, judicavit, denotans fortasse halitus illos officinarum concretos, quos vernacule fumum officinarum, *buttenrauch* indigitant. Alii, *Realgar* fixum est arsenicum halinitro adjecto crematum. Omnino autem est, cum arsenicalibus, ejusdem naturæ, aut vicinæ. Libav. *S. A. Ch. l. 3. cap. 16.* Metaphorica acceptio est merum commentum Paracelsicum, qui distinxit *Realgar* in *Macrocosmicum* & *Microcosmicum*: Illud quadruplex iterum finxit, juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aque*, spuma natans super aquas; *Realgar terre*, Arsenicum; *Realgar aeris*, Terrenabin; & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Iohnf. & Paracels. *Paragran. l. 3. c. 2. §. 1. & alibi.* Imo attribuit quoque *Realgar Astris*, & singulis Planetis, quo aquas inficiunt, in *Fragm. Medic.*

Rebis, id est, excrementum alvi. Parac. de *hydrope*, & *l. 3. de morb. fodin. c. 4.* *Rebis* etiam, id est, lapis *Rebis*, capilli. Dorn. Rul. & Iohnf. In chrysopeia *Rebis* dicitur materia, ex qua semen aurificum generatur; estque aurum & suum argentum vivum. Dicitur vero barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una specie, & numero. *Tb. Ch. Vol. II. p. 43. adde pag. 252. & 395. Vol. III. p. 751. Vol. IV. p. 400.* Meminit & Libav. *Tom. II. Oper. p. 40. & 426.* Quibusdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philosophicus duplicatus, sulphure Solari & Mercurio universali constans. Dicitur & *Azoth.*

Rebisola, dicitur arcanum urine ad icteritiam, quæ si coquatur, ac despumetur optime, post triduum quiescens, lapillos *rebisoleos* edit. Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lex. Paracels.* etiam commendat ad morbos metallifodinarum, *l. 3. b. tit. c. 11.*

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *stercus adustum*, mumia. Rul. Dorn. & Iohnf.

Rebus, est ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός, Vide *Nearos*.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare formula remedi, vel medicamenti, quæ præscribitur a Medico; vel quales descriptiones occurrunt jam in Dispensatoriis. Longas *Receptas* scribere magna ex parte, non videtur tam pertiaere ad salutem ægri, quam fortassis ad

vanam gloriolam & aucupationem excitandam; e Scherbii *Tbes. Med. Disp. X. §. 2.*

Receptaculum, δοχείον, εδοχείον, αποδοχείον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur & colligitur. In specie apud Anatomicos occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum; cujus historiam vide apud Barthol. *l. 1. Anat. c. 12.* In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum & globosum, destillantes humores recipiens. Variare vero debet, pro rei destillandæ ratione. Nam si res vaporosæ, flatulentæ, ac spirituales dissolvuntur, amplum esse debet; alioquin, a spirituum vi magna, magno bombo, ac crepitu, nec sine adstantis periculo rumpitur, atque in frustra dissilit. Si vero res calidæ tenuesque fuerint, collo longo formatum esse debet. Sin autem res medicæ fuerint, medium *receptaculum* requiritur. Ruiland. & Iohnf. Terra dicitur *Receptaculum* Influentiæ Cœlestis, *Vol. VI. Tb. Ch. p. 403.*

Receptarii Medici Langio dicuntur, qui a Pharmacopœis & Chymicis, absque ulla ratione, integros *receptorum* fasciculos colligunt & recipiunt; quibus plaustra onerare possent &c. Lang. *l. 2. ep. 23.*

Recessus, ἀπίσσις, vide *Apostasis*.

Recha, id est, marmor. Rul. & Iohnf.

Recidiva, ἐπιστροφή, επροσφή, vide *Hypotrope*.

Recipe, usitatissima hodieque vox notata per abbreviaturam *Rec.* præmittitur formulis remedium. quam prolixius ventilavit Schenk. *Synt. comp. & præser. med. p. 83. 84.* Respondet autem antiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expressum premisisset veteres suis formulis testatur idem *d. l.*

Recipiens, idem, quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & instrumentum, vel vas, in Destillatoria arte, quod excipit e destillatione materiam prolectam, *Recipiens*, estque usitatissimum.

Reciprocatio, ἀντιπόδοσις, vide *Antapodosis*.

Reciprocus, παλινδρομῶν, idem, quod *Recurrentis*, epitheton Pulsus myuri vel deficientis. Vide *Myuros*.

Reclinatio, ὑπεκλίσις, est motus musculorum voluntarius, Gal. *l. 1. de mot. muscul. c. 7.* Vide *Cataclisis*.

Reclusio, ἀνεύρωσις, morbus dicitur partium instrumentalium, sive organicum, Gal. *l. de diff. sympt. c. 6.* Estque morbus in meatibus apertis, vel ampliatis. Vide *Anastomosis*.

Recoctus dicitur Caseus, qui fit ex sero, vel lacte acetoso, Arab. *Raib* dicto. Vocatur talis caseus vernacule *Duarf*, Arab. *Arachat*. Avic. *l. 2. tract. 2. c. 127.*

Recolatio, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib. n. 268. Vide *Colatio*.

Recolligo, ἀναρπάζω, idem, quod *vires recuperare*. Hipp. 2. aph. 43. Dieter. n. 63.

Recoquo, ἀποψέω, pro *Decoquo*, *Coquo*. Keuchen. ad *Sammon*. p. 88.

Recordatio, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, est præteritarum rerum memoria, & ad actus animæ sensitivæ pertinet, consistentes in impressione & specierum sensibilium in spiritu animalium idea. Vide *Willis d. A. Br. P. I. c. 6.*

* *Recorporatio* vox ab Cœlio Aurel. usurpata, quam definit Galen. de *Simpl. med. Fac. l. 5. c. 26.* inquiens, *Recorporatio fit per ea que commutant alienam a natura meatuum constitutionem*, videlicet quæ meatus & poros vel nimis angustos dilatant, vel nimis amplos adstringunt. Primi generis sunt apud *Methodicos* aer calidus & lucidus, stragula mollia, collationes oris aqua calida, vel oleo dulci, jejunium, vigilia, unctiones, cataplasmata, fomenta emollientia, cucurbituli, scarific. venæ sect. & similia. Secundi generis sunt aer frigidus, & obscurus, stragula dura, collationes oris aqua frigida cum aceto, acetum, vel posca, forus frigidi & siccissimi, alimenta sicca, somnus, quies & alia, de qua re *V. Prosp. Alpin. de Medicin. Meth. Joann. Conrad. Amman. in not. ejusdem Cœlii Aurelii.*

Recorporativus, μεταποιητικός, dicitur species curationis, cujus meminit etiam *Cœl. Aurel. l. 11. Tard. pass. c. 2. p. 330.* Vocatur alias μεταποιοσις, vide supra *Metaporoçia*.

Recreatio, ἀνάληψις, idem, quod *Resectio*; & *Recreans*, idem, quod *resiciens*. *Augen. Tom. III. Ep. Medic. p. m. 366.*

Recrementum, περιστάμα, idem, quod *Excrementum*. Vide supra, in *EX. Recrementa mineralia* vel *metallica* vide apud *Ruland. & Johnf. Dicuntur & Scorie*, de quo vocab. infra suo loco.

Recrudescencia, recrudescens, παλιγγόνησις, παλιγγόνησις, vide *Palincotos*.

Rectificatio, nihil aliud est, quam distillationum iteratio, vitreis (plerumque) organis facta, *Tb. Chym. Vol. I. p. 211.* Vel *rectificatio* distillationibus fere omnibus communis est, tum aquarum, tum spirituum vegetabilium, mineralium, animalium, tum oleorum. Est terminus artis, notatque purificationem aut exaltationem alicujus substantiæ &c. *Rolfsk. Chym. l. 2. c. 2.* Fere idem est cum *Cobobatione*.

Rectrix, ἡγεμονική, epitheton animæ rationalis. Vide *Hegemonicos*.

Rectus, ἑρθός, vide *Orthos*. *Rectum* quoque intestinum vocatur tertium crassorum, & ultimum, quod ad anum usque porrectum est, *Gal. l. 6. Anat. adm. c. 9.* ad cuius extremitatem musculus sphincter est. Vocatur & *Princeps intestinum*, Gr. ἀρχός. De quo vide in *Anatomicis*, *Barthol. l. 1. An. cap. 11.* Vide & *Longaon*. *Recti* musculi abdominis dicuntur, qui rectis fibris a sternone & costis spiriis protenduntur usque ad regionem pubis & lineis albis transversis signati observantur, *l. 1. An. c. 5. p. 54.*

Recurvisio, recurrens, παλιδρομία, παλιδρομῶν. Vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes* vel *recurvi* qui sunt, vide apud *Bartholin. libell. 3. An. c. 2.* Alias *recurfus* etiam accipitur pro repetitione paroxysmorum, in qua significatione usus *Laur. Bellinus de febr. propof. 26. Oper. suor. p. m. 398.*

Recurvus, recurvatio, λόρδωσις, idem, quod *Curvus*, *Curvamen*: de quo supra in *CU*.

Recutiti, idem, quod *Apelle*, quibus præputii portio resecta, & circumcisa est, *Barthol. l. 1. An. c. 24.* quamvis *rectius* generalior significatio tribuatur a *Paræo*, *recutitos* dicente, quibus præputium brevius est, ut collis glandem operire non possit, sive hoc vel naturæ vitio a prima conformatione, sive casu & resectione contigerit, *Chir. l. 16. c. 31.* Quamvis *P. Amman. per Recutitos* & *Recutitionem* aliud quid intelligi satis plausibiliter demonstrat, dicens, denotare artificium illud *Chirurgicum*, quo defectus præputii vel resecti vel natura denudatam habentium glandem rescindendi vel retrahendi præputium, de quo *Corp. Cels. l. 7. c. 25.* Instrumentum vocatur σπαθῆνερ, plura de hoc artificio legantur in *D. Ammanni Iyenicop. 247. seqq.* & *Joh. Rhodius dissert. de Aciã c. VI. p. 94.* scibit, *Recutitos* dici notum est, quibus in glande cutis deest, quandoquidem ipsa nunquam integra vel sponte vel arte renascitur.

Redargutio, ἔλεγχος. Vide *Elenchos*.

Redivivus est epitheton Chemicis familiare, quando in processibus minerale vel metallum, quod sub alia forma delituit invisibiliter, revera tamen adfuit, sub naturali sua forma producitur. Ita *Mercurius redivivus*, qui in *Cinnabari* invisibilis latuit, admiscendo tres partes calcis trituratæ & per retortam cogendo producitur, de quo modo & alio legatur *Blancardus Chemie c. XI. §. 40.*

Reduc, *redux*, est pulvis, quo calcinata metallum & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. *Dorn. Ruland. & Johnf. in Lexic.*

Reductio, ἀνάστρεψις, ἀναγωγή, ἔγερσις, quasi *resuscitatio*. Vox est æquivoca, etiam in Chymicis. 1. Ita dicitur corporis alicujus, in formam calcis, pulveris, aut liquoris redacti, pristinae formæ restitutum. Locum habet præcipue in metallis, quæ menstruorum additione formam quasi amiserunt. *Reductio* talis est, cum salia mineralia, v. g. Sal Vitrioli, alumen, in humido calido soluta, *reducuntur* in frigido humido in pristinam solidam consistentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *resolutioni* corporum in prima entia & principia, ut vocant: Cineres vegetabilium voluntur reduci in arborem, fruticem &c. Sed est nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rolfink. *Chym. l. 2. c. 4.* Junge *Theat. Chym. Vol. I. p. 696. 697. 699. Vol. IV. p. 848. Vol. V. p. 542. & 716. Vol. VI. p. 215. 229.* *Reductionem calcium* in metalla opus habere circumspice magistro, docet Libav. *S. A. Ch. l. 5. p. 9. fin.* *Reductionem Tartari* urget Paracels. *Paramir. lib. 3. tract. 2. & 3.* *Reductio cibi* in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, *tract. 2. de pestilentia in princ.* In genere quoque *reductio* Paracelsi dicitur omnis mutatio in alium statum: v. gr. mutatio morbi in sanitatem eidem vocatur *reductio*, *l. de renovatione & restauratione, in princ.*

Redundantia, πληθώρα, περισσότης, περισσότης. Vide *Perissosis*.

Reduplicatio, ἀναδιπλωσις, ἐπαναδιπλωσις. Vide *Anadiplosis*.

Reduvia, idem quod *Pavonychia*, πικροχυμία. Vide supra in PA. Dicitur & quibusdam *redibia*, *redubia*. Keuchen. *ad Samonic. p. 241.*

Refectio, ἀνάληψις, ἀναθρεψις. Vide *Analepsis*, *Anathrepsis*.

Refinatio, idem significat in genere quod *Depuratio*. In specie hoc nomine venit ars, qua saccharum e cannis extractum, ut candorem & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur, de qua legitur Angel. Sala in *Saccharologia cap. 3.* Casp. Barlaeus *de rebus gestis Classis Nassovicae in Brasilia*, alique, & ex his Erasmi. Francisc. *Hort. Indic. Orient. & Occident. part. I. p. m. 267. seqq.* Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur *Refinata*, v. g. Aurum, Argentum &c.

Reflexio, ἀνακλάσις, vel idem est, quod *recurvatio*, vel dicitur de visione, ubi species visibiles in circulo *reflestantur*, Paracelsi. *de An. ocul.* hæc dicitur usitatus *refractio*.

Refractaria vena. Vide *Phleps*.

Refractio, ἀκρίκλασις, est vox *Optica*, idem,

quod *reflexio* significans, C. Hofm. *ad Gal. LL. de V. P. n. 83.* Barthol. *l. 3. An. c. 8. ad fin.*

Refrictio, ἀναθρεψις, vide *Anatripsis*.

Refrigeratio, κατάψυξις, ψεψύσις, vide *Catapspyxis*.

Refrigeratorium dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in destillatione exaltati per refrigerationem condensantur in aqueam substantiam, sive rostrum saltem alembici transeat, sive ipsum ambiat alembicum, sive alio modo adhibeatur, de quibus legantur scripta Chymicorum, quamvis & vas ligneum sale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Francisc. Vigani in *Medulla Chymie tabul. 2. fig. 5. f.*

Regale, commentum est, quo repurgatur aurum. Dorn. in *Diæt. Paracelsi*. Iohns. Ejus descriptionem vide in *Th. Chym. Vol. I. p. 548. seq.* *Regale sordidum menstruum* Spagyricum dicitur aqua regia, quæ aurum solvit, cum Mercurio, & stella Antimonii. Libav. *Tom. II. Oper. p. 231.*

Regeneratio, πάλινγενεσία, vide *Palingenesia*. **Regeneratio Philosophica**, sive Spagyrica est nihil aliud, quam corruptionis separatio, in corruptionis restitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cælestium instauratio, & tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum steriliū regnantium mors & mortificatio & virtutis immortalis atque cælestis vitæ. *Th. Chym. Vol. VI. p. 374.* Plus quam satis encomiorum & titulorum, dummodo non essent bullæ inanes.

Regibus, λωρδός, idem, quod *repandus*, *recurvus*: Vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Brasavoli *Indice Galenico*.

Regimen, usitatum est vocabulum in Medicina, significans alicujus rei *ordinationem*, διατάξιν, ἐπιστάσιν. Ita victus *regimen* passim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Foresti. *lib. 32. obs. 9. Schol.* Paracelsi. *l. 4. Paramir. Regimen lapidis Philosophici legitur in Th. Chym. Vol. II. p. 296. Vol. III. pag. 654. Vol. IV. pag. 820. 830. 860. &c. Vol. V. p. 20. &c. Regimen ignis*, in operationibus Chymicis, *Vol. IV. p. 526. 816. 860.*

Regina, βασίλισ, est nomen liquidæ ocularis compositionis, quæ *reparatrix*, ἀνακλαπική, vocatur apud Galen. *lib. 4. de C. M. S. L. c. 7.* *Regina* quoque, ænigmatico nomine, vocatur *Luna Philosophorum*, sive *Lapis Philosophicus*, metalla inferiora, cuprum, stannum, ferrum, in argentum constantissimum, transformans, *Th. Chym. I. p. 531.*

Regio, χῆρα, vide *Chora*. *Regiones* quoque Anatomicis dicuntur certæ corporis & determinatæ portiones; uti videre est apud Bartholin. in *proem. fin.* v. g. *Regio umbilicalis l. 1. in princ.*

Regionalis, ἐδῆμα, dicitur de morbis certæ regionis familiaribus. Gal. in *princ. comm. in Libr. Epid.* Vide *Endemios*.

Regius, βασιλικός. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem est, quod *Icterus*. *Aqua Cbrysulca*, sive Aurum solvens, vocatur *Aqua Regia*, alias *Stygia*. Schroder. l. 3. c. 23. in *fin.*

Regnum, βασίλειον, translata hæc vox in Medicinam, notans certam classem rerum naturalium. Imprimis vero tria regna communiter traduntur; *vegetabilium rerum*, in quo vinum primum locum tenere creditur; *mineralium*, in quo aurum & animalium, in quo homo primas sibi vendicat. *Tb. Chym. Vol. VI. pag. 682.*

Regula, κανὼν, vide *Canon*.

Regularis est epitheton Variolarum apud Thom. Sydenham. in *observ. de morb. ac Sect. III. c. 2.* quando in illis contenta materia quoad colorem, consistentiam, & alia accidentia nullam extraordinariam malignitatem præ se tulerunt, sed apud omnes iis correptos eadem exhibuerunt φαινόμενα, sive Discretæ sive Confluentes fuerint. Illis opponuntur *Anomala* sive *Irregulares*, de quibus *sect. 5. c. 4.* quales ibidem nigræ Variolæ descriptæ leguntur, quæ intensam redolebant putrefactionem.

Regulus, homonymon est in Medicina. 1. significat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur, Gr. βασιλεύς, βασιλισκός; cujus descriptionem, cum usu, vide apud Aldrov. l. 17. *Ornithol. c. 1.* Deinde est terminus Chymicorum Technicus, qui, in probatione aut fusione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *regem*, vel *regulum* appellant. Rosink. *Chym. l. 5. f. 11. cap. 1.* Usitatissimus est *regulus Antimonii*; ibid. Schroder. l. 3. c. 17. Libav. *S. A. Ch. l. 3. c. 11. & l. 6. cap. 21. item Tom. II. Oper. p. 181. seq.* Hic describi potest, quod sit Mercurialis *Antimonii* substantia metallica a superfluo sulphure mediantibus Nitro & Tartaro vi ignis cum denotatione operantis alcali satis sequestrata.

Rejectio, ἀνεγωγή, sæpe usurpatur specialiter pro excretionem prænaturali, per os; sive pro vomitu. Scrib. n. 180. 181. 183. Vide Rhod. in *not. ad n. 183.* & in *Lex. Scribon.* Vide etiam supra *Anagoge*.

Reincrudatio, barbaro hoc nomine usus Joh. de Muraltio in suo *Vade mecum Anatomico Exerc.*

I. p. 13. modum explicaturus, quo sanguinis color rubicundus in album permutatur contra naturæ ordinem. Verum an adeo congrue nomen hoc fictum sit, non immerito quis dubitaverit.

Reiteratio, idem, quod *Iteratio* simpliciter, h. e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* est species exaltationis Paracelsi *Paragr. tr. 3. de Alchymia*. *Reiteratio* fit, quum terra sublimata ponitur in cælum, & in eo putrefactione divisioneque solvitur. *Tb. Ch. Vol. I. pag. 436.* *Reiteratio sublimationis Mercurii* legitur *Vol. IV. pag. 1002.* *Reiteratio examinis metalli* per plumbum, vel tribulationis: *Vol. VI. p. 78.*

Rel, *Rebus*, i. e. *lac acetosum*. Rul. Iohnl.

Relatio, terminus alias Logicus, translatus etiam in forum Medicum, denotat respectum rei indicatæ ad rem indicatam, qui respectus alias communiter vocatur *Indicatio*. Anton. Alvarez. *Epist. & Consil. Med. Part. I. p. m. 241.*

Relaxantia, χαλαστικά, vide *Chalasticos*. *Relaxatum*, ψυχλασμένον, opponitur contento, συντηρημένον. Gal. in *6 Epid. t. 30.*

Relaxatio, quid in genere significet, nimirum materiæ prius contractæ resolutionem, notum est. Verum accipitur etiam pro *Ampliatione*. Ita Pylorus *relaxatum*, ut omnes digitos junctim compositos admitteret, ceu causam Appetitus canini, notavit Ruyschius in *Centur. Anat. Chirurg. Obs. n. LXXXIV.*

Reliquia, τὰ ἐγκαταλιπκόμενα. Hippocr. 2. *aph. 12.* Vide *Encatalimpano*.

Relolleum, est virtus ex complexionem, ut in Hyperico, prima virtus est in calido & curativo: Accidentalis vero Cherionia & occulta, in eo, quod vermibus advesetur atque corruptioni. Dorn. in *diët. Parac.* Rul. Paracelsus vero ita descripsit. *Relolleum* (attractiva vis rerum) est natura ultra primam; & est duplex, scilicet permanens, ut in magnete, & carabe, & mastiche; Non permanens, ut est in igne. Et sic in morbis est duplex: *Relolleum permanens*, & non permanens: *Permanens*, ut de febris, & speciebus ejus; non permanens, ut in Rosea, Catocha. *Relollea* extra naturam, de simplicibus, ut Zinziber, Nitrum, Asphaltum, in *Scholiis ad L. de grad. compos. c. 1.* Unde & in aliis *ad h. l.* Scholiis meminit *Relolleacearum* egritudinum, & separationis *Relolline*. Helmontius paulo distinctius de *Relollæo*: *Relolleum* est qualitas efficiens, non procedens ex fermentis & feminibus rerum, est duplex: unum videlicet in corpore proprio, alterum vero in alieno.

Inter *velollæa* propria quadam sunt separabilia; ut frigus in aere & aqua. Alia vero inseparabilia; ut calor in lumine solis, candelæ, & ignis, quæ nunquam frigere possunt. *Relolleum alienum* est violentum, quod si non foveatur, perit per suos gradus, & momenta; Ideoque dicitur *transiens*, ut est calor in aqua, *tr. Nat. contr. nesc. num. 25. 26.* Calorem in Elementis esse merum *Relolleum*, scripsit in *tr. Scholar. Hum. pass. decept. num. 4.* Iohns. triplex constituit *Relolleum*, *Incorporatum*, *Innatum* & *Momentaneum*. *Incorporata* sunt omnia Mercurialia: videlicet Mercurius Sulphuris, Mercurius salium. *Innata* sunt ex tribus, Consolidativa, Mundificativa, Confortativa. *Momentanea*, ut Mors est improvisum *Relolleum*, cum tinctura velocissima, *Lex. Chym. l. 1.* Libavius *Relollaceas* qualitates refert inter cœnoses terminos spurci Parac. *Tom. IV. Oper. p. 246.*

Remedium, βοηθημα, idem, quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* ad sanitatis conservacionem, qua ad ejusdem recuperacionem. Comprehendit sub se Res non naturales, non solum Medicamenta, & Chirurgicas operationes; verum etiam victum, & quæ ad Diætam pertinent. *Linden. Ex. VII. §. 32.* Estque de materia Medica simul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione & virtute. Vide *Dogm. nostr. M. G. P. IV. c. 1. d. 4. p. 462. seq.* imo & de dextro usu. Nam rectus usus est & anima materiæ, & vita *remedii*, & forma utriusque. Quod enim hæc materia *remedium*, hoc *remedium* *auxilium* & vere existant & recte dicantur, hoc totum habent ab usu recto. *Linden. Ex. II. §. 65.* Consentit *Jul. Alex. not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 1.* *Remedia* inveniuntur per duo instrumenta, quæ sunt ratio, & experientia, estque hæc periculosa & fallax, illa vero difficilis, h. e. non facilis cognitu. *Gal. in 1. aph. 1.* *Remedia* quoque *spiritualia*, h. e. quæ animi vigorem promovent, prodesse ad corporis sanitatem, vide in *Th. Chym. Vol. V. p. 358.* Verbum *Remediare* aliquoties occurrit apud *Scribon. Larg. n. 11. 14. 18. 27. &c.* Vide *Rhod. Lex. Scribon.*

Remigatio, ἐρσιση vel ἐρσιση, pertinet inter Exercitationes corporis fortiores, *Galen. l. 2. de San. tu. & comprehendit motum mistum, l. 1. de Uf. part. c. 19.*

Reminiscencia, ἀνάμνησις, idem, quod *Recordatio*. Vide *Anamnesis. Recordatio*.

Remissio, ἀραισις, idem, quod *διάλειμμα*, *πειραισις*; Vide *Declinatio, Diáleisma*. *Remissus* etiam sæpe pro *debili* ponitur, v. g. *Remissus*

pulsus, remissus *pastillus*. *Remissa* aqua frigida. *Rhod. in Lex. Scribon.*

Remora, ἐχένησις, nomen piscis marini, saxis adhaerentis, qui, navibus adhaerens, motum earum retardare posse creditur; Cujus descriptio cum usu videatur in *Aldr. l. 3. de pisc. c. 22.* De *Echeneide* Spagyricorum vide supra in *Echeneide*. Peculiare quoque instrumentum Chirurgicum *Remora* nomine exornavit *Hildanus* a se inventum, *Cent. V. obs. 86.* e quo etiam descripsit *Sculter. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig. 3. & T. XLVII. f. 3.*

Remotio, ἀραισις, idem, quod *Ablatio*: Vide *Apheresis*. *Remotionem* sui indicant omnia, quæ sunt præter naturam, uti docemur in *Methodo medendi*.

Ren, νεφρις, vide *Nephros. Renalis*, νεφελικός, vide *Nephritis, Nephriticus*.

Renchus, nomen piscis, in Bavaria frequentioris, quem a sapore, carnisque bonitate, valde laudavit *J. Alex. l. 15. sal. c. 5. fere ad fin.* In *Aldrov.* non occurrit hoc nomen.

Renitus, renitentia, ἀντιστασις, dicitur proprie de duritie, quæ resistit ad contactum. Vide *Linden. Ex. IV. §. 55.* Hinc *renitens* duro jungitur, *Gal. ad 5. aph. 67.* *Renitentes* corporis dispositiones sunt, quæ non facile concedunt transitum miasmatis morbofo, sive contagio; & difficulter leduntur, *Galen. l. 1. de diff. febr. c. 4.*

Renovatio, (Græce dicitur ἀνανεωσις ab ἀνανεωσις) terminus est *Paracelsicus*, idem significans, quod *Restauratio*; & accipitur de reductione mineralium, a statu corruptionis ad integritatis statum. Postea transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in sanitatem pristinam, *l. de Renovatione & Restauracione*.

Renunciatio, dicitur sententia vel iudicium Medici aut Chirurgi ad Magistratum datum, vel iudicem de ægri vel vulnerati statu, v. g. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato, de foetus propulsione &c. Legatur inter tractatus *Ambr. Paræi de Renunciacionibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* posuit interdum pro *Renunciacione*. Videatur & *Bonet. Merc. Compit. l. 15. p. 596.*

Renutritio, ἀνάρθρησις, idem, quod *refectio*. Vide *Anarthrepsis. Analepsis*.

Renutus, dicitur *Plinio* motus capitis in partem posteriorem, *Fallop. de ossib. c. 19. Tom. I. oper. pag. 509.* quemadmodum in partem anteriorem *Annuitio*, vel *Annutus*.

Repanditas, λάρδασις. Vide *Lordosis*.

Repellens, ἀποκρυστικόν. Vide *Apocrusticon*.

Repercuiens, ἀποκρυστικόν, idem, quod *Repellens*.

sens. Galen. l. 5. S. F. c. 17. Ita & Dorn. Rul & Iohnf. in *Lex.* Ita & *Repercussio* describitur per humoris in aliquam partem fluentis repulsionem a Leonh. Botallo *de cur. vuln. scelopet.* cap. 7. p. m. 17. descriperunt, quod *Repercussiva* sint medicamenta, fluxiones retrorsum agentia. *Repercussio* etiam in Chymicis coincidit cum *Precipitatione*. Hinc *repercussa* vel *repercussiva* dicuntur, quæ fiunt per subsidentiam & præcipationem ad fundum, Libav. Tom. II. Oper. p. 125. 216.

Repetentia, idem, quod *repetitio*. Usurpatur de accessionibus febrilibus, suntque vel Evidentes, vel Obscuræ. P. M. de Calderia Tom. I. Oper. p. 424.

Repetitio, ἐπανόλησις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxysmis, Gal. l. de morb. tempor. cap. 8. vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maxime necessaria ac utilis est; eamque passim Gal. in scriptis suis inculcat, cujus loca asserere prolixius foret. Videatur *Theatr.* Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πληρωμή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Plerosis*, *Plesione*.

Repositio, ἐμβολή, vocatur operatio Chirurgica, qua membrum aliquod, quod loco suo naturali excidit, cum violentia, & artificiose, in pristinum locum reponitur, Galen. c. 3. de fract. t. 62. Vide *Emballo*. Quare etiam in Indice operum Hildani, aliorumque Chirurgiæ scriptorum.

Representatio, ἕμοικσις, vide *Emphasis*.

Repressio, ἐπισχέσις, idem, quod *suppressio*. Vide *Episphesis*.

Reprimens, δεικνυσις, vide *Apocruisticos*, idem quod *Repellens*.

Reptatio, *Reptatus*, *Reptus*, ἔρψις, ἔρψυσις, est species motus localis totius animalis, qui per terram continue eandem contingendo peragitur ipsique innitendo, qualis in serpente, anguilla, vermibus conspicitur, Hier. Fabr. ab Aquapend. l. de motu loc. animal. sec. totum. b. tit. p. m. 21.

Reptile, ἔρπον, ἔρπιδόν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpeton*.

Repulsio, ἀπώρσις, ἄντασις, *Repulsorius*, idem, quod *Repellens*, δεικνυσις. *Repulerix* facultas refertur inter miniftras. Vide *Apocruisticos*. Dicitur vero *Repulsio*, quando humores in affluxu rerunduntur; & parte contracta, aditu quasi prohibentur. Dieter. n. 46.

Repurgatio, ἀνακαθάρισις, ἐκκαθάρισις, *Repurgantia*, ἀκαθαρτικά, ἀνακαθαρτικά, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuligi-

num & vaporum exclusione, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 12. vel de purgatione per sputum, 5. aph. 8. & 4. de R. V. I. A. t. 20. Vide *Anacatharsis*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem significat, quod *Quies*. Vide *Hesychia*. Proprie vero dicitur vacatio ab exercitatione. Galen. ad 4. aph. 12. adde Dieter. n. 59.

Res, vel Græce dicitur πράγμα, vel saltem exprimitur per neutrum τὸ, cum additione proprietatis alicujus specificæ. Ita triplices occurrunt *Res* in Medicina. Secundum naturam, τὰ κατὰ φύσιν, & *Res præter naturam*, τὰ παρὰ φύσιν, & a recentioribus dictæ *Res non naturales*. Helmontius rem generaliter descripsit, quod sit id in se, quod est absque reflexione sui, ad aliquem humanæ rationis discursum, inventionem, *Tract. Venatio scientiarum*. n. 25. *Res Macrocosmice* sunt, quæcunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur; sive primariæ sint, & macrocosmi membra; sive secundariæ, i. e. ex peritotomate macrocosmico productæ. Schroder. l. 3. cap. 1. *Res naturales*, τὰ φυσικά, pertinent ad Transumta Medica; quatenus ad *res* triplices, antea dictas, diversimode applicantur. Vide *Dogm. Med. Gen.* p. 13. seqq.

Resectio, ἀκρωσις, vide *Anatome*. Alias & *Resecare* dicitur pro *Reprimere*, v. g. *Resecare* dolores podagricos. Keuch. in not. ad *Sammon.* p. 240.

Residentia, ὑπίστασις, idem, quod *Subsidentia* in Urinis. Vide *Hypostasis*.

Resimus, αἰμός. Vide *Simor*.

Resina, ῥήτιν, est lachryma, vel liquor pinguis & oleaginosus; cum sponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Estque duplicis consistentiæ: liquidiuscula, & duriuscula, quæ communiter etiam Gummatibus annumerantur. Catalogum vide apud Schroder. l. 2. c. 19. De virtutibus Gal. l. 8. de S. F. b. tit. Olim *Lentiscina* fuit præstantissima, Gorr. *Resina* simpliciter ponitur pro vulgari pice flava & molliori, sutoria dicta. Dorn. *Resinas* variores exoticas quasdam descripsit *Chioccus Mus. Calc. sect. 5. p. 624. seqq.* Porro vocab. *Resina* translatum etiam ad alia, v. g. ad *Magisteria* *Scammonii* & *Giallapæ*, quæ vocantur *Resinæ*. Rolink. *Chym.* l. 5. sect. 2. c. 16. de purgant. f. 2. art. 3. c. 12. A Chymicis *Resina terre* dicitur *Sulphur*, *Theatr. Chym. Vol. I. p. 583. fin.* *Resina terre* potabilis est *sulphur sublimatum* in liquorem, balsamum, vel oleum redactum. *Resina auri* est *crocus* ex auro tractus. Dorn. Rul. & Iohnf. Prorsus abusive sumit Paracelsus de materia

teria Tartari glutinosa, 1. de Tartar. tr. 4. cap. 2. in Annor.

Resinatus, ῥησινωτός, epitheton est vinorum, quorum aliquoties meminit Cels. l. 2. c. 24. fin. & c. 28. Dicuntur vero *Vina resinata*, quia olim Musta Italica pice, vel resina inspersa condiebantur, ut odoris & saporis acuminatis accederent, de quo modo condiendi legatur Plin. l. 14. H. N. c. 19. 20.

Resinocerum, ῥησινοκρηρον, dicitur mixtura ex resina cum cera, cujus differentia triplex legitur apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. fere ad fin.

Resistentia, ἀρρηκτικότητα, est qualitas, vel potentia naturalis, secundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Estque duplex: perfecta & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Aug. Tom. I. Epist. & Conf. Med. l. 2. ep. 3. p. m. 52. & Tom. II. l. 5. c. 18. p. 498.

Resolvens, ἀλγοφορητικός, epitheton medicamentorum Topicorum, quæ vim habent materiam textam & tenacem liquandi & attenuandi; de quibus Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Suntque salinæ naturæ. Hinc & Helmont. vocat *resolutiva salia*, lixivia & alkalia, quæ virtutibus seminalibus sunt orbata, exceptis paucis, tr. *Potestas Medicam.* n. 31.

Resolutio, æquivocum est apud Latinos: Vel enim accipitur Pathologice, & respondet Græco ἀπόλυσις. Vide *Paralysis*, *Lysis*, *Dialysis*. Vel sumitur technice, Pharmaceutice, aut Chymice: & ita Gr. dici posset ἀνάλυσις, estque Coagulationis oppositum, describitur, cum commissa violenter separantur, adjecto resolvente, & quamlibet mixturæ partem segregante. Estque idem, quod *solutio*, λύσις, item *Dissolutio*, de quo supra suo loco. *Resolutio* duplex proponitur in *Theatr. Chym.* Vol. II. p. 30. alia *totalis*, cum interitu totius; alia *partialis*, ubi quedam sensilia remanent, communia cum primæ, tum posteriori jam dissolutæ materiæ. Ita & Basl. Valentin. in suo ult. Testamento l. 1. c. 2. duplicem statuit *resolutionem* metallorum; unam, quæ fit a fuforibus metallicis; alteram, quæ fit a Chymista. Iohson. in *resoluzione* Chymica quinque sese offere, scripsit: 1. Æthereum corpus, sive spirituosam substantiam, aut Mercurium. 2. Sulphureum quoddam corpus, seu oleagineam substantiam, sulphur dictam: Quæ duo tantæ subtilitatis sunt, ut, si non bene referentur, sapius evanescent in auram. 3. Sal, quantumvis crassius, virtutem tamen non obcuram habens. 5. Phlegma, & aqueum elementum. 4. Terreum, & caput mortuum di-

ctum; quæ duo nullarum sunt virium, & mortua. De hujus vocabuli variis significacionibus vide & Fallop. de Tum. p. n. c. 18. Tom. I. Op. p. 638.

Resolutivus tribuitur a modernis *Fermentationi*, quæ est motus efficientis in materia principiorum ejus singulorum segregativus, & opponitur *fermentationi combinatorie*, vel *combinativæ*, quæ & *confermentatio* vocatur, esseque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumscriptione loci, temporis & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Georgii Ern. Stahlii *Dissert. de Sanguificatione* c. 3.

Resonitus, idem quod *Contrassura*. Paræus *Chir.* l. 9. c. 8.

Resorberi, ἀναρροῦσθαι, sumitur ab Hipp. pro *absumi*, 2. de art. t. 51.

Respiratio, ἀναπνοή, dicitur actio vitalis, vel potius vitanimalis, constans ex *Inspiratione* & *Expiratione*: de quibus partibus vide *Expnoe* & *Eispnoe*. Cæterum de *Respirationis* organis & usu vide ex recentioribus *Carlton. Occ. An. Ex. IIX. Th. Vvillis Pharm. Rat. P. II. in princ. Malach. Truston. b. tit. & alios. An respiratio fœtui competat, ventilavit etiam Barthol. l. 2. Anat. c. 8. Usus respiracionis per se quod sit sanguinis accensio, nobis adhuc est suspectus.*

Respuo, ἀναπνέω, διαπνέω, proprie dicitur sputum sursum revoco, & ejicio, idem, quod expuo. Metaphorice vero notat *rejicio*, averfor aliquid. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 5.

Resella est terminus Paracelsicus, de quo non constat, quid significet. Di dicitur vero, quod fit colorem auferens quid, quemadmodum *Assa* colorem promovens. Legitur *Paramir.* l. 4.

Restauratio, idem, quod *Resectio*, ἀναλήψις, ἀνάρρησις, q. *Renutritio*. Gal. c. 1. de fract. t. 48. Paracelso idem est, quod *Renovatio*. Vide p. supr. *Renovatio*. Helmontio *restauratio* dicitur inclinationis susceptæ abtruncatio; & opponitur *Præservacioni*, quæ est futuri præcautio, per impedimentum materiæ disponibilis, tr. de *Lithias.* c. 7. n. 21.

Restinctio, διασβεσις, Chymicis dicitur gradatio, qua res candefactæ in liquore exaltante restinguuntur, arque ita ad nobilitatem perveniunt, in eo genere optimorum: Hic enim est principalis primusque finis inventæ *restinctionis*. Rul. & Iohnf. in *Lex.* descendit a verbo διασβέννυμι, *restinguo*, de quo apud *Dierer.* n. 88.

Restitutio, ἀναρρωσις, ἀναρρωσις, dicitur mem-

bri sede sua emoti in pristinum locum repositio vel constitutio, vel collocatio. Gal. 3. de fract. t. 38. quamvis & latius sepe accipitur pro additione deficientis, v. g. Lactis restitutio. Hildan. cent. 4. obs. 27. Nasi abscissi restitutio. Id. cent. 3. obs. 31. Imo pro curatione absoluta ægri, quando æger restitutus, i. e. ad pristinam sanitatem reductus dicitur.

Refudatio, dicitur laboriosa ægritudo faciens egrum diu pati, estque accidens superveniens hydropi, quando inflatio communicatur femori. Avic. l. 3. fen. 14. tr. 4. fin.

Refumtio, ἀνάληψις, idem, quod *Refectio*, five virium recuperatio. Dieter. n. 57.

Resupinatio, ὑπέρτασις. Vide *Hypertiasmos*.

Resurrectio, ἀνάστασις, est vocabulum ad Theologiam magis, quam ad Medicinam spectans. Tropice tamen *resurrectio metallorum* dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumque, per quod ejusmodi tincturæ promovetur, ad sui generationem, Vol. I. p. 524. *Theatr. Chym.*

Resuscitatio est terminus Spagyricus, idem significans, quod *Restauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio*. Parac. l. 6. de nat. rer. *Resuscitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit Rolfink. *Chym. l. 6. c. 3.* Eandem tamen exemplis defendere videtur Bartholin. in *Aët. Hafn. Vol. I. Obs. 42. p. 78. 79.* De *resuscitatione* Terræ virginæ in processu lapidum Philosophici, vel Chrysopæia vide *Vol. VI. Th. Chym. pag. 188.*

Rezo, δίτυρον, *reticulum*, κενόφθαλον, diversis attribuitur corporis partibus. Antiquis *rete* dictum fuit *Omentum*. Castell. In brutis quibusdam, quæ quatuor habent ventres, secundus *reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos*. *Reze mirabile* vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in ambitu complectens. Vide *Dictyoides*.

Retentio, ἐπιπέχσις, vide *Episphesis*. *Retentrix facultas*, ἡ ἀνεπιπέχουσα δύναμις, refertur inter quatuor ministras & opponitur *attractrici*. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 6.

Retentum dicitur, vel *retinendum*, id, quod naturæ familiare est, & opponitur *excernendis*, vel *excretis*. Helmont. peculiarem librum inscripsit *retenta*, & intelligit, quæ vel forinsecus assumuntur, vel intus domestica nascuntur, per internam inordinationem. Accipit vero præternaturaliter & Pathologicæ; cum tamen & *retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide *nostra Dogm. P. I. c. 8. dog. 3. p. 99.*

Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δίτυρονειδής; vide *Dictyoides*. *Reze*. *Reticulum*, κενόφθαλον. Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. a. *Rezo*.

Retinaculum vocatur Instrumentum Chirurgicum, quo Herniotomi in castratione & herniæ scroti sectione commode utuntur, ne intestina in scrotum prolabantur. Vid. *Sculter. Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig. 2.* & modum applicandi *Tab. XXXIX. fig. 2. 3. 4.*

Retorta est vas globosum, cujus collum paulatim a ventre procedit, ac sensim in oblongum canalem reflexum transit, Chymicis frequens; & ad destillationem mineralium spirituumque potissimum pertinet. Rul. Iohnf. in *Lex.*

Retractio, *Retrahens*, ἀντίσπασσις, ἀντοπιστικόν, idem, quod *Revulso*, *Revellens*. Vide *Antispasiss*.

Retransmutatio Paracelso dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartaræ, quæ prius liquor fuit, postea coagulata, vel indurata, iterata permutatio in liquorem. *Paramir. l. 3. tract. 5.*

Retrimentum, ἀπόκριμα, accipitur de variis minutis, quæ secedunt ex corporis alicujus siccioris & friabilis frequentiori tractatione & agitatione. Ita *Retrimenta fæni* vocantur, quæ vulgo flores fæni & semina appellantur, & pro usu externo commendat D. Ludovic. *Dissert. I. Pharm. p. 615. 627.* quamvis *retrimentum* etiam de aliis excrementis accipitur.

Retrocessio, idem, quod *Revocatio*, Gr. ἐπιστάσις. Vide *Epanaclesis*.

Revelatio quid significet, ex aliis Lexicis constat. De ea valde gloriari solent Spagyrici, Helmontius quoque, & alii; sed res est valde suspecta.

Revellens, ἀντοπιστικόν, vide *Antispasiss*. Gal. l. 6. *Epid. c. 2. t. 32.*

Reverberatio terminus est technicus, in Chymia, significans ignitionem, quia corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem subtiliorem reducuntur: estque vel clausa, vel aperta. *Clausu*, quando corpora in furno *reverberii* clauso calcinantur. Hac *reverberatione* ignis gradus ad amissum administrari possunt, ut calor intendi remittique possit; quod in vulgaribus non accidit. *Aperta*, quando materia in *reverberatorio* furno, omnibus foraminibus apertis, calcinatur. Hæc valde vehemens est; & utimur ea in corporibus duris ac tenacibus resolvendis. *Reverberatorium* furnus est, in quo per flammam materialia calcinantur. Dorn. Rul. & Iohnf. Rolfink. *Chym. l. 2. c. 3.* Et Ignis *Reverberatorius* dicitur, quando undique flamma vasculum ambit. Junken. *Chym. Exp. Cur. P. I. f. I. c. 3. p. 51.* Est igitur *Reverberatio* fere idem, quod *Calcinatio*, *Th. Chym. Vol. III. p. 395.* *Reverberatio*

rationem etiam in corpore humano finxit Paracels. *Paramir. l. 2. c. 5. l. 4. de Vit. long. c. 6.*

Reversivus, ὑποστροφῶδης, epitheton febris, apud Hipp. quæ non est acuta, sed diuturna, & imperfectas habet solutiones erroneasque accessiones, Hipp. *l. 6. Epid. s. 2. t. 21.* Galen. *ad h. l. Reversio* dicitur ὑποστροφῆ, idem, quod *Recidiva*, vide *Hypostrophe*.

Revivificatio, idem, quod *Resuscitatio*; Libav. *Tom. II. Op. p. 231.* Ita *Revivificatio Mercurii* proponitur e Jac. le Mort. in *Morley Collect. Chym. Leid. c. 281.*

Reviviscentia idem est, quod *Revivificatio*. Dicitur vero in specie de sanguinis languidioris per venas ad cor refluentis, in vena portæ recalescentia ex mente Charlton. *Oecon. Anim. Exerc. VII. §. 25.*

Revocatio, ἐπανάλησις, vide *Epanaclestis*. *Revomo*, ἐπιειμήσω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

Revulsio, ἀντισπασίς. Vide *Antispasms*; idem, quod *Retractio*. Gal. *c. 2. in 6. Epid. t. 8.*

Rex, βασιλεύς, propria significatio non est hujus loci. Tropice vero *Rex* dicitur Rulando Aqua spiritualis, vel spiritus in aqua. Lapis Philosophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans, *Th. Chym. Vol. I. p. 531. Vol. III. pag. 41. Vol. IV. p. 898.* Libav. *S. A. Ch. l. 7. c. 8. & Vol. II. Oper. p. 345. 346. 394.* Caterum, quoad propriam significationem, quod Reges quidam a Deo habere credantur singulare beneficium, certos curandi morbos, v. g. Angliæ spasium & Galliæ strumas, de quibus vide C. Rejes C. *El. q. 24.* in medio relinquimus, sitque fides penes Autores.

Rha, ῥῆ, idem, quod *Rheum*, ῥῆον, ἄρ' ἔρχην, ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Diosc. Schrod. *l. 4. cl. i. n. 281.* ab amne *Rha* dicto. Gorr.

Rhabarbarum, ῥῆον βαρβαρικόν, notissimum inter purgantia mitiora, alias ad Botanicos pertinens, cujus securitatem communiter quidem Medici laudibus extulerunt: videatur Rolsink. *de purgant. sect. 12. artic. 1.* verum Linden. non immerito suspectam reddere conatus est *Sel. Med. Ex. XII. §. 57. & 128.*

Rhabdoides, ῥαβδοειδής, epitheton *suturæ rectæ* in cranio, quæ & *sagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhabdos, ῥαβδος. Vide *Virga*.

Rhachia, ῥαχία, Ionice ῥαχίη, a ῥήσω, frango, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *resagnatio maris*, aut potius crepido littoris petrosa, cui alliduntur fluctus. Transfertur ab Hipp. ad *inundationes humorum*, & *supernatantias*.

in corpore. Gal. *in Exeg. dist. Hipp.*

Rhachis, ῥαχίς, Latine *Spina*. Dieterich. *n. 749.* Diciturque vertebrarum omnium a cervice ad imos usque lumbos structura, erigendo recurvandoque corpori conveniens, cujus descriptionem vide in *Anatomicis*; in specie apud Barthol. *libell. 4. An. cap. 14.* Per totius spinæ vertebrarum foramina media transit medullaris substantia, a cerebro continuata, quæ *Spinalis Medulla* vocatur, vide *Medulla*. Vide *Spina*.

Rhachisagra, ῥαχισάγρα, vocari potest species Arthritidis particularis spinam dorsi infestantis, Pareus *l. 14. Chir. c. 1.*

Rhachite, ῥαχίτις, vel ῥαχίτιον, vocantur *Musculi Dorsales*, qui universis costarum commissuris, in toto thorace, superinjecti sunt, a posteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, sed omnes costarum radices, & vertebrarum processus, qui a lateribus sunt, ad hæc, quod inter ipsas radices est, completantur, Hipp. *7. aphor. 36.* Galen. *in comm. & l. 4. Anat. adm. cap. 6.* Bartholin. vocat *Spinatos*, *libr. 4. Anatom. c. 6. 7.*

Rhachitis, ῥαχίτις, morbus dicitur rarior, & Anglis quondam *Endemius* in figura vitata, quando caput, spina dorsi, costæ, tibiæ, aliaque ossa, a debita sua figura sensim alienantur: cujus essentiam & generationem erudite descripsit Glisson. integro libello de *Rhachitide*. add. Charlton. *Ex. Patbol. X. §. 42.* Prosecutus est quoque hujus affectus descriptionem Joh. Mayovv, Medicus Oxoniensis, Anglus, Collegiatus, *tract. h. tit. & novissime Dolæus Encycloped. l. 6. c. 13. p. 1028. seqq.* cujus descriptio plenior est hæc: *Rhachitis* est affectus ex inæquali succi nutritii distributione obortus, ob cujus defectum, vel superabundantiam partes alię nutrimento private macrescunt ac emaciantur, alię vero plus satis nutritæ ad molem justo majorem augentur. Aqua *Rhachitica* Majovv descripta videatur in *D. de Spina Manuali p. 107.*

Rhacos, ῥακος, lacerum linamentum dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus & vulneribus, Hipp. *l. 2. de morb. XXXIV. 26.* Unde & cutis dicitur ῥακωδής, i. e. lacerata & erosa, instar vestis laceræ, quod contingit in abscessibus suppuratis, & ob timiditatem, vel imperitiam, tardius apertis, Gal. *l. 2. ad Glaucom. c. 8.*

Rhacosis, ῥακωσις, i. e. *detritio*, vocatur morbus scroti, quando laxata ejus cutis, & excoriata est. Galen. *in desin. Castell. Eginet. l. 6. c. 67.*

Rheboides, ῥαβοειδής, vel ῥοιβοειδής, idem ferè,

re, quod *ῥαβδός*, motus incurvatus, Hipp. 3. de artic. t. 38. quamvis *ῥοβουδός* ibidem extet; sed recte C. Hofm. in *ἀνενδόνος* censet, legendum esse *ῥοβουδός*, aut *ῥαβουδός*.

Rhabos, *ῥαβός*, idem, quod *ῥακός*, *κλίμακος*, i. e. incurvus, obtortus. In specie vero usurpatur de morbo crurum, in figura vitata, quando versus anteriorem partem incurvantur, quibus opponitur *Blessi*, Gal. l. de caus. morbor. cap. 7. Jung. C. Hofm. comm. ad Gal. de V. P. n. 146. & l. 3. Inst. Medic. c. 59. §. 5. in quo loco Galeno contrariari videtur, Latine *Vari* vocantur, M. Aur. Sever. l. de gibb. valg. & var. c. 2.

Rhagadia vocantur Dorn. Rul. & Iohnf. & describuntur, quod sint notæ, vel apostemata pudendorum, Paracels. etiam ad genua refert, l. 5. *Paraglyphor. in fin.*

Rhagas, *ῥαγός*, Lat. *Fissura*, & in plur. *ῥαγίδες*, dicuntur solutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quæ proveniunt ab intemperie sicca nimis & falsa, succum nutriticum salsum & sicciorum supponente, Forest. l. 23. obs. 10. & l. 14. obs. 1. Scribon. n. 223. Vide *Fissura*.

Rhago, *ῥαγή*, i. e. *Rima*, fissura. Vide *Fissura*.

Rhages, *ῥάγες*, dicuntur summitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & *καρποει*, *vertices* & *acini* vocantur, Castell. & Linden. *Med. Physiol. l. 2. c. 14. §. 91.*

Rhagium, *ῥαγιόν*, est species *Phalangii* venenati, ita dicti a similitudine acini uvæ nigræ, quasi *Acineum*, & os quidem juxta medium ventrem habens, pedes vero ex utraque parte quam brevissimos, Forest. l. 30. obs. 12. in Aetio l. 13. c. 18.

Rhagoides, *ῥαγειδής*, Latine *Uvea*, epitheton tunicæ oculi ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *Perforata* dicitur a structura, alias & *Choroides*; cujus historiam, cum usu vario, vide apud Linden. *Med. Physiol. l. 2. c. 10. §. 23. seqq.* Bartholin. l. 3. *Anat. c. 8.* & alios plures.

* *Rhais*, *ῥαίς*, sanitas a *ῥάω*, roboro, vel *ῥέω*, facile. Nam sanitas vel in virium robore, vel in quadam earumdem facilitate sita est.

Rhaizo, *ῥαίζω*, vel *ῥηίζω*, Ionice, significat *Levo*, *Allervo*. Hipp. 5. *aph. 25. l. 2. Epid. f. II. 81. 132. l. 4. XXIX. 13.* &c. adde Foef. p. 552. Dieter. n. 756.

Rhamma, *ῥάμμα*, Vide *Acia*.

Rhanteres, *ῥαντήρες*, a quibusdam dicti *oculorum anguli interiores*, naso proximi, & majores; qui & *πηγαί* vocantur, ceu *fontes* lachry-

marum. Gorr. Linden. d. l. §. 88.

Rhaphaneon, *ῥαφανέων*, epitheton *fracturæ raphini modo factæ*, quæ & *καυλῶδὸν κήρυγμα* vocatur: quando secundum crassitiem os frangitur transversim, Egin. l. 6. c. 89. Gorr.

Rhaphaneleon, *ῥαφανέλιον*, i. e. *oleum Raphanium*, de quo legatur Dioscor. l. 1. c. 45.

Rhappe, *ῥαπή*, Latine *Sutura*, duplicem habet significationem, propriam, & impropriam. Proprie notat, præter communem, etiam officibus notam juncturam duorum corporum mollium, filo & acu mediante factam: in foro Medico etiam aliquando necessariam conjunctionem laborum, vel vulneris, acia factam; a qua tamen, quantum fieri potest, Chirurghi cavere debent, ob dolorem, metum convulsionis, & facilem ex putredine fili dissolutionem: in cujus loco applicantur, ubi licet, Emplastra glutinantia, vulgo *Doffit Oflaster*. *Suturarum* Chirurgicarum varias species, quales sunt simplex, divisa, intercisa, agglutinatoria, incarnativa, cum Acu, sine hac curiosius exposuit Ioh. Rhodius in *sua ingeniosa dissert. de Acia*. Improprie vero *Sutura* dicitur species quædam *συναρτησις*, vel juncturæ, aut commissuræ ossium, consutis rebus similis, & serratæ quales in capitis ossibus observantur: dividunturque in *veras*, & *spurias*; quarum Historiam vide apud Bartholin. libell. 4. *Anat. c. 5. Sutura* quoque dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens, Castell. Lind. *Med. Physiol. l. 2. cap. 7. §. 63.*

Rhaphis, *Rhaphion*, *ῥαφίς*, *ῥαφίον*, significat *acum*, vel *aciculam*, suendi instrumentum, Hipp. l. 2. de Morb. LXIV. 11. Foef. p. 541.

Rhastone, *ῥαστών*, dicitur *Levamen*, *Allervatio*, Terminus Hipp. familiaris, vide *Levamen*. Significat & *facilitatem* in curando, oppositam violentiæ, Medicoque commendat, l. de Art. XX. 3. adde Foef. d. l.

Rhebos, *ῥεβός*, idem, quod *ῥαβδός*. Vide *Rhabos*.

Rhechia, *ῥηχίον*, Ion. pro *ῥαχίον*. Vide *Rachia*.

Rhege, *ῥήγη*, pro *ῥήγμα*, *Ruptura*, *scissura*. Gal. in *Ex. dict. Hipp.*

Rhegma, *ῥήγμα*, Lat. *Ruptura* dicitur, estque species solutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ictu, vel casu, absque sectione aut punctione facta, a nimia distensione proveniens. Foef. d. l. Dieter. n. 753. Dogmat. nostr. P. II. c. 5. *dog. 6. p. 140.* Peculiaris quoque significatio *ῥήγματος* occurrit apud Hipp. lib. 1. de morb. XVI. 2. estque species *σπασμωδῆς* in carnibus, aut venis non suppuratæ, cum doloribus diuturnis. Lindenius quoque *ῥήγμα-*

ru, *sugillata* aliquando significare, existimat, præsertim in loco *l. 3. de Morb. t. XIX. 7. 8.* vide *Ex. XII. §. 15.* verum non videmus rationem sufficientem; cum *ruptio* abcessuum interna intelligi possit, uti & *Foef.* exposuit.

Rhegmatis, *ῥηγματος*, vocatur is, cui abcessus intus rumpitur, aut in quo ruptura facta est, *Hippocr. l. 1. de Morb. XXIX. 8. l. 2. XLI. 8. ῥηγματι* quoque in *scm.* idem, quod *ῥημα*, ruptio; *d. l. 51. 20.* quamvis fortassis mendum sit per omissum *σ*, ut ad ipsum ægrum referendum potius sit, animadvertente *Foef. p. 552.* qui tamen etiam rursus hallucinatur, quando loca *l. de A. L. & Aq. V. 6. & VI. 5.* abstractive *ῥηγματις* exposuit, cum tamen contextus doceat, de ægris esse explicandum. Alibi æger talis vocatur & *ῥηγματώδης*, *l. 7. Epid. XVI. 3.* quamvis perperam in Græco legatur *ῥηματώδης*. Latine *Ruptura hians* dici posset.

Rhegmochasmus, *ῥηγμοχασμος*, legitur apud *Cels. l. 4. c. 4.* ubi causas sputi sanguinis recenset. Quia vero nemo alius videtur eam dictionem usurpasse, dubitat *Gorr.* num legendum sit, *ῥηγμα*, *χάσμα*. Approbavit vero *Forest. l. 16. observ. 13. Schol.* nec video, quid absurditatis inferat, cum vasis sanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* simul *hiant* quoad officia.

Rhembe, *ῥέμβη*, idem, quod *πλάτν*, error, aberratio, e verbo *ῥέμβω*, vagor, erro. *Hipp. l. 7. Epid. XII. 9. ῥεμβώδεις πνεύματα* vocantur *Aretæol. 2. febres erraticæ*, vagabundæ, notante *Foef. d. l. p. 551.* *Erotianus ῥεμβώδεια* exponit *curva & ex parte cava & inflexa*.

Rhenanum, epitheton *Vini* e fluvio *Rheno* dicti, quod hodieque refertur inter præstantiora Germanica, ita ut ad externa quoque regna transferatur. Estque revera tenujum valde partium. Verum, ob illam ipsam tenuitatem, noxium statuit arthriticis, & cavendum monet *Forest. l. 29. obs. 1.*

Rhenchos, *ῥέγχος*, *ῥέγγις*, dicitur Latine *stertor*, i. e. sonus ex naribus editus, profundæ dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. *Hipp. l. 5. Epid. XXXVI. 14. l. 7. XIII. 14. 15. XVI. 15. de R. V. I. A. t. 34.* a verbo *ῥέγω*, *sterto*, quo etiam frequenter usus *Hipp.* præsertim *6. aphor. 51. & alibi.* Vide *Foef. d. l. Dieter. n. 750.* Ejus modus fiendi valde est abstrusus, præsertim & in febribus.

Rheon, *ῥέον*, idem, quod *ῥῶ*. Vide *Rha*.

Rhepo, *ῥέπω*, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Usurpatur de humoribus ad excretionem dispositis. *Hipp. 1. aph. 21.* adde *Dieter.*

n. 751. Linden. Ex. XIII. §. 402.

Rhetine, *ῥητιν*. Vide *Resina*.

Rheuma, *ῥέυμα*, Lat. *Fluxio*. Vide *Fluor*.

Rheumatismus, *ῥευματισμός*, aliquando accipitur late pro omni *Fluore & Fluxu*, & ita idem est, quod *ῥέυμα*: Hodieque vero restringitur ad certum aliquem affectum; quamvis nec inter illos de ejus vera essentia conflet. Videatur *River. Prax. l. 16. c. 13.* & *Chicotius Epistol. & Dissert. Medic. 4.* Nobis, salvo aliorum judicio, videtur *Rheumatismus*, in stricta significatione, notare affectum mixtum ex *catarrho*, & *arthritis*. Et fortassis ita describi posset; quod fit dolor partium musculosarum, membranarum, glandularum, ut & perioriorum, cum febre quandoque erratica lenta, impotentia movendi, languore totius corporis, proveniens ab intemperie humida p. n. serosa, cum salinis vitiosis particulis, corporis, sanguinis, & succi nervosi cacochymiam serosam, quandoque & flatulentam præsupponente. Qui quartam *Catarrhi* speciem vellet constituere, forte non adeo a vero aberraret. Vocatur et *Rheumaticus affectus*, *ῥευματικὴ διαθεσις*, nec inepte etiam, ad hodierna principia, descripsit *Galen. l. de cur. rat. per V. S. c. 8. & l. 2. ad Glaucon. c. 2.* dum ad glandulas, excipiendis recementis idoneas, protrudi noxios humores docuit. Qualem differentiam ratione materiæ, loci et modi inter *Rheumatismum* et *Catarrhum* proposuerit *D. D. Vvedelius*, videatur in ejusdem *Patholog. Dogmat. sect. II. c. 10. p. 340.* Verum laudatus Autor ipse fatetur mixtum sæpe esse statum, ut ita nullum certum discrimen inter utrumque morbum determinari queat.

Rhexis, *ῥήξις*, idem, quod *ῥήγμα*, *Ruptionem*, vel *rupturam* significat, præsertim venarum, *Hippocrat. 3. aph. 28. & 4. aph. 78.* quamvis & de puris eruptione dicatur, *5. aph. 15.* & de tuberculi ruptione, *7. aph. 8.* Vide *Foef. p. 552.* & *Dieter. n. 757.*

Rhichosis, *ῥιχνοσις*, vocatur *cutis corrugatio*, cum extenuatione & macie corporis: cui opponitur *ἔκπυσις*, cutis distensio, a repletionem, *Hipp. l. 6. Epid. f. III. t. 29.* Inde *ῥιχνοδεις* sunt *rugosi*: *ibid. t. 26.*

Rhichnos, *ῥιχνός*, *ῥιγνός*, *rugosus*. *Gal. c. 1. Progn. t. 12. & in Exeg. voc. Hipp.*

Rhigos, *ῥίγος*, Latine *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præsertim panniculi carnosii, cum concussione spasmodica, vel convulsiva, cujus causam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitiosam phlegmatis dispositionem retulerunt. Verum ejus causa vera consistit in succi nutriticii & nervosi, per parti-

particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus saltem acidus, vitriolaceos, aut nitrosos, corruptione, dictas partium cutis & cuticulæ & panniculi carnosæ fibras vellicante & irritante. Videatur Willis de febr. cap. 3. Quamvis enim ibidem de rigore, in febre tertiana paroxysmum inchoante, loquatur; poterit tamen etiam causa illa applicari ad aliam quoque occasionalem acescentiam succi nutritii nimiam, ac præternaturalem, a causis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Dieter. n. 758. Foef. d. l. Significat alias Rigor inflexibilem duritiem & tensionem nervorum, vel musculorum. Keuch. ad Sammon. p. 149.

Rhin, ρῖν, ῖνος, vide Mysteres, Nasus.

Rhinarian, ῖνωσαν, nomen Collyrii σμηκτικῆ, cuius meminit Aegin. l. 3. c. 22. Descriptio vero habetur l. 7. c. 16. Gorr.

Rhine, ῖν. Vide Squatina.

Rhinema, ῖνμα, significat Ramentum; Scobem, quæ lima dicitur. Hipp. l. de Ulcer. & l. 1. de morb. mul. CLX. 2. & Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. Vide Foef. p. 534. & supra Ramentum.

Rhinenchysia, ῖνεγχυσία, i. e. infusio in nasum, vel nares. Et ῖνεγχύτης instrumentum, vel siphunculus, quo aliquid in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. de morb. Chron. l. 2. c. 4. allegante Scapula, qui etiam ex Dioscoride verbum ῖνεγχύσις, i. e. infundi in nares, adduxit.

Rhinon, ῖνον, Collyrii nomen, apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. sic dictum, quasi Limula. Aliud ejusdem nominis describitur a Celso, l. 6. c. 6. ad xerophthalmiam & oculos scabros. Gorr.

Rhinoceros, ῖνοκέρας, dicitur animal quadrupes, magnitudine taurum, forma aprum emulans, cornu unicum in proboscide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam insigne alexiterium adversus venena, ut & morbum Epilepticum. Hujus animalis descriptio prolixior cum usu videatur apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 33. Add. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 32. Chioec. Mus. Calceol. f. 6. p. 487. segq. Meminit & Casp. Rejes C. El. q. 67. De spiritu & Cornu Rhinocerotis parato, hujusque singulari effectu legatur Observatio D. Herm. Nic. Grimm. in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 89. Est & nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortassis monstruosæ, apud eundem l. 12. Ornith. c. 20. Piscis quoque quidam hoc nomine appellatur, cuius saltem meminit in loco allegato priori. In historia vero Piscium non descripsit Autor.

Rhinoptes, ῖνόπτης, dicitur, qui per na-

Tom. II.

rium meatus patentes ex progressu morbo circa angulum majorem oculi perspicere & videre potuit, cujusmodi observationis meminit Rungius in Exerc. de Visus symptom. §. 68.

Rhinos, ῖνός, græca vox, apud Hippocratem, uti Erotianus interpretatur, cutim notat, cum quo & Homerus consentit, qui idem & alio loco pro clypeo, ex pelle facto synonymice adhibet. Hesychius etiam per ῖνόςαν vel ῖνόςαν explicat.

Rhipidion, ῖπιδιον, vide Flabellum.

Rhiprasmos, ῖπρασμός, significat Jactationem corporis, idem quod ἀνοσμός, ἀλκία. Vide Alyce. Legitur apud Hippocr. l. 3. de morb. XVI. 7. f. 3. de R. V. l. A. 2. 14. Coac. r. 82. l. 4. Epid. X. 16. l. 5. XIX. 3. Descendit a verbo ῖπράσσω, jactio membra: quo etiam aliquoties usus Cous, 4. de R. V. l. A. t. 48. l. 2. de morb. XVII. 6. LXVII. 3. l. 3. l. 14. &c. Vide Foef. d. l. Est & verbum simplicius ῖπρω, idem significans, quod legitur l. 6. Epid. f. 3. t. 17.

Rhiza, ῖζα, vide Radix.

Rhizagra, ῖζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice post exemptum dentem relicta exprimenda, Cels. l. 7. c. 12. Hujus delineationem rostro corvino similem exhibet Sculter. Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig. 5.

Rhizias, ῖζίαις, vocatur liquor ex radice incisa collectus, & in specie radice Silphii, suavi fragrans odore, Lang. l. 1. ep. 62.

Rhizoticus, ῖζωτικός, epitheton Aceti apud Mynsicht. Armam. Medico-Chym. sect. XXIII. ita dicti, quia e solis radicibus ingredientibus aceto salviato infusus constat.

Rhizotomos, ῖζωτομός, dicitur proprie, qui radices scindit, Radicifeca. Et ῖζωτομία, radicum sectio. Et ῖζωτομική vocatur ars sinistra Pharmaceuticæ simplicium & compositorum medicamentorum repositionem monstrans. J. Alex. de Medicin. & Med. l. 3. p. 139. Alias metaphoricè hoc epitheton ῖζωτομική de ipsis remediis morborum radicibus tollentibus accipi etiam potest.

Rhodaphinbaton, ῖροδαψινδάτον, compositio est ex rosis constans. Descriptio multiplex habetur apud Aet. retrab. 4. serm. 4. citante Gorræo.

Rhodelæon, ῖροδέλαιον, Lat. Oleum rosatum. Rolf. Chym. t. 3. f. 2. art. 1. c. 5. ubi destillati saltem meminit, quamvis & decoctum hoc nomine venire possit ac soleat.

Rhodiæcon, ῖροδιækον, nomen Emplastri compositi secundum Asclepiadem; cuius descriptio habetur apud Gal. 2. de C. M. P. G. c. 17. fin.

Rhodides, ῥοδίδες, dicuntur *Pastilli rosacei*, descripti a Dioscoride l. 1. c. 131.

Rhodion, ῥόδιον, *Rosaceum*, ponitur saepe simpliciter, subintelligendo *Oleum*, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & alibi. Dicitur & ῥόδιον, vel ῥόδιον, & *Rosatium*. Keuchen. ad *Sammon*. p. 226. at *Rosacea Gutta* quis sit morbus, vide *Gutta*. alias ἔλαιον ῥόδων descriptum Galenus, quod aromatibus non est infectum, exeg. Hipp.

Rhodion, ῥόδιον, nomen est medicamenti sicci sub forma pulveris acris & corrosivi, cujus varia descriptiones habentur apud Ægin. l. 7. c. 13. Aet. l. 14. c. 36. citante Gorræo. Usus monstrat Ægin. l. 4. c. 43. & 53.

Rhodites, ῥοδίτης, epitheton *vini rosati*, seu rosis conditi, cujus parandi modum tradidit Diosc. l. 5. c. 35.

Rhodomeli, ῥοδόμηλι, *mel rosaceum*, quod simplex & purgatorium habetur in Officinis. Descriptiones videantur in Dispensatoriis.

Rhodomelon, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex rosis, & malis cydoniis parata: quia vero rosæ non eodem tempore cum cotoneis reperiuntur, oportet rosas cum melle suo tempore componere, & postea alio tempore, cum cotoneis compositionem absolvere, addendo aquæ sextarios quinque ad coquendum, ita, ut succi cotoneorum sit sextarius, rosarum libras tres, mellis sextarii tres, notante Gorr.

Rhodon, ῥόδον, Latine *Rosa*, flos est notissimus, suaveolens ut plurimum, cujus significatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *Oleo rosaceo*, monstrante Rhodio e Scribon. n. 194. & in *Lexic. Scribon. Rosa* quoque dicitur *Tartarum*, item *Erysipelas*. Rul. & Johnf. in *Lex. Rosa capitis* quid sit, vide *Rosa*. *Rosa mineralis* quale sit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, vide in Morley Coll. Chym. Leid. c. 55. *Rosa mineralis* Angelo Salæ dicitur Mercurius vitæ tinctus cum santalo & aliquo modo correctus, quem etiam laudat D. Joh. Michael. in *not. ad Schr. Pharmac. l. III. c. 15*.

Rhodofaccharum, ῥοδοσίικχαρον, i. e. *Saccharum rosatum*, quod nomen vel *Conservæ rosarum*, vel etiam *Tabulato* et succo rosarum, & saccharo parato tribui solet. De utroque vide Dispensatoria.

Rhodostacton, ῥοδόστακτον, idem, quod ῥοδόμηλι, *mel rosaceum*, uti patet ex descriptione apud Ægin. l. 7. c. 15.

Rhodostagma, ῥοδόσταγμα, vocatur liquor *stilatitius rosarum*. Lang. l. 1. ep. 53.

Rhoeas, ῥοιές, vel ῥοιές, est affectus oculorum, *Encanthidi* contrarius, consistens in ca-

runcula lachrymalis nimia imminutione, in oculi majori angulo, Gal. l. de diff. morb. c. 9. & in *def. med.* Causa ejus materia depascens & exsiccans vel corrosiva est, & ita sequitur fistulam lachrymalem, vel comitatur. Vide River. lib. 2. Pr. M. c. 16. Vocantur & oculi ita affecti ῥοιές, vel ῥοιές ὀφθαλμοί, Aetio *terrab. 2. l. 3. c. 90.* allegante Foef. *Oec. p. 556.*

Rhoecos, ῥοικός, idem, quod ῥαβός, vide *Rhebos*.

Rhoexas, ῥοίξος. Vide *Stridor*.

Rhogmatias, ῥογματίας, idem, quod ῥηγματίας. Vide *Rhegmatis*.

Rhogme, ῥογμα, idem, quod ῥῆγμα, *Ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *ossis ruptio*, vel fractio, per superficiem recta, vel angusta, vel lata, Gal. in *Def.* Vel est divisio crani superficialiaria, vel profunda quidem, sed eatenus, ut fractum os non loco moveatur, de qua Ægin. l. 6. c. 90. Cast.

Rhogmos, ῥογμαός, sonus est, & stertor, quem dormientes supini edunt. *Rhonchus* Latine dicitur, aut gutturis stridor, vel pectoris resonans stridor, apud Aurelian. l. 2. c. 10. & 27. *Acut.* allegante Foef. p. 555. vide p. p. *Rhonchos*.

Rhoicos, ῥοικός, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de corporibus, ob multam humiditatem molli- bus & fluidis. Hipp. l. de A. L. & Aq. XLVII. 6. 10.

Rhoidarion, ῥοιδάριον, dicitur medicamentum aridum; cujus præparandi modum vide apud Aet. l. 2. c. 68. allegante Gorræo.

Rhoites, ῥοίτης, epitheton *vini e malis Punicis facti*, apud Diosc. l. 5. c. 34. ῥοίτης enim sunt *mala Punica*. Unde & ῥοίτων, confectio dicitur ex succi *malorum Punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis parata: apud Ægin. l. 7. c. 15.

Rhombos, ῥομβός, *Rhombus*, dicitur species deligationis Chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc est, quadrangulum æquilaterum, sed non rectangulum, aut etiam *Rhomboides*, quadrangulum in quo duo semper latera opposita æqualia sunt neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Galen. l. de fasciis. Meminit Hippocr. 2. de iis, quæ in med. 2. 2. & ῥομβοειδών, 2. de art. r. 40. Adde Foef. *dist. loc.* *Rhomboides* quoque ob aliquam figuræ similitudinem dicitur *Musculus scapularum oblique sursum ad posteriora trahens*. Bartholin. l. 4. *Anat. c. 3. p. 564.* Porro *Rhombus* est quoque nomen piscis marini ad *Passe-res* pertinentis, cujus descriptio, species, cum visu in cibis & medicina, videantur apud *Al-drov.*

drov. l. 2. de pisc. c. 48. Meminit & Jul. Alex. l. 14. Salubr. c. 7. Bruyer. l. 19. de re cib. c. 25. Chicoc. Mus. Calc. f. 3. p. 424.

Rhomma, ῥόμμα, idem, quod ῥέσημα, sorbitio. Vide *Rhophema*.

Rhombos, ῥόμβος, Latine etiam *Rhombus*, idem, quod ῥόγμος, *Stertor*, est sonus cum strepitu, vel stridore intra fauces, & præsertim circa meatus narium, quando in fauces deflucunt, cujus tamen soni causam & generationem nemo Physicorum, quantum memini, exacte descripsit, imprimis, qui & in febribus observatur: a verbo ῥέγω, *sterto*, quod legitur 6. *aphor.* 51. Vide Dieter. n. 750. & supra, *Rhombos*.

Rhonymi, ῥώνυμι, i. e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro, dicitur non solum de corporis, sed & de mentis, vel animi vigore, Hipp. 2. *aph.* 33. Adde Diet. n. 765.

Rhodes, ῥόδης, idem, quod ῥοϊκός, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. l. 1. *Epid.* f. II. t. 6. & lib. 6. *Epid.* f. 2. t. 32. de alvi fluxu d. loc. t. 36. de mulieribus, l. de vuln. cap. Adde Erot. p. 97. e. f. Erotianus etiam ossibus applicari per metaphoram monet & ῥοιδέα ὄσση interpretatur a se invicem dimota.

Rhoas, ῥόος, contr. ῥός, Latine *Fluxio*, *Fluxus*. Vide *Fluor*.

Rhopalosis, ῥοπαλίσις, pilorum est affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati sunt, ut se jungi, & amplius crescere nequeant. Gorr. concretio summorum pilorum indivisibilis, veluti in baculos, Gal. in *def.* Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

Rhope, ῥόπη, idem significat, quod ὄρη, *impetum* scil. & *influxum* fortiolem apud Gal. de art. curat. ad *Glaucon*. Ita quoque sumit Th. Vvillis de sanguinis subito fluxu *Pharmaceut. Ration.* P. II. *Secl.* III. c. 1.

Rhophema, ῥόσημα, Lat. *Sorbitio* dicitur; estque cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quasi alimentum inter cibum & potum. Hipp. l. de vet. medic. XI. 6. 7. 8. Specialiter vero et eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptisanæ dilutus*, 3. de R. V. I. A. t. 35. Galen. in *comm.* ad b. l. c. 4. t. 77. *alibique*. Vide Foef. p. 5. 6. Dieter. num. 561. Legitur et ῥόσημα in quibusdam locis, teste Foef. d. l. quamvis hæc mutatio o in v facile contingere potuerit, etiam ex errore. *Sorbitiones attractivæ* quæ sint apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 18. vide *Epispasticos*.

Rhoporola, ῥοπορώλης, vocatur *coemtor omni-*

genarum rerum, Galen. lib. 3. de C. M. P. G. cap. 2.

Rhopotos, ῥόπτος, idem quod ῥόπητος, *sorbilis*, et ῥόπητα, *sorbilia*, Gal. in *exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foef. p. 555.

Rhofaton, ῥόσάτων, dicitur *confectio e rosis*, purgans vitiosum humorem, descripta apud Aet. l. 3. citante Gorræo.

Rhocomenos, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *bene valet*, et adv. ῥωσκόμεως, *valenter*, apud Hipp. l. de corde l. 6. Foef. p. 557.

Rbox, ῥόξ, idem, quod ῥαγοιδής, sic dicta *tunica uvæ*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoque hoc nomine expressit Moschion. de morb. mul. c. 96.

Rbus, ῥῦς. Idem, quod ῥέος. Vide *Fluor*.

Rhyas, ῥύας, idem, quod ῥοιός, vide *Rho-*

eas. *Rhybdon*, ῥύβδον, *anchoram* significat. Unde ῥυβδοειδὲς τρέπον, i. e. *instar anchoræ* dicitur, apud Erot. p. 98. b.

Rhyema, ῥύημα, species dicitur liborum et *Itriorum* ex melle et similagine parata, melior laganis, Gal. c. 1. de nat. hum. t. 36. & l. 1. de Al. fac. c. 4. Vide *Itrion*.

Rhyta, ῥύτα, idem, quod βήθημα, *Remedium*, *auxilium*, *præsidium*. Gorr. Dieter. n. 762. a ῥύω, *solvo*, *libero*.

Rhyme, ῥύμη, idem, quod ὄρη, *impetum* in fluxu significat, Hippoc. l. de Medico V. 3. idem, quod ῥύσις.

Rhymma, ῥύμμα, dicitur *medicamentum absterforium*, corpori nitorem concilians, a verbo ῥύπτω, *abstergere*, Gorræus in *def.* Galenus *pulverem absterforium* vocat et in specie cucumeri esculento attribuit, l. 8. de S. F. §. *Sicyos*.

Rhyndace, ῥύνδακη, vel ῥυντάκη, nomen avis exoticæ ignotæ, *Manocodiatae* similis, Aldrovand. l. 12. *Ornith.* c. 27.

Rhynenchytes, ῥύνεγχύτης, dicitur *instrumentum*, per quod *medicamenta naribus* infundi queunt, apud Scribon. Larg. et Cæli. Aurelian. notante A. Tiraquell. de *Nobil.* c. XXXI. §. 275. fol. 133. b.

Rhyodes, ῥύδης, idem, quod ῥοιδής, *fluidus*. Hipp. 3. de art. t. 51.

Rhypodes, ῥύπαδης, *epitheton medicamento-*rum, quæ a sordium similitudine quasi *strigmentosa* appellantur. Galen. lib. 2. de C. M. P. G. c. 1.

Rhypos, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur *excrementum* tertiæ coctionis, quod in ambitu corporis colligitur, quando potiunculæ crassiores, in transpiratione insensibili retentæ ad cutem, vel etiam in indusiis et vestimentis, adhærent

& commaculant. Dicitur & γλοιός. Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenuis excrementum Ichor, sive Sanies appellatur; ita, quod crassum est, Sordes, ex quo ulcus rediditur sordidum. Gal. 1. 3. meth. med. c. 3. De sordium facultatibus Medicis vide eund. l. 8. de S. Fac. §. Rhypos, ubi de sordibus athletharum oleo inunctorum potissimum agit.

Rhypticos, ῥυπτικός, i. e. Abstergens, Abstergorius, Detergens, Extergens, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in superficie, vel in ulceribus, sordes purgant & auferunt. Vide Abluentia. Gal. 1. 3. de S. Fac. c. 12. & l. 4. de C. M. S. L. c. 4. ad fin.

Rhysis, ῥύσις, fluxus, idem, quod ῥόσις, sumitur interdum late pro omni fluxu, in qua significatio etiam Methodici sumserunt unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιον, sive fluxionem, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem. Gorr. Interdum specialiter pro fluxu sanguinis, & ita idem, quod Hemorrhagia: vel de fluxu feminis, qui dicitur ῥύσις νυκτός, i. e. Gonorrhœa. Linden. Ex. XV. §. 56. vel de alvi fluxu, ῥύσις νυκτός: Hipp. 2. aph. 14. & 3. aph. 16. vel defluvio capillorum: 5. aphor. 11. 12. Interdum specialissime de Hemorrhagia navium: 3. aph. 27. 7. aph. 9. &c. Vide Foel. p. 557. Diet. 2. 763.

Rhysemata, ῥυσηματα, rugæ & sordes, quæ in senili facie cernuntur. Gorr.

Rhythmus, ῥυθμός, dicitur proportio pulsuum; prioris cum subsequenteribus. Gal. 1. r. de diff. puls. c. 7. sive est comparatio pulsus prioris cum posteriori secundum varias circumstantias celeritatis, & magnitudinis simul consideratas. Est igitur Relatio pulsuum. Dogm. P. III. c. 4. d. 5. pag. 370. Est vero suus cuique ætati, naturæ, anni tempori, sexui &c. pulsuum rhythmus; quem qui servat, ῥυθμίς & dicitur; qui non servat, ἀῤῥυθμίος. Gorr. Castell.

Rhytidosis, ῥυτιδώσις, dicitur oculi tabes & corrugatio imminuta pupillæ, ob defectum affluentium spirituum & humorum. Galen. 1. 3. meth. med. c. 2. l. 20. de V. P. comm. c. 5. in c. 3. aph. 16. Unde & ῥυτιδωμένοι ὀφθαλμοί, oculi rugosi, vel corrugati dicuntur, lib. 6. Epid. f. 1. t. 26. Alias & ventres ῥυτιδωδεις, i. e. rugosi, leguntur apud Hipp. 2. Prorrh. XXXI. 10. Vide Foel. d. 1.

Rhytos, ῥυτός, duplicem habet significat. o-nem secundum duplicem derivationem: 1. a ῥέω fluo, significat ῥυτός, fluidus: Ita ῥυτός ἐπι, vocat ova forbilia Moschion. l. de morb. mul. c. 126. Et poculi quoddam genus ῥυτός

dictum fuit cornibus simile, teste Athenæo. 2. a ῥύω, traho, tractus significat. Vide Lexica alia.

Ricinum, Ricinus, ῥότιον. Vide Croton.

Rigatio, idem, quod Irrigatio, ἑμβροχή, h. e. Humectatio, Irroratio, de quibus omnibus in ipsorum literis.

Rigor, ῥίγος. Vide Rbigos.

Rillus vocatur instrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. D. Rul. Iohnf.

Rima æquivocum est. In Anatomicis sumitur de pudendi muliebri externo hiatus & fissura, quæ σχίσμα Gr. dicitur: item Rima magna & grata, Barthol. 1. 2. Anat. c. 32. Rolsink. de part. genit. P. II. c. 36. Pathologicè vero idem est, quod Fissura in manibus, pedibus, ano, &c. Vide Rhagos, Fissura.

Rimosus affectus dicitur de fissuris, & rhagadibus, quales a lue Venerea in diversis membris post aures, in lingua, labiis, mammis, genitalibus, manibus ac pedibus observantur, uti scribit M. A. Severin. l. de noviss. absq. c. 23. §. 2.

Rimula in diminutivo tribuitur ab Anatomicis apertura illi inter duas cartilagineas Arytanoideas occurrenti, quæ alias Glottis dicitur. Vide Glottis.

Rinar, id est, Limatura. Rion idem. Rul. & Iohnf.

Ringens, ῥετνεός, vide Seferos.

Riparius, ῥιπάριος, ἠδερπώσιμος, epitheton animalium, præsertim volatilium, quæ in ripis aut litoribus degunt, & ex aquis victum sibi quarunt, Aldrov. 1. 6. Ornithol. §. Genera & Differentie. In specie vero Meropem dictam fuisse Ripariam, docet idem, lib. 12. cap. 45.

Risigallum, idem, quod Auripigmentum. l. 3. c. 27.

Ristorum, nomen alimenti nutritii comparati cum vitellis ovi, & propterea in febribus acutis improbat. Aliquoties legitur in Bernardini Caji libr. de aliment. c. 31. quamvis quid proprie sit, non extet. An ab Italico Ristoro, quod significat fructum, utilitatem, restorationem?

Risus, ῥέλιος. Vide Gelos.

Rivvand, & Rivvandtzini, sunt Arabica nomina Rhabarbarum significantia, quamvis aliquando in Latinitate recepta, de quibus videatur Rolsink. Tr. de Purg. sect. XII. art. 1. c. 1. & XIV. art. 4. sect. 6.

Rivus, ῥέτιος. Vide Ochetos.

Roades Paracello dicitur Medicus ineptus, indoctus, l. de Tartareis morbis, c. 19.

Rob dicitur succus inspissatus. Iohnf. Vel est nil aliud, quam Syrupus crassior e succis fructuum cum saccharo ad consistentiam crassiore coctione redactis paratus. Habentur vero in Officinis *Rob simplicia* & composita, quorum Catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 82. & 84. Vveker. *A. Gen. l. 1. c. 13. fin.* ut & in *Dispensatoriis*.

Robes, id est, *Acetum*. Rul. & Iohnf. *Rofcod*, idem.

Roborans, vide *Confortans*.

Roboratio, *ρωσις*, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*, de quibus suo loco.

Robur, *ῥαβρος*, *ῥαχός*, *ῥαβρον*, quid significet, notum est. Corporis *robur* omne consistit in mole ac soliditate debita, Lind. *Ex. XVI. §. 214.*

Robys, epitheton panis, ex optimo tritico parati, & in clibano pisti, Lang. l. 1. ep. 56.

Rochetta, idem quod pulvis, vel potius frustulentum instar lapidis durum, olim fundamentum artis vitrariæ ex Oriente & Syria advectum, cinis herbæ cujusdam ibidem abundantis Kali dictæ. Plura de hoc videantur in Ant. Neri *Art. vitrar. lib. 1. cap. 1.* & Christoph. Merett. *Not. ad illum locum p. 281. seqq.*

Rochum, epitheton *Aluminis*, & quidem, quod *rupeum* vocatur. An a Gallico *Roc*, quod *Rupem* significat? Paracelsus simpliciter *Rochum* vocavit, l. 4. *Paragr. c. 1. §. 3.* & alibi. In Officinis vocatur *Alumen roche*. De hoc vide supra *Alumen*.

Ron, id est *libra rotula*, idem, Ruland. Iohnf.

Rondeffa, dicitur *felis Americana* grysea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rursus in ventrem, & eximere. Fides sit penes Autores, *Eph. Nat. Cur. A. I. Observ. 109. Schol.*

Roralis odor *Avic. acetosus* & inspidus. *Mercur. de comp. Med. l. 1. c. 15.*

Roriferus dicitur vel de venis lacteis, quemadmodum Bistio videtur rorem saltem sive lympham transire in venas lacteas, non chylum; vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem instar roris vehunt. Barthol. *Anat. libell. 1. p. 613.*

Ros, *ῥόδος*, propriam & impropiam habet significationem. Illa pertinet ad Physicos; etique *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condensatus, & graminibus terræ incumbens: De cujus virtutibus Medicis qua salutaribus, qua noxiis, passim tradiderunt quædam Autores. *Ros* est nihil aliud, quam sudor veluti spirituosus sa-

linus hujus mundi, materia subtili imbutus, quemadmodum non inepte descripsit prolixius de hoc argumento differens Jac. le Mort. *Chy. Med. Phys. cap. 9. pag. 89. 90.* Helmontius insignem efficaciam attribuit, præsertim rori *Majali*, quod saltem saccharinum contineat, *tr. Arbor vitæ in Tumul. postis & alibi.* Schroderus *Aquam rovis* omnes alias subtilitate & penetratione antecellere, scripsit, & constare liquore volatiliori saleque acriori, l. 3. c. 3. Hinc & noxa provenit, quod scabiem & pruritus inducat, J. Alex. l. 17. *Sal. c. 13.* Lang. l. 2. ep. 30. Helmont. *Roem* non inepte vocat *vernâ nubem*, non putidam, *tr. Progymnasia. Meteor. n. 23.* Improperia significatio varia est, Vel enim nomen hoc tribuitur plantis: ut *ros Solis*, quæ & *rorella*, cui nescio quam hodieque attribuant vim antiphthificam, & tamen simul calidam & siccam esse, docent; item *frugis generi* in Sciria familiari, paucio profusus simili, sed multo adhuc minori, imo grano omnium minimo ex jusculis usitatissimo, teste Alexandr. l. 8. *Sal. c. 6.* vel *portionibus succi nutritii*, mox partibus corporis nostri appropriandis & assimilandis, jam per earum substantiam sparsis, Gal. lib. 7. *met. med. cap. 6. in princ.* Tandem spagyricæ & ænigmatice *Ros* vocatur *Mercurius philosophorum*, & quidem specialiter *Ros Madiam*. *Libav. S. A. Ch. lib. 7. cap. 3.* An vero ex *rore Majali* proprie dicto artis opera acquiri possit, uti docetur in *Theat. Chym. Vol. VI. pag. 450.* Spagyricis examinandum relinquimus. Hodieque etiam Liquor quidam spirituosus paratur nomine *ros Solis* veniens, quo excessive capiuntur loco spiritus vini vulgaris haurientes non sine corporis nocumento.

Rosa, *rosaceum*, *rosata*, *ῥόδον*, *ῥόδων*. Vide *Rhodon*. *Rosa capitata* Severino dicitur ulcus quoddam nullo antehac nomine donatum, e spina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, minime tamen suavi odore halans, ad declive caput, aut super aurem ex parva pustula, quæ abcessit, aut thymio maligno, aut parvo herpette profectum, cujus ulteriorem descriptionem & ferme incurabilitatem tradidit l. *de noviss. obs. absic. c. 12.*

Rosalia Martiano dicitur esse nomen morbi cujusdam pueris familiaris, ita ut variolarum instar nullus ipsum evitare posse credatur, atque ita Synonymon *Morbillosum*, quamvis Romanum vulgus alia exanthemata vel asperitates quasdam in cute, petiolasve rubras granorum milii ad instar, *Rosaliam* vocasse idem scripserit *Annotat. in Hipp. p. 308.*

Rosboth Arab. significat mollitiem aliquam excrecentem in parte dura, de cujus induratione & regimine æquationis scripsit Avic. l. 4. fen. 5. tr. 2. c. 13. & 14.

Rosea, i. e. *Erysipelas*. Dorn. Ruland. & Iohnf.

Roseole, dicuntur pustulæ rubræ ignitæ & erysipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gal. *Rougeole*. Vide *Morbilli*. Doleus *Encyclopæd.* l. 4. c. 6. §. 1. p. 778. De *Roseolis saltantibus* prolixius quoque scripsit M. A. Severin. *Part. II. de Epinyctidib.* videatur *Saltans*.

Rosio, ῥωσις, διαβρωσις, idem, quod *Corrosio*. *Erosio*. Vide *Corrosio*.

Rosmadian, vide *Ros*.

Rosmarus, nomen bestię marinæ veteribus forsitan ignotæ, quæ *vacca marina* alias dicitur, falso pro Hippopotamo habitæ, dentes firmiffimos habenti, pretio, nitore, viribusque cum ebore certantes deorsum e cranio prominentes. Quale cranium dentibus adhuc integre armatum in Musæo D. D. Majoris videre licet. Vide *Dissert. de aurea Jovis catena* sub præsidio Laud. D. Majoris habita cap. 8. §. 11.

Rossania, vel *rossalia*, idem, quod *roseole*. *Ingrass. com. in Avic. de tum. p. n. p. 194.*

Rostriformis, κορακοειδής, vide *Coracoides*.

Rostrum, ῥίγχος, ῥάκρος, quid proprie significet, ad Physicos pertinet. Ejus substantiam pene cartilagineam esse, cute obductam, docet Jul. Al. l. 12. *Sal. c. 1.* Alias *Caput*, vel *rostrum Corvi*, vocatur principium Lapidis Philosophici, quod nigredine innotescit, Libav. *Tom. II. Oper. p. 205.* *Rostrum Leporinum*. Vide *Leporinus*. *Rostria* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum Chirurgicarum bifidæ, v. gr. *rostrum Gruis rectum & curvum*, *psittacinum*, *vulturis* &c. de quibus vide *Sculdet. Arm. Chirurg. part. I. tab. XI. fig. 1. 2. 3.*

Rotatio, idem, quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντήρ. Vide *Trochanteres*.

Rotula Paracelso dicitur *rubrica*, inde & *Tartara rotulina* vocat, *lib. de morb. tartar. cap. 4.*

Rotula, τροχίσκος, homonymon est. 1. vel significat idem, quod *Patella*, *Mola*, Gr. μύλα, ἀπυροντής, Gal. l. 3. *de V. P. c. 15.* Vide *Epigonatis*. 2. Vel notat certam formam medicamento sicci, quæ & *Pastillus*, & *Orbiculus* vocatur; item *Tabella* e pulveribus, vel succis, vel oleis destillatis cum saccharo mixtis, parati, & in figuram rotundam cum planitie ad basin redacti, de qua videatur *Schro-*

der. l. 2. c. 69. *Morell. de Medic. form. l. 1. f. 3. c. 3.*

Rotunda dicitur vas simile cucurbitæ. *Rul. in Lex.*

Rotunditas, *rotundus*, dicitur de figura globosa, vel circulari, & corpore talem figuram obtinente, Græc. κυλινδρῆς dicitur & laudatur a Gal. l. 8. *de V. P. c. 11.* ubi & περιφερῆς vocatur. *Rotunditatem oculorum* prædicat quoque Paracels. *de Anat. oculor.* Musculi quoque diversi cognominantur *rotundi*, v. gr. in Humero, quorum unus *rotundus major*, alter *rotundus minor*, vel *Transversus brevior* appellatur, Barthol. l. 4. *Anat. c. 2. p. 561.* & *Musculus Radii primus* eodem epitheto exornatur *d. l. c. 8. p. 574.*

Rub, idem, quod *rob*, i. e. succus inspissatus, *Rul. in Lex.* An per errorem fortassis *Typographicum?*

Rubea Ictericia vocatur Paracelso *Erysipelas*, l. *de Ictericis c. 1. seqq.*

Rubecula, ῥυθινός, ῥυθίνος, nomen aviculæ minoris, ita dictæ a rubro pectore, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. l. 17. *Ornith. c. 30.*

Rubefaciens, idem, quod *rubificans*, ῥυθίνος, dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quo pertinent *Sinapismi*. Vide *Pbænigmos*.

Rubella dicitur essentia spiritualis extrahens vi sua solutoria tincturam e corporibus. Dorn. *in Diction. Paracels.* Meminit. *Parac. l. 2. de vit. long. c. 8.*

Rubelliana dicitur de *ovis ruberrimis*, Rhod. *ad Scribon. n. 249.*

Ruber, *rubeus*, ῥυθίνος. Vide *Erythros*, *Erythros*.

Rubeta, ῥυθίνος, ῥυθίνος, dicitur Rana venenosa, cujus historiam cum virtutibus Medicis vide in Aldr. l. 1. *de quadr. aig. ovip. cap. 2.* Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Galen. l. 7. *de C. M. P. G. c. 12.*

Rubstra, βυτίς, nomen aviculæ, cujus descriptionem lege apud Aldrov. l. 17. *Ornitholog. c. 29.*

Rubicilla, ῥυθίνος, idem, quod *Pyrribula*, nomen aviculæ, Ital. *Franguello montano*, & Bononiensibus *Stufforco* dictæ, cujus descriptionem vide apud Aldrov. d. l. c. 31.

Rubificans, *rubificans*, vide *Pbænigmos*.

Rubigo, ῥυθίνος, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in specie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recremento fructuum, ex rore noxio proveniente, Bonet. *Sepulchreti l. 3. sect. X. obs. 16. Schol. De rubi-*

rubigine frugum & fructuum ceu peste vegetabilium inter recentiores accurate scripsit Bernardinus Ramazzinus Medicus Mutinensis in *eleganti descriptione constitutionis anni p. 35.* sicut extat in *Ephem. Natur. Curios. Dec. II. Ann. IX.* Hinc *Rubigalia* festa apud Gentiles emanasse & Deum *Rubigum* vel *Rubigium* sibi finxisse patet ex Plinii l. XX. H. N. c. 29. *Rubigo* illa Gr. dicitur ῥουβίση. Plinius *Uredinem* vocavit d. l. c. 18.

Rubinus, πυρρόπος, vide *Pyropus*, *Carbunculus*.

Rubor, *Rubedo*, vide *Ereuthos*, *Eurythros*, *Pyrrhos*.

Rubrica, ριττα. Vide *Miltos*. Paracels. vocavit *Rotilam*. *Rubrica* etiam tribuitur *Impetiginis* speciei secundæ, quando pustulæ rubræ asperæ apparent, uti vult *Blancard.* in *Lex.*

Rufus, ῥοφός, ῥυγή, ῥυγμός. Vide *Ereuthis*.

Rudicula, ρυθιδιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida præsertim, permiscuntur & agitantur.

Ruffus, πυρρόπος. Vide *Pyrrhos*.

Ruga, ρυτίς, significat cutaneam plicam, unde ῥυτιδωδης, *rugosus*. Vide *Rhytidosis*. Item *Corrugatio*. Vocantur & ῥολίδες @ ῥυγυγαί, *Kenchen ad Sam. p. 128.*

Rugitus, βρυχιδμός, proprie vox leonum est. Sumitur autem aliquando pro *murmure* in intestinis, & *hypochondriis*, Gr. βροβορυμός dicto. Vide *Borborygmus*, Gal. l. 2. de *Anatid. c. 3.*

Ruma, idem quod *Gula*, item exterior pars gutturis, quamvis Cael. Aurel. l. 1. *Tard. pass. c. 3. p. 263. 264.* ῥυθιδιον Græcis dici scripserit, de cuius vocis significatione supra vid. *Antheleon*.

Rumani dicitur Cabalisticæ feminis cœlestis portio, succum quandam referens: quæ in terram decidit: dulcis est. *Theatr. Chym. Vol. VI. p. 356.*

Ruminans, μρυγάζω, dicitur de animalibus, cibum jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis. Galen. l. 6. *Anat. adm. c. 3.* (quamvis lepus & cuniculus etiam *ruminant*, unico saltem ventriculo donati, vide D. D. Hofm. *Diff. Anat. in I. v. Horn. Microc. p. 19.*) Hinc & in Sacris pro purioribus habitis, ob perfectiorem ciborum coctionem. Helm. *tr. Vite rat. n. 21.* & Barthol. l. 1. *An. c. 9.* qui etiam *Ruminationem* ita descripsit, quod sit cibi in ore repetita masticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominem cornutum ge-

nerasse *ruminantem* filium, extat in *Epb. N. Car. A. 1. obs. 30. Schol.* *Ruminatio* Græce dicitur μρυγασμός, & verbum *ruminare*, μρυγάζειν, μρυγάζειν, μρυγαιεν. Ratissime in hominibus observata fuit. Legatur vero de *Ruminatione* humana peculiaris Disputatio Johannis Burgoveri in *Disp. Medicis Basleensib. Decad. VII. disp. 3.* & peculiare exemplum juvenulæ ejusdem apud Bonet. *Med. Septentr. l. 3. J. 2. c. 13. p. 518.*

Rupes, ῥοπος ῥοφός ῥοφον, quid significet, e Dictionariis trivialibus jam constat. *Rupes* artificiosa e calculis humanis constans & parata e D. Ruyschii *Thesaur. Anatom. T. excerpta* legitur in *Act. Erud. Lips. A. 1701. m. Septemb. p. 386.* quamvis in *Museo Ruyschiano Centurie observation. Anatom. Chirurg. annexo* non invenire potuerim.

Rupicapra, ῥυγασρον, ῥοφός, est species *Capræ sylvestris*, *rupes montium*, præsertim *Alpium*, colentis, cujus totam historiam cum usu in cibis & medicina tradidit Ald. l. 1. de *quadr. bisulc. c. 11.* Aliis *Caprea* dicitur, aliis *Dama*, quamvis Aldrov. c. 12. de *Dama* seorsim egerit; quemadmodum & J. Alexandr. distinctas species esse docuit, l. 1. *Sal. c. 10.* Legatur & Schroder. l. 5. cl. 1. n. 10. Dicitur & *Gassela*, de qua observationes Anatomicae leguntur in Oldenburg. *Actis Philosoph. An. 1669. m. Jul.*

Ruptile dicitur Fallopio, quod in plures partes dividi potest. Hujus *ruptibilitatis* causa est pororum amplitudo & ordinatus ductus cum exsiccatione eorum, tract. de *simplic. medic. c. 7. Tom. II. Oper. p. m. 9.*

Ruptio, *Ruptura*, ῥήγμα, ῥωγή. Vide *Rhegma*, *Rhogme*. Aliquando & specialiter sumitur pro *Hernia*. Parac.

Ruptorium vocatur Chirurgicis medicamentum causticum, quo interdum aperiri solent abscessus, Forest. l. 1. *Chirurg. observ. 2. Schol.* Parari solent ex cinere sarmentorum & calce viva, laudatque in sphacelosis membris applicanda, Hildan. de *Gangr. & Sphac. c. 16.* *Ruptorium secretius* ex corticis recentis fraxini cineribus laudatur ex Jac. le Mort. in *Collect. Chym. Leidenf. c. 365.*

Rusma Tartavorum paratur ex melle, quod ad spissitudinem iustar sapæ incoctum & loco dropacis impositum cum violentia abrumpitur, Fr. Hofm. ad *Schr. l. 5. cl. 4. p. 702.* Hoc utitur etiam Turcicæ mulieres pro Psilothro ad tollendos pilos pudendorum, teste Rolfink. de *part. genit. P. II. c. 34.* In *Actis* vero *Philosophicis* Oldenburgii *Rusma* species Terræ in Turcia repertæ, Ann. 1666. m. Decembr.

Rusticanus, ἀγροῖκός, quid ingenere significet, jam ante notum est. In specie vero tribuitur obstetrici illi, quæ ruri & in pagis officio suo fungitur, ad differentiam obstetricum oppidanarum, ab D. Henrico a Deventer in *Lumine Novo Obstetricant. c. XXVI. p. 84.*

Rusticula, vide *Gallinago*.

Rusticus, γεωργός, ἀγροῖκός, dicitur, in genere, de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem densam esse, testatur Gal. *de opt. sect. c. 26.* nec facile podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus bene firmatum, & aquæ potum, Dieter. *Iatr. p. 1026.* Eorum vivacitatem longævam demonstrat imprimis exemplum Thomæ Barre pauperis in Comitatu Angliæ Salopiensi *rustici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter mensibus, in cuius post mortem corpore aperto repertas Observationes Anatomicas legere licet in antea laudati Henr. Oldenburgii *Act. Philos. 1668. 1669. m. Febr.*

Rutabulum est uncus, vel baculus ferreus longus, & in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimasticis operationibus interserviens, Ruland. & Johnson. in *Lex. Galenus Græce vocat ῥοχλόν, l. 1. de Antid. cap. 15.*

Ruteta, idem, quod *Tarantula*, species Araneæ. Forest. *l. 30. Obs. 12. Schol.*

Ruticilla, ῥοιτικίλα, nomen aviculæ, a cauda rubra ita dictæ, cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. *l. 17. Ornith. c. 32.*

Rutilus, est epitheton coloris, ad aureum flavescens, Gr. ῥοιτός. Vide *Pyrrhos*. Keuchen. *ad Sammon. p. 103.* Ita sanguis dicitur *rutilus*, *p. 165.*

Rutrum, *Rutum* idem, quod *Bipalium*, ῥοιτῖον, instrumentum rusticum, pro comminuendis glebis paratum; cujus meminit Gal. *e. 2. de fract. t. 3. Rul. in Lex.*

S.

S Græc. Σ. vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in usu fuisse, docet e Casaubono & aliis C. Hofm. *Com. in Galen. LL. de V. P. n. 384. seq.* Alias Latinum S est nota characteristica ponderis, vel mensuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *Semis*. Rhod. in *Lexic. Scrib. Senn. Morell. & Dispensatoria.*

Sabacos, σαβικός, putridum significat & purulentum, apud Hipp. *l. 1. de morb. Jung. Foef. p. 557.* Idem, quod σαθρός, de quo inferius, vide *Sathros*.

Sabanon, σαβανόν, dicitur in balneis pan-

nus, aut velamentum, quo corpora, ad siccandos balnei madores circumdabantur, Hesychio, & Phavorino σαγανόν, dictum, Keuchen. in *not. ad Sammonic. pag. 112. seq.*

Sabaudicus, epitheton pulveris, cujus descriptio extat in D. Iunken. *Corp. Ph. P. II. p. 207.* & D. Spin. *Lex. Ph. p. 779.*

Sabinum, σαβίνον, est epitheton, qua vini generosi tenuium partium, & urinam moventis, qua olei tenuium partium, & relaxantis, apud Gal. *l. 4. de san. tu. cap. 6. & l. 6. meth. med. c. 2. ad fin. & alibi sæpius*, a loco natali.

Sabon, vel *Sabena*, dicitur *Sapo*, vel *Lixivium*, unde *sapo* fieri solet. Rul. & Iohnf. in *Lex. Chym.*

Sabulum, ἄμμος, ἄμμος, ἄμμος, idem, quod *Arena*; de quo supra. *Sabulum marinum* facere multum ad siccanditatem terræ, legitur in *Ephem. Nat. Cur. A. II. Obs. 112.* *Sabulosa urina* est, in qua portiones Tartaræ, instar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adherent. *Sabulosa arena* legitur apud Scribon. *n. 144.* & defendit illam lectio-nem a pleonasmò Rhod. in *not. ad h. l. Sabulum Quellum* quid sit, vide in lit. Q. In Metallurgia *Sabulum* dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortariis veng contunduntur, Libav. *S. A. Ch. l. 4. c. 3.*

Saburatio, idem, quod *Arenatio*, de quo supra in *Ar.*

Saccelizo, *Saccizo*, σακκίζω, σακκίζω, significat *Saccare*, i. e. per *saccum* colare. Frequens apud Gal. teste Gorreò. Hinc *vinum saccatum* legitur apud Keuch. in *not. ad Sammonic. p. 110.* & Scribon. *n. 122.* Jung. Rhod. in *not. ad h. l. Gr. σίνος σακκίως*, vel *διυλισμῶς*. Hinc & *Saccus vinarius* dictus est ὑλίστις, item σακκός, ibid. *Urina* quoque dicitur humor corporis *saccatus*, Keuchen. *dict. loc.* Usurpatur etiam hoc verbum & verbale *saccellatio* de herbis aliisque simplicibus *sacculo* vel *sacello* inditis & forinsecus applicatis, C. V. Schneider. *de catarrh. l. IV. sect. 11. c. 10.*

Sacellum capitale pro *sacculo* legitur in operibus *Mesuræ fol. m. 1826.*

Sacchar, *Saccharum*, σάκχαρ ἢ σάκχαρον, est succus dulcissimus, in arundinibus concretus, candidus, & salis modo, dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principis, particulis diversis, præsertim viscoso-ramosis & terrestribus constans, aquosæ enim mediante arte separantur. Jung. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phys. c. 24. p. 188. seq.* Vocatur & quibusdam *Mel arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi & coquendi ratione legi poterunt scriptores

tores exoticarum rerum, & inter hos, e recentissimis, qui collegit ex aliis, Erasmi. Francisci, in *Hort. Indic. Orient. & Occid. Part. 1. pag. 261. seqq. plurimis*. De ejus vero virtutibus legantur Dioscor. *l. 2. c. 104*. Schroder. *l. 4. cl. 4. n. 400*. Fr. Hofm. in *Clav. ad b. l. Jul. Alex. l. 118. Sal. c. 14*. Bruyerin. de *re cibari. lib. 10. c. 8*. Lang. *l. 1. ep. 64. & l. 2. ep. 32*. Rolfsnk. *O. & M. M. Sp. l. 8. f. 1. cap. 1*. *Saccharum Candum*, rectius *Cantum*, *κάντιον*, a *κάντιος*, i. e. *Angulus*, monente Linden. *Ex. 10. §. 16*. dicitur depuratum & crystallisatum, h. e. concretum in angulares crystallos. *Saccharum Tabarzet* Paracelsi, quid dicatur, vide *Tabarzet*. Alias & *Saccharum* a Chymicis tribuitur aliis arte paratis salibus, v. gr. *Saccharum Saturni*, sive *Sal Plumbi*: *Saccharum Aluminis*. Videantur scripta Chymicor. Schroder. *l. 3. c. 13. & 24. & c.*

Saccharinus dicitur de eo, quod dulcedinem sacchari obtinet; Ita legitur *saliva saccharina* in peculiari observatione, quam notavit Bonet. *Med. Septent. l. 2. f. 3. c. 1. p. 319*.

Saccitominum, dicitur Codronchio *vinum succatum*, sive sacco percolatum, teste Rhod. *d. l.*

Saccus, *Sacculus*, *σάκος*, *μάστιγος*, quid proprie significet, etiam pueris in trivio notum est. *Saccorum* usus varius in Medicina, ad receptionem, colationem, forum, & alia. Videatur Gal. *c. 6. in l. 6. Epid. t. 5. Vveker. A. G. l. 1. c. 50. l. 4. c. 13*. Morell. de *form. rem. l. 2. f. 1. c. 15*. Schroder. *l. 2. c. 78*. *Sacculi* pro vinis medicatis vocantur & *Noduli*; de quo vocab. in N. Transfertur & ad partes corporis, qua s. n. qua p. n. per similitudinem *sacci* formam referentes. Ita apud Barthol. de *sacculis* pinguibus a Malpighio observatis legi poterit *l. 1. Anat. c. 3. p. 30*. & de Diaphragmatis precipitencia, instar *sacci*, apud Bonetum in *Sepulchreto*, vel *Anatom. Pract. l. 4. f. 1. obs. 36. Schol. p. 1448*. *Saccum* quoque vocatum a quibusdam fuisse Cæcum intestinum, notavit Castellus. *Receptaculum* etiam chyli commune, ad quod venę lacteę per Mesenterium dispersę tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur Hornio in Microcosmo, teste Barthol. *l. 1. An. c. 12. p. 104*. & Pericardium *Sacculus cordis*.

Sacer, *ἱερός*, vide *Hieros*.

Sacranus color, i. e. *Color purpureus*. Iohnf. *Lex. Chym. l. 2*.

Sacres dicebantur iidem, qui *Nefrendes*, h. e. Porcelli decem circiter dierum, ad sacrificia olim idonei. Lang. *l. 1. ep. 61*.

Sacrolumbus, nomen Musculi inter proprios

Tom. II.

Thoracis posticam partem occupantes siti, de cujus usu non conveniunt Anatomici, Bartholin. *lib. 4. An. c. 4. p. 566*.

Saffim est *Vitriolum*. Rul. in *Lex*.

Sadir, i. e. *Scoria*. Ruland. in *Lexic. & Iohnf.*

Sæpe dicuntur *pustula magna*, ab erodendo dictę, inde rectius *σάρκω*, *sæpe* fortassis scriberentur. Mentio fit earum apud Foef. *l. 6. c. 40. Schol.*

Saffatum est *species Salis*. Iohnf. in *Lex*.

Saffus panis Paracelsi dicitur *Panis S. Johannis*, medeturque orexi p. n. in *Scholiis ad Libros de Tartaro pertinentibus*.

Saga, idem, quod *Prestigiatrix*, dicitur, quę hominibus nocet virtute diabolica, quamvis etiam sub pretextu juvandi veliat tales scemina commodare. Helmontius de his concedit, *Satanę esse organa*, nihilominus operari virtute naturali, *rr. Recepta Injuncta*: & *rr. de Injunctis Materialibus*.

Sagacitas, *σάγχιος*, in genere dicitur bona quedam conjectura, & investigatio, quę cum recta ratione fit, Dieter. *Iarr. pag. 55*. Nec male Helmont. vocavit filiam iudicii atque discussus; *rr. Mentis complementum n. 4*. In Medico vero debet potissimum esse duplex; Altera est *vera sagacia* (verbis Linden. *Ex. XIV. §. 141*.) quę auxilium adinvenit ex certa notitia Indicantis, sive ejus, quod curandum est, additione. Altera vero consistit in *accurata presagitione*, qua præ omnibus aliis excelluit & admirabilis fuit Hippocrates, teste Linden. *Ex. XVI. §. 163*. Paracelsi vero *Sagacem adeptam Philosophiam*, h. e. supra naturalem, astronomicam, magicam, ceu partim fictitiam, partim superstitiosam missam facimus.

Sagadenon, *σαγαδών*, nomen *Opobalsami*, a loco, in quo plurimum & optimum provenit, cunctis aliis melius, quod in Palæstina prædiis colligitur, ut annotavit Gal. *l. 1. de Antidot. cap. 4*. & ex hoc Gorræus.

Sagani dicuntur Spiritus quatuor Elementorum, Dorn. *Rul. & Ionf. in Lex*. Paracelsus vero *Sagaras* vocat, *libr. Meteor. c. 4*.

Sagapenum, *σαγάπενον*, succus est fernlacei fructicis, nascentis in Media. Latudatur translucentum foris, colore rufo, & cum frangitur, intus candido, odore medio, inter *Laserpitii succum* & *Galbanum*, Gorr. Hujus historiam & usum vide apud Gal. *l. 8. de S. Fac. §. 6. sit. Dioscor. l. 3. c. 95*. C. Hofm. *l. 1. r. Offic. c. 31*. qui inter purgantia retulit, Schroder. *l. 4. cl. 2. n. 401*. Fr. Hofm. in *Clav. ad b. l. Rhod. ad Scribon. n. 69*. Vocatur & *Serapinum*.

Sagda, vel *Sagdo*, gemma est coloris prae-
fi, secundum Albert. Solin. & Plin. l. 37. c.
10. attrahit lignum, uti *Gagates* paleas, imo
ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non pos-
sit, nisi abscindatur. Reperitur ad naves ta-
bulis fortiter affixa. Rul. & Iohnf. in Lex.

Sagimenvitri, i. e. *Sal-vitri*, vel *Sal-alkali*.
Rul. & Iohnf.

Saginatio, σιταξ, σι-δσις, πικχωςις, idem,
quod *Pastio* brutorum, sed cum crassitie cor-
poris. *Sagina* cochlearum olim fuit urtica,
cum fursure, teste Sammonic. c. 28. Vide Keu-
chen. p. 211.

Sagitta, βέλτε, idem, quod *Jaculum*, *Te-
lum*, pertinet ad Medicinam, quatenus est
caussa morborum externorum, v. g. vulnerum;
& si veneno infectum fuerit, etiam maligno-
rum internorum. Confer. ad Linden. *Set. Med.
Exerc. IV. §. 50. C. Rejes Camp. El. q. 63. n. 44.*
Ad Chirurgiam in specie pertinet. Extractio
congrua *sagittarum*; ad quod artificium opus
esse cognitione Anatomica partium corporis
humani, testatur Galen. l. 17. de V. P. cap. 2.
fin. Jung. Forest. l. 6. *Chirurg. Obs. 9.* ut & Pa-
ræus, aliique Chirurgi. Quid sit *maleficium
sagittarium*, est proprie huc non pertinet,
quia tamen a Medico mentio ejus facta, vi-
deatur D. P. Ammanni *Irenic. p. 212.*

Sagittalis, ὀβεραλτε: Vide *Obelea*.

Sagzenea, nomen medicamenti, quod ex A-
vicenna commendatur ad Matricis ventositate-
rem a Valescio de Taranta in *Philon. Pharmac.
l. 5. c. 13.* Est duplex: Magna & minor, & ut-
raque valere dicitur contra affectiones frigi-
das stomachi, indistinctorum, uteri. Describun-
tur ab Avic. l. 5. *summ. 1. tract. 1.*

Sabafatum, apud Avicenn. & Plin. *manan-
tia capitis ulcera* nominantur; quæ Græci ὀ-
χύραξ, & νίερα, Haliabbas tineam, sub quo
& ficus & Ψυδράκια, & εἰζυρθίναξ, colloca-
vit, nominant. Castellus. Vvalther. in *Sylva
Medica* vocat *Sabaphati* p. 1328.

Sabara, idem quod *vigilia nimie p. n.* vel
Pervigilium. Valesc. de Tarant. *Philon. Pharm.
l. 1. c. 11.* Forest. l. 10. *obs. 35. Schol.*

Saic est *argentum vivum*. Iohnf. l. 1.

Saire, idem, quod *Essere*, h. e. *pustula li-
vens*, Forest. l. 1. *Chir. obs. 15. Schol.*

Sakmunia Arabice *Scamonium* significat, & a
Rol. in Latinitatem receptum *tr. de Purgant.
sect. XII. art. 4. c. 1.* & *sect. XIV. art. 4. c. 6.*

Sal, ἅλα. Vide *Hals*.

Salacitas, ἄφοδισιασις, ἀτέλεια, proprie
significat cupiditatem ad rem Veneream: i-
demque quod *Libido Salax* dicitur ἄφοδισιασι-
ς, Galen. l. 2. de *Temp. cap. 6. Salacitatem*

plerunque in sexu masculino comitatur *Priapif-
mus*, vel *Satyriasis*, de quibus suo loco. Un-
de & conjunxit Vvalther. in *Sylv. Medica*.

Sal alkali, idem, quod *Alkali*: de quo su-
pra.

Salamandra, σαλαμανδρα, proprie nomen est
animalis quadrupedis, e genere lacertarum:
cujus historiam, cum usu & noxa, prolixè
tradidit Aldrov. l. 1. de *quadr. dig. Ovipar. c.
8.* (quamvis sint, qui velint potius ad vi-
vipara referre.) Jung. Schroder. *lib. 5. cl. 4.
n. 113.* Fr. Hofm. in *clav. ad h. l.* Multa quo-
que ex variis Autoribus de *Salamandra* histo-
ria collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega & Af-
finis noster honorandus, in *pecul. disquisitione
de Salamandra*, quam uti publice in hoc Ly-
ceocum applausu defendit, ita eandem adau-
ctam non ita pridem edidit Nob. & Exp. D.
I. P. Vvurfbain, Medicus Norimb. & S. R. I.
Nat. Curios. Collega Hermes II. dictus, Af-
finis & Fautor noster colendus. Meminit hu-
jus Animalis Gal. l. 5. de S. *Fac. c. 6.* & ali-
bi. Legatur & Lang. l. 2. *ep. 4.* Chiocc. *Mus.
Calc. sect. 6. p. 676.* Quod *Salamandra* nullis sit
obnoxia flammis, uti Serenus Sammonicus in
Medic. metrica tradidit, c. 8. & confirmatur
Th. Chym. Vol. V. p. 400. id cum grano salis
accipiendum. Resistere quidem potest ad spa-
tium igni, sua nimia frigiditate; interim com-
buri quoque posse, testantur per experien-
tiam varii Medici Veteres & Recentiores.
Ex hac opinione, quod ignis vim eludat,
Salamandre capilli dicta sunt filamenta, vel
capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum
Asbestinum*, sive *incombustibile* vocantur, Lang.
l. 1. *ep. 66.* *Salamandre* coctæ innoxie devora-
tæ mentio fit in *Ephem. N. Cur. A. II. Obs. 206.*
Improprie, & ænigmatice a Spagyricis vocab.
Salamandre tribuitur *terre rubre*, vel *sulphuri
solis*, vel substantiæ per Mercurii sublimatio-
nem purificam, quæ ad condensationem vel
fixationem pervenerit, ita, ut in igne, more
Salamandre, perdurare possit. Aldrov. d. l.
Quæ posterior significatio etiam legitur in *Th.
Chym. Vol. VI. p. 148.* quod per conjunctionem
Mercurii, seu animæ mundi & solis vel au-
ri vulgaris resultet & nascatur vera *salaman-
dra*, & *filius Solis*; qui, cum totus ignis sit,
in uno momento omnem impuritatem imper-
fectorum metallorum, super quæ projicitur,
consumit, & in ipso tempore substantiam mer-
curialem, quæ in imperfectis metallis est, in
argentum & aurum coquit.

Salamandri vocantur Paracelsi Spiritus i-
gnem inhabitantes, vel ignei homines, Dorn.
& Iohnf. Lex. ex Paracelsi. *Philosophie tract.*

5. Hic etiam meminit *Salamandrine Essentie*, h. e. ignem, quam & *Melufinicum Aves* appellat, l. 4. de vit. long. c. 6.

Salamita vocatur Paracello *Procus Sagarum*, Meteoron igneum daemonicum, quod vulgo *Draco volans* appellari solet, l. 1. de Meteoris.

Salappa, pro *Gialappa*, legitur apud Chioc. *Musf. Calc. sect. 5. p. 584.*

Salcaeleon, σαλκῆ ἔλαιον, i. e. *Salce oleum*, quod fuit olei aromatici conditura pretiosa, apud Aetium, l. 1. & ult. citante Gorræo.

Saldatura dicitur *Stannum*, quo artifices utuntur ad ferruminandum & obtinendum vasa, lucernas & similia. Fallop. de metall. f. fossil. c. 21. Tom. I. Op. p. 322.

Saldini, idem, quod *Salamandri*, homines, quos influenza ignis sustentat, & ex elemento ignis nutriuntur, uti fuit illa gentilis mulier, nomine *Zifer*, quæ statim, atque infirmabatur, sese in ignem conjiciens, reficiebatur & convalescebat; in eo sedens gaudensque, tanquam in aliquo balneo, Dorn. Rul. & Iohnf. in Lex. Videtur tamen Paracell. aliquam distinctionem fecisse inter *Saldinos* & *Salamandros*, l. 5. de vit. long. cap. 2. in fin.

Salebrot, vel *Sal lambrot*, h. e. *Sal acutum*. Rul. & Iohnf.

Salesur, i. e. *Crocus hortensis*. Idem.

Salevo, σαλῶ, id est, fluctuo, in hanc & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hipp. de his, quibus utrumque femur excidit, quique corpus in hanc & illam partem jaectant & agitant, 3. de artic. t. 95. Improprie de animi incertitudine accipi solet. Vide Foef. *Oec. p. 557. seq.*

Salia virgula vocatur geminus bacillus, quo indagare solent Metallurgi exhalationes metallicas, quas vernacule *Mitterung* appellant. Fr. Basil. Valent. l. 1. *Ultr. Test. c. 24.*

Salicium est affectus quidam externus ad curam cosmeticam pertinens, quamvis, quid proprie sit, non constat. Legitur vero apud Joh. Stephan. *Cosmet. Oper. p. 462.*

Salificatio vocatur, quando e corpore misto mediante fermento particulæ salinæ colliguntur, ut coeant & concrecant. Usus hoc vocabulo Casp. Cramer. *Colleg. Chymic. dissert. l. c. 4. §. 3. p. m. 13.*

Salinacidum, ἑξάλκυρον, vel ἀλκυρον, dicitur de mixto sapore ex salino & acido; cui opponitur ἑξὺλκυρον, *Dulcacidum*, Keuchen. ad *Sammon. p. 126. seq.*

Salinators, & *Salitores*, qui funus condiebant. Pet. Bellonius c. 5. de funere medicato.

Salitura, ἄλασις, vocatur species condituræ,

quæ fit sale; de qua legatur Jul. Alex. l. 15. *Sal. c. 9. & Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 20.*

Saliva, σίαλον, σίελον, & in neutro σίαλον, σίελον, Dieterich. n. 738. communiter accipitur indiscriminatim pro *sputo*, de quo supra in *Ptyelon*. Proprie vero hoc nomine venit humor quidam tenuior aquosus, vel lymphaticus albus, in glandulis maxillaribus segregatus, & per ductus salivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverso modo considerandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut gustationi, masticationi, deglutationi, sermoni, & in ventriculo fermentationi inserviret; cujus ulteriorem historiam & usum vide apud Vvarthon. *Adenogr. c. 21. Stenon. de Musc. & Glandul. Barthol. l. 2. Anat. c. 11. Bonetum Anat. Pract. l. 1. f. 21. obs. 16. p. 358. seq. & l. 4. f. 2. obs. 6. p. 1529. Helmont. negavit salivam a sanguine sequelstrari, v. Latex Humor. num. 24. 25. Salivæ virtutes medicas tradidit Galen. l. 10. de Simpl. fac. §. Sialos. In specie venenis & venenatis animalibus resistere legitur apud Rhod. ad Scrib. p. 164. C. Rejes C. El. q. 24. n. 10. Aliquando & causam fieri contagii, recentissimæ Medicorum observationes confirmarunt. Porro Græcum vocab. σίαλον etiam denotare pinguedinem patet ex Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 83. unde & σαλωδεις pinguis eidem significant, l. de Sterilib. IX. 28. Junge Foef. *Oec. p. 564.**

Salivalis, epitheton speciale nonnullorum vasorum lymphaticorum noviter ab Anatomicis inventorum, *Ductus Salivales* dictorum, unde etiam alius horum Ductus Vvarthonianus, alius Stenonianus &c. dicitur. Novissime publicavit D. Caspar. Bartholin. Observationem de *Ductu Salivali* hætenus nondum descripto, Hafniæ, 1684.

Salivatio, σαλισησις, duplicem habet significationem. Unam Pathologicam, qua notat symptoma excernendi p. n. aucti, quando saliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem & copiam ferositatum aquareum ad glandulas collectarum; de quo symptomate legatur Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 4. & Ægin. l. 3. c. 17. Vide *Sialochoos*. Alteram Therapeuticam, qua significat remedii genus, quando virtute alicujus medicamenti *salivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea *Pyrethrum* *Herba salivaris* dicitur, teste Rhodio ad Scribon. p. 39. Imprimis cura per salivationem inunctione Mercurii, in lue Gallica, a nonnullis laudari solet, quamvis periculo rem non carere, monuerit Hildan. præsertim in Arthriticis, Cent. IV. *Obs.*

82. & C. V. O. 92. Alias *Salivatio* quoque laudatur certissimum *Plicæ* remedium, in *Ephem. N. Cur. A. H. Obs. 52. Schol. De ejus causa*, & aliis mediis, vide & *Libav. S. A. Ch. lib. 4. cap. 25. & T. II. Oper. p. 162.* ubi vitiose per *γ* *σ* *υ* *α* *λ* *ι* *σ* *μ* *υ* *ς* scribitur.

Sallena species est *Salis petreæ*. *Dorn. Rul. & Iohnf. in Lex. Chym.*

Salmerinus, nomen piscis, qui *Salmunculus fluvialis* dici posset, ad differentiam *Salmonum*. *Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 4. Aldrov. l. 8. de pisc. c. 11. Salma* caret Græco nomine proprio. Dicitur piscis marinus, juxta tamen fluviorum majorum ostia sæpenumero occurrens, utpote dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios transfens; cujus historiam cum usu vide apud *Aldrov. d. l. 4. de pisc. c. 1. J. Alex. d. l. c. 1. Rolfinck. O. & M. M. Spec. l. 14. sect. c. 13.* ejus laudes in cibis suspectas reddidit ex *Gesnero*, ob crassius & viscosius nutrimentum.

Salnitrum, idem, quod *Nitrum*: de quo supra. *C. Hofm. C. in Gal. LL. de V. P. n. 366.*

Salome, σαλώμη, nomen *Emplastri melini*, apud *Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 7.*

Salpa, σάλπη, piscis vocatur vilissimus, laeustris & marinus, stercore & alga vespens, unde & σαρπηρία dicitur; cujus descriptio, cum usu in cibis, habetur apud *Aldrov. l. 2. de pisc. c. 21. (al. & Sarpa dicitur) Jul. Alex. l. 14. Sal. cap. 10. fin.*

Salpetra, idem, quod *Nitrum*, præsertim artis industria paratum, *Lang. l. 2. ep. 32.*

Salsamentum, πέλμα, vocatur omne id, quod sale conditum est, proprie quidem piscium, & præsertim *Thunorum* carnes sale conditæ & asservatæ; uti patet ex *Hipp. l. de int. aff. XXIX. 17. XXXIII. 24. 32.* Plura loca & *Gal.* quoque vide apud *Foef. Oec. pag. 612.* De *salsamentis* etiam plura lege apud *Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9. & 10.*

Salsatura vocatur in opere *Lapidis Philosophici Dealbatio*, in *Theatr. Chym. Vol. 5. p. 206.*

Salsedo, ἄλυξ, proprie salsum saporem alicujus rei significat. Græcum vero vocabulum plerumque de *Muria* accipitur. Vide *Halm.* *Salsedine* causam dispositionis sanguineæ posuit *Paracels. Paramir. tr. 3. c. 10.*

Salsedo mucrum est *sal petreæ*. *Iohnson. Lex. l. 1.*

Salsugo, ἄλυξ, idem, quod *Muria*, sive liquor salsus, quo carnes, vel aliæ res condiuntur & asservantur. Vide *Halm.* *Rhod. in Lex. Scrib. p. 412.* Ita & homines *salsuginosi* dicuntur, quorum in sanguine ichor *salsugin-*

nosus peccat, quibus recte commendantur liquida moderate calida. *P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p. 49.*

Salsus, ἀλυωτός, est species saporis, cujus natura ex sale gustato optime innotescit, *Galen. c. 4. de R. V. I. A. 2. 8. Salsus* est *Argilla*, *Iohnson. Lex. l. 1. Salsum* simpliciter, vel cum epitheto, Græcum olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit, *Lind. Ex. X. §. 63. Sal salsum*, quale & commune culinare est, materialiter constare ex acido quodam universaliter concentrato cum aqua alcalina, hodieque unanimiter docent & demonstrare conantur *Chymici*. Dicitur & *Enixum*; cujus exemplum etiam datur *Tartarus Vitriolatus*.

Saltabri, idem, quod *Sal alembroc*. *Rul. in Lex.*

Saltans epitheton est *Roseolarum*, quod *Saltantes* dicuntur. Vid. *Roseola*, cujus nominis ratio videatur in *M. A. Severini de Roseolis saltantibus controvers. 1.* & in nuperime habita *Disputatione Inaugurali de h. s. Nobiliff. D. Henr. Frid. Baumanni Med. Doctorandi cap. 1.*

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

Saltus, πάλμος, idem, quod *Jectigatio*, *Palpitatio*. Vide *Palmos*. Alias & *Saltus* dicitur πῆδησις, πῆδησις, estque motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeriter pedum, vel amborum, vel alterutrius elevatione violenta extollitur & promovetur. Hinc & *Saltici* dicebantur *gymnastæ*, qui *saltus* pernicitate certant. *Dieter. Iatr. p. 103.*

Salvatella vena est ramus venæ axillaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, *Gal. l. 3. An. adm. c. 5. & l. de Anat. viv.* Arab. dicitur *Siele*, estque furculus ramus externi venæ cephalicæ brachii per externam carpi superficiem excurrentis, & inter digitum annularem, & minimum pergens, *Barthol. libell. I. Anat. c. 7.* Controversiam illam: Num sectio hujus venæ peculiariter faciat contra *Melancholiam*, & affectus lienis, nec ne; in medio relinquamus, propter experientiam fallacem; & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoque dici cephalicam, inter pollicem & indicem sitam, ex *Mundino* docet *Barthol. d. l. circa fin.*

Salubris, ὑγιενός, idem, quod *Sanus*, vel *Sanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet significationem, *Gal. l. de sectis ad eos, qui introducuntur, c. 1. Salubria* ab antiquis dicta, quæ & præsentem sanitatem conservant, & collapsam redintegant, *Lindem. Ex. X. §. 117. Jul. Alexandr. not. ad Galen. l. 2.*

de Al. fac. cap. 70. fin.

Salus, *ὑγίεια*, idem, quod *sanitas*. Vide *Hygieia*. Dicitur & Gr. *σωτηρία*, Gal. l. 11. M. M. c. 9. Ubi desperata omnino *salus*, frustraneum foret, exponere calumniis vulgi remedia, quæ multis fuere usui. *Salus* dubia certa desperatione potior. Rolf. O. & M. M. sp. l. 4. f. 1. c. 32.

Salutaris, *σωτήριος*, idem, quod *salubris*. Diet. n. 814. Morbus *salutaris* dicitur, qui potest curari. Hip. 7. apb. 37.

Salutatio, *Saluator*, *ἀσπιτιδός*, *ἀσπυζόμενος*, quid significet, extra quoque forum Medicum innotescere potest. Licet vero *salutandi* ritus merito laudetur, Linden. Ex. IX. §. 23. non sine ratione tamen Galen. exprobravit eorum Medicorum antiquorum morem, qui matutinas horas triverunt *salutationibus* circumeundo, l. 1. M. M. c. 1. & ult. *Salutatores* quoque olim dicti sunt, præsertim apud Hispanos, *Præstigiatores*, qui Italis S. *Catharina alumni* vocantur, & gloriantur, se plurimos posse solo contactu & afflatu morbos curare; de quorum fraudibus legatur C. Rejes C. El. q. 24. n. 10. seqq.

Salz, *Sulz* vel *selenippum*, est *salsugo*, vel muria salis, ex sale resoluta, frigore, vel humiditate penuarii, vel cellæ vinarie. Iohnf. in Lex.

Samech, *samaeh*, idem est Paracelso, quod *Tartarus*, vel *Sal Tartari*, remedium omnium vulnere. Dorn. Rul. & Iohnf. Meminit vero Paracelsi. hujus vocabuli *Frag. Med. ad Tom. III. referend. capit. de febb. hepatis & Archidox. l. 9. §. Remed. in vulnus*. Et Helmontius vocat *Arcanum Samech. tr. Progyrnasma Meteorii, n. 27. Descriptio Balsami Samech Paracelsi* vide in Morley Collect. Chym. Leid. c. 469.

Samen, i. e. *Hordseum*, vel *ordeum*. Rul. & Iohnson.

Samies, terminus Paracelsicus obscurus, denotans effectum aeris arcanum, quemadmodum effectus Terræ arcanus *Thronus* vocatur. *Philos. ad Athen. l. 2. text. 13.*

Samios, *σάμιος*, epitheton Terræ argillaceæ, a loco natali; ejus terræ duæ sunt species: una, quæ simpliciter Terra *Samia* dicitur, altera vero quæ *ἀσπίς* vocatur, crustacea, & cotis modo prætensa, glutinosior & magis emplastica. De terræ *Samie* virtutibus legatur Gal. l. 9. de S. Fac. Diosc. l. 5. c. 172. In hac terra invenitur & lapis *Samius*, *λίθος σάμιος*, candidus, subdurus, adstringendi & refrigerandi virtute pollens: Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut resplendeat. Diosc. d. l.

cap. 173. Chiocc. Musf. Calceol. sect. 3. pag. 386. seq.

Sampsychinon, *σαμψύχινον*, epitheton olei & Unguenti, a planta *Sampsucho*, quæ *Amaracus*, & *Majovana* alias vocatur. Gorr.

Sanatio, *ἰασις*, *θεραπεύσις*, idem, quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

Sanctus, *ἅγιος*, *ἱερός*, idem, quod *Sacor*. Attribuitur communiter ligno *Guajaco*, quod propterea nonnulli *ἅγιοςυλον*, id est, *Lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracelsi. inter remedia contra amentiam refert *Appropriatum sanctum*, *Tract. II. de morb. ament. cap. 4. fin.*

Sandalion, *σανδάλιον*, nomen laquei, descripti ab Oribasio, quam ipse τῆ χιμασῆ laqueo implicat; ut videre datur l. de laqueis, allegante Gorræo.

Sandaraca, *σανδαράκη*, *Sandaracha*, æquivocum est: Primum significat, juxta Gorræum, materiam duritiæ ceræ proximam, quam apes recondunt; estque dum operantur, earum cibus amari saporis; qui sæpe invenitur in favorum inanitatibus sepositus. Gigni dicitur rore verno. Dicitur alias *Cerinthus*, *κίρινθος*. Jung. Aldrov. l. de insect. cap. 1. pag. 83. ed. Bonon. Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha Gummi Juniperinum*, sive *Vernix*. Rul. Iohnf. Schroder. l. 3. c. 27. Fr. Hofm. in *Clav. ad b. l.* qui merito nomen hoc improbat, & ab eo abstinendum monet, imitatus Jul. Alex. l. 10. Sal. c. 10. Denique *Sandaracha* usitatissime dicitur succus quidam concretus terreus, quodammodo ustus & friabilis, arsenicalem naturam & vires obtinens, in metallis fere iisdem, ubi arsenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arsenicum rubrum* vocatur. De ejus viribus Gal. l. 9. de S. F. Diosc. lib. 5. cap. 122. Schrod. & Hofm. dd. II. Chiocc. Musf. Calc. sect. IV. p. 473.

Sandyx, *σάνδυξ*, est *Cerussa usta*, donec rufa, & similis *Sandaracæ* evaserit. Gorr. ex Diosc. l. 5. c. 103. Facultatibus respondet *Cerussa*, Gal. d. l. Emplastri de *Sandyce* descriptio videatur in D. de Spina Man. Ph. Ch. p. 435.

Sandyx, terra rubra: *Paulus Philosophicus* item *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Iohnf. Vocatur & *Syricon*. Vide infra *Sy*.

Sanguiculum, *αἱμακτὴν*, *αἱμακτὴν*. Vide *Hæmatia*.

Sanguificatio, *αἱματώσις*. Vid. *Hæmatosis*, *Hæma*.

Sanguifluus, *αἱμακτώσις*. Vide *Hæmorrhus*.

Sanguifuca, i. e. *filtrum*, colum. Ruland. Iohnson.

Sanguinalis, αἱματικός, epitheton *Lapidis*.
Vide *Hæmatites*.

Sanguinari, ἔναιμος. Vide *Enemos*.

Sanguineus, αἱματικός, vel dicitur de partibus, quæ primum credebantur constitutæ e sanguine, Lind. Ex. XIII. §. 446. Vel in specie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit, quia e vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum sanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem distribuit; ad differentiam sinistri, quem *spirituosum* nominarunt, ex præconcepta opinione erronea, solum, aut maxima ex parte spiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus distribui, Gal. l. 6. de V. P. c. 7. Vel dicitur de *abundantia sanguinis* in corpore, qua sec. qua p. nat. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Ruland. dicitur *Salnitrum*, in *Lexic*.

Sanguinololum vocatur Paracelso in urina signum futuræ exulcerationis, & apostematis, l. 1. de morb. ex Tart. tract. 5. c. 1.

Sanguipurgium vocatur a quibusdam ipsa *Febris benigna*, quia per talem effervescentiam sanguinis a portionibus fuliginosis depuratur. Franc. Piens de Febr. part. gen. c. 1. p. 4.

Sanguis, αἷμα. Vide *Hæma*.

Sanguisuga, βδέλλα, idem, quod *Hirudo*, de quo vide supra in *Hi*.

Sanguisugum quoque barbaris medendi magistris dictum fuisse affectum cordis, quando sanguis in eo nimium cumulatus fuit, testatur Bonet. Anat. Pract. lib. 2. f. 1. obs. 91. Schol.

Sanies, ἰχώρ. Vide *Ichor*. Helmont. dicit, esse productum seminum, vel radicum ulceris, tr. *Scabies & Ulcera Scholar. num.*

17.

Saniodes, σανιδός, vel σανιδώδης, Gal. dicitur, cui thorax, tabulæ ritu, angustatus est, d. 2. de Temp. c. 6. Derivatur ἀπὸ τῆς σανίδος, quod *asserem*, sive tabulam significat. Obiter hic notandus error Scapulæ in *Lexic*. qui *σανιδώδης* dici vult eos, quibus scapulæ instar alarum protuberant, quæ explicatio plane contraria est Galeno, & confundit ἀρβύλας vocabuli *περυγίδης*. Hoc enim usurpatur de iis, quibus scapulæ instar alarum protuberant. Verum τοῖς σανιδώδεσσι thorax cum scapulis compressus & coarctatus est.

Sanitas, *Sanus*, ὑγιεινός, ὑγιής. Vide *Hygeia*. *Sanitas* triplex corporis & Mentis, *Jovis Virtus*; *Lunæ potentia*; *Solis Miraculum*: legatur in *Theat. Chymic. Vol. I. pag.* 454.

Sannion, σανίων, denotat *caudam*, *membrum virile*, τῆς τῆς σάνου, i. e. quatio. Rolf. de Part. genit. p. 1. c. 43.

Santerna dicitur ærugo *scolecia*, cum urina pueri resecta ad auri glutina; unde in chrysocollas recipitur, Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 23. Unde & *Santerna* factitia *Chrysocolla* sive *Bo-rax* vocatur. Fallop. de metal. f. fossil. c. 31. Tom. 1. Oper. p. 374.

Sapa σίραμιον, ἔψημα, est *mustum coctum* ad tertias vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Galen. l. 7. de C. M. S. L. cap. 2. Vocatur & *Apothermus*. Potest etiam ad omnes succos per coctionem inspissatos extendi, qui alias *Rob* dicuntur. Vveker. A. G. l. 1. c. 13. Vide *Rob*. Legitur Græc. vocab. σίραμιον etiam apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCI. 53. & apud Ægin. l. 3. c. 28. ubi decoctum caricarum significat. Plura vide apud Linden. Ex. X. §. 39. seqq. Foel. p. 567.

Saperda, σαπέρδη, nomen piscis est, & pro opsonio sumitur, apud Hippocr. l. de int. aff. XXIX. 17. Foel. p. 558.

Saphada Paracelso dicuntur *squamæ* pilis adherentes, & parum rubent, & idem sunt in forma, ac *tinea*, nisi quod tinea sint albæ, l. de ulcer. & apostem. c. 87.

Saphena est nomen venæ, quæ desuper ad partem cruris anteriorem descendit, & descendendo occultatur, donec partem super malleolum anteriorem attingere incipiat. Casel. Dicitur alias σφαιρική φλέβη, *vena malleoli*, & describitur a Barthol. libell. 1. Anat. c. 9. Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prærogativam in obstructione mensuum præ aliis venarum in pede sectionibus, merito hodieque ex Anatomicis principiis dubitatur. Febris ex oppilatione *saphenæ* meminit Paracels. l. 2. de Tartar. tr. 3. c. 4.

Sapientia, σοφία, quid in genere significet, ex aliis quoque Lexicis trivialibus notum est, de qua Linden. Ex. II. §. 8. *Sapientia Medica* in quo consistat, docuit eleganter Idem *Exerc. III. §. 19. seqq.* videlicet in devota invocatione Dei, recta notitia morbi, inventionem remedium & horum commoda administratione. Jung. & Ex. II. §. 4. seqq. An ad Medicos quoque pertinet illud Scaligeri. Vera *sapientia* est, nolle nimium sapere? *Exerc. 307.* Paracels. summam ac primum librum totius Medicinæ vocavit *Sapientiam*, ut aliquis sciat certo; non vero opinetur, *Labyrinth. Medic. c. 1. princ.* Græcum σοφία ipsam quoque *Artem* significare, scripsit Erotian. *Onomast. pag.* 102. *Sapiens*, σοφός, recte dicitur, cui memoria

moriam non solum est viva bibliotheca, ingenium perspicacissimum, iudicium solidum atque incorruptum; sed etiam qui labore & exercitatione has Naturæ dotes extulit, & ad maturitatem plenam perduxit. Lind. Ex. V. §. 12. Vide *Philosophia*. Quæ Paracelsistæ de *Sophia Adæpta* jactitant, tanquam figmenta missa facimus. A Chirurgis plantæ quoque vulnerariæ vocantur *Sophie*, non solum *Consolida aurea*, sive a floribus, sive a virtute ita dicta, Illyricis & Liburnis familiarissima, cujus folium si ore masticeatur, labia contrahit, & si super caulem adhuc existens laceratur, per seipsam consolidatur, nobilissima dulcedine pollet, ac balsamo, Dorn. Rul. & Iohnf. sed etiam alia *Thalictari species*, uti patet ex *Adversariis Lobelii*, & *Pinace Bauhini*.

Sapo, σαπών, σαπύγνα, quid sit, etiam consoribus & pueris notum est. Gallorum inventum esse, scripsit Gorreus ex Plinio; verum meminit & Galen. *sapones*, & refert inter abstergentia potentissima, l. 8. M. M. c. 4. circa fin. & alibi. Simplicissima compositio est ex sebo, cinere, & sale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieque tenet. Sed prostant & aliæ compositiones odoratorum *saponum*, de quibus Schroder. l. 2. cap. 80. ex antiquioribus Aet. l. 6. c. 54. Ægin. l. 7. c. 13. citante Gorreo. Ex recentioribus etiam de *Sapone* & ejus usu Pharmaceutico Chymico scripsit Iunken *Chymie Exp. Cur. Part. 1. sect. 2. cap. 10. pag. 143. seqq.* *Sapo sapientia* dicitur sal commune preparatum, Dorn. Ruland. & Iohnf. *Smeagma* idem etiam est, quod *Sapo*.

Saponea est nomen medicamento Arteriaci vel Bechici, quod paratur ex oleo amygd. dulc. & saccharo dissoluto in aqua violar. Claudin. de *Ingress. ad infirmos* l. 11. sect. 11. c. 17. p. m. 248.

Saponiformis est epitheton tributum primæ materiæ metallorum, quæ materia hermaphroditica dicitur ex sulphure & sale mixta, unde *Lixivium saponiforme* quoque audit. Adam Sigism. Scholz. in *Disp. Inaugur. de Marte salutifico* sect. 1. lit. B.

Sapor, χυμός, dicitur qualitas illa, quæ gustu percipitur; cujus plurimas esse differentias, docuit Gal. l. 1. de *S. Fac.* c. 36. Enumeravit quoque illas Schroder. lib. 1. c. 34. Vveker. *Ant. Gen.* l. 4. c. 4. Quod verò in his, & aliis *saporum* differentiis, & ortus morborum, & curationes, unice consistant, uti scripsit Iohnf. *Lexic. Chym.* l. 2. autoritate nixus Hipp. l. de *vet. med.* XXIV. illud cum grano salis intelligendum arbitror, cum hæc *saporum* differentiæ saltem signa sint diversarum virtutum & fa-

cultatum medicamentosarum, & morbosarum; non vero ipsæ causæ efficientes; nisi velis per *saporem* ipsum Chymum, h. e. materiam *sapidam*, intelligere cum Gal. d. l. Vide *Chymus*. D. D. Etmullerus fermenta morbosa diversa *saporis* nomine indigitavit, v. g. *sapor scorbuticus*, *sapor pleuriticus* &c. in *Medic. Theoria & praxi instructis Patholog. præceptis* c. 2. §. 19. a D. D. Frid. Hoffmanno *sapor* etiam accipitur κατὰ χυμικὸν pro *Gustu*, *Fundament. medic. Patholog.* c. 7. §. 71. 72.

Sapphirus, σάπφειρος, gemma est pretiosa, cærulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus historia, vires, & usus legantur apud Gal. l. 9. de *S. Fac. h. vit.* Diosc. l. 5. c. 157. Lang. l. 2. ep. 49. Schrod. l. 3. c. 6. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l.* Chiocc. *Mus. Calc. f. III. pag. 223. seqq.* Rul. Iohnf. *Sapphirum* ex cælo Lunæ & hujus terra terræ Jovis permixta factum esse, legitur in *Theatr. Chym.* Vol. 1. p. 487. paulo aliter, & clarius, Vol. IV. p. 189. seqq.

Saprias, σαπρίαις, nomen vini generosi fragrantissimi, ipso nectare nobilioris, quod & *Anthosmias* alias vocatur. Linden. Ex. X. §. 129.

Sapros, σαπρός, putridum, & potissimum vetustate corruptum, significat. Frequenter occurrit apud Hipp. uti legere est apud Foel. p. 558.

Sapyrus, pro *Sappyrus*, legitur apud Keuchen. ad *Sammon.* p. 112.

* *Saracenicum*, epith. unguenti ab Arabibus seu Saracenis in usu maximo recepti, cum lues venerea extirpanda esset. Ex argento vivo potissimum confectum erat. Formula hujus unguenti extat apud Guidon. de *Cauliac.* Chirurg. magnæ tract. 6. Doctr. I. cap. 3. rubr. 1. 2. & 4.

Saraffi, id est, *Gypsa*. Rul. & Iohnf. *Sarapus*, σαράπις, dicitur, qui magnos, & propterea *disparatos* habet pedes. Foel. pag. 548. C. Hofm. C. ad *Gal. de V. P.* n. 147. C. Hofm. vult, legendum vel scribendum esse σαροπίς, exponens de inferioribus sive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrsum flectantur, malleoli vero extantes sint & prominuti, & conjectatur Latine tales homines dici *Scauros*, *Apolog. pro Gal.* l. 3. c. 101. in *exeg. Hipp.* ipse Galenus descriptionem suppeditat, quod *Saraphus* sit, qui divaricatos & distantes habet pedum digitos.

Saratellula, legitur apud Paracels. in *Fragm. Chirurg. de apostemat.* p. m. 657. de quo termino tamen non constat, quid notare debeat.

Sarcazo, σαρκάζω, significat *supremis labris aliquid avello*. Diciturque de animalibus utrim-

trinque dentatis, apud Hipp. 1. de art. t. 28. Adde Foef. d. 1. Per translationem vero significat etiam morbis labris *subsannare*, unde *σαρκωμός* amarulentæ irrifionis genus dicitur. *Ibid.*

Sarca, *σαρσα*, *Sarra*, id est, Ferrum. Rul. & Iohnf.

Sarcion, *σαρκιον*, Lat. *Caruncula* dicitur. Hipp. 4. aph. 76. Dieter. n. 766. *Sarcion* quoque dicitur *lapis coloris ruffi*. Iohnf. Lex. l. 2.

Sarcites, *σαρκίτης*, idem, quod *Anasarca*, vel *Leucopblegmata*, Hydropis species. Gorr. Cardan. l. 2. tract. 3. *contradiēt.* 21.

Sarcocele, *σαρκοκήλη*, i. e. *hernia carnosæ*, testiculis induratis contingens, & ad scirrhus pertinet, Gal. l. 14. *meth. med. c.* 7. Ejus felicem exemptionem Chirurgicam per dissectionem inventa structura vide in *Act. Hafn. Vol. I. Obs.* 28. p. 59. & *Obs.* 97. p. 188. in quo loco recte negat *Sarcocele* medicamentis posse discuti, aut curari. Vide etiam de *Sarcocele* ab Oxycrato testibus & scroto perperam applicato producta nullo alio remedio, quam castratione curanda P. Ammann. in *Irenic.* p. 140.

Sarcocolla, *σαρκοκόλλα*, est lacrima arboris, in Perside nascentis, thuris pollini similis, colore subruffo, amara gustanti. De cujus natura & viribus legantur Gal. l. 8. de S. Fac. h. tit. Diosc. l. 3. c. 99. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 403. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l. Rol. O. M. M. Sp. l. 5. f. 4. c. 11.*

Sarcoepiplocele, i. e. *hernia carnosæ omentalis*, quando omentum in carneam substantiam accrescit & induratur; sive circa umbilicum, sive in scroto fiat. Legitur apud Gal. *Introduēt.* c. 18.

Sarcoma, *σάρκωμα*, est carnis in naribus, aut aliis etiam partibus, p. n. accretio, Galen. in *def.* Differt a Polypo magnitudine & forma. Est quidem Polypus *Sarcoma*, sed non contra. Polypus enim Polypi pisci similitudinem quodammodo habeat oportet: quod in *Sarcomate* non requiritur. Castell. Iohnf. l. 2. *Lex.*

Sarcophalon, *σαρκοφαλον*, est incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ. Gal. in *def.* Gorr. & Castell. Causa solutio continui, & fucci nutritii largior: propterea affluxus, quemadmodum in aliis exfrescentiis contingit.

Sarcophagos, *σαρκοφάγος*, in genere *carnivorum* significat. Lind. *Ex. XI.* §. 67. Est aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiare. Aliquando usurpatur pro *Cathartico*. Specialiter vero epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui *ασπις*,

Asius alias appellatur: de quo suo loco in *Asius*.

Sarcophyia, *σαρκοφυία*, *exfrescentia carnea* dicitur Hippocr. 3. de *fract.* t. 45.

Sarcopyodes, *σαρκοπυόδης*, epitheton sputi, quod est adinstar carnum purulentarum, & infigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, apud Hipp. l. 4. *Epid.* III. 26. Vide Foef. p. 559.

Sarcofis, *σαρκωσις* in genere carnis generationem significat. Sepius tamen præternaturaliter, & idem est, quod *Sarcoma*, *Exfrescentia carnea*. In specie *Sarcofis* in utero est carnis ibidem prognatæ & collectæ expullatio; quam si magna sit, recidere convenit vellicatam scalpris: sin parva, protinus tollere, Gal. in *def.* Videtur proinde nihil aliud esse, quam mola. Castell.

Sarcotblasis, *Sarcotblasma*, *σαρκοθλάσις* καὶ *σαρκοθλάσμα*, dicitur *cavo contusa*, cui plerumque supervenit *εγκύματις* sive sanguinis suffusio sub cute. Utrumque legitur in *Nono de M. P. C.* c. 252.

Sarcoticon, *σαρκοτικόν*, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*; vel quod carne ulcus implet, Galen. l. 3. *M. M. c. 2. l. 2. de C. M. P. C. c.* 4. Nam quamvis carnis generatio natura opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice detergent, calefaciunt, & purgant, atque minimum siccant, nulloque modo adstringunt. Castell. & Gorr. Catalogum vide passim apud autores materiam Medicam proponentes. Speciatim D. D. Vvedelium *Amœn. Medic.* l. 1. *Seēt.* 2. c. 9. p. 108. P. Morellum de *mater. Medic.* sub tit. *Sarcotica* cum formulis Blasii p. m. 470. & c.

Sarda, *Sardina*, *σάρδα*, *σαρδίνη*, homonymon est. Vel enim piscis marini & lacustris nomen; cujus historiam cum usu vide apud Aldrov. l. 2. de *pisc.* c. 37. J. Alexandr. l. 15. *Salubr.* c. 5. Vel est nomen lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis Sardus* vocatur, a *Sardibus*, ubi primum reperta: alias *Carneolus* quoque dicta, loturæ carniū similis colore, & semipreciosa: cujus descriptionem & vires vide apud Schroder. l. 3. t. 3. n. 7. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l. Chioc. in Mus. Calc.* f. 3. p. 238. segg. Ruland. etiam multas hujus species recenset in *Lex.*

Sardonius, *Sardous*, *σαρδώνιος*, *σαρδώνιος*, est epitheton *risus p. n.* & convulsivi, ab *Herba Sardonis* ita dicti, quæ sua malignitate hanc convulsionis speciem producere creditur, & alias *Apium risus* vocatur; de quo risu differit Bartholin. l. 2. *An. cap.* 3. pag. 340. Junge Keuchen. ad *Sammon.* p. 178. Vide *Gelos*, Attribuitur etiam

etiam interdum lapidi antea explicato, & vocatur *Sardonius*, vel *Sardous lapis*.

Sardonix, σαρδόνιξ, gemma est, vel lapis pretiosus, ruber, pellucidus, habens speciem unguis humani, impositus manibus in superioribus partibus apparet Onyx, in altera parte Sarda. Rul. & Johnf. Chiocc. d. l. p. 241.

Sars, idem, quod *Essere*. Blancard. in Lex.

Sarsar, id est, ferrum. Rul. & Johnson. in Lex.

Sargos, σάργος, vocatur piscis marinus littoralis, ad cibum maxime commodus; cujus descriptio cum usu legatur in Aldrov. l. 2. de pise. c. 16. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 10.

Sarmatica Lues, idem, quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius consultat. de Lue *Sarmatica*. Vide *Plica*.

Sarmentum, σαρύγιον: Vide *Phryganon*. Plin. l. 23. H. N. c. 1. partes illas, in quibus acini fuerunt, *sarmenta* vocavit, notante Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 10. c. 7.

Sarnicum, *Sacem* est *Draconis*. Johnf. Lex. l. 1.

Saropus, σαρόπος, vide *Sarapus*.

Sarrampio, idem, quod *Picota*. Vital. de Furno c. 264. fin. vide *Picota*.

* *Sarsa-parilla*, radix hodie notissima, & in plurimis morbis, præsertim venereis maximi usus. Cedit Guajaco, at China virtute multum superior esse creditur; immo etiam Guajaco ipsi præstare, quotiescumque post adhibitam inunctionem mercuriales, vel administratum Guajaci decoctum supersunt ulcera, rhagades circa anum, tophi, nodi, ganglia, potissimum vero dolores rheumatici fixi sive vagi ab impura venere oriundi, ad quos specifica existimatur. Devehitur ex pluribus Americæ locis; præsertim ex Peruvia, Mexico, Brasilia, ubi sponte, & ubertim dicitur adolescere in sepibus. Constans opinio est radicem esse Plantæ, quæ cum Smilace aspera eadem sit, vel Smilaci maxime affinis; Inde factum ut ab Hispanis *Sarsa-parilla*, seu *sarca-parilla* dicta sit, h. e. viticula rubo similis. Id enim nominis est Smilaci asperæ apud Hispanos, ut auctor est Andreas Lacuna, nempe quod Smilax sarmentis, foliis, labruscis viticulis, spinis aculeisque rubum referat; *Carca* enim rubum parillam viticulum significat apud Hispanos. Huic opinioni favet & experientia. Constat enim radices Smilacis asperæ nostratis ut sarsæ-parillæ forma proxime similes sunt, sic virtute fere pares esse, ut testatur Fallopius in tract. de Morb. Gallic. c. 63.

Sartago, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis necessarium, ad coquenda

Tom. II.

Ungenta & Emplastra. Hildan. in Cist. milit.

Sartoria costa, juxta nonnullos *Costa Ceti*, quamvis alii dicant esse potius firmamentum *Mandibule ceti*, cui insinguntur dentes. Confer. Gothofr. Martheri *Itinerar. Grunlandic*. Nomen vero primum legitur apud D. Ludovic. Dissert. I. Pharm. p. 314. *Sartorius Musculus*, vide *Fascialis*.

Sarz, σαῖξ. Vide *Caro*.

* *Sassafras*, lignum ex variis Americæ tractibus, sed maxime ex Florida allatum. A Floridianis dicitur *Pabamvve*; Europæis vero *Sassafras*, quod sub cortice tenui foras cinereo, intus sanguineo ex rufo albicat; lignosum, leve, rarum est, saporis acris subdulcis, & aromatici odorisque fragrantis, unde dici solet *lignum feniculi*, seu *feniculatum*. Ex hoc fit decoctum, extractum, maxime adversus morbum Gallicum.

Satbe, σαῖβη, significat *penem*, sive membrum virile, teste Rolfink. O. & M. Med. Sp. P. 1. c. 43.

Satbros, σαῖβρος, marcidus, laceros, putris. Legitur apud Hippocr. l. 1. de diet. XIII. 18. 22.

Satietas, *Saturitas*, πλήθος, πληρωσι, sumitur plerumque in excessu p. n. Vide *Plesione*.

Satto, vel *sasso*, σάττω, σάσσα, significat *infarcio*, *fartim impleo*. Hippocr. l. 2. de morb. XIV. 27. lib. 4. VII. 9. 10. IIX. 15. IX. 10. X. 12. &c. Adde Foef. p. 560.

Saturatus, *Saturitas*, idem, quod *Satietas*, πληρωσι. Usurpatur vero etiam haud inelegranter de sufficiente humectatione, cum aliquo excessu. Scrib. num. 227. Adde Rhod. in Lex. Scribon. p. 438. Est etiam terminus Chymicus in eadem significatione humectationis acceptus, quando v. g. Salia alcalia fixa cum spiritu Salis *Saturari* dicuntur. Vide Dan. Ludov. Pharmaciæ.

Saturnus, σάτυρος, proprie significat Deastrum gentiliū, porro translatum inter sidera. Hinc planetarum a terra remotissimus *Saturnus* habetur pro maligno, summe frigido. Quas res naturales influxu suo dirigere finxerint, lege apud Schroder. l. 1. c. 9. Talia signa etiam reperire licet in Paramiro, aliisque scriptis Paracelsi. Chymici nomen hoc tribuerunt *Plumbo*: vide supra *Molybdos*. Adde Rul. & Johnf. & alios Chymicæ scriptores. *Saturnus* Philosophorum etiam dicitur Antimonium. Schroder. Pharm. Medico-Chim. l. III. c. 17. ad quem locum vide *Notas* D. Joh. Michaelis novissime editas.

S s

Sa-

Satyriaco, σατυριακή, est nomen confectionis & Antidoti Venerem stimulantis, apud Ægin. l. 7. c. 11.

Satyriasis, *Satyriasmus*, σατυριασις, σατυριασμός, ambiguae adhuc significationis vocabulum, propter Hippocr. 3. aph. 26. ubi inter puerorum nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio, pro *Tentigine* membri virilis, sive *Priapismo* (vide *Priapismus*) locum non videtur posse invenire. Licet enim sæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus esse soleat familiaris, minime tamen morbus dicenda, quia nihil offensæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt, Gal. in *Exeg.* pag. 560. Dieter. n. 767. quæ expositio nititur loco parallelo Hipp. l. 7. *Epid.* Ll. 16.

Savieb Arab. est farina subtilis. Valesc. de Tarant. *Philon. Chirurg.* c. 6. p. 810.

Saunia olim fuit confectio lenis & suavis, instar massæ panis valde nutrens & restaurans, parata ex amygdalis dulcibus, saccharo ana l. i. amyli lib. ff. ol. amygd. dulc. unc. i. ff. aq. Violar. q. f. F. Massa in formam quadrat. oblong. pondere unc. i. Clement. Clementin. *Lucubrat.* p. m. 144.

Savonea, nomen confectionis Arteriaceæ delicate, contra tussim, apud Forest. l. 16. *Obsev.* 4. *Schol.*

Saura, σαῦρα. Vide *Lacerta*. Præter illas vero acceptiones ibidem adductas, occurrit adhuc alia, apud Hippoc. 4. de artic. r. 64. ubi σαῦρα dicuntur *Viminea* quædam texture, palmis intextæ, aut digitorum integumenta, sive digitalia, a lacertarum similitudine *Lacerte* dictæ, Foef. pag. 560.

Saxatilis, σαταίλι. Vide *Petra*.

Saxifraga, σαξιδροπικός. Vid. *Lithontyphicos*. *Saxifraga* vel *Saxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifragium*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & dissolvit, est. Rul. Iohnf.

Saxonicus est epitheton pulveris, cujus descriptio habetur in *Pharmacop. Aug.* ut & *Corp. Ph. D.* Iunken. alibique.

Saxum, πέτρα, idem, quod *Lapis*, *Petra*; de quibus vocabulis suo loco.

Sbestis, σβέσις. Vide *Extinctio*.

Sbesten, id est, *Calx viva*. Rul. & Iohnf.

Scaber, *Scabrities*, τραχύς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex *Lexicis* vulgaribus constet, significantia *asperitatem præternaturalem*: A recentioribus tamen hodieque nomina hæc in bonam quoque par-

tem transferri legimus, ad exprimendum facultates quasdam medicamentorum a figura dependentes, quando asperitate sua crassiora attenuant, viscofaque divellunt, qualia sunt Lapidis pretiosi, Corallia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ, &c. Frequentissime occurrunt in *Lumine Rationali Medico*, & explicantur in *appendice Examinis* in Dan. Sennert. l. 5. *Insit.* pag. 8. 9.

Scabies, σκαβίς. Vide *Psoa*. Pertinet ad solutiones continui partium solidarum, Gal. lib. 14. *M. M. c.* 17.

Scabrus Paracello videtur dici affectus aurium, consistens vel in dolore, vel in asperitate aliqua p. n. & meminit *Paragraph.* l. 12. §. 1. l. 13. §. 2.

Scavricula, est spiritus ossis de Corde Cervi. Dorn. Rul. & Iohnf.

Scajola sunt commentum vel impium, vel vanum Paracelsi, quo fingere conatus *quintuplices spiritus*, quorum singuli virtute propriæ suæ imaginationis, & quidem alter alteri noxam & detrimentum inferre, & quilibet suum corpus, in quo residet, peculiari modo ledere potest. Quam doctrinam confirmavit Paramiro suo de quinque *Entibus*, item tractatu de Nymphis Pygmæis, Sylvestribus, Gnomis & Lemuribus. Et hoc ex fundamento fictitio fatetur oriri *Philosophiam Medicinæ sagacem*, Adeptam supernaturalem, de *Pestilitate* rr. 2. c. 1. At in l. 5. de *vita long.* c. 5. quatuor saltem *Scajolas* statuit. Hinc & Dorn. in *Diction. Paracels.* & ex hoc Rul. & Iohnf. in *Lexicis suis*, quatuor saltem numerarunt *Scajolas*, deseribentes, quod sint spirituales mentis & animi vires, proprietates, virtutes, atque potentiæ; quæ juxta numerum elementorum sunt quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus est Elias in celum; quæ sumunt originem ex animo & mente hominis, a quo recedunt, & in quem iterum reflectuntur. Sunt quidem phantasia, imaginatio, speculatio, & agnata fides. Sunt etiam & præcipue quatuor illi principes articuli totius fidei nostræ Christianæ, ut Baptismus, Fides in Christo JESU, sumtio Sacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia vitam longam, quin etiam eternam consequimur. De his latius lege Paracelsum, in *Eucharistia*, & expositionis libro de *Cæna Domini*, & audies, quæ satisfaciant animo pietatis & veritatis cupido. Hactenus Dorneus, Rul. & Iohnf. Enimvero, cui bono hæc *αἰσθητικὰ* commenta Paracelsica? Caveant quin potius sibi Philiatræ & alii Christiani ab hisce enig-

maticis figmentis , animum magis turbantibus , quam illustrantibus .

Scala , κλίμαξ , quid sit , pueri e Dictionariis norunt . Pertinet inter Chirurgica instrumenta , ad repositionem articulorum , teste Galen. c. 4. de art. 1. 43. Talem *scalam* Chirurgicam sex gradibus constantem exhibet Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIX. fig. 3.* & modum utendi , *Tab. XLIX. fig. 1.* Metaphorice *scala* quoque vocatur curriculum vite humane , per certas atatum differentias , qualem *scalam* Dieter. proposuit humani initii & incrementi , in *Iatroo* , n. 599. Ita in Metallurgia operationes transmutationis per *scalam* fieri , legitur in *Th. Chym. Vol. I. pag. 496. seq.* & Elementorum cognitio vocatur *Scala Jacobi* mystice qua ad mundum celestem ascendere licet , *Vol. VI. pag. 88.*

Scalenos , σκαλωδός , significat obliquum , & proprie ad Mathesin pertinet . Legitur vero & apud Hippoc. de vena quadam , quæ ad renes tendit , *l. de Resectione sive Anatome II. 5.* & canales aliquos σκαλωδούς vocat , *ibid. 8.* Musculi quoque in collo siti cognominantur in Anatomicis *Scaleni* , *Barthol. lib. 4. An. c. 6. pag. 568.*

Scalpellum , ξυστρο , κνιστρο , *Scalprum* , ξύστρα , dicuntur instrumenta Chirurgica , quibus ossa raduntur , vel alium etiam in usum adhibentur . Illud legitur apud Hippoc. de c. vuln. XIX. 8. Gal. *l. 6. M. M. c. 6.* & alibi : Hoc aliquoties apud Gal. *l. 3. de C. M. S. L. c. 1.* ubi pro strigili sumitur . Vide *Foes. pag. 442.* Hildan. in *Cista militari* , alibi que . Vide *Cnesler. Smile. Scalprorum* , quæ & *Rasoria* , *Raspatoria* , item *Radule* dicuntur , varias formas descriptas etiam exhibet Scultet. *Arm. Chir. Part. 1. Tab. VI. fig. 3. seqq. ad 10.* Quare etiam in *Indic.*

Scalptus , *Scalptura* , κησίδος . Vide *Cnesmos* , vocatur & ξυσμός , apud Hippoc. 3. aphor. 21. Adde Dieter. num. 595. *Scalpturam* prohibendam esse ægris ob pruritus , & quod pessima & præter excoaricationem humores alliciat & dolores graves excitet , docet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. LVI. pag. 149.*

Scamma , σκάμμα , vocatur terminus , aut limes deambulationis , in arena , aut spatii , quod transfiliunt , qui se saltu exercent , apud Cael. Aurel. *lib. 2. Tard. pass. c. 1.* allegante *Foes. Oecon. p. 568.*

Scammonion , σκαμμώνιον , vocatur succus purgans fortior , e planta *Scammonæa* , σκαμμωνία collectus ; qui cum malo cotoneo præparatus & correctus vocatur δακρυδιον quasi *Lachrymula* , vulgo in *Offic. Diagyridium* . De hoc pur-

gante vide plura apud *Rolsink. de purgant. sect. 13. art. 4. per tot.* C. Hofmann. *Offic. lib. 1. cap. 14. Freitag. Aur. Med. lib. 2. c. 13. Schroder. l. 4. cl. 4. num. 468.* Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. l.* Solenander hujus usum valde suspectum habuit , inter capita diaboli vernacule dicta referens , *sect. V. conf. 22. pag. 504. 505.*

Scamnum , βυζύρον . Vide *Bathron* .

Scandella , γυμνοκρίθον . Vide *Gymnocrithon* .

Scanton , est fæcor *Urine* . *Johnson. Lex. lib. 1.*

Scapellatum , id est , *resectum* , dicitur de præputio retracto , qui affectus Græce σίμωντι vocatur . *Marcell. Cuman. Observ. 74.* apud I. H. Velschium *Sylog. Cur. & Observ. Med. Cent. I. pag. 78.*

Scapha , σκάφον , proprie labrum balnearium , vel folium , vel naviculam significat ; & usurpavit Hippoc. *l. de Steril. XXII. 3. lib. 3. de morb. XV. 18.* Sæpius Aurelianus , *Trallianus* , allegante *Foes. pag. 569.* Per translationem vero *Scapha* Anatomicis quoque dicitur ambitus auris interior , Helici oppositus , *Barthol. l. 3. An. c. 9.* σκάφον vinculi quoque nomen est , quod ahibetur , ubi summum caput , & quod inter ipsum & frontem est , vincire convenit . Dicitur alio nomine *Thobulus Diocleus* , *Gal. de Fasciis.*

Scaphion , σκαφίον , æquivocum est vocab. Vel enim parvam *scapham* significat ; & idem est , quod σκαφίδιον . *Foes. pag. 570.* vel *Lignumem* , quo terra foditur , *Hippoc. 2. de fract. 2. 3.* Vel *Cranium* notat , *Gorr. ex Aristophane* , *Lind. Med. Physiol. l. 2. c. 8. §. 30. Sel. Med. Ex. X. §. 185.*

Scaphis , σκαφίς , dicitur mulstra pastoralis , alveus , *scapbula* , quo vase pastores untuntur in lacte reponendo . Significat & μέτρον , sive vas , in quo farina subigitur . Ab Hippoc. accipitur pro mensura , quæ alias *Concha* dicitur , *l. 1. de morb. mul. CXXIII. 13. CXXVI. 4. 4.* Adde *Foes. d. l.* Vide *Concha* .

Scaphoides , σκαφοειδής , epitheton Ossis , Tali caput anterius & oblongum excipiens . Os *Naviculare* vel *Naviforme* , ita dictum a *Scaphæ* similitudine , *Gal. de Ossib. c. 24.* & *l. 3. de V. P. c. 7.* *Barthol. libel. 4. Anat. c. 21.*

Scapula , ἀσπλάτη . Vide *Omoplatæ* . Vena & arteria scapularis , interna & externa , quæ dicantur , videatur apud *Bartholin. libell. 1. & 2. p. 640. & 652.*

Scapus , σῦλον , κωνίς , idem , quod *Caulis* , medium inter caput & radicem , *Linden. Ex. X. §. 185.*

Scarabeus , κάρταρος , vide *Cambarus* .

Scarabelaphus, σκαρὰβελος. Vide *Cantharus*.

Scardamyssus, σκαρδαμύσσω, significat Niēto, oculis *conniueo*. Scribitur & κερδαμύσσω, ceste Erotiano, *Onom. pag. 56*. Legitur σκαρδαμύσσω apud Hippoc. *l. de int. aff. XLVI. 16. LI. 14. l. de dieb. judic. III. 16. Coac. t. 77. lib. 6. Epid. sect. 6. t. 2. Jung. Foef. pag. 569*. Niētantibus opponuntur σκαρδαμύσσω. Vide *Ascardamyctes*.

Scardula vocatur piscis, qui & *Rama* dicitur. Cyprino similis, longe vero ignobilior, stagnantibus aquis gaudens, fœdo mure & luto vicitans. Jul. Alex. *l. 15. Sal. c. 6*. Adde Aldrov. *l. 5. de pisc. cap. 42*. qui *Cyprinum latum* appellat.

Scarificatio, ἐσχάρισις. Vide *Enobaraxis*.

Scarlatina Febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta est instar morbillorum, utplur. tempore æstivo frequentior, & infantibus præ ceteris familiaris, cujus plenior descriptionem tradidit Sydenham, *Observ. Med. de morb. ac sect. 6. c. 2. p. m. 417. seq.*

Scarus, σκαρῶ, piscis vocatur saxatilis, squamosus; cujus historia cum usu videatur apud Aldrov. *l. 1. de pisc. c. 2. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3.*

Scarsa dicitur *secunda tartaræ urine species*, a sœtore nomine sumto; estque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, e jusque signum, Iohnf. *Lex. l. 1. Vide Paracels. l. 6. Paragr. c. 2. §. 1. Et in fragm. ad h. l. docet, talem urinam esse lepræ signum.*

Scatula est vas ligneum vulgo notum, in quo aliquid afferatur. Ad medicamenta vero non debent sumi e lignis resinosis paratæ, ne odore suo resinoso confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc securitatis gratia muniti solent intus & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. Schenk. *S. Comp. & Pr. M. pag. 233.*

Scaurus, vide *Sarapus*.

Scedasticos, σκεδαστικός, epitheton facultatis *diffipandi*, tribuitur Ochræ apud Dioscorid. *l. 5. c. 62. 108. ed. Sar.*

Scellen Vena dicitur *Salvatella*, ramus inter medium & annularem, Avicenn. *l. 1. fen. 1. doct. 5. c. 4.*

Sceletos, σκελετός, quasi cadaver aridum & exsiccatum, estque ossium corporis humani, aut brutorum etiam invicem coherentium, universa compactio, Galen. *l. de Ossib. cap. 25. in fine & lib. 1. Anat. adm. c. 2*. Dicitur & σκελετόν communiter, Barthol. *libell. 4. An. c. 1*. itein, qui sceleti instar macilentissimi sunt, & tenuis corporis, σκελετός dicitur, monet Erotianus.

Sceletyrbe, σκελετόρβη, rectius σκελετορβη, quasi *crurum turbam* ac resolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, sed latus quandoque sinistram in dextrum, nonnunquam dextrum in sinistram circumfert, interdum quoque pedem non attollit, sed attrahit, velut ii, qui magnos clivos ascendant, Galen. *in def. Epitheton Scorbuti*. Vide *Scorbutus*. Latine *Crurum enervatio*, Lang. *lib. 1. ep. 42.*

Sceliphros, σκελιφρός, id est, *aridus*, siccus, idem, quod ἐξήρος. Occurrit apud Hippoc. *l. de int. aff. XLVI. 11. l. de A. L. & Aq. V. 3. sect. 1. de art. t. 28. Jung. Foef. pag. 571.*

Scelos, σκέλος, *Crus*, Vide supra *Crus*.

Scelotyrbe, vide *Sceletyrbe*.

Scempsis, σκῆψις, idem, quod ἀπόσκηψις, *decubitus*. Galen. *in Ex. Diē. Hippoc. In textu legitur σκῆψις*. Vide *Scopsis*.

Scenos, σκῆνος, apud Hippoc. *totum corpus* significat, *l. de Resect. l. 15. de Corde V. 13. Foef. d. l.*

Scerarnos, σκέρανος, aut σκέρανον, vide *Ascia*.

Scerastra, σκεράστρα, sic dicitur fasciæ genus ad operiendum & deligandum caput, Lat. *Operculum*. Gal. *de Fasciis*. Gorr.

Scope, *Scerastma*, σκῆπη, σκέρασμα, tegumentum, velamentum corporis significat inter causas sanitatis procatarticas pertinens, pro aeris nos ambientis attemperazione. Legitur apud Hippoc. *lib. 6. Epid. f. VIII. Galen. lib. 2. de S. F. c. 24*. Quamvis etiam pro *tugurio* & *telio* usurpasse videatur, *4. de R. V. l. A. t. 44*. Vide Rhod. *ad Scribon. in not. n. 60. pag. 105.*

Scepticus, σκεπτικός, dicitur in genere is, qui nihil sciri posse statuit, & in singulari robur heret, atque hesitat. Quæ philosophandi ratio etiam a Cartesio hodieque introducta videtur & olim *sceptica Sobola Medicorum*, a Galeno notata *l. an sang. in art. natur. comm. c. 4. fin. & l. de subfig. Emp. c. 1.*

Seeros, σκερός, i. e. *laxum*, spongiosum, quamvis Hesychnus per σκηρῆν exposuerit. *Erot. Onom. p. 103. b.*

Scethros, σκεθρός, idem, quod ἀκριβῆς, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρη ἵκσις, *accuratior curatio*, apud Hippoc. *3. de art. v. 60. Gal. c. 1. de fract. t. 44*. Vide Foef. *p. 570.*

Seevastos, σκεδαστός, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Diosc. *l. 5. c. 45*. Adde Liuden. *Ex. X. §. 198.*

Schasis, σχῆσις, æquivocum valde est nomen, & variæ significationis, ob verbum, a quo

quo derivatur, *σχάω* vel *σχάζω*, quod diversa etiam significat, videlicet, *scarifico*, *laxo*, *transfervo*, vel *transpono*, *inhibeo*. Apud Hippocr. 2. de art. t. 14. exponit Galen. verb. *σχάται* per subito e priori statu in alium mutari. Interpretes vero Latini reddiderunt per *Decutitur*, & *σχάσι* per *decussionem*. Apud Galen. in LL. *Meth. med. σχάσαι*, est *scarificare*, ut & apud Aristot. lib. 8. H. A. allegante Henr. Steph. in *Thest.* Hinc & *σχάσις* apud Theophr. lib. 4. c. 3. *Histor. plantar. scarificationem* notat. Junge Foef. p. 607. seq.

Schasteria, *σχαστήριον*, instrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demittitur: Galen. *com. ad d. Hippoc. loc. C.* Hofm. in *ἀνεκδότους Notis ad Galen.* negat, recte exponi *σχαστήριον* per funem, qui cursoribus præ-tenditur, sed potius notare *trochleam*, sive quodcumque aliud organum, quod prætentum funem sustinet, & quo moto, concidit funis. *σχαστήριον* quoque scalpellum, vel *cuttelum scarificatorium* significare, e Lexicis aliis constat.

Schedia, *σχέδια*, idem, quod *βύθρον*, *scammum*. Hippoc. vocatur & *ξύλον*. Oribas. de *machin. c. 29.* Gorr.

Schehendingi, i. e. *Cannabis*, vel semen ejus, Rul. Iohnf.

Schemia, *σχῆμα*, vide *Figura*. Adde Hipp. l. de *vet. Med. XXXIX. 7.*

Scherbet vel *Serbet Turcarum* paratur e succis acidis berberum, ritium, citri, &c. cum saccharo, quemadmodum docet Theodor. Mayerne *Prax. Med. Tom. I. p. m. 264.* ubi etiam exempla proposuit. Vide & *Acta Erudit. Lips. A. 1691. m. Febr. p. 61.*

Schesis, *σχέσις*, corporis dispositionem nondum confirmatam significat, quæ facile inducitur aut removetur; ad differentiam *ἕξωσις*, quæ stabilis dicitur habitudo. Deinde etiam significat adventitiam corporis habitudinem, Galen. *cap. 1. de artic. t. 26.* & *lib. 3. de causi. Puls. cap. 10.* *Σχέσις* quoque interdum idem est, quod *ἐπιτοχέσις*, i. e. *retentio*, *inhibitio*. Hippocr. lib. 5. *Epid. XXIX.* Junge Foef. pag. 608. Dieter. num. 812.

Schetica, *σχετικά*, dicuntur quæ compescenda sunt & cobibenda: Hippoc. l. 2. de *mor. mul. XXIV. 5.*

Scheticos, *σχετικὸς*, *dispositivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeo altas radices egerunt, sed faciliorem admittunt solutionem, ad differentiam *ἄετικῶν*, sive *habitualium*, qui difficilius discutiuntur. Gal. l. 8. *M. M. c. 1.* C. Rejes *C. El. q. 68. n. 12.*

Schias, *Schion*, *Schiaticus*, pro *Ischias*, *Ischion*, *Ischiaticus*, legitur apud Keuchen. ad *Samonic. p. 238.*

Schidacedon, *σχιδακιδόν*, species est fracturæ, per longitudinem ossis, non per transversum, factæ, quæ *καυληδόν* vocatur, Gal. lib. 6. *M. M. c. 5.*

Schindulmos, *σχιδαλμός*, fissuram significat, Hipp. l. 2. de *morb. mul. XXV. 17.* Diolc. l. 1. c. 17. citante Foef. p. 609. *σχιδαλμός* etiam fissuram assulosam significat.

Schineleon, *σχιπέλαιον*, i. e. *oleum lentiscinum*, Dioscor. l. 1. c. 50. In remediis Moschionis libro de *morb. mul.* annexis extat *σχιπέλαιον*, sed videtur menda.

Schisma, *σχίσμα*, i. e. *fissura*, *scissura*, *rima*. Strictè de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schistos, *σχιστός*, dicitur lapis *Hematita affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, suapte natura fissilis & friabilis, de quo legatur Gal. l. 9. de *S. Fac.* Diosc. l. 5. c. 145. *Chioec. Mus. Calc. f. 3. p. 273.* Rul. & Iohnf. in *Lex. Fr. Hofmann. in Clar. ad Schr. lib. 3. c. 8. pag. 179.* *Alumen* quoque *Schistos* vocari, testatur Lang. l. 1. ep. 32. *Lac σχιστόν* vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti: Galen. l. 10. de *S. Fac. §. Stercus caninum*: vel quando lacis ferventi acetum instillatur, l. 3. de *Al. Fac. c. 16.*

Schoenobates, *σχοινοβάτης*. Vide *Funambulo*.

Schoenotonos, *σχοινοτόνος*, epitheton seilæ, ex juncæ, vel sparte fune nexæ, & contextæ, Hippoc. l. de *Sterilib. XVI. 5.*

Schole, *σχολή*: vide *Ocium*. Quid Latine *Schola* vero significet, notum est, videlicet locum, in quo *Disciplinæ* & *artes* docentur. Idem *Schola* veteres *Medicæ Romæ* fuisse dicuntur ac *Esquiliæ*. Rhod. ad *Scribon. pag. 15.* *Schola Herophileæ* meminit ex *Strabone* idem pag. 14. Accipitur etiam pro ipsa doctrina. Idem *Parac.* triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *Sideream*, & *Æternam*, *Philos. sagac. t. 1.* Et *Helmont.* aliquoties invehitur in *Scholam Galenicorum*, sive *Humoristarum*, i. e. in doctrinam & hypotheses illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, *σκιμαχία*, dicitur exercitatio manuum, vel brachiorum levior, quam vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conferimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. l. 6. *Sal. c. 8.* ex Galen. l. 2. de *San. tu. c. 21. q. d. Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ. *Alexandr. not. ad b. l.* Accipitur & tropice pro vano aliquo & leviori ani-

morum diffidio & colluctatione.

Sciatica, pro *Iscbias*, de quo affectu suo loco.

Sciageo, *σκιωγέω*, Hippocrat. significat, *cæcutio*, eorum more, qui ex umbra aut tenebris prodeuntes ad lucis aspectum caligant, *lib. de int. aff. LI. 12. & l. de dieb. judic. III. 13.*

Sciden, i. e. *Cerussa*. Rul. in *Lex.*

Scidname, *σκιδνάμα*, apud Hippocr. significat *dissipor*, Hippoc. *dictis locis*. Adde Foef. pag. 572.

Scientia, *ἐπιστήμη*, in foro Medico non obtinet strictam significationem; sed sufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte Medica opus est, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera scientia inducatur, Gal. *c. 1. de fract. t. 6.* In praxi quoque opus *scientie* est, non perturbari, nec transire ab iis, quæ recte visa sunt, etiamsi nondum appareat manifesta utilitas ex his, quæ facta sunt, *c. in 2. aph. 52.*

Scimpodion, *σκιμπίδιον*, significat *lectulum discubitorium*, in quo cervicem reclinare possumus, v. gr. tempore somni meridiani, si opus fuerit, C. Hofmann. *Com. in Gal. de V. P. num. 1150.* Dicitur & *σκιμπος*, extat apud Moschion. *de mor. mul. c. ult. 163.* Utrumque etiam significare potest & solet scabellum, cui non minus, quam dicto lectulo insidere possumus.

Scimus, *σκιγμος*, vocatur animal, e genere lacertorum, quadrupes, cujus plenioris descriptionem, cum usu in Medicina, videtis apud Aldrov. *l. 1. de quadr. digir. ovipar. c. 12.* Schröder. *l. 5. cl. 4. n. 115.* Lang. *l. 1. ep. 66.* Nonnullis etiam vocatur *Crocodylus terrestris*: sed minus accurate ob parvitatem.

Scindapsus, *σκιναδός*, nomen fictum a Gal. quemadmodum & *Blytri*, *l. 1. de diff. puls. c. 4.* ad improbandam nimiam in nominibus eligendis curiositatem. Vide C. Hofmann. *Comm. de V. P. n. 228. & 533.*

Scintilla, *σκινη*, particula ignea dicitur, estque causa horrois, si cutim nudam attigerit, Galen. *l. 2. de sympt. caus. c. 5.* *Scintille*, quæ interdum ex oculis erumpere videntur, non sunt veræ igneæ particulae, uti quidem Paracels. credidit *Paramir. tr. 3. c. 9.* sed saltem est ab aeris illuminatione, vel spirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. *Ophthalmograph. l. 4. problem. 21.* & Vvillis *A. Br. P. l. c. 15.* Dicitur hæc *scintillarum eruptio σκινηστικὴ*, *scintillatio*, *coruscatio*. *Scintilla* quoque Paracelsi significat articulorum quan-

dam resolutionem, & impotentiam movendi, seu symptoma luis Gallicæ, quæ *scintilla Veneris* propterea vocatur, *lib. 7. de orig. caus. & cur. morb. Gallic. c. 10. l. 8. c. 2.*

Sciodes, *σκιόδης*, *umbrosus*, caliginosus, a *σκιά*, *umbra*, tribuitur autumnus ab Hippocr. *l. 3. Epid. f. III. t. 3.*

Scirona, est *Ros autumnus*. Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Scirrhomia, *σκιρρόμια*, refertur inter morbos externos, suram pedis infestantes, *d. l. c. 16. fin.* quamvis non describat, qualis proprie affectus sit.

Scirrhones vocari pediculos subcutaneos vix visibiles, scribit Fallop. *l. de ulcer. c. 23. Tom. I. Oper. p. m. 612. seqq.*

Scirrhosis, *σκιρρώσις*, dicitur Gal. *livefcens & crefcens caro* ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, *l. Introduct. c. 15.*

Scirrhus, *σκιρής*, proprie est tumor durus, renitens, indolens, Galen. *de R. V. l. A. t. 21. & alibi*; quamvis distinguant inter *scirrhum legitimum*, sive exquisitum, & non exquisitum, quem vocant *ἔγκριος σκιρρόδη*, Gal. *l. 14. M. M. c. 6.* Verum non semper illa distinctio observatur. Interea *Scirrhus exquisitus* ita plenius describi poterit, quod sit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens a succi lymphatici atrabiliaris acidostri & congelativi subsistentia & collectione. Ex hac definitione facile confici potest quoque descriptio *Scirrhii non exquisiti*, addita particula, fere indolens, & causæ morbificæ limitatione, prout succus ille glandularum, vel de phlegmate, vel de aliis portionibus vitiosis salinis, acerbis, minusque congelativis, participat. Rariores observationes *Scirrhii veri* totius abdominis, & dimidii Pulmonis, invenies in *Ephem. N. Cur. A. II. O. 60. & A. III. O. 262.*

Scissile, *σχιστός*. Vide *Sebistos*.

Scissio, communiter idem, quod *sectio*, *σχιση*, de quo p. inferius. Dicitur tamen & *σχισις*, *scissio*, quæ competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel instillatur, ut fiat coagulatio, Galen. *l. 3. de Al. fac. c. 16.*

Scissura, Paracelsi idem, quod *Fissura*, *σχιση*, in *Fragm. Medic. & alibi*. Vide *Fissura*.

Sciurus, *σκιουρος*, item *ἰππυρος*, vocatur animalculum quadrupes digitatum, viviparum, cauda præditum totum corpus obtegente, arborum amantissimum: cujus descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 24.* Junge Fr.

Hofmann. *Clav. ad Scbr. l. 5. p. 682. seqq.* De cerebri *sciuri* usu contra vertiginem laudatissimo vide Achill. Graßeri *Obs. l.* apud Joh. H. Velsch. in *Sylog. Cur. & Obs. Med. Cent. III. p. 5.* cuius etiam notam leges.

Scleria, σκληρία, dicitur palpebrarum interior durities, Gal. *l. Introduct. c. 15.* Quamvis & in significatione generali, qua omnem duritiem denotat, & ita idem est, quod σκληρώσις, accepisse videatur, dum addidit ἢ μύτη, i. e. uteri, *l. de morb. mul. c. 133.*

Sclerocæcia, σκληροκωκία, vocatur decubitus in duro cubili & strato. Hippocr. *lib. 3. de diet. IV. t. 1.* & verbum σκληροποιεῖν *l. de sal. diet. t. 13.*

Scleroma, σκληρώμα, idem, quod σκληροσμός, strictè tamen dicitur de duritie, quæ in parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum σκιδρώσει, Galen. *in defin.*

Sclerophthalmia, σκληροφθαλμία, dicitur Lipitudo dura, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque similiter duriores siccioresque reddita, post somnum, aperiri facile non possunt, vel inverti, propter duritiem. Differt a ξηροφθαλμιά, sola magnitudine doloris, duritie & siccitatis; quod hæc sit illa satis imbecillior, Gorr. Castell. Causa sine dubio in portionum lymphaticarum sanguini admistarum aciditate congelativa ponenda erit.

Scleros, σκληρός. Vide *Durus*. Significat & aridum, Lind. *Ex. XVI. §. 143.*

Sclerosarcoma, σκληροσάρκωμα, est abscessus progerminus ut plurimum in gingivis enatus, carneus, durus, interdum galli coronam vel cristam, interdum osfracodermi carnem referens. Differre ab Epulide vult M. Aurel. Severin. *l. de nov. obs. abscess. c. 16.* ubi plura de hoc affectu invenies.

Sclerosus, σκληρώσις, id est, durities. Vide *Scleria*.

Sclerotica vocatur tunica oculi, cuius pars anterior dicitur Cornea, de qua supra vide *Ceratoides*. Posterior vero est densa & opaca, duraque, Barthol. *lib. 3. Anat. cap. 8. pag. 515.* Significare etiam σκληρωτικός potest *Indurans*, a verbo σκληρώω, quamvis non sit in usu apud Græcos.

Sclerymicos, σκληρυστικός. Vide *Indurans*.

Sclerymos, σκληρυσμός, σκληρυσμα. Vide *Induratus*.

Sclirus, corrupte etiam pro *Sclerus* legitur, idem, quod *Scirrus*, significans, Vvalter. *Sylv. Med. p. 1343.*

Sclopetum quid sit, ex Lexicis aliis constare potest. Est singularis causa vulnerum, in

quibus curandis, præter alias indicationes communes aliis quoque vulneribus, respiciendum quoque ad empyreuma a pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. *lib. 5. Med. Pract. P. 4. cap. 20.* & Fabr. Hildan. *tract. de Sclopetaria curatione.*

Scips, σκίψ, item κίψ, dicitur vermiculus, qui exeunte vere nascitur, cum germinare vites, earumque pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Galen. *lib. 9. de simp. Fac. §. Terra Samia.* Alii ad formicas hoc nomen applicant nostrates minimas. Aldrovand. *l. 5. de Insect. c. 1. pag. 526. Ed. Bon.*

Scobs, σκόβη, ἔσσμα, idem, quod Ramentum, Rasura: de quo superius in *RA.* Ita *Scobs eborea* legitur apud Scrib. num. 16. Apud Cels. legitur Scobis. *Scobs* strictè quoque notat cinerem clavellatum, h. e. alkali; item scoviam cuiusque metalli. Rul. & Iohnf. in *Lex. in qua significatione etiam accipitur a Fr. Basilio testam. Ult. l. 1. c. 20.*

Scodeghino Italorum. Vide *Novacula*.

Scodinema, σκωδίνημα, vel σκωδίνημα, idem, quod κωρβωρία, Erotian. *Onom. p. 99. e.* Verum Gorr. & alii tribuunt hoc vocab. Græcum σκωδίνημα *Pandiculationi*, sive distentioni membrorum cum oscitatione. Vide *Pandiculatione*.

Scolecia, σκωλέξ, Epitheton æruginis, cuius duo sunt genera: *Fossilis*, & *facilitia*. Dioscor. *lib. 5. cap. 92.* Libav. *Synt. A. Ch. lib. 5. cap. 23.*

Scolecizon, σκωλεκίζων, vermiculans, epitheton *Pulsus inequalis*, in quo tota arteria non simul & semel videtur distendi, sed successive, adinstar vermium reptantium. Fere coincidit cum formicante & undoso. Est autem signum debilioris flammæ vitalis, Gal. *de puls. ad Tyr. c. 8. & l. 1. de diff. puls. c. 26. 27.*

Scolecoides, σκωλεκοειδής, i. e. vermiformis, scil. επίφουσις, dicitur de quodam processu cerebri. Estque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, varie denesque compositum, quod a medio cerebri ventriculo ad postremum fertur. Galen. *lib. 9. de Anat. adm. cap. 5. & lib. 8. de V. P. c. 14.* Barthol. ad cerebellum refert, *l. 3. Anat. c. 5.*

Scolex, σκωλέξ, vermis, idem, quod *Lumbrius*. Vide supra *LU.* item *Helminthes*.

Scoliores, σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondriis, apud Hippocr. *4. de R. V. I. A. t. 87.* ubi Galen. in *comm.* exponit per ἀνωμαλίαν, i. e. inæqualitatem; σκωλώσις quoque

que significat *obstipationem*, & dicitur in specie de spinæ dorsi in latus perversione. Gal. cap. 3. de art. t. 2. quemadmodum & verbum *σκολιαισμοι* in hac significatione usurpavit Hippocrat. 3. de art. t. 48. Junge Foef. pag. 574.

Scolopax, σκολοπαξ. Vide *Gallinago*.

Scolopendra, σκολοπενδρα, nomen est animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terrestris*, alia *marina*: de quibus omnibus cum earum usu vide apud Aldrov. l. 5. de Insect. c. 15. & l. 7. c. 6. l. 1. Hist. Serp. & Drac. c. 21. Diosc. saltem *marinæ* meminit, l. 2. c. 16. Quam Gal. intellexerit l. 3. de V. P. c. 2. vide Rhod. ad Scribon. num. 140. *Scolopendris terrestribus* lucem esse innatam, legitur in Eph. N. Cur. A. I. Obs. 138.

Scolopomachæron, σκολοπομαχαιρον, dicitur *cultellus acutus*, in culpe paulum incurvatus, veluti rostrum *Gallinaginis*, Gr. σκολοπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad usum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. l. 8. de V. P. c. 6. de hoc apud Ægin. l. 6. c. 74. & Forest. l. 4. Chir. Observ. 11. Schol. Hippocr. simpliciter vocavit *μαχαιρον* l. 1. de morb. mul. XCVI. 4. Jung. Foef. d. l. Delineationem exhibet Sculterus *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIV. fig. 1.*

Scomber, *Scombrus*, σκῆμβρο, vocatur piscis, cujus historiam cum usu in cibis legito apud Aldrov. l. 2. de pisc. c. 53. Meminit & Lang. l. 1. ep. 59. quamvis non accurate quadret cum Aldrov. descriptione.

Scopa, σκῶπρον, quid significant e trivialibus Lexicis satis constat, licet etiam aliquando in foro Medico locum inveniant, v. gr. quando de scopis recentibus portiones quædam, quales ad virgas sumi solent, sanguini e vena secta in manu aut pede & quidem in vasculum aqua calida refertum immisso intruduntur, ut post aliquot horas perspici queat, num portiones sanguinis viscidæ adhæserint, nec ne.

Scopelismus, σκοπελισμός, dicitur crimen per lapidum positionem in damnum alterius malefice commissum. D. P. Amman. *Irenic. pag. 211. seqq.*

Scopus, σκοπός, *scopus*, latine denotat *metam*, *intentionem*, *finem*, ad quem tendit Medicus suis actionibus. Generalis *scopus* dicitur id, quod secundum naturam est. Galen. de *offib. in princ.* Quomodo *Scopus* ab *Indicatione* differat, docet J. Alex. not. ad Galen. l. 11. *Morb. med. cap. 8.* quamvis non semper observetur.

Scops, σκῆψ, nomen avis, cujus descriptio-

nem cum usu vide apud Aldrov. *lib. 8. Ornith. cap. 4.*

Scopula, idem, quod *Scapula*. Vide *Omo. plate.*

Scopula, σκῶπρον, diminutivum est *scoparum*, & denotat cum epitheto *setacea* instrumentum e setis compactis paratum, quo vestes verri & purgari solent. Ejus tamen usum in foro Medico necessarium ostendit D. Henr. a Deventer in *Lum. Nov. per obstetric. c. XXVI. p. 89. seq.* & propterea injungit *Obstetricibus* ut *scopulas setaceas* in promptu habeant, quibus infantis deliquium patientis plantas pedum fricent, ut experiantur, vivus ne sit an mortuus.

Scorax, i. e. *Gummi olivæ*. Rul. & Iohnf.

Scorbutus, *Scorbutum*, morbus dicitur olim *Septentrionalibus* saltem *populis* & *maris Balthici* accolis familiaris, & veluti *endemiis*: Hodieque vero adeo late sese diffundens, ut tantum non *Epidemius* pluribus aliis *populis* esse videatur. Describitur, quod sit *congeries plurimorum symptomatum* omnis generis, proveniens a morbo complicatissimo, intemperie lenta maligna, obstructione viscerum & vasorum, solutione continui diversa, per sanguinis, succi nutritii & nervosi, vel lymphæ glandularum multifariam corruptionem, *ichorescentiam*, *vappescentiam*, *aciditatem*, *acrimoniam*, *stagnationem*, *coagulationem*, & *lentam putredinem* oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurimum *Autorum recentiorum*, qui de hoc affectu ingenium suum exercentes scripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominasse sufficiat *Sennertum*, *Eugalenum*, *Brunnerum*, *Reufnerum*, *Vvillium*, *Charlton.* & *Jungatur & Barbette Prax. l. 4. c. 3.* Hippocrati etiam cognitum fuisse, sub nomine *magni Lienis*, & *Uei hematitidis*, nullum est dubium. *Peculiariora* & *particulariora* quoque nomina sunt *Stomace* & *Scelotyris*, de quibus suis in locis, quæ *synecdochice* pro ipso *Scorbuto* usurpari possunt. Forest. l. XX. *Observ. 13.*

Scordinema, σκορδινημα. Vide *Pandiculatio*.

Scordolaser, id est, *Asa foetida*, Alex. Bened. l. 7. c. 13.

Scoria, σκωρια, proprie dicitur *sordes metalli*, *sex*, *recrementum* ejus. Gal. l. 9. de S. Fac. §. *Scoria*. Dioscor. l. 5. c. 94. 97. 101. *Scorie* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat. Rul. *Scoriam* vocat *recrementum* illud, quod in prima corruptione ad substantiam *Mercurii* non pertinet. Basil. quoque d. l. c. 21. de *Scoria* *metallosum* tractavit. *Helmont. scoriam* vocavit *ster-*

Nercus, five excrementum liquidum urinæ, de *Lith. c. 4. n. 21. & c. 6. n. 16.*

Scorib, id est, Sulphur, Ruland. & Iohnf. in *Lex.*

Scorpiæna, Scorpiis, Σκορπίε, nomen piscis, a Scorpio distincti, cujus historiam cum usu tradit Aldrov. l. 2. de *pisc. c. 27.*

Scorpiaca, σκορπιακή, Epitheton est Antidoti cufusdam, quæ ietibus scorpionum medetur, apud Gal. l. 2. de *Antidot. c. 12.*

Scorpio, & us, σκοπίον, est æquivocum. Proprie notat insectum animalculum, caneros fere imitans, ictu gravissime nocens: cujus historiam cum noxa, usu & antidoti vide apud Aldrov. l. 5. de *Insect. c. 11. Schroder. l. 5. cl. 4. n. 116. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 164. Scorpiones tales in cerebro genitos notavit Bonet. in Anatom. Pract. l. 1. sect. 1. Obs. 121. p. 75. In ovis quoque coelis observatum scorpionem esse, legitur in Eph. Nat. Cur. A. I. Observ. 36. Schol. in fin. sed fides sit penes Autorem. Scorpionem coctum innoxie comestum vide in A. II. Observ. 205. Deinde propter ictum ab aculeis malignam Scorpius quoque vocatur piscis quidam, qui cum usu describitur ab Aldrovand. lib. 2. de *pisc. cap. 25. Chiocc. Mus. Calc. f. 1. pag. 63. Tropicæ Scorpius quoque inter signa Zodiaci refertur & Chymicis Scorpius constructus dicitur ferrum præparatum. Rul. & Iohnf.**

Scorpiodesmos, σκορπιόδημος, id est, a scorpio morsus. Dioscor. l. 1. c. 4.

Scorpioplectos, σκορπιόπλεκτος, idem significat, scilicet qui a scorpione læsus est, legitur apud Nonum D. M. P. C. c. 268.

Scrotum homonymon est. Vel enim idem quod Meretrix, quæ ad Medicinam non spectat significatio: Vel idem est, quod Scrotum, σκρόιον. Vide Oscheon. De vocab. Scrotum plura invenies apud Rolfink. de *Part. genit. P. 1. c. 14.*

Scorzonera a montibus Gallitiæ adfertur. Scorzo animal venenosum reptile, cujus morfu lethali homines demorsu hac herba liberantur. Incert. medic. Pis. ad *Capivac. Prax. lib. 6. cap. 37.*

Scotodinos, σκοτοδίνιον, tenebriosa vertigo, quando tenebræ obversantur. Vide Dinos. Legitur apud Hippocrat. 4. aphor. 17. Jung. Dieter. n. 777. σκοτοδίνιον etiam dicitur Coac. 7. 161.

Scotoma, σκότισμα, Parac. Scotomia, idem, quod σκοτοδίνιον, vertigo. Vide Dinos.

Scotos, σκότος, significat Tenebras, & in specie Caliginem oculorum. Hippocr. lib. 5. E-

Tom. II.

pid. XII. 6. & XXI. 13. quamvis etiam per vertiginem tenebrosam exponi possit. Vide Foef. pag. 574.

Screatio sumitur dupliciter, 1. pro actu exspuitionis, Græc. ἀποχρῆσις, πύσις. Vide Apochrempsis. 2. pro materia, quæ ore ejicitur, Lat. Sputum, Gr. πύελον dicta. Vide Pnyelon.

Scriblita, τραχτή, est species placentæ vel Tractæ. Trados Capryridia.

Scriptio, Scriptura, Scriptum, γραφή, γράμμα. Vide Liteva. Libet saltem annectere unum & alterum præceptum, de Scriptis Medicis observandum, ex Galen. Hippocratis & cæteris antiquorum scriptis nihil negligere oportet, cap. 2. in l. 6. Ep. t. 25. Scripta recentiorum examinanda a probatorum simul & eruditorum hominum Collegio, priusquam in publicum, quæ bona sunt, exponant, aut quæ mala sunt, perdant, l. contra Julian. c. 1.

Scriptulus, idem, quod Scrupulus, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικαρδιον. Vide Anticardium.

Scropha, χοῖρον, χοῖρος, idem, quod Sæcæ fæmina, us, porcus. Vide Porcus, Scrophula, Scrofula, χοῖρος, idem, quod Struma, tumor glandularum in collo obortus. Vide Struma. Scrophulosa phthisis quid sit videatur in Richart. Morton. *Physsiologiae l. III. c. 1. p. m. 234. seqq.*

Scrotum, vel Scortum, σκρόιον. Vide Oscheon. Scrotum Cordis dici quoque Pericardium scribit Blancard. in *Lexic.*

Scrupulus, Scruptulus, Scriptulus, γράμμα. Vide Gramma.

Scuma, idem quod Squama, Gr. λεπίς. Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Scurbutum, idem, quod Scorbutus, de quo superius. Legitur apud Forest. l. XX. *Observ. 12.*

Scuta Tabesi, id est, Testudo. Ruland. & Iohnf.

Scutiformis, θυροειδής. Vide Cartilago scutiformis. Scutum.

Scutum, Scutiscum, idem, quod Cucuma, κωκκίμιον, lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum, calefit. C. Hofmann. *Com. in Gal. LL. de V. P. n. 280.*

Scutum, σκῆπις, θυροειδής, πέλτη, proprie significat instrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invasione hostili. Translatum partim ad Anatomica, ubi Cartilago scutiformis legitur. Vide Cartilago. Ita & Patella genu constituens vocatur Scutum, vel Os scutiforme, Barthol. libell. 4. c. 21. p. 751. Partim ad Phar-

T t

ma-

maciam & Chirurgiam, in quibus *Scuta* vel dicuntur *Emplastra quaedam*; v. gr. *Cordialia*; *Stomachalia*, plerumque sindone obducta & vel collo appensa, vel corpori alligata ligulis, Morell. l. 2. de form. remedi. sect. 2. c. 11. Vel etiam alia munimenta; quale *scutum* cum successu finxit & adhiberi iussit Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, *Centur. VI. Observ. 61.*

Scybula, σκυβυλα, vocantur excrementa alvi sicciora, & quasi in nucleum efformata, fere combusta, non semper ab interno fervore phlegmonoso, uti Galenus voluit 4. de R. V. l. 1. A. t. 17. sed etiam aliquando a longiori mora, & succi pancreatici nimia aciditate vitriolacea, defectuque excrementi biliosi; uti in hypochondriacis & melancholicis quibusdam observare licet. Jung. Galen. c. 1. de R. V. l. 1. A. t. 32. Dicuntur & σκυβαλάκη, caprilla *stercora*, in globulos veluti coacta. Vide Linden. Ex. IV. §. 36.

Scybelius, σκυβελίτις, nomen vini, vel potius *musti*, quod sua sponte ex uvis passis extrillat, utpote vinum ultro effudentibus, Aet. lib. 9. c. 24. Fuit e genere *Protopororum*, & a Galeno aliquoties laudatur. Vide Lind. Ex. X. §. 179.

Scylacion, σκυλάκιον, proprie *catulum*, vel potius *carnem catulinam* significat, Hippocr. lib. 2. de diet. XVI. 18. l. de Steril. II. 28. l. de superfer. XVI. 1. σκυλάκι, *catulus*. Vide Foef. pag. 575. Deinde *σκυλακίον* vocatur *Collyrium quoddam*, a Galen. & Aetio descriptum, sed diversimode, notante Gorræo.

* *Scynion*, σκύνιον, summa palpebra, cilium.

Scyphus, κύπελλον, idem quod *Cyathus*, poculi genus, olim ligneus, teste Lang. l. 1. ep. 29. Vide *Cyathus*. Cereorum *scyphorum* duodecim fit mentio apud Galen. l. de opt. sect. c. 14. De experimentis *scyphorum* vitreorum per sonum humanæ vocis ruptorum legatur sagacissimi scrutatoris rerum naturalium D. Dan. Georg. Morhofii epistola ad D. Job. Dan. Majorem.

Scyros, σκυρός, idem, quod κύπελλον, *Callus*, Vide *Callus*. Legitur apud Hippocrat. lib. 1. de morb. mul. XXXIV. 5. 6. 7. Adde Foef. d. l.

Scyralides, σκυραλίδες, vocantur ossicula digitorum singulorum terna, excepto *Pollice*, qui duo habet, muris inter se colligata & ordine succedentia, veluti in acie turma equitum, quæ σκυράλη vocatur. Latine *Internodia*. Vide *Internodium*. Alias *Scyrale*, σκυράλη, quoque appellatur serpentis species, cujus historiam & veneni naturam descripsit

Aldrov. l. 1. Hist. Serp. & Dracon. c. 9. *Scyralides* quoque dicebantur telorum ligneorum species, alia pedis, alia cubiti, menturam adquantas, ut est apud Lang. l. 2. ep. 3.

Scyros, σκυρός, *Corium* significat in genere, quamvis Galen. restrinxisse videatur ad capitis cutem, vel ea, quæ sunt inter cervicem & tendines, & observat Erotianus ex aliis non significari solum hac voce corium inter colli nervos, sed etiam apud alios medullam dorsæ; & alios locum, qui est inter superciliis & frontem; alios ita dicere omnem capitis cutem.

Seb, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel* idem, *Rul.* & *Iohnf.*

Sebaston, σεβαστιν. Vide *Sebesten*.

Sebel, Arab. idem, quod *Pannus oculorum*. Dorn. *Rul.* *Iohnf.* *Forest.* l. 11. obs. 6. & in *Schol.* Val. de Tarant. *Philon.* *Pharm.* l. 2. cap. 4. Vide *Pannus*. Discrimen inter *Sebal* & *Pterygion*, sive *Unguem oculi*, vide apud Nic. Pis. de Mo. Co. & Cu. l. 1. c. 28.

Sebesten, σεβαστιν, dicuntur & *Mixa*, *Mixaria*, ωξια, μίξηρα. Vide *Myxa*.

Sebum, vel *Sevum*, sébum, dicitur oleosa & pinguis substantia, adipe siccior, & magis concreta compactaque, ejusdemque interim cum adipe generis, cum utrumque e sanguinis & chyli oleosis portionibus gignatur, nisi quod *Sevum* fragile usquequaque sit, nec ad ignem admotum tam facile liquecat, & cum refrigit, denuo concrecat, ut ovis & capræ; Pinguedo autem liquidior sit, minimeque apta durari, oleo longa vetustate inerasato similis, ut equi & suis. Castell. *Sevorum* *Officinalium* *Catalogum* vide apud Schroder. l. 2. c. 34. Quod sébum etiam fermentum significat, aut farinam aqua subactam, in medio, ceu dubium relinquimus.

Secale, σικαλη, frumenti genus, nobis hodie quam optime notum; cum panis quotidianus ex eo parari soleat, vilior panis est triticeo, aut e *Zea* parato. Vocatur & *Siligo*, *Rogga*, item *Secla*.

Secaniabin, idem est quod *Oxymel* sive *Acetum* mulsum, cujus variæ descriptiones videantur apud Mesuem in *Operibus* fol. m. 134. b. seqq.

Seccessus, *Seccessio*, apud Latinos varias habet significaciones. Vel enim idem significat, quod *Abscessus*, *Abscessio*, ἀπέσσις, Dieter. n. 93. Vel accipitur pro dissolutione, sive deunionem diversarum proportionum in aliquo mixto, Linden. Ex. X. §. 55. Vel strictè, pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἀπόδρασις, ἀπόπατος. Id. Ex. XIII. §. 251. de qui-

quibus omnibus vocabulis suis in locis.

Secba, Santonicum. Santes Ardonius de Venenis l. 8. c. 31.

Secla, idem, quod *Secale*, Schroder. Vide *Secale*.

Secors, ἀκάρδιος. Vide *Acardios*.

Secretio etiam variaz significationis vocabulum est apud Latinos. Vel enim pro Excretionem sumitur & dicitur ἐκκρίσις, Diet. n. 249. 250. Gal. l. 6. de L. A. cap. 6. & c. 2. in progn. t. 37. Vide *Eccripsis*. Vel saltem notat disjunctionem, & idem est, quod *Segregatio*, Gr. διακρίσις, & ita dicitur Secretio e numero dividendum esse, Gal. l. de sympt. causis. c. 6. Vide *Diacripsis*. Quod vero Jul. Alexand. Not. in Gal. l. quos purgare op. T. II. Oper. pag. 584. statuit, excretionem & secretionem fieri una eademque opera, mihi non videtur universaliter verum, sed saltem κατὰ τι, quando omnis excretio præsupponit quidem secretionem; sed non vice versa. Potest enim materia quædam fecerni, licet non excernatur: uti patet in abscessibus, & μετὰ σκωσιν materiæ peccantis. A recentioribus etiam nomen hoc ad Physiologiam transfusum: Unde Vvilhelmus Cole & Bernardus Conon de Secretione animali scripta ediderunt, & alii in suis scriptis Physiologicis sæpissime mentionem fecerunt secretionis, per illam intelligentes fluidæ materiæ vel utilis vel excrementitiæ naturalem in certis organis a massa sanguinea separationem. Sunt vero partes huic functioni dicatæ potissimum Glandulæ quæ majores, quæ minores. Vide *Glandula*. De modo vero secretionis nondum inter se conveniunt Autores, cum alii peculiaria fermenta in partibus supponunt; alii pororum diversam structuram organicam ratione figuræ, magnitudinis, &c. respectu habito ad figuram & magnitudinem molecularum fluidorum fecernendorum urgent, quamvis forsan neutra opinio animo discendi cupido satisfaciatur, quemadmodum laudatus D. Connor ad finem Tentaminis sui Epistolæ de Secretione animali satis aperte demonstravit.

Secretum, idem quod *Arcanum*, de quo supra in *AR*.

Secia, ἀίρεσις. Vide *Hæresis*.

Seciactra, idem, quod Flos sectarum, & denotat Florem nucis moschatæ. Dorn. in Lex.

Seclio, τμήν, quod significet divisionem aliquam continui, per violentiam instrumenti dividens & incidentis factam, notissimum est. Galen. 3. de Anat. adm. cap. 2. Occurrit vel inter causas solutæ unitatis, & ita Pathologicè

accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 25. Vel inter Chirurgicas operationes, Hippocr. l. 6. Epid. c. 6. t. 5. &c.

Secundiformis, χοροειδής. Vide *Choroides*.

Secundina, δδ'τρα, δδ'τέτρα, δδ'σπρα. Vide *Deuterion*.

Secundum naturam, κατὰ φύσιν, terminus est in Medicina usitatus & opponitur τῷ Præter naturam, ἄλλο φύσιν. Quemadmodum igitur præter naturam quicquid est, ut affectus sunt a quibus functio læditur, aut causæ horum, aut symptomata, Galen. l. 3. de præf. expuls. c. 1. Ita e contrario quicquid vel sana dispositio, vel causa sanam dispositionem produciens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur & consequitur, secundum naturam dici potest & debet. Vide *Dogm. Med. Gen. nostra*, P. 1. c. 1. dogm. 3. p. 16. Alias secundum rationem agere, in Medicina, idem est, ac ex Indicatione agere, Lind. Ex. VII. §. 31. Aliquando etiam pro juxta, post, prope. Vide Rhod. in Lex. Scribon. & Lind. Ex. IX. §. 39.

Secur, id est, Aurum. Rul. & Iohnf.

Securitas, *Securus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλῆς. Vide *Asphaleia*. In curatione *Securitas*, ἀσφάλεια, duplex constitui potest; una simpliciter talis: altera secundum quid. Vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. f. 3. c. 5.

Secus, pro Sexus, antiquis. Keuchen. ad Sam. pag. 289.

Sedaff, id est, Concha marina. Rul. & Iohnf.

Sedalia vasu vocavit Th. Vvillis venas hæmorrhoidales, seu hæmorrhoides, Pharm. Rat. P. II. sect. 111. c. 1.

Sedatio, πώσις, κατάπνοσις. Vide *Pausis*, *Cataplasma*, *Sedativa*, πώοντες, medicamenta sunt, ut mitigativa, dolorum quietem ægris adferentia, simul curativa & sanativa. Dorn. in dict. Paracels. Rul. Iohnf. ex Paracels. de morb. ament. tract. 2. c. 5. Dicuntur alias *Paragorica*. *Anodyna*.

Sedenegi, dicitur Lapis hæmatites; ut est apud Libav. Apoc. Herm. Part. pr. c. 2. T. II. Oper. pag. 232.

Sedentarius, quid significet, ex aliis Lexicis jam constat. Specialiter vero hoc Epitheton tribuitur ab Henrico a Deventer Belga Medico Doctore ossis pubis Acuminibus, quia illis insidimus in Arte obstetricandi c. 3. & passim. in seqq. aliis.

Sedes, ἕδρα, vide *Hedra*.

Sedbe, i. e. Cinabrium. Rul. & Iohnf.

Sedigitus dicitur, qui sex in una manu habet

bet digitos. Quo nomine appellatus fuit Volcatus Poeta, teste C. Hofm. c. in Gal. de V. P. num. 71.

Sedile, ἰσθμῶς, compages quedam lignea, vel alius materię arte facta, ad sedendum parata. Specialiter fedile Thesalicum dictum commendat Hippoc. l. de artic. r. 22.

Sedimentum, ὑπόστασις. Vide *Hypostasis*.

Sedina, *Seden*, i. e. Sanguis Draconis. Rul. & Iohnf.

Sedma, h. e. hæmatites: *Scedune*, idem, Rul. & Iohnson.

Segax, i. e. Sanguis Draconis. Ruland. & Iohnf.

Seges, ἀνίον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur. Metaphorice quoque legitur *seges pilorum*, apud Sammonic. Vide Keuchen. in not. ad eundem p. 231.

Segitb, Serneth. i. e. Vitriolum, *Sagitb*. Rul. & Iohnf.

Segnitia, *Segnis*, idem, quod *Pigritia*, *Ignavia*, ἠσθητικὸς, ἠσθητός. Vide *Nothras*, *Ignavia*.

Segregatio, ἀφορισμός, in genere etiam *Sequestratio* dicitur, estque solutio integri in membra dislocata. Hic enim non conflunt resoluta, ut colliquabilia; sed quilibet pars secretim tenetur. *Segregatio* est *Disfractio* & *Extractio*. Rul. & Iohnf. in Lex. Dicitur etiam *Dissolutio*, *Separatio*, διαχωρισμός, quam primam partem operationis Chemicę constituit Rolsink. *Chym. lib. 2. cap. 2.*

Seira, σείρα, σείρη, restis, funis, lorum aut habena dicitur, legitur apud Hippocr. 2. de fract. r. 3. Jung. Foef. p. 361.

Seiriasis, vide *Siriasis*.

Seirios, σείριος, vide *Sirius*.

Seisis, σείσις, σεισμός, *Concussio*, Lat. idem, quod κτύπος. Sumitur vel proprie, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum usitatum sumpsit Hippocr. de purulentiis, qui concussione indigent, ut exploretur, quam pariter pus delitescat, Hippocr. lib. 2. de morb. XLV. 11. & lib. 3. XXVI. 30. *Coac. t. 432.* Vel per translationem, pro humorum agitatione in partibus solidis. Ita arteriæ a sanguine fervido pulsantes dicuntur caput concutere, *Coac. t. 163. 167.* Vel σείσις specialissime vocatur concussio & quassatio vertebrarum, quod spinæ dorsalis vitium est, cum earum juncturæ & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem suo loco manent, Galen. cap. 3. de artic. r. 2. Adde Foef. d. l. Dieter. num. 763. Vide *Succussatio*.

Selaa, idem, quod *Nodus*, sive *Abscessus*

cum folliculo. Forest. lib. 3. *Chirurg. observ. 7. Sobol.*

Selachos, σέλαχος, dicitur piscium genus cartilagineum, cui cartilago cutis loco est, veluti squatina, pastinaca, raga, Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36. ubi πωσέλαχια vocantur; σέλαχος vero legitur apud Hippocr. l. 2. de morb. XLVI. 46. XLIX. 33. LXXII. 15. & alibi. Jung. Foef. d. l. Linden. Ex. XXIII. §. 174. seqq.

Selas, σέλας, exponitur Hesychio lux, fulgor, splendor, nitor, &c. Lind.

Selatus, *fatir*, *faic solat*, i. e. Argentum vivum. Rul. & Iohnf.

Seldomium alkali, quid Paracelsus proprie vocet, non constat. Hinc sine dubio Dorn. in *Dictionario Paracelsi* omisit. Intelligit vero rem in liquore facile solubilem, & Tincturam emittentem; uti patet ex *Paragraph. l. 3. c. 2. §. 4.*

Seleniacon, σεληνιακόν, nomen est τὸ κρύσταλλο, sic dictum, quod Lunæ sacratum & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum mista constat, quot diebus Luna cursum menstruum peragat. Gorr. ex Aet. & Egin. l. 7. c. 22. Vide *Ciphi*. *Seleniacon* quoque dicitur antiquis Amuletum contra Epilepsiam, quod puerorum collo appendebant: Keuch. ad *Sammon. pag. 286.*

Selenites, σεληνίτης, dicitur species lapidis specularis candidissima, unde fiunt fenestræ lignis levigatis loco plumbi. Dicitur & *Aphroteselenus*, quia noctu invenitur Lunæ imaginem reddere, Diosc. l. 5. c. 159. Rul. Iohnf. in Lex. De occultis ejus viribus differit Lang. l. 2. ep. 18. & 36. Vide & Chiocc. *Mus. Calc. sect. 3. p. 283.* Fr. Hofmann. *Clav. ad Schroder. p. 186.*

Selencide, σελενίδες, vocantur aviculæ in Asia frequentes, quæ jugiter locustas edunt, easque celeriter excernunt, Gal. l. 6. de Loc. Aff. c. 3. Pro fabulosis habet Aldrov. l. 10. *Ornith. c. 5.* Jul. Alex. saltem incognitas nobis statuit, comm. ad Gal. d. l.

Selibra, ἡμισολίτρας, dimidium libræ, h. e. unciæ sex. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4.

Selinites, σελινίτης, epith. vini medicati ex semine apii, quod *Selinon* vocatur, parati. Diosc. l. 5. c. 74. Gorr.

Selinusia, σελινυσία, epitheton Terræ, haud dubie a loco, quæ cum Chia terra, inter optima referitur remedia, contra ambusta. Galen. l. 9. de S. Fac. §. de Samia Terra.

Sella, ἰδῶς, ἰδῶα, quid communiter significet, pueris quoque notum est. In foro Medicorum usitatores & frequentiores sunt *Selle familiaria*.

Harica, aut *familiares*, pro exonerando alvo: *σκαλαρα*, *αφαιρησις* dictæ, unde *Adfellare*, verbum, i. e. alvum deponere, Keuch. *ad Sam.* p. 197. Rhod. *in Lex. Scrib.* p. 440. Sella obſtetricalis, Foreſt. l. 28. *obſ.* 73. ex Moſchione, aliſque Gynæceorum ſcriptoribus. *Sella balnearis*, ſive *ſudatoria*, cujus figuram quoque exhibet Rhod. *ad Scrib.* n. 193. & Paræus *Chir.* l. 16. c. 38. In Anatomicis quatuor proceſſus interiores offis cuneiformis, ſive Sphœnoidis, vocantur *Sella Turcica*, aut *Sella ſphœnoides*, Barthol. *libell.* 4. *Anat.* c. 8. p. 718 Hanc in pueris perforatam repertam teſtantur *Eph. N. Cur. A. I. obſer.* 76.

Semaſor, id eſt lucidum carici, *femar*, idem, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Semaſia, *σημασία*, idem, quod *ἐπισημασία*, primum morbi inſultum & invaſionem ſignificat, quæ *Acceſſio* Lat. dicitur, Aret. l. 1. *a. cur.* c. 5. Foef. p. 562. Rhod. *in Lex. Scrib.* p. 345. Vide *Epifemaſia*.

Sembella, idem, quod *Selibra*. Legitur in Rhodii *diſſ. de pond. & menſ.* p. 40. ex Scribonio.

Semeion, *σημειον*, Lat. *Signum* dicitur, eſtque in genere id, quo cognito in alterius iugoti notitiam pervenire poſſumus. Gal. *deſin. med.* Signa dividuntur in *ſalubria*, *inſalubria*, & *neutra*; verum hæc ultima facile ad priora duo reduci poſſunt. Vide *Dogm. d. l. p. 300. ſeqq.* Sufficit etiam, conſtituiſſe duas claſſes ſignorum, *Diagnosticorum* videlicet, & *Prognosticorum*, cum Anamneſtica, ſive Rememorativa, etiam vel uſum *Diagnosticorum*, vel *Prognosticorum* habeant, d. l. n. 303. *ſeq.* Vide Dieter. *larr.* n. 769. Signa cognitionis medicamentorum vide apud Schroder. l. 1. c. 34.

Semeioſis, *σημειωσις*, *ſignificatio*, *notatio*, aut *deſignatio* dicitur. Comprehendit ſub ſe *Diagnotionem* & *Prænotionem*: de quibus ſuis locis, & pars Medicinæ doctrinam *Signorum Diagnosticorum* & *Prognosticorum* comprehendens, vocatur *Semeioſtica*, *σημειωτικὴ*, reſtius *Semiologia*, *σημιολογία*, eſtque pars Medicinæ, ſignorum omnium differentias & vires expendens: de quibus paſſim legantur *Inſtitutiones* & *Dogmata noſtra Med. Gen. Part. III. per totum*.

Semen, *σπέρμα*, in genere dicitur omne id, ex quo, tanquam ex vitali principio materiali aliud corpus vitale gignitur & fit. Omne ſemen vita & forma eſt dotatum ſubſtantiali, Helm. *tr. Form. Ortus* n. 10. Sub qua ſignificatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium ſemina comprehendun-

tur, e quorum numero Catalogum Officialium vide apud Schrod. l. 2. c. 16. qui etiam l. 1. c. 11. hanc ſeminis genericam deſcriptionem tradidit: quod ſit materia humidoſpirituoſa in creaturam certam proxime, ac natura ſua emergere determinata. Semen contra, ſcilicet ſubintelligendo Vermes, vocatur a quibusdam Semen Cynę Offic. ſive Santonicum. Bonet. *Merc. Compit.* l. 19. p. 460. Alias frequentiffime ſtrictiori in ſignificatu ſumitur de Excremento utiliſſimo Hominiſ, maris & ſœminę, ad generationem & formationem fœtus humani neceſſario: unde & *γόνι*, *genitura*, vocatur; licet alii differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. Jung. *Diet.* n. 781. An ſemen maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieque adhuc controvertitur. Negat Harvejus. Alii affirmant. Inſtituti ratio non concedit hic enodationem huius dubii, nec aliorum. Semen muliebne an ſint Ovula, etiam expediant ulterius Anatomici. Chimici quoque & Metallurgi ad ſuos labores tranſtulerunt ſpermatis & ſeminis vocabula. Ita aurum fieri dicitur ex auri ſemine, Semen appellando vim prolificam. Eſt enim indita cuique rei naturali virtus quædam, ut ſe propaget, T. *Chym.* Vol. II. p. 344. Adde Libav. T. II. *Op.* p. 142. In opere lapidis Philoſophici interdum unum, interdum duplex ſemen proponitur: In hoc tamen conveniunt, quod Mercurius Philoſophorum dicitur Semen, aliquando tamen cum limitatione, femininum ad differentiam Maſculini, quod eſt Aurum in calcem puriſſimam redactum, Th. *Chym.* Vol. IV. p. 401. & alibi. Plura de ſemine quære in *Indice VI. Voluminum*. Semen veneris dicitur ſquama eris, Rul. & Iohnſ. *Sperma aque fortis*, i. e. facultentia ejus. Rul.

Sementis, varias habet ſignificationes, 1. notat ipſam *ſationem*, ſive *actionem ſerendi*, & Gr. dicitur *σπορά*. 2. denotat *ſegetem*, ſive illud, quod e ſemine progerminavit, Gr. *σπέρμα*. 3. a Gal. ſumitur pro hyemis extremo anteriore, in quo ſatio fieri ſolet, Gr. *σπάρτης*, com. 1. in l. 1. *Epid.* t. 1.

Semicoctus, *ἡμιπεπτός*, dicitur de humoribus chyloſis, qui ventriculi calore & fermento alterationem acceperunt, ſed perfectionem debitam non adepti ſunt, Gal. l. 4. *de S. F.* c. 15. Ita quoque de ſanguine, aliſque humoribus, etiam excrementitiis dici poterit, ſi nondum debitam coctionis ſuę perfectionem acquiſiverunt.

Semicongius, *ἡμικόγγιον*, dimidium congi, eſt nomen menſurę liquidorum, continens vini

vini libras quinque, aquæ libras quatuor cum dimidia, mellis libras septem & dimidiam. Gal. de pond. & mens. e Diosc.

Semicotyle, ἡμισυκότυλον, est dimidium cotylæ. Gal. l. 10. de S. Fac. §. De sanguine vesperilionum. Qualis vero sit mensuræ aut ponderis determinatio, non constat; cum Acerabuli, vel cotyles quantitas variet apud autores. Vide *Acerabulum*.

Semicupium, ἡμισυκίππιον. Vide *Encathisma*. Infeffio.

Semidalis, σπειδαλίς, *similago*, Lat. est farina ex tritico communi facta, ex qua panis confectus σπειδαλίτης, similagineus vocatur, estque paulo vilior filigineo, qui σιγαλίτης dicitur, exque optimi & purissimi tritici farina conficitur. Gorr. e Gal. l. 1. de Al. fac. c. 2. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 510. seqq. Lang. l. 1. ep. 56.

Semimares, idem, quod *Castrari*, *Spadones*, *Eunuchi*, Rolf. de part. genit. P. I. c. 5.

Semimembranosus, cognomen est Musculi secundi Tibiam flectentis. Barth. l. 4. Anat. c. 12. pag. 580.

Semimetalla, idem, quod *Mineralia*. Libav. 2. S. A. Ch. c. 24. & l. 5. c. 11. Talia sunt *Marcastæ*, *Stibium*, *Bismuthum*. Tom. III. Operum p. 20.

Seminatio vocatur Blasio seminis e vasis aservantibus & ejaculantibus in uterum immisfio. Med. Un. p. 10. & 454.

Seminervosus vocatur tertius Musculus, Tibiam flectens. Barthol. d. l. p. 581.

Semiobolus, ἡμισυβόλιον. Vide *Hemiobolion*.

Semipestis vocatur Febris Petechialis apud Ionsen. Synt. Med. p. m. 672.

Semivbomus, ἡμισυβόμιον, idem, quod ἡμισυβόμιον. Vide *Hemitonon*.

Semis, ἡμισυ. Dimidium. Hemisy.

Semisextum, ἡμισυκτον. Vide *Hemiekton*.

Semisicilicus pondus est rapiens scrupulos tres sive drachmam unam. Rhod. in diss. de pond. & mens. p. 41.

Semifideratus, ἡμισυφειδωτο. Vide *Hemiplegia*.

Semispeculum, vocatur Instrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo vesicæ, & describitur ab Hildan. de Litbotom. c. 16.

Semispinatus cognominatur Musculus Thoracem erigens, Barthol. d. l. c. 7. p. 569.

Semisertiana, ἡμισυερταια. Vide *Hemiriticos*.

Semiverberatorius, vocatur Ignis, qui fundum saltem vasis ambit, & collum liberum relinquit. Jung. Chym. Exp. Chir. P. I. sect. 1. cap. 3. p. 51.

Semiuncia, ἡμισυγγιον, *Semuncia*, i. e. *Uncia* dimidia, sive drachmæ quatuor. Vulgo dicitur *Uncia semis*. Legitur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. fin. Jung. Rhodii Lexic. Scrib. p. 440.

Semotim veteres vocarunt *Achores* vel *Tineam*. Valesc. de Tarant. Phil. Ph. l. 1. c. 2.

Semuncia, idem, quod *Semiuncia*, de quo p. a. Legitur in Rhodii Dissert. de pond. & mens. p. 41.

Senæ, vel *fenna*, purgans inter vegetabilia etiam in vulgus notissimum, & frequentissimum: cujus integram historiam prolixè tradidit Rolfsink. Tr. de Purgant. sect. XIII. art. 5. Jung. Freytag. Aur. Med. l. 2. cap. 18. Schroder. l. 4. cl. 3. n. 436. Fr. Hofmann. in Cl. ad h. l. Accusatur de flatulentia a Lind. Ex. IV. §. 13.

Sendanegum, *Sendanegi*, i. e. *Hematites*. Rul. & Iohnf.

Senectus, γήρας, *Senex*, γέρων. Vide *Geræ*. De *Senectæ* serpentum lege iudicium Galen. l. ad Pison. c. 13.

Senilis, γρονθιός, dicitur de omni eo, quod ad senes pertinet; v. g. *Morbus senilis*, *gras senilis* &c. In specie visum senilem vocavit Blasius morbum oculorum, quando aliquis admota objecta non recte videt, remota vero bene, *Medic. Univ. p. 394*.

Senio maximus, dicitur autor vitæ longæ. Dorn. in dict. Parac.

Sensibilis, αἰσθητός, dicitur de omni re, quæ in sensus incurrit. Gal. l. 3. de dign. puls. c. 1. Dicitur & *Sensilis*. Plura e *Physicis* petenda.

Sensificus, αἰσθητικός, dicitur de nervis sensuum exteriorum, qui spiritum animale, seu efficientem causam instrumentalem, organis sensoris advehunt, Gal. l. 7. de Hipp. & Pl. dec. 5.

Sensio, αἰσθησις, proprie dicitur de actu sentiendi, qui consistit in perceptione rei sensibilis, sensorium alterantis & afficientis. Ab interpretibus Galeni Latinis *Sensio* quoque ponitur pro cognitione, Gr. γινῶσις, dicta, c. 1. Prog. 2. 3. Legitur & *Sensatio* in Autoribus.

Sensitorium, idem, quod *Sensorium* s. organon sensuum exteriorum. Aliquoties legitur in plurali apud Petr. Guiffonium in Dissert. Epistol. de libello Anonymo circa abbreviatum veræ Medicinæ genus sive de Tribus principiis Chymicis. Cujus vero autoritate nitatur, de eo non constat, cum in aliis Lexicis reperire non licuerit.

Sensorium, αἰσθητήριον, vocatur sensus aliquis

ejus instrumentum. Gal. *l. de odor. instr. c. 5.* J. Alex. *not. in Gal. l. 7. de Hipp. & Pl. decr. c. 7.* Dicitur & *fenforium*. Idem *not. in Gal. l. 7. de V. P. cap. 8.* πρώτος αίσθησίνος vocatur commune fenforium, quod sensibile omnium ietus, a nervis cuiusque organi delatos, accipit, adeoque omnium sensuionis perceptionem efficit, hocque rectius fortassis dicitur de corporibus cerebri striatis; docente Vvillis, de *Anat. Cerebr. c. 13.* & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l. 1. f. 15. Obs. 1. p. 282.* quam de Glandula pineali cum Cartesio huiusque affectis.

Sensus, αἴσθησις, quid sit, & quot, cum externi, tum interni, ac Physicis constare potest, ac debet. In Medicina enim considerantur, quatenus sec. vel præter nat. sese habent. Lectu dignissima sunt, quæ de sensibus externis & internis scripta reliquit Vvillis de *Anim. Brutor. P. 1.*

Sententia, γνώμη. Vide *Gnome*.

Separatio, διαχωρισμός, διαχώρησις, idem, quod *secretio*, *segregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus separatione læsa lege Gal. *l. 3. de Sympt. caus. in fin.* Separativa virtus interna consistit in caloris vitali continuatione, ex fermentatione sanguinis moderata, & æquali. Hæc enim si vel nimia fuerit, vel insufficientis, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, sed crudus manet sanguis. Separatio artificialis potissimum duplex est: *Pharmaceutica*, quo & Chymicam referre libet, & *Chirurgica*. Ruland. & Iohnf. certas separationis species ita descripserunt: Separatio per abscissum est, cum partes naturarum diversarum & commissione abcedunt a se mutuo, & ad regiones distinctas feruntur, abistentes mutuo. Estque duplex: *Discessus* & *Dilutio*. Separatio per abstractionem est, cum aliquo instrumento partes divisæ a se mutuo disclusæ, altera ab altera distrahuntur. Et fit hoc quoque dupliciter; Ablatione & Subductione; sive sint res liquidæ sive siccæ. Separatio per dilutionem ad latus perficitur, per linternam humili margine, oblongum, & altera parte in acutum tendentem, qui manibus versari, & hinc inde agitari possit, alteraque parte latiori impelli. Separatio per dilutionem est, cum terrea copiose dilata ita separantur, ut gravibus subsidentibus, levæ emineant, medium occupent media. Et quoniam ejusmodi lutio, in lutosis terreisque, vel ad hanc consistentiam redactis, per pulverisationem, calcinationem, & alia locum habet, potissimum veteribus γαστριλευσία recte est dicta. Ministrat autem ei abstractio, depletio, nonnunquam & filtratio, & similes fun-

ctiones. Soluta enim turbataque & ad sua spatia delata, mox sunt deplenda, transfundendaque per filtrum setaceum; alioquin confunduntur denuo. Hæc Rul. & Iohnf. Legatur & de diversis separationis artificiosæ speciebus lib. T. H. *Oper. p. 427. seqq.* Separatio Chirurgica, (quo & sano sensu Anatomicam referre possumus) perficitur partim manu, partim instrumentis. Hinc separatio quoque inter officia refertur Chirurgicæ partis. Vide *Institut. & Dogm. nostra, P. VII. cap. 1.*

Separatorium, est vas transmittens, quodammodo uniforme, oblongum, officio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo in modam acus acuto materiam rursus emittendi gratia, præditum, cum annexis ansis duabus, liquoribus invicem separandis accommodatum. Rul. Iohnf. Dicitur etiam Vitrum Hypoclepticum, si fides habenda Blancard. in *Lex.* Separatorium quoque vocatur instrumentum quoddam Chirurgicum pro pericranio separando apud Blas. *Med. Un. pag. 73.*

Sepedon, σηπεδών. Vide *Putredo*. *Sepedonodes*, σηπεδονώδης, putredinosus, qui ad putredinem est dispositus, Galen. *l. 8. M. M. c. 7.* σηπεδονώδες ἄλκιον, ulcus putridum, legitur apud Forest. *Chir. Obs. l. 7. obs. 3.*

Sphiros, dicitur apostema durum & exsiccatum. Gr. idem, quod σκληρῶσι, σκληρώμα, scirrhus notus. Forest. *l. 4. Chir. Obs. 2. Schol. Parac. de ulc. & apostem. &c. c. 49.* Dorn. Rul. & Iohnf.

Sepia, σπία, dicitur animal molle, exsanguè, marinum, cujus prolixam historiam, cum usu in cibis & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldrov. *l. 1. de Moll. cap. 4.* Schrod. *l. 5. cl. 3. n. 88.* Fr. Hofm. in *chiro. ad h. l.* in specie de nocumento, quod vulvulum excitet atramentum sepia, testatur Aretæus, *l. 2. acut. c. 6.* quem locum integrum Exercitatione exposuit egregie Lind. *Ex. V. Sel. M.*

Sepium, σπίασιον, dicitur Os Sepia, pars firma, sub dorso corporis, d. l. §. 42. σπιδιον, diminutivum est, significans *sepiolam*, §. 84. Os illud sepia interno usu est insigniter præcipitans, ita ut etiam superet Oculos Cancri. Hinc a nonnullis Præcipitantis Magni nomine exornatum, quamvis externe Martialia & alia Mineralia illud vincant.

Seplastarius, idem, quod Materialista, apud quem materia medica prostat; a foro Capuæ, Seplasia dicto, in quo unguentarii vendebant. Pertinent ad Pharmacopolas, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad Myropolas.

Vide

Vide Dieter. *Iatr. pag. 934.* Langius in numerum Medicastrorum referre non dubitat l. 3. ep. 6.

Sepe, σήψ, duplici gaudet significato : 1. ita dicitur serpentis species, quæ morfu putredinem inferit: de quo serpente lege Aldrov. l. 1. *Histor. serp. & Drac. c. 6. 2.* idem est, quod σήψιδόν, putrefactio. Erot. *On. p. 99. f.*

Septis, σήψις. Vide *Putrefactio*.

Septamen, id est, Serapionum. Iohnf. *Lex. l. 1.* Verum in Rulando legitur *Septimen*.

Septana, ἐπταῖον, epitheton febris, septem diebus periodum abolvens. Verum dubito, an detur. Meminit. Parac. *rr. de Venesectione §. de Febribus.*

Septem, ἐπτά, numerale hoc vocabulum & Criticum exponitur a Dieter. n. 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus. In igne sunt septem Planetæ. In aqua septem metalla. In terra septem herbæ. In Aere septem Terreniabin, & in Animalibus sunt septem principalia membra. Iohnf. l. 2. *Lex. Parac. Septem calamitatum publicarum genera recensentur a Forest. Lib. 6. Obs. 9. Schol. e Card. l. 8. de ver. var. c. 45.* Terræ motus, Inundatio, Ventus, Animalia noxia, Pestis, Bellum, Fames; quibus alii octavum, Incendium, addunt.

Septenarius, ἐπτάς, ἐβδουαῖον. Numerus hic a plerisque Veteribus & Recentioribus habitus fuit pro Critico & Climaterico; imo & Mystico, ita, ut non dubitaverint, ei vires quoque attribuere in Macrocosmo & Microcosmo. Verum magis ex præconcepta vana persuasione, veluti per traducem multiplicata, quam ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. l. 3. *de dieb. decr. c. 11.* Vide Rhod. *in not. ad Scrib. n. 152.* Adde Dieter. n. 230. Keuchen. *ad Samm. p. 222.*

Septennium, ἐπταετία, periodus, vel ætas septem annorum. De septennio secundo vide J. Alex. l. 28. *Sal. c. 1. 2. seqq.*

Septentrio, *septentrionalis*, ἀρκτος, ἀρκτικός, ἀρκτικός, dicitur illa plaga cæli, quæ est sub signo Ursæ majoris, & Polo Arctico dicta, frigidioris, imo frigidissimæ naturæ. Tropice Septentrio, vel Septentrionalis ventus Microcosmi dicitur esse in spina dorsi, a Parac. *rr. de Colica.* Septentrio quoque vocatur Aqua fortis, Rul. & Iohnf. Cabalistæ Septentrionem semper in malam partem capiunt, quia Sol ibi non transit, & medio noctis similis est, &c. *Th. Chym. Vol. VI. p. 81.*

Septicos, σήπτικός, putrefaciens: Dicitur de Medicamentis, quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potissimum carnem tenellam consu-

mere valent: quo pertinent & Cathartica; five Corrosiva. Vide *Corrosio*. Gal. l. 7. *de S. Fac. §. Cedrus.* Sunt valde calida, & salinis lixiviosis partibus tenuioribus facillimæ actionis prædita.

Septimana, ἐβδουαῖς. Vide *Hebdomada*.

Septimestris, ἐπταμηνῶν, dicitur de sætu humano, qui excluditur septimo mense, & habetur pro vitali & legitimo; de quo Hipp. integrum scripsit libellum, *hoc tit.* Jungatur Gal. *comm. ad hunc libellum* in Græco codice desideratur. Videatur & C. Rejes C. *Elyf. q. 90.* Enimvero, licet non negare velim, septimestrem posse esse vitalem sætum & partum; verum an sit perfecte vitalis, aut an mulieres certo sciant esse septimestrem sætum, de eo adhuc dubitatur. Hinc P. Amman. *in Irenic. p. 72. septimestrem partum dari negavit scil. vitalem.*

Septuagenarius, ἐβδουακοντῆς, dicitur annos 70. natus. De his testatur Gal. quod aliquando ferant sanguinis missionem, l. *de Cur. rar. peri. S. M. c. 13. fin.*

Septum transversum. Vide *Diaphragma*. Septum pellucidum quoque vocatur Fornacis in cerebro dicti pars inferior. Lyser. *Cult. Anat. l. 3. c. 6. p. 88.* Septum Cordis dicitur paries sinistri ventriculi a dextro secernens. D. D. Hofm. *Dissert. An. in Micr. Horn.* Quid *septum penis* vocetur membranaceum, videatur apud Barthol. *An. l. 1. cap. 24.* G. Bidloo *Anatom. Tab. XLVIII. fig. 5. seqq.*

Sequestratio, idem, quod *separatio*, *segregatio*, διακρίσις, Membra sequestrationis vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σερραγγώδης, antrosus, cavernosus, rimosus, idem fere quod σφραγγώδης, fistulosus: Legitur apud Hipp. l. *de Carn. IV. 4. IX. 2. XVI. 3. l. de Corde VI. 1. l. de vuln. c. II. 3.* Vide Foef. p. 562. *seq.* qui apud Galenum pro σφραγγώδης legi σερραγγώδης vult.

Seraphin, est ineffabilis virtus, & immensa potentia cæli, & præsertim Angelicus chorus, & schola cælestis. Dorn. *Rul. & Iohnf.*

Serapinus, i. e. gummi Arabicum. Rul. & Iohnf.

Serapium, idem, quod Sirupus. De quo paulo inf.

Serber, vide *Scherber*.

Serevitas, *Serenus*, εὐδία, εὐδιον, Vide *Eudia*.

Serex, id est, lac acetosum. Ruland. & Iohnf.

Sergoticum, σερραγγικόν, epitheton unguenti irini, apud Gal. l. 7. *de C. M. P. G. c. 16.*

Sericicum, i. e. Arsenicum. Rul. & Iohnf.

Sericum, σερικόν, æquivocum est. 1. apud Gal. significat fructum aliquem, edulem quidem, nihil tamen vel ad sanitatis conservationem, vel ad morborum profligationem conferentem, l. 2. de *Al. fac.* c. 32. Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant, sese una obvelantes vermes, Bombyces dicti. De quo serico vide supra *Bombyx*. *Sericum* crudum omittendum esse in *Chym. Med. Phys.* Vide Morley *Coll. Ch. Leid.* c. 221. Adde Helm. de febr. c. 8. n. 13. Denique *Sericon* idem est, ac *Minium*. Rul. & Iohnf. *Serica* quoque dicuntur Gal. *Zizipha*, sive *Jujubes*. Vide *Zizipha*. *Serica* *Cauterica* quæ dicantur *Paræo*, vide apud eund. l. 25. c. 32. p. 128.

Serides, σερίδες, vocantur olera esculenta, apud Galen. l. de atten. diet. c. 3. Alias σείρις est *Cichorii* vel *Endiviæ* genus, apud Diosc.

Sermo, λόγος, λαλία, Vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos* &c. Aliqua tamen differentia legitur inter Vocem, Loquelam, & Sermonem; dum vox ad loquelam, loquela vero ad sermonem pertinet. *Sermo* vero non est omne, quod proprie in sensum auditus cadit; neque id solum, quod ore emittitur: sed solam hominum vocem, qua inter se colloquuntur, veteres appellabant, Gal. *comm.* 1. de humor. t. 24. & c. 3. *Epid.* t. 73. ubi Græce αἰδή vocatur. Imprimis vero in Medicina considerari debet non solum *Sermo Medicorum* ad ægros, de quo Galen. cap. 4. in lib. 6. *Epid.* t. 9. ne sit fatuus aut molestus, sed gravis, utilis egroque acceptus, sed etiam *Sermo ægrorum*, siquidem & hic presentium notitiæ, & consequentium divinationis potest adjumento esse, c. 3. in l. 1. *Epid.* t. 1. Junge Rolf. O. & M. M. Sp. l. 3. f. 2. c. 14.

Serosus, ὀρώδης, υδατώδης, idem fere, quod *Aqueus*, vel *aquosus*, dicitur partim de ipso aqueo sanguinis vehiculo, Gal. l. 4. de V. P. c. 5. & alibi: partim de constitutione corporis & temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris aut frigoris concurrentis ad *Melancholicum* vel *Phlegmaticum* pertinet, imò & ad *Cholericum*: partim etiam de superno & excrementitio humore *Cachexiam* *serosam* constituyente, unde & Carol. Piso elegantem librum conscripsit de *Morbis a serosa colluvie obortis*.

Serpens, ὄφεις. Vide *Ophis*.

Serpetha, est medicina lapidem liquefaciens. Dorn. Ruland. & Iohnson. Meminit ejus *Parac.* l. 2. de *Tartar.* tr. 3. c. 5. & in fragm. ad lib. 1.

Serpigo, ἕρπης. Vide *Herpes*. *Impetigo*, Nam

Tom. II

utrique affectui tribuitur hoc vocabulum *Impetigo*. Vide *Vvalth. Sylv. M.* pag. 1368. & *Valefc. de Tarant. Phil. Chirurg.* c. 10.

Serra, σέρρα, æquivocum est. Proprie notat instrumentum, & quidem in Medicina, *Chirurgicum*, quo membra amputantur: *Habeturque duplex*: *Magna*, qua artus gangrænosus aut *sphacelosi*; & *Parva*, qua digiti manuum & pedum refecari debent. Vide *Hild. de Gangr. & Sphacel.* c. 19. & *Cist. milit. class.* 19. ut & alios *Chirurgiæ* *Scriptores*, *Aquap. Paræum*, *Scultetum*, &c. Ob similitudinem vero rostri, quod capiti adnatum cum *serra*, *Piscis* quoque quidam *Cetaceus*, *Serra* vocatur, Gr. σέρρας, perperam πρῶσις, cujus vocatiam vide in *Aldrov. de Cet.* l. 1. c. 5. *Chiocc. Mus. Calc. sect.* 1. p. 82. seq. *Serrulam* *versatilem* *Sculteti* videre licet *descriptam* in ejusdem *Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig. 1.*

Serratus, περιεπῶδης, cognomen est *diversorum Musculorum*, quorum alii *Serrati* *maiores*, alii *minores*, alii *postici* appellantur, apud *Barth.* l. 4. *An. c.* 3. & 4. p. 563. 565. *Serrata* *ossium commissura* quid sit, vel *ossium compages*, docet *Vesal.* l. 1. de *H. C. F.* c. 4. Vide *Prionodes*.

Servitus, δούλα, dicitur de *functionibus* & *usibus* *partium ministrarum*, estque duplex: *Præparatoria* & *Latoria*. Illa vocatur *Utilitas*. Hæc retinet nomen. *Declaratur* *exemplis*; v. g. *Cordi* *ministrat* *servitute præparatoria Pulmo* *Latoria*, *Arteriæ* *Venæ*. *Testiculis* *ministrant* *præparatorie Vasa spermatica præparantia*: *Latoriæ* *Penis* & *Vasa deferentia*. *Avic.* l. 1. *fen.* 1. *doct.* 5. c. 1.

Serum, ὀρός, vide *Orybos*. De *seri* *statu præternaturali* *plura* *quære* in *Indice Boneti*, *Anat. Pract.*

Servus, δούλος, quid significet in *statu Oeconomico*, & *pueri* *quoque* *e dictionariis* *norunt*. Quod vero olim *Medici* *servis* *annumerati* *fuerint*, *ex* l. 1. §. 5. *C. de com. serv. manumiss.* & l. 3. *in pr. C. Com. de legat.* illud non de *Medicis* *veris ἀρχιτακτικοῖς*, sed de *horum* *saltem ministris*, *Pharmacopolis*, *Chirurgis*, *intelligendum* *esse*, *egregia oratione* *jam olim demonstravit*, & *partes Medicorum* *cordate defendit* *quondam J. Ctorum decus*, *Georg. Richter*, *in Orat. Panegyrica*. *Servorum* *valetudinem* *etiam* *esse observandam*, sed *horis* *saltem subcivis*, docet *J. Alex.* l. 33. *Sal. c.* 19. Per *similitudinem* *quomodo Æger* *vocetur* *Morbi Servus*, ostendit *Lind. Ex. XIII. §.* 549. *seq.* *Chymici* *cum Hermete Mercurium* *vocant* *servum fugitivum*. *Rul. Libav.* & *alii*. Vide *Fugitivus*.

V u

Ses,

Ses, σὴς. Vide *Tinea*.

Sesamion, σησαμίον, vocatur placenta ex sesamo, melle, atque oleo parata. Vocatur & σησαμῖς, σησαμιον. Foef. p. 563. σησαμίοντι etiam dicuntur, quæ ex sesamo sunt parata. Hipp. l. de affect. XLIV. 29.

Sesamoidea, σησαμοειδῆ, dicuntur Officula a sesami leguminis minuti specie, cui forma & magnitudine respondent, & natura multis manuum & pedum articulis veluti auctarium apposuit securitatis gratia, Gal. l. 2. de V. P. c. 11. Jung. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 22. & ult.

Sescuncia, idem, quod sesquiuncia, ἡμιδριον, h. e. drachmæ duodecim. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. Vide *Hemolion*. Sescuncia aliquoties legitur in Scrib. n. 50. 60. &c. Vide in Rhodii Lex. Scrib.

Seseros, σεσηρός, h. e. labris valde distans, quod etiam divaricatum vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. de fract. t. 43. μεδίσματα σεσηρότα dicuntur risus effusi, & labris diductis facti, l. de Gland. IX. 11. Adde Foef. d. l. conf. Gal. exeg.

Sesis, σῆσις, a verbo σῆσω, cribro cerno, significat *cribationem*, & sæpius legitur apud P. Aeginet. nomen & verbum.

Sesquialtera, dicitur ab Helmontio febris spuria, qualis est Hemitriteos, erraticæ &c. & eam deducit ex scorie & lotii deficiente secretionem & excretionem: de febr. c. 11. n. 14. Sesquialterum idem, quod Hemiolium, de quo supra.

Sesquicyathus, est hemina quadrans, vel sextans cum uncia dimidia. Gal. l. 9. c. 6. ad fin. Cellus etiam meminit l. 5. c. 19. & Rhodius in dissert. de Pond. & Mens. equivalere acetabulo statuit.

Sesquibemina, i. e. Hemina, κοτύλη, una cum dimidia, Gal. d. l.

Sesquilibra, i. e. libra una & dimidia. Scrib. n. 222.

Sesquiobolus, i. e. obolus unus cum dimidio, i. e. grana quindecim. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

Sesquipedalia, βῆσαι, dicuntur verba ampullosa, quæ grande quid sonare videntur, cum audis, ceu inflata ventro jactantiæ, ceterum inania rei & rationis. Lind. Exerc. XIII. §. 69. Hæc dedecent Medicum Hippocrate & Æsculapio dignum.

Sesquiplum, idem, quod sesqui pondus, ἡμιόλιον, & refertur ad præcedentem determinationem, i. e. integrum cum dimidio pondus. Gal. l. 1. de Antid. c. 9. fin. & alibi.

Sesquixertarium, i. e. sextarius unus cum di-

midio. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

Sesquiuncia, vide *Sescuncia*.

Sessilis, epitheton Verrucæ, quæ alias μυρμηκία, formica, vocatur. Vide *Formica*.

Sestron, σῆτρον, idem, quod νοστίον, Cribrum, a σῆσω, cribro. Vide *Coscinos*, *Cribrum*. Lac. σεσηρότων, *cribratum*, legitur apud Lind. Ex. XVI. §. 108.

Seta, τεχίον, proprie pilum suillum significat. Dicitur tamen & de lanis, unde pannus *setaceus* τεχίον vocatur. Gal. l. 3. de C. M. S. L. n. 4. circa fin.

Setaceum vocatur operatio Chirurgica, estque species fonticuli, vel cauterii, quod parari solet ut plurimum in occipitio, tribus instrumentis, forcipe, acu, & seta, vel setone, cujus parandi modum vide apud Aquapend. de oper. Chirurg. cap. hoc tit. Hildan. Cent. I. obs. 40. Paræus l. 9. c. 24. qui setonem vocat, quemadmodum & Helm. rr. *Cauterium*, n. 22. Laur. Bellin. in Mafculino setaceos posuit, describens per fonticulos duplicis emissarii per majus & minus spatium sub cute crassiori filo serico aut simili tenui funiculo, in *Opusc. Medic. rr. de sang. miss. p. m. 187.*

Setanios, σετανιός, rectius quam σιτάιον, *Hornus*, *homotinus* : epitheton tritici apud Hipp. Vide *Hornus*.

Sevatio, idem, quod *Steatoma*, secundum Ingrass. *Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. pag. 84.*

Seulo, id est, *plumbum*. Rul. in Lex.

Sevum, idem, quod *Sobum* : de quo superius : Gr. σῆυρ.

Sexcupus, pediculus. Santes Ardoins de venenis l. 8. c. 22.

Sextans, ἕκτην ἴλιτρας, sexta pars libræ : pendet uncias duas. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 14. vel drachmas sedecim, l. 8. de C. M. S. L. c. 1.

Sextarius, ἕξων, dicitur *mensura liquidis* & *avidis communis* : de qua tamen Gal. notat, apud Athenienses olim non fuisse, postea vero etiam a Græcis receptam ; sed aliter, quam Romanos, sumisse. Apud Romanos *sextarius* unus libram unam, semissem, & sextantem, ut simul juncta constituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienses vero minorem paulo constituerunt mensuram, per *sextarium*, videl. libram cum semisse, h. e. uncias octodecim. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 1. Jung. J. Alex. ad b. l. Adhuc minor legitur ἕξων, *sextarius*, qui pendet uncias tres, l. 6. de C. M. R. G. cap. 16. Rhodius in not. ad Scribon. diflinxit in mensuralem & ponderalem : illum continere duas heminas ; hunc vero tredecim

uncias docens, *ad comp.* 127. 130. Idem Autor in *Diff. de Ponder. & Mens.* sextarium aridorum esse libram unam & dimidiam liquidorum: duarum Heminarum, Ponderalem Arabicum Drachmam semis, Italicum olei uncias 18. vini & aquæ uncias 20. mellis 27. Lind. *Sextarium* pendere vini uncias sedecim, totidemque scrupulos: Mellis uncias viginti quinque, scripsit, *Ex. X.* §. 156.

Sexunx, i. e. pondus sex unciarum, h. e. libra dimidia, Semissis, Gal. *lib. 1. de C. M. P.* G. c. 8.

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri & femine*: de qua Gal. *l. 9. de Hipp. & Pl. Decr. c. 3. & alibi*. Discrimen hoc animalibus saltem perfectioribus competere, accuratioribus Philosophi & Medici statuunt. Alii tamen etiam vegetabilibus quoque attribuerent non dubitant; inter quos Schroder. *l. 1. c. 35.* & quidem realiter. Rejicitur hæc opinio in *Theatr. Chym. Vol. I. p. 349.* *Sexus* discrimen quomodo faciat morbosam dispositionem, monstrat Rolink. *O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 36.* *Sexum* non posse mutari naturaliter, prolixè docuit C. Rejes *Camp. El. g. 57.*

Siagon, σιαγών, idem, quod γένος, γνάθος, *maxilla*, ita dicta, ὅτι σίασι περὶ γενομένη, quod circumacta moveatur. Gorr. Linden. *l. 2. Physiol. Med. c. 13. §. 4. 5.* Arist. *l. 3. H. A. c. 7.*

Siagonagra, σιαγονάγρα, dicitur arthritidis particularis species maxillæ articulum infestans. Paræus *Chirurg. l. 17. c. 1.*

Sialochos, σιαλοχός, vel σιαλοχέων, idem, quod σιαλίωσι, vocatur Hipp. qui multam salivam ore effundit, *l. 2. Epid. f. II. 90. lib. 3. de morb. X. 13. l. 2. de diet. XVII. 4. 6.* Galen. *c. 1. in l. 1. Proorrh. t. 3.* Jung. Foef. *p. 564.* Lat. *Salivator* dici solet. Vide *Salivatio*.

Sialochos, σιαλόχος, ex interpretatione Erotiani Hippocrati talis est, apud quem abundat salicæ acris οἱ σιαλον πικρὸν ἀδροζόντες: differunt ergo hi a σιαλοχόοις, quod illi ex acrimonia σιαλόχων frequenter exspuunt.

Sialos, σιάλος, σιάλον. Vide *Saliva*.

Sibar, id est, *Argentum vivum*: item *Strela eruta*, Dorn. Rul. & Iohnf.

Sibare Avicennæ dicitur species *Phyenitidis*, quæ *ferina* dicitur. Forest. *l. 10. obs. 1. Schol.* Vel *Inflammatiō Erysipelacea*, aut potius *Gangrenosa cerebri & meningum*. P. M. de *Calderia Tom. III. Oper. p. 20. seqq.*

Sibedata, id est, *Hirundinaria*. Paracels. *l. 2. de Tarr. tr. 2. c. 2.* Dorn. Ruland. & Iohnf. item lapis, quo colores teruntur. Ruland. & Iohnf.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ & *Zibethi-*

na dicitur. Parac. *Pavagran. Tract. 1. & 2.*

Sibilus, σιβίλος, σιβίλειον λεπτόν, est sonus acutior, tenuior, qualis in Asthmaticis observatur in inspiratione, quia humores crassi obfederunt fistulæ laryngis osculum, ita ut aer hanc viam angustatam transire non possit, sed lateribus allius sonum acutum edat. Dolæus *Encyclopæd. l. 2. c. 2. §. 10. p. 258.* Vide *Syrizo. Hyposyrizo*. Tropice etiam *Uvulam* vocari *Sibillum* scribit Vesal. *l. 6. de H. C. F. 26.* *Sibilus* etiam accipitur pro sono præternaturali in auribus percepto a flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorii agitato. Vide *Sonus. Tinnitus*.

Siccans, ξηραντικός, ξηραίνων, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *sicciores* statum permutant, Gal. *l. 1. de C. M. P. G. cap. 6.* Talis effectiva *siccitas* a terrestreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur & excipiuntur, cui & leves salinæ particulæ intermixtæ sunt. Dividuntur in mediocriter & valde *siccantia*, *l. 3. d. tit. c. 6.* Vide etiam Schroder. Senn. Morell. & alios, qui de materia Medica scriperunt.

Siccbasia, σικχασία, vocatur *molestum fastidium & anorexia* mulieribus gravidis familiaris: Adjectiv. σικχῆς in aliis Lexicis occurrit & exponitur a *Suida* per ἀνόρεκτος καὶ ἀσθενής, i. e. *inappetens & infirmus*. Substantivum vero legitur in Moschion. *l. de morb. mul. c. 28.*

Siccitas, *Siccus*, ξηρότης, ξηρός, de qualitate dicitur elementari, inter primas valgo relata, humidæ opposita, communi igni & terræ, & in se notiori, quam ut descriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari possit. Optima descriptio videtur, quæ per absentiam humiditatis exprimitur. In foro Medico variis tribuitur rebus, secundum non nat. & præternaturalibus. Ventres *sicci* opponuntur humidis, 2. *aph. 53.* quo pertinet *sicca* mulier, *l. 4. Epid. XIII. 9.* Temperamentum etiam *siccum* aliquoties legitur apud Gal. passim. Anni temporum *siccitates* Græc. dicuntur ἀρχμοί, 3. *aph. 16.* *Siccus* hydrops, 4. *aph. 11. i. e. Tympanites. Ophthalmiæ sicca*, 3. *aph. 11.* *Sicca* & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur, nullo humido, aqua, vel oleo, foris circumfuso, Galen. *l. 2. de S. Fac. c. 25.* Gr. dicitur ξηραίνωσι.

Sicelica, *Sicula*, σικελική, epitheton medicamenti contra colicos dolores, apud Gal. *l. 9. de C. M. S. L. c. 5. fere circa fin.*

Sicilius, *Sicilium*, σικλιον, ponderis nomen, veterinariis usitarum, pendens unciam dimidiam, sive drachmas quatuor; uti patet ex
V u 2 Gal.

Gal. de pond. & mensur. confirmante C. Hofmann. in notis M. S. nondum editis. At Rhod. ad Scrib. Sicilicum dicit, esse uncia quartam partem, in qua sunt scrupuli sex, & pendet drachmas duas, n. 71. p. 133.

Sicya, σικύα. Vide *Cucurbita*.

Sicyodon, σικυδών, est species fracturæ, quæ & πικυδών & ρεφικυδών, dicitur, quando os totum per transversum frangitur. Gorr.

Sicyone, σικυώνη, quatuor habet significaciones, juxta Galen. in Ex. dist. Hipp. Colocynthidis, *Cucurbita* pyro similis, *Cucurbita Chirurgica*, & *Cucurbita* fundo carentis, ac metæ formam præ se ferentis. Foef. Oec. p. 565.

Sicyonion, σικυώνιον, nomen Unguenti, vel Olei compositi, cujus basis est *Cucumis sylvæstris*, apud Ægin. l. 7. c. 20.

Sideratio, vel *Cydatio*, æquivocum est. Vel enim idem significat, quod *Apoplexia*, aut subita *Paralysis*, quam significationem approbat Lang. l. 1. ep. 25. & l. 2. ep. 53. Rhod. ad Scribon. num. 101. p. 168. Vel notat mortificationem alicujus membri, quæ alias *Sphacelus* vocatur, σφάκελος, de quo vocab. inferius, quam retinuit Castell. Vide *Mortificatio*. *Sphacelus*.

Sideros, σίδερος. Vide *Ferrum*.

Sidia, id est, *Lima*, Rul. & Iohnf. Lex.

Sidioides, σιδιοειδής, dicitur color malicorum, hoc est, corticem mali Punici, Gr. σίδιον dictam, representans: σίδιον enim malum punicum significat. Legitur aliquoties apud Hippocr. l. de judic. dieb. VII. 2. l. de int. aff. XXXI. 3. XXXIV. 7. XXXIIX. 4. XLVIII. 6. lib. 3. de morb. XII. 3. Jung. Foef. d. l. Keuchen. ad Sammon. p. 271.

Sidus, *Syds*, idem, quod *stella*, ἄστρον, σείραρον. *Sidera* vocantur a siderando, quod est incidere. Veterum fuit dogma, *sidera* esse omnia igneæ naturæ. Linden. Ex. XI. §. 171. seqq. 188. hoc dogma hodieque revocavit Gassendica, & Cartesianæ Philosophiæ. Recentiores tamen adhuc Philosophi Eclectici, inter quos celeberrimus est Dn. Sturmus, distinguunt inter *sidera* vel *stellas* fixas & errantes s. planetas, de illis concedentes, quod sint igneæ naturæ, utpote propriam lucem obtinentes; de his vero non item, excepto Sole reliquis planetis lucem impertiente. *Sidereum corpus* Paracelso dicitur *spirituale*, *Magicum*, *Cabalicum*, cui peculiare attribuit virtutes in herbis, & aliis naturalibus, tr. *Labyrinth. Medic. c. 9.* & 10. l. de Pestilit. tr. 2. & 3. & *Philos. sagac. l. 1.*

Sief, id est *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum siccum. Vide *Collyrium*.

Siegonos, σιηγόνος, idem, quod *σιηγόνος*, *Maxilla*. Vide *Siagon*.

Sielismos, σιελισμός, vel *σιελισμός*. Vide *Salivatio*, a verbo *σιελίζω*, multam salivam effundo. Unde *σιελίζορτες* idem, qui *σιελόγοι*, de quo paulo superius. Legitur vero apud Hipp. 1. *Prorrh. sect. 3. t. 21.*

Sifantis, id est terra *argentina smpbus*. Rul. & Iohnf.

Sigo, σιγή, *silentium*, *taciturnitatem* significat: Pessimum signum in phreniticis & deliris. Hipp. 1. *Prorrh. c. 2. t. 19. Coac. t. 65.* Vide *Aphonia*. *Silentium* alias egregie distinguit Libav. in *Silentium Prudentiæ & Tolerantiæ*, Tom. III. *Oper. p. 154.* Non minus recte & *Silentium Crollii sacrum* vocavit Diabolicum & execrabile, Tom. IV. p. 69. Et o utinam hodieque persuadere sibi paterentur Christiani plebei, (quamvis etiam non sint pauci, qui prudentiores videri volunt) qui existimant, nihil magici, nihil præstigiarum præ se ferre, dum talia remedia commendantur cum *silentio*, vel colligenda, vel applicanda. Revera tale *silentium* execrabile est, non sacrum; verba sunt laud. Autoris verissima.

Sigia, i. e. *Storax liquida*, vel *hygra*, Rul. & Iohnf. Gal. de ocul. c. 3.

Sigillatio, cicatricis inductio. Fallop. de v. cor. c. 2.

Sigillum, σφραγίς, ita fuit dicta *Terra Lemnia sigillata*; cujus modum præparandi & sigillandi signo Dianæ descripsit Gal. l. 9. de S. Fac. quemadmodum & hodieque *Terra Turcica*, *Melitenis S. Pauli*, *Silesiaca*, *Hersbrucensis* aut *Veldenis Norica*, certis sigillis notari solent; de quibus vide Schroder. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. *Clav. ad h. l. Casp. Hofm. Paral. Offic. c. 44. 45.* Ita & *Trochisci sigillis* & *asteriscis* signari solent, præsertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fufum, & igne fusorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli massam aliquam ex succino albo, vitro Veneto, Borracæ, & qualibus portionibus, ad hanc obturationem usurpent. Rul. Olim vasa cera & annulo signabantur a Medicis, Rhod. ad Scrib. n. 269. p. 331. *Sigillis* vero magicam virtutem adscribere cum Paracelsis, de quo etiam in *Th. Chym. Vol. VI. p. 351.* supersticiosum est. Vide *Character*.

Sigmoides, σιγμαειδής, h. e. literam Græcam C. referens, non Σ. Vide C. Hofm. *Comm. ad Gal. de V. P. n. 385.* Tribuitur variis corporis partibus. Ita dicitur Processus scapularum, qui & *Ancyroides*, & *Coracoides* vocatur. Barth. *libell. 4. An. c. 19.* Deinde Sinus, seu

cavitas semicircularis in cubito inter duas cubiti apophyses comprehensa, in quam brachii extremum trocheæ simile inseritur, *d. l. c. 20.* Porro *tres valvulae cordis* ad ostium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foras spectantes *sigmoides* vocantur, Gal. *l. 6. de U. P. c. 14.* qui tunicas saltem appellavit, Barthol. *l. 2. c. 7.* Cartilaginee quoque *asperæ arteriæ* cum non sint integre circulares, sed parte posteriori membranosæ, & ita cartilaginea sua substantia antiquum C referant, *στυμοειδής* vocantur, *d. loc. c. 10.*

Signatio, Signatura, επιστοργισμός, alia est necessitatis, quando vasa obsignantur, aut ipsa medicamenta, ad evitandam vel exhalationem virium, vel suspensionem fraudis. Ita & Acidularum Egranarum vasa fictilia publica autoritate obsignari solent. Vide Rhod. in *Lexic. Scrib. p. 441.* Vel est *superstitionis & vanitatis*. Quo, salva autoritate, pleraque etiam referenda mihi videntur, quæ Crolius, de *signaturis Plantarum*, scripsit; cum plurima etiam prorsus ridicula nitantur & inepta similitudine. *Signata ars* Paracelsi dicitur *Cabala*, estque ex illius mente, pars Astronomiæ, & introitus ad Medicinam; verum ob Magiæ suspicionem vitanda *Labyrinth. Med. cap. 9. & tr. de morb. Tart. c. 16.* Vide *Sigillum, Character.*

Significatio, επισημασις, σημασις. Vide *Semasia, semeiosis.*

Signum, σημεῖον. Vide *Semeion.*

Silach, Arab. silac, dicitur *crassities palpebrarum*, Forest. *l. XI. Obs. 46. Schol.* Alii ad *πιδλωσιν*, h. e. *defluvium capillorum* applicant, Joh. Steph. *Paraphr. in Avic. l. 3. fen. 3. c. 3. p. 173.*

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel saxi durissimum, extrinsecus leve. Hujus species est *Pyrites*, de quo superius. Alias plures recenset Rul. in *Lex. De silicis virtutibus & usu* vid. Schroder. *l. 3. c. 8. n. 18.* & Fr. Hofm. in *Clav. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 453.* Quære & in *Indice Helm.*

Silicetus, idem, quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut vesica, nimio opere indurati, apud Paracels. *l. de Tartareis morb. c. 20. & 21.*

Silignis, σιλίγνις, latine *Siligo*, dicitur purissima *Tritici farina*, e qua paratur *panis siligneus*, σιλίγνις. Galen. *l. 1. de Al. fac. c. 2. Lang. l. 1. ep. 56. J. Alex. l. 8. sal. c. 6. & not. in Gal. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 510. seqq.*

Silipit, id est, *Æs, Cuprum*. Rul. in *Lex.*

Siliqua, κεράτιον. Vide *Ceration.*

Silo homonymon est. Vel enim idem est,

quod *Simus, σμός*, qui naso est sursum versus repando, Lind. *Ex. XI. §. 39.* Vel apud Chymicos idem est, quod *Terra*. Dorn. *Rul. & Johnf. in Lex.*

Silurus, σιλύρος, nomen piscis, de quo tamen inter se dissentiunt Autores, dum alii *Sturionem* esse dicunt, in qua sententia est *Aldrov. l. 4. de pisc. c. 9.* alii cum *Glanide* confundunt; ut *Gesnerus*. Vide *Aldrov. l. 5. de pisc. c. 5.* Meminit alias *Galen. l. 9. de S. Fac. §. Halme, ad fin. Jul. Alex. l. 15. sal. c. 2.*

Simia, πιδνηξ. Vide *Pithex.*

Simila, similago, σμιδαλις. Vide *Semidalis.*

Similaris, ὁμοιομερής, ἄπλος. Vide *Homœomeres, Haplus*. Perfectum *similaritatem* dari nullam uspiam statuit celeberr. Leibnizius de *Natura*, sicut legere est in *Act. Eruditor. Lips. Anno 1698 m. Septembr. pag. 433.*

Similatio, idem, quod *Assimilatio*: de quo supra, in *AS. Gr. ὁμοίωσις*.

Similis, similitudo, ὁμοίωσις, ὁμοιότης, quid significet, notum est: videlicet aliquam convenientiam rerum inter se diversarum. *Galen. simile* duobus modis dici, docet; uno quidem, quando est *ἁπλοῦς καὶ ἴσος*, & nulla intercedit varietas: altero, quando secundum magis & minus saltem est convenientia, *ὅτι ἡ μᾶλλον καὶ ἧσσον*, *c. 1. de iis, q. in med. t. 4. fin.*

Similia similibus conservari, est generalissimus scopus methodi Hygienæ; de quo in *Hygiene*; limitationem suam tamen admittit, uti videre est in *Dogmat. nostr. P. IV. c. 2. d. 3. p. 468.* *Similitudinem* formæ liberorum cum matre demonstrare, quod mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult *J. Alex. not. in Gal. l. 2. de semin. c. 1.* Plura de *similitudine* intergenerans & generatum, inter parentes & liberos, vide apud *C. Rejes C. El. q. 54.* Quamvis vero *similitudinis* observatio in Medicina insignem multumque usum habeat; probe tamen etiam observanda est cautela Hipp. quod *similitudines* Medicis pariant errores & difficultates, *lib. 6. Epid. f. IIX. 80. vel t. 49.* quem locum notatu dignum bis citavit *Linden. Ex. XII. §. 71. & XIV. §. 114.* *Similitudo* enim saltem est instar syllogismi *Dialectici*, vel *Topici*, nihilque certi concludit. *Jul. Alex. not. in Galen. lib. 4. M. M. c. 4.* Utinam hoc vero probe observarent Chymici & Spagyrici; qui nimium quantum *similitudinibus* nituntur, & ita sæpissime fallunt & falluntur.

Fallax quoque in multis est *similitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur a *Schroder. l. 1. c. 38.* Quin potius verissime *Libav. negavit*, a simili ad essentiam recte aliquid colligi, a simili ad essentiam recte aliquid colligi,

Tom. IV. Oper. p. 259. 277. *Similitudines* quæ dicuntur figuræ cœlestes, quæ rebus assimilantur nos concernentibus, Rul. Iohnf.

Simissa, σιμῖα, rectius *semissa*, i. e. ad dimidiam coctum. *Simissator*, vel *semissator*, qui ad dimidias coquit, Gr. σιμωτῆς. Linden. Ex. X. §. 52.

Simitas, *simus*, σιμότης, σιμὸς, duplicem habet significationem, unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ, cujus opposita pars *convexa* & *gibba* nuncupatur, Gal. l. 3. de V. P. c. 13. Barthol. l. 1. An. c. 14. & *alibi*; alteram præternaturalem, qua notat vitiatam figuram nasi, cum medius nasus subsidet, aut deprimitur, Galen. comm. 1. in l. 6. Epid. t. 4. Jung. Foef. p. 566. Alias & σιμὸν etiam de rebus non naturalibus usurpat, v. g. de ferularum Chirurgicarum parte *refusa*, & *resima*, apud Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 11. Σιμὸν quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ab orbiculari plurimum inclinatur, d. l. comm. 2. t. 2.

Semivivipra, πιθηκαλιπτηξ, vel *Vulpissima*, ἀλωπικοπιθηξ, animal quadrupes digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis* & *simia* formam ex parte referens, cujus historiam & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 4.

Simmitium, id est, *Cerussa*. Rul. & Iohnf.

Simos, *simothos*, i. e. *Cerussa*. Ruland. & Iohnf.

Simotrachelos, σιμοτράχηλος, dicitur, qui humeros attollens cervicem contrahit, arrogantis & gloriosi incessum representans. Idem est, quod *Βουτύχων*. Rob. Keuchen. ad seven. in Sammon. Medicin. metr. p. 150. Vide *Bysauchen*.

Simplex, ἀπλῆς, *simplicitas*, ἀπλότης, usitatissimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus dicitur, idem est, quod *Similaris*, vel *Homogeneous*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam saltem partem affectam occupat: quamvis & febris *simplex* dicatur Galeno, quæ mitis est, & cum signis tutis cumprimis, qualis est *Ephemera*, d. l. de Crif. c. 16. Remedia *simplicia* dicuntur, ad differentiam compositorum, quibus etiam communiter anteferuntur, Helmont. tr. Pharmac. ac Disp. n. 5. quamvis experientia testetur, hoc universaliter verum non esse, ob frequentissimam in corpore humano heterogeneitatem valde mistam & intricatam. Vide Dogm. nostra P. VI. c. 4. d. 3. p. 747. seqq. In genere vero *simplex* & natura & doctrina prius esse composito, recte dicitur a Gal. l. 1. de diff. resp. c. 2. 3. aph. & *alibi*. Chymici tria

simplicia materialia corporum naturalium statuerunt, ceu principia, *vaporosum*, *inflammabile*, *fixum*, Th. Chym. Vol. I. p. 101. Aliis vero quinarium numerus placet: de qua sententia alibi dictum.

Simulatio, προσποιήσις, dicitur de iis, qui morbum *simulant*. Lege Galen. libell. de iis, qui morbum *simulant*. *Simulata* quoque *Medicatio* dicitur, quando causa morbifica non perfecte removetur, sed saltem movetur. Ita v. g. quando febris supprimitur, non depurato sanguine ab inquinamentis suis, Lind. Ex. XII. §. 115.

Simus, vide *simitas*. *simus* quoque dicitur *Gibba*. Rul.

Sina, idem, quod *China*; De Medicina *sinaica* vide Aët. Lipsf. 1682.

Sinapeleon, σινάπελαιον, i. e. *Oleum sinapium*, de quo Diosc. l. 1. c. 47.

Sinapis, id est, *Bolus Armena*. Ruland. & Iohnf. in Lex.

Sinapismus, σινάπισμός, & de medicamento tenuium partium, acri & vehementer calido ex *sinapi* compositum dicitur, Galen. l. 3. de L. Aff. c. 4. ubi *σινάπελαιός δια γάσσος* vocatur: & de ipsa operatione, quæ est species *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen. vocat *Sinapisma*, Tom. II. Epist. & Conf. Med. l. 3. p. 497. seqq. quamvis vitiose per γ legatur. In priori significatione sumitur a Schroder. l. 2. c. 44. in posteriori l. 1. c. 3. Adde Vveker. Ant. Gen. l. 1. c. 41. spec. l. 2. sect. 33. Morell. l. 2. de form. rem. f. 1. c. 14.

Sinapium vocatur *Embamma*, vel *Intinctus* ex sem. *sinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. l. 20. Sal. c. 15.

Sinaros, σινάρως, h. e. *Lesus*. Legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 44. 2. de artic. t. 37. & c. 3. t. 70. l. 6. Epid. f. VII. 72. a vocab. *σῖνος*, quod *lesionem*, *noxam* significat. Unde & contrarium *ἀσῖνος*, *illesus*. Foef. p. 567.

Sincerus, γνήσιος, idem, quod *Legitimus*. Vide *Gnesios*. Interdum etiam pro *puro* sumitur. Vide Rhod. in Lex. scribon.

Sinciput, vel *synciput*, σινέγγυς, anterior capitis pars, supra frontem, capillis intacta, l. Introd. c. 10. Barthol. l. 3. Anat. proxim. Vide *Bregma*.

Sine pari, est epitheton Emplastri alicujus Londinensium, de quo vide *Par*. In Anatomicis quæ dicatur *Vena sine pari*, vide supra in *Azygos*.

Singulare idem fere significat, quod *specificum*, estque epitheton Medicamenti, quod legitime adhibitum, *singulari* plane vi ac proprie-

prietate huic vel illi affectui p. n. mederi dicitur. D. Velschius in *Disp. de singularibus*.
Singultus, λυγξ, λυγμός. Vide *Lygmos*. *Singultuosa febris* dicitur Practicis non illa, ubi aliquando *singultus* molestat, sed quam fere per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur, notante Petr. Mich. de *Calderia Tom. I. Oper. pag. 423*.

Sinister, ἀεσπερός. Vide *Dexios*. Dieterich. n. 104.

Sinomoros, σινώμορος, dicitur *malignus*, *noxius*, *perniciosus*. Legitur apud Hipp. 3. de *art. t. 51. & 54*. Jung. *Foef. d. l.*

Sinopsis, σινωπίς, species *Rubricæ* melior. Vide *Miltos*. Apud Rul. etiam *Sinopida* in nomin. dicitur.

Sinos, σινός, *Noxam*, *offensam*, significat, idem, quod βλάβη. Frequenter legitur apud Hippocr. v. g. 3. de *R. V. l. A. t. 14. 2. de fract. t. 15. l. 5. Epidem. XIV. 3. de vuln. cap. X. 4. & alibi*. Vide *Foef. p. 566*.

Sinus, κόλπος. Vide *Colpos*.

Sipha, terminus obscurus apud Paracels. de quo dicit, quod *saga*, vel *Pithoniassa*, ignem veluti e *silice* hoc eliciat, & tempestatem exciret, *tr. de Podagra tit. Processus*.

Siphac, idem est, quod *Peritoneum*. *Forest. l. 6. Chirurg. obs. 48. Schol.*

Siphilis, *sypbilis*, *siphylis*, varia hujus vocis scriptura haud dubie inde contigit, quod haftenus de hujus nominis origine vera, Græca, aut Latina, nemini certi quid constiterit, neque Fracastorius, seu Italus Medicus Veronensis, qui in suis operibus peculiarem libellum metricum hoc nomine insignivit *luem Veneriam* sive morbum Gallicum intelligens, sollicitus fuerit, vel de ejus vocis origine, vel orthographia accurata. Nobis tamen placeret, si licet *δυσμετρικοί* (quidni vero liceret, quod aliis haud vitio vertitur?) appellare morbum hunc *Siphilidem*, σιφίλιδα, ac originem hujus deducere a Græco σιφίλις, quod contracte idem est ac σιφίλιος, *curvis*, deformis, ut ita deformitas hujus morbi eo clarius exprimeretur, quam corpori & animo infert, quemadmodum idem recte cecinit dictus Auctor *lib. 1. de Siphylide fol. 240. sub finem*.

Quippe lue hac nascente putem simul omnia diras

Eumenidas cecinisse fera ac crudelia nobis:
Tartareos etiam barathro dira omnia ab imo

Excivisse lacus, &c.

Vide plura in *Siphilis*.

Siphita, *sypbita*, nomen morbi, apud Paracels. & distinguitur in *pravam* & *strictam*.

Siphita prava morbus est vulgo *Chorea S. Viti* dictus. *Siphita stricta* est morbus phantasticus eorum, qui noctu dormientes ambulant. *Notambulatio*. Dorn. Rul. Iohns. e Paracels. de *preparat. l. 1. tract. 4.*

Sippyis, σιπίς, *pyxidem* significat apud Hipp. *lib. de steril. XXII. 15.*

Sira, id est, *Auripigmentum*. Rul. in *Lex.*

Siracostum, vel *Asiracostum*, est nomen medicamenti Arabicum in febribus acutis laudati, apud Mesuen in *Operib. fol. 112. c.*

Siraum, σιραυόν, quodvis decoctum dulce interpretatur Galenus, & Erotianus οἶνον σιραυόν alios ἑψάλλα adpellare ait, id est *sapa*. Vide *Sapa*.

Sirenes, *sirones*, dicuntur *pustule manuum & pedum*, Vvalther. in *Sylv. Med. p. 1373*. Dorn. Rul. Iohns. in *Lex. Lang. l. 2. ep. 42*. Jungatur D. Etmulleri observatio de *Sironibus* in *Act. Erud. Lips. 1682*. *Sirenes*, σερήνες, quoque dicuntur *monstra marina*, partim piscis, partim hominis formam, & quidem foeminae, sive virginis, representantia; de quibus legantur *Eph. Nat. Cur. An. l. O. 23*. ubi ἀνδροειδισμορφοί pisces vocantur, & Erasmi Francisc. *Horti Indic. Or. & Occ. Part. II. p. 1412. seqq.* *Syrenes* perperam per y apud Dorn. Rul. & Iohns. describuntur, quod sint monstra marina e nymphis nata.

Siriastis, σιρίαστις, item *σαρίαστις*, est nomen morbi infantilis, videl. *inflammatio cerebri & membranarum*, quam consequuntur *sincipitis & oculorum cavitas*, febris ardens, pallor, totius corporis siccitas, & inappetentia. Derivatur a σιρός, quod *foveam*, in qua semina recondunt & asservant, significat. Gorr. & Castell. Ita & in *sincipite*, ubi futura sagittalis & coronalis coeunt, membranacea illa portio, *folium*, vulgo dicta, omnium postremo in osseam duritiem coalescens tum temporis subsidet, & foveam quasi constituit, quod plerumque lethale habetur signum. Causa eadem, quæ aliarum inflammationum, sanguis videl. acrior fervidiorque circa membranas cerebri stagnans, malignitatis ichorosæ salinæ haud dubie particeps. Vid. Senn. *Med. Pr. T. IV. th. de Infantili morbo cur. P. II. c. 7. h. vii.*

Siricon de plumbo, id est, *Cinis plumbi*. Ruland. & Iohns.

Siringa, id est, *Calx*. Idem.

Sirius, σείριος, proprie dicitur de sidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula*, κύων, dicitur, cui singularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt. Unde & Hipp. tempus illud

Iud ante *Canem*, sub *Cano*, & post *Canem*, aliquoties inculcavit. Verum rectissime expedit hanc opinionem, non astro huic, sed Soli καὶ ἡμῶν illud adscribens Linden. Ex. XI. §. 170. *seqq.* quamplurimis & confirmavit succincte calculo suo Cl. Dn. Sturmus, *Scient. Cosmic. Part. Spec. Tab. IX. in fin.*

Sirones, vide *Sirenes*.

Sirotes, σιρωτής, vide *Simiffa*.

Sirfen, Arab. rectius, quam *Birfen*, significat apostema capitis calidum: estque idem, quod *Phrenitis*, Forest. l. 10. *Obs. 1. Schol.*

Sirupus, *Syrupus*, *Serapium*, σαρράπιον, Aetuario est medicamenti forma fluida, ex decocto, vel succis, aut infusione, conflata, saccharo aut melle dulcorata, atque in eam consistentiam cocta, ne gutta in marmore defluat, ad alterandum, vel purgandum comparata, Morell. l. 1. *de form. rem. sect. 1. c. 4.* Vveker. *Antid. Gen. l. 1. c. 13. Spec. l. 2. sect. 2.* Schroder. l. 2. c. 84. Fr. Hofm. in *Clav. ad b. l.* Obiter scrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per *y* scribatur communiter, praesertim quod Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine sua Græcum sit vocabulum. Hinc & Esthii opinio, *Syrupum* quasi συρξη ὄρος, h. e. liquorem Syris usitatum dici, magis commentitia & coacta, quam veritati consona nobis videtur.

Sirza, idem, quod *Eschara*. Dorn. Ruland. Iohnf.

Sitanion, σιτάριον. Vide *Setanios*. Hornus.

Sitiologie, σιπολογική, vocatur a Lindeno pars Diætericæ secunda tractans alimentorum esculentorum & potulentorum facultates & usum in *Manuductione ad Medicin.* a D. Schellhammero edita post *Introduct. Coringian. p. 92.*

Sizion, σιζιον, latam & strictam habet significationem. Late omnia alimenta, esculentia, & potulenta, σιζιον nomine veniunt, Hipp. 2. *aph. 38. l. 6. Epid. f. 5. t. 20.* Strictæ panes ex tritico σιζιον vocantur, 4. *de R. V. l. A. t. 91.* Vide Linden. Ex. XIII. 160. Dieter. IX. 173.

Sitis, δῖψα, vide *Dipsa*.

Sitos, σῖτος, in genere *Cibum*, *Alimenta* significat, stricte frumentum. Vide *Cibus*.

Sitospelson, σιτοσπέλσον, sic dicitur a quibusdam *Festuca*, sive *Ægilops*. Gorr.

Sitta, σῖττα, nomen avis, & species *Pici*; ejus descriptionem vide in Aldrov. l. 12. *Ornith. c. 38.*

Situs æquivocum est apud Lat. Proprie respondet Græco σῖσις, Lat. *Positus*: denotaturque partis solidæ locum naturalem & positio-

nem a Medico probe ex Anatomicis addiscendam; quo vitiatum, Morbi malæ Conformationis oriuntur, qui dicuntur *Morbi in situ*. Multum etiam confert novisse *situm partium* ad curationem, Gal. l. *de art. med. const. c. 17.* In specie *situs* uteri gravidarum recte cognitus, num recte vel prave sese habeat, quantum usum habeat in faciliori vel difficiliori partu ex professo longa experientia edoctus ostendit D. Henr. Deventer in *suo Lumine Novo pro obstetricant.* praesertim *Cap. XXI. & ferme per totum librum*. Deinde *situs* significat mucidam lanuginem, quæ superficiei materiæ lentæ, pituitosæ, adnascitur ex corruptione. Lind. Ex. X. §. 45.

Smaltum, idem, quod *Amausum*. Vide supra in *AM*.

Smaragdinon, σμαραγδινον, nomen est *Emplastri*, cujus descriptio habetur apud Celsum, l. 5. c. 19. ita dictum ob summam *viriditatem*.

Smaragdus, σμαραγδος, dicitur lapis quidam pretiosus, vel gemma pellucida, amæno virore pulcherrima, & inter reliquas fragillima, cujus plenior descriptionem, species, vires & usum vide apud Plin. l. 38. c. 5. Chioc. *Mus. Calceol. sect. 3. p. 212. seqq.* Schroder. l. 3. c. 3. num. 8. Fr. Hofm. in *Clav.* Ruland. & Iohnf. Th. *Chym. Volum. pag. 389.* Lang existimat, Galenum per *jaspidem viridem* intellexisse *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. *Prasinam gemmam*, πράσινη λίθος, quoque vocari, testatur Keuch. ad *Samm. p. 277.* *Smaragdum* fieri ex Cælo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur in *Th. Chym. Vol. I. p. 487.* E liquore Veneris quoque deduxit Libav. *S. Arc. Ch. l. 3. c. 8.*

Smarageo, σμαραγεώ, *strepitum edo*, resono. Legitur apud Hipp. l. 2. *de morb. mul. XLIV. 2.* Foef. p. 576.

Smaris, σμαρίς, piscis dicitur, ex *Mænarum* genere; cujus descriptionem & usum vide in Aldrov. l. 2. *de pisc. c. 40.*

Smeclis, vel *Smeclris*, σμεκλις, ἢ σμεκλρίς, epitheton *Terræ Cimolice*, quod detergendi vim habeat, Hipp. l. 2. *de morb. mul. LXVII. 11. l. de fistul. II. 10.* adde Gal. in *expos. dict. Hipp. & Erot. Onom. p. 108. a.* σμεκλικός enim significat vim detergendi; & legitur apud Dioscor. l. 1. c. 114. *cer. c. 129. ed. Sav. de Ebano ligno.*

Smegma, σμῆγμα: vide *Sapo*.

Smegmatopoeus, σμεγματοποιός, vocatur is homo, sexus vel masculini, vel foemini, qui *sapones conficit* sive *smegmata*. Legitur vero apud Chr. Merett. in *Not. ad Ant. Neri art. Vitæ. p. 327.*

Smele, *σμήλη*, fere idem, quod *smegma*: Pulvis dicitur siccus, qui cuti non unctæ aspergitur ad eam detergendam. Eiusmodi facultatem habent nitrum, sal, mel, salis flos, cimolia, lomentum fabarum, fursur, pumex, &c. Gorr.

Smile, *σμήλη*, vocatur *scalpellum*, & est instrumentum Chirurgicum, quod utrinque acutum habebat, & lineas utraque secantes, utrinque curvas; sed alteram concavam, alteram vero illi oppositam, gibbam. Cuspis autem acuta erat. Diversi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre, Gorr. Meminit hujus vocabuli Galen. de *foet. form.* c. 5. ubi Lat. Interpres addidit, esse cultrum futorium.

Smilion, *σμήλιον*, nomen medicamenti acris ad rumpenda apostemata, apud Ægin. l. 3. c. 23. l. 4. c. 18. l. 7. c. 17. Scribitur & *σμήλιον*, non male forsitan, *σμήλιον*, a *detergendo*. Gor.

Sminthios, *σμήθιος*, epitheton *salis lacustris*; cuius meminit Gal. l. 11. de *S. Fac.* §. *Sales*.

Smiris, *σμίρις*, *Smyris*, *σμίρις*, apud Rul. est *lapis aurissimus* & asperrimus; quo utuntur sculptores annularii, & alii artifices, ad scindendum vitra, & alios lapides. Utilis habetur ad erodendum & urendum, ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. l. 7. c. 3. in *Lich. f. Lapid.* Dioscorid. l. 5. c. 166.

Smodicon, *σμοδικόν*, idem, quod *μαλαπικόν*, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens: *σμοδικόν* enim *vibicem* sive livorem ex plaga denotat. Galen. in *Exeg. voc. Hipp.* Foel. p. 576.

Smyrna, *σμίρνα*, vide *Myrrha*.

Soboles, *ἄργον*, idem, quod *Liberi*. Gal. l. 2. de *sem.* c. 5.

Sobrietas, *σοφροσύνη*, idem, quod *Temperantia*, virtus præscribens voluntatis imperio cibum potumque, prout satis est ad necessitatem, Medico commendata a Lind. *Ex. II.* §. 27. quin & aliis, ceu morborum noverca & omnium virtutis bonorum dispensatrix, Lang. 1. ep. 55. Opponitur *Ebrietati*: utriusque vocabuli ridiculam Etymologiam vide sis apud Dieter. *Iatr. n.* 524.

Soccus, *ἀρβύλα*, vide *Arbyle*.

Soda Arab. *Dolor Capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*. Dieter. *Iatr. p.* 624. Valesc. de *Tarrant. Phil. Pharm.* l. 1. c. 7. p. 20. Vvalth. in *Sylv. Med.* p. 377. *Soda* quoque dicitur in arte vitraria cinis, qui ex combustis herbæ *kalij* speciebus super terreis cratibus decidit in *foveam*, & in lapideam massam coit & in-

duratur. Ch. Meretti d. l. p. m. 286.

Soda subethica vocatur *soporiferus capitis dolor*. Bonet. in *Anat. Pr.* l. 1. *sect.* 3. *obs.* 31. p. 139.

Sodoma dicitur cum epitheto *Gallorum Lues Venerea* a Paracelso l. 3. *Chirurg.* c. 1.

Sol, *ἥλιος*, quæ propria sit significatio, pueri quoque & Nomenclaturis norunt. Cujus insignem virtutem & efficaciam in corpora naturalia, in ipsum etiam hominem, præsertim vero in aerem nos ambientem, si quis vellet in dubium vocare, ne ille recte diceretur adversus *Solem* loqui, & in manifestis dubitare, quod stupidi esse, vel si invertere conaretur manifesta, stolidi proprium dixit Gal. *lib.* 2. de *mor. musc.* c. 5. Imprimis vero autor caloris dicendus, ejusdemque in aere mutationis. *Sol* enim causa est caloris ejus, quem aer ambiens nos per æstatem habet, prope nos juxta verticem accedens faciensque diem longiorem: Et ipse ad eundem modum causa est frigoris hyemalis, qui obliquus & humilis exiguo tempore super terram fertur, Gal. *com.* 1. de *nat. hum.* c. 36. Hinc *Sol* aeri præsidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur, Helmont. *tr. Form. ort.* num. 94. *Sol* recte dicitur universalis motor, Junken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. sect.* 1. c. 1. p. 32. 33. Tropice *Sol* dicitur primum ignis in corpore humano invisibilis, a Sole cœlesti influens, nativum ignem fovens in homine, Dorn. Rul. & Iohnf. Imo quantum e Paracels. colligere licet, *Sol microcosmi* est ipse ignis, vel calor nativus, quam causam etiam phthiæcos dixit *tr. de Tab. & Paraglyph.* l. 5. §. 2. Deinde *Sol Chymicis* dicitur *Aurum*; de quo passim in scriptis Chymicis. Vide *Aurum*, *Sol Gabanalis* est Paracelsi *Necromanticum figmentum*, *tr. Philosoph. sagacis*. De *Sole* artificiali perpetuo mobili a Chr. Ad. Balduino invento, videatur Eiusdem *Hermet. Curios. Inventum V.*

Soladini sunt *Spiritus corporei*, in igne degentes invisibili, Dorn. in *Dict. Paracels.* supra *Saldini* dicti.

Solater, id est, *Argentum vivum*. Rul. & Iohnf. apud quem *Solatur* legitur.

Soldura dicitur *fex salis alkali*, quod ad vitra alba sumitur, Libav. *S. A. Ch.* l. 8. c. 38.

Solea, *βόγλωρον*, Latine etiam *Buglossum*, dicitur piscis planus marinus, squamosus, *Passeribus* affinis, cuius historiam, cum usu in cibus, vide apud Aldrov. l. 2. de *pisc. cap.* 43. Meminit & Gal. l. 3. de *Al. fac.* c. 30. Jung. J. Alex. l. 14. *Sah.* c. 8. Bruyerin. l. 19. de *re cib.* c. 21.

Solelasar, id est, *Alkali*. Rul. & Iohnf.

Solen, σωλην, æquivocum est. Primum notat canalem ad aqueductus, Lang. lib. 1. ep. 44. Deinde *Solen* dicitur instrumentum Chirurgicum oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus, aut femur, imponitur. & continetur. Hipp. l. 2. de fract. r. 64. 75. & cap. 3. de iis, q. in medic. r. 18. Gal. lib. 6. M. M. c. 5. Cels. l. 8. c. 10. Ægin. l. 6. cap. 106. Denique *Solen* est species conchæ marinæ oblongæ, rotundæ, duum generum, maris, & fœminæ. Utriusque descriptionem cum usu vide apud Aldr. l. 3. de Testac. c. 75. Chiocc. Mus. Calc. sect. 1. p. 47. 48.

Solenarium, σωληνωρον, instrumentum Chirurgicum, canalis instar, quod supponitur membro virili, instar *Solenis*, legitur apud Gal. l. 14. Meth. med. c. 16.

Soleus dicitur musculus pedis. Bart. l. 4. c. 13. p. 582.

Sollicitudo, idem, quod *Cura*, φροντις. Vide *Cura*. Gal. l. de parv. pila exerc. c. 3.

Solidus, στερεός, dicitur de partibus corporis, quæ consistentiam certam, figuram, circumscriptioemque habent, contradistinctæ ab humoribus & spiritibus, Gal. l. 1. de nat. fac. c. 8. Adde Dieter. n. 788. Hippocr. ισχυροτα, continentia dicuntur. Has solas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alii illorum affectu; sed absque ratione pregnante. Vide *Meros*. Omnes *solide* partes sunt etiam *Organicæ*. In genere *soliditas* corporum debetur solis particulis terrestribus, quæ vinculi & carceris loco existunt fluidis. Jac. le Mort. Pharm. Med. Physf. cap. 5.

Solimembria legitur Galeno latino, c. 1. de art. r. 46. ubi in Græco habetur ελωμεδιν, denotatque *solidam* atque *integram* alicujus rei naturam, & in illo loco quidem, glandularum in specie, quemadmodum & de illis usurpavit Hipp. l. de Glandul. in princip. statim & IV. 9. Generaliter vero de omnibus corporis membris, l. de Alim. IV. 25. ubi opponitur etiam κατὰ μέρος, juxta partem, sive particulariter. Legitur & in Epist. Democriti ad Hippocratem, circa finem, in generali significatione. Vide Foel. p. 466. Quemadmodum vero quoad Græcum vocabulum, res est expedita, si emphasis Etymi attendas, quod scilicet ελος pro ελος, Jonice scribatur, & significet totum, sanum, integrum: μέλος vero membrum dicatur; & ita ελωμεδιν nihil aliud sit, quam integritas membrorum corporis: Ita e contrario non video, quid sibi velit fictum illud latinum nomen *Solimembria*, quod merito inter barbara referri debet.

Solipeda, idem, quod *solunguis*, μονύρηα, μονύρηα. Vide *Monycha*.

Solitaris, μονήρης, i. e. amans solitudinem. Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικός, dicitur Melancholiæ pabulum, & ita vel inter causas, vel signa morbi melancholici referenda, Dieter. Iatr. p. 771.

Solium, σολύμβροα, δεξυμβρον, nihil aliud est, quam vas, in quo homines sedentes lavantur: idem, quod *Labrum*, Vide *Dexamene*. Vveker. Ant. Gen. l. 1. c. 23. *Solium* quoque vocatur altera species vermium latorum, quæ capite formato constat, ad differentiam *Tæniæ*, quæ absque formato capite & motu vivit. Videantur *Acta Erudit. Lips. A. 1700. m. Novemb. p. 322. seqq.* ubi depicta & descripta accurate exhibetur.

Soloma, idem est, quod *Brumasar*, & videtur enigmatically denotare *Argentum*, vel *Lunam Chymicorum*. Vide *Th. Chym. Vol. IV. p. 986*.

Solesequium, id est, *sulphur*. Rul. & Iohnf. in *Lex*.

Solstitium, Gr. τροπή, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *stare*; in Græco exprimitur per *vertere*: Utrumque recte. Cum enim duo sint *solstitia*, æstivum & hyemale; & utrumque ita sit comparatum, ut *Sol* tardius motu proprio videatur progredi; diste sunt Latinis *Solstitia*; E contrario, quia in æstivo *Sol* summam accessionem ad verticem nostrum attingit, & paulo post ab illo rursus recedit; ita & in hyeme, cum remotissimus fuerit a vertice, & mox ad illum rursus ascendere incipiat motu suo proprio; non inepte τροπαι, q. d. *Versiones*, scilicet motus *Solis* appellatur. De iis lege Ægin. l. 1. c. 100. Meminit & Hippocr. de A. L. & Aq. XXX. V. I. de diet. X. 9. V. 20.

Solvas Paracelso dicitur materia quædam liquida, dissolvens luctum, de morb. ex Tartaro tract. 1. c. 4.

Solutio, λυσις, homonymon est. Vide *Lysis*. Quibus addi debent, quæ de *Solutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. & Iohnf. *Solutio*, αλγευσις, est prior Chymicæ Practicæ pars; qua rerum coagularum compages solvitur & attenuatur. Hæc multis quidem distincta est speciebus; sed nomen, apud artifices, in usu disciplinæ, de una familiarius & frequentius usurpatur, quam de altera, & nunquam certa quædam species generis vocabulo solo designatur. *Solutio* est duplex: *Liquatio*, & *Segregatio*; vel *Calcinatio* & *Dissol-*

lutio. Quære etiam in *Theatri Chymici Indicibus*. *Solutionis* per aquas fortes meminit Rolfink. *Chym. l. 2. c. 3.* Solutionem Chymicam triplicem constituit Morley, una fit calcinatione, secunda extractione, tertia purificatione. *Proleg. Chym. Leidens. c. 3. princ.* Accuratus de *Solutione* Chymica scripsisse videtur Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 1. cap. 4. p. 53. seqq.* *Solutio* Spagyrica, in opere Lapidis Philosophici, dicitur corporis in Mercurium reductio, & est artis fundamentum, & principium hujus Magisterii. *Theatr. Chym. Vol. III. pag. 132. 430.*

Solutivum, Latinis aliquando idem est, quod *Laxativum*, sive *Purgans mitius*, apud Lang. & alios Auctores passim.

Soma, σῶμα. Vide *Corpus*.

Somatomacheo, σωματουχάειω, idem quod προσήπουαι, denotat athleticum corporis exercitium; quando toto corpore & amplexibus certarunt gymnastæ, Gal. c. de *fulubr. diet. t. 14.*

Somnambulo, ὕπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo supra in *No.* *Somnambulatio*, ὑπνοβάτησις, etiam legitur in *Lum. Ration. Medic. cap. 10. p. 90. seq.* & commodius videtur nomen, quam *Noctambulatio*, cum propria experientia simus edocti, Theologum quendam celebrem olim somno meridiano indulgentem inter dormiendum surrexisse, prodeambulasse, cum conjugæ locutum esse, a qua etiam rursus ad fellam, in qua dormiverat, reductus, paululum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium plane fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνωτικόν. Vide *Hypnoticos*. Laudatissimus, inter omnia, habetur Lindeno *Syrupus de Papavero*, *Ex. IIX. §. 81.* Jungatur *Ol. Borrachii* *dissertatio de Somno & Somniferis*, maxime *Papavereis*, cujus etiam mentio fit in *Act. Lips. 1682.*

Somnium, ὕπνιον. Vide *Enyption*. Dicitur & *Insomnium*. *Somnia* sunt operationes, quæ fiunt inter dormiendum ab Astris in homine. *Ruland. & Johnson.*

Somnolentia, (an non licet Græce vocare ὑπνολότητι?) dicitur in somnum propensio & inclinatio. *Somnolenti* ὑπνώδεις vel ὑπνολοὶ appelluntur.

Somnus, ὕπνος. Vid. *Hypnos*.

Somphos, σομφός, diversis gaudet significationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim significat *laxum*, spongiosum, *Hipp. l. de Loc. in hom. IV. 6.* vel *obscurum* in voce, *l. 2. de morb. XXXIII. 6.* Vel colorem *fuscum* & *obscurum*, ut scribit *Gaza*, apud *Foef. Oecon. pag. 576. seq.*

Sonath, Paracelsicus Terminus, denotans remedium aliquod, in apostematibus laudatum; in quo inest aliqua vis expulsiua, *l. 2. de vit. long. c. 6.*

Sonticus, ἄλλοθῆς, ἱερός. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. *Keuch. ad Sam. p. 285.*

Sonus, ἦχος, *Sonitus*, dicitur qualitas illa aeris, quæ auribus percipitur, sive naturaliter, sive preternaturaliter habuerit. Sonorum differentia & species sunt *Tinnitus*, *Sibilus*, *Sonus gravis & obtusus*. *Schr. l. 1. c. 34.* De *sono & magisterii* circa *sonum* vide *Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 9.* *Alchym. Pharmac. c. 7.* & ex recentioribus *Georg. Morhofii tractatum: Stentor ὑαλοκλάτης*, sive de *Scypho vitreo per hum. vocis sonum fracto*.

Soos, σόος, *impetum* significat, inde *σωτικός*, *Impetuosus*. *Jul. Alex. not. in Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr. c. 5.* Descendit a verbo σείω, quarto, agito. Alias σόος, *salvum*, sanum notare, e *Lexicis novimus Græco-latinis.*

Sophia, σοφία. Vide *Sapientia*.

Sophiste, σοφιστῆς, olim in bona significatione dicebantur illi, qui solertia Politica, ac negotiosa prudentia excelebant: Postea vero receptor facta significatio mala, qua *Sophiste* dicuntur, qui se sapientes videri magis, quam esse student, pecuniarum, honorisve gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur *Lind. Ex. X. §. 89.* Quos *Hippocrates* alibi vocat σοφιστομένους, qui sibi arrogant sapientiam Medicam, *l. de fract. t. 5.* *Junge Foef. d. l. p. 577.* *Dorneus in Diction. Parac.* ita descripsit: *Sophiste* sunt magistri nostri, qui se præsumunt omnium sapientissimos, omnia scire ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil sit istorum Doctorum sapientia, præter meram stultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potius, actu fastuque palliatam, captiosisque munitam syllogismis, quorum omnium si neget principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica *Nembrothica*. *Sophiste* sunt, qui multum laborant, & parum proficiunt; quoniam nec definiunt, nec distinguunt, omnia confundunt. *Forest. l. 16. Obs. 1. Schol. ex Jacchino. Jung. C. Rejes C. El. 9. 49. n. 24.* *Sophismata* dicuntur fallaces vel rationes, vel conclusiones. *Gal. l. de cujuscunque animi morb. cogn. & cur. c. 3.* quamvis & in bona significatione aliquando sumantur, *Tb. Chym. Vol. I. p. 171.*

Sophisticatio virginum vocatur *Alphonso a Fontecha*, quando partes genitales muliebres nimis laxatæ medicamentis adstringentibus

contrahuntur ad naturalem angustiam, quæ ars sicut in casu necessitatis non est rejicienda, ita merito inter malas mulierum vafarum artes virginitatem simulantem refertur a Parac. l. 23. *Chirurg. c. 42.* Vide P. Amman. in *Paranesi addiscentes p. 38.* *Sophisticum aurum* quid dicatur & quomodo fiat, vid. apud Iunken. *Lex. Chym. Pharm. P. 1. p. 53.*

Sophronesteres, σοφρονεστῆρες, vocantur dentes intimi ac ultimi, in superiori maxilla, ab utraque parte unus; qui in tertio vel quarto septenario nascuntur. Suntque ex genere Molarium, dicunturque *Dentes Sapientie*, vel *Sapientes*. Legitur apud Hipp. l. de *Carnib. XIV. 4.* Foef. p. 609.

Sopiens, idem, quod *Mitigans*, ἀνοδυνος. Vide *Anodynos*.

Sopio, antiquis vocabatur *Opium*, teste Rhodio in *Lex. Scribon. p. 418.*

Sopor, ύπνος, ύπνου. Vide *Caros, Coma*.

Soporarie arteriæ, vel *Soporales*, υπνοτιδες. Vide *Carotides*.

Soporiferum, idem, quod *Somniferum*, ύπνοποιος.

Sora, idem, quod *Essere*, de quo supra.

Sorbet, *Sorbetum*, est potio apud Ægyptios familiaris, parata ex Saccharo, succo Limonium, Moscho, Ambra & aqua rosarum, de qua hospitibus suis offerunt post haustum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti extat in T. P. M. M. C. vernaculo tractatu de *potu Cafe, The & Chocalata p. 62.*

Sorbirio, βόρραξ. Vide *Rbophema*.

Sordes, βρωμος. Vide *Rhypos*.

Sordities, dicitur pus crassum coagulatum album aut ad nigredinem proclive. Avic. l. 4. *sen. 4. tr. 3. cap. 1. in princ.* Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur *Virus*. de l.

Sorex, idem, quod *Mus*, μύς, vel species muris, ore acuminato prædita. *Soricum* fibras dierum Lunæ numero respondere, legitur apud Lang. l. 2. *ep. 18.* Unde *Soricis* cauda dicitur pulsus, qui & *Myuros* vocatur. Vide *Myuros*.

Soriticæ, σωρητική, acervalis dubitatio & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumscripta comprehendit. Legitur apud Gal. l. de *Marcor. c. 4.* De vocabulo *Sorites* vide Dieter. p. 842.

Sorni Spagyricis dicitur *Mars*, qui rubeus est experientia, aspectu vero citrinus siccitate superatus, quemadmodum *Mars* est, & suæ Tincturæ color, qua suum arcanum in sua alvo occultum est dulci aqua extrahendum. Ita describitur in *arcanis Sapientum super libr. Turba Pitosophor. distinct. 3. Th. Chym.*

Vol. V. p. 64. ubi etiam modus extrahendi *Tincturam Sorni* traditur.

Sororiarum dicuntur *Mammæ puellarum*, quando intumescere incipiunt. An in masculis pueris mamillarum protuberantiæ *fratraro* dicuntur, Græc. ἀδελφίζω, apud Hipp. ex *Foesii Oeconomia* de loco non constat, quemadmodum & illa in puellis sororiatio, ἀδελφίζω τῶν πτῶν, commodè appellatur. Vide *Rof. Lentil. Misc. Medico-Pract. P. III. p. 130.*

Sortilegium, χρησμοδία, χρησμοδογία, est præfagium spirituum: idem, quod *Divinatio*, *Magia*. Paracelsus quatuor species *Sortilegiorum* numerat, *Geomantiam*, *Astromantiam*, *Pyromantiam*, *Hydromantiam*, l. de arte præfaga *Tract. 1.* Alibi tamen, nimirum *Tract. 2.* *Necromantiam* quoque annumeravit.

Sory, σῶρυ, *Sorus*, *Sori*, σῶρι, Ægin. est minerale, vel medicamentum metallicum, lapidosum, odore terro, colore nigro, cognitionem habens cum *Chalcitide Melantevia* & *Misy*, utpote in iisdem metallis proveniens. Cujus historiam & vires vide apud *Dioscor. l. 5. c. 119.* *Gal. l. 4. de S. F. c. 7. & alibi.* *Schr. l. 3. c. 18.* *Fr. Hofmann. in Clav. ad b. l. Chioc. Mus. Calc. f. 4. p. 475.* *Ruland. & Johnf. in Lexic. Ferr. Imperat. Hist. Nat. l. 13. c. 16.* *Rhod. ad Scribon. n. 51.*

Softrati vinculum. Vide *Vinculum*.

Soteira, σωτηρία, Latine *Servatrix*. Est nomen Antidoti, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

Soterios, σωτηριος: Vide *Salutaris*.

Sotivellu cum epitheto *Parva* vocatur medicamentum compositum adversus dolores dentium laudatum, cujus descriptio habetur in *Dispens. August. & Londinens.* cujus tamen virtutem & efficaciam plane negat P. Amman. in *Irenic. p. 44.* dicens, plus esse in titulo, quam in pyxide.

Spacium, vel *Spatium*, χώρη. Vide *Chorra*.

Spadon, σπάδων, primo idem est, quod *Cæculas*, *Castratus*, *Eunuchus*. C. Hofm. not. ad *Gal. LL. de V. P. n. 1062.* J. Alex. l. 11. *Sal. c. 6. &c.* Vide *Castratus*. Cæterum vocis *Spado* significationem accuratus declaravit P. Ammann. in *Irenic. p. 136. 137. & 144. 145.* dicens *Spadonem* proprie dici eum, cujus nervi, qui membrum genitale erigere debent, item musculi acceleratores, convulsi vel contracti sunt. Deinde idem significat, quod *σπάσμα* vel *σπασμος*, convulsio. Erotiano enim est corporis convulsio. In qua significatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quedam fit convulsio, l. 1. de morb. X. 59.

XI. 19. XV. 3. Jung. Foef. p. 577.

Spagivra, *Spagyrica*, idem, quod *Chimia*, *Chemia*, vel *Alchymia*, *σπαγίρια*, Paracelso dicitur Ars, quæ purum ab impuro segregare docet, ut rejectis fecibus, virtus remanens operetur. Et *Spagyris* dicitur, quicumque novit discernere verum a falso; a bono sequestrare malum; impurum a puro separare, & abjicere binarium, servata unitate: Rul. & Iohnf. in Lex. Rolfink. existimat, esse Græcum vocab. a *σπᾶν* & *ἀγείρειν*, *disgregare* & *congregare*. Verum in Lexico non occurrit. Vide *Chym.* l. 1. c. 8. fin.

Spalax, *σπάλαξ*. Vide *Talpa*.

Spana, *σπᾶν*, & *σπᾶνον*, pro *Hispana*, epitheton *Picis*, apud Scrib. n. 256. Vid. Rhod. in Lex. Scrib. p. 443. Lang. l. 1. ep. 67. meminit ex Galeno olei *Spani*, vel *Spani*, *σπᾶνίου ἔλαιον*.

Spandarapum pro *Sparadrappo* aliquoties legitur apud Schenk. *Syntagm. comp. & preser. remed.* p. 272. 275. 277. 284. ut sit verosimile esse vitium typographicum.

Spanopogones, *σπανοπώγωνες*, dicuntur quasi *Raribarbi*, qui raram habent barbam, & quibus e mento pili excidunt. Gal. l. 3. de fac. parab. Adde Foef. p. 578.

Spara, est *vis mineralis*, ex *Ilech prima substantie*, i. e. mineralibus majoribus, Dorn. Rul. Iohnf. e Paracelso l. 4. de Tart. tract. 4. c. 1. & in not. atque fragm.

Sparadrappum, & *Sparadrappus*, dicitur Lintheum Emplastro ad ignem fluenti immersum, extensum & refrigeratum. Vocatur & *Tela Emplastica*. Schröder. l. 1. c. 3. *Tela Gualteri* forsitan ab Autore. Jung. Morell. de form. rem. l. 2. f. 1. c. 12. Meminit & Forest. l. 6. obs. 56.

Sparagmos, *σπαργμός*, idem, quod *σπασμός*, *Convulsio*. Unde *σπαργμώδης*, qui convulsione tentatur. Hipp. l. 7. Epid. XIII. 4. (quamvis Lind. *σπασμώδης* posuerit) a verbo *σπασσω*, *vellico*, dilacero, quod occurrit in Coac. t. 557. Foef. d. l. *Agitatio bellebori* ante usum vocatur *σπαργμός*, ita docente Cæl. Aurelian. l. 1. Tard. pass. c. 4. p. m. 284.

Sparallium, i. e. *Clyster uterinus*, Paracels. l. de ulcer. & apost. c. 56. Dorn. Ruland. & Iohnson. in Lexic.

Sparedia, vocatur Paracelso ligatura, quæ albumine ovi illinitur, in Apocryphis cap. de vuln. ossium.

Sparaganon, *σπάργανον*, dicitur *fascia*, qua infantes obvolvuntur, *cuna* & *incunabula*. Hinc verbum *σπαργαίνεσθαι*, i. e. *fasciis involvi*: quod legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 76. Vide Foef. d. l.

Sparganosis, *σπαργάνωσις*, est, dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactæ sic distenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. l. 2. ad Glauco. c. 2. Vel est Tumor mammarum p. v. in lactantibus, a Lactis stagnantis & collecti copia, continuitatem illarum cum dolore solvente, quemadmodum satis accurate hunc affectum descripsit & explicavit Dn. D. Joh. Paulus Vvurfbaïn, in *Disput. sua Inaug. b. tit.* Jungatur & ex veteribus Valesc. de Tarant. *Philos. Pharm.* l. 3. c. 15.

Spargao, *σπαργάω*, idem fere significat, quod *ἐργάω*, *turgeo*; diciturque de humorum luxuriante & ferociente impetu ad excretionem. Legitur apud Hippoc. l. 2. Epid. f. VI. 40. In specie de Lactis turgenia in mammis etiam exposuit Helychius, teste Foef. d. l.

Sparus, *σπᾶρος*, nomen piscis littoralis, Auratis non profus dissimilis, cujus historiam & usum in cibus quoque tradidit prolixè Aldrov. l. 2. de pisc. cap. 18. & Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 10. Bruyer. de re cib. l. 20. c. 5.

Spasma, *σπᾶσμα*, vide *Convulsium*.

Spasmodes, *σπασμώδης*. Vide *Convulsivus*.

Spasmodicus, ita hæcenus communiter scriptum fuit, quamvis perperam, rectius. *Spasmodicus*.

Spasmos, *σπασμός*. Vide *Convulsio*.

Spasmodicus, *σπασμωδικός*, quia hæc terminatio Græca in aliis semper per τ exprimitur, v. g. *paralyticus*, *epilepticus*, *hypnoticus* &c. Idem est quod *convulsivus*. Dicitur vel de moribus membrorum convulsivis, vel etiam de remediis contra convulsivos morbos, quæ & *Antispasmodica* vocantur. Hanc scribendi per τ rationem etiam retinuit D. D. Frideric. Hoffmannus in *Fundamentis Medicinæ*. Qua vero licentia vel autoritate D. Christ. Franc. Paulini tract. de anguilla fest. 2. c. 1. §. 2. vocabulo *Spasmaticus* pro convulsione correpto, nobis quidem non constat.

Spasnia, vehemens in tussi, & musculorum thoracis, veluti lancinatio. Mercurial. in prælectionibus Pisanis.

Spatha, *σπάθη*, valde est equivocum. Significat interdum *gladium*, ensẽ; hinc & *semispatha* gladium minore notat. Rhod. ad Scribon. n. 131. Inde & fortassis *spatbarius* dictus, qui corporis custos habetur, ο *σωμαποδλάξ*. Id. n. 212. Aliquando significat instrumentum, quo Pharmacopœi utuntur ad coquendum, miscendum, detergendum, in cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi &c. Gorr. ex Gal. lib. 1. de C. M. P. G. c. 4. Dicitur etiam alias *Rudicula*. *Spathæ*, *σπάθαι* quoque vocantur *costarum ossa*, vel *costæ ipsæ*, uti probavit Foef. d. l.

d. l. ex Polluce & Ruff. Vel etiam *scapulam* significat, apud Hipp. l. de glandul. X. 10. *Spathula* diminutivum est. *Spathe*, σπάθη, etiam dicitur operimentum Palmæ fructus exterius, Egin. l. 7. c. 18. in §. *Gleucinum*. Chirurgicam significationem vide in *Stethoides*.

Spathester, σπαθηστήρ, dicitur instrumentum attractorium, ad *Recutitionem* sive præputii deficientis restitutionem adhibitum, P. Amman. *Irenic. p.* 250. vide & *Recutitus*. Jungatur & *Celsi. l.* 7. c. 25.

Spathomele, σπαθομήλη, *specillum* instar gladioli, vel rudiculæ, Chirurgicum, ad illinendum & ad alios usus Chirurgicos. Pertinet ad *διεσπῶνα*. Meminit Gal. c. 2. de artic. t. 47. & l. 6. An. adm. cap. 10. Junge Rhod. ad Scribon. n. 26. J. Alex. not. ad Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 4.

Spatile, σπατίλη, vocatur liquida alvi excretio. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foef. p. 578. Apud Erot. legitur σπατίλη.

Spatula, idem, quod *Spathula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *Scapula*, Marcell. Cuman. *Obs. XLIII.* apud I. H. Velsch. *Syllab. Cur. & Obs. Med. Cent. I. p.* 63.

Spaul, id est, sanguis. Rul. in *Lex.*

Specarium, σπεκιάριον, idem, quod *Lapis specularis*, alias σπλιτικής dictus, J. Alex. not. ad Gal. l. 11. de S. F. §. de *Ostreis*.

Species, εἶδος. Vide *Eidos*. *Specialis*, εἰδικός. *Specialiora* sub generalioribus comprehendi, scribit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 53. Quomodo *species* & pars differant, lege apud eund. l. 6. de Hipp. & Pl. dec. cap. 1. Jul. Alex. in not. ad h. l. In *Pharmaceuticis Species* dicuntur *Pulveres compositi*: quarum descriptionem & Catalogum vide apud Vveker. *Ant. Gen. l.* 1. c. 26. *Spec. l.* 2. f. 20. Schroder. l. 2. cap. 77. ut & in *Dispensatoriis*.

Specificus, non solum dicitur de medicamentis, & eorum virtutibus, a tota substantia, & forma intrinseca essentiali, primario dependentibus, atque idem est, quod *ἰδιοσυγκρασία*: Vide *Idiosyncrastia*: Item *Occultus*: Hinc Ruland. & Johnson. ita descriperunt, quod *Specificum formale* sit, quod speciem per formales proprietates saltem refert; Et licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellent, & illæ potissimum elaborando respiciuntur; Tales sunt *Tinctura*, & *Oleum*: Verum etiam Paracels. non veritus est extendere ad ægritudines, eas appellando *Specificas*, quæ sperma suum peculiare habent in corpore, *Paramir. l.* 2. c. 7. De *Specificis* vero medicamen-

tis lege eundem *Archidox. l.* 7. Imo & Medicorum sectam quandam constituit, quos vocavit *Specificos*, qui alias *Experimentales*, & *Empirici* vocantur, in *Paramiro de 5. entib. morbor. prolog.* 3. Hujus vocabuli significationem variam clarius explicatam vide, si placet, aut ad manus fuerit, in Theoduli Kemperi *Dissert. de Medicamentis Specificis c.* 1. Dicuntur & nonnullis Singularia, de quo vocab. paulo superius. Pertinent & huc *Appropriata*, de quo etiam supra suo loco.

Specillum, σπῆλον. Vide *Mele*. Alias proprie *Specillum* dicitur *perspicillum*, quo aliquid *specimus*, id est, videmus, ex Varrone, Rhod. ad Scribon. n. 10. in qua significatione quoque legitur apud Bonet. *Anat. Tract. l.* 4. *Obs. 33.* append. 2. p. 341. *Specilla* quoque pro *Penicillis* & *Turundis* usurpari, testatur Lang. l. 3. ep. 5.

Specularium, σπεκιάριον, idem, quod *διόπτρον*, *Specillum*, *Perspicillum*, per quod aliquid videmus accuratius. Dicitur & σπεκιάριον, *Specularium*. Vide *Eginet. l.* 7. c. 3. Keuchen. ad *Sammon. p.* 166.

Speculaculum, θέαμα, vocatur id quod visu dignum habetur, aut visu percipitur. Quod si tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, testatur Gal. l. de rigor. c. 7.

Spectrum, φάσμα, idem quod *Visio*, quid significet, ex aliis Lexicis constat. Hæc pertinent inter causas supernaturales morborum, quamvis Paracelsus naturaliter quodammodo *spectra* se habere existimet, ex Astralibus corporibus defunctorum deducere commentus, T. de *Corollis & l.* 8. de nat. rerum.

Specularis, διαφανής, nomen lapidis, de quo vide supra in *Diaphanes*. *Specular*, vel est *Lapis Lunæ*, vel *Approselinum*, vel *Hypsum*. Rul.

Speculatio, σκέψιμος, θεωρητικὸς, proprie quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verum frequentissima quoque est impropria acceptio, quando id, quod animovolvimus, & revolvimus, *speculatio* vocatur, Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. fere in princ. Hanc *speculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Paracels. *Tract. 1. de partu hom. c.* 2. segg. ut & alibi.

Speculativus, θεωρητικός, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis, ad praxin futuram proponendis, occupata est; non quod acquiescat in contemplatione; sed saltem comparative, ad ipsum Artis exercitium. D. D. Vvedel. *Physiol. Med. sect. 1.* c. 10.

Speculid, Paracelso dicitur *Species Magie*, quam etiam ex supercelestibus corporibus dependere commentus est *l. 1. de vit. long. c. 7. fin.*

Speculum, καθόπτρον, διόπτρον, i. significat vitrum materia aliqua obductum, vel chalybs etiam politus & levigatus, in quo species vivæ representantur. De iis vide Libav. *l. 1. S. A. Ch. c. 21. & 24.* De *speculi* talis usu Chymico vide *Th. Chym. Vol. VI. p. 484. seq. 2.* idem est quod *Specillum*; de quo p. a. Vide *Mele. Specula Chirurgica* varia cavitatem aliquam distendentia Dilatoriam dicta, v. g. *Speculum Ani, Uteri, Oris, Oculorum*, descripta occurrunt in Sculter. *Arm. Chirurg. Part. I.* quæ quæri possunt in Indice Instrumentorum. In Anatomicis quoque Aranea Tunica oculi vocatur *Speculum*, Barth. *l. 3. An. c. 8. p. 518.* De *speculo* ustorio vel fusorio, quod *Concavum metallicum ardens* dicitur, vide supra *Concavus*. 3. Improperie *Speculum*, cum adjectione, *Citrinum* appellatur *Arsenicum citrinum. Speculum album*; id est *Arsenicum descensum. Speculum Indicum*, id est, *Limatura ferri*. Rul. & Iohns. Arnold. quoque de Villanova scripsit tractatum, quem inscripsit *Speculum Alchymia*; & videri potest in *Vol. IV. Theatr. Chymici. Speculum Ononidis* quid vocetur Hartmanno, videatur in ejusdem *miscellaneous Chymico-Medicis.*

Specus, βράσπον, significat locum subterraneum, qui & *Spelunca* dicitur, quæ si graveolens fuerit, respirationem lædit, docente Galen. *l. de util. resp. c. 4.*

Spira, σπῆρα, Lat. *Spira*, funem in orbem convolutum, & contortum significat. Hipp. *l. 2. de morb. XXXIII. 8.* Jung. Foef. p. 579. Translatum communiter ad quandam formam panis similaginei, *Spira* dicti.

Speltrum, idem, quod *Zinkum*, notante Rob. Boyle Latinitate donato in *tract. de Flammæ ponderabilitate, Experim. XI.*

Sperchnos, σπερχνός, apud Hipp. frequens est & significat *vehemens, urgens*, *l. de nat. mul. XXX. 16. XLI. 2. l. de morb. mul. XXXIV. 13. & sepius* vide Foef. *d. 1.*

Sperma, σπέρμα. Vide *Semen*.

Sperma ceti, dicitur medicamentum quoddam simplex, exoticum, quod e mari, cui supernatam instar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitato constat, unde proveniat; quamvis omnino falsa & ridicula sit opinio illorum, qui crediderunt, esse *semen balenarum*, sive cetaceorum majorum; cujus historiam, vires, & usum, vide apud Schroder. *l. 3. c. 31. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. B. D. Et-*

muller. dissertationem h. tit.

Spermaticus, σπερματικός, q. d. *Seminalis*, dicitur in genere de partibus corporis omnibus, quæ, post factam conceptionem, ex colligamento seminali efformantur, & postea, mediante succi nutritii chylosi additamento incrementum consequuntur; ad differentiam partium *sanguinearum*, quæ ex ipso sanguine fieri creduntur: quamvis non videatur veritati hoc consentaneum, partes quasdam ex sanguine, qua tali, efformari: In specie vero dicitur de certis corporis partibus generationi dicatis, v. g. de *Arteriis & Venis spermaticis*, Meatibus sive Poris *spermaticis*; de quibus legantur Anatomici.

Spermatocoele, σπερματοκύλη, improprie dicitur Herniæ species, quando non semen, sed vasa ejaculatoria feminis corrugata prolabantur in scrotum. Blancard. in *Lex.*

* *Spermatopoea* sunt illa, quæ semen generant: Porro *semen generans* est illud, quod hujus liquidi in testibus elaborationem promovet, ut Lac, fœtus, & Balnea calida, omnia oleosa scroto applicata; Specifica quædam a veteribus laudata, ut Anethum, Foeniculum, Eruca; Ciceres, Saryrion &c.

Spermoboleo, σπερμωβολέω, significat *ejaculor semen*, excerno, & idem est quod διαχρῆω, sicut docet Dieterich. in *Iatr. Hipp. num. 204.* licet de nullo autore constet, qui hoc verbum usurpaverit.

Spermologeo, σπερμολογέω, dicitur de animalibus, quæ ad partum semina colligunt, iisque vescuntur. Hipp. *l. 2. de diet. XVII. 14.* ubi volucres *seminiluges* intelliguntur. Foef. p. 579.

Sperniola, *Sperniolum* vocatur *semen ranarum*, vel est cruor, liquor, aut *Sperma ranarum*, viscosa & mucilaginosa materia in aquis concreta. Dorn. Rul. & Iohns. in *Lex.* Fr. Hofm. in *Clav. ad Schroder. pag. 3.* unde *Pulvis sperniolæ compositus Crollii*, de quo in *Dispensator.*

Spes, ἔλπις, vide *Elpis*.

Spetile dicitur id, quod est infra suis umbilicum proprii ejusdem habitus, exos, sicut notavit ex Festo Pompejo Aldrovandus inter edulia e carne suilla referens *l. 1. de quadruped. bisulc. c. 36. p. m. 951. ed. Bonon.*

Sphacelos, σφακελός, σφακελισμός, Latine etiam *Sideratio* vocatur. Accipitur late, & strictè. Late, pro omni corruptione, Galen. in *Ex. voc. Hipp. Strictè*, pro totali partium solidarum, qui mollium, qua durarum, νεκρόσση & mortificatione; quando corruptione perfecta emoriuntur, sensu, motu, vitæque omni de-

deficitur, propter caloris vitalis extinctionem cum putredine lethali humorum conjunctam, cujus curatio aut nulla, aut in sola amputatione quaerenda. Vide Foef. pag. 603. Dieter. n. 807. Keuchen. ad Sammon. p. 247.

Sphaceros, σφάκερος, vox Hippocratica Galeno in *exeg.* adscripta, quam alios σφάκελος describere notat, ex quo Foefius σφάκελος effingit; significat dolorem capitis ex vulnere.

Sphadazo, σφάδαζω, significat apud Hipp. moleste & aegre ferre, irasci: deque eo effertur, qui in summa anxietate constitutus est, l. i. de morb. mul. LXIV. 7. Junge Foef. d. l.

Sphæra, σφαῖρα, Lat. Globus, Orbis, de quibus vocabulis suo loco, Gal. caput vocavit σφαιρὰν προμήνην, oblongam sphaeram, lib. 9. de V. P. c. 17. Jung. C. Hofm. in Com. ad b. l. n. 691. Meminit & Hipp. Sphaerarum Chirurgicarum, ex aëta Aegyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. de fract. t. 29. Sphaera Cæli Chymica, cum suis figuris, legatur in Th. Chym. Vol. II. p. 456. seq. Quid Paracelsus per Sphaeram superiorem, & inferiorem, externam & internam intelligat, quare in illius Paramiro, Paragrano, & aliis scriptis. Sphaera Solis & Lunæ dicitur materia mixta utriusque seminis, e quo lapis Philosophicus paratur, & haud dubie Sulphur & Mercurius Philosophorum intelligitur. Rul.

Sphaerion, σφαιρίον, idem quod Globulus, Pilla. Vide Globulus. Catapotion, Keuchen. ad Sammon. p. 121. Hinc & σφαιρίτης, dicitur Cupressus, quod globulos ferat. Galen. l. i. de C. M. S. L. cap. 1. Sphaerulam lucentem ore detentam descriptam vide in Chr. Ad. Balduini Hermete Curioso Invento IV.

Sphaeristicus, σφαιριστικός, dicitur Galeno is, qui pilæ exercitium docet, et omnem pilæ motum caller, l. 2. de san. tu. c. 11. unde et locus, ubi exercetur pilæ usus, Sphaeristerium vocatur, J. Alex. Not. ad Gal. l. 3. de tu. san.

Sphaeroides, σφαιροειδής, i. e. globi, vel Sphaeræ figuram habens, sed non prorsus exactam. C. Hofm. d. l. n. 692.

Sphaeromata, σφαιρομάτια, dicuntur protuberantia Natium carnosæ & globosæ. Gal. l. Introd. c. 10.

Sphage, σφαγή. Vide Jugulum. Anticardion. Hippocr. etiam pro ipsis venis jugularibus sumit, alias σφαγιτιδες dictis, l. de Glandul. II. 19.

Sphagitis, σφαγιτις. Vide Jugularis. Lang. l. 1. ep. 10.

Sphaleros, σφαλερός, Fallax, Periculosus, ex Hipp. 1. aph. 1. Vide Diet. n. 808.

Sphæclarian, σφαικλαριον. Vide Spectaculum.

Sphæcle, σφαικλή. Vide Fex.

Sphendone, σφενδόν. Vide Funda. Galenus in *Exeg. Hipp.* tres significationes adducit: primam, qua fundam notat, et secundam propter similitudinem, faciam, quæ ad elorionem coli utilis est, forte ad prolapsum intestinum rectum repellendum; tertiam, quæ est muliebre περισσφουρον sive crurum cingulum ad fundæ formam accedens.

Sphenoides, σφηνοειδής. Vide Cuneiformis.

Sphenopharyngeus, dicitur Musculus lateribus Oesophagi oblique implantatus Barthol. l. 2. Anat. c. 12. p. 448.

Sphenosis, σφηνώσις, q. d. Cuneatio, id est, Cunei impulsio, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. de fract. t. 40.

Sphex, σφίξ, vide Vespa.

Sphincter, σφιγκτήρ, quasi Constrictor, Constrictorius, dicitur de Musculis meatum aliquem occludentibus, v. gr. Musculus Sphincter Ani, sive Intestini Recti, & Vesicæ urinariæ, Galen. l. 6. An. adm. c. 4. C. Hofmann. c. in Gal. de V. P. n. 257. 297. Barthol. l. 1. An. c. 11. & 20.

Sphingonta, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur adstringentia, obstruuntia, & eadem cum συμπνοίς, σφγιπνοίς. Vide Adstringens, Obstruens. Gorr.

Sphinx, σφίγξ, nomen monstri Thebani, quod Oedipo proposuisse fingitur ænigmata, uti legere est apud Erasum. in Chiliad. 2. cent. 3. n. 9. Unde Proverb. Sphingis ænigmata, id est, scripta vel dicta obscura, cujus proverbii meminit Gal. c. 3. progn. t. 37. Talia quoque sunt quædam Paracelsi, Helmontii, & aliorum Spagyricorum commenta. Unde & Becherus Oedypum Chymicum scripsit ad obscura Sphingis Chymicæ ænigmata resolvenda.

Sphinxis, σφίγξις, constrictionem aut obturationem notat, & aliquoties de matricis obstructione legitur apud Mosch. l. de morb. mul. c. 124. 126. &c.

Sphodros, σφοδρής, i. e. Vehemens, præsertim de actione & motu vehementiori usurpatur, v. g. de pulsu, Gal. l. 3. de diff. puls. c. 5. quamvis & de morbo dixerit, in specie de dolore, Hippocr. 2. aphor. 46. Vide Foef. p. 605. Dieter. n. 810. Significatio vocabuli Latini per se nota.

Sphongion, σφουγγιον, nomen Malagmatis apud Ægin. l. 7. c. 18.

Sphragidonychargocometes, σφραγιδοσυχαργονομίτης, epitheton Medici superbi, vel etiam Medicastri, cui annulatus ubique digitus prætentus, pretium ab exteriori cultu corporis, non interiore animi petens, uti solent nonnulli.

nulli Circumforanei sese exornare . Linden.
Ex. II. §. 27.

Sphragis, σφραγίς. Lat. *Sigillum*: de quo supra in *Si*.

Sphrigao, σφριγάω, idem, quod *σπυργάνω*, *turgere* significat, & legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XLVII. 4. & l. de sterilib. XX. 5. Obiter hic animadvertendum est in C. Hofm. qui in ἀνευδότης, sive MMSS. notis ad Gal. l. 2. de L. A. c. 2. & 7. improbat hoc verbum σφριγάνωτες, & substituit σπυργάνωτες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, aliisque Dictionariis; illud vero omnino occurrat. Dicuntur vero d. l. c. 7. apud Gal. σφριγάνωτες, *turgentes*, qui bene habito sunt corpore, succifque redundante, & quidem juvenes, non senes. Foef. d. l.

Sphygmos, σφρυγμός. Vide *Pulsus*.

Sphyræ, σφυρα, σφυραίς. Vide *Malleus*, *Malleolus*.

Sphyrades, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foef. d. l.

Sphyræna, σφυραίνα, vocatur Piscis longus, tenuis, acuminato rostro præditus, Latine *Sudis*, cujus descriptionem & usum in cibis vide apud Aldrov. l. 1. de pisc. c. 21.

Spica, σάχος, quid significet, etiam ante notum est, & Botanicam pertinet. Per translationem etiam tributum hoc nomen speciei deligationis utriusque humeri, quæ *Spica duplex* Galeno dicitur, l. de fasciis n. 78.

Spicatum, σπικάτων, nomen olei vel unguenti pretiosi, roborantis viscera & ventriculum, alias *Foliatum*, φολιάτων, dictum, apud Gal. l. 4. de L. Aff. c. 8. & l. 6. de san. tu. c. 10. Vide *Foliatum*.

Spicillum, idem, quod *Specillum*, μήλη. Vide *Mele*.

Spiculum, σπικύλον, idem, quod *festuca*, pertinet inter causas solutæ unitatis, & extractionem postulat. Gal. l. 6. de S. Fac. §. *Aristolochia*, l. 11. 8. *Caro viperæ*, & alibi. Hodieque usitatius hoc nomen esse solet, quo exprimentur particule illæ salinæ, acidæ, acres, igneæ, quæ vim habent irritandi, lancinandi, dissolvendi corpora nervosa, fibrosa & sensu exquisito prædita, v. g. Mercurii *spicula* dicuntur ignea esse a celeberrimo D. D. Vvepero in *Historia Cicutæ aquat.* c. 21. *hist.* 3. *Schol.* 2. p. 305. *seq.*

Spilos, σπίλος, idem, quod *κηλὶς*, i. e. *Macula*, de quo supra lit. M.

Spina, *Spinalis*, σάχος, σάχης. Vide *Rhabdus*, *Medulla*, *Ventosa*, *Bifida*. *Spina* quoque nuncupatur tumor quidam inflammatorius pungitivus a Francisc. de Pedemontio apud

Mesuen fol. 355. b. *Spinales nervi* vocantur illi, qui inter sextam & septimam cervicis, imo primam dorsi vertebram, e spinalis medullæ latere prodeunt, & musculis cervicis ramos suos impertiunt, decimum par constituentes, apud D. Gothofr. Bidloo *Anat. Tab.* IX.

Spinati, vocantur Musculi duo longi & amplii inter spinas totam cervicem occupantes. Barthol. l. 4. *Anat. c.* 6. p. 568.

Spipola, dicitur avicula, cujus varias species descriptas exhibet Aldrov. *Ornithol.* l. 17. c. 26.

Spiracula, διαπνοαὶ, πόροι, sunt *meatus cutanei*, per quos insensibilis fit transpiratio, ut & sudoris exclusio, Gal. l. 7. *meth. med.* c. 5. Dicuntur & *spiramenta*. Vide *Meatus*. Paracelsus vocat *Spiraculum vitæ* primam a Deo factam inspirationem, qua Adami corpus creatum vivificavit, *Philos. sagac.* l. 2. c. 1.

Spiratio, ἀναπνοή, idem, quod *Respiratio*. Vide *Anapnoe*.

Spiritificatio, πνευματώσις, legitur apud Ingrass. *com. ad Avic. de Tum. p. n.* 115. qui magnam licentiam sibi sumpsit, fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorum emphasin.

Spiritus, πνεῦμα. Vide *Pneuma*. Cæterum magna adhuc dissensio apud recentiores Physiologos reperitur, circa doctrinam de *Spiritibus*, dum alii nomen hoc ἡσυχῶν animæ humanæ tribuunt, animam vero brutis, seu materiale quid; alii vero spiritus in homine dari inficias eunt, v. g. D. D. Stahlius in *sua Dissertat. de Sanguificatione c. 2. in fin.* principium illud activum omne actus organicos sive corporeos perficiens esse ipsam animam rationalem, sed absque concursu rationalitatis operantem, aut plures agnosci debere animas in corpore humano existimans. Verum nos quemlibet hic suo abundare sensu libenter permittimus, nec censoriam virgulam nobis tribuere cupimus.

Spiro, dicitur Basilio Valentino Instrumentum ad Magisterium Lapidis Philosophici necessarium, quo aer dirigitur, l. 1. *Testamenti ultimi c.* 36.

Spissamentum, σύμμιμα. Vide *Stymma*.

Spissus, πικρός, idem, quod *Densus*. Opponitur *Raro*, ἀραιός. Vide *Creber*.

Spirhama, σπιδάμη, mensura est, qua rerum intervalla metimur, estque trium palmorum, vel duodecim digitorum spatium, extensis digitis, minimo & pollice. Latinis etiam *Do-drans* dicitur, de quo supra in *Do*. Derivata sunt σπιδάμη, δισπιδάμη, τρισπιδάμη, quæ passim occurrunt apud Dioscoridem, teste Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viscera* præcipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar* & *Lien*, ceu vitalitatis, vel sanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hipp. 4. *aphor.* 66. & 2. de R. V. I. A. 24. Adde Foef. p. 579. Dieter. n. 782. J. Alex. not. ad Gal. l. 3. Hipp. & Pl. dec. cap. 4. σπλάγχνα vocari medicamenta adversus morbos viscerum infimi ventris notavit e Dioscor. Scapula. Ab hac est μεγάλοςπλάγχνον, quod Erotianus definit, cui propter ardorem tument viscera. Ita *Splanchnica* medicamenta vocantur in genere appropriata certis corporum membris ab Emanuele Koning. in *Regno suo Vegetabili*, c. 48.

Splen, *Splenicus*, σπλι, σπλιτικός. Vide *Lien*.

Splendor, λαμπρότης, αὐγή, *Splendidus*, λαμπρός, quid hæc vocabula significant, aliunde, & potissimum e *Physicis* jam constat. Nihil *splendores* inter causas morificas doloris oculorum referuntur a Galen. lib. 1. de *symp.* caus. cap. 6. In *Leonibus* & *Pardis*, aliisque quibusdam animalibus *splendidos* esse oculos, αἰσώδης, & *splendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem l. 7. de H. & Pl. dec. c. 4. *Splendentes urinas* quas vocet Hippoc. vide supra *Lampe*.

Splenectomia, σπλιεκτομία, id est, *Lienis excisio*. Meminit hujus vocabuli & modum illius exsectionis peculiari in tractatu ceu περιτμήτων inauditum promisit Georg. Thomson in præfat. *Acus magnetica ad fin.* Hanc in brutis possibilem experientia hæctenus docuit, an vero in homine fieri queat absque præsentē vitæ periculo, a plerisque in dubium adhuc vocatur.

Spleneticus, idem, quod σπλιτικός, h. e. ad *Lienem* pertinens, quamvis σπλιτικός magis dicatur de statu p. n. *lienis*, *spleneticus* vero fumatur de remediis, quæ *Splenetica* modernis dicuntur, de quorum materia consuli possunt *Materiæ Medicæ* scriptores, nec inepte de iis differuit Junken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. c. 15. pag. 641. seqq.*

Splenii dicuntur quidam *Musculi* caput recta ad posteriora trahentes, vertebris utrinque instrati. Barthol. l. 4. *Anat. c. 5. pag. 566.* Vide etiam D. Bidloo *Anatom. Tab. XVI.*

Splenion, σπλιών. Vide *Plagula*.

Splenicus, σπλιτικός, idem, quo σπλιών, apud Hippoc. lib. 2. de morbis XIX. 12.

Splenitis, σπλιτίτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hippoc. venula in manu sinistra, alias *Salvarella* dicta, quemadmodum eadem in dextra dicitur ἡπατίτις, h. e. *Jecoraria*, l. 1. de morb.

XXVII. 18. 19. XXV. 6. Adde Lind. Ex. III. §. 519. Galenus vero hæc nomina σπλιτίτις & ἡπατίτις attribuit morbo *Lienis* & *Hepatis*, præsertim eorum viscerum *Tumori* & *Obstructioni*, lib. de diff. *symp.* c. 5. p. p. princip.

Spodiaceon, σποδιακόν, τερμακόν, nomen *Collyrii tenuis*, a colore ita dicti, quasi *Cinereum*, non vero a *Spodio*, cum hoc non ingreditur illas compositiones. Morfu caret, & vim habet anodynam, sive dolorem mitigandi. Ægin. l. 7. c. 16. Scribon. num. 23. Rhod. in not. ad b. l. Aet. l. 7. citante Gorræo.

Spodion, σποδιόν, *Spodos*, σποδός, in genere *Cinere*m significat. Communiter vero restringitur ad *Cinere*m metallicum, sive recementum metallorum ustorum, cineris similitudinem & nomen referens, unde & Latinis quibusdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex varia materia paratur, ita & apud Hippocr. diversa sortita est nomina, v. gr. σποδός κυπρίη, *Spodos Cypria*, l. de Ulcer. X. 1. *Illyrica*, ἰλλυρικός, d. l. 2. Χρυσίτις ad *Collyria* adhibita, cinis *libthargyrii* in Not. ad l. 1. de morb. mul. III. 3. 7. 19. 20. Jung. Foef. pag. 580. Est idem, vel minimum saltem differens a *Pompholyge*, vel *Tutia*, teste Schrod. l. 3. c. 19. Fr. Hofm. in *Clav. ad b. l. Rul. & Johf. in Lex.* Dicitur *Spodium Grecorum*, ad differentiam *Spodii Arabum*, quod est *radix Alcanne* combusta, Schrod. d. l. Translatum etiam in *Officinis Pharmaceuticis* ad *Calcinata*. Ita, ut ibidem etiam legatur *Spodium*, pro *Ebore calcinato*. Vide *Dispensatoria*.

Spodites, σποδίτις, *Cineritius*, epitheton panis apud Hippoc. teste Galen. in *Expos. voc. Hippoc.* vel a calore ita dictus, vel quod sub cineribus paretur. Foef. *Oec. p. 580.*

Spodos, σποδός. Vide *Spodion*.

Spoliatorium, ἀποδοτήριον, vel *Spoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo supra. Legitur apud Ant. Fumanell. *libell. de Balneis in print.*

Sponda, idem, quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *spondam* aliquam delineatam exhibet Hildan. *Cent. V. Obs. 86.*

Spondylolithos, σποδυλιθός, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolensi, a forma, vertebrae dorsales minorum animalium satis accurate representante, ex observatione Velschii, in *Eph. Nat. Cur. A. I. Observ. 157.*

Spondylos, σπόδυλος, Latine *Vertebra*, quia per eas corpus varie vertitur. *Vertebrae*, σπόδυλοι, dicuntur ossa intus excavata, superius & inferius plana, exterius variis processibus donata, quorum in collo septem, dorso duo-

de-

decim, lumbis quinque numerant Anatomici, quibus adjunctum est Os Coccygis. Plura de *vertebris* vid. ap. Anatomicos, & in specie Barth. libell. 4. c. 14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hippocrat. 3. *aphor.* 26. *Σπόγγος* quoque strictissime vocatur *secunda cervicis vertebra*, apud Hippocr. lib. 1. *sect.* 2. *Prorrh.* t. 55. *Coac.* t. 266. quæ alias proprio nomine *Dens* eidem dicitur, l. 2. *Epidem. sect.* II. 69. Vide Foef. pag. 580.

Spongia, *σπόγγος*, est corpus marinum, rarium, laxatum, porosum, imbibens & asservens aquam. Ruland existimat, esse Zoophyton, neque fruticem, sed tertiam habere naturam, & illi commixtam esse naturam animalis, & plantæ. Hinc & Avicenna describit, quod habet animas, scilicet vegetativam & sensitivam. Dioscorides duo genera constituit; *Marem*, quæ densioribus foraminibus, & minoribus constat; & *fæminam*, foraminibus præditam majoribus & rotundis. Quidam addunt & tertiam speciem, habentem intra se lapides duros, & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam a dicto Rulando *Fungus marinus*, ad differentiam *Terrestris*, quam *Spongiam nostram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgo *Bovista* dictam, quæ valde accedit ad naturam *Spongiæ marinæ*. De *Spongiarum* marinarum viribus & usu vide Galen. l. 11. de S. F. & alibi sæpius. Dioscor. l. 5. c. 138. *Spongia* quoque vocatur illa excrescentia in frutice *Cynosbatus* dicta sæpius occurrens, Schroder. lib. 4. cl. 1. num. 122. nec non interior substantia cucurbitæ, aut colocyntidis, Hippocr. l. de *steril.* XI. 35. *Σπόγγος* quoque Hippocr. glandulæ faucium, quæ alias *Tonsilla* Latinis vocantur, l. 4. *Epid.* III. 14. 17. Jung. Foef. d. 1.

Spongioli vocantur *Boleti minores*, adulto vere e terra exeuntes, aliis boletis meliores. J. Alex. l. 9. *Sal.* c. 5.

Spongiion, *σπόγγιον*, nomen est epithematis, ex caprillo stercore compositi, apud Ægin. l. 3. c. 48. vel malagmatis, l. 7. c. 18. ita vero dictum, quod *Spongiæ* modo humorem hydrioporum imbibat. Gorr.

Spongoides, *σπογγοειδής*, i. e. *spongiosus*, sive *spongiæ* instar porosus. Dicitur de variis corporis partibus; quin & excrementis, v. gr. de pulmone, l. de *ven.* XIX. 8. de renibus d. l. VIII. 10. de glandulis, l. de *glandul.* I. 2. de Liene l. 1. de *morb. mul.* LXXXVII. 5. de ossibus nasi, quæ alias *Cribriiformia* vocantur. Galen. l. 8. de *V. P. c.* 7. in *princ.* de alvi excrementis. Hippocr. l. 7. *Epid.* XLVI. 9. Vide Foef. d. 1. Etiam de Tumoribus, unde

Ruyschius *Observ. Anat. Chirurg. Cent.* 1. *obs.* 81. binos Tumores in femore obortos mire magnitudinis, unum quidem septem quadrantes unguæ, alterum unicum quadrantem equantem per excellentiam *Spongiosos* dicere non dubitavit, quos & *Ossivoros* vocari posse juxta Idiotismum Belgicum creditur. Speciatim autem dicitur inflammatio consillarum post febrim ardentem; alii vero etiam ita appellant in capite squamis obita ulcera *κτυροσθη ἔλκη*, alii in capite orta inania œdemata, quæ intra exesa sunt, ita vocant, vide Erotianum.

Spongos, *σπένγος*. Vide *Spongia*.

Spons proprie voluntatem significat; unde adverb. *Sponse*, & derivativum *Spontaneus*, *αὐτίματος*. Linden. Ex. XV. §. 136.

Sponsus, quid proprie significet, non est hujus loci, & in vulgus notum est. Chymicis vero *Sponsus* dicitur *Mercurius*. Ruland. & Iohnson. quam inepte, alii judicent ex hoc, quod passim *Mercurius*, vel *Aqua Phosphorum* sit dicta *Uxor*, & *Sulphur Phosphorum Maritus*, vel *Mas*. Vide *Marius*.

Spontaneus, *αὐτίματος*. Vide *Automatos*.

Spontum dicitur Rulando cinis aqua mactatus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum depuratur, in *Lex*.

Sporades, *Sporadici*, *σποραδες*, *σποραδικοί*, dicuntur morbi dispersi, & sparsim grassantes, qui singulos separatim corripunt, absque contagii suspicione. Morbi sunt vagantes & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publicis*, qua *Endemiis*, qua *Epidemicis*, qui continenter multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hippocr. l. 1. de *R. V.* I. A. t. 9. Galen. in *comm.* ad h. l. item in *def. med.* describuntur *sporadici*, qui omni tempore, omnique loco exoriri possunt, & separatim quemque invadunt. Junge Foef. pag. 580. *seq.* Lang. l. 2. *ep.* 13. *Sporades* quoque *venas* nonnullis Medicorum dictas fuisse propagines veng cave trunci in totum crus ab interiore ipsius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes modicis intervallis dispersas, notavit Gal. l. 3. *Anat. admin.* c. 12. *princ.* Castell.

Sporetos, *σπορητός*, dicitur prima pars hyemis, (aut fortassis etiam ultima autumnus) Lat. *Sementis*. Vide supra *Se*. Gorr.

Sporos, *σπόρος*, idem, quod *σπέρμα*, semen significat, & quidem ap. Hippocr. *semen genitale*, lib. 2. de *diet.* XXVII. 11. Vide Foef. d. 1.

Spude, *σπυδή*, *Diligentiam*, *studium*, & *curam*

ram feriam significat. Hippocr. 2. de fract. t. 24. cum delirio juncta periculum auget, 6. apbor. 53. Junge Dieter. n. 786.

Spirio, πύσις, πύσιμος, idem, quod *Screatio*. Vide *Ptyfma*.

Spuma, ἀφρός, quid significet, notius est, quam ut opus sit verbis. Causa est a conquassatione aquei; quassatio ab agitatione, Linden. *Exerc. VII.* §. 14. Vel, ut clarius conflert, *spuma* in humoribus, qua utilibus, qua excrementitiis, est soboles effervescentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc passim legitur apud Hippocr. ἀφροδες αἷμα, sanguis *spumofus*, 5. apb. 13. Coac. t. 450. quod sanguis ἀφροξί, vel ἀφροξί, *spumescat*, l. 2. de morb. VI. 10. De *spuma* ægrotantium, v. gr. strangulorum & dissolutorum, lege 2. apbor. 43. & Galen. *comm. ad b. l.* Dieter. num. 141. epilepticorum, l. 1. de morb. sac. IIX. 17. 18. hysteriarum mulierum, quæ dicuntur *spumare*, l. 2. de morb. mul. XVI. 4. XLIV. 7. Jungatur Foef. *Oec. pag.* 113. Bonet. *Anat. Pr. l.* 2. f. 12. *obs.* 5. cum schol. ἀφροδες διαχωρίζεται, *spumantia excrementa*, leguntur 5. apb. 30. Adde Dieter. n. 142. Coac. t. 607. Scrib. num. 99. Porro *Spuma* quoque de aliis rebus dicitur, v. gr. *Spuma lupi* est nomen lapidis, de quo apud Agric. *lib.* 5. de nat. fossil. Chiocc. *Musf. Calc. f.* 3. pag. 398. *Spuma argenti*, i. e. Lithargyros, vide supra in *Li. Spuma Chymicis* simpliciter notat Cinerem. *Spuma maris*, id est, *Halcyonium*. *Spuma nitri*, i. e. *Aphronitrum*, *Burach*, Rul. & Johnf. in *Lex. Spuma duorum Draconum*, h. e. *Butyrum Antimonii*. Johnf. *lib.* 2. *Lex.*

Spumescentia, ἀφροσμός (ἀφροσμός videtur mihi suspectum) usurpatur a D. D. Vvedelio de Bile, quando per vomitorium proprie dictorum particulas salinas sulphureas volatiliores funditur, ut *spumescat*, non modo in ventriculo, sed etiam in proximo intestino stimulans fibras dictarum partium ad excretionem vel expulsionem, *Amœn. Med. l.* II. sect. V. e. 8. p. m. 287. *segg.*

Spurius, ἰδῖο. Vide *Ulegirimur*.

Sputamen, πτύσμα, Galeno dicitur *sputum*, cui alieni humoris aliquid est permixtum, ut bilis, sanguinis, saniei, l. 1. de crif. c. 5.

Sputum, πτύεκος. Vide *Ptyelon*. *Sputum Lunæ*, id est, *Lithargyrium*, *Theatr. Chym. Vol. V.* pag. 11. *Sputa maris*, i. e. *sulphur*. *Sputum boletorum*, composita materia ex sulphure & magnesia, vocatur & aurum spissum, aqua sulphuris, quando in Mercurium mutata est. Rul. in *Lex.*

Spyras, *Spyrathos*, σπυράς, σπυράθω, signi-

ficat *globulosa caprarum excrementa*, Hippocr. *lib. de nat. mul. XXIX.* 25. 180. 182. Gal. c. 2. in *Prorrh. t.* 6. σπυράθωσιν excrementa eadem, quæ σπύραλα, Hippocr. 1. *Prorrh. f.* 2. t. 6. Coac. t. 603. Vide *Scybalæ*.

Squalor, ἀχμὸς, *squalidus*, ἀχμυρός. Vide *Auchmos*.

Squalus, nomen piscis, & species *Capitonis*, cujus descriptionem cum usu vide apud Aldrov. l. 7. de pisc. c. 17. Meminit & J. Alex. l. 15. *Sal. c.* 6.

Squama, λεπίς, vide *Lepis*. *Squamofus*, λεπίδοειδής. Vide *Lepidooides*.

Squamiformis, λεπίδοειδής. Vide *Lepidosarcoma*.

Squatina, ῥίνη, piscis dicitur inter cartilagineos relatus, cujus descriptionem, cum usu in cibus & Medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. de pisc. cap. 66. Mentio fit & apud Galen. *lib.* 3. de Al. fac. cap. 36. & Jul. Alexand. l. 14. *Sal. c.* 11. Bruyerin. de re cib. l. 21. c. 19.

Squatinoraja, ῥινόβατες, species mixta ex coitu *Squatine* & *Raje*, apud Aldrov. d. l. cap. 67.

Squilla æquivocum est. Vel enim denotat radicem *bulbosam* marinam amarissimam, Græce σκίλλα. Unde *Acetum* & *Oxymel scilliticum* Offic. quæ significatio ad Botanicos pertinet. Vel significat animal crustaceum, Gr. καρίς dictum. Vide *Carides*.

Squillinum aziza, i. e. *semus equinus*, Rul. & Johnf.

Squinanthia barbaro vocabulo idem est, quod *Angina*, apostema colli. Dieter. n. 487. Dorn. Rul. & Johnf.

Srint, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture, vel ano inflammatorius indigitatur. *Eph. Nat. Cur. A. II. observ.* 28.

Stabilimentum, ἀποσίχυμα, idem, quod *Fulcimentum*, ἑμασμα, Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 36. Vide *Fulcimentum*.

Stabilis, ἑσπέρης. Vide *Eustathes*.

Stac, vel *Stoac*, id est, congelatio, vel coagulatio, Rul. Apud Johnf. legitur *Stuc*.

Stacte, σκντή, duplicem habet significacionem. 1. notat *Myrrham stillaticiam*, Arab. & Off. *Storax liquidus* dictam. Vide *Myrrhs*. Linden. *Ex.* 10. §. 124. 137. 2. significat *lixivium* per cineres *destillans*, ἰνὸν σκντή, quasi *stillaticium*, Gorr. Vide *Conia*. *Muria* quoque σκντή legitur, in qua injecta stagnent, vel supersatent, ad garum conficiendum, citra insolationem, sola decoctione, apud Lang. *lib.* 1. ep. 59.

Stacticon, *Stacton*, *στακτιόν*, *στακτιόν*, nomen Collyrii apud Scribon. Larg. n. 34. Ægin. l. 7. c. 16. Galeno vero & Aetio *στακτων* dictum. Vide Rhod. not. ad Scrib. locum.

Stadius, *σταδῖος*, *Stadiodromos*, *σταδιοδρόμος*, dicitur, qui stadium percurrit, aut stadio cerrat, Galen. in ex. voc. Hippocr. Foef. pag. 582. C. Hofmann. comm. in Gal. LL. de V. P. n. 450. Diet. Iarr. n. 11.

Stas, *στάς*, duplicem habet significationem, notante Foef. Oec. pag. 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus subactam significat, veluti fit in panificio; vel interdum, *σῆμα*, sive *pinguedinem*. Illam confirmat Jul. Alexand. not. in Galen. lib. 4. de san. tu. Tom. II. pag. 406. Hanc ipse Hippocr. l. 1. de morb. mul. CXX. 24. *σταίτις* placentæ genus dicebatur ex melle, sesamo & caseo, apud Athenæum l. 14. citante Foef. dict. loc.

Stadium idem significat, quod *Sextala*, estque nomen ponderis serupulos quatuor continentis. Jubert. Esthiius de formulis sect. I. c. 1. p. m. 4.

Stagma, *στάγμα*, vocatur latex, sive materia, quæ destillationi exponitur. Blancard.

Stagnatio, vide *Stagnum*.

Stagnea, apud Scribon. n. 230. pro *cacabo* & vasis genere ponitur stanno obducto. Alias *Stagneum vas*, *Stagnatum*, Rhod. in Lex. Scribon. pag. 445. *Stagnea pyxis* legitur apud eund. Scribon. n. 30.

Stagnum, *στάμιον*, idem, quod *Lacus*, de quo supra in La. Adde Galen. lib. 3. de Al. Fac. cap. 25. Inde derivativum in Medicinam hodieque usitatissime translatum *stagnatio*, i. e. humorum collectio, & subsistentia p. n. cujus causa est influxus impeditior. Linden. Ex. IV. §. 23.

Stagonias, *σταγονίας*, epitheton *Thuris masculi* electi, rotundi, & guttæ simillimi. Gorr.

Stalagmos, *σταλαγμός*, i. e. *destillatio a capite*, a verbo *σταλάζω*, quod idem, ac *ελάω*, Gal. in exp. voc. Hipp. Foef. d. l. *Stalagma*, *σταλάγμα*, dicitur materia, quæ destillatione prodiit, Blancard. in Lex.

Statica, *στατικά*, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, Castell. ex libell. spur. Gal. de dynamid. Verum generaliter idem significant, quod *Repellentia*. Unde *Collyria statica* apud Ægin. l. 3. c. 22. Jung. Diet. Iarr. n. 408.

Stamen, i. e. *filum*. *Stamen album*, h. e. *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. n. 142. Rhod. in not. ad h. l.

Stannos, *στάμιον*, dicitur *urna*, vel *urnula*, vas aquarium, Hippocr. lib. 7. Epid. XLV. 8. quamvis & vas vinarium alibi significet, notante Foef. d. l.

Stancare, pro *stagnare*, legitur apud Keuch. ad Sam. p. 163. seq.

Stannar, est mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Doru. e Paracels. lib. 3. Philof. ad Athen. text. 3. Rul. & Iohnf.

Stannum, *κασσιτερος*. Attic. *κατίτιον*, item *στάγιον*. Keuchen. ad Sammon. pag. 164. est metallum molle, album, splensens, cum livore quodam constans, ex Mercurio quodam ignobiliore, sed puriore, fugaciorique, & Sulphure minus maturo, indigesto; cujus historiam, & usum varium in Pharmaceuticis vide apud Schroder. l. 3. c. 14. Fr. Hofmann. Clav. ad h. l. Basl. Val. Test. Ule. l. 2. c. 8. Rul. & Iohnf. negare videntur, *Stannum verum* Arabum idem esse cum *Plumbo albo*, modo hanc opinionem etiam rationibus satis confirmassent. Galen. scribit, *Stannum* plumbo adulterari, l. 1. de Antid. c. 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, si admisceatur, non modo Basl. d. l. testatur, sed & Helmont. tr. Compl. atque Mist. Elem. figm. n. 20. Quin & ipsum frangit Adamantem, teste eodem de Liibias. c. 1. n. 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commentitiam comparationem cum Jove Macrocosmico, & designatur Characterē ♁. Dividitur *Stannum* in *Dives*, *Mediocre*, *Pauper*. Vocatur & *Dominus æris*, item *Plumbum argentarium*, Iohnson. l. 1. c. 2. Lexic. Plura de stanno quære in Indicibus *Theatr. Chym. Vol. I. II. III. V.* ut & *Libav. Tom. I.* Iunken. etiam scribit sola puritate *stannum* a plumbo differre & temporis successu facile in argentum migrare, quod confirmare voluit singulari observatione *Mechanica*, *Chymic. Exp. Cur. P. I. sect. 5. cap. 4. pag. 421.* Verum an ex illa observatione consequentia mutationis in argentum firmiter deduci possit, adhuc dubitamus. De *stanni fossilis* granis lege *Ephem. Nat. Cur. A. II. Observ. 78.*

Stapes vocatur ossiculum e tribus, vel quatuor, unum in meatu auditorio, ejusque cavitate prima, seu concha. Hujus *Stapedis* primum inventorem fuisse Ingrassiam, licet Columbus & Eustachius sibi inventionem tribuant, vult Bartholin. de quo videatur libell. 4. cap. 7. Anat.

Staphis, *σταφίς*, homonymon est, denotans 1. plantam, vel herbam *staphisagria* dictam, de qua significatione consulantur Botanici. 2.

Uvam passam. Vide *Passa*.

Staphyle, σταφυλή, Latine *Uva* dicitur, significans proprie fructum vitis viniferæ, sive congeriem baccarum vitis. Per translationem vero in Physiologicis denotat partem aliquam in faucibus, quæ alias *Gargareon*, *Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologicè vero denotat & morbos illius partis, præsertim Inflammationem, Galen. *l. de tum. p. n. c. 17*. Restrinxit vero *lib. 6. de C. M. S. L. cap. 3*. At Hippocr. latius sumit pro morbo uvulæ, *lib. 2. de morb. X. 29*. Adde *Foef. pag. 583. seq.* Nicol. Piso statuit nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditate creverit, feraturque deorsum; haudquaquam vero ipsi parti competere, de *Co. & Cur. morb. lib. 2. c. 1*. Vide *Uva*.

Staphylepartes, σταφυλεπάρτης, Instrumentum dicitur Chirurgicum, quo uvula laxior elevatur & attollitur, quod & σταφυλήρα vocatur. Meminit hujus *Aegin. lib. 3. cap. 26*. citante Gorr. *Forest. lib. 15. observ. 4*. vocat *Staphylepartium*.

Staphylis, σταφυλῖς, vocatur vasculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet papillam quodammodo representans. Legitur apud Moschion. *de morb. mul. cap. 116*. ubi & καταρραχίον vocatur.

Staphyloma, σταφυλωμα, dicitur oculi morbus, cum in summa tunica quiddam acino simile evenit, Galen. *t. 2. meth. med. c. 2*. Latine *Uvatio*, apud *Forest. lib. 11. O. 24. Schol.* Duæ potissimum habentur species: una, quando erosa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei subjacet, φακιδίς, *uvea* dicta, excidit ad eum modum, ut acinum *uveæ* representet. Cum vero infra hunc modum excidit, μικρόκεραλον, cum superat, *υπλον*, vocatur *Aegin. l. 3. c. 21*. *Jul. Alexand. not. in Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 7*. Altera species, quando sine ruptione, aut erosione cornea intumescit, ac prominet certa parte in modum *uveæ* acini. Id quod plerumque contingit ex defluxione, humoribus intra corneam coaceratis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus. His addidit tertiam speciem *Aet. l. 7. c. 34*. scribens, aliquod σταφυλωμα fieri ex pustula quadam inter strias corneæ tunice satis profunde excitata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Causæ hujus affectus variæ esse possunt, sed, quæcunque ea fuerit, certum est, visum *staphylomate* omni aboleri. Gorræus. *Castell.*

Staraphaxat dicitur medicamentum sistens, a stare faciendum dictum, ut creditur, Dorn.

Ruland. & Ionf. At Paracelsus inter Characteres *Synoviam albam* sistentes refert, *l. 2. de vit. long. c. 14*.

Stasimos, στάσιμος, *Stabilis*, & *Stabilitas*, στάσις, quid significant, non opus est declaratione, cum per se notum sit. Illud legitur apud Hippocr. *l. de nat. mul. l. 14. l. 2. de morb. mul. II. 19. IV. 3. l. 4. de R. V. I. A. t. 30. Hoc d. l. t. 27*. Adde *Foef. pag. 583*. Στάσιμος etiam affectivam habere significationem, denotans, vim sistendi habens, *stativum*, vult *Linden. Ex. V. §. 507*. Στάσις humorum idem est, ac *stagnatio*, *Rolf. O. & M. M. Sp. lib. 2. sect. 3. c. 27*.

Stasis, στάσις, quid significet communiter, notum est ex aliis Lexicis, nimirum, quando homo erecto corpore immotus pedibus suis innititur. Verum præter hanc significationem hodieque vox hæc στάσις usurpatur de humoribus in corpore alias fluentibus, quando hi præternaturaliter subsistant, atque ita idem est ac *Stagnatio*, de quo vocabulo paulo superius dictum est, vid. *Rolfink. O. & M. M. Sp. Comm. l. II. sect. 3. c. 27*. D. D. *Stahlius* nomen Græcum etiam in Latino retinuit in egregia sua *Dissert. de Moribus humanis spasmodicis c. IX. pag. 33. seqq.* *Stasin* describens sanguinis per meram passivam collectionem absque respectu turgescentiæ concurrentis, vel non, quamvis utramque accurate declaraverit, & aliquando concurrere posse non inficias iverit. Alius v. D. *Joachim Petr. Gaerke* discrimen aliquod statuit inter *stagnationem* humorum & στάσις, illi concedens adhuc aliquem motum progressivum, verum tardioiorem, & impeditioiorem, huic vero penitus denegans in *Dissert. Inaug. de Vena Porta sect. III. p. 35*. an vero hoc discrimen ab aliis admittatur, valde dubitatur.

Stater, στατήρ, nomen ponderis, quatuor drachmas pendens. Unde & τετραδραχμοῖον dicitur, *Galen. l. de pond. & mens. ex Cleopatra*.

Statera, trutina, de ponderibus *Bilanx*.

Statheusis, στάθσις, vel absque aspirata στάσις, dicitur *inchaata assatio*, non perfecta; sitque a calore externo imbecilliori in rem assandam, quæ στάσις vocatur, h. e. quod modice assatum est. *Gorr. Lat. Testio*.

Stathmion, *Stathmidion*, σταθμιον, σταθμιδιον, significat vel pondus libræ, ex ære, aut ferro, aut plumbo constans, *Galen. c. 2 de fruct. t. 3. vel pyxidem*, in qua aliquid asservatur, *l. 6. de C. M. S. L. c. 2*.

Staticon, στατικόν, idem, quod στατικόν, dicitur de Collyriis, quæ inordinatum fluxus im-

imperum sistunt, Gorr. Vide *Stalcicon*.

Statio, *στάσις*, est actio utriusque cruris in terram firmati & similiter protensi, Galen. l. 15. de *V. P.* c. 8. Jung. C. Hofmann. in *not. ad h. l. num.* 177.

Stationarius, Epitheton *Febrium* quarundam *continuarum*, quæ a particulari, at nondum satis cognita huius aut alterius anni constitutione pendent, singulæ suo ordine invalescunt, grassantur admodum & quasi cæteris dominantur per continuam illam annorum seriem. His opponuntur *Febres intercurrentes*, de quibus supra suo loco. Utraque descripsit Th. Sydenham in *Observ. Med. Morb. acut. sect.* 6. c. 1. p. m. 408. 409.

Stativum, *στατικόν*, idem quod *Staticum*.

Statura, *μέγεθος*, proprie corporis magnitudinem significat. Hanc etiam a Medico recte considerari, docet inter alios Jul. Alexandr. lib. 3. *Sal. cap.* 1. & 7. Dieter. *Iatr. p.* 413. & 762.

Status est homonymon vocabulum. Vel enim idem significat, quod *Constitutio*, Gr. *κατάστασις*. Vide *Catastasis*. Vel; notat morbi vigorem, & summam vehementiam. Gr. *ἀνμυθὶ* dictam. Vide *Aeme*.

Staxis, *στάξις*, Hippoc. dicitur *stillatio sanguinis* e naribus parva & insufficientis, unde etiam damnatur in *text. Proverb. & Coac.* l. 1. *Proverb. com.* 3. t. 56. 237. 405. Dicitur & *ἀπόσταξις*. Jung. *Foef. p.* 582.

Stear, *στάειρ*. Vide *Adeps*, *Sevum*. Præter hanc significationem *Foef. Occ. p.* 585. existimat etiam *στάειρ* notare fermentum, vel *farinam aqua subactam*, & conatur aliquot locis ex Hippoc. Dioscor. & Galen. probare. Verum C. Hofmann. in *MMSS. notis ad Gal. l.* 3. de *C. M. S. L. cap.* 1. ad *lin.* 20. pag. 196. edit. *Basil. Græc.* audacter scripsit: Ubicumque *στάειρ* pro fermento aut pasta legitur, vitiosum esse; & substituendum esse *στάσις*. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus. *Ἰδρωτὸν στάειρ* interim definit Galenus coctum ex aqua & aromate, item omne aroma, & suavia *ἰδρώματα*.

Steatocoele, *στατωκὴλη*, *hernia* dicitur *scrovi*, succrescente in eo quapiam *sevo* simili materia. Gal. l. *introd. c.* 18.

Steatoma, *στατωμα*, vocatur *abscessus cum folliculo* dictus, in quo materia *sevo* similis inclusa continetur. Galen. l. de *Tum. p. n. c.* 5. Lang. lib. 3. ep. 4. in *princ.* Hildan. *Cent. VI. Observ.* 16. & *Cent. Epist.* 61. In libro *def. Med.* Galeno adscribitur *Steatoma*, quod sit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung. *Foef. d. l.*

Steganopodes, *σεγασιποδες*, vocantur *planipedes*, apud C. Hofmann. *not. in Gal. LL. de V. P. n.* 519.

Stegnosis, *στέγνωσις*, *Conspiratio*, *Condensatio*, *Obstructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam sequebantur, tanquam aliquam ex indicationibus, & per *στέγνωσιν* intelligebant, quando vacuationes corporis naturaliter suppressæ fuerunt. Gal. de *sectis, ad eos, qui introd. c.* 6. Alibi tamen, videlicet lib. 3. de *san. tu. cap.* 10. in *princ.* restrinxit vocabulum hoc ad *obstructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur transmitti, quod superfluum est, excrementum fuliginosum, quam densitatem pororum & *μύσιν*, hoc est conniventiam vocant. Alias & Hippoc. *στέγνωσις* de *alvi adstrictione* usurpatur, 4. de *R. V. I. A. t.* 91. *Alvus* quoque & vesica *στέγνῃ*, i. e. *adstricta* legitur l. 1. de *morb. mul. LIX.* 17. Jung. *Foef. d. l.*

Stegnoticos, *σεγασητικός*. Vide *Adstringens*.

Steileos, *σειλαιός*, *manubrium*, aut *capulum* significat apud Hippoc. 2. de *fract. r.* 3. & l. de *Morb. Mul. CXXVII.* 2. ubi *σελαίος* legitur. Jung. *Foef. d. l.*

Steirosis, *στέρωσις*, i. e. *Sterilitas*. Legitur apud Moschion. de *morb. mul. c.* 142. p. m. 39.

Stelechia, *σελεχιῶν*, q. d. *Caudicalis*, ita dicitur Galen. *Vena porta*, quod sit aliarum venarum quasi caudex, lib. 6. *Adm. Anat. c.* 8. l. 6. de *L. Aff. c.* 4. Lind. *Med. Physiol. l.* 2. c. 16. §. 203.

Stelenchis, *σελεγχίς*, pro *σελεγγίς*. Vide *Stelenchis*.

Stella, *ἄστρον*, idem, quod *Sidus*. Ejus significatio propria pertinet ad *Astronomos*. An *stellarum* quædam sit efficacia & influxus in corpora quoque hominum, & ita causis sanitatis & morborum annumerari debeant, non est hujus loci, dirimere. Sane non incongrue scripsit Lang. l. 1. ep. 34. Ut *stellarum* nomina & numerus soli Deo cognitus; sic illarum circa hæc inferiora effectus & signacula soli Deo sunt explorata. Per translationem *Stella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel *Insectum*, cujus plures dantur species, & de quibus prolixius egit Aldrov. l. 7. *Insect. c.* 18. Vide *Aster thalassios*. *Stella Antonii* quid vocetur, vide apud Lib. S. A. *Ch. l.* 6. c. 21. & Tom. II. *Oper. p.* 72. 73. Rolpink. *Chym. l.* 5. *sect.* II. c. 1. & 2. *Stella Occidens*, id est, *Sal Ammoniacus*. *Stella terre*, id est *Talcum*. Rul. & Iohnf.

Stellio, *ἀσκαλαβώτης*, vide *Ascalabotes*. Adde

de Rhod. ad Scrib. n. 164. *Stellio adusta*, Rul. & Iohnf. dicitur *Cinabrium*, in *Lex.*

Stema, στήμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipue prominens & pendula pars, cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet, Ruff. c. 12. Lind. *Med. Physf.* l. 2. c. 7. §. 61. Gorr.

Stemphyla, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, hoc est folliculi acinorum, corium, & cortex, Linden. *Ex. X.* §. 186. Galeno, vero στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expressorum solida recrementa, l. 2. de *Al. Fac. cap. 9.* quamvis & ibid. ad olivarum expressa recrementa, & βρύση ad vinacea referat.

Stemphylites, στέμφυλίτης, Lat. *Lora*, δατύρηλα. Vide *Lora*, *Deuteria*, Galen. dicto loco. Στήμφυλίπδες τρώγες dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum feces, & recrementa. Hippoc. l. 2. de *diæt. XXIII.* 17. l. 3. de *morb. XXX.* 9. Jung. Foel. pag. 586.

Stenos, στενός, locum *angustum* significat, apud Hippocrat. 7. *aphor. 51.* Jung. Dieter. n. 787.

Stenostomos, στενόςστος, hoc est *angustum orificium habens*. Opponitur τῷ ἀπρόσθω. Vide *Bombylius*.

Stenothoraces, στενοθώρακες, vocantur dispositi ad pthysin, qui sunt *angusto & breviori thorace*, quia brevis est intervallum a claviculis usque ad extremum sterni, quam sit hoc ad umbilicum aut ab umbilico ad pubem, Holler. in *not. ad IV. aph. 8.*

Stentorophonicus, σεντοροφωνικός, est epitheton tubi, per quem ad distans loqui possumus, qualis fuisse dicitur *Tuba stentorophonica Alexandri Magni Kircheri* depicta. Meminit D. Vvedel. *Physiol. Reform. c. XI.*

Stenygrochoria, στενυγροχωρία, rectissime ab Erotiano exponitur per *angustiam loci*, in quo humiditas inest, vel inesse debet, *Onom. pag. 100. f.* & legitur apud Hippocr. 1. de *artic. t. 66.* quamvis nonnulli στενοχωρία legant, ad mentem Galeni, qui negat in *comm. ὑγρὸν* inferunt cum aspiratione legendum esse, sed esse saltem pleonasmum Ionicum στενυγρὸν, pro στενόν. Enimvero nobis nondum hoc persuaderi patimur, ut credamus, non majorem delitescere sub hac voce στενοχωρία & ἀνεύθειν, quando ipsum textum inspicimus, ubi Hippocr. loquitur de mutili deligandi ratione claviculam fractam, si lintea etiam traducantur per perinaum, ita, ut splenia & lintea, in angustia loci illius, in quem & urinæ humiditas & alvi excrementa concurrunt, coacervantur, & motu saltem crure, vel pede re-

laxantur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur *lib. 6. Epid. f. 2. t. 1.* non saltem pro στενόςστος positum est, i. e. *angustare*: sed omnino simul respectus habetur ad scopum & usum coarctationis, qui revera est impeditio affluxus humorum, quemadmodum e contra ἀρῶσαι, *dilatate*, indicatur, ad humorum influxum necessarium promovendum. Jung. Foel. pag. 586.

Stephane, στεφάνη, στέφανος, Vide *Corona*.

Stephaniæos, στεφανιάος, Latine *Coronarius*, de variis rebus dicitur, v. gr. *Sutura coronalis*, στεφανιάος, quæ in Cranio occurrit, anterior, Barthol. *libell. 4. An. c. 5. Vena & Arteria coronaria*, quæ cor in orbem amplectuntur, l. 2. cap. 6. Dicitur quoque hoc nomine vinculi quoddam genus, quod *coronarum* modo inter frontem & verticem tendit, Galen. l. de *fasciis*. Gorr. Quod *Emplastrum Stephanieum Londinensium* dicitur, & e quibus constat, videatur in *Pharmacop. Coll. Londinens. p. m. 399.* & ex hac in D. D. de *Spina Man. Ph. Ch. pag. 435.*

Stera, barbare abjecto σ, pro ὑστέρα, *Uterus* quoque dicebatur, notante Rolink. de *part. gen. P. II. c. 11. fin.* Ita & Dieter. *latr. n. 876.* Notavit Medicos, qui seculo illatiniore scripserunt *steram* dixisse abjecto υ, quemadmodum *Schias* abjecto I pro *Ischias*, quod & testimoniis comprobavit.

Stercumezeff, est *Lithargyrium*. *Stercorumezeff* legitur apud Rul. illud apud Iohnf.

Stercus, κόπρα, idem, quod *Merda*. Vide *Copros*.

Stereos, στερός. Vide *Solidus*.

Sterigma, στήριγμα, idem, quod ἀποστήριγμα, *Firmamentum*, munimentum. Vide *Ereisma*, *Firmamentum*. Descendit a verbo στήλω, *firma*, quod aliquoties occurrit apud Hippocr. & quidem in significatione neutro-passiva, v. gr. 4. *aphor. 33.* Jung. Dieter. n. 790. Item 4. de *R. V. I. A. t. 69. l. 6. Epid. f. VII. aph. 11.* citante Foel. p. 587.

Sterilitas, ἀγονία, *Sterilis*, ἀγονός. Dicitur de utroque sexu, estque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos varios partium generationi in utroque sexu destinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *sterilitatis* scrutinio vide Lang. l. 1. ep. 49. Keuch. ad *Sammon. pag. 218.* Dieter. in *latr. pag. 526. 802.*

Steriphnos, στεριφνός, legit Erotian. pro στερυφνός, On. p. 110. e. Vide *Stryphnos*.

Sternobyoides vocatur *Par Musculorum Os Ypsiloides* & simul linguam recta deorsum trahens, Barthol. l. 3. *Anat. c. 12. p. 543.*

Sternon, στήνος, dicitur *Pectoris pars anterior ossæ*, & cartilaginea, cui costæ annexæ sunt. Galen. l. 7. *Anat. adm. c. 2.* Barthol. libell. 4. c. 18.

Sternothyroides appellatur *Par Musculorum*, quod *Laryngem* coarctat. Bartholin. l. 2. *An. c. 11. p. 439.*

Sternutamentum, vel idem est, quod *Sternutatio*, uti passim in *Theatro Mundell.* & Latina versione Gal. sumitur, præsertim l. de odor. instr. c. 6. Jung. Rhod. in *Lex. Scribon.* Vel significat medicamentum siccum, ad sternutationem excitandam, alias *Sternutatorium* dictum, Græc. πτερμικόν. Vide *Parmicon.* *Erybinon.*

Sternutatio, πτερμός. Vide *Ptermos.*

Stertor, στέγος, ῥογμός, ῥόγχο. Vide *Rhenchos*, *Rhogmos*, *Rbonchos.*

Seethos, σῆθος. Vide *Pectus.*

Schonos, σθενός, dicitur *validus*, *fortis*, *robustus*, *Robur.* Hippocr. l. 2. de morb. mul. XIII. 2.

Stethenion, στήθιον, *Pectusculum.* Media pars pectoris. Gorr.

Stethoides, στήθιδίς, q. d. *Pectorosus.* Epitheton scapelli lati & ventrosi apud Hippoc. l. 2. de morb. XLV. 21. Foef. d. l. Ejus iconem & usum descripsit Sculterus *Arm. Chirurg. Part. 1. Tab. II. fig. 1.* Celsus *Spatham* vocavit.

Sthetodes, σθητῶδες, contracte pro *seathodes*, *Adiposum.* Gal. in *Exeg. voc. Hippoc.*

Stia, σῆα, dicuntur *calculi* vel *lapilli marini.* Gal. in *Exeg. voc. Hipp.*

Stibi, σίβι, idem, quod *Stibium*, *stimmi.* Alias *Antimonium*, de quo supra in AN.

Stichos, σίχο, nomen *Confectionis Arteriacæ* *Platonis* e *marrubio*, quæ & *Panacea* dicta apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. fin.

Stigmata, στίγματα, dicuntur *notæ* in *facie*, aut alia quæpiam corporis parte inscriptæ, quales in manibus eorum, qui *militiam* exercent, notantur. Gorr. De *stigmatibus* vide etiam Rhod. ad *Scrib. n. 231.*

Stilboma, στίλβωμα, vocatur *pigmentum*, *smegma*, ad nitorem faciei commodum, & legitur apud Nonum de M. P. O. c. 106. quemadmodum & στίλβητρο, nitorem vultus significat apud Dioscor. l. 1. c. 33.

Stilbus, id est, *Antimonium.* Rul. & Iohnf. d. 2.

Stilla, *Stillatio*, στήξις. Vide *Staxis.*

Stillaticus, idem, quod *destillatus.* Epitheton liquorum per alembicum *destillatorum.* Lang. l. 1. ep. 53.

Stillicidium duplicem habet significationem. Unam *Pathologicam*, & ita idem significat,

Tom. II.

quod *σπαγγυελα.* Vide infra *Stranguria.* *Hildan. Cent. 6. Obs. 54.* Alteram *Pharmaceuticam*, quando denotat *instillationem* liquoris super aliquam corporis partem, quæ alias *Embrochatio*, ἐμβροχή, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha.* De *stillicidiis* cordis scrobiculi, vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 9. f. 1. c. 10. Instrumenta ad *stillicidium* necessaria proponit *Mercur. T. IV. conf. 64.*

Stimmi, στίμι, idem, quod *sibi.* Vide *Antimonium.*

Stimulans, κεντήν, idem, quod *Pungens.* Epitheton doloris cujusdam Gal. 6. *aph. 5.* Alias & *stimulans* & *stimulus* dicitur de quibusdam medicamentis activioribus, quæ lentis adduntur, ad accelerandam operationem, sive evacuativam, sive alterativam. In genere de *stimulis* in *Medicina* observandis egregie describit D. Laur. Bellini, describens, quod *stimulus* sit motio quædam momenti majoris, cujus sensus proinde ad dolorem revocandus est, & ejus exercitatio ad speciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In *Operib. nuperime edit. Memb. III. de Sang. missione p. 165. seqq.* ubi plura de vi *stimulorum* legi poterunt. Et est nostro etiam judicio valde accommodatum ad exprimendum causæ morbificæ motum peculiarem, præsertim in doloribus, affectibus spasmodicis & aliis similibus.

Stipatio, idem, quod *constipatio*, στέγνωσις. Vide *Stagnosis.*

Stiphros, σιφρός, pro *στυφρός.* Vide *Styphnos.*

Stipte, *stipteria*, vitiose pro *stypse*, *stypteria*, i. e. *Alumen.* Iohnf. in *Lex.* Ita & *stiptica*, στυφοντα *stypica*, leguntur apud J. Alex. not. in Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1.

Stlengis, στανγγίς, Lat. *strigil*, dicitur *Gymnasticum instrumentum*, quo utebantur in balneis antiqui ad desfringendum sudorem. Dicitur & ἔσρα. Illud vero vocabulum legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 51. quamvis *στανγγίς* occurrat, quod perinde est. De hoc vide infra *Xystra.*

Stochasmos, στοχασμός, στοχασμός, vide *Conjectura.* De στοχασμῶ Medici legi meretur D. D. Stahlii *Propæmpticum ad Disp. Inaug. Du. Joh. Dan. Col. Berolinens. de Hemorrhoidum internarum motu.*

Stoicheion, στοιχείον. Vide *Elementum.*

Stolidus, σολίδος, idem, quod *rusticus*, vocantur *rugæ frontis.* Unde *σολιδώδης*, *rugosus*, Gorr. e Gal. *expof. voc. Hippoc.* Adde Jul. Alex. not. in Gal. l. 9. de S. Fac. §. de Lacte. *σολιδώδης* legitur in Hipp. 3. de art. t. 108.

Z z

Sto-

Stoliditas, *ἄνοια*, *ἄσθενεια*, idem, quod *Dementia*, *Amentia*, *Stulticia*, de quibus supra suis locis dictum est.

Stolones, *ῥιζοί*, *ῥιζοί*, dicuntur *tenella germina*, & surculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem, Gal. de atten. vict. rat. c. 3.

Stolos, *σῶλον*, prominentiam significat, & aliquoties legitur apud Aristot. in libris de part. animal. v. g. *σῶλον κάρυς*, appendix caudæ, item *σῶλον ὀμφαλιδῶς*, appendix umbilicalis, cujus ex eodem meminit D. Pechlin. in noviss. Observ. Physico-Medic. l. 1. Obs. 19.

Stoma, *σῶμα*. Vide *Os*, *Orificium*.

Stomacace, *στωμακία*, idem, quod *Scorbutus*, a symptomatibus oris & dentium læsiones complectentibus. Vide Lang. l. 1. ep. 42. fere ad fin. & l. 2. ep. 14. fere a principio. Jungantur & alii Auctores, qui de *Scorbuto* ex professo scripserunt.

Stomachicos, *στωμακίος*, duplicem præcipue habet in Medicina significationem: unam *Pathologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *Stomachici*, *στωμακιοί*, dicuntur qui morbo ventriculi & præcipue orificii ejusdem sinistri laborant, unde varia symptomata consequuntur, inappentia, anxietas, ructus, vomitus &c. uti prolixè hanc acceptionem explicavit Galen. l. 8. de C. M. S. L. c. 2. *max a principio*. Quoad hanc *στωμακία* dicuntur *medicamenta*, quæ ventriculo & ejus orificio profunt, & quidem ratione fermenti legitime vel vitiose constituti, cum ab hoc dependere videatur totius hominis œconomia, qua sana, qua ægra, cum in illo prima valetudinis utriusque semina ac radices conferantur, propagentur, indolecant, tandemque maturentur, quamvis nonnullis recentioribus hæc de Fermento ventriculi hypothesis commentitia videatur. Quorum Catalogum passim vide in materia Medica scriptoribus, & inter hos etiam Rolink. O. & M. M. Sp. libr. 8. sect. 1. per totum. Iunken. Chym. Exp. Cur. P. 11. sect. 1. c. 13. p. 612. seqq.

Stomachus, *σῶμα*, vocab. est *πολύσημον*; potissimum vero quadrifariam acceptum reperitur: latissime, late, stricte, & strictissime. In latissima significatione *stomachus* dicebatur quodcumque collum angustum isthmi instar alicui cavitati seu ventri præpositum, teste Arist. l. 3. de part. an. c. 3. & ita etiam apud Hipp. vesica cervix & orificium dictum legitur *σῶμα*, l. de A. L. & Aq. XXII. 5. 7. XXIII. 4. l. 1. de morb. mul. XVII. 8. &c. item *Uteri cervix*, l. 1. de morb. mul. XXXIV. 3. LX. 3. l. 2. XXIV. 30. LXXXVI. 3. l. de Sterilib. aliquo-

ties, quæ loca apud Foef. p. 589. citata reperies. In lata communiter apud Latinos scriptores *Stomachus* pro toto *Ventriculo* ponitur. In qua significatione & Helmont. sumit, tract. Jus Duumviratus sæpius & alibi, & Samon. Med. metric. c. 18. ubi *Stomachum* regem totius corporis esse dixit, ad quem locum vide Keuch. in notis p. 154. Strictè *Stomachus* *gulum* denotat, teste Lang. l. 2. ep. 43. Strictissime vero *Stomachus* dicitur alterum extremum Oesophagi insertum ventriculo, sive *orificium ventriculi sinistrum*, situm sub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparasse, ut ipsius esset propugnaculum. Quod alias ob exquisitissimum sentum Græcis *καρδία* quoque dictum fuit. Vide *Cardia*. De hoc orificio ejusque structura consulantur Anatomicorum scripta, & hæc inter Bartholin. l. 1. Anat. c. 9.

Stomachotrotus, *στωμαχότροτος*, dicitur, cui *stomachus* est *vulneratus*: quemadmodum *καρδίτροτος*, cui cor est vulneratum, de quo vocabulo supra. Talem in stomacho vulneratum militem, ita ut per vulnus assumta prodierint, nihilominus feliciter curatum vidimus ante aliquot annos in Palatinatu superiore.

Stomargus & *Strymargus*, *σῶμαργος* & *σῶμαργος*, cognatæ forte voces sunt, & diversa scriptione turbatæ. Primam interpretatur Galenus, quod talem significet, qui stulte loquitur, ex Dioscoride, & ab aliis scribi monet *σῶμαργος*, quando nomen proprium est; posteriorem dicit talem notare, qui in Venerem furore percitus est, ad quod indicandum Hippocrates plura adhibuit epitheta, sicuti *μωχάνη*, *σαράπις*, *γρυλλώπηξ*, metaphorico usu. Conf. Galenus in exeg. sub utraque voce.

Stomaticos, *στωμακίος*, dicitur de medicamentis, quæ modice siccant, sic vocata, quod in assiduo sunt usu, cujusmodi sunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut succo corticis nucum juglandium viridis paratur, Gal. l. 5. meth. medic. 20. *fn.* quamvis vera magis & propria significationis ratio in hoc consistat, quod talia medicamenta ad affectus oris & faucium adhiberi soleant & debeant, Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

Stomoma, *σῶμα*, dicitur *ferrum purgativum*, sive nativum, sive igne sæpius per liquefactionem depuratum, idem, quod *Chalybs*, Rul. & Iohns. Meminit *Squamatum stomomatos*, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & libr. 4. de C. M. P. G. c. 7. Helmont. Paradox. 4. n. 14.

Stomomaniicon, *στωμακίον*, vocari *musculum latum*, sive *πλάτυμα μυῶδες*, vult C. Hofm. not.

not. ad Gal. LL. de V. P. n. 838. de quo musculo vide supra *Latus*.

Stomoo, *στωμό*, idem, quod *ἀναστομά*, hoc est, *aperio*. Legitur apud Hipp. l. 6. *Epid. f.* 2. t. 29. sive *apertio* fiat a naturæ conatu, sive ope medicamentorum *ἀναστομωτικῶν*, sive ferri, aut ignis vi. Galen. in *comm. ad h. loc.* Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. ad *Glauc. cap.* 7. *Foef. Occ. p.* 590.

Stoparola, est nomen aviculæ e genere muscicaparum, magnitudine *Motacillæ*, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 7. *Ornithol. c.* 27.

Styrax, *στυράξ*, *Styrax*, duplex in officinis prostat. Siccus & Liquidus. Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriusque historiam, vires & usum, vide apud Galen. *lib. 1. de Antidot. c.* 14. l. 8. S. F. §. *Styrax*. Dioscor. l. 1. c. 79. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 406. Fr. Hofmann. *Clav. ad h. l.* Rhod. ad *Scribon. n.* 88. Chiocc. *Mus. Calc. f.* 5. p. 583. 626. *seq.*

Strabismus, *στραβισμός*, *Strabismus*, dicitur musculorum oculi non omnium, sed aliquorum resolutio, ob quam causam vel sursum, vel deorsum, vel in latera nuunt oculi, Gal. in *defn.* Idem, quod *ἰσχυρός*. Vide *Illano*. Hand raro sequi Epilepsiam, testatur experientia, & confirmatur in *Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 162. Apud Ægin. l. 3. c. 22. convulsio dicitur musculorum oculos moventium, quod rectius & vero magis consentaneum videtur.

Strangalides, *στραγγαλίδες*, symptoma *σπαραγνώσεως*, dum ita vocantur globuli & durities in mammis a lacte concreto obortæ, si lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. *Pif. de M. C. & C. l.* 2. c. 10. *princ.*

Strangoidos, *στραγγοειδής*, i. e. guttatim, instar guttarum. Hoc adverbium aliquoties legitur ap. Moschion. l. de *morb. mul. c.* 125. *seqq.*

Strangulatio, *πνίξ*, *πνιγμός*. Vide *Pnix*, *Pnigmos*, *Pnigma*.

Stranguria, *στραγγυρία*, *Stillicidium urine*, quando guttatim urina destillat, cum frequentiori & dolorifico ad excernendum stimulo. Causa in acescentia seri, & vellicativis inde emanantibus effluviis, partesque nervosas urethrae aut vesicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus sine dubio consistit. De hoc vocabulo & affectu vide Hippocr. 3. *aphor.* 31. 6. *aph.* 44. 7. *aph.* 48. Galen. in *comm. ad primum & tertium Hipp. loc.* *Foef. d. l.* Dieter. n. 792. Linden. *Ex. VI. §.* 13. qui egregie hunc affectum veluti depinxit. Lang. l. 1. *ep.* 46. *Helmont. tr. Pleura furens*, n. 14. *Stranguria* veteribus interdum Gonorrhæam denotat, cujus Symptoma est. *Prosper. Martianus in Hipp.*

Stratificatio, vide *Stratum*.

Stratioricon, *στρωπιών*, sive *Stratiorie Collyrium*, commendatum adversus duram & siccam lippitudinem. Acre est, & lachrymas provocat, ejusque descriptio habetur apud *Scrib. n.* 33. *Æginet. l.* 3. c. 22. Jungatur *Rhod. in not. ad h. l.*

Stratum, communiter idem est, quod *Leæus*, *κοίτη*, de quibus vocabulis supra. Vide *Cæte*, *Leæus*, Gal. l. de *marcor. c.* 5. At *Pharmacopœis* & *Chymicis stratum superstratum* est phrasin usitata, denotans alterno ordine factam positionem duarum diversarum materialium, uti fit in *cementatione* metallorum. Hanc phrasin etiam explicavit *Rhodium ad Scribon. n.* 60. e *Palladio l.* 12. de *re rustic.* dicente: *Facere straturam* alterno ordine crescentem. Dicitur alias & *Stratificatio*. *Jac. le Mort Chym. Med. Phys. c.* 3. *pag.* 20.

Streptos, *στροπός*, idem, quod *στραβός*, hoc est, is, qui oculos habet perversos & tortos, *Hipp. l.* 1. *Epid. sect. VI.* 30. Latine *Strabo* dicitur *Foef. d. l.*

Stremma, *στέμμα*, idem fere, quod *Luxatio*, vel *Tortio partium* circa articulos nervosarum, articulis illæsis. Meminit *Hipp. 3. de iis, q. in med. r.* 31. (Adde *Galen. comm. ad h. l.*) *Foef. d. l.* *Tortio* idem etiam est, quod *subluxatio*, quando ossa articulorum non profus excidunt. *Joh. Costæus in annot. Avic. l.* 4. *Canon. fen. 5. tr. 1. c.* 1.

Strepitosus affectus dicitur *Γροσώδες πνιγμός*, & est morbus flatulentus, in Alpbibus Austriacis non infrequens, quando in collo, facie & brachiis oritur intumescencia ex flatuum distensione, ut instar vesicæ suillæ sicca non profus distentæ strepitum edat ad contactum, & curatur fumo vel suffitu ex Myrti foliis parato, de quo legatur ex P. de *Sorbait Med. Septentr. l.* 2. *sect.* 24. c. 3. *p.* 502.

Strepitus, *ψιόσ*. Vide *Psophos*. De *strepitu ossium*, & effectu *strepitoso* legantur *Observationes in Eph. Nat. A. III. Obs.* 271. 275.

Stria duplicem habet potissimum significationem in Medicina, (I) *Anatomicam*; Ita *Medullæ cerebri oblongatæ dissectæ interior substantia* exhibet lineas radiosas, quæ *Malpighio fibrillæ* vocantur. *Vvillifus* vero *Strias medullares* vocat, & *corpora striata Anat. cerebr. c.* 1. & 13. & *Sensorii communis munus* illis tribuit. (II) *Chymicam*, quando *spiritus destillati præsertim Salis, Nitri &c.* in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos, unde & *Spiritus striati* dicuntur.

Stribiligo, idem, quod *ἐκθύω*, *efflorescentia*

ria cutanea. Hæc si nigra fuerit, notat Ar-
cheum male affectum. Helmont. in *Tum. Pe-
stis*. §. *Preparata sedes*.

Stridor, σφιγκτήρ, vide *Sphincter*. *Strictum*
emplastrum exponit Rhod. ad *Scribon. composi-
45. per Densum*, in *Lex. Scrib.*

Strictura, æquivocum est apud Latinos. Vel
enim idem significat, quod *Durities*, κλιώ-
σις, σκληρώσις. Ita in libris spurii Galeni le-
gitur de *Bdellio*, *Opopanace*, &c. quod *stri-
cturas* emolliant & resolvant, *Libr. de simpli-
medic.* Vel *Strictura* est species *vamenti*, Græ-
ce ξίσμα, quando ferramenta ignita, aut ara-
menta candentia malleis stringuntur, aut ex-
tinguuntur aquis frigidis, a quibus abilit per-
cussu aut secedit pulvis quidam crassiusculus.
Vocatur & *Baitura* ab aliis etiam *Squama*,
Libav. s. A. Chym. l. 4. c. 3. Strictura Chalybis
leguntur in *Apocal. Hermes. Part. prior. c. 20.*

Stridor, στρίσις, est species soni notior in
se, quam ut verbis exprimi possit. *Stridor*
dentium dicitur στρίσις, στρίσις, Hippocr. 1.
Progn. t. 21. Vide Prisis. Alias *stridor* Græce
quoque ρόζξ vocatur, quod vocabulum Pœ-
ticipi magis, quam civile esse, judicavit Gal.
l. 3. de diff. puls. c. 2. Unde & pulsus ροζξώδης,
stridulus, inter vehementes relatus ibidem
commentitius potius dicendus, quam verus.

Strigilis, σλεγγίς, σλεγγίς. Vide *Slengis*.
Strigmentum, στρίσις, vide *Gloeos*. Adde
Lang. l. 1. ep. 51. Dicitur & ξίσμα, & Lat.
Strictura.

Stringens, pro *Adstringens*, σπικτικός. *Stringe-
re mammas* lacte turgentes quid sit, apud Q.
Serenum c. 20. vide apud Keuch. in not. p. 159.

Strix, στρίξ, proprie nomen avis nocturnæ,
habentis nomen de sono vocis stridulo, quæ
vulgo *Amma* dicitur ab amando parvulos; de
qua legatur Aldrov. *l. 8. Ornithol. c. 8. Trans-
latum* postea vocabulum ad *ſagas* & *lamias*
mulieres incantatrices & præstigiosas, quæ
strigis vocantur. Vide Keuchen. ad *Sammon. p.*
287. seqq. Harum patronum Paracelsum dixit
Libav. Tom. IV. p. 24.

Strobile, στρόβιλον, dicitur *linamentum intor-
tum*, aut penicillum turbinis in modum im-
plicitum & contortum, h. e. turbinatum *lina-
mentum* apud Hipp. de *fistul. ll. 6. 9. 11. A*
qua figura & nuces pineæ στρόβιλοι dicuntur,
& resina pinea στρόβιλον. Vide Jul. Alex. *not.*
in *Gal. l. 4. de tu. san. Tom. II. Oper. p. 410.*
p. 755.

Strombites, στρομβίτης, dicitur lapis similis
cochleæ aquatili ex amplo in tenue turbinis
instar deficiens in spiram a dextra tortus, qui
ulterius describitur ab Agric. *l. 5. de nat. fossil.*

Chiocc. Mus. Calc. f. 3. p. 388. & 422.

Strombos, στρόμβος, nomen generale cochlea-
rum marinarum, quæ Latine *Turbines* nuncu-
pantur, aut στρομβώδη. *Cochleæ Turbinata*, qua-
rum descriptionem prolixiorum lege apud Al-
drov. *l. 3. de Testac. c. 2. & seqq.*

Stromne, στρόμη, idem, quod στρόμα, *stratum*,
quo lectus solet insterni. Extat apud Moschion.
de *morb. mul. c. 69.*

Stromylos, στρόγγυλος, rotundum, teres, sive
in formam rotundam & turbinatam contractum
significat, Dieterich. *num. 793. Epitheton ver-
mium*, ελμίνθων, *teretium*. Ita granum illud,
quod inest piperi Indico & *Myrridanum* dicitur,
ab Hipp. describitur per στρόγγυλος, *libr.*
2. de morb. mul. LXXXIV. 18. & l. 1. CXX.
12. Est quoque epitheton specilli, quod alias
σπυρομήνη vocatur, de quo superius in *Spatho-
mele*. Galen. in *Ex. dict. Hipp. Jung. Foes.*
p. 591.

Strophomata, στροφώματα, vocantur *Vertebra*
in machinis artificialibus. *Oribas. de machin.*
cap. 4.

Strophos, στρόφος, vocatur *Dolor intestinorum*
Torminalis, *Tormina* plur. unde & *Torminosi*
vocantur, qui his doloribus frequenter vexan-
tur. Dicitur & *dolor Strophosus*. Est sympto-
ma concomitans. Illa eam & *Colicam* passio-
nem. Hujusmodi dolores & cruciatus intera-
neorum *Vermina* Festo dicuntur. Plura de hoc
vocabulo emphatico lege apud Foes. *d. l. Dieter. n. 794. Lind. Ex. VIII. §. 42. seq.* Dolor
quoque vocatur *Verminatio*, Rhod. ad *Scrib.*
n. 121.

Strotor, στρότηρ, parva trabes, *trabecula*, li-
gnum, canterius, qualis inter duas columnas
alligatur ad humeri elapsam articulum repo-
nendum. Hipp. 1. de *artic. t. 10. Foes. p. 592.*

Structura, σκυτοκλή, vide *Catafœve*. De
structura hominis encomio lege Linden. *Ex. III.*
§. 7.

Struma, στρόμα, idem, quod *Scrophula*, est
que tumor scirrhusus glandularum, vel in collo,
vel sub alis, aut inguinibus, proveniens a
materia congelativæ nutritivæ collectione,
stagnatione, & induratione. Ejus species est
Bronchocele, quando *struma* in collo nascitur.
Nec aberrabit, qui *herniam* testium carnosam
vel scirrhusam ad *strumas* referet. An vero
abscessus tres cum folliculo *Atheroma*, *Steato-
ma*, & *Meliværis* ad *strumas* recte referantur,
quod Lang. *l. 3. ep. 4. fecit*, ut & *Castellus*,
de eo adhuc dubito, quandoquidem in *strumis*
ipsæ glandulæ secundum totam substantiam
indurantur, in illis abscessibus materia prorsus
alia a parte, in qua generantur, notatur.

Quod

Quod Helmont. negarit, Tartarum esse causam *strumarum*, non videtur a veritate alienum, dummodo aliam quoque veriorum majori perspicuitate proposuisset. Verum & hic quoque mancus & obscurus est, quando nutrimentum succum in petrosorum excrementum permutari virtute aquarum, tali efficacia propria Archeali & vitali præditarum, docuit *tr. Tartarus non in potu num. 11. seqq.* An *strumæ* curari possint solo tactu Regum Angliæ & Galliæ, fides sit penes Autores. Legatur Dieter. *n. 924.*

Struthio, *Struthiocamelus*, *σπυθίς*, *σπυθωνίδιον*, nomen avis exoticæ maximæ, de qua referunt, quod ferrum devorare non solum, sed & concoquere valeat, quod & Lang. confirmat *l. 1. ep. 12. & Eph. Nat. Cur. A. III. O. 37.* negat vero C. Rejes *C. El. q. 58. n. 41.* Hujus historiam, vires & usum prolixius tradidit Aldrov. *l. 9. Ornith. c. 2.* Jung. Schroder. *l. 5. cl. 2. n. 68. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.*

Stryphnos, *σπυθίς*, Latine *Acerbus* dicitur: & accipitur vel Proprie, vel Improperie. Proprie denotat qualitatem gustatilem, quando res acerba linguam nostram quasi contrahit, desiccatur & in profunditatem exasperat, sicut pyra sylvestria, immatura, & similia. Differt ab *Austero* sola intentione, vel gradu majori, Galen. *l. 1. de S. F. c. 37.* Consistit in portionibus terrestribus, crudioribus adhuc, & salinis siccoribus mixtis prævalentibus, & spirituosus, oleosis, vel activis insufficientibus, vel deficientibus. E Cartesianis principiis *Acerbi humores* describuntur, quod consistit particulis rectangulis stridentibus & acutioribus serræ assimilantibus. Dolæus *Encyclopæd. Med. l. 1. c. 11. §. 11. p. 165.* Medicamenta *σπυθία*, *acerba*, opponuntur solutivis, quia valide adstringunt, Gal. *l. 8. M. M. c. 2. Urinæ acerbæ*, *σπυθία ἄρα*, leguntur apud Hipp. *l. 7. Epid. XV. 19.* & exponuntur, quod cineris speciem referant, ita ut siccæ quasi videantur, & haud dubie saporem quoque *acerbum* præbeant. Per translationem vero etiam prædicatur de corpore, ejusque partibus solidis siccoribus & densioribus, ap. Hipp. *v. g. σπυθία mulieres*, *l. de A. L. & Ag. VII. 1.* ubi steriles intelliguntur, i. e. siccæ, *acerbæ*, aridæ *l. de nat. mul. I. 5.* ubi Linden. *σπυθιότερα* posuit, cerebrum *σπυθίον*, id est, *adstringitum*, siccum, *l. de morb. sac. XIII. 3.* ossa *σπυθία*, i. e. *compacta*, arida, *l. de Carnib. IV. 3.* Jung. Foes. *p. 592.*

Studium, *σπουδή*, *ἐπιτηδευμα*, quid significet, jam ante ex Lexicis notum est. *Studiofi* pertinent etiam ad subjectum Medicinæ, cum ratione valetudinis tuendæ, tum recuperandæ:

quia *studia* præ aliis laboribus corpus afficiunt & labefaciunt. Helmont. *tr. Jus Duumvirat. n. 27. de febr. c. 13. n. 5.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 111.* Quæ igitur illis sint observanda, vide apud Jul. Alex. *l. 28. Sal. c. 3.* Rolf. *d. t. l. 14. sect. 3. c. 20.* Dieter. *l. 1. p. 1040. seqq.*

Stultitia, *ἄνοια*, *ἁμαρτία*, *μωρία*, idem, quod *Amentia*, *Dementia*, de quibus vocabulis jam suo loco dictum est. Vide & *Delirium*. Quis vocetur *Stultulus Hermeticus* enigmatically in Lapidis Philosophici negotio, legatur apud Libav. *T. II. Op. pag. 330.*

Stupefaciens, *νάρκητικόν*. Vide *Narcoticus*. *Stupha*, idem, quod *Balneum Læconicum*, vel *Sudatorium*, dicitur & *Vaporarium*, Morell. *l. 2. f. 1. cap. 6.* Laudantur & a Forest. *l. 32. Obs. 6. Schol. & O. 13. Schol.* Vide *Balneum*.

Stupio, id est, *Stannum*. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Stupor, *Stupiditas*, *νάρκη*, *νάρκησις*, vide *Narco*. *Stupor dentium* post esum immaturorum & acerborum proprie in homine dicitur *αἰσθησις*, Gal. *l. 3. de Al. Fac. c. 16.* *Stupor mentis* est ipsa *Fatuitas*, Gr. *μωρία*. Vide *Fatuitas*.

Stuppa, vel *Stupa*, *σπῆ*, ἢ *σπῆνη*, *σπῆνη*, vocatur particula distracta lini, aut cannabis, quæ utuntur Chirurgi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

Sturio, nomen piscis, nonnullis & *Oxyrinchus*, ab acuto rostro. Quamvis hoc nomen posterius etiam tribuatur pisci cartilagineo Bos dicto, de quo supra in BO. Vid. Aldrovandi locum ibi allegatum. De Græco nomine certo non constat. An *γαλατίας*? Neotericis tamen *ξίραχι* dici, vult Aldrov. Hujus descriptio legitur, cum usu in cibus & Medicina, apud dictum Autorem *l. 4. de pisc. c. 12.* J. Alex. *l. 15. Sal. c. 1.* Bruyerin. *de re cib. l. 20. c. 22.* Schroder. *l. 5. cl. 3. n. 89.* *Acipenser* veterum nonnullis etiam dicitur.

Sturnus, *ψῆρ*, nomen avis notissima, quod cicuta vescatur absque noxa. Cujus historiam, cum usu in cibo & Medicina, prolixè lege apud Aldrov. *l. 16. Ornith. c. 19.* J. Alex. *l. 13. Sal. c. 8.* Bruyer. *d. l. l. 15. c. 72.*

Stygia, epitheton Aquæ *causticæ*, sive *corrosivæ*, & præsertim *Regiæ*, cujus descriptio habetur in Dispensatoriis, & apud Schroder. *l. 3. cap. 23.* Jung. Libav. *l. 8. S. A. Ch. c. 30.*

Stylifcos, *στυλιφκός*. Vide *Priapifcos*. *Styloceratohyoidei* dicuntur Musculi, qui aliis *Stylohyoidei* vocantur, & os Hyoides una cum Lin-

Lingua ad latera movent Barthol. l. 3. An. c. 12. p. 546.

Styloglossi vocantur Musculi linguam retrorsum ducentes. d. l. c. 13. p. 549.

Styloides, *στυλοειδής*. Vide *Graphioides*.

Stylopharyngei sunt Musculi Gulam ampliantes. Id. l. 2. An. c. 12. p. 449.

Stylus, *στυλός*, dicitur de diversis instrumentis Chirurgicis oblongis, plerumque teretibus & acuminatis, qua explicationi, qua intrusioni, aliisque operationibus destinatis, de quibus quere in *Indice Operum Hildani*, ut & *Sculpeti Arm. Chirurg. Indice primo*. *Stylus* etiam ad Pharmaciis translatus legitur, quando apud Mynsiam. *Armentat. sect. IX. Styli dentificii* leguntur descripti.

Stymmata, *στυμματα*, dicuntur *spissamenta*, quæ oleis adduntur, vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant, Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2. Hinc & *στυμματα* ita vocabantur *unguenta spissiora*, solidiora, & corpus habentia, simulque odorata, vel suaveolentia. Differabant *ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων*, quod liquida essent hæc: illa vero solida, Castell. Gorr. Paulo aliter Lind. exposuit, scribens, *Stymmata* vocari, quæ consistentiam, seu corpus dant unguentis: *hedysmata* vero succos, quibus ea exciperentur, Ex. X. §. 77. Schroderus ita descripsit: *Stymma est spissamentum* seu crassamentum rerum, (florum, rerumque aliarum) quod remanet, dum in oleis macerata exprimuntur, l. 1. c. 3.

Symphalides, dicuntur avium species quædam maxime feræ, quarum historiam vide apud Aldrov. l. 10. *Ornithol.* c. 3.

Styphelizo, *στυφελίζω*, significat apud Hipp. *exagito*, vexo, asperius tracto, 3. de fract. t. 33. Foel. p. 592.

Styphon, *στυφόν*, *στυφίς*. Vide *Adstringens*.

Szypteria, *στυπτήρια*. Vide *Alumen*.

Szypticon, *στυπτικόν*, idem, quod *στυφόν*, *adstringens*. Vide suo loco. Adde Diet. n. 795.

Syrax, *σύραξ*. Vide *Storax*.

Suavis, *ἡδύς*, vide *Hedys*, *Jucundus*, quibus adde, quod *suavia* gustu aliis insuavibus ejusdem licet bonitatis, sint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 26. Jul. Alex. nor. ad Gal. l. 3. h. tit. c. 19.

Sub, *ὑπό*. Vide *Hypo*.

Subactio, *ὑπόθεσις*, dicitur tractatio rei cujusdam manibus facta, & dicitur de mitione & emollitione Emplastrorum, ceræ, & similibus massarum, manibus vel in mortario cum pistillo facta, vide Rhod. in *Lexic. Scribon.* p. 446. Verbum est *Subigo*, *συνάω*, *καταργάω*.

Subalaris, idem, quod *Axillaris vena*, vel *Basilica*, aut *Mediana*. Castell. e Gal. spur. l. de Anat. vivor.

Subamarus, *ὑπόπικρος*, Gal. l. 7. de S. Fac. §. *Crambe agrestis*, & alibi.

Subbiliosus, *ὑπόχολος*. Vide *Hypocholus*.

Subbuteo, *ὑποτεωρῆχης*, vel *γυποτεωρῆχης*, nomen avis, *buteone* paulo minoris, cujus descriptio videatur apud Aldrov. l. 5. *Ornith.* c. 8.

Subcartilagineum, *ὑπόχόνδρον*. Vide *Hypochondrion*.

Subcavum, *ὑπόκοilon*. Vide *Hypocœlon*.

Subcingens, *ὑπόζωος*. Vide *Hypozocus*.

Subclavium, *κατακλῆς*. Vide *Catacleis Vene* & *Arterie Subclaviæ* occurrunt in Anatomicis, in specie apud Bartholin. *libell. 1. c. 2. p. 638. c. 652.* præsertim *Vena Subclavia* celebrata est propter insertionem ductus lactei Thoracici Pecquetianii, ut & Lymphatici peculiaris d. *libell. 1. c. 6.* Dicitur & Musculus Thoracem dilatans *Subclavius*. Id. l. 4. An. c. 4. p. 565.

Subcruentus, *ὑδαῖμος*, significat colorem quodammodo sanguinis colori respondentem, Hipp. 5. *aph. 23.* Dieter. vero exponit per sanguine vel crute perfulsum, n. 881.

Subcutaneus dicitur de omni illo, quod sub cute locum suum obtinet, sive naturale fuerit, sive præternaturale. De *subcutaneis* abscessibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A. Sever. l. de nov. obs. *abscess.* c. 15.

Subditum, *πρόθετον*. Vide *Prostheta*.

Subductio, *ὑπαγωγή*, *ὑποχώρησις*, idem, quod *Dejectio* per alvum, Gal. 2. *aph. 18.* In Chymicis quoque *Subductio* vocatur abstractio, quæ fit per inferna; & est duplex: *Filtratio* & *Clypsydria*. Rul. & Iohnf. de quibus suis in literis. Peculiarem *subductionis* significationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum systolen, sive motum introrsum, quando post dilatationem in pristinum sedem redeunt, & ita tangentis sese *subducunt* manibus, in operis nuperrime editi *Membr. II. de Puls.* p. 72.

Subeth, Arab. idem, quod *Carus*, vel *somnus* p. n. Forest. l. 7. *obs. 7.* Schol. Valesc. de Tarant. *Philon. Pharm.* l. 1. c. 10. Vvalth. *Sylv. Med.* p. 376.

Subeth Sabaya, *Coma vigil*, denotat Arculano, apud For. l. 6. *obs. 38.* & l. 10. *obs. 34.* Schol. Vvalther. d. l.

Subsatisfatio, idem, quod *Subligatio*, *ὑποδεξις*. Vide *Hypodeixis*.

Subfrontalis est epitheton Suture Cranii Offis frontis partem internam mediam cum maxillæ superioris ossibus transverso primum, mox obliquo versus orbitam oculorum ductu con-

jungens. Blaf. Univ. Med. p. 105.

Subumeratio, υπομετρωσις. Vide *Chromismos*.

Subjectum, υποκειμενον, est porius terminus Philosophicus, & denotat in Medicina corpus humanum, in quo sanitas vel conservari, vel restaurari debet. Estque duplex: *Mas & Fœmina*. Diet. Iatr. p. 43. De *subjecti* Medici natura, & attributis, vide passim Institutionistas, ut & Dogmata nostra Medicinæ Generalia, in *prælim. dogm.* 3. p. 5. P. 1. c. 2. p. 18. *segg.* P. 11. c. 2. p. 114. *segg.* Rolf. O. & M. M. Sp. 1. 2. f. 3. c. 1. *segg.* & de *subjecto Chymicor.* Th. Chym. Vol. 1. p. 508. *Lapidis Philosophici*, sive Tincturarum, quod est *Mercurius corporalis*, d. l. p. 520. & 535.

Subintrantes febres dicuntur, quarum paroxysmus posterior invadit, antequam prior desinat, Laur. Bellin. de febr. in Operib. Medic. p. m. 253.

Subjugale, υποζυγιον, idem, quod *Jumentum*. Vide *Hypozygion*.

* *Subjugale urina*, Urina, qualis est ea jumentorum. Hujusmodi urinas densas perturbatasque, & lixivias vocavit Hipp. ὕπερβολικὰ Græc. dic. Non tamen quælibet perturbata urina subjugalis dicenda, sed quæ turbata permanet, & non subsidet: Vide historias uxoris Philini, & uxoris *Dromedæ* in 1. Epid. Æg. 4. & 2. Num, ut subjugales dicantur urinae, turbidae quoque mingi debent? Id videtur, non modo posse, sed debere conjici ex historia uxoris Philini.

Subligaculum, idem, quod *Amiculum* vel *Semicinctia Gymnastarum*. Rhod. diff. de *Acia* p. 85. vide *Amiculum*. *Semicinctia*.

Subligamentum, υποδεσμησις, idem, quod *subfasciatio*. vide *Hypodesmis*. *Subligaculum* in specie vocat *Hildan*. illud, quod herniosis applicatur, Cent. 6. obs. 69. Et simile mulieribus conveniens in procidencia uteri descriptum monstrat *Scultet.* Arm. Chir. Part. I. Tab. XLIII. fig. 9.

Sublimamentum, ἑνωθρημα. Vide *Enœorema*.

Sublimatio, *Sublimatum*, μεταωρμησις, ὑψωσις, ἔπαρσις, terminus est Chymicis usitatus, sed ambigua significationis. Vel enim idem notat, quod *Elevatio*, *Exaltatio*, quando res quedam per operationem artificialem exaltatur. Vel stricte *sublimatio* appellatur sicca elevatio, in qua partes siccae, subtiliores, spirituosae, concretiles, a fundo elevantur, excitatae in sublime tolluntur, ibique consistunt, instar nubis pendentis, & capitello adherent, in minimas atomos redactæ, Rolfink. Chym. 1. 2. c. 2. Quæ hoc modo tractantur & præparantur, vocantur *sublimata*, & hoc nomen tum aliis

mineralibus & metallicis tribuitur, v. g. Flores quoque sulphuris inter *sublimata* pertinent; tum stricte de *Mercurio sublimato* usurpatur. Quare *sublimata* varia in *Libavii Indice* Tom. I. De *sublimatione* etiam plura invenire licet in *Theatr. Chymic.* Vol. IV. p. 525. 853. 855. &c. Obiter *Paracelsus* & *sublimationis morbose*, vel *morbiferæ microcosmicæ*, mentionem facit, *Paramir.* 1. 2. c. 4. *Sublimatorium* vocatur locus, & instrumenta, quibus *sublimatio* perficitur, *Libav. d. l.*

Sublimis, μετέωρον. Vide *Meteoros*. De *sublimatione Medica*, vide supra in *Hypocoche*. *Sublimis* *Musculus Carpi* vocatur, qui alio nomine *Perforatus* dicitur, ad differentiam *Perforantis* infra illum siti, & propterea *Profundus* dicitur. *Barthol.* 1. 4. An. c. 9. pag. 575.

Sublimatorium, ὑπάλωπτρον. Vide *Hypaleiptron*.

Sublingualis, υπογλωσσικόν, epitheton est etiam *Glandularum* ad latera linguæ sitarum, quarum descriptionem vide apud *Bartholin.* 1. 3. An. c. 13. p. 550.

Sublividus, υποπικνόν, lividum colorem remissum significat, & legitur 4. de artic. t. 64.

Subluxatio, ὑποξέθημα, διακίνημα. Vide *Parabryema*. *Diacinema*.

Submersus, κατωδύς, κατωποντιστής, dicitur, qui in aquam marinam projicitur, quod laudat tanquam remedium *Helmonti*. in *tr. Demens Idea* n. 47. 48. &c. ob hanc rationem, quod experientia testetur, *submersos* vitam diutius servare, etsi ad sensum videantur plane mortui. *ibid.* n. 50. &c.

Submissio, diversimode accipitur. Interdum pro *remissione*, ceu quarto morborum tempore, Gr. διάλειμμα, ἀνεσις dicto, Gal. 1. de morb. temp. c. 6. Vide *Anesis*, *Dialeimma*. Interdum pro arteriæ *subsistentia*, sive *systole*, Græc. συστολή. Ægin. 1. 2. c. 11. Vide *Systole*.

Subortus, ὑπόρρησις, dicitur species vel differentia quædam τῆς τραχιόσεως, sive casus pilorum in palpebris, Gal. in def. med.

Subpallidus, ὑποχρῶν. Vide *Hypochyros*.

Subpurgatio, υποκαθάρσις, a verbo ὑποκαθαίρειν, subpurgare, quod significat leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea dosi, quæ dari in periculum nequeat. *Linden. Ex.* 12. §. 69.

Subruber, ὑπερυθρῶν. Vide *Hyperythros*.

Subrufus, ὑπόρρυθρον, dicitur de urina igneo colore, diluto, & remissiore. *Galen. lib. 1. de Cris. cap. 12.*

Subscapularis, vide *Immersus*.

Subsuccus, ὑποζυμῶν. Vide *Hypoxeros*.

Subsidentia, idem, quod *Sedimentum*, ὑπόθεσις,

σῆς, vide *Hypostasis*. *Subsidere*, verbum, Græc. dicitur καθίστασθαι, de quo vide Linden. *Ex. XVI. §. 147.* Accipitur & pro *Considentia*, συνίζηται. Charlon. *Exerc. X. Pathol. §. 42.*

Subsidium, idem, quod *Auxilium*, βοηθῆμα, Vide *Auxilium*, *Remedium*.

Subsolanus, idem, quod *Eurus*, ventus dicitur, ab ortu æquinoctiali flans, & opponitur *Favonio*, ab occasu æquinoctiali prodeunti. *Gal. c. 3. de Hum. c. 17.*

Subspadones, υποσπαδιῶσι. Vide *Hypospadicos*.

Subsplenicus, ὑπὸσπληνός, vide *Hyposplenos*. Extat Latina vox apud Prosp. Martian. in *anot. ad Hipp. p. 149. c.*

Substantia, οὐσία. Vocabulorum Latini & Græci significatio aliunde, vel e Logicis, Metaphysicis, aut Physicis jam nota esse debet. In foro Medico accipitur pro uniuscujusque rei perfectione essentiali, Gr. ὑπαρξίς dicta, Galen. *l. 7. de Hipp. & Pl. decr. c. 1.* Unde a *tota substantia* agere nihil aliud est, quam qualitate propria rerum substantiam vel essentiam necessario comitante operari. J. Alex. *not. in Gal. l. 5. de S. Fac. c. 17.* vel potius agere ex toto, ex omnibus qualitatibus primis, secundis, tertiis, una cum *substantia* consideratis. Vide C. Hofm. *Apol. pro Galen. l. 3. c. 43. a. e. & c. 46. b. c. alibi que in scriptis passim.* Et hoc non solum de quibusdam saltem medicamentis recte dicitur, sed etiam de omnibus, imo & de alimentis, quamvis non adeo in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus nostrum assumuntur, debent mutari in ejus *substantiam*. Ergo etiam a *tota substantia* agere & pati debent. Coincidit hæc *tota substantia* cum ἰδιοσυγκρασίᾳ, de qua supra.

Substillum, idem, quod *Stillicidium sanguinis* e naribus, Gr. στάσις, Heurn. *l. de morb. ocul. aur. &c. c. 10.* Forest. *l. 6. obs. 48.*

Substitutus, ἀνταβυθόμενος, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum surrogari queunt, de quibus Galen. integro libell. de *substitutis Medicis*, Æginet. *l. 7. cap. 28.* Dicuntur & Latine *Succedanea* in Proleg. *Isagog. Dispensatorii August. c. 2.* item apud Vveker. *l. 4. A. G. c. 11.* ubi & *Quid pro Quo* vocatur. Jung. *Dispensator. Universale I. D. Horstii in Instit. Pharmac. lib. 4. c. 15. p. 73.*

Subsultio, idem, quod *Palpitatio*, παλμός. Vide *Palmos*.

Subsultus spasmodicus vocatur affectio in febribus malignis, & scorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulsivos, quando egri artus, manus & pedes continere nequeunt, sed coguntur ob materię elasticę in partibus ner-

vosis accretionem & copulam modo extendere, modo huc illucve agitare, varie transferre, imo interdum illorum œstra cursu, saltu, aliiſve motibus, durisque laboribus subigere, in febricitantibus vero spasmi creberrimi minores observantur. Bonet. *Anat. Pract. l. 1. f. 13. obs. 4. p. 257.* & *l. 2. f. 8. Obs. 40. Schol. p. 668.* Alias & *Subsultio* usurpatur pro palpitatione musculorum & cutis commotione in facie a flatulento crassoque spiritu dependente apud Joh. Stephan. *Paraphr. in Avicen. l. 3. fen. 2. c. 18. p. 154.*

Subsurditas, βαρηκοΐα, δυσηκοΐα, idem, quod *Obauditio*, de quo supra. Extat apud Blaf. *Med. Un. p. 395.*

Subsultio, λήπτωσις, est terminus Chymicus, diciturque dissolutio, partes subtiliores a crassioribus separans, & habetur duplex: μικροχροσική, & μακροχροσική. Illa est, quando corpora brevi temporis spatio dissolvuntur. Estque iterum duplex: *Elevatio* vel *Descensio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiores res dissolvit. Estque *Exaltatio*, & *Digestio*. Rul. & Johnf. in *Lex. Rolf. Chym. l. 2. c. 2.*

Subvaho, ὑποσέβωμαι. Vide *Hypostellomæ*.

Sububerus, vocantur infantes, qui adhuc sub uberibus matris vivunt, *Sugentes*. Quibus opponuntur *Exuberens*, ἀπογάλλωντος. Keuchen. *ad Samm. pag. 206.*

Subventaneus, ὑπὸνέμιος. Vide *Hypenemios*.

Subversio, ἀνατροπή. Vide *Anatropæ*; quamvis Latinum non exacte respondeat Græco. Proprie enim Gr. ὑποτροπή dicitur *subversio*. Vide *Hypotrophe*. *Subversio volvulosa stomachi*, εἰλεώδης τῆς σπυΐχης ἀνατροπή, vocatur fortis & σύντομος, contentiosiva vomitus, nam quemadmodum in Ileo subversiones fiunt cum magna contentione & violentia, adeo ut stercus etiam evomant: sic etiam alios vomitus violentiores concitatos quis appellare volvulos posset. *Gal. l. 8. de C. M. S. L. cap. 3.* Castell. Jung. Joh. Anglic. *Rof. Angl. p. m. 328.*

Subviridis, ὑποχλωρός. Vide *Hypochloros*.

Subvola, ὑπόθεναρ. Vide *Hyporbenar*.

Succedaneus, idem quod *Substitutus*, de quo p. a. *Succedentia* signa vocantur Bellino, quæ aliis *Supervenientia*, ἐπιγενομένα dicuntur, quæ una cum Antecedentibus & Coniunctis erudite collegit in Opere novissime edito, de *Urin. Pulsib. &c.*

Succenturiatus, vel *subcenturiatus* (Domin. de Marchett. *Anat. c. 5.*) epitheton est *Glandularum Renalium*, quas Caserius *Renes succenturiatos* appellavit. Quorum historiam vide in *Anatomic. præsertim Bartholin. l. 1. Anat. c.*

Successio, *successus*, διαδοχή, proprie dicitur de

de motu locali posteriori, priorem insequente, Helm. *tr. tempore n. 40.* Deinde etiam accipitur pro *eventu* alicujus rei bono, & ita Græco respondet *τύχη, ἐπιτυχία*.

SUCCESSIVUS, est epitheton morborum, qui semper opus habent caussa continente, qua cessante statim etiam cessant. Th. Rod. a Veiga *Oper. p. m. 200.* Opponuntur *Permanentibus*.

Succidus, οἰσπηρός, epitheton *Lanae*. Vide *Erion. Lana, Oesypus*.

Succineus, idem quod *succinatus*, dicitur de eo, quod e succino constat. Ita totius Prussiae fundum totum *succineum* affirmare non dubitavit D. Phil. Jac. Hartmannus de Succino Prussico, uti legitur in *Act. Erud. Lips. An. 1700. M. Jul. p. 333.*

Succingens, Succinctura. Vide *Hypexocos, Diaphragma*.

Succinum, ἄλεκτρον. Vide *Electrum*. Chymici nomen *succini* quoque dederunt Vitris e metallis & mineralibus paratis: v. g. *Succinum* vel Vitrum Antimonii, Mercurii, Saturni. D. Jo. Michael in *Notis ad Schroder. Pharmac. l. 3.* ubi aliquoties occurrit.

succolata, vide *Chocolata*.

Succotrina, dicitur species *Alves*, succi illius purgantis amari, ita dicta, quasi *succo-citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei sit: vel pro *socotrina*, ab Insula *socotra*, ubi copiose crescit. Estque purissima species Schroder. *l. 4. cl. 3. n. 442.*

Succubus, dicitur spiritus nocturnus muliebris, illudens inter dormiendum, ac si rem haberet Veneream, quemadmodum Masculus spiritus vocatur *Incubus*, Dorn. Rul. & Jahnf. e Parac. *l. 3. de orig. morb. invisib.* Causam ad solam imaginationem refert. Vide *Ephialtes*.

Succus, Gr. *χυμός, χυμός, ὄπος*, (vide *Chylus, Chymus, Opos*) quid communiter significet, notius est, quam ut opus sit explicatio. Nimirum idem est, ac *Humor, Liqueor*. Interdum tamen, & presertim in Pharmaceuticis, strictius sumitur pro liquore in vegetabilibus potissimum contento, & artis beneficio diversimode inde elicito & collecto. Tria vero vel quatuor in unoquoque *succo* concurrunt: *Materia aquea*, vel liquida, propria unicujusque *essentia & natura specifica*, & tandem *portiones excrementitiae*, quarum alie tenuiores in fegregatione supernatant, alie crassiores fundum perunt, *secum* nomine venientes. Vide Jul. Alex. *l. 16. Sal. c. 3.* Ad duo priora saltem respexisse videtur Ruland. describens *succum*, quod sit *essentia proxime* e

Tom. II.

corpore consistentia chyloformi extracta, quem uti in aliis omnibus, ita & hic secutus est Jahnsonus. De *succis Officinalibus* medicamentosis, & eorum modo præparandi & colligendi vario, videatur Vveker. *A. G. l. 8. Spec. lib. 1. sect. 15. 16.* Schroder. *lib. 2. cap. 17. & 82.* item Dispensatoria varia, Augustan. Norimb. &c. Porro vocabulum *succus* ab Anatomicis etiam translatum ad *Liquorem Nutricium, Nervosum, Fermentativum*, in ventriculo, uti passim ex illorum scriptis observari potest. Strictè pro *Chylo & Succo nutritio* accepit Linden. quando non modo *succum* dixit partem esse meliorem chylis; verum etiam e Donato ad Terentium addidit, quod *succus* sit humor in corpore, quo abundant bene valentes. Et quod *succus* proprie dicatur quasi *sugus*, quod eum sibi ex alimentis quasi membra sugant, ut se replent atque reficiant eo; *Ex. III. §. 282.* *Succum* pro *Lacte* accipi, testatur Keuchen. ad *Sammon. pag. 159.* *Succus albus* Chymicus vocatur *Argentum vivum*. Rul. & Jahnf.

Succussatio, vel *Succussio*, Gr. *σεισμός, ὑποσεισμός, πηχμός, ὑποπηχμός*, idem fere, quod *Concussio*, quid significet, aliunde notum est. Refertur vero a nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxysmo revocandi. Enimvero non semper esse securum notavit Forest. *l. 10. obs. 14.* *Concussionem* vocans. Profuisse autem *succussationem* & ad incessum coactionem testatur Vvepfer. de *Apoplex.* & ex hoc Bonet. *Mercur. Compit. l. 1. p. 22.*

Suctio, suctus, μίχσις, proprie dicitur de infantum e papillis matrum lactis expressione & extractione. Translatum postea ad naturam famis explicandam, quam etiam Galeus *suctionem* quandam esse, expresse dixit, *l. 1. de sympt. caus. c. 7.* quamvis fortassis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita sese habeat. Hinc Linden. saltem more vulgi *suctum* appellari famem, scripsit, *Ex. XIII. §. 93. seqq.*

Sucula, proprie diminutivum est *suis*. Per translationem ita dicitur Instrumentum Chirurgicum, quod alias *Afellus, ὄπισκος*, vocatur. Galen. *2. de fract. c. 49. & c. 3. l. 40.* quamvis in Græco textu non occurrat.

Sudamina, ἰδρώα. Vide *Hidraa*.

Sudarium, σιδερίδιον, in N. T. dictum, vocatur *linteum*, quo abstergitur sudor. Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem *Sudario S. Pauli*, qua sanavit ægròs, *tr. de magnet. vuln. cur. n. 46.*

Sudatio, ἰδρῶσις, proprie dicitur ipsa actio, qua

qua sudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum sudore confunditur.

* *Sudatoria febris*, erat morbus qui olim Angliam toties vastavit: Nunc solo fere nomine notus. Omnino enim cessavit.

Sudor, ἰδρῶς. Vide *Hidros*.

Sudoriferum, *sudorificum*, ἰδρωτικόν, ἀγγορηντικόν. Vide *Diaphoresis*. Rolsink. O. & M. M. sp. l. 6. sect. 1. c. 1. *segg.* *Sudorifica* vocavit Jul. Alex. l. 26. *sal. c. 11.* *Sudorifici maximi* P. I. Fabri meminit Fr. Hofm. in *Clav. ad Schr. p. 255.* D. Henr. a Deventer *Pilulas sudoriferas* per experientiam ceu universalem quandam medicinam magnopere extollit *Lum. Nov. Obsteric. c. XXVI. p. 204. segg.*

Sufferisuræ, vulgo vocantur *Exanthemata*, vel *pustulæ*, quæ pueris ex calore solent evenire, interdum humidiores. For. l. 6. *obs. 42. Schol.*

Suffimentum, *suffitus*, θυμιαμα, θυμα, ἰποκρίνωμα, ἰποκρίνωμα, (quæ vocabula proprie dictam suffumigationem exprimunt, quando v. g. puerperis talis sub matrice paratur per suppositionem materiæ prunis injectæ) ἀποκρίνωμα, vocatur medicamentum simplex, vel compositum, quod prunis injectum & incensum odorem suum fundit. Vocatur & *suffumigatio*. Horum descriptionem & catalogum vide apud Vveker. *Antid. Gen. l. 1. c. 53.* Morrell. l. 2. f. 2. c. 9. (Et *Spec. l. 2. sect. 49.*) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam sine igne odorem emittat. Hipp. *suffimentorum* passim etiam meminit 5. *aph. 49.* Et in *libris de morb. mul.* quæ loca Foes collegit Jung. Dieter. n. 396.

* *Sufflaminatio*, motus sanguinis, lymphæ, aliorumve fluidorum significat, sanguinem, lympham, aliave fluida vel tardius quam oporteat, moveri, vel motu fere privata, unde stases seu stagnationes frequentissime oriuntur.

Suffluxio, ὑπόρρηξις. Vide *Hyporrhysis*.

Suffo est *Panis porcinus*. Dorn. Ruland, & Johnson.

Suffocatio, idem, quod *strangulatio*, πνίξις, πνιγμός. Vide *Pnigmos*, *Pnix*.

Suffricare, i. e. leniter *fricare*, Rhod. in *Lex. Scribon.* Græce dici posset ὑποτριβίαν.

Suffumigatio, *suffumigium*, idem, quod *suffimentum*, de quo p. a.

Suffusio, ὑπόχουμα. Vide *Hypochyma*, *Cataracta*. *Suffusio auriginosa* idem, quod *Icterus*. Doleus *Encyclopæd. lib. 3. c. 8. §. 1. pag. 475.*

Suffuffi dicuntur pulveres compositi, qui alias in *Officinis* *Species* vocantur, Libav. 5. *Ac. Chym. l. 4. c. 1.* ex Sylvio. *suffuff. æthereum*

est figmentum *Paracelsicum*, cujus meminit l. 1. *Philos. sagac. §. quid sit Philosophia adepta.*

Suggillatio, *suggillatum*, ἰνχίλωμα, ἰνδρωμα. Vide *Ecchymoma*. *Hyposphagma*, Hipp. 2. *de fract. t. 30. segg.* aliquoties meminit ἰνχίλωμα.

Sugitivum dicitur medicamentum, quod absumere valet serofitates hydropicorum. Avic. l. 5. *sum. 2. tr. 6.*

Sulfur, *sulphur*, θείον, communiter vocatur succus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate imprægnata, h. e. constans copia puri sulphuris ingenti, modica salis aciditatis quantitate, & tantillo spiritus, aquæ & terref. Schroder. l. 3. c. 28. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. loc.* Dividitur in *Nativum*, sive *Fossile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *globosum* est, & ἄπυρον, Latine *Vivum* vocatur, optimumque habetur, Keuchen. *ad Samm. p. 97.* *Sulphuris* prolixiorum historiam, vires, usum, præparandi medicamenta ex eodem modum, vide apud Galen. l. 9. *de S. Fac. §. Theion.* Diosc. *lib. 5. c. 124.* Schroder. l. 3. c. 28. Fr. Hofm. *Clav. ad h. l.* Ferr. Imper. *Hist. nat. l. 15. c. 1. 2. 3.* Chiocc. *Mus. Calc. f. 2. p. 169. segg.* Rul. & Johnson. in *Lex. Rhod. ad Scrib. n. 78.* Junk. *Chym. Exper. Cur. Part. I. sect. 1. cap. 1. pag. 24. seg. Et sect. 4. c. 6. pag. 290.* *Sulphur factitium* fieri e mineralibus, vel aliis quibuscunque ramosis, v. g. ex oleo Vitrioli & Antimonio, it. ex oleo Vitrioli & ol. Terebintine, scribit Jac. le Mort. *Chym. Med. Phys. c. 13. p. 153.* Præter hanc ineptam significationem Spagyricis & Chymicis *sulphur* dicitur *Pars lapidis Philosophorum*, principium & pater metallorum, & vocatur *sulphur Philosophorum*. Principium metallicum describitur, quod nihil aliud sit, quam purus ignis occultus in Mercurio, qui longo successu in mineris excutitur, atque moveretur motibus corporum cælestium, digeritque frigiditatem & humiditatem in Mercurio, pro varietate graduum decoctionis & alterationis in diversas formas, plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti, auri, &c. *Theatr. Chym. Vol. I. p. 700.* Quære de *sulphure* plura in illo & reliquis V. Tomis dicti Theatri, & multa reperies. Præterea etiam *sulphuris* nomen multis compositionibus Chymicis tribuitur, v. g. *sulphur auratum* Antimonii, cujus varias descriptiones vide apud Rolsink. *Chym. l. 5. f. 9. c. 2. segg.* Sunt etiam, qui *sulphur* pro universali principio corporum naturalium accipiunt. In qua significatione Rulandus descripsit, quod sit principium formativum, æereum partim, partim igneum, & æthereæ naturæ par-

particeps, per quod virtus est, & vita rebus inest; quare & *Balsamus nature* appellatur. Ita *sal* terminator est, *sulphur* informator, vim plasticam habens; *Mercurius* vapor unguosus est, qui ab illis patitur. Formam essentialem Chymici relinquunt Physicis considerandam. Cartesiani tribuunt illi corpuscula ramosa, quæ facile sibi invicem & aliis implicantur. Continet hoc principium sub se olea omnia, & spiritus ardentis dictos. An Acidum inest *Sulphuri*, hodieque valde controversitur inter Chymicos. An distinguendum inter *sulphur* mixtum, sive compositum, cui *sal* acidum concedi potest, & *sulphur simplex* sive principium *sulphureum*, cui adungere Acidum, quod implicat contradictionem: Alii ita principia ista describunt; Quævis viva, mobilis, & spirituosa species, quæ in halitum attenuari potest, est *Mercurius*. Sicca & conservans & acuens est *sal*. Urens, calida & purissima est *sulphur*. Plura de *sulphure*, ceu primo & substantiali, vide apud *Vvillis de ferment. c. 1. & 2. Beker. Oed. Chym. Tit. 2. & 3.* Tribuitur etiam aliis mineralibus, v. g. *Sulphur rubrum*, i. e. *Arsenicum*, vel *Opportunum*. *Sulphur viriolatum* est *sulphur* a vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatât. *Rul. & Iohnf.*

Suma, i. e. *Tartarus*. *Rul. in Lex.*

Sumbi, id est, *Acetosus*, & *crocus*, *Rul. & Iohnf. in Lex.*

Sumen, ἄρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. *Vide Etron, Hypogastrium.*

Summitas, ἄκρον, ἀκέρως, ἀκρό. *Vide Acron. Summa operatio* siderum in homine, quæ fit noctu. *Rul. Summitates* etiam dicuntur herbarum cacumina, v. g. *summitates Absinthii, Centaurii minor.*

Sumtio, λήμω. *Vide Lemma.*

Superbia, superbus, quid significet, aliunde notum est. Idem, quod *Arrogantia*. Vitium morale, a quo etiam Medicus sese cavere debet. *Superbus* alias est Epitheton Musculi oculum attollentis, *Bartholin. l. 3. An. c. 8. p. 513.*

Supercilium, ὄφρυς. *Vide Ophrys.*

Supercompositiva, ἐπισυνθετική, vocatur secta Medica, quam *Agathines Lacedæmonius* invenisse dicitur, nonnulli vero *Σελήνη, habitualem*, alii vero *ἐλεκτικήν, electivam* appellant. *Gal. in def. med.*

Superexcretio, ὑπερέκκρισις, idem, quod ὑπερμερία. *Vide Hypercrisis.*

Superficies, ἐπιφάνεια, proprie dicitur, quod longitudinem tantum habet, *Galen. l. 1. M. M. c. 4.* estque idem, quod περιφέρεια, *circum-*

ferentia exterior corporis. Quæ lesa constituit speciem morborum organicorum, quæ dicuntur *Morbi in superficie vel assera vel levi*, *Gal. de diff. morb. c. 7. Jung. Institutionista, & inter hos Dogm. nostra Med. Gen. P. II. c. 4. cl. 5. pag. 127. seqq. Superficies* etiam dicitur *Album ovorum. Rul.*

Superfluitas, superfluus, περισσότης, περιστός, idem, quod *Excernendum, Abundans*. *Vide Excrementum, Superflua materia* omnis vel est talis ratione quantitatis, vel qualitatis, *Galen. l. de caus. morb. c. 6.* & indicat sui remotionem.

Superfoetatio, ἐπικύσις. *Vide Epicyema.*

Supergeminalis, vide *Epididymis*.

Supergenualis, ἐπιγονικής. *Vide Patella, Epigonatis, Mola.*

Superhumeralis, ἐπ'οὔτης. *Vide Epomis.*

Superimplastrare, i. e. *emplastrum superimponere*, *Joh. Dav. Ruland. de Stercor. & Urin. p. 60.* Ad cancrum succus stercoris vaccini in jure vel vino injiciatur, & fimus *superimplastretur*. *Ex Thef. Pauper.*

Superimprægnatio, idem, quod *Superfœtatio*. *Vide Epicyema.*

Superiores partes, τὰ ἀνωτέρω, dicuntur in respectu ad inferiores τὰ κατωτέρω, & quidem vel ratione situs, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. *Gal. l. 3. de dignat. puls. c. 2.*

Superligamen, ἐπίδερμα. *Vide Epidesmos.*

Superligula, ἐπιγλωττις. *Vide Epiglottis.*

Supermonicum, i. e. *Ænigmaticum*. *Dorn. in Diæt. Parac.*

Superna medicina, cum purum ab impuro, id est, virtus a substantia separatur. *Ruland. in Lex.*

Supernatantia, terminus hodieque in Medicina usitatus & emphaticus, denotans talem excessum viriositatum cacochymicarum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia sive plethora sanguinis statim postulat sui excretionem; sed illa solum, quæ turget: Ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, sed quæ *supernatât*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce *Santacrucii de imped. magn. auxil. l. 2. c. 4. & 5. Jung. etiam Casp. Bravo Resolut. Medic. aliique.*

Superne, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *superne* deorsum feruntur, ad differentiam aliarum, quæ *inferne*, κατωθεν, sursum feruntur, de quibus *Gal. l. 8. de V. P. c. 1.*

Superpurgatio, ὑπερκαθάρσις. *Vide Hypercatharsis.*

Superscapularis, vide *Infraspinatus*.

Superstitio, δεισιδαιμονία, significat in Medicina vanam & imaginariam virtutem occultam,

tam, quam quis assensu suo & fiducia tribuit citra rationem naturalem alicui rei, sive naturali, sive factitiæ, quin & ipsis characteribus, verbis, signaturis, cum ad generationem morborum, tum ad eorundem curationem. Quæ non solum apud veteres fuit frequentissima, sed & (proh dolor!) hodieque adhuc viget, & fovetur; quamvis multi clarissimi viri serio dehortati sint. Imprimis vero Medicus probus sibi caveat ab omnibus curationum *superstitiosarum* modis, monente Dieter. *litr. p. 723. fin.* Linden. *Ex. II. §. 33. 34.* Jungatur & C. Rejes *q. 97. per totum.* Rhod. *ad Scrib. n. 152.* Brasavolus quoque in *Indice suo Galenico* plura exempla vanæ *superstitutionis* collegit. Et profecto etiam mirum, quod Paracelsus ipse tam serio dehortatus sit a *superstitutionibus*, expressis verbis scribens: Nemo audeat, per *superstitutiones* alteri vel morbos inferre, vel etiam eos auferre, cum illi oriantur quamplurimi e causis naturalibus, scil. vitiatis: hoc vero fieri possit etiam mediis naturalibus rite cognitis, *l. 5. de morb. invisibil. gener. & l. principiorum, sive de myster. vermis n. c. 6.* quamvis reapse multa *superstitiosa* admiserit. Vide etiam in vocabulis *Character, Divinum, Amulecum.* &c.

Supervacuatio, ὑπερμετρία. Vide *Hypercrisis.*

Supervacuus, idem, quod *Superfluus.*

Superveniens, ἀπιγίνεσθαι. Vide *Epigenema.*

Supervomitus, διαέμεσθαι, vide *Hyperemeo.* Adde Bonet. *Anat. Pract. l. I. f. I. O. 5.* Hoc termino Latino usus est M. Aurel. Severin. statuens a venarum *supervomitu* dependere quorundam abscessuum sanguifluorum generationem & originem, *l. de noviss. abscess. c. 7.*

Supinator Musculi sunt duo suppositi pronatoribus manus. Bartholin. *l. 4. Anat. c. 8. pag. 574.*

Supinus, ὑπὸ, *Supinitas*, ὑπινότης. Vide *Hyptiasmos.*

Suppascens, idem, quod *Depascens*, Gr. ὑπὸν. Vide *Hyponomos.*

Suppedaneæ vocantur a D. D. Joh. Lud. Apino Archiatro Solisbacensi & Polyatro Herbuceensi in *Historica febris Epidemica relatione* 7. 391. p. 63. medicamenta topica plantis pedum applicanda; atque ita coincidit cum seq. vocabulo *Supplantalia.*

Supplantalia vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum supponuntur, v. gr. *Massa farinacea fermentata* mixta cum sinapi, sale, sapone, nitro, & aliis. Blancard. in *Lex.* quamvis in alio Autore vocabulum illud nondum legerimus.

Suppositio, ὑπόθεσις, vide *Hypothesis.* *Suppositum* etiam accipi potest pro subdito.

Suppositorium, idem, quod *Glans*, βάλανος. Vide *Glans.*

Suppressio, generaliter idem, quod *Retentio*, ἐπιτήρησις. Vide *Episcopsis.* Communiter vero de *suppressione urine*, quæ *Ischuria* alias dicitur, ἰσχουρία, & de *suppressionione mensium* usurpari solet.

Suppuratio, ἐκπύρωσις, idem, quod *Purulentia.* Vide *Ecpyema.* *Empyema.*

Suppuratus, ὑπυκνός. Vide *Empyos.*

Supraspinatus. Vide *Infra-spinatus.*

Sura, γαστρονομία, & γαστρονομία. Vide *Gastrocnemia.* *Suralis Vena* & *Arteria* quæ dicitur *Anatomicis*, vide apud Barthol. *libell. I. c. 9. p. 645.* & *libell. 2. c. 6. p. 658.*

Surditas, *Surdus*, κωφός, κωφότης. Vide *Cophosis.*

Surrectio, ἀνάστασις, est motus corporis cum elevatione, notior, quam ut multis opus sit verbis.

Surrectorium vocatur instrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læsione erigens & erectam servans apud Paræum *l. 22. Chir. c. 10.*

Sursum, ἀνω. Vide *Ano.*

Sus, ὄστρον, idem, quod *Porcus.* Vide supra in *PO.*

Susceptio specialiter dicitur de intestini portione angustiore in aliam ampliorem portionem insinuatione vel ingressu, cæu causa singulari Ileæ, apud D. Ruyfch *Cent. I. Obs. Anat. Chir. O. 91.* Vide etiam *Ingressus.*

Susinum, ὀστρον, epitheton unguenti, vel olei liliacei, h. e. ex liliis confecti, quod & ὀστρον, & αἰγύπτιον λεύκον vocatur. Meminit hujus Hipp. *de nat. mul. XXIX. 98. LXII. 4. LXXX. 2.* Gal. *l. 3. de C. M. S. L. c. 1.* Junge Foef. *Oec. p. 577.* Keuchen. *not. ad Sammon. p. 216.*

Suspendiculum, κρεμαστήρ. Vide *Cremastores.*

Suspensus, æquivocum est in Latino, dum vel dicitur de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, & vel cruci affiguntur, vel hodieque de patibulo *suspenduntur.* De posterioribus differit Helmont. quod discontinuitas, id est, separatio luminis vitalis in arteriis facta, scil. per constrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in suspensus pereat facultas princeps cerebri, tr. *Btas hum. num. 24.* & tr. *Ignota actio regim. n. 48.* Gr. κρεμαστοί, & κρεμαστροειδῆς vocantur, vel dicitur de contento in *urine medio*, vel superiori parte occurrente, & Gr. dicitur ἐπιπύρωσις. Vide *Encoerema*; vel idem est, quod *elatus*, ὑπερπύρωσις.

τρίπλο. Vide *Meteoros*. *Suspensores musculi* sunt *κροσαστή* &c. Vide *Cremasteres*.

Suspicio, *ὑπόψις*, dicitur mentis quædam comprehensio tacita, super alia re, vel alium hominem, in dubium vocans, quod ita sese habeat, quemadmodum de iis dicitur. Hujus nullum esse solatium, dixit Galen. *lib. de diff. vesp. cap. 11. a princip.* *Suspectus*, *ὑποπτος*, vocatur. Ita medicamenta *suspecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc potest dubitari, vel ratione securitatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoque significationem obtinet vocab. *Suspectus*, quando sumitur pro *Explicatus*, apud Scribon. n. 209. notante Rhodio in *Lexic.*

Suspirium, *suspiriosus*, idem, quod *Anhelitus*, *Anhelosus*, *Asthma*, *Asthmaticus*, *ἄσθμα*. Vide *Asthma*, *Dyspnœa*, *Orthopnœa* &c.

Sutor, *συντοπίστας*, *βικπίης*, opifex est, calcæos conficiens. De his Galen. scripsit, ut & de aliis opificibus illiberalibus, quod jam suo tempore ausi sint, proprio artificio relicto, in artis Medicæ opera insilire temere. Quare non mirum, si & hodieque tale quid contingat, quamvis in perniciem potius salutis humanæ, quam commodum, *lib. 1. M. M. c. 1. fere ad fin.*

Sutorium, *Atramentum*, *χάλκαυδος*. Vide *Vitriolum*.

Sutratar Paracelso dicitur remedium aliquod splenicum, aut ex splene paratum, quod descripsit *l. 2. de virib. membr. c. 8.*

Sutura, *ῥαφή*. Vide *Rhaphe*.

Syagros, *σύνγρος*, *Aper*, five *porcus sylvestris* vocatur. Lang. *l. 1. ep. 61.*

Syali, *σύναι*, vocantur *sues vetule*, ultra perfectionis terminum progressæ, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium pessimæ, Gal. *c. 4. de R. V. I. A. c. 102.* Jul. Alex. *l. 11. Sal. c. 5.*

Syalismus, perperam & vitiose legitur pro *salismus*, *σάλισμος*, i. e. *Salivatio*. Vide *Salivatio*.

Sychnos, *συχνός*, idem, quod *πυκνός*, *densus*, confertus, cujus emphasis consistit in copia cum continuitate. Usurpatur ab Hippocr. *l. 5. Epid. XIII. 21. VIII. 21. l. 7. Epid. XXXIX. 9.* Jung. *Erot. Onom. p. m. 98. b.* ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp. adducta. Foef. *Oec. p. 602.*

Sycia Cucurbitulæ. Joh. Zechius *consil. de lateris dolore p. 76.*

Sycion, *σύνιον*, dicitur *decoctum fecum aridarum*, five *caricarum*. Legitur apud Hipp. *l. 2. de morb. XXIX. 8. XXX. 7.*

Sycites, *σύνίτης*, epitheton *vini ex caricis*,

aut *ficibus maceratis parati*, cujus meminit Galen. *l. 6. de C. M. S. L. c. 3.* quamvis vitiose legatur *σύνίτης*. Dioscoridi dicitur *κατοχίτης*, *Catorechites vinum*, *l. 5. c. 41.* Jung. Foef. *p. 448.*

Sycos, *δύκος*. Vide *Ficus*.

Sycosis, *σύνωσις*, *Ficatio*. Vide *Ficus*.

Sycotos, *σύνωτος*. Vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *Sideratio*.

Sydia, id est, *Luna*. Rul. & Iohnf.

Sydsus, sæpe legitur pro *Sidus*, quod idem est, ac *Astrum*. Vide *Aster*.

Sylatum Paracelso dicitur composita Medicina ex tribus salibus, *Sale gemmæ*, *Colchotar*, *scisso*, cujus descriptio gemina legi potest de *Tartaro*, *l. 2. tract. c. 5.*

Syllobia, *συλλοβία*, significat *coaccervationem*, *collectionem*, *congregationem*, & legitur apud Hipp. *l. de Octimestri part. IV. 19.* ubi *συλλοβία* scribitur, quam tamen scriptionem vitiosam judicavit Foef. *p. 594.* Vide *Xyllogos*.

Syllogismus, *συλλογισμός*, quid sit proprie, jam ex *Logicis Medico* constare debet. Cujus usus adeo necessarius, ut non modo Gal. eura aliquoties inculcaverit, v. g. *l. 1. de Elem. c. 4. l. 2. de S. Fac. c. 16.* sed & J. Alex. negaverit cordate, *Medicum esse posse verum Rationalem & Dogmaticum*, qui non calluerit *rationcinandi demonstrandique scientiam*, h. e. *Logicam*, & *Syllogismorum doctrinam*, *not. ad b. Gal. locum*. Specialiter Hippocrati *συλλογισμοί* dicuntur *rationcinationes de morbis*, & eorum *remediis*, item *consultationes*, & *disputationes de iisdem*, uti patet ex *l. de dec. ornat. IX. 2.* quod alibi *κοινολογίαν* vocavit, *l. Precept. VII. 4.* aut *ἐπιλογον δεπραγίας*, *ibid. X. 12.* notante Foef. *pag. 594.* Imo si rem accuratius consideremus, ipsa *Methodus conservandi & curandi*, quæ sit per indicationes debitas, nihil aliud esse videtur, quam *Syllogismus Medicus Practicus*.

Sylo dicitur *totus mundus*. Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Sylphes vocantur *Pygmæi*, *Spiritus terre*. Dorn. Ruland. & Iohnf. e *Paracels. Philos. Tr. 4.*

Sylva, *ἄλν*, quid significet, in trivio jam innouit. Metaphorice dicitur de *capillorum congevie*. Keuchen. *ad Sammon. p. 108.*

Sylvani, *Sylvestres*, dicuntur Paracelso *averei homines*, aut *Spiritus aerei*. *Sylvestres* quoque homines vocantur *nemora*, *desertaque loca sylvarum inhabitantes*, nobis *statura multo proceriores & robustiores*, & *loqui nescii*, &c. Dorn. Ruland. & Iohnson. *Flatus quoque hodie vocari spiritus Sylvestres*, patet ex

Disputationibus Medicis, quos Tachenius peregrinos nominavit.

Symar, id est, *Viride Romanum*, vel *viride oris*. Rul. & Jahnf.

Symbebecos, συμβεβηκος. Vide *Accidens*.

Symbola, συμβολα, Attic. συμβολη, *Commissuram*, connexionem, & conjecturam significat, apud Hipp. l. 5. *Epid.* III. l. 1. & 4. de *artic.* t. 64.

Symbolifmus, συμβολισμὸς, Chymicis quibusdam late vocatur *Consensus partium*.

Symbolologica, συμβολογική, dicitur pars Pathologia tertia, quæ morborum accidentia five signa recenset a Joh. Ant. Lindeno *Manuduct. ad Medicinam* a Gunth. Schelhammer. *Introduct. Conring. annexa* p. 81. quamvis nominis hujus applicatio ad illam partem non fit adeo manifesta. Hinc D. D. Vvedelio placuit vocare *Symptomatologiam* in *Pathologie Dogmat. præmio*. p. 3.

Symbolum, σύμβολον, etiam sumitur pro *commercio* & *conspiratione* diversarum rerum & corporum ad unum effectum. Ita *symbolum Elementorum* describitur in *Theatr. Chym.* Vol. IV. p. 119. ubi & *Retinaculum elementorum* vocatur. Alibi vero dicitur *Symbolizatio*, Vol. II. p. 96. *Symbolizare* quoque in malam partem legitur acceptum ab Helmont. *tr. Tumul. Pestis*, §. *Preparata sedes*: quando scilicet Tartarus cruoris peste subactus non parat amplius vitæ legibus, sed pristinæ obedientiæ suæ poenitens, furoris libertatem effrenem sibi arrogat, eoque nos truculentius infestat, quo fidentius semel abdita intus Archei consilia receperit. Hoc dicit vocare Scholas *Symbolizare*.

Symmetria, συμμετρία, est temperies, vel *contemperatura*, seu debita convenientia, proportio & consensus inter se, cum similarium partium, tum instrumentalium, in compositione, numero, magnitudine, & figura, (adde & connexionem, vel unitatem) Gal. l. 1. de *tu. san.* c. 1. Hujus vero harmoniæ & convenientiæ primaria causa est humorum, & ex his sanguinis & spiritus animalis mutui consensus, & debita ad partes solidas distributio & reciprocatio, cujus beneficio vitale temperamentum his competit, ut functiones suas rite perficere & præstare queant. Alias in genere & absolute *σύμμετρον* est, quod nulli collatum medium est & *moderatum*, & omnis temperiei, cum activarum, tum passivarum qualitatum norma constituitur, Gal. l. 1. de *Temp.* c. 6. An tale vero in rerum natura corpus detur, non immerito adhuc dubitatur. Non absolute vero, sed respective *σύμμετρον* vocatur quod collatum cum aliis facit, ut reliqua di-

cantur intemperata. Ita Galen. inter omnia animalia Hominem constituit *σύμμετρον*, & inter homines eum, qui *εσαρκος*, & quadratus vocatur, d. l. & ex hoc Castell. *Symmetron* Individuale nihil aliud est, quam ipsa *ἰσοσυνομοσία*. *Symmetrum medicamentum* est, quod & similis temperamenti est cum eo, cui admovetur, & medii temperamenti omnium primarum qualitatum, Gal. l. 5. de *Simpl. Fac.* c. 27. Junge & Jul. Alex. *not. ad Galen. de diff. morb.* c. 22. Vide *Moderatus*. Diet. n. 798.

Symmio, συμμίο. Vide *Conniveo*.

Symmysta dicitur *Collega Sacerdoti*, & usurpatur de illis, qui eandem profitentur scientiam vel artem, v. g. *Symmysta Philosophiæ adeptæ*. Helmont. de *Lithias.* c. 8. n. 6.

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *nature constitutus cum morbo*, desumpto vocabulo e re bellica, ubi acies instructæ & collocatæ conflictantur. Usurpatur vero ab Hipp. de *conflictatione* inter morbum, naturam, & alimenta, l. de *vet. medic.* XXXVII. 24. Jung. Foef. p. 595.

Symparateresis, συμπαράτησις, dicitur *indicatio apparentium*, quæ non ex seipsis, verum ex aliis signis comprehenduntur. Vocabulum est Empiricorum proprium. Gorraus.

Sympascho, συμπαύχω. Vide *Sympathia*.

Sympasma, σύμπασμα, idem, quod *διάπασμα*, *κατάπασμα*, h. e. id, quod corpori inspergitur. *Aspergio*. Aurelian. l. 2. *acut.* c. 38. & l. 3. *tard. pass.* c. 7. l. 5. c. 2. notante Foef. d. l. Vide *Catapsma*.

Sympatheticus, συμπαθητικός, in genere dici potest de omnibus rebus sive naturalibus, sive præternaturalibus, inter quas consensus vel compassio quædam, sive *sympathia* intercedit. Specialiter vero dicitur de medicamentis quibusdam singularibus, quibus peculiaris quædam occulta virtus ad distans etiam sese extendens, qualia sunt *Unguentum armorum*, *Pulvis Sympatheticus Dyghei*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus est a magiæ illicita suspitione liberare, & rationem referre vel in magneticam *sympathiam* aut *antipathiam*, vel in occultam virtutem a Magnali magno dependentem, quod est spiritus quidam in universo latens, uti videre est in *tract. de Magnet. vuln. curat.* Hunc plures adhuc sequuntur Sectatores Helmontii; neque etiam inter eos, qui Dogmatici audiri cupiunt, desunt hujus opinionis defensores. Ita & Dolæus in *Encycloped. Med.* l. 2. c. 4. §. 17. p. 313. 314. curas illas *sympatheticas* defendere & cum Commenio approbare videtur. Enimvero quam frivolis hypothesi illa nitatur argumentis & phæ-

phænomenis, jam alibi publice a nobis fuit ostensum. Nemo ergo vitio nobis vertat, si eum Naudæo, Jordano, Dieterichio, aliisque Medicis veris Dogmaticis & Christianis curationem per hujusmodi medicamenta, siue unguentum, siue Pulverem *sympatheticum*, qua vanitatis, qua falsitatis arguamus & inter curationes illicitas, Magicas, Diabolicas referamus. Vide Dieteri. *Iarr. pag. 736.* Hinc etiam placet nobis S. Blancardi candor, qui de pulvere *sympathetico* hoc dedit iudicium, per experientiam una cum aliis edoctus, quod illius laudatores sint fabularum Scriptores, *Chimie vernacule c. XVII. §. 21. Atramenti sympathetici descriptio* ex Jac. le Mort. traditur in *Morley Coll. Chym. Leid. c. 78.*

Sympathia, συμπαθεια, vide *Consensus*. Opponitur & τῇ ἰδιότητι & τῇ ἀνπαθείᾳ. Quando illi opponitur notat *Morbos per consensum* dictos, ad differentiam eorum, qui primario & per se oriuntur. Quando vero huic opponitur, significat naturam quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *sympathia Microscopica* dicitur, quando quodlibet sidus cum suo flore in terra *sympathiam* habet. *Theatr. Chymic. Vol. V. p. 379.* Plura vide in *Ioh. Lex. l. 1.* Verum neque hoc dissimulandum, multa concurrere figmenta in *sympathia* & *antipathia* exemplis ab Autoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoque morborum dari inter fratres & sanguinis vinculo conjunctos, vult Th. Bartholin. uti patet ex *Aët. Hafniens. Vol. II. Obs. 38. p. 105.*

Sympresis, συμψησις, idem, quod *πέψις*. Lat. *Concoctio*. Vide *Cocktio*. Legitur apud Galen. *c. 3. progn. 1. 23.* ubi denotat eam naturam *concoctionem*, qua crassis & crudis humoribus & concoctu difficilibus providet per abscessum; calidioribus vero & tenuioribus per excretionem. *Castell.*

Sympexis, συμψηξις, *Coagmentatio* vocatur. Legitur apud C. Hofm. *not. ad Gal. LL. de V. P. n. 650.*

Symphlan, συμψηξις, συμψηξις, significat *confringere*, collidere. Hipp. *l. 5. Epid. XXIX. 16.*

Symphonia, *symphonos*, συμφωνία, σύμφωνος, idem est, ac *Harmonia*, *Consensus*. Specialiter vero σύμφωνος est nomen medicamenti ad ruffim optimi, cujus meminit Gal. *l. 7. de C. M. S. L. c. 2. fin.* ubi & *Lexopyveros* vocatur, quia febrem sedat. Describitur & ab Aët. *l. 8.* citante Gorrao.

Symphoraneuros, συμφορανευρος, dicitur ex mente Foresti passio illa, quando videlicet in

acutis febribus tam gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur, atque deprehenditur in strictura, vel in fluxu hæmorrhoidum, vel sanguinis fluxu, & hunc fluxum inhibere oportet, *l. 7. Obs. 18. scbol.* Alias vocabulum hoc nusquam reperire licuit.

Symphysis, σύμφυσις, ζύμωσις. Vide *Coalescentia*.

Symphyton, σύμφυτον, *connatum*, idem, quod *Empyton*. Vide *Connatus*.

Sympiazesthe, συμιαζεσθη, significat *comprimi*: & legitur apud Hipp. *l. 7. Epid. XXXVI. 7.* Adde Foel. *p. 595.*

Symplestiasinos, συμπλησιασινος, Latine dici potest *Conjunctio*, appropinquatio, quo Græco vocabulo veteres modeste appellaverunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos, ut est apud Rolsink. *de part. gen. P. I. c. 1.*

Sympnoea, σύμπτωσις, ζύμωσις, *Conspiratio*. Vide *Confluxio*.

Symporlyno, συμπαρόλυσια, proprie significat *cooperor*, *concilio*, una præparo, & dispono ad aliquid, a verbo *παρόλυσια*, quod est poeticum, & significat *præparo*. Compositum vero legitur apud Hipp. *1. de artic. 1. 73.*

Symptoma, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notissimum, cujus varias significationem ipse Galenus optime expedit, *l. de diff. Sympt. c. 1. & 2.* quod scilicet & *late* & *stricto*, accipitur: *Late* omne id notans, quicquid præter naturam homini accidit, siue morbus, siue causa morbifica, siue superveniens accidens p. n. fuerit. *Stricto* vero tertiam saltem speciem rerum præter naturam, hoc est, *Consequens morborum* & causarum significat, exceptis cum morbis, tum causis; & hoc sensu nil aliud est, quam affectus præter naturam, qui morbum sequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari solent communiter differentia, vel species: *Actio lesa*: *Excretorum vitium*, & *Qualitatum externarum corruptio*. De quibus omnibus passim prolixè apud Institutionistas videre est. Si placeat, legantur Dogmata nostra *P. II. c. 10. & seqq.* Jaug. Lind. *Ex. VI. §. 62. Ex. XIII. §. 40. seqq.* *Symptomata* uti sunt effecta morborum, ita & indicia vel signa, *Ex. IX. §. 12.* Idem etiam sano sensu *Symptomata* ipsos esse morbos, statuit, *Ex. IV. §. 18. XII. §. 68. XIII. §. 20.* Non inepte quoque Helmont. *Symptomata* vocat fructus morborum, *tr. Ignor. Hosp. Morb. pag. 73.*

Symptosis, συμπτωσις, ζύμωσις, Latine *Collapsio* dicitur, & *Concidentia*, & usurpatur vel de totius corporis imminutione & contabescen-

scientia, ubi opponitur *διωκτικῆς*. Vide *Diocosis*. Gal. *l. de opr. sect. c. 28*. In qua significatione & Hipp. usus, *de hum. III. 52*. vel de vasorum *concordantia*, Hippocr. *1. aphor. 3. l. 2. Epid. f. I. 41. l. 4. Epid. XXVII. 5*. vel de faciei *collapsu*, *ibid. XXI. 20*. de oculorum *collapsione*, *ibid. XXVII. 10*. de temporibus *collapsis*, *f. 1. Prog. 7. 7. Jung. Foef. p. 596*. Vide & *Collapsus*.

Synacticos, *συνακτικὸς*, i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. *Therap. l. 5. c. 2*.

Synæsthesis, *συναίσθησις*, q. d. *Consenso*, usurpatur de sensu, quem æger ipse percipit ex morbo, v. g. ex tensione partis inflammatae, Galen. *l. 13. M. M. c. 1*. Cerebrum quoque dicitur habere non *αἰσθησι*, sensum, sed *συναίσθησι*. C. Hofm. *ad Galen. LL. de V. P. n. 592. 594*.

Synætion, *συναίτιον*. Vide *Concaussa*.

Synagelasticos, *συναγελαστικὸς*, non congregabilis. Dicitur de piscibus, qui segregatim degunt, non tantum inimici, sed adeo etiam, ut ne suæ quidem speciei parcant, sed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hosque devorent. Lind. *Ex. XI. §. 87*.

Synagma, *σύνγραμμα*, *concretio* materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hipp. *l. 6. Epid. f. 3. r. 15*. Vide Foef. *p. 596*.

Synagris, *συναγρίς*, vocatur Piscis, differens a *Synodonte*, fere adhuc ignotus, & describitur ab Aldrov. *l. 2. de pisc. c. 13*.

Sinallagma, *συναλλάγμα*, *commercium*, contractus, commutatio proprie dici solet. Ita Medico cum ægrotis esse *συναλλάγμα*, dixit Hipp. *de Medico, l. 33*.

Synanastomosis, *συναναστόμωσις*, hoc est, *diversorum vasorum sanguineorum connexio*, & legitur apud Oliger. Jacobæum *de Ran. & Lacert. c. 3. p. 53*.

Synanche, *σύνανχη*. Vide *Angina*.

Synandrothene, *συνανδροθήνη*, significat *una cum virili ætate increfcere & augeri*, usurpaturque de morbis, qui post pueritiam ad virilem ætatem usque perdurant, v. g. *Epilepsia*. Hipp. *l. 2. Prorbet. XVI. 1*.

Synapro, *σύνπτω*, *contingo*, *pertingo*. Hipp. *2. aph. 25*. Adde Dieter. *n. 800*.

Synarthrosis, *συναρθρωσις*. Vide *Abarticulatio*.

Synarthrosmos, *συναρθρωσμός*, proprie *Conervationem*, *Accumulationem*, *Congestionem* significat, ceu causam tumorum. Quod vero D. D. Vvedelius restrinxerit ad tumorum frigidorum generationem & fiendi modum, quemadmodum *ἐλαμψισμός* ad calidos *Patbol. Dogm. Sect. II. c. 10. p. 349*. nulla apparet sufficiens

ratio, cum in neutro vocabulo Græco illius restrictionis emphasis deliteat, verum abf. que vitio *συναρθρωσιδός* & de calidis inflammationis, sicut etiam *ἐλαμψισιδός* de frigidis lente licet abortis applicari & dici queat. Vide *Congestio*.

Synactra, *σύνκαμπη*, vocatur *flexura*, hoc est, locus, ubi committitur Brachii pars inferior cum superiore, & ad hanc inflectitur. Hippoc. *l. de Ven. XII. 12*. Lind. *Ex. XIII. §. 414*.

Syncatanastrophos, *σύνκαταιστροφός*, dicitur ad nutum manducans, hoc est, coepulans aliis & simul annuens dictis omnibus hospitis sui, folius ventris causa. Linden. *Ex. IX. §. 130*.

Syncausis, *σύνκαυσις*. Lat. *Combustio* dicitur, & usurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combustis, Gal. *cap. 4. de R. V. l. A. t. 113*. Linden. *σύνκαυσις* per tacitum incendium vertit, & ad sanguinem ipsum quoque retulit, *Ex. XIII. §. 401*.

Syncephaleosis, *συνκεφαλειωσις*, dicitur *connumeratio* vel *collectio* sententiarum in mente facta, Gal. *c. 1. de iis, q. in medic. t. 3*.

Syncerus, *σύνκητος*, scribitur aliquando pro *sincerus*.

Synchondrosis, *σύνχονδρωσις* vocatur ea unionis ossium species, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. *l. de Ossib. proam. Bartholin. libell. 4. Anat. c. 1*. uti fit in ossibus maxillæ inferioris, & pubis.

Synchrismata, *σύνχρησμάτα*, vocantur *Inunctiones* apud Ægin. *l. 7. c. 19*. Meminit & Gal. *l. 7. de C. M. P. G. c. 16. fere ad fin. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 175*.

Synchysis, *σύνχυσις*, in genere *Confusio* vocatur. In qua significatione usus Hipp. *l. 6. Ep. sect. 3. r. 1*. In specie vero notat *oculi vitium*, *confusus* secum ejus humoribus: id, quod accidit ut plurimum ex vehementiori plaga, interdum ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis vasis, effluoque eorundem humore. Inde pupilla discolor & turbida evadit, & principio quidem major cernitur, tandem vero contabescit, minorque re ipsa apparet. Gorr. & Castell. & Gal. *in defin. Medic.*

Sincipur, vide *Sinciput*.

Synclisis, *σύνκλισις*, *conclusio*, vel *occlusio* dicitur. Usurpatur de venis, Hipp. *l. de morb. sacr. XIX. 131*. Adde Foef. *p. 593*.

Syncomistos, *σύνκομιστός*, *ζυγκμιστός*, dicitur de pane, qui & *αὐτόκυστος* vocatur. Vide *Autopyros*. Galen. *in exeg.* interpretatur sordidum, ita dictum, quod omnia commista sunt, nulla secretionem facta. Porro *τῆ σύνκομιστῆ* quoque

que appellantur in cibus, quæ ex toto sunt collata, & cum succo, non sicca, Hipp. l. 2. de diet. XXXIII. 27. De pane vero usurpavit, l. 3. III. 7. Vide & Foef. d. l.

Syncope, σνκοπη vocatur præceps virium lapsio, Galen. l. 12. M. M. c. 5. solutio naturæ vocatur ab Aurel. l. 2. Acur. c. 3. estque animi deliquium fortius & periculosius, quam *Lipothymia*. Consequuntur *Synopen* duo præcipue symptomata: *frigiditas totius corporis*, ob exsolutum calorem nativum; & *sudor frigidus*, qui & *synopticus* vocatur; Pulsus defectio, & sensus motusque privatio concomitantur. Gorræus. Castell. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 470. seqq.

Syncrimata, σνκρνωματα, concretiones dicuntur corporum simplicium & elementorum confusiones & concretiones. Gal. lib. 5. de s. F. c. 25. item animantium corpora, quasi ex atomorum corpusculorum mistura constata, lib. de diff. morb. c. 5.

Syncrasis, σνκρνωσις, Concretio, Contemperatio, proprie dicitur Gal. libr. de marcor. c. 4. idem, quod *Mistio*, a verbo σνκρνωσθαι, compingi, commiseri, quod legitur apud Hipp. lib. 6. Epid. f. 1. r. 45. & Gal. l. 4. M. M. c. 4. ubi opponitur τῷ διακρνωσθαι, dissolvi. Chymicis quoque σνκρνωσις, concretio vel coagulatio, est rei liquidæ ad solidam substantiam per humidam privationem redactio spontanea & violenta. De utraque vide Rolink. Chym. l. 2. c. 4.

Syncritica, σνκρνωτικὰ, medicamenta, non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam & contra textum manifestum exposuit Castellus & Blancardus) sed potius illis opposita, Compingentia, Coagmentantia, Conjungentia. Gal. l. 3. Anat. Adm. c. 2. De *Syncriticis* integrum librum scripsisse Theflalum, notavit idem l. 1. M. M. c. 2.

Syncyria, σνκρνωσις, dicitur casus, quod forte accidit, contingens, quod & σνκρνωσις appellatur, Hipp. l. de vet. med. XIX. 10. Verbum σνκρνωσις quoque significat contingere, evenire casu, idem, quod τνχχαισις, & legitur l. 1. Epid. sect. 2. r. 68.

Syndesfis, σνδειςις, significat colligationem, coarctationem, connexionem, Hipp. l. 6. Epid. f. 3. r. 1. Foef. pag. 597.

Syndesmos, σνδειςις. Vide *Ligamentum*.

Syndesmosis, σνδειςις, Spigelio dicitur coarctatio connexio, quæ alias σνδειςις vocatur, l. 1. de H. C. F. c. 3.

Syndiacrisis, σνδειςις, dicitur a Dan. Ludov. Diff. 1. Pharm. pag. m. 352. de illa operatione Chymica, quæ adhibetur in præpara-

Tom. II.

ratione præcipitati Diaphoretici e Cinnabari Hartmanni per principiorum Cinnabaris separationem & novam compositionem. Descriptio videatur apud Schroder. l. III. Pharm. Med. Chym. c. 16. Jungantur Nota D. Etmulleri ad Ludov. locum.

Syndidona, σνδιδωναι, apud Hipp. est remittere, laxare, 3. de iis, q. in med. t. 31. Galen. in comm. ad hunc locum.

Syndrome, σνδρρωμη, Latine *Concurfus* dicitur; & ab Empiricorum secta introducta hæc vox ad exprimendam congeriem, vel *concursum* symptomatum. Hinc aliquoties Galen. descripsit, quod sit ἄθροισμα, acervatio, cumulus, collectio symptomatum, v. g. comm. 2. in 1. Provrh. t. 52. c. 4. de R. V. I. A. t. 62. l. 62. M. M. c. 4. & alibi. Specialiter *syndrome plethorica* dicitur *concurfus symptomatum*, morbos a plethora abortos consequentium, l. de plenit. c. 9. & de cur. rat. per S. M. c. 9. Ita etiam dici posset *syndrome Cacochymica*, & in specie *syndrome Cholericæ*, *Pblegmatica*, &c. Imo juxta Gorr. adhuc specialiores excogitari possent *syndrome*, v. g. *syndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis vero ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen fonticam rationem, cur Gal. illam *syndromen* adeo impugnaverit; cum potius omnino necessarium sit, & Hipp. & ipsius Galeni præceptis conforme, ut signorum & symptomatum consideremus *concursum*, nec uni saltem temere fidamus.

Syndyasmus, σνδυασμὸς, conjunctionem proprie duorum significat, combinationem. Sumitur vero specialiter pro coitu maris & femine, & conjunctione Venerea, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XL. 13.

Synecchymos, σννεκχρωσις, significat *Coeffundendo*, una vel simul e vasis effundo, h. e. naturam evacuantem una adjuvo. Gal. c. 2. in l. 6. Epid. c. 9. Jung. Foef. p. 597.

Syneches, σννεχης, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

Synecticon, σννεκτικὸν, *Continens*. Epitheton causæ proximæ, quæ alias & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ semper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Causa*. Lang. l. 1. ep. 15.

Synedrevonta, σνεδρῶντων, Lat. *Affidentia*. Vide *Affidens*.

Syneilemmenos, σννελημμενὸς, *coarctatus* dicitur, qui adstricta est alvo. Lind. Ex. IV. §. 99.

Synendionymena, σννεδικνωμενα. Vide *Coindicantia*.

Synepnomena, σννεπνωμενα, vocantur *Unita*, si-

mul conjuncta, idem, quod τὰ συνόντα, Gal. in Ex. dict. Hipp. Foef. p. 599. Gorr.

Synereido, συναρῆδω, significat confertio, inter se collido. Usurpatur de dentibus confertis, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIX. 2. LXXXII. 4. & de maxillis, l. 5. Epid. XLIX. 24. Adde Foef. p. 595.

Synerephus, συνερῆς, i. e. obvolutum, contentum, a verbo συναρῆσω, inumbro, obtego, Gal. in Ex. dict. Hipp. Foef. p. 599.

Synergasma, συνεργασμα, Cooperationem significat. In specie Libav. Synergasmata Chymica recenset Tom. II. Oper. p. 131. dividens Synergastica in διαρρηπτικά, quæ efficaci vi prædita sunt, & συνδραστικά, preparatoria. Alchym. Pharm. c. 3.

Synexis, σύνεξις, h. e. Conclusio, Copulatio. Idem, quod σύνθεσις, Gal. in Ex. voc. Hipp. Foef. p. 597.

Synestecos, συνεσηκός, ζυσεσηκός, consistens, constans, compactus. Usurpatur de excrementis alvi, consistentiam suam coherentem habentibus & coactis. Hippocr. Prognost. sect. 2. r. 13. Coac. t. 613. alibi vero συνεστέμμενα διαχωρημώτα vocantur, & opponuntur ηξυγρηνομήτοις, liquidioribus, Coac. t. 613. Adde Foef. dict. loc.

Synethes, συνήθης, i. e. Consuetus. Vide Consuetudo.

Synidrosis, συνιδρώσις, vocatur sudatio cum alio affectu concurrens, a Nono de M. P. C. c. 155. v. g. quando cum fetore alarum jungitur.

Synistamenos, συνιστάμενος, consistens, idem, quod συνεσηκός. Foef. p. 599.

Synizestis, συνίζησις, i. e. Confidentia. Vide supra in Co.

Synneurosis, συννεύρωσις, q. d. Conservatio, est species unitionis ossium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento παχηλώδες nervo dicto. Gal. l. de ossib. in præcæm. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. uti fit in osse coxendicis cum femore. Spigelius vero substituit duas alias, συνδέσμων & συντήρωσιν.

Synneusis, σύννευσις, usurpatur hoc vocabulum a Gal. lib. de trem. palpit. c. 6. tribuiturque calori nativo, quando equalibus & liberis transituum viis utitur, tempore & mensura motus in se inclinans, deinde iterum se explicans. Unde & Latine Inclinatio, & oppositum ἐξέπλησις, explicatio caloris vocatur. Videtur autem intelligi per hæc duo vocabula sanguinis veluti quies, in diastole cordis, & impulsus in systole.

Synnoma, σύννομα, proprie dicuntur simul pascencia, vel iisdem pasculis urentia, Gorr.

quamvis alii per τὰ συνόντα, unita, expli-

cant.

Synochos, σύνοχος. Vide Continens.

Synocoche, συνωκωχή, Lat. Commissura, connectio, & coherentia dicitur, legiturque apud Hipp. l. de Venis X. 8. Junge Foef. p. 599.

Synodos, συνώδος, vel συνώδε. Vide Dentes.

Synopsis, σύνοψις, i. e. Compendium, Galen. l. de nerv. diff. cap. 7. Ita & librum scripti titulo: Synopsis de pulsibus. Vide Compendium.

Idem, quod υποπόπισις.

Synovia, Paracelsicus terminus, sed diversimode ab eodem sumtus, interdum Physiologicæ, interdum Pathologicæ. In illo sensu dicitur Synovia, nutrimentum partis sue, (sive succus nutritivus parti appropriandus) & conservatio virtutis retentivæ, & motivæ virtutis ex viribus virtutis digestivæ. Ita liquor nutritivus in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus dicitur Synovia, gluten articulorum album; alias Hydarthros, Melicoria, vide Melicoria. Ita quoque Synovia in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelsi habetur. In sensu vero Pathologico Synovia dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbus, ubi succus nutritivus proprius corruptus in causa est. Vide Paragraph. l. 7. c. 1. & tract. de podagra in princ. ut & alibi. Hildan. de Ichor. & Melic. c. 3. Helmont.) ut & Dorn. & Ruland. vocat Synoviam, describens, quod sit mucilago quadam pellucida, spermati similis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus e tibiis extillat, inter ligamentorum capulas, ossiumque contactus effusus liquor. rr. Volupe viventium morbus, &c. n. 15. 20.

Syntaxis, σύνταξις, Contentio, vel Tentio, aut Tensio, opposita est, τῇ χαλάρου, laxitati, & contingit in cute & articulis, & resiccatis aut induratis, in cute vero potissimum, cum muscoli inter ipsam quovis modo auferuntur, tum maxime ex carnis copia & abundantia, ut & in utre pleno aqua & tympania, quod Galenus in pluribus Methodi libris testatur, Gorr. & Castell. Hinc & συντακτικά medicamenta dicuntur tendentia & siccantia, quæ opponuntur χαλαρωτικές, relaxantibus, Gal. l. 4. M. M. c. 7.

Syntaxis, σύνταξις, Lat. Coordinatio dicitur, id est, mutua compositio & connexio, Gal.

lib. de ossib. in præcæm. Nam in specie de ossium naturali coordinatione usurpatur, vocatur & σύνθεσις, & οὐκίτις, Gorr.

Syntectaxoma, συντετακτώμα, Latine Conjunctio, Conjecturam facio, Hipp. l. aphor. 9.

quamvis majorem emphasin adhuc in se hoc ver-

verbum contineat, quam prolixius exposuit Libautius in *Schol. ad h. aph.* Vide Dieter. n. 803.

Syntonosis, συντόνωσις, est species *Syneuroseos*, a Spigelio excogitata, quando duo ossa per *tendinem* conjunguntur. Ita Ossa Sesamoidea digitorum ossibus neantur: Patella femori & tibiæ, l. 1. de H. C. F. c. 3. Barth. libell. 4. c. 1.

Syntretice, συντηρητικὸν, i. e. *Conservatoria*, scilicet *methodus* eadem, quæ ὑγιαίν. Blancard. in *Lex.*

Syntexis, σύντηξις, συντηρητικὸν. Vide *Colliquoatio*.

Synthena, Paracelso dicitur species epilepsie, vel caduci, aut apoplectica affectionis, cum doloribus in stomacho, torminibus, estque fere lethale symptoma, quod si unum paroxysmum substinerit ægri, & post illum evigilantes noscant adstantes, magis in paralyfin, quam in syncopen incidunt. *Paragr. l. 3. c. 1. §. 3.*

Synthesis, σύνθεσις, idem, quod σύντηξις, *ossium compositionem* & connexionem significat. Vide *Syntaxis*. Quamvis & alius morbus nec periculo nec facie dissimilis Phthisi hoc nomine veniat apud Plin. secund. l. 1. de *Medicina* c. 62. qui tamen solus inter tam multos ita scripsit. *Synthesis* quoque dicitur medicamentum compositum a Q. Sereno c. 30. Vide Keuchen. *not. p. 210.*

Synthetismus, συνθετισμός, vocatur D. D. Bonhnio in *Chirurgicis repositio fracturarum* quatuor comprehensens operationes ministras, *Extensionem*, *Coaptionem*, *Deligationem* & *Repositionem*.

Synthetos, σύνθετος, *Compactus*, *Compositus*. In specie vero Hipp. usurpavit de *excrementis durioribus* & *compactis*, *Coac. t. 110.*

Syntimoreo, συντιμωρέω, *Coadjuvo*, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 39. Vide *Timoreo*.

Syntomos, σύντομος, *concisus*, *succinctus*, *velox*, & adverbium *syntrous*, *brevi*, *celeriter*, quod legitur apud Hipp. 3. *aph. 12.* Vide Dieter. n. 805. Nomen vero adject. occurrit. *Coac. t. 160.* Jung. *Foef. p. 600.*

Syntonia, συντονία, *contentio*, *robur* & *firmitas* dicitur, Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 67. Galen. in *comm. ad h. l. Σύντονον* quod significat *vehementem dolorem*, *Coac. t. 160.* Jung. *Foef. d. 1.*

Syntrophos, σύντροφος. Vide *Connutritus*.

Synuloticon, συνελωτικόν, idem, quod ἐπιλωτικόν, *cicatricem inducens*, Gal. l. 13. M. M. c. 5. Vide *Epuloticum*.

Synymensis, συνύμνησις, Spigelio vocatur spe-

cies *Ossium duorum conjunctionis*, per aliquam *membranam*, qua ratione in recens natis ossa syncipitis cum osse frontis junguntur, l. 1. de H. C. F. c. 15. Barthol. libell. 4. c. 1.

Syphar, idem, quod *Exuvie*, λειψίς, Calp. Rejes C. El. q. 26. n. 1. Vide *Exuvie*.

Syphilis, dicitur Fracastorio *lues Venerea*, vel *Morbus Gallicus*, unde & libros tres metricos suos de morbo hoc inscripsit *Siphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quasi concordia & amicitie *Veneræ* partum, q. 59. num. 1. quasi dic. σύν & φίλις. Aliis placet nomen hoc originem suam accepisse a Poetarum commento fabuloso, Pastorem quendam hoc nomine appellatum & primum hac lue inquinatum fuisse fingentium. Nicol. de Blegn. *Observat. in Luem Vener. c. 1.* Meminit & hujus nominis Vvaltherus in *Sylo. Med. p. 14. 28.* Idem vult quoque Fallop. *tr. de morb. Gal. c. 2. Tom. 1. Op. p. 684.* Hoc nomine quoque usus M. A. Severin. l. de *noviss. abscess. c. 23.* non inepte describens in genere, quod sit *impreflura prodiens ab inquinabulo* impense putri crassoque & a tota substantia expugnante temperamentum humanum ad partes spermaticas primum spectante, mox alias etiam acris fermenti facultate ac aure virulentæ instar pervadente.

Syphon, idem, quod *Fistula*, σφύριξ, *canonula*, pertinet ad instrumenta Chirurgica, Hild. in *Cist. milit. class. 19.* *Syphon rectus* dicitur & ὀρθόν, Gal. l. 5. M. M. c. 7.

Syrene, Syrenes, sunt monstra marina ex Nymphis nata, Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lex. Commentum Paracelsicum in Paragran. & alibi.*

Syriacum, συριακόν, epitheton *Unguenti*, quod & *Comagenum* vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum*. *Lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. *Mus. Calc. f. 3. p. 298.* *Ulcus Syriacum* quid sit, vide *Tonsilla*.

Syricum, συρικόν, vel idem est, quod *Sandyx*, i. e. *Cerussa usta*, si credimus Aetio lib. 7. citante Gorreo & Ægineta l. 7. c. 3. vel est *mistum* quid ex *Cerussa usta*, & *Sinopide* juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorreo. Vel est nomen *Collyrii adhaerentis*, & ἀπαλῆς, apud Aer. l. 7. Gorr.

Syringa, idem, quod *Syrinx*, σφύριξ, vide *Fistula*.

Syringotomum, σφύριγγότομον, instrumentum dicitur recurvum, in acutum deflexum incisorium, cultellus ad fistulas incidendas comparatus, Gal. l. 6. M. M. c. 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Sculter. a-

liosque Chirurgiæ Scriptores.

Syrinx, σύριγξ. Vide *Fistula*.

Syrinx, vocatur *Pulvis purgans fortior*, ex Scammonio præparatus, estque nihil aliud, quam hujus *Extractum*, sive *Resina* & *Magisterium*. Schrod. l. 4. cl. 4. n. 468. Rolink. *Chym.* l. 5. f. 2. c. 16. seqq.

Syrizo, συρίζω, significat *sibilum edo*, qualem edit sputum viscidum & crassum in gutture, Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 6. Legitur & ὑποσυρίζω. Vide *Hyposyrizo*. *Sibilus*.

Syrma, σύρμα, idem, quod ἀπόσυρμα, *abrafum*, desquamatum. Vide *Aposyrma*. Leguntur vero σύρματα apud Hippocr. l. 4. *Epid.* XIX. 24.

Syrmaea, σύρματις, nomen est plantæ alicujus, sive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui & *Sadicula* dicitur, sive alia herba *Selino* similis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe & melle, quod veluti præmium certaminis cujusdam exhibebatur Lacedæmone, quod ejusdem erat quoque nominis. Porro hoc nomine etiam vocabatur potio ex sale & aqua purgationi idonea, Foef. p. 601. ipsam etiam purgationem per alvum moderate factam apud Hipp. significare notat Gal. *exeg.*

Syrmaistos, συρμαιστός, mendose *συρμαετός*, purgatio per vomitum aut alvum minorativa, lenis, mitior. Hipp. 2. de art. t. 50. Gal. in *comm.* Lang. l. 2. ep. 48. fin. C. Hofm. *comm.* in *Galen.* LL. de V. P. n. 277. Conf. *Erotianus* in ἀπὸ συρμαετώδ.

Syrones, vide *Sirenes*. Vocantur & *Pedacelli*. Arab. *Affoabat*.

Syrrhoea, *Syrribur*, σύρροια, σύρρον, *Confluxio*, idem, quod ξύρροια, ξύρρον. Vide *Confluxio*, *Confluxio*.

Syrupus, ab Arabico *Sirab*, quod est potio. Joan. Henric. *Huttingerus de usu lingue Arab.* Vide *Sirupus*.

Syssarcosis, συσσαρκωσις, dicitur *conjunctio ossium*, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in osse hyoide cum scapula. Ita caro gingivarum dura dentes ossibus maxillarum connectit. Gal. l. de ossib. præm. Barthol. libell. 4. c. 1. Gorr. Deinde & συσσαρκωσις dicitur ratio curandi vulnera præsertim capitis ad cranium pertingentia, ubi interstitium non potest suppleri contractione labiorum, sed opus est concretionem carnis, vel *concarvatione*, de qua curandi ratione egit Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & Jul. Alex. in *not.* ad b. l. T. II. Op. p. 795. fin. & p. seq. Denique συσσαρκωσις Pathologicè dicitur carnis intra vasa & tunicas testium scroti p. n. generatio, unde *Hernia carnosæ*,

vel *σαρκοκλήη* oritur. Ægin. l. 6. c. 63.

Systasis, σύστασις. Vide *Consistentia*.

Systathmos, σύσταθμος, idem, quod ἰσέσταθμος, *ejusdem ponderis*, Gal. in *Exeg.* voc. Hipp. Foef. p. 602.

Systema, σύστημα, idem, quod σύστασις, *collectio*, *constitutio*, coitio, J. Alex. *not.* in Gal. l. 4. de L. A. c. 9. In specie sumitur etiam pro *sedimentorum* in *urina concretionem*, Hipp. lib. 7. *Epid.* XLI. 7.

Systematicos, συστηματικὸς, epitheton *inequalitatis* in *pulsibus pluribus collectivæ*, Gal. l. 1. de *diff. puls.* c. 30. Jul. Alex. *cit. loc.* Hujus sunt tres, *διαλείπων*, *intermittens*, *παρμηπίπτων*, *incidens*, & *μύροσ*, *myurus*. Castell. Gorr.

Systole, συστολή, *constrictio*, *contractio*, proprie dicitur *cordis motus*, quo in angustum contrahitur, ut sanguis e *ventriculis cordis* in *arterias*, qua *pulmonalem dextro*, qua *aortam sinistro coherentem*, exprimitur. In qua *contractione apex cordis versus costas & sterni regionem sinistri lateris attollitur*. Qui vero & *Arteriis systolen* attribuunt, illi minus accurati sunt in *vocum applicatione*; siquidem proprie non *contrahuntur*, sed *saltem submitunt*; unde & a nonnullis *Submissio* appellatur, quando tempore *Diastoles cordis arteriæ* a *distensione remittunt*, & paululum *confidunt*. Enimvero nunquam *inaniuntur*, aut *revera contrahuntur*, quemadmodum *Cor contractatur*. Igitur *vera Systole* dicenda non erit; quemadmodum nec *vera Diastole* cordi attribui poterit, cum non *vere distendatur*, sed *saltem a contractionis motu ad pristinam naturalem figuram & magnitudinem recurat*. Vide *Diastole*. Adde *Bartholin.* l. 2. *An.* c. 6. ut & *alios Anatomicos*.

Systremma, σύστρημα, idem, quod *συστροφή*.

Systrophe, συστροφή, Latin. *Convolutio* dicenda esset, verum vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Duritiem*, humorum *concretionem*, & *tumores*, 3. de *artic.* t. 9. 16. l. de *humid. usu* XI. 12. quamvis & generaliter usus sit de *morborum collectionibus*, de R. V. l. A. t. 21. Quemadmodum & verbum *συσπρόθειν* de *humorum collectione* sumitur, 7. *aph.* 50. & *alibi*. Junge Foef. p. 602. Diet. n. 806. *Ionston.* in *Not.* ad *Coac.* l. 280. etiam scripsit, quod *συστροφή* apud Hipp. significet & *humorum collectionem*, & *eorundem concretionem tumoremque*. *συστροφή* etiam *Globus* vertitur a *Lind.* *Ex.* V. §. 50.

Syzouxis, σύζυξις, idem, quod *σύνζυγία*, id est, *Conjugatio*.

Syzugia, σύνζυγία. Vide *Conjugatio*.

Tω. De hac litera notavit Gal. quod conjuncta cum litera R, reddat difficiliorem sæpe prononciationem, si lingua non satis sese ampliatur, & prioribus dentibus ininitatur, Galen. c. 6. *aph.* 32. Paracelsus vero nescio quam peculiarem characterificam & magicam efficaciam tribuit lit. T. l. 2. *Philos. Sagac.* c. 4. Sed revera sunt nugæ.

Tabacum, **Tabacco**, proprie nomen est plantæ, quæ alias *Nicotiana*, *Pærum*, vocatur, de qua consulantur Botanici, & Schroder. l. 4. cl. 1. p. 229. Communiter vero accipitur vocabulum pro fumo ex accensis illius herbæ foliis exiccatis vel per se, vel cum aliis rebus permixtis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notissimo & usatissimo, quamvis etiam quampluribus nocentissimo; quam noxam verissime non minus, quam severe inculcavit Lind. Ex. IX. §. 59. Inter mortis occasiones & impedimenta perit Helmont. ob hanc rationem, quod propter occultum virus late serpens, vires vitales prosternat, *tr. Mortis occasiones*, & in specie quod ejus usus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob sulphur anodynum inebriativum, & si in gradu, numero, & quantitate excesserit, apoplecticum; *tr. de Lith.* c. 9. n. 76. 86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur in *Eph. Nat. Cur.* A. III. *obs.* 41. Ex usu sumi *Tabaci* olfactum læsum fuisse, testatur observatio apud Bonet. *An. Pract.* l. 1. f. 20. *obs.* 6. vomitum nimium lethalem abortum, l. 3. f. 8. *obs.* 63. &c. Sunt & nonnulli, qui masticatione illius herbæ contortæ & exiccatae adeo capiuntur, ut sine hac sese vivere non posse existiment. Habet vero insignem vim apoplegmatizantem. Tribuitur porro vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Psarmicis*, haud dubie ob hanc causam, quod pleraque descriptiones & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum usu etiam excessu a multis hodieque peccatur.

Tabaisir, Arabice est *Spodium*. Ruland. Johnson.

Tabanus, τῆνος, αἴσπος. Vide *Oestrus*.

Tabarzet, epitheton *sacchari albillissimi*, & depurati, quod sæpius lixivio calidis vivæ defertur, Helmont. *tr. Pharmac. & Disp. Modern.* n. 67. Legitur & in Arabic. vocab. antiquæ expositione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτα. Vide *Tabula*.

Tabergeta, id est, *albificans*. Rul.

Taberna, εἰκημα, ἐργαστήριον, idem, quod

Officina, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu oclusam & post apertam caussam fuisse gravissimæ pestilentia testatur ex Fallopio Casp. Rejes C. *El.* q. 65. n. 29.

Tabes, φθίν, φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthisis*. *Tabida febris*, μελαγχολία. Vide *Marasmus*. Dicitur & *Tabitudo*. Auger. *Tom.* III. p. 142.

* **Tabiæ**, locus quidam erat infra Neapolim, & Vesuvium montem, qui teste Strabone inter occidentem æstivum, & meridiem, suavissimam, siccamque Africi auram excipiebat. Hæc aura Phthificis sanandis apta putabatur. Hinc Galenus Phthificos ad Tabias mittebat, quemadmodum Celsus in Alexandriam, ubi aer eandem salubritatem obtinet.

Tabula, **Tabella**, homonymon est ap. Latinos. Vel enim notat aliquod instrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum aut quadratum, cui assidemus, & respondet *mensæ*; in qua significatione legitur apud Lang. l. 2. ep. 49. & Græc. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud instrumentum latum, cui aliquid inscribitur, aut insculpitur, Gr. δέλτα, πίναξ. Ita veteres ægros remedia sua, quibus sani facti sunt, *tabulis* inscripsisse testatur e Plinio & Galeno C. Rejes C. *Elys.* q. 3. n. 9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, a Chymicis adeo summis laudibus decantata, quæ videri potest *Tb. Chym.* Vol. I. p. 362. Unde & ipsi libri *Tabule* quandoque appellantur: nec non *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis & characteribus consignata, quam exhibet Chioceus *Mus. Calceolar.* f. 3. p. 293. Vel denotat instrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur, v. g. *Rotulæ*, *Morsuli*, *Trochisci*. Ita *Tabula ferrea* est instrumentum scrobibus hemisphæricis, seu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effusiones, Rul. Tandem significat *Tabula confectioem saccharatam* plana forma paratam, quæ vulgo *Morsellus*, *Morsulus*, dicitur; quamvis & *Rotule* hoc nomine comprehenduntur. Vveker. *A. G. l.* 1. c. 42. Morell. l. 1. f. 3. c. 4. Vide *Morsulus*, *Rotula* &c. Hujusmodi Confectiones sicæ ut & *Trochisci* recte dici possunt *Electuaria solida*, siquidem pulveres diversi excipiuntur ramosis viscosisque corporibus, Jac. le Mort *Pharmacut. Med. Phys.* cap. 24. pag. 279. 186.

Tabulatum, etiam æquivocum est. Vel enim significat partem ædificii, quando ex asseribus & lignis pars superior ab inferiori discernitur, estque idem, quod *Contignatio*. Ad cuius similitudinem & *Tabulata* vocatur dispositio ramorum, per quos vitis usque ad summum ascendit: item *Seraturni* intercedens, vel

stratum super stratum hoc nomine venit. Rhod. in *Lex. Scrib.* p. 449. Græc. *ὑπερῶν, περιδωμα*. Vel idem est, quod *Confectio* in *Morsulis* aut *Rotulis*. Veker. d. l. Vide *Tabula*.

Tabum est fanies tenuis e malo ulcere exiens. Blancard. in *Lex.* Quomodo *Tabum* a pure differat, egregie docuit D. D. Vvedel. *Patholog. sect. II. c. 13. pag. 421.* docens, *Tabum* esse effectum putrilaginosæ resolutionis citra calorem vitalem concurrentem & *ὑνερπαι* conjunctam habere; pus vero esse effectum resolutionis maturativæ concurrente calore vitali nativo, ita ut pus sit in parte gangrænosâ signum vitæ resurgentis. Quod vero laudatus A. in masculino posuerit *Tabus*, me ratio fugit: Certe in meis Lexicis semper in Neutro genere legitur. Nicol. Perottus in *Cornucop. ad Martialem* p. 269. *Tabo* posuit, dicens esse cruentum illud, quod tussi rejicitur, simul scribens in ablativo saltem *Tabo* apud Virgilium reperiri. Atque ita perinde fuerit, num *Tabus* vel *Tabum* in nominativo dici quis crediderit.

Tacamabaca dicitur gummi resinofum exoticum, e nova Hispania huc deveniens, cujus vires & usus describuntur a Schroder. *lib. 4. cl. 4. n. 407.* F. Hofm. in *Clav. ad b. l. De Tacamabaca liquida* lege *Eph. N. Cur. A. III. O. 296.*

Taceros, *τακερος*, i. e. liquefactus, colligatus. Unde & *macilentum* a nimia *Colliquatione* significat. In qua significatione legitur apud Mofch. *de morb. mul. c. 87.*

Tachyglossoteros, *ταχυγλωσσότερος*, Hippoc. dicitur, qui petulantiori linguæ incontinentia & volubilitate præditus est, uti in ebriis observatur, l. 4. *Epid. XXV. 2.*

Tachys, *ταχύς*. Vide *Celer*.

Tachythanatos, *ταχυθάνατος*, dicitur, qui *celeriter* moritur, vel potius, qui pronus est ad *repentinam* mortem. Minime tamen cum brevitate vitæ confundenda hæc dispositio, sed saltem exprimit mortis speciem contrariam lentæ. Hippoc. 2. *aphor. 44.* Jung. *Diet. num. 817.*

Taciturnitas, *σὴν*, idem, quod *Silentium*. Vide *Sige*.

Tacilis, *ἄπρος*, dicitur species qualitatum in sensus incurrentium, ut sunt, calor, frigus, humiditas, siccitas, asperitas, levitas, Gal. l. 1. *de Elem. c. 9.*

Tactus, *ἄπν, ἄψις*, substantivum est notissimum, vide *Hapsis*, Jung. Malpigh. *Ex de Tactus organo*, Barthol. l. 1. *An. c. 2.* Adjectivum *Tactus* sumitur pro *Tractatus*, *Contræctatus*. Ita Epiphora medicamenta *tacta* legitur apud Scribon. n. 20. aqua calida *tactus*, num.

130. *Tangere* enim corpus est externis medicamentis perducere corpus, sive tractare & fovere, Keuch. *ad Sammon. pag. 107.* De *tactu salutari*, sive curatione per *tactum*, vide *Seruma*. Curare morbos visu aut *tactu*, Divinum quid est. C. Rejes C. *El. q. 24. n. 29.* Inter recentiores Doctores Medicos D. Henricus Deventer in *Lum. nov. pro obstetricant. c. XIII.* & seqq. aliquot nomen *tactus* & verbum *tangere* restrinxit ad prægnantes, describens, quod *tangere* gravidam nihil aliud sit, quam duos priores digitos alterutrius manus pinguedine, butyro, vel oleo inunctos per muliebria in vaginam uteri intromittere, iisque attingere os, sive ostium uteri (per quod interius intelligit) ad explorandam ipsius formam, undique idem contræctando, ut innotescat, quidnam ex *tactu* illo scire liceat.

Tada, æquivocum est, & habet 1. significationem Botanicam, qua notat *Pinus speciem*, Gr. *πιδυνη*. Vide Galen. *lib. 8. de S. Fac. Latine Picea*. Deinde significationem Pharmaceuticam, & notat pastam quandam, vel ad suffitum, vel ad supponendum utero paratam, Gr. *δαίς*. Vide *Dæs*.

Tænie, *ταίνιαι*, dicuntur *Lumbrici lati*, alias *νηψαι, πλατύναι*. Vide *Helminthes, Lumbrici*. Gorr. Lang. l. 2. *ep. 42.* Aldrov. l. 6. *de Insect. c. 2.* Keuchen. *ad Sammon. pag. 208.* Refertur hoc nomen etiam ad diversos pisces a diversis autoribus, & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* species habetur in Aldrov. l. 2. *de pife. c. 43.* vel ab Aristotele ad pisciculum, qui describitur ab eodem *lib. 3. c. 30.* *Tænia* alias proprie *vittam muliebrem* significat, aut *fasciam*. Hinc & *Tænia sulphurata* dicitur, qua vina conservantur in dollis a Boneto *Anat. Pr. lib. 1. sect. 15. O. 6. in Schol.*

Tagenitis, *ταγηνίτης*, idem, quod *τηγνίτης*, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex solo oleo cum farina triticea mixta*, & in sartagine super ignem fumo expertem frixa, apud Gal. l. 1. *de Al. fac. c. 3.* Jung. J. Alex. in *not. ad b. Gal. loc.*

Taiacu, nomen Apri Mexicani *Mesohiferi*, cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyson Medicus Londinensis, & ejus mentio fit in *Actis Eruditorum Lipsiensibus A. C. 1685.* quod excerpta sit ex *Philos. Transactionibus Anglicis mensis Novemb. Anno 1683.* Num. 183.

Tal, i. e. *lutum pavorum*, vel *Alkali Rul. & Iohnf. in Lex.*

Taleporia, *ταλεπορεία*, Hippocrati vocatur labor immoderatus cum defatigatione, unde opponitur huic *ἀνεπαυσις*, quies, l. *de nat. hum.*

f. 2. t. 1. Galen. in comm. ad b. l. l. 2. Prohibet. IX. aliquoties, ubi & verbum ταλαιπωρία, laboro, occurrit, l. de int. aff. XXVII. 2. XXXVI. 13. XXXVI. 11. XXXVII. 12. sect. 3. de art. t. 194. Alias ταλαιπωρία, miseriam, egestatem quoque significat, q. de R. V. l. A. t. 111. Jung. Foef. Oecon. pag. 602.

Talc, id est, vinum coctum. Rul. & Johf.

Talcum, Talk, est materia pellucida splendens, & clara, unionum similitudine, tenuissimis foliis compacta, & scissilis, cujus sunt quatuor species: alba, flava, nigra, rubra, Dorn. Rul. & Johf. Alii inter lapides referunt, quidam speculari lapidi similes dicunt, Schrod. lib. 3. c. 8. num. 20. Fr. Hofmann. in Clav. ad hunc loc. & vires, usumque descriperunt. In Mus. Calc. f. 4. pag. 458. seqq. Mascul. genere legitur talcus fossilis. E recentioribus ita describi potest: Talcum rubrum est fluor mercurialis metallicus rubedinem a Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes & solutionem denuo precipitantes pulverem faciunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. Diss. I. Pharm. pag. 320. seq. Talcum album est corpus ex mineralibus fixissimis & igni resistentibus, nec menstruis quibuscunque domandum, nisi quod Borace addito per Ignis gradum fortissimum in crucibulo fusile reddatur. Preparationes olei talci pleræque sunt commentitiæ, nec adeo necessariæ. Ludov. d. l. pag. 791. Jungi poterunt Noræ, quibus earum copia est, ad dictum Autorem D. Etmulleri hætenus nondum editæ: ut & Iunken. Chym. Exp. Cur. Part. I. sect. 4. c. 9. p. 330. seqq. Meminit & aliquoties in scriptis suis Paracels. Aliquando & abusive transfudit ad aquam & Microcosmum, fingens Talkaque, & Microcosmi, Paramir. l. 2. c. 2. Talcum quoque refertur inter nomina Lapidis Philosophici, quæ recensentur Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 727.

Talea, Taleola, σχίζα, στυπέλη, proprie dicitur præsemen lignorum, particula ligni tabellata. Ita talea fraxinea apud Seren. c. 12. Junge Keuchen. in not. ad b. l. p. 130. Legatur & Rhod. ad Scrib. n. 122. Transfertur tamen etiam ad alias res scissiles, v. gr. Cornu Cervi in taleolas dissectum.

Talentum, ταλάνιον, nomen ponderis majoris, pendens sexaginta minas. Quia vero Minæ pondus variat in diversis locis, (vide Mina) J. Alex. not. ad Galen. lib. 1. de C. M. P. G. c. 15. igitur & talenti pondus variare necesse est. Talentum Atticum pendere libras Ro-

manas 62. & uncias sex, vel Marcas Colonienfes 87. lotones 8. momenta 4. docet Linden. Exerc. V. §. 81.

Talia, vocantur folliculi ceparum, allii. Keuchen. ad Samm. p. 133.

Talismanica, species Magie diabolicæ, quæ alias Gamabeu vocatur. Vide Gamabei. Refertur & ab Helmont. inter Paganorum remedia, quæ pro peste abigenda adhibuerunt. Tumul. Pestsis, §. Zenexion.

Talpa, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon est; proprie dicitur mus terrenus, sub terra fodiens, & quasi serpens, acutissimi auditus, cruribus brevissimis, cujus plenior descriptionem, cum usu in Medicina, vide in Aldrovand. l. 2. de quadrup. dig. vivip. cap. 16. Schroder. l. 5. cl. 1. num. 25. Fr. Hofmann. in Clav. ad b. l. Eph. N. Cur. A. II. O. 57. Metaphorice Talpa dicitur Tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & serpendo cuniculos, instar talpæ, sub cute efficiens. Dicitur & Testudo. Aldrov. d. l. Castell. De hoc affectu legatur ex novissimis Bonet. Medic. Septent. lib. 1. f. 1. c. 9. pag. 13. seqq.

Talus, ἀσράγαλ. Vide Astragalus.

Tamison, τάνισον, idem, quod πτύον, coagulatum. Vide supra in co. Legitur apud Hippoc. l. 2. de morb. mul. LXX. 8.

Tange, τγγή, apud Hippoc. tumorem putrescentem significat, l. 2. Epist. sect. I. 49. Alias τγγή & τγγός etiam rancorem notat. Unde ἔλαιον τγγόν oleum rancidum vocatur, Foef. d. l. Gorr.

Tangibilis, ἀπτός, idem, quod Testilis. Gal. l. 2. d. L. Aff. c. 8.

Tantalus, vocatur ænigmatice in negotio lapidis Philosophici Mercurius, sive Argentum vivum. Theatr. Chymic. Vol. IV. pag. 721. 725.

Tapeinosis, ταπένωσις, Humilitas. Vide Humilis.

Taphiusus, vocatur quarta species lapidis Aetitis, a loco naturali Taphiusa, juxta Leucadem, apud Plin. lib. 36. H. N. c. 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Schroder. lib. 3. c. 8.

Taphneus, dicitur Paracelso species terræ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant suam naturam, reverberandi, calcinando, de grad. & comp. cap. 1. Vel Taphneus est medicina mundata, Scholiis ad lib. 7. de grad. & comp. c. 9.

Tarache, ταράχη. Vide Taraxis.

Tarachodes, ταράχωδης, Lat. Turbulentus. Dicitur ab Hippoc. de iis, qui sine ratio-

tione perturbantur, quod est delirantis & male affectæ mentis indicium, l. 1. *Prorrh. f. 1. cap. 4.* Vide Galen. in *comm. ad h. l.* Hinc & νοσηματα παραχάδες, morbi turbulenti, d. l. 1. z. 32. & in specie febres παραχάδες, turbulentiæ, *Coac. t. 550.* somni παραχάδες, d. l. 151. & γνῶμαι, sententiæ mentis, z. 308. Junge *Foef. p. 611.*

Tarantismus vocatur morbus ille saltatorius, qui a morfu & veneno *Tarantule* inducitur. *Med. Septentr. l. 1. sect. 16. cap. 1. pag. 150.*

Tarantula, nomen est phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia & Persia frequentioris, cuius morfus peculiaria symptomata convulsivorum motuum non solum excitat, veluti saltantium, verum etiam curationem peculiarem per Musicum instrumentalem concentum postulat. Hujus descriptio accurata & depicta reperitur in *Itinerario Ad Olearii*. Morbi vero Convulsivi a *Tarantule* morfu excitati ideam & curam descripsit *Vvillis Pathol. cerebri c. 7.*

Taraxis, τάρξις, in genere idem, quod παραχή, *Perturbatio*. Et hoc posterius vocabulum legitur de alvi fluxu, *Hippoc. 1. aph. 2.* a verbo τάρσσω, turbo, *perturbo*, commoveo, agito, *Diet. n. 815.* In specie vero τάρξις vocatur oculi vitium, cum oculus ex compressione, vel attritu, aut mora in fumo aut alia re offendente, conturbatus conspicitur, *Galen. Isag. cap. 18. Egin. l. 3. cap. 22.* est quoque inflammationis, vel ophthalmiæ initium, *cap. 5. in l. 6. Epid. t. 3. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 19.*

Tarbafon, vox ficta a *Scheunemanno*, notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbafon*, quem propterea false perstrinxit *Libav. in defens. contra illum pag. 28. seqq.*

Tarda est nomen *Avis*, quæ & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδύς, quid significet, notum est. Dicitur de pulsu, l. 1. *de diff. puls. cap. 7.* *Tarditatem* in curatione sepe noxiam esse, patet ex *Hippocr. 1. aphor. 3.* Vide *Diet. n. 161.*

Tarsati, *Tarse*, *Barbar.* idem, quod *Ecchymoma*, sive *Sugillatio* in oculo. *Forest. lib. 11. Observat. 4. Schol. lib. 6. Chirurg. Obs. 45. Schol.*

Targar, id est, *Oleum juniperinum*. *Rul. & Iohnf.*

Tarichos, τάριχος. Vide *Salsamentum*. Inde προταρχάειν, Vide *Protarichevo*.

Tarich, id est, *Mercurius*, *Ruscias* idem. *Rul. & Iohnf.*

Tarsus, τάρσος, diversis pollet significacionibus: inter quas receptissima est, quando *Tarsus* vocatur pars pedis anterior post calcem, plana ac lata, quæ inter talos est, & plantam, & carpo manus respondet, qui uti *Celso* prima palma dicitur, ita & *Tarsus* prima planta, l. 8. c. 1. *Galen. l. 3. de V. P. c. 8. l. de Ossib. c. 24.* e quatuor officulis constare scribit, sed *Barthol.* septem attribuit, *libell. 4. c. 21.* Deinde τάρσοι dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, e quibus pili emicant, quamvis alii ipsos pilos τάρσος vocari potius existiment, cum *Ruffo*. *Gorr. Castell. Linden. Med. Phys. l. 2. cap. 10. §. 87.* τάρσος quoque dicitur omne id, quod dilatatum est; unde verbum τενέπρυνται, dilatata sunt. *Gal. in Exeg. voc. Hippoc. Erot. Onom. p. 111. c. d.* Hinc τάρσος, *expansio alarum*, & pennarum productio proprie dicitur, nec non *remorum planities*: item vasa, in quibus casei exponuntur, ut est apud *Suidam* in τάρσος. *Tarsus* etiam dicitur marmoris duri & candidi species, quæ in *Tuscia* & subter ac supra *Prærentiam*, alibique in *Italia* nascitur, & præbet elegantius vitrum, quam ulla alia arena. *Anton. Neri in Arte Vitrar. l. 1. cap. 2. p. m. 8. & 9. & c. 8. p. 22.*

Tartarban, *Scheunemanno* notat *Tartari spiritum*, sed inepte & barbære, *judicio Libav. in Defensione tom. III. p. 19.*

Tartarus, *tartarum*, τάρταρος, in *Medicina* non notat *infernum*, sed est usitatissimum hodieque & varias significaciones admittens vocabulum. Proprie *Tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & *Paracelsus*, & alii *calculus vini*, vel lapidem lateribus vasorum vineaceorum adhaerentem vocarunt, quod quidem *Fr. Hofmann. in clavi ad Schr. improbat*, ob hanc rationem, quod nullus lapis in aqua liquecat, hæc tamen de *Tartaro* scimus. Enimvero hæc subtilitas in *Medicina* non observatur, uti patet de *Lapide Corrosivo*, *Medicamentofo*, & aliis, qui omnino etiam liquefiunt. De *Tartari vini* historia, viribus, & usu, cum medicamentis inde paratis, legantur passim *Rei Medicæ* scriptores, præsertim *Schroder. l. 4. cl. 2. n. 408. Fr. Hofmann. ad h. l. Helmont. Tartari, & Tartari vini historia: Angel. Sala in Tartarologia. Rolsink. Chym. l. 5. sect. 1. art. 1. c. 6. Freitag. Aur. Med. lib. 2. c. 10. Iunken. Chymic. Exp. Cur. Part. I. sect. 3. c. 10. p. m. 215. seqq.* alique. Egregiam quoque descriptionem medicamentorum e *Tartaro* paratorum a *D. Fridrico Zobelio Archiatro Duc. Holfat. collectam*

nam edidit Dn. D. Vedelius. Linden. *Tartari* huius beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hippocrat. *lib. 2. de diet. Ex. V. §. 78.* Ad similitudinem *Tartari* e vino vocabulum hoc tribuitur etiam aliis salibus e vegetabilibus extractis Chymia opera, quæ salia *Tartaros essentialis* vocat Rolfink. *d. l.* Ita & *Tartarum Philosophicum* ex aqua pluviali a Clofseo paratum huc pertinet apud Schroder. *l. 3. c. 3.* Præter hanc Pharmaceuticam & Chymicam significationem transfulerunt vocabulum *Tartari* ad Pathologicam; alii nimis extendentes ad omnem pene causam & materiam morbificam internam, sicuti Paracelsus, qui integros libros de *Tartaro*, & de *Tartareis morbis* conscripsit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitiosa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. *tract. integro.* Inventio *Tartari* in morbis temeraria; quamvis, si cum aliis suis scriptis conferatur, non semper sibi constet. Nos salvo aliorum iudicio arbitramur, omnino *Tartari* significationem Pathologicam congruam esse, ob egregiam comparationem vini cum sanguine, ita, ut & in sanguine feculentæ terræ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum intemperiei materialis, qua Organico-rum generationi favent.

Tasis, τῆσις. Vide *Tensio*.

Tassus, id est, *Lumbricus*. Dorn. Ruland. Iohnl.

Tauvocolla, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum, quod ex auribus taurorum & genitalibus paratur. Verum accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. *lib. 5. de C. M. P. G. cap. 12.* Ægin. *lib. 7. c. 3. lib. T. Vide Colla.*

Taurus, ταῦρος, homonymon est. Vel enim notat *Bovem Masculum*. Vide *Bos*. Vel *Taurus* dicitur inferior penis pars, ejusque futura, in longitudinem vergens, usque ad sedem porrecta, Galen. *Introd. cap. 10.* Linden. *Med. Phys. lib. 2. cap. 7. §. 63.* Keuchen. vocavit *Suturam*, not. ad *Sammon. pag. 136.*

Taxatio, Ταξία, vocatur valor medicamentorum, qua simplicium, qua compositorum, sive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis, & legitur passim apud *Vvexer. in Anat. Gen.* nec non in *Dispensatoriis Norimbergensi & Augustano*. In hoc pretio constituendo & exigendo Pharmacopœi interdum conscientia non adeo exactam habent rationem, teste experientia. De qua re videatur *D. Ludov. Dissert. II. Pharmaceutica.*

Taxis, τῆξις. Vide *Ordo*.

Tom. II.

Taxus, Græce dicitur carere proprio nomine, quamvis Schroder. μῆλις posuerit. Verum non video, quid obset, quo minus & τῆξις vocari possit, ad imitationem aliorum e Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel bifulcum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *Taxus caninus*, aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur; utriusque historiam cum usu in Medicina prolixè vide ap. Aldrov. *l. 2. de quadr. dig. vivip. cap. 11.* Jung. Schroder. *l. 8. cl. 1. num. 36.* De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in *Eph. Nat. Cur. A. II. Observ. 12. Taxus* quoque nomen arboris, de qua videantur Botanici.

Techellica Philosophia, Paracelso dicitur ab autore *Techello* Judæo, quem monumenta singularia magica scripsisse laudavit de *Pestil. tract. 1. in princ. & l. principior. seu de mysteriis verm. cap. 5. & 6.* Verum omnino salutare nobis est, quod talia scripta interierint.

Techne, τέχνη. Vide *Ars*.

Tecmaris, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per signa syllogistica, Galen. *1. de R. V. I. A. c. 3. cap. 2.* In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur *conjecturalis cognitio*, quæ sub se comprehendit totam fere artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem, siquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præsertim quoad respectum ad particularia, imo singularia subjecta. Nam præcepta & theoremata Artis universalia pleraque possunt esse demonstrativa. Lege *Foef. exegef. Occ. pag. 613. Vide Conjectura.*

Tecmerion, τεκμηριον, vocatur *signum determinatum* syllogisticum, certis conjecturis nitens. Vide *Foef. d. l. & Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. f. 1. c. 3.*

Tecnoræia, τεκνοποίησις, idem, quod τεκνογονία, *Generatio sobolis*. Rolfink. *de part. gen. P. I. cap. 1.*

Tecolibus, τεκολίδιθ. Vide *Judaicus*.

Tecoma, τέκομα. Vide *Colligatio*.

Teganistos, τηγανιστός, in *sartagine fixus*. Vide *Fixus*. Lind. *Ex. V. §. 99.* τηγανίτης, *panis fixus*. Vide *Ibid.*

Tegula, κέλυμος, vocatur vas aliquod ad tegendum destinatum. Rul. ita descripsit. *Tegula* est vas terreum, ventilabris & ostio pervium, oblongum, ad tegendum catillos, ne operæ polluantur favillis, utque calor eo temperatius materiam elaborare possit, formatum. Quidam hanc tegulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo segregatum faciunt,

ciunt, id quod in cujuslibet positum arbitrio. Iisdem verbis more suo & Iohnson. descripsit.

Tegumentum, τήκεται. Vide *Scepe*.

Teinesmos, τεινεσις, Latine communiter *Tenesmus*, C. Hofmann. in *Inst. l. 3. cap. 150.* urget, πικτιδι, *Tinasium*, esse scribendum, quemadmodum & in *Apol. pro Galen. l. 3. cap. 244. lit. A.* ubi addidit rationem, quam si suo tempore vidisset Dierer. fortassis non improbasset novationem Hofmanni, *Iatr. num. 818.* Describi vero potest, missis aliorum descriptionibus, quod sit assiduum fere per alvum excernendi desiderium urgens, cum dolore, præcipue in extremo ano, cum excretionem pauca, mucosa, cruenta, aut purulenta, proveniens a reliquis portionum acrimium vitiosarum, intra intestinum rectum, & ad sphincterem hærentibus & exulcerantibus. Comitatur plerumque dysenteriam. Meminit Hippocr. 7. *aphor. 27. Gal. in comm. ad h. l. Alias legi quoque possunt Foef. pag. 613. Forest. l. 22. O. 40. seqq. cum Schol. River. lib. 10. cap. 7. Sylv. l. 1. prax. cap. 13. §. 9. 27. 58.*

Tela, τήλη, υδρος, quid significet, ex aliis Dictionariis notum est. *Tela aranei* quem habeat usum Medicum, vide supra in *Aranea*. Quomodo *Telis araneorum* comparari possint Astrologi, ostendit ex Ambrosio Helmont. *tr. Astra non necess. sed incl. num. 46.* Tela etiam sumitur pro linteo utrinque emplastrato, sive *Sparadrappa*, de quo vocabulo supra. Legatur P. Morell. in *method. prescrib. formul. lib. 11. Sect. V. c. 12. pag. 248. ad Blastan.*

Telamones, τειλεωνες, dicuntur lintea concepta, quæ vulneribus accommodantur, vel fasciolarum potius, quibus oblata membra deligari solent. Gorræus.

Telchine, idem, quod *Lamiæ*: *Sage*, *Striges*, *Strigones*, i. e. homines, qui cum Diabolo ad artem aliquam, pel potius ad prestigias exercendas pactum iniverunt. C. Rejes *C. Elys. q. 97. §. 9.*

Telcius, τεικιος. Vide *Perfectus*.

Teleo, τελειω, significat perficere, consumo. Usurpatur crebro ab Hippocr. de consumptione ciborum, *l. de Aff. et. XXVII. 7.* ubi tamen Linden. reddidit per *expetere*, *XXI. 9. XLII. 4.* Vide Foef. pag. 614.

Telephium, τηλεφίον, idem, quod *Chironium*. Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, a *Telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum consecutum. Dicitur & Ἀχιλλεύου, teste Keuchen. ad *Sammon. pag. 259.* Vide *Chironium*.

Teletæo, τελεταιον, non significat apud Hip-

poer. *l. 7. Epid. 30. 5. exitum nascisci*, aut finire, uti Foef. exposuit *d. l. sed*, ut Lindenus reddidit, ἐτελευτασε, h. e. mortuus est.

Telline, τελλιναι, dicuntur *Conche* minores marine & fluviatiles, quarum descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *lib. 2. de Testac. cap. 72.* Meminit & Gal. *c. 2. S. Fac. §. Telling.*

Tellurica Philosophia Paracelso quæ sit, non constat ex ipsius scriptis. Meminit vero *tr. 1. de Pestilit. in princ. & l. 2. de Podagricis, §. Necromantia.*

Telma, τελμα, dicitur, vel ea pars pedis, qua terram contingimus, aut calcamus, vel solidum, densum & durum, ac pilis etiam nudum, pedis vestigium, Galen. *l. de musc. diff. c. 37.* Alias in Lexicis aliis locum canosum significare legitur. Vide Foef. *d. l.*

Telmatodes, τελματώδης, dicitur de locis uliginosis, canosis, apud Hippoc. *de glandul. II. 10.* Vide iterum Foef. *d. l.*

Telon dicitur ignis, tanquam *telum*. Dorn. *Rul & Iohof. in Lex.*

Telos, τέλος, finis, perfectio, terminus.

Telum, βέλος, idem, quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoque vocari *Pleuritidem*, patet ex *Sereni Medicina metrica c. 23.* ad quem locum vide *not. Keuchen. p. 171. 172.*

Temachos, τεμαχος, frustum sectione ablatum, aut *tomaculum* significat, sed præcipue de piscium frustis relectis usurpatur, Hippocr. *l. de aff. et. XXXIX. 11. de int. aff. et. XIII. 35. LII. 26.* Τεμαχιον Dimin. frustulum piscis vocatur, Foef. *d. l. Jul. Alexandrinus* hallucinatus videtur, quando τεμαχιον salsamenta significare opinatus est, *not. in Gal. de puer. epil. c. 4. & lib. 15. Sal. c. 9.*

Temeritas, idem quod *Audacia*, *Incogitantia*, προπέτα, τέλην, quæ Medico est vitanda in verbis & factis. De verbis vide locum Gal. *lib. 2. de mor. musc. c. 5.* & supra in *Propetes*. In factis præceptum legitur apud Hippocr. *l. de Arte XX. 22. & lib. 6. Epid. f. 2. r. 25.* In specie *Temeritas* est in morbis permittere, quod non potest conferre. P. M. de *Calderia Tom. I. Oper. pag. 414. fin.*

Temperamentum, *Temperatura*, *Temperies*, κρῆσις. Vide *Crasis*.

Temperantia, σωφροσύνη, quid sit ex Ethicis constare debet. Vocatur *Noverca* Medicorum, quia præcaverat a morborum insultibus. Lang. commendavit, quod sit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum dispensatrix, *lib. 1. epist. 55.*

Temperatus, σύμμετρος, vide *Symmetria*. *Temperamentum* est omne, quod propriam natura.

turam domat, frænatque aliam admittendo, uti est vinum adustum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Iohnf.

Temperies, κραισις, vide *Craisis*. *Temperamentum*.

Tempestas, ὄρα, χρόνος, κραισις. Vide *Catastasis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempestas* etiam idem valet, quod ventus, ac cæli ratio, apud Cels. l. 2. cap. 2. notante Fantino in not. ad b. l. pag. 155.

Tempestivus, ἄκαιρος, idem, quod *Opportunus*. Vide *Cæros*.

Templum, ναὸς, ἱεῖος, quid sit, pueris etiam notum est. Olim in *Templis* gentilium curationes Empiricæ fuisse suspensas; unde Hippocr. primus collegisse dicitur, legimus passim in Medicorum monumentis. Metaphorice quoque vocatur species quædam factiæ, vel deligationis *templum Sostrati*, alia *templum parvum Apollonis Tyrii*. Galen. de *fasc.* n. 79. 98.

Tempora, κρόταφοι, vide *Crotaphæ*. Hinc *Temporales musculi*, κροταφίται, vide *Crotaphite*; & *Temporales futura*: vide *Lepidooides*.

Temporarius, ὠρεῖος, idem, quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæos*.

Tempus, χρόνος, κραισις, & hujus vocabuli significatio jam aliunde innouit, aut innotescere debuit, præsertim e *Physicis*. Quæ vero in specie *tempora morborum* dicantur, vide apud Galen. l. de *morb. tempor.* item in *Institut. passim*. Suntque potissimum quatuor: *Principium*, *Augmentum*, *Status* & *Declinatio*. De quibus singulis suo loco. *Tempus* quoque observandum in collectione medicamentorum simplicium reatissime urget Vvekerus & alii. Ita & in assumendis & retinendis remediis certo *tempore* opus esse per experientiam constat. Quod vero ad superstitionem *temporum* observationem attinet, v. g. mediæ noctis, aut ipsius momenti, quo sol, vel punctum æquinoctii, vel solstitii, alicujus ingreditur, vana sunt talia, & nullius pretii.

Temulentia, idem, quod *Ebrietas*, μέθη. Vide *Ebrietas*. *Temulentus* etiam vocatur εἰνοθάς, Galen. l. 2. de *Temper. c. 2.*

Tenacitas, γλισχροῦς, *Tenax*, γλισχροῦς, idem, quod *Lentus*, vide *Gliscbro*. *Tenacitas glutinis* est resina mineralis, uti Resina abietis, Terebinthina laricis. Dorn. Ruland. Iohnf. in *Lex.*

Tenacula vocatur instrumentum Chirurgicum, instar forcipis, quo aliquid tenetur, cujus varias delineationes vide apud Chirurgiæ Scriptores, in specie apud Hildan. *Cent.*

I. Observ. 4. & l. de *Lichotom. Vesc.* c. 16. 22. 26. & duas quoque diversas, aliam cum, aliam sine Terebello delineavit Sculter. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVI. fig. 1.* & 3. quamvis in Textu *Tenaculas* non appellavit, sed saltem in Indice.

Tenchu, vide *Tinca*. Schroder.

Teneta, τεγνῆ, vocantur ea, quæ humore perfusa eundem per meatus vel poros admittunt, humidiora indeque sunt & molliora, ut lana, terra. His opponuntur ἀτεγνῆ, quæ non admittunt intra se humorem; ut æs, sal, nitrum, Gorr. a verbo τεγγεν, madefacere, humectare. Vide *Tenxis*.

Tendentia, τένοντα, dicuntur remedia, quæ cutim expandunt, & distendunt, & opponuntur χαλαστικοῖς, relaxantibus, Galen. lib. 5. de *S. F. cap. 11.*

Tendo, τένω, vocatur διστοδρωσις, sive extremitas musculorum nervosa, vel potius fibrosa & ligamentosa, ita dicta, quod ejus actio præcipue in tensione, vel contractione consistat. Gal. 2. de *art. t. 5.* Barthol. l. 1. *Anat. c. 5.*

Tenebræ, σκότος. Vide *Scotos*.

Teneo, ἴσχω, κερτέχω, quid communiter significet, notum est. Est vero in Medicina verbum emphaticum, præsertim in Pathologicis, quam emphasin notavit Lind. *Ex. XIII. §. 21. 23. 29.* ubi *Morbus tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus est vehementia, ut non sinat hominem interesse rebus suis, sed lecto affigat, aut quando non facile abssit affligere, sed moras nescit. Et *teneri* dicuntur ægri a morbo, qui cum vehementia egrotant, & longiori mora. Unde & apud Scribon. *teneri* pro *herere*, *durare* sumitur. Vide Rhod. in *Lex. Scrib.*

Teneritudo, *Tener*, ἀπαλότης, ἀπαλός, i. e. mollities recens. *Tenerum ceratum*, i. e. liquidius, molle. Scribon. n. 173. *Tenera foelia*, id est, mollia, n. 137.

Tenesmus, τενεσμός. Vide *Teinesmus*.

Tenon, τένων. Vide *Tendo*, *Tendentia*.

Tenontagra, τενοντάγρα, dicitur species arthritidis, quando tendines majores occupat, v. gr. in nucha ligamenta illa tendinosa. Legitur apud C. Aurel. l. V. *Tard. pass. c. 2. p. m. 513.*

Tenontototi, τενοντότωται, dicuntur, qui in tendinibus sunt vulnerati. Galen. l. 3. de *C. M. P. G. c. 2.*

Tenor, τένος, *Tonus*, equivocum est, Anatomicam, Physiologicam, & Pathologicam habens significationem. Apud Hippocr. plurimis in locis accipi pro nervis, sive a cerebro,

bro, five a spinali medulla proveniant, ostendit Foef. pag. 619. Sufficiat, unum adduxisse, l. de artic. t. 47. seq. Hunc secutus Gal. non modo in comm. ad text. dict. Hippocr. sed & lib. 1. de musc. motu cap. 1. Deinde Tenor membrorum quoque dicitur recta constitutio, ordo particularum in iis, & series. vide Keuchen. ad Sammon. pag. 81. Pathologicè vero πῶς contentionem, h. e. vim intendendi & contrahendi per genus nervosum. Coac. t. 643. seq.

Tensio, τάσις, διάτασις, idem, quod Distensio. Vide Diatasis, Elastic. Ita & πῶς διάτασις, tensiva dispositio, quæ est signum plethoræ, Galen. l. de mult. c. 10. Τάσις vocatur, lib. 4. de L. A. c. 3.

Tensivus, πῶσις, Epitheton doloris, qui provenit a flatibus vel spiritibus. Gal. lib. 3. de L. A. c. 9.

Tenta, μαγίς, λήμιστος, idem, quod Licinium, Penicillus, Τικυνδα. Vide Licinia. Apud Paracelsi. vocatur Tenta Magistralis, Paragrab. l. 3. c. 4. §. 1. Not. in fragment. ad h. l. vocatur Tentum magistrale.

Tenthyeniodes, τενθηνιῶδης, cavernosus, antrorsus. Usurpatur de pulmone ab Hippocrat. lib. de vesic. l. 10. a τενθρήσι, & τενθρήδης, quod significat insectum aculeatum vespæ simile, Foef. pag. 613. Alii legunt cum Corn. τενθηνιῶδης.

Tentigo, περιπρισμός. Vide Priapismus.

Tentio, πῶσις, idem, quod Tensio. Sumitur & in specie pro Tensivo. Gal. 7. aph. 27. ex interpretatione Leonici.

Tenuans, Tenuatio, idem, quod Attenuans, Attenuatio, λεπταίως, λεπτοῦμός. Vide Attenuans.

Tenuis, λεπτός. Vide Leptos.

Tenxis, τέγγξις, i. e. humectatio, madefactio, cui opponitur ξηρότης, siccitas. Legitur apud Hippocr. lib. 6. Epid. f. VIII. 36. vel t. 25. a verbo τέγγειν, humectare, quod occurrit l. de ulcer. in princ. l. de cap. vuln. XX. 5. & Jung. Foef. pag. 612. seqq.

Tephra, τέφρα. Vide Cinis.

Tephricon, τεφρικόν, idem, quod σποδιακόν. Vide Spodiakon.

Tephricon, τέφρικον, Collyrii nomen, haud dubie a colore cinereo, quod etiam κίτριον appellant. Describitur ab Aet. l. 7. citante Gorræo, & aliter a Celso lib. 6. c. 6. Meminit & Rhod. Scribon. n. 26.

Tepidarium dicebatur Balnei pars apud veteres in quo vestes exendo prius paulum sudabant, Gr. ἀποδυτήριον. Cels. lib. 1. cap. 4. Jung. Pantini not. ad h. l. vide & supra

Apodyterium. add. Ant. Fumanell. libell. de Balneis in princ.

Tepidus, χλιαρός. Vide Obliaros.

Teragolonica, est manu confecta. Ruland. & Iohof. l. 2.

Teras, τέρας. Vide Monstrum.

Terebella, Terebra, τρέπανον, τέρητρον, vocatur instrumentum, quo ossa forantur, non solum capitis, sed & alia, v. gr. thoracis. Unde varieg ejus sunt differentia, v. gr. recta & acuta terebra, quæ περιτρήσιον vocatur Galen. in Exeg. voc. Hippoc. alia serrata, cava, & teres, quæ πέρον appellatur. Vide Prisis. Huc pertinet Abapriston Trepanum. Vide supra Abapristos. Adde Aquapend. in Obir. Operat. ubi prolixius describitur. Diversarum Terebrarum, v. gr. Terebrae trifurmis & triplois in cranii vulneribus & juncturis usitate: item Trepani Abapristi, nec non Terebelli Maggii pro globulis extrahendis delineationem cum modo utendi tradidit Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. 3. 45. T. III. fig. 1. & 3. T. XVI. f. 6. T. XXXVII. f. 1. T. XXXIX. fig. 3. & 4. Huc pertinent Tenacula cum Terebello; vide Tenacula. Iterum alia, quæ τρέπανον τριγλοδύστηριον Hippoc. vocatur, qua costæ perforantur, l. de int. aff. XXV. 19. Operatio ipsa dicitur Terebratio, Græc. τρέπσις, idem Terebratus, Rhod. in Lex. Scribon. pag. 451. Hilda. Cent. II. Obser. 4. seqq. Bonet. l. 4. Anat. Pract. f. 3. Obser. 8. pag. 1583. seqq.

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur Resina liquidiuscula, balsamica, oleum crassiusculum referens, colore ex albo flavescens, sapore paulo acris, consistentia lenta, & tenax, propria ex arbore Terebintho, vulgaris e Larice arbore collecta; cujus historiam & usum Medicum vide apud Dioscor. l. 1. c. 91. Schroder. lib. 4. cl. 2. num. 398. Fr. Hoffmann. in Clav. ad h. l. Viribus antecedit omnes alias resinas. Rhod. ad Scribon. num. 262.

Terebotin, idem videtur esse, quod Terebinthina, apud Paracelsum, qui scribit, esse resinam arboris suæ, differentem a Balsamo, l. r. de Tart. Tract. 4. c. 2. in expos. nec non in fragm. ad h. l.

Terebra, vide Terebella.

Teredo, τερήδων, homonymon est. Vel enim significat vermem, vel potius vermiculum, ligna erodentem quem descriptum vide apud Aldrov. de Insect. l. 6. c. 5. Usus etiam monstrat Schroder. lib. 5. cl. 6. num. 117. Vel τερήδων, ossis erosio, quæ alias Latine Caries vocatur. Vide supra Caries.

Terengibil, idem, quod Manna, Terenibin. Schroder. l. 4. cl. 4. n. 446.

Teres, τρογγύλος, κυλινδρικός, dicitur de corporibus longis & rotundis. Estque Epitheton *vermium*. Vide *Strongylos*, *Helminthes*. *Teres* quoque cognominatur Musculus Radii, qui alias *Rotundus* dicitur. Vide supra *Rotundus*.

Terefts, τήρησις. Vide *Observatio*.

Tereyron, τέρυρον, id est, *Terebra*, τέρητρον, *Terebella*. Vide p. a.

Tergum, ἄστρον, idem, quod *Dorsum*. Vide *Noron*. *Dorsum* significat posteriores corporis partes, quæ collo subjacent. Galen. *Intrad. cap. 10*.

Tergus, λωτός, vide *Lopus*. Sumitur & in genere pro *corio*, Gr. σκιδῶ. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis* & *terminus*, in palaestra, meta, in qua subsistebant cursores, quemadmodum initium, βάλβις, *carcer* dictum fuit. C. Hofmann. *Comm. in Gal. LL. de V. P. num. 480*.

Terminthos, τέρμηθος, est homonymon. Proprie denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, unde resina *Terebinthina* colligitur, quæ significatio spectat ad Botanicos. Per metaphoram vero dicuntur τέρμηθοι tumores, vel cutis eminentiæ plerumque in tibiis vel cruribus obortæ, colore ex nigro & viridi, rotundæ, fructui *Terebinthi* similes. Legitur apud Hippocr. l. 2. Ep. f. II. 13. l. de humor. XI. 1. Explicatur Gal. in *Exeg. dict. Hippoc.* item *com. 3. de Hum. Egin. l. 4. c. 24. Aet. l. 2. tetrab. 4. c. 63. Foel. Oecon. pag. 615. 616. M. Aur. Severin. l. de Epinyclid. P. II. controu. 3. Aliquando & per Th. scribitur, v. gr. apud Lind. in d. Hippoc. loc. de Humor. Castel. Causa horum tuberculorum nulla alia esse poterit, quam stagnatio portionum serosarum putrescentium, cum acerbitate aliqua atrabiliaria, & indurativa, unde haud inepte inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereæ referri possunt ac debent, licet in specie Autores de Scorbuto nullam fecisse mentionem, quod mirum, notaverim, Arab. dicuntur *Alborin*, vel *Alboris*. Fallop. l. de morb. Gall. c. 5. Tom. I. pag. 686.*

Terminus, πέρμα, τέλμα, quid significet, notum est. Videlicet extremum, in quo aliquid definit. *Terminare*, τελευτῶν, legitur apud Galen. cap. 3. de art. t. 33. Morbi *terminari* dicuntur, vel ad salutem, vel ad mortem. An *Terminus vitæ* a Deo præfixus Medicinæ usum excludat, egregie ventilavit C. Rejes C. El. q. 18.

Terna, idem, quod *Impetigo*, *Mentagra*. Fallop. de Ulcer. cap. 25. Tom. I. Oper. p. 615.

Ternarius, τέρης, numerus in Medicina etiam ad superstitionem usque mysticus, ita, ut non solum Hippoc. tres corporis nostri substantias statuerit, continentes, contentas, & impetum facientes; & posteriores Medici tres res secundum & præter naturam constituerint; sed & Chymici Paracelsum sequentes *Tria* Principia excogitaverint: *Sulphur*, *Mercurius*, & *Salem*, quæ Moſen in capite secundo per *Sabab*, *Bdola*, & *Schobam* indicasse, vult Johnson. lib. 2. ita, ut *Sabab*, aurum significans sit perfectissimus & absolutissimus Mercurius, *Bdola* Margarita, seu Unjo, optimus & præstantissimus succus, seu oleagineus, *Sulphur* denotans, & *Schobam* Lapis concretus crassioris inter principia Salis concreti signaculum existat. (quis non rideret vana hæc nugamenta?) Unde & *Ternarium numerum* consummatissimum dixerunt, imo consummationem omnis numeri, & patrem reliquorum, quemadmodum *binarius* mater parium & femininorum, *Theatr. Chym. Vol. I. pag. 481*. Imo, quod omnino detestandum, summum *Trinitatis* mysterium non verentur applicare omnibus rebus naturalibus, quemadmodum expresse legitur d. l. pag. 454. Ea, quam in Divinitate colimus summo decore, atque fateamur, *Trinitas*, in unoquoque naturaliter producto rerum omnium, quæ creatæ sunt ab eadem, illis, qui secreta naturæ perquirunt abditissima, sui speciem atque figuram ob oculos ponit. Ita in corpore humano *tria* sunt, quæ requiruntur ad ejus sanitatem conservandam, vitæque longæ tuitionem, utpote *Sol*, *Jupiter*, & *Luna* Physice-Spagyrica. O impiam confusionem figmentorum Ethnicorum cum mysterio sanctissimo *Trinitatis*! Tædet me plura allegare e dicto loco. Quid? quod ipse Galen. improbaverit has circa numeros nugas, lib. 3. de dieb. critic. cap. 11. vocans, ψυχολογίας, ἠλιθότητας, ληρηματε. Nec hodieque exolevit ritus superstitiosus Chirurgiarum, in deligationibus, ad sectionem venæ instituendam, ad vulnera, ternarium observare, imprimendo ter fasciam, numerum; imo non defunt etiam, qui veterum gentilium imitentur morem ter despuendi, vel in vulnera, vel in terram, vel quando urinam reddiderunt. Lege Keuch. ad *Sammon. pag. 235*. Ita in usu medicamentorum *ternarius* numerus observatus legitur apud Scribon. n. 58. 71. 159. Vide & Rhod. ad eund. n. 71. Cæterum quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. gr. febre tertiana, & in conatibus naturæ Criticis pro morborum solutione observetur, illud non est propter aliquam mysticam & peculiarem numeri

meri illius virtutem & efficaciam; sed dependet unice a materiae turgescentia intra illud temporis spatium collecta. Unde etiam sæpe contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obstaculo, vel anticipetur, vel progetur.

Terniabin, Tereniabin. Vide *Manna*.

Ternio, Ternus. Vide *Ternarius*.

Terpnos, τερπνός, significat *Gratum*, suave, *delectabile*. In specie *τερπνόν* nomen est medicamenti compositi, quod describitur ab Aetio l. 6. c. 91. citante Gorræo.

Terra, γῆ, γῆ. Vide *Ge*.

Terrens, Terrenus, Terrestris, γαιῶδης. Vide *Codes*.

Terrelati, sunt spiritus corporei, in terra dependentes. Dorn. *Rul. & Ionh.*

Terricla, χερπῆ, sudis, Redica, sic dicta, quod terreant hostes, aut bestias ingressuras. Lind. *Ex. XI. 75.*

Terrificatio, legitur apud Casp. Cramerum *Colleg. Chym. Dissert. I. c. 4. §. 3.* quando nimirum in fermentationis actu portiones terrestres coeunt & concresecunt.

Terror, φόβος, affectus est, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quasi excessus. Pertinet inter res non naturales, & fit aliquando causa morborum, præsertim lipothymia, epilepsia, imo & mortis, procatartica; aliquando vero salutaris, & vice remedii prodest. Utrumque docuit Rolsink. *O. & M. M. Sp. l. 2. f. 3. c. 105. & l. 14. f. 3. c. 12.* Jung. *C. Hofm. Inst. Med. l. 5. c. 39. §. 1.* In specie *terrorum* præcordia afficere, & omnem esuriam tollere, vult Helmont. *tr. Jus Duumvir. n. 25.* Est etiam occasio pestis *Terror*. Idem in *Tumulo pestis*.

Tersoma, τέρσομα, significat apud Hipp. *siccor*, idem, quod *ξηραίνουσι*, l. 1. *de morb. mul. XXIII. 5.*

* *Terthveia, τερθρεία*, præstigiæ, incantamentum. Primus Melampus incantationibus ad morbos sanandos usus fuisse dicitur, qui 1530. annos ante Christum natum vixit. Sed antiquior multo hæc est curandi ratio. Constat enim ante eum Ægyptios superstitionibus, Magiæ, augurandi artibus operam dedisse. Porro incantatio a magis seu præstigatoribus hoc modo fiebat. Hi jubebant, ægros potionem sumere, quam non tanquam remedium vi naturali agens præscribebant, sed tanquam Cæremoniam ad incantamentum perficiendum necessariam. Si ægri convalescerent; remedium virtus incantamentis tribuebatur. V. Clerc. *Hist. med.*

Terthron, τερθρον, proprie dicitur *arremo* &

funis, quo utrinque velum trahitur, antenne summum extremumque jugum, & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. vero sumitur vel pro summo & extremo morbi ex mente Foefii; vel pro *soliditate* morbi, uti reddidit Lind. *in vers. Lat. Locus est l. 2. de morb. mul. XVII. 2.* Jung. Foef. p. 615.

Tertiana, τερταῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur, estque vel *intermittens*, in qua integra dies intermedia est libera ab omni febrili effervescentia; vel *continua*, ubi quidem nulla intermissio, sed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium sentitur. Causa utriusque consistit in sanguinis biliosi, hoc est, sulphureo-salinis portionibus scatenis effervescentia & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum succi nutritii corrupti accedentis. Continuae vero, ob copiam sulphuræarum portionum a causa quadam externa ad accensionem & agitationem irritatarum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris Tertiana* utriusque veram ideam descripserunt, ex recentioribus, Vvillis *de febribus c. 4.* Sylvius *Prax. Med. libr. 1. c. 30. 31.* Piens *de febr. Tract. spec. c. 6. & 11.* quamvis non in omnibus consentiant, quæ tamen fortassis facile conciliari possent. Non inconcinne etiam de hoc argumento scripsit nuperime D. D. Dolæus in *Encyclopæd. l. 4.* *Februm* in genere essentiam & rationem formalem in turbata sanguinis mixtione consistere statuens, & postmodo singulis primariis speciebus, ita etiam *Tertianæ*, applicans, c. 8. Quales sententias & hypotheses post dictos autores alii adhuc recentiores de hac febris specie & reliquis foverint & proposuerint, quos inter nobis arridet D. D. Christ. Gunth. Schelhammeri *Tract. de Februm curatione*, non est nostri instituti, nec loci ratio concedit, prolixius examinare. Jung. & D. D. Stahlius in *suis Dissertationibus*.

Tertium, Chymicis dicitur medium inter duo extrema, & est medium inter durum & molle, est quoque medium conjungendi *Tincturas*, & intelligitur *Sal*, quod merito dicitur medium inter corpus & spiritum, *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 96. seq.* Alias & Chymicis *Sal Tertium* est, quod *Salsum* dicitur & *Enixum* ex alcali & acido junctis resultans. Vide *Enixum, Salsum*.

Tertius, τερτος, quid significet, jam ante constat. In Medicina usitata est phrasis *ad tertias*, vel ad *duas tertias* decoquere, & vel indicatur decoctio tanta, ut residua maneat una tertia pars liquoris, vel quod usitatus vide-

videtur, ut una saltem tertia pars decoquendo consumatur. Vide Rhod. in *Lexic. Scrib.* p. 451.

Tessa est vocabulum plane obscurum novissime a D. Helvvigio, quantum nobis quidem constat, in *Introitu suo in Physicam inauditam* in lucem productum: Si juxta nonnullorum opinionem Arabica vox est, significat *Oculum*, *spoliavit*, *privavit*, &c. D. D. Matthias Schefferus existimat esse nomen Caballisticum, cujus literæ singularem contineant sensum. Significare vero Sal Astrale, seu Aeris essentiam, & esse idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba &c. Attrahi vero per Magnetem, id est, Sal centrale, cujus modus in literis hujus vocabuli Caballistice continetur, in *epist. defensor. introitus Helvvigian. pag. 21. seqq.* Enimvero an non hic rursus ad hæc ænigmata licebit exclamare: Nilhil apprehende, & fortiter tene? vel cum Carneade, in Rob. Boyle *Chymista sceptico* sciscitari; In Disquisitionibus ejusmodi speculativis, ubi ad nudam veritatis cognitionem primario collimamus, quid, quæso, ille me docer gratiis dignum, qui si potest, conceptum tuum mihi non reddit intelligibilem, sed terminis Mysticis, phrasibusque ambiguis obscurat, quod dilucidare debebat?

Tessuracoma, τεσσαράκοντα, *Quadragesima*. Vide *Quadragesimus*.

Tessares, *Tessara*, τέσσαρες, τέσσαρα. Vide *Quatuor*.

Testa æquivocum est apud Latinos. 1. significat *vas figulinum*: deinde & ob similem duritiem *crustam animalium aquatilium*: utrumque dicitur Græc. ὄστρακον, vide *Ostracon*. Unde & *Testacea animalia* vocantur ὄστρακώδη. Vide *Ostracodermon*. Tertio *Testa* dicitur *rotunditas capitis humani*, Keucher. ad *Sammon. p. 92.* Gr. τὸ ὄστρον, κορυφή. Hinc & *Paracelsus* generaliter pro *globo cœli & terræ* sumit, l. de *caduco matric.* Denique *Testa* corporis humani *pellis* est. Dorn. Ruland. & *Johnf.* in *Lex.*

Testamentum, διαθήκη, terminus Juridicus, proprie denotans *dispositionem facultatum* suarum omnium, Gal. *libr. de cogn. & cur. omn. anim. peccat. c. 5.* Translatum vero a *Spagyricis* ad *Hieroglyphica*, vel *mystica*, aut ænigmatica scripta potissimum de *Lapide Philosophorum*, v. g. *Ardoldi Villanovani Testamentum*, Gallico primum idiomate descriptum, postea in Latinum translatum, quod legitur in *Tb. Chym. Vol. I. p. 783. & Vol. IV. p. 446. seq.* *Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 2.* Nicolai Melchioris Cibenensis *Transilvani Testamentum*

Artis, quod extat apud *Libav. Tom. II. Oper. p. 350.* Fr. *Basilii Valentini testamentum ultimum* vernacula lingua scriptum, Argentorati 1667. typis excusum. *Hadr. a Mynsicht testamentum metricum* scriptis ejus additum, &c.

Testiculi, testes, ἄρχαες, δίδυμοι. Vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

Testimonium, μαρτύριον, quid significet, notum est. Proprie alterius quoque affirmationem ejus, quod alius statuerat. Hinc *Galen.* dicit alicubi, ex *testimonio* veritatem dogmatum æssimari, l. *quod an. mor. seq. temp. corp. 5.* Sumitur vero ab *Hippocr.* etiam μαρτύριον, *testimonium*, pro signo, 2. de *art. t. 31.* *Galen.* in *comm. ad b. l.*

Testudinatum, ἀέτωμα. Vide *Aetoma*.

Testudo, æquivocum est, χελών. Vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Testudo* quoque dicitur *spuma maris*, item *Limax*, anacium album & rubeum. *Rul.* & *Johnf.*

Tetragmenos, τετραγμένος. Vide *Ordinatus*.

Tetanos, τέτανος, accipitur aliquando late pro omni *Convulsione* & rigiditate corporis, vel membrorum. Proprie vero & strictè ita dicitur species *Convulsionis* gravissima, quando totum corpus erectum & rigidum manet sine motu, sicut lignum, aut trabs, *Dieter. num. 825.* Vide *Convulsio*, *Galen. 4. aphor. 57.* De *Tetano* alias agitur apud *Hippocr. l. 3. de morb. XIII. i. seqq. l. de int. affect. LIX. i. seqq. l. de dieb. V. i. seqq.* *Jung. Foef. p. 616.*

Tetanothra, *Tetanomata*, τετανοθρα, vel τετανομάτια, vocantur medicamenta erugatoria, si ve, quæ rugas emendant. *Gorr.*

Tetarticos, τεταρτίκος. Vide *Quartana*.

Tetartemorion, τεταρτημόριον. Vide *Quadrans*.

Tetartos, τεταρτος. Vide *Quartus*.

Tethalassomenos, τεθαλασσομένος, idem, quod θαλασσοίτης, marinus. Epitheton vini aqua marina mixti, cui opponitur οίνος ἑδάλυκος, cui non est admixta aqua marina. Illius meminit *Gal. 4. de R. V. I. A. t. 1. & l. 4. de san. tu. c. 4.* Hujus vero l. 4. de *C. M. S. L. c. 8.* Vide *Foef. p. 448.*

Tethelos, τεθηλός, dicitur *Hippocr. mollis, laxus*. Usurpatur de figuris, l. de *vet. med. XXXIX. 16.* rectius tamen *floridum* significat, *ibid. XLI. 9. a θάλλω, floreo.* Vide *Foef. pag. 266.*

Tethreniodes, τεθρηνίδες. Vide *Tethreniodes*.

Tethyon, τεθύον, dicitur *Zoophyton rubrum*, cujus descriptionem pleniorē vide cum usu in *cibis & Medicina* apud *Aldrov. de Zoophyt. l. 4. c. 5.* *Chiocc. Mus. Calc. sect. I. p. 87.*

Tetocya, τετοκία, Latine *Puerpera*, quæ jam

jam peperit, Hipp. 5. *aphor.* 39. Junge Dieter. n. 828.

Tetradrachmon, τετραδραχμοι, pondus quatuor drachmarum, h. e. unciæ dimidia, quæ & *Stater* dicitur, Galen. de pond. & mensur. Vide *Stater*.

Tetragnathus, τετραγναθος, species est juxta *Aetium Phalangii*, vel aranei subalbida, pedes scabros habens, & juxta caput eminentias duas: unam rectam, alteram laram, ut existimes, eum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpion veneno simile, Forest. l. 30. *Observ.* 12. *Schol.*

Tetragonon, τετραγωνον. Vide *Quadrangulum*. *Τετραγωνον* alias apud Hippocr. vocatur medicamentum, quod caput purgat, l. de int. aff. XLIX. 14. & LII. 18. per quod nonnulli intelligunt vel ipsum Scibium, vel *Cruftas*, quæ circa illud reperiuntur, Foef. p. 616. Rhod. ad Scribon n. 23.

Tetramos, τετραμοσ, idem, quod *τρημος*, *tre-mor*. Erot. in *Onom.* p. 113. b.

Tetramyron, τετραμυρον, i. e. quatuor unguentis confectum, vocatur *Acopum* linimentum, cujus descriptio & vires habentur apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12.

Tetrao, τετραε, ἄοαξ nomen avis montanæ majoris, quæ Latinis *Urogallus* dicitur, cujus descriptio videatur usq. apud Aldrov. l. 13. *Ornithol.* c. 6. ubi simul demonstrat, non esse eandem avem cum *Ovide*.

Tetrapharmacum, τετραφαρμακον, in genere dicitur medicamentum compositum ex quatuor simplicibus. Tribuitur vero diversis compositionibus, v. g. *Emplastro*, quod alias *βυμπλικον* vocatur, Gal. adv. Lyc. c. 7. I. 1. de S. Fac. §. *Pinguedo*, *Stear*. Vide Rhod. ad Scrib. n. 211. & supra in *Basilicum*. De inde & *Antidotus* ita vocatur, quæ alias *μυστηριον* dicitur, & in officinis *Theriaca Diatessaron*; vide *Mysterion*. Denique & nomen cibi cujusdam est *Tetrapharmacum* apud Spartianum in Adriano, constantis ex fasiano, sumine, perna, & crustula, allegante Rhod. d. l. Meminit & *Paracels.* *Tetrapharmacum* l. de Heritiis c. 3. & videtur intellexisse *Antidotum*.

Tetrobolon, τετροβολον, pondus quatuor obolum, h. e. scrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

Tetrorus, τετρορος, Latine *Quatrio*. Vesal. l. 1. de H. C. F. c. 33. dicitur ab Orbasio & Ruffo pars *Astragali* vel tali superior & sursum vergens. Gal. de Ossib. c. 24. vel juxta *Ingrassiam* c. 23. cujus commentarium vide p. 264. seq. quamvis & totus *astragalus* ita ali-

quando dicatur a quatuor lateribus, dextro, sinistro, anteriore & posteriore. Gorr.

Tettigometra, τεττιγομετρα, dicitur fœtus e terra cicens, e quo exit cicada. Aldrovand. de Insect. lib. 2. c. 13.

Tettiv, τεττις. Vide *Cicada*.

Teuchos, τευχος, duplicem apud Hipp. habet significationem: I. ita dicitur totum corpus l. 6. *Epid.* s. II. c. 4. Gal. in comm. ad h. l. 2. notat *vasculum*, l. de steril. XII. 25. 26. l. de loc. in hom. II. 6. XXXVI. 7. & plenius explicat *Erotrianus*, quod sit *vas auditorium* canne & nervo cinctum.

Teuthis, τευθις. Vide *Loligo*.

Teutlorhace, τευτλορηκη, nomen cibi alicujus constantis ex *beta* & *lente*, a τευτλοι, beta, & ρηκη, lens. Id edulii genus *Heraclidem Tarentinum* non modo sanis, sed & ægrotantibus dedisse scribit Gal. l. 1. de Al. fac. c. 18. fin. Gorr.

Textura, proprie *ὑφαντις*, ad opificium pertinet, quod *ars Textoria* dicitur, de qua & Gal. l. ad *Trafybul.* c. 16. & 21. Per translationem vero *Latine* etiam usurpatur de organica structura corporis, & partium, & respondet Græco κηπέσις, κηπευδης, Gal. 2. *aph.* 28. & c. de R. V. I. A. t. 47.

Th, θ. Θ. signum est & nota mortis, *Θνήσκει*, apud Hipp. in libris *Epidem.* notante Gal. com. 1. in l. 3. t. 13. & alibi, quemadmodum *Y.* signum sanitatis, *ibid.*

Thacos, θηκος, *sedile*, sedes, idem, quod *ῥηκος*, Legitur apud Hippocr. lib. 7. *Epid.* XXVI. 22.

Thais, θαις, duo significat: I. *Ceratum Cosmeticum*, quo faciei rubor conciliatur, cujus descriptio habetur apud *Figin.* l. 3. c. 25. II. *Vinculi genus*, quod capiti adhibetur, ubi summum caput & quod inter ipsum frontemque est, vincire convenit. Ejus tres species recenset Gal. l. de fasciis n. 9. 10. 13.

Thalame, θαλαμων, dicitur *cubile*, & piscium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hippocr. de Arte XIX. 9. Vide *Foef. Oec.* p. 265.

Thalamus, θαλαμος, præter vulgarem & propriam significationem ex aliis Lexicis petendam tropice Galenus vocavit l. XVI. de V. P. c. 3. locum illum, e quo nervi optici egrediuntur, quem locum *Bartholin.* *Libell.* III. *Anatom.* c. 2. p. 672. magnas cerebri eminentias vocavit cum *Riolano*. D. G. *Bidloo* vero *Thalamus* opticos nominare non dubitavit, *Anat. Tab.* IX. & X.

Thalasseron, θαλασσηρον, dicitur *Collyrium Hermophili*, accommodum suffusionibus & he-

betudini visus, cujus descriptio habetur apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7. Ægin. l. 7. cap. 16.

Thalassites, Θαλασσίτης, idem, quod θαλασσομήτης. Vide *Tethalassomenos*.

Thalassomeli, Θαλασσομέλι, dicitur medicamentum compositum ex aqueis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviz defæcatis, & in picato vase per dies caniculares insolatis, vim habens purgatoriam. Gorr. e Diosc. l. 5. c. 20. Jung. Keuchen. ad *Sammonic.* p. 201.

Thalevos, Θαλερός, i. e. floridus, a θαλλω, floreo, dicitur de spiritu vegeto magno & concitato; Galen. c. 2. in i. *Prorrh.* t. 4. & 60. quamvis in textu Hipp. legatur Θαλερόν, de quo infra in *Tholevos*. In *exege*si autem Hipp. Θαλερόν πιδμω exponit Galenus per calidum instar solis, atque derivat vocem a θαλλω, calefacere.

Thallia, & *Thallos*, Θαλλία, Θαλλός, dicitur germen omne, sed præcipue *olivæ*. Ægin. l. 3. c. 66. Gorræus. Rhodius exposuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus festis coronæ texebantur, ad Scribon. n. 142.

Thalpos, Θαλπος, idem, quod θερμός, calor, æstus. Legitur apud Hippoc. 3. *aphor.* 1. & 5. a θαλλω, foveo, calefacio. Jung. Dieter. n. 383.

Thalpsis, Θαλψις, *fortum*, *fomentum* significat. Legitur apud Mosch. l. de morb. mul. c. 126.

Thamatica, pro *Thaumatica*, ars dicitur, per quam inveniuntur machinæ, quæ vel aere, vel aquis impelluntur, Dorn. Ruland. & Iohnf. in *Lexic.*

Thames, *Thaminos*, Θαμής, Θαμινός, frequens, & adverb. θαμείως, frequenter. Sæpe occurrit apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIII. 4. l. de fistul. III. 1. l. de superfæt. X. 11. & alibi notante Foef. p. 266. seq.

Thamna, Θάμνα, idem, quod *Lora*, vinum a vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*. Lind. Ex. X. §. 200.

Thanasimos, *Thanatodes*, Θανάσιμος, Θανατώδης. Vide *Lethalis*.

Thanatos, Θάνατος. Vide *Mors*.

Thapneus est medicina mundata & repurgata. Dorn. Rul. & Iohnf.

Thauma, Θαύμα, in genere *Miraculum* significat. Vide *Miraculum*. Specialiter sumitur pro *machinis αὐτομάτοις*, mechanicis, quibus utuntur histriones etiam in ludis. Tandem & pro ipsis *prestigiis* accipitur: unde θαυματουργοί, qui talia opera seria, jocosa, impudica, pudica, exercebant & ostendebant

Tom. II.

in circulis otiosorum hominum, quæstus causa. C. Hofmann. *comm. in Gal. LL. de V. P.* num. 979.

Theca, Θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid asservarur. Ita *Theca instrumentorum Chirurgicorum* describitur ab Hildan. in *Cista militari Classi.* 19. sine quali nunquam accedere debet ad ægros Chirurgus, quod laud. Autor etiam ipse observavit. Joh. Rhodius etiam ex Martiali probare conatur *Thecam* accipi pro *Fibulæ* specie, pudendis non solum libidini verum etiam verecundiæ consulendo usurpata. *Dissert. de Aciâ* p. 88.

Thee est nomen plantæ Japonicæ & Chinesis, hodieque etiam apud nos usitate, & magnopere commendatæ, de cujus historia & usu vide Schroder. in *Append.* p. 8. seqq. & Fr. Hofmann. in *Clav. ad l. 4. f. 1. n. 348. seqq.* Licet vero utilitas insignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio usus hujus plantæ, ob novitatis pruritus, aliis judicandum relinquimus. Videatur & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbricæ Ducis *Dialogus inscriptus Theophilus Bibaculus, sive de Potu Theæ*, & multa aliorum neotericorum, qua Latina qua vernacula scripta. Mirandum etiam, quod licet variæ fallaciæ jam detectæ sint circa illius herbe collectionem, & adulterationem, nihilo minus sint, qui ejus usu non abstineant.

Theatricos, Θεατρικός, proprie *spectabilis* dicitur, h. e. ad ostentationem & spectaculum factus. Usurpatur ab Hippocr. de deligationibus concinnis & ad ostentationem saltem paratis, quæ nihil juvant, l. de Medico IV. 8.

* *Theiformis decoctio*. Est ratio conficiendi decocti, qua potione *The paramus*. Hodie usitatissimus est hic decoquendi modus.

Theilopedon, Θειλόπεδον, dicebatur *locus*, ubi insolantur & exsiccantur uvæ. Hinc Θειλόπεδον εσουλή, *uva insolata* dicitur. Linden. Ex. X. §. 92. Gorr. scripsit Θειλόπεδον.

Theion, Θεῖον, duabus gaudet significationibus. Significat enim & *Divinum* & *Sulphur*, de quibus Latinis vocabulis jam dictum sub suis literis initialibus. Vide *Divinum. Sulphur*.

Thele, Θέλη. Vide *Papilla. Mamma*.

Thelema, Θέλημα. Vide *Voluntas*.

Thelopedon, Θελόπεδον. Vide *Theilopedon*.

Themon, Θέμων, idem, quod σπῆρος, vocatur *acervus* & *cumulus*, v. g. frumenti, tritici, Gal. in *Ex. voc. Hipp.* Foef. p. 266. Gorræus.

Thenar, Θέναρ, accipitur late, strictè & strictissime: Late pro cavitate omni interiori manuum

D d d

num

num & pedum; quarum illa dicitur alias *Vola*; hæc vero *Planta*; suntque carnosæ por-
tiones sub digitis manuum & pedum. Quod
enim etiam de plantis *pedum* usurpetur, pa-
tet ex Hippocr. l. 2. de morb. mul. IX. 19.
Stricte pro *vola manus* tantum, sive palma,
h. e. parte manus interna eminente & car-
nosa a digitis usque ad carpum protensa, qua
percutere solemus, a *θέειν*, percutere. Gal. c.
1. de fract. r. 20. Stricteissime *θέειν*, dicitur
Ruffo *spatium carnosum inter pollicem & indi-
cem*, sub quo manus cavitas sita est; *ὑπόθεειν*
vero, quod reliquis quatuor digitis subtendi-
tur. Foef. p. 267. seq. Linden. Med. Physiol.
l. 2. c. 14. §. 85. Musculus etiam unus ex
abducentibus pollicem vocatur *θέειν*, Barthol.
l. 4. An. c. 9. p. 579.

Theodoretos, Θεοδώρητος, *Antidotus* vocatur,
quæ alias *διαιτακαρδίων* appellatur, ad frigidas
capitis affectiones, cujus descriptio legitur apud
Æginet. l. 1. c. 11. & Aet. l. 13. citante
Gorr. Meminit & Forefl. l. 21. O. 12. Schol.

Theodoricon, epitheton est medicamentorum
in *Antidotario Nicolai* apud Mesuen in operib.
fol. 393. b. c. & f. quorum unum dicitur
Theodoricon Hyperichon, quasi a Deo datum
& expertum (uti in textu exponitur) &
valde commendatur contra affectus capitis,
hemisphericam, vertiginem &c. Alterum *Theo-
doricon anacardinum* ab Anacardiis ingredien-
tibus, & pariter pro memoria corroboranda
laudatum fuit.

Theodoria, Θεοδότη, vocantur diversa *Collyria*,
ab Autore *Theodoto* inventa & excogi-
tata, ad diversas oculorum affectiones, quo-
rum descriptiones habentur apud Aet. l. 7. al-
legante Gorræo & Ægin. l. 7. c. 16. Meminit
& in genere Gal. l. Introduct. c. 14. circa fin.

Theopemptos, Θεοπέμπτος, h. e. Deo missa,
scil. *Antidotus*. Quo epitheto exornata legi-
tur *Tinctura* quædam *Antimonii*, cujus descri-
ptio habetur apud Schroder. l. 3. c. 17. quam-
vis neque hæc, neque reliquæ pomposis ibi-
dem & hyperbolicis titulis inscriptæ magis
aliquid habeant in recessu, quam *Tinctura*
vulgaris *Antimonii*, D. Ludovic. Dissert. I.
Pharm. p. 335.

Theophilion, Θεοφιλιον, vocatur *Collyrium*
τραχωματικόν, & describitur apud Aet. l. 7.
allegante Gorræo.

Theophrastici, iidem, qui Paracelsiste dicun-
tur, *Paracelsi sectatores*. Vide *Paracelsus*.

Theorema, Θεωρημα, idem in genere, quod
ἀξιωμα, *sententia*, aphorismus. Vide *Aphorif-
mus*. Speculatio.

Theoretica, *Theorica*, Θεωρητική, Θεωρητική.

Vide *Speculativa. Practica*.

Theoretos, Θεωρητός, *Contemplabilis*, specta-
bilis: vel consideratione & observatione di-
gnus. Dicitur de diebus Medicis sive Criti-
cis, sive Crisin antecedentibus, quales sunt
Indices, ἐπίδαχοι. Hipp. 2. aph. 24. Galen. in
comm. ad b. l. Dieter. n. 391.

Theoros, Θεωρός, vocatur Hippocr. qui ora-
culorum consulendorum causa ad Deos mit-
tebatur, notante Erotian. *Onom.* p. 53. e.
Foef. p. 269.

Theos, Θεός, Latine *DEUS*. Vide *Deus*,
Dii.

Theureus, Θυραϊός, epitheton certum vini
alicujus, quod in Creta insula nascebatur,
dulce, nigrum, crassumque & citra adstri-
ctionem. Meminit ejusdem Galen. de bon. &
mal. succ. c. 11. & l. 4. de S. Fac. 8. Jung.
Gorræus.

Therapeia, Θεραπεία, Lat. *Curatio*, *Medela*,
auxilium. Hipp. 1. aph. 6. de quibus vocabu-
lis vide suis in literis. Complecti vero &
curam veram, h. e. qua morbus revera pro-
fligatur; & palliativam, ubi saltem ejusdem
vehementia mulcetur, testatur Gal. 6. aph.
38. & confirmat Lind. Ex. XII. §. 93. Adde
Foef. p. 268. Descendit vero a verbo *θεραπεύω*,
curo, *medeor*, ministro, quod legitur 6. aph.
38. Estque valde emphaticum verbum, expri-
mens illud axioma Hippocraticum: *Medicum*,
dum *curat*, esse & debere esse saltem naturæ
ministrum. Unde & *θεραπεύοντες*, Hipp. di-
cuntur *ministri*, qui ea, quæ ad curationem
necessaria sunt, administrant, 3. de R. V. l.
A. r. 44. Adde Foef. *diff. loc.*

Therapeutice, Θεραπευτική, vocatur pars Me-
dicinæ *Curatoria*, *Methodus Medendi*. Vi-
de *Curatoria Methodus*.

Therenos, Θυραϊός, epitheton vini *Asiatici*
dulcis, simul atque pallidi, uti scribit Ga-
len. l. 5. de san. tu. cap. 5. Gorræus vero for-
tassis mendose *Θυραϊός* posuit in definit.

Theriaca, Θερακική, dicuntur medicamenta,
quæ *ferarum morsibus* medentur, Gal. c. 6. in
l. 6. Ep. r. 5. circa fin. Duplicia vero statuiffe
Nicandrum, docet Gorr. quorum alia anima-
lium morsus præcavent, sive illitu, sive sus-
fitu, sive instratu; alia, quæ morsum jam in-
flicto curant, & innoxium reddunt. *Theria-
ca*, Θερακική, vocatur in specie *Antidotus* effi-
cacissima ad venena omnia, imprimis vero
ad morsus viperarum, cum *Θυραϊόν* viperam
κατ' ἔξοχόν significet. Vel etiam ita dicta est
illa compositio, quæ *Andromachi* habetur,
quod carnes viperarum recipiat. Translatum
tamen vocabulum postea ad alias quoque An-
tido-

vidotos, quamvis non recipiant carnes vipera-
rum, quales fuerunt Elii Galli, Antiochi
Philometoris, Euclidis, Zenonis &c. & ho-
dieque adhuc *Theriaca Diateffaron*, in *Offic.* De
hujusmodi compositionibus vide Gal. libros de
Antidotis, de *Theriaca* ad Pisonem, & ad
Pamphilianum. Junge Rhod. ad *Scrib. n.* 165.
In specie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc. in
Mus. f. VI. p. 704. & v. g. Marantam de *Ther-*
riaca, Sylvaticum, Bonhinium, Jul. Alex. b.
tir. Videantur & Dispensatoria, Norimbergen-
se, Augustanum, item Pharmacopœa Collegii
Londinensis &c. Chymici cum viderent fortas-
sis intricatissimam simplicium & inconcinnam
misturam *Theriacarum*, præsertim Andromachi
consulere voluerunt artificiosa extractio-
ne: hinc ortæ sunt *Theriaca cœlestis*, *Essen-*
tia vel *Extractum Theriace* &c. de quibus vi-
deatur Schroder. l. 2. c. 57. Fr. Hofm. in *Clav.*
ad h. l. Iunken. *Chymic. Exp. Car. Part. II. sect.*
1. c. 5. p. 499. *seqq.* Iohnsonus quoque scribit
Lex. l. 2. Theriacarum varia genera Chymica &
Galenica inveniri in *Pharmacopœa Spagyrica*
Mylii p. 349. *seqq.* Translatum porro *Theriac-*
æ vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*, v.
g. Sublimatum, Corallinum album &c. legi-
tur, & quidem hyperbolice vocando *Theriac-*
am Theriacarum, apud Libav. *Apocalypf. Her-*
met. part. prior. c. 6. Verum ne permittant sibi
imponi ab hujusmodi laudibus hyperbolicis
Medici Juniores, cum usu horum sit suspec-
tus, imo periculi plenissimus. In Lapide
quoque Philosophorum & *Theriacam* & vene-
num latere, docetur in *Theatr. Chym. Vol. V.*
p. 631. *seqq.* ubi tamen mendose ob ignoran-
tiam Græcæ linguæ Spagyricis maxime fami-
liarem *Thyriaca* legitur.

Therinos, *θερινός*, i. e. *æstivus*. Ita *θερινή ώρα*
legitur, h. e. *æstivum* tempus, apud Hipp. 4. de
R. V. l. A. r. 1. θερινοί πυρετοί, febres *æstivæ*, 2.
aph. 25. Vide *Æstas*. Dieter. n. 387. Vocatur &
Collyrium *Therinum*, i. e. *æstivum*, l. 4. de C.
M. S. L. c. 7.

Theriodectos, *θηριόδεντος*, hoc est, a *feris* mor-
sus. Dioscorid. l. 1. c. 1.

Theriodes, *θηριόδες*. Vide *Ferinus*.

Therionia, *θηριονία*, idem, quod Hippocr.
θηριον, significat *ulcus teterrimum, ferinum* &
summe malignum, cum ex se nascens, tum alii
morbo superveniens, ut refert Celsus, colore
lividum, nigrum, odore fœtidum, multo mu-
cofo humore repletum, quod inflammatio, fe-
bris, prurigo & dolor comitatur, a quo san-
guis interdum fluit, serpit & exedit partes fi-
nitimas, atque ob id aliqui Herpetem exeden-
tem nominant, l. 5. c. 28. Quamvis alii sint,

qui *θηριονία* ad *sola pulmonum ulcera* maligna
restrinxerint, teste Gal. c. 2. in 6. *Epid. r. 24.*
Ita & Heurn. phtisim vult appellari *θηριονία*,
l. de morb. pecc. c. 7. Causa indubitato in san-
guinis ichorescentia caustica & putrefactione
consistit. *θηριον* vero pro tali ulcere sumi apud
Hipp. patet ex l. de *Loc. in hom. XLl. 1.* Jung.
Foef. p. 270. Erotian. *Onom. p. 109. a.* Gorr.
Castell.

Therion, *θηριον*, proprie significat *bestiam*,
ferum animal; quemadmodum & simplex *θηρ*,
Vide *Fera*. Adde Lind. *Ex. XI. §. 115. 119.*
In specie etiam accipi pro *vermibus* & ani-
malculis in intestinis natis, nonnulli Inter-
pretes Hippocr. volunt, ita explicantes *Coac.*
text. 285. 467. 468. & l. 6. Epid. f. VII. 55. Jung.
Foef. d. l. Ionston. vero duos textus posteriores.
Coacos per *ulcera ferina* exposuit, in *not.* ad
b. l. siquidem p. a. ad *Therionia* notavimus, cre-
dens Hipp. etiam *ulcera summe maligna* ap-
pellasse *θηριονία*. Galenus *exegefi* Hipp. duo hæc
præcipue significare apud Hippocratem mon-
net, *vermes* & *ferina ulcera*, quæ oriri aserit,
quando ichor diffluit & sursum deorsum par-
tes putredine inficit, præterea vero etiam
ipsam ad phtisim habitudinem ita appellasse
Hipp. docet.

Theriotome, *θηριότομή*, idem, quod *ζωοτομή*,
vide *Zootome*.

Thermæ, *θερμαί*, proprie vocantur *Aque a-*
estu calidæ minerales sponte natæ, h. e. quas
Natura e liberali sinu terræ magna Dei bene-
dictione assatim suppeditat ad sanitatem, qua
tuendam, qua recuperandam, quarum ulus
non solum est externus ad lavandum, sed et-
iam quandoque internus ad potum, Gal. l. 6.
de *San. tu. c. 9.* Dieter. n. 508. Quænam vera
causâ sit fervoris nativi *Thermarum*, pertinet
inter intricatissima Naturæ occulta; licet
plures fuerint, qui ingenia sua in hac riman-
da exacerierint, inter quos & Jul. Alex. l. 7.
Sal. c. 4. Lang. l. 2. ep. 52. Nobis placet opi-
nio Fr. Hofm. in *Clav. ad Schr. l. 3. c. 3. p.*
m. 145. non tam peculiari sulphure accenso,
quam a continua lucta particularum inter se
pugnantium dependere, statuentis; quamvis
duratio illa per secula annorum admiranda
magis, quam rimanda sit. Historias vero
Thermarum cum usu vero & abusu plures pro-
posuerunt Autores. Sufficiat allegasse Baccium
de *Thermis*, Tabernamont. in libell. Germanic.
dicto *Thesaurus aquarum*, vulgo *Masser*
Schab. Vveker. Antid. Spec. l. 1. sect. 3. Hil-
dan. de *Thermis Leucensibus* & *Pipernis*. Som-
mer. de *Carolyn. Rolfink. O. & M. M. Spec. l.*
6. f. 2. c. 2. De *Thermis Helvetiæ* Joh. Jac.

Vvagnerus Histor. Helvet. Cur. sect. III. art. 7. p. 87. seqq. ut & de Balneis art. 9. pag. 106. seqq.

Thermantherion, θερμαντήριον, vocatur arula, vel focus, qualibus in mensa solemus uti, ad recalefaciendos cibos a diuturniori mora refrigeratos. C. Hofm. in Galen. LL. de V. P. n. 210.

Thermanticos, θερμαντικός, Vide *Calefaciens*.

Thermasia, θερμασία, idem, quod θερμότης, Calor. Legitur apud Hipp. 5. aph. 63.

Thermasma, θερμασμα, significat *fozum*, qui adhibetur per calefacientia, v. g. in pleuritide. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 1. & 2. Descendit a verbo θερμαίνω, calefacio, & θερμαίνουμαι, calefio, quod frequenter occurrit apud Hipp. notante Foef. p. 268. Dieter. n. 388.

Therme, θερμή, calorem notat *excessivum*, intemperatum, apud Hipp. unde & Gorræus non veritus est, per *febrem* exponere; quamvis nullam video necessitatem, ob quam omnis calor excedens statim febris dici debeat. Legitur vocab. apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXVII. 4. in quo loco quidem *febrem* calorem notare connexio docet, & l. 5. Epid. XXXV. 8. ad quem locum vide Lind. Ex. IV. §. 53.

Thermemeria, θερμημερία, dicitur tepor diurnus, qualis esse solet tempore verno, Hipp. 1. de nat. hum. t. 33. Jung. Foef. p. 269.

Thermocelios, θερμωκελίον, vocatur Hipp. qui intemperato calido præditus est ventriculo. Legitur l. 6. Epid. f. III. t. 25. Foef. d. l.

Thermole, θερμολή, idem, quod θερμή, & calorem *excessivum* notat. Hipp. l. de L. I. Hom. XXXI. 13. XXXIIX. 5. XLIX. 7. &c. Erotianus vero solam febrem, nunquam calorem in communi dici ab Hippocrate asserit θερμολή.

Thermologista dicitur Georg. Thomsono in *Explicatione Terminorum Artis Acui Magnetice præmissa* is, qui principaliter calidum tractat, neglectis proprietatibus essentialibus. Huic opponitur Psychologista, qui frigidum principaliter tractat. Utrumque adversus Galenum ejusque sectatores excogitatum fuit.

Thermometrum, θερμόμετρον, est mensura caloris, tum cujusvis, tum caloris humani naturalis per pulsum judicanda. Plura de *thermometris* variis videantur apud laudatissimum Dn. Sturmium in Collegio Experimentali Curioso ejusque Auclario, loca quærantur in Indice.

Thermopoliam, θερμωπόλιον, vocatur *taverna*, ubi confectæ dulcesque potiones veneunt, quas calidas bibere solitas ex Turnebo testatur Linden. Ex. X. §. 158. & hodieque potus

Thee & Caffè in quibusdam celebrioribus urbibus etiam Germaniæ ita venales habentur.

Thermoposia, θερμωποσία, hoc est, *Aquæ calide potus*, in quo sensu usus hoc vocabulo D. Pechlin. l. 1. Obs. Phys. Med. O. 97. p. 178. contra Scorbuticam etfi valde variantem commendans, qua simplicis, qua medicatæ *aquæ calide potus*.

Thermopragmaticus, θερμωπραγματικός, idem est quod Thermologista, apud Thomson.

Thermos, θερμός, vide *Calidus*. Significat & *Lupinum*, ut est apud Gal. l. 6. de S. Fac. §. *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

Thermoscopium, θερμωσκοπίον, fere idem significat, quod Thermometrum, de quo p. a. Legitur in Aët. Erud. Lips. A. 1700. m. Jul. p. 316.

Thermospodia, θερμωσποδία, h. e. *calidus cinis*. Legitur apud Dioscorid. l. 2. & 5. alibi que.

Therolexes, θερολέξης, idem, quod θερολεξήριος, *auceptor verborum & dictionum*, cujus omne studium in vocularum observationibus & novationibus positum, Linden. Ex. XVI. §. 146.

Theros, θερος. Vide *Æstas*.

Thesaurinella cælestis dicitur Paracelfo *Necromantia species*, quæ occulta scripturæ rimari & intelligere docet, l. 2. Philos. sagac.

Thesaurus, θησαυρός, quid proprie significet, ex aliis Lexicis constare potest ac debet, videlicet *Divitias copiosas absconditas*, vel occultas. Per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis & Philosophiæ dicitur *thesaurus* pretiosissimus, Theatr. Chym. Vol. I. p. 238. Talis *Thesaurus* est in homine, non extra ipsum, p. 274. Ita Lapis Philosophicus dicitur *thesaurus*, Vol. IV. p. 786. seq. *Thesaurus auri velleris*, Vol. V. p. 247. Adde Libav. Tom. II. Oper. p. 189.

Thesis, θέσις, significat *Positionem* partium corporis naturalem, vide *Situs*, quamvis Galen. quoque velit, significare *connexionem* cum proximis partibus, & respectum, com. 2. de fract. t. 8. Alias *thesis* quoque *sententiam* aliquam quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, significare potest, uti ex Logicis patet.

Thespiana, vel *Thespiensiana*, θεσπιανή ἢ θεσπιωνή, vocatur *Confectio* quædam Apollonii, cujus descriptio habetur apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 3. Gorr.

Thesalicus, θεσσαλικός, idem, quod *Methodicus*, ab autore *Thesalo*, qui sectam *Methodicam* primus introduxit. Vide *Methodicus*.

Fuit

Fuit vero Thessalus Trallianus, sub Nerōnis principatu Medicus arrogantissimus, ita ut rabie quadam incitatus cuncta majorum placita & Medicorum sententias delere conatus sit, teste Plinio l. 29. H. N. c. 1. nec veritus vocare sese *κατρωίκην*, h. e. Medicorum victorem, nomenque hoc monumento suo in via Appia inscribere, sicut scribit Andr. Tiracquellus de Nobilitate chart. 108. n. 64. Alias *fedile thessalicum* legitur apud Hippocrat. 1. de artic. t. 22. & describitur a Galen. in comm. ad h. l.

Theu cheir, Θεὸν χεῖρ, i. e. Manus Dei. In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuisse, si recte adhibita fuerint, patet ex Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. In specie est nomen *Antidoti* ex hircino sanguine preparata, quæ nephriticis, calculosisque præsentī remedio est, & describitur ab Aetio l. 11. citante Gorrzo. Vide *Manus*.

Theurgia, Θεουργία, dicta fuit Græcis sacratio Magiæ species, fuitque per sacrosancta nomina & preces angelorum & bonorum spirituum imploratio, ut est apud Lang. l. 1. ep. 34.

Thexis, Θέξις, vocatur *punctio per acum*, a Θήγω, quod *acu transfigo* significat. Hinc cura κατὰ Θέξιν vocatur *Chirurgica operatio*, quando vulnera per futuram acu faciam conjunguntur, cujus meminit Archigenes apud Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Jung. Foef. p. 269.

Thisma est minerarum ductus & *vena subterranea*. Dorn. Rul. & Johf. in Lex.

Thlasias, Θλασίαις, dicitur *Eunuchus factus per compressionem*, κατὰ Θλάσιν testium, quem modum descripsit Egin. l. 6. c. 68. *Thlasie* dicuntur, quorum testes sunt attriti, sicut e l. 138. ff. de V. S. notavit P. Amman. in *Irenic*. p. 136.

Thlasis, Θλάσις, Θλάσιον, *contusio, collisio* violenta dicitur. Estque species solutionis continui, Galen. l. de caus. morb. c. 11. Jung. Foef. p. 271. in *exegesi* vero Hippocr. instrumentum Chirurgicum, quo foetus extrahitur, alias ἐμβρυοθλάσιν, vel πιαστρον dictum, ita appellari monet.

Thlibia, Θλιβία, vocantur, quorum testiculi sunt collisi (*Vwie ein Klop-Hengst*) P. Amman. d. 1.

Thlipfis, Θλιψίς. Vide *Compressio*.

Thocos, Θόκος, *sedile, sella*. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XLII. 29. & in *Epist. ad Damagetum* de Democrito sedente super sella lapidea, 29. Foef. p. 275.

Tboleros, Θολερός, *turbidus, turbatus, tur-*

bulentus, Lat. dicitur & usurpatur de rebus diversis, v. g. de spiritu, vel aere, Hipp. l. de humor. III. 18. Coac. t. 49. 186. 1. *Prorrhet*. c. 2. t. 4. & 60. de urina l. 1. Epid. c. 2. t. 31. l. 2. f. III. 91. de alvi excrementis *ibid*. 99. de menstruis, l. 1. de morb. mul. XXIV. 12. de spu- to, *ibid*. LXIX. 13. Vide Foef. p. 271.

Tbolos, Θόλος, æquivocum est. Primo significat in genere *limum*, vel *lutum*; unde *Θολερός, turbidus*, in specie succum illum *turbidum*, quem habent *polyphi* ac *sepie*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant & collutulant. Hippocr. l. 2. de morb. LXXI. 5. Junge Lind. Ex. V. §. & Deinde etiam ita dicitur *fasciæ genus*, quod Calvariæ adhibetur. Gal. de fasciis num. 8. *Tbolos* quoque, vel quibusdam etiam *tbolum*, dicebatur lucus Esculapio sacer, in quo sacellum vel ædiculicium rotundum, sex columnis sustul- tum, marmore candido incrustatum erat, quod proprie *tbolum* vocabant, ut legere est apud Lang. l. 2. ep. 2. & Casp. Rejes C. Et. q. 3. num. 4.

Thorax, Θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis spatium, quod duodecim costis utrinque circumscribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os & septum transversum: declinat vero posteriorem ad spinam duodecim vertebrae circumscriptam, Gal. l. de ossib. c. 13. & l. 6. de V. P. c. 2. Dieter. num. 397. Jungatur Lin. Med. Phys. 2. c. 6. §. 3. Barthol. lib. 2. *Anatom. in princ*. Dicitur & alias *Medius Venter*. Vasa quoque sangui- nea, Venas & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *thoracica*, patet ex Bartholin. aliisque Anatomicis. Sic & Medicamenta affectibus pectoris dicata *thoracica* dici, e Practicis constat.

Thorexis, Θώραξις, Hipp. dicitur *vini*, præsertim meri & *generosioris*, potus, 2. *aphor*. 21. Jung. Dieter. n. 398. Aliquando vero immoderatum vini potum & *inebriationem*, vel ebrietatem significat apud eundem, lib. 2. de morb. VI. 16. XXI. 1. XLIX. 41. LI. 28. Vide Foef. pag. 275. quemadmodum & verbum *Θωρήξαι* & *Θωρησάμεθα* *inebriari*, accipitur, lib. 2. Epid. f. V. 24. lib. 2. *Prorrhet*. IIX. 1. lib. 4. de morb. XXXI. 14. Notetur, apud Linden. semper in medio saltem Iota inveniri contra Lexicographorum, ut & Foefii, scripturam, eleganter Erotianus primum comestationes quasi dici *οἰνοποσίην*, post *Θωρήξιν* & nimium *αἰεροθωρήξιν*. Vide *Θωρήξαι*. Galenus per *οἰνωσιν* & *μέθην* explicat violentiam & ebrietatem in *exegesi* Hipp.

Thoros, Θόρος, idem, quod *γόνος*, *semen* *gen- n. ta-*

nitale, genituram significat, Hippocr. libr. 2. de morb. XLIX. 8. Galen. cum aliis hoc nomine semen actu ipso excretum, vel excretionem feminis indicari, voluit. Vide Foef. p. 272.

Thorybos, Θόρυβος, tumultus, perturbatio, turbulenta commotio. Usurpatur vel de humoribus, & in specie sanguine, estque idem, quod ἄραδος. Vide *Arados*. Vel de animo, sive mentis perturbatione, desipientia, in qua significatione sapius ab Hippocr. sumitur, v. g. 1. *Progn. t.* 38. quamvis Galen. in *comm. de omni periculoso statu exposuerit*, *Coac. t.* 282. unde & mens Θορυβώδης legitur, i. e. perturbata, lib. 2. *Prorrh. XX.* 2. risus Θορυβώδης, lib. 5. *Epid. XXXIV.* 2. Verbum Θορυβέειν occurrit in *Epist. ad Philopœmenem num.* 16. Θορυβᾶσθαι, perturbari, l. 7. *Epid. XXI.* 28. Jung. Foef. p. 272. seq.

Thracius, Θρακίος, epitheton *Lapidis graveolentis*, cujus meminit e Nicandro Galen. l. 9. *S. Fac. §. Gagates*. Caret usu Medico.

Thranos, Θράνος, scabellum, sella, sedes, idem, quod δίσιμος, Gal. in *Exeg. voc. Hipp.* Non vero video, cur Foef. Galenum legisse existimet Θράνον pro Θάκον.

Thrasos, Θράσιος, *Thrasys*, Θρασύς, audaciam & ferociam, nec non audacem & ferocem significat & exprimit. Usurpatur ab Hipp. de delirio & de oculis, l. 1. de morb. mul. LXX. 12. l. 1. *Prorrh. f. 2. t.* 52. *Coac. t.* 85. 155. Jung. Foef. p. 273.

Thrasysdeilos, Θρασύδειλος, audacem & timidum simul significat ab Aristotele in *Ethicis viro forti applicatum*. Verum egregie etiam tribuitur Medico pudenti a D. Pechlino l. 1. *obs. Phys. Med. O.* 71. p. 193. ad præceptum Hippocratis ne sit temerarius, neque etiam plane timidus, sed mediocritatem inter utrumque extremum in praxi adhibeat & observet.

Thrausma, Θραῦσμα, vocatur species una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas veluti in frusta fractum est, & facile friatur. Gorr.

Thraustos, Θραῦστος, idem, quod Ψαθυρός. Vide *Friabilis*.

Threpsis, Θρέψις. Vide *Nutritio*. *Facultas etiam nutritiva* vocatur δύναμις θρεπτική, estque species sanitatis, singulis membris & toti corpori competens.

Thrinco, Θρεγκός, sepimentum, vallum significat, & usurpatur ab Hipp. tropice de dentibus, in *Epistol.* citante Foef. p. 273.

Thrissa, Θρησσα. Vide *Alosa*. Ita dictus piscis, quod multis spinulis instar *aristarum* refertus sit. Lind. *Ex. XI.* §. 228.

Thrissein, Θρησσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari, *Onom. p.* 53. c.

Thrix, Θρηξ, vide *Pilus*. Præter hanc receptam significationem Græcum vocabulum etiam significare partem *hepatis superiorem*, juxta quam fibræ inter se dividunt, vult Galen. in *Exeg. voc.* scribi vero monet Galenus & alias *τρηξ*, & in voce *Εθρηξ* idem adnotat: sed nihil horum omnium invenit in lectione Hippocratis Foefius, & hinc τῆ ἥπατος σπυγγῆ videtur ipsi orta esse in libro *περὶ γυν. οὐρ.*

Thrombos, Θρόμβος, *Thrombosis*, Θρόμβωσις. Vide *Grumus*, *Grumescencia*.

Thronos, Θρόνος, est excelsa sedes, aut in sublimi posita. Legitur apud Hipp. l. de dec. orn. XI. 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum significat. Θρόνος μαρκήσιος, *Thronus Marcellius* quoque vocatur *Trochiscus*, cujus descriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 12. & Aet. l. 9. citante Gorræo.

Thyrosc, Θυροσκ, h. e. *Julio*. Usurpatur de *Corde* apud Hipp. l. de *Corde IX.* 6.

Thyrimma, Θυρίμμα, fragmentum, frustum, v. g. scorix, Hippoc. l. 1. de morb. mul. Cl. 4. 5. Jung. Foef. p. 274.

Thrypticos, Θρυπτικός, vim frangendi habens. Hinc λίθων θρυπτική, medicamenta calculos frangentia, dicuntur, Gal. l. 5. de *S. F. c.* 2.

Thunnus, Θύνος, item *Thynnus*, dicitur *Piscis marinus grandior non squamosus*, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis, Gal. l. 3. de *Al. fac. c.* 31. *Jul. Alex. l.* 14. *Sal. c.* 9. Prolixius describitur, cum usu vario ab *Aldrov. l.* 5. de *Pisc. c.* 18. *Bruyer. de re cibari. l.* 22. c. 5. ubi *thimnus* vocatur. Meminit & *Lang. l.* 1. ep. 63.

Thureæ Glandulæ quæ dicantur, vide *tolles*.

Thus, Θυσίωσις. Vide *Libanotos*.

Thya, Θύα, Θύν, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXIII. 19. l. 2. LXXVII. 8. Galenus exponit per *thymata & aromata in exeg. Hipp.*

Thyema, Θύημα, aromata ad mentem Hippocratis dici *thyemata* docet Erotianus.

Thyites, Θυίτης, nomen *Lapidis viridis Jaspidi similis in Æthiopia*, cujus descriptio cum usu Medico habetur apud eundem l. 5. c. 154. *Gal. lib. 9. S. F. §. Dioscorides Thyites*. *Rulandus* hodieque nobis incognitum esse, existimat. *Aldrov. ad marmor serpentinum viride una macula signatum refert, l. 1. Hist. serp. & drac. c. 1. p. 51. a. ed. Bonon.*

Thylacos, Θυλάκος, Θυλάκιον, i. e. *saccus, sacculus*. Diminutivum usurpatur de *chorii* portione protuberante cum liquore in conatibus partus in *matricis* cervice, quem digito rum.

rumpendum esse monet Moschion. *de morb. mul. c. 52.*

Thyma, θυμα, pustulam pruriginosam ab æstu excitatam significat, idem, quod ἄθυμα. Vide *Ecthyma*. Lind. Ex. XI. §. 189.

Thymallus, θυμαλλος, nomen piscis fluviatilis, nobilissimi, cujus descriptio cum usu in cibus & Medicina traditur ab Aldrov. l. 5. *de pisc. c. 14.* Bruyer. *de re cib. l. 22. c. 10.* ubi & *thymus* dicitur.

Thymiama, θυμιαμα. Vide *Suffimentum*, *Suffitus*.

Thymion, θυμιον, vocatur verruca minor, super corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis, supra latior, subdura & in summo peraspera. Idque summum colorem *thymi* representat floris, a quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modo unum, modo plura nascuntur in palmis, talis, & plantis pedum; pessima sunt in obscenis partibus, maxime, ubi sanguinem fundunt. Causa in salinis corruptis maligne & coagulativis portionibus succi nutritii ponenda videtur. Vide *Forest. l. 4. Chir. Obs. 10. Schol. Cell. l. 5. c. 28.* *Tref. Oec. p. 274.* Dieter. n. 299.

Thymoides, θυμοειδής, facultas irascibilis, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit & animi perturbationes. Gorr.

Thymos, θυμος, *thymus*, dicitur eminentia quedam carnosæ & verrucosæ, modo rubens, modo alba, plurima ex parte indolens, *thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio crescens. Ægin. l. 6. c. 58. & 71. Gal. *in def. med. in ano & fede fieri scripsit l. 14. M. M. c. 13.* quo & Hipp. ipse *de Alim. IV. 10.* Causa eadem, quæ *thymi*. Differunt enim solum magnitudine. Suntque alii mites, qui exigui, scabri, candidi, dolore carentes, & hos secundum naturam vocasse arbitror Hipp. d. l. alii maligni, lividi, dolorifici, ampliores, ut in morbo Gallico. *Thymus* quoque vocatur glandula jugulo adnata inter divisiones arteriarum & venarum subclavium thoracis summa parte; pars in vitulis esui expetita ob mollitiem lacteam; cujus descriptionem vide apud Barthol. l. 2. *Anat. c. 4.* Hanc a Plauto vocari *Glandium* scibit Joh. Riolanus *Anthropogr. l. 3. c. 13.* De osse *tibiæ* sponte elapso & callo restituto legi poterit admirabilis Observatio in *Act. Hafn. Vol. III. obs. 1.* Vvarthonus & Charltonus glandulæ huic peculiarem usum elaborationis succi nutritii attribuerunt. Ille in *Adenograph. c. 16.* hic *Oec. An. Ex. X. §. 16.* Enimvero nobis nondum videtur res indubitata veritatis, ob ineptitudinem nervorum succum illum nutricium, si in

glandula elaboraretur, ad cerebrum, seu organon dispensationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientiis hanc hypotesin adhuc consequentibus.

Thymos, θυμός. Vide *Animus. Ira. Θυμός* etiam apud Hipp. significat inanem *tussendi cupiditatem*, in qua nihil excernitur, teste *Foef. in Oeconom. Hipp. p. 275.*

Thynnus, θυνός. Vide *Thynnus*.

Thyroarytenoidei vocantur Musculi Laryngem exacte claudentes, ita ut iidem inflammari faciant Anginam lethalem, Bartholin. l. 2. *Anat. c. 11. p. 442.*

Thyroides, θυροειδής. Vide *Cartilago scutiformis. Scutiformis*. Glandulæ quoque binæ inferiori laryngis regioni adstantes *thyroideæ* vocantur Vvarthono, *Adenograph. c. 18. p. 107.* Vide Barthol. l. 2. *Anat. c. 11. p. 445.*

Tibenum, τιβένος, epitheton vini cujusdam a loco natali *Tiba* ita dicti, cujus virtutem explicat Gal. l. *de bon. & mal. succ. c. 11. & l. 1. de Antid. c. 3.*

Tiberianum tormentum vocatur *Colica*, apud Lind. Ex. IV. §. 12.

Tibia, τιβίη, est tota cruris pars inter talum & genu in interiori parte sita, cujus *tibiæ* pars anterior tenuis, & carnis experta *Ocrea* appellatur, Galen. l. *de ossib. c. 22. 4. de art. 7. 28. & alibi*. Gr. ἀντιμυρταίοι, posterior carnosæ pars *Sura γαστρομυρταίοι* dicitur, l. 16. *de V. P. c. 8.* Jung. Barthol. *libell. 4. An. c. 21.* Musculi *tibiæ* affixi pedem flexentes vocantur *tibiæ antici & postici*, Barthol. l. 4. *An. c. 13. p. 581.* De osse *tibiæ* sponte elapso & callo restituto legi poterit admirabilis observatio ex *Actis Hafn. Vol. III. Obs. 1.*

Tiburo vocatur piscis quidam maximus, & truci aspectu, vitam in mari Indico ducens, adeo insigni corporis robore, ut hominem ictu dentis secet medium & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utilissimus fertur nephriticis & urinæ difficultate laborantibus, *Chioc. Mus. Calc. f. 1. p. 104.* Describitur & a Rondelet. *lib. 16. de pisc. c. 26.*

Tiburinum, τιβυρινός οἶνος, etiam nomen vini, a loco natali, cujus vires iterum Gal. proposuit *dd. 11.*

Ticus, nomen piscis marini, ad ostia fluminum intrantis apud Jul. Alex. l. 15. *Sal. c. 1.* quamvis neque apud Aldrov. neque apud Rondelet. ejus descriptio habeatur.

Tictio, τικτιο, significat *pario*. Vide *Foef. p. 618. seq. Dieter. n. 831.*

Tifacuum, h. e. *argentum vivum*. Ruland. *in Lex.*

Tifatium, idem, quod *Tin*, i. e. *Sulphur*. Ru-

Ruland. & Iohnson.

Tigala, epitheron certum *Sacchari Arabicum*, de quo differuit Jul. Alex. *lib. 18. Salomon. cap. 14.*

Tigris, τίγρις, animal est ferum, quadrupes, crudele, homines devorans, cujus historiam cum usu vide sis apud Aldrov. *l. 1. de quadr. dig. vivip. c. 4.*

Tilmata, τίλματα, *vulsa* dicuntur, & idem significant, quod σπασματα, fiuntque, cum musculorum fibræ nimis distentæ rumpuntur. Gal. *c. 3. de iis, q. in med. f. t. 30.* quamvis in Græco legatur τίλματα. Verum substituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foef. notante C. Hofmann. in *MMSS. not. ad h. l. τίλμα* quoque vel τίλματι vocatur *linamentum conceptum*. Hippoc. *l. 3. dec. orn. VII. 21. Gal. de C. M. S. L. c. 2.*

Tiltos, τίλος, significat *vellicationem*, *e-vulsionem*, vel proprie dictam, qualem exercent sæpe deliri, & phrenitici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt; vel improprie partium nervosarum *lancinationem*, ab humorum acrimia & corrosivorum subsistentia, Hipp. *l. de Hum. II. 24. & l. 1. Epid. sect. 3. t. 1.* ad quem locum videatur Galenus *comm. Jung. Foef. p. 618.*

Tilton, τίλον, *linamentum conceptum*. Gorr. Foef. *d. l.*

Time, τιμή. Vide *Honor*.

Timiditas, timor, idem, quod *Metus*, Gr. φόβος, δειλία. Vide *Metus*.

Timidus, φοβερός, quid significet, jam ante ex aliis Lexicis notum est. *Timidi* Musculi qui vocentur *Anatomicis*, videatur apud D. Bidloo *Anat. Tab. IX.*

Timoreo, τιμωρίζω, ab Hipp. sumitur in valde bona significatione, quatenus notat *opem ferre*, *juvare*, *auxiliari*, *l. de R. V. I. A. t. 31. & 39.* unde & τιμωρία, *auxilium*, *adjuvamentum* significat, *ibid. t. 41.* Gal. *in com. ad hæc loca.* Jung. Foef. *p. 618.*

Tin, id est, *Sulphur*. Ruland. & Iohnson. *in Lex.*

Tina vocatur *Balneum magni juvamenti* in dolore Colico, Avic. *lib. 3. fem. 16. tr. 4. cap. 10.*

Tinca, tincha, de Græco vocabulo non certo constat, quamvis Schroder. addiderit σκόρπιος, est piscis in stagnis & lacubus frequentior, quam in fluminibus, cujus historiam cum usu in cibus & Medicina tradidit Aldrovand. *l. 5. de pisc. c. 45.* Jung. Jul. Alex. *l. 5. Sal. c. 7.* Bruyer. *de re cib. l. 22. c. 12.* Schr. *l. 5. cl. 3. n. 92.*

Tinones vocantur *Bubones*, sive tumores in inguinibus, Fallop. *de morb. Gal. c. 90. Tom. I. Oper. p. 738.*

Tinctura, βαφή, terminus in Medicina hodieque usitatissimus, ambiguae tamen significationis. Sumitur enim aliquando vel active, in qua descripsit Dorn. & Ruland. *Tinctura* dicitur, quod colore suo penetrat & tingit alia corpora, ut crocus in aquam injectus. Et hæc dicitur Galen. βαφή δατυποιός, *tinctura ineluilibiliter imbuens*, *l. 2. de diffic. resp. c. 4. in princ.* Vel passive, & ita in genere hoc nomine appellari solet *Extractum liquidum coloratum*, seu color a misto separatus. In specie vero *tinctura* est portio aliqua substantiæ propriæ corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis & coloris in centro sedem habentis, differens a reliquis corporis partibus, idoneo menstruo soluta & exaltata, eaque potissimum ad rubrum vergens, Rolfink. *Chym. lib. 3. f. 3. cap. 1.* Differt ab *Extracto*, quod in hoc menstruum rursus sit separatum. Harum *tincturarum* Catalogum vide apud laud. Rolf. *d. l. cap. seqq.* Schroder. *lib. 2. cap. 85.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l. Dispensatoria Norimb. Augustan. Anglicum, & alia.* De *tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. *S. A. Ch. l. 8. c. 16.* Schroder. & Fr. Hofmann. Specialissime vero & Spagyricè accipitur *tinctura* active & passive pro arcano quodam Philosophico specifico, quod cum essentia qualitativisque formalibus etiam colorem rei habet, ut in sui similem naturam tingere possit alia non modo, ad qualemquam transmutationem, si non veram, saltem apparentem; unde & apud Paracels. variæ leguntur *tincturae* ad album & rubrum; sed etiam ad valetudinis humanæ conservationem, restaurationem, ob validam etiam renovandi virtutem ipsi attributam, Rolfink. *d. l. Ruland. & Iohnson.* Plura de *tincturis* quæ & legi possunt in *Tb. Ch.* per omnes Voluminum Indices.

Tinea, σῆς, diversis gaudet significationibus. (1) notat insectum, vestes e lana & pellibus paratas rodens, de qua videatur Aldrov. *l. 6. de Insect. c. 7.* (2) significat scabiem cutaneam capitis Achoribus similem, aliquando etiam maligniorem & ficiorem; de qua legatur Heurn. *de Morb. capit. c. 7.* (3) Vermiculos quoque capillos rodentes & depalcentes, *Tinea capillorum*; Sennert. *Pr. Med. l. 5. part. 3. sect. 2. c. 5.*

Tinesmus, vel *Tinasmus*, vel *Tenasmus*, de quo supra.

Tinkat, id est, *Borax*. Dorn. Ruland. & Iohnf.

Tinnitus vocatur Sonus quidam præternaturalis, qui in auribus percipitur instar tintinabuli. Vide *Sonus Sibilus*.

Tinnunculus, *πέγχευς*, idem, quod *Cenobris*, nomen avis, cujus duo genera: Mas & femina. Describitur ab Aldrov. l. 5. *Ornith.* c. 6.

Tintinnabulum, vocatur *Uva*, sive *Gargareon*, apud Vesal. l. 6. H. C. F. c. 6.

Tipsavia, id est, *aqua bordei*, ex *Ptisana*, Rul. & Iohnf. vero scripsit *Tapsavia*.

Titacazenum, *πιπικαζένος οίνος*, epitheton vini *Astiatii*, de quo legatur Gal. l. de bon. & mal. succ. c. 11. l. 1. de Antid. c. 3.

Titanos, *τίτανος*, Lat. *Calx*, aut cinis lixivius ex calce eliquatus. Erot. *Onom.* p. 110. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 5. Adde Foef. p. 618. *Titanos* dicitur *calx* ex gypso. Ruland. in Lex.

Titianos, *πιπικός*, vocatur *peffus* emolliens ad uterum. Describitur ab Aetio, l. post. ad pterum *scirrho induratum*, & *Ægin.* l. 7. c. 24.

Tiillares venæ dicuntur venæ circa *Iliā* sitæ, quas in *Gallia tundi* & propterea *Iliacas* vocari vel *Tiillares*, dextram quidem in hepatis, sinistram in lienis morbis testatur P. M. Schlegelius de *saluberr. venarum secund. delectu* §. 22.

Tiillatio, *γαργαλή*, *γαργαλή*, *γαργαλισμός*. Vide *Gargale*. quid proprie sit, sensu melius percipitur, quam ut verbis exprimi possit.

Tiillicum, vocatur fovea vel cavitas illa sub axilla, a tiillatione, quæ facile ibi percipitur. Joh. Anglic. *Ros. Angl.* p. 1060. In hanc foveam imponitur *pila* durior ad dislocati ossis humeri repositionem.

Tiithos, *τιθός*, idem, quod *μασός*. Vide *Mamma*.

Tmeticos, *τιμητικός*. Vide *Incidens*.

Tmolites, *πρωλιτης*, vinum celebratissimum fulvum, odoratum, simile profus *Falerno*, Gal. l. de atten. diat. c. 12. l. de bon. & mal. succ. cap. 11.

Tocos, *τίκος*. Vide *Partus*. Dieter. n. 834.

Tolerantia, est æquivocum apud Latinos. Vel enim respondet Græco *ένφορεια*. Vide *Euphoria*; vel respondet alteri vocabulo *ύπομοη*. Vide *Patientia*.

Tolles, *toles*, *tolæ*, idem, quod *Tonsillæ*. Keuchen. ad *Sammon.* p. 151. Quod nomen feminas ad ipsos abscessus glandularum in artubus transfuisse notavit M. Aurel. Severin. in *libr. de recondita abscessuum doctrina. tract. de perionibus* p. m. 186. Vulgo *Glandulæ Thureæ* etiam vocantur, item *Tulei*, *ibidem*.

Tom. II.

Tolme, *τὸλημ*, *Audacia*, & *πολύμηρος*, *audax*; dicitur, quæ sicum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex præcepto Hipp. de arte XX. 3. Vide *Temeritas*. Quod si debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris, 1. *Prognost.* t. 3. Jung. Foef. p. 618.

Toluanus, epitheton a loco desumptum *Balsami* cujusdam nativi, de quo videatur Schroder. l. 4. cl. 2. n. 374. Fr. Hofmann. in *Clav. ad b. l.*

Tomaculum, *ἀλλας*, genus *farciminis*, quod describitur inter alimenta a Jul. Alex. l. 19. *Salmon.* cap. 11.

Tome, *τομή*. Vide *Sectio*. In specie etiam pro *Venæ sectione*, vult Galen. cap. 2. de *nat. hum.* t. 9.

Tomeion, *Tomeus*, *τομήιον*, *τομικός*, vocatur *instrumentum incisorium*, vel *sector*, *incisor*, Foef. ex *Hesyeb.* p. 619. *τομικός* quoque vocantur *Dentes Molares*, vide *Incisor*.

Tomentum, *γαργαλή*, pertinet ad Chirurgicalia instrumenta in deligationibus quandoque applicanda, *Ægin.* l. 7. c. 3. *Gnaphalion*. Adde *Rhod.* ad *Scoribon.* n. 121.

Tomicos, *τομικός*, idem, quod *τομικός*, dicitur de dentibus *Incisoribus*. Castell. Gorr.

Tomotocia, *πρωτοκία*, idem, quod *ύσροτομία*, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud constet. Reperitur tamen apud *Scultetum Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XLII*.

Tonicos, *τιμηκος*, vel *πρωτοκος*, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinsecus illiuntur partibus nervosis, ad robur illis conciliandum, Gal. l. 17. M. M. c. 22. vel hodieque latius de internis & externis specificis, quæ totum hujus vel illius partis in temperie, conformatione, poris, ita roborant, ut actioni destinatæ præesse melius queant, verbis D. D. Vvedel. *Amæn. Med. l. 1. sect. III. c. 1. p. 120. seq.* vel usurpatur de *motu musculorum*, qui exercetur imprimis a corpore laborante *Tetano*, duabus contrariis virtutibus, musculorum oppositorum inter se quasi pugnantibus, l. 1. de *mor. musc.* c. 8. & l. 2. c. 1. Jul. Alex. *not. ad Gal. loc. prior.*

Tonitru, *βροντή*, quid sit, e *Physicis* consistere debet. Refertur inter res non naturales, & ita ad causas sanitatis & morborum. In specie mutationes aquarum etiam facere, patet ex Hipp. l. 6. *Epid.* 4. l. 19. ubi *ύδωρ βρονταίων*, *aqua tonitrualis*, exponitur. Vide Galen. in *comm.* Inter causas terroris & *Epilepsia* referenda, Gal. de *pu. epil.* Vide *Fulmen*. *Tonitruum* causam in aeris fermentativo motu majori cum coæstione & pressione aliqua foli-

E e e

die

diorum particularum consistere, plausibiliter quidem ex phænomenis Chymicis deducere conatur Jac. le Mort. *Chym. Med. Phys. c. 9. pag. 91.* verum an ex asse satisfaciat omnino sciendi cupido, dubitatur. Blancard.

Tonos, τῆνος, homonymon est. Vel enim significat *Nervum*, & quidem frequenter apud Hipp. *l. de Ven. XVI. 1. de artic. t. 47. l. 2. Epid. f. IV. 18. & alibi.* Vide Foef. p. 619. vel tenorem partium & vigorem. Erotianus plenius describit, quod sit extensum corpus in carne, uti venæ, nervi & similia; aliqui ad nervos solos applicant; alii vero etiam ad membranas. Vide *Tenor*.

Tonsilla, τῶσιλα, Vide *Paristhemia*. *Tonsilla pestilentes* vocatur Anginæ species pestilens & lethalis, de qua observationem notavit ex Severini *tr. de Abscessibus Bonet. Anat. Pract. l. 1. sect. 23. obs. 3. p. 380.* Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis pestilens*.

Tonsor, τῶσιος, hodieque etiam refertur inter Chirurgos, quemadmodum & apud Gal. legitur, quod *Tonsor*, τῶσιος, Bithyensis habuerit egregium Emplastrum ad splenicis, hydropicis, & ischiadicis, 9. de C. M. S. L. c. 3. Utinam vero *Tonsores* hodierni artem Chirurgicam probe addiscerent, & rite exercerent, neque temere irruerent in fines ipsius Medici, contra scientiam & conscientiam.

Tonsura, τῶσις, τῶσις. Vide *Cura*. De *tonsura* strictiori lege Rhod. ad Scribon. n. 10.

Topazius, *Topasius*, τῶπιος, Apoc. 21. gemma dicitur, vel lapis pretiosus, primum in Insula Cyiti Arabiæ inventus, cujus descriptio cum viribus habetur apud Chioc. *Mus. Catalog. p. 244. seqq.* Confunditur cum *Crysolitho*, ita ut veterum Chrysolithus sit hodiernorum gemmariorum *topacius*, & viceversa, Schroder. *l. 3. c. 5.* *Topacium* ex cælo Martis & Solis terra constare, legitur in *Tb. Chym. Vol. I. pag. 487.* Factitium fieri ex natura duplici argenti vivi in speciem aeris, docetur *Vol. IV. p. 191.* De differentia *Topazii veri & ficti* vide Libav. *S. A. Ch. l. 7. c. 21.*

Tophus, τῶψος, πῶπος, vocatur materia dura, calculosa, vel potius gypsea & calci similis, qualis solet proprie subsidere ac accrescere in æneis vasis, in quibus aqua coquitur. Keuchen. ad *Sammon. p. 139.* Ita tales producantur & adherent passim in aquis mineralibus, præsertim Thermis, v. g. Carolinis Bohemiæ, Aponitanis Italiæ, &c. Hujusmodi *tophorum* species quam plures recenset Rulan. in *Lex. Tophorum* quoque nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoque

concreta, Linden. *Ex. V. §. 31.* item materia calculosa in renibus & vesica concreta, de cujus generatione Gal. *c. 11. in l. 6. Epid. t. 6.* Ita & materia dentibus accrescens *tophus* dicitur passim a Medicis. De *topho* sub lingua concreto, vide *Observationem in Eph. Nat. Cur. A. III. O. 43.*

Topicos, τῶπιος. Vide *Localis*.

Topinaria, idem, quod *raspa*, de quo vocab. supra. Vel plane similem affectum significat. Senn. *M. Pr. l. 5. p. 1. c. 36.*

Topos, τόπος. Vide *Locus*.

Tormentilla Radix hujus Plantæ egregium alexipharmacum est, cumque vim adstringentem obtineat, dyenterix optimum remedium est.

Torcular, τῶριος. Vide *Lenos*.

Tormentum, quoque vocatur morbus gravior dolorificus & acutus, quo nomine Colica *tormentum* dicitur acutum, Linden. *Ex. IV. §. 12.* Vide Celsum *l. 7. c. 4. & 11.* Scribon. *n. 9.* ubi pro dolore sumitur, Rhod. in *Lex. Scribon.* Vel potius Ileus hoc nomine venire debet juxta Cæli Aurelian. *l. 3. Acut. morb. c. 17. p. m. 210.*

Tormina, τῶριος. Vide *Sirophos*. 5. *aph. 41.* Gal. in *comm. & alibi &c.* Dieter. *n. 794.*

Torna Solis vocatur species Tincturæ e Spina cervina sive inflectoria, ejusque baccis perfecte maturis parata, cujus parandi modum e Parkinson *Treat. Botanic.* descripsit Fr. Hofm. in *Clav. ad Schr. l. IV. p. m. 430.* quamvis simul ibidem e Dodonæi *Pempt. 1.* referat Gallicum *Tournesol* parari e succo Heliotropii Tricocci, & Ferrant. Imperatus *l. IV. Hist. Nat. c. 45.* e violis fieri scripserit: Il Tornasole è colore utile al colorimento purpureo di carte, fatto di viole ammassate &c. Ol. Vvormius peculiarem rarioris *tornæ Solis* speciem, quam Bezettam rubram vocat, e Cochinnellæ granis parari in *Museo l. II. c. 34.* tradit.

Tornata urina vocatur, quando obscuratur & obtenebratur, propter coagulationem; differt a conturbata, quæ adhuc est perspicua. Joh. Angl. *R. A. p. 11.*

Torneuma, τῶριον, ramentum, quod torno decutitur, scobes, idem, quod ξύσμα. Ita accepit Dioscor. de ramentis fraxini *l. 1. c. 109.* & hodieque *Cornu cervi rasura* torno etiam fieri solet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuchen. ad *Sammon. p. 172.*

Torosus, idem, quod *Crassus*, *Corpulentus*, τῶριος, Dieter. *n. 664.*

Torpedo, τῶριον. Vide *Narce*.

Torpor, τῶριον, τῶριος. Vide *Narce*.

Torques, vel *torquis*, idem, quod *Catena*, ἄρμαθός, vel ἄρμαθίων. Tale *catenulum* ex Jaspide viridi applicavit cum successu Galen. l. 9. de S. Fac. S. Jaspis viridis.

Torquilla, τὸνυξ. Vide *Jynx*.

Torrefactus, idem, quod *rostitus*, πυρίμαχος, παπυρομαχός, adhibetur in quibusdam medicamentis. Ita Rhabarb. *rostitum* in dysenteria laudatur, quamvis fortassis præter meritum. Castorei *torrefacti* in aurium affectibus meminit Galen. de fac. parab.

Torridus, κάππος, accipitur etiam pro *torrefacto* vel *rostito*, Keuchen. ad *Sammon*. p. 144. *Torrida tabes* dicitur μαρμαίνων, quæ febrem ardentem sequitur. Forest. l. 4. *Observ.* 9. *Schol.*

Torsio, ἐπίστρος, apud Paracelsum idem est, quod *Cruciatus* ventris & intestinorum, tormenta Doctores vehementiores, l. 2. de tartar. t. 1. c. 4. & in *Fragmentis*. *Torsio* etiam dicitur nervorum affectus & durities, quæ accidit a verberatione aut casu, & quando premittitur, sentitur stupor. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 7.

Torta, dicitur Jul. Alexandr. idem, quod *Artocreas*, ἀρτοκρέας, cuius varias species descripsit l. 20. *Sal. c.* 14. Hodieque Confectiones Saccharatæ quædam ad ignem pistæ hoc nomine etiam venire solent.

Tortio, στρέμμα. Vide *Stremma*.

Tortualis Arabib. dicitur *facies* ægrotorum cadaverosa, quæ alias *Hippocratica* nominari solet, notante Joh. Henr. Meibomio in *Disp. Inaug. de Phthisi* §. 29. quam Cæl. Aurelian. *Mortuosam* vocasse ibidem notavit.

Tortura, βασανισμός, communiter dicitur inquisitio fevoris delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. An ejusmodi *tortura* possit esse loco remedii Podagricis, quæstionem movet & solvit P. Amman. *Irenic.* p. 174. In Medicina sumitur pro *spasmo*, præsertim particulari, v. g. oris, faciei. Vales. de Tarant. *Philon. Pharm.* l. 1. c. 30. Forest. l. 10. *Obs.* 124. cum *Schol.* Paracels. *Paragraph.* l. 3. c. 1. §. 3. *Tortura Noctis* eidem est species *Nigromantie*, *Philos. sagac.* lib. 1. §. quid sit *Nigromantia* &c. Meminit & *torture noctis* Helmont. tr. *Catarthi deliramenta*, n. 67. & tr. *Retenta*.

Torus, πρυσί. Vide *Prasia*.

Toruscula, id est, gutta, ut *toruscula* pini pro resina gutta ex pino vel abiete, toto pro parte sumto. Dorn., Ruland. & Iohnf. in *Lex.*

Toryne, τὸρυν, vocatur instrumentum, quo aliquid in olla agitur, aut teritur inter coquendum, unde sunt *cochlearia* lignea, *rudicula*, *spathæ*, unde verbum *τὸρύνειν*, *τὸρυνεῖν*, agita-

re, *rudicula terere*, quod legitur apud Hippocrat. l. de int. aff. XLVII. 29. Junge Foel. p. 620.

Torynetum, τὸρύντην, vocatur pulcicula confecta, Cæl. Aurel. l. 1. *tardar. pass.* c. 1. p. m. 246.

Tostio, εἰσέωσις, vel εἰσέωσις, idem, quod *torrefactio*. Convenit fere cum *Assatione*, de qua supra suo loco. Quædam medicamenta *rostione* veluti castrantur. Ita Rabarbarum *rostione* spoliari creditur vi sua laxativa, & squilla *rostione* fraudari suo sale volatili incisivo. Chymici quoque mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum salibus dum tentant mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illum vocant *rostionem*, uti patet ex Jac. le Mort. in *Metallurg. contract.* Chymie annexa p. 269.

Torus, ὄλος, quid significet notum est. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro *conferts*, accumulato, ἀδρός, 7. *aph.* 35. Gal. in *comm.* *Tota substantia* agere quid sit, vide *Substantia*. Alias in Chymicis *tota substantia* dupliciter accipitur, 1. pro *toto misso*, quod constat ex Elementis (ceu materia) & essentia (ceu forma) 2. pro *Extracto essentiali*, quod elaboratum secretumque præbet oleum, aquam, salem, tincturam & alia pro modo elaborationis &c. Libav. *Tom. II. Oper.* p. 112.

Toxeuma, πῆχυμα, idem, quod βέλος, *Sagitta*, telum, jaculum. Legitur apud Hippocr. l. 5. *Epid.* XX 1. Foel. d. l.

Toxicon, πῆχυόν, proprie dicitur *venenum deleterium*, quo sagittæ tinctæ fuerunt. An species peculiaris fuerit, quæ hoc nomine venerit, dubium est. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali, etiam intra corpus sumto. Gorr. Keuch. ad *Sammon.* p. 263. *seq.* Lang. l. 1. ep. 68. l. 2. ep. 20. in *fin.* Rhod. ad *Scrib.* n. 176. πῆχυόν quoque quibusdam est *Ladani* species in Syria & Africa nascentis. Idem.

Trabes, δὸνός, trabacula, δόνις. Vide *Docas*.

Trachea, τραχὴν, vide *arteria aspera*. Sæpe in Anatomicis occurrit *trachea*, sine addito substantivo *Arteria*.

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur species Arthritidis particularis cervicem sive collum occupantis, Paræus l. 17. *Chir. c.* 1. Alias vocabulum hoc vel ex ignorantia Græcæ linguæ vel ex incuria mutavit in *trachelagrum* Jac. Jæpserius in *Manuduct.* ad *vitam long.* Part. III. c. 1. de *Arthritid.* p. 434.

Trachelos, τραχὴλος, vide *Cervix*. *Collum*. τραχὴλος quoque vocantur Cochleæ quædam de genere *Purpurarum*, uti videre est apud Keuchen.

chen. ad Sammon. p. 155.

Tracheotomia, τραχειοτομία, idem est, quod *Bronchotomia*, quæ vocabula a recentioribus accuratiora habentur, quam *Laryngotomia*, siquidem incisio non fit in larynge, sed in trunco asperæ arteriæ.

Trachoma, τράχυμα, vocatur asperitudo palpebræ in parte interna. Provenit sæpe ex mala curatione, propter longiorem usum Collyriorum. Potest etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum δασύμματι. Vide *Dasymma*. Quamvis Aer. δασύμμα inæqualitatem palpebræ superficiariam exponat & cum rubore: τράχυμα vero majorem statuat asperitatem, seminum milii aut granorum ervi instar, cum dolore & gravitate. Tandem degenerat quandoque in σκικωσι, & τύλωσι, de quibus vocabulis suo loco. Vide *Sycosis*. *Tilosis*. Gorr. Castell.

Tracomaticon, τραχωματικόν, vocatur medicamentum oculare vel ophthalmicum, sive *Collyrium*, quod deterget, tollendis oculorum asperitatibus efficac, Gal. l. 14. M. M. c. 19.

Trachsat, est metallum in sua minera adhuc existens. Dorn. Rul. & Jöhnf.

Trachurus, τραχύρος, piscis vocatur, qui perperam cum Sauro confunditur, cujus descriptio cum usu in cibis videatur in Aldrov. l. 2. de pisc. c. 52. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 9. Bruyerin. l. 19. de re cib. cap. 32. Galen. refert inter pisces duræ carnis, l. 3. de Al. Fac. c. 31.

Trachys, τραχύτης, τραχύς, τραχύτης. Vide *Asper*, *Asperitas*.

Tractatio, tractatus, equivocum est. Vel enim sumitur pro opera manuarum, & Gr. dicitur χεῖρῆσι, vid. *Cheirisma*, *Cheirixis*. Vel *tractare* idem est, quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Gr. μίττεσθαι, vide *Matro*. Vel in specie *tractare* idem est, quod *fricare*, unde *tractatrix*, *fricatrix*, vocatur Keuchen. ad Samm. p. 91. Vel *tractatio*, *tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*. Elaboratio Autoris de certa materia, uti passim hoc occurrit, Gr. ἐργασίη.

Tractio, ἄλξις, ἐλκίη. Vide *Attractio*.

Tracton, τρακτὸν, dicitur de formis quibusdam in panificio, ita ut coincidat vel parum differat a spiris, scriblitis, placentis, quemadmodum e Lexico Græco Latino Budæi patet, nec non ex Il. Aldrovand. l. 1. de Insect. c. 3. p. 159. ed. Bonon. Dicuntur & κωπύριον vel κωπυρίδιον, Latine & *Capyridia*. *ibid.*

Tractos, τρακτός, tractatus dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaserit, Keuchen. ad Samm. pag. 101.

Tractio, vel sumitur Pathologicæ & Gr.

dicitur μετάστασις. Vide *Metastasis*. Vel Chirurgice, & Gr. dicitur μοχλία, i. e. *tractio* ossis ad naturalem situm, Gal. in def. med.

Tragacantha, τραγάκανθα, vocatur lachryma vel gummi mucaginofum, quia in aqua solutum mucillaginem exhibet, pellucidum, album, subdulce, leve ac sincerum, granulis plerunque fragmentisve contortis constans, a radice plantæ ejusdem nominis, vel sponte, vel vulnerata profluens, vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. l. 8. S. Fac. §. *tragacantha*. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 410. Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l.* Dicitur & in neutro genere frequenter *tragacanthum*, Rhod. in *Lexic. Scribon.*

Tragastus, τραγάστος, epitheton salis ex aquis stagnantibus *tragastis* non procul a *Smintho* collecti, respondentisque marino, cujus meminit Gal. l. 11. de S. Fac. §. *Sal.*

Tragea, τραγεα, τράγημα, olim idem fuit, quod *Bellarium*, πέμμα, mensis secunda, vocabatur olim omne id, quod post cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, assumbatur. Gal. l. 1. de Al. fac. c. 74. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 9. Lang. l. 1. ep. 56. Hodieque vero usitate significat *tragea* pulverem aromaticum saccharo plerunque ad pondus omnium, imo etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatuque discutiendi gratia usurpandum. Vveker. A. G. l. 1. c. 27. Schrod. l. 2. c. 77.

Tragelaphus, τραγέλαφος, qf. *Hirciceruus*, animal quadrupes hircu & cervo simile, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 1. de quadrup. bisulc. c. 29.

Tragomasthalos, τραγομαστχάλος. Vide *Hircus*.

Tragos, τράγος. Vide *Hircus*.

Tragum, τραγός, τράγος σπώδης, est cibi trumentacei genus, quamvis non adeo certo constet, qualem proprie denotet. Meminit Plin. l. 18. H. N. c. 7. & 10. & Celsus inter boni succi cibos refert lib. 2. c. 20. ad quem locum notavit Pantinus p. m. 303. *Tragum* fieri ex *Olyra* generosissima decorticata: *Olyra* vero vel est ipsa *Zea*, vel *Zea* aut *Tritico* optimo respondet, ut ita *Tragum* sit idem, quod *Peisana*, quæ alias stricte ex *Hordeo* parari dicitur. Convenire nobis videtur cum nostro vernaculo *Orieb*. Jung. Bruyerin. de re cib. lib. 5. cap. 15.

Traba, terminus metallurgorum, vernacule per instrumentum attollens *Debeleugh* expressus, apud Basil. Valentin. Testam. ult. lib. 1. cap. 41.

Trabens, idem quod *Attrahens*, ἐλκτικός, vide,

vide *Hellicos. Attractio.*

Tramis, τράμις, vocatur Ruffo l. 1. de part. corp. hum. nominibus c. 12. linea per medium genitalis ad anum usque discurrens, quæ & ὄφις appellatur. Erotian. *Onomast.* p. 111. d. Foel. p. 622.

Tranquillitas, æquivocum est. Vel enim de corpore usurpatur, & ita idem est, quod *Quies*, ἡσυχία. Vide *Hesychia*. Dieter. n. 381. vel de aeris serenitate, & dicitur εὐδία. Vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto, & dicitur δύνεικ.

Transcensio, μεταβασίς, idem, quod *transgressio*, *transitio*. Vide *Metabasis*.

Transcolatio, idem, quod *Colatio*. Gr. δυνισμός. Vel *Diglysmos*.

Transfiguratio, vel *transfigurativa*, vocatur species *Magiæ*, quæ docet formare corpora viventia magice, apud Paracels. l. 1. *Philos. sagac.*

Transformatio, μεταμύρφωσις, idem, quod *transfiguratio* vel *transmutatio*, de quo vocab. paulo inferius.

Transfusio, quid in genere significet, notum est, Gr. διήχυσις dici potest, vel potius μεταχύσις, i. e. liquoris ex uno vase in aliud fusio. Specialiter sumitur de singulari artificio transmittendi per certos canales vivum sanguinem, vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem; quæ operatio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit: nec immerito suspecta, minimeque in usum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuisse Angli, quamvis ob metum periculi circa vitam humanam & penarum legis, quæ strictè in illo regno observantur, experimentum hoc non aggressi sint in hominibus, quod tamen Galli postea fecerunt. videantur *Acta Philosophica Societatis Regiæ Anglicæ Oidenburgii* de An. 1667. quamvis & in aliis locis (quæ in Indice dicti Autoris haberi possunt) de hoc argumento lecta digna occurrant.

Transglutitio, υπάποσις, idem, quod *Deglutitio*. Vide *Cataposis*.

Transitus, μεταβασίς. Vide *Metabasis*.

Translatio, μεταφορά, in Rhetoricis tropus est notissimus, quo etiam aliquando usum esse Hippocr. testatur Gal. 3. de fruct. t. 44. Alias vero docenti vitanda *translatio*, l. 3. de diff. puls. c. 7. Accipitur etiam pro *transmutatione*, Libav. T. III. Oper. p. 193. *Translativus motus* Gr. dicitur μετακλητική κίνησις. Vide *Metalepticos*.

Transmissio, διαπομπή, ὄφυπομπή, idem quod *Emissio*. Dicitur de femine effuso, a

verbo ἀπαπέμπω, *transmitto*, quod hac in significatione accipitur ab Hippocr. 5. aph. 63. Vide Diet. n. 651.

Transmutatio, μεταβολή, μεταλλαγή, μεταμύρφωσις, idem, quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus est receptissimus in Chymicis, quando sumitur de artificio conversionis metallorum imperfectiorum in perfecta. De qua *transmutatione* evolvi poterunt varia scripta Spagyricorum antiqua & nova, v. g. *Theatrum Chymicum*, Paracelsus, Libavius & alii. Nobis placet candida ἐπιχειρησις & dehortatio Rolfink. *Chymia* l. 6. c. 13.

Transnaturalis, μεταφυσικός, alias *Supranaturalis*, dicitur de iis, quæ nulla ratione dependent effective a natura, neque etiam proprie præternaturalia dici possunt, quia non directe naturæ adferantur aut eam lædunt: quamvis etiam *Morbi* quidam *transnaturales* appellentur, quorum causæ aliunde, quam a natura petendæ, quales fortassis sunt *Morbi* a fascino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav. Tom. III. Oper. p. 4.

Transparentis, διαφανής. Vide *Diaphanes*.

Transpiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Transplantatio, μεταφύτεσις, proprie dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plantatio, apud Theophr. lib. 2. hist. c. 17. Quam Chymici *Transplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. de *Consens. & diff. Chymicor.* c. 12. Alias peculiaris quadam curandi ratio Paracelsica nomine *transplantationis* venit, quando morbus hominis, cum Microcosmi, transfertur in aliud Macrocosmi subiectum, vel vegetabile, vel animale; quam commendavit Paracels. tr. de phthif. in fin. Jungantur *Epistole* D. Joh. Ludov. Hanmanni & D. Th. Bartholini de hoc argumento in *Act. Hafn. Vol. II. Obs.* 107. p. 226 seqq. Enimvero quod suspecta sit talis cura de Magicis præstigiis, jam alii notarunt, unde & Libav. eandem improbavit Tom. III. Oper. p. 4. & 8. Merito igitur admirandum, quod & hodieque inter Medicos, qui Dogmatici volunt haberi, & vere Christiani, nonnulli sint, qui hanc curandi rationem approbant, & in usum vocare non verentur. Latius hoc vocabulum sumit Pathologica & Therapeutice per varias significationes exponens D. Hermannus Grube peculiari tractat. de *transplantatione morborum*.

Transpositio, ἀντιθέσις, idem, quod *translatio*. Vide *Metabasis*. Sumitur & pro *transmutatione* metallorum in *Th. Chym. Vol. I.* p. 564.

Transsudatio, Gr. dici posset διάδρωσις. in Chy.

Chymicis vocatur, si in destillatione descensoria essentia prolecta transfudat, guttatimque in receptaculum defertur, calore supra admoto. Focus enim supra est circa ergastulum, unde & igne circulari agi dicitur. Furno fit descensorio, Balneo descensorio, arena descensoria & simili arte. Rul. & Iohnf.

Transsumtivus, μεταληπτικός. Vide *Metalepticos*.

Transversales, vocantur Musculi duo in dorso siti, cervicem extendentes & in posteriora flectentes. Barthol. l. 4. An. c. 6. p. 568.

Transversus, ἐγκάρσιος. Vide *Encarsios*. *Transversaria machinarum*, ἀεπιγγυα. Vide *Diaplegmata*. *Transversi* alias etiam cognominantur diversi Musculi, v. g. Abdominis, Barthol. l. 1. c. 6. p. 56. Humeri *Transversus brevior*, qui & *Rotundus minor* dicitur, l. 4. c. 2. p. 651.

Transuo, dicitur de operatione Chirurgica Galeno κατά θήην dicta, vide *Thexis*, quo verbo notatur integra perforatio acu & filo facta, quod Celsus vocat l. V. c. 26. corpus acu *transuere*. Rhodius in *Diff. de Acia* c. XII. p. 165.

Trapetos, τραπέτος, epitheton vini primarii, quod uvis calcatis seu pede pressis effluit; *Vinum pressum* vocatur. Lind. Ex. X. §. 181.

Trapeza, τραπέζα. Vide *Mensa*.

Trapezius, τραπέζιος. Vide *Cucullaris*.

Trarumes, dicuntur umbrarum & spectrorum invisibiles, auditæ tamen actiones. Dorn. Rul. & Iohnf. in *Lex*.

Traulos, τραυλός, τραυλότης. Vide *Balbuties*. Dieter. n. 837.

Trauma, τραῦμα, idem, quod τραῦμα. Vide *Vulnus*. Dieter. n. 838.

Traumaticos, τραυματικός, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis, quæ alias κολλητικὰ, glutinatoria, item consolidatiua vocantur. Galeno etiam ἐνωμα, vi adstrictoria prædita. Gorr. De decocto *Traumatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. de *Ichor*. & *Meliceria* c. 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentosa ex sententia recentiorum videtur consistere non in pura substantia volatili, neque in fixa, sed in media quadam inter volatilem & fixam, & ita in sale quodam Essentiali plus minus Tartareo-Nitroso; unde fit, ut partim polleant facultate sordium deterfiva, partim consolidatiua.

Trechedeipnos, τρεχέδιπνος, vocatur *patinatum affectator*, h. e. qui ad convivia accurrit, etiam non vocatus. Linden. Ex. XVI. §. 226.

Trechysma, τρέχυσμα, pro τρέχυσμα, Ionic. *Aspredinem* significat, & idem est, quod

τρέχυσμα. Vid. p. a. *Trachoma*. Legitur vero apud Hippocr. l. 2. *Epid. f. III. 21.* item τρηχυσμός, *exasperatio* intestini, 5. de *R. V. I. A. t. 36.*

Trema, τρέμα, Latine *foramen* dicitur. Linden. Ex. V. §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. l. de *causs. morb. c. 11.*

Tremor, τρέμουσ, est motus convulsivus, consistens in impedita vel imbecilliori causæ vel materiæ contractivæ, nihilominus indefinenter urgentis, virtute. Causa ejus non materia quædam crassior, sed tenuis esse potest, videlicet aura vel vapor quidam aciditate quadam volatili & subtili spiritus animales irritans, æstri inflar exercens, partes nervosas vellicans, & ad contractionem, sed insufficientem, continue instigans. Species ejus sunt *Tremor Cordis*, *Oculorum*, *Labiorum*, *Artuum*, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *Tremore* legi possunt apud Gal. passim, imprimis *lib. de trem. & palpit. &c.* & apud Willis *Pharm. Rat. l. f. 6. c. 3.* ubi egregie *Tremoris* naturam exposuit. Τρομάδης, *tremulus* dicitur, & sæpe usurpatur apud Hippocr. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foef. *Oec. p. 623.* Jung. & Dieter. n. 844.

Trepanum, τρέπανον. Vide *Terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur, & ita idem est, quod *Tremor*, τρέμουσ, partim de animo, & ita coincidit cum *Metu* ac *Pavore* vehementiori, cum animus consternatus est, & abjectus, Ins. Alex. l. 22. *Sal. c. 3.* *Trepidum* morbum incurabilem dixit Paracels. de *morb. Ament. tr. 2. cap. 6.*

Trepondo, i. e. tres *libræ*. Legitur apud Scribon. n. 165. 271. Rhod. in *Lex. Scrib.*

Triena, τρειννα, Lat. *Tridens*, vocatur instrumentum triplici acie dentata constans, unde τρειννοειδές καυτήριον, *tridentiforme cauterium*, actualæ sive ferrum ignitum, legitur apud Ægin. l. 6. cap. 48.

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *Trianguli* representat. Ita *Musculus Thoracis*, vel potius *Sterni* proprius hoc venit nomine, Barthol. l. 4. *Anat. c. 4. p. 566.* & alius, quem in cubito se observasse scribit idem d. l. c. 8. p. 574. Ita & *Deltoides Musculus Triangularis* *Humeralis* appellatur, d. l. c. 2. pag. 560. *Ossiculum* quoque inter suturam *lambdaideam* & *sagittalem* situm, *Triangulare*, aliis *Triquetrum* vocatur, ad *Epilepsiam* peculiari virtute conducere vana persuasionem creditum, quamvis & præter hoc alia adhuc ossicula *triangularia Cranii* in sutura *lambdaidea* inventa ab Olao *Vvormio* scripserit idem Barthol. *libell. 4. c. 5. p. 704.*

Triangulus, τριγωνο, *Trigonus*, quid sit, ex Mathematicis cognosci debet. Translatum vero vocabulum a Spagyricis mystico sensu ad suas hypotheseas & commenta de triplicitate vel trinitate principiorum, de quo *Triangulo* vide *Tb. Chym. Vol. IV. p. 609*. Aliud vero *Triangulum* legitur ex terra, fimo & cineribus constans, *Vol. I. pag. 431*. Vide etiam *Trinitas*. Alias apud Gal. quoque τριγωνο medicamenta quaedam narcotica ad torporem presentem inducendum mitiora, ex seminibus composita, *Gal. l. 12. M. M. c. 1.* & in specie *Pastillus* quidam τριγωνο vocatur, non ex numero ingredientium, cum quatuor sint, sed a figura triangulari, qua fingebatur: Olim celebris ad sistendos dolores. Describitur diversimode a Gal. *l. 7. de C. M. S. L. c. 5.* *Ægin. l. 7. c. 12.* ubi & *Diaspermaton* vocatur, *Gorr. Cast. Trigonum* quoque Astrologorum figmentum vocatur spirituum astrorum transmutatio quadruplex iuxta numerum quatuor Elementorum, quorum unumquodque regere ac durare dicitur 200. annos. Ut cum *Trigonum igneum* incipit, superni Planetæ suam conjunctionem habent in igneo signo, donec igneum hoc durabit, & sic de reliquis, *Dorn. Rul. & Iohnf. in Lex.*

Triquatuor, τριπέταρα, non videtur esse nomen medicamenti compositi totius apud Galen. *l. 4. de C. M. P. G. c. 13.* uti voluit *Jul. Alex. not. ad b. l.* sed potius nomen ponderis proxime præcedentis, videl. Terebinthinæ pondus septuaginta quinque, (quod *triquatuor* inscribitur) quemadmodum & in eadem compositione pondus centum *Mina* vocatur.

Trias, τρις. Vide *Trinitas*.

Triatettara, τριπέταρα. Vide *Triquatuor*.

Tribe, τριβή, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem, quod *ἀσκησις*. Vide *Exercitatio*. Hinc *τριβη* experientia dicitur *Gal. quasi jam tria*, quam ab experimentalis disciplina ductam soli artifices usu exercent, *Gal. l. de subfig. empir. c. 2.*

Tribos, τριβος, proprie *viam vitam* & hominum calcaram vestigiis semitam & callem significat. Translative vero *pro loco*, usu & consuetudine *atrito* aut *calloso* sumitur, teste *Gal. c. 1. de artic. t. 21.* Legitur & in *Mochlico XXIV. 21.* item in *2. de iis, q. in medic. t. 9.* ubi videtur notare ipsam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latum moram faciens operatur, exponente *Gal. in comm.* quales sunt plantæ pedum in ambulans, nates in sedentibus, occiput in decumbentibus, *Foef. p. 622.*

Trica, τρικωνο, significat proprie implicatas connexiones in nassis & retibus *Gal. in*

Timeo Plat. t. 13. Usurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

Tricaudalis, epitheton musculi in aure externa. Vide *Bicaudalis*.

Triceps est epitheton Musculi triplici principio ab osse pubis & coxendicis ad femoris lineam asperam inserti, *Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579.*

Triches, τριχες, *Capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*. *Capillus*.

Trichiasis, τριχιασις, quemadmodum in genere certum est, hoc vocabulum significare *Pilarem affectum*, vel *Pilare malum*, ita non statim constat, quomodo ejus speciem denotet. Dicitur enim τριχιασις morbus, quando cum crassa urina veluti pili una exeunt, ex *Hipp. 4. aph. 76.* qualia corpora a sedimento crasso & viscoso possunt concrecere. Vide *Linden. Ex. XVI. §. 20. seqq.* Deinde *Trichiasis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles & pungentes iisdem innascuntur, *Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 8.* vide & *Phalangosis*. Tandem τριχιασις quoque vocatur *mammæ dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo forte haustus. Is autem non sedatur, donec pilus, vel pressus sponte exeat, vel cum lacte exugatur. *Ludov. Bonaciolus Muliebrium lib. 1. & extat inter Gynæciorum scriptores p. m. 632.* Id mali genus etiam τριχιασις vocant, *Foef. p. 623.* *Gorr. Castell. Erotianus simpliciter definit ἀπόσσις*, affectum vel abscessum in mammis.

Trichismus, τριχισμός, dicitur *fractura speciei tenuissima* & veluti pilaris, ita ut sensum ferre effugiat, hinc etiam mortis aliquando causa est, quia non se facile prodit, *Ægin. l. 6. c. 90.* *Gorr. Latine etiam Capillatio* vocatur in latina editione *Observationum Medico-Chirurgicarum Jobi a Mekren c. 1. p. 15.*

Trichologeo, τριχολογέω, *floccos lego*, vel vello. Signum phreniticorum perniciosum apud *Hippocr. l. 3. Epid. ægr. 3. post. stat. pestil. Foef. d. l.*

Trichophyes, τριχοφυές, vocatur medicamentum ad pilos generandos faciens apud *Nonnum de P. M. C. c. 19. p. m. 13.*

Trichosis, τριχωσις, idem, quod τριχιασις, affectus pilæ palpebrarum, *Hippocr. 4. de R. V. l. A. t. 123.*

Trichoton, τριχωτόν, vocatur pars ea capitis, quæ capillis regitur, *Capillitium*. *Gorr.*

Tricongius, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit tres congios vini, quemadmodum & *Bicongius*, qui duos epotare potuerunt congios. *C. Hofmann. Nor. ad Galen. LL. de V. P. n. 222. Forest. lib. 24. Observ. 1. Schol.*

Tricor, id est, *Aurum*. Rul. in *Lex*.

Tricotylor, τρικότυλον, mensura dicitur *capri tres heminas*, vel *cotylas*, Linden. Ex. XVI. §. 106. 107.

Tricuspides, τετρακχίνες, vocantur membranae, vel valvulae cordis ante ostia venae caevae & venae pulmonalis foris intus spectantes, quae admittunt sanguinem in cor. Galen. l. 6. l. 7. de *An. Admin.* c. 9 Bartholin. l. 2. *Anat.* c. 7. Latine etiam *Trisulca* appellantur.

Triduanus, *Triduum*, τριήμερος. Vide *Diavritos*.

Triens, τριεν τῆς λίτρας, i. e. *uncia quatuor*, Gal. l. 4. de *C. M. P. G.* c. 14. De *Triente aurivoro* vide ex Plin. l. 34. c. 13. Libav. *S. A. Ch.* lib. 5. c. 5.

Trifertes, Paracelso dicuntur spiritus ignem inhabitantes, Paracelsi. Philos. ad Athen. l. 2. tent. 15. Dom. Rul. & Iohnf. in *Lex*.

Trifurcatus, vide *Bifurcatus*.

Trigeminus partus sive foetus, vocatur, quando tres proles nascuntur, quod naturali ordine factum fuisse aut fieri posse negat P. Amman. *Ivenic.* p. 52. sed portentosum esse statuit.

Trigla, τριγλη. Vide *Mulchus*.

Triglogines, τετρακχίνες. Vide *Tricuspides*.

Trigonos, τριγωνος. Vide *Triangulus*.

Trimammia, i. e. tres habens Mamillas, quod vocabulum legitur in *Act. Hafn.* Vol. III. *Obs.* 83.

Trinitas, τριὰς, hoc vocabulum, sacratissimum Personarum trium in Divina essentia Mysterium, exprimens, abusive translatum a Spagyricis ad triplicitatem suorum principiorum, ita ut non solum passim in eorum scriptis legatur, *Trinitatem* inesse omnibus, *Th. Chymic.* Vol. I. p. 454. *Trinitatem* esse naturalem *ibid.* p. 357. sed & simul mysterium illud Deitatis sanctissimum applicatum illi operi fallacissimo de Lapide Philosophico, *Trinitatem unitatis* esse faciendam, quae sit certissima proportio. *Riplaus in axiom.* Vol. II. p. 111. Jung. & Vol. V. p. 338. O detestandam catachresin. Vide *Ternarius*.

Triobolon, τριόβολον, pondus trium obolorum, h. e. *drachma dimidia*, idem, quod τριδραχμων. *Drachma* enim sex obolos continet. Gorr.

Triomphyllon est nomen medicamentum compositi, ita dicti a recentibus rutae foliis, & descriptum legitur in *Antidotario* Nicolai Opper. *Mesue* fol. 193. b.

Triorchis, τριόρχις, proprie vocatur, qui tribus testiculis praeditus est, Rolsink. de *part. genit.* P. I. c. 11. Ob eandem rationem & species *Accipitris* vocatur *Triorchis*, τριόρχις, Lat.

Buteo, cujus descriptionem vide apud Aldrov. l. 5. *Ornithol.* c. 7.

Tripes, *Tripus*, τριπες, proprie dicitur instrumentum, tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum supponi possit. Rul. Dicitur & de scamno, vel sella tres pedes habente; qualis *tripes* fuit ante ostium Speluncae Apollinis Pythii; unde proverbium ortum: Ex *tripode dictum*. Erasm. *Adag. Chil.* 1. cent. 7. n. 90.

Tripolis, τριπολις, est terra coloris citrini intente, speciei que videtur *Ochre*. Usus ejus nullus aut rarus in Medicina. Ad sordes metallicorum praestim orichalceorum vasorum vulgo adhibetur. Schrod. l. 3. c. 2. fin.

Tripstis, τριπστις, vide *Frislio*. *Anatripstis*. *Triptio*.

Tripudium, idem, quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea*. Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea*. *Tripudiorum* varia genera recensuit Jul. Alex. l. 6. *Sal. cap.* 5.

Triquetrum, vide *Triangulare*.

Trisca, *Trisca*, *Trissia*, idem, quod *Mustela*, vocatur piscis fluvialilis, maxime lubricus, cujus hepar in deliciis habetur. Jul. Alex. l. 14. *Sal. c.* 2. Vide *Mustela*.

Trismos, τρισμαος, vel τρισμαος, idem, quod *τρίπτις*, *Stridor*. Vide *Stridor*. Gal. l. 2. de *symp. caus.* c. 2. Scribitur & per τ, sed perperam. Descendit enim a verbo τριζω, *Strideo*.

Trispastum, τριπαστον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides & Archimedes Medici, & describitur ab Orisab. de *machin.* c. 26.

Trispermon, τρισπερμον, *Cataplasmatistis* nomen est, sic dictum a tribus feminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii semine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Tristitia, idem, quod *Mæror*, Gr. λύπη. Vide *Lype*.

Tristo, Paracelso dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujusque elementi proprios, l. 2. *Philos. Tract.* 1. de *Elemento Ignis*, c. 1.

Trisulca, vide *Tricuspides*, τετρακχίνες.

Tritæophyes, τριταεοφυής, dicitur *febris ad tertiane naturam accedens*, non vero exacte typhum tertianæ per omnia observans, ita ut omnes febres, quae tertio die invadunt, possint in genere appellari *τριταεοφυής*. Galen. c. 2. in l. 6. *Epid.* c. 23. Jung. *Foef.* p. 622. C. Hofmann. applicavit ad *continuas tertiane typhum* ratione exacerbationis observantes. *Apoth.*

pro Gal. l. 3. c. 311. D. E. F. quemadmodum & Linden. Exeys. XV. §. 15. 16. Eodem modo descripsit C. Rejes C. Él. q. 68. n. 9. confer. omnino Erotianus.

Tritaeos, τριταῖος. Vide *Tertiana*.

Tritarii, idem, quod *Diatritarii*. Vide *Diatriete*.

Triticum, πικρός. Vide *Pyros*.

Tritio, τριτύρα, τριτύς, vocatur modus redigendi corpora crassiora sicca in pulverem, & miscendi diversos pulveres in unum. Meminit Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 12. Vveker. A. G. l. 3. c. 26. Vocatur & *Tritus*, de cuius circa aurum vltu mirabili & instrumento artificioso D. Langelotti sive Mola Philosophica, vide *Ephem. Nat. Cur. A. III. Obs. 59*. *Tritio* mineralium & Metallorum diuturnior faciliorem reddit Tincturam extractionem. Jac. le Mort. Chymic. Medic. Physic. in fine pag. 260.

Tritoma, est instrumentum ad aures apud Albucasim: si vero surditas adfuerit, frustra est omnis cura. Parac. in *Fragm. ad LL. Paragraph. in l. 13. & 14*.

Tritones, vocantur *Homines marini* pisciformes, in *Eph. Nat. Cur. A. I. Obs. 23*.

Tritorium, vulgo *infundibulum*, dicitur vas transmittens in superficie latum, & paulatim acutum, cum manubrio annexo formatum. Ruland. & Iohnf. Parac. de *morb. ament. tr. 2. c. 4*.

Tritos, τριτός. Vide *Tertius*.

Tritura, τριτύς. Vide *Tritio*.

Trivialis, linea Paracelsi vocatur *Seratum*, sive *solea terræ*, matrix seminibus mineralium gravidam, quibus Dominus implantavit rationes, dona atque semina in seculum fat futura. Helmont. de *Lithias. c. 1. n. 6*.

Trochanteres, τροχαντήρες, Lat. *Rotatores*, vocantur *processus duo superiores ossis femoris*, quorum unus major, alter minor & inferior habetur, Gal. l. de *ossib. c. 21*. quamvis alibi *maiorem* saltem *τροχαντήρα* nominari scripserit, l. 3. *Anat. admin. c. 10*. Vide & *Barthol. libell. 4. An. c. 21*. qui etiam saltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos processus esse distinctos ab ossis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis insinuat, & quod Bartholin. processibus annumeravit, atque ita tres numeravit.

Trochilodes, τροχιλάδης, vocatur *rotunda brachii regio*, apud Gal. l. 2. de *V. P. c. 15*. Vide C. Hofm. in *not. ad b. l. n. 95*.

Trochilus, τροχίλος, Vide *Regulus*. Verum & alia avis aquaticæ species hoc nomine indicatur, quæ describitur ab Aldrov. l. 19. *Ornith. cap. 65*.

Tom. II.

Trochiscus, τροχίσκος, Vide *Pastillus*.

Trochites, τροχίτης, vocatur lapis quidam, forma similis *trocho* illi, quo pueri lufant, in gyrum agendo, in superficie cinerei coloris; intus vero candidi, & ulterius describitur a Chiocco *Mus. Calc. f. 3. p. 311*.

Trochlea, τροχλία, proprie vocatur instrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur, ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa sunt. In qua significatione legitur apud Gal. l. 3. de *art. 2. 25*. Oribaf. de *mach. c. 4*. Per translationem quoque *trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam musculi sexti oculum oblique moventis, *trochlearis* propterea dicti, tendo transit, cuius descriptio habetur passim in Anatomicis, & inter hos *Barthol. l. 3. An. cap. 8*.

Trochoides, τροχοειδής, epitheton est Articulationis, vel Commissuræ ossium, quando unum axis more in alterum inseritur, quod veluti rotæ rationem habet, uti in prima & secunda cervicis vertebra apparet. Latine posset *Axæa Commissura* dici, Fallop. in *Obs. Anatom. Tom. I. Op. p. 359*.

Trochos, τροχός, dicitur apud Hipp. *curfus circularis*, & opponitur recto, qui ὄρθος, *curfus simpliciter* vocatur, l. de *Insomn. V. 4. 10. IX. 6. lib. 2. de diet. XLI. 15. lib. 3. XXI. 23. XXIII. 5. XXV. 21*. Jung. *Foes. p. 626*. Significat & ludi puerilis materiam ligneam, de quo vide *trochites*.

Troctos, τροκτός, idem quod τρέξιμος, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* possunt, ut sunt raphanus, lactuca, bulbi &c. Illud legitur apud Hipp. l. 2. de *morb. mul. XI. 21*. Hoc vero l. de *int. aff. XXXIII. 36. XXXVII. 3*. Vide *Foes. p. 628*.

Trogle, τρώγλη, vocatur proprie *forma*, vel *caverna* erosione facta, imo & incisiones & fissuræ τρώγλαι dicuntur. Apud Hipp. vero τρώγλαι appellantur *meatus*, foramina & cavitates, quæ in carne infunt, in quibus humidum continetur, l. de *Carn. vel princ. X. 7. 8*. *Foes. d. l.*

Troglodites, τρογλοδίτης, vocatur species passeris, imo *passerculi*, cuius mirabilis virtus in expellendo calculo a veteribus deprædicata fuit, & describitur ab Aldrov. l. 16. *Ornith. c. 3*. Meminit & hujus virtutis Lang. l. 2. *ep. 58. circa fin. Th. Chym. Vol. II. p. 155*.

Troglodytica, τρογλοδυτική, vocatur *Myrrha* optima, a patria, videlicet *Troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & τρωγλίτης. Vide *Rhod. ad Scrib. n. 90*. Gorr.

Troma, τρώμα, idem, quod τρώμας. Vide *Vulnus*.

Tromos, τρομος. Vide *tremor*.

Tronus, & *Tronossa*, dicitur cælestis ros ex aere natus, omnium dulcissima species Mannæ, densa, tenax, & albissima præ cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & separata prorsus ab omni sulphure & sale. Vere & æstate decidit, maneq̃ reperitur foliis arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn. Rul. & Johnf. ex Parac. l. de *Caduco matricis* §. 2. *Fragm. ad libros Paragraph. l. 9. de signat. rer. natur. l. de Melle c. 2. Elixir e trono meminit in Archidox. l. 8. Elix. n. 3.*

Trope, τροπή, præter significationem politicam, qua mutationem & fugam in genere denotare ex aliis Lexicis constat, usurpatur etiam de Solstitio æstivo & hyberno, apud Theophrast. l. 7. *Hist. plant. c. 1.* Aristotelem & alios, quamvis recentiores de anni mutationibus in genere usurpaverint, v. g. *Vvillis Pharm. Rat. Parr. II. sect. III. c. 1.*

Trophe, τροφή. Vide *Alimentum*, *Nutrimentum*.

Trophema, τροφήμα, Lat. *Edulium*. *Cibus*. Hipp. l. de *fistul. III. 7.*

Trophes, τροφές, h. e. *bene nutritus*, & τροφός, Gal. in *Ex. voc. Hipp.* quamvis Foef. velit τροφός per iota, *Oec. p. 525.*

Trophiodes, τροφιώδες, significat apud Hippocr. *crassamentum aliquod compactum* urinæ in-natans, ençorema quoddam globosum & confertum, qualia in magna crudæ materiæ copia & maligna febrium complexione, magno interno incendio, vehementi naturæ exagitatione flatuumque & vaporum copia observari solent. Legitur l. 7. *Epidem. LVII. 14. 29. 34. Coac. t. 578.* Usurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus* *ibid. t. 604.* Est vero vox ratione derivationis inter obscuras reposita & insolens, dum τροφώσθαι debet πήγνυσθαι significare. Vide Foef. p. 625.

Trophos, τροφός, nomen est medicamenti εμμότης, quod linteis illinitur ad replenda ulcera cava, & meminit ejus Æginet. l. 4. c. 40. *in fin.*

Tropicus morbus, Chronicus. Arculanus c. 68. *in 9. Rhaf.*

Tropos, τροπή. Vide *Modus*.

Trotta, τροχία Æliano. Aldrov. *Amian*, εμίαν, vocat, est piscis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus, cujus descriptio cum usu in cibus videatur apud Aldrov. l. 3. de *Pisc. c. 20.* Jul. Alex. *lib. 15. Salubr. c. 4.* Bruyerin. *de re cib. l. 22. c. 15.*

Troximos, τροξιμος, idem, quod τροχίος. Vide *troctos*.

Trunculi, ἀκρη, dicuntur *extrema brutorum*

partes, v. g. pedes, caput, quia post mactationem truncantur a reliquo corpore. Legitur apud Cels. l. 2. c. 20. & 22. ubi satis accurate exposuit. Calculum suum addidit Rhod. *ad Scribon. in not. pag. 6.* Sunt tamen, qui mendosam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæsarius ad Celsum.

Truncus, σέλαχ, proprie dicitur ea arboris pars, quæ ex radice surgit, & postea in ramos dividitur. Sepe etiam translatum sumitur ad corpus humanum, excepto capite & artubus. Ita & arteria magna e cordis sinistro ventriculo, & vena cava a dextro ventriculo excurrentes vocantur *trunci*, respectu ramorum, qui in partes corporis reliquas distribuuntur, Galen. l. 1. de *Hippocr. & Pl. decr. c. 7.* Barthol. *libell. 1. An. c. 5. 8. libell. 2. c. 2. & 5.*

Truphat vocatur Paracelso multa virtus minerarum, quæ metallum quodvis in suum esse prædestinatum cogit, l. 1. *Philos. ad Athen. text. 9.* Dorn. Ruland. & Johnf. *in Lex.*

Trutes quid sit in metallifodinis, videatur apud Basil. Valent. *Testam. ult. l. 1. c. 40.*

Trutta, πρῶτες, nomen piscis fluviatilis, inter delicias habiti, cujus descriptio cum usu in cibus & Medicina, videatur apud Aldrov. l. 5. de *Pisc. c. 12.* Jul. Alex. l. 20. *Sal. c. 11.* qui cum *trotta*, vel *trocta* confundit, Schroder. l. 5. *cl. 3. n. 93.* ubi & *Aurata*, χρύσοπρος dicitur. De generatione *truttarum* differit & Helmont. *tr. Demonstratur Thesis n. 80. seqq.* Aurum in *truttis* fuisse repertum, legitur in *Th. Chym. Volum. I. pag. 515.*

Tryblion, τροβλίον, vel significat catinum, *ollulam*, in qua aliquid asservatur, vel in quam materia ad suffitum immittitur, Hipp. l. de *Steril. XIIX. 14.* vel significat certam mensuram, Latine *Heminam* dictam, l. de *int. af. l. 51. VII. 36. XIV. 14. XLII. 36. XLIV. 14. XLV. 13. &c.* Apud Gal. quoque de *pond. & mens. c. 4.* *tryblion* inter mensuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

Trycho, τρύχον, Emphaticum verbum apud Hipp. significans *detero*, *consumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, consumi a morbis, l. 2. de *morb. XXVI. 24. lib. 3. de diet. XXIV. 7. l. 1. de morb. mul. XIV. 10. 14. XIX. 8. LXXXVII. 36. XCII. 10.* Et rursus Medici debent τρύχεσθαι, i. e. *retundere*, *prosterne*, morbos, l. de *morb. sacr. XIIX. 32.* Jung. Foef. p. 627.

Trychos, τρύχον, significat *pannum lacerum* & attritum, τριών alias dictum. Hinc diminutivum τρύχιον *panniculum attritum* notat; idem, quod τριών. Quo aliquoties usus Hipp.

v. g. *l. de morb. mul. XXIII. 3. l. 2. LXXX. 8.*
 & alibi. Vide Foef. p. 618.

Tryge, τρυγη, fruges cereales. Unde τρυγηθῆ-
 λιον locus, in quo frumentum reconditur. Foefius
 p. 626.

Trygephanion, τρυγηφάνιον, species tertia Lo-
 ræ, five vini secundarii, quod *Fecatum* Cato-
 nem appellasse, scripsit Linden. ex fecibus vi-
 ni expressum, Ex. X. §. 199.

Trygodes, τρυγῶδες, vocatur species Colly-
 riorum, τῶν μοισημαίων, & magna ex parte A-
 cacia constat; Lat. *Feculentum* dixeris, Gal.
l. 4. de C. M. S. L. Idem, quo πηλαζιον. Vide
Pelation.

Trygon, τρυγῶν. Vide *turtur*.

Trypanon, τρύπανον. Vide *terebella*.

Tryphera, τρυφερά, vocantur in genere me-
 dicamenta, quæ Latine *Delicata* dici possent,
 & quidem vel ab effectu blando minusve do-
 lorifico, vel a saporis suavitate. Ratione prior-
 olim dictæ fuerunt *tryphera* duæ apud Scri-
 bon. n. 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas.
 Suntque medicamenta caustica, quæ tamen si-
 ne dolore, & molliter exedunt & arunt, Gor-
 ræus. Ita & τρυφερόν dicitur Collyrium, ἀδη-
 υτον, quod nullam mordacitatem infert, Gal.
l. 4. de C. M. S. L. c. 7. ad inuisiones, pustulas,
 χημάσεις laudatum. Ratione posterioris olim
Pastillus vel *trochiscus* ad hæmopticois utilis
 τρυφερόν dictus fuit, teste eodem *l. 7. de C. M.*
S. L. cap. 4. Ita & in Dispensatorio Augusta-
 no occurrunt quatuor compositiones Electua-
 riorum, quorum unum purgans est, & *tryphe-
 ra Persica* dicitur. Reliqua tria vero inter An-
 tidota & compositiones Theriacales referun-
 tur, dicunturque *tryphera magna, minor, &*
Saracenicæ. In Pharmacopœia quoque Londi-
 nensi novissimæ duæ compositiones hujus no-
 minis leguntur p. 272. seqq. An vero a suavi-
 tate ita dici mereantur, alii judicent.

Tryphonis Emplastrum, τρυφῶν ἐμπλάστρον,
 cujus tria genera describuntur apud Scribon.
 unum *subviride*, secundum *nigrum*, quod &
 βασιλικόν dicitur, & tertium viride, quod &
 ἄχρῶν vocatur, n. 201. 203. 205. 220. Fuit ve-
 ro *Tryphon* Chirurgus. Vide Rhod. in *Lex.*
Scrib.

Tryphos, τρύφος, significat *frustum, fragmen-
 tum*, & legitur apud Hipp. de *frusto* ampho-
 ræ candente, cui materia ad suffitum impo-
 nitur, *l. 2. de morb. mul. LXXVII. 3.*

Trysmos, τρυσμός, & τρύξω, idem, quod τρι-
 μός, τρύξω. Vide *trismus*. Foef. p. 626.

Tryx, τρύξ. Vide *Fecula. Fex*.

Tuba, σάλπιγξ, proprie instrumentum dicitur
 Musicum, sonorum, classicum, per infla-

tionem aeris, cujus sonus fortior refertur in-
 ter causas epilepsiæ externas, Forest. *lib. 10.*
Obs. 54. in Schol. unde & derestandos monet
 tales sonos, *d. l. Obs. 4. Schol.* Ab Anatomicis
 translatum hoc vocabulum *tuba* ad canales
 duos graciles nerveos & candidos, ab uteri
 fundo ad testes muliebres excurrentes, *tubæ*
Fallopianæ dictas, hodieque ab Anatomicis pro
 oviductibus habitas, utpote ovulum a dictis
 testibus Ovarium potius dicendis per spiritum
 genitalem seminis masculi fœcundatum prola-
 psurum unum, duo vel plura suscipientes, be-
 neficio fibrarum carnearum motricium circa
 ovarium reperitur & per ligamenta uteri
 latiora ad tubarum fimbrias exporrectarum &
 ovario interveniente turgescencia genitally ir-
 ritante sese contrahentium & ovario propius
 adducentium, ut ovum excipere queant. Ha-
 rum prolixiorum descriptionem vide sis apud
 D. D. I. M. Hoffmann. *Not. ad Horn. Microcosm.*
 §. 67. p. 281. egregie etiam eas delineavit D.
 Goth. Bidloo *Anat. Tab. LIII.* de quibus vide
 Barthol. *l. 1. An. c. 27.* quas nonnulli hodieque
 pro adequato conceptionis organo habere non
 dubitant. *Tubæ* quoque *aurifabræ* exiguæ,
 σκληρυγίς, qua ignem inflando excitant, ad
 usum anatomicum translata meminit Gal. *l.*
9. An. adm. c. 2. fin.

Tubel, idem, quod *Squama æris*, vel me-
 talli, Gr. λεπὶς. Vide *Lepis, Squama*. Rul. in
Lex.

Tubelech, pro *Duelech*, legitur apud Para-
 cell. *l. de Tartar. morb. c. 4.*

Tuber apud Latinos æquivocum est. 1. ha-
 bet significationem Botanicam, & Gr. dicitur
 ὄδιον, vide *Hydnon*. Talia lapidosa describun-
 tur a Chioc. in *Mus. Calc. f. 3. p. 411.* ita &
 Fungi, five *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* a
 Schroder. *lib. 4. cl. 2. n. 415.* Fr. Hofmann. in
Clav. ad b. l. Deinde etiam habet significatio-
 nem Pathologicam, quando *Tubera* vocantur
Tumores, vel abscessus e corpore in rotundum
 erumpentes. Scribon. n. 82. Rhod. in *not. ad b.*
l. Ita specialiter a lue venerea oborti Tumo-
 res in capite molles, *Gummositates* alias dicti,
 vocantur *Tuberositates* a Forest. *l. 32. Obs. in*
Schol. Lang. Tubera vocavit, *l. 1. ep. 42.* Ita et-
 iam diminutivum

Tuberculum homonymon est, quod in Ana-
 tomicis tribuitur vel circulari fibrositati Pylo-
 ri instar muscoli Sphincteris, quam alii vo-
 carunt *Tubercula glandulosa*, teste Barthol. *l.*
1. An. c. 9. vel processibus ossium ἀποστέας
 Græc. dictis, qui alicubi *tubercula* ossium vo-
 cantur. Idem *libell. 4. c. 1. fin.* In Pathologi-
 cis *tubercula* Gr. dicuntur φώκται. Vide *Phy-*

ma. Tubercula antrofa, veter. bubones, quia in glandulis tanquam specubus latent, Reimundus Vinarius *de peste lib. 3.*

Tubus, tubulus, σωληξ, dicitur canalis quidam fistulosus, sive fistula, & quidem vel sensu proprio mechanico: in quo balneorura *tubuli* & *tubi* leguntur apud Rhod. *in not. ad Scrib. p. 104.* vel tralatio eoque vel Physiologico, quando *tubuli* vel *Siphunculi marini* describuntur a Chiocco *in Mus. Calc. f. 1. p. 56.* Ita & *tubuli lactei* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillarum veluti centrum coeuntes, Bartholin. *l. 2. An. c. 1. p. 332.* Ita D. Bidloo Asperam arteriam vocat *tubum pulmonarem* & Bronchia ejus *tubulos.* videantur Ejus *Anatom. Tab. XXIV. fig. 8. & Tab. XXV.* per aliquot figuras: vel Pathologico, quando *Fistulae*, vel ulcera fistulosa vocantur *tubi*, vel *tubuli*, Gal. *l. 2. de C. M. P. G. c. 22.*

Tueri, φυλάττειν, προσφυλάττειν, idem, quod *Conseruare.* Hinc *Methodus tuende sanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. *ὑγιή.* Vide *Hygiene.* Jung. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Tumbaba, Tumpabar, id est, *Sulphur vivum,* Rul. *in Lex.*

Tumalum, idem, quod *tubel*, id est, *Squama metalli.* Rul. & Johnf.

Tumbil, id est, *terra.* Ruland. & Johnf. *in Lex.*

Tumefactio, διόγκσις. Vide *Dioncofsis.*

Tumor, ὄγκος, vide *Oncos, Oedos.* De *Tumoribus* plane rebus alienis, v. g. pilis, lignis, testis, culcibus, reptetis vide *Casp. Rejes C. Elyf. q. 36.*

Tumultus, τέρροβος. Vide *thorybos.* *Tumultus* & strepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. *Cent. r. Obs. 20.*

Tunica, χιτών. Late idem significat, quod *Membrana, μωργξ, δωδ,* uti vult Gal. *l. 4. de V. P. c. 9.* Omnino tamen aliquod discrimen inter hæc duo vocabula admittendum esse, arbitror, dum *tunica* proprie ad usum spectat in hoc consistentem, quod aliud corpus tegat, operiat & involvat, & quasi vestiatur. Dieterich. *n. 922. ex 7. apb. 45.* id quod de *Membrana*, qua tali necessario dici non potest, cujus idea consistere videtur in homogeneitate, sive similari natura, & expansione, sive dilatatione, quamvis Bartholino aliud visum fuerit, *l. 1. Anat. c. 4.* qui *tunicæ* vocabulum ad vasa restrinxit, contra Autorum usitatam acceptionem. De *tunicis oculi* vide eund. *l. 3. r. 8.*

Tupbus, tufus, pro *typhos, τυφος.* Vide *typhos.* Keuchen. *ad Sam. p. 140.*

Turas Paracelso dicitur effectus arcanus *Aque*, quemadmodum *Thonus Terre*, & *Samies Aeris* sunt effecta, *Phil. ad Athen. l. 2. text. 13.*

Turba, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. *n. 294.* Dicitur de rebus, *ibid.* *Turba* etiam idem, quod *Perturbatio.* *Turba* quoque pro *turban* ponitur a Dorn. & Rul. de quo p. a. quamvis & hæc addiderint significationem, quod *turba magna* dicitur astro-um firmamenti innumera multitudo. *Turba Philosophorum* vocatur scriptum quoddam Spagyricum, quod occurrit *in principio Vol. V. Theat. Chymici.*

Turban magna est pigmentum Paracelsicum, pertinens ad *Evestrum Propheticum*, & cujus essentia consistit in prælagio omnium eorum, quæ sunt in quatuor elementorum mundis, *d. l. text. 20.* Dorn. Ruland. *Nugæ.*

Turbatio, παραχῆ, παράσις, vide *taxaxis*, idem, quod *Perturbatio.* Sumitur etiam ab Hippocr. pro *irritatione*, Galen. *c. 1. de Humor. t. 16.*

Turbedon, Arab. nomen purgantis, quod communiter *turbith* vocatur, de quo p. p.

Turbinatum, κωνάριον, κωνίδις, vide *Conariion.* *Turbinata* quoque vocantur certa quedam *testacea*, v. g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov. *l. 3. de Testac. c. 1.*

Turbith vocatur purgans quoddam exoticum, simplex, vegetabile, de quo uti certum est, esse radicem quandam, ita adhuc incertum est, cujus plantæ proprie radix sit dicenda. Hujus purgantis descriptionem, & usum Medicum simplicem, & in compositionibus, vide apud Schroder. qui *turpetum* vocavit, *l. 4. cl. 4. n. 440.* F. Hofm. *in Clarv. ad h. l. Rolf. de purgant. f. 14. art. 4. per tot.* qui *turbedon* scripsit, Freitag. *Auror. Med. l. 2. c. 30.* Translata porro vox *turbith* & *turpeti* ad Chymiam, ubi *turbith* & *turpetum mineral* vel in genere dicitur coagulum specificum fixum, quod abstractis impuritatibus, & indomita volatilitate, segregatis in imo vasorum consistit, & paratur maxime ex mineralibus, quorum essentia & vis specifica potissimum est in parte constante, aut saltem, ut usibus artificiosis sit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in specie vocatur *Mercurius abfque corrosivo precipitatus* in dulcedinem, Rul. & Johnf. *in Lex.* Hujus usum noxium in affectibus hepatis & viscerum abdominis notavit Hildan. *Cent. 4. Obs. 40.* Plura de *turpetis mineralibus* vide apud Libav. *S. A. Ch. l. 6. c. 19.* In specie de *Turpeto Antimonii*, *d. l. c. 21. de Turpeto Vaneris*, *d. l. 7. c. 15.*

Turbo homonymon est. Vel enim denotat *ventum procellosum*, qui Græc. *καίλαψ* dicitur. Vide *Laelaps*. Vel *Conchyliorum* certa genera, quæ *Turbines* vocantur, & describuntur ab Aldrov. l. 3. de *Testac.* c. 16. *segg.* Græc. *ερίμβοι* vocantur, vide *Sirombos*. Jung. *Chiocc. Mus. Calc. f. 1. p. 30. segg.* Differunt a *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem & acutiorem verticem deficiant, quam hæc. Legitur & apud Aldrov. *Turben*.

Turbotus, idem, quod *Rhombus*, de quo superius sua litera. *Mus. Calc. f. 3. p. 419.*

Turbulentus, turbidus, *παραχάδης*, idem, quod *Perturbatus*, vide *tarachodes*. In specie *Urinæ turbulente* dicuntur Hipp. *ἔρα ἀνατεταραγμένα*, returbata, *Coac. t. 333.*

Turchofa, *turcois*, *turchois*, vocatur gemma, vel lapis pretiosus elegantissime cœruleus, de cuius compositione vide *Theat. Chym. Vol. IV. p. 190.* viribus admirandis, *Vol. V. p. 388.*

Turdus, *τιχλη*, æquivocum est. Primum enim nomen est avium quarundam. Sunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt, quorum historiam, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. l. 16. *Ornith. c. 1. segg.* J. Alex. l. 13. *Salm. c. 8.* Bruyer. l. 15. c. 37. Deinde nomen est piscis saxatilis, squamosi, cuius etiam plures dantur species, & descriptæ leguntur apud Aldrov. l. 1. de *pisc. c. 3.* Jul. Alex. l. 14. *Sal. c. 3.* Bruyerin. l. 19. *cap. 7.*

Turgentia, *turgescencia*, *ἐργασίς*. Vide *Orgao*, *Orgasmos*.

Turiones sunt teneritates summitatum in arboribus, quæ singulis annis crescunt, Schrod. l. 1. t. c. 2. lit. T.

Turpetum, vide *turbith*.

Turpiloquium Gr. dici posset fortassis *αἰσχολία*, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turpiloquii*, imperiti pica vaniloqui laborant. Utrumque a Medicis sit alienum, Lind. *Ex. II. p. 29.*

Turpis, *turpitude*, *ἀσχημοσύνη*, proprie dicitur vitium oppositum formositati, *ἀσχημοσύνη*, sive pulchritudini, Galen. *lib. 11. de V. P. cap. 13.* Dicitur etiam de moribus, affectibus, sermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur *αἰσχρόν*, *αἰσχρός*, l. de *cogn. & cur. an. morb. cap. 7.* *Turpitudines* Hartmannianas salte perstrictas a Libavio vide *Tom. IV. Oper. P. 27.*

Turreis est lapis, quem Bood. & experientia, mille testimoniis, in casu a fractura ossa desiliencia conservare docent. *Johnf. Lex. l. 2.*

Turrini, *πυργίται*. Vide *Pyrgite*.

Tursio, *φύρασις*. Vide *Phocæna*.

Turtas, *τάρτας*, vocatur panis, qui constat ex pinguibus palmulis, farina & aqua, & coquitur sub cineribus, *Erot. On. p. 27. c.*

Turtur, *τρούγων*, æquivocum est. Primario ita dicitur *Columba montana*, vel *sylvestris*, de cuius historia & usu in cibis atque Medicina, vide Aldrov. l. 15. *Ornith. c. 9.* Jul. Alex. l. 13. *Sal. c. 7.* Gal. l. de *atten. diet. c. 6.* Bruyerin *de ve. cib. l. 15. c. 34.* Schroder. l. 5. cl. 2. n. 69. Hofin. in *Clav. ad b. l.* Deinde est etiam nomen piscis, qui *Pastinaca* alias *marina* vocatur. Vide *Pastinaca*.

Turva vocatur cespes bituminosus, & gleba fossilis, quæ accensa facit, ut quotquot adstant, aut ab eo illustrantur, colore appareant squalido & morticino, ut mirari id factis rerum harum ignari nequeant, Lind. *Ex. V. §. 122.*

Turunda, *μοτός*, refertur inter Apparatum Chirurgicum, estque nihil aliud, quam linamentum, quod vulneribus inditur, Lat. *Penicillus* quoque vocatur, *Dierer. n. 280.* Vide *Linamentum*, *Lemniscus*, *Licinium*, *Motos*, *Penicillus*, &c. In specie de usu & abusu *turundarum* in sectione Calculi vide *appendicem* aliquot *Epistolarum*, apud *Hildan. Oper. p. 762. segg.*

Tussedo, *βήξ*, idem, quod *tussis frequentior*, uti colligere licet ex 2. *progn. t. 50.* ubi interpret Gal. Latinus utitur vocabulo *tussedinis*. in Græco vero legitur *τῆν βηχῶν*.

Tussicularis, epitheton eorum, quæ tussim movere vel excitare possunt, apud *Cœl. Aurel. de Tard. pass. l. 2. c. 13.* idem fere quod *tussiculosus*, *βηχῶδης*, de quo p. p.

Tussis, *βήξ*, a Galeno ita descripta legitur: Est vehementissima quadam efflatio, qua plurimus simul celerrimeque foras actus spiritus sive aer attrahit propellitque una secum suo impetu, quæ vias suas obstruit, l. 2. de *sympt. caus. c. 4.* Cum enim externus aer in asperam arteriam trahatur, quæ cartilagineæ duræque sunt, nec contrahi circa id, quod continent, possunt, incitatum hunc excogitavit spiritus exitum, quem vocant *tussim*, quo spiritus sibi ipsi violenter & cum impetu delatus vias expurgat, non aliter, quam tubos & fistulas expurgant harum opifices, l. 4. de *causs. sympt. c. 3.* Quamvis vero a vero hæc non sint aliena; recentiores tamen *tussis* naturam multo clarius & accuratius descripserunt, inter quos cæteris palmas præripuisse videtur *Vvillis Pharm. Rat. Part. II. S. I. c. 4.* e quo talem descriptionem formare libet: *tussis* est expira-

tio vehemens, crebrior, inæqualis, & sonora, cum partium musculosarum expirationi potissimum destinatarum, thoracis, laryngis, lumbarium, & abdominis motu spasmodico, facta cum vel sine excretionem alicujus materiæ excrementitiæ, a molesti cujusdam objecti, aut expulsionem e pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua descriptione simul elucescit differentia inter *tussim humidam*, quæ cum excreatione materiæ; & *siccam*, qua nihil excernitur, cujus meminit Hippocr. 4. *apbor.* 54. Videatur & Dieter. n. 150. Sylv. *Pr. M. l. i. c. 22. Tussiculofus*, *βηχιδης*, dicitur, quod vocabulum legitur de Catarrhis, 3. *aph.* 31. Vide Dieter. n. 151.

Tutenag, nomen Metallum Indiæ Orientalis, Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boile in Experimentis de flammæ ponderabilitate, *Exper.* 12.

Tutia, vide *Pompholyx*. *Tutia* factitiæ constructio legatur in *theatr. Chymic. V. II. p. 519*. De *tutia* preparatione *Vol. III. p. 103*.

Tutus, *ἀσφαλῆς*, *tuto*, *ἀσφαλῆς*, idem, quod *Securus*, *Ἀσφάλεια*, *Securitas*, est primaria proprietas veræ curationis non solum Chirurgicæ, sed omnium etiam aliarum. Consistit vero *tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus pereuretur, ut læsio nulla interveniat, ut ne redeat malum. Gal. l. 14. *M. M. c. 13*. Junge C. Hofm. *Orat. Isag. II. p. 112. 121. seqq.* Imo in omnibus actionibus *Caute & tuto*, Medicorum Symbolum sit, Dieter. n. 121. id quod meliori ratione fieri vix poterit, quam si generale præceptum Zenonis observetur: videlicet si ita agamus, tanquam paulo post prædagogis rationem redditori. Gal. *de cogn. & cur. an. morb. c. 3*.

Tylli grana, in offic. german. nihil aliud quam Resini minoris semen. Gregor. Hymman. *de Apoplex. Cap. 39*.

Tyloides, *τυλώδης*, *τυλοειδής*, Gorr. *Callosus*. Vide *Callus*.

Tyloima, *τύλωμα*, *Tylosis*, *τύλωσις*, *τύλωσις*. Vide *Callus*.

Tymma, *τύμμα*, significat *plagam*, ictum, percussionem. Legitur apud Hipp. l. 7. *Epid. XX. 14*. ubi apud Lind. legitur *luxatio*, cujus versiois rationem nullam video, cum *τύμμα* a *τύπτω*, verbero, derivetur. Vide Foef. p. 628.

Tympanias, *τυμπανίας*, *τυμπανίτης*, vocatur species Hydrops sicca, in qua status totam abdominis, interdum & thoracis regionem tumentem faciunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. 1. 111*. Vocatur & *Hydrops siccus*. Keuch. *ad Sam. p.*

191. Dicitur vero saltem abusive & improprie *Hydrops*, quia nulla peccat aqua, sed flatus, Helmont. *tr. Ignor. Hydrops*, n. 43. Consentit Vvillis *Ph. Rat. II. f. 2. cap. 4*. qui communem Doctorum opinionem de *flatribus*, seu causa *tympanitis*, deferens, novam excogitavit, & quidem satis plausibilem, ex principiis Physiologicis & Anatomicis egregie declaratam, statuens, non flatus, sed spiritus animales spasmodico motu agitato, & in fibras partium & viscerum abdominis membranaceorum adactos, obque succi nervosi vitiosam dispositionem in recessu impeditos tantam ventris intumescenciam excitare; unde & sequentis affectus construxit definitionem; *tympanites* est tumor abdominis fixus, constans, durus, æquabilis, renitens, & a pulsatione sonitum edens, a partium & viscerum membranaceorum inflatione *τητυνιδει* ortus, propter spiritus animales in fibras istas copia nimia adactos, ibidemque succi nervi obstructis vitio a recessu impeditos, cui affectioni consequenter flatuum in locis vacuis aggestio, velut complementum accedit. Paracelsus statuit duplicem *tympanitem*, unum in *Intestinis*, alterum in *Matrice*, *lib. 1. de tartaro, tr. 2. c. 2. in not.*

Tympanum, *τύμπανον*, proprie vocatur instrumentum Musicum classicum, in quo corium fortiter expansum supra concavum quoddam corpus, si percutiatur ligno, sonum edit gravissimum. Per translationem vero nomen hoc quoque attributum cum cavitati, seu *Conche*, aliis pelvi in ossibus petrosi meatus auditorii, cui membrana quædam sonoras species transmittens & officulis firmate obtensa est, tum ipsi *Membrane*. Vide Barthol. l. 3. *An. c. 9. & libell. 4. c. 6*. Non esse primarium & simpliciter necessarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult ostendere Bonet. per observationes in *Anat. Pract. I. f. 19. Observ. 4. p. 344*. *Tympanum* quoque vocatur rotunda machina dentata, Oribaf. *de machin. cap. 4*.

Typha, *τύφη*, vocatur exile triticum, & vilium, de quo plura apud Lang. l. 1. *ep. 56*. Forest. l. 4. *Chir. Obs. 3. Schol.*

Typhlos, *typhlotes*, *τυφλός*, *τυφλότης*, *τύφλωσις*. Vide *Cæcus*, *Cæcitas*, Dieter. n. 847.

Typhodes, *τυφώδης*. Vide *typhos*.

Typhomania, *τυφομανία*, vocatur mistus affectus ex lethargo & phrenitide, *Lethargicum delirium*, Gal. in *def. & l. de comat. c. 2. c. 1. Prorrh. 1. 1*. Causa ergo complicata ex descriptione *Lethargi & Phrenitidis* petenda erit. Videatur Foef. pag. 629. Meminit & Bonet.

An. Pr. lib. 1. f. 8. Observ. 6. Schol. P. M. de Calderia exponit per *Coma Vigil*, Tom. III. p. 33. quanvis vitiose *typhomania* ibidem ponatur.

Typhon, τυφών, *ventus* vocatur, qui densa nube inclusus, præceps in terram elisus pulverem soli turbine verrit, arbores evellit & obvia quævis pessundat. Lang. l. 1. ep. 19.

Typhos, τυφώδες, τυφός, τυφώδης πυρετός, vocatur species quædam *febris ardentis*, prolixius descripta cum suis signis & symptomatibus apud Hippocr. l. de int. aph. XLII. per totum. Vide Foef. p. 629. Erotianus definit febriem, quæ lente oritur, & cum intensione existit. Latine redditur *Stupor attonitus*, cujus rationem sufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumque cum erysipelate alicujus visceris interno, v. g. hepatis, C. Rejes C. El. q. 68. n. 4. Bonet. d. l.

Typus, τυπος, vocatur forma, ordo & modus febrium, secundum intentionem & remissionem, Galen. l. de Typis l. 1. de Cris. c. 3. Vid. Diet. n. 676. Keuchen. ad Sammon. p. 140.

Tyrannis, τυραννίς, vocatur *Antidotus*, apud Gal. lib. 2. de Antidot. c. 10.

Tyrbe, τυρβή, Lat. turba. Turbatio, idem, quod παραχθῆ. Legitur apud Hipp. 3. de fract. c. 75. Foef. d. l.

Tyria apud Arabes & barbaram sectantes Medicinam idem est, ac *Ophiasis*: Tyri enim voce omnes serpentes & potissimum Viperæ intelliguntur, Castell. Vide *tyriasis*. *Tyria lepra*. Forest. l. 4. Chir. O. 7. Schol.

Tyriasis, τυρίασις, idem, quod *Satyriasis*, h. e. *Lepram Arabum*, *Elephantiasis*, Hildan. Ep. 24. Vide *Elephas*.

Tyron, τυρόν, vocatur Emplastrum, quod coctura colorem purpuræ tyria adipiscitur, & describitur ab Aet. l. 15. c. 12. citante Gorr.

Tyro, tyrocinium, ἀστυρόσιμος, ἀστυρόνη. Illud dicitur de iis, qui noviter ad artem Medicam accesserunt, ut addiscant ejus præcepta. Hoc de compendiosa artis & præceptorum comprehensione, Lat. *introducio* quoque dicta. Ita Galen. libell. de pulsibus ad tyrones, sive eos, qui introducuntur, conscripsit, &c. Contra tyrocinii Chymici scriptores invehitur Helmont. de Lithias. c. 5. n. 9. & c. 8. n. 9.

Tyros, τυρός. Vide *Caseus*. Unde & τυρώσις dicitur, quando lac comestum in caseosam materiam coagulat, Aristot. l. 3. H. A. 120. vocat τυρόσιν lactis in caseum coagulationem.

Tyrrhenicon, τυρρηνικόν, nomen Emplastri, cujus sunt immense laudes apud Aet. l. 15. c. 14. allegante Gorræo. Propterea & πυρρηνικός dictum esse, idem testatur.

Tyrsis, τυρσίς, idem, quod τυρσίος, τυρσίς. Legitur apud Hipp. 3. de artic. t. 23. Gal. in com. Adde Foef. p. 629.

Tyrus, θύρυσ, utrumque mendose & ex crassa ignorantia Græcæ linguæ pro serpente vel vipera *theriacam* ingrediente sumitur a barbaris Autoribus, unde *tyriasis*, *tyria* lepra quoque appellationem adeptæ sunt. Deberet enim *therion*, θηρίον, hoc est, *bestia*, scribi, non per *ty*.

V.

Vacca, ἡ βῆς, dicitur bos fœmina. Vide *Bos*. De vaccis citrinis *Scheunemanni* per errorem in scripto adductis, & a Libavio acriter satis castigatis, vide Tom. III. Oper. Lib. pag. 82. *Vacca marina* est nomen piscis, qui & *Bos* dicitur. Vide supra *Bos*. An vero idem piscis sit, e quo lapis *Vaccæ marine* dictus eximitur, de quo legi poterit *Observatio in Act. Philos. Oldenburg. Ann. 1668.* nolumus determinare, cum Aldrov. nullam lapidis mentionem in descriptione Bovis vel *Vaccæ marine* fecerit.

Vacillatio, ἀσχυροσύνη, dicitur, cum de membris corporeis, quæ titubant, aut non sunt fixa, v. g. *dentes vacillare* dicuntur; tum de mente, & ita inconstantiam, vel leve delirium notat. Vide *Paraphora*.

Vacuatio, κενώσις, idem, quod *Evacuatio*. Vide *Cenosis*.

Vacuus, κενός, κενός. Vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieque est inter Philosophos disputatio: an detur *vacuum* in rerum natura. Peripatetici vel Aristotelici negant, ut & Galen. l. 3. de diff. puls. c. 6. item in *Th. Chym. Vol. I. p. 198.* Recentiores vero Helmontium secuti asserunt, variis conati demonstrare phænomenis. Videatur Helmont. in *pecul. tract. inscripto Vacuum Nature*. Vide & Marc. Marci *Phil. vet. rest. Part. III. sect. 2. subf. 3.* Nostri jam non est instituti, hanc controversiam dirimere; quamvis tam diu inhæreamus illi sententiæ: dari quidem vacuum in rerum natura, sed non naturale, saltem violentum. Quid Democritus & Asclepiades per *vacuum* intellexerint, vide apud Galen. l. de *Theriac. ad Pison. c. 11.* In foro Medico non ita stricte accipitur, sed saltem pro spatio, in quo præter aerem nihil continetur, *dict. de diff. puls. loco.* *Vacuum pulsus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quasi facit bullosam, ut digitorum impressioni egressus per vacua occurrat. Verum ineptam esse appellationem docuit Gal. d. l.

Vagina, ἄλτροι, tribuitur etiam aliis partibus ob similitudinem. Ita *Capsula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens vocatur *Vagina Portæ*, Barthol. l. 1. *Anat. c. 14. p. 136.* Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit instar vaginæ. *Id. l. 1. c. 30. p. 280.* Hanc duplicem in uno subjecto observavit *Cent. 3. Obs. 2. allegantibus Ephem. N. Cur. A. I. Obs. 110.*

Vaginalis, ἄλτρουδής. Vide *Elytroceides*. Glandulas *vaginales* invenerunt Josephus de Verney & Casp. Bartholinus, sicut e Peieri *Exerc. p. 97.* notavit Th. Janf. de Almelov. *R. I. On. p. 31.*

Vagitus, βιβρυγός, βιβρυγίς, vocantur ejulatus & ploratus infantum; qui si adhuc in utero fiat, merito habetur pro malo omine. Vide Guldenkleef l. 4. *Cas. Med. 24.* *Ephem. Nat. Cur. A. I. Obs. 62. & A. III. Obs. 164.* ubi quidem angurium illud fallax esse, ostendere conatus est D. Segerus, quo & inclinare videtur Gualter. Nedham *Disquis. de format. fœtus*, c. 3. *circa finem*, statuens *vagitus* causam naturalem consistere in aere contento in conceptaculis, sive membranis fœtum involventibus, adjungitque exemplum de Matronæ cujusdam filia, quæ *vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus salubri fruitur. Hujus vero aeris producti causam refert in liquorem spirituosum, in membrana pro formatione fœtus necessarium, & exhalationum copiam producentem.

Valeo, *Valetudo*, est vocabulum μέσος, & ancipitis significationis. Sumitur enim & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore* & *virtute*, Gr. ὑγιάνω, ἔρρωμαι, ὑγιείν, vide *Hygieia*, *Hygieino*, *Errhoma*. Adde Lind. *Ex. IX. §. 26. XIII. §. 491. XV. §. 108.* qui semper de robore exposuit. Quære etiam in Rhod. *Lex. Scribon. p. 455.* In hac pro *morboſa dispositione*; quamvis plerumque additum sit adjectivum, adversa, mala, sinistra &c.

Valetudinarius, νοσίδης, semper in malam partem sumitur de eo, qui morbis vivit semper obnoxius. Vide Dieter. n. 577. Tales vocari in militia *Cassarios* & *Sonticos*, docet Caspar Hofm. *Apol. pro Gal. l. 3. c. 10. lit. M.* suntque, qui utuntur incerta fallacique valetudine, e Gal. l. 5. *de san. tuend. cap. 4.*

Valgus, βλαυός, βλαυοός. Vide *Blasus*.

Validus, idem, quod *Valens*, ἔρρωμένος, ἄρτος, *Robustus*. Dicitur de corpore & membris robustis, quæ optime ad opera strenua sunt disposita, Gal. 2. *de nat. hum. t. 5.* Alias & *validum* sumitur pro *acido*. Scribon. n. 41.

ubi Granata mala vocantur *valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. *in not. ad b. l.*

Valiga, idem esse, quod *Gialappa*, aliis *Rhabarbarum nigrum* dictam infusam in spiritu vini, vel quod melius, cum spiritu citri, & sic bene percolatam adhiberi, interdum etiam paucum cum croco tingi, scribit Michael in *Apparatu Formul. c. 2.* Idem esse igitur videtur cum *Phalaja* Rolf. *tr. de purgant. sect. 2. art. 3. c. 15.* nisi forsan error in Orthographia delitescat.

Vallum, χαραξ, ἔρκος, quid sit, ex Architectura militari constare potest; nimirum species munitionis exterioris circa urbem, aut arcem, aut castrum. Per metaphoram *vallum* quoque vocatur oculorum tegumentum, sive *Supercilium*. Keuchen. *ad Sammon. p. 230.* Per similitudinem quoque species *Fasie* hoc nomine venit, Galen. *de fasc. n. 52.*

Valvat, id est, *folium*. *Ulcat*, idem. Ruland. & Iohnf. *in Lex.*

Valva est quasi parva janua, uti describitur a Gal. c. 1. *de art. t. 23.*

Valvula vocatur in Anatomicis membrana quædam in vasis quibusdam & cavitatibus una saltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori possit resistere, fluxum vero naturalem admittere. Talis occurrit satis magna in Intestino Colo & crassa, de qua vide Barthol. l. 1. *An. c. 11. p. 92.* Hild. *Ep. 88. 89.* Aliquot in corde l. 2. c. 7. p. 402. *seqq.* & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, libell. 1. *An. cap. 2.* ubi prolixiorem *Valvularum* descriptionem invenies.

* *Valvuli* Sunt proprie ex Columella concavitates in folliculis leguminum, in quas ipsa grana separatim recipiuntur. Id genus *Valvulos*, seu ut alii loquuntur *Valvulas* aliqui comminiscuntur in Herbis mimosis, quemadmodum *Valvas* appellant samellas illius planas, aut imbricatas, quæ septo intermedio Siliquarum utrinque adhærescunt, & dehiscere solent tanquam fores bifidæ; ut in Brassica, cæterisque observare licet.

Vanellus nomen est avis, quæ & *Capella*, ἀγροπος, item *Pavo agrestis*, πῶς ἄγρος, dicitur, & describitur cum usu in cibus & Medicina ab Aldrov. l. 20. *Ornithol. c. 63.*

Vapor, ἀτμός, ἀτμή, ἀτμός, proprie dicitur humor in auram resolutus, humor extenuatus, qualis per spiracula cutis naturaliter quotidie exhalat. Vide *Atmos. Exhalatio. Halitus*. Nec differt descriptio Libavii dicentis: *Vapor* est aer rudior proxime ex aqua resolutus factus, Tom. IV. *Oper. p. 241.* Si præternaturaliter sese hauerint, fiunt quoque fuliginosi, fumosi

fumosi vapores, quorum meminit Gal. l. 8. M. M. c. 5. fin. Contra vapores crassos, seu causas morborum hysteri corum & convulsivorum, acerbius scripsit Helmont. negans, se unquam vidisse, tales dari vapores crassos, & esse contradictionem in adjecto, tr. Jus Duumviratus n. 17. tr. de Lithias. c. 9. tr. Ignota Actio regiminis n. 36. In Chymicis tamen dari quoque vaporem unctuosum, qua naturalem, qua artificialem, qui nihil aliud est, quam primum Ens Mercurii, quod incipit consistere in vena argenti vivi, aut ex ipso extrahitur per sublimationem artificiosam, de quo vapore legatur Libav. T. II. Op. p. 303. & 368. Quin & ipse Lapis Philosophicus vocatur Vapor potentialis metalli, d. l. p. 421. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos esse in accusandis vaporibus & eorum viis, quod tales e ventriculo ascendant, & capitis dolorem excitent, uti recte hoc notavit Vvillis de febr. c. 10.

Vaporarium, ἄρρωστηριον, idem, quod Balneum Laconicum, sive Sudatorium. Vide Balneum. Quamvis & Sella singularis perforata vaporationi destinata hoc nomine veniat, docente Rhodio ad Scrib. n. 193.

Vaporatio dicitur fermentatio vel fatus, qui fit mediante vapore aquæ calidæ. Frequenter legitur apud Cels. l. 7. cap. 7. 9. l. 8. c. 4. Vide rursus Rhod. Scribon. p. 455.

Vappa, ἄξιμος, vide Oxines. Vinum vocatur omnibus portionibus spirituosis privatum, quadantenus acescens. Hæc vini corruptio hodieque optime quoque applicari potest ad speciem corruptionis sanguinis, quando est in statu defectionis, qualis est in sanis post nimios labores & in morbosa dispositione quartana laborantium, cachecticorum, scorbuticorum. Vide de febr. c. 2. 6. &c.

Vareni, idem, quod Vari, symptoma scorbuticum, quod alias Arthritis vaga vocatur, consistens in dolore vago, nervosas partes circa articulos affligens, proveniens a liquoris nervosi, vel lymphæ ferescentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate & vaporositate. De quo symptomate integros libellos scripserunt Drauvviz & Mollenbroccius. Meminit hujus nominis Vvalther. Sylv. Med. p. 1464. Verum D. D. Joh. Michaelis vocabulum Vareni de alio affectu a Variis proferis distincto exposuit in Praxi Chir. sua Speciatu Cas. XIX. nimirum de Flatu furioso, cujus descriptio videatur supra in Ambulo.

Varicosus, κηροειδής, dicitur de diversis vasorum plexibus circa partes genitales, præfer-

tim virorum. Nam vasa præparantia pyramidalia vocat corpus varicosum, Barthol. l. 1. Anat. c. 21. p. 203. & vasa deferentia ejusque principium Parastatas varicosiformes, d. l. c. 23. pag. 223. Vide Pyramidalia. Pampinus. Parastate.

Varicula, i. e. Varix parva, vocantur a M. A. Severino intumescences venulæ in adnata oculi tunica ab atrii sanguinis distentione procreate, l. de noviss. obs. abscess. c. 9. §. 6.

* Variola magna, Variola crassa. Sic apud Gallos lues venerea dicta fuit. V. Astruc. de morb. ven. l. 5. secul. XVI.

Variolæ, Varioli, terminus antiquis ignotus Pathologicus, denotans peculiare genus Exanthematum pustulosorum, cum febre conjunctorum, & ita describi possunt ac debent: Variolæ sunt pustulæ, vel papulæ majores minoresve, ab initio sub forma macularum rubentium in toto corpore, aut plurimis ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augmento sese elevantes, & sub statu materiam viscidam quodammodo puri similem continentes, interdum & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in crustam, post exiccationem decidentem, cum variis symptomatibus per diversa totius morbi tempora variantibus & supervenientibus, genitæ a coagulativis crudioribus in peculiari fermento sanguinis connato delitescentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis superficie subsistentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi descriptionem, ei minime erimus adversi. Legatur Vvillis de febr. cap. 15. Piens vit. eod. tract. spec. cap. 8. & alii Autores, quos vide allegatos a Vvalthero in Sylv. Med. pag. 1466. seqq. E recentioribus adhuc non inepte quoque & succincte descripsit Junken. Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 2. cap. 2. pag. 797. seqq. Variolus & Variola quoque dicitur piscis, alias Trutta & Aurata dictus, apud Schroder. l. 5. cl. 4. n. 93. Vide Trutta.

Varius, κηροειδής, sumitur adjective, & substantive. Illa significatio ex aliis Lexicis jam nota est. Substantive varii & variæ dicuntur, qui & quæ maculas & papulas in facie distinctas habere solent, notante Keuch. ad Samm. p. 125.

Varix, κηροειδής, in genere significat omnem venam dilatatam, Galen. l. de tum. p. n. c. 16. Æginetæ ἀνδρῶν κηροειδής, dilatatio vena, vocatur l. 6. c. 82. Proprie & accuratius describi potest, quod varix sit tumor p. n. mollis,

inaequalis, nodosus, indolens in ima ventris parte sub umbilico, in seroto, circa testiculos, & frequentius in cruribus, occurrens, proveniens a venarum subcutanearum propter sanguinem feculentum & serofum subsistentem & collectum nimia distensione & contortione. Vid. Dieter. n. 465. Foef. p. 338. *segg.* Bartholinus in valvularum distensionem causam refert *libell.* 1. cap. 2. pag. 594. Plures Auctores de hoc affectu reperies apud Vvalther. in *Sylv. Med.* p. 1464. *segg.* Diminutivum *varicula* vide p. a.

Varus aequivocum est apud Latinos. Vel enim idem est, quod *vareni*, & notat affectum *Arthriticum vagum scorbuticum*, in plurali *Vari* dictum, de quo p. a. Vel *varus* dicitur tumor exiguus durus, plerumque in facie obortus, ut & in dorso non infrequens, Græc. ῥοῖθρ, vide *Iontbos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppositum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαυτός. Vide *Rhabos*.

Vas, ἄγγειον, sumitur Physiologicæ, & Mechanicæ. In Physiologia *vasa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes, & ita comprehenduntur hoc nomine *arterie & vene*. Hinc passim leguntur *vasa spermatica*, præparantia, deferentia, *vasa lactea*, *vasa lymphatica*, *vasa adiposa*, &c. Vide plura apud Barthol. in *Indice*. Diminutivum est *vasculum*, v. gr. *Vascula buccarum*, h. e. glandularum in buccis. Leguntur apud eundem l. 3. *An.* c. 11. p. 536. sudoris *vascula* in cuticula, l. 1. c. 2. p. 19. Κατ' ἔξοχὴν etiam *vas ἄγγειον* vocatur membrana foetum involvens Chorion dicta, apud Moschion. l. de morb. mul. c. 36. 38. & ratio datur, quia foetus in eo tanquam in vase convertitur. Mechanicæ vero *vasa* & *vascula* dicuntur varia Instrumenta intus cava, in quæ liquidæ præsertim materiæ (quamvis solidæ etiam indi soleant) recipiuntur, quorum usus est in Diæticis, præsertim re Coquinaria, Pharmaceutica, Chymicis, & Chirurgicis. Suntque fictilia, lignea, metallica. In specie catalogum & apparatus *vasorum Chymicorum* lege apud Rolfink. *Cb. I. A. F. R. lib.* 2. cap. 18. Quære etiam in Theatri Chymici, ut & Libavii Indicibus. *Vasculum oculare* Chirurgicum Aquapendentis egregie delineavit modumque applicandi monstravit Sculter. *Arm. Chir. Part. I. Tab. VIII. fig.* 11. & T. XXXI. f. 6.

Vastus, idem, quod *Magnus*, *Grandis*, μέγας. Dicitur de corporibus naturalibus, v. g. Musculi *vasti*, Barthol. l. 4. *An.* c. 12. p. 581. Tumores *vasti*, Dolores *vasti*. Vide

Rhod. in *Lex. Scribon.*

Vasum, pro *vas*, legitur apud Scribon. n. 64. Vide not. Rhod. ad b. l.

Vata, ἄντα, pro ἄνα, Lat. *Aures*; in singul. ἄς, *auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hipp. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, l. 6. *Epid. f. VI.* 28.

Vates, *vaticinium*, ὑγίης, ὑγυαίης. Vide *Mantice*.

Vaticanus, nomen proprium collis non procul a Tiberi, quemadmodum ex aliis Lexicis constat. Cur v. hoc epitheton tributum fuerit Pilulis quibusdam aromaticis simulque purgantibus *Pilule Vaticane Londinenses* D. dictis, me quidem & forsitan alios fugit. Descriptio vero habetur in D. D. de Spina *Lex. Pharm.* pag. 710.

Ubera, ὑσολί, idem, quod *Mammæ*; quamvis vocabulum *Ubera* alias brutis potius attribui soleat, quam fœminis. Vide *Mamma*. *Mastos*.

Udor, ab *udus* vel *uvividus* dicitur de materiæ vaporosæ humidæ per insensibilem transpirationem excretionem e poris cutaneis ad differentiam sudoris, ceu madoris manifesti, vel humoris, apud Vvedel. *Amœn. Med.* l. II. *secl.* II. c. 6. p. 343.

Udos, ἰδος, Latine *Limen* dicitur, h. e. lignum, vel saxum in ima januæ parte, qua intratur. Legitur apud Hipp. 4. *de artic. t.* 64. Vide Foef. p. 466.

Veetio, ἔχσις, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda, Gal. l. de san. tu. c. 15. Ejus vero significatio pueris jam nota est e Dictionariis.

Veetis, μοχλός. Vide *Mochlia*. Inde liber Hippocr. *Mochlicus*, q. d. *Veetiarius*. Refertur & inter instrumenta ad metallifodinas necessaria a Rul. in *Lex. Diversorum veetium Chirurgicorum* descriptionem vide apud Sculter. *Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig.* 2. & 4. & T. X. *fig.* 6. *segg.*

Vegetabile, ὀσπὲν, ὀσπυόν. Dicitur 1. de anima, vide *Physice*; deinde de plantis & herbis, quæ generali nomine vocantur *vegetabilia*, unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*, de qua etiam superius suo loco. In hac significatione describuntur a Dorneo, Rulando, & Iohnsono *vegetabilia*, quod sint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum & ramos in aere, ut sunt herbæ, plantæ & arbores. Hæc omnia e sola constare aqua vult Helmont. *tr. Complex. atque Mistion. El. figm.* n. 12. 30. 32. Calculum suum addidit Beccher. in *Metallurgia*. De *vegetabilibus* vide plura in *Theatr. Chym.* Vol. I.

p. 205. 206. Eorum vis & potentia consistere dicitur in spiritu vegetativo, & est proprie ignis naturæ, Vol. II. p. 104. seqq. Vegetabilia non sufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, scripsit Rolsink. Chym. l. 1. c. 1. De lapide Philosophico vegetabili, vel ex vegetabilibus parando vide Tb. Chym. Vol. III. p. 53. seqq.

Vegetatio, nomen hodieque Physicis & Medicis frequentiore in usum vocarum, & in genere ita vocatur proprie actio illa naturalis, qua omnia corpora vere viventia gaudet, dum a primo ortu nutriuntur, & augmentantur, debitamque magnitudinem adepti in vigore proprio vitali conservantur. Quæ functio naturalis sub se comprehendit plures subordinatas actiones, rarefactionem, condensationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliasque plures similes. Quamvis vero hæc vegetatio primo plantis competat, propterea vegetabilibus dictis, hinc & eruditam scripsit Dissertationem Kenelm. Dygbæus de Plantarum vegetations, a D. Olfredo Dappeto ex Anglico Latinitate donatam, in qua præter alia insignis vegetations auctæ exemplum legitur p. m. 65. de planta hordei a Patribus Christianæ doctrinæ Parisiensibus asseruata 249. culmos, qui omnes ex una radice aut grano originem duxerunt, 18000. hordei grana offerentes, continente: Facile tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus & homini applicari etiam poterit, quin & ipsis mineralibus atque metallis attribui, cum videamus & hæc non solum per appositionem, sed etiam per succi appropriati intrinsecam mutationem in substantiam mineralem & metallicam gigni, augeri, & conservari.

Vegetativus, φωνικός, idem, quod vegetabilis. Hanc virtutem quoque inesse metallis legitur in Tb. Ch. Vol. IV. p. 158. nec fortassis absque ratione, cum sensuum fide constet, non in quibusvis fodinarum venis quodvis generari metallum, sed in iis inesse principium quoddam specificum determinatum. Verum hæc ad Physicam potius pertinent.

Vegetus, ἀναλκων, dicitur partim de corpore, & Gr. ἄριστος etiam vocatur, partim de animo; Et qui vegetus animo est, Gr. dicitur πρόθυμος, quamvis hoc vocabulum de utroque accipiatur. Vide Prothymia.

Vehemens, σφοδρός, vide Sphodros. Vehementia morbi sφοδρότης eadem est, quæ magnitudo. Gal. l. 1. de cris. c. 3. Vehemens pulsus idem cum Forti.

Vehiculum, ὄχημα, vide Ochema. Vehiculum

quoque in Pharmaceutis dicitur liquor, in quo olea & arcana Chymica ad gratiorem gustum, vel faciliorem exhibitionem ægris præbentur. Johnf. in Lex. l. 1.

Velamentum, σκέπασμα, idem, quod Tegumentum. Vide Scopasma. Tribuitur quoque illud nomen interiori intestinorum tunicæ, præsertim tenuium, quæ alias Crusta membranæa, Pecquetto Peristoma rugosum, Bilisio Muscus villosus dicitur. Horne vero velamentum bombycinum appellavit, Barthol. l. 1. An. cap. 10. p. 81.

Velle, ἐθέλειν, θέλειν, βάλειν, apud Hipp. aliquando accipitur pro Possè, 3. de artic. t. 106. Adde Gal. in comm. ad h. l.

Vellicatio, πικρός. Vide Tilmos.

Vellus aureum, ἄρας. Vide Deras. Vellus aureum quoque fit ex rore collecto mensis Maji, ex tritico ante ortum Solis, cælo sereno, loco aperto expanso linteo, & in discum expresso, inque vas fictile incluso, Iohnf. Lex. Chym. l. 2.

Velocitas, Velox, τήχης, ταχύς, idem, quod Celeritas, Celer, de quibus superius in CE.

Vena, φλέψ. Vide Pbleps. Vena medena. Vide Menena.

Vena scellio, φλεβοτομία. Vide Phlebotomia.

Venatio, Venator, κυνηγία, κυνηγός, κυνηγίτης, quid significet, aliunde notum est. Merito refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare possunt, quo etiam potissimum utuntur Magnates: quamvis haud raro in excessu peccent. Meminit Galen. de parv. pil. exercit. cap. 1. Interdum Metonymice venatio accipitur pro carnibus ferarum, notante Rhodio ad Scrib. n. 134. ex Sidonio Apollinar. l. 4. ep. ad Industrium. Ita apud Celf. lib. 2. cap. 18. seqq. aliquoties sumitur.

Venefica, veneficus, veneficium, quid significet, ex aliis Lex. jam notum esse debet. Pertinent hæc inter causas morborum transnaturalis, ut & remedia trans vel supra naturalia, a quibus Medicus Christianus sibi cavere debet, conscientia suæ consulturus. Vide Dieter. p. 977. Jung. Casp. Rejes C. El. 97. n. 12. seqq. Sennert. l. 6. M. Pract. 9. per totum.

Venenum, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli significatio nota est, dum proprie & usitate nunc significat omne id, quod corpori nostro quomodocunque communicatum illius universas, aut particulares quasdam, easque principes ac vitæ summe necessarias functiones incomprehensio modo atque ferocia indomita

mita adoritur & lædit, spiritus & humores, præsertim sanguinem & balsamum nervorum, corruptit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoque solidarum substantiæ corruptelam ocys tardiusve inducit, & ita in summum vitæ discrimen conjicit, Charlton. *Ex. X. Patholog. §. 23. Vvillis de febr. c. 12. Dogm. nostr. Medic. Gen. P. II. c. 8. p. 232. seqq.* ubi & differentias *venenorum* legere licet. Alias etiam vocabulum *Veneri* fuisse usum, & indifferens, ita ut in bonam partem quoque sumtum fuerit, patet *ex l. 236. ff. de V. S. in quem locum & Theophilus Paraphrastes Græcus scripsit: τῶν μέσων ἐστὶ τὸ ἴδιον τὸ ἐπιμακρῶν. Qui venenum dicit, adicere debet, utrum malum & bonum. Confirmat hoc Linden. Ex. XIII. §. 316. Paracelsus quidem strictius sumit; nihilominus tamen lætus, quam propria significatio admittit, dum omne id, quod naturæ nostræ quoquomodo adversum est, *venenum* appellavit, *Paramir. Tract. 2. de Ente veneni, c. 8. & alibi*, quam sententiam & Helmont. in scriptis suis videtur amplexus esse. Et ex recentioribus Richart. Mortonus in sua pyretologia, quando omnium febrium etiam intermittentium causam venenum esse statuit spiritus animalis immediate afficiens atque agitans. Jung. *Acta erudit. Lips. A. 1693. m. April. p. 150. seqq.* In Chymicis Mercurius quoque dicitur *venenum*, qui tamen & *Tberiosa* & *fermentum* vocatur, Rul. in *Lex. Junge Th. Chym. Vol. I. p. 721. Vol. IV. p. 891.**

Vener, id est, *Mercurius*. Rul. & Lohns. in *Lex.*

Venerens, *ἀποδιαιτῶν*, vel dicitur de hominibus *libidinosis*, & salacioribus, vel etiam est Epitheton morbi ex impuro coitu orti, qui alias & *Morbus Gallicus*, *Lues veneren* vocatur. Vide *Gallicus*. Usurpat etiam de ipso actu conjunctionis maris & foeminae, qui dicitur *Actus Venerens*. Exempla harum significationum passim occurrunt apud Scriptores Medicos Latinos.

Veneticus, *venetus*, *ἐνερὸς*, denotat colorem glaucum, vel dilute cœruleum, unde *oculi venetici* vocantur, qui suffusione sunt affecti, suntque tales duobus modis, vel propter aquam, si nimium fuerit coagulata, vel propter siccitatem, quam patitur crystallinus humor, Gal. *l. de ocul. part. 4. c. 12. Venetum* contentum in urina quid significet, legatur apud Joh. Lumnium *l. 3. observ. Medic. p. m. 362.*

Venosa Arteria olim dicebatur vas illud sanguinem e pulmone ad auriculam cordis sinistram, & mediante hac ad sinistrum ventriculum revehens, ex falsa hypothese, quod e

sinistro cordis sinu tantum arteriæ prodeant, quemadmodum e dextro solum venæ, cum tamen revera ex utroque distinctum per vasorum, arteriæ & vena producuntur & revera *venosa* illa *arteria* dicta sit vena quoad structuram organicam & usum, neque pulsus, qui fortassis a nonnullis animadvertitur, arteriarum pulsui respondet. Vide Bartholin. *l. 2. An. c. 7. p. 404. Rectius* vero dicitur *Vena pulmonalis*.

Venter, *κοιλία*, multifariam accipitur. Late a recentioribus Anatomicis, quibus *Ventres* dicuntur insignes cavitates, in quibus nobile aliquid continetur viscus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*, *Inferum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur: *Medium*, *Thorax* dictum, & *Supremum* seu *Caput*. Vide inter alios Barthol. *Anat. proœm. p. 8. 9.* Paulo strictius accipit Hippocr. quando vocab. *κοιλίας* aliquando usus pro *thorace* & *abdomine* excepto capite. Ita *l. de affect. VII. 1. seqq.* ubi morbos thoracis recenset, item *l. 2. de morb. XLIV. 15. XLV. 33.* unde & ad differentiam interpretum *Thorax*, ἢ τὸν κοιλίαν, eidem vocatur. *7. aph. 38. (Gal. in comm. ad h. l.) l. 1. de morb. X. 2. 3. XI. 1. 2. &c.* Strictè vero accipitur frequentius *Venter*, *κοιλία*, pro *abdomine* sive regione subdiaphragmate usque ad genitalia. Neque opus est exemplis hoc demonstrare, cum passim occurrant. Strictissime tandem pro *Ventriculo*: de quo p. p. interdum & sola *Intestina*, præsertim ubi Hippocr. sermo est de ventris, vel alvi laxitate, aut adstrictione, quæ affectiones magis spectant ad intestina, imprimis crassa: unde & sunt, qui *Colon intestinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt, Gal. *4. de R. W. I. A. t. 112. & com. 7. aph. 38.* In Græco & vocab. *κοιλία* pro *excremento alvi* acceptum legitur apud Hipp. *lib. 4. Epid. XIII. 18.* Jung. *Coef. pag. 344. seqq.* Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keuch. *ad Sammon. pag. 206.* In Chymicis *Venter* dicitur Terra, *Th. Ch. Vol. I. pag. 201. 378. Venter Equi* vocatur *simus equinus*. Ruland. & Ionsen. hoc est ignis *ventris equi* instrumentum solutionis corporum, & fit in duobus vasis, quorum in uno est aqua, in altero *simus equi*, ubi est phiala cum medicina, statque in furnulo, & desuper comburitur levis ignis, ut aqua tantum evaporet, & non bulliat, ibique est canalis, per quem additur aqua, quando minuitur. Proprietas hujus caloris vel ignis est, quod non destruat oleum, sed augmetet propter suam humiditatem; nam alii destruant propter suam siccitatem. Et uti puer ex calido & humido

augmentatur, sic equi ignis augmentat oleum sua humiditate. Ignis equi non fundit, neque comburit, sed domat & humidum augmentat. Hæc Iohns. de ventre equi, *Lexic. l. 2.*

Veninina Paracelso dicitur ars vaticinatrix ex vento, quomodo sese habeat cœli & astrorum cursus erga hominem, ratione boni vel mali effectus. In altera explicatione Astronomiæ. Reçtissime vero artibus incertis annumerat, cum nihil aliud sint, quam Nūgæ.

Ventose vocantur *Cucurbitæ*, absque scarificatione appositæ. Unde & Italici *le ventose* dicuntur. *Forest. l. 29. O. 22. Schol.* Est etiam *Ventosa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventosa* vel *Spine ventositas*, vocatur, estque nihil aliud, quam cariola ossium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. *l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 9.* Lang. *l. 1. ep. 42.* Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *Spina ventositate*, cum notis D. D. Merclini, Amici nostri honorandi, elegantissimis edito. Imprimis vero integro etiam libro hunc affectum descripsit libro de *Pedanthrocace* M. A. Severinus. *Ventositas* alias sæpe ponitur pro *Flatulentia*, sive *Affectibus flatulentis*, *φουδδασι*. Unde & *apostemata ventosa* dicuntur *tumores flatulenti*. *Forest. l. 3. Chir. Obs. 3.*

Ventralis dispositio, *κοιλιακή διάθεσις*. Vide *Cœliaca*.

Ventricosus, *ventriculosus*, vel dicitur qui magnum habet ventrem, *μεγαλόκοιλος*. Vide *Megalocœlos*: vel qui laborat affectione Cœliaca. *Rhod. ad Scrib. n. 95.* Vide *Cœliaca*. *Ventriculatio*.

Ventriculatio, idem, quod *ventriculosa passio*, *ἡ τῆν κοιλιακῆς διάθεσις*. Legitur apud Anrelian. *l. 3. Acutor. c. 17.* allegante Foel. in *Oec. pag. 346.* quamvis incertum sit, qualis morbus hoc nomine veniat, propter variam significationem vocabuli Græci *κοιλιακῆς*. Unde & Celsus plane peculiarem attribuit acceptionem vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, *l. 4. c. 15.*

Ventriculus, *κοιλία*, proprie dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt, *Gal. l. 6. An. adm. cap. 2.* Dicitur quæsi *parvus venter*, estque pars organica, in infimo ventre sita, statim sub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus historiam passim vide in scriptis Anatomicis, præsertim inter hos Barth. *l. 1. An. c. 9.* In brutis pennatis quidem duos esse, in ruminantibus quatuor, præter Aristotelem in *LL. de part. an. & alibi*; videtur & *Gal. d. l. cap. 3.* & Barthol. *d. l.* Translatum porro *ventriculi* vocab. ad alias cavitates, v.

g. Cordis sinum dextrum ampliolem, & finistrum angustiolem, qui vocantur ventriculi. Barthol. *l. 2. c. 7. p. 398. seq.* Ad *Cerebri* cavitates, quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barthol. unam saltem numerarunt, *l. 3. p. 490. seqq.*

Ventriloqui, *ἐγγυσελιμοδοι*, vocantur ariolatores & vates præstigioli, qui plebi persuadentes imponunt, dæmonem aliquem ab ipsorum ventre voces emittere, spiritum scilicet peculiari quadam arte intus attrahendo, quo fit, ut voces videantur non ab ipsis edi, sed ab alio intra ipsis latente, cum tamen ab ipsis saltem egredi videantur. Nam si id non advertas, putabis, ea a loco aliquo distanti proficisci, *Ephem. N. Cur. A. I. Obs. 35. p. 20.* Jung. *Libav. T. IV. Oper. p. 27.*

Ventus, *ἀνεμος*, quid sit, ex Physicis notum esse debet. Quod vero *ventorum* cognitio, quam quisque habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico sit necessaria, Hippoc. passim inculcavit in scriptis suis, de *Dieta, Aer. L. & Aq. in Aphorism.* & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præsertim *Diet. n. 578.* & *Charlton. Ex. Pathol. V. §. 12.* Apud Spagyricos *ventus* quoque de diversis rebus dicitur, v. g. *ventus albus* est Mercurius: *Rubeus*, Auripigmentum rubeum: *Citrinus* Sulphur. *Rul. & Iohns. venti* quoque sunt *spiritus*. Imo dicitur Iohns. *lib. 2.* adhuc subtilius vult philosophari, dicens: *Venti Chymici* sunt Theauri naturæ; nec est aliquid in tota natura *ventis* ipsis pretiosius & nobilius. Vita siquidem & anima rerum omnium *ventis* deportatur ad res omnes. Est enim *ventus spiraculum* vitæ temporalis, quod alio vehiculo deferri non potest rebus omnibus, nisi *ventis*. Et *ventus* nihil aliud est, quam tenuissima & subtilissima hujus materiæ pars, quam ignis naturæ, seu lumen cœlestis, quod huic materiæ inest, sursum elevat, & fit vapor & *ventus*, qui summopere custodiendus est, alioquin tota Alchymia esset inutilis. Custoditur autem *ventus* ille & vapor, si in vasis vitreis, perquam optime obturatis, dura erit, a materia sua & corpore continuatur, nam frigiditate vasis & aeris in vasis conclusi *ventus* ille & vapor fit tandem aqua, & pluvia Chymica, quæ terram suam irrigando fœcundat; non secus, ac in magno mundo vapores & *venti*, qui calore naturali terræ sursum in aerem pelluntur, frigiditate aeris & ipsius humiditate convertuntur in pluviam & aquam, quæ super terram decedit, & suo irroratu ipsam fœcundat, quia tenuissima & subtilissima inferioris elementi pars, qua reli-

quorum Elementorum vires & energias in se coercet. Hactenus Iohnf. An non vero hic iterum Galeni adagium commode applicare liceret: Nihil apprehende, & fortiter tene? Quod & ipse *Lapis Philosophicus Ventus Hermetis* dicitur, legi poterit apud Libav. Tom. II. Oper. p. 428.

Venucula est nomen *Uvae*, quæ alias *Apiana*, *Scirpata*, *Stricula*, *Stacula Moschatella*, vocatur, Lind. Ex. X. §. 99.

Venula, φλεβίον, diminutivum *venæ*, q. *Parva vena*. Sumitur ab Hipp. pro *Arteria*, l. 6. Epid. f. 6. r. 2. Jung. Gal. in comm.

Venus, ἀφροδίτης, æquivocum est. Tribuitur enim hoc nomen Planetæ circa Solem locum suum obtinenti, qui pro diverso positu ante ortum solis *Lucifer*, post occasum apparens *Hesperus* nominatur. Deinde ita vocatur *Dea gentilium* ex spuma maris nata credita, *Cupidinis* mater, *Cypris* vel *Cypria* dicta, omnis lasciviæ & falacitatis dux & regina. Hinc translata vox *veneris* a veteribus & recentioribus Medicis ad ipsam Generationem; ut *venus* nihil aliud notet, quam congressionem maris & femine, licitam & illicitam. Ita inter alios Lind. delicta scripsit: *venus* concessa hominibus est cum boni alicujus consequendi gratia, tum mali averruncandi, Ex. XV. §. 87. Jung. Dieter. n. 140. Tandem & a Chymicis *venus* vocatur *Caprum*, sive *æs*, de quo suo loco. *Venus aurea* dicitur *Minera cuprea fulminea*, quæ una cum fulmine quondam decidit A. 1677. mense Majo prope Haynam oppidum, sicut prolixius descripsit D. Christian. Adolph. Balduinus S. R. Imp. Nat. Curios. Collega *Hermes* dictus in special. Tractatu de *veneris aurea*. Vid. *Ephemerid. Nat. Curios. Decad. I. Ann. VIII. Veneris gradus* est mitis atque dulcis naturæ, viridis vitæ, Dorn. in dict. *Paracels.*

* *Venus vulgivaga* significat concubitum femine sanæ cum plurimis viris, qui ipsi quoque sani sint. Sunt qui putant hinc *Luem veneream* profectam esse. Sed ab Astruc. l. 1. c. 3. pluribus argumentis refelluntur.

Venustas, idem, quod *Formositas*, *Putebristudo*, καλλος. Leporum esu *venustatis* decorem in septimum aut nonum diem prorogari, fabulosum omnino videtur, Lang. l. 1. ep. 67.

Ver, ἐαρ. *Vernus*, ἐαρῆς. Vide *Ear*.

Veratrum, ἐδάβορον, idem, quod *Helleborus*, de quo supra in *He*.

Verbera, πληγαί, quid sint, pueri norunt, idem, quod *Plagæ*, *Percussiones*. Pertinet inter causas, quandoque morborum, quandoque & inter remedia. De hoc testatur Rolf. quod

Empiricus quidam maniacos & melancholicos solis flagris & *verberibus* curaverit, O. & M. M. Sp. l. 14. c. 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus significatio notior est, quam ut opus sit *verbis*. An *verbis* quædam insit virtus Medica prolixè ventilavit C. Rejes C. El. q. 22. Et quomodo *Paracelsistæ* abutantur & pervertant sententiam illam: *Verbum Dei* sanat omnia, docuit Libav. Tom. IV. p. 7. seqq.

Verdetum vocatur color viridis ex vapore forti aceti æneas laminas perfundentis. Vital. de Furno c. 267. p. m. 224.

Verecundia, αἰδώς, αἰσχύν, idem, quod *Pudor*. Vide in *Pu*.

Veredarii vermes. Vide *Cutambuli*.

Veretrum, idem, quod *Penis*, membrum virile, de quo vocabulo vide Rolf. de part. genit. P. I. c. 43.

Vergilie, πλειάς, πλειάδες. Vide *Pleias*.

Vergo, ῥέπω. Vide *Rhepo*.

Veritas, ἀλήθεια, est ens reale *verum*, uti rectè vocavit *Helmont. tr. Vexatio scient. n. 27*. Hanc etiam Medicum sectari debere, docet Gal. l. de Art. Med. const. c. 7. alibi & *sapius*. Et quis contra *veritatem* hiscere potest? Scrib. n. 84. & *veritas* favori anteferenda. Amicus Galenus, amicus Hippocrates, amicus Aristoteles; magis amica *veritas*. *Verum Spagyricum* est rerum a natura productarum centrum, in quo virtus omnis & ejusdem rei *veritas* atque potentia delirescit, per hanc artem ad actum deducenda, Th. Chymic. Vol. V. p. 410. Enim vero modo negotium non magis imaginatione vana & opinione niteretur, quam ente reali! Alias rectissime *Rolfink. veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad unumsum talem*, quæ infallibilem infert certitudinem, & aliam, quæ *ut plurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Physiologica; Ad hanc Prædictiones salutis & mortis. O. & M. M. Sp. l. 3. f. 2. c. 3.

Vermes, ἔλκυντες, idem, quod *Lumbrici*. Vide *Helminthes*.

Vermicata, vocantur a nonnullis *Lentiginis*, Fallop. de Ulcer. c. 23. Tom. I. p. 612.

Vermiculans, σκωληκίζων. Vide *Scolecizon*.

Vermicularis, σκωληκιοειδής, idem, quod *vermiformis*. Vide *Scolecocoides*.

Vermiculum, id est, *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Iohnf. in quo *vermycilum* legitur.

Vermiformis, σκωληκιοειδής, vide *Scolecocoides*. Dicitur & *Vermis cerebri*. Castell.

Vermilion, id est, *Cinabrium*, vel *Minium*. Rul. & Iohnf. in Lex.

Vermina, verminatio, verminofus, σῆψος,

επιδημιος . Vide *Straphos* . Alias *verminosus* proprie dicitur de materia , in qua *vermes* generantur . Ita *sanguis verminosus* hodieque passim legitur , in specie in Boneti *Medic. Semprenr. l. 2. sect. 21. c. 1. p. 493.* Dicitur & ibidem *verminans* . Affectus etiam talis *verminatio* appellatur . Plura de hominibus *verminosis* & *verminatione* continua legantur apud eundem *d. l. 3. sect. 16. c. 1. seqq. p. 626. seq.*

Vernaculus, ενδημιος , Vide *Endemos* .

Vernice, id est, *vernix guttosa sicca* . Rul. & Iohnf.

Vernisium, idem , quod *Vernix* , *Sandaraca* alias vocatur , vel *Gummi Juniperinum* , & ita *Vernix sicca* , vel liquor ex hoc gummi paratus , estque *Vernix humidus* . Schroder. *l. 4. cl. 1. num. 179.* *Vernisium* vero legitur apud Helmont. *tr. de Lit. c. 3. num. 7.* De *vernici* variis speciebus vide Morley *Coll. Chym. Leid. cap. 504. seqq.* *Vernix* etiam vocatur maffa balsamico oleosa & pulveribus aut gummi Copal cum oleo Terebinthinæ coctis parata metallis laminatis obducenda , ut transparent , ne color alteretur . Formulæ videantur etiam Junken in *Corp. Art. Pharmaceut. sect. III. c. 4. in fin. pag. 227.*

Vernus , εαρηνος , dicitur vel de ipso tempore , & ita idem est , quod *Ver* . Vide *Ear* . Vel de morbis , qui *vere* solent esse frequentiores , & morbi *verni* , sive *vernales* vocantur , quorum Catalogum recenset Hippoc. *3. aphor. 20.* Jung. Dieter. *n. 228.*

Verres , vocatur *Sus mas* , quemadmodum & *Aper Verres sylvaticus* . Lang. *l. 1. ep. 61.* Schrod. *l. 5. cl. 1. n. 3. §. 34.*

Verricularis , αμοιβληστροειδης , *Amphiblestroides* , vocatur tunica oculi propria , quæ a cerebro ad oculos profecta humorem vitreum & crystallinum ambit , cujus tunicæ figura in latum diffusæ atque expansæ nervi *verriculo* similis apparet . Vocatur & *Retina* vel *Retiformis* , quod reti etiam sit similis . Galen. negat , esse veram tunicam , sed potius cerebri portionem quandam exemtam , *l. 10. de V. P. cap. 2.* Confirmat hanc sententiam suo calculo Barthol. *lib. 3. An. cap. 8. pag. 518.* statuens , esse medullaris substantiæ mucum .

Verrista , vocatur Paracelso summum arcanum in Epilepsia , una cum *Granagravis* , de *caduco matricis* §. 8. Quid vero sit , non explicat .

Verruca , Græcum nomen non occurrit generale . Sunt vero *verrucarum* species duæ : *Acrochordon* ακροχορδων , & *Myrmecia* , μυρμηκια , de quibus vide suis literis , Galen. *lib. 2. M. M. cap. 2.* *Verrucosa ulcera* vocantur du-

ra , quæ alias οχθωδη dicuntur . Vide *Ochthodes* .

Versio , τροπη , *Chymica* vocatur formarum manifestarum in occultas , & fit corruptione formæ specificæ , generationeque generalioris formæ , videlicet Elementorum decompositorum in composita , & impurorum in pura conversione , *Tb. Ch. Vol. I. pag. 199.*

Versus , ειχος , επος , μετρον , *Theriaca versus* descripta hanc habere utilitatem dicitur , quod facilius memoriæ mandetur , nec a suo ordine perverti possit , Galen. *lib. 1. de Antidot. cap. 16. princ. Q.* Serenus Sammonicus etiam suam Medicinam metricè , sive *versibus* conscripsit . Ita & Scholæ Salernitanæ Medici ; quamvis non sustineant *versus* illi regulas Poeticas .

Vertebra , σπονδυλος . Vide *Spondylos* . *Vertebratus Musculus* dicitur , cujus utraque extremitas *vertebris* continua est , Barthol. *l. 4. Anat. c. 7. p. 569.*

Vertex , κορυφη . Vide *Coryphe* .

Vertibulum , significat caput ossis globosum , quod alterius finni ad articulationem inseritur , Hiero. Fab. ab Aquap. *de Off. Dearticulat. part. 2. p. m. 179.*

Verticelli marini , σπονδυλοι θαλαττιοι , vocantur *Zoophyta* tuberosa , quæ & *Vertibula* , alias *Tethya* , nuncupantur , de quibus vel Aldrov. *de Zoophyt. l. 4. c. 5.* *Verticillum* vel *Verticulum* etiam dicitur quodlibet Os Dorsii. e. *Vertebra* . Vesal. *lib. 1. de H. C. F. cap. 3.* *Verticillum* ani etiam dicitur M. Aurel. Severino tuberculum in extremo ano observatum , *verticillo* , quod mulieris fuso adjuungunt , simile , *l. de noviss. observatis abscessib. §. 18. p. m. 55.*

* *Verticillatus* . Epith. plantæ , cujus flosculi Caulem articulatum *Verticilli* in speciem ambiunt , foliis interspersis , ut in *Pulejo* , & *Marrubio* cernitur . Est autem *Verticillum* instrumentum muliebri , quod fuso vertendi gratia solet adhiberi .

Vertigo , δινος , σποσδινος , ελεγγος . Vide *Dinos* .

Verto vocatur quarta pars libræ . Dorn. Rul. & Iohnf.

Vertumnus , vocatur inventum quoddam D. Chr. Ad. Balduini in *Hermete suo curioso Invento* 3. delineatum .

Verva vocatur apud Scribon. *n. 16. armille* , amuleti loco gestata , quamvis Rhod. legendum existimet *Virias* aut *Variolas eboreas* , Gr. ψιλια & βραχυιλια dictas . Aut *Vercula* vel *Vervucula* , Not. ad *h. l. p. 55.*

Vervula , Vide *Verva* .

Verve, id est, *Aries castratus*. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 30.

Verum, ἀληθές. Vide *Veritas*.

Vesanus, *vesania*, in genere, idem, quod *Insanus*, *Amens*, *Delirus*, *Furiosus*, ἄσφρων, ἄσφροσων, μανία &c. Ita *Amor vesanus* vocatur delirium ex nimio amore erga feminam abortum, de quo Forest. l. 10. *Obs.* 29. *Schol.* Paracelsus vero distinxit inter *vesanos* & *insanos*. Hos describens, quod sint amentes a nativitate & hereditario malo, *Vesanos* vero, qui per victum aut medicamentam forinsecus advenientia, de *morb. am. Tract.* 1. cap. 5.

Vescor, idem quod *Edo*, *Comedo*.

Vesica, κύστις, vide *Cystis*. In Pharmaceuticis & Chymicis *vesica* vocatur Vas metallicum ex cupro, in forma vesicæ, vel ovi, duorum aut trium pedum altitudinis, convenientique latitudinis, formatum, & circa fastigium apertum, ut intra sinum suum convenientem alembicum recipere possit, qui adeo cum orificio *vesicæ* quadrare debet, ut tam apte invicem concludantur, ne minimum inde exspirare queat. Impositum capitellum e suo vertice canalem duum aut trium pedum altitudinis emittere debet, qui in summitate alius capitellum ab alieno aliquo semper frigidum continente, qua spiritus in alembicum elevati refrigerari & condensari possint, circumdatum sustinet. Ex hoc capitello Epistomium seu canalis procedit, qui vapores condensatos guttatim in vas suppositum deducit. Hujus *vesicæ* usus in vegetabilibus non est negligendus. Hæc Rul. & Iohnf.

Vesicatio vocatur symptoma superveniens combustionem ex aqua vel igne, de quo plura videantur apud Valesc. de Taranta, *Philon. Chirurg. cap.* 22. & ex hoc Forest. *lib.* 2. *Chir. Oper. Obs.* 17. *Schol.* Unde & effectus vesicatorii remedii *vesicatio* dicitur Blasio, *Med. Univ. pag.* 44.

Vesicatorium vocatur *Cauterium* quoddam potentiale, & est species *Sinapismi* fortioris, quo ut plurimum virtute cantaridum, aut alterius medicamenti caustici vesicæ in cuticula excitantur. De his vide passim in Practicis. Descripsit Schroder. l. 2. c. 44. *fin.* Morell. de *Form. Rem. l.* 2. f. 1. c. 14. Vocatur a Diofcor. ὀξὺ καὶ θέρδος ἐπιόριον, l. 3. c. 63. a Rolink. *Vesicantia*, quorum historiam tradidit O. & M. M. Sp. l. 4. f. 7. p. 3. *cap. unic.*

Vesicula, κύστις, diminutivum *vesicæ*. Frequenter usurpatur de folliculo fellis. Vide *Cystis*.

Vespa, σφήξ, ἀνέλκτρον, dicitur insectum api

simile, aculeatum, cujus historiam cum usu & noxa recenset Aldrov. de *Insect.* l. 1. c. 6. Ex cadavere equino putrescente generari, testatur Lang. l. 1. ep. 14. *Vesparum* puncturam quandoque esse periculosissimam, confirmant *Observ.* Hild. *Cent.* 4. O. 78. *segg.*

Vespera, *vesper*, ἑσπέρα. Vide *Hespera*.

Vesperna vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam sequens, & legitur apud Franc. Bonamicum, de *Aliment. lib.* 3. c. 40.

Vespertilio, νυκτερίς, est animal bipes, alatum & volans, sed non pennatum, muribus plerumque simile, viviparum, cujus historiam cum usu tradidit Aldrovand. *lib.* 9. *Ornith. cap.* 1. Galen. *lib.* 10. S. F. §. Sanguis *nyctevidos*.

Vestigium, ἵχνος. Vide *Ichnos*.

Vestimentum, *vestis*, ἱμάτιον, αἰῶς, ἑσθής, quid proprie significet, aliunde constat. Metaphorice etiam tribuitur *tele* aranearum & *testis*, Keuchen. ad *Sammo. pag.* 279. Abusive vero, & valde incongrue ignis *Divinus* & *Sal vestium* nomine veniunt, in *Theatr. Chym. Vol.* VI. *pag.* 16. *Vestimentalis* liquor qui Myrsichto dicatur, vide in *ejus Armam. sect.* 20.

Veterana vocatur a Gilberto *Morbillus*, uti scribit Forest. l. 6. *Obs.* 44. *Schol. fin.*

Veterascens, πηλιδύμων, dicitur de pinguedinibus, quæ progressu temporis acrimoniam & rancorem acquirunt, Gal. l. 3. de *C. M. P. G. c.* 5. *circa fin.*

Veterinaria, κτηνιατρική, vocatur ars, quæ tractat curationem morborum in jumentis & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis vero ratione finis & intentionis cum arte Medica convenire videatur, ob subjecti tamen insignem discrimen, quo homo nobilissima creaturarum multis parasangis antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam* & veram Medicinam, minime conjungendas esse, rectissime judicant ii, qui dignitati suæ melius consulunt, contra *Plempium* in *Fund. Med.* & *Bonetum Anat. Pract. lib.* 1. f. 13. *Observat.* 32. *Schol. pag.* 272. Conscripsit talem Medicinam Publ. Vegetius appellans *Mulo Medicinam*, in quo scripto plura occurrunt vocabula Latino-barbara, quæ etiam Lexico huic inseri potuissent, v. gr. *Morbus subtercutaneus*, *farciniosus*, *subrenal*, *strophosi*, *epistomici*, *Appiosi*, *Pullaria* &c. nisi nefas duxissemus, artem nostram ἐπιφραστικῶν *veterinariis* terminis sordidare.

Veternum, aqua intercus, *Servio* apud *Hadrian.*

drian. Jun. in nomenclat.

Veternus, ληθαργός, *veternofus*, ληθαργμός.

Vide *Letbargus*.

Vetus, παλαιός. Vide *Palaeos*.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Medicina in malam partem, & significat *molestiam affero*. Diciturque de morbis, uti explicavit emphasin hujus verbi Linden. Ex. XV. §. 79. Rhod. quoque *vexari* explicat per *gravius affligi*, raptari huc & illuc, distrahi, *Lexic. Scribon. pag. 457*. Cujus vero autoritate *vexationem* pro cutis sugillatione accipi scripserit Blancard. in *Lexico*, nobis non constat, cum in nullo, qui ad manus fuerunt, Autore invenire potuerimus. Alias *vexatio* etiam sumitur pro paroxysmo doloris Arthritici a Joh. Thom. Minadoo, *lib. de Arthritid. cap. 33. p. m. 79. seqq.*

Via, ὁδός, quid proprie significet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in usu est vocabulum hoc, dum sumitur pro *Ratione*, vel modo aliquid *tractandi* aut *perficiendi*. Ita accipitur a Galen. c. 3. in 6. *Epid. t. 20*. Ita *via* veritatis vocatur Philosophia. Ita *via* ad sanitatem est *via* rectissima ad Deum, Linden. Ex. III. §. 19. *Via* quoque duplex *humida* & *sicca* dicitur esse in negotio Lapidis Philosophici, quarum illa facilius, hæc difficilius habetur, *Theat. Chym. Vol. VI. pag. 529. 540. seqq.* *Via* stomachi & Veneris vocatur *Oesophagus*, apud Barthol. *lib. 3. An. c. 12. pag. 447*. *Prime viæ* dicuntur *Oesophagus*, *Ventriculus* & *Intestina* cum *appendicibus* eorundem, in quibus non tantum purgantia & vomitoria, sed & alia medicamenta intus assumpta virtutes suas exerunt, ut operationes suas postmodo determinate edere possint, *Vvillis Pharm. Rat. Part. I. sect. 1. cap. 2*. Nonnulli etiam *Vasa Mefaraica* inter *primas vias* referre non dubitant.

Vibices, μάλωτες. Vide *Molops*.

Vibratio, κλονός, est agitatio & motio corporis & membrorum involuntaria, ut conquiescere non liceat, etiam si strenue renitatis, *Gal. 1. de rem. c. 6*. Vide *Clonos*,

Vibrissæ vocantur Pili in naribus, quas Blasius Can ex errore *Vibriscos* nominavit, *Med. Univ. in proleg. p. 2. & pag. 157*. illud vero habetur apud Barthol. *Anatom. pag. 530*.

Vicinityaba, aut *Vicinivactus*, respondet Græco ἐρυσίπιδας, & illud Felicianus excogitavit, hoc Ingrassias. Vide hujus Schol. in Tom. II.

Gal. de Tum. p. n. Schol. 24.

Viticelle liquor, aut *viticella*, dicitur *Paracelfo* genus *vini*, & legitur in *Scoliosis ad Libell. II. de Tartaro*.

Victus, διαίτα. Vide *Dieta*.

Vigesimalis, ἐικοστή, scil. ἡμέρα. Refertur ab Hippoc. 2. *apbor. 23*. inter dies Criticos. Huncque fortiolem esse statuit, quam *vigesimum primum*, l. 3. de *dieb. Critic. c. 9*.

Vigilantia, *vigilia*, ἀγρυπνία, ἐγρηγόρησις, opponitur somno, estque res non naturalis, & causa sanitatis morborumque procatartica, consistens in exercitio sensuum & motus, a spirituum animalium activitate expedita dependente. Jungatur *Carlton. Ex. VII. Pathol. §. 4. & Dogm. nostra P. V. c. 4. Dieter. num. 5. & supra vide Egregorsis*.

Vigor, ἀνυή, vide *Acme*. Adde Linden. Ex. XII. §. 85. 86.

Villi, idem, quod *Fibræ*, ἴνες. Vide *Fibræ*. *Villi* a Laurent. Bellini in *præfat. Operis de Puls. Urin. &c.* restringuntur ad fibras musculorum in tendinem coeuntes. *Villosa crusta* quid sit apud *Vvillis*, vide supra *Crusta*.

Viltrum Philosophorum est *Alembicus*. Absolute tamen positum est *manica lanea*, in modum Hippocraticæ, velut *lingula*, per quam liquores clarificantur, *Dorn. Ruland. & Iohnf.* At communiter per *F* scribi solet in hac significatione. *Filtrum*. Vide supra *Filtratio*.

Vinacei, vel *vinacea*, σέμφουλα. Vide *Stemphyla*.

Vinculum, δεσμός. Vide *Desmos*. *Vinculum Sestrati* descripsit Galen. de *Fasciis n. 81*. & ex hoc Sculter. delineavit, *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXXV. fig. 6*.

Vindicta, ἀντιτιμωρησις, est accessorium iræ, non hujus essentia, *Gal. 1. 2. de san. tu. c. 9*. Dicitur & *Ultio*.

Vinosus, φίλονος, *amans vini*, qui non expectare potest commodum tempus ad bibendum vinum, Linden. Ex. XVI. §. 224. *Vinosus liquor* sine vino quid sit, vide *Liquor*.

Vinum, οἶνος. Vide *Oenos*.

Violentus, βίαιος, significatio hujus nota est, & dicitur de eo, quicquid a vi & impetu quodam dependet. Opponitur *spontaneo*, ἐκασίω. *Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, scribit *Helmont. de flat. n. 14*.

Vipera, ἔχιδνα, ἔχιδνα, vide *Echidna*. De *Vipero viperino* vide *Libav. T. II. Oper. p. 168*. *Viperæ caudifonæ* Anatomiam scripsit *Eduard.*

Tyson. Medicus Londinens. ut patet ex *Act. Erud. Lipsiens. Anno 1684.*

Vir, ἀνρ, recte dixit Linden. esse nomen *Sexus*, *etatis*, *status*, & *dignitatis*, *Exer. XIII. §. 9. seqq.* Prima significatio frequentissima est, quo pertinet quæstio illa: An *vir* possint in *feminas* mutari, & vice versa. Id quod affirmare videtur Lang. *l. 1. ep. 70.* Rectius tamen negat C. Rejes C. *El. 9. 57. num. 19.* dicens, esse talia exempla vel pro *fabulis* & *figmentis* Poeticis habenda, vel utrumque *sexum* habuisse uno præ altero supereminente, *dæmonis* *vafritie* contigisse. Ad primam significationem pertinent & *Derivata: Virilis*, *virilitas*. Ita *virile membrum* vocatur *Penis*, ad discrimen *Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀρρενότης, opponitur ἀνδραπ, *femineæ nature*, Gal. *lib. 1. de sem. cap. 15.* Altera significatio est præ reliquis *emphatica*, magis denotans *maiem mediæ etatis*, qui neque *juventæ* calore, neque *feneçutis* frigore infestatur, Cels. *lib. 2. cap. 1.* Et in hac significatione sumfisse Hippocr. *l. 5. Epid. II. 7.* vult Linden. *d. loc. §. 15.* In tertia *vir* idem est, quod *Maritus*, de quo superius in *Mas*. Quarta *Rhetoribus* & *Jctis* magis, quam *Medicis* usitata, & exprimit *vigorem corporis* & *animi*: Unde *proverbialis* locutio: *Virum* se præfere. Vide *Lind. Ex. III. §. 28.* *Vir* quoque dicitur in negotio *Lapidis Philosophici* illud *metallum*, vel ejus *metalli semen*, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam *femine*. *Libav. T. II. Op. pag. 142.*

Virago, ἀνδραγία, epitheton olim *Amazonum*, vocatur *femina* quoad *sexum*, quoad *vires* vero *corporis* & *animi* *mascula*. Tales non esse facile obnoxias *morbis hystericis* & *muliebribus*, scripsit C. Rejes C. *El. 9. 46. n. 15.*

Vires, ἰσχύς, δυνάμεις, idem, quod *Facultas*, *Virtus*, *vis*. Vel dicitur de ipso corpore humano, & indicat sui *conservationem*, Galen. *lib. 9. M. M. cap. 13.* Suntque vel *Naturales*, sub quibus & *vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur *Lind. Ex. XIV. §. 40. seqq.* vel dicitur de *Medicamentis*. De his vide *Schrod. lib. 1. cap. 30.* & *plures alios*. Quare etiam in *Dynamis*.

Virga, ἰσθδδ, proprie quid significet, ex aliis jam constat *Lexicis*. Videlicet *bacillum*, præsertim *arboris viridis*, æqualem & longiusculum. Tribuitur vero postmodo & aliis rebus, v. gr. *Plantæ*, quæ est species *consolidæ*, & dicitur *Virga aurea*, alias *Con-*

solida Sarracenicæ. Deinde *bacillis*, qui applicantur in *fracturis*, apud Hippocr. *3. de fract. t. 29.* Junge Galen. in *Comm. ad b. l.* Porro *Membrum virile* quoque in *Anatomicis* vocari *virgam* a *Medicis*, notissimum est antiquis & recentioribus *Scriptoribus*. Ita & *Clitoris virga muliebris* appellatur, Barthol. *l. 1. Anatom. c. 34. in princ.* Diminutivum Latinum est *virgula*, & ad propriam significationem pertinet *virgula bifurcata metallica*, vel *divinatoria*, qua indagantur *diversa metalla*, & eorum *venæ*; de cujus virtutibus, præparandi & utendi modo legi poterit *Bass. Valent. in Testam. ultim. P. 1.* ubi *variarum* meminit *virgularum*, *lucentis*, *candentis*, *salie*, *furcille*, *trepidantis*, *cadentis*, *obvie*, *cap. 22. seqq. ad 28.* *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 242. 322.* *Libav. T. III. pag. 260.* *Fr. Hofmann. in Clav. ad Schroder. l. 4. ch. 1. n. 108. pag. 454. seqq.*

Virgata dicitur *futura Cranii*, quæ alias *Sagittalis* & *Jugalis* vocatur, Bartholin. *libell. 4. Anat. c. 5. p. 705.*

Virginitas, παρθενία, κοίτη, quid significet, jam ex aliis *Lexicis* constat. An vero *infallibilia* signa ejus haberi possint etiam per *inspectionem*, *ventilatam* & *decisam* hanc quæstionem *vide* *sis* apud *P. Ammann. Irenic. p. 123. seqq.*

Virgo, *virginæus*, παρθένη, παρθένη, vide *Parthenos*. *Spagyricæ* quoque *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*, *Libav. T. II. Oper. p. 351.* Et *Aqua alba Mercurialis* vocatur *virgo habens uber unicum*, *Th. Chym. Vol. III. p. 22.* *Virginalæ claustrum* vocatur *Hymen*, de quo vocabulo supra in *Hy. Virginalis* adstrictio *Mercurio* dicitur *Matricis* post *nimiam* e *partu* distensionem factam in *pristinam angustiam* reductio, *l. 5. de Mul. effect. c. 14. p. 65.*

Virgultum, idem, quod *virga*. Hinc *Dorn* descripsit *virgulta fossorum*, quod sint *thesaurorum indices* *virgæ*, in *Distion.* & haud dubie respexit *Paracelsi* locum, *l. 2. Philosoph. sagac. §. Quid sit Necromantia cælestis?* cujus duæ species recentent, *Adech plumbeum*, & *virgulta directæ*, quæ *aperiunt occulta*.

Virie, *viriole*, idem, quod *vervæ*, vel *verucle*. Vide *vervæ*.

Viridellus est æquivocum: Tribuitur etiam *Vitriolo* ab *Hartmann. Prax. Chymiatr. Tom. I. Operum in Fol. pag. 75.* deinde *morbo Epilepsiæ* vel *caduco* a *Paracelso*, quia *Viridellus Vitriolum* significans *morbum* hunc curat. *Paramir. lib. 1. cap. 6.*

Viridis, χλωρός, χλωρός, proprie vocatur *Co-*

Color herbaceus, olerum, arborum, plantarum, Galen. *comm. 2. in lib. 6. Epid. t. 16.* Hinc etiam per translationem *viride* quoque dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur vero etiam aliis rebus metallicis: Ita *viride æris* vocatur *Ærugo*, de quo superius in *Ærugo*. *Viriditas sulis* est liquor, aut oleum ejus *viride*, Dorn. Ruland. Iohnson. *Viridis Leo* quid sit, vide apud Libav. *Tom. II. p. 278.* *Viriditas æris* est ejusdem perfectio, & magnis extollitur laudibus, *Th. Chym. Vol. IV. pag. 535.*

Virilitas, ἀρρενότης, ἀνδρεία. Vide *vir*.

Virofus proprie dicitur id, in quo inest *virus*, id est, *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut saporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon. *num. 103. 163. 245.* notante Rhod. in *Lex. pag. 448.*

Virtus æquivocum est. Accipitur enim vel de potentiis naturalibus, & ita coincidit cum vocibus *Faultas*, *Vires*, *Potentia*, Græc. δυνάμις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquisito. De quibus virtutibus, præsertim moralibus, Galen. dixit, quod adeo connectæ sint, ut qui unam habeat, habeat & reliquas, quasi ex uno fune revinctæ, l. *quod opt. Medic. sit optim. Phil. Græc. ἀρετή.*

Virulentus, idem, quod *virosus*, ἰοβέλ. Ægin. l. 5. c. 1.

Virus proprie dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam usurpatur pro *semine*, Gr. γόνι dicto a Sereno, *cap. 9.* vide Keuch. in *not. pag. 123.* Enimvero usitator est acceptio in malam partem, qua idem significat, quod *venenum*, sive malignam & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocatur *virus*, notante Foresto, *lib. 7. Chir. Obs. 2. in Schol.* Et ita opponitur puri crasso, quod dicitur *Sordities*. Vide *Sordities*.

Vis in genere est modus movendi. Accipitur vero vel de modo naturali, & inde coincidit cum *viribus*, *facultate*, *virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti, passim legitur. Junge Keuchen. *pag. 117.* vel de modo violento, extrinseco, & inde coincidit cum *violentia*, diciturque Græce βία. Vide *violentus*.

Viscaleus est viscus ramosus, arboribus inascens, ut viscus quercinus, malorum, &c. Dorn. Iohnf. in *Lexic.*

Viscera, σπλάγχνα, vide *Splanchna*. Verum & in singulari *viscus* in usu esse, rectissime monuit Keuchen. *ad Seren. pag. 251.* Adde Dieter. *num. 782.*

Viscerosus, μεγαλόσπλανχον dicitur. Vide *Megalosplanchnos*.

Viscidus, viscosus, γλισχρός, ἀέγγλισχρον, idem, quod *Lentus*, *Tenax*. Vide *Gliscobros*, *Periglicobros*: *viscosa* Philosophorum aqua quid sit, vide in *Th. Chym. Volum. I. p. 529. seq.* Libav. *T. II. Oper. p. 142.* Hodieque sunt, qui inter principia Compositorum corporum referre non dubitant, dicentes *Corpus viscosum* esse, quod particulas obtinet plurimas aqueas in paucis ramosis & terrestribus instar vesicularum inflatis contentas in aqua & aquosis mensuris dissolubiles, quemadmodum prolixius hæc principia proponuntur a Jacobo le Mort. in *Pharmac. Medico-Chymica cap. 2. 3. seqq.*

Viscilago, Mucilago, Tagault. *lib. 5. cap. 4.*

Viscum, ἰξός, vide *Ixos*. Adde Galen. *lib. 6. de S. Fac. S. Ixos.* *Viscum* quoque dicitur *Pix* decocta ex rimis vel locustis arborum. *Viscus secunde generationis* est cruor, qui descendit a salibus. Dorn. Rul. & Iohnf. Apud Libav. *Viscum* quoque vocatur *Mercurius*, vel liquor viscosus, sive Aqua viscosa, *Gluten* quoque dicta, *S. A. Ch. lib. 3. cap. 1. circa fin.*

Viscum Damascenum in Syria ex myxis viscosis paratur. Hieronym. Gabucinius *de lumbricis*, *cap. 24.*

Viscus apud veteres, quidquid inter cutem est, & ossa; & quidquid sub corio. Salmast. in *Solin.*

Visibilis, ὄρατός, dicitur de qualitate externa, qualis est color, Galen. *lib. 2. de L. A. cap. 8.*

Visio apud Latinos homonymon est. Vel enim idem est, quod *visus*, ὄψις. Vel significat apparitionem, ὄρασμα, v. g. in somno. Vide *Opsis*.

Visitatio, ἐπισκεψίς, vocatur *Medic. ad ægros ingressus*, cum cognoscendi morbum, tum ordinandi & remedia præscribendi gratia. Dicitur quoque de aliis *Inspectionibus*, v. gr. *Officinarum Pharmaceuticarum*, in quibus omnibus Medicus prudentiam & peritiam suam demonstrare debet. De *visitatione* Obstetricum pro cognoscenda virginitate an admittatur de Jure, legatur *Augen. Tom. II. Epist. & Conf. Med. pag. m. 334. seq.*

Visorius, ὀπτικός, vide *Opticus*.

Visus, idem, quod *visio*, ὄψις, vide *Opfis*.

Vita, βίη, ζώνη, quid proprie sit, magis ad Physicos, quam Medicos spectat. Quam varie vero possit sumi & explicari *vita* vocabulum, videatur inter alios Kerger. in *tract. suo de ferm. s. 1. cap. 3. & 5.* Non minus late etiam sumit Schroder. *Vitam essentialem* dicens rei uniuscujusque actum vel ἐντελέχειαν, *lib. 1. cap. 5.* quod vero negat Fr. Hofmann. in *Clav. ad h. loc. n. 8.*

Vitalis, ζωτικός, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius est, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de *Actionibus vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuuntur: ut sunt *Respiratio*, & *Motus sanguinis*, a corde in totum corpus, & ejusdem e corpore ad cor refluxus, cum aliis connexis functionibus. Quo pertinet & *Temperamentum vitale*, *Nutritio*, &c. Vide *Calidum*, *Flamma*, *Temperamentum*, &c.

Vitellus, λίκυθός, vide *Lecythos*. *Vitellum poli*, id est, *Alumen*, Ruland. *Vitellina bilis*, i. e. flava, ξηθή. Vide *Bilis*.

Vitiligo, ἀλωσία. vide *Albus*.

Vitifaltus, idem, quod *Chorea S. Viti*, C. Rejes C. El. q. 97. num. 3. vide *Chorea*. Paracels. vocat *viristam*, sive *Choream lascivam*, de *morb. ament. Tr. c. 3.*

Vitium, in genere idem, quod *Erratum*, *morbis*, ἀμαρτία, νόσος. Alii vero distinguunt inter *vitium* & *morbum*: *vitium* dicentes perpetuum corporis impedimentum; *morbum* vero temporalem corporis imbecillitatem, *lib. 101. ff. de V. S.* ubi Theophilus Paraphrastes in Græco *vitium* expressit per πείρα. Jung. Rod. ad *Scrib. pag. 18.* Verum illa distinctio raro observatur.

Vitreus, υαλιώδης, υαλειδής. Vide *Hyalodes*.

Vitrificatio, Chymicis dicitur artificium parandi vitra vel succina ex metallis & mineralibus, antimonio, stanno, ferro &c. Legitur passim in eorum scriptis, v. gr. apud D. Junken. *Corp. art. Pharm. P. I. Sect. I. c. IV. pag. 19. &c.*

Vitriolum, χαλκωθός, χαλκωθός, *Chalcanthum*. *Atramentum sutorium*, item *Zeg*, est succus mineralis concretus, isque duplex: *Nativum* & *factitium*. Ratione coloris tres species recensentur: *Cæruleum*, quale *Hungaricum*, quod & *Cyprium* vocatur; *viride*, quale *Goslariense*, & *Succicum*; 3. *Album*, quod & *Λαυάϊον*.

Hujus historiam, cum usu, & variis ex eodem preparatis medicamentis, vide Schroder. l. 3. c. 26. Fr. Hofmann. in *Clav. ad hunc locum*. Adde Rul. *Lex. Chym.* *Atramentum sutorium*, Libav. S. A. Ch. lib. 8. c. 40. & T. II. p. 273. Junken. *Chym. Exper. Cur. Part. 1. sect. 4. c. 3. pag. 270. seqq.* *Vitriolum Chymicorum factitium* ex scoris ferri legitur *ibid.* *Vitriola* quoque ex aliis parari possunt metallis, ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. d. *Synt. loc. cap. 41.* Schroder. Rolfink. & alii consuli possunt. Quod vero etiam laudes *vitrioli* sint in quibusdam hyperbolicæ, non est dubitandum. *Vitriolum liquefactum aut vitriolatum*, est *vitriolum* ex minera tractum & liquidum, quod coagulari nequit amplius, vel a minera æris tractum *Chalcanthum*. *Vitriolum novum* est *vitriolum album*. *Romanum* dicitur, quod maxime viret, Dorn. Rul. & Johf. in *Lex.*

Vitrum, ὕαλον. Vide *Hyalos*.

Vitta proprie dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per translationem quoque portio *Anni tunice*, quæ capiti infantis quandoque adhæret, si foemella fuerit, *vitta* vocatur, sicuti in *Masculis Galea*, Bartholin. l. 1. *Anat. c. 36. pag. 303.*

Vitulus, βόσχος, proprie dicitur *Vacca Proles*; unde *Bos juvenis* appellatur, Galen. lib. 11. S. *Fac. S. Medulla*. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori, Bruyerin. lib. 13. de *re cib. c. 5.* De usu *vituli* Medico lege Schroder. lib. 5. cl. 1. num. 38. Per translationem, a similitudine quadam desumptam, piscis quidam etiam vocatur *vitulus marinus*, qui alias *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

Vivens, ζών, idem, quod *Animatum*; quomodo a non vivente differat, docet Galen. l. quod *sang. nat. in art. cont. cap. 8.* videlicet non corporis mole, sed facultate agendi.

Viverra, ιούξ, idem, quod *Mustela sylvestris*, vide *Ulis*. Adde Forest. lib. 19. *Obfer. 15. Schol.*

Viviparum, ζωπύιον, est epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem suæ speciei productione novi animalis vivi sibi similis præstant, ad differentiam *Oviparorum*, de quibus supra. Interea naturam aliquando extraordinarie quid præstare & ovipara quoque fieri *vivipara*, patet ex *Observatione Mich. Lyseri*, de gallina *vivipara*, quæ sex pullos conformatos uno partu exclusit, secuta matris propria morte; in *Obferuat. Cultro Lyseri Anat. additis Obfer. I. pag. 193.*

Ulcus, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*. Vide *Helcos*.
Ulc,

Ule, οὐλή. Vide *Cicatrix*.
Ulna, πῦγος, idem, quod *Cubitus*, ὠλεῖραν.
 Vide *Cubitus*, *Olecranon*, *Focile*.

Ulonelia, ὑλομελία. Vide *Solimembra*.
Ulon, ἕλον, Lat. *Gingivæ*, de quo vocabulo etiam supra in *Gi*. Quod vero etiam πῦ δλα inflammationes gingivarum significant apud Hippocr. lib. 2. de morb. XI. 4. vana est Foesti imaginatio, & pugnat cum ipso textu.

Ulophonos, ὑλοφόνος, idem, quod *Ixia*, plana venenata, teste Ægin. l. 5. c. 47.

Ulpha, Λαψатура, recrementum cotis. Rul. in Lex.

Ultrach, id est, *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohnf.

Ultimus, ἔσχατος, idem, quod *summus*, vel *extremus*, vide *Eschatos*. De materia ultima passim in Paramiro, & aliis scriptis suis, differit Paracelsus, statuens, eam esse Tartarum, Coagulationem, Putrefactionem, ut nihil certi exinde liceat colligere. At in Theatr. Chym. ultima verum materia dicitur summa perfectio, quæ jubilat in exaltatione sua, sicut aurum ab aliis duobus separatam gloriatur in igne, vitrumque. Vol. I. pag. 175.

Ultio, ἀντιμωρῆσις, idem, quod *vindicta*, de quo paulo superius.

Ultramarinum vocatur Magisterium quoddam e Lapide Lazuli paratum, pictoribus imprimis usitatum, sive pulvis impalpabilis elegantior secundum diversos elegantiae gradus ceruleus, cujus parandi modum e Zvvolfiero perspicue proposuit Junken. in Chymic. Exper. Cur. Part. I. sect. 4. cap. 9. p. m. 329. seq.

Ulula, αἰγώλις, ὀλολυγών, est species *Noctue*, ejusque descriptio, cum usu Medico, habetur in Aldrov. l. 8. Ornith. c. 6.

Umbellæ sunt summitates plantarum sinuosæ, instar nidi avis formatæ, Schroder. lib. 1. cap. 2. Unde & plantæ *Umbelliferae* vocantur.

Umbilicus, ὀμφαλός, vide *Omphalos*. Præter illam significationem Anatomicam tribuitur quoque ob formæ similitudinem aliis corporibus naturalibus, v. gr. (1) *Plantæ* cuidam, *Umbilicus Veneris* dicitur, de qua consultantur Botanici. (2) *Cochleæ*, de qua legatur Aldrov. lib. 3. de Testac. cap. 35. 36. (3) *Lapidi* vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus veneris* dicitur, coloris interdum rubri, interdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus veneris*, quia ab altero ejus latere, cum sit plana, ab altero, quo elevatur duabus lineis (velut in domunculis cochlearum) ventrem rotundum, quasi pomum &

umbilicum puellæ formosæ refert. Verum Germani magis respicientes ad formam ejus, quam refert a latere elevato, propemodum fabæ magnæ, deinde ad patriam, ubi reperitur, vocant vernacule *Fabam Maris*. Reperitur enim inter cochleas in littoribus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimum facere ad formam & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Iohnf.

Umbla, οὐμιά, nomen piscis lacustris qui & a colore *Rubeculus* a nonnullis vocatur, cujus descriptio, cum usu in cibis, videatur in Aldrovand. lib. 5. de pisc. cap. 47.

Umbræ, οὐμιά, æquivocum est: Propria significatio nota, qua caliginem notat, quod ex densitate corporea provenit luminis, radiorum Solis vel candelæ penetrationem non admittente. Hinc *umbrifus*, οὐμιαρός, οὐμιαδης, id est, *caliginosus* vocatur *autumnus*, ap. Hippocr. lib. 3. Epid. f. 3. t. 3. Deinde *Umbræ* vocatur piscis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciæna*, οὐμιανα, οὐμιανις vocatur, quorum hic describitur cum usu in cibis ab Aldrov. lib. 1. de pisc. cap. 17. Jul. Alex. lib. 20. Sal. cap. 4. Bruyer. de re cib. lib. 19. cap. 24. Ille vero apud Aldrov. lib. 5. de pisc. cap. 15. Bruyer. lib. 22. cap. 16.

Umbragines dicuntur *Pygmæi*. Ruland. & Iohnf.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* transmutata, sunt in hominum conspectum ab astris & suis ascendentibus occultis oblata, quæ non secus ac lemures apparent oculis, idque per magicam (imo diabolicam) efficaciam. Rul. & Iohnf.

Uncam, id est, *Argentum vivum*. Rul.

Uncia, ἄγκυια, nomen ponderis Romanum, sed & a Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel scrupulos viginti quatuor. Diosc. & Gal. de pond. & mensur. & ex his Gorraus. Est vero *uncia* duodecima portio libræ. Gal. lib. 3. de C. M. P. G. c. 3.

Uncinus, idem, quod *Uncus*, ἄγκυισιον, *hamulum*, vel *hamum* significat. Vide *Hamus*.

Unctio, χρίσις, ἀλειψις. Vide *Inunctio*.

Unctuarium, ἀλεπτήριον, dicitur locus & pars certa balnei temperati caloris, quod in ea homines ante & post sudorem & lotionem pro diversa corporis habitus ratione inungebantur. Lang. l. 1. ep. 50.

Unctuositas, λιπαρότης, quando ad contactum, vel gustum pinguedo quædam externa percipitur, Gal. lib. 3. de S. Fac. cap. 36. in princ. *Unctuositas* humiditas describitur a Libav. hoc modo, quæ non quidem adheret, ut vis-

cosa seu glutinosa, sed tamen *unguine* prædita est, unde quasi *uncta* & *unges* appellatur. Talis est aqua, quæ ex argento vivo sublimate destillatur, ut videre est, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuosus* potest olei consistentiam assumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. F. II. Oper. pag. 420. Alia *Unctuositas Mercurii* descripta legitur in *Tb. Chym. Vol. IV. pag. 426.*

Uncus, ἄγκυρον, idem, quod *Hamus*; vide *Hamus*. *Uncos* pro calculo & fœtu extrahendo descripserunt *Aquapendens* in *Iconibus ad Opera Chirurg. & Scultet. Arm. Chirurg. P. I. Tab. XVII. fig. 9. & 10. & T. XXII. f. 1.* Pertinent & *Unci* inter *Machinas, Oribaf. h. rit. c. 4.*

Unda, idem, quod *Aqua*, ὕδωρ. Vide *Aqua*.

Undatio dicitur motus cordis præternaturalis, ubi quædam & lateralis inclinatio secundum ductum ventriculi dextri quasi leviter sese contorquentis fit, sicut in equo potante, uti descripsit ex *Harvæo Barthol. l. 2. Anat. cap. 6. pag. 371.*

Undecimus, ἑνδέκατος, est dies index decimi quarti in *Crisibus*, *Hippocr. 3. aphor. 24. Galen. l. 4. de dieb. Crit. c. 8.*

Undæ, vel *Undenæ*, dicuntur *Paracelso* homines aerei, terrenique spiritus, *Dorn. in Diction. Paracels. 9. de sign. rer. nat. qui Lemuribus associavit.*

Undimia vocatur *Paracelso* *Tumor œdematosus*, cuius materia est mucilaginosum, congelatum, glutinosum, ut clarum ovi. Confluit idem quatuor species: *Rocham, Scissam, ex Glacie, vel Nitro. Paragraphor. lib. 4. cap. 1. per totum.* *Vvaltherus* etiam ad *Oedemata* retulit. *Salv. Med. pag. 1132.*

Undosus, id est, fluctuans, κωκυτάδης, epitheton pulsus inæqualis, *Gal. de pulsib. ad tyron. c. 8. vide Cymarodes.* *Undosa* quoque nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa, *Dorn. Ruland. & Iohnf. quamvis hic legat Ungosa, & fortassis rectius.*

Ungaricus, Hungaricus, vocatur febris Epidemica maligna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculosissima invadens: aliquando cum petechiis sive maculis pulicariis, vide *Petechie*. *Ruland. integrum libellum scripsit de morbo vel lue Hungarica, quia Hungaris frequens esse solet. Jun-gatur Hildan. Cent. 6. Obser. 31. Libav. non inepte Causum Hungaricum vocavit Tom. II. Oper. 292. ubi lapidem prunellæ maxime commendavit.*

Ungosa, vide *Undosus*.

Unguen, Unguentum, ὑγρόν, vide *Myron*. *Junge Keuchen. ad Sammon. p. 98. De Unguento armario Paracelsi vide verissimum iudicium B. Rolfink. Chym. l. 5. f. 14. c. 5. Unguentum croceum dicitur Elixir. Rul. & Iohnf.*

Unguentarius, μυροποιός, μυροπός, μυροπώλης, vide *Pigmentarius*. *Jung. Rhod. ad Scrib. n. 66. Unguis, ὄνυξ, vide Onyx.*

* *Unguitiva*. Sic lues venerea appellatur a *Rangono*: quia inter præcipua symptomata, quæ morbum hunc suo tempore comitabantur, erat etiam casus unguium.

Ungula, idem, quod *Unguis*, ὄνυξ περιόγυ. Alias de brutorum unguibus potissimum dicitur.

Unicornu, μονόκερος, vide *Monoceros*.

Unio, æquivocum est apud Latinos. Vel enim idem est, quod *Unitio, Unitas*, & Græc. dicitur ἑνωσις. pertinentque ad tertiam Sanitatis differentiam essentialem, vel speciem, quæ & *Continuitas* vocatur, de qua supra in *Co. Gr. etiam συνέχεα* vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita & Perla* appellatur. Vide *Margarita, Perla*. Ad priorem quoque significationem referri sano sensu potest *Spagyrica & Mystica significatio Unionis nature*, de qua in *Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 120. & Unionis animarum exuberatarum cum terris suis calcinatis, de qua Vol. VI. p. 245.*

Unitas, vel idem, quod *Unio, Unitio*, ἑνωσις: vel gr. dicitur μονάς, & denotat *Unarium numerum Spagyricum & Mysticum*. Vide *Monas*, quamvis proprie non sit numerus, *Th. Chymic. Vol. I. p. 388.*

Univalvis, μονόθυρος, est epitheton quorundam testaceorum, quorum testa in dorsis data saxis adhæret, ad differentiam *Bivalvium*. Ad priores pertinet *Patella, λεπτός. Vide Patella.*

Universalis, vel dicitur de morbis, & ita idem, quod *Communis*, & Gr. κοινός, πάγκοιτος. Vide *Cænos*. Vel de medicamentis, Gr. dicitur καθολικά. Vid. *Catholicus*.

Unquasi est *Argentum vivum*. *Dorn. Iohnf. Voarhadamia*, dicitur *Metallosum Cabala*, estque ars ænigmatica, in qua auri per cæmentationes, & alios modos, exaltationes & præparationes proponuntur, & quidem per literas Hebraicas, occultam & peculiarem habentes significationem. De qua arte, & ejus principii materia, prolixius tractatur in *Th. Chym. Vol. II. pag. 500. seqq. pluribus. Meminit & Libav. T. II. Oper. p. 122. nec non Morhof. in epistola de transmutatione metallor. ad Langelottum.*

Vocabulum, ὄνομα, λέξις, idem, quod *Nomen* generaliter sumtum, *Dictio*, vox. *Vocabula* clara & perspicua olim vocata fuisse a Rhetoribus *civilia*, docet Galen. *cap. 3. in l. 3. Epid. t. 22.* *Vocabulorum* abusu artem non debere confundi, cum teste Hippoc. ὀνόματα sint νομοθετήματα, recte colligit Libav. *T. III. Op. p. 97.*

Vocalis vel sumitur Grammaticè pro litera per se sonata; & Græc. dicitur φωνή, Gal. *l. 1. M. M. cap. 3.* vel dicitur de partibus corporis organicis, ad vocis formationem pertinentibus. Græc. φωνητικός. Ita *Vocales nervos* se invenisse scribe idem, quos φωνητικὰ νεῦρα vocavit, *l. 1. de L. A. c. 6.*

Vociferatio, βοή, ἀκρόασις, μεγαλοφωνία, idem, quod *Clamor*. Vide *Clamor*, *Megalophonos*, *Anaphonesis*.

Vola, θέναρ. Vide *Thenar*.

Volans, idem, quod *Volatilis*. Chymicis *Volans* idem, quod *Unquasi*, h. e. *Argentum vivum*. Dorn. Iohns. *in Lex.*

Volatica, λεχλιώ, idem, quod *Impetigo*, *Lichen*: Vide *Impetigo*. Alias *Volaticam scorbuticam* vocavit D. J. L. Hanmannus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem, uti videre est in *Aët. Hæsiens. Vol. II. obs. 112. p. 277.*

Volatilia, πτενά, idem quod *Volucres*, ἔρπεντα, vide *Aves*. Adde Bruyer. *l. 15. de re cib. per tot.* Inter volatilia perdices præ omnibus extulit Galen. *l. 8. M. M. c. 2.* *Volatiles mole* quid sint, vide *Mola*. Alias in Chymicis *Volatile* dicitur in genere levissima quævis & facile sursum lata materia, ut cinis, pulvis, & similia. Opponitur *Fixo*. Unde in hoc Ænigmatico Canone involutum esse dicitur negotium Spagyricum, præsertim circa lapidem Philosophicum. Fac *fixum volatile* & rursus *volatile fixum*, & totum habebis Magisterium, *Theatr. Chym. Vol. I. p. 382.* Imprimis vero *Salium* quorundam differentiam constituit *volatile*, dum *Salia volatilia* dicuntur, quæ ignem non tolerant, sed cum spiritu & oleo elevantur, & alembici parietibus adhærent, rostrum etiam interius incrustant, de quibus vide Rolf. *lib. 5. Chym. sect. 1. art. 1. c. 1. seqq.* Imo transfertur etiam vocabulum hoc *Volatilis* ad causas morbificas, quatenus nonnullæ *Volatiles* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus & magis impactis. De *volatilitate acidi in falso* vide Helmont. *tr. Sextupl. dig. num. 9.*

Volatus, πτήσις, πτητή, est motionis species, quando animalis translatio fit de loco in locum per liberam & mediam aeris re-

gionem. Joh. Alph. Borellus *de motu animal. P. 1. cap. 1.*

Volema dicuntur quædam *Poma*, vel *pyra orbiculata*, fortassis ita dicta, quod *volam* manus impleant, Rhod. *ad Scribon. n. 104. p. 174.*

Volfella, λαβίς. Vide *Labis*.

Volva vocatur *integumentum*, sive cortex pomorum, apud Scribon. & Rhod. *p. a. d. l. Volucris*, πτενόν, ὄνις, idem, quod *Avis*.

Voluntarius, κατὰ προαίρεσιν, ἐκούσιον, dicitur de omni eo, quod est in nostra potestate, ut fiat, vel non fiat. Ita *motus voluntarius* describitur, quem, si liber, possum sedare, aut, si nondum est, perficere, Galen. *l. 2. de mor. muscul. c. 5.* Dicitur & ἐκούσιον, voluntarium. Ita *Lachryma voluntaria*, δάκρυα ἐκούσια. Hipp. *4. a. 52.* Junge Dieter. *n. 718.*

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipsa anima profluens, & directe dependens. Charlton. *Ex. Patbol. VIII. §. 6.* *Vullisio* dicitur animæ rationalis affecta, ab intellectu procedens, estque species appetitus rationalis, quemadmodum appetitus sensitivus imaginationi coheret, & animæ corporeæ manus procuratrix prohibetur, de *An. Bruer. P. 1. c. 7.* Helmont. *Blas. hum. n. 9.* vocat *voluntatem* principium operativum motus, & primum movens.

Voluptas, ἡδονή, vide *Hedone*. *Voluptas* si licentius progreditur, & sine modo, in detrimenta, pericula gravissima, interitum ipsum ducit, recte docente Dieter. *n. 545. circa finem.* *Voluptas dolorifica* vocatur *pruritus* ab eodem *n. 267.*

Volvulus, εἰλεός, idem, quod *Ileus*, *Chordapsus*. Vide *Eileos*.

Vomer, ὄστρον, vel ὄστρον, dicitur *Officulum sextum Nasi* in medio positum proxime attingens septum narium, Jo. Van Horne *Microcosm. p. 9.* Barthol. *libell. 4. cap. 10. p. 721. fin.* Jung. *D. D. Diff. Anat. ad Horn. d. l. p. 33.*

Vomica, idem, quod *Apostema suppuratum*, *Abscessus* cum suppuratione, *Sinus*. Ita *vomica pulmonis* legitur apud Lang. *l. 2. ep. 40.* Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant, Anton. Musa *de veronica n. 8.* Jung. *commentar.* Gabr. Humelbergii *ad h. loc. n. m. 12.* Abusive *vomica liquoris æterni* dicitur *Argentum vivum*. Iohns. *Lex. Chym. l. 2.*

Vomilium dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu, Libav. *S. A. Chym. l. 6. c. 19.* & *Aurum vitæ*, *cap. 20.* Extenditur vero etiam ad alia vomitoria, ita ut *vomilia* eadem sint cum *vomitivis*. Tom. *II. Op. p. 168.*

Vomitio, Vide Vomitus.

Vomitiva, ἐμετικά, dicuntur medicamenta, quæ sursum per os purgant. Dicuntur & vomitiva, item vomilia. Catalogum horum & modum præparandi vide apud Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 5. sect. 8. per tot. Vvillis. Ph. Rat. P. 1. sect. 2. cap. 1. Quod vero Thomson in Epilog. Chym. Obs. 8. p. 4. nihil ad futuram salutem acquirendam magis conducere, nobis vult persuadere, quam Emeticum lenè, in principio oblatum, illud, nisi cum grano, quod dicitur, salis accipiat & ad quosdam duntaxat morbos applicetur, ac quidem magna cum prudentia, hyperbolicum est Encomium, quamvis eidem quoque subscripserit Iunken. Chym. Exp. Cur. Part. II. sect. 1. cap. 3. p. 475. seq. 1. magis universalia dicunt vomitoria Purgantibus Catotericis.

Vomiturio, ἐμετώω, id est, frequenter vomo. Dieter. n. 278. Hinc & vomituritio dicitur continuus ad vomendum conatus absque effectu, qualem lethalem fuisse, ex Velschio refert Bonet. Med. Septentr. l. 3. sect. 4. c. 2. p. 526.

Vomitus, ἔμετος, item vomitio. Vide Emētos. Vomitus etiam in Antidotario Nicolai apud Mesuen fol. m. 394. sumitur pro ipso medicamento Vomitorio, unde descriptiones vomitus nostri h. e. Nicolai & vomitus Patriarchæ ibidem leguntur.

Vopiscus, dicitur alter e geminis, qui retentus in utero, altero interempto ab ortu nasceretur, Roder. a Castro l. 4. de nat. mulier. c. 2. p. m. 178.

Voracitas, ἀδιδρωγία. Vide Addephagia.

Vox, apud Latinos æquivocum est. Vel enim idem est, quod Dicitio, Vocabulum, Nomen; vel Gr. dicitur φωνή, de qua significatione vide supra Phone.

Urupa, ἔρωψ, avis dicitur spuria, stercore humano gaudens, cujus descriptio cum usu in Medicina habetur in Aldrov. l. 17. Ornithol. cap. 11. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 70.

Urachos, ὑραχός, Latin. etiam urachus, item urinaculum. Gal. l. 15. de U. P. c. 5. circa fin. Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, a vesicæ fundo exortum, intra vasa umbilicalia excurrens, in tunicam Allantoidem desinens, ubi urina colligitur; in hominibus vero ad umbilicum terminum suum habens. De hujus structura legantur Anatomici, & inter hos Barth. l. 1. An. c. 37. p. 319.

Uraon, ὑραίων, Gal. dicitur extremitas ossis, in specie sacri, c. 4. de R. V. I. A. t. 83.

Uragion, ὑράγιον dicitur mucro, vel apex cordis, apud Hippocr. l. de Cord. IV. 12. ubi

quidem Linden. habet ὑράγιον. Est vero ὑράγιον proprie extremi agminis ductor, veluti caudæ; & potest translatio admitti. Rectius tamen legitur ὑράγιον, quod vocabulum etiam calculo suo approbavit C. Hofmann. in Comm. ad Galen. LL. de Uf. Part. n. 336.

Uranæ, ὑράνας, idem, quod ὑρατῆρες, de qua voce postea. Gorr.

Uranios, ὑράσιον, Cælestis. Sumitur tamen etiam pro aereo apud Hippocr. l. 1. Epid. f. 3. t. 1. Alias ὑράσιον etiam nomen est Collyrii ἄδηντε, apud Ægin. l. 7. c. 16. Gorr.

Uraniseos, ὑράσιον, id est, parvum cælum, dictum fuit Palatum, pars oris superior, a cæli similitudine nomen accipiens, quod in cæli modum cameratum sit. Unde & ὑρατός Cælum quoque dictum, Gal. in def. Gorr. & Castell.

Uranos, ὑράδος. Vide Cælum.

Uranoscopos, ὑρανοσκοπία, nomen piscis, qui & καλλιόνυμος dicitur. Vide Callionymos.

Urceus est mensura liquidorum, in diversis tamen locis diversam quantitatem recipiens. In Pergamentis agno continet uncias 12. aut 15. Vini. Fallop. l. de Therm. aq. & metall. c. 11. Tom. I.

Uredines vocantur vires metallorum, virtute Solis communicatæ, de quibus lege Basil. Test. ult. l. 1. c. 16. Plinius l. 20. H. N. c. 18. Uredinem vocat Rubiginem frugum. Vide Rubigo. Uredo etiam dicitur dolor capitis gravissimus ardenque, cui sanandæ folia Palmæ Christi applicata plurimum contulerunt ex observatione Doct. Stables in Act. Philos. Anglic. m. Jun. 1668. excerptent Theoph. Boneto Med. Septentrion. l. 1. Sect. V. c. 22. p. 78.

Urema, ὑραμα, idem, quod ὑρον, Urina. Legitur apud Hippocrat. de nat. hum. t. 19. c. 20.

Urens, id est, urendi vi præditus, καυστικός, πυροπτικός. Vide Causticos.

Uresis, ὑρασις, Vide Mielio. Adde Coac. t. 263. 348.

Ureteres, οὐρητῆρες, vocantur meatus urinarii, vel canales oblongi, teretes, a pelvi renum prodeuntes, & ad vesicam urinariam obliqua insertionem desinentes, urinam a sanguine in renibus segregatam transmittentes. Galen. l. 5. de V. P. c. 5. Bartholin. l. 1. An. c. 19. p. 194. seqq.

Urethra, ὑρηθρα, canalis urinarius, sive fistula urinaria, in masculis per penem excurrens, urinæ reddendæ accommodatus. Legitur apud Hipp. 4. aph. 82. aph. 57. l. de int. aff. XV. 6. Gal. l. 1. de L. A. c. 1. Dieter. n. 634. Barthol. d. l. c. 34. p. 238. seqq.

Ureticos, οὐρητικὸς, *urinam promovens*. Usurpatur vel de meatibus & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarii*, hoc est, *ureteres*. Vel de medicamentis, & ita idem significat, quod *Diureticus*, Galen. l. 5. de S. F. c. 20. de quo supra in DI. Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*, & quidem in superlativo, apud Hippocr. οὐρητικώτατος, 4. de R. V. l. A. t. 111. Vel denique de Morbis, v. g. de Febre quadam symptomatica, quæ *Febris uretica* dicitur, comitem habens Diabetem, Doleus *Encyclopæd. Med.* l. 4. c. 10. §. 1. 2. seq.

Ureus, οὐρεῖς, Ion. pro οὐρεῖς, i. e. *mulus*, ἡμίονος. Erot. *Onom.* p. 80. d.

Urtias, οὐρίαξ, *fistula urinaria*, quæ in cervice vesicæ fieri solet, Gorr.

Urina, οὐρον, dicitur excrementum serosum in renibus, a sanguine segregatum, per meatus urinarios ad vesicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus consideratio sese extendit per plures Medicinæ partes, v. gr. In Physiologia & Pathologia, tanquam causa, vel consequens sanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut signum Diagnosticon & Prognosticon sec. vel p. n. In Pharmaceuticis tanquam remedium, de qua consideratione legatur Schroder. l. 2. c. 35. & l. 5. cl. 1. n. 23. Junge Fr. Hofm. in *Clav. ad h. l.* vide & Foel. p. 468. seq. ubi plures *urinae* p. n. sese habentes differentias proposuit, Dieter. n. 636. A Chymicis *urina* dicitur *Sal cruoris*, Theatr. Chym. Vol. 1. pag. 578. vel: *urina* est *Sal resolutum generatum in hepate* (in quo falluntur) per suum emunctorium, ut superfluum excrementum salis a natura pulsum, Dorn. Rul. & Johnson. in *Lex.* Quomodo *urina* generetur & discernatur, legi poterit Bartholin. l. 1. *Anat. c.* 17. p. 186. *Urinam* in sua principia resolutam, cum usu diagnostico & prognostico, tradidit inter alios eleganter Villis *Exerc. de urinis*. Et novissime Lauren. Bellini Profess. Pisan. in *Operis Membr. I. de urinis*. Abusive *urina* vox tribuitur aliis liquoribus, v. g. *Urina vini* est *acetum*, & usurpatur pro hominis *urina*, vinum assidue bibentis, Dorn. Rul. & Ionh. In negotio lapidis Philosophici *Aqua alba prima*, antequam corpus album in ea solvatur, nominatur *urina puellarum*, & *aqua rubea*, *urina virorum*. Utraque autem *urina infantum*, Th. Chym. Vol. III. p. 22. Nugæ!

Urinaculum, οὐρηχός. Vide *Urachus*.

Urinarius, οὐρητικός. Vide *ureteres*, *ureticos*. Membranam *urinariam* fœtus corpusculum ambientem mediam inter Chorion & Amnion sitam fibrillis placentæ uterinæ adhaerentem

Top. II.

aliquoties delineatam exhibet quidem D. Gouthofr. Bidloo *Anat. Tab. LV. seqq.* An vero fortassis Alantoides dicta aliorum huc referenda sit, quo inclinare videtur D. P. Vvedel. *Physiol. Reform. CXVI.* p. 600. aut an superflua sit subtilitas cultri Anatomici, quemadmodum hoc nomine aliis Anatomicis suspecta est, nostrarum non est partium arbitrium facere.

Urinator, κολυμβητής, dicitur, qui sub aquis natate aut vivere potest. Vocatur & *Mersor* in *Act. Philosop. Oldenburg. An. 1668. 69. m. Januar.* De *urinatorum* respiratione vide Boneti *Anatom. Pr. l. 2. sect. 2. O.* 168. De *urinatoria campana* lege Cl. Sturmii *Collig. Experim. Curios. Tentam. I. ut & Bonetum Med. Septentr. l. 2. sect. 17. c. 11. p. 444.* Machinam quoque & Navem *urinatoriam* tradidit Borellus in *Opere posthumo, parte altera*, vide *Acta Erudit. Lips.* 683.

Urinofus est epitheton salis alcalici volatilis, urinæ odorem ferme semper referentis, ad differentiam Lixiviosi. Videantur passim recentiorum Chymicorum scripta.

Urna, οὐρα, nomen mensuræ liquidorum majoris sed variantis, dum continet *dimidiam amphoram*, h. e. vini libras 40. olei libras 36. mellis libras 54. Galen. l. de pond. & mens. c. 2. quamvis Soranus Ephesius scripserit integram amphoram continere, & cum cado confuderit, docente Rhod. ad Scribon. n. 105. Alias *Urna* quoque vasculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres asservarunt, ut videre est apud eundem num. 37. De *urna Chymicorum mysteriorum* Patavii reperta vide *Tb. Chymic. Vol. I. p. 29.*

Urocrista, οὐροκρῖστα, vel οὐροκρῖστηριον, dici potest judicium de *urina* & de morbi indole ex *urinae* inspectione. Signa ex *urina* desumpta appellare etiam licet οὐροκρῖστικά. Ita Johannes Rhenanus Medicus & Chymicus suam rationem Chymiaticam exacte judicandi *urinas* e tribus principiis activis & uno passivo hactenus neglectis Aphoristice traditam inscripsit *urocriterium* Chymiaticum.

Urogallus, idem, quod *Tetrao*, τέτραξ, οὐραξ, Vide *Tetrao*.

Uromantes, οὐρομάντης, dicitur ex *urina* *Divinator*, sumiturque plerumque in malam partem, de eo, qui ex solo *urinarum* judicio de essentia & causa ægritudinis ob vile pretium perfrecta fronte nugari (divinare, ignoscere, dicere volebam) non erubescit, Lang. l. 2. ep. 24. Alias οὐρομαντία vera, quæ & οὐροσκοπία dicitur apud Helm. de *Lithias. cap. 3. num. 34.* quomodo institui debeat, docet præter Forest.

de fallac. urin. jud. & alios ipse Vvillis de urin. c. 6. In Helmontio perperam legitur uroscopia, uromantia.

Uron, ούρον. Vide Urina.

Uropygion, ούροπυγιον, vide Orrhopygion.

Uroscopia, ούροσκοπία. Vide Uromantes.

Ursa, ursus, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes ferum, lumbis robustissimis, capite imbecillo, lascivum, somnolentum, cujus prolixiorum descriptionem, cum usu in cibis & Medicina, vide apud Aldrovand. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 5. Adde Schroder. l. 5. cl. 1. n. 40. Anatomicas etiam circa structuram observationes lege in Oldenburg. Actis Philosoph. An. 1669. m. Jul. De urforum suctione digitorum extremorum in pedibus anterioribus legatur Gasparis Bartholini Phom. F. Observatio Anatomica in Act. Hafn. Vol. III. Obs. 21. p. 34. seq. Est & nomen syderis duplicis, circa Septentrionalem polum occurrentis; qui Polus propterea Arcticus vocatur, quorum syderum alterum vocatur ursa major, a rusticis nostris Currus vel Plaustrum, apud Galen. ursa septistella, ἑπταστήρηξ, l. 3. de diob. Crit. c. 11. dicta; alterum ursa minor.

Urtica, ἀγρίον, æquivocum est. Primo enim est nomen plantæ notissimæ, de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur Zoophyton marinum, sive plantanimal, quod describitur cum suis speciebus, u uque in cibis & Medicina, ab Aldrov. l. 4. de Exang. c. 1.

Urticatio, (fortassis Græc. ἀκκληρισμός dici posset) est operatio Chirurgica, qua membra corporis urticis recentibus percutiuntur, ad revocandum calorem. Ejus meminit ex Celfo lib. 3. c. 28. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 4. f. 9. p. 2. unic. in fin.

Urumena, ούρομυρα, dicuntur Hippocr. vel ipse urina, vel quæ cum urina mejuuntur. Legitur Coac. t. 596. & l. 7. Ep. XV. 44. Foel. p. 467.

Urus vocatur βῆς ἄρκτος, Bos ferus sylvestris, cujus descriptio habetur apud Aldrov. l. 1. de quadr. bisulc. c. 2.

Us, ἄς, Auris, Plur. τὰ ὅτια, vel τὰ ἄουα. Vide Aures.

Usida est Scoria auri. Ruland. & Iohnson. in Lex.

Usia, ἄσια. Vide Essentia, Substantia.

Usnea, βρόνον, generaliter Arabibus Muscum significat, Schroder. l. 4. cl. 1. n. 220. Fr. Hofmann. in Clav. ad hunc locum. Ephemer. N. Cur. A. II. Obs. 51. Schol. Hodieque tamen restrictius accipitur de Musco in Cranio hominis interemti, aërique expositi nato, quod specificum habetur certissimum in omnibus hæmor-

rhagiis, a quacunoue causa ortis, de qua usnea legatur Schroder. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofmann. in Clav. pag. 508. Ephem. N. C. d. l. Beker. Microcosm. Med. l. 2. c. 5. Alias usnea Paracelfo dicitur Tartarus tenuissimus & spongiosus, qualis generatur in hepate, stomacho, renibus, vesica, l. 1. de Tartaro tract. 1. c. 1. item in fragm. ad h. l.

Ustrub, vel ursub, est Saturnus. Ruland. & Iohnf. in Lex.

Ustio, καύσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurgica. In illa medicamenta simplicia comburantur, vel ut in cinerem redigantur, uti fit in salibus vegetabilium parandis; & huc pertinet Incineratio, vel ut exiccantur, ut in pulverem redigi possint, v. gr. cornu Cervi &c. quæ ustio fit vasis & fornacibus figulinis. De hac ustione vide Vveker. Antid. Gen. l. 3. c. 19. Ustio metallorum eadem est cum Cæmentatione, Theatr. Chym. Vol. III. p. 470. Rolfink. vocat Combustionem, Chym. l. 2. c. 3. Hæc fit cauterio actuali, hoc est, instrumento ignito, quo pars tangitur & uritur. Dicitur Cauterisatio, vide Cauterium. & Casp. Rejes C. El. q. 56. n. 9. seqq. Ustio quoque Pathologice sumitur pro ustio, Græce καύσις vel καπνισμός dicto, Lang. l. 2. ep. 4.

Ustulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, ut coqui possint, frustulim incisa laminis ferreis imposita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exiccantur. Eadem cum Tostione aut Torrefactione, Vveker. d. l. c. 18.

Ustus, καυδός, καπνιστός, dicitur de medicamentis igne calcinatis. Unde & Libav. imperfecte calcinata vocat, Tom. II. p. 147. Talium ustorum meminit passim Gal. l. 11. Simpl. Fac. & alibi; quamvis in nonnullis vis vera medicamentosa hujusmodi ustione potius pereat, & saltem vis siccans & adstringens inferatur.

Usualia dicuntur medicamenta ad oppositionem Exoletorum, quæ adhuc in usu sunt, sive simplicia fuerint, sive composita. Coincidere igitur videntur cum Officialibus. Vide Dogm. nosti. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753.

Usurat, hoc est, Stannum. Rul. in Lex.

Usurpatio, χηρσις, idem, quod utendi modus, sive medicamentorum administratio vel adhibitio, de qua Schroder. l. 1. c. 30. Apud Vveker. & alios etiam usus dicitur.

Usus, χηρσις, χρεία, diversam obtinet significationem. Vel enim modum utendi denotat, & ita coincidit cum usurpatione, vel idem est, quod utilitas, Officium, Auxilium, Efficacia alicujus vel Partis & Membri in corpore;

pore, vel medicamenti. Ita Galen. scripsit prolixos libros de *usu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *usum* restringentes ab actione partium discernant, describentes, quod *usus* sit *auxilium*, quo partes minus precipue conferant, ut pars præcipua functionem edat, Barthol. in *Anat. præm.* p. 2.

Utenfilia, χυμωδία, vocantur res ad varios usus commodæ, vel utiles, apud Rhod. ad *Scrib.* ita de *utenfilibus*, quæ secum afferat obstetrix, five ruri, five in urbe fuerit, scripsit Henr. Deventer Medicus in *Novo Lumine pro Obstetricantibus* c. XXVI. p. 83.

Uteraria, minus usitate apud Latinos dicitur, usitatius *Hysterica*, Græc. ὑστερικὴ, vide *Hystericus*. Alias & *Uterinus* in usu est apud Latinos.

Uterus, ὑτέρα, idem, quod *Matrix*, *Vulva*. Vile *Hystera*. *Uterus Spagyricus* est *Furnus Arabiorum*. Theatr. Chym. Vol. I. p. 503. seq.

Utilis, utilitas, χυμωδία, χρεία, idem, quod *usus*. Significatio horum vocabulorum aliunde nota est. Vide & *Ophelo*.

Utriculi. Aliquando pro capsulis, & loculamentis accipiuntur. Frequenter a Medicis Botanicis recentioribus pro sacculis, seu vasculis in quibus succus nutritius Plantarum deponitur.

Utriformis abscessus, idem, quod *Oedemofaraca*, de quo vocab. vide supra suo loco. Legitur & hoc nomen apud eund. Severin. cit. *ibid.* loc.

Utris, ἄσκος, vide *Ascus*. *Utricularius* etiam pro *utero* & locis Muliebribus aliquando sumitur, Barthol. l. 1. *An.* c. 28. p. 260. *Utricularii* dici quoque possunt in statu p. n. ii, qui *Ascite hydrope laborant*. Castell.

Uva, σταφυλή. vide *Staphyle*. Quibus addi debent, quod & *Insectum* vel *Zoophyton* detur, dictum *uva marina*, apud Aldrov. l. 1. de *Insect.* c. 17. & *Uvina quercina* sit, quæ veteribus fuit ignota concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum sub terra tempore veris ex humore forsitan radicum superfluo genitum, saporis omnino styptici, colore foras purpureo, intus candido, & quasi lactifero. In æstate perit, & veluti sit lignea. Debet ergo tempore veris colligi, & sicari umbra, deinde pulverifari. Quo pulvere nihil est præsentius in dysenteria, & in omni fluxu sanguinis, Ruland. & Iohnf. in *Lex.*

Uvæ fabriles, quæ in officinis fabrorum furno sicabantur. Aurelian. l. 4. c. 3. *Chron.*

Uvatio, σταφυλωμα. Vide *Staphyloma*. Capiaccio dicitur *Uvatio* l. 1. *Pract.* c. 34.

Uvæa, uviformis, σταφυλοειδής. Vide *Rhagoides*.

Vulcanus, Ἡφαιστος, nomen Deastri gentilium. A Paracelso, ejusque affectis translatum cum ad *ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem*, imo & ad *Astralem*. Ita *Vulcanus Firmamenti majoris & minoris mundi Microcosmus*, passim in scriptis ejus legitur. Ita & Helmontius scripsit: In universa natura unum esse *Vulcanum*, de *Lithias.* c. 4. n. 5. Jung. *Theatr. Chym.* Vol. V. p. 344. *Artificialis* vocatur *Castigator Mercurii* a Basil. de lapide Philosophorum tum ad *Ignis Magistros*, qui etiam duplices: *Naturalis*, qui est *Stomachus*, *fragm. libror. Paragraphor. & alibi.* *Artificiales* sunt *Coquus Chymicus*, *Spagyricus*. Tales artifices vocantur *vulcanii*, vel *vulcanici*, id est, operarii, vel artifices, semper circa ignem versantes, cudento, liquefaciendoque. Dorn. Ruland. & Iohnf. in *Lex. Vulcanii* vel *vulcanales* Paracelso dicuntur spectra ignea, hominis formam representantia, *Philos. Sagac.* l. 1.

Vulgaris, idem, quod *Communis*, κοινός, παράκοινος, vide *Cænos*, *Pancænos*; item & *Epidemius*. Ita etiam Interpretes Hippocr. ejus libros *Epidemiorum* verterunt per libros de *morbis vulgaribus*. *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur, Galen. l. de *præcogn. ad Possum.* c. 1. *princ. Vulgaris curandi ratio*, φάρμακον, Hipp. dicta, opponitur *accerrata*, C. 4. de *art.* n. 35.

Vulgus, ὄχλος, id est, multitudo imperitorum hominum, Galen. l. 1. de *Elem.* c. 4. cujus nota est socordia in attendendo, indiligentia in observando, negligentia in memorando, ruditas denique in narrando, Lind. *Ex. XIII.* §. 5.

Vulnerarius, τραυματικός, Vide *Traumaticos*.

Vulnus, τραύμα, τρέμμα, quamvis sint, qui ex Galen. & aliis discrimen faciant inter hæc duo vocabula Græca, τράμα accipientes pro omni læsione gravi, a causa externa violenta facta, c. 5. in l. 6. *Epid.* t. 12. & alibi. vide *Foef.* p. 628. Magis tamen placet sententia Dieterichii cum Helychio pro Synonymis habentis, *Iatr.* n. 838. Ita & Latinum vocabul. *Vulnus* late & stricte accipitur. Late pro omni plaga externa, præsertim vero cum *Ulcere* sæpe confunditur, & vice versa, c. 3. de *uis*, q. in *med. f. t.* 30. *Stricte vulnus* dicitur solutio continui facta instrumento secante, vel pungente, in parte carnosâ & membranacea, *Gal.* l. 3. *M. M.* c. 1. & alibi. Videantur *Chirurgiæ* scriptores.

Vulpanser, χυμωδία, dicitur *Avis*, vulpinis moribus formam anseris habens, quæ describitur cum usu in cibis & medicina ab Aldrov. l. 19. *Ornith.* c. 19.

Vulpes, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes, digitatum, viviparum, dolosum, vel astutum,

naturæ caninæ quodammodo particeps, cujus prolixa descriptio habetur cum usu in cibus, medicina, & aliis, in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 1. Jung. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 41. In ejus cauda quosdam pilos violaceum spirare odorem, testantur *Acta Hafniens. Vol. I. Obs. 58. & Vol. III. Obs. 21.* Diminutivum dicitur *vulpecula*. Porro nomen *vulpis* & *vulpecule*, Græc. *ἄλωπυξ*, tribuitur etiam pisci marino, qui & *Galeus vulpinus* vocatur, & describitur ab Aldrov. l. 3. de pisc. c. 39. *Vulpina* Tussis dicitur, quæ ex causa falsa, acri biliosa in asperam arteriam defluente excitatur, Joh. Steph. Consil. Med. Dec. III. Conf. I. in Op. pag. 319.

Vulpisimia, vide *Marrippon*.

Vulsio, *vullum*, idem, quod *Divulsio*, *σπάσμα*. Vide *Convulsium*.

Vultus, idem, quod *Facies*, *πρόσωπον*. Vide *Facies*.

Vulva, *μήτρα*, *ἕτέρα*, idem, quod *Matrix*, vide *Hysteria*. Quamvis usitatius saltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur, *Rolfink. de part. genit. Part. II. c. 32.* Consentit *Barthol. l. 1. Anat. c. 32. p. 287.* *Linden. in Medic. Physiolog.* penitus omisit propter obscœnitatem, l. 2. c. 7. §. 136. *seqq.* Alii vero licentius talia sœda vocabula usurpantes etiam ad cerebrum transfulerunt, non modo *Nates*, *Testes*, penem demonstrantes in illo, sed & *vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam, *Bartholin. l. 3. c. 6. p. 494.*

Vultur, *γυψ*, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ species habentur, quæ omnes in genere & sigillatim prolixè describuntur cum usu ab Aldrov. l. 3. *Ornith. c. 1. seqq.* Jung. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 71.

Vulva, *καρχαροειδής, κίωρ, σαρολή*. Vide *Columnella*.

Uxor, *ἄνοις, γαμετή*, quid significet, notum est. De Mystica Spagyricorum significatione vide in *Fœmina*, *Maritus*.

Uzifur, id est, *Cinnabaris*. *Dorn. Rul. Vocatur & Usifur. Th. Chym. Vol. II. p. 436.* *Forest. l. 30. Obs. 8. Schol.*

W.

V *Armas*, id est, *Acetum Philosophicum*. *Dorn. Rul. & Iohnf.*

Vvismar est leprosum, non tractabile, vel malleabile, rude *stannum*. *Rul. & Iohnf.*

X ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium significat, ita aliquando etiam ponderis denarii notam esse testatur *Rhod. ad Scribon. n. 32. & 141.* Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non solum numeri sexagesimi nota, sed etiam in nonnullis scriptis Medicis usurpatur pro caractere ponderis, nimirum *uncia*, uti videre est in *Sylva Medica Anonymi a C. Hofm. edita & aliis.*

Xanthos, ξανθός, generaliter significat Coloris speciem, quæ *Flava* dicitur: vide supra *Flavus*. Specialiter ξανθόν, vel ξανθόν, est nomen medicamenti ξηρό vel aridi, acris ad inducendam crustam, sanguinemque sistendum, cujus meminit *Ægin. l. 4. c. 43. & 53.* & describitur l. 7. c. 13.

Xelles, apud Paracelsum vocatur *Srella*, de qua scribit, quod non deorsum, sed sursum luceat. *Fragm. de Anat. Ocul. §. Declaratio Runditatis.*

Xenexon, aliis *Zenexon*, *Xenechton*, vocatur Paracelso, *Helmontio* & aliis horum assectis *amuletum*, sive *periapton*, h. e. præservativum externum contra pestem collo appensum, ut *argentum vivum avellanæ conclusum*, & similia. *Dorn. Rul. Iohnson. in Lex. & ex professo Rolf. Chym. lib. 5. sect. 14. c. 2.* Meminit & *Libav. vocans Xenechdon*, *Synt. A. Ch. lib. 7. c. 31.* Jungatur *Helm. Tumul. pestis tit. Zenexon. Meminit & Zenexon, tr. Nat. Contr. nesc. n. 45.* & in specie *Xenexon Sapphiri*, *tr. de Magn. vuln. Cur. n. 37. Succini, d. l. n. 145.*

Xeninephidei sunt spiritus, quibus jucundum est atque pro deliciis habent, delitescunt naturæ proprietates occultas hominibus aperire, quibus etiam est concessum, *Dorn. Rul. in Lex.*

Xenoprepes, ξενοπρεπής, vox est Hippocratica, quam *Scapula* penitus in *Lexico* suo omisit. Duplicem vero videtur habere significationem: primam, quando denotat *Jus Hospitalii*, vel id quod *Hospitalibus* convenit, l. *Præcept. IV. 17.* Vel significat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non constat, r. de *fract. t. 6.* *Jung. Foef. pag. 437.* Cur vero *Erotianus* verterit per *Mutatum est*, non video rationem. *Onom. p. m. 78. F.*

Xenos, ξένος, *Hospes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Usurpatur ab *Hippoc.* in superlativo de aeris inspiratione, vel influxu maxima peregrinatio, ξενονία, de *Nat. hum. corp. 2. r. 4.* *Foef. d. l.*

Xevaleipho, *ξηραλίφω*, q. d. *siccæ inungo*, i. e. *sicca frictione utor*, & opponitur τῷ χυτλήματι, quod significat cum oleo & aqua perfundor. Legitur apud Gal. l. 2. de Sim. Fac. c. 25. Vide etiam *Chytron*.

Xeraphion, *ξηράφιον*, vocatur species aliqua ξηρῶ medicamenti adversus capitis & mentis exanthemata utilis, quod describitur ab Æginet. l. 3. c. 3.

Xerasia, *ξηρασία*, in genere idem, quod *ξηρότης*, *siccitas* vel *exsiccatio*. In specie vero vocatur *vitium capillorum*, cum similes lanugini apparent, perinde ac si pulvere conspersi essent, Gal. in def. Species Alopecig videtur esse, quæ ita dicta sit propter nutrimenti defectum & ariditatem cutis, Gorr.

Xerion, *ξηρίον*, vocatur *medicamentum aridum siccum*, quod in pulveris modum inspergitur, unde & alio nomine *κατάπικου* appellatur. Exempla habentur apud Æginet. l. 7. c. 13.

Xerocollyrion, *ξηροκόλλιον*, i. e. *Collyrium siccum*, vel *aridum*. Vide *Collyrium*.

Xerodes, *ξηρόδνε*, in specie dicitur, qui *arscit*, *exuccus* est, c. 3. in 1. *Prorrh. t. 25*. quamvis alii *βηχιδέες* legant, notante C. Hofmann. in not. *ἀνεκδότης ad h. l.* alii *χυλάδες*. Ita Foes. dixit occurrere in *Coac. t. 445*. verum Linden. posuit *συσχρότες*, ex putredine difficulter spirantes. Alii legunt *ξηρώτα*, ut Jacotius & Ionhsou. i. e. ex *siccitate* difficulter spirantes. Verbum *ξηράνω* significat *exiccō*, *siccō*, de quo videatur Dieterich. num. 584.

Xeromyron, *ξηρόμυρον*, h. e. *Unguentum siccum*. Est compositio odorifera, siccis aromatis constans, ad suffitus, ad amuleta, ad exiccationem fluxionis, contra hercosum odorem corporis & axillarum, Gorr. ex *Aet. l. 6. c. 16*.

Xerophthalmia, *ξηροφθαλμία*, h. e. *Ophthalmia siccā*, *siccā Lippitudo*, Rhod. in *Lex. Scrib.* in qua oculi non fluunt, sed rubent tantum, cujus caussa haud dubie in sanguinis inflammationis sicciori salina dispositione p. n. ponenda est. Vide *Ophthalmia*. Quomodo differat a *σκληροφθαλμία*, vide *Sclerophthalmia*.

Xerotes, *Xeros*, *ξηρότης*, *ξηρός*. Vide *Siccitas*, *Siccus*.

Xerotribia, *ξηροτριβία*, i. e. *sicca frictio*. Legitur apud Gal. l. 8. M. M. c. 2. in fin.

Xestes, *ξέστης*. Vide *Sextarius*.

Xiphia, *ξίφιας*, *ξίφος*. Vide *Gladius*.

Xiphoides, *ξίφοιδής*, *Ensisformis*, epitheton *Cartilaginis* in sterno, quæ & *Mucronata* dicitur. Vide *Cartilago*, *Ensisformis*.

Xir dicitur *Mercurius*, in omni dispositio-

ne sua. In Leone inceratus fit *Ixir* in terra: in fermento inceratus fit *Elixir*, *Tb. Ch. Vol. V. p. 490*.

Xisium, *Xisium*, dicitur *Acetum*. Dorn. *Rul. & Iohns.*

Xylaloe, *ξύλαλον*, *Lignum Aloes*, quod alias *Agallochum* dicitur, de quo videatur Schrod. l. 4. cl. 1. n. 13. De peculiari *Xylaloe* Observationem Velchii vide in *Eph. N. Cur. A. I. O. 151*.

Xylarion, *ξύλαριον*, vel *ξύλιον*, dicitur *Lignum parvum*, apud Hippocr. l. de Steril. IX. 25. quamvis Linden. *ξύλον τέλειον* posuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda. Alias *lignum parvum* eadem quoque vocatur *ξύλιον*, & occurrit l. de Steril. XVII. 3. 11. 13. 14.

Xylephion, *ξύλεφιον*. Vide *Xylarion*.

Xyllambano, *ξύλλαμβάνω*, pro *συλλαμβάνω*, significat *Concipio*, & legitur apud Hippoc. 5. aph. 46. Jung. Dieter. n. 586.

Xyllogos, *ξύλλογος*, pro *σύλλογος*, *Collectivus*. Usurpatur de *Consultandi* vel *Collegiandi* ratione ap. Hipp. in *Precept. X. 12*.

Xylobalsamon, *ξύλοβάλσαμον*, dicitur *frutex*, vel *sarmentum*, vel *furculus Balsami*. Amputabatur ab incolis & venibat propterea, quod eo decocto in unguentis vice *Orobalsami* multi uterentur, etiam si ex toto balsamo minima illi inesset, odoris gratia, Gorr. ex Plin. l. 12. H. N. a. 25. Videatur & Rhod. ad *Scribon. num. 110*. Chiocc. *Mus. Calc. f. V. p. 559*. Meminit & Fr. Hofm. in *Clav. ad Schroder. p. m. 419*. Succedaneum *Xylobalsami* fuisse *Lignum Aloes*, testatur Jul. Alex. not. ad Gal. l. 1. de *Antid. p. 777*.

Xylocinnamomum, *ξύλοκιννάμωμον*, est *Lignum Cinnamomi* cortice suo multo ignobilius, siquidem in fastidio est propter *Origani*, quod redolet, acrimoniam, Gorr. Meminit hujus Gal. l. de *Ther. ad Pis. c. 12*. Diosc. l. 1. c. 13. *Scribon. n. 271*. Rhod. ad b. l. Chiocc. *Mus. Calc. f. 8. p. 572*.

Xylocolla, *ξύλοκόλλα*, idem quod *πυρόκολλα*, vel *κίλλα* simpliciter. Vide *Gluten*.

Xyloguajacum, id est, *Lignum Guajacum*, vel *sanctum*, *αγιάδενδρον*, ita legitur apud *Paracell. tr. de trib. essent. c. 5*.

Xylohebenum, *Lignum hebenum*, *Paracell. d. l.*

Xylon, *ξύλον*, Vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scammum* Hipp. *ξύλον*, quod alias *βάρυρον* dicitur. Gorr. Vide *Bathron*. *Scammum*.

Xylophthoros, *ξύλοφθόρος*, vocatur *insectum*, veluti in festucis delitescens mirabilis structurae, descriptum ab Aldrovand. *lib. 4. de insect. c. 11*.

Xymbole, ξυμβολή. Vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora *inter se juncta*, pro *σύμμηροι*, vel qui contractis sunt femoribus. Hippocr. 4. *de artic. t.* 61. Foef. *Oecon. p.* 438.

Xymmyo, ξυμμύω, pro *συμμύω*. Vide *Conniveo*.

Xympathesis, συμπαθήσις, pro *συμπάθησις*, idem, quod *συμπάθει*, *Consensus*, vel strictius *Affectio per Consensus*. Vide *Sympatheia*. *Consensus*. Legitur vero apud Hippocr. in *Præcept. XIII. i.*

Xymphero, συμφέρω, pro *συμφέρω*, vide *Confersens*, quod Græc. dicitur, ξύμφορος, *i. aph. 21.*

Xymphyfis, ξύμφυσις, pro *σύμφυσις*. Vide *Coalescentia*.

Xymptosis, ξύμπτωσις, pro *σύμπτωσις*. Vide *Symptosis*.

Xyn, ξύν, pro *σύν*, præpositio nota ex Grammaticis, Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod composita ab illa præpositione, quæ hac litera X non occurrunt, sint quærenda in *Syn*, & quæ in S non reperiuntur, hic occurrant, quia indifferenti in usu est ξύν & σύν.

Xynagoges, ξυναγωγής, *Adducens*. Dicitur de musculis adstrictoriis, qui alias *σφιγκτήρες* vocantur; Hippocr. *de Venis XXI. 5.* Foef. *p.* 438.

Xynalthissoma, ξυναλθισσώμα, *curor*, sanor: ab *άλθάν*, *curare*, *mederi*. Legitur apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 12.

Xynapothnesco, ξυναποθήσκω, *commorior*. Usurpatur de morbis usque ad senium & mortem durantibus, Hippocr. 2. *aph. 39. & 5. aph. 7.* vide Dieter. *n.* 591. Idem, quod ξυγκαταγηράσκω, *consenesco*, de quo *p.*

Xynarachnuma, ξυναρχνάμα, *tenuibus venulis intertexor*, vel *obducor*. Usurpatur de uteri cervice, Hippocr. 1. 2. *de morb. mul. LIV. 3.* Foef. *p.* 439. Verum Lind. legit ξυναρρήται.

Xynaulisthene, ξυναυλιθίναι, *i. e. congregari*, quasi in unum stabulum revocari, Hipp. 1. *de Præcept. II. 28.*

Xyncatagerasco, ξυγκαταγηράσκω, hoc est *consenesco*, idem fere, quod ξυναποθήσκω, *commorior*. Legitur apud Hipp. 1. 2. *de morb. mul. IX. 21.* Dicitur alias, ξυγγηράσκω, *l. de int. aff. XXIX. 43.* Jung. Hadrian. Spigel. *l. de lumbr. lato c.* 14. *p. m.* 40. 41.

Xyncecaumenos, ξυγκαιμηνός, *Combustus*. Dicitur de excrementis, *l. 3. Epid. aegr. 2.*

Xyncoboria, ξυγκοβεία, *Concessionem*, indulgentiam significat, quæ alias *χάρις*, πᾶ ἐνδεχόμενον dicitur. Legitur apud Hippocr. *Præc. XI. 6.*

Xyncleria, ξυγκληεία, vocatur *Commercium*,

vel *consensus morborum*, *consortium*. Differt a *συμπάθει*, quod hæc etiam dicatur de morbis consequentibus; Illa vero vox usurpetur de eodem tempore concurrentibus apud Hipp. 1. 6. *Epid. f. VII. n.* 40.

Xynereisis, ξυνέρσις, *Collisionem dentium*. Hipp. 1. 7. *Epid. XIII. 4.* Vide *Synereido*.

Xynexerchome, ξυνεξέρχουμαι, significat *una exeo*. Legitur in Hippocrat. 4. *aph. 76.* Dieter. *n.* 592.

Xyngenes, ξυγγενής. Vide *Connatus*.

Xyngeraasco, ξυγγηράσκω. Vide *Xyncatagerasco*.

Xynisthemi, ξυνίστημι, significat Hippocr. *densare*, *spissare*, *cogere*. Vide *Synestecos*. Foef. *pag.* 439.

Xynnoseo, ξυνοσέω, *una ægroto*. Hippocr. 2. *aph. 15.* Dieter. *n.* 592.

Xynodos, ξύνδοσις, *congressum*, *communicationem* per *meatus* significat, Hipp. 1. *de Glandul. X. 16.*

Xynomologeō, ξυνομολογέω, *h. e. consentio*, *conspiro*, *convenio*. Hippocr. 1. 6. *Epid. f. VIII. 84.*

Xyntasis, ξύντασις, pro *σύντασις*. Vide *Syntasis*.

Xynthalpo, ξυνθάλπω, *h. e. confoveo*, *concalefacio*. Dicitur de ventriculo *cibos calefaciendo* *concoquente*, Hipp. *de sal. diar. 25.*

Xynitæno, ξυνιτάνω, idem, quod ξυνιένω, *contendo*, *una disendo*. Vide *Syntasis*. Legitur in Hipp. 1. 2. *de morb. mul. l.* 20.

Xyrrhoea, ξυρροία. Vide *Confluxio*.

Xyris, ξυρίς, *Rasionem*, *Rasuram* significat, vide *Rasura*. Legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 36.

Xysma, ξύσμα, vide *Ramentum*. *Svirigmentum*.

Xysme, ξυσμή, ξυσμός, vide *Rasura*. Illud occurrit *l. 2. de morb. LII. 22.* Hoc *ibid. LVI. 6. & alibi*. Foef. *pag.* 441.

Xyster, ξυστήρ, dicitur *scatellus rasorius*, quo os raditur ad dignoscendum ossis vitium, quod conspectui non patet, Hippocr. 1. *de cap. vuln. XIX. 8.* Gal. 1. 6. *M. M. c. 5. & 6.* Deinde ξυστήρ dicitur *Collyrium* contra asperitates palpebrarum apud Ægin. 1. 7. *c.* 16.

Xysticos, ξυστικός, dicebatur *Athleta*, qui in *xysto*, Gr. ἵπαιθρον, *h. e. ambulatorio* vel porticu sub tecto tempore hyberno pugnabat, Dieterich. *Iatr. num.* 169. Meminit Gal. 1. 7. *de C. M. P. G. cap.* 12.

Xystos, ξυστός, dicitur *linamentum rasile*, materia linteolorum *derasa*, Galen. *Introduct. cap.* 17. *Xystus* etiam dicta fuit porticus in palastra amplissima, in qua hyberno tempore athle-

athletæ exercebantur, *xyfici* dicti Lang. l. 1. ep. 58.

Xystra, ξύστρα, vide *Scalprum*, *Strigil*.

Xystraphylax, ξυστροφύλαξ, dicitur *theca strigilis*, Rhod. ad *Scrib.* n. 39.

Y

Y Litera hæc apud Hippoc. in *Epid.* notat *ύγιαν*, sanitatem, quemadmodum *θάνατον*, mortem. Gal. cap. 2. in 3. *Epid.* t. 4.

Yarin, *yaria*, i. est *flos æris*. Rul. & Iohnf. in *Lex.*

Ycar, id est *Medicamentum*. Rul.

Ydrargyros, *Ydrocerum*, id est *Argentum vivum*. *Hydrargyros*. Rul. & Iohnf.

Yelion, *Yalos*, i. e. *vitrum*, pro Græco *ύαλον*, vide *Hyalos*. Rul. & Iohnf.

Yerva, idem, quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel *Alexipharmaca* contra malignum virus, Schroder. l. 4. cl. 1. n. 103.

Yettus est lapis sanguinei coloris, durus & obscurus & interdum vices lapidis Lydii subit. Vid. Ludovic. Dulcis.

Ygropissos, pro *ύγρόπιος*, i. e. *pix liquida*. Rul. & Iohnf.

Ylech, vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*, vide *Iliadus*.

Yliaster, *Yliastrum*, vide *Iliaster*.

Yo, *To*, bonus. Rul. & Iohnf.

Yomo, *Yos*, *Yn*, id est, *viride æris*. Rul. & Iohnf.

Ypsiloglossi, vide *Basioglossi*.

Ypsiloides, rectius dicitur, quam *Hyoides*.

Vide supra in *Hy*. Unde *Musculi ypsiloidei* dicuntur, qui alias *Basioglossi* audiunt: Vide *Basioglossi*.

* *Yraca*. Condimenti genus apud Indigenas Insulæ Hispaniolæ.

Yrcus, (Ruland. & Ionf. *Yrius*,) est *Cuniculus magnus*, cujus sanguine vitra mollescere putantur, & filices, modo rebus diaphoreticis impasterur, Dorn. *Dict. Parac.* quod hirci sanguini alias adscribitur. Dicitur & ab allis *Dasyypus*, *Lagis*, λυγίς, δασύπυς, κύνιλον. Aldrov. l. 2. de *quadr. dig. vivip.* c. 24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id est, *Auripigmentum*. Rul. & Iohnf.

Yris, h. e. *ferrum*. Iid.

Ysambra, vocatur venenum toxicum Hispanum ex *belleboro* paratum, vel ipse etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appellatur, Lang. lib. 1. ep. 68.

Ysir, est *pulvis*, vel *Lapis Philosophorum sicus* potandus cum aqua *Mercurii*: *Nigredo* in

fundo, Rul. & Iohnf.

Ysopus, *Ysopaica*, veteribus dicitur *Ars separandi* in Spagyrica. Parac. l. de *reb. natur.* c. 7. de *Sulphure*. Rul.

Yspar, idem, quod *Ysir*. Rul.

Yxir, id est, *bona medicina*. Ruland. & Iohnson.

Z.

Z Litera hæc olim quoque ponderis varii notam fuisse docet Rhod. ad *Scribon.* n. 145. ita ut quibusdam significaverit *sestunciam*, plerisque octavam unciam sive *denarium*, h. e. *drachmam*, vel *semiscilium*. Ex veteri quadam tabella ænea constat, *Duellam* significasse, quæ tertiæ unciam pars octonis scrupulis terminatur. Hæc ex Rhodio.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, *σούφιρα* notavit, uti observavit Hermol. Barbar. l. 1. *Corollarior.* propterea quod *ζωόν* perinde ac *σούφιρα*. Nunc tamen vulgo per duplex *ZZ*. omnes *Zingiber* vel *Zinziber* intelligunt, magno & periculoso errore. Gorr.

Zaar, Arab. & Persis *venenum* significat. Hinc *Balzaar* pro *Bezoar*, dicitur *Dominus*, vel *Rex venenorum*, C. Rejes C. El. q. 67. n. 36.

Zaava vocatur *Avicennæ* *Vigilia* morbosa, teste *Capivaccio*, l. 1. *Pract.* c. 20.

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud *Forest.* l. 16. O. 21. & 55. *alibique*. Dicitur & *zuccarum*, *Salmas.* de *Manna* & *Saccharo*, quam lectionem *zuccari* etiam approbat *D. Velsch.* in *Notis ad Marcelli Cumani Obs.* CXXXI. p. 50. in *Sylloge*.

Zacynthius, *ζακύνθιον*, epitheton a loco datum *bitumini liquido* apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13. in compositione *Inda Tharsei*.

Zadura, *ζάδρα*, nomen barbarum est, sed tamen a Græcis recentioribus receptum. Denotat *radicem exoticam* teretem colore *Zingiberis* ex India ad nos delatam, valet adversus pestilentiam. Gorr. An fortassis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffuben, *putea*, *putta*. Rul. in *Lex.*

Zaffamen, i. e. *Crocus*, ita enim *Marinus Sanus*, l. 1. part. 2. c. 6. æs, stagnum seu ramum, *zaffamen*, coralla, &c.

Zafran, *zaffran*, *Crocum* primum, deinde & *Ocbram*, vel *Ocram* significat. Ruland. & Iohnson. in *Lex.* vide & *Libav.* S. A. Ch. l. 5. c. 20. in *princ.*

Zahir vocatur Arab. fluxio ventris dysenterica; quæ est ab intestino recto cum dolore ex-

extensivo & abusivo, Avicenn. l. 3. fen. 16. tr. 1. c. 2. segg.

Zaibac, *zaibach*, *zaibar*, id est *Argentum vivum*, *Mercurius*, idem quod *Azoch* vel *Azorb*. Dorn. Ruland. & Iohnf. in *Lex. Schroder*. l. 3. c. 15.

Zaidir, h. e. *Venus*, aut *Viride aris*. Dorn. Rul. & Iohnf.

Zale, ζάλη, significat *turbinem*, procellam. Legitur apud Moschion. de morb. mulier. c. 78.

Zamie vocantur *Nuces Pinus arboris*, quæ se jam diviserunt, & nisi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt, notante Plin. H. N. l. 16. c. 26.

Zandik, *aqua foliata*. Ruland. & Iohnf. in *Lexic*.

Zaozel, id est, *Taxus*. Iid.

Zaphara, *zaffara*, vocatur materia mineralis ex *Bismutho*, ad *Smaltha* vel *Amausa* pertinens, quæ tingit vitrum cæruleo colore, unde & figuli utuntur ad tincturam cæruleam. Cæsalpin. lapidem dixit, alii terram. Chr. Merrettus scribere non veritus: quid *Zaffera* sit, apud nullum autorem invenio, & pauci mentionem ejus faciunt, Nor. ad Ant. Nerf. Art. Vitrar. l. 1. c. 12. p. 317. An ergo *Libavium* non legit? Nonnulli *Lazurium* ex *Bismutho* dixerunt. Vide *Libav*. S. A. Ch. l. 2. c. 24. l. 6. c. 4. & l. 7. c. 21.

Zaphirus pro *saphiro*, legitur in Francif. Indiæ dialogo de febribus malignis.

Zaras, i. e. *Aurum*. Rul. & Iohnf.

Zarathan dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore molesto non quidem plane continuo, & ardore simili pene cancro, unde & *Cancer spurius* appellatur. Ejus causa in sanguine ichoroso adusto & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Calderia Tom. IV. p. 228. segg.

Zarda est morbus equorum, h. e. quædam æstusio ad modum ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quam exteriori nascitur in gærectis. Ita Petrus de Crescentiis l. 9. de agricult. c. 10. & 35.

Zarsa, h. e. *Stannum*. Iid.

Zarneg, *zarnek*, *zarnich*, id est, *Auripigmentum*. Iid.

Zatanea, id est, *Flos agni casti*. Dicitur & *zuccajar*. Iid.

Zaubiron, id est, *Crocus orientalis*. Iid.

Zea, vel *Zeia*, ζέα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus est tritico simillimum. Ex hac olim fiebat *Alica*, sicut *Far* ex frumento, Gal. l. 1. de Al. fac. c. 6. Jul. Alex. in not. ad b. l. Hic Autor se ignorasse fatetur, quod ex *zea* panis fieret triticeo candidior, id vero

edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere est l. 8. Sal. c. 6. Hodieque præsertim hic loci in territorio Norimbergensi *Zea* usitatio ipso etiam tritico pro pane similagineo & placentis parandis. Gal. mediæ facultatis inter hordeum & triticum esse existimat, l. 6. de S. F. §. *Zecha*. Legatur de hac Bruyer. de re cib. l. 5. c. 13. Deodatus, *Panth. Hyg.* l. 1. c. 27. tit. *Zea*.

Zebd, id est, *Butyrum*. Ruland. & Iohnf. in *Lex*.

Zebeb, hoc est, *Stercus*. Dicitur & *Cbara*. Iidem.

Zec, i. e. *Tragacanthum*, vel *Tragacanthum*. Rul. & Iohnf.

Zedoaria, est radix exotica vi alexiteria & anticolica singulari pollens, de qua Jacob. de Vitriaco in *Histor. Hierosol.* cap. 85. Sunt & aliæ arbores, scribit, quarum radices sunt *Zinziber*, *Galanga* & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovart* appellatur.

Zest, i. e. *Pix*. Iid.

Zegi, i. e. *Vitriolum*, Dicitur & *zetus*, *zezi*. Iid.

Zeberech, *flos aris*. Dicitur & *Alkas*. Iid.

Zeia, ζέα. Vide *Zea*.

Zeitraba, i. e. *fuxile*. Rul. & Iohnf.

Zelotum, est *Mercurius Lapideus*. Dorn. Ruland.

Zelotypia, ζήλωσις, est affectus animi vehementior, & ita inter causas morbificas referendus, quando conjugum alteruter alterum suspectum habet de adulterio. Hanc causam fieri posse dementiæ, singulari exemplo cujusdam pistoris, qui testes sibi amputavit, ne uxor, quam frustra suspectam habuit de adulterio, si conciperet, ex se concepisse indicare posset, docuit Martin. Akakia in *Gal. art. parv.* p. m. 189.

Zelpba, vide *Zenda*.

Zema, ζέμα, id est, *Jusculum*, Decoctum, Gallice *Bouillon* dicitur. Ita Apicius l. 8. de re cul. c. 1. Et mittitur in *zema*, quod est Decoctum, & c. 6. Et bullienti *Zeme*, quod est Decoctum, cum modico salis submittetur. Legitur Gr. ζέμα apud Dioscorid. l. 6. c. 7.

Zemasurum, i. e. *Cinabrium*, vel *Cynobrium*. Rul. & Iohnf.

Zemech, h. e. *lapis Lazuli*. Iid.

Zenda, figmentum Paracelsicum, denotans generationes extraneas, & qui crescunt sine semine, quemadmodum, *Perenda*, vel *Perunda* aut *Perundis*, & cumstrosam generationem hominum, qui & cum semine crescunt. In animalibus vero hujusmodi Generatio & Anatomia Monstrosa dicitur *zelpba*: Vide Autoris fra-

fragmenta Anatomiae. Uno verbo, Nugæ.

Zenexon, idem, quod *Xenexon*. Vide Lit. præced. XE.

Zenextor vocatur *Mercurius*, Paracels. de *Pessilit. Tract. II.*

Zengifur, idem, quod *Zemasurum*, h. e. *Cinnabaris*. Rul. & Iohnf.

Zenicon, Ζενικόν, nomen veneni Celtis Gallicis usitati, *Venenum cervarium* dicti, tantæ & tam præsentis efficaciam, ut quamprimum cervus, vel fera sagitta hoc veneno tincta læsa conciderit, confestim accurrere venatores necesse habuerint, antequam virus penitus dispergeretur, aut putresceret, carnemque telo virulento fauciatam exciderint, ad spithami circa vulnus latitudinem. Hujus antidotum, vel antipharmacum esse dicitur *Folium quercus* vel *fagi*, aut folium *Coracinum*. Hæc ex Aristotele & aliis Lang. tradidit lib. 1. ep. 68.

Zenith, proprie Mathematicis vocatur *punctum verticale*. Cui opponitur e directo *Nadir*. Improperie vero & plane ænigmaticè translatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menstruum virginum* & quidem primum, C. Rejes C. El. q. 53. n. 11.

Zeon, Ζεον, fervens, a Ζεω, serveo, effervesco. Linden. Ex. XIII. §. 211.

Zeoopyron, Ζεοπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* est inter *zeam* & *Triticum*, & nascitur in Bithynia. Meminit Galen. l. 1. de *Al. fac. c. 13.* Gorr.

Zephenum, *zephena*, Paracelso dicitur *omnis extremitas*, vel *foramen externum* & *periphæria*, v. g. *aurium*, *labiorum*. Hæc si angustatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, constituit primum signum lepræ, Paracels. *Paragraph. l. 6. c. 1. §. 2. & c. 3. §. unic. in not.* Non ergo penitus mentem percepisse videtur Paracelsi Dorn. & ex hoc Iohnf. quando in descriptione saltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus restrinxerunt. Apud Rul. legitur, *zephæni* sunt circuli extremitatum labiorum & aurium.

Zephyrus, Ζεφυρος, vide *Favonius*. *Zephyria* eadem, quæ *ὑπενεμία*, sive *subventanea*. Vide *Hypenemios*. Forest. l. 24. *Observ. 3. ex Plin. l. 10. c. 60.* Mola quoque dicitur *zephyrius fetus* Hartmanno *Prax. Chymiat. Part. poster. c. 159. pag. 700. edit. Cardeluc.*

Zerci, hoc est, *Vitriolum*. Rul. & Iohnf.

Zericum, i. e. *Arsenicum*. Iid.

Zerisari, h. e. *Aqua casii*.

Zerna dicitur *Impetigo ulcerata*. Dor. Rul. & Iohnf. Legitur & *zerna*, i. e. *Lepra* vel *Impetigo*, P. Zacchias *Quæst. Medico-Legal. l. 2. sit. 3. q. 6. n. 13.*

Tom. II.

Zeros est nomen *Gemmæ translucidæ* & *albi*, quæ *Iris* dicitur, similis, alba nigraque macula distinguente ipsam *crystallum*, Plin. lib. 37. H. N. c. 9. ad fin.

Zerta est nomen *piscis partim marini*, partim *fluviatilis*, Gesnero propterea *Capito anadromus* dictus, quod e mari fluvium *Albim* ingrediatur, ibidemque etiam se multiplicet. Laudatur ab Aldrovando l. IV. de *Piscib. c. 7. p. 513.* Meminit ejus etiam *Timæus de Guldenklee* inter *pisces boni succi* per C. exprimens *Certas l. III. cas. 51.*

Zerzera, pro *Querquera*, epitheton febris cujusdam, vide *Querquera*.

Zestolusia, Ζεστολυσία, idem fere, quod Ζεστόν ὕδωρ, significat vel *aquam ferventem*, vel quia illa non uti possumus commode ad *lavandum*, notat *lotionem aque calidæ*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολυσίᾳ, lotioni cum *aqua frigida*. Illud legitur apud Gal. l. 3. de *san. tu. c. 8.* ubi *Interpres Latin.* male per *ferventem* *aquam* reddidit, quando enim hoc esset *medium lassitudinis?*

Zete dicta sunt *veterebus vaporaria* & *conclavia*, quibus *hypocaustum* suberat, in cuius pavementum *calida* aut *frigida* pro temporis ratione *aqua diffusa*, illius vapor per *meatus* & *tubulos parieti inclusos Zetas* calefaciebat aut refrigerabat, Lang. l. 1. ep. 50.

Zete vel *Zetecule* vocantur proprie *calorum* in *balneis* & *ædibus conclavia*, ubi *lectuli* essent ad *delicias* & *amores*. Andr. Bacc. de *Therm. l. 7. c. 16. p. m. 470.* ex *Plinio*.

Zetema, Ζετῆσις, Ζίτημα, Ζίτησις, vide *Questio*.

Zeus vocatur *piscis*, qui alias *Faber* vocatur, de quo supra in *Faber*. Legitur apud Plin. l. 9. H. N. c. 18. *Hesych.* Græce Ζωός vocavit, notante Aldrov. l. 1. de *pisc. c. 25.*

Ziazaa est *lapis a loco natali nomen habens*, e tot coloribus mixtus, ut nullus verus appareat. Gestantem litigiosum facere dicitur, ac in somno videre *terribilia*. Vid. *Ludovic. Dulcis*.

Zibach, idem, quod *Zaibar*, h. e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*, Schroder. l. 3. c. 15.

Zibellina, Epitheton *Mustela*, quæ vulgo *Sobela*, vel *Zobela*, dici solet, cujus *pellis* inter *pretiosas* numeratur, magnæque habetur æstimationis apud *Sarmatas*, & *Russos*, sive *Moscovitas*. Describitur ab Aldrov. l. 2. de *quadr. dig. vivip. cap. 19.*

Zibethum, Ζίβητον, dicitur *excrementum fragrantissimum* ex *genitalibus cati* cujusdam *exotici* vel *felis*, *Civetta* dictæ, depromptum. Vide *Catus*.

K K K

Zibi-

Zibibis, vel *Zibebæ*, dicuntur uvæ passæ majores digitorum acinis propemodum similes, unde & *Dactyli* dictæ, carnis multæ, succi paucissimi, *Damascena* quoque vocatæ, Jul. Alex. l. 10. *Sal. cap.* 14. Schroder. l. 4. cl. 1. n. 360.

Zigir, ζ'γ'ρ, epitheton Cassiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ & odoris, apud Dioscor. l. 1. cap. 7. quamvis alii legant *Gizir*, γ'ζ'ρ. Videantur Notæ Sarracen. ad istum loc.

Zimex, *Viride æris*. Rul. in Lex.

Zinaria Arab. est epitheton Bilis vitiosæ & præternaturalis, quam alias *Ævuginosam* vocarunt antiqui Medici, acris & adusta apud Zacur. Lusitan. *Prax. admir.* l. 1. *Obs.* 40.

Zindulus, nomen piscis fluviatilis, quem valde commendat a carnis teneritudine & friabilitate Jul. Alex. l. 15. *Sal. c.* 5. in *fn.* Apud Aldrovand. vero nomen hoc non occurrit. An fortasse subest menda, ut legendum sit *Fundulus*?

Zinetus, est species *Marcastiæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum, Paracels. *Archidox.* l. 3.

Zingar, id est, *viride æris*, vel *flos æris*. Rul. & Iohnf.

Zingiber, vel *Zinziber*, ζ'γγ'β'ρ, vel ζ'γγ'β'ρ'β'ε'ρ, Aroma vel radix Aromatica candicans, acris sapore, & calidæ virtutis. Hodieque frequentissimo in usu esse solet etiam ad Coquinariam. De hoc aromate vide Galen. l. 6. de 5. *Fac. Jul. Alex.* l. 18. *Sal. c.* 19. Bruyerin. de *re cib.* l. 10. c. 10. ubi *Gingiber* appellat Schroder. l. 4. cl. 2. n. 367. Fr. Hofmann. *Clav. ad b. l.* Paracels. statuit *Zinziberi* inesse Sal stypticum, l. de *trib. prim. essent. cap.* 2. Hinc & styptica vocat *Zinziberata*, l. 2. de *Turturo Tract.* 1. c. 5.

Zignites, alias *Zingrites*, secundum Albertum est lapis vitrei coloris, qui gestatus in collo valet contra nyctalopiam, & sanguinem sistit, mentis alienationem repellit, & si teneatur ad lignum accensum, extinguitur flamma ejus. Vid. Barthol. Anglicus de *genuin. rer. propriet.* l. 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*. A plerisque vero Physicis hic lapis pro fabuloso habetur, quod & nobis præsertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Zimiar, est *viride æris*, Dorn. Ruland. & Iohnson. Jung. & Forest. l. 30. *Obs.* 8. *Sbol.* quamvis *Zimar* ibi legatur. Adde Libav. S. A. *Ch.* l. 4. c. 12. l. 5. c. 23. Dicitur Latine *Ærugo*.

Zimiat, est fermentum. Rul. & Iohnf.

Zink, est Zinkum, metallica *marcastia*, &

mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis, *cuprea* potissimum apparens, Dorn. Ruland. & Iohnson. Adde Libav. S. A. *Ch.* l. 2. c. 24. Paracelsus vocavit *Zinetum*. Est solubilissimum volatileque minerale, ita ut beneficio ignis facile totum in flores abeat, quemadmodum adjectione picis in Regulum. An vero flores illius, ideo quod non sint corrosivi, sed dulces, statim ad internos usus juxta unius vel alterius Alchemiste opinionem vocandi sint, valde dubitamus, libentius longo usu comprobatis inherentes remediis.

Zinzala, id est, parva musca, sive culex. Videatur Agutio celebris Vocabulista. Inde *Zinzalarium*, i. e. conopeum ad parvas muscas arcendas. Idem.

Zinziber, vide *Zingiber*.

Zinzifur, idem, quod *Zengifur*, *Cinabrium*. Libav. d. l. 7. c. 25.

Zinzilla, idem, quod *Zona* vel *Zoster*. Vide infra *Zona*. Rhod. ad Scribon. n. 63. Helm. de *magn. vuln. cur.* n. 50.

Zirbus dicitur Arab. *Omentum*, de quo supra suo loco. Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum vel scrotum. Galeat. de J. Sophia ad Rhal. l. 9. c. 89. fol. m. 83. b.

Zizanon, ζ'ζ'νο'ρ, idem, quod *Lolium*, quæ significatio spectat ad Botanicos. Paracels. vero etiam non est veritus *Zizania* attribueret Astris, vel Stellis, cometas & alias Stellas novas ita appellans, de *Pestilitate Tract.* 1. & 2.

Zizerium ponitur pro *Gigerium*, quo nomine Latini appellant Gallinarum intestina, & quæ cum iis coquantur, Apicius l. 5. de *re culin. cap.* 3. Jecinora & Zizeria pullosum in cacabum mittes.

Zizibi vel *Zizibę* legitur apud Mart. Rul. Cent. X. *Curat. Empir. Obs.* 79. an vero Jujubæ velit intellectas, aut an passulas majores *Zibebę* dictas, non adeo manifestum est, quamvis posterius mihi verosimilius videatur, ideo quod Jujubę sicciore ad nos perveniant, nec multum pulpe præbeant.

Zizipha, idem, quod *Jujubæ*, ζ'ζ'ι'φ'α, fructus arboris *Ziziphi*, saporis dulcis, magnitudine olivas emulantes, inter Pectoralia medicamenta pertinentes, Lang. l. 1. ep. 66. J. Alex. l. 10. *Sal. c.* 8. Gal. *Serica* dictę, vide supra *Sericum*. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 178.

Zmilaces vocatur gemma, vel lapis marmoris Procnesio similis in Euphrate fluvio reperitur, colore medio glauco, uti describitur apud Plin. l. 37. c. 10. H. N.

Zodiacus, ζ'ε'δ'ι'α'κ'ος, quid sit, ex Astronomia vel

vel doctrina Sphærica discendum : Videlicet portio cœli, vel orbis ille, ex & sub quo perpetuo versantur Planetæ, ita ut in ejus medio via Solis sive Ecliptica sit, & qui secundum longitudinem dividitur in duodecim signa, Aries, Taurus, Gemini, Cancer, &c. Videantur Tabulæ Stirii & Cl. Sturmii Astronomicæ vel Sphæricæ: Verum Paracellus finxit *Zodiacum* in Homine, uti patet aliquoties ex Paragrano ejus, de Astronomia. Verum sicut ausu temerario, ita fructu nullo.

Zoe, Ζωή. Vide *Vita*.

Zoophilos, Ζωόφιλος, nomen Arcani cujusdam Chymici ex Antimonio a Quercetano excogitati satis pomposum & jactabundum, modo effectus responderet, de quo vide Libav. *Tom. III. Oper. p. 71.* Enim vero cum ipsum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine, ita in respectu ad hominem, an illud, quod ipsum non habet, alteri possit ministrare, alii judicent glaucamate præconceptæ opinionis non occæcari. Vide etiam Schroder. *l. 3. c. 17.* ubi descripta quoque occurrit. Verum eadem est epicrisis de hac, quæ de aliis similibus habetur apud D. Ludovici *Dissert. I. Pharm. p. 335.*

Zomopœus, Ζωμοποιός, qui callet jurâ esculentâ bona parare, ut est apud Marcell. & Ruell.

Zomos, Ζωός. Vide *Jus*.

Zona, Ζώνη, equivocum est. (1) Physiologicè significat locum, vel regionem corporis scilicet sub costis, qua cingimur, sive ad quam cingulum applicamus, Erot. in *Onom. p. 50.* & Foef. *p. 259.* (2) Pathologicè *Zona* est *Herpetis species*, quæ occupat regionem illam median, ad quam homo cingi solet; unde & ab aliis *Circinus* appellatur; usitatus vero Ζώνη vocatur, item *Zincilla*, vel *Zincillis*. Scrib. *n. 63.* Rhod. *not. ad b. t. Ephem. N. Cur. A. III. Obs. 4.* Keuch. *ad Sammon. p. 246. seq.* Singulares quoque de hoc morbo observationes communicavit D. Joh. Henr. Brechtfeld. *Actis Hafniensibus, Vol. I. Obs. 108. p. 198. seq.* Jungatur & M. Aur. Sever. *l. de nov. obs. abscess. c. 9. §. 10.* (3) Mechanicè notat *Cingulum*, item *Marsupium*, vel Peram cingulo annexam, qua usi sunt milites, & pecuniam aliaque necessaria recondiderunt. Huc pertinet Proverb. *Zonam perdidit*, h. e. pecuniam amisit & perdidit. Vide C. Hofmann. *com. ad Gal. L. L. de U. P. n. 479.* Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt, (4) Allegorica hinc nata significatio, qua *Zona* pro *Hymene* posita, & phrasibus Poetica *Zonam solvere*, i. e. virginem corrumpere, C. Rejes *C. El. q. 39. n. 12.* Ad artificiales alias quoque pertinent *Zonæ Chirurgicæ*, qualia *Cingula* ab Aquapendente & Hildano in-

venta exhibet Sculretus *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXII. fig. 2.* & T. XXXVII. *fig. 6. 7.* Denique (5) neque excludenda penitus e foro Medico significatio Astronomica vel Sphærica, quando globus cœlestis & terrestres in *Zonas*, vel *certas plagas* dividitur a Mathematicis: duas temperatas, duas frigiditas & unam torridam; quarum *Zonarum*, & præsertim *temperate*, meminit Galen. in *com. ad 3. aph. 14.*

Zonitis, Ζώνιτις, dicitur species *Cadmie*, quæ in fornacibus colligitur *Zonarum* similis, Gorr. *Zonnetti* sunt *Gnomorum corpora phantastica*, Dorn. *Rul. & Johnf.*

Zoogonia, Ζωογονία, i. e. animalium perfectorum generatio univoca, Galen. *de constitut. art. cap. 13.*

Zoologia, Ζωολογία, vocatur Schrod. & Fr. Hofm. *pars Pharmaceuticæ medicamenta ex animalibus desumpta recensens.* Videatur *l. 5. Pharm. ut & Clavis ad b. l.*

Zoomineralia vocantur ab Andr. Cassio in *Cogitatis de Auro c. VI. p. 67.* margaritæ, conchyliæ & testacea omnia, quia de animalium & mineralium natura participare videntur. Verum vocabuli compositio inepta videtur.

Zoon, vide Ζῷον, *Animal*.

Zoophthalmos, Ζωόφθαλμος, i. e. oculi brutalis formam habens. Epitheton Aizoi, sive semper vivi majoris apud Plin. *l. 25. H. N. cap. 13.*

Zoophyton, Ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, sed mediam ex utroque & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερέζον φύσι καὶ ζῳῳ, uti loquitur Aristot. Horum historiam & species vide integro libro apud Aldrov. *l. 4. de Exanguibus.* Chiocc. quoque attigit *Mus. Calc. f. 1. p. 86.* Helmontius lienem habere vitam *Zoophyti* vult *tr. Jus Duumvirat. n. 5.* Plantanimal dici posset.

Zoosophia, Ζωοσοφία, apud Helmont. dicitur illa scientia de animalium singulorum natura & proprietatibus, quam habuerunt Parentes Protoplastæ, imprimis Adam, *tr. Nat. contr. nesc. n. 7.*

Zootome, Ζωοτομή, vocatur dissectio Animalium sive *Anatomia Brutorum*, quo nomine insignivit M. Aurel. Severinus librum *Anatomicum* comprehendentem structuram animantium generalem; quando vocatur *Zootome Democratica*. Legitur & apud eundem *Theriatome*, Θεριοτομή.

Zophos, Ζόφος, tenebras & caliginem, vel obscuritatem denotat, idem, quod σκότος. Unde Ζοφερός, *caliginosus*, obscurus, quod legitur apud Hipp. *4. de R. V. I. A. t. 48. & l. de Virgin. morb. II. 24.* Item Ζοφώδης, *obscurus*, caliginosus.

Usurpatur de Urina *Coac. t. 581. vel Ζεφοειδής*, quod dicitur de menstruis *l. 1. de morb. mul.* notante Foef. quem tamen locum reperire non potuit; de visu, *d. l. LIX. 18. Adde Foef. Oec. p. 258.*

Zopiffa, Ζωπίσσα, vocatur *pix navalis*, cum cera a navibus maritimis jam *derasa* vim dissipandi habet ob vires salis marini. Dicitur & quibusdam *ἀπόχυμα*, Ægin. *l. 7. c. 3. in Apochy. ma. Gorr. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 396.* Commendantur & Pilule ex illa coctæ in cacabo navaliū paratæ a Marcell. Cuman. *Obs. XXXIIX. apud Velsch. in Syllog. p. m. 62.*

Zopyreo, Ζωπυρῆο communiter significat fomitum ignitum reddere, a *Ζωπυρον, suscitabulum, fomes.* Verum majori cum emphasi usurpatur de ignitione vel *ignescencia vitali*, uti exposuit Lind. *Ex. XIII. §. 222.*

Zopyros, Ζωπυρῶς, vel *Ζωπύροϋ*, nomen est *Antidori*, quam dicitur *Zopyrus* regi Ptolemæo composuisse atque *Ambrosiam* nominasse, ut scribit Celsus *l. 5. cap. 23.* ubi etiam describitur & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem & venena. Jungatur & Galen. *l. 2. de Anrid. cap. 8. & 16. & Æginet. l. 7. cap. 11.* Alia vero descriptio *Antidori Zopyri* reperitur apud Scrib. Larg. ad lethalia venena & ictum serpentum efficacis, *comp. 169. Jung. Rhod. notas ad h. l. & in Lex. Scribon.*

Zoraba, id est, *Vitriolum.* Rul. & Iohnf.

Zoronifios dicitur gemma vel lapis, qui in flumine Indo nascitur, & magorum gemma esse narratur, *Plin. l. 37. H. N. c. 10.*

Zoroteron, Ζωρότερον, i. e. *meracius*, cui nihil aliud admixtum est. Dicitur de cibo, & potu: de illo quidem apud Hippoc. *l. de nar. mul. LXIV. 2. 3.* quamvis Lind. transposuerit ad vinum. De hoc *l. 1. de morb. mul. LII. 3.* Legitur & *ἄζωρότερον, bene meracius, l. de exsectione fæzus, II. 4. Jung. Foef. p. 259.* Ζωρός significat *vinum merum.* Unde *ζωροπότης meribibus* vocatur ab Hesychio.

Zoster, Ζωστόρ, idem, quod *Zona*, in Pathologica significatione. *Herpetis* species. Vide *Zona.*

Zoticus, Ζωτικός, vide *vitalis.* *Zoticus* est etiam epitheton medicamenti Chymici, quod

vocatur *Mercurius Zoticus Calomelanos*, cujus descriptio habetur apud Hartmann. *in Miscell. Medicis & Chymicis.*

Zub, Zubd, id est, *Butyrum crudum.* Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Zuccaiar, idem, quod *Zaranea.* Flos agni casti. *Iid.*

Zuccarum, vide *Zuccharum.*

Zwitter, vel *Zitter*, est *Marcastia.* Dorn. Rul. & Iohnf. *in Lex.*

Zulapium, Ζυλάπιον, idem, quod *Juleb, Julapium.* Vide *Juleb.*

Zygena, Ζύγανη, *Gazæ Libella*, nomen piscis monstrolo plane capite, cujus descriptio cum usu habetur apud Aldrovand. *li. 3. de pisc. cap. 43.*

Zygia, Ζυγία, epitheton *resinæ acernæ*, apud Æginet. *l. 7. cap. 18.* in descriptione *Malagmatis Βαυδ.*

Zygena, Ζύγωμη, id est, *Os jugale.* Vide *Jugale.*

* *Zyme, Ζύμη*, fermentum. V. fermentatio.

Zymoma, Ζύμομη, idem quod *Ζύμη, Fermentum.* Castell. & Gorr. quamvis accurate loquendo hæc duo vocabula differant, ut causa & effectus. *Ζύμη* enim notat *fermentum*, quod aliam materiam fermentat. *Ζύμομη* vero vocari debet illa ipsa materia & *massa fermentata*, vi verbi transitivi *Ζυμάμαι, fermentesco*, a quo derivatur.

Zymosis, Ζύμοσις, vide *Fermentatio*, a verbo *Ζυμάσθαι, fermentari.* Dicitur & de *tumore hepatis*, a flatibus veluti distenti, apud Hipp. *l. 4. Epid. III. 24.* Jung. Foef. *p. 259.*

Zynar, aliis *Zymar*, item *Zymser*, id est, *Viride aris.*

Zythogala, Ζυθόγαλα, significat *liquorem cerevisia & lacte mixtum & sine dubio coctum.* Legitur apud Thom. Sydenham *in Obs. de mor. acut. p. m. 39.* & commendatur post vomitorium pro acrimonia obtundenda & torminibus præcavendis. Legitur apud Joh. Pechet *Angl. Promptuar. Prax. Med. CXX. p. m. 102.*

Zyθος, Ζύθος. Vide *Cerevisia.* Dicitur & in neutro *Zythum.* Jung. Gal. *l. 6. de S. F. §. Zyθος.*

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ
HEXAGLOTTÆ,

Vocabula Latina , Ordine Alphabetico , cum annexis
Arabicis , Hebræis , Græcis , Gallicis
& Italicis , proponentis,

CURA ET STUDIO

JACOBI PANCRATII BRUNONIS,

Phil. & Med. D. hujusque in Univerf. Altdorfh. Prof. Publ.
& Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

PRELATIO

M. A. 22

[The following text is extremely faint and largely illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a formal document or letter.]

P R Æ F A T I O.

E hac Mantissa scias, Mi Lector, eam non esse editam alicujus ostentationis gratia, cum non dissimulem meam præsertim in Arabica ignorantiam, nec non in reliquis exteris linguis insufficientem peritiam; Verum annectendi ansam arripui ex Serie addita præcipuarum vocum Arabicarum, quibus Græcæ & Latinae respondere debeant ad Castelli Lexicon ab Adriano Ravensteinio curatum, & Roterodami 1665. editum, in qua nihil ineptius me legisse memini, quam illud, quod sæpe in columna Arabicarum legantur Latina, aut Græca, v. g. statim in prima Abortus, Accidens, Aduftiva, & ita in reliquis omnibus. In columnis Græcarum etiam pure Latina, v. g. Summitas, Emulgentes, Ocrea, Sura, &c. ut ita nemini vitio verti posset, si statueret, Editorem vel non intellexisse voces, vel plane perfunctorie & inconsiderate adjecisse. Igitur loco illius Seriei, ne hac in parte deficeret Castellus renovatus, præsertim cum librorum necessariorum mihi copia fuerit, in gratiam eorum, qui delectantur synonymis exoticis, quandoque etiam publicis eruditionis speciminibus inserendis, Nomenclaturam illam conscribere placuit; in qua Arabicas voces desumptas scias partim e Syllabo Arabicorum nominum Avicennæ editioni additorum, & ab Andrea Bellunensi explicatorum, nec non Opusculis insigniorum Arabum, Serapionis & Rhafis, Argentorati quondam typis excusorum, partim e Valentini Schindleri Lexico Pentaglotto, ubi & latinis literis expressa pronuntiatio plerunque apposita legitur; quam retinui, haud sollicitus, num recte sese habeat, nec ne: præsertim cum alias pronuntiationem maxime variam observari a linguæ hujus peritioribus intellexerim. Hebræa Synonyma e Joh. Buxtorfii Lexico & prædicto Schindlero col-
legi;

legi; Literam Beth absque puncto per bh alios imitatus exprimens, quemadmodum. & Pe absque puncto per ph aut f. Tau per T aut Th. Tsade vel Zade per Ts, Ds, aut Z, imitatus hac in re J. Megiferi Lexicon Polyglotton. Vocabula Gallica & Italica suppeditarunt mihi, præter Philippi Gisberti Medecin Charitable, & Ferrantis Imperati Historiam Naturalem, Dictionaria in illis linguis hodieque usitatiora. Vale, Mi Lector, &, si libet, his fuere; si uti nolueris, haud in malam partem conatus nostros interpretare.

A.

A Bdomen, *Arabice*, tenur, mirach. *Hebraice*, ce, beten, gahon, kerebh. *Græce*, ἦτρον, γαστήρ, ὑπόκοιλον. *Gallice*, ventre, bas ventre, ventre inferieur. La partie du ventre sous le nombril. *Italice*, Grasso ventre.

Ablactatio, *Ar. nacal*. *Hebr. higgamel* (est *Infirmivus*) *Gr. ἀπογαλακτισμός*. *Gal. sevrément d' enfant, lors qu' on lui ote la mammelle. Ita. slattazione, dislattazione.*

Ablatio, *Arab. zivil, tazvil. Hebr. zivil. Gr. ἀφαίρεσις*. *Gal. decharge. Ital. levazione, tor via.*

Ablutio, *Arab. igtifel. Hebr. rachaz, rachza. Gr. ἀπόμιμνα, κλύσμα*. *Gal. lavement. Ital. lavamento.*

Aboveus, *Arab. sict, sest. Hebr. nephol. Gr. ἀμβλωσις, ἀποσφορά*. *Gal. avortement. Ital. parto acerbo, dispersione, sconiamento.*

Abscessus, *Arab. dubellati, dubellet. Hebr. achassat. Gr. ἀπόστημα*. *Gal. absces, aposteme. Ital. postema, apostemazza.*

Accidens, *Arab. varid, ica, vacaah. Hebr. irun, gedifcha, hovah, meara, kerī. Gr. συμβεβηκός*. *Gal. accident. Ital. accidente.*

Acerbum, *Arab. hamid, mar, marir. Hebr. mar, (quamvis proprie arab, & gebr, amarum significat) Gr. σπυρίον*. *Gal. apre, reveche, aigre, comme du fruit non meur. Ital. acerbo, aspro.*

Acetum, *Ar. humida, chal, mesus. Acetum stilliticum Arab. dicitur choilolohaceb. Hebr. chamez. Gr. ἄξιον*. *Gal. vinaigre. Ital. aceto.*

Achlys, *Arab. ketamon, adhasfue, adus, agildis. Hebr. caret. Gr. ἀχλὺς*. *Gal. & Ital. desunt.*

Achor, vel **Achores**, *Plur. Ar. ameda, saaphati, sagrum vel zagrum, sirengi, sehediē. Hebr. deficit. Gr. ἀχώρ, ἀχώρες*. *Gal. & Ital. desunt.*

Aciditas, acidus, *Ar. athaib, muchallal, chalala, humuda, muhamid. Hebr. chamez. Gr. ὀξύτης, ὀξύς*. *Gal. aigreux, aigre. Ital. agrezza, agro, acetoso.*

Acrocordon, *species verrucæ. Arab. acruharad, asorcan, afrochon, afrochoon (Ingrass.) Hebr. Proprium nomen deficit: Exprimi vero potest generali nomine jabbeth, quod verrucam significat. Gr. ἀκροχόρδων*. *Gal. verrue dite acrocordon. Ital. porro delle mani, acrocordone.*

Actio, *Arab. herifati, ketf, faal. Hebr. katef, maafeh. Gr. ἐέργεια*. *Gal. acte, action, besigne. Ital. azione.*

Tom. II.

Acus, *Ar. ibra, chiac. Hebr. magac. Gr. βελόνη. Gal. aiguille. Ital. ago, NB. acus, quæ oculus perforatur in suffusione Ar. dicitur almuhe, alechidu.*

Acutus, *Ar. mahdud, chod, harif. Hebr. chadda, charif, schanun. Gr. ἄξυς. Gal. aiguise, aigu, pointu. Ital. acuto, pontuto.*

Adamas, *Arab. diama, almas, almes. (Si scribitur per fin absque tribus punctis super hanc, monente Andr. Bellunensi) mis. Hebr. jachalom, schamir. Gr. ἄδαμας, Gal. diamant. Ital. diamante.*

Additio, *Ar. zieda. Hebr. tosephad, tosephdad. Gr. πρόσθεσις. Gal. addition, action d'ajouter. Ital. aggiunta, aggiunzione.*

Adeps, *Ar. sahah, sacham, gilla, vadaq. Hebr. chelef. Gr. εἶμαρ, πιμελή, ἀξέγγιον*. *Gal. graisse. Ital. grasso, assongia.*

Adolescentia, Adolescens, *Arab. hadathe, gulam. Hebr. naar, near, elem. Gr. μαρμάριον. Gal. adolescence, jeunesse, jouvenceau, jeune homme. Ital. giovane crescente.*

Adstringens, Adstrictio, *Ar. daic, daduc, daat. Hebr. זוק, mazok. Gr. σύρον, σύψις*. *Gal. astringent, etreinte. Ital. stringente, strettura, virtù di stagnare il sangue.*

Adustio, *Ar. aufume, alficume. Hebr. charchur, mochdah. Gr. ἐπίκωμα*. *Gal. brudure. Ital. bruciamento.*

Ager, Aegrotus, *Ar. alcuttah, alil, alem, alaleme, i. e. membra infirma. Hebr. cheri, anusch. Gr. νοσῆρος, νοσάδης*. *Gal. malade. Ital. ammalato, infermo.*

Agilops, *Ar. garabe, hascilus. Hebr. deficit. Gr. ἀγίλωψ. It. egilope.*

Aegritudo, *vide Morbus.*

Aer, *Ar. hevah, nafim. Hebr. schachak, Ripion. Gr. ἀἶρ*. *Gal. air. It. aere, aria.*

Ærugo, *Ar. zenziar, ziniar, & in specie ferri, sada alhadid. Hebr. nechustah. Gr. ἰός χαλκῆ*. *Gal. rouillure de Cuivre, de fer. It. ruggine di rame, ferro.*

Æs. Cuprum, *Ar. zhas, achabruse. Hebr. nechafeth. Gr. χαλκός*. *Gal. cuivre, airain. It. rame.*

Æs Ustum, *Ar. rufastech, nucham mucharak. Hebr. deficit. Gr. χαλκός κεκαυμένος*. *Gal. cuivre brulé. It. rame bruciato.*

Æstas, *Ar. kaid. Heb. kaiz, chom. Gr. θερος*. *Gal. etc. It. estate.*

Æstus, *Ar. umed, hur. Hebr. chom, chari, sehareth. Gr. κῶμα*. *Gal. ardeur, ferveur, grande chaleur. It. calore estremo, ardore, fervore.*

Ætas, *Arab. (san. plural. asnan. Hebr. dor, cheled. Gr. ἡλικία*. *Gal. age. It. età.*

Affectio. *Affectus*, *Arab.* adib : *Hebr.* baschachah, & *in specie Animi*, zeavah. *Gr.* παθήσθαι, *Gal.* passion, disposition, accident. *It.* affetto, affezione.

Agallochum, *Ar.* agalugen, agalugi. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀγάλλοχος. *Gal.* bois d' aloes. *Ital.* agalloco.

Agaricum, *Ar.* garichun. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀγαρίκον. *Gal.* agaric. *It.* agarico.

Agitatio, *Ar.* tabschir, dagdaga. *Hebr.* tirjah, zeadah. *Gr.* δίνησις. *Gal.* agitation, mouvement, branlement du corps. *It.* commozione, movimento.

Ala. *Axilla*, *Ar.* gienaha, ibt, ganah. *Hebr.* eber, abrah, azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* aile, aisselle. *It.* ala, ascella.

Alabastrum, *Ar.* karurah. *Hebr.* schetopha. *Gr.* ἀλαβαστρού. *Gal.* albatre. *It.* alabastro.

Albugo, *Ar.* coloma (*Rhaf.* *Hebr.* def. *Gr.* λευκωμα. *Gal.* tache blanche en l' œil. *It.* non occurrit.

Albumen, scil. *Ovi*, *Ar.* buini zenbach, rachich. *Hebr.* chabaz. *Gr.* λευκόν ὄν. *Gal.* blanc d' œuf. *It.* albume, chiaro d' ovo.

Albus, *Albedo*, *Ar.* abiad, tabarzet, caldicum. *Hebr.* laban. *Gr.* λεκός, λεκότης. *Gal.* blanc, blancheur. *Ital.* bianco, bianchezza.

Alembicus, *Ar.* alnabic, allutel, catara. *Hebr.* deficit. *Gr.* non extat. *Gal.* alembic. *It.* alembico.

Alimentum, *Ar.* cut, machal, mechel, rizq. *Hebr.* vchel, mazon. *Gr.* τροφή. *Gal.* nourriture. *It.* nutrimento.

Aliptes. *Ar.* & *Hebr.* dahin. *Gr.* ἀλέπτης. *Gal.* celui qui oignoit les athletes. *It.* chi unge i lottatori.

Aloe, *Ar.* sabat, faber. *Hebr.* ahaloth. *Gr.* αἰών. *Gal.* aloë. *It.* aloë.

Alopecia, *Ar.* altigiaris, tyria. *Hebr.* neschirah. *Gr.* ἀλωπεκία. *Gal.* alopecie, chute des poils. *It.* alopecia, cadimento di peli.

Alphus, *Ar.* guada, grada, *Ingrass.* *Gr.* ἀλφός. *In reliquis Linguis non occurrit.*

Alteratio, *Ar.* tahvil. *Hebr.* hischtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* alteration. *Ital.* alterazione.

Altor. *Altrix*, *Ar.* razzaq. *Hebr.* Omeneth. *Gr.* τροφήσθαι. *Gal.* nourrissier, Nourrissé. *It.* nutritore, nutrice.

Altus, *Ar.* simmah. *Hebr.* gabhah, gebhah. *Gr.* ὑψηλός. *Gal.* haut, sublime. *It.* alto.

Alumen, *Ar.* alume, altalch, cales, feba. *Hebr.* alum, zaripha. *Gr.* συπτησις. *Gal.* alun. *Ital.* alume.

Amarus. *Amaritudo*, *Ar.* marr, marir. *Hebr.*

mar, memer, meltoth. *Gr.* πικρός, πικρότης. *Gal.* amer, amertume. *Ital.* amaro, amaritudine.

Ambra, *Ar.* hanbar. *Hebr.* caphat. *Græcum non extat, nisi quis eam velit vocare* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *Ital.* ambra.

Ambulatio, *Ar.* gaib, meschia. *Hebr.* hica, helech, halicha. *Gr.* βάδισις. *Gal.* allèe, promenade. *It.* spasseggiamento.

Ambustio, *Ar.* ahtarac. *Hebr.* jikedah, ferephah. *Gr.* πυρκαμια, πυρκαμιασθαι. *Gal.* brulure, embrasement. *Ital.* scottatura, abbrusciamiento.

Amentia, *Ar.* humc, & *Adject.* ahmak. *Hebr.* schigganon, meschuggah. *Græc.* ἀνία, ἄνως. *Gal.* folie, fou, forcement, forcenè, sot. *It.* pazzia, pazzo.

Ammoniacum, *Ar.* assach, usach, tursie, alasceum. *Hebr.* non habetur. *Gr.* ἀμμωνιακόν. *Gal.* ammoniac. *It.* ammoniaco.

Amnios, *Ar.* abgas, *Hebr.* deficit. *Gr.* ἄμιον. *Gal.* & *Ital.* amnios.

Amor. *Arab.* hub, hubba, ischqua. *Hebr.* acheb, achabhah, jediduth, dod. *Gal.* amour. *It.* amore.

Ampora, *Ar.* fagdun. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀμπορα. *Gal.* un seau, un vaisseau a vin. *Ital.* anfora.

Amuletum, *Ar.* non occurrit. *Hebr.* kameah, nechafschim (plur.) *Gr.* περικεισται. *Gal.* preservatif ou fermailler qu' on pend au col. *Ital.* medaglia, che si porta al collo.

Amygdala, *fructus*, *Ar.* lauzi. *Hebr.* schekedim. *Gr.* ἀμύγδαλω. *Gal.* amande. *Ital.* mandola.

Amygdala gula, seu *conspilla*, *Ar.* gavoni, geuze. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀμυγδαλαί, πικροδαιμα. *Gal.* glandes de la gueule. *It.* ghiande della bocca.

Amylum, *Arab.* nefahtengi, eluesse, nefa. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* amidon. *It.* amito.

Anasarca, seu *leucoplegmatia*, *Ar.* halahami. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοπλεγματία. *Gal.* anasate. *It.* anasarca.

Anatomia, *anatomicus*, *Arab.* taftrich, bather. *Hebr.* chachmathannituah. *Gr.* ἀνατομία, ἀνατομικός. *Gal.* anatomie, anatomique. *Ital.* anatomia, anatomico.

Ancyclofis, *Ar.* alachad, alzemena. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal.* & *It.* defunt.

Angina, *Arab.* dabh, ichtinac, canchua-raich. *Hebr.* schinuck, tafchnik, machanak. *Gr.* σπινθήρη, κωνάγγη. *Gal.* squinancie. *It.* squinancia.

Angor, *Ar.* medio, corba, chra. *Hebr.* zarah.

rah. Gr. ἀδημονία, ἀπορία. Gal. angouisse. Ital. angoscia, ansietà.

Angulus. anguli, Ar. almachiu, almecheni. Hebr. zavoith, attick, attikim, akas. Gr. κωνίς, κωνίς. Gal. angle, coin, coins de l'œil. Ital. cantone, angolo.

Angustia, Arab. carb, akab, disc, dica. Hebr. zeruvjah, zok, zokh, mazok, mezucah. Gr. στενωπέα, Gal. detroit. Ital. angustia, strettezza.

Anhelicus, Ar. fetirat, nacata. Hebr. nefama. Gr. δύσπνοια. Gal. haleine, difficultè de respirer. Ital. respirazione con difficultà.

Anima, Ar. nafima, nefs. Hebr. nefesch. Et in specie vegetativa. hazomechet, brutalis habachamit, & sapientiae seu rationalis. hachacmah, vel maskelet, aut hasaklit. Gr. ψυχή, φυσική, αίσθητική, λογική. Gal. ame. Ital. anima.

Animal, Ar. haivan. Hebr. chajah. Gr. ζῷον. Gal. animal, bete. Ital. animale.

Animalis facultas, Ar. alcessenie, nafsani. Gr. δύναμις ψυχική, αίσθητική και κινήτική. Gal. facultè de sentir, de se mouvoir. Ital. facultà di sentire, e moverfi.

Animus. Vide mens. Arab. dsamir, nafs. Hebr. ne esch, levavh. Gr. νῆς. Gal. cœur, courage. Ital. animo.

Annularis. Ar. & Hebr. non extant. Gr. κερκοειδής. Gal. fait en anneau. Ital. fembrie d'anello.

Annulus. Ar. tabi. Hebr. tabbaath. Gr. δακτυλίδιον. Gal. anneau. Ital. anello.

Annus, Ar. sanah, ohm. Hebr. jamim, schanah. Gr. ἔτος, ἔναυτος. Gal. an, année. Ital. anno.

Anthrax, Ar. althoni, thann, bathara, gamra. Hebr. reschef. Gr. ἄνθραξ. Gal. anthrac, charbon. Ital. carbone, carboncello.

Anticipatio. Arab. taqdim, taqdema. Hebr. hacdaman. Gr. τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. Gal. anticipation, prevention. Ital. anticipazione.

Antimonium. Arab. alenut, eferet, atemet, cohoh, aitmad. Sevap. Hebr. puk. Gr. σίφι, σίφιμ. Gal. antimoine. Ital. antimonio.

Antipathia. Ar. muchalafa, ichtilef, hef, hefeh. Gr. ἀντιπάθεια. Gal. antipatie. Ital. contrarietà, repugnanza.

Anus, polek, Arab. dubar, charc. Hebr. parschedonah. Gr. ἀρχός. Gal. trou du cul. Ital. culo.

Anus femina. Arab. khel, scheabh. Hebr. dsfekenah. Gr. γρῆς. vieille femme. Ital. vecchia.

Aorta Arteria. Arab. orichi. Hebr. schir

jan. Græc. ἀορτή. Gal. artere aorte. Ital. arteria grande.

Aperiens. Apertio. Ar. fataha, a verb, fatah, fagar. Hebr. pitahon, miphtach. Gr. ἀνοστωπικόν, ἀνοστώσις. Gal. qui ouvre, ouverture. Ital. apertura, apriente.

Apitha, Ar. alcolá. Hebr. deficit. Gr. ἀφθία. Gal. enlevure dans la bouche.

Apoplexia. Arab. sacrah, mascut. Hebr. schetuk, baal, haschituc. Gr. ἀποπληξία. Gal. apoplexie. Ital. apoplessia, male detto il cadere della goccia.

Apostema, Ar. hacar, dubellati, alcosbat, alliatan, veram (Et plura alia) Hebr. buah, bach, safachat, chaburah, schechin. Gr. ἀπόστημα. Gal. apostume. Ital. postema.

Appendix, Ar. deficit. Hebr. zan, zin. Gr. ἐπίφρασις. Gal. accessoire, dependance. Ital. giunta.

Appetitus. Arab. temeni. Hebr. chemed, chemedah, teschucah, taapvah. Gr. ὄρεξις. Gal. appetit, convoitise. Ital. appetito, brama.

Appositio. Vide additio.

Apprehensio. Arab. achdah. Plur. achdet. Hebr. sig, tisso. Gr. ἀντιληψις. Gal. apprehension. Ital. presa per mano.

Appropriatio, Ar. deficit. Hebr. jichud. Gr. προσοικείωσις. Gal. appropriation. Ital. appropriazione.

Aqua, Arab. ma. Hebr. maim. Gr. ὕδωρ. Gal. eau. Ital. acqua.

Aquatilis. Arab. mei. Hebr. Pl. memi. Gr. ἐνυδριον. Gal. aquatique, qui vit dans l'eau. Ital. acquatico.

Aqueus. Aquosus. Ar. mai, mamavi. Hebr. memi. Gr. ὑδαίνος. Gal. plein d'eau. Ital. acquoso.

Araneus, Arab. anchabuta, hanchebut, ratla, anquib, Plur. Hebr. habbavisch, matvajaah, semamit. Gr. ἀράχνη. Gal. araignée. Ital. aragno, ragno.

Arcanum. Secretum, Ar. chafi, chafiat, firr, farra. Hebr. raz, sod, lot, laot. Gr. ἀπόκρυτον μυστήριον. Gal. secret. Ital. secreteo.

Archiatrus, Ar. mudevi rajs, vel mutequadim. Hebr. rabb, ase, measse. Gr. ἀρχιάτρος. Gal. premier medecin. Ital. archiatro, prencipe di medici.

Ardor, Ar. hammi, vaed, taucad. Hebr. jecod, chari, charon. Gr. κώμα. Gal. ardeur, ferveur. Ital. ardore, caldo grande.

Area, Ar. tyria, bidad. Hebr. goren, iddar. Gr. ὄρισις. Gal. chauvete. Ital. area.

Arena. Ar. horeb, ramal. Hebr. chol. Gr. ψάμμος, ἄμμος. Gal. sable, gravier. Ital. arena,

rena, rena, fabbia.

Argentum. *Ar.* fada. *Hebr.* kefef, fyra, *Syr.* Gr. ἀργυρος. *Gal.* argent. *Ital.* argento.

Argentum vivum, *hydrargyrum*. *Arab.* agriccos, zibach, zevac. *Heb.* deficit. *Gr.* ὑδραργυρος. *Gal.* argent viv. *Ital.* argento vivo.

Argilla. *Ar.* thin, tina. *Heb.* chafaf, tinach, melet, chammar. *Gr.* ἀργίλος. *Gal.* argille. *Ital.* creta.

Ariditas, *avidura*. *Ar.* debul, fonfmos, dimbelez, jubs, jubifa. *Heb.* jabesch, jibbalcha. *Gr.* ξηρότης. *Gal.* aridità, fecheresse. *Ital.* aridità, secco, sicura.

Armenius lapis, *Ar.* hagiari, harmeni. *Heb.* eben, cardu. *Gr.* λίθος ἀρμενίος, ἀρμενικόν. *Gal.* pierre d'armenie. *Ital.* pietra armellina.

Armillia, *Ar.* deficit. *Hebr.* ezadah, zamid, mancatah, tofeth. *Gr.* ψέλιον. *Gal.* brasselet. *Ital.* braccialetto, maniglio.

Aroma, *Ar.* alfegin, tanguebil, daria. *Heb.* besem, sam. *Plur.* samim. *Gr.* ἄρωμα. *Gal.* espicerie, espice. *Ital.* speciaria.

Ars, *Ar.* choila, hicma, chusseban. *Hebr.* chachimach, chefebbon. *Gr.* τέχνη. *Gal.* art. *Ital.* arte.

Arsenicum. *Ar.* zarnich. *Heb.* deest. *Gr.* ἀρσένιον. *Gal.* arsenic. *Ital.* arsenico.

Arteria, *Ar.* farjan. *Hebr.* schirgan, arkim. *Gr.* ἀρτηρία. *Gal.* artere. *Ital.* arteria.

Arteria aspera. *Ar.* zumara, mazamar, halc. *Heb.* gargeret. *Gr.* ἀρτηρία τραχέα. *Gal.* artere du poulmon, artere aspre. *Ital.* arteria aspra, arteria del polmone.

Arthritis. *Ar.* yaga aluqued. *Heb.* beebh, happerakin. *Gr.* ἄρθρις. *Gal.* goutte. *Ital.* gotta del piede, della mano.

Articulus. *Ar.* ucdc, uqued. *Pl.* fenna. *Heb.* scheri, scherejan. *Gr.* ἄρθρον. *Gal.* articulo. *Ital.* articolo.

Artifex, *Ar.* hacim muallim. *Heb.* charafsch, chofchebh, ammon, amian, sici. *Gr.* τεχνίτης. *Gal.* artisan, ouvrier. *Ital.* artefice.

Ascia. *Ar.* deficit. *Heb.* azad, mazad. *Gr.* αἴσιον. *Gal.* coignée, hache, doleire. *Ital.* ascia, pola.

Ascites, *Ar.* cebli. *Heb.* godi. *Gr.* ἀσцитες. *Gal.* hydropisie. *Ital.* idropisia, ascite.

Asellus, *Asinus*. *Arab.* himar. *Hebr.* chamor, air. *Gr.* ἄσινος, ὄνος. *Gal.* anc, petit aue. *Ital.* asino, asinello.

Aspersio. *Ar.* nazach, nadvali, raschafsch. *Heb.* havajah, reschafsch. *Gr.* ψανσμός. *Gal.* aspersio, arrosfement. *Ital.* spargimento, sbrossamento.

Asphaltum, *bitumen*. *Ar.* chefer aliheud,

cafra & cafra alud. *Heb.* chamor, chofer. *Gr.* ἄσφαλτον. *Gal.* bitume dit asphalté. *It.* asfalto.

Astatio, *assum*, *Ar.* habab, harea, safid. *Heb.* hibhubh, zali, zeli. *Gr.* ἄσταιος. *Gal.* rotir, roti, rot. *Ital.* arrostimento, arrosto.

Assimilatio. *Arab.* istimbre, tamtila, taqtib. *Heb.* dimuon, macchel. *Gr.* ὁμοίωσις. *Gal.* simulation, ressemblance. *Ital.* assimiglianza, assimigliamento.

Affius lapis. *Arab.* & *Heb.* deficit. *Gr.* λίθος ἄσσιος. *Gal.* pierre affius. *Ital.* affia pietra.

Asthma, *difficilis respiratio*. *Arab.* bahar. *Heb.* genichah. *Gr.* ἀσθμα. *Gal.* difficultè d'haleine, asthma. *Ital.* respirazione con difficoltà.

Astragalus, *talus*, *Arab.* chahab. *Heb.* karfol. *Gr.* ἀσράγαλος. *Gal.* talon. *Ital.* astragalio, talone.

Astrum, *stella*. *Arab.* nagam. *Heb.* bocabh. *Pl.* bokevim. *Gr.* ἄστρον. *Gal.* astre, etoile. *It.* astro, segno celeste.

Atheroma, *Ar.* & *Heb.* non occurrit. *Gr.* ἀθήρωμα. *Gal.* atherome. *It.* ateroma.

Atomus. *Ar.* habba, mumbata. *Heb.* pitur. *Gr.* ἄτομος. *Gal.* atome. *It.* atomo, cosa indivisibile per esser troppo picciola.

Astramentum, *Ar.* ariegi, medad, ezegi, zagi, deza, devia, hibar. *Heb.* dezo, charta, schigor. *Gr.* μελαντηρία. *Gal.* encre. *Ital.* inchiostro, tinta.

Atrophia. *Vide* macies.

Attenuatio, *Ar.* kozra, kozar, taclib, tarcie. *Heb.* muc, rakik. *Gr.* λεπύσις. *Gal.* diminution, amoindrissement. *Ital.* sminuità, attenuazione.

Attractio, *Ar.* garra. *Heb.* gara, tipra. *Gr.* ἐλκῆ, ἐλκυστός. *Gal.* attraction, attirement, & ἀδρεβ. attractif. *It.* maneggiamento.

Audlio, *Augmentum*. *Ar.* zieda, racrir. *Heb.* marbit. *Gr.* ἀύξισις, ἐπαυμά. *Gal.* augmentation, aceroissement. *Ital.* accrescimento, aumento.

Auditus. *Ar.* samaf. *Heb.* schemuah, mischmah, haschmaoth. *Gr.* ἀκοή. *Gal.* ouie. *It.* udito.

Aura, *Ar.* deficit. *Heb.* hebhel. *Gr.* πνεῦμα. *Gal.* vapore, petit vent. *Ital.* venticello piacevole, aura.

Aures, *Ar.* sama, alfamach. *Heb.* ozen, ozuaim. *Pl.* Gr. ὄτιον, ὄτιον. *Sing.* ὄτιον. *Gal.* oreilles. *Ital.* orecchii.

Auripigmentum. *Vide* arsenicum. *Gal.* orpimentum.

Auriscalpium, *Ar.* munacca aludnei . *Hebr.* defic. *Gr.* ὠτογλυφίς . *Gal.* cure-oreille . *Ital.* cura-orecchie .

Aurum, *Ar.* deeb . *Hebr.* dsahab . *Gr.* χρυσός . *Gal.* or . *Ital.* oro .

Auxilium, *Ar.* igatha . *Hebr.* jefchah , ezer , fia , suah . *Gr.* βοήθημα . *Gal.* secours , aide . *Ital.* ajuto .

Axilla, *Vide* ala .

Axungia, *Vide* adeps .

B.

B*Aculus* . *Ar.* fabr , aza , uquis , *Esc.* *Hebr.* choder , makkel , matteh , schefet , *Esc.* *Gr.* βυκτηρία . βάκτρον . *Gal.* baton . *Ital.* bastone , bastoncello .

Balbuties, *balbus* , *Ar.* magbus (*adject.*) *Hebr.* illeg , gangum , megambem (*adject.*) *Gr.* ψεβήσις , ψεβός . *Gal.* beguayement , begue . *Ital.* balbutizzamento , balbo .

Balneum, *Ar.* hammim , gefal . *Hebr.* abhta , chaz , rachza , mesoth . *Gr.* λάτρον . *Gal.* bain . *Ital.* bagno .

Balsamus, *Ar.* mochel , hanut . *Hebr.* panach . *Gr.* βάλσαμον . *Gal.* baume . *Ital.* balsamo .

Barba, *Ar.* dakan . *Hebr.* dsacan . *Gr.* πώγων . *Gal.* barba . *Ital.* barba .

Bdellium , *Ar.* mundilimon , mudemada . *Hebr.* bedolah . *Gr.* βδέλλιον . *Gal.* bdellium , gomme bdellion . *Ital.* bdellio .

Bellaria . *Ar.* nuola . *Hebr.* kinnuach , segudah . *Gr.* τραγήματα . *Gal.* dessert . *Ital.* confezioni e frutti dopo pasto .

Benedictum , *Ar.* mubaraca . *Hebr.* barak . *Gr.* βλοσυρόν . *Gal.* benit . *Ital.* benedetto .

Benignum . *Ar.* hanin , hannan , tib , taib . *Hebr.* basim , tobh . *Gr.* βένιμος . *Gal.* benin . *Ital.* benigno .

Benzoi . *Ar.* bezoi . *Hebr.* non extat . *Gr.* deficit . *Gal.* benjoïn . *Ital.* benzoe .

Bezoar, *Ar.* bezard . *Hebr.* & *Gr.* deficit . *Gal.* bezoard . *Ital.* bezoar .

Biliosus, *Ar.* zafravi . *Hebr.* caret . *Gr.* χοληρός . *Gal.* bilioux . *Ital.* colerico , coleroso .

Bilis . *fel* , *Ar.* marra , merara . *Hebr.* mero-
ra . *Gr.* χολή . *Gal.* bile , fiel , colere . *Ital.* bile , colera .

Bilis flava & *nigra* , *Ar.* marra zafrā & Seudi . *Ar.* merara . *Gr.* χολή ξυανή καὶ μέλαινα . *Gal.* bile jaune & noire . *Ital.* bile gialla e nera .

Biscobium , *Ar.* tortellia . *Hebr.* deficit . *Gr.* βίσκοβον . *Gal.* biscuit . *Ital.* biscotto .

Bitumen, *Vide* Asphaltum .

Blatta , *tinea* , *Ar.* egette , sus . *Hebr.* fas .

Gr. σίση . *Gal.* teigne . *Ital.* tarma .

Bolus , *Ar.* lezma , lacma , cuthaira . *Hebr.* patbag , pat . *Gr.* βόλον . *Gal.* bouchée , morceau . *Ital.* boccone , bolo .

Bolus , *idem* quod *Lutum* , argilla .

hinc Bolus armena . *Ar.* albin , alarmen . *Hebr.* timah , cardanum , *Gr.* βόλον αρμενίου . *Gal.* bol d'armenie . *Ital.* bolo armeno .

Bonum , *Ar.* tib , taib . *Hebr.* tobh . *Gr.* ἀγαθόν . *Gal.* bon , bien . *Ital.* buono .

Borax . *Ar.* tincar , borraça , luzara , aldeheb . *Hebr.* deficit . *Gr.* χρυσόκλαμα . *Gal.* borax de Venise , borras . *Ital.* borace .

Brachium , *Ar.* hadab , hadan , alsahad , Said , dara , dira . *Heb.* derah , ezeroah , hazadh . *Gr.* βραχίον . *Gal.* bras . *Ital.* braccio .

Bractea , *lamina* , *Ar.* varaca , zafaha . *Hebr.* ziz , tas . *Gr.* ἐλασμα . *Gal.* feuille de metal . *Ital.* foglio di metallo .

Brevitas . *Brevis* , *Ar.* ichtisar , muchtasar , cazir , cazar . *Hebr.* cazer , cozer , cuz . *Gr.* βραχύτης . βραχύς . *Gal.* brevete , bref . *Ital.* brevità , breve .

Brodium , *jusculum* , *Ar.* marac , marca . *Hebr.* vel *Chald.* retaf . *Gr.* ζωμός . *Gal.* bronet . *Ital.* brodo .

Bubo , tumor glandularum in inguine . *Ar.* burules , thaun , barachien . *Hebr.* deficit . *Gr.* βύβων . *Gal.* bosse chancreuse . *Ital.* tartufalo .

Bucca . *Ar.* ducam , fadec . *Hebr.* peh . *Gr.* βύκκος . *Gal.* bouchée . *Ital.* boccone .

Bufo . *Ar.* naraqua , tallun , tauluna . *Hebr.* Zabh . *Gr.* μύζω . *Gal.* crapaud . *Ital.* rospo ranocchio .

Busonites , *Ar.* hagian alnaraqua . *Heb.* deficit . *Gr.* μυσζονίτης λίθος . *Gal.* crapaudine . *Ital.* pietra che nasce nel rospo .

Bulimus . *Fames nimia* , *Ar.* gui . *Hebr.* ulzana , cajan , raabh . *Gr.* βάλιμον . *Gal.* faim grande , infatiable . *Ital.* gran fame .

Bulla , *Ar.* malchabara . *Hebr.* kezafah , abhabuah . *Gr.* βύλλα . *Gal.* bulle , bouteille , bouillon sur l'eau . *Ital.* bolla , gonfiatura sopra l'acqua .

Butyrum , *Ar.* zedeb , seman . *Hebr.* chemeah . *Gr.* βούτυρον . *Gal.* beurre . *Ital.* butiro .

C.

C*Abala* , *Ar.* & *Hebraeum* est *vocabulum* , significans *traditionem* vel *doctrinam* per *traditionem* a *majoribus* acceptam . *Vide* Schindler . *Lexic.* Pentaglott . pag. 1578 . seq. *Gr.* deficit . *Gal.* cabale , cabalite . *Ital.* cabala , quamvis fortassis verius dici posset Gabbaglia , vel gabbamento .

Cacabus, *Sartago*, *Ar.* Kadra. *Hebr.* cacab, machabath, marchefeth, patur. *Gr.* κάκκαβος. *Gal.* chaderon. *Ital.* caldaja.

Cacatio, *Ar.* charia. *Hebr.* chari. *Gr.* κάκατος. *Gal.* action de chier. *Ital.* cacazione, cacarella.

Cachexia, *Ar.* thebegi, therel, terbel. *Hebr.* nepichah. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *Ital.* deest.

Cacochymia, *Ar.* chiltradi. *Hebr.* laschad rai, laschad merah. *Gr.* κακοχυμία. *Gal.* cacochymie, mauvaise humeur. *Ital.* umore cattivo.

Cadaver, *Ar.* gism, guttah. *Hebr.* nephelah, mappelah, pegar. *Gr.* κενόν, πρὸς τὸ σῶμα. *Gal.* cadavre. *Ital.* corpo morto.

Cadmia, *Ar.* climia, vafara. *Hebr.* def. *Gr.* καδμία. *Gal.* & *Ital.* cadmia.

Calcaneus, *Ar.* chaa, achabalium, aldip. *Hebr.* akkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* talon. *Ital.* calcagno.

Calceus, *Ar.* naala. *Hebr.* naal, masan. *Gr.* κάλκας. *Gal.* soulier. *Ital.* scarpa.

Calcinatio, *Ar.* deest. *Hebr.* scherefahfid. *Gr.* τέφρωσις. *Gal.* calcination. *Ital.* calcinazione.

Calculus, lapis. *Ar.* dil, hafa al celia (*renum*) hafa alimethent (*vesicae*) *Hebr.* chazaz. *Gr.* λίθιασις, λίθος. *Gal.* cravelle, pierre. *Ital.* pietra.

Calefactio, *calefaciens*, *Ar.* dasia, dasi, mifchan, fuchanna, hammi. *Hebr.* michammem, chom, habluth. *Gr.* θέρμανσις, θέρμανσις. *Gal.* chauffant, chauffage. *Ital.* riscaldamento, riscaldante.

Calidus, *Ar.* haar. *Hebr.* cham. *Gr.* θερμός. *Gal.* chaud. *Ital.* caldo.

Caligo, *Ar.* dalam, ateme. *Hebr.* ophel, aphela, araphel, habhira. *Gr.* ζέφος. *Gal.* obscurité, eblouissement. *Ital.* caligine.

Calix, *Ar.* cas, plur. cavas, acvas. *Hebr.* eos, aschisch. *Gr.* κύλιξ. *Gal.* calice, coupe, tasse. *Ital.* calice, bicchiere.

Callus, *Ar.* desbot, desbet, alchestir. *Hebr.* spiecha. *Gr.* τὸ πῶρον. *Gal.* cal, durillon. *Ital.* callo, durezza delle mani, o piedi.

Calor, *caliditas*. *Ar.* harara, har, tehib. *Hebr.* chamma, chom, scharaf. *Gr.* θερμότης. *Gal.* chaleur. *Ital.* caldo, calore.

Calvaria, *cranium*, *Ar.* gamgama, quahaf. *Hebr.* gilgoleth, cadra, tekhhambach. *Gr.* κρανίον. *Gal.* crane, test. *Ital.* osso della testa.

Calvities, *calvus*. *Ar.* charha, alcharha, azla, zala. *Hebr.* kereah, gabachar, gibbeach. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός. *Gal.* chauveté, chauve. *Ital.* calvezza, calvo.

Calx, *Ar.* schearagi, sehergi, mura, almora (*calx extrinseca*) *Serap.* v. vult. al mura significare calcem vivam. *Hebr.* gir, schid. *Gr.* πύριον, κολα. *Gal.* chaux. *It.* calcina, calce.

Campbora, *Ar.* dhafur, ariage, alefek. *Hebr.* cofer. *Gr.* κάμφρα. *Gal.* camphre. *It.* canfora.

Canalis, *Ar.* gedeguil, mugari. *Hebr.* zinor, schiker, teajah. *Gr.* σωλήν. *Gal.* canal. *Ital.* canale.

Cancer, morbus. *Ar.* ikila. *Hebr.* ikul. *Gr.* κρκίνωμα. *Gal.* chancre. *Ital.* cancro, canchero.

Cancer, animal. *Ar.* acrabb. *Hebr.* deest. *Gr.* κρκίνος. *Gal.* ecrevice. *It.* cancro.

Canini, *Ar.* kelibiin. *Hebr.* calibim. *Gr.* κύνος. *Gal.* de chien. *It.* canini.

Canis, *Ar.* kel. *Hebr.* kelebh, nibhehads. *Gr.* κύων. *Gal.* chien, chienne. *It.* cane.

Canities, *canus*, *Ar.* schib, siboh. *Hebr.* schebh, schabh. *Gr.* ποικίλ, ποικίλος. *Gal.* blanchissure des cheveux, chenu, gris, blanc. *It.* canutezza, bianco, canuto.

Cantharides, *Ar.* dararieh, daruch. *Hebr.* caver. *Gr.* κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *It.* verme cantarella.

Capillus, *Ar.* saar, shar, samaf. *Hebr.* sear, cenath, revuzoth, (*plural.*) *Gr.* τρίξ, τρίχες. *Gal.* cheveu, (*plur.*) cheveux. *It.* capello.

Capra, *Ar.* as, ans, anfi, maas. *Hebr.* esh. *Gr.* ἀίξ. *Gal.* chevre. *Ital.* capra.

Capsa, *capsula*, *Ar.* oron. *Hebr.* aron, arggas. *Gr.* κάψα, κάψακον. *Gal.* coffre, caisse, cassetin. *It.* cassa, cassetta.

Caput, *Ar.* ras. *Hebr.* rosch, gulgoleth. *Gr.* κεφαλή. *Gal.* tete. *It.* testa, capo.

Carbunculus, *gemma*, *Ar.* batic. *Hebr.* barkeeth, puk, gemur. *Gr.* ἄσθραξ. *Gal.* escarboucle, gros rubis. *It.* carbonchio.

Carbunculus, morbus. *Ar.* dumei, demenul, masmar. *Hebr.* ekkedah. *Gr.* ἄσθραξ. *Gal.* charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, *cardialgia*. *Ar.* naquia. *Hebr.* zifcha, delibba. *Gr.* κερδιακή, κερδιαλγία. *Gal.* cardialgie, mal de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Caricie, *Ar.* dibal, armenisi. *Hebr.* debelah. *Gr.* ισχάδες. *Gal.* figues seches, figues de cabas. *It.* fichi secchi.

Caries, *Ar.* sufa. *Hebr.* racabh, schabas. *Gr.* τερεδών, δρύς. *Gal.* pourriture d'os. *Ital.* caruolo, tarlo.

Carmenativus, *Ar.* nafsich. *Hebr.* deficit. *Gr.* ζωντικός, ζεζωντικός. *Gal.* carminatif. *It.* scarfassante, spinazzante.

Caro, *Ar.* gism, laham. *Hebr.* basar, scheer. *Gr.*

Gr. σάρξ κρέας . Gal. chair . It. carne .

Carotides , Ar. subeteni . Hebr. deest . Gr. καροτίδες . Gal. carotide . It. carotidi .

Carpus , Ar. alkef . Hebr. rafech . Gr. κάρπυς . Gal. le poignet . It. bracciale , giuntura della mano .

Cartilago , Ar. gazruf , abadun , zudra . Hebr. schagus , adilini , pl. hascechufim . Vesal. An. p. 206 . Gr. χόνδρος . Gal. cartilage . It. cartilagine .

Carus , Ar. subeth , masbat , (eger habens carum .) He. tarddemah . Gr. κάρυς . Gal. lethargie . It. caro .

Casus , Ar. gieben , giaben , gabna , acad . Hebr. gebinah , schephorh , cherizim , (pl.) Gr. τυρός . Gal. fromage . It. formaggio .

Cassia lignea , Ar. seleguai , salihacha , chajakfandar , caschfchar , alsalichach , dakia . Hebr. kidda , keziah . Gr. κασσία . Gal. casse . It. cassia .

Castoreum , Ar. gien , dedestfar , giendibitestar , gendbitaster , hezalmar . Hebr. deest . Gr. καστορέιον . Gal. castorée , ou castoreum . It. castorio .

Castratio , castratus , Ar. hikian , chaifi , mochz , mucappan . Hebr. saris , meforas , & in plur. gancbin , (Castrati .) Gr. καστρωτός , κείραχος . Gal. chatrement , chatrè , eunuque . It. castramento , castrato .

Casus , lapsus , Ar. alnattar , succot , faki- ta . Hebr. mot , mappalah , vel mappelah . Græc. πτώσις . Gal. tuine , chute . It. caduta , rovina .

Casus , id est , contingens , Item Historia , Ar. ica . Hebr. kareh , Keri , irion , airoth . Gr. συμβεβηκός . isoeia . Gal. cas , aventure . It. caso , avvenimento .

Catarribus , Ar. nazla . Hebr. nezilah . Gr. κатарρίβος . Gal. catarre , destuxion . It. catarro .

Catoche , catalepsis , Ar. sachos , sacco . Hebr. deest . Gr. καστοχὴ . κκατληψις . Gal. catalepsie . It. catalepsia .

Cauda , Ar. danab , deneb . Hebr. dsauabh . Gr. δρύς . Gal. quene . It. coda .

Cava vena , Ar. anguf . Hebr. hagabubh . Gr. κείλη φλέψ . Gal. veine cavè . Ital. vena cava .

Cavitas , Ar. guf , tagvif , chava , chavi , nacra . Hebr. bavobh , chalit . Gr. κοιλότης , κήλον . Gal. creux , caverne . It. concavità , caverna .

Causa , Ar. seheb . Pl. asbib . Hebr. sibbah , ella , illa . Gr. αίτια , αίτιον . Gal. cause , rai- son . It. causa , cagione , ragione .

Cauticum , Ar. kavi , muharic . Hebr. micva . Gr. κωσιμύον . Gal. caustique . It. caustico .

Causus , id est , febris ardens , Ar. faricos , harca , hamia vel humi muharrica . Hebr. charchur , kaddachar , dhalkeler , a dbalac , accensus fuit . D. D. Fafch. Disp. Inaug. de Causo cap. I. Gr. καύση . Gal. fièvre chau- de . It. febre ardente .

Cauterium . Ar. ki , mucavi , (Cauteriza- tus .) Hebr. charac . Gr. κωτηρίον . Gal. caute- re . It. cauterio .

Celeritas . celer , Ar. ziham , ichtelis , chif- fa , Chasif . Hebr. mechera , cal , col , chifsch , chusc . Gr. ταχύτης . ταχύς . Gal. legeretè , le- ger , promptitude , prompt , viteffe , vite . It. celerità , celere , prestezza , presto .

Cephalalgia , Ar. sda , vaga , alras , alchud- de . Hebr. azbah . Gr. κεφαλαλγία . Gal. dou- leur de tete . It. cefalgia , dolore del capo .

Cephalicum medic . Ar. altesum . Hebr. deest , vel reascha , aut marascha usurpari potest . Gr. κεφαλικόν . Gal. cephalique . It. cefalico .

Cera , Ar. mum , kir . Hebr. donnag . Gr. κήρυς . Gal. cire . It. cera .

Coratum , vel Cerotum , Ar. test . Hebr. deest . Gr. κωρωτόν . Gal. cerot . It. cerato .

Cerebellum , cerebrum , Ar. damaga , dimaga , demag , much , michach . Græc. ἐγκεφαλίς . ἐγκέφαλος . Gal. cervelle , cerveau . It. cer- vello picciolo , cervello .

Cerevisia . Ar. fuca , curmi , foca . Hebr. non extat . Gr. ζύθος . Gal. cervoise , biere . It. cervosa , bevanda .

Cerussa , Ar. siddavi , cholcotar , anach , rasis afrelegi . Hebr. puch . Gr. ψυμίδιον . Gal. ceruse , fard . It. biacca .

Cervus . Ar. ail , plur. ailil , atud . Hebr. a- jal . Gr. ἐλκωρός . Gal. cerf . It. cervo .

Chalybs . Ar. fuiad . Hebr. nechafscheth . Gr. χαλύψ . Gal. acier . It. acciaio .

Character . Ar. aja , nadar , risam . Hebr. ke- tem , cacca , navasim , (plur.) Gr. χαρακτήρ . Gal. caractere , signe , forme . It. carattere .

Charta , Ar. varaca , cagad , nagid , zhafa . Hebr. megilla , gillajon , kelef . Gr. χάρτιον , πάπυρος . Gal. carton , papier . It. carta .

Chirurgia , chirurgus , Arab. gartachis . Hebr. raphuat hajad chobesch . Gr. χειρουργία . χειρουργός . Gal. chirurgie , chirurgien . It. chi- rugia , chirurgo , chirurgico .

Cholera , Gr. zafta , zaftavi . Hebr. aromah . Gr. χόλρα . Gal. colere , colerique , Ital. co- lera , colerico .

Chorion , Ar. chabas . Hebr. deest . Græc. χόριον . Galli & Itali retinent Latinum .

Choroides , seu retiformis , Arab. deest . Hebr. dici potest sarag , rescher . Gr. χοροειδής . Gal. fait en maniere de rezean . It. fatto a modo di rete .

Chrysolithus, *Ar.* non occurrit. *Hebr.* barcket, tharfchich. *Gr.* χρυσόλιθος. *Gal.* chrysolite. *Ital.* crisolito.

Chylus, *chylicatio*, *Ar.* non occurrit. *Hebr.* iccul. *Gr.* χυλός, χυλώσις. *Gal.* chyle, chylicatio. *Ital.* chilo, chilificazione.

Chymosis, *Ar.* guardenigo. *Heb.* caret. *Gr.* χύμωσις. *Gal.* & *Ital.* non occurrunt.

Cibus, *cibarium*, *Ar.* Macal, makefa, matam, dabhah, &c. *Heb.* okel, Makeleth, bag, birjah, barut, berot, medfon, zijun, &c. *Gr.* σίτις, βρώμα. *Gal.* viande. *Ital.* cibo.

Cicatrix, *Ar.* athara, garah, rafam. *Hebr.* refem, rufcham, famiah. *Gr.* ἐλή, ὄταλή. *Gal.* cicatrice. *Ital.* cicatrice.

Cilia, *Ar.* deficit. *Hebr.* Keridfin. *Gr.* βλεφάρων, ὄφθαλμοι. *Gal.* sourcils. *Ital.* cigli sopra l'occhio.

Cingulum, *Arab.* gabbid, algilala. *Hebr.* azor, atmeth, zerads, &c. *Gr.* Ζώνη. *Gal.* ceinture. *It.* cingolo, centura.

Cinis, *Ar.* kali, gobar, ramed, chamad. *Heb.* epher, dschen, kitam. *Gr.* τέφρα, σποδός. *Gal.* cendre. *It.* cenere.

Cinnabaris, *Ar.* zenginfer, uzifur, fedech. *Heb.* schachar. *Gr.* κιννάβαρις. *Gal.* cinnabre. *Ital.* cinabrio.

Cinnamomum, *Ar.* dursini, paralsini. *Hebr.* darzin, (& in stricta signif.) Kelef. *Gr.* κιννάμωμον. *Gal.* cinnamome. *Ital.* cinnamomo, canella.

Circulatio, *gyratio*, *Ar.* dauran, tahlica. *Hebr.* Kafef, *Gr.* κύκλωσις. *Gal.* circulation, circuit du sang. *Ital.* giramento, ravvolgimento.

Circulus, *Ar.* halac, mazda. *Hebr.* chug, mechuga. *Gr.* κύκλος. *Gal.* cercle. *Ital.* cerchio.

Clamor, *Ar.* nida, zajah. *Hebr.* dsaca, zevachah, schua, srhevah. *Gr.* βοή, κλαγγή. *Gal.* clameur, cri. *It.* plauso, grido.

Claudicatio, *claudus*, *Ar.* vuca, oroga, arag. *Heb.* pisscagh, zela, zolah. *Gr.* χλαυδισμός, χλωδός. *Gal.* boiteux, boitement, clochement, clochepied. *It.* zoppicamento, zoppo.

Clavicula, *Ar.* alchiab, althenduc, caab. *Hebr.* scechem. *Gr.* κλαδίον, κλαίς. *Gal.* petite clef. *It.* chiavicina.

Clavus, *Ar.* mesemar, yatad, mafinar. *Heb.* racar. *Gr.* γόμφος, ἦλον. *Gal.* clou. *It.* chiodo.

Cloaca, *Ar.* mugari. *Heb.* bethgelalim. *Gr.* ἀπόκατοι. *Gal.* latrine, retrait. *Ital.* necessario, cacatoio.

Clyster, *Ar.* mahcana. *Hebr.* deficit. *Gr.*

κλύστρον, ἔμμηγ. *Gal.* clistere. *It.* cristerio.

Coagulatio, *coagulum*, *Ar.* acquid, alec, anthac, anshaa. *Heb.* kepuah, kippaon. *Gr.* πήξις, πητύξις. *Gal.* caillèe, figement, caillè. *It.* coagulazione, caglio.

Cocbleare, *Ar.* maliaca, magrafa. *Hebr.* bagizni. *Gr.* κοχλιάριον, δαιδύς. *Gal.* cuillier. *It.* cocchiaro, cucchiaro.

Cocitas, *cœcus*, *Ar.* avar, umi. *Hebr.* iyvaron, iyvar, sanver. *Gr.* τυφλότης, τυφλός. *Gal.* aveuglement, aveugle. *Ital.* cecità, cieco.

Cœlestis, *Ar.* non extat. *Hebr.* schemine. *Gr.* ἐράνιον. *Gal.* celeste, du ciel. *It.* celeste.

Cælum, *Ar.* elzama. *Heb.* schammaim. *Græc.* ἐραϊός. *Gal.* ciel. *Ital.* cielo.

Cæna, *Ar.* aschi. *Hebr.* achschemu. *Gr.* δάπνον. *Gal.* souper. *It.* cena.

Coitus, *Ar.* non extat. *Hebr.* mischgal, mischgala. *Gr.* συνσίξις, ὄρχια. *Gal.* compagnie du mari & de la femme, action venerienne. *It.* coito carnale.

Colica, *Ar.* vaga alchazira, haida. *Hebr.* deficit. *Gr.* κολικὴ. *Gal.* colique. *It.* colica.

Collum, *Ar.* ank, cafa. *Hebr.* garon, zavvar. *Gr.* τράχηλος. *Gal.* col, cou. *It.* collo.

Collyrium, *Ar.* alcohol, alcofol schiuf, sief. *Hebr.* retijah. *Gr.* κολλύριον. *Gal.* collyre, medicament pour les yeux. *It.* collirio.

Colon, *Ar.* chazira. *Hebr.* caret. *Gr.* κόλον. *Gal.* l'intestin, ou grand boyau. *It.* coio.

Color, *Ar.* cohol, laven, zibag. *Hebr.* zebhah. *Gr.* χρῶμα. *Gal.* couleur. *It.* colore.

Colum, *Ar.* zec, zucuc. *Hebr.* sanan. *Gr.* ἰδιούδες. *Gal.* couloir. *It.* colatojo.

Columella, *gurgulio*, *uvula*, *Ar.* halc. *Heb.* deficit. *Gr.* σφοδρία. *Gal.* lulette. *It.* colonella, campanella, ugola.

Coma, *Ar.* subet, & in specie, coma vigil, subet asari. *Hebr.* deficit. *Gr.* κόμωσις. *Gal.* generaliter omnis somnus p. n. dicitur lethargie. *It.* sonnolenza, sonno profondo.

Commisura, *Ar.* seren, doren, taulif, taciil, rabta. *Hebr.* debec, chobereth, machberet. *Gr.* συναρμωγή. *Gal.* jointure, conjunction. *It.* incastramento, giuntura.

Complexio, sive dispositio & natura. *Ar.* tabi, mizig. *Hebr.* mezeg. *Gr.* κῆσις, συμπλοκή. *Gal.* complexion. *It.* complessione.

Compositio, *Ar.* taalif, nadm, taabia. *Heb.* muakah, tarkibah. *Gr.* σύνθεσις. *Gal.* composition. *It.* composizione.

Compositum, *Ar.* mundam, muallaf. *Hebr.* murcabh. *Gr.* σύνθετον. *Gal.* composé. *Ital.* composto.

Conceptio, *conceptus*, *Ar.* habila, haml. *Hebr.*

Heb. heron, herajon, maadit, batna. *Gr.* κέρως, κέρμα. *Gal.* conception, concu. *It.* concezione, concetto.

Condimentum. *Ar.* haut, tabch. *Hebr.* recach, chanat, mirachet, tebhul. *Gr.* ἀρτυμα. *Gal.* confiture. *It.* conciatura.

Conditum. *Arab.* muraba. *Hebr.* memadema. *Gr.* κοδῖτυν. *Gal.* confit. *It.* condito.

Confectio. *Ar.* maagun. *Hebr.* recach. *Gr.* ἄρτυμα, ἀρτυμα. *Gal.* confectio, confiture. *It.* confezione.

Confortans. *Ar.* gabir, misad. *Hebr.* michajelan. *Gr.* κρατωπιόν. *Gal.* confortatif. *It.* confortatorio.

Congelatio. *Arab.* agmid. *Hebr.* achud. *Gr.* σύμψηξις. *Gal.* congèlation, gèlement, gelure. *It.* gelamento.

Conglutinatio. *Ar.* tabcit, talzic. *Hebr.* debhek. *Gr.* συγκόλλησις. *Gal.* colement, conglutination. *It.* legatura.

Consolidatio. *Ar.* galc. *Hebr.* deficit. *Gr.* ὁλοκληρώσις. *Gal.* consolidation. *It.* rassodazione.

Consuetudo, consuetus. *Ar.* manhag, ada, (adjec.) mastaaed. *Hebr.* ajada, davalch, derec, chalaca. *Gr.* ἔθωσις, ἔθωσις, ἔθωσις. *Gal.* coutume. *It.* consuetudine.

Contagium. *Ar.* non extat. *Hebr.* tumcah. *Gr.* ἀπέρροια, μίσημα, συνάροια. *Gal.* contagion, maladie contagieuse. *It.* contagio.

Contentum. *Ar.* deficit. *Hebr.* niclal. *Gr.* ἰσχόμενον. *Gal.* content. *It.* contento.

Continuitas, continuus. *Ar.* tizul, (adjec.) *Hebr.* temida, tamid, mitdabek. *Gr.* συνεχής, συνεχής. *Gal.* continuitè, continu, continuel. *It.* continuità, continuo.

Contractio, contractura. *Ar.* achd, tafac, alzemenah. *Hebr.* kehah, kalut. *Gr.* συστολή. *Gal.* contractio, contract de nerfs, accourcissement. *It.* incortazione, incortato.

Contusio. *Ar.* rad, murad, sadach. *Hebr.* holem, mekicha. *Gr.* θλάσις, θλάσις. *Gal.* contusion, pilement. *It.* pistamento.

Convulsio, spasmus. *Ar.* chalda, (adjec.) machlud, tafnag, & in specie spasmus cynicus, chadr. *Hebr.* kephiah. *Gr.* σπασμός. *Gal.* convulsion, spasme. *It.* spasma.

Cor. *Ar.* calb. *Hebr.* lebahh, lebh. *Gr.* καρδία. *Gal.* cœur. *It.* cuore.

Corallium. *Ar.* basad, besed, besd, bresilis, lulu, morgana, margi. *Hebr.* ramoth. *Gr.* κόραλλιον, κόραλλιον. *Gal.* corail. *Ital.* corallo.

Corium. *Arab.* geld, gelde. *Hebr.* zarad, scalchi, callacha. *Gr.* δέρμα. *Gal.* cuir, peau. *It.* cojo, cuojo.

Tom. II.

Corru *Ar.* kurrulal. *Hebr.* keren aial. *Gr.* ἐλαφρόκερας. *Gal.* corne de cerf, ramure. *It.* corno di cervo.

Corpulentus. *Ar.* galal, galil. *Hebr.* gabh. *Gr.* παχύς, μεγαλοσώματος. *Gal.* corpulent, charnu. *Subst.* corpulence. *It.* corpolento, grasso. corpolenza.

Correctio. *Ar.* non extat. *Hebr.* tiraz, tiruz, ticcun, toccachat. *Gr.* ἐπανόρθωσις. *Gal.* correctio, redressement. *It.* correzione.

Corrosio. *Ar.* takil, nachar, chaichaluf. *Hebr.* pecheteth. *Gr.* διαβρωσις. *Gal.* corrosio, corrosif. *Ital.* roduto, roficazione.

Corruptio. *Ar.* tacharic, tassed, fisad, fad, fada. *Hebr.* chebbel, schachat, jafchah. *Gr.* φθορά. *Gal.* corruption. *It.* corruzione.

Cortex. *Ar.* giest, cocior, kerse, quifschara. *Hebr.* kelifah, schichaphah. *Gr.* λέπτις, φλοιός. *Gal.* ecorce, croute. *It.* scorza.

Coryza. *Arab.* zachema, zukem, tarviha, tarcam. *Hebr.* caret. *Gr.* κόρυζα. *Gal.* rhume, catarrhe, defluxion du cerveau. *It.* catarro, scesa d'umore cattivo.

Cos. *Ar.* mesen, hagar, almefen. *Hebr.* mischachan. *Gr.* ἀκόνη. *Gal.* queux, pierre à aiguifer. *It.* pietra d'aguzzare, core.

Costa. *Arab.* dala. *Hebr.* zela. *Gr.* πλευρά. *Gal.* cote. *It.* costa.

Coxa, coxendix. *Ar.* ifarc, alhafegi, fachad, fak. *Hebr.* schok, miph'aaah. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* cuisse, hanche. *It.* coscia.

Cranium. *Ar.* gungama, Quahaf. *Hebr.* gulgoeth. *Gr.* κράνιον. *Gal.* crane, os de la tete. *It.* osso della testa.

Crassities, crassus. *Ar.* gilad, chafchan, velghafchion, fashuna, chofn. *Hebr.* abh, abi, maebbeh, gas, gafud. *Gr.* παχύτης, παχύς. *Gal.* epaisseur, grosseur. *It.* grossezza, grosso. *Crepitus ventris.* *Ar.* rihia. *Hebr.* dsemorah. *Gr.* πορδή. *Gal.* pet. *It.* peto.

Creta. *Ar.* tafia, torab, tarab. *Hebr.* deficit. *Gr.* κριώλιον γῆ. *Gal.* de la craye. *It.* creta.

Cribrum. *Ar.* crib. *Hebr.* rebharah, mibhar. *Gr.* κόλκινον. *Gal.* crible, tamis, bluteau. *It.* cribro, crivello.

Crisis, criticus. *Arab.* buchran, buchrani. *Hebr.* gebhul. *Gr.* κρίσις, κρίσις. *Gal.* jugement, judicature, jugè, jour de crise dans les maladies. *It.* giudicio, giudicatura, giudicante.

Crocus. *Ar.* zardach, zardagi, zafran. *Hebr.* safra, safran. *Gr.* κρόκος. *Gal.* safran. *It.* zafarano.

Cruditus, crudus. *Ar.* nei, fag. *Hebr.* chai, na. *Gr.* ἀμότης, ἀμός. *Gal.* crudité, cru. *It.* crudezza, crudo.

M m m

Cru

Crura. *Ar.* acra, ragla, raglin. *Pl. Hebr.* regel, raglim. *Gr.* κάλα. *Gal.* jambes. *It.* stinchi, gambetti.

Crusta. *Ar.* gischi. *Hebr.* karam, kelisa. *Gr.* ἰσχύρα. *Gal.* croute. *It.* crosta, scorza.

Crystallus. *Ar.* gabisch. *Hebr.* gavisch, kerah. *Gr.* κρύσταλλος. *Gal.* cristal. *It.* cristallo.

Cucurpha, pisolus. *Ar.* gubbe, molota. *Hebr.* peir, coba. *Gr.* πιπίδιον. *Gal.* coesse, coife. *It.* cappello, cappelletto.

Cucurbitula. *Ar.* oabel, akara, chaelie hagama, higema. *Hebr.* carna, kesil. *Gr.* σκῆνα. *Gal.* ventoufe. *It.* ventosa, zuccheretta.

Cucurbita destillatorin. *Arab.* cara, charha, harahah. *Hebr.* defcicit. *Gr.* σκῆνα. *Gal.* alembic. *It.* zucca.

Culter. *Ar.* chidmi, seken. *Hebr.* fakim, maakelet. *Gr.* ἀχαιρα. *Gal.* couteau. *It.* coltello, coltellino.

Cuneiformis. *Ar.* mafil alliziz. *Hebr.* defcicit. *Gr.* σφαιρωδης. *Gal.* fait en forme de coin. *It.* conforme a cugno.

Cuneus. *Ar.* liziz. *Hebr.* aguda. *Gr.* σφῆν. *Gal.* coin. *It.* cugno, cogno.

Cura, Sollicitudo. *Ar.* hamam, hemm, himma, carb. *Hebr.* belilut, calchascha, iiza. *Gr.* μελέτη. *Gal.* cure, soin, souci. *It.* cura, pensiero, travaglio.

Cura, Curatio, Sanatio. *Ar.* radvia, ileg, sifa. *Hebr.* gehab, iehabh, terufa, rifoht, rephuah. *Gr.* θεραπεία, ἴασις. *Gal.* cure, guérison. *It.* curazione.

Curtus. *Ar.* cazir. *Hebr.* cazar, cazer. *Gr.* κολοβίς. *Gal.* court, petit. *It.* corto.

Curvus, Curvitas. *Ar.* chava, chani, inchine, munchani, mochui, taicaca, mucaac. *Hebr.* cores, schechuach. *Gr.* κμπύλος, κμπυλότης. *Gal.* courbè, courbe, courbure. *It.* piegatura, incurvatura, piegato.

Cuspis. *Ar.* malchas. *Hebr.* ibhchah. *Gr.* εἰχμή. *Gal.* pointe. *It.* punta.

Cuticula. *Arab.* gulcida. *Hebr.* defcicit. *Gr.* σπιδαριός. *Gal.* petite peau. *It.* pelle picciola, coticella.

Cutis. *Ar.* geld, gelde, macala. *Hebr.* geld, or. *Gr.* δέρμα. *Gal.* peau. *It.* cortice, cotenna.

Cyatus. *Arab.* analasat, kesat. *Hebr.* kissera. *Gr.* κύπελλον. *Gal.* gobelet, coupe. *It.* bicchiere, gotto.

D.

Dannum. *Arab.* chifarah. *Hebr.* nedsek, raah. *Gr.* βλάβη, πῆμα. *Gal.* dommage, perte. *It.* danno.

Debilitas, Debilis. *Ar.* mashud, teschut. *Hebr.* choli, chelch, chalasch. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* debilitè, foiblesse, débile, foible. *It.* debolezza, debilità, debole.

Declinatio morbi. *Ar.* nacs, nekida, alruie, mefetet. *Hebr.* ieridah. *Gr.* ὑγίαισις. *Gal.* declin, dèchet des maladies, amoindrissement. *It.* declinazione.

Decoctio, Decoctum. *Ar.* tabcha, mathuch. *Hebr.* nazid, tabhschila, tufin. *Gr.* πέψις, εψημα. *Gal.* decoction. *It.* decozione, decotto.

Denigratio. *Ar.* favida, fevida. *Hebr.* cadruth. *Gr.* μαυρισμός. *Gal.* noirçiffure, noirceur. *It.* anneramento.

Dens, Dentes. *Arab.* dars, plur. adras, & adaris, dars cudumi, in specie dens incisorius, sive anterior. *Hebr.* schen. plur. schinaim. *Gr.* ὄδον, ὀδόντες. *Gal.* dent, plur. dents. *It.* dente, plur. denti.

Densitas, Densus. *Ar.* ab, abia. *Hebr.* abh, abhi, maabhah, aboth, gas. *Gr.* πυκνότης, πυκνός. *Gal.* gras, grasse, epais, epaisseur. *It.* denso, densità.

Dentifricium. *Arab.* sunun. *Hebr.* defcicit. *Gr.* ὀδοντοτροχίμα. *Gal.* poudre, ou autre chose propre à frotter les dens. *It.* cura denti.

Dentifscapium. *Ar.* munacca. *Hebr.* defcicit. *Gr.* ὀδοντογλυφίς. *Gal.* curedent. *It.* cura denti, scalza denti.

Dentitio. *Ar.* nubit, alamanan. *Hebr.* defcicit. *Gr.* ὀδοντοφυΐα, ὀδοντοφυΐα. *Gal.* la venue des dents. *It.* dentigazione.

Depilatio, Depilatorium. *Ar.* tamrit, mantuf, alshar. *Hebr.* carcha, mercur. *Gr.* ψιλάτρο. *Gal.* dépilatoire. *It.* pelamento rimedio.

Depressio. *Ar.* aschafad. *Hebr.* ieschach, ieschaca, nimitac, schiffa. *Gr.* ταπείνωσις. *Gal.* depression, pressure. *It.* depressione.

Despumatio. *Ar.* tazfia. *Hebr.* defcicit. *Gr.* ἀπυκνωσις. *Gal.* action d'écumer. *It.* despumazione.

Desquamatio. *Ar.* taqschira. *Hebr.* deest. *Gr.* ἀποξείνωσις. *Gal.* action d'écailier. *It.* scagliazione, scagliamento.

Destillatio. *Ar.* taqtir, hatla. *Hebr.* tencifa, nofet, delef. *Gr.* κατωλειβή. *Gal.* destillation. *It.* destillazione.

Destillatoria Instrumenta. *Ar.* catara, catarat. *Hebr.* keli hatenufa. *Gr.* ὄργανα κατωλειβητικὰ. *Gal.* instrumens destillatoires. *It.* instrumenti destillatorii.

Dieta. *Ar.* tadbir, vidj, ratab, tartib. *Hebr.* nehagah. *Gr.* διαίτη. *Gal.* diète, régime de vivre. *It.* dieta.

Diaphragma, septum transversum . *Ar. deficit* . *Heb. peder, dakim, dakim* . *Gr. διάφραγμα* . *Gal. diaphragme* . *It. diaframma* .

Diarrhœa . *Ar. guri bikai, darab, dabaren* . *Hebr. deficit* . *Græc. διάρροια* . *Gal. flux de ventre* . *It. flusso di ventre* .

Diastole . *Ar. non extat* . *Heb. halpaschtor* . *Gr. διαστολή* . *Gal. diastole* . *It. diastole* .

Dies . *Ar. iaom, nahar* . *Heb. iom* . *Gr. ἡμέρα* . *Gal. jour* . *It. di, giorno* .

Digestio . *Ar. hadma, ihdam, inhidam, andaga* . *Heb. icul* . *Gr. ἀνάσσις* . *Gal. digestion* . *It. digestione* .

Digestivus . *Digerens* . *Arab. hadim* . *Fœm. hadima* . *Hebr. mebaschelet* . *Gr. ἀναδοτικός* . *Gal. digestif* . *It. digestivo* .

Digitus . *Ar. izba* . *Heb. ezebba, pl. hezbaoth* . *Gr. δάκτυλος* . *Gal. doigt* . *It. dito* .

Disjunctio . *Ar. baad, tabaid* . *Hebr. machloket* . *Gr. διαζέσις* . *Gal. separation, disjunction* . *It. disgiunzione, separazione* .

Dislocatio . *Ar. fadun, cholah, anchola* . *Hebr. schemitah* . *Gr. ἐξάρθρωσις* . *Gal. dislocation* . *It. dislocazione, snodazione* .

Dissolutio . *Ar. deficit* . *Hebr. nispah, mas, masa* . *Gr. διάλυσις* . *Gal. dissolution* . *It. dissoluzione* .

Doctor . *Ar. muedib, muhadi, faquch, alfachi* . *Heb. aluf, rabh* . *Gr. διδάσκαλος* . *Gal. docteur* . *It. Dottore* .

Dolor . *Ar. vaga, alin, alem, anin, &c.* . *Heb. chebel, chil, on, ezeb, keeb, macobh, zirim, (plur.)* . *Gr. ἔδωίν, ἄλγος, ἄλγος* . *Gal. douleur* . *It. dolore, doglia* .

Dormitorium . *Ar. marcad* . *Heb. beth madmehah, mischabh, cheder, aliih* . *Gr. δωματίον, κοιτη* . *Gal. dortoir* . *It. dormitorio* .

Dorsum . *Ar. dahar, zulb* . *Heb. gev, gubh, schechem* . *Gr. ὄστρον* . *Gal. dos* . *It. schena* .

Dosis . *Est Græcum vocabulum, per synecdochen dici possit, Ar. cavas* . *Hebr. cos* . *Gr. δόσις* . *Gal. & It. dose* .

Drachma . *Arab. deficit* . *Heb. adaraon, dar-kemon, zuz* . *Græc. δράχμη* . *Gal. dragma* . *It. dragma, dramma* .

Dropax . *Ar. tanguia, thafal* . *Heb. deficit* . *Gr. ἑρόπαξ* . *Gal. dropas* . *It. dropace* .

Dulcedo . *Dulcis* . *Ar. gud, gaid, hulic, haliut, hali* . *Hebr. matoc, motek arebh* . *Gr. γλυκύτης, γλυκύς* . *Gal. douceur, doux* . *It. dolcezza, dolceitudine, dolce* .

Dysenteria . *Ar. halfah, zachia, adereb* . *Heb. chadra, chali, meaim* . *Græc. δυσεντερία* . *Gal. dysenterie* . *Adj. disenterique* . *It. disenteria* .

Dyspnoea . *Ar. albehar, alrabu* . *Hebr. defi-*

cit . *Gr. δύσπνοια* . *Gal. asthma, difficulte d'haleine* . *It. difficoltà di respirazione* .

E.

Ectasis . *Ar. tamanina, faza, subet, lupos* . *Hebr. deficit* . *Gr. ἐκτασις* . *Gal. & It. deficient* .

Ectropion . *Ar. alsathere, xatrati* . *Hebr. deficit* . *Gr. ἑκτρόπιον* . *Gal. inversion des paupières* . *It. riversamento delle palpebre* .

Effectus . *Ar. deficit* . *Heb. maafeh, maafiat, miphah* . *Gr. ἔργον, ἐνέργημα* . *Gal. effet* . *It. effetto* .

Effervescentia . *Ebullitio* . *Ar. taglia, galajen, rahs* . *Heb. diceul, nabhura* . *Gr. ζέσις* . *Gal. echaufement, bouillonnement* . *It. bollimento* .

Efficacia . *Ar. inquiham* . *Heb. coah, tebha* . *Gr. δύναμις, ἐνέργεια* . *Gal. efficace, vertu* . *It. forza, efficacia* .

Effluviium . *Ar. miibacchor* . *Heb. non occurrit* . *Gr. ἐπιπόρευσις* . *Gal. ecoulement* . *It. sciolamento, esalazione* .

Effusio . *Ar. herq, ihtiraq, zabb, inzabib* . *Heb. schefek, esched, meschad* . *Gr. ἔκχυσις* . *Gal. effusion* . *It. spargimento* .

Electrum . *Ar. haut, carabè* . *Heb. deficit* . *Gr. ἤλεκτρον* . *Gal. ambre* . *It. elettro* .

Electuarium . *Ar. alquarized, looh, laaca, maagun* . *Heb. deficit* . *Gr. ἑλεκτάρια* . *Gal. electuaire* . *It. elettuario* .

Elementum . *Ar. ustaafis, recan, (plur.) arcan* . *Heb. iesod, (plur.) iesodoth* . *Gr. στοιχείον* . *Gal. eldment* . *It. elemento* .

Elephantiasis . *Ar. hali alphil, dialphil* . *Heb. deficit* . *Gr. ἐλεφαντίασις* . *Gal. lèpre, ladrerie* . *It. lepra, elefantia* .

Elixatio . *Ar. rahs* . *Heb. bischul, baschel* . *Gr. ἐψοσις* . *Gal. action de bouillir* . *It. alessazione, lessazione* .

Elixir . *Ar. elixir, alexir* . *Hebr. deficit* . *Gr. non habetur* . *Gal. elixir* . *It. elisirio* .

Emamma . *Ar. dars, darfa, tadrish* . *Hebr. deficit* . *Gr. ἐμβάμμα* . *Gal. fausse, saupiquet* . *It. falsa, saporetto, guazzetto* .

Embroscha . *Embrosario* . *Ar. natula, tantil, non hilec* . *Heb. deest* . *Gr. ἐμβροχία* . *Gal. decoulement goutte à goutte* . *It. gocciamento* .

Emolliens . *Emolliis* . *Ar. tartib, marattab* . *Heb. deest* . *Gr. μαλακτικός, μάλαξις* . *Gal. amollissant, amollissement* . *It. mitigante, mitigazione* .

Empirica . *Empiricus* . *Ar. tagariba, mugarab* . *Heb. deest* . *Gr. εμπειρία, εμπειρικός* . *Gal. expérience, empirique* . *It. esperimento, em-*

pirico. Vide *Experientia*.

Emplastrum. Ar. maran, dichen, malzam, admada. Hebr. tealah, tachboschet. Gr. ἐμπλάστῳ. Gal. emplâtre. It. empiastro.

Empyema. Ar. taquia. Hebr. deest. Gr. ἐμπύημα. Gal. postume interieure. It. postema intrinseco.

Enterocoele. Ar. odora alama. Hebr. deest. Gr. ἐντεροκήλη. Gal. rompure ou hernie intestinal. It. rottura, crepatura intestinale.

Epiala Febris. Ar. & Hebr. non occurrunt. Gr. ἐπιάλῃ. Gal. epiale. Ital. epiala.

Epicautoma. Ar. alcume, aufume. Hebr. deficit. Gr. ἐπίκαυμα. Gal. embrasement. It. bruciamento.

Epidemius. Ar. & Hebr. non occurrunt. Gr. ἐπίδημος. Gal. epidémique, maladie populaire. It. epidemio.

Epiglottis. Ar. galsamac, changiar. Hebr. labhtebeh, schifiucobah. Græc. ἐπιγλωττίς. Gal. epiglottte, luette. Ital. epiglottide.

Epilepsia. Ar. nocta, zara, adject. mazru. Hebr. casia, tiful, choli hannufel. Gr. ἐπιληψία. Gal. epilepsie, mal caduc, haut mal. Ital. mal caduco.

Epithema. Ar. lahale, atlia. Hebr. retiah. Gr. ἐπίθεμα. Gal. epithème. It. imposto.

Erratum. Error. Ar. talaf, chata, chatia. Hebr. misge, chete. Gr. ἀμάρτημα. Gal. erreur, faute, abus. It. errore.

Errhinum. Ar. alnisuchat, alshauthat. Gr. ἔρρινον. Gal. errine. It. errino.

Eruclatio. Ar. geben, gafa. Hebr. deficit. Græc. ἐρύγη. Gal. rot, action de roter. Ital. rotto, rottamento.

Erysipelas. Ar. mafere, messire, gedem, hamra. Hebr. non occurrunt. Gr. ἐρύσιπelas. Gal. feu S. Antoine, feu volant, feu sacré. Ital. Fuoco di S. Antonio.

Essentia. Ar. schai, schiath, aschia. Hebr. ruschiah, naviah, hajut, ezem. Gr. ἔσις. Gal. essence. It. essenza.

Evacuatio. Ar. chala, ifistrig. Hebr. buc, buca, mebuca, characa. Gr. ἐκένωσις. Gal. evacuation, vuidange. It. evacuazione.

Evaporatio. Ar. buchar. Hebr. deficit. Græc. ἐκδυσμῆσις. Gal. evaporation. It. evaporazione.

Euexia. Ar. tabi, tibi. Hebr. deest. Gr. εὐξία. Gal. bon état du corps, corps de bonne complexion. It. buona costituzione, buono abito.

Euphorbium. Ar. farbum. Hebr. deficit. Gr. εὐφώριον. Gal. euphorbe. It. euforbio.

Euvulso. Ar. cala. Hebr. massach, gazit. Gr. εὐβουλις. Gal. evulsion, arrachement. Ital. estirpazione.

Excrementum. Ar. codora, codora agesed. Hebr. galal, gelel, zeh, tseah, zefiah, pefsch. Gr. ἐξκρίματα. Gal. excrément, ordure du corps. It. escremento.

Exhalatio. Ar. buchar. Hebr. hebel, kitor. Gr. ἀναδυσμῆσις, ἐκδυσμῆσις. Gal. exhalation, exhalation. It. esalazione.

Experientia. *Experimentum*. Ar. tagrib, tagariba, burhan, garaba. Hebr. nifa, nifajon. Gr. πείρα, ἐμπειρία. Gal. expérience, epreuve. It. esperienza, esperimento, prova.

Exsanguis. Ar. naquis aldem. Hebr. chafardam. Gr. ἀναίμα, ἀίμα. Gal. sans sang, qui n'a point de sang. Ital. esanguie.

Exsicans. Ar. mujabbis, manschat. Hebr. iabesch. Gr. ἐξηρανώεις. Gal. sèchant, qui fait sècher. It. seccante.

Exsiccatio. Ar. iubisa, iubs, debul, nischaf. Hebr. ieboschet. Gal. sèchement, sèche, sècheresse. Ital. secca, seccagine.

Exspiratio. Ar. deficit. Hebr. mappech, geriah. Gr. ἐκπνοή. Gal. exhalation, haleine. It. espirazione.

Exspuitio. Ar. badfacoh, bufac, antifath. Hebr. rekikah. Gr. πτύσις. Gal. crachement. It. sputamento.

Extenuatio. *Extenuatus*. Ar. ambafari, debul, tazhal, (adject.) mazhul, taqzif. Hebr. deficit. Gr. ἀσπύρωσις. Gal. extenuation, amoindrissement, extènué. It. estenuazione, estenuato, indebolito.

Extinctio. *Extinctus*. Ar. intifa, itfa, mutfi. Hebr. kibhu, kabhe. Gr. σβένειν, σβενύω. Gal. eteignement, eteint. It. estinzione, estinto.

Extractio. Ar. achragg, inticad. Hebr. deficit. Gr. ἐξολυή. Gal. extraction. Ital. estrazione.

Extractum. Ar. chaluz, charrag. Hebr. deficit. Gr. ἐξελχθέν. Gal. extrait. Ital. estratto.

Exulceratio. *Exulceratus*. Ar. naquia, mun, qui, tacra. Hebr. deficit. Gr. ἐλκωσις. Gal. exulceration, blessure, entamure de peau. Ital. impiegatura.

F

F *Acultas*. *Potentia*. Ar. taca, cudra. Hebr. el, iecoler, coach, harschaah. Gr. δύναμις. Gal. facultè, puissance, pouvoir, force. It. possanza, facoltà.

Fames. Ar. goi. Hebr. casan, raabh, reabon, sacfa. Gr. λιμός. Gal. famine, faim. It. fame.

Fav. Ar. catnia. Hebr. deest. Gr. χάρδιον. Zéx. Gal. epautre. It. farra.

Farina. *Polenta*. Ar. daccic, & daccac, camh. Hebr. kemach, solet, calit, pericach. Gr. ἄλσος, ἄρτυρον. Gal. farine. It. farina.

Fascia. *Ar.* lafafa, faiga. *Hebr.* chitul, chetulah, misgereth. *Gr.* δασυός. σαράγγιον. *Gal.* bande, bandelette. *It.* fascia, banda.

Fascinatio. *Fascinum*. *Ar.* sühr, sahara. *Hebr.* chashaph, lachafch, lathas, roten. *Gr.* βραχμία. βράχιον. *Gal.* enchantement, forcèlerie. *It.* stregaria, stregamento.

Fastidium. *Ar.* bōgda, beschem, melé. *Hebr.* goal, tsara, daraon, gat. *Gr.* ταστίον, βδέλυγμα. *Gal.* degout. *It.* fastidio.

Fauces. *Ar.* halch, halchu, sahafati, natqu. *Hebr.* loa, chulcus, cheth. *Gr.* φάρυγξ. *Gal.* gorge. *Ital.* foce, canna della gola.

Favilla. *Ar.* ramad. *Hebr.* piach, kidod, zick. *Gr.* αἰθάλη. *Gal.* flamèche, cendre chaude. *It.* favilla.

Favus. *Morbus* & *apum officium*. *Ar.* shud, sahafati, sirengi. *Hebr.* suf, nofet. *Gr.* κηρός. *Gal.* rayon de miel. *It.* favo.

Febvis, & *eminenter ardens*. *Ar.* humi, humia. *Hebr.* dalleket, chafschur, caddachat. *Syr.* escheta. *Gr.* πυρετός. *Gal.* fièvre. *It.* febbre, febbretta.

Femur. *Ar.* pachad. *Hebr.* jarch. *Gr.* μηρός. *Gal.* cuisse. *It.* parte fuor della coscia.

Fermentatio. *Ar.* chamar. *Hebr.* bezeket, chumzach. *Gr.* ζύμωσις. *Gal.* fermentation. *It.* levitamento, levitazione.

Fermentum. *Ar.* chamir, chlamita. *Hebr.* seor. *Gr.* ζύμη. *Gal.* levian. *It.* levito, lievito.

Fervor. *Fervidus*. *Ar.* taglia gali. *Hebr.* diceul, retach, ratach. *Gr.* κάλυμα. ζέσις. θερμός. *Gal.* ferveur, fort ardent. *Ital.* fervore, bollente, fervente.

Fex, *Fecula*. *Ar.* dar, dardi, thefal, taluch. *Hebr.* schemer. *Gr.* τριξ. ὑποσάμην. *Gal.* lie, fondrille. *Ital.* feccia.

Fibra. *Fibra*. *Ar.* arac, pl. uruc. *Hebr.* pethillim, mapthilim. *Gr.* ἰν. pl. ἰνς. *Gal.* pl. petits filets des nerfs. *Ital.* pl. Fili dei nervi o nervosi.

Fibula. *Ar.* bizim, plur. abzam, cabal, plur. arbal. *Hebr.* chach, cahat, cane hagaton. *Gr.* περόνη. *Gal.* boucle, ou agraffe, in Anat. os de la jambe. *Ital.* fibbia, fibula.

Ficus. *Morbus*. *Arab.* albir. *Hebr.* deficit. *Gr.* σύνκρισις, σκῆλον. *Gal.* fic. *Ital.* fico.

Firmitas. *Firmus*. *Ar.* amanach, baki, damam, adman, zahid, vatata, &c. *Hebr.* amana, emuna, neeman, chezac, jazuc, &c. *Gr.* βεβαιότης, βέβαιος. *Gal.* fermetè, ferme. *Ital.* fermezza, fermo.

Fissura. *Ar.* filla, zada. *Hebr.* bedec, chagava, schefa, arods, schac, schaca. *Gr.* σχῆσις. σχίλα. *Gal.* fente, cervasse. *Ital.* fessura.

Fistula. *Ar.* zumara, mazamar, macalachar. *Hebr.* necafa, anhub, calil. *Gr.* σὺγγυξ. *Gal.*

fistule. *Ital.* fistola.

Fixatio. *Fixus*. *Ar.* Heb. irtichaz, marchaz. *Hebr.* kebhih. *Gr.* πῆξις. πηκτις. *Gal.* fixation, fixe. *It.* fissazione, fissa.

Flamma. *Ar.* Lahib, lahlaha, lama, marig, sab. *Hebr.* laabh, lehabhab, laebhet, labhat, massaah. *Gr.* φλόξ. *Gal.* flamme. *It.* fiamma.

Flatus. *Ar.* nafcha, nafima, roh, rih, riah. *Hebr.* ruach, nefama, nepichra, neschibat. *Gr.* φῦμα. πνεῦμα. *Gal.* soufflé. *It.* fiato.

Fletus. *Ar.* buki. *Hebr.* beki, bekah, demah. *Gr.* κλυδάριος. *Gal.* pleur, action de pleurer. *It.* pianto.

Flos. *Flores*. *Ar.* zahar, plur. ahzar, (zar atuhaz. *Flos aris*.) *Hebr.* nizanima, perach, ziz. *Gr.* ἄθος. plur. ἄθρα. *Gal.* fleur, fleurs. *It.* fiore, fiori.

Fluctuatio. *Fluctus*. *Ar.* haul. haulé, ahuel, (plur.) mauga; tamuig. *Hebr.* gal, mischbar. *Gr.* κλυδών. κύματα. *Gal.* flot, vague, flottement, agitation. *Ital.* fluttuazione, ondeggiamento.

Fluor. *Fluxus*. *Ar.* guri, (v. g. guridem. *sanguinis*, bikai cium vomitu.) dob, dabaren, filan, sil. *Hebr.* helek, dabh, zobh, zirna, gar. *Gr.* ἴσος. ἰσχυμα. *Gal.* fluxion, coulement. *It.* flusso.

Fætor. *Fætidus*. *Ar.* nachar, natan, nutana, natin, mantin. *Hebr.* neelab, baesch, boesch, zemora, mac. *Gr.* δυσωδία. δυσώδης. *Gal.* puanteur, puant. *It.* fetore, fetido.

Fætus. *Ar.* deficit. *Hebr.* ill, olel, schagav, scheger, ober. *Gr.* τίνος, γαστή. *Gal.* fruit & portée d'une femme. *It.* parto.

Fomes. *Ar.* loefcha. *Hebr.* schual. *Gr.* ζόπυρον. *Gal.* drapeau di fusil, allumette. *It.* esca.

Forceps. *Ar.* culib. *Hebr.* machtah, malchacha, zebhat. *Gr.* πυράγρη. σπάλην. *Gal.* tenaille, pincette. *It.* tenaglia.

Forfex. *Ar.* machagad, michad. *Hebr.* misparab, meliachah. *Gr.* ψαλῖς. τομῖς. *Gal.* ciseau. *It.* forfice.

Forma. *Ar.* zora, sebeb alzori, nava. *Hebr.* zura, toar, marconet. *Gr.* μορφή. εἶδος. *Gal.* forme. *It.* forma.

Formatio. *Ar.* gabla. *Hebr.* jezira. *Gr.* πλάσις. *Gal.* formation. *It.* formazione, fazione.

Fornax. *Ar.* atun, forn. *Hebr.* tanur, macben, atun, kibschan. *Gr.* κωμίτιος. *Gal.* fournaise. *It.* fornace, forno.

Fractura. *Ar.* casar, casra. *Hebr.* tenua, schelher, mischbar, maschber, pegima, pagma. *Gr.* κλάσμα. ἄγμα. ἀπέγυμα. *Gal.* fraction, fracture, rupture. *It.* rottura.

Frigiditas. *Frigus*. *Frigidus*. *Ar.* tabid, buruda, barid, gumid, gameda, gumuda, (adj.) gimid. *Hebr.* cor, cara, car, kerir, dsinna. *Gr.*

Gr. ψύχ^θ. ψυχρός. Gal. froidure, froid. It. freddo.

Frons. Ar. gebhe. Hebr. metsch. Gr. μέτωπον. Gal. front. It. fronte.

Frontale. Ar. deficit. Hebr. mitscha. Gr. ὑπερμετώπιον. Gal. fronteau. It. frontale.

Fructus. Ar. fuache. Hebr. peri, nibh, te-nubha. Gr. καρπός. Gal. fruit. It. frutto.

Fuligo. Ar. vafara, dachan, dochen, afech. Hebr. icrum. Gr. λιγνός. αἰθάλη, καπνία. Gal. fuye. It. fuliggine.

Fumus. Ar. dachan, buchar. Hebr. achan kitor, calit. Gr. καπνός. Gal. fumée. Ital. fumo.

Fungus, morbus. Ar. fatar, fatera, futurati, muqq, hatar, acar. Hebr. deficit. Gr. μύκης. Gal. champignon, potiron. It. fongo.

Furor. *Mania*. Ar. gienun, gin, (magnun, adjeft. maniacus) gadab. Hebr. zahaph, hebrah, charon, &c. Gr. μωρία. Gal. fureur, folie. Ital. furore, furia.

Furunculus. Dothien. Ar. dumel, plur. aldemenu, demamil. Hebr. tali. Gr. δοθιή. Gal. furoncle, clou. Ital. ladronaccio.

Furfures. *Furfuratio*. *Pityriasis*. Ar. nocale, nacalè, alebreati, hucha, hucala, cufear, haziz. Hebr. mappal, netec, moz, pefole, dsarid. Gr. πύτυρον. πιτυρίασις. Gal. son, bran de farine. *Morb. petites ordures blanches sur la tête*. It. crusca, semola.

Fusio. *Liquatio*. Ar. ihtiraq, herq. Hebr. muzaket, muzak, nefec, masseca, haduc, hindica. Gr. χύσις. Gal. fusion, fonderie, action de fondre. It. liquefazione, fusione.

G.

G *Agates*. Ar. zabaga, gagathi. Hebr. deficit. Gr. γαγάτης. γαγγίτης. Gal. gagat. Ital. gagate.

Galactites. Ar. alazar almeres, hagiart lebenic, vel lebeni. Hebr. deficit. Gr. γαλακτίτης. Gal. pierre blanche comme lait. It. galattite.

Galbanum. Arab. chenechalbebi, halcherina, barzard, bezard, beliataligma, hazad, &c. Hebr. chelbenach. Gr. γαλβανή. σταγυίτης. Gal. galbanon. It. galbano.

Galea. Ar. deficit. Hebr. michbaah, cobah, eulas, maclas, cassida. Gr. κρά^θ, κή^θ, τροφέλη. Gal. heaume, casque. It. celata, elmo.

Ganglion. Ar. & Hebr. deficit. Gr. γάγγλιον. Gal. & Ital. retinetur ganglion, ganglio.

Gangrena. Ar. ganaga. Hebr. deficit. Gr. γάγγραινα. Gal. gangrène, chair morte par ulcère & inflammation. Ital. carne morta di una piaga.

Gargarismus. Arab. & Hebr. deficiunt. Græc.

γαργαρισμός. Gal. gargarisme. It. gargarizamento.

Garum. Ar. muri, scenem, marc almalach. Hebr. deficit. Gr. γάρου. Gal. saumure de poissons. It. salamuja.

Gaudium. Ar. farch, farcha. Hebr. simfach, safon, cheduah, alizath. Gr. χαρά. χαρμια. Gal. joye. It. allegrezza.

Gemma. *Lapis Preciosus*. *Margarita*. Arab. gauhara. pl. gauhar, gavahir, jacuta, pl. jacut. Gr. μαργαρίτη. Gal. pierre précieuse. Ital. gemma.

Gena. *Mala*. *Maxilla*. Ar. ilgene, chad, lahia. Hebr. lechi, lasa, pag. Gr. γένος, γνάθος. Gal. joue. It. guancia.

Generatio. Ar. nasal, gil, dahar, tavaruth, con, tacoin. Hebr. dor, moledet, chavijah, toleda. Gr. γένσις. Gal. generation. Ital. generazione.

Genitalia. *Pudenda*. Ar. zubub, (sing. Zubb. pro utroque sexu) aurat, (per antiphrasin) ducura. Hebr. ervah, mebuchim, pot. Græc. αἰδοία. Gal. parties génitoyes, honteuses. Ital. parti naturali, genitali.

Genu. Ar. rocba, pl. rocab, rocbatini. Hebr. berec, arucbah. Gr. γόνυ. Gal. genou. Ital. ginocchio.

Gialappa. *Jalappa*. Ar. & Hebr. deficit. Gr. γιάλαππα. Gal. jalap. Ital. jalappa.

Gibbositas, *gibbus*, *gibbosus*. Ar. hadube, haddubi, muhaddab. Hebr. gabh, gibben, dad-beschet. Gr. κήρωσις, κήφος, κωπίς. Gal. bosse, bossu. Ital. gobbo.

Gingive. Arab. alderati, algemur, lalach. Hebr. chincaim. Gr. ἔλον, ἔλκ. Gal. gencive. Ital. gengiva.

Glebricia, *glaber*. Ar. hali, haloa. Hebr. chilec, chalac, scheiuth. Gr. σκληρότης, σκληρός, λιλός. Gal. pelure, pelè. It. pelamento, spelamento, pelato, spelato.

Glandula, *glans*. Ar. geuze, pl. geuz, sala, bolota. Hebr. deficit. Gr. ἀδλι, βάλανος. Gal. gland. petite glande. It. ghianda, ghianda picciola.

Glans penis. Ar. deficit. Hebr. rosch hagevijah. Gr. βελανος, κήτιρος. Gal. tete de la queue. It. capezzolo della coda.

Glarea, *glarealis*. Ar. mahgara, mubagar. Hebr. deficit. Gr. ψηρός, ψάμιμος, ψηφιδων ἔμπλευς, ψαμιωδης. Gal. gravier, gravois, plein de gravois. It. ghiara, ghiarosa.

Glaucoma. Arab. zarca. Hebr. deficit. Græc. γλαύκωμα. Gal. aveuglement, tache en l'œil. It. accieciamento.

Gluten. Arab. dabac, dabç, halc, ilc, giri,

ri. Heb. debhec. Gr. κόλλα. Gal. colle, glu. It. colla.

Gonagra. Arab. vaga al rocha, alm, arocbatin. Hebr. chebel haberec. Gr. γόνωγρα. Gal. la goutte au genou. Ital. gotta del ginocchio.

Gonorrœa. Arab. aludi, almeracha. Hebr. zebha, zob, mikkerehlajelab. Gr. γονόρροια. Gal. gonorrhœe, flux de semence. Ital. gonorrhœa.

Gossypium. Ar. cotin. Hebr. zemer. Græc. γοσσίπιον, θράμβηλος. Gal. cotton. It. cottone, bombaggia.

Granum. Ar. zara, habbat. Hebr. gargar, peret. Gr. κόκκος. Gal. grain. It. grano.

Graveolentia, graveolens. Ar. caret. Hebr. bavofch, beofch, rfachanah, namac. Gr. δυσώδεια, δυσώδης. Gal. mauvaïse odeur. It. puzza, cattivo odore.

Gravida. Arab. deest. Hebr. harah, battana, meadjah. Gr. ἐγκύμων. Gal. femme grosse, enceinte. It. gravida.

Grumus, grumescencia. Ar. gerf, Plur. agraf. Hebr. regebh, gulch. Gr. θρόμβος, θρόμβωσις. Gal. caillêe, caillê. Ital. condensato.

Guajacum. Ar. & Hebr. deficient. Ind. guajacan. Gr. αἰγόφυλον. Gal. bois de gayac, bois saint. Ital. guajaco, legno santo.

Gula, œsophagus. Ar. meri, anhar. Hebr. loach, bilah. Græc. οἰσόφαγος. Gal. gneule, gossier. It. gola.

Gummi. Arab. zamach, samag. Hebr. dšamag. Græc. κόμμι. Gal. gomme. Ital. gomma.

Gummi Arabicum. Ar. samag alarabi. Hebr. alhartuc. Gr. κόμμι ἀραβικόν. Gal. gomme arabique. It. gomma arabico.

Gutturium. Arab. deficit. Hebr. mischcabh. Gr. ἀρτύριον, πρόχοσ. Gal. gouteron. It. bacilo, bacile.

Gypsum. Arab. gies, gips, gipsin, tali. Hebr. deficit. Gr. γύψος. Gal. gips, platte. It. gesso, gipso.

H.

H*æmatites. Ar. sedenegi, fedine. Hebr. caret. Gr. αἱματίτης. Gal. hematite, pierre sanguinaire. It. hematite.*

Hæmoptysis. Ar. nash aldã, nazaf aldã. Hebr. roc dam. Gr. αἱμῶπισις. Gal. crachement de sang. Ital. sputo di sangue.

Hæmorrhagia. Ar. guri dem nazalaldem. Hebr. dabh, vel zobhdã. Gr. αἱμορραγία. Gal. flux de sang. Ital. fluore del sangue.

Hæmorrhoides. Ar. deest. Hebr. apholim, te-

chorim. Gr. αἱμορροΐδες. Gal. hæmorrhoides. Ital. emorroide.

Halitus. Arab. nashma, habba. Hebr. neshama. Gr. πνεύμα, πνεύμα, ἐκπνοή. Gal. haleine. It. alito, spirito.

Hebetudo visus. Ar. alfedar, atabalbazar. Hebr. deest. Gr. ἀμβλυωπία. Gal. foiblesse, débilité de vue, vue troublée. It. debilità del viso.

Hæctica. Ar. hami aldac, meselet, mucalif. Hebr. hadacia. Gr. ἐκτικὸς. Gal. fièvre hectique, etique. It. ectica, ettica febre.

Hepar, jecur. Ar. kebd, bebib. Hebr. gæbed. Gr. ἥπαρ. Gal. foyè. It. fegato.

Hepaticus. Ar. makbud, alorfingen, siagemallice. Hebr. deest. Gr. ἥπατικός. Gal. hepaticus, mal de foye. Ital. fegatoso, mal di fegato.

Hermaphroditus. Ar. chunte. Hebr. deest. Gr. ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. Gal. hermafrodite, garçon fille, qui est male & femelle. Ital. ermafrodito.

Hernia, raxem. Ar. luse, buri, odra, adar, nafsch. Hebr. deficit. Gr. κήλη. Gal. rupture, hernie, crevre. Ital. crepatura, rottura, ernia.

Herpes. Ar. alchaichaluf, in specie exedens. Hebr. jecul, etiam exedens. Gr. ἑρπης, & quidem ἐκδιόμων, & ἑρπης κελυγίτης, i. e. miliaris. Gal. herpète, louq des allemans, & male dartre. Ital. erpète, lupò.

Hirudo, sanguisuga. Ar. alag, aleca. Hebr. alucah. Gr. βδέλλα. Gal. sangsue. Ital. sanguettola, sanguisuga.

Homo. Arab. & Hebr. adam. Gr. ἀνδρῶπιος. Gal. homme. It. uomo.

Horror. Ar. takim, azugub, palazut. Hebr. charadab. Gr. φρίκη. Gal. effrayement, frayeur. Ital. orrore.

Humectatio. Ar. bal, abrlal. Hebr. tartibh, ratbot. Gr. ὑγρασις, ὑγρασμός. Gal. humectation, mouillure, moiteur. Ital. bagnamento, inumidità.

Humerus. Ar. ketf, mancã. Hebr. kteph, schebhet. Gr. ὤμος. Gal. epaule. It. spalla, umero.

Humor, humidus. Ar. chilt, nadvah. (pl. nadvit,) munedj. (uajeb) rutuba, ratãb. Hebr. leach, lechãh, leschãd teria, ratobh. Gr. ὑγρασις, ὑγρὸς ἰκμὸς. Gal. humeur, humide. It. umore, umido.

Hyacinthus. Ar. jacuta, quod etiam Gemmam in genere significat. Hebr. deest. Gr. ὑάκινθος. Gal. hyacinte. Ital. giacinto.

Hydatis, aquila. Ar. sarnac, schernac, aximath. Hebr. deest. Gr. ὑδῆτις. Gal. bourgeon, ou-

ampulle d' eau . *Ital.* acquetta, broffola piena di acqua .

Hydrops, hydropicus. *Ar.* jarcan, muallal, ballarcan, haben, nasch albatan, (*adject.*) manfuch . *Heb.* nodi, schiccu . *Græc.* ἰδρωψία . ἰδρωπικός . *Gal.* hydropisite, hydropique . *Ital.* idropisia, idropico .

Hyems. *Ar.* schiti, sehetva . *Heb.* kon . *Gr.* χειμῶν . *Gal.* hyver . *Ital.* Inverno .

Hypochondria. *Ar.* mesemen . *Heb.* comesch . *Gr.* ὑποχόνδριον . *Gal.* hypochondres . *Ital.* tela, che sta intorno al cuore .

Hypochondriacus. *Ar.* serasif . *Heb.* chamusch . *Gr.* ὑποχονδριακός . *Gal.* hypochondriaque . *Ital.* deficit . (*Possit tamen usurpari ipocondriaco, ad imitationem ipocrita, i. e. Hypocrita.*)

I.

J *Aspis.* *Ar.* hagar, jaspe, jasclep . *Heb.* *Gr.* ἰάσπις . *Gal.* jaspe . *Ital.* pietra jaspe, Jaspide .

Icterus, icteritia. *Ar.* jarcan . *Heb.* jeracon . *Gr.* ἰκτερός . *Gal.* jaunisse . *It.* itterizia, icterizia .

Ictus, percussio. *Ar.* galdah . *Heb.* paam, makkeh, maccab . *Gr.* πλῆξις, πλῆγμα . *Gal.* coup, frapement, action de frapper . *Ital.* colpo, percossa, ferita .

Jejunum. Epitheton intestini . *Arab.* alsain . *Gr.* alsain, dsain . *Heb.* deficit . *Gr.* ἵενον . *Gal.* jeun . *Ital.* digiuno .

Ilia. *Arab.* hazarti . *Heb.* kefalim, daphé . *Gr.* λαγύαις . *Gal.* flancs . *It.* fianchi .

Iliaca, ileus. *Ar.* vaga almaa . *Heb.* deficit . *Gr.* ἰλιακός, ἰλιακή . *Gal.* iliaque passion . *Ital.* iliaca .

Impetigo, lichen. *Arab.* cuba, scere, usag, haziza . *Heb.* chazaz, chaziz, jallephet . *Gr.* λεχνίς . *Gal.* galle, gratelle, feu volage . *Ital.* volatica .

Impregnatio. *Arab.* haml . *Heb.* deest . *Gr.* ἑγκυμοσύνη . *Gal.* engrossement des femelles . *It.* ingravidazione, impregnazione .

Impuritas, impurus. *Ar.* chacefa . *Heb.* Tumca, tame, tinufa, tanuf . *Gr.* ἀκαθαρσία, ἀκαθάρτος . *Gal.* ordure, saletè, sale . *It.* sporchezza, sporco .

Incisio. *Ar.* lacht . *Heb.* seret, fareta . *Gr.* τομή, ἀκμωτή . *Gal.* incision . *It.* taglio, tagliatura .

Incrassans, incrassatio. *Arab.* tegill . *Heb.* maebheh . *Gr.* παχυντικός, παχυσμός . *Gal.* epaiffement, *verb.* epaiffir . *Ital.* ingrossamento, ingrossante .

Incubus, ephialtes. *Ar.* garum, chanie, kibus, kabus, alantifac, alcatum, alcatum, &c.

Heb. kabuds . *Gr.* ἐπιπέτης . *Gal.* coche-mare . *Ital.* incubo, incubito .

Inedia. *Ar.* goi, *Heb.* deficit . *Gr.* ἡσείη . *Gal.* faute de boire & de manger . *It.* astinenza, dieta .

Infantia, infans. *Ar.* tofula, tofolia, tifi . *Heb.* jancuth, jeleth, naar, elam, taph, pichak . *Gr.* βροβίον . *Gal.* enfance, enfant . *It.* fanciullezza, fanciullo, bambino .

Inflammatio. *Ar.* tahab, acalus . *Heb.* gargur, beherah . *Gr.* φλεγμονή . *Gal.* inflammation, embrasement . *It.* infiammazione .

Inflatio. *Ar.* nasch . *Heb.* deest . *Gr.* ἐμφύσημα . *Gal.* inflazion, enflure . *Ital.* infiatura, infiazione, gonfiamento .

Influxus. *Arab.* mazhaca . *Heb.* deficit . *Gr.* ἀπόρροια . *Gal.* influence . *Ital.* influsso .

Infusio, infusum. *Arab.* naca, naka, muntaca, zabb . *Heb.* jetsica, muzak . *Gr.* ἑγχυσις, ἑγχυστον . *Gal.* infusion, infus . *Ital.* infusione, infuso .

Ingenium. *Ar.* gil, hadaca, chiel . *Heb.* sechel, haskel, binad . *Gr.* νῆς, ἰσχυρία, ἰσχύριον . *Gal.* naturel . *It.* ingegno .

Ingredientia. *Arab.* dachila . *Heb.* deficit . *Gr.* ἀπερχόμενα . *Gal.* entrants, ingrediens . *Ital.* entranti .

Inguen. *Ar.* haleb, pl. halebetein, arbut, arbitin . *Heb.* deficit . *Gr.* βιβύνας . *Gal.* aine . *Ital.* inguinaglia .

Inquietudo. *Ar.* deficit . *Heb.* rescha . *Gr.* ἀλυσμός, ἄσση . *Gal.* inquietude . *It.* inquietudine .

Insania, insanus. *Ar.* belech, ebleh, vasuso, vasus . *Heb.* schiggagon, maschugga . *Gr.* ἄνοια, μανία, μωρός, ἑμμανής . *Gal.* furie, rage, insense, hors de sens . *It.* pazzia, pazzo .

Inspidus, inspiditas. *Ar.* zehema, biletib, masich, mischa (*subst.*) *Heb.* chefil, nabal, evil . *Gr.* ἀπίος, ἀπιότης . *Gal.* qui n' a point de saveur . *Ital.* senza sapore .

Inspiratio. *Ar.* taufas, habba, plur. hubub . *Heb.* deficit . *Gr.* ἐμπνοή . *Gal.* inspiration . *It.* inspirazione .

Inspissatio. *Ar.* tacatf, mucattif, (*adject.*) *Heb.* deficit . *Gr.* πύκνωσις . *Gal.* epaiffissement . *It.* ispessimento .

Instrumentum. *Ar.* alach, & in specie Chirurgicum gamedui . *Heb.* keli . *Gr.* ὄργανον . *Gal.* instrument . *It.* strumento .

Intellectus. *Ar.* binah, aql . *Heb.* Sechel, haskel . *Gr.* δύνωσις . *Gal.* Intellect, Entendement . *It.* intelligenza, intendimento .

Intemperies. *Ar.* infrat . *Heb.* deficit . *Gr.* ἀμετρία . *Gal.* immoderation, intemperance . *Ital.*

Ital. immoderazione .

Intestinum . *Arab.* batan . *pl.* bavatin , dachil , mazran . *plur.* mazarin . *Hebr.* kerebh , plur. kerabhim . *Gr.* ἔντερον , ἔντερος . *Gal.* entraillés , intestíns . *Ital.* entraglio , interiori .

Innatio . *Arab.* tamarich . *Heb.* deficit . *Gr.* χερίμα , χερίμα , ἄλεμμα . *Gal.* onction . *Ital.* unzione , unguento .

Irrigatio . *Arab.* deficit . *Hebr.* Zarzif , ri , schiku . *Gr.* ἐμβροχή , ἄρδαι . *Gal.* arrosement . *It.* adacquamento , inacquamento .

Irritatio . *Arab.* magadbah . *Hebr.* ragaz , ragza , argazot , naatfa , neatfa . *Gr.* ἔρεθισμός . *Gal.* irritation . *It.* irritazione .

Ischiatica , *Ischias* . *Arab.* itq aluifa . *Hebr.* beebh , jajerek , gid hannaseh . *Gr.* ἰσχίως , σχιαιτικός νόσος . *Gal.* goutte sciaticque . *Ital.* sciatica .

Ischion , vide *Coxa* . *Ar.* nesaa . *Hebr.* nafeh , jerek . *Gr.* ἰσχίον . *Gal.* cuisse , hanche . *It.* cofcia , anca .

Ischuria . *Ar.* zeiba albeule , achia alhiraca , ihtibes albeule , ihtecin albeule &c. *Hebr.* achjut haschtana , azira haschenim . *Gr.* ἰσχυρία . *Gal.* ischurie . *Ital.* iscuria .

Jugularis vena . *Ar.* guidem . *Hebr.* deficit . *Gr.* σφωγιγίτις φλέψ . *Gal.* veine de la gorge . *Ital.* vena del gozzo , della gola .

Jugulum . *Arab.* lebe . *Hebr.* zippor . *Gr.* κόχη , κληρίς , δαρή . *Gal.* gosier , gorge . *It.* gola , gozzo della gola .

Julep . *Ar.* julep . *Heb.* deficit . *Gr.* ἰύλεππος . *Gal.* julep . *It.* giuleppo .

Jumentum , *Jumenta* . *Ar.* behime , *pl.* behheim . *Hebr.* beir , cudna . *Gr.* κτήνη . *Gal.* bete servant a tirer , ou a labourer . *It.* bestia , bestia da soma , giumenta .

Jus , *Jusculum* . *Ar.* marac , mana , fœm . *Heb.* marac , rathaph . *Gr.* ζωμίδιον . *Gal.* bouillon , potage . *It.* brodo , potaggio .

L

L *Abium* , *Labrum* . *Ar.* supha . *Heb.* saphah . *Gr.* χάλος . *Gal.* levre , lippe . *Ital.* labbro .

Labor . *Ar.* chidma , chotob . *Heb.* torach . *Gr.* πόνος , μείχθος . *Gal.* labeur , travail . *It.* fatica .

Laboratorium , *officina* . *Arab.* dar , zinaa , hanut . *Hebr.* deficit . *Gr.* ἐργαστήριον . *Gal.* ouvroir d'un apoticaire . *It.* bottega .

Lac . *Ar.* leben , lahan . *Hebr.* calaph . *Gr.* γάλα . *Gal.* lait . *It.* latte .

Lac coagulatum Acetosum . *Ar.* raib , rab , mast , mest , machid . *Heb.* deficit . *Gr.* ἑξέγαλα ,

Tom. II.

γάλα πικρὸς . *Gal.* lait aigre , lait caillé , caillébote . *Ital.* latte acetoso , agro .

Lacca . *Ar.* luch , ancafal . *Hebr.* deficit . *Gr.* κόκκιμος . *Gal.* lacque . *Ital.* lacca .

Lacryma . *Ar.* dama . *Hebr.* dama , dima . *Gr.* δάκρυον . *Gal.* larme . *It.* lagrima .

Lactans . *Arab.* mardaa . *Hebr.* meneket . *Gr.* γαλακτίζουσα . *Gal.* allaitant . *Ital.* lat-tante .

Lacteus . *Ar.* mulabban labani . *Heb.* deficit . *Gr.* γαλακτικός , γαλακτώδης . *Gal.* blanc comme lait , de lait . *It.* di latte .

Ladanum . *Ar.* laden , leden . *Hebr.* deficit . *Gr.* λάδανον . *Gal.* ladanum . *It.* ladano .

Læsiō . *Ar.* garha , mod . *Heb.* nezek , chebhel , chathal , nega . *Gr.* βλάβη . *Gal.* blessure . *It.* offesa , nocumento .

Lamina , vide *Bractea* .

Lana . *Ar.* suf , zuf , in specie lana succida , zuf hile mamil . *Heb.* itsemmer . *Gr.* ἔλαιον . *Gal.* laine . *Ital.* lana .

Languor . *Ar.* sacam . *Hebr.* ajephut . *Gr.* ἀδύναμις . *Gal.* langueur . *It.* languore , languidezza .

Lapis . *Ar.* hagar , hagar , alazar . *Heb.* ebhen , chatlaz , keph . *Gr.* λίθος . *Gal.* pierre . *Ital.* pietra .

Lapis Lazuli . *Ar.* scerbac , lazuard , lazivard . *Hebr.* deest . *Gr.* λίθος . *Gal.* pierre lazuli . *It.* pietra lazuli .

Laqueus . *Ar.* arva , habel , machnaca . *Heb.* chebhel , mokesch , pach . *Gr.* βρόχος , πτυχίς . *Gal.* laqs . *It.* laccio .

Lardum . *Ar.* fadif , alchanzir , semen . *Heb.* deest . *Gr.* ἔλαιον εἰς ἢ λίπος . *Gal.* lard . *It.* lardo .

Larynx . *Ar.* natq . *Heb.* deest . *Gr.* λάρυγξ . *Gal.* gorge . *It.* gozzo della gola .

Lassitudo . *Ar.* ajoch , vaga . *Hebr.* jaga , jagia . *Gr.* κόπτος . *Gal.* lachetè . *It.* stanchezza .

Latus . *Substant.* *Ar.* gumb . *plur.* agnab , det . *plur.* devet . *Heb.* jarcah , ketef , peah , tsad , tsela , &c. *Gr.* πλάτος . *Gal.* cote . *It.* lato , fianco .

Leniens , *Laxativum* . *Arab.* melin . *Hebr.* marpa . *Gr.* Σκωπρωτικός , σπλάγχιον . *Gal.* laxatif . *It.* solutivo del ventre .

Lentigo . *Ar.* alhadefiab , namaſcha . *Heb.* deficit . *Gr.* φακός . *Gal.* lentille , tache rousſatre au visage . *It.* lentigine .

Lepra , *Leprosus* . *Ar.* baraz , abraz , gedem , magdum , garaba , mugarrab . *Heb.* tsaraat , tsara , mispach . *Gr.* λέπρα . *Gal.* lepre , ladrenie . *It.* lepra , mal di S. Lazaro .

Letbargus . *Ar.* nusen (*adject.*) munsi . *Heb.*

N u n

Heb. deficit . *Gr. λυθαρῆ* . *Gal. letargie* .
Ital. letargo .

Libido . *Ar. zin* , *tehavil* . *Heb. zenuth* ,
agbah . *Gr. λαγνεία ῥομή* . *Gal. voluptè defor-*
donnée , *paillardise* . *Ital. libidine* , *voglia*
sfrenata , *luffuria* .

Libra . *Ar. muafin* , *mifin* , *mizin* , *ratal* .
Heb. mane , *tecal* . *Gr. λίτρα* . *Gal. livre* ,
poids . *It. libra* .

Lien , *splen* . *Ar. tahal* . *Hebr. deest* . *Gr.*
σπλήν . *Gal. rate* . *It. milza* .

Lienteria . *Ar. zalik almazarin* . *Heb. cha-*
laclacoth , *chalek hameaim* . *Gr. λιεντερία* .
Gal. flux de ventre . *It. lienteria* .

Ligamentum , *Ligatura* . *Ar. hacab* , *afar* .
Hebr. esur , *abhac* , *mosar* , *ketar* . *Gr. σύνδεσ-*
μα , *δεσμός* . *Gal. lien* , *liaifon* , *ligature* . *It.*
legamento , *legatura* , *legame* .

Limatura , *scobs* . *Ar. baruda* , *bural* . *Heb.*
neforet . *Gr. λίμανα* . *Gal. limure* , *limaille* ,
sciure . *It. limatura* .

Lingua . *Ar. lifin* , *lifna* . *Hebr. laschon* .
Gr. γλῶσσα , *vel γλῶττα* . *Gal. langue* . *It.*
lingua .

Linimentum . *Ar. latuch* , *atlia* . *Hebr. mif-*
chchach . *Gr. λίμανα* . *Gal. liniment* . *Ital.*
unguento .

Lipothymia , *animi deliquium* , *Syncopa* . *Ar.*
iflitrug . *Hebr. deficit* . *Gr. λιποθυμία* . *Gal.*
pamoifon , *evanouiffement* , *defaillance de*
cœur . *Ital. mancamento di cuore* , *ecclisse* ,
difetto .

Lippitudo , *ophthalmia* . *Ar. umufcha* , *ra-*
mad , *guardenegi* . *Hebr. deficit* . *Græc. ἰσχυ-*
μία , *λίπη* . *Gal. chaffie* , *debilité de vue* , *mal*
des yeux . *It. lippitudine* .

Liquefactio , *Liquatio* . *Ar. tadiib* , *adiba* ,
dubian , *hetebet* . *Hebr. mas* , *masa* , *temes* .
Græc. τήξις . *Gal. fonderie* , *liquation* . *It. li-*
quefazione .

Liquidambra , *stora liquidida* . *Ar. miha fai-*
la . *Hebr. deest* . *Gr. σόραξ* . *Gal. styrax liqui-*
de , *liquidambre* . *It. liquidambra* .

Lithargyrium . *Ar. merdafengi* . *Hebr. mar-*
rech , *badil* . *Gr. λιθαργύριον* . *Gal. litharge*
d'or , *ou d'argent* . *Ital. litargirio* .

Lubricitas , *Lubricus* . *Ar. zalac* , *zalic* , *mu-*
zalic , *mulafa* , *amals* , *mamlafa* . *Hebr. chi-*
lek , *cheleca* , *chalach* . *Gr. γλισχρότης* , *γλισχρός* .
Gal. grillant , *gliffade* , *gliffement* , *gliffant* .
It. lubrico , *lubricità* , *sdruciolamento* , *sdruc-*
cioloso , *sbriccioloso* .

Lucta , *Luctatio* . *Ar. inzira* , *munzara* . *Heb.*
naphulah . *Gr. πάλη* . *Gal. lutte* , *luttement* .
It. lotta , *combattimento* .

Lumbago . *Arab. vaga alchatin* . *Heb. che-*

bel hachalazim . *Gr. ὄσφου* ἄλγημα . *Gal. dou-*
leur de reins . *It. dolore di lombi* .

Lumbi . *Ar. chatim* , *caavin* . *Hebr. chala-*
zim , *matenaim* . *Gr. ὄσφου* . *Gal. reins* . *It.*
lombi .

Lumbrici , *vermes* . *Arab. caratin* , *suffara* .
Hebr. barza , *barzim* . *Gr. ἔλμινθες* . *Gal. vers.*
It. vermi .

Lusciosus , *Luscus* . *Ar. ahval* , *avar* . *Hebr.*
over . *Gr. μύωψ* . *Gal. qui a la vue courte* .
It. losco , *di corta vista* .

Luxatio . *Ar. algaacnu* , *alheven* , *feqq* ,
facea . *Hebr. nacal* , *nafeh* . *Gr. ἐξάρθρωσις* ,
ἐλθρημα . *Gal. dislocation de membre* . *It. fno-*
dazione , *fnodato* .

M.

M *Aceratio* . *Arab. bal* , *abtlat* , *dars* , *dar-*
sa , *taqris* . *Heb. mifchrah* . *Gr. ὑγρῶσις* .
Gal. amolliffement . *It. macerazione* .

Macies , *Macilentus* . *Ar. hazal* , *tazhil* ,
mazhul , *tacdif* , *cadif* . *Heb. cacfchah* , *razah* ,
razi , *dalla* , *dal* , *patran* , *patranot* . *Gr. ἰσχ-*
ρότης , *ἰσχύος* . *Gal. maigreur* , *maigre* . *It. ma-*
cilienza , *magrezza* , *magro* .

Macis . *Ar. besbafè* , *besbefi* , *talifafar* .
Heb. deficit . *Gr. μακίς* . *Gal. macis* , *fleur de*
muscade . *It. macis* .

Magnes . *Ar. hagar* , *almes* , *magnatis* .
Heb. deficit . *Gr. μαγνήτης* . *Gal. aimant* . *Ital.*
calamita .

Malleolus . *Anat. Ar. deficit* . *Heb. carfol* .
Gr. σφυρίον . *Gal. martelet* . *It. martellino* .

Malleus . *Ar. marraca* , *dafar* . *Heb. hal-*
muth , *arzob* , *mappets* , *pattifsch* , *mepiz* ,
&c. . *Gr. σφύρα* . *Gal. maillet* , *marteau* . *Ital.*
martello .

Mamma , *mammilla* . *Ar. muche* . *plur. mu-*
chit , *thad* . *plur. thadi* . *Hebr. dad* , *schad* ,
bizzi . *Gr. θήλη* , *μῆζος* , *μασός* . *Gal. mamme-*
le , *teton* . *It. tetta* , *poppa* , *poccia* , *mam-*
ma , *zinna* .

Mancus , *mutilus* . *Ar. mabtul* , *mucallam* .
Heb. pafchig , *calut* . *Gr. πηρός* . *Gal. man-*
chot . *It. mancino* .

Mandibula , *Maxilla* . *Ar. chud* . *plur. chu-*
dud , *lehia* , *pak* . *plur. pakin* . *Hebr. lechi* ,
pak . *Gr. γνάθος* , *γένις* . *Gal. machoire* . *It.*
mascella .

Manipulus . *Arab. bachat* , *chazam* , *chuz-*
ma , *chuzem* , *galla* . *Heb. glem* , *alumna* ,
amir , *tfachat* , *comets* . *Gr. χειρόβολον* , *ἀμυδά* .
Gal. javelle , *poignée* . *It. manipolo* .

Manna . *Ar. man* , *terniabin* . *Heb. man* .
Gr. μάννα . *Gal. manne de calabre* . *It. manna* .

Marcafita. Arab. marcafita, alrufenai. Hebr. defcicit. Gr. μαρκασίτη. Gal. marcafite. Ital. marchefita.

Marcor, marcidus. Ar. indibel, madbul, nachar, indedul, madbul. Hebr. kemat, kemit. Gr. μαρκασιός, μαρκασιώδης. Gal. maigreur. maigre. Ital. magrezza, magro.

Margarita. Ar. gauhara. plur. gavahir, darra, jacura, jacut. Hebr. peninim, marganit. Gr. μαργαρίτης. Gal. perle. Ital. perla.

Massa. Ar. gabla, agn, agne. Hebr. bazek, molem, mufch, kikkar. Gr. μάζα. Gal. maffe. Ital. massa.

Masticatio. Arab. magd. Hebr. leifah. Gr. μάστιγος. Gal. mastication. Ital. masticazione.

Mastix, mastiche. Ar. mastiche. Hebr. lot, lut. Gr. μαστίχη. Gal. mastic. Ital. mastica.

Materia, gabla, madad, mida. Hebr. chomer. Gr. ύλη. Gal. matiere. Ital. materia.

Matrix, uterus. Ar. zifac, cis, ruham. Hebr. rechem, mafchper, em, harah. Gr. μήτρα. Gal. matrice. Ital. matrice.

Maturatio. Arab. alandaga. Hebr. bifchul. Gr. πεπαμύς. Gal. maturation. Ital. maturazza.

Meatus. Ar. bartac, magari, manfad. Hebr. nacabh, rachat. Gr. πόρος. Gal. veine, passage, issue. Ital. meato, poro.

Mechoacanna. Arab. mechoacan. Hebr. defcicit. Gr. μεχοακάννη. Gal. mechoacan. Ital. mechoacanna.

Mediastinum. Ar. defcicit. Hebr. rakim. Gr. μεσώλιον. Gal. mediastin. Ital. mediastino.

Medicamentum, remedium. Arab. devi. pl. advia. Hebr. aruca. Gr. φάρμακον. Gal. medicament, medecine. Ital. medicamento.

Medicina, Ar. tadvia, tab. Hebr. afut, afia, fchiphah, rephuah. Gr. ἰατρική. Gal. medecine. Ital. medicina.

Medicus, Ar. mudevi, tabib. pl. atibbe al-fachi, fafi. Hebr. afe, meaffe, ropheh, fchaphi. Gr. ἰατρός. Gal. medecin. Ital. medico.

Medium, Ar. hafa, vafat, tavafit, nafif. Hebr. tavec, chazi, mecheza, kerebeth. Gr. μέσον. Gal. milieu, moyen. Ital. mezzo.

Medulla, Ar. moch, much. Hebr. moach. Gr. μυελός. Gal. mouelle. Ital. midolla.

Mel, Arab. afel, karatan, alces. Syr. Hebr. debhafch. Gr. μέλι. Gal. miel. Ital. miele.

Melancholia, Melancholicus, Ar. fevid, feudi. adj. feudavi. Hebr. def. Gr. μελαγχολία, μελαγχολικός. Gal. melancholie, melancholique. Ital. maninconia, malinconia, malinconico.

Membrana. Ar. race. Hebr. keleph. Gr.

μνήη. Gal. membrane, petite peau. It. membrana.

Membrum. Ar. ucde, quatra. Hebr. hadam, netach. Gr. μέλος. Gal. membre. Ital. membro.

Memoria, Ar. dihen, dihn, bifd, iltihem. Hebr. zicron, zicaron. Gr. μνήμη. Gal. memoire. Ital. memoria.

Menstruum, Ar. hayda, niz. Hebr. nidda, vafat, fautha, richuc, fubhan. Gr. ἐμμήνια, κηπιμήνια. Gal. menstree, fleurs ou mois des femmes. Ital. menstuo, fluffo di fangue delle donne.

Menfura, Ar. kil, mafah. Hebr. medad, midda, madon, faffeah, mefurah. Gr. μέτρον. Gal. mefure. Ital. mifura.

Mentagra. Ar. haziza fal lahia. Hebr. hazaz. Gr. μεντάγρα. Gal. datre. Ital. volarica.

Mentum, Ar. dacan, lahiah. Hebr. lechi, fapham. Gr. γένειον. Gal. menton. Ital. mento, barboccio.

Mercurius, Vide argentum vivum, Ar. catabh. Hebr. cocabh. Gr. ἑρμής. Gal. mercurio. Ital. mercurio.

Meridies, Ar. vafit, al nabar. Hebr. tzahoraim. Gr. μεσημβρία. Gal. midi. Ital. mezzodì.

Mefenterium, Ar. marhard, maraad. Hebr. febhacat. Gr. μεσεντέριον. Gal. mefentere. It. mefenterio.

Metacarpus, Ar. alfelanaut. Hebr. Mafrech caph hajad. Gr. μετακάρπιον, εἴδος χερός. Gal. Dos de la main. It. doffo della mano.

Minium, Ar. afrengi. Hebr. defcicit. Gr. κίλινθος. Gal. vermillon. Ital. minio.

Morbillus, Ar. alureschin, hafafin, algidra, alhasba, Forest. l. 6. Obf. 41. Schol. Hebr. chazabim. Gr. ἐξαιδήμωπι ἐρυθρά. Gal. rougeole. Ital. roffettoli.

Morbis. Ar. dil, caaba, marad. pl. amrad. Hebr. chali, machalat, carah, caran. &c. Gr. νόσος, νόσησις. Gal. maladie. Ital. malattia, male, morbo.

Mors, Ar. mant, mita, fani. Hebr. mavet, mut, met, &c. Gr. θάνατος. Gal. mort. Ital. morte.

Morfuli, Ar. lezmit. Hebr. & Gr. defcicit. Gal. morceaux, tablettes. Ital. tavoletti.

Morfus, Arab. maldug, lezma, nafchab, had, hadah, maad. Hebr. nefchek. Gr. δάξις, δέγγυς. Gal. morfure. It. morfo.

Mortarium, Ar. haven, maharas, cavan. Hebr. metocah, maftefch, afitah. Gr. ὄλμος, ἰγδή. Gal. mortier. Ital. mortaro.

Mofchus, Ar. mofch, mech. Hebr. bofem, befem, befam. Gr. μώτχος. Gal. mufc. It. mufchio.

Mucilago, *Ar.* lahab. *Heb.* rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* mucilage. *Ital.* mucilagine.

Mucor, *Arab.* chang, afin, afuna. *Hebr.* ipusch. *Gr.* ἄφως, ἀφύως. *Gal.* moissifure. *It.* muffa.

Mucronatus, *Ar.* Alchangiri. *Hebr.* Exem bedelli rachaibh. *Gr.* ἐπιροσῆς. *Gal.* aigu ou formé epée. *Ital.* come una spada.

Mucus, *Ar.* maihta, moq. *Heb.* uija, rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* morve, excrement sortant du nez. *Ital.* moccolo.

Mulier, *mulieris*, *Ar.* nisivi, nifi. *Hebr.* ischa. *Gr.* γυνή, γυναικῆος. *Gal.* femme. *De* femme. *Ital.* femina, donna. *di* femina.

Mulsum, *Ar.* antabad. *Heb.* deficit. *Græc.* ἄδρουμελι, aliis διόβασλι. *Gal.* vin mielle. *Ital.* acqua melata. *Vino* melato.

Mumia, *Ar.* mumiai. *Heb.* & *Gr.* deficiunt. *Gal.* momie, mumie. *Ital.* mumia.

Muria, *Ar.* muri, marc almalah. *Heb.* deficit. *Gr.* ἄλμη. *Gal.* saumure. *Ital.* muria, fala mora.

Musculus, *Ar.* mulch. *plur.* amlach, adlah. *Heb.* deficit. *Gr.* μῦς. *Gal.* muscle. *It.* muscolo.

Mustum, *Ar.* mostar, afara. *Heb.* tirofch, afis. *Gr.* γλῆκος. *Gal.* motit. *Ital.* mosto.

Mutatio, *Ar.* abdil, tabdil. *Heb.* chali-phah. *Gr.* μεταβολή, μεταλλαγή. *Gal.* changement. *Ital.* mutamento, mutazione.

Myrobalani, *Arab.* dulegi, bendelegi. *Heb.* deficit. *Gr.* μυροβαλάνη. *Gal.* myrobalans. *It.* mirobalani.

Myrrha, *Ar.* mura, mor. *Hebr.* mor. *Gr.* μύρρα. *Gal.* mirrhe. *Ital.* mirra.

Mystax, *Arab.* dici potest dacan. *Hebr.* fapam. *Gr.* μύσταξ προπωγώνιον. *Gal.* moustache. *Ital.* bafette, barbocci.

N.

Naphtha, *Arab.* naff. *Hebr.* deficit. *Gr.* νάφθα. *Gal.* naphthe. *Ital.* bitume.

Narcoticum, *stupefaciens*, *Ar.* michdar. *Heb.* deficit. *Gr.* ναρκοτικός. *Gal.* narcotique. *Ital.* narcotico.

Nasus, *nares*, *Ar.* manchar. *pl.* mancharin. *Hebr.* aph, negirim, chotem. *Gr.* ῥίς, ῥίνας. *Gal.* nez, narines. *Ital.* naso, narice.

Nates, *Ar.* aijatim, liatin, maciada. *Hebr.* fcher, iggabhot. *Gr.* γάστρι. *Gal.* fesses. *Ital.* natiche.

Natura, *Ar.* geuhar, tabi, gariza. *Hebr.* deest. *Gr.* φύσις. *Gal.* nature. *Ital.* natura.

Naturalis, *Arab.* tabai, garizi. *Heb.* deest. *Gr.* φυσικός. *Gal.* naturel. *Ital.* naturale.

Nausea, *Ar.* zara, chobal, beschem, cudd, tachmach. *Hebr.* zara, mazor, baschem, de-raon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* envie de vomir, degout. *Ital.* nausea, inclinazione a vomito.

Nephritis, *Ar.* vaga alkalitin. *Hebr.* deest. *Gr.* νεφρίτις. *Gal.* mal ou douleur des reins. *Ital.* dolore di reni, nefritide.

Nervus, *Ar.* vatar. *Pl.* autar, atfab. *Heb.* etseb, metar, *plur.* metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* nerf. *Ital.* nervo.

Neutrum, *neuter*, *Arab.* lazumum. *Heb.* deficit. *Gr.* ἄνδροπος. *Gal.* ni l' un ni l' autre. *Ital.* neutrale, nè l' uno nè l' altro.

Nitrum, *Ar.* baurach, malh, barud. *Heb.* nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* nitre, salpêtre. *Ital.* salnitro, salpietra.

Novacula, *Ar.* sifra. *Hebr.* maspar, taar, morah, izmel. *Gr.* ξυρός. *Gal.* rasoir. *Ital.* rasojo.

Nox, *Arab.* leile. *Hebr.* lail. *Gr.* νύξ. *Gal.* nuit. *Ital.* notte.

Nutritio, *Ar.* tagdia. *Heb.* tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* nourriture. *Ital.* nutrimento.

Nutrix, *Ar.* nena, rabbaja, mardaa. *Hebr.* omeneth, meneketh. *Gr.* θηλάσσεια, μητήρ. *Gal.* nourrice. *Ital.* nutrice, nena.

Nyctalopia, *Ar.* gishha, alghar, alchar. *Heb.* deficit. *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* & *Ital.* deficiunt.

O.

Obesitas, *obesus*, *Ar.* bari, gilad, galid. *Hebr.* abah, abih, maabeh, taphasch. *Gr.* πῶσις. *Gal.* graisse, gras, ronge. *Ital.* grassezza, grasso.

Obstipitas, *obstipus*, *Ar.* mudellibiras. *Heb.* deest. *Gr.* κατασφύσις. *Gal.* courbure, courbe. *qui* a la tete de travers, le cou tors. *Ital.* Storto di collo.

Obstructio, *oppilatio*, *Ar.* schidda, tacah. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἐμποράξις. *Gal.* bouchement, obstruction, opilation. *Ital.* opilazione.

Occiput, *Ar.* alchafa, Cnamuduc. *Hebr.* oreph, os occipitis. *ezemhaoreth*. *Gr.* ἴπιον. *Gal.* Le derriere de la tete. *Ital.* occipizio.

Oculus, *Ar.* bizar. *plur.* abzar, ajin. *Heb.* ajin. *Gr.* ὄφθαλμός. *Gal.* oeil. *plur.* yeux. *It.* occhio.

Odor, *Ar.* buhar, tib, facha, raiha. *Hebr.* reah, zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* odeur. *Ital.* odore.

Odoramentum, *Ar.* atara, schemumat. *Heb.* basam, besem. *Gr.* ὀσφρημα. *Gal.* odeur, parfum. *Ital.* odoramento.

Odonatus, olfactus. *Ar.* scham. *Hebr.* reah. *Gr.* ὀσφρησις. *Gal.* odorat. *It.* odorato.

Oedema. *Ar.* undimia, trehel. *Hebr.* deest. *Gr.* ὄδημα. *Gal.* Enflure phlegmatique. *Ital.* enfiatura flemmatica.

Oleum. *Ar.* dun, den. *Heb.* jizher, Schemen. *Mescha.* *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* huile. *It.* o-glio.

Omentum. *Ar.* zirbus, zorab. *Hebr.* chelebh, mecasse. *Gr.* ἐπιπλοον. *Gal.* Coife qui couvre les intestins. *It.* zirbo.

Ophthalmia. *Ar.* afuen, gaurdenigi, ramad. *Hebr.* kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* maladie des yeux. *It.* lippitudine.

Opium. *Ar.* ofien, afun, marcad. *Hebr.* ofi. *Gr.* ὀπιον, μηκώτειον. *Gal.* Suc de pavot. *It.* opio.

Opobalsamum. *Ar.* deficit. *Hebr.* zeri, zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* opobalsame. fuc dubaume. *It.* opobalsamo.

Orificium, os, oris. *Ar.* ducm, ducam, fe. *Hebr.* phe, phi, pum, adi. *Gr.* σῶμα. *Gal.* orifice, embouchure, bouche. *It.* bocca.

Orificium ventriculi. *Ar.* ducam almiède. *Hebr.* pe hagagon, pum habetem. *Gr.* σῶμα τῆς κοιλίας, est que duplex, σῶμα χῶ, & πύλω. *Gal.* orifice de l'estomac. *Ital.* bocca dello stomaco.

Os, ossis. *Ar.* anamel, anemel, adam. *Hebr.* gerem, etsem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* os. *It.* osso.

Os sacrum. *Ar.* hadam alhagiazi, alhavis, *Hebr.* deficit. *Græc.* ὀστέον ἱερόν. *Gal.* os sacre, faint. *Ital.* osso sacro.

Ovum. *Ar.* beid, baid. *plur.* alde. *Hebr.* betsa, betsim. *Gr.* ὄον. *Gal.* oeuf. *It.* ovo.

Oxymel. *Ar.* Scheniabin. *Hebr.* deficit. *Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* oxymel. *It.* idem.

P.

Palatum. *Ar.* chanq, halc, natque. *Heb.* chek, malcochaim, magier. *Gr.* ὑπερώϊον. *Gal.* palais de la bouche. *It.* palato della bocca.

Palindromia. *Ar.* & *Hebr.* deficiunt. *Gr.* πάλινδρομία. *Gal.* palindromie. *It.* palindromia. ritorno degli umori.

Pallor, pallidus. *Ar.* bilaleun, nihula, nahil. *Heb.* jeracon. *Gr.* ἀχρός. *Gal.* paleur, pale. *It.* pallidezza, pallido.

Palpebra. *Ar.* agfin. *Hebr.* aphaphaim, ichemuroth. *Græc.* βλέφαρα. *Gal.* paupieres. *It.* palpebre.

Palpitatio. *Ar.* alucbe, ichtelig. *Heb.* deficit. *Gr.* παλμός. *Gal.* palpitation, tressaillement du cœur. *It.* palpitazione.

Panaritium, redurvia. *Ar.* dahafas, dagga, abuhalac. *Hebr.* deficit. *Gr.* πανορυχία. *Gal.* panaris. *It.* panariccia.

Pancreas. *Arab.* panchatas, encharas. *Hebr.* totereth. *Gr.* πάγκρεος. *Gal.* pancreas. *It.* pancreate.

Pandiculatio. *Arab.* deficit. *Hebr.* gichuk. *Gr.* σκοδινιακμός. *Gal.* baaillement, lors qu'on etend les bras & tout le corps. *Ital.* distirarsi, distenderfi.

Papilla. *Ar.* muchaicha, dharah. *Hebr.* pitmu, patmar. *Gr.* θήλη. *Gal.* Bout de la mamelle. *It.* capezzuolo della poccia, mamella.

Paracentesis, perforatio. *Arab.* bat, bata, tubbah. *Hebr.* tubbah. *Gr.* παρακέντησις. *Gal.* paracentèse. *It.* paracentesia, forazione con la trivella, sbucazione.

Paralysis. *Arab.* butlan, lacvach, lacua, alzamene. *Hebr.* palig, pilug. *Gr.* παράλυσις, πάρεσις. *Gal.* paralytie. *It.* paralizia.

Parovis. *Arab.* vaga albadani, fugille. *Heb.* deficit. *Gr.* παρόπισ. *Gal.* apostume qui vient aux oreilles. *It.* postema dietro d'orecchia.

Paroxysmus. *Ar.* neuba. *Hebr.* onah. *Græc.* παροξυσμός. *Gal.* acces de maladie, paroxisme. *It.* parossismo, accrescimento, acerbazione.

Pars. *Arab.* gihe. *Hebr.* chelc, chelca. *Gr.* μέρος, μέρος. *Gal.* part. *It.* parte.

Partus. *Ar.* tavalid, mavlad, muchuzah, nafas. *Hebr.* ledah. *Gr.* τίκτω. *Gal.* enfantement. *It.* parto.

Passio. *Arab.* alm, infial. *Hebr.* hiphaalut, chafchafcha. *Gr.* πάθος, πάθημα. *Gal.* passion. *It.* passione.

Passula. *Arab.* zibib. *Hebr.* deficit. *Gr.* σάφιδος. *Gal.* passules. *It.* uva passa, zibibo.

Pastillus, trochiscus. *Ar.* areffatu, caraz. *Heb.* deficit. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochisque. *It.* pastella, pastillo.

Patella. *Ar.* alrafafe, alresfatu, rasfa, radafah. *Hebr.* heyu au maghen haharcuba. *Gr.* μάλλη. *Gal.* palette du genou. *It.* padella.

Pectus. *Ar.* zadar, alcas. *Hebr.* chadi, chadio, chazech, naah, jenaah. *Gr.* στήθος. *Gal.* poitrine. *It.* petto.

Pellis, cutis. *Ar.* giela, gelde, geld, chebi, quischschara. *Hebr.* gelad, or, dac, doc, &c. *Gr.* δέρμα. *Gal.* peau. *It.* pelle.

Penis, membrum virile. *Ar.* dacar, deneb. *Hebr.* gid, ammah, schapheca, zawah. *Gr.* πέος. *Gal.* verge de l'homme. *It.* coda, cazzo.

Peripneumonia. *Ar.* det alriah, itrif, sofati, birfen, ghajana. *Heb.* deficit. *Gr.* περιπνευμονία. *Gal.* peripneumonie, inflammation des poul-

poumons. *It.* peripneumonia.

Peritonæum. *Ar.* siphac, berbetinem, beriterou. *Hebr.* deest. *Gr.* περιτόμιον. *Gal.* peritonèe. *It.* peritoneo.

Pes, *pedes*. *Ar.* kiarach, kadam, ragla, raglin, sak, sakin. *Hebr.* regel, peamin. *Gr.* πῆς, πόδες. *Gal.* pied, pieds. *Ital.* piede, piedi.

Pessus, *peffarium*. *Ar.* deficit. *Hebr.* cophal, manul, abbar. *Gr.* τεμπιχωτός. *Gal.* pessaire. *It.* chiavistello, pessario.

Pestis, *pestilentia*. *Ar.* barathien, alencatan, itrama, vabi, maut, mita. *Hebr.* deber, mevet, negaph, kereph, katoph. *Gr.* λοιμός. *Gal.* peste. *It.* peste, pestilenzia.

Pestilens. *Arab.* vabij, masmam, mufassida. *Hebr.* dibri. *Gr.* λοιμώδης. *Gal.* pestilenzieux. *It.* pestilente.

Petechia. *Arab.* aluteschin. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἐξιδήματα λοιμώδεια. *Gal.* macules pestilentiellles. *It.* petechie, macchie pestilenziali.

Petroleum. *Ar.* nafh. *Hebr.* deficit. *Gr.* πετρέλαιον. *Gal.* huile de pierre. *It.* petroglio.

Phagedæna. *Arab.* ikila. *Hebr.* icul. *Gal.* φηγύδαινα. *Gal.* forte d'ulcere, farin. *It.* fagedena.

Pharmacopæon, *pharmacopolium*. *Ar.* maage-na, maagin. *Hebr.* deficit. *Gr.* φαρμακοπώλειον. *Gal.* boutique d'apothicaire. *It.* bottega di speciale.

Pharmacopola. *Ar.* aggin. *Hebr.* deficit. *Gr.* φαρμακοπώλης. *Gal.* apothicaire. *It.* speciale.

Philtum. *Ar.* sifr, sahara. *Hebr.* deest. *Gr.* φίλτρον. *Gal.* philtre, poison pour faire aimer, breuvage d'amour. *It.* veleno per farsi amare.

Phlebotomia, *vene sectio*. *Ar.* bazag, fazd. *Hebr.* hecezah. *Gr.* φλεβοτομία. *Gal.* saignée. *Ital.* sanguigna.

Phlebotomus. *Ar.* mibazag, fazzad. *Hebr.* kizai. *Gr.* φλεβότομος. *Gal.* lancette. *Ital.* lancetta.

Phlegma, *pituita*. *Ar.* cham. *Hebr.* lebhanah. *Gr.* φλέγμα. *Gal.* phlegme. *It.* stemma.

Phlegmagogum. *Arab.* & *Hebr.* deficit. *Gr.* φλεγμαγωγόν. *Gal.* plegmagogue. *Ital.* stemmagogo.

Phœnigmat. *Ar.* ahmar. *Hebr.* deficit. *Gr.* φαινίγμα. *Gal.* faire rouge. *It.* fare rosso.

Phrenitis. *Ar.* birsen, sirsen, carabitus. *Hebr.* deficit. *Gr.* φρενίτις. *Gal.* phrènsie. *Ital.* frenesia.

Phthiriasis, *morbis pedicularis*. *Ar.* camla, mucammal, kimlin. *Hebr.* deficit. *Gr.* φθειρίασις. *Gal.* maladie pediculaire. *It.* pidocchiosità.

Phthisis, *phthiſicus*. *Ar.* zell, mazlul, fall, massul, illat assel, alil assel. *Hebr.* tûmuc, schachaph. *Gr.* φθίσις. *Gal.* phthiſie, ulceration des poumons. *It.* tischezza, tisco.

Pia mater. *Ar.* maschimi. *Hebr.* deficit. *Gr.* ὑμὴν λεπτός. *Gal.* membrane mince du cerveau. *It.* pia madre.

Pilule. *Ar.* habbat. *Hebr.* deficit. *Gr.* κωνία. *Gal.* pilules. *It.* pilole.

Pilus. *Ar.* vabra, saar. *Hebr.* saar, scarah, schar. *Gr.* τρίχ. *Gal.* poil. *It.* pelo.

Pinguedo, *pinguis*. *Ar.* gilla, gallil, dasuma, dasem, vadaq, muvadaq. *Hebr.* deschen, daschen, chesebh, schemen, schamea, duhen, dahan. *Gr.* λιπώδης, λιπαρότης, λιπαρός. *Gal.* graisse, gras. *It.* grassezza, grasso.

Pisillum. *Ar.* marzaba, mudacca, jed, almaharas, gras. *Hebr.* madoc. *Gr.* ὑπερον. *Gal.* pilon de mortier. *Ital.* pestello da mortajo.

Pituita. *Vide* phlegma.

Pix. *Ar.* char, chir, zeft, alkitrans, chutrut. *Hebr.* zephet, copher. *Gr.* πίσσα. *Gal.* poix. *It.* pece.

Placenta. *Ar.* caach. *Hebr.* chalah, ugah, uggah, gerisfah, lehbibah. *Gr.* πλακός. *Gal.* gateau, tarte. *It.* focaccia, torta.

Planta. *Arab.* benat, nebat, gars, nulita, nacla. *Hebr.* bannat, natah, schetilim. *plur.* *Gr.* ὄρειον. *Gal.* plante. *Ital.* pianta.

Planta pedis. *Ar.* alselament. *Hebr.* caph, mafrek haregel. *Gr.* πέλμα, πῆδον. *Gal.* plante du pied. *Ital.* pianta del piede.

Plenitudo, *plenus*. *Ar.* imbtilli, mali. *Hebr.* melo, male. *Gr.* πλήθος, πληθώρα. *Gal.* plenitude, plein. *Ital.* pienezza, pieno.

Pleuritis, *pleuriticus*. *Ar.* birsen sofati, vanga algenb, hubivaga algenb, schafzaa. *Hebr.* ghebel, hazad. *Gr.* πλευρίτις, πλευριτικός. *Gal.* pleurésie. *Ital.* pontura di fianchi.

Plica. *Ar.* farda, taja, tachbil, alschaar. *Hebr.* deficit. *Gr.* πλοκή. *Gal.* pli, pliment, plissure. *It.* piega, crespia.

Plumbum ustum. *Ar.* merdesengi. *Hebr.* deficit. *Gr.* μόλυβδος καυμάτιος. *Gal.* plomb brûlé. *It.* piombo bruciato.

Podagra. *Vide etiam* arthritis. *Arab.* salaa. *Hebr.* deficit. *Gr.* πῶδαγρα. *Gal.* goutte aux pieds. *It.* podagra, gotta.

Pollex. *Arab.* buhan. *Hebr.* bohen, alion, gadal, zecapha, ezebba hagam. *Gr.* ἀντίχειρ. *Gal.* ponce. *It.* dito grosso, pollice.

Pollutio nocturna. *Arab.* heis ihtelem. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἐξονέωσις. *Gal.* flux de semence de nuit. *Ital.* flusso del seme notturno.

Polypus. *Arab.* alarhab, arbiyam, cassanum

arnaban . Hebr. deficit . Gr. πολυπος . Gal. polpe , poupe , polype . Ital. polpo , polpa del naso .

Pondus . Ar. alsacrugia , vazan , mizin , tecal , ticle . Hebr. mischgal , nerel , maoch , malah . Gr. σαρμὸς , βάρη . Gal. poids , pesanteur . Ital. peso .

Poples . Arab. rocba , rocube . Hebr. berek , arcuba . Gr. ἰγνὸς , ἰγνὴν , κάλυψ . Gal. jarret . Ital. garetto , piegatura della gamba .

Porphyrites lapis . Arab. rachama ahmar . Hebr. hahat . Gr. πορφύριτις . Gal. marbre rouge , ou rougeatre . Ital. porfido .

Potus . Ar. tardia , secu . Hebr. schihkni . Gr. πομα . Gal. boire , boisson . Ital. cosa da bere .

Præfocatio matricis . Ar. comac , ichtinae alraham , machnaca alzifac . Hebr. machanac ha-rechem . Gr. πρὶς ἕσθρα . Gal. suffocatione de la matrice . It. affocamento della matrice .

Præputium . Ar. arla , calfa . Hebr. arelatah , merachak . Gr. πρῆθη . Gal. præpuce , bout de la peau du membre viril . It. punta della pelle del membro virile , prepuzio .

Præservatio . Ar. charaz , tichraz , ahtiras , Hebr. deficit . Gr. προφυλακή . Gal. preservation . Ital. preservazione .

Priapismus , satyriasis . Ar. ferifimus , therfinus , samus . Hebr. deficit . Gal. πριπισμός , σατυριασμός . Gal. priapisme , satyriasis . Ital. priapismo , satirialia .

Prognosticum . Ar. hifeb , cahin , ichan , nubuah . Hebr. nebuah . Gr. προγνωστικόν . Gal. pronostic , prédiction . Ital. pronostico .

Pruritus . Ar. sare , hacc , bacac , nkil . Hebr. deficit . Gr. κνησμός . Gal. demangeaison . Ital. pizzicore , voglia di grattarsi .

Ptisana hordei . Ar. kisch , akefcen , dischischimin , seheir . Hebr. gesire , scheorim . Gr. πτισάνη . Gal. ptisane , ou tisane d'orge . Ital. ptisana , sugo d'orzo colla scorza .

Pubes , os pubis . Ar. rachaba , zub . Hebr. deficit . Gr. ἦβη , ὄστρον ἦβης . Gal. poil , qui vient aux parties honteuses . Ital. lanugine , e peli delle parti vergognose .

Pudenda . Arab. zubub , aurat . Hebr. mebuschim , erevah , bacharin . Gr. αἰδοῖα . Gal. parties honteuses . Ital. parti vergognose .

Pudor , verecundia . Ar. tahfar , chischma . Hebr. boscha , boschet , bulchna , baschena , tse-nua . Gr. αἰδώς . Gal. honte . It. vergogna .

Puerpera . Arab. veleda . Hebr. joida . Gr. παρῶ . Gal. accouchée . Ital. donna di parto .

Pulmo . Ar. rihe , ria , kich . Hebr. deficit . Gr. πνεύμων . Gal. poulmon . Ital. polmone .

Puls , pulmentum . Ar. idim , harifa , tabich ,

lahina . Hebr. nazid . Gr. νεῖμα , κάρμα . Gal. fait de farine , bouillie . It. pulte , menestra .

Pulsus . Ar. nahad , nafd . Hebr. paam , dephek . Gr. σφυγμός . Gal. poulx . Ital. battimento .

Pulvis . Ar. suffuf , ugitur , darira , gobar &c . Hebr. avak , apha , gulch , schahat . Gr. κόνις . Gal. poudre , pouffiere . It. polvere .

Pumex . Arab. chaifur , fanec , hagaralha-min . Hebr. deest . Græc. κιορπίς . Gal. pierre ponce . Ital. pumice .

Pupilla . Ar. hadac alain . Hebr. bavah , charuds , gilgul , ischon . Gr. κόρη . Gal. prunelle de l'œil . Ital. pupilla dell'occhio .

Purgans . Ar. munaqui . Hebr. deficit . Gr. καθαρτικόν . Gal. purgeant , medicament qui purge . Ital. medicamento purgante .

Purgatio . Arab. mushil . Hebr. tohar , ken-nischa . Gr. καθάρσις . Gal. purgation . Ital. purgazione .

Purificatio . Ar. tathir , tanquia . Hebr. bar . Gal. καθαρωποίησης . Gal. purification . It. purificazione .

Purpura . Ar. istabac . Hebr. argaman , margaman . Gr. πορφύρα . Gal. pourpre . It. porpora .

Pur . Ar. midda , sadid . Hebr. magla . Gr. πύον . Gal. boue , ordure . It. marcia , lordura .

Pustula , papula . Ar. bothor , sahafati , bal-chiati . Hebr. saphahat , bohac , cathita . Gr. φλυκίτις , φλύκταινα . Gal. pustule , ampoule . It. broffola .

Putredo . Ar. tacrich , afuna , taafin . Hebr. racath , ricathon . Gr. σηπιδών . Gal. pourriture . It. putredine .

Putrefactio . Ar. chamg , taafin . Hebr. ibhusch . Gr. καπίσηψις . Gal. putrefaction . It. putrefazione .

Pyxis . Ar. schatipha . Hebr. ichusphan . Gr. πύξις . Gal. boîte , cassette . It. buffetta , bosfoletta .

C.

Quartana febris . Ar. rabba . Hebr. rebiah . Gr. τεταρτηῖος πυρετός . Gal. fièvre quartante . Ital. quartana .

Quies . Arab. hudna , razane , sucum , tafschal . Hebr. dam , manoah , schabbaton , scheket . Gr. ἡσυχία . Gal. repos . Ital. quiete , riposo .

Quotidiana febris . Ar. Humi aljaum , jaum , antar telhos . Hebr. deficit . Gr. ἀσφουμερῶς πυρετός . Gal. fièvre qui prend tous les jours . It. quotidiana , cotidiana .

R.

- Rabies**. *Ar.* rialcalbe. *Hebr.* deficit. *Gr.* λύσσα, λύττα. *Gal.* rage. *It.* rabbia.
- Radix**. *Ar.* baragen, asis. *Hebr.* scheresch, icar. *Gr.* ῥίζη. *Gal.* racine. *It.* radice.
- Rana**. *Ar.* dafta, althaeul. *Hebr.* zab, mafear. *Gr.* βάτραχος. *Gal.* grenouille. *It.* ranocchio, rana.
- Rancidus**. *Ar.* mutarrac. *Hebr.* deficit. *Gr.* σαπρός. *Gal.* ranci, chanfi. *It.* rancio, rancido.
- Rasura**. *Arab.* guraga, nefare, halfa. *Hebr.* garera, tafporeth. *Grec.* ξουρός. *Gal.* raclure. *It.* rasura.
- Raucedo, raucus**. *Ar.* tabahboh, mubabbah, *Hebr.* bichah. *Gr.* βράχχος. βραχχάδης. *Gal.* enrouement, enrouté, rauque. *Ital.* raucità, rauco.
- Recidiva**, *Arab.* & *Hebr.* defunt. *Grec.* ὑποτροπή. *Gal.* récédive, rechute de maladie. *Ital.* ritirata.
- Remedium**. *Ar.* devi. plur. advia, tab, on, un, muana. *Hebr.* rephuah, aruc, asur, asu, asjah. *Gr.* βοήθημα, ἄνθος. *Gal.* remède. *It.* rimedio. *Vide etiam* auxilium, medicina.
- Reus**. *Ar.* kulie, kelit, kelitin. *Hebr.* kejajoth, tuchot. *Gr.* ῥεοποι. *Gal.* reins, rognons. *It.* reni, rognoni.
- Respiratio**. *Ar.* raha, isticrah. *Hebr.* revach. *Gr.* ἀναπνοή. *Gal.* respiration. *It.* respirazione.
- Restauratio, restitutio**. *Ar.* giemar, chilefa, radd, radda. *Hebr.* schubhah, teschubhah. *Gr.* ἀνακαταστάσις. *Gal.* restauration, restitution. *It.* restaurazione, ristoro, restituzione.
- rete, reticulum**. *Ar.* nasba, facheh, medfida, sabaca, thorab, tharb, zirbus. *Hebr.* rescheth, micmar, macmor, madfud, mokesch, leked, malcodath, cherem, naschubh, &c. *Gr.* δίτυρον. *Gal.* rets, filets. *Ital.* rete, reticello.
- Retiformis**. *Ar.* rescherh. *Hebr.* deficit. *Gr.* δίτυροειδής, χοροειδής. *Gal.* fait en façon de rets. *It.* retiforme.
- Rhabarbarum**. *Ar.* raveno, ravedfeni. *Hebr.* deest. *Gr.* ῥαβάρβαρον. *Gal.* rhubarbe. *It.* rabbarbaro.
- Rheumatismus**. *Vide Destilatio*. *Ar.* & *Hebr.* deest. *Gr.* ῥευματισμός. *Gal.* rhume. *It.* flusso, catarro.
- Rubinus**. *Ar.* jacuta hamar. *Hebr.* jahar, cadcod, samcan. *Gr.* ῥυβινός. *Gal.* rubi, rubis. *It.* rubino.
- Rubrica**. *Ar.* magra. *Hebr.* migra, samma-

- nim*. *Gr.* μίλητος, σπασίς. *Gal.* terre rouge. *It.* rubrica, terra rossa.
- Rugos**. *Ar.* abagdan, tacmisch. *Plur.* tacmischah, curischah, curisch. *Hebr.* kematim. *Gr.* ῥυτίδες. *Gal.* rides, plis. *Ital.* rughe, falde.
- Ruptura**. *Ar.* fecha, tahzima, mahzam, chazaq, tachariq. *Hebr.* bedek, temacah, perets. *Gr.* ῥήγμα. *Gal.* rupture. *It.* rottura.
- S.
- Saccharum**. *Ar.* succhar, tabarzet. *Hebr.* deficit. *Gr.* σάκχαρον. *Gal.* sucre. *Ital.* zuccaro.
- Sal**. *Ar.* garab, safaf, melah, melech. *Hebr.* melach. *Gal.* ἅλας. *Gal.* sel. *It.* sale.
- Salacitas, salax**. *Ar.* liab, laib. *Hebr.* hogebh. *Gr.* λαγνεία, λαγνός. *Gal.* paillardise, paillard. *It.* salacità, falace.
- Saliva**. *Ar.* lahah, bezac, bifac. *Hebr.* rit, roc. *Gr.* σίση. *Gal.* salive. *It.* saliva.
- Salsedo**. *Ar.* almuri, barachia, scenem. *Hebr.* melichud. *Gr.* ἀλιμυρότης. *Gal.* gout du sel, liqueur salée. *Ital.* salatura.
- Salsus**. *Ar.* mumallah. *Hebr.* maloch. *Gr.* ἀλιμυρός. *Gal.* salè. *Ital.* salato, falso.
- Salvus**. *Ar.* quafza. *Hebr.* ditug, raph raph. *Gr.* πῆλητος. *Gal.* laut. *It.* salto.
- Salus, sanitas**. *Ar.* mochliz, asfa, ziha. *Hebr.* jeschah, teschuah, asd, asjon. *Gr.* σωτηρία. *Gal.* salut, sandè. *It.* salute, sanità.
- Sandaracha**. *Ar.* sandarac, zarnic. *Hebr.* deficit. *Grec.* σανδαράχη. *Gal.* sandarac. *Ital.* sandaraca.
- Sanguis**. *Ar.* dem. *Hebr.* dam. *Gr.* αἷμα. *Gal.* sang. *Ital.* sangue.
- Sanus**. *Ar.* beri, asfa, zhahah, cavvi. *Hebr.* asi, chalum &c. *Gr.* ὑγιής, ὑγιεινός. *Gal.* sain. *Ital.* sano.
- Sapa**. *Arab.* schulila alafal, tille. *Hebr.* deficit. *Gr.* σάπμα, σείραμον. *Gal.* vin cuit. *Ital.* vino cotto.
- Sapo, smegma**. *Ar.* sabun. *Hebr.* bor, borith, ahala. *Gr.* σάπων, σμηγμα. *Gal.* savon. *Ital.* sapone.
- Sarcocolla**. *Ar.* azarot, anzarut. *Hebr.* deest. *Gr.* σαρκοκόλλα. *Gal.* sarcocolle. *Ital.* sarcocolla.
- Scabies**. *Ar.* garab. *in specie*, exulcerata alkenebi, serap. *Hebr.* garab, jalepheth, mispachath. *Gr.* ψώρα. *Gal.* galle, rogne. *It.* rognia, scabbia.
- Scalpellum**. *Ar.* mubazag, sifra. *Hebr.* taar, darban. *Gr.* μαχαίριδιον. *Gal.* canif, petit burin. *Ital.* scarpello.

Scalprum. Arab. magrad. Hebr. cherebh, tšippenen. Græc. ζυστήρ. Gal. burin, raclotr. Ital. rasparola, scarpello.

Scammonium. Ar. mahmuda. Hebr. deest. Gr. δακρυδίων. Gal. scammonée. Ital. scammonée.

Scapule. Ar. kètf, plur. actaf. Hebr. koreph, plur. kephot, ketephim. Gr. ἀμωπλάται. Gal. palerons, derrière des épaules. Ital. pallette.

Scarification. Ar. schatrad. Hebr. garda, rabhda. Græc. σχασμός. Gal. scarification. Ital. fare i tagli o picchi.

Scirrhus. Ar. sephiros, futratiz. Hebr. deficit. Gr. σκίρρος. Gal. enflure dure. Ital. scirro, durezza senza dolore.

Scorbutus. Ar. & Hebr. ignotus. Gr. σκορβύτης. Gal. scorbut. Ital. scorbuto.

Scoria. Ar. tubel, chabr, chabat. Hebr. sig. Gr. σκωρία. Gal. ecume & ordure des métaux. Ital. sciuma di metallo.

Scorpius, *scorpio*. Ar. & Hebr. acrab. Gr. σκορπίος. Gal. scorpion. Ital. scorpione.

Scrupulus. Arab. bachila, garmia, kermet. Hebr. tsur. Gr. γραμμή. Gal. scrupule. Ital. scrupulo.

Sectio. Ar. bat, bata, fazl. Hebr. bether, chetek, chaticah, natuah, perek. Gr. τομή. Gal. coupure, taillure. Ital. segamento, in-racco di taglia.

Secundine. Ar. chalas, abras, maschima, sursus. Hebr. schiljah. Gr. δευτερογενή, ὑστέρα. Gal. arrièrefaix. Ital. pelli di fanciulli.

Sedes. Ar. maglas, arsch. Hebr. moschab. Gr. ἕδρα. Gal. siège, selle. Ital. sedia.

Sedimentum. Arab. & Hebr. rafubh, mischrah. Gr. ὑπόσπασις. Gal. affaïssament ou ordure d'urine. Ital. sedimento.

Semen. Ar. dariah, zara, nasal. Hebr. zerah, zarah, mizrah. Gr. σπέρμα. Gal. semence. It. seme, semenza.

Sensus. Ar. halm, his. Hebr. regath, tuam. Gr. αἴσθησις. Gal. sens, sentiment. It. senso.

Sericum. Ar. harir, sadus. Hebr. meschi. Gr. ἰσχυρόν. Gal. soie. It. seta, armosino.

Serpens. Ar. haja, ašhai. Hebr. nachasch, ranin, zochel. Gr. ὄφας. Gal. serpent. It. serpente.

Serum. Ar. mafal, magra. Hebr. deficit. Gr. ὀρός. Gal. lait clair, petit lait. It. scolo di latte.

Sesamoides ossa. Ar. alsemsemanie. Hebr. helthesfaminia. Gr. σεσαμοειδὲς ὀστία. Gal. & Ar. deficient, & Latina retinentur.

Siccitas, *siccus*. Ar. baal, gefef, gefaf, jubs, jubisa, jabis. Hebr. chorebh, charebh, zach-

Tom. II.

zachoth, zajon. Gr. ξηρότης, ξηρός. Gal. seche-
resse, sec. It. siccità, secco.

Signum. Ar. aja, bend, nadar. Hebr. oth, tav. Græc. σημεῖον. Gal. signe. It. segno.

Silex. Ar. ferax, ferachs, hagar alzenet. Hebr. chalamish. Gr. πυρίτης. Gal. caillou. It. selce.

Siligo, *similago*. Ar. hertaman, aseleth, samid. Hebr. falet. Gr. σμηδαλις. Gal. sorte de froment, fleur de farine. Ital. amito, amido.

Simitas, *simus*. Ar. deficit. Hebr. charum. Græc. σιμός, σιμός. Gal. camus, nez tortu, aquilin. It. schiacciato naso.

Singultus. Ar. faah, favaq. Hebr. anakah. Gr. λυγέ, λυγμός. Gal. hoquet, sanglot. It. singulto, singhiozzo.

Siris. Ar. taman, atsch, atfchi, taatfisch, ach. Hebr. dsama, dsimmaon, tsima, tsichvan. Gr. δίψα. Gal. soif. It. sete.

Situs. Ar. deficit. Hebr. matsabh, matsucah. Græc. θέσις. Gal. situation. It. sito, situazione, posto.

Smaragdus. Ar. zmarad, feruzegi. Hebr. bar-
ket, barcath, nopek, pizdba, cachali, jar-
can. Græc. σμάραγδος. Gal. emeraude. It. smer-
raldo.

Smiris. Ar. mesu, hagar fumbidig, sumbe-
degi. Hebr. deficit. Gr. σμύρις. Gal. emeril. It. smeriglio.

Solutio continui. Ar. chadessan. Hebr. peruk. Gr. λύσις τῆς συνεχείας. Gal. solution de conti-
nuité. Ital. soluzione della continuità.

Solutio ventris. Ar. darab, ashal. Hebr. deficit. Gr. ὑποχώρησις. Gal. flux de ventre. Ital. flusso di ventre.

Somniferum. Ar. almanemat. (plur.) Hebr. deficit. Gr. ὑπνωτικόν. Gal. qui fait dormir. Ital. che fa dormire. Vide *Narcoticum*.

Sopor. Ar. deficit. Hebr. tardemah. Gr. κῆμα. Gal. sommeil. It. sonno.

Sorbitio. Ar. tagria, haschua. Hebr. bela. Gr. ῥέφνουα. Gal. action d'humer, d'avalere. Ital. sorbimento.

Specillum. Ar. tarsufa, munefid, targis. Hebr. deficit. Gr. μηλωτις, μίλη. Gal. eprouvette de chirurgien, touche chirurgique. Ital. tafta per curar piaghe.

Sphacelus. Ar. aichachilos. Hebr. deficit. Gr. σφακέλος. Gal. sphacèle. Ital. sfacelo.

Spina dorsi. Ar. feuche, simonia. Hebr. e-
them, schedarah. Gr. ῥάχης. Gal. epine du
dos. It. spina del dosso.

Spodium. Ar. tabafir. Hebr. deficit. Gr. σποδίου, σποδός. Gal. & It. spodium, spodio.

Spongia. Ar. sefengi, asfengi alchar, gasifa.

O O O

Heb

Heb. ekebbah . *Gr.* σπόγγος . *Gal.* eponge . *It.* sponga .

Spuma . *Ar.* coffore , Zabd , Zebed . *Hebr.* chelcah , Ketseph . *Gr.* σφῆρα . *Gal.* ecume . *It.* schiuma , spuma .

Spirum . *Ar.* busac , nafth . *Heb.* roc , racuc , rir . *Gr.* πύλον , πύσμα . *Gal.* crachat . *Ital.* sputo .

Squama . *Ar.* quifschchara . *Heb.* kafkeschet , Keliph . *Gr.* μπίς . *Gal.* ecaille . *It.* scaglio .
Staphyloma . *Ar.* musaragi , facaruli , debani , &c . *Hebr.* deficit . *Gr.* σταφύλιμα . *Gal.* maladie de la luette . *Ital.* stafiloma .

Stercus . *Ar.* bhar , zabel , char , cara , tabraz , hafa , &c , *Hebr.* aschpoth , dabh , domen , tleah , peresch , &c . *Gr.* κόπρος . *Gal.* boubrier , merde , fange . *Ital.* lordura , sterco .

Sterilitas . *Ar.* godabb , aquam , aquima . *Heb.* acar , acarà . *Gr.* ἀγονία , ἀγονος , ἀτανία , ἀτεκος . *Gal.* stérilité , stérile . *It.* sterilità , sterile .

Sternum . *Ar.* cassi . *Heb.* ezem hehace . *Gr.* στήνον , στήθος . *Gal.* os de la poitrine . *It.* cartilagine del petto .

Sternutatio . *Ar.* nachara , utas , utfa , taatis . *Hebr.* abischah . *Gr.* πτερμός . *Gal.* eternuement . *Ital.* starnuto .

Sternutatorium . *Ar.* mutattis . *Hebr.* deest . *Gr.* πτερμικόν . *Gal.* qui fait èternuer . *It.* che fa starnutare .

Stigma . *Ar.* alguassem , garha , chatta . *Gr.* στίγμα . *Gal.* signe , marque d' une playe . *It.* segno , bollatura .

Strilla , *stillicidium* . *Ar.* deficit . *Heb.* deleph . tiph , tipha . *Gr.* στίξις , στάλαγμα . *Gal.* goutte , gouttière . *It.* gocciolatoio .

Stomachus . *Ar.* batan , fuad , geuf . *Heb.* beten , masas . *Gr.* στόμαχος . *Gal.* estomac . *It.* stomaco .

Storax . *Ar.* miah , micha , lebani , miah sielle . *Hebr.* (liquida .) *Hebr.* deest . *Gr.* σύραξ . *Gal.* styrax . *It.* strace .

Strabismus , *strabo* . *Ar.* aslarac . *Heb.* deest . *Gr.* στραβισμός , στραβών . *Gal.* bigle , louche . *It.* losco , guercio .

Strangulatio . *Ar.* itfa , intifa , chanca , schanuk , tafchnik . *Heb.* machanac , schanuk , chenek . *Gr.* στραγγαλισμός , ἄγχη . *Gal.* etranglement . *It.* strangolazione .

Stranguria . *Ar.* deficit . *Heb.* hataphah , hafchetem . *Gr.* στραγγυρία . *Gal.* difficultè d' uriner . *It.* difficoltà d' orinar .

Styuma . *Ar.* chanzira . *Heb.* deficit . *Gr.* βρογχικήλη , χοιρίς . *Gal.* ecrouelle . *Ital.* scrofolà , gonfiamento della gola .

Stupa . *Ar.* deficit . *Heb.* neoreth . *Gr.* στυπών . *Gal.* etoupes de lin ou de chanvre . *It.* stoppa di lino o di canape .

Stupor . *Ar.* chauf , chaufa , chadr . *Heb.* schamah , meshammah , timmahon . *Gr.* νάρκη . *Gal.* stupiditè , etonnement . *It.* stupidità .

Succinum . *Ar.* abra , ambar , Karabe . *Hebr.* deficit . *Gr.* ἤλεκτρον . *Gal.* ambre . *Ital.* succino .

Succus , *vide liquor* , *humor* . *Ar.* rob , halliq . *Heb.* asis , lefehad . *Gr.* χυμός , χυμός , ὄπος . *Gal.* suc . *Ital.* succo , sugo .

Suctio . *Ar.* rida , tardia . *Hebr.* janicut , he nichah . *Gr.* μύζισις . *Gal.* succement . *It.* succiamento .

Sudamina . *Ar.* nazef . *Hebr.* deficit . *Gr.* ἰδρώς . *Gal.* echaubouillures . *It.* broggee da sudore .

Sudor . *Ar.* arac , harc . *Heb.* jezah , zebah . *Gr.* ἰδρώς . *Gal.* sueur . *It.* sudore .

Suffimentum , *suffitus* . *Ar.* buchar . *Hebr.* azcarah , Ketorah , mihtar , miethereth . *Gr.* θυμίαμα . *Gal.* parfum . *It.* profumo .

Suffusio , *catarracta* . *Ar.* anufumma , gubisch , umufcha . *Hebr.* teballul . *Gr.* ὑπόχυμα . *Gal.* càtaracte en l' œil . *It.* cataratta .

Sugillatio . *Ar.* tardid , alfac . *Hebr.* deficit . *Gr.* σφύρασμα . *Gal.* tache noire , ou meurtrifure . *It.* deficit .

Sulphur . *Ar.* Kabric , quibrit , cribtit , al baphat . *Hebr.* gapherit . *Gr.* θῆον . *Gal.* souphre . *It.* zolfo , zolfore .

Supercilium . *Ar.* gefn . plur . agfin , hagib . plur . hagivib . *Hebr.* gabh . *Gr.* ὄρπος . *Gal.* fourcil . *It.* ciglio .

Suppositorium , *glans* , *Arab.* humula . *Hebr.* deficit . *Gr.* βάκιλος . *Gal.* suppositoire . *Ital.* ghianda .

Suppuratio . *Ar.* dubeleti , dubelati , taquia . *Hebr.* mispach , mischpachat . *Gr.* ὑποπυκτισμός , ἐμπύημα . *Gal.* suppuration . *It.* postema .

Sura . *Ar.* deficit . *Hebr.* cabak . *Gr.* γαστροκνήμιον . *Gal.* gras de la jambe . *It.* polpa della gamba .

Surditas , *surdus* . *Ar.* guacce , zumuma , zumamum , azam . *Hebr.* cheresch . *Gr.* κωφότης , κωφός . *Gal.* surditè , sourd . *It.* fordità , sordo .

Sutura . *Ar.* ehajata , chaita , machut . *Hebr.* deficit . *Gr.* ραφή . *Gal.* suture , couture . *It.* cucitura .

Symmetria . *Ar.* adorem . *Hebr.* deficit . *Gr.* συμμετρία . *Gal.* Symmetrie . *It.* concordanza .

Sympathia . *Ar.* hanna , nod . *Hebr.* schaphaca . *Gr.* συμπάθεια . *Gal.* sympatie . *It.* compassione .

Syncepus. *Ar.* ifce, iafuc. *Hebr.* deficit. *Gr.* βήρυς. *Gal.* devant de la tete. *It.* parte dinanzi de la testa.

T.

T*Abes*. *Ar.* ebdul, impedul. *Heb.* daabhach. daabhon. *Græc.* ὀδισός. *Gal.* maladie par laquelle on devient sec & etique.

Tactus. *Ar.* tamis, gas, lams. *Hebr.* mifchschusch. *Gr.* ἀφή. *Gal.* attouchement. *Ital.* tatto, toccamento.

Talus. *Ar.* chahab, alsechi. *Hebr.* karfol, arcom. *Gr.* ἀσμάγαλ. *Gal.* talon. *Ital.* calcagno.

Tamarindi. *Ar.* tamarindi. *Hebr.* deest. *Gr.* σπιροβάλατοι. *Gal.* tamarinde. *Ital.* tamarindi.

Tarsus. *Ar.* & *Heb.* rafegh. *Gr.* ταρσός. *Gal.* talon. *It.* tarso.

Tartarus, tartarum. *Ar.* & *Hebr.* non occurrunt. *Græc.* τάρταρος. *Gal.* tartare, pepins, qui sont au mare du vin. *Ital.* tartaro.

Telephium ulcus. *Ar.* balchie. *Hebr.* icnl. *Gr.* τηλεφίον. *Gal.* ulcere corrosif. *Ital.* piaga telefia maligna.

Temperamentum, temperies. *Ar.* mizig. *Heb.* mezeg. *Gr.* κρῆσις. *Gal.* temperament, temperature. *It.* temperamento.

Tenasmus, tenesmus. *Ar.* & *Hebr.* non occurrunt. *Gr.* τενασμός, τενασμός. *Gal.* tenesme. *It.* tinesmo.

Terebella, terepanum. *Ar.* barrina, marzaba. *Hebr.* makkebheth. *Græc.* τρέπανον. *Gal.* trepau, tariere. *It.* trapano, trivellino, trivella.

Terebinthina. *Ar.* Chalambat, ucalambat, halchalambat, albotin, &c. *Heb.* deest. *Gr.* ἱντίν τερεβινθίν, λαρξίν. *Gal.* terebentine, tormentine. *It.* terebintina.

Terra sigillata. *Ar.* tin machtun. *Heb.* deest. *Gr.* γῆ σφραγίστης. *Gal.* terre sigillée. *It.* terra sigillata.

Tertiana febris. *Ar.* humi mutelit, neub. *Heb.* deficit. *Gr.* τερτῖα πυρετός. *Gal.* fievre tierce. *It.* febre tertiana.

Testa. *Ar.* chazuf, fachar. *Hebr.* cheresch, kelif. *Gr.* ἔσρακον. *Gal.* coquille, coque. *Ital.* conca, guscio.

Testaceum. *Ar.* camseties, gaugiel, gnadam. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἔσρακον δερμον. *Gal.* poisson à coquille, ou à écailles, moule. *It.* pesce con guscio.

Testiculus, testes. *Ar.* chazi, surethun, baid, madcar, plur. madakir. *Hebr.* eschek, pechadim. *Græc.* ἔρχις, ἔρχης. *Gallic.* couillon,

testicules. *Ital.* testicolo, testicoli, coglionni.

Tetanus, vide spasmsus. *Ar.* cuzez, cuzem. *Hebr.* deest. *Gr.* τετανός. *Gal.* tétane. *It.* tetano.

Theriaca. *Ar.* deficit. *Heb.* tfori. *Gr.* θηριακόν. *Gal.* thériaque. *Ital.* teriaca.

Thermæ. *Ar.* hammat, hammiah, machararah. *Heb.* dimsin, mukin, udna. *Gr.* θερμαί. *Gal.* thermes, bains chauds, etuves. *It.* stufese, bagno.

Thrombus. *Arab.* dam gamid, alca. *Heb.* dam hacaphah. *Gr.* θρόμβος. *Gal.* sang figé. *Ital.* sangue grosso.

Thymus, morbus. *Ar.* hafce. *Hebr.* deficit. *Gr.* θυμός. *Gal.* thym. *It.* timo.

Tibia. *Ar.* zumara. *Hebr.* chaill, schox, NB. *Metaphorice debent ad Anatomiam applicari*. Cane hagadol. *Gr.* τῖβια. *Gal.* l'os de la jambe. *Ital.* osso della gamba, tibia.

Tinctura. *Ar.* chadab, zibag, zabgah. *Heb.* zebah. *Gr.* βυφή. *Gal.* teinture. *Ital.* tintura.

Tinea, morbus. *Ar.* alarde, sahafat, sagrum. *Hebr.* deest. *Gr.* τέχνη. *Gal.* teigne. *It.* tignolo.

Tinnitus. *Ar.* ten. *Hebr.* tfalil. *Gr.* ἰχθός. *Gal.* tintement. *Ital.* risonanza nell'orecchie.

Titillatio. *Ar.* dagdaga, tacaluc. *Hebr.* deficit. *Gr.* γαργαλισμός. *Gal.* chatouillement. *Ital.* movimento, folletico.

Tonsille. *Ar.* gavoni, genze. *Hebr.* deest. *Gr.* τόνσιλοι, ἀρνάδες. *Gal.* glandes. *It.* frangogioni, ghiandole.

Topasus. *Ar.* jacura. *Hebr.* deest. *Gr.* τοπάσιος. *Gal.* topaze. *It.* topazio.

Tophus. *Ar.* hagar muramal. *Hebr.* deest. *Gr.* τῶψος. *Gal.* tuf, tuseau. *It.* callo, tofo.

Topicum medicamentum. *Ar.* devi barrani. *Hebr.* deest. *Gr.* τοπικός. *Gal.* remède extérieur. *It.* topico.

Tormina. *Ar.* vaga. *Hebr.* deest. *Gr.* τῶρμινα. *Gal.* tranchée de ventre. *Ital.* tormento di ventre.

Toxicum venenum. *Ar.* tufom, zachari. *Hebr.* deficit. *Gr.* τοξικόν. *Gal.* poison, venin fort-promt. *Ital.* tossico.

Trafitio. *Ar.* garra. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἐλάχιον, ἔλκυσμός. *Gal.* tirade, tirement, trainement. *It.* tratto, tiramento.

Trochiscus. *Ar.* acraz, plur. *Hebr.* deest. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochisque. *Ital.* non occurrit.

Truncus. *Ar.* deficit. *Hebr.* scheled, gezah. *Gr.* ἐλέχθον. *Gal.* tronc. *Ital.* tronco.

Tuberculum. *Arab.* asfeh. *Hebr.* scheth. *Gr.* ὄψος, ἔγμος, *Gal.* enflure, bosse. *Ital.* gonfiatura.

Tumor. *Ar.* nalsch, intafach. *Hebr.* scheeth, faon. *Gr.* ὄγκος ὄγκου ὄσον. *Gal.* enflure, tumeur. *Ital.* gonfiatura.

Turcois, *turcesius*. *Ar.* feruca, farzegi. *Heb.* deficit. *Gr.* τούρκος. *Gal.* turquoise. *Ital.* turchina gemma.

Tussis. *Arab.* tabahboth, saal. *Hebr.* scheol. *Gr.* βίξις. *Gal.* toux. *Ital.* tosse.

Tutia. *Ar.* succudus, tutia. *Hebr.* deficit. *Gr.* πομφόλυξ. *Gal.* tutie. *It.* tutia.

Tympanites. *Ar.* zachi. *Hebr.* deficit. *Gr.* τυμπανίτης. *Gal.* tympanite. *It.* timpanita.

V.

V*acuatio*. *Ar.* chala. *Hebr.* caracah. *Gr.* κένωσις. *Gal.* vacuation. *Ital.* vacuazione.

Vacuitas, *vacuus*. *Ar.* chava, chavi, parge. *Hebr.* bahah, bohu. *Gr.* κενότης, κενός. *Gal.* vacuité, vuide. *It.* vacuità, vacuo.

Vagina. *Ar.* deficit. *Heb.* taar, nedhen, nadan. *Gr.* κόλπος. *Gal.* gaine, fourreau. *It.* vagina, guaina, fodro.

Vapor. *Ar.* buchar. *Heb.* ed, itra, nefschiim. *Gr.* ἀτμός. *Gal.* vapeur, exhalaison. *It.* vapore.

Variola, *varioli*. *Ar.* botor, gadri, hamica, adhumere. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* verole. *It.* variole.

Varix. *Ar.* dovali. *Heb.* kiljah, delijah. *Gr.* αἰσός. *Gal.* veine pleine de sang epais ou sang melancholique. *It.* varice.

Vas, *vasculum*. *Arab.* ana, inia, mata, a-barich. *Heb.* keli, man. *Gr.* ἀγγεῖον. *Gal.* vase, vaisseau, vaiselle. *It.* vaso.

Ubera. *Ar.* muchit. *Heb.* daddim. *Gr.* μαστοί, ἄδω. *Gal.* mammelle, tetins d' une bête. *It.* poccie, mamelle.

Vena. *Ar.* magari aldem, varid. *Heb.* varid. *Gr.* φλέψ. *Gal.* veine. *Ital.* vena.

Veneficium, *veneficus*, *venefica*. *Arab.* sibr, sahara, sahir, sabara. *Heb.* deficit. *Gr.* φαρμάκισ, φαρμακός, φαρμακία, φαρμακίατρον. *Gal.* empoisonnement, empoisonneur. *It.* incanto, incantatore, incantatrice.

Venenum. *Ar.* tsadid. *Heb.* chema, eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριο. *Gal.* venin, poison. *It.* veleno.

Venerens. *Ar.* laib. *Heb.* deficit. *Gr.* ἀφροδισιακός. *Gal.* venerien. *Ital.* venereo.

Venter, *ventriculus*. *Ar.* kars, kers, cres, krephs, miada, chuanas, batan, kenifa. *Heb.* beten, chuba. *Gr.* κοιλία, γαστήρ. *Gal.* ventre. *It.* ventre.

Ventus. *Ar.* havah. *Heb.* ruah, suphah. *Gr.*

ἄνεμος. *Gal.* vent. *It.* vento.

Venus. *Ar.* algol. *Heb.* abjonah, nogach. *Gr.* ἀφροδίτη. *Gal.* venus, paillardise. *It.* venere.

Vermes. *Ar.* duaida. *plur.* duaidit. *Heb.* rechesch, taccak, toalim. *Gr.* ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* vers, vermine. *It.* vermi.

Verruca. *Ar.* chalam, atnal, kalim, luteesula, borruca. *Heb.* iabbeleth. *Gr.* ἀκροχρόδων, μομάριον. *Gal.* verrue. *It.* verruca.

Vertebra, *vertebrae*. *Ar.* charaz, charza. *Heb.* chamukim; choljoth. *Gr.* σπείνδαλος, σπείνδαλοι. *Gal.* vertebre. *It.* ossi delle spalle.

Vertex. *Arab.* alema, alchema, hic. *Heb.* kadcod, rosch. *Gr.* κορυφή. *Gal.* sommet de la tete. *It.* sommità della testa.

Vertigo. *Ar.* sedere, duar. *Heb.* sibub harsch. *Gr.* δίνος, ἰλιγγος, σκοπέδιος. *Gal.* vertige, tournement de tete. *It.* stornimento di testa, vertigine.

Vesica. *Arab.* metene, calla, mabuela. (*in specie vesicam urine significat, a beule, Urina*) ziphac. *Heb.* zephec, murcah. *Gr.* κύστις. *Gal.* vessie. *It.* vesica.

Vesica fellis. *Ar.* kis almarra. *Heb.* kis hamara. *Gr.* κύστις χοληδόχος. *Gal.* vessie du fiel. *It.* vesica della colera.

Vesicatio, *vesicatorium*. *Ar.* tanast. *Heb.* deficit. *Gr.* κωσιστόν, ἐσχκαρπικόν. *Gal.* vesicatoire. *Ital.* vesicatorio.

Vigilia. *Ar.* zaara. *Heb.* schaharah. *Gr.* ἑγρησία. *Gal.* veille. *It.* vegghia.

Vipera. *Ar.* alfahai. *Heb.* tsehoah, epheah. *Gr.* ἔχις, ἔχιδα. *Gal.* vipere. *It.* vipera.

Vires. *Ar.* deficit. *Heb.* on, chail, toaphoth. *Gr.* δένος, δυνάμεις, ἰσχός. *Gal.* vertu, forces. *It.* forze.

Viride æris. *Ar.* zimar, ziniar, zar alhas. *Heb.* deficit. *Gr.* χαλκῆ ἀνδρος. *Gal.* couperose, rouille d'airain, verdet. *It.* verde di rame.

Viscera. *Ar.* dachil, achsz, ama. *Heb.* meam, grava. *Gr.* σπλάγχνα. *Gal.* entrailles. *It.* viscere, budelle.

Visus. *Ar.* bazar, mandar. *Heb.* rai, rei, rauth, mare. *Gr.* ὄρασις, βλάψις, ὄψις. *Gal.* vue. *It.* vista.

Vita. *Ar.* haja. *Heb.* chajim. *Gr.* ζωή, βίος. *Gal.* vie. *It.* vita.

Vitellus. *Ar.* muchalbaz, fas. *Heb.* chalamuth. *Gr.* λεύκος, χλωρόν τῆ ὠσῆ. *Gal.* jaune, moyeu d'œuf. *It.* tozlo, rosso d'ovo.

Vitiligo. *Ar.* baras. *Heb.* deest. *Gr.* ἄλφος. (*vide alphus*) *Gal.* tache blanche sur le corps. *It.* macchie bianche.

Vivriolum. *Ar.* chalcant, zag, zegi, coleothar. *Heb.* deficit. *Gr.* χάλκηρος. *Gal.* vitriol, cou-

conperose . *It.* vitriolo .

Ulcus . *Ar.* garha , acar , hacul . *Hebr.* mazor , chabbura , nega , schechin . *Gr.* ἔλκος . *Gal.* ulcere . *It.* ulcera , piaga .

Umbilicus . *Ar.* tanbur , sarrha . *Hebr.* boar , tabur , schor , scharar . *Gr.* ὀμφαλός . *Gal.* nombril . *It.* ombelico .

Uncia . *Ar.* sacros , satil , avac , vacia . *Gr.* ἄγκυρα , ἄγκυρα . *Gal.* once . *It.* oncia .

Unguis . *Ar.* vav , mazlag , machtaf , zannara . *Hebr.* vav , choach , mazileg . *Gr.* ἄγκυρον . *Gal.* croc , crochet . *It.* uncino , rampino .

Unguentum . *Ar.* duhen , leden . *Hebr.* mischcha , rocach , rikuach , schemen . *Gr.* ἄλειψμα , ἄλειψμα . *Gal.* onguent . *It.* onto , unguento .

Unguis . *Ar.* calcateron , dasar , tafar , tafra . *Hebr.* tafar , tsipporen . *Gr.* ὄνυξ . *Gal.* ongle . *It.* unghia .

Unicornu . *Ar.* difon , vahid alcara , alchercheden . *Hebr.* reem , rem , karash . *Gr.* μονόκερος . *Gal.* licorne , unicorne . *Ital.* licorno , unicorno .

Vola . *Arab.* achmas . *Hebr.* caph , exeph , choven , schaal . *Gr.* δέσμη , κοίλον χείρος καὶ ποδός . *Gal.* paume de la main . *It.* palma .

Volatilia . *Ar.* deest . *Hebr.* oph . *Gr.* πτηνία . *Gal.* volaille . *It.* volatili .

Vomitorium . *Ar.* & *Heb.* non extat . *Gr.* ἐμμηκός . *Gal.* vomitoire , vomitif . *It.* vomitorio .

Vomitus . *Ar.* cudd , cadf , cai , ki . *Hebr.* ki , ke , pacfa . *Gr.* ἔμετος . *Gal.* vomissement . *It.* vomito .

Ureteres , *urethra* . *Ar.* haloen . *Hebr.* deficit . *Gr.* ἐρητήρες . *Gal.* canal de l'urine . *Ital.* canale dell'urina .

Urina . *Ar.* baul , beule , gau , hiraca . *Hebr.* schain . *plur.* schenim . *Gr.* ὄρον . *Gal.* urine , pissat . *Ital.* orina , piscio .

Ustio . *Ar.* vaed , taucad . *Hebr.* kui , kevajah , serephah . *Gr.* καύσις . *Gal.* brulure , brulement . *It.* bruciamiento .

Vulnus . *Ar.* garah , guazi , darb , darba . *Hebr.* mazor , mecha , machaz , makkeh . *Gr.* τραῦμα , τραῦμα . *Gal.* playe . *Ital.* piaga , ferita .

Z.

Z *Ingiber* , *zinziber* , *gingiber* . *Ar.* zingibil . *lengibel* . *Hebr.* deficit . *Gr.* ζγγιβερι , γιγγιβερι . *Gal.* gingembre . *Ital.* gengivo , gengevero .

Zona . *Ar.* tahzim , mantaca . *Hebr.* abneth , zon , ponda , kumer . *Gr.* ζώνη . *Gal.* zone , ceinture . *It.* zona , cintola .

F I N I S .

